ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის
ინსტიტუტი

პროგრამა «ლოგოსი»

მცირე ახალბერძნულ-ქართული ლექსიკონი

თბილისი
2012

Κρατικό Πανεπιστήμιο της Τιφλίδας Ιβανέ Τζαβαχισβίλι
Ινστιτούτο Κλασικών, Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών

Πρόγραμμα «Λόγος»

ΜΙΚΡΟ ΕΛΛΗΝΟΓΕΩΡΓΙΑΝΟ ΛΕΞΙΚΟ

Τιφλίδα
2012

რედაქტორი:
სოფიო მამანიდი
შემდგენელთა ჯგუფი:
თეა გამრეკელი
თეა გაფრინდაშვილი
ირინე დარჩია
მაკა ქამუშაძე
ანი ჩიქოვანი
გრამატიკული ცხრილები:
სვეტლანა ბერიკაშვილი
გეოგრაფიული სახელები:
მედეა მეტრეველი

Επόπτρια σύνταξης:
Σοφία Σιαμανίδου
Συντακτική ομάδα:
Τέα Γκαμρεκέλι
Τέα Γκαπριντασβίλι
Μάκα Καμουσάτζε
Ειρήνη Ντάρτσια
Άνι Τσικοβάνι
Γραμματικοί πίνακες:
Σβετλάνα Μπερικασβίλι
Γεωγραφικά ονόματα:
Μήδεια Μετρεβέλι

ISBN 978-9941-437-14-4

© პროგრამა „ლოგოსი“, 2012
© Πρόγραμμα «Λόγος», 2012

წინამდებარე გამოცემა დააფინანსა ***საბერძნეთის კოსტას და ელენი ურანისის სახელობის ფონდმა***

Χορηγός έκδοσης: ***Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη***

შემოკლებები:

αιτ.	*αιτιατική*	ბრალდებითი
άκλ.	*άκλιτος*	არაბრუნებადი
αμετβ.	*αμετάβατο*	გარდაუვალი
αντων.	*αντωνυμία*	ნაცვალსახელი
αποθ.	*αποθετικό*	აპოთეტური (მშნა)
αόρ.	*αόριστος*	აორისტი
απρόσ.	*απρόσωπο*	უპირო
αριθμητ.	*αριθμητικά*	რიცხვითი სახელი
αρσ.	*αρσενικό*	მამრობითი
γεν.	*γενική*	ნათესაობითი
δοτ.	*δοτική*	მიცემითი
ελλειπτ.	*ελλειπτικός*	პირნაკლი
ενεστ.	*ενεστώτας*	აწმყო
ενίκ.	*ενικός*	მხოლობითი
επίθ.	*επίθετο*	ზედსართავი
επίρρ.	*επίρρημα*	მშნიზედა
επιφών.	*επιφώνημα*	შორისდებული
θηλ.	*θηλυκό*	მდედრობითი
μέλλ.	*μέλλοντας*	მომავალი
μετβ.	*μεταβατικό*	გარდამავალი
μεσ.	*μέση διάθεση*	საშუალო გვარი
μόρ.	*μόριο*	ნაწილაკი
μτχ.	*μετοχή*	მიმღეობა
ονομαστ.	*ονομαστική*	სახელობითი
ουδ.	*ουδέτερο*	საშუალო
ουσ.	*ουσιαστικό*	არსებითი სახელი
παθ.	*παθητική*	ვნებითი გვარი
παρατ.	*παρατατικός*	იმპერფექტი
πληθ.	*πληθυντικός*	მრავლობითი
πρόθ.	*πρόθεση*	სუფიქსი
προσ.	*προστακτική*	ბრძანებითი კილო
σύνδ.	*σύνδεσμος*	კავშირი
συντομ.	*συντομογραφία*	შემოკლება
τριτοπρόσ.	*τριτοπρόσωπο*	მესამე პირი

ანატ.	ანატომია	*მოძვ.*	მოძველებული
არქეოლ.	არქეოლოგია	*მუს.*	მუსიკა
არქიტექ.	არქიტექტურა	*მხატ.*	მხატვრობა
ასტროლ.	ასტროლოგია	*პირდ.*	პირდაპირი
ასტრონომ.	ასტრონომია	*ჟარგ.*	ჟარგონი
ბიოლ.	ბიოლოგია	*რელ.*	რელიგია
ბოტ.	ბოტანიკა	*სამხ.*	სამხედრო
ბუხგ.	ბუხგალტერია	*საუბრ.*	სასაუბრო
გადატ.	გადატანითი	*სპორტ.*	სპორტული
გეოგრ.	გეოგრაფია	*ტექ.*	ტექნიკური
გეოლ.	გეოლოგია	*ტექნოლ.*	ტექნოლოგია
გეომ.	გეომეტრია	*ტიპოგრ.*	ტიპოგრაფია
გრამ.	გრამატიკა	*უარყ. მნიშვ.*	უარყოფითი მნიშვნელობის
დამამც.	დამამცირებელი		
დაცინ.	დაცინვითი	*უპირო*	უპირო
დიალექტ.	დიალექტი	*ფარმ.*	ფარმაკოლოგია
დიპლ.	დიპლომატია	*ფიზ.*	ფიზიკა
ეკლ.	საეკლესიო	*ფიზიოლ.*	ფიზიოლოგია
ეკოლ.	ეკოლოგია	*ფილოლ.*	ფილოლოგია
ეკონ.	ეკონომიკა	*ფილოს.*	ფილოსოფია
ელექტრ.	ელექტრონიკა	*ფსიქოლ.*	ფსიქოლოგია
ენათმეც.	ენათმეცნიერება	*ქიმ.*	ქიმია
ზოოლ.	ზოოლოგია	*ხალხ.*	ხალხური
ზღვ.	საზღვაო ტერმინოლოგია	*ხელოვნ.-მც.*	ხელოვნებათმცოდნეობა
თეოლ.	თეოლოგია		
ირონ.	ირონიული		
ისტ.	ისტორია		
იურ.	იურიდიული		
იშვ.	იშვიათი		
კინ.	კინემატოგრაფი		
კიცხ.	კიცხვითი		
კნინ.	კნინობითი		
კომპ.	კომპიუტერული		
კულინ.	კულინარია		
ლექსთწყ.	ლექსთწყობა		
მათ.	მათემატიკა		
მაღალფ.	მაღალფარდოვანი		
მედ.	მედიცინა		
მეტეოროლ.	მეტეოროლოგია		

ანბანი

Α α	άλφα
Β β	βήτα
Γ γ	γάμμα
Δ δ	δέλτα
Ε ε	έψιλον
Ζ ζ	ζήτα
Η η	ήτα
Θ θ	θήτα
Ι ι	γιώτα
Κ κ	κάπα
Λ λ	λάμβδα
Μ μ	μι
Ν ν	νι
Ξ ξ	ξι
Ο ο	όμικρον
Π π	πι
Ρ ο	ρο
Σ σ ς	σίγμα
Τ τ	ταυ
Υ υ	ύψιλον
Φ φ	φι
Χ χ	χι
Ψ ψ	ψι
Ω ω	ωμέγα

Α

Α, α, άλφα 1. ალფა, ბერძნული ანბანის პირველი ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) ერთი, პირველი (*Α΄*), ბ) ათასი (*,Α*).

αβάπτιστος, -η, -ο (αβάφτιστος) მოუნათლავი.

αβάσιμος, -η, -ο უსაფუძვლო: *ο φόβος του αποδείχθηκε ~* მისი შიში უსაფუძვლო აღმოჩნდა.

αβάσκαντο το თილისმა.

αβάσταχτος, -η, -ο (αβάστακτος, αβάσταγος) აუტანელი, გაუსაძლისი: *~ πόνος* გაუსაძლისი ტკივილი.

άβατος, -η, -ο შეუვალი, გაუვალი: *απόκρημνος και ~ τόπος* ციცაბო და გაუვალი ადგილი.

άβαφος, -η, -ο (άβαφτος) 1. შეუღებავი: *~α μαλλιά* შეუღებავი თმა; 2. შეუღებავი, მაკიაჟის გარეშე.

αβγό (αυγό) το კვერცხი: *~ βραστό / κλούβιο / μελάτο* მოხარშული / ლაყე / თოხლო კვერცხი, *~ά μάτια* ჩახლილი ერბო კვერცხი.

αβγοκόβω (αυγοκόβω) (*აόρ. αβγόκοψα, აόρ. παθ. αβγοκόπηκα, μτχ. αβγοκομμένος*) *μετβ.* საჭმლის შეგავება ლიმონის და კვერცხის საწებლით.

αβέβαιος, -η, -ο 1. არამყარი, ცვალებადი, არასაიმედო: *~η εποχή / φιλία* ცვალებადი ეპოქა / არამყარი მეგობრობა; 2. ბუნდოვანი, გაუგებარი, არასარწმუნო; **αβέβαια / αβεβαίως** *επίρρ.* გაურკვეველად, ბუნდოვნად.

αβεβαιότητα η (*πληθ. არ χρησιμ.*) 1. მერყეობა, რწმენის უქონლობა: *αισθάνομαι ~* გაურკვეველ მდგომარეობაში ვარ; 2. ცვალებადობა, მერყეობა, არამდგრადობა: *κατάσταση / περίοδος ~ς* გაურკვეველი მდგომარეობა / ცვალებადობის პერიოდი.

αβίαστα (αβιάστως) *επίρρ.* აუჩქარებლად, აუღელვებლად: *κινούμε / ενεργώ ~* ვმოძრაობ / ვმოქმედებ აუჩქარებლად.

αβίαστος, -η, -ο აუჩქარებელი, აუღელვებელი.

αβλαβής, -ής, -ές (άβλαβος, άβλαπτος) (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ.*

-είς, ουδ. -ή) **1.** უენებელი, დაუზიანებელი; **2.** უსაფრთხო, უენებელი, უწყინარი: *~ές φάρμακο* უენებელი წამალი; **αβλαβώς** *επίρρ.* უენებლად; ◊ ***σώος και ~*** საღსალამათი, უენებელი.

αβλεψία η დაუდევარი, მექანიკური შეცდომა: *στο βιβλίο υπάρχουν ~ες και ελλείψεις* წიგნში ბევრი დაუდევარი შეცდომა და ხარვეზია; ◊ *εξ ~ς / από ~* შეცდომით, დაუდევრობის გამო.

αβοήθητος, -η, -ο მხარდაჭერის, დახმარების გარეშე: *έμεινε μόνος και ~* მარტო და მხარდაჭერის გარეშე დარჩა.

αβοκάντο το *άκλ., βოტ.* ავოკადო.

άβολος, -η, -ο 1. მოუხერხებელი: *~ο παπούτσι / ωράριο* მოუხერხებელი ფეხსაცმელი / სამუშაო განრიგი; **2.** ჯიუტი, რთული ხასიათის; **άβολα** *επίρρ.* უხერხულად, მოუხერხებლად.

αβουλησία η (*πληθ. არ გააჩნია*) სურვილის უქონლობა.

άβουλος, -η, -ο 1. უნებისყოფო, სუსტი ხასიათის: *~ χαρακτήρας* უნებისყოფო ხასიათი; **2.** გაუბედავი.

άβραστος, -η, -ο მოუხარშავი.

άβυσσος η **1.** *Ποίρდ., გადატ.* მორევი: *η ~ των αισθημάτων* გრძნობათა მორევი; **2.** უფსკრული; ◊ ***στο χείλος της ~ου*** უფსკრულის პირას.

αγαθιάρης ο (*πληθ. -ηδες*), **-α** η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) გულუბრყვილო, ჩერჩეტი, მიამიტი.

αγαθό το **1.** *Ποίρდ., გადატ.* სიკეთე; **2.** კეთილდღეობა: *το τηλέφωνο είναι ένα ~ του σύγχρονου πολιτισμού* ტელეფონი თანამედროვე კულტურის კეთილდღეობაა; **3.** პროდუქტი: *στα ράφια υπάρχουν όλων των ειδών τα ~ά* თაროებზე ყველანაირი სახის პროდუქტია; **4.** (τα) ა) ქონება, ავლადიდება, დოვლათი: *έχει όλα τα ~ά του κόσμου* ქვეყნის ავლადიდება აქვს, ბ) მონაპოვარი: *ο σύγχρονος άνθρωπος απολαμβάνει τα ~ά της τεχνολογίας* თანამედროვე ადამიანი ტექნოლოგიის მონაპოვარით ტკბება.

αγαθός, -ή, -ό 1. კეთილი, გულკეთილი, უწყინარი: *~ή διάθεση / καρδιά* კეთილი განწყობა / გული; **2.** *უარყ. მნიშვ.* გულუბრყვილო, ჩერჩეტი, მიამიტი: *λίγο ~, αλά κατά βάθος δεν είναι ανόητος* ცოტა გულუბრყვილოა, მაგრამ სულელი არ არის.

άγαλμα το *Ποίρდ., გადატ.* ძეგლი, ქანდაკება.

αγαλματένιος, -α, -ο (αγαλμάτινος) 1. ქანდაკებასაეით, ქანდაკების ფორმის; **2.** *გადატ.* მშვენიერი, საოცარი, ჰარმონიული: *~ο σώμα* მშვენიერი სხეული.

αγαλματοποιός ο/η მოქანდაკე.

αγαμία η **1.** დაუქორწინებლობა: *~ του κλήρου* სამღვდელოების დაუქორწინებლობა; **2.** *ეკლ.* სქესობრივი ურთიერთობის უქონლობა.

άγαμος, -η, -ο დაუქორწინებელი.

αγανάκτηση (αγανάχτηση) η (*πληθ. არ გააჩნია*) აღშფოთება, გულისწყრომა, გაბრაზება.

αγανακτώ (αγαναχτώ) (ε) (*αόρ. αγανάκτησα, μτχ. αγανακτισμένος*) *αμετβ.* აღშფოთება, გულისწყრომა, გაბრაზება.

αγάπη η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** სიყვარული: *απέραντη / γνήσια / αμοιβαία ~* უსაზღვრო / ჭეშმარიტი / ორმხრივი სიყვარული; **2.** საყვარელი, ძვირფასი ადამიანი: *η ~ μου έρχεται αύριο* ჩემი სიყვარული ხვალ ჩამოდის.

εξαιρετική αυτή η παράσταση, μας άγγιξε όλους ამ არაჩვეულებრივმა სპექტაკლმა ყველა აგვაღელვა; **4.** შეხება: *ο ομιλητής άγγιξε το θέμα από μιαν άλλη πλευρά* მომხსენებელი საკითხის მეორე მხარეს შეეხო; ◊ *~ (κάποιον) στην καρδιά / την καρδιά (κάποιου)* გულს ვუჩუყებ, *~ τις ευαίσθητες χορδές (κάποιου)* სუსტ წერტილს მოვუნახავ (ვინმეს).

Άγγλος ο, **Αγγλίδα** η ინგლისელი.

αγγλικός, -ή, -ό ინგლისური.

αγγλικανός ο, **-ή** η ანგლიკანური ეკლესიის მრევლი.

αγγλόφωνος, -η, -ο ინგლისურენოვანი.

αγγούρι το კიტრი.

αγγουροντομάτα η (*γεν. πληθ. άρ χωρίς άναφορά*) კიტრის და პომიდვრის სალათა.

αγελάδα (γελάδα) η **1.** ძროხა; **2.** *χαϊδ., φαιν.* მსუქანი ქალი.

αγελαδινός, -ή, -ό (γελαδινός, αγελαδήσιος) ძროხის: *~ό γάλα* ძროხის რძე.

αγέλη η **1.** ხროვა, ნახირი, ფარა: *~ λύκων* მგლების ხროვა; **2.** *χαϊδ., φαμάδ.* ხროვა, ნახირი (იგულისხმება ხალხის მასა): *~ οπαδών* გულშემატკივართა ხროვა.

αγένεια η (*γεν. πληθ. άρ χωρίς άναφορά*) უზრდელობა, უტაქტობა: *είναι ~ να κάνει τόσο προσωπικές ερωτήσεις* ასეთი პირადული შეკითხვების დასმა უტაქტობაა.

αγενής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) უზრდელი, უტაქტო, უხეში; **αγενώς** *επίρρ.* უზრდელურად, უტაქტოდ, უხეშად.

αγέραστος, -η, -ο 1. უბერებელი: *~η ομορφιά* უბერებელი სილამაზე; **2.** *μτφ.* მარადიული, უცვლელი: *~η φιλία* მარადიული მეგობრობა.

αγέρωχος, -η, -ο ქედმაღლური, მედიდური, გულზვიადი: *~η συμπεριφορά* ქედმაღლური საქციელი; **αγέρωχα** *επίρρ.* ქედმაღლურად, მედიდურად.

αγεφύρωτος, -η, -ο 1. უხიდო; **2.** *μτφ.* დაუძლეველი, მოურეველი, გადაულახავი: *~η διαφορά / διαφονία* დაუძლეველი კონფლიქტი / უთანხმოება; ◊ *(μας χωρίζει) ~ο χάσμα* ჩვენს შორის უფსკრულია.

άγια *επίρρ.* წმინდანივით.

αγιάζω (*αόρ. αγίασα, αόρ. παθ. αγιάστ(θ)ηκα, μτχ. αγιασμένος*) *μετβ., λειτ.* **1.** კურთხევა: *~ τα νερά την ημέρα των Φώτων* ნათლისღებაზე წყალს ვაკურთხებ; *αμετβ.* **2.** წმინდანად შერაცხვა; **3.** ცოლების შენლობა, მიტევება; ◊ *ο σκοπός ~ει τα μέσα* მიზეზი შედეგს ამართლებს, *ηγιασμένος άρτος και οίνος* ნაკურთხი პური და ღვინო (წმინდა ზიარებისას).

αγίασμα το აიაზმა, ნაკურთხი წყალი.

αγιασμός ο **(άγιασμα** το**) 1.** კურთხევა: *ο ~ της εικόνας* ხატის კურთხევა; **2.** აიაზმა, ნაკურთხი წყალი.

αγιάτρευτος, -η, -ο 1. უკურნებელი, მოურჩენელი: *~η ασθένεια / πληγή* უკურნებელი სენი / მოურჩენელი ჭრილობა; **2.** *μτφ.* გამოუსწორებელი: *~ο σφάλμα* გამოუსწორებელი შეცდომა.

αγίνωτος, -η, -ο 1. დაუმწიფებელი, მკვახე: *τα φρούτα είναι ακόμα ~α* ხილი ჯერ კიდევ დაუმწიფებელია; **2.** დაუდულებელი: *~ο κρασί* დაუდულებელი ღვინო; **3.** დაუსრულებელი.

αγιοβασιλιάτικος, -η, -ο საახალწლო: *~η πίτα* საახალწლო ღვეზელი.

αγιογδύτης ο, **-ισσα** η **1.** მკრეხელი, მწვალებელი; **2.** *μτφ.* სპეკულანტი.

αγιογραφία η 1. ფრესკული მხატვრობა, ხატწერა; 2. ხატი.

αγιογράφος ο/η ხატმწერი.

αγιογραφώ (ε) (*αόρ. αγιογράφησα, αόρ. παθ. αγιογραφήθηκα, μτχ. αγιογραφημένος*) *μετβ.* 1. ხატწერა; 2. ფრესკების მოხატვა.

άγιος, -ία, -ο 1. წმინდა: *~ ο Θεός, ~ ισχυρός, ~ αθάνατος ελέησον ημάς* წმინდაო ღმერთო, წმინდაო ძლიერო, წმინდაო უკვდავო შეგვიწყალე ჩვენ; 2. ღვთისმოსაცი, მაღალი მზნეობის: *~ άνθρωπος!* ღვთისმოსავი ადამიანი! 3. *რელ.* წმინდანი; ◊ *η ~α Τράπεζα* საკურთხეველი, *~α χώματα* წმინდა მიწა, *Ά~α Νύχτα* ქრისტეშობის ღამე, *Α~α Γραφή* საღვთო წერილი, *Ά~ Τάφος* წმინდა საფლავი, *Ά~οι Τόποι* წმინდა ადგილები, *τα Ά~α των Α~ων* წმიდათაწმიდა, *παριστάνω / κάνω τον ~ο / την ~ία* თავი წმინდანად მომაქვს.

αγιοσύνη η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. სიწმინდე, წმინდანობა; 2. უწმინდესობა.

αγιότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. სიწმინდე, წმინდანობა; 2. უწმინდესობა: *θα παρακαλέσω την ~ σας...* თქვენო უწმინდესობავ, მინდა გთხოვოთ...

αγκάθι το 1. ეკალი, ხიწვი; 2. ეკლიანი, ხიწვიანი მცენარე; 3. ბასრი წვერი (რაიმე საგნის); 4. ნესტარი; 5. ფხა; 6. *გადატ.* დაბრკოლება, ხელის შემშლელი გარემოება: *η ζήλια ήταν ~ στις σχέσεις τους* ეჭვიანობა მათ ურთიერთობას აბრკოლებდა; ◊ *κάθομαι στ' ~α* ნემსებზე ვზივარ, *ξυπόλυτος στ' ~α* ცეცხლთან თამაში.

αγκαλιά η 1. მკლავები: *το μωρό κοιμήθηκε στην ~ της μητέρας* ჩვილმა დედის მკლავებში დაიძინა; 2. ერთი აღება, ერთი იღლია: *μια ~ λουλούδια / βιβλία* ერთი იღლია ყვავილები / წიგნები; 3. ჩახუტება, ხელების მოხვევა; **αγκαλιά** *επίρρ.* ხელიხელ გადახვეული, ჩახუტებული: *κοιμούνται ~* ჩახუტებულებს ძინავთ.

αγκαλιάζω (*αόρ. αγκάλιασα, αόρ. παθ. αγκαλιάστηκα, μτχ. αγκαλιασμένος*) *μετβ.* 1. მოხვევა, გულში ჩაკვრა, ჩახუტება: *αγκάλιασε τον αδελφό της* ძმა გულში ჩაიკრა; 2. მოცვა (მოიცავს): *η έρευνά του ~ει ένα ευρύ φάσμα πολιτισμών* მისი გამოკვლევა კულტურათა ფართო სპექტრს მოიცავს.

αγκάλιασμα το მოხვევა, გულში ჩაკვრა, ჩახუტება.

αγκινάρα η *ბოტ.* არტიშოკი (მცენარე და ნაყოფი).

αγκίστρι το ანკესი, ნემსკავი.

άγκιστρο το 1. კავი, კაკვი, კაუჭი; 2. *მათ.* მოკაუჭებული ფრჩხილები, {}.

αγκιστροειδής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) კაკვისებრი, მოკაკული, მოკაუჭებული.

αγκιστρώνω (*αόρ. αγκίστρωσα, αόρ. παθ. αγκιστρώθηκα, μτχ. αγκιστρωμένος*) *μετβ.* 1. ანკესით თევზაობა; 2. კაუჭზე, ბარებე გამობმა, ჩამოკიდება; **-ομαι** *გადატ.* დამოკიდებული ყოფნა (ემოციურად): *η κόρη σου έχει αγκιστρωθεί πάνω σου* შენი ქალიშვილი უშენოდ ვერ ძლებს.

αγκομαχητό (αγκομάχημα) το 1. ქოშინი; 2. მომაკვდავის ხრიალი: *το ~ του θανάτου* მომაკვდავის ხრიალი; 3. *გადატ.* ოხერა, კვნესა, ქოშინი: *το ~ της θάλασσας / της μηχανής* ზღვის კვნესა / მექანიზმის ოხერა.

αγκράφα η ბალთა.

αγκύλη η 1. იდაყვის ან მუხლის ნაკეცი; 2. (οι) *ტიპოგრ.* ფრჩხილები: *τετράγωνες ~ες* ოთხკუთხედი ფრჩხი-

ლები, [ ], *αγκιστροειδείς ~ες* მოკაუჭებული ფრჩხილები, {}; 3. *გადატ.* მარყუჟი, ყუფარა (ბაგირის ბოლოში).

άγκυρα η 1. *მღვ.* ღუზა; 2. *გადატ.* თავშესაფარი; ◊ *ρίχνω ~* ღუზის ჩაშვება, *σηκώνω ~ / βίρα της ~ες* ღუზის ამშვება.

αγκυροβόλημα το (**αγκυροβόληση, αγκυροβολία** η) ღუზის ჩაშვება.

αγκυροβολώ (ε) (*აόρ. αγκυροβόλησα, μτχ. αγκυροβολημένος*) *αμετβ.* 1. ნავმისადგომზე გემის გაჩერება, რეიდზე დადგომა; 2. *გადატ.* დაფუძნება, დასახლება: *σταμάτησε τα ταξίδια και αγκυροβόλησε για πάντα στο νησί του* მოგზაურობა შეწყიტა და თავის სოფელში სამუდამოდ დასახლდა; ◊ *αγκυροβολημένη νάρκη* წყალქვეშა ნაღმი.

αγκώνας ο 1. იდაყვი; 2. *გადატ.* ნაკეცი, კლაკნი, ხვეული.

αγναντεύω (*აόρ. αγνάντεψα*) *μετβ.* შორიდან ცქერა: *απ' την κορυφή ~ το πέλαγος* მთის წვერიდან ზღვას გაჰცქერი.

άγνοια η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. უცოდინარობა, არცოდნა; 2. *სამხ.* ჯარისკაცის ჯარიდან თვითნებური წასვლა; ◊ *εν ~ μου* ჩემს უცოდინრად.

αγνοούμενος ο, **-η** η უგზო-უკვლოდ დაკარგული: *δύο ~οι από το ναυτικό ατύχημα* საბჭოთა უბედური შემთხვევისას უგზო-უკვლოდ დაკარგული ორი ადამიანი.

αγνός, -ή, -ό 1. შეუბღალავი, სპეტაკი, უმანკო: *~ή ψυχή* სპეტაკი სული; 2. ქალწული; 3. წესიერი, პატიოსანი, ერთგული (შეუღლე); 4. ნატურალური, მინარევების გარეშე: *~ό κρασί* ნატურალური ღვინო.

αγνότητα η (*πληθ. არ γααჩნია*) 1. *ჰირდ., გადატ.* უწყინარობა, უვნებელობა, უბოროტობა: *η ~ του χαρακτήρα / των προθέσεων* უწყინარი ხასიათი / უბოროტო განზრახვები; 2. უბიწოება, უმანკოება, პატიოსნება; 3. ნატურალურობა: *την ~ των προϊόντων μας εγγυάται η καλή ποιότητα των υλικών μας* ჩვენი ნედლეულის კარგი ხარისხი ჩვენი პროდუქციის ნატურალურობის გარანტია.

αγνοώ (ε) (*აόρ. αγνόησα, აόρ. παθ. αγνοήθηκα, μτχ. αγνοημένος*) *μετβ.* 1. არცოდნა: *~ παντελώς αυτά τα στοιχεία* საერთოდ არაფერი ვიცი ამ მონაცემების შესახებ; 2. *გადატ.* იგნორირება, არაფრად ჩაგდება: *του μιλούσα κι αυτός με αγνοούσε* მე ველაპარაკებოდი, ის კი იგნორირებას მიკეთებდა; **-ούμαι** უგზო-უკვლოდ დაკარგვა, გაუჩინარება: *~είται από τη Δευτέρα το βράδυ* ორშაბათი საღამოს მერე აღარავის უნახავს; ◊ *~είται η τύχη (κάποιου)* ბედი უცნობია (ვიღაცის).

αγνώμονας ο/η უმადური, დაუნახავი.

άγνωμος, -η, -ο 1. ის, ვისაც საკუთარი აზრი არ გააჩნია; 2. უგუნური, დაუფიქრებელი, არაკეთილგონიერული.

αγνώριστος, -η, -ο *იშვ.* ძნელად საცნობი, ვერსაცნობი.

αγνωσία η (*πληθ. არ γααჩნია*) 1. *იშვ.* უმეცრება, უცოდინარობა; 2. *ფილოს.* შეუცნობადობა; 3. *მედ.* აგნოზია.

άγνωστος, -η, -ο 1. უცხო, უცნობი: *βρέθηκε σε ~ο περιβάλλον* უცხო გარემოში მოხვდა; 2. (ο/η) უცნობი: *τη συνόδευε ένας ~* მას ვიღაც უცნობი

ახლდა; 3. *მათ.* უცნობი (X); ◊ *Α~ Στρατιώτης* უცნობი ჯარისკაცი.

αγονία η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. უშვილობა; 2. უნაყოფობა.

άγονος, -η, -ο 1. უნაყოფო, არანოყიერი: *~η γη* უნაყოფო მიწა; 2. *გადატ.* უნაყოფო, ამაო, ფუჭი, უშედეგო: *~η συζήτηση, δεν οδηγεί πουθενά* არაფრის მომცემი, ამაო საუბარი; 3. უშვილო.

αγορά η 1. ყიდვა, შესყიდვა: *λειανική / χονδρική ~* საცალო / საბითუმო შესყიდვა; 2. საჯარო ცენტრი; 3. *ეკონ.* ბირჟა; 4. ბაზარი; 5. აგორა (ძველ საბერძნეთში); ◊ *~ αξιών* ფასიანი ქაღალდების ყიდვა, *ελεύθερη ~* თავისუფალი ბაზარი, *λαϊκή ~* ბაზრობა, *τιμή ~ς* საბაზრო ფასი, *~ εργασίας* დასაქმების (შრომის) ბირჟა, *μαύρη ~* შავი ბაზარი.

αγοράζω (*აόр. αγόρασα, აόр. παθ. αγοράστηκα, მτχ. αγορασμένος*) *მეტβ.* ყიდვა, შესყიდვა.

αγοραίος, -α, -ο 1. ბაზრის, საბაზრო, ბაზრული: *~α αξία / τιμή* საბაზრო ღირებულება / საბაზრო ფასი; 2. ვულგარული, ქუჩური: *επέδειξε ~α συμπεριφορά* ვულგარულად მოიქცა.

αγοραπωλησία η ყიდვა-გაყიდვა, აღებ-მიცემა.

αγοραστής ο, **-τρια** η მუშტარი, მყიდველი.

αγόρευση η სიტყვით გამოსვლა, მოხსენება (საჯაროდ): *η ~ του εισαγγελέα* პროკურორის სიტყვით გამოსვლა.

αγορεύω (*აόр. αγόρευσα*) *αμετβ.* 1. სიტყვით გამოსვლა, მოხსენება (საჯაროდ); 2. *ირონ.* ორატორობა, მჭევრმეტყველება.

αγόρι (αγώρι) το 1. ბიჭი, ვაჟიშვილი, ხალგაზრდა ყმაწვილი; 3. მეგობრული დამოკიდებულების აღმნიშვნელი მიმართვა (ახალგაზრდა მამაკაცისადმი): *τι είπες, ~ μου;* რა მითხარი, გენაცვალე?

αγορίστικος, -η, -ο *იხ.* **αγωρίστικος**.

αγοροκόριτσο το *იხ.* **αγωροκόριτσο**.

αγουροξυπνημένος, -η, -ο ადრე გაღვიძებული, ახალგაღვიძებული.

άγουρος, -η, -ο 1. მკვახე, მოუმწიფებელი, მოუწევარი; 2. *გადატ.* მოუმწიფებელი (ფიზიკურად, გონებრივად).

αγράμματος, -η, -ο 1. წერა-კითხვის უცოდინარი, გაუნათლებელი, უვიცი; 2. *გადატ.* გამოუცდელი: *την έπαθα σαν ~* გამოუცდელივით დამემართა.

αγραμματοσύνη η უწიგნურობა.

άγραφος, -η, -ο (άγραπτος, άγραφτος) 1. დაუწერელი; 2. არარეგისტრირებული; 3. სუფთა, დაუწერელი: *~ πίνακας* სუფთა დაფა.

αγριάδα η 1. სისასტიკე, ულმობელობა, მძვინვარება, მრისხანება: *το πρόσωπό του είχε μια ~!* მრისხანე სახე ჰქონდა; 2. გაუვალი ადგილი.

αγριάνθρωπος ο *პირდ., გადატ.* ველური, უხეში ადამიანი.

αγριελιά η ველური ზეთისხილის ხე.

αγριεύω (*აόр. αγρίεψα, აόр. παθ. αγριεύτηκα, მτχ. αγριεμένος*) *αμετβ. μετβ.* 1. გაგულისება, გახელება, გაბრაზება; 2. *გადატ.* გაავდრება: *ο καιρός όσο πάει κι ~ει* ამინდი უფრო და უფრო ფუჭდება; 3. გაუარესება: *τα πράγματα ~ουν* საქმე უარესად არის; **-ομαι** შეშინება, შიში: *αγριεύτηκε (αγρίεψε) καθώς περπατούσε μόνη της στο σκοτάδι* სიბნელეში მარტო მიდიოდა და შეეშინდა.

αγρίμι το 1. ნადირი, მხეცი; 2. ნანადირევი; 3. *გადატ.* პირქუში, კუშტი, მიუკარებელი, უკარება (ადამიანი).

αγριολούλουδο το მინდვრის ყვავილი.

άγριος, -α, -ο 1. ველური, გარეული: *~α ζώα / θηρία* გარეული ცხოველები / მხეცები; 2. მიყრუებული, ყრუ, უდაბური: *~ τόπος* ყრუ ადგილი; 3. ველური, პირველყოფილი: *~ες φύλες* ველური ტომები; *გადატ.* 4. მრისხანე, ბობოქარი: *~ πολεμιστής* მრისხანე მებრძოლი.

αγριότητα η 1. ველურობა, სიველურე; 2. სისასტიკე, არაადამიანურობა.

αγριοφωνάρα η უხეში ხმა.

αγροικία η სოფლის სახლი, აგარაკი.

αγροίκος ο გაუთლელი, ხეპრე.

αγρόκτημα το ფერმა, გლეხის კარმიდამო.

αγρολήπτης ο მოჯარე.

αγρονόμος ο აგრონომი.

αγρός ο ყანა.

αγρότης ο, **-ισσα** η მიწათმოქმედი.

αγροτιά η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. გლეხკაცობა; 2. მუშათა კლასი: *φτωχή ~* ღარიბი მუშათა კლასი.

αγροτικός, -ή, -ό 1. გლეხისა, გლეხური, სოფლის; 2. სოფლის მეურნეობის, სასოფლო-სამეურნეო, აგრარული.

αγρυπνία (αγρύπνια) η 1. უძილობა; 2. *ეკლ.* ღამისთევის ლოცვა.

άγρυπνος ο 1. უძინარი, გამოუძინებელი; 2. *გადატ.* ფხიზელი: *~οι φρουροί των συνόρων* ფხიზელი მესაზღვრეები.

αγρυπνώ (ε/α) (*აόρ. αγρύπνησα*) *ამეტ.* ფხიზლად ყოფნა, უძილობა.

αγύμναστος, -η, -ο გაუვარჯიშებელი, გაუწვრთნელი: *~ο σώμα* უვარჯიშებელი ტანი.

αγύριστος, -η, -ο 1. დაუბრუნებელი; 2. (ο) ჯადესი: *να πας στον ~ο* შენ წადი მოუსელელში! ◊ *δανεικά και ~α* დაუბრუნებელი სესხი.

αγύρτης ο, **-ισσα** η 1. გაიძვერა, ყალთაბანდი, თაღლითი, მატყუარა; 2. ადამიანი, რომელსაც თავი ექიმად მოაქვს.

αγχολυτικός, -ή, -ό დამამშვიდებელი (წამალი).

άγχομαι (*მხოლოდ ενεστ.*) *απόθ., αμετβ.* დარდი, შფოთვა, ღელვა.

αγχόνη η 1. მარყუჟი, ყულფი; 2. სახრჩობელა; 3. ჩამოხრჩობა: *σε περιμένει η ~* ჩამოხრჩობა გელის.

άγχος το შფოთვა, ღელვა.

αγχώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ.* და *θηλ. -εις, ουδ. -η*) 1. შფოთვის, მოუსვენრობის: *~ νεύρωση* დარდისგან, მღელვარებისგან გამოწვეული ნევროზი; 2. მშფოთვარე, ნერვიული, დეპრესიული: *~ τύπος* ნერვიული ტიპი.

αγχώνω (*აόρ. άγχωσα, აόρ. παθ. αγχώθηκα, μτχ. αγχωμένος*) *μετβ.* აღელვება, განერვიულება, შემფოთება, დადარდიანება: *μην με ~εις!* ნუ მანერვიულებ! **-ομαι** დარდი, შფოთვა, ღელვა, მოუსვენრობა: *άκουσα το πρόγραμμα των εξετάσεων και αγχώθηκα* გამოცდების პროგრამა რომ მოვისმინე, ავღელდი.

αγχωτικός, -ή, -ό გამაღიზიანებელი, ნერვების მომშლელი: *δεν μπορείς να δουλέψεις μαζί του, είναι ~ τύπος* მასთან ვერ იმუშავებ, გამაღიზიანებელი ტიპია.

αγωγή η 1. აღზრდა; 2. განათლება: *κλασική ~* კლასიკური განათლება; 3. *მედ.* მკურნალობის კურსი: *ειδική ~*

მკურნალობის სპეციალური კურსი; **4.** *ი.ურ.* სასამართლოში სარჩელის შეტანა, სასამართლოში ჩივილი: *εγείρω / υποβάλλω / κάνω* ~ საქმეს აღეძრავ, *ανάκληση / απόρριψη* ~ς სარჩელის გამოტანა; ◊ ***φυσική / σωματική*** ~ ფიზკულტურა, ***πολιτική*** ~ ბრალმდებელი მხარე.

αγώγιμος, -η, -ο 1. ადვილად გადასაზიდი: ~*ο φορτίο* ადვილად გადასაზიდი ტვირთი; **2.** *ფიზ.* გამტარი: ~*α σώματα* გამტარი სხეულები (თბოგამტარი, ელექტროგამტარი); **3.** *ი.ურ.* ის, რაც სასამართლოში გასაჩივრებას ექვემდებარება.

αγωγιμότητα η *ფიზ.* გამტარობა: *ηλεκτρική / θερμική* ~ ელექტროგამტარობა / თბოგამტარობა.

αγωγός ο 1. მილი, მილსადენი, მილგაყვანილობა: *ο* ~ *αποχέτευσης* კანალიზაციის მილი; **2.** სადენი: ~ *εξαερισμού* საევენტილაციო სადენი; **3.** *ფიზ.* გამტარი.

αγώνας ο 1. *ქრონ., გადატ.* ბრძოლა: *ηρωικός / άνισος* ~ გმირული / არათანაბარი ბრძოლა, ~ *για την ελευθερία* თავისუფლებისათვის ბრძოლა; **2. (Α~)** 1821 წლის აჯანყება; **3.** შეჯიბრება, ასპარეზობა: ~ *στίβου* ასპარეზობა მძლეოსნობაში; **4.** თამაში, მატჩი: *φιλικός / προκριματικός* ~ ამხანაგური / შესარჩევი თამაში; **5.** (οι) თამაშები, შეჯიბრებანი: *Ολυμπιακοί ~ες* ოლიმპიური თამაშები.

αγωνία η **1.** მღელვარება, ნერვიულობა, შფოთვა; **2.** მოუთმენლობა, მოუსვენრად ლოდინი: *έχω μεγάλη* ~ *για τα αποτελέσματα των εξετάσεων* მოუთმენლად ველი გამოცდების შედეგებს; ◊ ***επιθανάτια*** ~ სიკვდილისწინა აგონია.

αγωνίζομαι (*აόρ. αγωνίστηκα, μτχ. -είς, -είσα, -έν*) **1.** ბრძოლა; **2.** შეჯიბრება.

αγώνισμα το სპორტის სახეობა.

αγωνιστής ο, -τρια η **1.** *ქრონ., გადატ.* მებრძოლი, მეომარი: ~ *κατά της δικτατορίας* დიქტატურის წინააღმდეგ მებრძოლი; **2.** ქომაგი, დამცველი: ~ *της αλήθειας και του δικαίου* ჭეშმარიტებისა და სამართლის დამცველი.

αγωνιστικός, -ή, -ό 1. საბრძოლო, საომარი, ბრძოლისა: ~*ό πνεύμα* საბრძოლო სულისკვეთება; **2.** სპორტული: ~*ό αυτοκίνητο* სპორტული ავტომანქანა; **3.** (η) შეჯიბრის დღე: *στην πρώτη ~ή υπάρχουν δύο ντέρμπι* შეჯიბრის პირველ დღეს ორი დერბი შედგება.

αγωνιστικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) საბრძოლო სულისკვეთება.

αγωνιώ (α) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *ამეტყ.* ღელვა, შფოთვა, ნერვიულობა.

αγωνιώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) მღელვარებით სავსე, შფოთიანი, მოუსვენარი.

αγώρι το *იხ.* **αγόρι.**

αγωρίστικος, -η, -ο (αγορίστικος) ყმაწვილური, ბიჭური.

αγωροκόριτσο το მოუსვენარი გოგონა, ბიჭური ქცევებით.

αδάκρυτος, -η, -ο (αδάκρυστος) 1. უცრემლო; **2.** დაუტირებელი, გამოუტყლოვებელი: *έφυγε απ' τη ζωή* ~ დაუტირებელი წავიდა ამ ქვეყნიდან.

αδάμαντας ο *იხ.* **διαμάντι.**

αδαμάντινος, -η, -ο ბრილიანტის.

αδάμαστος, -η, -ο 1. მოუთვინიერებელი, ველური: ~*ο άλογο* მოუთვინიერებელი ცხენი; **2.** დაუმორჩი-

ლებელი, დაუცხრომელი, უდრეკი: *~η θέληση* დაუცხრომელი სურვილი.

αδαμιαίος, -α, -ο ადამის; ◊ *~α περιβολή* დედიშობილა, ტიტლიკანა.

αδάπανος, -η, -ο უხარჯო, გასავალის, ხარჯის გარეშე; **αδαπάνως** *επίρρ.* უხარჯოდ.

αδασμολόγητος, -η, -ο დაუბეგრავი.

άδεια η **1.** ნებართვა, თანხმობა: *δόθηκε ~ για την προσγείωση του αεροπλάνου* თვითმფრინავის დასაჯდომად ნებართვა გაიცა; **2.** უფლება, ნებართვა (საბუთის, მოწმობის სახით): *~ γάμου / οδηγήσεως / παραμονής* ქორწინების / მანქანის ტარების / ქვეყანაში დარჩენის ნებართვა; **3.** შვებულება: *~ άνευ αποδοχών* უხელფასო შვებულება; ◊ *με την ~ σας* თქვენი ნებართვით, *~ κυήσεως και λοχείας* დეკრეტული შვებულება, *αναρρωτική ~* ბიულეტენი, *εκπαιδευτική ~* საკვალიფიკაციო შვებულება.

αδειάζω (*აór. άδειασα, აór. παθ. αδειάστηκα, μτχ. αδειασμένος*) *μετβ.* დაცლა, დაცარიელება: *~ την τσάντα* ჩანთას ცლი; *αμετβ.* დაცარიელება: *άδειασε η πόλη* ქალაქი დაცარიელდა.

άδειος, -α, -ο **1.** *Ιστ., გადატ.* ცარიელი; **2.** თავისუფალი, ვაკანტური: *~α θέση* ვაკანტური ადგილი; ◊ *με ~α χέρια* უსაჩუქროდ, ცარიელი ხელებით.

αδειούχος ο/η **1.** შვებულებაში მყოფი; **2.** უფლების, ნებართვის მქონე.

αδέκαρος, -η, -ο *ხალხ.* უფულო, გაღლეტილი.

αδέκαστος, -η, -ο **1.** უანგარო, მოუსყიდველი: *~ δικαστής* მოუსყიდველი მოსამართლე; **2.** მიუკერძოებელი, ობიექტური: *η δικαιοσύνη οφείλει να είναι ~η* მართლმსაჯულება მიუკერძოებელი უნდა იყოს.

αδελφή (αδερφή) η **1.** და; **2.** უახლოესი მეგობარი ქალი; **3.** მონაზონი, და: *οι ~ές ενός μοναστηρίου* მონასტრის დები; **4.** მედდა; **5.** მამათმავალი; ◊ *πνευματική ~* სულიერი და, *~ του ελέους* მოწყალების და.

αδέλφι (αδέρφι) το **1.** ძმა; **2.** ასლო მეგობარი მამაკაცი, ძმაკაცი; **3.** (τα) და-ძმა, ძმები და დები.

αδελφικός, -ή, -ό (αδερφικός) **1.** დაძმური, ძმური; *გადატ.* **2.** ასლო, გულითადი: *~ φίλος* გულითადი მეგობარი; **3.** დაძმასავით, დაძმური: *~ή αγάπη* დაძმასავით სიყვარული; **αδελφικά (αδερφικά)** *επίρρ.* დაძმურად, ძმურად.

αδελφοκτόνος, -α/ος, -ο **1.** (ο) ძმის მკველელი; **2.** ძმათა სისხლის მღვრელი: *~ πόλεμος* ძმათა სისხლის მღვრელი ომი.

αδελφοποίηση η **1.** ძმადნაფიცობა; **2.** დაძმობილება (ქვეყნებს, ქალაქებს შორის).

αδελφός (αδερφός) ο *Ιστ., გადატ.* ძმა; ◊ *πνευματικός ~* სულიერი ძმა, *βρε ~έ* ეჰ, ჩემო ძმაო!

αδελφός, -ή, -ό მოძმე: *~ό ελληνικό έθνος* მოძმე ბერძენი ერი; ◊ *~ή ψυχή* სულიერი მეგობარი.

αδελφοσύνη (αδερφοσύνη) η (*πληθ. არ გააჩნია*) ძმობა, მეგობრობა.

αδελφότητα η ამხანაგობა, საზოგადოება: *Χριστιανική Α~ Νέων* ახალგაზრდების ქრისტიანული საზოგადოება.

αδελφώνω (αδερφώνω) (*აór. αδέλφωσα, აór. παθ. αδελφώθηκα, μτχ. αδελφωμένος*) *μετβ., αμετβ.* შერიგება, დაზავება.

αδένας ο *ბიოლ.* ჯირკვალი.

αδένωμα το ადენომა, კეთილთვისებიანი ჯირკვლოვანი სიმსივნე.

αδέξιος, -α, -ο მოუხერხებელი, მოუქნელი, ტლანქი.

αδεξιότητα η მოუხერხებლობა, უნიათობა.

αδέσμευτος, -η, -ο 1. დამოუკიდებელი: *~η πολιτική* დამოუკიდებელი პოლიტიკა; *გადატ.* 2. დაუქორწინებელი, თავისუფალი.

αδέσποτος, -η, -ο უპატრონო: *~οι σκύλοι* უპატრონო ძაღლები; ◊ *~η σφαίρα* ბრმა ტყვია.

άδηλος, -η, -ο *მაღალფ.* 1. ფარული, გაურკვეველი, გაუგებარი, ბუნდოვანი: *~ες προθέσεις* ფარული განზრახვები; 2. განუსაზღვრელი, უცნობი: *το μέλλον είναι ~ο* მომავალი განუსაზღვრელია; ◊ *~α και κρύφια* ბუნდოვანი რამ, *~οι πόροι* შემოსავლის უცნობი წყაროები.

αδήλωτος, -η, -ο 1. განუცხადებელი, არარეგისტრირებული (საგადასახადო ინსპექციაში ან საბაჟოში): *~ο εισόδημα* არარეგისტრირებული შემოსავალი; 2. (ο/η) არალეგალი: *εμφανίστηκαν για πιστοποιητικά αρκετοί ~οι* მოწმობების ასაღებად ბევრი არალეგალი გამოცხადდა.

αδημιούργητος, -η, -ο შეუქმნელი, ჩამოუყალიბებელი.

αδημονία η (*πληθ. არ გააჩნია*) მძაფრი სურვილი, მოუთმენლობა, სულწასულობა.

αδημονώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) მოუთმენლად, მღელვარებით ლოდინი.

αδημοσίευτος, -η, -ο გამოუქვეყნებელი, გამოუცემელი.

Άδης ο 1. *მითოლ.* ჰადესი; 2. ჯოჯოხეთი.

αδιάβαστος, -η, -ο 1. მოუმზადებელი: *είναι γενικά μελετηρός, αλλά χθες ο δάσκαλος τον έπιασε ~ο* საერთოდ მეცადინე ბავშვია, თუმცა გუშინ მასწავლებელმა მოუმზადებელი გამოიჭირა; 2. არასრულყოფილად ინფორმირებული, არასაკმარისად მომზადებული; 3. წაუკითხავი: *~ο βιβλίο* წაუკითხავი წიგნი; 4. *ხალხ.* წესის აგების გარეშე დასაფლაებული: *τον έστειλαν ~* წესის აგების გარეშე დაასაფლავეს.

αδιάβατος, -η, -ο გაუვალი: *~ο δάσος* გაუვალი ტყე.

αδιάβλητος, -η, -ο 1. სამართლიანი: *~ες εκλογές* სამართლიანი არჩევნები; 2. (το) სამართლიანობა: *το ~ του διαγωνισμού* კონკურსის სამართლიანობა.

αδιάβροχος, -η, -ο 1. წყალგაუმტარი; 2. (το) საწვიმარი ლაბადა.

αδιαθεσία η 1. უგუნებობა, ცუდ გუნებაზე ყოფნა, უსასიათობა; 2. უქეიფობა, შეუძლოდ ყოფნა.

αδιάθετος, -η, -ο 1. უგუნებო, განწყობის გარეშე; 2. შეუძლოდ ყოფნა: *ήμουν ~ και έμεινα στο σπίτι* შეუძლოდ ვიყავი და სახლში დავრჩი; 3. ქალი, რომელსაც მენსტრუალური ციკლი აქვს; ◊ *διαδοχή εξ ~ου* ანდერძის გარეშე ქონების მემკვიდრეებისთვის გადაცემა.

αδιαθετώ (ε) (*აόρ. αδιαθέτησα*) *ამეტყ.* 1. უქეიფობა, შეუძლოდ ყოფნა; 2. მენსტრუალური ციკლის დაწყება.

αδιαίρετος, -η, -ο 1. გაუყოფელი, დაუნაწილებელი; 2. *გადატ.* გაერთიანებული, ერთსულოვანი: *ο λαός, παρά το διχαστικό κλίμα, έμεινε ~* ერი, მიუხედავად განხეთქილებისა, ერთსულოვანი დარჩა.

αδιάκοπος, **-η**, **-ο** უწყვეტი, გამუდმებული: *~η βροχή* გადაუღებელი წვიმა.

αδιακρισία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ულიერობა, უზრდელობა, უტაქტობა.

αδιάκριτος, **-η**, **-ο** თავხედური, უტაქტო.

αδιακρίτως *επίρρ.* განურჩევლად.

αδιάλειπτος, **-η**, **-ο** უწყვეტი, შესვენების გარეშე; **αδιαλείπτως** *επίρρ.* შეუსვენებლად.

αδιάλλακτος, **-η**, **-ο** ჯიუტი, დაუყოლიებელი.

αδιαλλαξία η (*πληθ. არ გააჩნია*) დაუზაევებლობა, შეუთანხმებლობა, უკომპრომისობა.

αδιάλυτος, **-η**, **-ο** 1. უხსნადი, არახსნადი: *ουσία ~η στο νερό* წყალში უხსნადი ნივთიერება; *გადატ.* 2. გაუხსნელი, გამოუცნობი, მალული: *~ο μυστήριο* მალული საიდუმლოება; 3. სქელი, ხშირი: *~ νέφος* ხშირი ღრუბელი.

αδιαμαρτύρητα *επίρρ.* უსიტყვოდ, გაუპროტესტებლად.

αδιαμφισβήτητος, **-η**, **-ο** უეჭველი, უსათუო, უდავო; **αδιαμφισβήτητα / αδιαμφισβητήτως** *επίρρ.* უეჭველად, უდავოდ, უსათუოდ.

αδιανόητος, **-η**, **-ο** წარმოუდგენელი, გაუგებარი.

αδιάντροπος, **-η**, **-ο** უსირცხვილო, ურცხვი, უნამუსო.

αδιαπέραστος, **-η**, **-ο** 1. გაუვალი: *το ~ο δάσος* გაუვალი ტყე; 2. თვალშეუვალი: *~ο σκοτάδι* თვალშეუვალი სიბნელე; 3. წყალგაუმტარი.

αδιάρρηκτος, **-η**, **-ο** 1. შეუმტვრეველი, გაუტეხელი: *~η πόρτα / κλειδαριά* შეუტეხელი კარი / გაუტეხელი საკეტი; 2. *გადატ.* ურღვევი, ურყევი, მტკიცე: *~η φιλία* მტკიცე მეგობრობა.

αδιάσπαστος, **-η**, **-ο** ურყევი, მყარი, მტკიცე: *~ δεσμός* მტკიცე კავშირი.

αδιαφανής, **-ής**, **-ές** (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) *Ფიზ., გადატ.* გაუმჭვირვალე: *~ές ύφασμα* გაუმჭვირვალე ქსოვილი.

αδιάφθορος, **-η**, **-ο** არაკორუმპირებული, პატიოსანი: *~ δικαστής* არაკორუმპირებული ოსამართლე.

αδιαφιλονίκητος, **-η**, **-ο** უთუო, უდაო, ნამდვილი, ჭეშმარიტი: *~ ηγέτης / ~ο φαβορί* ნამდვილი ლიდერი / ფავორიტი.

αδιαφορία η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. გულგრილობა, დაუდევრობა: *η ~ του κράτους για το πρόβλημα των ναρκωτικών* ნარკოტიკების პრობლემის მიმართ სახელმწიფოს უგულისხმიერო დამოკიდებულება; 2. *ფსიქოლ.* ინდიფერენტულობა.

αδιάφορος, **-η**, **-ο** 1. დაუდევარი, უგულისყურო, გულგრილი; 2. უინტერესო, უმნიშვნელო; ◊ *μου είναι ~ο* არ მაინტერესებს.

αδιαφορώ (ε) (*αόρ. αδιαφόρησα*) *αμετβ.* გულგრილობა, უინტერესობა: *~εί για τις σπουδές του* სწაელა საერთოდ არ აინტერესებს.

αδιαφόρως *επίρρ.*, (+ *γεν.*) განურჩევლად: *~ χρώματος και φυλής* განურჩევლად ფერისა და ერისა.

αδιέξοδος, **-η**, **-ο** 1. გამოუვალი: *~η κατάσταση* გამოუვალი მდგომარეობა; 2. (το) ა) ჩიხი, ბ) *გადატ.* გამოუვალი მდგომარეობა: *βρίσκομαι σε ~ο* გამოუვალ მდგომარეობაში ვიმყოფები.

αδιευκρίνιστος, **-η**, **-ο** (**αδιευκρίνητος**) დაუდგენელი, გამოურკვეველი, გაუგებარი.

άδικα *επίρρ.* 1. უსამართლოდ; 2. უმიზეზოდ, უსაფუძვლოდ; 3. ამაოდ,

ტყუილად; ◊ *πάω* ~ უაზრო სიკეთილით ვკვდები.

αδικαιολόγητος, -η, -ο 1. გაუმართლებელი, უპატიებელი: *~η συμπεριφορά* გაუმართლებელი საქციელი; 2. უსაფუძვლო, უმოტივო.

αδίκημα το *იურ.* სამართალდარღვევა, დანაშაული: *αστικό / ποινικό / βαρύ ~* სამოქალაქო / სისხლისსამართლებლივი / მძიმე დანაშაული.

αδικία η უსამართლობა.

άδικος, -η, -ο 1. უსამართლო: *~η τιμωρία* უსამართლო სასჯელი; 2. უკანონო, არაკანონიერი, კანონსაწინააღმდეგო; 3. ტყუილუბრალო, ამაო, ფუჭი: *~ κόπος* ამაო გარჯა; ◊ *τον πνίγει το ~ο* უსამართლობა ახრჩობს.

αδικοχαμένος, -η, -ο უაზროდ მკვდარი.

αδικώ (ε) (*აόρ. αδίκησα, აόρ. παθ. αδικήθηκα, μτχ. αδικημένος*) *μετβ.* 1. გულის ტკენა, წყენინება; 2. უსამართლო, არაობიექტური ქმედება: *με αδίκησαν αλοφάνερα στο διαγωνισμό* კონკურსზე აშკარად უსამართლოდ მომექცნენ; 3. ტყუილუბრალოდ საყვედური, დადანაშაულება.

αδιόρθωτος, -η, -ο გაუსწორებელი, გამოუსწორებელი: *~ χωρατατζής / τεμπέλης* გამოუსწორებელი მასხარა / ზარმაცი.

αδίστακτος, -η, -ο თავხედი, კადნიერი; **αδίστακτα / αδιστάκτως** *επίρρ.* კადნიერად, თავხედურად, უყოყმანოდ.

άδολος, -η, -ο წრფელი, გულწრფელი.

αδράνεια η (*πληθ. არ χαίρεται*) 1. ინერტულობა, უმოქმედობა, გაურჯელობა; 2. *ფიზ.* ინერცია.

αδρανής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ინერტული, უმოქმედო: *παραμένω ~* უმოქმედოდ ვარ.

αδρανώ (ε) (*αόρ. αδράνησα*) *αμετβ.* უმოქმედოდ ყოფნა, ინერტულობა.

αδυναμία η 1. ძალის დაკარგვა, სისუსტე, უძლურება. 2. მიდრეკილება, სწრაფვა, სისუსტე, სიყვარული: *έχει μεγάλη ~ στον ανιψιό της* დისშვილი ძალიან უყვარს და მისთვის სულ საჩუქრებს ყიდულობს; 3. სუსტი წერტილი, სუსტი მხარე: *έχω πολλές ~ες* ბევრი სუსტი მხარე მაქვს; ◊ *(βρίσκω κάποιον) σε στιγμή ~ς* უმწეო მდგომარეობაში ვხედავ (ვინმეს), *~ χαρακτήρος* ხასიათის სისუსტე.

αδύναμος, -η, -ο *პირდ., გადატ.* უძლური, სუსტი.

αδυνατίζω (*αόρ. αδυνάτισα, μτχ. αδυνατισμένος*) *αμετβ., μετβ.* 1. გახდომა: *έκανε δίαιτα και αδυνάτισε* დიეტაზე იყო და გახდა; 2. *გადატ.* დასუსტება.

αδυνάτισμα το 1. გახდომა; 2. *გადატ.* დასუსტება.

αδύνατος, -η, -ο 1. გამხდარი; 2. *პირდ., გადატ.* სუსტი; 3. (το) შეუძლებელი; ◊ *το ~ο σημείο (κάποιου)* სუსტი წერტილი (ვინმესი), *~ο φύλο* სუსტი სქესი, *κάνω το ~ο δυνατό* შეუძლებელს ვაკეთებ.

αδυνατώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *μετβ., αμετβ.* უძლურება, არ შეძლება: *η κυβέρνηση ~εί να επιλύσει τα οξύτατα οικονομικά προβλήματα* მთავრობას არ შეუძლია მწვავე ეკონომიკური პრობლემების გადაჭრა.

αειθαλής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) მარადმწვანე (ხე).

αεικίνητος, -η, -ο *მაღალფ.* **1.** ის, ვინც სულ მოძრაობაშია; **2.** *გადატ.* მოძრავი, ცოცხალი, ენერგიული.

αεραγωγός ο საჰაერო სადენი.

αεράμυνα η (*πληθ. არ გააჩნია*) საჰაერო თავდაცვა.

αέρας (αγέρας) ο **1.** ჰაერი; **2.** ქარი; **3.** ორთქლი; *გადატ.* **4.** გამბედაობა: *μπήκε για τη συνέντευξη με ~α και αυτοπεποίθηση* გაბედულად და თავდაჯერებულად შევიდა ინტერვიუს ასაღებად; **5.** გასამცლელო: *του έδωσε ~α έξι ενοίκια* ექვსი ქირის გასამცლელო მისცა; **6.** დაშენების უფლება: *αγόρασε τον τελευταίο όροφο και τον ~α της πολυκατοικίας* მრავალსართულიან სახლში ბოლო სართული იყიდა დაშენების უფლებით; ◊ ***παίρνει ~α / παίρνουν τα μυαλά μου ~α*** თავხედდება, კადნიერდება, ***~ κοπανιστός / λόγια του ~α*** ქარს გატანებული, ფუჭი სიტყვები, ***παίρνω (τον) ~α μου*** სუთა ჰაერს ვყლაპავ, ***βγαίνω στον ~α*** ეთერში გავდივარ.

άεργος, -η, -ο უსაქმური.

αερίζω (*აόρ. αέρισα, αόρ. παθ. αερίστηκα, μτχ. αερισμένος*) *μετβ.* **1.** გამზეურება; **2.** განიავება, ჰაერის გასუფთავება.

αέρινος, -η, -ο ჰაეროვანი, სიფრიფანა.

αέριο το აირი: *δηλητηριώδες / ραδιενεργό ~* მომწამლავი / რადიოენერგიული აირი; ◊ ***φυσικό ~*** ბუნებრივი აირი, ***θάλαμος ~ων*** გაზის კამერა.

αεριούχος, -ος, -ο გაზიანი: *~α ποτά* გაზიანი სასმელები.

αερογραμμή η ავიახაზი: *γεωργιανές ~ές* საქართველოს ავიახაზები.

αεροδρόμιο το აეროდრომი, აეროპორტი.

αερολιμενάρχης ο/η აეროპორტის დირექტორი.

αερολιμένας ο აეროპორტი.

αερολογώ (ε) *αμετβ.* **1.** ყბედობა, ლაქლაქი; **2.** სისულელეების ლაპარაკი.

αερομεταφορά η ავიაგადაზიდვა, საჰაერო ტრანსპორტირება.

αερομεταφορέας ο საჰაერო ტრანსპორტი, საჰაერო გადამზიდი.

αεροπειρατεία η თვითმფრინავის გატაცება.

αεροπλάνο (αερόπλανο) το თვითმფრინავი.

αεροπλανοφόρο το ავიამზიდი.

αεροπλοΐα η ჰაერნაოსნობა, აერონავიგაცია.

αερόπλοιο το დირიჟაბლი.

αεροπορία η ავიაცია.

αερόσακος ο გასაბერი ბალიში (ავტომანქანაში დამონტაჟებული).

αεροσκάφος το **1.** საჰაერო ტრანსპორტი; **2.** თვითმფრინავი.

αεροστεγής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ.* და *θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ჰაერგაუმტარი, ჰერმეტული; ◊ ***~ συσκευασία*** ჰერმეტულად შეფუთვა.

αεροσυνοδός η/ο ბორტგამცილებელი.

αεροφοβία η (*πληθ. არ γααჩნია*) *მედ.* აეროფობია, ჰაერის შიში.

αετήσιος, -ια, -ιο (αετίσιος) არწივისებური, არწივისა.

αετός (αϊτός, αητός) ο არწივი.

αετοφωλιά (αϊτοφωλιά) η არწივის ბუდე.

αζευγάρωτος, -η, -ο 1. უწყვილო, დაუწყვილებელი; **2.** კენტი, უცალო, უწყვილო.

αζήτητος, -η, -ο 1. უქმადდებული, ჩაწოლილი: *~ο εμπόρευμα* ჩაწოლილი საქონელი; **2.** *გადატ.* ის, ვისაც არ ეძებენ, მიტოვებული.

άζωτο το (*πληθ. άρ გააჩნია*) *ქიმ.* აზოტი.

αηδία η **1.** ზიზღი, ზიზღიანობა; **2.** საზიზღრობა, საძაგლობა: *το φαγητό / το ντύσιμό του είναι (μια)* ~ საჭმელი / მისი ჩაცმულობა ნამდვილი საზიზღრობაა; **3.** (οι) სისულელეები; ◊ *μέχρι* ~ς ყელში ამოსელამდე, მოყირჭებამდე.

αηδιάζω (*აόρ. αηδίασα, μτχ. αηδιασμένος*) *μετβ., αμετβ.* ზიზღი.

αηδιαστικός, -ή, -ό საზიზღარი, საძაგელი.

αηδόνι το ბულბული.

αήττητος, -η, -ο დაუმარცხებელი, უძლეველი.

αθανασία η (*πληθ. άρ გააჩნია*) *Ქრ., გადატ.* უკვდავება.

αθάνατος, -η, -ο 1. *Ქრ., გადატ.* უკვდავი; **2.** გამძლე: *~ο ύφασμα* გამძლე ქსოვილი.

αθέατος, -η, -ο 1. უხილავი; **2.** ფარული, იდუმალი, მალული: *κάθε πράγμα έχει την ~η πλευρά του* ყველაფერს აქვს თავისი იდუმალი მხარე.

αθεϊστής ο, **-τρια** η ათეისტი.

αθεμελίωτος, -η, -ο (αθεμέλιωτος) *ხალხ., Ქრ., გადატ.* უსაფუძვლო: *~ο επιχείρημα* უსაფუძვლო არგუმენტი.

άθεος, -η, -ο 1. უღმერთო, ათეისტი; **2.** *დამამც., ლანძღ.* ურწმუნო, ცოდვილი.

αθεράπευτος, -η, -ο 1. განუკურნავი; **2.** *Ქრ., გადატ.* უკურნებელი, განუკურნებელი, მოურჩენელი: *~η αρρώστια* უკურნებელი სენი, *~ πεσιμιστής* გამოუსწორებელი პესიმისტი; **αθεράπευτα** *επίρρ.* გამოუსწორებლად.

αθετώ (ε) (*აόρ. αθέτησα, αορ. παθ. αθετήθηκα, μτχ. αθετημένος*) *μετβ.* **1.** დარღვევა (პირობის, ხელშეკრულების); **2.** გატეხვა (სიტყვის, ფიცის).

αθεώρητος, -η, -ο დაუმოწმებელი, უვიზო: *~η απόδειξη* დაუმოწმებელი ჩეკი, *~ο διαβατήριο* უვიზო პასპორტი.

αθηναϊκός, -ή, -ό ათენური, ათენის.

άθικτος, -η, -ο 1. ხელუხლებელი, ხელშეუხებელი: *άφησε το φαγητό του ~ο* საჭმელი ხელუხლებელი დატოვა; **2.** ის, ვისთვისაც შეურაცხყოფა არ მიუყენებიათ: *δεν αφήνει κανέναν ~ο* არავის ტოვებს შეურაცხყოფის გარეშე.

άθλημα το სპორტის სახეობა, სპორტული შეჯიბრება.

άθληση η (*πληθ. άρ გააჩნია*) წრთვნა.

αθλητής ο, **-τρια** η ათლეტი, სპორტსმენი.

αθλητικός, -ή, -ό 1. სპორტული, სპორტის; **2.** ათლეტური; ◊ *~ό πνεύμα* ათლეტური სული, *~ή αγωγή* ფიზკულტურა.

αθλητισμός ο სპორტი, ათლეტიზმი.

άθλιος, -α, -ο 1. საცოდავი, საბრალო; **2.** ფლიდი, უნამუსო; **άθλια / αθλίως** *επίρρ.* საცოდავად, საბრალოდ.

αθλιότητα η სიღარიბე, სიღატაკე.

άθλος ο გმირობა, წარმატება: *οι ~οι του Ηρακλέους* ჰერაკლეს გმირობანი.

αθλούμαι (*αόρ. αθλήθηκα, μτχ. αθλημένος*) *αμετβ., αποθ.* ვარჯიში.

αθόρυβος, -η, -ο 1. ჩუმი, უხმაურო: *~η μηχανή / φυγή* უხმაურო ძრავა / ჩუმად წასვლა; **2.** *გადატ.* შეუმჩნეველი, თავმდაბალი, მოკრძალებული: *~ πολιτικός* თავმდაბალი პოლიტიკოსი.

άθραυστος, -η, -ο უმტვრეული, არამსხვრევადი.

άθρησκος, -η, -ο 1. არარელიგიური, ურწმუნო; 2. *საუბრ.* ულმერთო.

αθροίζω (*აόρ. άθροισα, αόρ. παθ. αθροίστηκα, μτχ. αθροισμένος*) *μετβ.* 1. მოგროვება, დაჯამება; 2. *მათ.* მიმატება.

άθροισμα το 1. *მათ.* ჯამი; 2. საერთო რაოდენობა: *το ~ των ψήφων* ხმების საერთო რაოდენობა.

αθρόος, -α, -ο 1. ურიცხვი, უთვალავი; 2. ჯგუფური, მასობრივი: *~ες συλλήψεις* მასობრივი დაპატიმრებები.

αθυρόστομος, -η, -ο ბილწსიტყვა, ბილწსიტყვიანი.

αθωνίτης ο ათონის მთაზე მცხოვრები: *~ μοναχός* ათონის მთაზე მცხოვრები ბერი.

αθώος, -α, -ο 1. უდანაშაულო: *~ο θύμα* უდანაშაულო მსხვერპლი; 2. უმწიკვლო, გამოუცდელი: *~ο παιδί / κοριτσόπουλο* უმწიკვლო ბაგშვი / გამოუცდელი გოგონა; ◊ *ιρον. ~α περιστερά* მამა აბრამის ბატკანი.

αθωότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) უმწიკვლოება, მიამიტობა, გულუბრყვილობა.

αθωώνω (*αόρ. αθώωσα, αόρ. παθ. αθωώθηκα, μτχ. αθωωμένος*) *μετβ.* უდანაშაულოდ ცნობა, გამართლება.

αίγαγρος ο არჩვი.

αιγαιοπελαγίτικος, -η, -ο ეგეოსის ზღვის.

αίγλη η (*πληθ. არ გააჩნია*) ელფერი, მიმზიდველობა.

αιγόκερως (αιγόκαιρος) ο 1. *αστρολ.* თხის რქა; 2. თხის რქის ნიშნის ქვეშ დაბადებული.

αιγοπρόβατα τα თხის და ცხვრის ფარა.

Αιγυπτιώτης ο, **-ισσα** η ეგვიპტელი.

αιδεσιμολογιότατος ο *εκκλ.* მამაო.

αιδεσιμότατος ο *εκκλ.* დაქორწინებული მღვდელი.

αιδοίο το *ανατ.* 1. ქალის სასქესო ორგანო; 2. (τα) ქალის ან მამაკაცის სასქესო ორგანო.

αιθέρας ο 1. *ქიმ.* ეთერი; 2. (οι) ცა: *τα πολεμικά αεροσκάφη διέσχιζαν τον ~α* მტრის თვითმფრინავებმა ცა გადასერეს.

αιθέριος, -α, -ο 1. ეთერული: *~α ουσία* ეთერული ნივთიერება; 2. მსუბუქი, ჰაეროვანი.

Αιθίοπας ο, **Αιθιοπίνα** η ეთიოპელი.

αίθουσα η დარბაზი: *~ αναμονής / συναυλιών* მოსაცდელი / საკონცერტო დარბაზი.

αίθριος, -α/ία, -ο 1. მოწმენდილი; 2. *μετεωρ.* მცირედ მოღრუბლული.

αίμα (γαίμα) το სისხლი; ◊ ***τύπος / ομάδα ~τος*** სისხლის ჯგუფი, ***εξέταση / ανάλυση ~τος*** სისხლის გამოკვლევა / ანალიზი, ***πήξη του ~τος*** სისხლის შედედება, ***λήψη ~τος*** სისხლის აღება (ანალიზისთვის), ***μετάγγιση ~τος*** სისხლის გადასხმა, ***πλέω / κολυμπώ / πνίγομαι στο ~*** სისხლში ვცურავ / ვიხრჩობი, ***βγάζει / τρέχει ~*** სისხლი დის (ჭრილობაზე), ***χάνω ~*** სისხლს ვკარგავ.

αιματηρός, -ή, -ό სისხლიანი.

αιμάτινος, -η, -ο 1. სისხლის შემცველი, სისხლის; 2. სისხლისფერი.

αιματοκυλίζω (ματοκυλίζω) (*αόρ. αιματοκύλισα, αόρ. παθ. αιματοκυλήστ(θ)ηκα, μτχ. αιματοκυλισμένος*) *αμετβ.* სისხლით შეღებვა, სისხლით მორწყვა.

αιματόρροια η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* სისხლდენა.

αιμάτωμα το *მედ.* ჰემატომა.

αιμοδοσία η დონორობა, სისხლის მიცემა.

αιμοδότης ο, **-τρια** η დონორი.

αιμόλυση η *მედ.* პემოლიზი.

αιμομιξία η სისხლის აღრევა.

αιμορραγία η სისხლდენა, სისხლის დაკარგვა.

αιμορραγώ (ε) (*აόρ. αιμοράγησα*) *ამეტბ.* **1.** სისხლის დენა; *გადატ.* **2.** დასუსტება, სისხლისგან დაცლა: *η εθνική μας οικονομία ~εί* ჩვენი ეროვნული ეკონომიკა სუსტდება.

αιμορροΐδες οι *მედ.* პემოროი.

αιμοσφαιρίνη η *მედ.* პემოგლობინი.

αίνιγμα το **1.** გამოცანა; **2.** აბდაუბდა, გაუგებრობა.

αινιγματικός, -ή, -ό იდუმალებით მოცული, იდუმალი, გაურკვეველი: *~ό χαμόγελο / τέλος* იდუმალი ღიმილი / იდუმალებით მოცული დასასრული.

αίρεση η **1.** ერესი; **2.** სექტა.

αιρετικός, -ή, -ό 1. მწვალებლური, ერესის, ერეტიკული; (ο) **2.** სექტანტი; **3.** განსხვავებული აზრის მქონე.

αιρετός, -ή, -ό 1. ამორჩეული: *~ άρχοντας* ამორჩეული მთავარი; **2.** არჩევითი: *~ή θέση* არჩევითი თანამდებობა; **3.** (ο) არჩეული წევრი.

αίρω (*αόρ. ήρα, αόρ. παθ. άρθηκα / ήρθην*) *μετβ.* **1.** აწევა; **2.** *გადატ.* მხრებით გიდეა, საკუთარ თავზე აღება: *πώς να άρει τα οικογενειακά βάρη σε τόσο μικρή ηλικία;* ასეთ მცირე ასაკში ოჯახის სიმძიმე (მხრებით) როგორ უნდა გიდოს? **3.** გაუქმება, მოხსნა, აღმოფხვრა.

αισθάνομαι (*αόρ. αισθάνθηκα*) *αποθ., μετβ., αμετβ.* **1.** გრძნობა, შეცნობა: *αισθάνθηκα την παρουσία της από το άρωμά της* მისი სურნელის მიხედვით ვიგრძენი, რომ იქ იყო; **2.** მიხვედრა: *δεν ~εται τις συνέπειες των λόγων του* ვერ ხვდება, მის ნათქვამს რა შედეგი შეიძლება მოჰყვეს; **3.** წინათგრძნობის ქონა: *~ ότι κάτι θα συμβεί* წინათგრძნობა მაქვს, რომ რაღაც მოხდება; ◊ *~ (κάτι) στο πετσί μου* საკუთარ ტყავზე გამოვცდი.

αίσθημα το **1.** გრძნობა: *το ~ της πείνας* შიმშილის გრძნობა; **2.** შეგრძნება: *δυσάρεστο ~* უსიამოვნო შეგრძნება.

αισθηματίας ο/η მგრძნობიარე ადამიანი.

αισθηματικός, -ή, -ό 1. გრძნობის, გრძნობითი; **2.** სასიყვარულო, ემოციური.

αισθηματικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) სენტიმენტალურობა.

αίσθηση η **1.** გრძნობა; **2.** შეგრძნება, გრძნობა: *η ~ του χιούμορ* იუმორის გრძნობა; **3.** შთაბეჭდილება: *η θέα δεν τους έκανε καμιά ~* ხელმა მათზე ვერანაირი შთაბეჭდილება ვერ მოახდინა; **4.** შეგრძნება, წინათგრძნობა: *έχω την ~ ότι κάτι περίεργο συμβαίνει* ისეთი შეგრძნება მაქვს, თითქოს რაღაც უცნაური ხდება; ◊ *χάνω τις ~εις μου* გონებას ვკარგავ, *(ξανα) βρίσκω τις ~εις μου* ვგონს მოვდივარ, *~ του μέτρου* ზომიერების გრძნობა, *έκτη ~* მეექვსე გრძნობა, წინათგრძნობა.

αισθησιακός, -ή, -ό ეროტიკული, სასიყვარულო, სასიამოვნო.

αισθησιασμός ο სექსუალურობა: *υπερβολικός ~* მოჭარბებული სექსუალურობა.

αισθητήριο το **1.** ალღო: *πολιτικό ~* პოლიტიკური ალღო; **2.** გრძნობადი ორგანო.

αισθητής (αισθητιστής) ο ესთეტი.

αισθητική η **1.** *φιλοσ.* ესთეტიკა; **2.** ესთეტიკური შეხედულება: *σύμ-*

φωνα με τη δική μου ~, το σαλόνι αυτό είναι ακαλαίσθητο ჩემი ესთეტიკური შეხედულების მიხედვით, ეს სასტუმრო ოთახი უგემოვნოა; 3. სტილი; ◊ *ινστιτούτο / κέντρο ~ς* ესთეტიკის ინსტიტუტი / ცენტრი (სილამაზის სალონი / გამაჯანსაღებელი ცენტრი.

αισθητός, -ή, -ό 1. საგრძნობი: *ο ισχυρός σεισμός στην Πελοπόννησο έγινε ~ και στην Αθήνα* პელოპონესოსზე მომხდარი ძლიერი მიწისძვრა ათენშიც საგრძნობი იყო; 2. მესამჩნევი, თვალსაჩინო, თვალშისაცემი.

αισιοδοξία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ოპტიმიზმი.

αισιόδοξος, -η, -ο ოპტიმისტური.

αισιοδοξώ (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *μετβ.* იმედის ქონა, ოპტიმისტურად განწყობა.

αίσιος, -α, -ο კეთილი, დადებითი, კარგი, ბედნიერი: *~ο τέλος* კეთილი დასასრული.

αίσχος το *მაღალფ.* 1. სირცხვილი, სამარცხვინო საქციელი, ულირსობა; 2. უმსგავსობა; 3. *επιφών.* სირცხვილი: *το συγκεντρωμένο πλήθος υποδέχθηκε τον νομάρχη, φωνάζοντας "~"!* შეკრებილი ხალხი გუბერნატორს "სირცხვილი!"-ს ძახილით შეხვდა.

αισχρολογία η *მაღალფ.* ბილწსიტყვაობა.

αισχρός, -ή/ά, -ό ამორალური, ულირსი, სამარცხვინო: *~ τύπος / άνθρωπος* ამორალური ტიპი / ულირსი ადამიანი.

αισχρότητα η სიმდაბლე, ულირსობა, ამორალურობა, აღვირახსნილობა: *η ~ του χαρακτήρα του τον κάνει απωθητικό* მისი აღვირახსნილობის გამო აუტანელია.

αίτημα το 1. მოთხოვნა: *δίκαιο ~* სამართლიანი მოთხოვნა; 2. მოთხოვნილება: *τα κοινωνικά / πνευματικά ~τα μιας εποχής* ეპოქის საზოგადოებრივი / სულიერი მოთხოვნილებები.

αίτηση η 1. მოთხოვნა, განცხადება: *υποβάλλω / καταθέτω μια ~* ვაკეთებ განცხადებას / წარვადგენ მოთხოვნას; 2. განცხადების ბლანკი: *συμπληρώνω μια ~* განცხადების ბლანკს ვავსებ.

αιτία η მიზეზი, საბაბი: *~ ψάχνει για να αποφύγει τη συζήτηση* საბაბს ეძებს, რომ დისკუსიას თავი აარიდოს; ◊ *εξ ~ς* გამო, *~ πολέμου* ომის მიზეზი, *άνευ λόγου και ~ς* უმიზეზოდ.

αιτιατική η *ენათმეც.* აკუზატივი.

Αϊτινός ο, **-ή** η ჰაიტელი.

αιτιολόγηση η ახსნა, დასაბუთება, არგუმენტაცია: *επαρκής / πειστική ~* საკმარისი / დამაჯერებელი დასაბუთება.

αιτιολογία η 1. არგუმენტი: *ασαφής ~* გაურკვეველი არგუმენტი; 2. *მედ.* ეტიოლოგია.

αιτιολογικός, -ή, -ό 1. არგუმენტირებული, მოტივირებული; 2. (το) მოსაზრება, არგუმენტაცია, მოტივაცია.

αιτιολογώ (ε) (*αόρ. αιτιολόγησα, αόρ. παθ. αιτιολογήθηκα, μτχ. αιτιολογημένος*) *μετβ.* 1. ახსნა, გამართლება, დასაბუთება: *~ την απόφαση / τις πράξεις μου* ვასაბუთებ ჩემს გადაწყვეტილებას / ვამართლებ ჩემს საქციელს; 2. არგუმენტის მოყვანა, არგუმენტირება, მოტივირება.

αίφνης *επίρρ., მაღალფ.* უეცრად.

αιφνιδιάζω (*αόρ. αιφνιδίασα, αόρ. παθ. αιφνιδιάστηκα, μτχ. αιφνιδιασμένος*) *μετβ.* 1. გაოგნება, შეცბუნება: *η άφιξή του αιφνιδίασε τους πάντες* მისმა ჩა-

მოსულამ ყველა გააოგნა; 2.თავების აბნევა, უეცრად თავდასხმა.

αιχμαλωσία η ტყვეობა.

αιχμαλωτίζω (*აόρ. αιχμαλώτισα. αόρ. παθ. αιχμαλωτίστηκα, μτχ. αιχμαλωτισμένος*) *μετβ., Ιστρ., გადატ.* დატყვევება.

αιχμάλωτος, -η, -ο 1. დატყვევებული, ტყვეობაში მყოფი; 2. (ο) ტყვე.

αιχμή η წვეტი, წვერი, პირი: *η ~ του ξίφους* საპარსის პირი; ◊ *ώρες ~ς* პიკის საათი, *τεχνολογία ~ς* უახლესი ტექნოლოგია.

αιχμηρός, -ή, -ό 1. ბასრი, წვეტიანი; 2. *გადატ.* გესლიანი, მწვავე.

αιώνας ο საუკუნე.

αιώνιος, -α/ία, -ο 1. მარადიული, საუკუნო; 2. მყარი, გამძლე: *~α έπιπλα* გამძლე ავეჯი; 3. საუკუნო, დიდი ხნის: *ο Ολυμπιακός και ο Παναθηναϊκός είναι οι ~οι αντίπαλοι στα ομαδικά αθλήματα* ოლიმპიაკოსი და პანათინაიკოსი ჯგუფურ თამაშებში დიდი ხნის მოწინააღმდეგეები არიან; 4. განუწყვეტელი, გამუდმებული, მუდმივი: *δεν αντέχω την ~α γκρίνια σου!* ვერ ვიტან შენს განუწყვეტელ ბუზღუნს! 5. *დამშლ.* მარადმწვანე, მუდმივი: *~ φοιτητής* მარადმწვანე სტუდენტი; ◊ *~α ανάπαυση / ~ο σκοτάδι / ~ ύπνος* სიკვდილი, სამუდამო სასუფეველი.

αιωνιότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) მარადისობა, მარადიულობა.

αιωνόβιος, -α, -ο 1. ასწლოვანი, ასწლიანი; 2. მრავალწლიანი.

αιώρα η ჰამაკი.

αιώρημα το ნაერთი, ნარევი.

αιωρούμαι (*αόρ. αιωρήθηκα*) *αμετβ., αποθ.* 1. რხევა, რყევა, რწევა, მოძრაობა (ჰაერში ან წყალში); *გადატ.* 2. ყოყმანი.

ακαδημαϊκός, -ή, -ό 1. აკადემიური; 2. (ο) აკადემიის წევრი, აკადემიკოსი; ◊ *~ό έτος* აკადემიური წელი.

ακαδημία η აკადემია.

ακαθάριστος, -η, -ο 1. ბინძური, უსუფთაო; 2. გაუთლელი: *φέρε το μήλο όπως είναι, το τρώω και ~ο* ვაშლი როგორც არის ისე მოიტანე, გაუთლელსაც ვჭამ; 3. *ეკონ.* დაუკაეებელი, დაუქვითავი; ◊ *~ μισθός* დაუქვითავი ხელფასი, *~ο βάρος* მთლიანი წონა, *~ο εθνικό προϊόν* ქვეყანაში წარმოებული დაუბეგრავი საქონელი.

ακαθαρσίες οι 1. სიბინძურე; 2. ნეხვი.

ακάθαρτος, -η, -ο 1. ბინძური, ჭუჭყიანი; 2. დაუსუფთაებელი, გაუფილტრავი, გაუწმენდავი: *~ο πετρέλαιο* დაუსუფთაებელი ნავთობი; *გადატ.* 3. ცოდვილი, უწმინდური: *όλες αυτές οι ανήθικες ιδέες προέρχονται από το ~ο μυαλό του* ყველა ეს ამორალური აზრი უწმინდური გონების პირმშოა; ◊ *~ο αίμα* ვენური სისხლი, *~ο πνεύμα* სატანა.

ακάθιστος, -η, -ο 1. ფეხზე მდგომი; 2. (η) დაუჯდომელის შაბათი (დიდი მარხვის მეხუთე კვირის შაბათი); ◊ *Α~ Ύμνος* დაუჯდომელი საგალობელი.

ακαθόριστος, -η, -ο 1. განუსაზღვრელი, დაუდგენელი: *~ο σχέδιο* დაუდგენელი გეგმა; 2. გაურკვეველი, ბუნდოვანი: *~η γραμμή / σιλουέτα* ბუნდოვანი ხაზი / სილუეტი.

άκαιρος, -η, -ο 1. უდროო, არადროული, შეუფერებელი; 2. უმწიფარი, დაუმწიფებელი.

ακαίρως *επίρρ.* უდროო, შეუფერებელ დროს, არადროულად.

άκακος, -η, -ο უბოროტო, უეშმაკო: *είναι ~ άνθρωπος* უბოროტო ადამიანია.

ακάλεστος, -η, -ο დაუპატიჟებელი.

ακαλλιέργητος, -η, -ο დაუმუშავებელი: *~ κήπος / αγρός* დაუმუშავებელი ბაღი / ველახი.

ακάλυπτος, -η, -ο 1. თაღია, თავდაუხურავი: *~η τρύπα* თაღია ხვრელი; **2.** შიშველი, მოშიშველებული: *~ο κεφάλι / στήθος* შიშველი თავი / მოშიშველებული მკერდი.

άκαμπτος, -η, -ο *პირდ., გადატ.* უდრეკი: *στο ζήτημα του διαζυγίου έδειξε ~η αποφασιστικότητα* განქორწინების საკითხში უდრეკი მიზანდასახულობა გამოიჩინა.

ακαμψία η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** *პირდ., გადატ.* უდრეკობა; **2.** *მედ.* გაშეშებულობა (კუნთის ტკივილის გამო).

ακανόνιστος, -η, -ο 1. დაუდგენელი, მოუწესრიგებელი; **2.** ასიმეტრიული.

άκαρδος, -η, -ο უგულო, გულქვა.

ακαριαίος, -α, -ο წამიერი, სწრაფი, მყისეული: *ο θάνατός του ήταν ~* მისი სიკვდილი მყისეული იყო.

άκαρπος, -η, -ο 1. უნაყოფო: *~ο δέντρο* უნაყოფო ხე, *~η γη* უნაყოფო მიწა; *გადატ.* **2.** უნაყოფო ადამიანი.

ακατάβλητος, -η, -ο 1. დაუმარცხებელი: *~οι μαχητές* დაუმარცხებელი მებრძოლები; **2.** შეუპოვარი, მედგარი.

ακατάδεκτος, -η, -ο (ακατάδεχτος) მიუღებელი, აუტანელი: *~η συμπεριφορά* აუტანელი ქცევა.

ακατάληπτος, -η, -ο გაუგებარი, რთული: *~η γλώσσα / θεωρία / έννοια* რთული ენა / გაუგებარი თეორია / ცნება.

ακατάλληλος, -η, -ο შეუფერებელი: *είναι ~ για την δουλειά* სამუშაოსთვის შეუფერებელია.

ακατάλυτος, -η, -ο მტკიცე, მყარი, დაურღეველი: *~η πίστη* მტკიცე რწმენა.

ακαταμάχητος, -η, -ο უძლეველი, ძლიერი.

ακατανέμητος, -η, -ο გაუნაწილებელი.

ακατανίκητος, -η, -ο ძლიერი, დაუმარცხებელი, დაუოკებელი.

ακατανόητος, -η, -ο გაუგებარი, ალოგიკური.

ακατάπαυστος, -η, -ο (ακατάπαυτος) განუწყვეტელი, უწყვეტი: *~η φλυαρία* განუწყვეტელი ლაქლაქი.

ακαταπόνητος, -η, -ο დაუღალავი, დაუცხრომელი, ენერგიული.

ακατάρτιστος, -η, -ο 1. არაკვალიფიცირებული: *~ υπάλληλος* არაკვალიფიცირებული მოხელე; **2.** მოუმზადებელი: *~ο πρόγραμμα* მოუმზადებელი პროგრამა.

ακαταστασία η უწესრიგობა, ქაოსი.

ακατάστατος, -η, -ο 1. მოუწესრიგებელი, დაულაგებელი: *ο γιος μου είναι πολύ ~* ჩემი ბიჭი ძალიან მოუწესრიგებელია; **2.** ცვალებადი, არასტაბილური: *~ καιρός / χαρακτήρας* ცვალებადი ამინდი / ხასიათი.

ακατάσχετος, -η, -ο შეუკავებელი, შეუჩერებელი, დაუოკებელი: *~η αιμορραγία* შეუჩერებელი სისხლდენა.

ακατέργαστος, -η, -ο დაუმუშავებელი: *~ο βαμβάκι / διαμάντι* დაუმუშავებელი ბამბა / ალმასი.

ακατοίκητος, -η, -ο დაუსახლებელი.

ακατόρθωτος, -η, -ο მიუღწეველი, აუხდენელი: *πέτυχε το ~ο!* მიუღწეველ მიზანს მიაღწია!

ακέραιος, -η/αία, -ο (ακέριος) 1. მთლიანი, მთელი: *θα παραλάβει ~ο το ποσόν της αποζημιώσεως* მთელ

საკომპენსაციო თანხას მიიღებს; **2.** სრული: *φέρω ~α την ευθύνη για τις πράξεις μου* ჩემს ქმედებებზე სრულ პასუხისმგებლობას ვიღებ.

ακεραιότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** მთლიანობა, სიმთელე; **2.** *გადატ.* სიმტკიცე: *φημίζεται για την ~ του χαρακτήρα του* ის თავისი ხასიათის სიმტკიცით არის ცნობილი; ◊ *εδαφική ~* ტერიტორიული მთლიანობა, *σωματική ~* პიროვნების ხელშეუხებლობა.

ακετόνη η (*πληθ. არ გააჩნია*) *ქიმ.* აცეტონი.

ακέφαλος, -η, -ο 1. უთავო; **2.** უმეთაურო.

ακεφιά η (*βεβαιωτικό πληθ.*) უხალისობა, უგუნებობა, მოწყენილობა.

άκεφος, -η, -ο უხალისო, უგუნებო, მოწყენილი.

ακήρυκτος, -η, -ο (ακήρυχτος) გამოუცხადებელი; ◊ *~ πόλεμος* გამოუცხადებელი ომი.

ακίδα η **1.** წერი, წვეტი: *~ βελόνας / βέλους* ნემსის წვერი / ისრის წვეტი; **2.** ხიჭვი.

ακίνδυνος, -η, -ο უსაფრთხო, უვნებელი.

ακινησία η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** უძრაობა, უმოძრაობა: *απόλυτη ~* სრული უძრაობა; **2.** *გადატ.* სტაგნაცია.

ακινητοποίηση η გაჩერება, პარალიზება.

ακινητοποιώ (ε) (*აόρ. ακινητοποίησα, აόρ. παθ. ακινητοποιήθηκα, μτχ. ακινητοποιημένος*) *μετβ.* გაჩერება, შეჩერება.

ακίνητος, -η, -ο 1. გაშეშებული, გაყინული, უმოძრაო: *~ σαν άγαλμα* ძეგლივით გაშეშებული; **2.** (το) *ιურ.* უძრავი ქონება.

άκληρος, -η, -ο უშვილო, უმემკვიდრეო.

ακλόνητος, -η, -ο *λιτ., გადატ.* მტკიცე, მყარი.

ακμάζω (*αόρ. ήκμασα / άκμασα, μτχ. -ων, -ουσα, -ον*) *αμετβ.* აყვავება, განვითარება: *η Αθήνα άκμασε κατά τον 5ο αιώνα π.Χ.* ძ.წ.აღ.-ით V საუკუნეში ათენმა განვითარების უმაღლეს მწვერვალს მიაღწია.

ακμαίος, -α, -ο ძლიერი, ჯანმრთელი, ყოჩაღი: *αν και έχει περάσει τα 80, είναι ακόμη ~* მართალია, ოთხმოც წელს გადააბიჯა, მაგრამ ჯერ კიდევ ჯანმრთელია.

ακμή η განვითარების უმაღლესი მწვერვალი, ზენიტი: *στην ~ της δόξας* თავისი დიდების ზენიტში.

ακοή η სმენა.

ακοινώνητος, -η, -ο 1. უკარებელი, უკარება, ჩაკეტილი: *είναι τελείως ~* სრულიად უკარებაა, ერთი მეგობარიც არ ჰყავს; **2.** *ეკლ.* უზიარებელი.

ακολασία η აღვირახსნილობა, თავაშვებულობა, ამორალურობა.

άκολαστος, -η, -ο აღვირახსნილი, თავაშვებული, ამორალური.

ακόλουθος, -η/-ος, -ο 1. მემდეგი: *ο κυβερνητικός εκπρόσωπος ανακοίνωσε τα ~α* მთავრობის წარმომადგენელმა გამოაცხადა შემდეგი; **2.** (ο) ა) თანმხლები: *οι ~οι του βασιλιά* მეფის თანმხლებნი, ბ) ატაშე: *μορφωτικός / στρατιωτικός ~* განათლების / სამხედრო ატაშე.

ακολουθώ (ε) (*αόρ. ακολούθησα, αόρ. παθ. ακολουθήθηκα, μτχ. ακολουθημένος*) *μετβ., αμετβ.* მიდევნება, გაყოლა: *κάποιος με ακολούθησε* ვიღაც მომყვებოდა.

ακόμη (ακόμα) *επίρρ.* **1.** ისევ, კიდევ: *βρέχει ~* ისევ წვიმს; **2.** ჯერ: *~ δεν*

ήρθες και φεύγεις πάλι; ჯერ არ მოსულხარ და ისევ მიდიხარ? **3.** მეტი, კიდევ: *χρειαζόμαστε ~ δύο καθίσματα* კიდევ ორი სავარძელი გვჭირდება.

άκομψος, -η, -ο ტლანქი, ულაზათო, მოუწესრიგებელი: *~οι τρόποι* ტლანქი მანერები.

ακόνι το სალესი ქვა.

ακονίζω (*αόρ. ακόνισα, αόρ. παθ. ακονίστ(θ)ηκα, μτχ. ακονισμένος*) *μετβ.* გალესვა.

ακόντιο το **1.** შუბი; **2.** შუბის ტყორცნა: *πρωταθλητής στο ~* ჩემპიონი შუბის ტყორცნაში.

ακόρεστος, -η, -ο *λόγ., μεταφ.* დაუცხრომელი, დაუნაყრებელი, გაუმაძღარი: *~ πάθος* დაუცხრომელი ვნება.

άκοσμος, -η, -ο უღირსი: *~η συμπεριφορά* უღირსი საქციელი.

ακουμπώ (α) (*αόρ. ακούμπησα, μτχ. ακουμπισμένος / ακουμπημένος*) *μετβ.* შეხება: *~ κάτι με το πόδι μου* ფეხით რაღაცას ვეხები; *αμετβ.* **1.** დადება, ჩამოდება: *πού να ακουμπήσω τον δίσκο;* სად დავდო დისკი? *λόγ., μεταφ.* **2.** მიყრდნობა, დაყრდნობა, მინდობა: *ζαλίστηκε και ακούμπησε στον τοίχο* თავბრუ დაესხა და კედელს მიეყრდნო.

ακούραστος, -η, -ο დაუღალავი.

άκουσμα το **1.** ხმა, მოსასმენი: *το ~ των πυροβολισμών* სროლის ხმა; **2.** მოსმენა, გაგება, გაგონება: *στο ~ και μόνο του ονόματός του θυμώνει* მისი სახელის გაგონებაც კი აბრაზებს.

ακουστική η აკუსტიკა.

ακουστικό το **1.** ფონენდოსკოპი; **2.** ყურმილი: *σηκώνω / κλείνω το ~* ყურმილს ვიღებ / ვკიდებ; **3.** (τα) ყურთსასმენი.

ακουστικός, -ή, -ό სასმენი, აკუსტიკური.

ακουστός, -ή, -ό ცნობილი, სახელგანთქმული: *ζωγράφος ~ σ'όλη την Ευρώπη* მთელს ევროპაში ცნობილი მხატვარი.

ακούω (*αόρ. άκουσα, αόρ. παθ. ακούστ(θ)ηκα, μτχ. ακουσμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** მოსმენა, გაგონება, გაგება: *γέρασε και δεν ~ει καλά* დაბერდა და კარგად არ ესმის; **2.** დაჯერება, ყურად ღება, ანგარიშის გაწევა: *δεν ~ει κανέναν* არავის უჯერებს; ◊ ***άκου (με) που σου λέω*** დამიჯერე, რასაც გეუბნები, ***πού ακούστηκε;*** სად გაგონილა?

ακραίος, -α, -ο **1.** განაპირა: *~α περιοχή* განაპირა რაიონი; **2.** *μεταφ.* უკიდურესი: *~ες αντιθέσεις / λύσεις* უკიდურესი დაპირისპირებები / გადაწყვეტილებები.

άκρη (άκρια) η **1.** ბოლო, კიდე: *οι δύο ~ες του σκοινιού* თოკის ორი ბოლო; **2.** პირი, წვერი: *η ~ του μαχαιριού* დანის წვერი; **3.** გვერდი: *Έχει πολύ θόρυβο εδώ! Ας πάμε σε μια ~ να τα πούμε!* აქ ძალიან ხმაურია! გვერდზე გავიდეთ და ვილაპარაკოთ! **4.** კუთხე: *οι άλλοι χόρευαν κι αυτή είχε καθίσει σε μια ~ μόνη της* სხვები ცეკვავდნენ, ის კი მარტო იჯდა კუთხეში; ◊ **~–~** ნაპირ-ნაპირ, ***βάζω στην ~*** ფულს გადავდებ.

ακριβά *επίρρ., λόγ., μεταφ.* ძვირად: *πουλώ ~* ძვირად ვყიდი, *πλήρωσε ~ το σφάλμα του* ძვირად დაუჯდა შეცდომა.

ακριβαίνω (*αόρ. ακρίβυνα*) *μετβ., αμετβ.* გაძვირება, ფასების მომატება: *από αύριο ~ουν τα γαλακτοκομικά προϊόντα* ხვალიდან რძის პროდუქტები ძვირდება.

ακρίβεια η (*πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** სიზუსტე: *μαθηματική ~* მათემატიკური სიზუსტე; **2.** სიმართლე, სიზუსტე: *ιστορική ~* ისტორიული სიმართლე; **3.** *ეკონ.* სიძვირე: *η ~ στην αγορά αποθαρρύνει τους καταναλωτές* ბაზრის სიძვირე მომხმარებელს აშინებს; ◊ *για την ~* სიზუსტისთვის.

ακριβής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) **1.** ზუსტი, უტყუარი: *~ εξέταση / διάγνωση* ზუსტი გამოკვლევა / ანალიზი; **2.** მოწესრიგებული, ზუსტი: *είναι πάντα ~ στα ραντεβού του* შეხვედრებზე ყოველთვის ზუსტად მოდის.

ακρίβια η (*πληθ. არ გააჩნია*) სიძვირე.

ακριβός, -ή, -ό 1. ძვირი, ძვირფასი, ძვირადღირებული; **2.** *გადატ.* ძვირფასი, საყვარელი: *έχασαν την ~ή τους κόρη* საყვარელი ქალიშვილი დაკარგეს.

ακριβώς *επίρρ.* ზუსტად: *πες μου ~ τι συνέβη* მითხარი ზუსტად რა მოხდა.

ακρίδα η კალია.

άκρο (άκρον) το **1.** ბოლო, კიდე: *πιάσε το σχοινί από τα δύο ~α και τέντωσέ το* თოკს ორივე ბოლოში ჩაავლე ხელი და გაჭიმე; **2.** (τα) კიდურები: *κάτω ~α* ქვედა კიდურები

ακρόαση η მოსმენა.

ακροατήριο το აუდიტორია.

ακροατής ο, **-άτρια** η მსმენელი.

ακροβασία η აკრობატიკა.

ακροβάτης ο, **-ισσα** η აკრობატი.

ακροβατώ (ε) (*აόρ. ακροβάτησα*) *αμετβ.* აკრობატული ილეთის შესრულება.

ακρογιαλιά η **(ακρογιάλι** το) სანაპირო.

ακρόπολη η აკროპოლისი, ქალაქის სიმაგრე.

ακροποταμιά η მდინარის ნაპირი.

άκρως *επίρρ.* ძალზე, ძალიან, უკიდურესად.

ακρωτηριάζω (*αόρ. ακρωτήριασα, αόρ. παθ. ακρωτηριάστηκα, μτχ. ακρωτηριασμένος*) *μετβ.* კიდურის მოკვეთა, ამპუტაცია.

ακτή η სანაპირო, ნაპირი.

ακτίνα (αχτίνα, αχτίδα) η **1.** *ფიზ.* გადატ. სხივი: *οι ~ες του ηλίου* მზის სხივები; **2.** რადიუსი; ◊ *~ες Ράιντγκεν / Χ* რენტგენის სხივები, *υπεριώδεις / υπέρυθρες ~ες* ულტრაიისფერი / ინფრაწითელი სხივები, *~ες λέιζερ* ლაზერის სხივები.

ακτινίδιο το კივი.

ακτινοβολία η **1.** *ფიზ.* დასხივება: *ηλιακή / ηλεκτρομαγνητική ~* მზის / ელექტრომაგნიტური დასხივება; **2.** რადიაცია.

ακτινοβόλος, -ος/α, -ο მანათობელი, მნათობი, სხივმნათი.

ακτινοβολώ (ε) (*αόρ. ακτινοβόλησα, αόρ. παθ. ακτινοβολήθηκα, μτχ. ακτινοβολημένος*) *αμετβ., μετβ.* გადატ. ნათება, გაბრწყინება, გასხივოსნება: *το πρόσωπό του ακτινοβολούσε από χαρά* მისი სახე სიხარულით იყო გასხივოსნებული.

ακτινογραφία η რენტგენოგრაფია.

ακτινογραφώ (ε) (*αόρ. ακτινογράφησα, αόρ. παθ. ακτινογραφήθηκα, μτχ. ακτινογραφημένος*) *μετβ.* რენტგენის სურათის გადაღება.

ακτινοθεραπεία η ფიზიოთერაპია.

άκτιστος, -η, -ο (άχτιστος) აუშენებელი.

ακτοφυλακή η სანაპიროს დაცვა.

ακυβέρνητος, -η, -ο 1. უმართავი: *~ο καράβι* უმართავი ხომალდი; **2.** უმთავრობო: *~η χώρα* უმთავრობო ქვეყანა; **3.** *გადატ.* ურჩი,

დაუმორჩილებელი: ~ *λαός* დაუმორჩილებელი ხალხი.

ακύμαντος, -η, -ο *λιτρ., გადატ.* აუღელვებელი, წყნარი: *~η θάλασσα* წყნარი ზღვა.

άκυρος, -η, -ο 1. გაუქმებული, ანულირებული, ბათილი: *το δικαστήριο έκρινε ~η τη διαθήκη* სასამართლომ ანდერძი გაუქმებულად გამოაცხადა; 2. (το) ბათილი საარჩევნო ხმა.

ακυρώνω (*აόր. ακύρωσα, აόր. παθ. ακυρώθηκα, μτχ. ακυρωμένος*) *μετβ.* 1. გაუქმება, ანულირება, ბათილად ცნობა; 2. გადადება: *ακύρωσε όλα τα ραντεβού της ημέρας* დღის ყველა შეხვედრა გადადო; 3. ბილეთის გატარება საზოგადოებრივ ტრანსპორტში დამონტაჟებულ სპეციალურ დანადგარში.

ακύρωση η 1. გაუქმება: *~ διαγωνισμού* კონკურსის გაუქმება; 2. *იურ.* მაღალი ინსტანციის სასამართლოს მიერ დაბალი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების ბათილად ცნობა.

ακύρωτος, -η, -ο დაუმოწმებელი, ძალაში შეუსვლელი: *~η συμφωνία / συνθήκη* ძალაში შეუსვლელი ხელშეკრულება / კონვენცია.

αλά *πρόθ.* -ად, როგორც, მსგავსად: *πίτσα ~ ιταλικά* პიცა იტალიურად.

αλάβαστρο το ალებასტრი.

αλαζόνας ο ქედმაღალი, პატივმოყვარე.

αλαζονεία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ქედმაღლობა, პატივმოყვარეობა.

αλαζονικός, -ή, -ό ქედმაღლური, პატივმოყვარე.

αλάθευτος, -η, -ο ზუსტი, შეუმცდარი.

αλαλάζω (*აόр. αλάλαξα*) *αμετβ.* ხმამაღლა შეძახება.

αλαλία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* მეტყველების უნარის დაკარგვა.

αλάνης ο (*πληθ. -ηδες*) *ხალხ.* 1. მაწანწალა; 2. ხულიგანი.

αλάνθαστος, -η, -ο უშეცდომო: *~ο γραπτό* უშეცდომო ნაწერი.

αλανιάρης (*πληθ. -ηδες*), **-α, -ικο** *დამამც.* 1. ქუჩაში მოხეტიალე; 2. ქუჩური, ხულიგნური, მაწანწალასთვის დამახასიათებელი: *~ικο φέρσιμο* ქუჩური ქცევა.

αλάτι το მარილი; ◊ *φάγαμε μαζί ψωμί κι ~* დიდი ხნის მეგობრობა გვაკავშირებს, *όσα είπαμε, νερό κι ~* რაც მოხდა, მოხდა, მეგობრებად დავრჩეთ.

αλατιέρα η **(αλατοθήκη** η, **αλατοδοχείο** το) (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) სამარილე.

αλατίζω (*აόр. αλάτισα, აόр. παθ. αλατίστηκα, μτχ. αλατισμένος*) *μετβ.* დამარილება.

αλατόνερο το მარილწყალი.

αλατοπίπερο το მარილი და წიწაკა.

αλατοπιπερώνω (*აόр. αλατοπιπέρωσα, აόр. παθ. αλατοπιπερώθηκα, μτχ. αλατοπιπερωμένος*) *μετβ.* საკვებზე მარილისა და წიწაკის მოყრა.

αλατωρυχείο το მარილის მაღარო.

αλαφιάζω (*აόр. αλάφιασα, μτχ. αλαφιασμένος*) *αμετβ* 1. შეშინება; 2. ქოშინი.

αλάφρωμα (ελάφρωμα) το (*πληθ. არ გააჩნια*) შემსუბუქება.

αλαφρώνω *იხ.* **ελαφρώνω**.

αλβανικός, -ή, -ό ალბანური.

Αλβανός ο, **-ίδα** η ალბანელი.

άλγεβρα η (*πληθ. არ გააჩნια*) *მათ.* ალგებრა.

Αλγερινός ο, **-ή** η ალჟირელი.

αλέθω (*აόр. άλεσα, აόр. παθ. αλέστηκα, μτχ. αλεσμένος*) *μετβ.* 1.

დაფქვა, დანაყვა: ~ *πιπέρι / καφέ* წიწაკას ენაყაე / ყავას ეფქვაე; **2.** *გადატ.* მონელება: *το στομάχι του ~ει οτιδήποτε* მისი კუჭი ყველაფერს ინელებს.

άλειμμα το **1.** გაქონვა, შეზეთვა; **2.** ზეთი (მანქანის); **3.** ქონი.

αλείφω (αλείβω) (*აόρ. άλειψα, აόρ. παθ. αλείφτηκα, μτχ. αλειμμένος*) *μετβ.* წასმა: ~ *ψωμί με βούτυρο* პურზე კარაქს ვუსვამ.

αλεξιπτωτιστής ο, **-τρια** η პარაშუტისტი.

αλεξίπτωτο το პარაშუტი.

αλεπού η **1.** მელია; **2.** *გადატ.* ეშმაკი ადამიანი.

αλέρωτος, -η, -ο დაუსვრელი: *~ο μαντίλι* დაუსვრელი თაეშალი.

άλεση η დაფქვა; ◊ *αλεύρι ολικής ~εως* მსხვილად დაფქვილი ხორბალი.

αλέτρι το **1.** გუთანი; **2.** მოხვნა: *το χωράφι χρειάζεται* ~ მინდორს მოხვნა სჭირდება.

αλεύρι (άλευρο) το (*γεν. πληθ. არ χαίνεται*) ფქვილი: *σιταρένιο* ~ ხორბლის ფქვილი.

αλευρόμυλος ο **1.** საფქვავი; **2.** წისქვილი.

αλήθεια η სიმართლე, ჭეშმარიტება; ◊ *δόση / ίχνος / κόκκος / μόριο ~ς* სიმართლის ნატამალი, *μα την ~!* მართლა გეუბნები! *η ~ είναι πικρή* სიმართლე ყოველთვის მწარეა.

αλήθεια *επίρρ.* მართლა: ~, *έμαθες τι έγινε χθες;* მართლა, გაიგე გუშინ რა მოხდა?

αληθεύω (*αόρ. αλήθευσα*) *αμετβ.* გამართლება: ~ *απολύτως / μερικώς* აბსოლუტურად / ნაწილობრივ ემართლება.

αληθής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) **1.** ნამდვილი, მართალი, სწორი, ზუსტი: ~ *ισχυρισμός* სწორი მტკიცება; **2.** (το) სიზუსტე, მართებულობა, სინამდვილე, სისწორე: *πρέπει να ελεγχθεί το ~ές των ισχυρισμών του* უნდა შემოწმდეს მისი მტკიცებულებების მართებულობა.

αληθινός, -ή, -ό 1. ნამდვილი, ნაღდი, რეალური: *~ό χρυσάφι* ნამდვილი ოქრო; **2.** ნამდვილი, გულწრფელი.

αληθοφάνεια η (*πληθ. არ χαίνεται*) დამაჯერებლობა.

αληθώς *επίρρ.* ჭეშმარიტად; ◊ *- Χριστός Ανέστη! - Α~ ο Κύριος / Α~ Ανέστη!* - ქრისტე აღსდგა! ჭეშმარიტად!

αλησμόνητος, -η, -ο დაუვიწყარი: *~α χρόνια* დაუვიწყარი წლები.

αλήτης ο *დამამც.* **1.** მაწანწალა; **2.** ხულიგანი.

αλιεία η (*πληθ. არ χαίνεται*) თევზაობა.

αλίευμα το ნათევზაევი.

αλίμονο (αλήμονο, αλλοίμονο) *επιφών.* **1.** ეაი: ~ *μου, τι έπαθα ο δύστυχος!* ეაი მე, ეს რა დამემართა უბედურს! **2.** ბრალი, ვაი: ~ *σου, αν δεν κάνεις ό,τι σου λέω* ბრალი შენი, თუ ჩემს ნათქვამს არ შეასრულებ.

αλκοόλ το *άκλ.* ალკოჰოლი.

αλκοόλη η **1.** ალკოჰოლი; **2.** *ქიმ.* სპირტი.

αλκοολικός, -ή, -ό 1. ალკოჰოლური; **2.** (ο) ლოთი.

αλκοολισμός ο ალკოჰოლიზმი.

αλκοολούχος, -ος, -ο ალკოჰოლური, ალკოჰოლის შემცველი: *~α ποτά* ალკოჰოლური სასმელები.

αλλά *σύνδ.* **1.** მაგრამ: *έρχεται στο γραφείο,* ~ *δεν δουλεύει* ოფისში მოდის, მაგრამ არ შუშაობს; **2.** არამედ: *όχι λόγια,* ~ *έργα* არა სიტყვები,

არამედ საქმენი; 3. მარტო, გარდა: *δεν φταίει κανείς, ~ εγώ που σε άκουσα* მარტო მე ვარ დამნაშავე, შენ რომ დაგიჯერე; 4. იმ პირობით, თუ: *θα έρθω μαζί σου, ~ να έχω γυρίσει μέχρι τις έξι* იმ პირობით წამოგყვები, თუ ექვს საათამდე დავბრუნდები;.

αλλαγή η 1. ცვლილება, ცვალებადობა, შეცვლა: *πολιτική / ριζική / ζαφνική ~* პოლიტიკური / რადიკალური / უეცარი ცვლილება; 2. (οι) რეფორმები, გარდაქმნები: *ανάγκη βαθιών κοινωνικών ~ών* ძირეული საზოგადოებრივი რეფორმების საჭიროება; 3. შეცვლა, გამოცვლა: *~ λάμπας / προσωπικού* ნათურის შეცვლა / კადრების გამოცვლა; ◊ *~ κλίματος / περιβάλλοντος* გარემოს შეცვლა, *~ φύλου* სქესის შეცვლა, *~ φρουράς* დაცვის გამოცვლა, *~ αίματος* სისხლის გადასხმა.

αλλάζω (*აόր. άλλαξα, აόր. παθ. αλλάχτηκα, μτχ. αλλαγμένος*) *μετβ.* 1. შეცვლა, გამოცვლა: *~ έπιπλα* ავეჯის ვცვლი; 2. გაცვლა: *άλλαξα θέση με την Σοφία* სოფიას ადგილი გავუცვალე; 3. დახურდავება, გადახურდავება: *~ δολάρια σε ευρώ* დოლარებს ევროზე ვახურდავებ; *αμετβ.* შეცვლა, გამოცვლა: *ο άνθρωπος ~ει με τον καιρό* ადამიანი დროთა განმავლობაში იცვლება; ◊ *~ γνώμη / ιδέα* ვიცვლი აზრს/შეხედულებას, *~ τα λόγια μου* ჩემს ნათქვამს უარვყოფ, *~ (την) κουβέντα* საუბრის თემას ვცვლი, *~ ζωή / πορεία* ცხოვრების წესს ვიცვლი, *~ βέρες / δαχτυλίδια* ა) *αμετβ.* ვინიშნები, ბ) *μετβ.* მეჯვარე ვარ, *~ μυαλά* ა) *αμετβ.* ვიცვლები, ბ) *μετβ.* ტვინს ვუბრუნებ (ვინმეს), ვცვლი (ჩვეულებრივ სასიკეთოდ), *~ τους άντρες / τις γυναίκες σαν (τα) πουκάμισα* კაცებს / ქალებს პერანგებივით ვიცვლი, *~ την πίστη / τον αδόξαστο / τα φώτα / τα πετρέλαια / τα πέταλα (κάποιου)* ეტანჯავ, ვაწვალებ, პრობლემას ვუქმნი (ვინმეს),

αλλαντικό το ძეხვეული.

αλλαντοπωλείο το ძეხვეულის მაღაზია.

αλλεπάλληλοι, -ες, -α უწყვეტი, განმეორებითი: *~ες επιθέσεις / αποτυχίες* განმეორებითი თავდასხმები / მუდმივი წარუმატებლობები.

αλλεργία η *პორტ., გადატ.* ალერგია.

αλλεργικός, -ή, -ό ალერგიული: *~ στις γάτες* კატების მიმართ ალერგიულია.

αλλεργιολόγος ο ალერგოლოგი.

αλληγορικός, -ή, -ό ალეგორიული.

αλληθωρίζω (*აόր. αλληθώρισα*) *αμετβ.* 1. ელმად ცქერა, ცერად ყურება, დაელმება; *გადატ.* 2. თვალების გადმოცევნა (შთაბეჭდილებისგან, გაოცებისგან და სხვ.): *στο πέρασμά της όλοι αλληθώρισαν* მისი გაელისას ყველას თვალები გადმოსცვივდა.

αλλήθωρος, -η, -ο (αλλοίθωρος) ელამი, ალმაცერი.

αλληλεγγύη η (*πληθ. არ გააჩნია*) სოლიდარობა.

αλληλέγγυος, -α, -ο სოლიდარული, მხარში ამომდგომი: *οι υπάλληλοι της εταιρείας οφείλουν να είναι μεταξύ τους ~οι* ფირმის თანამშრომლები ერთმანეთს მხარში უნდა ედგნენ.

αλληλένδετοι, -ες, -α ურთიერთდაკავშირებული.

αλληλεξάρτηση η ურთიერთდამოკიდებულება, ერთმანეთზე დამოკიდებულება.

αλληλεπίδραση (αλληλοεπίδραση) η 1. ურთიერთგავლენა; 2. *ფარმ.* (οι) სხვადასხვა მედიკამენტის ურთიერთგავლენა.

αλληλοβοήθεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) ურთიერთდახმარება.

αλληλογραφία η **1.** მიმოწერა: *επίσημη / προσωπική / ~* ოფიციალური / პირადი მიმოწერა; **2.** კორესპოდენცია.

αλληλοεκτίμηση η ურთიერთშეფასება

αλληλοκατανόηση η ურთიერთგაგება.

αλληλοσεβασμός ο ურთიერთშეფასება.

αλληλοσπαραγμός ο **1.** ერთმანეთის გაკლეტა; **2.** დაპირისპირება (ერთი ჯგუფის, კლასის და ა. შ. წარმომადგენლებს შორის).

αλληλούια *επιφών., εκκλ.* ალილუია.

αλληλουχία η (*πληθ. არ გააჩნია*) თანმიმდევრობა: *η ~ των γεγονότων* მოვლენების თანმიმდევრობა.

αλλιώς (αλλέως) *επίρρ.* **1.** სხვანაირად, სხვაგვარად: *αν μπορείς, κάνε κι ~* თუ შეგიძლია სხვანაირად გააკეთე; **2.** თორემ: *έλα μαζί μας, ~ θα θυμώσω* წამოდი ჩვენთან ერთად, თორემ გავბრაზდები; ◊ *έτσι κι ~* ასე თუ ისე, *μια έτσι, μια ~* ხან ასე, ხან ისე.

αλλιώτικος, -η, -ο შეცვლილი, სხვანაირი: *γύρισες από το εξωτερικό ~* უცხოეთიდან შეცვლილი დაბრუნდი.

άλλο *επίρρ.* მეტი: *δεν μπορώ να περιμένω ~* მეტს ვეღარ მოვიცდი; ◊ *δεν πάει ~* ეს უკვე მეტისმეტია, ასე ვეღარ გაგრძელდება.

αλλοδαπή η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მაღალფ.* უცხოეთი: *έμεινε στην ~ για πολλά χρόνια* მრავალი წლის განმავლობაში უცხოეთში ცხოვრობდა.

αλλοδαπός, -ή, -ό უცხოელი, უცხოეთიდან ჩამოსული; ◊ *Υπηρεσία Α~ών / Α~ών* მიგრაციის სამსახური.

άλλοθι το *ακλ.* ალიბი.

αλλόθρησκος, -η, -ο სხვა რელიგიის მიმდევარი: *μια ανεκτική κοινωνία δεν διώκει τους ~ους* ტოლერანტული საზოგადოება სხვა რელიგიის მიმდევრებს არ დევნის.

αλλόκοτος, -η, -ο უცნაური, გაუგებარი, უჩვეულო: *~ο φέρσιμο* უცნაური საქციელი.

άλλος, -η, -ο **1.** სხვა, სხვანაირი, განსხვავებული: *όχι αυτός, αλλά ο ~* ეს არა, სხვა, *γύρισε από τις διακοπές του ~ άνθρωπος* არდადეგების მერე სხვა ადამიანი დაბრუნდა; **2.** შემდეგი, სხვა: *την ~η φορά να είστε πιο προσεκτική!* სხვა დროს უფრო ყურადღებით იყავით! **3.** ახალი: *ένας ~ Μότσαρτ γεννήθηκε* ახალი მოცარტი დაიბადა; ◊ *η ~η όψη (του νομίσματος)* მონეტის სხვა მხარე, *~ο το ένα κι ~ο το ~ο* ეს სხვა შემთხვევაა, ის სხვა, *~ο να το ακούς / να σου το λέω κι ~ο να το βλέπεις* გაგონილს ნახახი ჯობია, *~ κόσμος* საიქიო, *άλλ' αντ' ~ων* სისულელე, *από την ~η (πλευρά)* მეორე მხრიე.

άλλοτε *επίρρ.* **1.** უწინ, ადრე: *~ και τώρα* უწინ და ახლა; **2.** სხვა დროს, შემდეგში: *~ να είσαι πιο προσεκτική* სხვა დროს უფრო ყურადღებით იყავი; ◊ *~ ... ~* ხან... ხან.

αλλοτινός, -ή, -ό უწინდელი, ადრინდელი.

αλλοτριώνω (*αόρ. αλλοτρίωσα, αόρ. παθ. αλλοτριώθηκα, μτχ. αλλοτριωμένος*) *μετβ., μαλαφ.* გაუცხოებისკენ, განმარტოებისკენ ბიძგება: *η σύγχρονη ζωή ~ει τους ανθρώπους* თანამედროვე ცხოვრება ადამიანებს განმარტოებისკენ უბიძგებს.

αλλοτρίωση η (*πληθ. არ გააჩნია*) გაუცხოება, განმარტოება: *η ~ του ανθρώπου από την κοινωνία* ადამიანის საზოგადოებისგან დაშორება.

αλλού *επίρρ.* სხვაგან; ◊ *~ αυτά* ჩემთან ეგეთები არ გაგიცა, *~ τα κακαρίσματα κι ~ γεννούν οι κότες* ქათამი აქ კაკანებს და კვერცხს კი სხვაგან დებს.

αλλοφροσύνη η (*πληθ. არ გააჩნია*) შეშლილობა, სიგიჟე: *τι ~ είναι αυτή;* ეს რა სიგიჟეა?

αλλόφρων, -ων, -ον (*γεν. -ονος, -ονα / -ονες, ουδ. -ονα, γεν. πληθ. -όνων*) შეშლილი, გიჟი, გადარეული.

άλλως *επίρρ., მაღალფ.* სხვანაირად; ◊ *ούτως ή ~* ასე თუ ისე.

άλλωστε *επίρρ.* გარდა ამისა, ამასთან, თანაც: *δεν ανησυχώ που άργησα· ~ είναι μέρα ακόμη* არ ვნერვიულობ, რომ დავაგვიანე, თანაც ჯერ კიდევ დღეა.

άλμα το *მაღალფ.* **1.** ნახტომი; **2.** *სპორტ.* ხტომა: *~ εις μήκος* სიგრძეზე ხტომა; **3.** *გადატ.* ნახტომი, წინსვლა, წარმატება.

άλμπουμ το *ახლ.* ალბომი: *φωτογραφικό ~* სურათების ალბომი.

αλμύρα (αρμύρα) η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** მარილი: *γέμισαν τα μαλλιά του θαλασσινή ~* მისი თმები მღვის მარილით აივსო; **2.** სიმლაშე.

αλμυρίζω (αρμυρίζω) (*αόρ. αλμύρισα, αόρ. παθ. αλμυρίστηκα, μτχ. αλμυρισμένος*) *ამეტ.* დამარილიანება, დამლაშება.

αλμυρός, -ή, -ό (αρμυρός) მარილიანი, მლაშე: *το φαγητό είναι πολύ ~ό* საღილი ძალიან მლაშეა.

αλμυρότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) სიმლაშე.

άλογο το ცხენი.

άλογος, -η, -ο ალოგიკური: *~α επιχειρήματα* ალოგიკური არგუმენტები.

αλόη η (*πληθ. არ გააჩნია*) *ბოტ.* ალოე.

αλοιφή η კრემი, მალამო, საცხი.

αλουμινένιος, -ια, -ιο ალუმინის.

αλουμίνιο το ალუმინი.

αλουμινόχαρτο το ალუმინის ფურცელი.

άλουστος, -η, -ο დაუბანელი.

αλπινισμός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) ალპინიზმი.

αλπινιστής ο, **-τρια** η ალპინისტი.

άλσος το პატარა ხელოვნური ტყე, ჭალა.

άλτης ο, **-τρια** η *სპორტ.* მხტომელი.

αλτρουισμός ο (*πληθ. არ გააჩνια*) ალტრუიზმი.

αλτρουιστής ο, **-τρια** η ალტრუისტი.

αλύγιστος, -η, -ο *პირდ., გადატ.* უღრეკი, მოუდრეკელი: *παρ'όλες τις συμφορές του, έμεινε ~* ყველა უბედურების მიუხედავად, მოუდრეკელი დარჩა.

αλύπητα *επίρρ.* **1.** მეუბრალებლად, უმოწყალოდ; **2.** უზომოდ: *ζόδευε τα λεφτά του ~* ფულს უზომოდ ხარჯავდა.

αλυσίδα η **1.** ჯაჭვი: *μεταλλική / βαριά ~* ლითონის / მძიმე ჯაჭვი; **2.** ძეწკვი: *χρυσή ~* ოქროს ძეწკვი; **3.** ქსელი: *~ καταστημάτων* მაღაზიათა; **4.** (οι) ბორკილები: *του πέρασε τις ~ες* ბორკილები დაადო.

άλυτος, -η, -ο გადაუჭრელი, ამოუხსნელი: *τα ~α προβλήματα της χώρας* ქვეყნის გადაუჭრელი პრობლემები.

αλύτρωτος, -η, -ο გაუნთავისუფლებელი, დატყვევებული, ტყვეობაში მყოფი.

άλφα το *άκλ.* **1.** ალფა (ბერძნული ანბანის პირველი ასო); **2.** თავი, დასაწყისი: *αρχίσαμε ξανά από το ~* ისევ თავიდან დავიწყეთ; ◊ *δεν ξέρει ούτε το ~* უწიგნურია, გაუნათლებელია, *το ~ και το ωμέγα* თავი და ბოლო, დასაწყისი და დასასრული.

αλφαβήτα η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** ანბანი; **2.** ელემენტარული ცოდნა: *δύο χρονιές στην ίδια τάξη κι έμαθε μόνο την ~* ორი წელია ერთ კლასში სწავლობს და მხოლოდ ელემენტარული ცოდნა მიიღო.

αλφαβητάριο το სახელმძღვანელო, რომლითაც ბავშვები წერა-კითხვას სწავლობენ, დედაენა.

αλφάβητο το ანბანი.

αλφικός, -ή, -ό (αλμπινικός) *მედ.* **1.** ალბინოსური; **2.** (ο) ალბინოსი.

αλχημεία η ალქიმია.

αλών το კალო.

αλωνίζω (*აόր. αλώνισα, აόր. παθ. αλωνίστηκα, მτχ. αλωνισμένος*) *მეტბ.* **1.** გალეწვა: *έχει ακόμα δύο δεμάτια στάχυα να αλωνίσει* ჯერ კიდევ ორი შეკერა თაველი აქვს გასალეწი; **2.** *გადატ.* შემოევლა: *~ τον κόσμο / τη χώρα / τους δρόμους* შე.

αλώνισμα το გალეწვა, ლეწვა.

άλωση η **1.** აღება: *η ~ του κάστρου* ციხის აღება; **2.** *ისტ.* **(Α~)** კონსტანტინოპოლისის აღება.

άμα *σύνδ.* **1.** თუ: *~ θες να φύγεις, φύγε!* თუ წასვლა გინდა, წადი! **2.** რომ: *~ ερχόταν στο σπίτι, γινόταν πανηγύρι* ჩვენს სახლში რომ მოსულიყო, დღესასწაული იქნებოდა.

αμαζόνα η ამორძალი.

αμάθεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) უვიცობა, უცოდინრობა, უწიგნურობა.

αμαθής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) უვიცი, უცოდინარი, უწიგნური, გაუნათლებელი.

αμάν *επιφών.* **1.** ღვთის გულისათვის: *~, σε παρακαλώ, δείξε λίγη κατανόηση!* ღვთის გულისათვის, გეევედრები, ცოტაოდენი თანაგრძნობა გამოიჩინე! **2.** ვაი, ვაიმე: *~! Ο σκύλος δεν είναι δεμένος* ვაიმე! ძაღლი დაბმული არაა.

αμάνικος, -η, -ο უმკლავებო: *~ο πουλόβερ* უმკლავებო პულოვერი.

άμαξα η ეტლი.

αμαξάς ο (*πληθ. -άδες*) მეეტლე.

αμάξι το **1.** ეტლი; **2.** მანქანა.

αμαξοστοιχία η მატარებელი: *ταχεία ~* სწრაფი მატარებელი.

αμάραντος, -η, -ο 1. უჭკნობი, დაუმჭკნარი: *~ο λουλούδι* დაუმჭკნარი ყვავილი; **2.** მარადიული, სამარადისო, საუკუნო: *~η δόξα* საუკუნო დიდება; **3.** (ο) მარადმწვანე მცენარე.

αμαρτάνω (*აόρ. αμάρτησα / ήμαρτον*) *ამეტბ.* ცოდვის ჩადენა.

αμάρτημα το ცოდვა; ◊ *το προπατορικό ~* პირველი ცოდვა.

αμαρτία η *რელ.* ცოდვა: *μεγάλη / βαριά ~* დიდი / მძიმე ცოდვა; ◊ *πληρώνω ~ες* ცოდვებისათვის მომგებიანად ვაჭრობა, *παίρνω πάνω μου την ~* ცოდვას ჩემს თავზე ვიღებ.

αμαρτωλός, -ή, -ό *რელ.* ცოდვილი, ცოდვიანი.

αμάχητος, -η, -ο უძლეველი, დაუმარცხებელი.

άμαχος, -η, -ο უბრძოლელი, ის, ვინც ბრძოლაში მონაწილეობას არ იღებს.

αμβλύνω (*აόρ. άμβλυνα, აόρ. παθ. αμβλύνθηκα, მτχ. αμβλυμμένος*) *მეტბ.* **1.** დაბლაგვება; **2.** *გადატ.* დაწუნარება, დამშვიდება, დაცხრომა.

αμβλυωπία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* მხედველობის დასუსტება.

άμβλωση η *მედ.* აბორტი.

αμβροσία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მითოლ.* ამბროზია: ~ *και νέκταρ* ამბროზია და ნექტარი.

άμβωνας ο *ეკლ.* ამბიონი.

αμέ *მόρ.* აბა, მაშ, მართლაც: *Θα έλθεις μαζί μας;* – *Ναι, ~!* წამოხვალ ჩვენთან ერთად? – წამოვალ, მაშ!

αμέθοδος, -η, -ο (αμεθόδευτος) უსისტემო, უმეთოდო.

αμέθυστος, -η, -ο დაუთრობელი.

αμέθυστος ο *მინერალ.* ამეთვისტო.

αμείβω (*აόρ. άμειψα, აόρ. παθ. αμείφθηκα*) *μετβ.* ანაზღაურება, გადახდა: ~*ει καλά τους υπαλλήλους του* თავის მუშაკებს კარგად უხდის.

αμείλικτος, -η, -ο (αμείλιχτος) მკაცრი, ულმობელი: ~ *κριτής* ულმობელი მსაჯული.

αμείωτος, -η, -ο 1. შეუმცირებელი, მთლიანი: ~*ο ποσό* შეუმცირებელი თანხა; 2. *გადატ.* დაუმცირებელი, შეუბღალავი: ~*ο όνομα* შეუბღალავი სახელი.

αμέλεια η 1. დაუდევრობა, გულგრილობა: *δείχνει ~ για τα μαθήματά του* თავისი გაკვეთილების მიმართ დაუდევრობას იჩენს; 2. *იურ.* წინასწარ განუზრახველი, დაუდევრობით ჩადენილი (დანაშაული): *φόνος από ~* არა წინასწარგანზრახული (დაუდევრობით) მკვლელობა.

αμελέτητος, -η, -ο მოუმზადებელი, უმეცადინებელი, უსწავლელი: *σήμερα πήγε στο σχολείο ~* დღეს სკოლაში მოუმზადებელი წავიდა.

αμελής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) დაუდევარი, გულგრილი: *απολύθηκε γιατί ήταν ~ στα καθήκοντά του* სამსახურიდან გაანთავისუფლეს, ვინაიდან მოვალეობათა შესრულებისას დაუდევრობას იჩენდა.

αμελώ (ε) (*αόρ. αμέλησα, αόρ. παθ. αμελήθηκα, μτχ. αμελημένος*) *μετβ.* 1. დაუდევრობის, უგულისყურობის, გულგრილობის გამოჩენა; 2. (+ *να*) დავიწყება, გამორჩენა უყურადღებობის ან გულგრილობის გამო: *μην αμελήσεις να φέρεις το βιβλίο που σου ζήτησα* არ დაგავიწყდეს იმ წიგნის წამოღება.

αμερικάνικος, -η, -ο ამერიკული.

αμερικανοποίηση η ამერიკანიზაცია.

Αμερικανός ο, **Αμερικανίδα** η ამერიკელი.

αμέριμνος, -η, -ο უდარდელი, უზრუნველი, დაუდევარი, უნაღელო: ~*η ζωή* უდარდელი ცხოვრება; **αμέριμνα** *επίρρ.* უდარდელად.

αμεριμνησιά η უდარდელობა, უზრუნველობა.

αμέριστος, -η, -ο განუყოფელი, დაუყოფელი, მთლიანი.

αμερόληπτος, -η, -ο მიუკერძოებელი, მიუდგომელი: ~*η άποψη* მიუკერძოებელი მოსაზრება.

αμέρωτος, -η, -ο მოუთვინიერებელი, მოუშინაურებელი, დაუოკებელი: ~*η μανία* დაუოკებელი მანია.

άμεσα *επίρρ.* პირდაპირ: *αγοράζουμε τα προϊόντα ~ από τους παραγωγούς* პროდუქციას პირდაპირ მწარმოებლებისაგან ვყიდულობთ.

άμεσος, -η, -ο 1. პირდაპირი: ~ *απόγονος / κληρονόμος* პირდაპირი შთამომავალი / მემკვიდრე; 2. სასწრაფო, გადაუდებელი.

αμεσότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) პირდაპირობა, უშუალობა.

αμέσως *επίρρ.* ახლავე: – *Έναν καφέ, παρακαλώ!* – ~ ერთი ყავა, გეთაყვა! – ახლავე.

αμετάβλητος, -η, -ο უცვლელი, შეუცვლელი: ~*η θερμοκρασία* უც-

ლელი ტემპერატურა; **αμετάβλητα / αμεταβλήτως** *επιρρ.* უცვლელად, შეუცვლელად.

αμετακίνητος, -η, -ο 1. უძრავი; **2.** *გადატ.* უცვლელი: *~η άποψη* უცვლელი აზრი.

αμετάκλητος, -η, -ο საბოლოო, უაპელაციო; ◊ *~η απόφαση* უაპელაციო გადაწყვეტილება.

αμετάλαβος, -η, -ο *ეკლ.* უზიარებელი.

αμετάλλακτος, -η, -ο *ბიოლ.* უცვლელი, სახეუცვლელი: *~ ιός* სახეუცვლელი ვირუსი.

αμετανόητος, -η, -ο 1. მოუნანიებელი; **2.** *გადატ.* უცვლელი, გამოუსწორებელი: *~ ρομαντικός* გამოუსწორებელი რომანტიკოსი.

αμετάφραστος, -η, -ο უთარგმნელი.

αμεταχείριστος, -η, -ο უხმარი, გამოუყენებელი: *~α έπιπλα* უხმარი ავეჯი.

αμέτοχος, -η, -ο ის, ვინც მონაწილეობას არ იღებს: *έμεινε ~ στη συζήτηση* საუბარში მონაწილეობა არ მიუღია.

αμέτρητος, -η, -ο უთვალავი.

άμετρος, -η, -ο 1. განუზომელი, უსაზღვრო, დაუთვლელი; **2.** უზომო, მეტისმეტი: *~η φιλοδοξία* უზომო პატივმოყვარეობა.

αμήν *ეკლ.* ამინ.

αμηνόρροια η *მედ.* ამენორეა, მენსტრუაციის უქონლობა.

αμηχανία η (*πληθ. არ გააჩნია*) უმოქმედობა, რთულ მდგომარეობაში ყოფნა: *βρίσκομαι σε ~* საგონებელში ვარ ჩავარდნილი.

αμήχανος, -η, -ο არაქმედითუნარიანი, უმოქმედო, რთულ მდგომარეობაში მყოფი; **αμήχανα** *επίρρ.* დაბნეულად, შეცბუნებულად.

αμιγής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) სუფთა, შეურეველი, გაუზავებელი: *η περιοχή κατοικείται από ~ ελληνικό πληθυσμό* რეგიონი სუფთა ბერძნული მოსახლეობითაა დასახლებული.

αμίλητος, -η, -ο მდუმარე; **αμίλητα** *επίρρ.* მდუმარედ, ხმის ამოუღებლად.

αμίμητος, -η, -ο შეუდარებელი, უბადლო: *~ κωμικός* უბადლო კომიკოსი.

άμισθος, -η, -ο ანაზღაურების, ხელფასის გარეშე.

άμμος η ქვიშა, სილა; ◊ *σαν την ~ο της θαλάσσης* როგორც ზღვაში ქვიშა, უთვალავი.

αμμότοπος ο ქვიშიანი ადგილი.

αμμουδερός, -ή, -ο ქვიშიანი, ქვიშით გაესებული.

αμμουδιά η ქვიშიანი სანაპირო.

αμμωνία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *ქიმ.* ამიაკი.

αμνημόνευτος, -η, -ο 1. დავიწყებული, მოუხსენიებელი; **2.** *ეკლ.* მოუხსენიებელი; ◊ *προ ~ων ετών / χρόνων* უძველესი დროიდან, დიდი ხნის წინ.

αμνησία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* ამნეზია.

αμνήστευση η ამნისტიის გაცემა, ამნისტიით განთავისუფლება, ამნისტია.

αμνηστεύω (*αόρ. αμνήστευσα, αόρ. παθ. αμνηστεύθηκα/τηκα, μτχ. αμνηστευμένος*) *μετβ., ιურ.* ამნისტიით განთავისუფლება, პატიება, ამნისტირება.

αμνηστία (αμνηστεία) η (*πληθ. არ გააჩნია*) *ιურ.* ამნისტია; ◊ *Διεθνής Α~* საერთაშორისო ამნისტია.

αμνός ο ბატკანი, კრავი; ◊ *ეკლ. ~ του Θεού* კრაეი უფლისა.

αμοιβαίος, -α, -ο ურთიერთ-, ორმხრივი: *~α αισθήματα* ორმხრივი

გრძნობები; **αμοιβαία / αμοιβαίως** *επίρρ.* ორმხრივად.

αμοιβαιότητα η ორმხრივობა: *~ υποχρεώσεων* ვალდებულებების ორმხრივობა.

αμοιβή η ანაზღაურება, საზღაური, ჰონორარი, ხელფასი; ◊ *έναντι ~ής* საზღაურის ფასად.

άμοιρος, -η, -ο უბედური, საწყალი.

αμολάω (αμολάρω) (α) (*აόρ. αμόλησα, აόρ. παθ. αμολήθηκα, μτχ. αμολημένος*) *μετβ.* **1.** მოშვება, მოღუნება, შესუსტება (მაგ. დაჭიმული თოკის): *~ τα σκοινιά της βάρκας* ნავის თოკებს მოუშვებ; **2.** ამვება, ნებაზე მიშვება: *αμόλησε τον σκύλο στο πάρκο* პარკში ძაღლი აუშვა.

αμολητός, -ή, -ό მოშვებული, შესუსტებული, ამვებული: *άφησαν τα σκυλιά ~ά* ძაღლები ამვებული დატოვეს.

αμόλυβδος, -η, -ο (ბენზინზე) ტყვიამეუცველი: *~η βενζίνη* ტყვიამეუცველი ბენზინი.

αμόλυντος, -η, -ο სუფთა, დაუბინძურებელი.

αμορτισέρ το *άκλ.* ამორტიზატორი.

άμορφος, -η, -ο უფორმო, ამორფული.

αμόρφωτος, -η, -ο გაუნათლებელი, უკულტურო.

αμούστακος, -η, -ο 1. უულვაშო; **2.** *გადატ.* უასაკო, არასრულწლოვანი, უცოდინარი: *είσαι παιδί ~ο ακόμη* ჯერ სულ ბავშვი ხარ.

αμπαζούρ το აბაჟური, შუქფარი.

αμπαλάρω (*აόρ. αμπαλάρισα, აόρ. παθ. αμπαλαρίστηκα, μτχ. αμπαλαρισμένος*) *μετβ.* შეფუთვა.

αμπάρι το **1.** *ზღვ.* ტრიუმი; **2.** საწყობი.

αμπαρώνω (*აόρ. αμπάρωσα, აόρ. παθ. αμπαρώθηκα, μτχ. αμπαρωμένος*) *μετβ.* კარზე ურდულის დაყენება; **-ομαι** *პორტ., გადატ.* ჩაკეტვა, გამოკეტვა, ჩარაზვა: *αμπαρώθηκε στο σπίτι και δεν βγαίνει έξω* სახლში ჩაიკეტა და გარეთ აღარ გამოდის.

αμπέλι το **1.** ვენახი, ზვარი; **2.** ვაზი.

αμπελόβεργα η ვაზის ლერწამი.

αμπελοκαλλιέργεια η (**αμπελοκομία, αμπελουργία, αμπελουργική**) მევენახეობა.

αμπελόκηπος ο ბაღ-ვენახი.

άμπελος η **1.** *ბოტ.* ვაზი; **2.** *ეკლ.* ვენახი (ქრისტეს სიმბოლო).

αμπελόφυλλο το ვაზის ფურცელი.

αμπελοχώραφα τα (*γεν. არ გააჩნია*) ბაღ-ბოსტნები.

αμπελώνας ο ვენახი, ზვარი.

αμπούλα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) ამპულა.

άμυαλος, -η, -ο *უარყ. მნიშვ.* უტვინო.

αμυγδαλέλαιο (αμυγδαλόλαδο) το ნუშის ზეთი.

αμυγδαλένιος, -ια, -ιο ნუშის, ნუშისგან დამზადებული, ნუშიანი.

αμυγδαλές οι *ანატ.* ნუშისებრი ჯირკვლები, გლანდები.

αμυγδαλεώνας ο *ხალხ.* ნუშის ბაღი, ნუშის პლანტაცია.

αμυγδαλιά (μυγδαλιά) η ნუშის ხე.

αμύγδαλο (μύγδαλο) το ნუში.

αμύητος, -η, -ο 1. უზიარები; **2.** საქმეში ჩაუხედავი, უცოდინარი.

άμυλο (αμυλάλευρο) το (*πληθ. არ გააჩნია*) სახამებელი.

αμυλοσάκχαρο το გლუკოზა.

άμυνα η **1.** თავდაცვა, მოგერიება: *η καλύτερη ~ είναι η επίθεση* თავდასხმა საუკეთესო თავდაცვაა; **2.** *სპორტ.* დაცვა; ◊ *εθνική ~* ეროვ-

ნული თავდაცვა: *Υπουργείο Εθνικής Άμύνης* ეროვნული თავდაცვის სამინისტრო.

αμύνομαι (*აόρ. αμύνθηκα*) *αμετβ.* თავის დაცვა, მოგერიება.

αμυντικός, -ή, -ό 1. თავდაცვითი, თავდაცვის, მოგერიებითი: *~ή γραμμή / πολιτική* თავდაცვის ზოლი / პოლიტიკა; *სპორტ.* 2. დაცვის: *~ή τακτική / ~ παίκτης* დაცვის ტაქტიკა / მოთამაშე; ◊ *θεολ. ~ μηχανισμός* თავდაცვის მექანიზმი.

αμυντικότητα η (*პლთ. არ გააჩნია*) თავდაცვისუნარიანობა.

αμφιβάλλω (*აόρ. αμφέβαλα*) *αμετβ.* დაეჭვება, ეჭვის შეტანა.

αμφιβολία η ეჭვი, იჭვნეულობა: *με τρώνε οι ~ες* ეჭვები მღრღნიან; ◊ *χωρίς / δίχως ~* ეჭვის გარეშე, ნამდვილად, უეჭველად.

αμφίβολος, -η, -ο საეჭვო: *προϊόν ~ου ποιότητος* საეჭვო ხარისხის პროდუქცია.

αμφίδρομος, -η, -ο *მაღალფ.* ორმხრივი: *~η επίδραση* ორმხრივი ზეგავლენა, ურთიერთგავლენა.

αμφιθέατρο το ამფითეატრი.

αμφιλεγόμενος, -η, -ο სადავო: *~ο ζήτημα* სადავო საკითხი.

αμφισβήτηση η 1. სადავოდ გახდომა, შედავება, შეკამათება: *αβάσιμη ~* უსაფუძვლო შედავება; 2. უარყოფა, დადგენილი, მიღებული ნორმების, ღირებულებების ეჭვქვეშ დაყენება: *η γενιά του ΄60 είναι γνωστή και ως γενιά της ~ς* 60-იანელთა თაობა ცნობილია, როგორც ტრადიციული ღირებულებების უარმყოფელი თაობა; ◊ *θέτω υπό ~* სადაოდ ეხდი, ეჭვი შემაქვს.

αμφισβητήσιμος, -η, -ο სადავო.

αμφισβητώ (ε) (*აόρ. αμφισβήτησα, აόρ.παθ. αμφισβητήθηκα, μτχ. αμφισβητημένος*) *μετβ.* 1. სადავოდ გახდა, შედავება, ეჭვის შეტანა: *~ τα λεγόμενα* სადავოდ ეხდი ვისიმე ნათქვამს; 2. გაკრიტიკება, ეჭვქვეშ დაყენება, უარყოფა.

αμφισημία η ორმნიშვნელოვნება, ორაზროვნება, ორი მნიშვნელობის ქონა.

αμφιταλαντεύομαι (*აόρ. αμφιταλαντεύθ(τ)ηκα*) *αμετβ., αποθ.* ყოყმანი, მერყეობა, ჭოჭმანი.

αμφιταλάντευση η ყოყმანი, მერყეობა, ჭოჭმანი.

αμφιτρύωνας ο ქეიფების მომწყობი, მეგობრებისთვის კარგი სუფრების გამშლელი.

αμφίφιλος ο პერმაფროლიტი.

αμφορέας ο ამფორა.

αμφότερος, -η, -ο (*ჩვეულებრივ პლთ.*) ორივე, ესეც და ისიც: *υπέγραψαν το συμβόλαιο ~οι* ხელშეკრულებას ხელი ორივემ მოაწერა.

αν *სუნდ.* 1. თუ, თუკი: *~ χρειαστείς κάτι, φώναξέ με!* თუ რამე დაგჭირდება, დამიძახე! 2. რომ, ნეტავ: *~ ήμουν πλούσιος!* ნეტავ მდიდარი ვიყო! 3. თუ არა: *δεν ξέρω ~ θα τον ψηφίσω* არ ვიცი, მივცემ თუ არა მას ხმას; 4. მიუხედავად იმისა, რომ: *~ και μεγάλος, παντρεύτηκε μια νέα γυναίκα* მიუხედავად იმისა, რომ ასაკოვანი იყო, ახალგაზრდა ქალზე დაქორწინდა.

ανά *προθ., მაღალფ.* 1. -ზე, -ით, -ში: *το αυτοκίνητο καίει 15 λίτρα βενζίνη ~ 100 χλμ.* მანქანა 100 კილომეტრზე 15 ლიტრ ბენზინს წვავს; 2. განმავლობაში, დროში, მანძილზე: *~ τους αιώνες* საუკუნეების მანძილზე.

αναβαθμίζω (*აόρ. αναβάθμισα, აόρ. παθ. αναβαθμίστ(θ)ηκα, μτχ. αναβαθμισμένος*) *μετβ.* 1. გაუმჯობესება: *~ την εκπαιδευτική διαδικασία* ვაუმ-

ჯობესებ სწავლების პროცესს; **2.** დაწინაურება; **3.** (მანქანა-დანადგარზე) გაუმჯობესება, ტექნიკური მონაცემების ამაღლება.

αναβάθμιση η **1.** გაუმჯობესება, დონის მომატება: *η ~ των σχέσεων μιας χώρας με μιαν άλλη* ქვეყნებს შორის ურთიერთობების გაუმჯობესება; **2.** ტექნიკური მონაცემების ამაღლება, გაუმჯობესება: *η ~ του ηλεκτρονικού υπολογιστή* კომპიუტერის ტექნიკური მონაცემების გაუმჯობესება.

αναβάλλω (*აόρ. ανέβαλα, აόρ. παθ. αναβλήθηκα, μτχ. αναβεβλημένος*) *μετβ.* გადადება, გადატანა, გადავადება: *~ το ταξίδι / τη συνάντηση* გადავდებ მოგზაურობას / შეხვედრას.

ανάβαση η ასვლა: *η ~ στην κορυφή του βουνού* მთის წვერზე ასვლა.

αναβατήρας ο **1.** სამშენებლო მასალების (ან სხვა ტვირთის) ასატანი მექანიზირებული მოწყობილობა; **2.** მანქანაში ან გემზე ასასვლელი საფეხური; **3.** უბანგი.

αναβάτης ο, **-τρια** η **1.** მხედარი; **2.** ჯოკეი.

αναβιώνω (*აόρ. αναβίωσα*) *μετβ., αμετβ.* აღორძინება, აღდგენა, გაცოცხლება: *αναβίωσαν παλιά ήθη και έθιμα* აღორძინდა ძველი წესჩვეულებები, *αναβίωσαν οι ελπίδες μας* ჩვენი იმედები გაცოცხლდა.

αναβίωση η **1.** ანაბიოზი; **2.** *გადატ.* აღორძინება, აღდგენა, გაცოცხლება: *η ~ των Ολυμπιακών αγώνων από τον Πίερ Ντε Κουμπερτέν* პიერ დე კუბერტენის მიერ ოლიმპიური თამაშების აღორძინება.

αναβλύζω (αναβρύζω) (*აόρ. ανέβλυσα*) *αμετβ.* ჩქეფა, ნაკადად ცემა, თქრიალით დენა: *το αίμα ανάβλυζε από την κομμένη αρτηρία* გადაჭრილი არტერიიდან სისხლი თქრიალით მოდიოდა.

αναβολέας ο უბანგი.

αναβολή η **1.** გადადება, გადატანა, გადავადება: *~ πληρωμής* გადახდის გადავადება; **2.** *სამხ.* გადავადება (სამხედრო ვალდებულების შესრულების): *~ λόγω σπουδών* გადავადება სწავლის გამო.

αναβοσβήνω (*აόρ. αναβόσβησα*) *μετβ., αμετβ.* ანთება-ჩაქრობა: *~ τα φώτα* ვანთებ და ვაქრობ შუქს.

αναβρασμός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) მღელვარება: *καταλάγιασε ο ~* მღელვარება დაცხრა.

ανάβω (*აόρ. άναψα, აόρ. παθ. ανάφτηκα, μτχ. αναμμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ანთება, დანთება, მოკიდება: *~ τσιγάρο* ვუკიდებ სიგარეტს; **2.** ჩართვა: *~ το φως / τη μηχανή του αυτοκινήτου* ვრთავ შუქს / მანქანის ძრავას; **3.** *გადატ.* გაბრაზება, განრისხება; **4.** დაწვა; ◊ *άναψε η μάχη* ბრძოლა გაჩაღდა, *άναψε το κέφι / γλέντι* გაჩაღდა ქეიფი / დროსტარება, *μου ~ουν τα αίματά μου* სისხლი მიდუღს.

αναγαλλιάζω (*აόρ. αναγάλλιασα, μτχ. αναγαλλιασμένος*) *αμετβ.* ძლიერ გახარება.

αναγγελία η **1.** უწყება, შეტყობინება, ცნობა; **2.** განცხადების გაკეთება, ცნობება: *η ~ του γάμου στις εφημερίδες* გაზეთში ქორწილის შესახებ განცხადება.

αναγγέλλω (*აόρ. ανήγγειλα, აόρ. παθ. αναγγέλθηκα, μτχ. αναγγελμένος*) *μετβ.* **1.** უწყება, შეტყობინება, ცნობა; **2.** განცხადება, გამოცხადება: *ο υπουργός ανήγγειλε την κατασκευή του νέου αεροδρομίου* მინისტრმა ახალი აეროპორტის მშენებლობის შესახებ განაცხადა; **3.** მოხსენება: *να με*

αναγγείλετε στον κ. Διευθυντή მოახსენეთ დირექტორს ჩემს შესახებ.

αναγέννηση η **1.** აღდგომა, ხელახლა დაბადება; **2.** *βιολ.* რეგენერაცია; **3.** *გადატ.* აღორძინება: *πνευματική ~* სულიერი აღორძინება; **4. (Α~)** *ხელოვნ.-მც.* აღორძინება, რენესანსი.

αναγεννητικός, -ή, -ό რეგენერაციული, რეგენერაციის.

αναγεννώ (α) (*აόρ. αναγέννησα, აόρ. παθ. αναγεννήθηκα, μτχ. αναγεννημένος*) *μετβ.* აღორძინება, განახლება, გამოცოცხლება: *ένα ταξίδι θα σε αναγεννήσει* მოგზაურობა გამოგაცოცხლებს.

αναγκάζω (*აόρ. ανάγκασα, აόρ. παθ. αναγκάστ(θ)ηκα, μτχ. αναγκασμένος*) *μετβ.* იძულება, დაძალება, დაყოლიება, დათანხმება: *τον ανάγκασαν να παραιτηθεί* აიძულეს თანამდებობიდან გადამდგარიყო.

αναγκαίος, -α, -ο 1. აუცილებელი, საჭირო: *~ες προϋποθέσεις* აუცილებელი წინაპირობები, *~α μέτρα* აუცილებელი ზომები; **2.** (τα) საცხოვრებლად საჭირო მინიმუმი; ◊ *~α συνθήκη* აუცილებელი პირობა.

αναγκαιότητα η აუცილებლობა, საჭიროება.

αναγκαστικός, -ή, -ό 1. აუცილებელი, საჭირო; **2.** იძულებითი, ძალდატანებითი: *η ~ή αλλαγή παίκτη* მოთამაშის იძულებითი შეცვლა; ◊ *~ή προσγείωση* იძულებითი დაშვება (თვითმფრინავის), *ιατρ. ~ή εκτέλεση* იძულებითი აღსრულება, *~ή κατάσχεση* იძულებითი კონფისკაცია; **αναγκαστικά** *επίρρ.* იძულებით, ძალდატანებით.

ανάγκη η **1.** აუცილებლობა, საჭიროება: *είναι επείγουσα ~* სასწრაფოდ მჭირდება; **2.** გაჭირვება: *βρισκόταν σε μεγάλη ~ και πούλησε το σπίτι* დიდ გაჭირვებაში იყო ჩაეარდნილი და სახლი გაყიდა; ◊ *είναι ~ (να)* საჭიროა, *εξ ~ς / κατ' ~(ν)* ძალაუნებურად, *είδη πρώτης ~ς* პირველადი საჭიროების ნივთები, *κατάσταση έκτακτης / εκτάκτου ~ς* საგანგებო მდგომარეობა, *κάνω την ~ μου* მოვმარდავ, კუჭში გაედინავარ, *έχω σωματική ~* ფიზიოლოგიური მოთხოვნილება მაქვს.

ανάγλυφος, -η, -ο ბარელიეფური, რელიეფური: *τα ~α του Παρθενώνα* პართენონის ბარელიეფები.

αναγνωρίζω (*აόρ. αναγνώρισα, აόρ. παθ. αναγνωρίστ(θ)ηκα, μτχ. αναγνωρισμένος*) *μετβ.* **1.** ცნობა, გამოცნობა, ამოცნობა: *αναγνώρισα τη φωνή του ανάμεσα σε πολλές άλλες* მისი ხმა მრავალ სხვა ხმას შორის ვიცანი; **2.** აღიარება: *~ τα λάθη μου / την ήττα* ვაღიარებ ჩემს შეცდომებს / მარცხს; **-ομαι** აღიარების მიღება: *αναγνωρίστηκε μετά θάνατον* სიკვდილის შემდეგ აღიარება მიიღო; ◊ *δεν σε ~!* ვერ გცნობ!

αναγνώριση η **1.** ცნობა, გამოცნობა, ამოცნობა: *η ~ του δράστη* დამნაშავის ამოცნობა; **2.** აღიარება: *η ~ λάθους* შეცდომის აღიარება; ◊ *~ (εξώγαμου) τέκνου* (უკანონო) შვილის აღიარება, *~ κράτους* სახელმწიფოს აღიარება.

αναγνωρισμένος, -η, -ο აღიარებული: *~ ηθοποιός / επιστήμονας* აღიარებული მსახიობი.

ανάγνωση η კითხვა.

ανάγνωσμα το საკითხავი ლიტერატურა.

αναγνωστήριο το სამკითხველო დარბაზი.

αναγνώστης ο, **-τρια** η მკითხველი.

αναγόρευση η **1.** გამოცხადება: *η ~ του σε αρχηγό του κόμματος* მისი გამოცხადება პარტიის ლიდერად; **2.** მინიჭება (წოდების): *η ~ του προέδρου σε επίτιμο διδάκτορα* პრეზიდენტისთვის საპატიო დოქტორის წოდების მინიჭება.

αναγορεύω (*აόρ. αναγόρευσα, აόρ. παθ. αναγορεύτηκα, μτχ. αναγορευμένος*) *μετβ.* **1.** გამოცხადება; **2.** მინიჭება (წოდების).

αναγούλα η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** გულისრევის შეგრძნება, გულისრევა: *η θαλασσοταραχή της έφερε ~* ზღვის ღელვამ გულისრევა დამართა; **2.** *გადატ.* ზიზღის გრძნობა.

αναγουλιάζω (*აόρ. αναγούλιασα*) *αμετβ.* გულისრევის გრძნობა, გულისრევა.

ανάγωγος, -η, -ο გაუზრდელი, უზრდელი.

αναδασώνω (*აόρ. αναδάσωσα, აόρ. παθ. αναδασώθηκα, μτχ. αναδασωμένος*) *μετβ.* ტყის მოშენება.

αναδάσωση η ტყის მოშენება: *η ~ των καμένων εκτάσεων* ხანძრისაგან განადგურებული ტერიტორიების ხელახალი განაშენიანება ხეებით.

αναδεικνύω (αναδείχνω) (*აόρ. ανέδειξα, აόρ. παθ. αναδείχθ(τ)ηκα, αναδεδειγμένος*) *μετβ.* **1.** გამოყოფა, ხაზგასმა, ჩვენება; **2.** წინ წამოწევა, წინ წაწევა, პოპულარულად ქცევა: *ο Κουν ανέδειξε πολλούς σημαντικούς ηθοποιούς* კუნმა მრავალი მნიშვნელოვანი მსახიობი აქცია პოპულარულად; **-ομαι** გამორჩევა.

ανάδειξη η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** წარმატება, წინ წაწევა: *η ~ στον δημοσιογραφικό χώρο* წარმატება ჟურნალისტურ საქმიანობაში; **2.** არჩევა: *η ~ σε πρόεδρο του κόμματος* პარტიის თავმჯდომარედ არჩევა.

αναδεύω (*აόρ. ανάδεψα/ευσα, აόρ. παθ. αναδεύτ(θ)ηκα, μτχ. αναδευμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** არევა, ათქვეფა: *~ τα υλικά σε σκεύος μαγειρικής* მასალას ვოქვეფ სამზარეულოს კომბაინში; **2.** *გადატ.* არევა: *ανάδευε μέσα στο νου του χίλιες σκέψεις* გონებაში ათასნაირი აზრი ერეოდა, უტრიალებდა; **-ομαι** მოძრაობა, ტრიალი (ერთ ადგილას).

αναδιαρθρώνω (*აόρ. αναδιάρθρωσα, αόρ. παθ. αναδιαρθρώθηκα, μτχ. αναδιαρθρωμένος*) *μετβ.* გარდაქმნა, რესტრუქტურიზაცია: *η κυβέρνηση προσπαθεί να αναδιαρθρώσει το εκπαιδευτικό σύστημα* მთავრობა ცდილობს გარდაქმნას საგანმანათლებლო სისტემა.

αναδιάρθρωση η გარდაქმნა, რესტრუქტურიზაცია.

αναδίδω (αναδίνω) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *μετβ.* გამოყოფა, გამოცემა, გამოშვება (სუნის), გამოფრქვევა: *τα λουλούδια ~ουν μια ευχάριστη μυρωδιά* ყვავილები სასიამოვნო სურნელს აფრქვევენ.

αναδιοργανώνω (*აόρ. αναδιοργάνωσα, αόρ. παθ. αναδιοργανώθηκα, μτχ. αναδιοργανωμένος*) *μετβ.* რეორგანიზაცია.

αναδιοργάνωση η რეორგანიზაცია.

αναδόμηση η რესტრუქტურიზაცია.

αναδομώ (ε) (*აόρ. αναδόμησα, αόρ. παθ. αναδομήθηκα, μτχ. αναδομημένος*) *μετβ.* რესტრუქტურიზაცია, სტრუქტურის, ფუნქციების შეცვლა: *ο πρωθυπουργός αναδόμησε την κυβέρνηση* პრემიერ-მინისტრმა მთავრობის რესტრუქტურიზაცია განახორციელა.

αναδοχή η **1.** საკუთარ თავზე აღება; **2.** არასრულწლოვანის მეურვეობა.

ανάδοχος ο/η **1.** მენარდე, მოიჯარე, მოიჯარადე; **2.** ნათლია; ◊ *ιουρ. ~οι*

γονείς არასრულწლოვანის მეურვეები.

αναδρομή η აღმასვლა, ასვლა: *η ~ του νερού σε σωλήνα* წყლის აღმასვლა მილში.

αναδρομικός, -ή, -ό 1. რეტროაქტიული, უკუქცეითი, უკუქმედითი; 2. (τα) მოგვიანებით მიღებული ფული, რაც წარსულში გაწეულ ხარჯს ფარავს; 3. რეტროსპექტული: *γίνεται ~ή έκθεση έργων του διάσημου ζωγράφου* ეწყობა ცნობილი მხატვრის ნამუშევრების რეტროსპექტული გამოფენა.

αναδύομαι (*აόρ. αναδύθηκα, μετχ. αναδυόμενος*) *αμετβ., αποθ.* 1. ამოყვინთვა, წყლის ზედაპირზე ამოსვლა; 2. ამოსვლა, პორიზონტზე გამოჩენა: *ο ήλιος αναδύθηκε μέσα από τα σύννεφα* მზე ღრუბლებიდან გამოვიდა.

ανάδυση η 1. ამოყვინთვა, წყლის ზედაპირზე ამოსვლა; 2. *გადატ.* გამოჩენა, ზედაპირზე ამოსვლა.

αναζήτηση 1. ძებნა: *η ~ στέγης* თავშესაფარის ძებნა, *η ~ της αλήθειας* ჭეშმარიტების ძიება; 2. (οι) ძიებები: *οι θεωρητικές ~εις* თეორიული ძიებები.

αναζητώ (α, ε) (*აόρ. αναζήτησα, აόρ. παθ. αναζητήθηκα, μτχ. αναζητημένος*) *μετβ.* ძებნა, ძიება, პოენის სურვილი.

αναζωογόνηση η (*πληθ. არ გააჩნია*) გაცოცხლება, გამოცოცხლება, ძალების აღდგენა, გაჯანსაღება: *~ της οικονομίας* ეკონომიკის გამოცოცხლება.

αναζωογονώ (ε) (*აόρ. αναζωογόνησα, აόρ. παθ. αναζωογονήθηκα, μτχ. αναζωογονημένος*) *μετβ.* გაცოცხლება, გამოცოცხლება, ძალების აღდგენა.

αναζωπυρώνω (*აόρ. αναζωπύρωσα, აόρ. παθ. αναζωπυρώθηκα, μτχ. αναζωπυρωμένος*) *μετβ., μ.რ., გადატ.* 1. გაჩაღება: *~ έναν καβγά* ჩხუბს ეჩაღებ; 2. გამოცოცხლება, გაძლიერება.

αναζωπύρωση η *μ.რ., გადატ.* 1. გაჩაღება: *κίνδυνος ~ης της φωτιάς* ცეცხლის გაჩაღების საშიშროება; 2. გამოცოცხლება, გაძლიერება.

αναθαρρώ (ε) (*აόρ. αναθάρρησα, μτχ. αναθαρρημένος*) *αμετβ.* სიმამაცის მოკრეფა, გამხნევება: *αναθάρρησε που είδε τους φίλους του* მეგობრების დანახვამ გაამხნევა.

ανάθεμα το 1. წყევლა, წყეული იყოს: *~ την ώρα και τη στιγμή που σε γνώρισα* წყეული იყოს ის წუთი და ის დღე, შენ რომ გაგიცანი; 2. ჯანდაბა, ჯანდაბასაც წაუღია: *άμε / σύρε / πήγαινε στο ~* ჯანდაბამდე გზა გქონია; 3. *ეკლ.* ანათემა: *παραδίδω κάποιον στο ~* ვინმეს ანათემას გადაეცემ; ◊ *(π)' ~* წყეული იყოს.

αναθεματίζω (*აόρ. αναθεμάτισα, აόρ. παθ. αναθεματίστ(θ)ηκα*) *μετβ.* 1. წყევლა: *αναθεμάτιζε την ώρα και τη στιγμή που την γνώρισε* წყევლიდა მისი გაცნობის დღესა და წუთს; 2. *ეკლ.* ანათემას გადაცემა.

αναθερμαίνω (*აόρ. αναθέρμανα, აόρ. παθ. αναθερμάνθηκα, μτχ., მაღალფ. θερμανθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* გამოცოცხლება, გაძლიერება, გაუმჯობესება: *αναθερμάνθηκαν οι σχέσεις των δυο λαών* ორ ქვეყანას შორის ურთიერთობები გაუმჯობესდა.

αναθέρμανση η 1. გათბობა, დათბობა; 2. *გადატ.* გაძლიერება, გაუმჯობესება, გამოცოცხლება.

ανάθεση η დაკისრება (მოვალეობების), დავალება: *~ έργου / εργασίας* საქმის / სამუშაოს დაკისრება.

αναθέτω (*αόρ. ανέθεσα, αόρ. παθ. ανατέθηκα, μτχ. ανατεθημένος*) *μετβ.* დაკისრება, დავალება.

αναθεώρηση η **1.** გადახედვა, გადასინჯვა: *η ~ των απόψεων* შეხედულებების გადასინჯვა; **2.** *იურ.* კასაცია: *η ~ της δικαστικής απόφασης* სასამართლო განაჩენის კასაცია; **3.** სახეცვლილება, შეცვლა, ცვლილებების შეტანა, ჩასწორება (ტექსტის): *η ~ του Συντάγματος* კონსტიტუციაში ცვლილებების შეტანა.

αναθεωρητικός, -ή, -ό 1. სარევიზიო; **2.** საკასაციო: *~ό δικαστήριο* საკასაციო სასამართლო.

αναθεωρώ (ε) (*αόρ. αναθεώρησα, αόρ. παθ. αναθεωρήθηκα, μτχ. αναθεωρημένος*) *μετβ.* **1.** გადახედვა, გადასინჯვა: *~ ιδέες / τακτική / απόφαση* გადავსინჯავ იდეებს / ტაქტიკას / გადაწყვეტილებას; **2.** სახეცვლილება, შეცვლა, ცვლილებების შეტანა, ჩასწორება (ტექსტის): *είναι ανάγκη να αναθεωρηθεί το Σύνταγμα* საჭიროა კონსტიტუციაში ცვლილებების შეტანა.

αναθρέφω *იხ.* **ανατρέφω**.

αναθυμούμαι (αναθυμάμαι) (*αόρ. αναθυμήθηκα*) *μετβ., αποθ.* მოგონება, გახსენება.

αναίδεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) ურცხვობა, უსირცხვილობა, უტიფრობა.

αναιδής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ურცხვი, თავხედი.

αναίμακτος, -η, -ο უსისხლო, მსხვერპლის გარეშე, უმსხვერპლო: *~η εγχείρηση* უსისხლო ოპერაცია; **αναίμακτα / αναιμάκτως** *επίρρ.* უსისხლოდ, უმსხვერპლოდ.

αναιμία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* ანემია, სისხლნაკლულობა.

αναιμικός, -ή, -ό 1. ანემიური; **2.** (ο, η) ანემიით დაავადებული.

αναίρεση η **1.** უარყოფა, უკუგდება: *~ επιχειρήματος / θεωρίας* არგუმენტის / თეორიის უარყოფა; **2.** ანულირება, გაუქმება: *~ απόφασης* გადაწყვეტილების გაუქმება; **3.** *იურ.* კასაცია; ◊ *იურ.* **– αποφάσεως** სასამართლო გადაწყვეტილების გაუქმება.

αναιρώ (ε) (*αόρ. αναίρεσα, αόρ. παθ. αναιρέθηκα, μτχ. αναιρεμένος*) *μετβ.* **1.** უარყოფა, უკუგდება: *~ τις κατηγορίες* უარვყოფ ბრალდებებს; **2.** დარღვევა, არ შესრულება: *~ την υπόσχεση / το λόγο* არ ვასრულებ დაპირებას / სიტყვას.

αναισθησία η (*πληθ. არ გააჩნια*) **1.** მგრძნობელობის დაკარგვა, უგრძნობლობა; **2.** *მედ.* ანესთეზია; **3.** *გადატ.* უგრძნობლობა, სქელკანიანობა.

αναισθησιολογία η *მედ.* ანესთეზიოლოგია.

αναισθησιολόγος ο *მედ.* ანესთეზიოლოგი.

αναίσθητος, -η, -ο 1. მგრძნობელობა დაკარგული; **2.** გრძნობადაკარგული, გულწასული; **3.** *გადატ.* უგრძნობი, გულგრილი: *έχει ~η καρδιά* გულქვაა, უგრძნობი გულის პატრონია.

ανακαθίζω (*αόρ. ανακάθισα*) *μετβ., αποθ.* **1.** აყენება, წამოჯენა (ვინმესი); **2.** წამოჯდომა: *ανακάθισα στο κρεβάτι μου* ჩემს საწოლზე წამოვჯექი.

ανακαινίζω (*αόρ. ανακαίνησα, αόρ. παθ. ανακαινίστ(θ)ηκα, μτχ. ανακαινισμένος*) *μετβ.* **1.** განახლება, აღდგენა, გარემონტება; **2.** *გადატ.* მოდერნიზირება, გათანამედროვება.

ανακαίνιση η **1.** განახლება, აღდგენა, გარემონტება: *το κατάστημα*

θα μείνει κλειστό λόγω ~ς მაღაზია რემონტის გამო დაიკეტება; *გαδ.* **2.** მოდერნიზირება, გათანამედროვება.

ανακαλύπτω (*αόρ. ανακάλυψα, αόρ. παθ. ανακαλύφθ(τ)ηκα, μτχ. ανακαλυφθείς, -είσα, -φθέν*) *μετβ.* **1.** აღმოჩენა, პოვნა: *ο Κόλομβος ανακάλυψε την Αμερική* კოლუმბმა აღმოაჩინა ამერიკა; **2.** გამომეღავნება, გამოაშკარავება: *~ ένα παλιό μυστικό* გამოვააშკარავებ ძველ საიდუმლოს; **3.** გამოგონება: *ο Γκράχαμ Μπελ ανακάλυψε το τηλέφωνο* გრეიამ ბელმა ტელეფონი გამოიგონა.

ανακάλυψη η **1.** აღმოჩენა: *σημαντική ~* მნიშვნელოვანი აღმოჩენა; **2.** გამომეღავნება, გამოაშკარავება: *η ~ του ψέματος* ტყუილის გამოაშკარავება; **3.** გამოგონება.

ανακαλώ (ε) (*αόρ. ανακάλεσα, αόρ. παθ. ανακλήθηκα, μτχ. ανακαλεσμένος*) *μετβ.* **1.** უკან გამოხმობა, გამოწვევა: *ανακάλεσαν τον πρεσβευτή* ელჩი უკან გაიწვიეს; **2.** გაუქმება, ანულირება; **3.** სამსახურში აღდგენა; ◊ *~ στην τάξη (κάποιον)* წესრიგისაკენ მოვუწოდებ (ვინმეს), *~ στη μνήμη μου* ვიგონებ, ვიხსენებ.

ανακάμπτω (*αόρ. ανέκαμψα*) *αμετβ.* **1.** დაბრუნება, აღმასვლა, აწევა: *το δολάριο ~ει* დოლარის კურსი მაღლა იწევს; **2.** გაუმჯობესება.

ανάκατα *επίρρ.* უწესრიგოდ, მოუწესრიგებლად, არეულ-დარეულად.

ανακατασκευάζω (*αόρ. ανακατασκεύασα, αόρ. παθ. ανακατασκευάστηκα, μτχ. ανακατασκευασμένος*) *μετβ.* ხელახლა ფორმირება, აღდგენა: *~ την είσοδο ενός σπιτιού* აღვადგენ სახლის შესასვლელს.

ανακάτεμα το (**ανακάτωμα** το, **ανακάτωση** η) **1.** არევა, შერევა: *~ χρωμάτων* ფერების შერევა; **2.** არევა, უწესრიგოდ დალაგება; **3.** *კულინ.* ამორევა, არევა, ათქვეფა; **4.** არეულობა; **5.** გარევა, ჩარევა: *~ σε σκάνδαλα / στην πολιτική* სკანდალებში / პოლიტიკაში გარევა; **6.** (τα) თაებრუსხვევა, გულისრევის შეგრძნება.

ανακατεύω (ανακατώνω) (*αόρ. ανακάτεψα, αόρ. παθ. ανακατεύτηκα, μτχ. ανακατεμένος*) *μετβ.* **1.** არევა, შერევა: *μην ~εις το παρόν με το παρελθόν!* წარსულს აწმყოში ნუ ურევ; **2.** მორევა: *~ το τσάι με το κουταλάκι* ჩაის პატარა კოვზით ვურევ; **3.** არევ-დარევა, არევა; **4.** *ჩვეულებრივ უარყ. მნიშვ.* გარევა (საქმეში): *μη με ~εις στις προσωπικές σας υποθέσεις* ნუ გამრევ თქვენს პირად საქმეებში; **5.** გულისრევის შეგრძნების გამოწვევა: *με ~ουν οι μυρωδιές* სუნებისგან გულისრევის შეგრძნება მიჩნდება; **-ομαι** გულისრევის შეგრძნების დაუულება, ბიზღის გრძნობა.

ανάκατος, -η, -ο არეული, არეულ-დარეული, მოუწესრიგებელი, დაულაგებელი.

ανακατωσούρα η (*γεν. πληθ. αρ გააβნια*) არეულობა, არეულ-დარეულობა, მოუწესრიგებლობა.

ανακεφαλαιώνω (*αόρ. ανακεφαλαίωσα, αόρ. παθ. ανακεφαλαιώθηκα, μτχ. ανακεφαλαιωμένος*) *μετβ.* **1.** შეჯამება, რეზიუმეს გაკეთება; **2.** კაპიტალიზაცია, კაპიტალად გადაქცევა.

ανακεφαλαίωση η **1.** შეჯამება, რეზიუმეს გაკეთება: *~ ομιλίας / κειμένου* გამოსვლის / ტექსტის შეჯამება; **2.** კაპიტალიზაცია, კაპიტალად გადაქცევა.

ανακήρυξη η **1.** გამოცხადება: *η ~ της ανεξαρτησίας μιας χώρας* ქვეყნის დამოუკიდებლობის გამოცხადება;

2. წოლების მინიჭება: *επίκειται η ~ του ως επίτιμου διδάκτορα του Πανεπιστημίου μας* მოსალოდნელია, რომ მას ჩვენი უნივერსიტეტის საპატიო დოქტორის წოდება მიანიჭონ; **3.** *ეკლ.* შერაცხვა.

ανακηρύσσω (*აόր. ανακήρυξα, აόր. παθ. ανακηρύχθηκα/τηκα, μτχ. ανακηρυγμένος*) *μετβ.* **1.** გამოცხადება: *ανακήρυξε την ανεξαρτησία της χώρας του* გამოაცხადა თავისი ქვეყნის დამოუკიდებლობა; **2.** წოდების მინიჭება; **3.** *ეკლ.* შერაცხვა.

ανακινώ (ε) (*აόր. ανακίνησα, აόр. παθ. ανακινήθηκα, μτχ. ανακινημένος*) *μετβ.* შენჯყრევა, შენჯღრევა: *ανακινήστε καλά το μπουκάλι πριν από κάθε χρήση* ყოველი ხმარების წინ ბოთლი კარგად შეანჯღრიეთ.

ανάκλαση η არეკვლა, უკუფენა, ასახვა.

ανάκληση η *მაღალფ.* **1.** უკან გამოხმობა, გამოწვევა, გამოძახება, უკუგამოხმობა: *η Ρωσία αποφάσισε την ~ του πρεσβευτή της* რუსეთმა გადაწყვიტა უკან გამოეწვია საკუთარი ელჩი; **2.** გაუქმება, ანულირება.

ανακλώ (α) (*აόр. ανέκλασα, აόр. παθ. ανακλάστηκα*) *μετβ., მაღალფ.* არეკვლა, ასახვა, უკუფენა.

ανακοινωθέν το *მაღალფ.* ოფიციალური განცხადება, კომუნიკე: *έκτακτο / πολεμικό / ιατρικό ~* საგანგებო / საომარი / სამედიცინო კომუნიკე.

ανακοινώνω (*აόр. ανακοίνωσα, აόр. παθ. ανακοινώθηκα, μτχ. ανακοινωμένος*) *μετβ.* განცხადების გაკეთება, გამოცხადება.

ανακοίνωση η **1.** განცხადება, გამოცხადება; **2.** მოხსენება: *θα παρουσιάσει ~ σε διεθνές συνέδριο* საერთაშორისო კონფერენციაზე მოხსენებას წარმოადგენს.

ανακολουθία η არათანმიმდევრულობა.

ανακόλουθος, -η, -ο არათანმიმდევრული: *~η διήγηση* არათანმიმდევრული თხრობა.

ανακομιδή η ნეშტის გადასვენება: *~ των αγίων λειψάνων* წმინდა ნაწილების გადასვენება.

ανακόντα η/το ანაკონდა.

ανακοπή η **1.** შეჩერება, შეკავება: *~ της εχθρικής προέλασης* მტრული იერიშის შეჩერება; **2.** *მედ.* გულის ან სასუნთქი აპარატის ფუნქციონირების მკვეთრი შეწყვეტა, რომელსაც შედეგად მოაქვს ორგანიზმში ჟანგბადის შემცირება და სიკვდილი; **3.** *იურ.* გაპროტესტება.

ανακόπτω (*აόр. ανέκοψα, აόр. παθ. ανακόπηκα, μτχ. ανακοπείς, -είσα, -έν*) *μετβ., მაღალფ.* შეჩერება, შეკავება.

ανακουφίζω (*აόр. ανακούφισα, აόр. παθ. ανακουφίστηκα, μτχ. ανακουφισμένος*) *μετβ.* შემსუბუქება, გამარტივება: *δούλευε από μικρός για να ανακουφίσει τον πατέρα του* პატარაობიდან მუშაობდა, რომ მამამისისთვის ტვირთი შეემსუბუქებინა; **-ομαι** კუჭში გასვლა, ფიზიოლოგიური მოთხოვნილების დაკმაყოფილება.

ανακούφιση η (*πληθ. არ გააჩნია*) შემსუბუქება (ტვირთის, ტკივილის), განთავისუფლება (რაიმისგან), შვება: *μετά την ομολογία σαν να 'νιωσε ~* აღიარების შემდეგ თითქოს შვება იგრძნო.

ανακρίβεια η უზუსტობა: *~ ισχυρισμού / πληροφορίας* მტკიცების / ინფორმაციის უზუსტობა.

ανακριβής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) დაუზუსტე-

βελι: *η είδηση αποδείχθηκε* ~ ინფორმაცია დაუზუსტებელი აღმოჩნდა.

ανακριβολογία η უზუსტობა.

ανακριβολογώ (ε) (*αόρ. ανακριβολόγησα*) *αμετβ.* დაუზუსტებლად, არაზუსტად ლაპარაკი.

ανακρίνω (*παράτ. και αόρ. ανέκρινα, αόρ. παθ. ανακρίθηκα, μλχ. ανακριθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* დაკითხვა: ~ *τους υπόπτους / τον αιχμάλωτο* დაეკითხავ ეჭვმიტანილებს / ტყვეს.

ανάκριση η დაკითხვა: *κάνω / διενεργώ* ~ ვაწარმოებ დაკითხვას; ◊ ~ *μου κάνεις;* შენ რა, დაკითხვას მიწყობ?

ανακριτής ο, **-τρια** η გამომძიებელი.

ανακριτικός, -ή, -ό გამოძიების, გამოძიებასთან დაკავშირებული: *~ή διαδικασία / ~ά έγγραφα* გამოძიებასთან დაკავშირებული პროცედურა / დოკუმენტები.

ανάκρουση η უკუცემა: ~ *του πυροβόλου* ზარბაზნის უკუცემა.

ανακρούω (*αόρ. ανέκρουσα*) *αμετβ., μετβ.* უკან დახევა (ნავზე).

ανάκτορο το *ჰორდ., გადატ.* სასახლე.

ανακτώ (α) (*αόρ. ανέκτησα, αόρ. παθ. ανακτήθηκα, μτχ. ανα(κε)κτημένος*) *μετβ.* ხელახლა მოპოვება, აღდგენა, დაბრუნება: ~ *την περιουσία / την ελευθερία μου* ხელახლა მოვიპოვებ ქონებას / თავისუფლებას; ◊ ~ *(τις) δυνάμεις (μου)* ძალების აღდგენა.

ανακύκληση η წრებრუნვა, პერიოდული, ციკლური განმეორება.

ανακυκλώνω (*αόρ. ανακύκλωσα, αόρ. παθ. ανακυκλώθηκα, μτχ. ανακυκλωμένος*) *μετβ.* **1.** ცირკულირება, მიმოქცევა; **2.** გადამუშავება: ~ *αλουμίνιο* გადავამუშავებ ალუმინს.

ανακύκλωση η გადამუშავება (ხელახალი გამოყენების მიზნით): ~ *χαρτιού / αλουμινίου* ქაღალდის / ალუმინის გადამუშავება.

ανακύπτω (*αόρ. ανέκυψα, μτχ. ανακύψας, -ασα, -αν*) *αμετβ., βαλαζ.* წარმოშობა, წარმოქმნა: *κατά τις διαπραγματεύσεις ανέκυψαν σημαντικά προβλήματα* მოლაპარაკებების დროს მნიშვნელოვანი პრობლემები გაჩნდა.

αναλαμβάνω (*αόρ. ανέλαβα, αόρ. παθ. αναλήφθηκα, μτχ. ανειλημμένος*) *μετβ., αμετβ.* საკუთარ თავზე აღება, ხელის მოკიდება: *την υπόθεση ανέλαβε γνωστός δικηγόρος* საქმეს ცნობილმა ადვოკატმა მოკიდა ხელი (ითავა); ◊ ~ *την ευθύνη* პასუხისმგებლობის აღება, *ეკლ. ανελήφθην* ამაღლება: *ο Χριστός ανελήφθη στους ουρανούς* ქრისტე ამაღლდა ზეცად.

αναλαμπή η *ჰორდ., გადატ.* ბრწყინვა, გამობრწყინება.

ανάλατος, -η, -ο უმარილო.

ανάλαφρος, -η, -ο ძალიან მსუბუქი; **ανάλαφρα** *επίρρ.* მსუბუქად.

αναλγητικός, -ή, -ό ტკივილგამაყუჩებელი.

ανάλεκτα τα რჩეული (ნაწარმოებები).

αναληθής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) არასწორი, მცდარი, ცრუ: *~είς πληροφορίες* არასწორი ინფორმაცია.

ανάληψη η **1.** ფულის მოხსნა ანგარიშიდან: *η ~ χρημάτων* ფულის ანგარიშიდან მოხსნა; **2.** საკუთარ თავზე მოვალეობის აღება, საქმისთვის ხელის მოკიდება: ~ *πρωτοβουλίας* ინიციატივის საკუთარ თავზე აღება; **3.** მოვალეობების შესრულების დაწყება: ~ *δράσεως* მოქმედების დაწყება; **4.** *მედ.* აღდგენა (ორგანოების სასიცოცხლო

ფუნქციების); 5. *χημ.* (**Α~**) ამაღლება.

αναλλοίωτος, -η, -ο მეუცვლელი, უცვლელი.

αναλογία η (*ჩვეულებრივ πληθ.*) 1. პროპორცია, სიმეტრია, თანაფარდობა; 2. (*ჩვეულებრივ πληθ.*) ანალოგია, მსგავსება.

αναλογίζομαι (*აόρ. αναλογίστ(θ)ηκα, μτχ. αναλογισθείς, -είσα, -έν*) *μετβ., αποθ.* გახსენება, მოგონება.

αναλογικός, -ή, -ό 1. პროპორციული, სიმეტრიული: *η ~ή αντιπρο.σώπευση των κομμάτων στη Βουλή* პარტიების პროპორციული წარმოდგენა პარლამენტში; 2. ანალოგიური; **αναλογικά / αναλογικώς** *επίρρ.* პროპორციულად, სიმეტრიულად, ანალოგიურად.

ανάλογος, -η, -ο ანალოგიური, მსგავსი, ადეკვატური; **ανάλογα / αναλόγως** *επίρρ.* 1. ანალოგიური, მსგავსი, შესაბამისი, ადეკვატური; 2. პროპორციული.

αναλογώ (ε) (*ἀπρόσ. ενέστ. და παρατ.*) *αμετβ.* ანალოგიურობა, შესაბამისობაში ყოფნა.

ανάλυση η ანალიზი; ◊ *~ αίματος* სისხლის ანალიზი, *χημική ~* ქიმიური ანალიზი.

αναλυτής ο, **αναλύτρια** η ანალიტიკოსი.

αναλυτικός, -ή, -ό ანალიტიკური; **αναλυτικά / αναλυτικώς** *επίρρ.* დეტალურად.

αναλύω (*აόρ. ανέλυσα, აόρ. παθ. αναλύθηκα, μτχ. αναλυμένος / αναλελυμένος*) *μετβ.* 1. ანალიზი, ანალიზის გაკეთება: *ανέλυσε το αίμα του αρρώστου* ავადმყოფს სისხლის ანალიზი გაუკეთა; 2. გაანალიზება, ახსნა-განმარტება: *ανέλυσε τους λόγους της παραίτησής του* თავისი გადადგომის მიზეზები ახსნა; 3. გახსნა, გაღნობა: *~ ζάχαρη στο νερό* ვხსნი შაქარს წყალში; **-ομαι** *გაღატ.* დაღერა: *~ομαι σε δάκρυα / επαίνους* ცრემლად / ქებად ვიღერები.

αναλφαβητισμός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. წერა-კითხვის უცოდინრობა; 2. *გაღატ.* უცოდინრობა.

αναλφάβητος, -η, -ο წერა-კითხვის უცოდინარი.

αναλώνω (*აόρ. ανάλωσα, აόρ. παθ. αναλώθηκα, μτχ. αναλωμένος*) *μετβ* 1. ხარჯვა, დახარჯვა (საკუთარი ძალების და ა.შ.); 2. მოხმარება: *πρέπει να αναλωθεί μέσα σε μια βδομάδα* უნდა მოხმარებულ იქნას ერთი კვირის განმავლობაში.

ανάλωση η 1. ხარჯვა, დახარჯვა: *~ δυνάμεων* ძალების დახარჯვა; 2. მოხმარება: *~ προϊόντων κατά προτίμηση πριν από 11.06* პროდუქტების მოხმარების ვადა რეკომენდებულია 11.06-მდე.

αναλώσιμος, -η, -ο 1. მოხმარებადი; 2. (τα) გადამუშავებადი მასალა: *μη ~α* მასალა, რომლის გადამუშავება შეუძლებელია.

αναμάρτητος, -η, -ο უცოდველი.

αναμειγνύω (αναμιγνύω) (*აόρ. ανέμειξα, აόρ. παθ. αναμίχτ(θ)ηκα, μτχ. αναμιγμένος / αναμεμιγμένος*) *μετβ.* 1. არევა, შერევა: *χτυπώ τα αυγά και τα ~ με το υπόλοιπο υλικό* ვთქეფ კვერცხებს და დანარჩენ მასალაში ვურევ; *გაღატ.* 2. გარევა: *θα σε βοηθήσω, αλλά πρόσεξε μην αναμείξεις και μένα σ' αυτή την υπόθεση* დაგეხმარები, მაგრამ ფრთხილად იყავი, ამ საქმეში მეც არ გამრიო; **-ομαι** გარევა: *είχε κακές παρέες και αναμείχθηκε σε υποθέσεις με ναρκωτικά* ცუდი სამეგობრო წრე ყავდა და ნარკოტიკებთან დაკავშირებულ საქმეებში გაერია.

αναμείκτης ο *იხ.* **αναμικτήρας**.

ανάμεικτος, -η, -ο *იხ.* **ανάμικτος**.

ανάμειξη η შერევა, შეზავება, არევა, გარევა.

αναμενόμενος, η, -ο მოსალოდნელი: *η νίκη στις εκλογές ήταν ~η* არჩევნებში გამარჯვება მოსალოდნელი იყო.

αναμένω (*აόր.* *ανέμεινα*) *μετβ., αμετβ., βιβλ.* ლოდინი, მოლოდინი; **-εται** მოსალოდნელია: *~εται να υπογραφεί συμφωνία συνεργασίας* მოსალოდნელია, რომ ხელშეკრულებას თანამშრომლობის შესახებ ხელი მოეწერება.

ανάμεσα *επίρρ.* შორის: *~ σας υπάρχει ένας προδότης* თქვენს შორის ერთი გამცემია; ◊ *~ στ' άλλα* ამის გარდა, ამასთანავე, *κάτι θα / να μείνει ~ μας* ჩვენს შორის დარჩება.

αναμετάδοση η ტრანსლაცია, გადაცემა (სიგნალის), ტრანსმისია: *σταθμός ~ς* სიგნალების გადამცემი სადგური.

αναμεταδότης ο *ტექ.* გადამცემი, რადიოგადამცემი, ტელეგადამცემი: *~ δορυφορικού τηλεοπτικού προγράμματος* სატელიტური ტელეგადამცემი.

αναμεταξύ *επίρρ.* *იხ.* **μεταξύ**.

αναμέτρηση η **1.** პაექრობა, დაპირისპირება; **2.** *βερ.* გამოთვლა (გემის ადგილმდებარეობის).

αναμετρώ (α) (*აόր.* *αναμέτρησα*, *აόр. παθ.* *αναμετρήθηκα*) *μετβ., გადატ.* გაზომვა, აზომვა, შეფასება: *~ τις δυνάμεις μου* საკუთარ ძალებს ვაფასებ.

ανάμιγμα το *იხ.* **ανάμειγμα**.

αναμιγνύω *იხ.* **αναμειγνύω**.

αναμικτήρας (αναμίκτης) ο მიქსერი.

ανάμικτος, -η, -ο (ανάμιχτος) შერეული: *~ο παγωτό* შერეული ნაყინი.

ανάμιξη η *იხ.* **ανάμειξη**.

άναμμα το **1.** ანთება; **2.** ჩართვა: *το ~ του καλοριφέρ* გათბობის ჩართვა; **3.** გახურება, გადახურება: *το ~ της μηχανής* ძრავის გადახურება; *გადატ.* **4.** გაწითლება, ალმურის მოდება: *το ~ του προσώπου* სახეზე ალმურის მოდება; **5.** ლპობა (საკვებ პროდუქტზე).

ανάμνηση η მოგონება, გახსენება.

αναμνηστικός, -ή, -ό 1. სამახსოვრო, ხსოვნისადმი მიძღვნილი: *~ή φωτογραφία / ~ό λεύκωμα* სამახსოვრო ფოტოსურათი / ალბომი; **2.** (το) სახსოვარი, სუვენირი: *αγόρασα διάφορα ~ά από την Ιταλία* იტალიაში ბევრი სუვენირი შევიძინე.

αναμονή η მოლოდინი, ცდა; ◊ *αίθουσα ~ς* მოსაცდელი დარბაზი, *λίστα ~ς* სარეზერვო სია.

αναμορφώνω (*აόр.* *αναμόρφωσα*, *აόр. παθ.* *αναμορφώθηκα*, *μτχ.* *αναμορφωμένος*) *μετβ.* რეფორმირება, რეორგანიზაცია.

αναμόρφωση η რეფორმირება, რეორგანიზაცია: *η ~ του προγράμματος σπουδών* სასწავლო პროგრამის რეფორმირება.

αναμορφωτής ο, **-τρια** η რეფორმატორი.

αναμφίβολος, -η, -ο უეჭვო, უეჭველი; **αναμφίβολα / αναμφιβόλως** *επίρρ.* უეჭველად, უსათუოდ.

αναμφισβήτητος, -η, -ο უცილობელი, უდავო: *~ο γεγονός* უდავო ფაქტი; **αναμφισβήτητα / αναμφισβητήτως** *επίρρ.* უცილობლად, უდავოდ.

ανανάς ο ანანასი.

ανανδρία η (*πληθ. არ გააჩნია*) სიმხდალე, ლაჩრობა.

άνανδρος, -η, -ο მხდალი, ლაჩრული.

ανανεώνω (*αόρ. ανανέωσα, αόρ. παθ. ανανεώθηκα, μτχ. ανανεωμένος*) *μετβ.* აღორძინება, აღდგენა, განახლება.

ανανέωση η **1.** აღორძინება, აღდგენა, განახლება; **2.** განახლება, გაგრძელება (ხელშეკრულების, დოკუმენტების): *η ~ του βιβλιαρίου υγείας* ჯანმრთელობის წიგნაკის ვადის გაგრძელება.

αναντικατάστατος, -η, -ο შეუცვლელი: *~ υπάλληλος* შეუცვლელი მუშაკი; ◊ *ουδείς ~* არავინაა (ამქვეყნად) შეუცვლელი.

αναξιόλογητος, -η, -ο შეუფასებელი, დაუფასებელი.

αναξιόπιστος, -η, -ο არასანდო.

αναξιοπρεπής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) მდაბალი, უნამუსო, ფლიდი; **αναξιοπρεπώς** *επίρρ.* უნამუსოდ, უწესოდ, სულმოკლედ.

ανάξιος, -α, -ο 1. უღირსი, არაღირსეული: *αποδείχθηκε ~ της εμπιστοσύνης* აღმოჩნდა, რომ ნდობის ღირსი არ იყო, *~ υπάλληλος ~ο* უღირსი მუშაკი; **2.** *ζωολ.* უღირსი; ◊ *~ λόγου* აღნიშვნის ღირსი არაა; **ανάξια / αναξίως** *επίρρ.* უღირსად.

αναπαλαιώνω (*αόρ. αναπολαίωσα, αόρ. παθ. αναπαλαιώθηκα, μτχ. αναπαλαιωμένος*) *μτβ.* განახლება, აღდგენა, რესტავრაცია.

αναπαλαίωση η აღდგენა, რესტავრაცია: *~ μιας τοιχογραφίας* ფრესკის რესტავრაცია.

αναπάντητος, -η, -ο უპასუხო, უპასუხოდ დარჩენილი: *~η επιστολή* უპასუხოდ დარჩენილი წერილი.

αναπαράγω (*αόρ. αναπαρήγαγα, αόρ. παθ. αναπαράχθηκα, μτχ. αναπαρηγμένος / αναπαραχθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* **1.** რეპროდუქცია, რეპროდუცირება, კვლავ წარმოება, ხელახლა შექმნა, აღდგენა, ასახვა, ჩაწერა; **2.** გამრავლება.

αναπαραγωγή η **1.** რეპროდუქცია; **2.** გამრავლება: *η ~ του ανθρώπινου είδους* ადამიანის მოდგმის გამრავლება, *όργανα ~ς* გამრავლების, რეპროდუქციული ორგანოები.

αναπαραγωγικός, -ή, -ό რეპროდუქციული.

αναπαράσταση η **1.** ხელახლა წარმოდგენა, აღდგენა: *η ~ των Ολυμπιακών Αγώνων* ოლიმპიური თამაშების აღდგენა; **2.** რეკონსტრუქცია: *~ του αρχαίου κτηρίου* ძველი შენობის რეკონსტრუქცია.

αναπαριστάνω (αναπαρασταίνω) (*αόρ. αναπαρέστησα, αόρ. παθ. αναπαραστάθηκα, μτχ. αναπαραστημένος*) *μετβ.* აღდგენა, ასახვა, რეპროდუცირება: *το σχέδιο ~ει μια ημέρα στην αρχαία αγορά* ესკიზი ასახავს ერთ დღეს ძველ აგორაზე.

ανάπαυλα η (*πληθ. არ გააჩნია*) შესვენება: *δούλεψε όλη μέρα εντατικά χωρίς ~* მთელი დღე დაძაბულად იმუშავა, შესვენების გარეშე.

ανάπαυση η **(ανάπαψη** η, **αναπαμός** ο**) 1.** დასვენება: *ο γιατρός μου συνέστησε ~ μερικών ημερών* ექიმმა რამდენიმე დღით დასვენება მირჩია; **2.** მცირე ხნით დაძინება, წაძინება: *μεσημεριανή ~* შუადღის ძილი; **3.** სულიერი სიმშვიდე; ◊ *(αιώνια) ~ / ~ ψυχής και σώματος* (მარადიული) განსვენება, *τόπος ~εως* განსასვენებელი.

αναπαυτικός, -ή, -ό მოხერხებული, კომფორტული; **αναπαυτικά** *επίρρ.* მოხერხებულად, კომფორტულად.

αναπαύω (*აόρ. ανάπαυσα, აόρ. παθ. αναπαύθηκα, μτχ. αναπαυμένος*) *μετβ.* **1.** დასვენება: *~ομαι στη σκιά ενός δέντρου* ხის ჩრდილში ვისვენებ; **2.** განსვენება, მიტევება (ღმერთის შესახებ): *να αναπαύσει ο Θεός την ψυχή του* ღმერთმა განუსვენოს მის სულს (ღმერთმა დაუმკვიდროს განსასვენებელი); **3.** ძილი, დასვენება; **4.** *ეკლ.* ა) გარდაცვალება, ბ) დაკრძალვა, განსვენება.

αναπηδώ (α) (*აόρ. αναπήδησα*) *αμετβ.* ხტომა, ხტუნვა.

αναπηρία η ინვალიდობა; ◊ *σύνταξη ~ς / επίδομα ~ς* ინვალიდობის პენსია / დახმარება.

ανάπηρος, -η, -ο ინვალიდი; ◊ *~ πολέμου* ომის ინვალიდი.

ανάπλαση η რეგენერაცია, აღდგენა.

αναπληρωματικός, -ή, -ό (αναπληρωτικός) შემცვლელი, სათადარიგო: *οι ~οί παίκτες μιας ομάδας,* გუნდის სათადარიგო წევრები.

αναπληρώνω (*აόρ. αναπλήρωσα, აόρ. παθ. αναπληρώθηκα, μτχ. αναπληρωμένος*) *μετβ.* **1.** დაფარვა, შევსება, ანაზღაურება: *πρέπει να αναπληρώσουμε τον χαμένο χρόνο* უნდა ავანაზღაუროთ დაკარგული დრო; **2.** შეცვლა, შენაცვლება, მაგივრობის გაწევა: *κανένας υποψήφιος δεν μπόρεσε να αναπληρώσει το κενό του εκλιπόντος αρχηγού* ვერც ერთმა კანდიდატმა ვერ შეძლო შეეცვალა გარდაცვლილი ხელმძღვანელი.

αναπλήρωση η **1.** დაფარვა, შევსება, ანაზღაურება; **2.** შეცვლა, შენაცვლება, მაგივრობის გაწევა.

αναπληρωτής ο შემცვლელი; ◊ *~ καθηγητής* ა) მასწავლებლის უმტატო შემცვლელი (საშუალო სკოლაში), ბ) ასოცირებული პროფესორი (უმაღლეს სასწავლებელში), *~ υπουργός* მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელი.

αναπνευστήρας ο რესპირატორი, სასუნთქი, აირწინაღი.

αναπνευστικός, -ή, -ό სასუნთქი, სუნთქვითი, რესპირატორული.

αναπνέω (*აόρ. ανάπνευσα/ ανέπνευσα*) *μετβ., αμετβ.* სუნთქვა, შესუნთქვა, ამოსუნთქვა.

αναπνοή η სუნთქვა, ჩასუნთქვა, ამოსუნთქვა; ◊ ***τεχνητή ~*** ხელოვნური სუნთქვა, ***παίρνω ~*** ამოვისუნთქავ, სულს მოვითქვამ, ***μου πιάνεται / κόβεται η ~*** სუნთქვა მეკვრის.

ανάποδα *επίρρ.* უკუღმა, არასწორად; ◊ ***μου έρχονται (όλα) ~*** ყველაფერი უკუღმართი მე მემართება, ***παίρνω (κάτι) ~*** არასწორად ვიგებ, ***κρεμάω (κάποιον) ~*** ფეხებით დავკიდებ.

ανάποδη η **1.** უკუღმა მხარე: *φοράει το πουλόβερ του από την ~* ჯემპრი უკუღმა (მხრიდან) აცვია; **2.** *გადატ.* გალაწუნება: *δίνω / ρίχνω ~* გაეუღაწუნება.

αναποδιά η წარუმატებლობა, უკუღმა წასული, შეტრიალებული საქმე.

αναποδιάζω (*აόρ. αναπόδιασα, μτχ. αναποδιασμένος*) *αμετβ.* ჭირვეულობა, უსაქციელობა, უკუღმართობა.

αναποδογυρίζω (*აόρ. αναποδογύρισα, აόρ. παθ. αναποδογυρίστηκα, μτχ. αναποδογυρισμένος*) *μετβ., αμετβ., პირდ., გადატ.* ამოტრიალება: *οι κλέφτες αναποδογύρισαν όλο το σπίτι* ქურდებმა მთელი სახლი ამოატრიალეს.

ανάποδος, -η, -ο უკუღმა, საწინააღმდეგო მიმართულებით, უკუღმართი.

αναπόδραστος, -η, -ο *მაღალფ.* გარდაუვალი, აუცდენელი: *~ συνέπεια* გარდაუვალი შედეგი.

αναποκατάστατος, -η, -ο 1. აღუდგენელი; 2. მოუწყობელი (ეკონომიკურად, სამსახურეობრივად); 3. დაუქორწინებელი.

αναπόληση η გახსენება, მოგონება: *παραδόθηκε στην ~ των παιδικών του χρόνων* ბავშვობის წლების მოგონებებს მიეცა.

αναπολώ (ε) (*აόր. αναπόλησα*) *μετβ.* გახსენება, მოგონება: *αναπολούσε τις όμορφες στιγμές που πέρασαν μαζί* იხსენებდა ერთად გატარებულ მშვენიერ წუთებს.

αναπόσπαστος, -η, -ο განუყოფელი: *θεωρώ την οικογένειά μου ~ο κομμάτι του εαυτού μου* ჩემს ოჯახს ჩემი საკუთარი თავის განუყოფელ ნაწილად მივიჩნევ; **αναπόσπαστα** *επίρρ.* განუყოფლად.

αναπότρεπτος, -η, -ο გარდაუვალი, აუცდენელი: *~ο τέλος* გარდაუვალი დასასრული.

αναποφάσιστος, -η, -ο 1. გაუბედავი, მერყევი; 2. გადაუწყვეტელი, მოუგვარებელი: *~ο ταξίδι* მოგზაურობა, რომელიც ჯერ არ არის გადაწყვეტილი.

αναπόφευκτος, -η, -ο გარდაუვალი.

αναπροσαρμογή η ახალ გარემოებებზე მორგება.

αναπροσαρμόζω (*აόр. αναπροσάρμοσα, აόр. παθ. αναπροσαρμόστ(θ)ηκα, μτχ. αναπροσαρμοσμένος*) *μετβ.* ახალ გარემოებებზე მორგება, შესაბამისობაში მოყვანა, შეცვლა: *μετά τις νέες αυξήσεις στις τιμές, οι μισθοί πρέπει να αναπροσαρμοστούν* ფასების ახალი ზრდის შემდეგ, ხელფასებიც შესაბამისად უნდა მოერგოს ახალ გარემოებებს (უნდა გაიზარდოს).

αναπτήρας ο სანთებელა.

ανάπτυξη η 1. განვითარება, გაფართოება: *η εποχή μας χαρακτηρίζεται από τη ραγδαία ~ της τεχνολογίας* ჩვენს ეპოქას ტექნოლოგიების სწრაფი განვითარება ახასიათებს; 2. გაშლა, განმარტება, ანალიზი (თემის, საკითხის): *η ~ του θέματος* თემის გაშლა.

αναπτυξιακός, -ή, -ό განვითარების, განვითარებასთან დაკავშირებული, პროგრესული: *~ή πολιτική* განვითარების პოლიტიკა.

αναπτύσσω (*აόр. ανέπτυξα, აόр. παθ. αναπτύχθηκα, μτχ. αναπτυγμένος*) *μετβ.* 1. განვითარება, გაფართოება: *η χώρα μας ~εται με ταχείς ρυθμούς* ჩვენი ქვეყანა სწრაფი ტემპებით ვითარდება; 2. ჩამოყალიბება, წარმოდგენა: *ανέπτυξε τα επιχειρήματά του* საკუთარი არგუმენტები ჩამოაყალიბა; ◊ *ανεπτυγμένες χώρες* განვითარებული ქვეყნები, *αναπτυσσόμενες χώρες* განვითარებადი ქვეყნები.

αναρίθμητος, -η, -ο დაუთვლელი, უთვალავი.

αναρμόδιος, -α, -ο არაკომპეტენტური.

ανάρμοστος, -η, -ο შეუფერებელი, შეუსაბამო.

αναρρίχηση η ასვლა, აცოცება.

αναρριχώμαι (*აόр. αναρριχήθηκα, μτχ. αναρριχημένος*) *αμετβ., αποθ.* ასვლა, აცოცება, ცოცვა; ◊ *αναρριχώμενο φυτό* ხვიარა, მცოცავი მცენარე.

αναρρόφηση η შესრუტვა, შეწოვა.

αναρροφητήρας ο ტუმბო.

αναρροφώ (ε) (*აόр. αναρρόφησα, აόр. παθ. αναρροφήθηκα, μτχ. αναρροφημένος*) *μετβ.* შესრუტვა, შეწოვა.

αναρρύθμιση η დარეგულირება: *η ~ του νομοσχεδίου* კანონპროექტის დარეგულირება.

αναρρώνω (*აόρ. ανάρρωσα / ανέρρωσα*) *αμετβ.* გამოჯანმრთელება, გამოჯანსაღება.

ανάρρωση η გამოჯანმრთელება, გამოჯანსაღება: *βρίσκεται στο στάδιο της ~ς* გამოჯანსაღების სტადიაშია.

αναρχία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *პირდ., გადატ.* ანარქია.

αναρχικός, -ή, -ό 1. ანარქიული; 2. (ο/η) ანარქისტი; **αναρχικά** *επίρρ.* ანარქიულად, ანარქისტულად.

αναρωτιέμαι (*აόρ. αναρωτήθηκα*) *αμετβ., αποθ.* საკუთარი თავისთვის შეკითხვის დასმა, ნეტავ...: *~ γιατί άργησε η Μαρία;* ნეტავ რატომ არ მოვიდა მარია?

ανάσα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. სუნთქვა, შესუნთქვა; 2. *გადატ.* ამოსუნთქვა: *έχει πέσει στη δουλειά χωρίς ~, ως πότε θ' αντέξει τόση κούραση;* ამოუსუნთქავად მუშაობს, როდემდე გაუძლებს ამდენ დაღლას? ◊ ***παίρνω (μια) ~*** ა) (ღრმად) შევისუნთქავ, ამოვისუნთქავ, ***κόβω την ~ (κάποιου)*** სუნთქვის შეკვრა (ვინმესთვის).

ανασαίνω (*აόρ. ανάσανα*) *αμετβ.* სუნთქვა.

ανασηκώνω (*აόρ. ανασήκωσα, აόρ. παθ. ανασηκώθηκα, მτχ. ανασηκωμένος*) *μετβ.* აწევა, აწკეპა; **-ομαι** წამოწევა: *ανασηκώσου να πιεις το φάρμακο* წამოიწიე, რომ წამალი დალიო.

ανασκάπτω (ανασκάφτω, ανασκάβω) (*აόρ. ανέσκαψα, აόρ. παθ. ανασκάφθηκα / ανεσκάφην, მτχ. ανεσκαμμένος*) *μετβ.* გათხრა, თხრა.

ανασκαφή η 1. გათხრა, თხრა; 2. (οι) *αρχαιολ.* გათხრები.

ανάσκελα *επίρρ.* ზურგზე: *κοιμάμαι ~* ზურგზე მძინავს, *κολυμπά ~* ზურგზე ცურავს.

ανασκόπηση η მიმოხილვა: *~ των πολιτικών γεγονότων* პოლიტიკური მოვლენების მიმოხილვა.

ανασταίνω (*აόρ. ανάστησα / ανέστησα, აόρ. παθ. αναστάθηκα, მτχ. αναστημένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. მკვდრეთით აღდგენა, გაცოცხლება; 2. გაზრდა: *έμεινε ορφανός και τον ανάστησε η θεία του* დაობლდა და დეიდამ გაზარდა; ◊ ***και νεκρούς ~ει*** მკვდარსაც კი გააცოცხლებს, ***Χριστός ανέστη*** ქრისტე აღსდგა: *Χριστός ανέστη εκ νεκρών θανάτω θάνατον πατήσας και τοις εν τοις μνήμασι ζωήν χαρισάμενος* ქრისტე აღსდგა მკვდრეთით სიკვდილითა სიკვდილისა დამთრგუნველი და საფლავების შინათა ცხოერების მიმნიჭებელი, *Χριστός ανέστη!* ქრისტე აღსდგა! *Αληθώς (ανέστη) ο Κύριος!* ჭეშმარიტად (აღსდგა) უფალი!

ανασταλτικός, -ή, -ό შემაჩერებელი, შემაფერხებელი, დამაბრკოლებელი: *~ παράγοντας* შემაბრკოლებელი ფაქტორი.

ανάσταση η 1. მკვდრეთით აღდგენა, გაცოცხლება; 2. (**Α~**) აღდგომა, აღდგომის დღესასწაული: *η ~ του Χριστού* ქრისტეს აღდგომა.

ανάστατος, -η, -ο 1. ამობრუნებული, ამოტრიალებული: *βρήκαν το σπίτι ~ο* სახლი ამოტრიალებული დახვდათ; 2. აღელვებული, აფორიაქებული.

αναστατώνω (*აόρ. αναστάτωσα, აόρ. παθ. αναστατώθηκα, მτχ. αναστατωμένος*) *μετβ.* 1. ამობრუნება, ამოტრიალება, არევ-დარევა: *αναστάτωσε τη*

βαλίτσα ამოატრიალა ჩემოდანი; **2.** აღელვება, აფორიაქება: *ο ερχομός του μας αναστάτωσε* მისმა მოსვლამ აგვაფორიაქა.

αναστάτωση η **1.** ამობრუნება, ამოტრიალება, არევ-დარევა, არეულობა: *προκαλώ* ~ ვიწვევ არეულობას; **2.** აღელვება, აფორიაქება: *ψυχική* ~ სულიერი მღელვარება.

αναστεναγμός ο ოხერა.

αναστενάζω (*აόρ. αναστέναξα*) *αμετβ.* ოხერა.

αναστηλώνω (αναστυλώνω) (*აόρ. αναστήλωσα, აόρ. παθ. αναστηλώθηκα, μτχ. αναστηλωμένος*) *μετβ.* აღდგენა, რესტავრირება (შენობის შესახებ).

αναστήλωση (αναστύλωση) η აღდგენა, რესტავრირება (შენობის შესახებ).

ανάστημα το სიმაღლე: *τι* ~ *έχεις;* რამდენი ხარ სიმაღლეში?

αναστολή η **1.** გადადება, გადატანა, გადავადება: ~ *πληρωμών* გადახდის გადავადება; **2.** *ιურ.* გადავადება ან პირობით განთავისუფლება, პირობითი სასჯელის შეფარდება: ~ *δίκης / πλειστηριασμού / ποινής* სასამართლოს / აუქციონის / სასჯელის გადავადება.

αναστρέφω (*აόρ. ανέστρεψα, აόρ. παθ. αναστράφηκα, μτχ. ανεστραμμένος*) *μετβ., მაღალფ. პირდ., გადატ.* შეტრიალება, შებრუნება.

αναστροφή η *პირდ., გადატ.* შეტრიალება, შებრუნება.

ανασυγκρότηση η რეკონსტრუქცია, რეორგანიზაცია, აღდგენა.

ανασυγκροτώ (ε) (*აόρ. ανασυγκρότησα, აόρ. παθ. ανασυγκροτήθηκα, μτχ. ανασυγκροτημένος*) *μετβ.* რეკონსტრუქცია, რეორგანიზაცია: *αποφάσισαν να ανασυγκροτήσουν το κόμμα* გადაწყვიტეს, პარტიის რეორგანიზაცია მოეხდინათ.

ανασυνδέω (*აόρ. ανασυνέδεσα, აόρ. παθ. ανασυνδέθηκα, μτχ. ανασυνδεδεμένος*) *μετβ.* ხელახლა შეერთება, ჩართვა, დაკავშირება.

ανασύνθεση η ხელახალი შედგენა, ხელახალი შექმნა, ფორმირებ: ~ *του υπουργικού συμβουλίου* მინისტრთა საბჭოს ხელახალი ფორმირება.

ανασυνθέτω (*აόρ. ανασυνέθεσα, აόρ. παθ. ανασυντέθηκα, μτχ. ανασυντεθειμένος*) *μετβ.* ხელახალი შედგენა.

ανασύρω (*აόρ. ανέσυρα, აόρ. παθ. ανασύρθηκα, μτχ. ανασυρμένος*) *μετβ.* მოქაჩვა, ამოთრევა: *ανέσυραν νεκρό τον οδηγό* მძღოლი მკედარი ამოიყვანეს.

ανασύσταση η ხელახალი შედგენა.

ανασφάλεια η დაუცველობა, დაუცველობის გრძნობა.

ανασφαλής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) დაუცველი.

ανασφάλιστος, -η, -ο დაუზღვეველი.

ανασχηματίζω (*აόρ. ανασχημάτισα, აόρ. παθ. ανασχηματίστηκα, μτχ. ανασχηματισμένος*) *μετβ.* ხელახლა ფორმულირება, ხელახლა ფორმირება, ხელახლა ჩამოყალიბება: *η κυβέρνηση αναμένεται να ανασχηματιστεί* მოსალოდნელია მთავრობის ხელახალი ჩამოყალიბება.

ανασχηματισμός ο ხელახალი ფორმირება, ხელახლა ჩამოყალიბება.

αναταράζω (αναταράσσω) (*აόρ. ανατάραξα, აόρ. παθ. αναταράχτηκα, μτχ. αναταραγμένος*) *μετβ.* შენჯღრევა, შენჭყრევა.

ανατάραξη η რყევა, მერყეობა.

αναταραχή η მღელვარება, აურზაური: *προκάλεσε ~* მღელვარება გამოიწვია.

ανατέλλω (*აόρ. ανέτειλα*) *αμετβ.* მზის ამოსვლა; ◊ *η χώρα του ανατέλλοντος ηλίου* ამომავალი მზის ქვეყანა, იაპონია.

ανατίμηση η ფასების ზრდა, ფასების მატება.

ανατιμώ (α) (*აόρ. ανατίμησα, აόρ. παθ. ανατιμήθηκα, μτχ. ανατιμημένος*) *μετβ.* ფასების გაზრდა, ფასების მომატება.

ανατινάζω (ανατινάσσω) (*აόρ. ανατίναξα, აόρ. παθ. ανατινάχτηκα, μτχ. ανατιναγμένος*) *μετβ., მაღალფ.* აფეთქება.

ανατολή η **1.** *Ιστ., გადატ.* მზის ამოსვლა, აისი; **2.** აღმოსავლეთის მხარე; **3. (Α~)** აღმოსავლეთი; ◊ *Εγγύς Α~ / Μέση Α~* ახლო აღმოსავლეთი.

ανατολικός, -ή, -ό აღმოსავლეთის, აღმოსავლური; **ανατολιτικά / ανατολιτικώς** *επίρρ.* აღმოსავლეთით.

ανατομή η გვამის გაკვეთა.

ανατομία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ანატომია.

ανατρέπω (*აόρ. ανέτρεψα, აόρ. παθ. ανατράπηκα / ανετράπην, μτχ. ανατραπείς, -είσα, -έν*) *μετβ., Ιστ., გადატ.* ჩამოგდება, გადატრიალება, ამოყირავება: *η νόμιμη κυβέρνηση ανατράπηκε από στρατιωτικό πραξικόπημα* კანონიერი მთავრობა სამხედრო გადატრიალების გზით იქნა ჩამოგდებული.

ανατρέφω (αναθρέφω) (*აόρ. ανάθρεψα, აόρ. παθ. ανατράφηκα, μτχ. αναθρεμμένος*) *μετβ.* გაზრდა, აღზრდა: *ανέθρεψε τα παιδιά μόνη της* ბავშვები მარტომ გაზარდა.

ανατριχιάζω (*აόρ. ανατρίχιασα*) *αμετβ.* **1.** თმის, ბეწვის ყალყზე დადგომა, აბურძგვლა; **2.** შეძრწუნება, შეძრწოლება; **3.** გაჟრჟოლება, ერუანტელის დაცლა.

ανατροπή η **1.** გადატრიალება; **2.** ჩამოგდება, დამხობა: *η ~ της νόμιμης κυβέρνησης* კანონიერი ხელისუფლების დამხობა; **3.** *გადატ.* გაუქმება, ჩაშლა: *η ~ των σχεδίων* გეგმების ჩაშლა.

ανατροφή η (*πληθ. არ გააჩნია*) *Ιστ., გადატ.* გაზრდა, აღზრდა.

ανάτυπο το ამონაბეჭდი, ამონარიდი.

ανατυπώνω (*აόρ. ανατύπωσα, აόρ. παθ. ανατυπώθηκα, μτχ. ανατυπωμένος*) *μετβ.* ხელახლა დაბეჭდვა, ხელახალი გამოცემა.

ανατύπωση η ხელახლა დაბეჭდვა, ხელახალი გამოცემა.

αναφέρω (*აόρ. ανέφερα, აόρ. παθ. αναφέρθηκα, λογ. ανεφέρθην, -ης, -η, μτχ. αναφερθείς, -είσαι, -έν*) *μετβ.* **1.** ხსენება, მოხსენიება, გახსენება: *ο συγγραφέας ~ει περιστατικά από την κατοχή* მწერალი ოკუპაციის დროინდელ მოვლენებს იხსენებს; **2.** უწყება, შეტყობინება; **-ομαι** (+ *σε*) შეხება, საუბარი რაღაცის შესახებ: *η σημερινή μας εκπομπή ~εται στο καυτό θέμα των ναρκωτικών* ჩვენი დღევანდელი გადაცემა ნარკოტიკების მწვავე პრობლემას ეხება.

αναφιλητό (αναφιλυτό) το ქვითინი, გულამომჯდარი ტირილი.

αναφλέγω (*აόρ. ανέφλεξα, აόρ. παθ. αναφλέχθηκα, λογ. ανεφλέγην, -ης, -η, μτχ. αναφλεγείς, -είς, -έν*) *μαღალფ., გადატ.* გაჩაღება: *παρόμοια κηρύγματα έχουν σκοπό να αναφλέξουν την εμφύλια διαμάχη* მსგავსი ქადაგებები სამოქალაქო ბრძოლის გაჩაღებას

ისახავენ მიზნად; **-ομαι** ცეცხლის მოკიდება, აალება.

ανάφλεξη η ცეცხლის მოკიდება, აალება.

αναφορά η **1.** სსენება, მოხსენიება; **2.** პატაკი: *υποβάλλω ~* პატაკის წარდგენა; ◊ *δίνω (σε κάποιον) ~ για κάτ* (ვინმეს) რამეზე ანგარიშს ვაბარებ, *σημείο ~ς* ათვლის წერტილი.

αναφορικά *επίρρ.* დაკავშირებით: *~ με την πρότασή σας, σας γνωστοποιούμε ότι* თქვენს წინადადებასთან დაკავშირებით, გაცნობებთ, რომ...

αναφωνώ (ε.) (*აόρ. αναφώνησα*) *αμετβ., მაღალფ.* ხმამაღლა ძახილი, ყვირილი, შეძახილი.

αναχρονισμός ο *პირდ., გადატ.* ანაქრონიზმი.

αναχώρηση η გამგზავრება.

αναχωρώ (ε) (*აόρ. αναχώρησα*) *αμετβ.* გამგზავრება: *ο υπουργός αναχώρησε χθες για τις Βρυξέλλες* მინისტრი გუშინ ბრიუსელში გაემგზავრა.

αναψυκτικό το გამაგრილებელი (უალკოჰოლო) სასმელი.

αναψυχή η (*πληθ. არ გააჩნია*) დასვენება, გართობა: *ταξίδι ~ς* გასართობი.

ανδραγάθημα το გმირობა, ვაჟკაცური საქციელი.

άνδρας (άντρας) ο **1.** მამაკაცი, კაცი; **2.** ქმარი.

ανδρεία η სიმამაცე, ვაჟკაცობა.

ανδρείκελο το **1.** მანეკენი (ცვილის, ხის და ა.შ.), თოჯინა; **2.** *გადატ.* მარიონეტი: *κυβέρνηση ~ων* მარიონეტული მთავრობა.

ανδρείος, -α, -ο (αντρείος) მამაცი, ვაჟკაცი.

ανδρειοσύνη (αντρειοσύνη) η სიმამაცე, ვაჟკაცობა.

ανδρικός, -ή, -ό (αντρικός) კაცის, კაცური.

ανδρόγυνος (ανδρογύνης) ο **1.** პერმაფროდიტი; **2.** ქალაბიჭა, ქალივით კაცი.

ανδροκρατία η (*πληθ. არ გააჩნია*) პატრიარქატი.

ανδρώνω (αντρώνω) (*აόρ. άνδρωσα, აόρ. παθ. ανδρώθηκα, μτχ. ανδρωμένος*) *μετβ.* დაკაცება, დავაჟკაცება.

ανεβάζω (*აόρ. ανέβασα, μτχ. ανεβασμένος*) *μετβ.* **1.** ატანა (ზემოთ): *ανέβασέ μου πάνω τις τσάντες* ამომიტანე მაღლა ჩანთები; **2.** *პირდ., გადატ.* აწევა, გაზრდა: *ανέβασέ μου το φερμουάρ* ამიწიე ელვა შესაკრავი, *~ την ένταση του ραδιοφώνου* ეუწევ მაღლა რადიომიმღების ხმას; **3.** თეატრალური ნაწარმოების დადგმა სცენაზე: *ανέβασαν την παράσταση* ახალი სპექტაკლი დადგეს; ◊ *~ το αίμα στο κεφάλι (κάποιου)* ტვინში სისხლს ეუწევ.

ανεβαίνω (*აόρ. ανέβηκα, μτχ. ανεβασμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ასვლა: *~ την ανηφόρα* ავდივარ აღმართზე; **2.** აწევა: *το δολάριο ανέβηκε πάλι* დოლარის კურსმა კვლავ აიწია.

ανεβοκατεβάζω (*აόρ. ανεβοκατέβασα*) *μετβ.* ზემოთ-ქვემოთ ტარება, ატანა და ჩამოტანა.

ανεβοκατεβαίνω (*აόρ. ανεβοκατέβηκα*) *αμετβ.* ასვლა-ჩამოსვლა, ზემოთ-ქვემოთ სიარული.

ανέγγιχτος, -η, -ο ხელშეუხებელი.

ανεγγύητος, -η, -ο უგარანტიო.

ανεγείρω (*აόρ. ανέγειρα / ανήγειρα, აόρ. παθ. ανεγέρθηκα, μτχ. ανεγερμένος*) *μετβ.* აგება, აღმართვა.

ανέγερση η აგება, აღმართვა, დადგმა.

ανεγκεφαλία η (*πληθ.αρ* გააჩნია) *მედ.* ანენცეფალია.

ανειδίκευτος, -η, -ο არაკვალიფიცირებული.

ανειλικρίνεια η არაგულწრფელობა.

ανειλικρινής, -ής, -ές (*γεν.* *-ούς, πληθ. αρσ. და θηλ.* *-είς, ουδ.* *-ή*) არაგულწრფელი.

ανέκαθεν *επίρρ.* თავიდანვე, ყოველთვის.

ανεκδήλωτος, -η, -ο გამოუხატავი, გამოუთქმელი: *~η επιθυμία / ~ο συναίσθημα* გამოუთქმელი სურვილი / გრძნობა.

ανέκδοτο το ანეკდოტი.

ανέκδοτος, -η, -ο გამოუქვეყნებელი, გამოუცემელი, დაუბეჭდავი: *~ο χειρόγραφο* გამოუქვეყნებელი ხელნაწერი.

ανεκμετάλλευτος, -η, -ο *λόγ.,* გაძალ. გამოუყენებელი, აუთვისებელი: *ο ορυκτός πλούτος της περιοχής παραμένει ακόμα ~* რეგიონის ბუნებრივი რესურსები ჯერ ბოლომდე აუთვისებელია.

ανεκπλήρωτος, -η, -ο აუხდენელი: *~η επιθυμία* აუხდენელი სურვილი.

ανεκτέλεστος, -η, -ο შეუსრულებელი: *~η εντολή* შეუსრულებელი ბრძანება.

ανεκτικός, -ή, -ό (ανεχτικός) ამტანი, მომთმენი.

ανεκτικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) შემწყნარებლობა, ამტანობა, მოთმინება.

ανεκτίμητος, -η, -ο შეუფასებელი, დაუფასებელი, ფასდაუდებელი.

ανέκφραστος, -η, -ο გამოუთქმელი, გამოუხატავი: *~η αγάπη* გამოუხატავი სიყვარული.

ανέλεγκτος, -η, -ο გაუკონტროლებელი, უკონტროლო.

ανελέητος, -η, -ο დაუნდობელი, უმოწყალო.

ανελεύθερος, -η, -ο თავისუფლებას მოკლებული: *~ άνθρωπος* თავისუფლებას მოკლებული ადამიანი.

ανελκυστήρας ο *მაღალფ.* ლიფტი.

ανεμελιά η (*πληθ. არ γαάჩნια*) უზრუნველობა, უდარდელობა: *η ~ της παιδικής ηλικίας* ბავშვობის წლების უდარდელობა.

ανέμελος, -η, -ο უზრუნველი, უდარდელი; **ανέμελα** *επίρρ.* უზრუნველად, უდარდელად.

ανεμίζω (*αόρ. ανέμισα, αόρ. παθ. ανεμίστηκα, μτχ. ανεμισμένος*) *μετβ.,* *αμετβ.* ქნევა, (ქარზე) ფრიალი: *τα μαλλιά της ανέμιζαν* ქარი თმას უწევდა.

ανεμιστήρας ο ვენტილატორი.

ανεμοβλογιά η (*πληθ. არ γαάჩნια*) *მედ.* ჩუტყვავილა.

ανεμοθύελλα η ქარიშხალი, შტორმი.

ανεμόμυλος ο ქარის წისქვილი.

ανεμόπτερο (ανεμόπλανο) το პლანერი.

άνεμος ο *λόγ., გაძალ.* ქარი: *ισχυροί ~οι* ძლიერი ქარი.

ανεμόσκαλα η ჩამოსაკიდებელი კიბე, თოკის კიბე.

ανεμπόδιστος, -η, -ο დაუბრკოლებელი, შეუფერხებელი; **ανεμπόδιστα** *επίρρ.* დაუბრკოლებლად, შეუფერხებელად.

ανενημέρωτος, -η, -ο არაინფორმირებული.

ανεξαιρέτως *επίρρ.* გამონაკლისის გარეშე: *όλοι ~ είμαστε ίσοι απέναντι στον νόμο* კანონის წინაშე ყველანი, გამონაკლისის გარეშე თანაბარნი ვართ.

ανεξάντλητος, -η, -ο გამოულეველი, ულევი, ამოუწურავი: *το θέμα*

αυτό είναι ~ο ეს საკითხი (თემა) ამოუწურავია.

ανεξαρτησία η (*πληθ. არ გააჩნია*) დამოუკიდებლობა, თავისუფლება: *οικονομική / πολιτική ~* ეკონომიკური / პოლიტიკური დამოუკიდებლობა; **ανεξάρτητα** *επίρρ.* დამოუკიდებლად, თავისუფლად, მიუხედავად იმისა, რომ....

ανεξαρτητοποίηση η დამოუკიდებლობის მოპოვება.

ανεξαρτητοποιώ (*αόρ. ανεξαρτητοποίησα, αόρ. παθ. ανεξαρτητοποιήθηκα, μτχ. ανεξαρτητοποιημένος*) *μετβ., αμετβ.* დამოუკიდებლობის მოპოვება.

ανεξάρτητος, -η, -ο დამოუკიდებელი, თავისუფალი: *η Κύπρος είναι ~ο κράτος από το 1960* კვიპროსი 1960 წლიდან დამოუკიდებელი სახელმწიფოა.

ανεξέλεγκτος, -η, -ο დაუზუსტებელი, უკონტროლო: *~η άσκηση της εξουσίας* ძალაუფლების უკონტროლო გამოყენება.

ανεξερεύνητος, -η, -ο გამოუკვლევი, შეუსწავლელი: *~η ζούγκλα του Αμαζονίου* ამაზონის შეუსწავლელი ჯუნგლები.

ανεξήγητος, -η, -ο აუხსნელი, გაუგებარი, გამოუცნობი: *υπάρχει μια ~η σιωπή γύρω από την υπόθεση* საკითხის გარშემო გაუგებარი დუმილია.

ανεξιθρησκία η (*πληθ. არ გააჩნია*) რელიგიური შემწყნარებლობა, რჯულშემწყნარებლობა.

ανεξίθρησκος, -η, -ο რჯულშემწყნარებელი.

ανεξικακία η (*πληθ. არ გააჩნია*) არაგულღრძოობა, არაგულღვარძლიანობა, უბოროტობა.

ανεξίκακος, -η, -ο არაგულღრძო, არაგულღვარძლიანი, უბოროტო, უწყინარი.

ανεξίτηλος, -η, -ο წაუშლელი, წარუშლელი: *~η εντύπωση* წარუშლელი შთაბეჭდილება.

ανεπανάληπτος, -η, -ο *λόγ., καθ.* განუმეორებელი: *~η περίπτωση* განუმეორებელი შემთხვევა.

ανεπάρκεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) უკმარისობა, არასაკმარისი რაოდენობა: *~ τροφίμων* საკვები პროდუქტების უკმარისობა; ◊ *καρδιακή / νεφρική ~* გულის / თირკმლის უკმარისობა;

ανεπαρκής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) **1.** არასაკმარისი (რაოდენობის); **2.** უვარგისი, გამოუსადეგარი.

ανεπεξέργαστος, -η, -ο დაუმუშავებელი, გაუდაუმუშავებელი: *~ο κείμενο* დაუმუშავებელი ტექსტი.

ανεπηρέαστος, -η, -ο ის, ვინც არ განიცდის ზემოქმედებას, ზეგავლენას.

ανεπιβεβαίωτος, -η, -ο დაუმტკიცებელი, დაუდასტურებელი.

ανεπιθύμητος, -η, -ο არასასურველი.

ανεπίσημος, -η, -ο *λόγ., καθ.* არაოფიციალური: *~η επίσκεψη* არაოფიციალური ვიზიტი; **ανεπίσημα / ανεπισήμως** *επίρρ.* არაოფიციალურად.

ανεπίτρεπτος, -η, -ο დაუშვებელი: *είναι ~ο να επεμβαίνεις σε προσωπικά μου ζητήματα* დაუშვებელია, რომ ჩაერიო ჩემს პირად საქმეებში.

ανεπιτυχής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) წარუმატებელი: *~ προσπάθεια* წარუმატებელი ცდა.

ανεργία η (*πληθ. არ გააჩნია*) უმუშევრობა: *βγαίνω στην ~* უმუშევარი ვრჩები; ◊ *επίδομα ~ς* უმუშევრობის შემწეობა.

άνεργος, -η, -ο უმუშევარი: *~οι νέοι / γιατροί* უმუშევარი ახალგაზრდები / ექიმები.

ανέρχομαι (*აόρ. ανήλθα, μτχ. ανερχόμενος / ανελθών, -ούσα, -όν*) *αμετβ., αποθ., βοტ.* **1.** *პირდ.,* გადატ. ასვლა; **2.** მიღწევა: *οι ζημιές στις πληγείσες περιοχές ανέρχονται σε 4 εκατομμύρια ευρώ* ზარალი დაზარალებულ რაიონებში 4 მილიონ ევროს აღწევს.

άνεση η **1.** (*με +*) ადვილად, თავისუფლად: *μιλά και γράφει με ~ τρεις ξένες γλώσσες* თავისუფლად ლაპარაკობს და წერს სამ უცხო ენაზე; **2.** (οι) კომფორტი, სიმყუდროვე; ◊ *με την ~ σου* აუჩქარებლად, მშვიდად.

ανέτοιμος, -η, -ο მოუმზადებელი: *ήταν ~ να αναλάβει τέτοιες ευθύνες* არ იყო მზად ასეთი პასუხისმგებლობის საკუთარ თავზე ასაღებად; **ανέτοιμα** *επίρρ.* მოუმზადებლად.

άνετος, -η, -ο კომფორტული, მოხერხებული, მყუდრო; **άνετα** *επίρρ.* კომფორტულად, მყუდროდ.

άνευ *πρόθ., βοტ.* (*+ γεν.*) გარეშე (მიგვანიშნებს რაღაცის უქონლობაზე): *~ χρημάτων* ფულის გარეშე; ◊ *δηλώσεις ~ σημασίας* მნიშვნელობას მოკლებული განცხადებები, *επιχειρήματα ~ αξίας* ღირებულებას მოკლებული არგუმენტები.

ανεύθυνος, -η, -ο უპასუხისმგებლო; **ανεύθυνα** *επίρρ.* უპასუხისმგებლოდ.

ανευθυνότητα η უპასუხისმგებლობა.

ανεύρεση η აღმოჩენა (სამეცნიერო და სხვ.).

άνευρος, -η, -ο უნერვო.

ανεύρυσμα το *მედ.* ანევრიზმა.

ανεφάρμοστος, -η, -ο ცხოვრებაში გაუტარებელი, განუხორციელებელი, არარეალიზებული: *~ νόμος* ცხოვრებაში გაუტარებელი კანონი.

ανέφικτος, -η, -ο მიუღწეველი, მეუძლებელი.

ανέχεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) გაჭირვება: *ζουν μέσα στην ~* გაჭირვებაში ცხოვრობენ.

ανέχομαι (*αόρ. ανέχθ(τ)ηκα*) *μετβ., αποθ.* **1.** აგანა, გადაგანა: *πώς ~εται τέτοια αναιδή συμπεριφορά;* როგორ იგანს ასეთ თავხედურ საქციელს? **2.** შემწყნარებლობის გამოჩენა, მოთმენა.

ανήθικος, -η, -ο უზნეო, ზნედაცემული, ამორალური.

ανηθικότητα η უზნეობა, ზნედაცემულობა, ამორალურობა.

άνηθος ο (*πληθ. არ გააჩნია*) *βοტ.* ანისული, კამა.

ανήκω (*παρατ. άνηκα*) *αμετβ.* კუთვნილება: *το σπίτι ~ει στη μητέρα του* სახლი დედამისს ეკუთვნის.

ανήλικος, -η, -ο არასრულწლოვანი, მოზარდი.

ανήλιος, -α, -ο ბნელი, უმზეო.

ανήμπορος, -η, -ο **1.** უძლური; **2.** ღარიბი.

ανησυχητικός (ανησυχαστικός), -ή, -ό ამაღელვებელი, შემაშფოთებელი: *~ή κατάσταση / ~ές ειδήσεις* შემაშფოთებელი მდგომარეობა / ამაღელვებელი ცნობები.

ανησυχία η ღელვა, მღელვარება, შფოთვა, წუხილი.

ανήσυχος, -η, -ο **1.** აღელვებული, აფორიაქებული; **2.** *გადატ.* მოუსვენარი, დაუდგრომელი; **3.** მოუსვენარი: *το πιο ~ο παιδί της τάξης* კლასში ყველაზე ცელქი ბავშვი.

ανησυχώ (ε) (*αορ. ανησύχησα*) *αμετβ., μετβ.* ღელვა, მღელვარება, შფოთვა, წუხილი: *~ για το μέλλον* მომავალზე ღელავ.

ανηφόρα (ανηφοριά) η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) აღმართი.

ανηφορίζω (*αόρ ανηφόρισα*) *αμετβ., μετβ.* აღმართზე ავდივარ, აღმართს მივუყვები.

ανήφορος ο *Λόγ., გაδაბ.* აღმართი.

ανηψιά η *იხ.* **ανιψιά**.

ανηψιός ο *იხ.* **ανιψιός**.

ανθεκτικός, -ή, -ό გამძლე, ამტანი.

άνθηση (άνθιση) η (*πληθ. არ გააჩნია*) *Λόγ., გაδაბ.* აყვავება, გაფურჩქნა, ყვავილობა.

ανθίζω (*αόρ. άνθισα, μτχ. ανθισμένος*) *αμετβ., Λόγ., გაδაბ.* აყვავება, გაფურჩქნა.

ανθοβολώ (ε) (*αόρ. ανθοβόλησα, μτχ. ανθοβολημένος*) *αμετβ.* აყვავება, გაფურჩქნა, ყვავილობა.

ανθοδέσμη η ყვავილების თაიგული.

ανθοδοχείο (ανθοδόχη) το ლარნაკი, საყვავილე.

ανθόκηπος ο ყვავილნარი.

ανθολογία η ანთოლოგია.

ανθοπωλείο το ყვავილების მაღაზია.

ανθοπώλης ο, **-ισσα** η მეყვავილე, ყვავილების გამყიდველი.

άνθος το *მაღალფ.* ყვავილი: *~ αμυγδαλιάς* ნუშის ყვავილი, *πλαστικά ~η* ხელოვნური ყვავილები.

ανθότυρο το უმარილო ყველი, ხაჭო.

άνθρακας ο *ქიმ.* ნახშირბადი.

ανθρακικός, -ή, -ό ნასშირბადიანი, ნახშირბადოვანი; ◊ *~ό οξύ* ნახშიროჟანგი, *με / χωρίς ~ό* გაზიანი / უგაზო (სასმელი).

ανθρωπιά η (*πληθ. არ გააჩნια*) კუმანურობა, ადამიანურობა.

ανθρώπινος, -η, -ο *Λόγ., გაδაბ.* ადამიანის, ადამიანისა, ადამიანური: *~η ζωή / ~ο γένος* ადამიანის ცხოერება / მოდგმა.

ανθρωπισμός ο **1.** ჰუმანიზმი; **2.** ადამიანურობა, ჰუმანურობა.

ανθρωπιστής ο, **-τρια** η ჰუმანისტი.

ανθρωπιστικός, -ή, -ό ჰუმანიტარული: *~ή βοήθεια* ჰუმანიტარული დახმარება; ◊ *~ή επιστήμη / παιδεία* ჰუმანიტარული მეცნიერება / განათლება.

ανθρωποκτονία η *იურ.* მკელელობა: *~ εκ προθέσεως* გან-ზრახ მკელელობა.

ανθρωπολογία η ანთროპოლოგია.

ανθρωπολόγος ο/η ანთროპოლოგი.

ανθρωπόμορφος, -η, -ο ადამიანის მსგავსი, ადამიანისებრი, ადამიანის ფორმის, სახის, ანთროპომორფული.

άνθρωπος ο ადამიანი.

ανθρωπότητα η (*πληθ. არ გააჩნια*) კაცობრიობა, ადამიანის მოდგმა.

ανθρωποφαγία η კაციჭამიობა, კანიბალიზმი.

ανθρωποφάγος, -ος, -ο კაციჭამია, კანიბალი.

ανθρωποφοβία η (*πληθ. არ გააჩნια*) მიზანტროპია, ადამიანების შიში.

ανθώ (ε) (*αόρ. άνθησα*) *μαλαλფ., Λόγ., გაδაბ.* აყვავება, გაფურჩქნა.

ανιαρός, -ή, -ό მოსაწყენი, უხასიათო, ერთფეროვანი.

ανιδιοτελής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) უანგარო: *μας συνδέει ~ φιλία* ჩვენ უანგარო მეგობრობა გვაკავშირებს; **ανιδιοτελώς** *επίρρ.* უანგაროდ.

ανικανοποίητος, -η, -ο დაუკმაყოფილებელი: *το αίτημά του αποχώρησε ~ο* მისი მოთხოვნა არ დაკმაყოფილდა.

ανίκανος, -η, -ο 1. უძლური, ვერ შემძლე: *~ να δουλέψει* მუშაობა არ შეუძლია; **2.** შეუსაბამო, შეუფერე-

ბელი, გამოუსადეგარი: *κρίθηκε ~ να υπηρετήσει τη θητεία* ჯარისათვის უვარგისად მიიჩნიეს; **3.** (ο) იმპოტენტი.

ανικανότητα η **1.** უძლურება; **2.** იმპოტენცია.

ανίκητος, -η, -ο უძლეველი, დაუმარცხებელი.

ανισομερής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) **1.** ასიმეტრიული, უპროპორციო, არათანაშეზომილი.

ανισόπεδος, -η, -ο მოუსწორებელი: *~ο οικόπεδο* მოუსწორებელი მიწის ნაკვეთი.

ανισορροπία η **1.** წონასწორობის დარღვევა, გაუწონასწორებლობა; **2.** ფსიქიური აშლილობა.

ανισόρροπος, -η, -ο 1. უწონასწორო, გაუწონასწორებელი; **2.** ფსიქიურად გაუწონასწორებული, ფსიქიურად აშლილი.

άνισος, -η, -ο 1. არათანაბარი, უთანაბრო: *~ες πλευρές τριγώνου* სამკუთხედის არათანაბარი გვერდები; **2.** უსამართლო, უთანასწორო: *~ αγώνας / διαγωνισμός* უთანასწორო შეჯიბრი.

ανισότητα η **1.** უთანაბრობა, არათანაბრობა; **2.** უსამართლობა, უთანასწორობა: *~ των δύο φύλων* ორი სქესის უთანასწორობა.

ανισοτιμία η **1.** არათანაბარფასიანობა, არატოლფასობა; **2.** შეუსაბამობა.

ανισότιμος, -η, -ο 1. სხვადასხვაფასიანი, არათანაბარფასიანი, არატოლფასი; **2.** შეუსაბამო.

ανίσχυρος, -η, -ο 1. სუსტი; **2.** *ιατρ.* ძალადაკარგული.

ανίχνευση η **1.** კვალის მიგნება, მიკვლევა; **2.** *ναυτ.* დაზვერვა.

ανιχνευτής ο, **-τρια** η *ναυτ.* მზვერავი.

ανιχνεύω (*αόρ. ανίχνευσα, αόρ. παθ. ανιχνεύθ(τ)ηκα, μτχ. ανιχνευμένος*) *μετβ.* **1.** კვალის მიგნება, მიკვლევა; **2.** *ναυτ.* დაზვერვა.

ανιψιά (ανεψιά, ανηψιά) η ძმისშვილი, დისშვილი (ქალი).

ανιψιός (ανεψιός, ανηψιός) ο **1.** ძმისშვილი, დისშვილი (ვაჟი).

άνοδος η **1.** ასვლა, აღმასვლა; **2.** აღმართი.

ανοησία η სისულელე, უგნურება: *η ~ του δεν έχει όρια* მის უგუნურებას საზღვარი არა აქვს.

ανόητος, -η, -ο სულელური, უჭკუო; **ανόητα / ανοήτως** *επίρρ.* სულელურად, უჭკუოდ.

άνοιγμα το **1.** გაღება; **2.** ხვრელი, ნაპრალი: *το ~ στον τοίχο* ნაპრალი კედელში; **3.** გაფართოება: *~ δρόμου* ქუჩის, გზის გაფართოება.

ανοίγω (*αόρ. άνοιξα, αόρ. παθ. ανοίχτ(θ)ηκα, μτχ. ανοιγμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** *λαϊκ., καθαρ.* გაღება, გახსნა, გაშლა; **2.** გაფართოება; **3.** ჩართვა: *~ την τηλεόραση* ერთაე ტელევიზორს.

ανοικοδόμηση η აღშენება, რეკონსტრუქცია.

ανοικοδομώ (ε) (*αόρ. ανοικοδόμησα, αόρ. παθ. ανοικοδομήθηκα, μτχ. ανοικοδομημένος*) *μετβ.* **1.** აღშენება, რეკონსტრუქცია; **2.** აგება, მშენებლობა.

άνοιξη η *λαϊκ., καθαρ.* გაზაფხული.

ανοιξιάτικος, -η, -ο გაზაფხულის, საგაზაფხულო.

ανοιχτά (ανοικτά) *επίρρ.* ღიად, გულღიად, პირდაპირ, გულწრფელად.

ανοιχτήρι το *καθημ.* გასახსნელი (ბოთლის).

ανοιχτόκαρδος, -η, -ο გულღია, გულკეთილი.

ανοιχτόμυαλος ο გონებაგახსნილი.

ανοιχτός (ανοικτός), -ή, -ό 1. ღია, გახსნილი; *გადატ.* **2.** ღია, დაუფარავი, გულახდილი: *~ή περιφρόνηση* დაუფარავად, ღიად იგნორირება; **3.** *ეკონ.* მიმდინარე: *~ λογαριασμός* მიმდინარე ანგარიში; **4.** ჩართული: *χθες άφησες ~ή την τηλεόραση* გუშინ ტელევიზორი ჩართული დაგრჩა; **5.** გულღია, გახსნილი, სტუმართმოყვარე; ◊ *μένω με το στόμα ~ό* პირი ღია მრჩება.

ανοιχτοχέρης (*πληθ.* **-ηδες**), **-α, -ικο** გულუხვი, მფლანგველი.

ανολοκλήρωτος, -η, -ο დაუსრულებელი, დაუმთავრებელი

άνομος, -η, -ο 1. უკანონო, კანონსაწინააღმდეგო; **2.** ამორალური.

ανοργάνωτος, -η, -ο არაორგანიზებული, მოუწესრიგებელი.

ανορεξία (ανορεξιά) η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** *მედ.* ანორექსია; **2.** *გადატ.* უხასიათობა: *σήμερα έχω ~ για δουλειά* დღეს მუშაობის ხასიათზე არ ვარ.

ανόρθωση η გამოსწორება, გაუმჯობესება: *~ της οικονομίας* ეკონომიკის რეაბილიტაცია.

ανορθωτής ο, **-τρια** η **1.** რეფორმატორი; **2.** რესტავრატორი.

ανοσολογία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* იმუნოლოგია.

ανοσολόγος ο/η *მედ.* იმუნოლოგი.

άνοστος, -η, -ο 1. უგემური; **2.** *გადატ.* უგემოვნო: *~ο ντύσιμο* უგემოვნო ჩაცმულობა.

ανοχή η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** ამტანობა, მოთმინება; **2.** შემწყნარებლობა: *πολιτική / θρησκευτική ~* პოლიტიკური / რელიგიური შემწყნარებლობა; ◊ *οίκος ~ς* საროსკიპო.

ανταγωνίζομαι (*აόρ. ανταγωνίστ(θ)ηκα*) *μετβ., αποθ.* კონკურენციის გაწევა.

ανταγωνισμός ο **1.** კონკურენცია; **2.** *სამხ.* ანტაგონიზმი.

ανταγωνιστής ο, **-τρια** η **1.** კონკურენტი; **2.** ანტაგონისტი.

ανταλλαγή η **1.** გაცვლა, გადაცვლა; **2.** *გადატ.* გაბიარება: *~ απόψεων / ιδεών* თვალსაზრისის / იდეების გაბიარება; ◊ *~ αιχμαλώτων / πληθυσμών* ტყვეების / მოსახლეობის გაცვლა.

αντάλλαγμα το საფასური, ანაზღაურება, კომპენსაცია.

ανταλλάζω *იხ.* **ανταλάσσω.**

ανταλλακτήριο το გადამცვლელი პუნქტი: *~ συναλλάγματος* ვალუტის გადამცვლელი პუნქტი.

ανταλλακτικός, -ή, -ό 1. გაცვლითი, საცვლელი; **2.** (το) სათადარიგო ნაწილი: *~ά αυτοκινήτου* მანქანის სათადარიგო ნაწილები.

ανταλλάσσω (ανταλλάζω) (*აόρ. αντάλλαξα, აόρ. παθ. ανταλλάχτ(θ)ηκα, μτχ. ανταλλαγμένος*) *μετβ., საუბრ.* **1.** გაცვლა; **2.** *გადატ.* გაბიარება: *~ουμε απόψεις* ვიზიარებთ შეხედულებებს, მოსაზრებებს.

ανταμώνω (*აόρ. αντάμωσα, აόρ. παθ. ανταμώθηκα, μτχ. ανταμωμένος*) *μετβ., ხალხ.* შეხვედრა.

αντάμωση η შეხვედრა; ◊ ***καλή ~!*** მომავალ შეხვედრამდე.

ανταανακλώ (α) (*აόρ. αντανάκλασα, აόρ. παθ. αντανακλάστ(θ)ηκα*) *μετβ., αμετβ.* არეკვლა, ასახვა.

αντάξιος, -α, -ο ღირსი, ღირსეული, ტოლფასი.

ανταποδίδω (ανταποδίνω) (*აόρ. ανταπέδωσα, აόρ. παθ. ανταποδόθηκα, μτχ. ανταποδομένος*) *μετβ.* პასუხი,

სამაგიეროს გადახდა, მიზღვა: *ο Θεός θα σου το αναταποδώσει* ღმერთი გადაგიხდის.

ανταπόδοση η სამაგიეროს გადახდა, საზღაური.

ανταποκρίνομαι (*αόρ. ανταποκρίθηκα*) *αμέτβ., αποθ.* (+ *σε*) **1.** პასუხის გაცემა, რეაგირება; **2.** შესაბამისობა: *τα όσα λέει δεν ~ονται στην πραγματικότητα* ის, რასაც ამბობს, სინამდვილეს არ შეესაბამება.

ανταπόκριση η **1.** გამოხმაურება; **2.** *გადატ.* გაზიარება; **3.** რეპორტაჟი.

ανταποκριτής ο, **-τρια** η რეპორტიორი.

αντάρτης ο, **-ισσα** η მეამბოხე, პარტიზანი.

ανταύγεια η **1.** არეკვლა, ანარეკლი; **2.** მელირება.

άντε (άιντε, άμε, α) *επιφών., λαϊκ.* მიდი! აბა! ჰე! აბა ჰე! (ყოველთვის არ ითარგმნება): *~ στο διάολο!* ეშმაკსაც წაუღიხარ!

αντένα η ანტენა, ანძა.

αντέχω (*αόρ. άντεξα*) *μετβ., αμετβ.* ატანა, გაძლება, შეძლება: *δεν ~ το κρύο* ვერ ვიტან სიცივეს.

αντηλιακός, -ή, -ό მზისგან დამცავი.

αντί (αντ', ανθ') *πρόθ.* (+ *γεν.* / + *για* / + *να*) **1.** ნაცვლად, მაგიერ, სამაგიეროდ: *έδωσε εξετάσεις ~ για τον αδελφό του* ძმის მაგივრად ჩააბარა გამოცდები; **2.** ფასად: *πουλάει την περιουσία του ~ εκατοντάδων εκατομμυρίων* თავის ქონებას ასობით მილიონად ყიდის.

αντιβιοτικό το *φαρμ.* ანტიბიოტიკი.

αντιγραφή η **1.** გაღაწერა; **2.** ასლის გაკეთება, ასლი.

αντίγραφο το ასლი, ეგზემპლარი.

αντιγράφω (*αόρ. αντέγραψα, αόρ. παθ. αντιγράφτηκα / αντεγράφην, μτχ. αντιγραφείς, -είσα, -έν*) *μετβ., αμετβ.* **1.** გაღაწერა; **2.** ასლის გაკეთება.

αντιδήμαρχος ο/η ვიცე-მერი.

αντιδημοκρατικός, -ή, -ό ანტიდემოკრატიული.

αντίδραση η რეაქცია: *έντονη ~* მძაფრი რეაქცია.

αντιδρώ (α) (*αόρ. αντέδρασα*) *αμετβ.* (+ *σε* / + *κατά* / *εναντίον*) **1.** წინააღმდეგობის გაწევა; **2.** რეაგირება.

αντίδωρο (αντίδερο) το *εκκλ.* სეფისკერი.

αντιζηλία η მეტოქეობა, მოცილეობა.

αντιήρωας ο ანტიგმირი.

αντίθεση η **1.** უთანხმოება: *~ απόψεων* აზრთა სხვადასხვაობა; **2.** დაპირისპირება, წინააღმდეგობა.

αντίθετο το საპირისპირო რამ.

αντίθετος, -η, -ο 1. საწინააღმდეგო, საპირისპირო; **2.** მოწინააღმდეგე, წინააღმდეგი: *ο υπουργός είναι ~* მინისტრი წინააღმდეგია; **αντίθετα / αντιθέτως** *επίρρ.* პირიქით.

αντιθέτω (*αόρ. αντέθεσα, αόρ. παθ. αντιτέθηκα / αντετέθην, μτχ. αντιτεθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* საწინააღმდეგო აზრის, პროტესტის გამოთქმა, წინააღმდეგობის გაწევა: *οι κάτοικοι αντιτίθενται στο σχέδιο κατασκευής εργοστασίου στην περιοχή τους* მოსახლეობა ეწინააღმდეგება თავის რაიონში ქარხნის ამენების პროექტს.

αντίκα η ანტიკვარული ნივთი.

αντικαθιστώ (α) (*αόρ. αντικατέστησα, αόρ. παθ. αντικαταστάθηκα, μτχ. αντικατεστημένος / αντικατασταμένος*) *μετβ.* შეცვლა, ჩანაცვლება.

αντικανονικός, -ή, -ό არასწორი, არამართლზომიერი: *~ή συμπεριφορά* უწესო საქციელი.

αντικαρκινικός, -ή, -ό კიბოს საწინააღმდეგო: *~ή εκστρατεία / θεραπεία* კიბოს საწინააღმდეგო კამპანია / მკურნალობა.

αντικατασταίνω *იხ.* **αντικαθιστώ.**

αντικατάσταση η შეცვლა, ჩანაცვლება.

αντικαταστάτης ο, **-τρια** η შემცვლელი.

αντικειμενικός, -ή, -ό ობიექტური: *~ κριτής* ობიექტური მსაჯული; **αντικειμενικά / αντικειμενικώς** *επίρρ.* ობიექტურად.

αντικειμενικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) ობიექტურობა.

αντικείμενο το **1.** ნივთი, საგანი, თემა, ობიექტი: *~ έρευνας / μελέτης* კვლევის საგანი, საკვლევი თემა; **2.** *ენათმეც.* დამატება: *άμεσο / έμεσο ~* პირდაპირი / ირიბი დამატება.

αντικοινωνικός, -ή, -ό ანტისაზოგადოებრივი.

αντικρατικός, -ή, -ό ანტისახელმწიფოებრივი.

αντικρίζω (αντικρύζω) *(αόρ. αντίκρισα, μτχ. αντικρισμένος) μετβ.* დანახვა, შემჩნევა.

αντικρούω (*αόρ. αντέκρουσα*) *μετβ.* მოგერიება, უკუგდება.

αντίκρυ (αντικρύ) *επίρρ.* წინ, პირდაპირ, მოპირდაპირე მხარეს: *στάθηκε ~ μου* ჩემს წინ დადგა.

αντικυβερνητικός, -ή, -ό ანტისამთავრობო: *~ές διαδηλώσεις* მთავრობის საწინააღმდეგო მიტინგები.

αντίλαλος ο ექო, გამოძახილი.

αντιλαμβάνομαι (*αόρ. αντιλήφθηκα / αντιλήφθην*) მიხვედრა, გაგება, შეტყობა: *δεν αντιλήφθηκα τον ήχο* ხმა ვერ გავიგე.

αντιλέγω (*αόρ. αντείπα*) *αμετβ., μετβ.* შეწინააღმდეგება, შედავება: *σωστά μιλάς, δεν ~* მართალს ამბობ, არ გეწინააღმდეგები.

αντίληψη η *პირდ., გადატ.* **1.** აღქმა, შეგრძნება; **2.** თვალსაზრისი, შეხედულება: *έχουμε διαφορετικές ~εις* სხვადასხვა შეხედულებები გვაქვს.

αντιλόπη η ანტილოპა.

αντιλυσσικός, -ή, -ό ცოფის საწინააღმდეგო.

αντίμαχος ο მებრძოლი, მეომარი, მეტოქე.

αντιμετωπίζω (*αόρ. αντιμετώπισα, αόρ. παθ. αντιμετωπίστ(θ)ηκα*) *μετβ.* წინააღმდეგობის გაწევა, დაპირისპირება: *αντιμετώπισαν τον εχθρό* წინააღმდეგობა მტერს გაუწიეს.

αντιμετώπιση η **1.** დამოკიდებულება: *φιλική ~* მეგობრული დამოკიდებულება; **2.** გადაჭრა, გადაწყვეტა, მოგვარება: *η ~ του προβλήματος της ανεργίας* უმუშევრობის პრობლემის გადაჭრა.

αντιμέτωπος, -η, -ο 1. მოპირდაპირე, პირისპირ მყოფი, მდგომი; **2.** დაპირისპირებული.

αντιμιλώ (α) (*αόρ. αντιμίλησα*) *μετβ.* (+ *σε*) **1.** შეწინააღმდეგება, შედავება: *κανείς δεν τολμάει να του αντιμίλησει* ვერავინ ბედავს, რომ შეეწინააღმდეგოს; **2.** თავხედურად, უხეშად ლაპარაკი.

αντίο *επιφών.* ნახვამდის, მომავალ შეხვედრამდე; ◊ *τελευταίο / στερνό ~* სამუდამოდ დამშვიდობება (გარდაცვალებულთან).

αντιοικονομικός, -ή, -ό არაეკონომიური.

αντιπάθεια η ანტიპათია.

αντιπαθητικός, -ή, -ό ანტიპათიური.

αντιπαθής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ანტიპათიური, უსიმპათიო.

αντιπαθώ (ε) (*αόρ αντιπάθησα*) *μετβ.* ზიზღი, სიძულვილი.

αντίπαλος, -η, -ο მოწინააღმდეგე, მეტოქე.

αντιπαραβολή η შედარება, შედარებითი ანალიზი.

αντιπαραθέτω (*αόρ. αντιπαράθεσα, αόρ. παθ. αντιπαρατέθηκα, μτχ. αντιπαρατεθειμένος*) *μετβ.* დაპირისპირება, შეპირისპირება: ~ *τα στοιχεία* მონაცემებს ერთმანეთს ეუპირისპირებ.

αντιπαρατάσσω (*αόρ. αντιπαρέταξα, αόρ. παθ. αντιπαρατάχθηκα*) *μετβ.* **1.** დაპირისპირება, წინ დაყენება, პირისპირ განლაგება; *ναύδ.* მწყობრში ჩადგომა: *το στράτευμα αντιπαρατάχθηκε εγκαίρως* ჯარი დროულად ჩადგა მწყობრში; **2.** *გადატ.* დასმა, დაყენება (საკითხის).

αντιπαροχή η სამაგიერო, მისაგებელი.

αντιπειθαρχικός, -ή, -ό უღისციპლინო.

αντιπλοίαρχος ο/η *ναύδ.* მესამე რანგის კაპიტანი.

αντιπολιτεύομαι (*αόρ. αντιπολιτεύτ(θ)ηκα, μτχ. αντιπολιτευόμενος*) *μετβ., αποθ.* ოპოზიციაში ყოფნა.

αντιπολίτευση η ოპოზიცია: *εποικοδομητική / λαϊκιστική* ~ კონსტრუქციული / პოპულისტური ოპოზიცია.

αντιπρόεδρος ο ვიცეპრეზიდენტი.

αντιπροπαγάνδα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) ანტიპროპაგანდა.

αντιπροσώπευση η წარმომადგენლობა: *η ~ της εταιρείας / του συλλόγου* კომპანიის / ასოციაციის წარმომადგენლობა.

αντιπροσωπευτικός, -ή, -ό წარმომადგენლობითი.

αντιπροσωπεύω (*αόρ. αντιπροσώπευσα, αόρ. παθ. αντιπροσωπεύτ(θ)ηκα, μτχ. αντιπροσωπευμένος*) *μετβ.* წარმომადგენლობა: *την κυβέρνηση αντιπροσώπευσε ο υπουργός Οικονομικών* მთავრობის წარმომადგენელი ფინანსთა მინისტრი იყო.

αντιπροσωπία (αντιπροσωπεία) η წარმომადგენლობა, დელეგაცია.

αντιπρόσωπος ο/η წარმომადგენელი.

αντιπρύτανης ο პრორექტორი.

αντιπυραυλικός, -ή, -ό *სამხ.* ანტირაკეტული, რაკეტასაწინააღმდეგო: ~*ό σύστημα* რაკეტასაწინააღმდეგო სისტემა.

αντιπυρικός, -ή, -ό ხანძარსაწინააღმდეგო, ცეცხლსაწინააღმდეგო.

αντίρρηση η შეპასუხება, საწინააღმდეგო აზრი.

αντισημιτισμός ο ანტისემიტიზმი.

αντισημίτης ο, **-τρια** η ანტისემიტი.

αντισηπτικός, -ή, -ό ანტისეპტიკური: ~*ό φάρμακο* ანტისეპტიკური წამალი.

αντισπασμωδικός, -ή, -ό ანტისპაზმური, სპაზმის საწინააღმდეგო.

αντίσταση η წინააღმდეგობა, წინააღმდეგობის გაწევა; ◊ ***Εθνική Α~*** ეროვნული წინააღმდეგობა.

αντιστασιακός, -ή, -ό წინააღმდეგობის: ~ *αγώνας* წინააღმდეგობის ბრძოლა.

αντιστέκομαι (*αόρ. αντιστάθηκα*) *αποθ., αμετβ.* წინააღმდეგობის გაწევა: *δεν μπορεί να αντισταθεί στους πειρασμούς* ცდუნებებს ვერ უმკლავდება.

αντιστοιχία η შესაბამისობა, შესატყვისობა.

αντίστοιχος, -η, -ο ანალოგიური, შესაბამისი, შესატყვისი; **αντίστοι-**

χα / αντιστοίχως *επίρρ.* შესაბამისად.

αντιστοιχώ (ε) (*αόρ. αντιστοίχησα, αόρ. παθ. αντιστοιχήθηκα, μτχ. αντιστοιχημένος*) *αμετβ.* შესაბამისობაში ყოფნა: *σε κάθε γραφείο ~εί ένας υπολογιστής* თითოეული კაბინეტისთვის თითო კომპიუტერია განსაზღვრული.

αντιστρατεύομαι (*αόρ. αντιστρατεύθ(τ)ηκα*) *αποθ., μετβ.* წინააღმდეგ გამოსვლა, წინააღმდეგობის გაწევა, შეწინააღმდეგება.

αντιστράτηγος ο *სამხ.* გენერალ-ლეიტენანტი.

αντιστρατιωτικός, -ή, -ό ანტიმილიტარისტული.

αντιστρέφω (*αόρ. αντέστρεψα, αόρ. παθ. αντιστράφηκα, μτχ. αντεστραμμένος*) *μετβ.* მობრუნება (უკან), მოტრიალება, შეტრიალება.

αντιστροφή η მოტრიალება, შემობრუნება.

αντίστροφος, -η, -ο *λόγ., გადატ.* უკუ-, შექცეული, შებრუნებული, შებრუნებითი; **αντίστροφα / αντιστρόφως** *επίρρ.* უკუღმა, პირიქით.

αντισυλληπτικός, -ή, -ό *მედ.* ჩასახვის საწინააღმდეგო: *~ό χάπι* ჩასახვის საწინააღმდეგო აბი.

αντισυνταγματάρχης ο *სამხ.* პოდპოლკოვნიკი.

αντισυνταγματικός, -ή, -ό ანტიკონსტიტუციური: *~ό νομοσχέδιο* ანტიკონსტიტუციური კანონპროექტი.

αντίσωμα το *ბიოლ.* ანტისხეული.

αντίτυπο το ეგზემპლარი, ცალი.

αντίφαση η წინააღმდეგობრივობა, ურთიერთგამომრიცხავი რამ: *έπεσε σε πολλές ~εις κατά την ανάκριση* დაკითხვისას მრავალი ურთიერთგამომრიცხავი რამ მოისმინა.

αντιφλεγμονώδης, -ης, -ες (*γεν. ους, πληθ. αρσ. και θηλ. -εις, ουδ. -η*) ანთების საწინააღმდეგო: *~ες φάρμακα* ანთების საწინააღმდეგო წამლები.

αντίχειρας ο *ანატ.* ცერი (თითი).

αντίχριστος, -η, -ο 1. ურწმუნო, ულმერთო; 2. *თეოლ.* **(Α~)** ანტიქრისტე.

άντληση η 1. ამოტუმბვა, ამოსაპვა, ამოცლა; 2. *გადატ.* მიღება, მოპოვება.

αντλώ (ε) (*αόρ. άντλησα, αόρ. παθ. αντλήθηκα, μτχ. αντλημένος*) *μετβ.* 1. ამოტუმბვა, ამოხაპვა, ამოცლა: *~ νερό από το πηγάδι* წყაროდან წყალს ეიღებ; 2. *λόγ., გადატ.* შეძენა, მოპოვება: *έχουμε αντλήσει στατιστικά στοιχεία από πρόσφατες έρευνες* ახლახან ჩატარებული გამოკვლევების საშუალებით სტატისტიკური მონაცემები მოვიპოვეთ.

αντοχή η *λόγ., გადატ.* ამტანობა, გამძლეობა, სიმტკიცე.

αντράκλα η (*πληθ. არ გააჩნია*) *ბოტ., ხალხ.* დანდური.

άντρακλας (αντρούκλας) ο (*πληθ. γεν. არ გააჩნია*) 1. ბუმბერაზი, ახმახი; 2. ძლიერი, ღონიერი (ადამიანი).

άντρας ο *იხ.* **άνδρας**.

αντρειεύω (*αόρ. αντρείεψα, αόρ. παθ. αντρειεύτηκα, μτχ. αντρειεμένος*) *αμετβ.* დავაჟკაცება, მოწიფვა.

αντρειοσύνη η *იხ.* **ανδρειοσύνη**.

αντρείος, -α, -ο *იხ.* **ανδρείος**.

αντρειώνομαι *იხ.* **ανδρειώνομαι**.

αντρίκειος, -α, -ο (αντρίκιος) კაცის, კაცური.

αντριλίκι το (*γεν. არ გააჩნია*) *დამამც., ხალხ., ეარგ.* ძველბიჭობა: *ήρθε να πουλήσει ~* მოვიდა და ძველბიჭობა დაიწყო.

άντρο το 1. გამოქვაბული, მღვიმე; 2. ბუნაგი

αντρόγυνο (ανδρόγυνο) το ცოლ-ქმარი.

αντωνυμία η *გრამ.* ნაცვალსახელი.

αντώνυμο το *გრამ.* ანტონიმი.

άνυδρος, -η, -ο გვალვიანი: *το βραχώδες και ~ο τοπίο των νησιών του Αιγαίου* ეგეოსის ზღვის კუნძულების კლდიანი და გვალვიანი ადგილი.

ανυμνώ (ε) (*აόρ. ανύμνησα, αόρ. παθ. ανυμνήθηκα*) *μετβ.* ხოტბის შესხმა.

ανυπακοή η გაუგონრობა, ურჩობა.

ανυπάκουος, -η, -ο გაუგონარი, ურჩი.

ανύπαντρος, -η, -ο დაუქორწინებელი.

ανύπαρκτος, -η, -ο არარსებული, არარეალური: *ας μην ασχολούμαστε με ~α ζητήματα* არარსებული საკითხებით ნუ დავკავდებით.

ανυπαρξία η (*πληθ. არ გააჩნია*) არარსებობა.

ανυπεράσπιστος, -η, -ο დაუცველი, უმწეო, უქომაგო: *~ πολίτης* დაუცველი მოქალაქე, *~η γυναίκα* უმწეო ქალი.

ανυπόγραφος, -η, -ο 1. უავტორო, ანონიმური; 2. ხელმოწერის გარეშე.

ανυπόκριτος, -η, -ο არათვალთმაქცური, გულწრფელი.

ανυποκρισία η გულწრფელობა, პირდაპირობა, არათვალთმაქცობა.

ανυποληψία η (*πληθ. არ γααჩნია*) უპატიჟცემულობა, არად მიჩნევა, არაფრად ჩაგდება.

ανυπολόγιστος, -η, -ο აურაცხელი, უთვალავი, ურიცხვი, უზარმაზარი: *~ες ζημιές* აურაცხელი ზარალი.

ανυπομονισία η (*πληθ. არ γααჩნია*) მოუთმენლობა, სულწასულობა, სულსწრაფობა: *περίμενε με ~ τα αποτελέσματα των εξετάσεων* მოუთმენლად ელოდა გამოცდის შედეგებს.

ανυπόμονος, -η, -ο მოუთმენელი, სულწასული; **ανυπόμονα** *επίρρ.* მოუთმენლად.

ανυπομονώ (ε) (*+να*) (*πληθ. ενεστ. და παρατ.*) *μετβ.* მოუთმენლად ლოდინი: *~ να τον δω από κοντά* მის ნახვას მოუთმენლად ველი.

ανύποπτος, -η, -ο ეჭვის გარეშე; ◊ *σε ~ο χρόνο* უღროო დროს; **ανύποπτα** *επίρρ.* ეჭვის გარეშე.

ανυπόστατος, -η, -ο უსაფუძვლო, არანამდვილი, ცრუ: *~η κατηγορία* უსაფუძვლო დადანაშაულება.

ανυπότακτος, -η, -ο 1. ურჩი, უდრეკი: *~ χαρακτήρας* ურჩი ხასიათი; 2. *სამხ.* (ο) ის, ვინც ჯარში გაწვევას თავს არიდებს, დეზერტირი.

ανυποταξία η 1. ურჩობა, ქედმოუხრელობა; 2. *სამხ.* ჯარში გამოუცხადებლობა.

ανυπόφορος, -η, -ο აუტანელი, გაუსაძლისი: *~ άνθρωπος / θόρυβος* აუტანელი ადამიანი; **ανυπόφορα** *επίρρ.* აუტანლად, გაუსაძლისად.

ανυποχώρητος, -η, -ο ის, ვინც უკან არ იხევს, დათმობაზე არ მიდის.

ανυποψίαστος, -η, -ο 1. ეჭვშეუტანელი, ეჭვის გარეშე; 2. უცოდინარი, გამოუცდელი: *σε θέματα λογοτεχνίας είναι εντελώς ~* ლიტერატურის არაფერი გაეგება.

ανυψώνω (*αόρ. ανύψωσα, αόρ. παθ. ανυψώθηκα, μιχ. ανυψωμένος*) *μετβ.* აწევა, აზიდვა, ამართვა.

ανύψωση η აწევა, აზიდვა, ამართვა.

ανυψωτήρας ο ელევატორი, ტვირთამწე, ამწე.

άνω *επίρρ., მაღალფ.* 1. მაღლა, ზემოთ, ზედა; 2. (*+γεν*) ზევით, ზემოთ, უფრო მაღლა: *ποσό ~ των είκοσι*

εκατομμυρίων თანხა ოც მილიონზე ზემოთ; ◊ **—*κάτω*** თაედაყირა.

ανώδυνος, -η, -ο *Ιατρ., გადატ.* უმტკივნეულო, უტკივნარი: *~η χειρουργική επέμβαση* უმტკივნეულო ქირურგიული ოპერაცია, *~ τοκετός* უმტკივნეულო მშობიარობა; **ανώδυνα** *επίρρ.* უმტკივნეულოდ.

ανωμαλία η ანომალური, არანორმალური მდგომარეობა.

ανώμαλος, -η, -ο ანომალური, არანორმალური: *~η κατάσταση / σεξουαλική ζωή* არანორმალური მდგომარეობა / სექსუალური ცხოვრება; **ανώμαλα / ανωμάλως** *επίρρ.* ანომალიურად, არანორმალურად.

ανωνυμία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ანონიმურობა: *διατηρώ την ~* ანონიმურობას ვიცავ.

ανώνυμος, -η/ος, -ο 1. უსახელო; **2.** ანონიმური, უცნობი: *~ δωρητής* ანონიმური მეცენატი; ◊ *ζωολ. ~η/ος εταιρεία* სააქციო საზოგადოება; **ανώνυμα / ανωνύμως** *επίρρ.* ანონიმურად.

ανώριμος, -η, -ο (ανωρίμαστος) 1. *Ιατρ., გადატ.* მოუმწიფებელი, უმწიფარი: *-η ηλικία / σκέψη* მოუმწიფებელი ასაკი / აზრი; **2.** მეუსაბამო, ნაადრევი, მოუმზადებელი.

ανωριμότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) უმწიფობა, მოუმწიფებლობა.

ανώτατος, -η, -ο უმაღლესი: *τα ~α κλιμάκια ιεραρχίας* იერარქიის უმაღლესი საფეხურები; ◊ *~ αξιωματικός* მაღალჩინიანი ოფიცერი, *~η εκπαίδευση* უმაღლესი განათლება, ***Α~ο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα*** უმაღლესი სასწავლო დაწესებულება.

ανώτερος, -η, -ο 1. მაღალი: *~α κοινωνικά στρώματα* მაღალი საზოგადოებრივი ფენები; **2.** (ο) მაღალი თანამდებობის პირი, უფროსი: *υπακούει στις διαταγές των ανωτέρων του* უფროსების ბრძანებებს ემორჩილება; ◊ *~ άνθρωπος* კეთილშობილი ადამიანი.

ανωτερότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** უპირატესობა: *η ~ του εχθρού στις χερσαίες δυνάμεις* სახმელეთო ძალებში მტრის უპირატესობა; **2.** კეთილშობილება.

ανωφελής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) მავნე, მავნებელი, მაწყინარი, საზიანო.

ανώφελος, -η, -ο (ανωφέλευτος) ამაო, ტყუილუბრალო, ფუჭი: *~η προσπάθεια* ამაო მცდელობა; **ανώφελα / ανωφέλευτα** *επίρρ.* ამაოდ, ტყუილუბრალოდ.

άξαφνος, -η, -ο უეცარი; **άξαφνα / έξαφνα** *επίρρ.* უეცრად.

αξεπέραστος, -η, -ο გადაულახავი, დაუძლეველი: *~ο εμπόδιο* გადაულახავი დაბრკოლება.

αξεσουάρ το *άκλ.* აქსესუარი.

αξέχαστος, -η, -ο დაუვიწყარი: *~ες μέρες / στιγμές* დაუვიწყარი დღეები / წუთები.

άξια *επίρρ.* ღირსეულად.

αξία η *Ιατρ., გადატ.* ღირებულება: *η ~ του χρυσού* ოქროს ღირებულება; ◊ ***κινητές ~ες*** ფასიანი ქაღალდები, ***ονομαστική ~*** ნომინალური ღირებულება, ***αντικειμενική ~*** ობიექტური ფასი.

αξιέπαινος, -η, -ο საქებარი: *είναι ~η η προσπάθειά του* მისი მცდელობა შექების ღირსია.

αξίζω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ღირებულების, ფასის ქონა: *είναι βέβαια ακριβό, αλλά ~ει τα λεφτά του* მართალია ძალიან ძვირია, მაგრამ ღირს ამაში ფულის გადახდა; **2.** დამსახურება, იყო ღირსი: *του ~ει καλύτερη τύχη* იგი

უკეთეს ბედს იმსახურებს; ◊ *δεν ~ει μία* არაფრად ეარება, კაპიკია მისი ფასი, *(κάτι) ~ει τον κόπο* ფვალებად ღირს.

αξίνα η ფერაქვი.

αξιοζήλευτος, -η, -ο შესაშური: *απέκτησε μια ~η θέση στην εταιρεία* კომპანიაში შესაშური თანამდებობა დაიკავა.

αξιοθαύμαστος, -η, -ο გასაოცარი: *~η υπομονή / τεχνική* გასაოცარი მოთმინება / ტექნიკა.

αξιοθέατος, -η, -ο 1. ღირსშესანიშნავი; 2. (το) ღირსშესანიშნაობა: *τα ~α της Τιφλίδας* თბილისის ღირსშესანიშნაობანი.

αξιοθρήνητος, -η, -ο *λόγ.* გაძაბ. საეალალო, საცოდავი: *η κατάσταση των προσφύγων είναι ~η* ლტოლვილების მდგომარეობა საეალალოა.

αξιολάτρευτος, -η, -ο სათაყვანებელი.

αξιολόγηση η შეფასება: *τεστ ~ς* შეფასების ტესტი.

αξιόλογος, -η, -ο მნიშვნელოვანი, დიდი მნიშვნელობის: *~ο ποσό / έργο* მნიშვნელოვანი თანხა / ნაწარმოები.

αξιολογώ (ε) (*აόρ. αξιολόγησα, აόρ. παθ. αξιολογήθηκα, μτχ. αξιολογημένος*) *μετβ.* შეფასება: *~ τις προτάσεις που υποβλήθηκαν* წამოყენებულ წინადადებებს ვაფასებ.

αξιολύπητος, -η, -ο შესაბრალისი, საბრალო, საცოდავი.

αξιομνημόνευτος, -η, -ο მოსახსენიებელი, აღსანიშნავი, ღირსშესანიშნავი.

αξιόπιστος, -η, -ο უტყუარი, უეჭველი, სარწმუნო: *~η πηγή / εφημερίδα* სარწმუნო წყარო / გაზეთი.

αξιοποίηση η ათვისება, გამოყენება, მოხმარება.

αξιοποιώ (ε) (*აόρ. αξιοποίησα, აόρ. παθ. αξιοποιήθηκα, μτχ. αξιοποιημένος*) *μετβ.* ათვისება, გამოყენება, მოხმარება: *~ εναλλακτικές πηγές ενέργειας* ენერგიის ალტერნატიულ წყაროს ვიყენებ.

αξιοπρέπεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) ღირსება.

αξιοπρεπής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ღირსეული, ღირსი: *~ στάση / συμπεριφορά* ღირსეული პოზიცია / საქციელი; **αξιοπρεπώς** *επίρρ.* ღირსეულად, საკადრისად.

αξιοπρόσεκτος, -η, -ο (αξιοπρόσεχτος) საყურადღებო, ყურადსაღები, შესამჩნევი: *~η παρατήρηση* ყურადსაღები შენიშვნა.

άξιος, -α, -ο 1. ღირსეული: *~α γυναίκα* ღირსეული ქალი; 2. ღირსი, ტოლფასი, შესაფერისი: *κανέναν δεν θεωρούσε ~ο γαμπρό για την κόρη του* თავისი ქალიშვილის ტოლფასი საქმრო არსად ეგულებოდა; ◊ *είμαι ~ της τύχης / της μοίρας μου* ღირსი ვარ, საკუთარ თავს უნდა დაეაბრალო (რაც დამემართება); **άξια / αξίως** *επίρρ.* ღირსეულად.

αξιοσέβαστος, -η, -ο საპატიო, პატივსაცემი.

αξιοσημείωτος, -η, -ο ღირსაღსანიშნავი, ყურადსაღები, მნიშვნელოვანი: *~ο γεγονός / περιστατικό / φαινόμενο* მნიშვნელოვანი მოვლენა / ინციდენტი / ფენომენი.

αξιότιμος, -η, -ο დიდად პატივცემული, ღრმად პატივცემული, პატივცემული: *~οι κύριοι* პატივცემული ბატონები.

αξίωμα το 1. თანამდებობა, ჩინი, ხარისხი, წოდება: *το ~ του προέδρου* პრეზიდენტის წოდება; 2. *μαθ.* აქსიომა.

αξιωματικός ο/η ოფიცერი.

αξιωματούχος ο/η მაღალი თანამდებობის პირი: *~ του Υπουργείου Εξωτερικών* საგარეო საქმეთა სამინისტროს მაღალი თანამდებობის პირი.

αξιώνω (αξιώ) (*აόρ. αξίωσα, აόρ. παθ. αξιώθηκα, μτχ. αξιωμένος*) *μετβ.* მოთხოვნა, პრეტენზიის ქონა; **-ομαι 1.** ღირსად გახდომა: *αξιώθηκε επιτέλους να πάει στο Λονδίνο, που ήταν τ'όνειρό του* როგორც იქნა ელირსა და ლონდონში წაეიდა, ოცნება აიხდინა; **2.** *ιρον.* მოცლა: *να δούμε πότε επιτέλους θ'αξιωθεί να αλλάξει αυτές τις κουρτίνες που έχουν γίνει σαν κουρέλια* ერთი ვნახოთ ბოლოს და ბოლოს როდის გამოცლის ამ ფარდებს, ჩვარს რომ დაემსგავსნენ.

άξονας (άξων) ο **1.** ღერძი: *ο ~ της σφαίρας / του κυλίνδρου / συμμετρίας* სფეროს / ცილინდრის / სიმეტრიის ღერძი; **2.** *τεχνολ.* ლილვი; *γεωγρ.* **3.** ეპიცენტრი, კერა: *~ δραστηριότητας / ανάπτυξης* მოქმედების / განვითარების ეპიცენტრი.

αξύριστος, -η, -ο გაუპარსავი.

αοιδός ο/η რაფსოდი, მომღერალი.

άοπλος, -η, -ο 1. შეუიარაღებელი, მშვიდობიანი: *η επίθεση του εχθρού σε ~ους πολίτες* მშვიდობიან მოქალაქეებზე მტრის თავდასხმა; **2.** *γεωγρ.* დაუცველი.

αόρατος, -η, -ο უხილავი: *~ες υπάρξεις / δυνάμεις* უხილავი არსებები / ძალები.

αοριστία η გაურკვეველობა, განუსაზღვრელობა, ბუნდოვანობა.

αόριστος, -η, -ο განუსაზღვრელი, ბუნდოვანი, გაურკვეველი: *ένα ~ο συναίσθημα φόβου* შიშის განუსაზღვრელი გრძნობა.

αόριστος ο *გრამ.* აორისტი; ◊ *μιλάω σε ~ο* წარსულ დროში ელაპარაკობ.

αορτή η *ანატ.* აორტა.

άοσμος, -η, -ο უსუნო.

απαγγελία η წაკითხვა, საჯაროდ თქმა, დეკლამაცია.

απαγγέλλω (απαγγέλνω) (*აόρ. απήγγειλα, აόρ. παθ. απαγγέλθηκα, μτχ. απηγγελμένος*) *μετβ.* წაკითხვა, წარმოთქმა, საჯაროდ თქმა: *οι μαθητές ~ουν ποιήματα στις γιορτές* მოსწავლეები ზეიმებზე ლექსებს კითხულობენ.

απαγόρευση η აკრძალვა, აღკვეთა; ◊ *νομ. θέτω (κάποιον) υπό ~* ყადაღის დაღება, აკრძალვა.

απαγορευτικός, -ή, -ό 1. აკრძალვითი, აკრძალვისა; **2.** (το) ა) გემების მიმოსვლის აკრძალვა (რთული მეტეოროლოგიური პირობების გამო): *εκδόθηκε το ~ ό για τα δρομολόγια των πλοίων* გემების მიმოსვლა აიკრძალა, ბ) აკრძალვის ნიშანი (საგზაო მოძრაობის).

απαγορεύω (*აόρ. απαγόρευσα, აόρ. παθ. απαγορεύθ(τ)ηκα, μτχ. απαγορευμένος*) *μετβ.* აკრძალვა, აღკვეთა, დაშლა; *τριτοπρόσ.* **-εται** აკრძალულია: *~ το κάπνισμα* მოწევა აკრძალულია; ◊ *~ καρπός* აკრძალული ხილი.

απάγω (*აόρ. απήγαγα, μτχ. απαχθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* მოტაცება, გატაცება.

απαγωγέας ο/η მომტაცებელი, გამტაცებელი.

απαγωγή η მოტაცება, გატაცება: *η ~ ενός επιχειρηματία* ბიზნესმენის გატაცება.

απαθανατίζω (*აόρ. απαθανάτισα, აόρ. παθ. απαθανατίστ(θ)ηκα, μτχ. απαθανατισμένος*) *μετβ.* უკვდავყოფა: *ο ζωγράφος απαθανάτισε την ομορφιά*

της მხატვარმა მისი სილამაზე უკ-ვდავაჰყო.

απάθεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) გულ-გრილობა, უხალისობა, აპათია.

απαθής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) აპათიური, გულგრილი, უხალისო: *μένουν ~εις μπροστά στο δράμα των προσφύγων* ლტოლვილების დრამატულ მდგო-მარეობას გულგრილად უყურებენ; **απαθώς** *επίρρ.* აპათიურად, გულ-გრილად, უხალისოდ.

απαθλίωση η (*πληθ. არ გააჩნია*) გაღატაკება, უბადრუკობა.

απαίδευτος, -η, -ο გაუნათლებელი, უვიცი.

απαισιοδοξία η (*πληθ. არ გააჩნια*) პესიმიზმი.

απαισιόδοξος, -η, -ο პესიმისტი, პესიმისტური.

απαίσιος, -α, -ο საშინელი, სა-ძაგელი: *~ άνθρωπος / χαρακτήρας* საძაგელი ადამიანი / საშინელი ხა-სიათი; **απαίσια** *επίρρ.* საშინლად, უმსგავსოდ, უხამსად.

απαίτηση η მოთხოვნა, პრეტენზია: *προβάλλω / ικανοποιώ / έχω ~εις* პრეტენზიებს ვაყენებ / ვაკმაყო-ფილებ / პრეტენზიები მაქვს.

απαιτητής ο პრეტენდენტი.

απαιτητικός, -ή, -ό პრეტენზიული, მკაცრი, მომთხოვნი.

απαιτώ (ε) (*αόρ. απαίτησα, αόρ. παθ. απαιτήθηκα, μτχ. απαιτούμενος*) *μετβ.* მოთხოვნა, პრეტენზიის ქონა: *~ πειθαρχεία* დისციპლინას მოვითხოვ.

απαιτούμενα τα აუცილებელი წი-ნაპირობები: *τους λείπουν ακόμη τα ~α για έναν γάμο, ούτε δουλειά έχουν ούτε σπίτι* ქორწინებისთვის მათ აუ-ცილებელი წინაპირობები არ გააჩ-ნიათ, ჯერ არც სამუშაო აქვთ და არც ბინა.

απαλλαγή η თავის დახსნა, თავის დაღწევა, გათავისუფლება: *~ από πιέσεις / νόσο / υποχρέωση* ზეწოლის-გან / დაავადებისგან თავის დაღ-წევა / ვალდებულებისგან გა-თავისუფლება.

απαλλάσσω თავის დახსნა, თავის დაღწევა, გათავისუფლება: *~ κάποιον από τις στρατιωτικές του υπο-χρεώσεις* სამხედრო ვალდებუ-ლებისგან ვათავისუფლებ (ვინმეს).

απαλλοτρίωση η ექსპროპრიაცია, გასხვისება.

απαλός, -ή, -ό 1. რბილი, ფაფუკი: *~ό ύφασμα* რბილი ქსოვილი; 2. (το) ყი-ფლიბანდი; 3. ნაზი: *~ό χάδι* ნაზი ალერსი.

απαλότητα (απαλοσύνη) η (*πληθ. არ გააჩნια*) სირბილე, სიფაფუკე.

απάλυνση η (*πληθ. არ გააჩνια*) 1. დარბილება; 2. *გადაჭ.* შემსუბუ-ქება: *η ~ του πόνου / της θλίψης* ტკი-ვილის / მწუხარების შემსუბუქება.

απαλύνω (*αόρ. απάλυνα, αόρ. παθ. απαλύνθηκα*) *μετβ.* დარბილება: *το πλύσιμο με το μαλακτικό απάλυνε τα ρούχα* დამარბილებელი სარეცხი საშუალებით გარეცხვამ ტანსაც-მელი დაარბილა; *αμετβ., μετβ.* შეს-უბუქება, განელება: *απάλυνε ο θυμός* ბრაზმა გადაუარა.

απανθρακώνω (*αόρ. απανθράκωσα, αόρ. παθ. απανθρακώθηκα, μτχ. απανθρακωμένος*) *μετβ.* დანახ-შირება.

απανθρωπιά (απανθρωπία) η არა-ადამიანურობა, არაკუმანურობა, სისასტიკე, ულმობელობა.

απάνθρωπος, -η, -ο არაადა-მიანური, არაკუმანური; **απάνθρω-πα** *επίρρ.* არაადამიანურად, ულ-მობელად.

άπαντα τα ნამრომთა სრული კრებული.

απάντηση η *პირდ., გადატ.* პასუხი: *γραπτή / προφορική ~* წერილობითი / ზეპირი პასუხი

απαντώ (α) (*აბრ. απάντησα, აბრ. παθ. απαντήθηκα, მხტ. απαντημένος*) *მეტბ., ამეტბ., პირდ., გადატ.* (+ *σε*) პასუხის გაცემა: *θα σου απαντήσω αύριο* ხვალ გიპასუხებ

απάνω *ეპირრ. იხ.* **επάνω**.

απαξιώνω (*აბრ. απαξίωσα, აბრ. παθ. απαξιώθηκα, მხტ. απαξιωμένος*) *მეტბ. გადატ.* გაუფასურება, უღირსად ცნობა: *η στάση του ~ει την προσπάθειά μας* მისი პოზიცია ჩვენს წამოწყებას აუფასურებს.

απαξίωση η (*პლთ. არ გააჩნია*) *გადატ.* გაუფასურება, უღირსად ცნობა: *η ~ των πολιτικών από τον Τύπο* პრესამ პოლიტიკოსები უღირსად ცნო.

απαξιωτικός, -ή, -ό გამაუფასურებელი, უღირსი: *~ό σχόλιο* გამაუფასურებელი კომენტარი, *~ή συμπεριφορά* უღირსი საქციელი; **απαξιωτικά** *ეპირრ.* უღირსად.

απαραβίαστος, -η, -ο ხელუხლებელი, ხელშეუხებელი: *το πρόσωπο του Πατριάρχη είναι ~ο* პატრიარქი ხელშეუხებელია.

απαράδεκτος, -η, -ο (απαράδεχτος) **1.** მიუღებელი, დაუშვებელი: *~η στάση / ~ όρος* მიუღებელი პოზიცია / პირობა; **2.** *საუბრ.* საშინელი, ძალიან ცუდი: *το φαγητό είναι ~ο* საშინელი საჭმელია; **απαράδεκτα / απαραδέκτως** *ეპირრ.* მიუღებლად, დაუშვებლად.

απαραίτητος, -η, -ο აუცილებელი: *~ο όρος / ~η συνθήκη / προϋπόθεση* აუცილებელი პირობა / შეთანხმება / წინაპირობა; **απαραίτητα / απαραιτήτως** *ეპირრ.* აუცილებლად.

απαράλλακτος, -η, -ο (απαράλλαχτος) ზუსტად ისეთივე, ერთნაირი, ზედგამოჭრილი, მსგავსი.

απαρατήρητος, -η, -ο შეუმჩნეველი; ◊ *περνώ ~* შეუმჩნეველი ვრჩები.

απαρέμφατο το *გრამ.* ზმნის საწყისი ფორმა, ინფინიტივი.

απαρηγόρητος, -η, -ο უნუგეშო: *ο σύζυγος ήταν ~ για τον θάνατό της* ქალის სიკვდილის გამო მისი მეუღლე უნუგეშო იყო; **απαρηγόρητα / απαρηγορήτως** *ეპირრ.* უნუგეშოდ.

απαρίθμηση η ჩამოთვლა.

απαριθμώ (ε) (*აბრ. απαρίθμησα, აბრ. παθ. απαριθμήθηκα, მხტ. απαριθμημένος*) *მეტბ.* ჩამოთვლა: *ο υπουργός απαρίθμησε τα έργα της κυβέρνησης* მინისტრმა ჩამოთვალა მთავრობის მიერ შესრულებული სამუშაოები.

απαρνούμαι (*აბრ. απαρνήθηκα, მხტ. απαρνημένος*) *მეტბ., აპოზ.* უარის თქმა, უარყოფა: *απαρνήθηκε την πίστη του* უარყო თავისი სარწმუნოება.

άπαρνηση (απαρνησιά) η უარის თქმა, უარყოფა.

απαρτία η (*პლთ. არ გააჩნია*) ქვორუმი.

απαρτίζω (*აბრ. απάρτισα / απήρτισα, აბრ. παθ. απαρτίστ(θ)ηκα, მხტ. απαρτισμένος*) *მეტბ.* შედგენა, ფორმირება, ჩამოყალიბება: *~ουμε ομάδα / ομοσπονδία / επιτροπή* ვაყალიბებთ გუნდს / ფედერაციას / ვართ კომისიის შემადგენლობაში.

άπαρτος, -η, -ο აუღებელი: *~ο φρούριο / ~η πόλη* აუღებელი ციხე / ქალაქი.

απαρχή η საწყისი, პირველსაწყისი, დასაწყისი.

απαρχής *επίρρ.* თავიდან, თავიდანვე: *σας προειδοποίησα ~* თავიდანვე გაგაფრთხილეთ.

απασχόληση η (*πληθ. არ გააჩნია*) სამუშაო, პროფესია, დასაქმება: *μόνιμη / επικερδής ~* სამტკაცო / მომგებიანი სამუშაო.

απασχολώ (*αόρ. απασχόλησα, αόρ. παθ. απασχολήθηκα, μτχ. απασχολημένος*) *μετβ.* **1.** დასაქმება; **2.** დაკავება, მოცდენა, დროის წართმევა: *μην με ~είς, έχω δουλειά τώρα* ნუ მაცდენ, ახლა საქმე მაქვს.

απατεώνας ο, **-ισσα** η მატყუარა, თაღლითი, გაიძვერა.

απάτη η მოტყუება.

απατηλός, -ή, -ό ტყუილი, მაცდუნებელი, ცრუ: *~ή υπόσχεση* ცრუ დაპირება.

απάτητος, -η, -ο ფეხდაუდგმელი, გაუვლელი, აუთვისებელი: *~ο μονοπάτι* გაუვლელი ბილიკი.

άπατος, -η, -ο უძირო, ძალიან ღრმა: *~α νερά* ძალიან ღრმა წყალი.

απατώ (α) (*αόρ. απάτησα, αόρ. παθ. απατήθηκα, μτχ. απατημένος*) *μετβ.* **1.** მოტყუება, შეცდომაში შეყვანა; **2.** ღალატი: *~ά τη γυναίκα* ღალატობს თავის ცოლს.

άπαχος, -η, -ο უცხიმო: *~ο τυρί* უცხიმო ყველი.

απεγκλωβίζω (*αόρ. απεγκλώβισα, αόρ. παθ. απεγκλωβίστηκα, μτχ. απεγκλωβισμένος*) *μετβ.* განთავისუფლება, ჩაკეტილი სივრციდან გამოყვანა: *οι άντρες της Τροχαίας απεγκλώβισαν τους παγιδευμένους* საგზაო პოლიციის თანამშრომლებმა გამოიყვანეს გამომწყვდეულები.

απειθαρχία η (*πληθ. არ გააჩნია*) უდისციპლინობა.

απείθαρχος, -η, -ο უდისციპლინო: *~ μαθητής* უდისციპლინო მოსწავლე.

απειθαρχώ (ε) (*αόρ. απειθάρχησα*) *αμετβ.* უდისციპლინოდ მოქცევა, დაუმორჩილებლობა.

απεικονίζω (*αόρ. απεικόνισα, αόρ. παθ. απεικονίστ(θ)ηκα., μτχ. απεικονισμένος*) *μετβ.* ასახვა, გამოხატვა: *ο πίνακας ~ει ένα λαϊκό πανηγύρι* მხატვრული ტილო სახალხო ზეიმს ასახავს.

απεικόνιση η ასახვა, გამოხატვა, ჩვენება.

απειλή η **1.** მუქარა: *δέχομαι ~ές* ვიღებ მუქარას; **2.** საშიშროება, საფრთხე: *(κάποιος / κάτι) αποτελεί ~ για την ειρήνη* (ვიღაცა, რაღაცა) წარმოადგენს საფრთხეს მშვიდობისათვის; ◊ *υπό την ~* მუქარის ქვეშ, მუქარით.

απειλητικός, -ή, -ό მუქარის გამომხატველი, სამიშო: *~ό γράμμα / τηλεφώνημα* მუქარის გამომხატველი წერილი / სატელეფონო ზარი.

απειλώ (ε) (*αόρ. απείλησα, αόρ. παθ. απειλήθηκα, μτχ. απειλημένος*) *μετβ.* **1.** მუქარა, დაქადნება; **2.** საფრთხე: *η πυρκαγιά ~ει κατοικημένες περιοχές* ხანძარი დასახლებულ რეგიონებს ემუქრება.

απείραχτος, -η, -ο ხელუხლებელი.

άπειρος, -η, -ο I გამოუცდელი: *~ πολέμου* ომში გამოუცდელი.

άπειρος, -η, -ο II 1. დაუსრულებელი, თვალუწვდენელი: *το ~ο Σύμπαν* თვალუწვდენელი სამყარო; **2.** უთვალავი, უამრავი, ურიცხვი: *τον πνίγουν ~α προβλήματα* უამრავი პრობლემა ახრჩობს.

απέλαση η გასახლება, გაგდება, გაძევება (ქვეყნიდან), დეპორტირება: *~ λαθρομεταναστών* არალე-

გალური ემიგრანტების ქვეყნიდან გაძევება.

απελαύνω (*აόρ. απέλασα, აόρ. παθ. απελάθηκα*) *μετβ.* გასახლება, გაგდება, გაძევება (ქვეყნიდან), დეპორტაცია.

απελευθερώνω (*აόρ. απελευθέρωσα, აόρ. παθ. απελευθερώθηκα, μτχ. απελευθερωμένος*) *μετβ.* განთავისუფლება.

απελευθέρωση η განთავისუფლება.

απελευθερωτής ο, **-τρια** η განმათავისუფლებელი.

απελπίζω (*აόρ. απέλπισα, აόρ. παθ. απελπίστηκα, μτχ. απελπισμένος*) *μετβ.* იმედის დაკარგვა, უიმედობაში ჩაგდება: *μην ~εσαι, θα βρεθεί κάποια λύση* იმედს ნუ გადაიწურავ, რამე გამოსავალი მოიძებნება.

απελπισία η (*πληθ. არ χρησιμ.*) უიმედობა.

απελπισμένος, -η, -ο იმედდაკარგული, იმედგადაწურული, უიმედო, სასოწარკვეთილი.

απελπιστικός, -ή, -ό უიმედობის მომგვრელი, უიმედო; **απελπιστικά / απελπιστικώς** *επίρρ.* უიმედოდ.

απέναντι *επίρρ.* პირდაპირ, მოპირდაპირე მხარეს: *~ από το ξενοδοχείο προβάλλει η Ακρόπολη* სასტუმროს მოპირდაპირე მხარეს აკროპოლისი მოჩანს.

απεναντίας *επίρρ.* საპირისპიროდ, საწინააღმდეგოდ, პირიქით: *δεν πιστεύω ότι θα υποχωρήσει, ~ νομίζω πως θα αντεπιτεθεί* არ მჯერა, რომ უკან დაიხევს, პირიქით, მგონია, რომ აქეთ შემოგვიტევს.

απενεργοποιώ (ε) (*αόρ. απενεργοποίησα, αόρ. παθ. απενεργοποιήθηκα, μτχ. απενεργοποιημένος*) *μετβ.* გამორთვა: *~ το κινητό τηλέφωνο* გამოერთავ მობილურ ტელეფონს.

απενεργοποίηση η გამორთვა.

απέντερος, -η, -ο უგროშო, უფულო: *~ και άστεγος* უგროშო და უსახლკარო.

απεντόμωση η დეზინფექცია, მაენებლების (ტილების, ტკიპების, კოღოების, ბუზების და ა.შ.) განადგურება.

απεξάρτηση η *ψυχ.* თერაპიული მეთოდი ნარკოტიკებზე, ალკოჰოლზე ან წამალზე დამოკიდებულებისაგან გასანთავისუფლებლად.

απέξω (απ'εξω, απόξω) 1. გარედან, გარეთ: *καθόταν ~* გარეთ იჯდა; **2.** ზეპირად: *λέω το μάθημα ~* ზეპირად ვყვები გაკვეთილს; **3.** (οι) გარედან მოსული ხალხი, ის, ვინც არ ეკუთვნის ვიწრო ოჯახურ წრეს; ◊ *τα λέω ~~* არაპირდაპირ თქმა, მინიშნება.

απέραντος, -η, -ο 1. უზარმაზარი, თვალუწვდენელი, უკიდეგანო: *~ ωκεανός* თვალუწვდენელი ოკეანე; **2.** უზომო, უთვალავი: *~η συγκίνηση* უზომო მღელვარება.

απέραστος, -η, -ο 1. გაუვლელი, ფეხდაუდგმელი, გაუკვალავი: *~α φαράγγια* ფეხდაუდგმელი ხეობები; **2.** დაურეგისტრირებელი, გაუტარებელი.

απεργία η გაფიცვა; ◊ ***προειδοποιητική*** *~* გამაფრთხილებელი გაფიცვა, ***γενική*** *~* საყოველთაო გაფიცვა, *~ πείνας* შიმშილობა.

απεργός ο/η გაფიცული, გაფიცვის მონაწილე.

απεργώ (ε) (*αόρ. απέργησα/απήργησα*) *αμετβ.* გაფიცვა: *σήμερα απεργούν οι οικοδόμοι* დღეს გაფიცულები არიან მშენებლები.

απερίγραπτος, -η, -ο 1. აუწერელი: *έμεινε άφωνος μπροστά στο ~ο θέαμα* აუწერელი სანახაობის წინაშე ხმა

ვერ ამოიღო; **2.** საშინელი: *~η κατάσταση!* საშინელი სიტუაციაა!

απεριόριστος, -η, -ο 1. შეუზღუდავი, განუსაზღვრელი: *~η δύναμη / εξουσία / δυνατότητες* შეუზღუდავი ძალა / ძალაუფლება / განუსაზღვრელი შესაძლებლობები; **2.** უსასრულო, უსაზღვრო; **απεριόριστα / απεριορίστως** *επίρρ.* შეუზღუდავად, განუსაზღვრელად, უსაზღვროდ.

απεριποίητος, -η, -ο მოუვლელი: *~ο σπίτι* მოუვლელი სახლი.

απερίσκεπτος, -η, -ο (απερίσκεφτος) დაუფიქრებელი, წინდაუხედავი; **απερίσκεπτα / απερισκέπτως** *επίρρ.* დაუფიქრებლად, წინდაუხედავად.

απερισκεψία η დაუფიქრებლობა, წინდაუხედაობა.

απεριτίφ το *άκλ.* აპერიტივი.

απερίφραστος, -η, -ο არაორაზროვანი, პირდაპირი: *η ~η διατύπωση ενός αιτήματος* საკითხის არაორაზროვნად ჩამოყალიბება; **απερίφραστα / απεριφράστως** *επίρρ.* არაორაზროვნად.

απερπάτητος, -η, -ο გამოუცდელი.

απέρχομαι (*αόρ. απήλθα, μτχ. απελθών, -ούσα, -όν*) *μετβ., αποθ., δαλαλ.* წასვლა, გასვლა (საიდანმე), დატოვება (ადგილის): *ήλθε, είδε και απήλθε* მოვიდა, ნახა და წავიდა.

απεσταλμένος, -η, -ο 1. გაგზავნილი: *τα ~α μηνύματα με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο* ელექტრონული ფოსტით გაგზავნილი გზავნილები; **2.** (ο/η) ა) ოფიციალური წარმომადგენელი, წარგზავნილი პირი.

απευθείας *επίρρ.* პირდაპირ: *η πτήση έρχεται ~ από τη Νέα Υόρκη* რეისი ნიუ იორკიდან პირდაპირ მოფრინავს.

απευθύνω (*αόρ. απεύθυνα / απηύθυνα, αόρ. παθ. απευθύνθηκα*) *μετβ.* გაგზავნა: *~ έκκληση / διάγγελμα* ვინმესადმი მიმართვას / ოფიციალურ გზავნილს; **-ομαι** მიმართვა (წერილობით ან ზეპირად): *~ομαι στην αρμόδια υπηρεσία* კომპეტენტურ ორგანოს მიემართაე.

απεχθάνομαι (*θλ. ενεστ. και παρατ.*) *μετβ., αποθ.* სიძულვილი, ზიზღი, ვერ ატანა: *~ τη βία* ვერ ვიტან ძალადობას.

απέχθεια η (*πληθ. δεν χρησιμοποιείται*) სიძულვილი, ზიზღი.

απεχθής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) საძულველი, საზიზღარი.

απέχω (*αόρ. απείχα / απέσχον*) *αμετβ.* მანძილზე ყოფნა, დაშორება: *το σπίτι μου ~ει από την πλατεία δέκα λεπτά με τα πόδια* ჩემი სახლი მოედნიდან ათი წუთი ფეხით სავალზე მანძილზეა.

απήχηση η გამოძახილი, გამოხმაურება.

απηχώ (ε) (*αόρ. απήχησα*) *μετβ., χαλαδ.* გამოხმაურება, გამოძახილი.

άπιαστος, -η, -ο 1. დაუჭერელი, დაუკაებელი: *~ εγκληματίας* დაუკაებელი დამნაშავე; **2.** მოუხელთებელი: *~ παίχτης* მოუხელთებელი მოთამაშე; **3.** ხელუხლებელი: *~ο βιβλίο / φαγητό* ხელუხლებელი წიგნი / საჭმელი.

απίθανος, -η, -ο 1. შეუძლებელი: *μου φαίνεται ~ο* შეუძლებლად მეჩვენება; **2.** დაუჯერებელი: *αυτά τα πράγματα είναι ~α, πού ξανακούστηκε κάτι τέτοιο;* ეს დაუჯერებელია, სად

გაგონილა ასეთი რამ? **απίθανα** *επίρρ.* ღუჯერებლად.

απίστευτος, -η, -ο 1. დაუჯერებელი; 2. მთამბეჭდავი, გასაოცარი; **απίστευτα** *επίρρ.* დაუჯერებლად.

απιστία η 1. ათეიზმი, ურწმუნოება; 2. ცოლ-ქმრული ღალატი.

απιστοποίητος, -η, -ο დაუმტკიცებელი: *~α στοιχεία* დაუმტკიცებელი მონაცემები.

άπιστος, -η, -ο 1. ურწმუნო, დაუჯერებელი; 2. ათეისტი, ურწმუნო; 3. მოღალატე (ცოლ-ქმრულ ცხოვრებაში).

απιστώ (ε) (*αόρ. απίστησα*) *αμετβ.* 1. არ დაჯერება: *~ στα λόγια του* არ მჯერა მისი სიტყვების; 2. ცოლ-ქმრული ღალატი.

άπλα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) ფართო, გაშლილი სივრცე: *στην ~ του χωραφιού παίζουν μπάλα τα παιδιά* მინდვრის გაშლილ სივრცეში ბავშვები ბურთს თამაშობენ.

απληροφόρητος, -η, -ο არაინფორმირებული.

απλήρωτος, -η, -ο (απλέρωτος) 1. გადაუხდელი: *~ λογαριασμός / ~ο γραμμάτιο* გადაუხდელი ანგარიში / თამასუქი; 2. ვაკანტური, დაუკავებელი: *η θέση έμεινε ~η* ადგილი ვაკანტური დარჩა.

απλησίαστος, -η, -ο უკარება.

απληστία η გაუმაძღრობა, სიხარბე, ხარბობა.

άπληστος, -η, -ο გაუმაძღარი, ხარბი.

απλοϊκός, -ή, -ό უბრალო (ადამიანი); **απλοϊκά** *επίρρ.* 1. მიამიტად, გულუბრყვილოდ; 2. უბრალოდ; 3. პრიმიტიულად.

απλοποίηση η გამარტივება: *η ~ προβλήματος / διαδικασίας* პრობლემის / პროცესის გამარტივება.

απλοποιώ (ε) (*αόρ. απλοποίησα, αόρ. παθ. απλοποιήθηκα, μτχ. απλοποιημένος*) *μετβ.* გამარტივება, გაადვილება.

απλός, -ή, -ό (απλούς) 1. მარტივი: *~ές λέξεις* მარტივი სიტყვები; 2. უბრალო: *είμαστε ~οί άνθρωποι* უბრალო ადამიანები ვართ; ◊ *~ό εισιτήριο* ა) ბილეთი მხოლოდ ერთი მიმართულებით, ბ) ბილეთი ფასდაკლების გარეშე, *~ή επιστολή* ჩვეულებრივი წერილი (არა დაზღვეული ან შეკვეთილი).

απλότητα η (*πληθ. არ გააჩნια*) სიმარტივე, უბრალოება.

άπλυτος, -η, -ο ჭუჭყიანი, დაუბანელი, გაურეცხავი.

άπλωμα το 1. გაფენა (გასაშრობად): *~ των ρούχων* ტანსაცმლის გაფენა; 2. გაზმორება, გაჭიმვა; 3. გაშლილი სივრცე, გაშლილი ადგილი.

απλώνω (*αόρ. άπλωσα, αόρ. παθ. απλώθηκα, μτχ. απλωμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. გაშლა: *~ τον χάρτη πάνω στο τραπέζι* რუკას მაგიდაზე ეშლი; 2. გაფენა (გასაშრობად): *~ τη μπουγάδα* სარეცხს გასაშრობად გაეფენ; 3. წასმა: *~ τη μπογιά / το χρώμα* ეუსვამ საღებავს / ფერს ეადებ.

απλώς (απλά) *επίρρ.* უბრალოდ, მხოლოდ.

απλώστρα η სარეცხის გასაფენი, საშრობი.

από (απ') 1. -დან: *ξεκίνησε ~ την Αθήνα* ათენიდან გამოემართა; 2. -ზე: *είναι μεγαλύτερος ~ μένα* ჩემზე უფროსია; 3. -გან: *είναι ~ αγνό μαλλί* სუფთა შალისაგანაა; 4. -ით, რაღაცის მეშვეობით: *ζει ~ τη δουλειά του* თავისი სამუშაოთი ცხოვრობს.

αποβάθρα η 1. ნავმისადგომი; 2. ბაქანი.

αποβάλλω (*აόρ. απέβαλα, αόρ. παθ. αποβλήθηκα / επεβλήθην, μτχ. αποβληθείς, -είσα, -έν / αποβεβλημένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** გაგდება, გაძევება: *ο δικαστής απέβαλε από την αίθουσα δύο ακροατές της δίκης* მოსამართლემ დარბაზიდან ორი დამსწრე გააგდო; **2.** *სპორტ.* მოთამაშის გაგდება (არბიტრის მიერ).

αποβιβάζω (*αόρ. αποβίβασα, αόρ. παθ. αποβιβάστηκα, μτχ. αποβιβασμένος*) *μετβ.* გადმოსმა, ჩამოსმა (მგზავრების ტრანსპორტიდან): *το λεωφορείο αποβίβασε τους τελευταίους επιβάτες* ავტობუსმა უკანასკნელი მგზავრები ჩამოსვა.

αποβίβαση η გადმოსმა, გადმოსვლა, ჩამოსვლა (ტრანსპორტიდან): *η ~ των επιβατών γίνεται από τη μεσαία πόρτα του λεωφορείου* მგზავრების ჩამოსვლა ავტობუსის შუა კარიდან ხდება.

αποβλακώνω (αποκουτιαίνω) (*αόρ. αποβλάκωσα, αόρ. παθ. αποβλακώθηκα, μτχ. αποβλακωμένος*) *μετβ.* გამოშტერება, გამოყუყუჩება.

απόβλητος, -η, -ο 1. გაძევებული, გარიყული, გაგდებული; **2.** (τα) ნარჩენები: *βιομηχανικά ~α* სამრეწველო ნარჩენები.

αποβολή η **1.** გაგდება; **2.** მოსწავლის გაგდება გაკვეთილებიდან; **3.** *სპორტ.* მოთამაშის გაგდება (არბიტრის მიერ): *~ ποδοσφαιριστή με κόκκινη κάρτα* ფეხბურთელის თამაშიდან გაგდება წითელი ბარათით; **4.** *მედ.* მუცლის მოშლა.

απογειώνω (*αόρ. απογείωσα, αόρ. παθ. απογειώθηκα, μτχ. απογειωμένος*) *μετβ.* აფრენა (თვითმფრინავის): *το αεροπλάνο απογειώθηκε* თვითმფრინავი აფრინდა.

απογείωση η აფრენა (თვითმფრინავის).

απόγευμα (απόγεμα, απόγιομα) το ნაშუადღევი.

απογευματινός, -ή, -ό 1. ნაშუადღევის: *~ περίπατος* ნაშუადღევის სეირნობა; **2.** (ο, η) ის, ვინც მეორე, შუადღის ცვლაში მუშაობს: *έπιασαν δουλειά οι ~οί* მეორე ცვლამ დაიწყო მუშაობა; **3.** (το) სამხარი.

απογίνομαι (*ჩვეულ. ενεστ. და αόρ. απέγινα*) *αμετβ., αποθ.* გარკვეულ მდგომარეობამდე მისვლა, დამართნა, მოხდენა, მოსვლა: *αν χάσουμε το μαγαζί, εγώ τι θ' απογίνω;* მაღაზიას თუ დავკარგავთ, მე რა მემეელება?

απόγνωση η (*πληθ. არ გააჩნია*) სასოწარკვეთილება, უიმედობა: *βρίσκομαι σε ~* სასოწარკვეთილ მდგომარეობაში ვიმყოფები.

απογοήτευση η იმედის გაცრუება, გულის გატეხა, რწმენის დაკარგვა.

απογοητεύω (*αόρ. απογοήτευσα, αόρ. παθ. απογοητεύθ(τ)ηκα, μτχ. απογοητευμένος*) *μετβ., αμετβ.* იმედის გაცრუება, გულის გატეხა, რწმენის დაკარგვა; **-ομαι** იმედის გაცრუება: *απογοητεύθηκα από το αποτέλεσμα των εκλογών* არჩევნების შედეგებით იმედგაცრუებული დავრჩი.

απόγονος ο შთამომავალი; ◊ *καλούς ~ους* კარგ შთამომავლობას გისურვებთ! (ახალდაქორწინებულ წყვილს).

απογραφή η *იურ.* აღწერა, რეგისტრაცია.

απόγραφο το *იურ.* პირველი ასლი, ამონაწერი: *πήρε ~ από τα πρακτικά της δίκης* სასამართლოს პროტოკოლიდან ამონაწერი მიიღო.

απογυμνώνω (*αόρ. απογύμνωσα, αόρ. παθ. απογυμνώθηκα, μτχ. απογυμνωμένος*) *μετβ.* **1.** გაშიშვლება; **2.** *გადატ.* დაცარიელება, გაცლა: *οι λιστές απο-*

γύμνωσαν το κατάστημα από όλα τα τιμαλφή ყაჩაღებმა ყოველგვარი ძვირფასეულობისაგან გაცალეს მაღაზია.

αποδεικνύω (αποδείχνω) (*αόρ. απέδειξα, αόρ. παθ. αποδείχθ(τ)ηκα μτχ. αποδεδειγμένος / αποδεχθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* **1.** დამტკიცება, მტკიცებულებების წარმოდგენა: *ο συνήγορος απέδειξε την αθωότητα της κατηγορούμενης* ადვოკატმა ბრალდებულის უდანაშაულობა დაამტკიცა; **-ομαι** ჩანს, ირკვევა, ალმოჩნდა: *οι υποσχέσεις του αποδείχθηκαν απατηλές* მისი დაპირებები ტყუილი ალმოჩნდა.

αποδεικτικός, -ή, -ό 1. დამამტკიცებელი: *τα δακτυλικά αποτυπώματα πάνω στο πιστόλι είναι ~ό στοιχείο της ενοχής του* რევოლვერზე არსებული მისი თითის ანაბეჭდები მისი ბრალეულობის დამამტკიცებელია; **2.** (το) რაიმის დამადასტურებელი საბუთი: *~ό φοιτήσεως σε σχολείο* სკოლის ატესტატი.

απόδειξη η **1.** დამტკიცება; **2.** მტკიცებულება: *αδιάσειστη / ισχυρή ~* უდავო / ძლიერი მტკიცებულება; **3.** ქვითარი, ჩეკი.

απόδειπνο το *ეკლ.* მწუხრის ლოცვა.

αποδέκτης ο, **-τρια** η **(αποδεκτών)** მიმღები, ადრესატი.

αποδεκτός, -ή, -ό მიღებული: *η πρότασή του έγινε ~ή* მისი წინადადება მიღებული იქნა.

αποδέσμευση η განთავისუფლება (ვალდებულებებისაგან): *~ από τους όρους της συμφωνίας* ხელშეკრულების პირობებისაგან განთავისუფლება.

αποδεσμεύω (*αόρ. αποδέσμευσα, αόρ. παθ. αποδεσμεύθ(τ)ηκα, μτχ. αποδεσμευμένος*) *μετβ.* განთავისუფლება (ვალდებულებებისაგან): *τον αποδέσμευσε από τις υποχρεώσεις της σύμβασης που υπέγραψε* ხელმოწერილი ხელშეკრულების ვალდებულებებისაგან გაათავისუფლა.

αποδέχομαι (*αόρ. αποδέχθ(τ)ηκα*) *μετβ., αποθ.* დათანხმება, თანხმობის განცხადება, მოწონება: *αποδέχθηκε την πρόσκλησή μας* ჩვენს დაპატიჟებას დათანხმდა.

αποδημητικός, -ή, -ό მომთაბარე, გადამფრენი, მიმომფრენი.

απόδημος, -η, -ο ემიგრანტი, საზღვარგარეთ მცხოვრები: *~ Ελληνισμός* საბერძნეთის საზღვრებს გარეთ მცხოვრები ბერძნები.

αποδιαρθρώνω (*αόρ. αποδιάρθρωσα, αόρ. παθ. αποδιαρθρώθηκα, μτχ. αποδιαρθρωμένος*) *μετβ.* დეზორგანიზება, დაშლა.

αποδίδω (*αόρ. απέδωσα, αόρ. παθ. αποδόθηκα, μτχ. αποδεδομένος*) *μετβ., αμετβ., βαλαβ.* **1.** დაბრუნება: *θα αποδώσω τα οφειλόμενα* ვალებს დავაბრუნებ; **2.** პატივის მიგება: *του αποδόθηκαν τιμές* მას პატივი მიაგეს; **3.** დაკისრება (პასუხისმგებლობის), გადაბრალება (დანაშაულის): *~ ευθύνες σε κάποιον* პასუხისმგებლობას ვაკისრებ ვინმეს; **4.** გადმოცემა, გამოხატვა: *το δημοσίευμα δεν ~ει σωστά το νόημα των δηλώσεων του υπουργού* პუბლიკაცია სწორად არ გადმოსცემს მინისტრის განცხადებების აზრს; **5.** სარგებელის მოტანა, მოგების მოტანა: *έκλεισε την επιχείρηση, διότι δεν του απέδιδε χρήματα* დახურა საწარმო, ვინაიდან მისთვის მოგება არ მოჰქონდა; **6.** შედეგის, ნაყოფის გამოღება: *δυστυχώς δεν απέδωσαν οι πολύχρονες προσπάθειές του* სამწუხაროდ მისმა მრავალწლიანმა მცდელობამ შედეგი ვერ გამოიღო.

αποδιοργανώνω (*αόρ. αποδιοργάνωσα, αόρ. παθ. αποδιοργανώθηκα, μτχ.*

αποδιοργανωμένος) *μετβ.* დაშლა, დეზორგანიზება, დეზორგანიზაცია.

αποδοκιμάζω (*აόρ. αποδοκίμασα, აόρ. παθ. αποδοκιμάστ(θ)ηκα, μτχ. αποδοκιμασμένος*) *μετβ.* განსჯა, გაკიცხვა, გაკრიტიკება: ~ *αυστηρά* მკაცრად ვაკრიტიკებ.

αποδοκιμασία η განსჯა, გაკიცხვა, გაკრიტიკება: *είναι δεδομένη η ~ τέτοιων πράξεων από την Εκκλησία* ფაქტია, რომ ეკლესია მსგავს ქმედებებს გაკიცხავს.

απόδοση η **1.** შედეგი, შედეგის ქონა, ნაყოფის გამოღება, გამომუშავება (სამსახურში): *έχω χαμηλή / υψηλή ~* დაბალი / მაღალი შედეგი მაქვს; **2.** ნაყოფიერება, პროდუქტიულობა; **3.** სარგებელი, მოგება: *τι ~ έχουν τα ομόλογα;* რა სარგებელი აქვთ ობლიგაციებს? **4.** პატივის მიგება: ~ *τιμών* პატივის მიგება; **5.** გადმოცემა, გამოხატვა, შესრულება (თარგმანისას და სხვ); **6.** თამაში (როლის, ნაწარმოების): *επιτυχημένη / συγκινητική ~ του ρόλου της Μήδειας* მედეას როლის წარმატებული / ამაღელვებელი შესრულება.

αποδοτικός, -ή, -ό მომგებიანი, შემოსავლიანი: *η επένδυση αποδείχθηκε εκ των υστέρων ιδιαίτερα ~ή* ინვესტიცია საბოლოოდ ძალიან მომგებიანი აღმოჩნდა.

αποδοχή η (οι) ანაზღაურება: *οι χαμηλές / υψηλές ~ές* დაბალი / მაღალი ანაზღაურება; ◊ *νομ. ~ κληρονομίας* მემკვიდრეობის აღიარება.

απόδραση η გაქცევა (ციხიდან), *გადატ.* წასვლა, გაქცევა, თავის არიდება: ~ *από την πραγματικότητα* რეალობისათვის თავის არიდება.

αποδυναμώνω (*აόρ. αποδυνάμωσα, აόρ. παθ. αποδυναμώθηκα, μτχ. αποδυναμωμένος*) *μετβ.* დასუსტება, ძალის გამოცლა, დაუძლურება: *τα ελλείματα αποδυνάμωσαν την οικονομία της χώρας* სხვადასხვა სახის დეფიციტმა ქვეყნის ეკონომიკა დაასუსტა.

αποδώ *επίρρ.* **1.** აქედან, აქეთა მხრიდან, აქეთ: *έλα ~* აქედან მოდი; **2.** ამიერიდან, ამ წუთიდან, ამ დროიდან, აწი: ~ *και πέρα θα κάνεις ό,τι σου λέω* ამიერიდან იმას გააკეთებ, რასაც მე გეტყვი.

αποζημιώνω (*აόρ. αποζημίωσα, აόρ. παθ. αποζημιώθηκα, μτχ. αποζημιωμένος*) *μετβ., Ιιρლ., გადატ.* კომპენსირება, კომპენსაციის გადახდა.

αποζημίωση η *Ιιρლ., გადატ.* საკომპენსაციო თანხა, კომპენსაცია: *κατέβαλε τη νόμιμη ~* კანონით გათვალისწინებული კომპენსაციის თანხა გადაიხადა.

απόηχος ο ექო, გამოძახილი.

αποθαρρυντικός, -ή, -ό უიმედო, იმედის დამკარგავი, დამაფიქრებელი: *τα αποτελέσματα της έρευνας ήταν τελείως ~ά* გამოკვლევის შედეგები დამაფიქრებელი იყო.

αποθαρρύνω (*აόρ. αποθάρρυνα, აόρ. παθ. αποθαρρύνθηκα, μτχ. αποθαρρυ(η)μένος*) *μετβ.* საკუთარი ძალების, საკუთარი თავის რწმენის დაკარგვა, დაბნევა: *μετά την πρώτη αποτυχία αποθαρρύνθηκε* პირველივე წარუმატებლობის შემდეგ საკუთარი თავის რწმენა დაკარგა.

απόθεμα το (*ჩვეულ. πληθ.*) მარაგი, რეზერვი: *εξαντλήθηκαν τα ~τα νερού* დამთავრდა წყლის მარაგი.

αποθέτω (*აόρ. απέθεσα, აόρ. παθ. αποτέθηκα / απετέθην, -ης, -η, μτχ. αποτεθείς, -είσα. -εν / αποτεθημένος*) *μετβ., გადატ.* დამყარება (ვინმეზე): ~ *τις ελπίδες μου* იმედებს ვამყარებ.

αποθεώνω (*აόρ. αποθέωσα, აόρ. παθ. αποθεώθηκα, μτχ. αποθεωμένος*) *μετβ.* გაღმერთება.

αποθέωση η (*πληθ.არ გააჩნია*) ტრიუმფი, ტრიუმფით მეხვედრა.

αποθηκάριος ο/η საწყობის გამგე, მეკუჭნაე.

αποθήκευση η **1.** საწყობში, საკუჭნაოში შენახვა; **2.** მომარაგება, მარაგების გაკეთება; **3.** *კომპ.* დამახსოვრება.

αποθηκεύω (*აბრ. αποθήκευσα, აბრ. παθ. αποθηκεύθ(τ)ηκα, მტკ. αποθηκευμένος*) *მეტბ.* **1.** საწყობში, საკუჭნაოში შენახვა; **2.** მომარაგება, მარაგის გაკეთება; **3.** *კომპ.* დამახსოვრება.

αποθήκη η საწყობი, საკუჭნაო.

αποικία η კოლონია.

αποίκηση η კოლონიზაცია, კოლონიების შექმნა.

αποικιστής ο, **-τρια** η კოლონიზატორი.

αποικισμός ο დასახლება, კოლონიზაცია.

αποκαθιστώ (α) (αποκατασταίνω) (*აბრ. αποκατέστησα, აბრ. παθ. αποκαταστάθηκα, მტკ. αποκατεστημένος*) *მეტბ.* აღდგენა, მოწესრიგება, გამოსწორება: *αποκατέστησε αμέσως τη ζημιά που είχε προκαλέσει* მიყენებული ზარალი მაშინვე აუნაზღაურა.

αποκαλυπτικός, -ή, -ό 1. მამხილებელი: *~ό ρεπορτάζ / ~ή έρευνα / ~ές δηλώσεις* მამხილებელი რეპორტაჟი / გამოკვლევა / განცხადებები; **2.** *თეოლ.* აპოკალიფსური.

αποκαλύπτω (*აბრ. αποκάλυψα, აბრ. παθ. αποκαλύφθηκα / απεκαλύφθην, -ης, -η, მტკ. αποκαλυμμένος / απεκαλυμμένος*) *მეტბ., გადატ.* გამეღავნება, გამოამჟღავნება, მხილება: *~ ένα μυστικό / ένα σχέδιο* ვამეღავნებ საიდუმლოს / გეგმას.

αποκάλυψη η **1.** გამეღავნება, გამოამჟღავნება; **2.** აღმოჩენა: *το παιδάκι που έπαιξε στην ταινία ήταν πραγματική ~* ბაღშეი, რომელიც ამ ფილმში თამაშობდა, ნამდვილი აღმოჩენა იყო; **3. (Α~)** აპოკალიფსი.

αποκαλώ (ε) (*აბრ. αποκάλεσα, აბრ. παθ. αποκλήθηκα, მტკ. αποκαλούμενος*) *მეტბ.* დაძახება, დარქმევა, წოდება: *τους ~ούν "χωριάτες" λόγω της άζεστης συμπεριφοράς τους* უხეში საქციელის გამო მათ "სოფლელებს" ეძახიან.

αποκαρδιώνω (*აბრ. αποκαρδίωσα, აბრ. παθ. αποκαρδιώθηκα, მტკ. αποκαρδιωμένος*) *მეტბ.* უიმედობაში ჩავარდნა, შეფიქრიანება, თავგზის დაბნევა.

αποκατάσταση η აღდგენა, მოწესრიგება, გამოსწორება: *η ~ της υγείας / των σχέσεων* ჯანმრთელობის / ურთიერთობების მოწესრიგება.

απόκεντρος, -η, -ο 1. ცენტრიდან დაშორებული, მოშორებული; **2.** (το) ქალაქის გარეუბანი.

αποκέντρωση (αποκεντροποίηση) η დეცენტრალიზაცია.

αποκεφαλίζω (*აბრ. αποκεφάλισα, აბრ. παθ. αποκεφαλίστ(θ)ηκα, მტკ. αποκεφαλισμένος*) *მეტბ.* თავის მოჭრა, თავის მოკვეთა.

αποκηρύσσω (*აბრ.αποκήρυξα, აბრ. παθ. αποκηρύχθ(τ)ηκα, მტკ. αποκηρυγμένος*) *მეტბ.* **1.** სახალხოდ გაკიცხვა, დაგმობა; **2.** ა) შვილზე უარის თქმა, ბ) შვილის მემკვიდრეობის გარეშე დატოვება: *αν τολμήσει και παντρευτεί χωρίς τη συγκατάθεσή μου, θα την αποκηρύξω* თუ გაბედავს და ჩემი ნებართვის გარეშე გათხოვდება, მემკვიდრეობის გარეშე დაგტოვებ; **3.** ეკლესიიდან მოკვეთა.

αποκλεισμός ο **1.** ჩაკეტვა, გადაკეტვა: *ο ~ των κεντρικών δρόμων* ცენტრალური გზების გადაკეტვა; **2.** იზოლაცია, მოწყვეტა: *ο ~ των ορεινών χωριών από τα χιόνια* მაღალმთიანი სოფლების იზოლაცია, (ცენტრიდან) მოწყვეტა თოვლის გამო; **3.** *სამხ.* ბლოკადა, ალყა; **4.** არ დაშვება, მოხსნა (შეჯიბრიდან, ღონისძიებიდან); **5.** გაგდება, გაძევება, ამოშლა (მონაწილეთა სიიდან).

αποκλειστικός, -ή, -ό განსაკუთრებული, ექსკლუზიური: *~ό δικαίωμα* განსაკუთრებული უფლება, *~ή είδηση / συνέντευξη* ექსკლუზიური ინფორმაცია / ინტერვიუ; **αποκλειστικά / αποκλειστικώς** *επίρρ.* განსაკუთრებულად.

αποκλειστικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) განსაკუთრებულობა, ექსკლუზიურობა.

αποκλείω (*აόր. απέκλεισα, აόр. παθ. αποκλείστ(θ)ηκα, მτχ. αποκλεισμένος*) *μετβ.* **1.** გადაკეტვა, იზოლაცია; **2.** *სამხ.* ბლოკადა, ალყა; **3.** არ დაშვება (შეჯიბრზე, ღონისძიებაზე, შემდგომ შეჯიბრებებე): *τους απέκλεισαν από τον διαγωνισμό, διότι δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις συμμετοχής* ისინი კონკურსზე არ დაუშვეს, ვინაიდან მონაწილეთათვის არსებულ წინასწარ მოთხოვნებს ვერ აკმაყოფილებდნენ; **4.** გაგდება, გაძევება; ◊ *~εται* ა) გამორიცხულია: *~εται να κάνω λάθος* გამორიცხულია ვცდებოდე, ბ) შეუძლებელია: *~εται να βγεις έξω με τέτοια βροχή* შეუძლებელია ასეთ წვიმაში გარეთ გასელა, *δεν ~εται* არაა გამორიცხული, მესაძლოა.

απόκληρος, -η, -ο მემკვიდრეობის, წილის გარეშე დარჩენილი.

αποκληρώνω (*აόр. αποκλήρωσα, აόр. παθ. αποκληρώθηκα, მτχ. αποκληρωμένος*) *μετβ.* მემკვიდრეობის, წილის გარეშე დატოვება.

απόκληση η დაძახება, წოღება (სახელის).

αποκλίνω (*აόр. απέκλινα*) *αμετβ.* გადახრა, დახრა, გადახვევა.

απόκλιση η გადახრა, გადახვევა.

αποκοιμιέμαι (αποκιμιέμαι, αποκοιμούμαι) (*აόр αποκοιμήθηκα*) *αμετβ., αποθ.* ჩაძინება.

αποκοιμίζω (*აόр. αποκοίμησα, მτχ. αποκοιμισμένος*) *μετβ.* ჩაძინება, დაძინება (ვინმესი).

απόκομμα το ამონაჭერი: *μάζευε τα ~τα των εφημερίδων που τον ενδιέφεραν* გაზეთებიდან მისთვის საინტერესო ინფორმაციების ამონაჭრებს აგროვებდა.

αποκομμένος, -η, -ο მოწყვეტილი, მოშორებული, გარიყული: *ζούσε ~ από τον κοινωνικό του περίγυρο* სოციალური გარემოდან გარიყული ცხოვრობდა; **αποκομμένα** *επιρρ.* მოწყვეტილად, მოშორებულად, გარიყულად.

αποκορύφωμα το მწვერვალი, ზენიტი, პიკი: *στο ~ της καριέρας* კარიერის მწვერვალზე.

αποκορυφώνω (*აόр. αποκορύφωσα, აόр. παθ. αποκορυφώθηκα, მτχ. αποκορυφωμένος*) *μετβ.* ზენიტში ყოფნა, პიკის მიღწევა.

αποκρατικοποίηση η პრივატიზაცია, სახელმწიფო მფლობელობიდან კერძო საკუთრებაში გადაცემა.

αποκρατικοποιώ (ε) (*აόр.αποκρατικοποίησα, აόр. παθ. αποκρατικοποιήθηκα, მτχ. αποκρατικοποιημένος*) *μετβ.* პრივატიზაცია, სახელმწიფო მფლობელობიდან კერძო საკუთრებაში გადაცემა.

Αποκριά η **1.** ყველიერი; **2.** კარნავალი, რომელიც იმართება ყველიერის კვირას.

αποκριάτικος, -η, -ο 1. ყველიერის, ყველიერთან დაკავშირებული; **2.** საკარნავალო.

αποκρίνομαι (*აόρ.αποκρίθηκα*) *μετβ., αποθ.* პასუხის გაცემა.

απόκριση η პასუხი.

απόκρουση η **1.** მოგერიება, უკუგდება: *~ της εχθρικής επίθεσης* მტრის იერიშის მოგერიება; **2.** უარის თქმა: *~ πρότασης / προσφοράς* წინადადებაზე / შემოთავაზებაზე უარის თქმა.

αποκρουστικός, -ή, -ό საზიზღარი, საძაგელი, აუტანელი: *~ή συμπεριφορά / ~ χαρακτήρας* საზიზღარი საქციელი / აუტანელი ხასიათი; **αποκρουστικά** *επίρρ.* საზიზღრად, საშინლად, საძაგლად, აუტანლად.

αποκρούω (*αόρ.απέκρουσα, αόρ. παθ. αποκρούστηκα*) *μετβ.* **1.** მოგერიება, უკუგდება: *~ την εχθρική επίθεση* ვიგერიებ მტრის თავდასხმას; **2.** უარის თქმა: *~ πρόταση / προσφορά* უარს ვამბობ წინადადებაზე / შემოთავაზებაზე.

αποκρυπτογράφηση η *λογ., გადატ.* გაშიფრა.

αποκρυπτογραφώ (ε) (*αόρ. αποκρυπτογράφησα, αόρ. παθ. αποκρυπτογραφήθηκα, μτχ. αποκρυπτογραφημένος*) *μετβ., λογ., გადატ.* გაშიფრა.

αποκρύπτω (αποκρύβω) (*αόρ. απέκρυψα*) *μετβ.* დამალვა, დაფარვა: *~ την αλήθεια* სიმართლეს ვმალავ.

απόκρυφος, -η, -ο საიდუმლო, იდუმალი: *~ες διασυνδέσεις* საიდუმლო კავშირები; **απόκρυφα** *επίρρ.* საიდუმლოდ, ფარულად, მალულად.

απόκτημα (απόχτημα) το შენაძენი.

απόκτηση (απόχτηση) η (*πληθ. არ გააჩნია*) შეძენა: *~ γνώσεων / περιουσίας* ცოდნის / ქონების შეძენა.

αποκτώ (αποχτώ) (α) (*αόρ. απέκτησα / απόχτησα, αόρ. παθ. αποκτήθηκα, μτχ. αποκτημένος*) *μετβ.* მიღება, მოპოვება, შეძენა: *απέκτησε μεγάλη περιουσία μετά τον θάνατο του πατέρα του* მამამისის სიკვდილის შემდეგ დიდი ქონება მიიღო, *απέκτησε τρία παιδιά* სამი შვილი შეეძინა.

αποκωδικοποίηση η დეკოდირება, გაშიფრა.

αποκωδικοποιώ (ε) (*αόρ. αποκωδικοποίησα, αόρ. παθ. αποκωδικοποιήθηκα, μτχ. αποκωδικοποιημένος*) *μετβ.* დეკოდირება, გაშიფრა.

απολαμβάνω (*αόρ. απόλαυσα / απήλαυσα*) *μετβ.* სიამოვნების მიღება, დატკბობა: *~ το γεύμα / τη θέα* ვტკბები სადილით / ხედით.

απόλαυση η სიამოვნება, ტკბობა.

απολαυστικός, -ή, -ό სასიამოვნო, სიამოვნების მომგვრელი: *~ό γεύμα / ~ή παρέα* სასიამოვნო სადილი / წრე; **απολαυστικά** *επίρρ.* სასიამოვნოდ.

απολιτικός, -ή, -ό აპოლიტიკური.

απολίτιστος, -η, -ο არაცივილიზებული, უკულტურო: *~ λαός / ~η συμπεριφορά* არაცივილიზებული ერი / უკულტურო საქციელი.

απολλύω (*αόρ. απόλεσα, αόρ. παθ. απολέσθην, μτχ. απολεσθείς, -είσα,-έν*) *μετβ., მაღალფ.* დაკარგვა: *απόλεσε την ψυχραιμία του* წონასწორობა დაკარგა; ◊ *απολεσθέντα αντικείμενα* დაკარგული ნივთები.

απολογία η აპოლოგია, ბრალდებულის მიერ წარმოთქმული გასამართლებელი სიტყვა, თავის მართლება.

απολογισμός ο **1.** ანგარიშის წარდგენა, ანგარიშის ჩაბარება: *κάνε μου τον ~ό των ετησίων εξόδων του σπιτιού* გამიკეთე სახლის წლიური ხარჯების ანგარიში; **2.** ანგარიში: *~ εσόδων και εξόδων του κράτους* სახელმწიფოს შემოსაელებისა და გასაელების ანგარიში.

απολογούμαι (απολογιέμαι, απολογιούμαι) (*αόρ. απολογήθηκα*) *μετβ., αμετβ., αποθ.* თავის მართლება, თავის დაცვა (სასამართლოში): *ο δράστης του εγκλήματος ~είται αύριο στο δηκαστήριο* დამნაშავე ხვალ თავს იმართლებს სასამართლოში.

απολυμαίνω (*αόρ. απολύμανα, αόρ. παθ. απολυμάνθηκα, μτχ. απολυμασμένος*) *μετβ.* დეზინფიცირება.

απολύμανση η დეზინფექცია, დეზინფიცირება: *χημική ~* ქიმიური დეზინფექცია, *κάνω ~* დეზინფექციას ვატარებ.

απόλυση η **1.** სამსახურიდან განთავისუფლება: *η επιχείρηση προχώρησε σε μαζικές ~εις εργαζομένων* საწარმომ დასაქმებულთა მასიური განთავისუფლება დაიწყო; **2.** ციხიდან განთავისუფლება; **3.** სკოლის დამთავრება, სწავლის დასრულება: *βαθμός ~εως από τη Γ΄τάξη του Λυκείου* ლიცეუმის მესამე კლასის დამთავრების შედეგები.

απολυτήριο το **1.** ატესტატი: *Δημοτικού / Γυμνασίου* დაწყებითი სკოლის / გიმნაზიის ატესტატი; **2.** სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნის მოწმობა.

απολυτηριούχος ο/η *მაღალფ.* **1.** სკოლის ატესტატის მქონე; **2.** სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნის მოწმობის მქონე.

απόλυτος, -η, -ο აბსოლუტური: *~η ελευθερία* აბსოლუტური თავისუფლება; ◊ *~η πλειοψηφία* აბსოლუტური უმრავლესობა.

απολύω (*αόρ. απέλυσα, αόρ. παθ. απολύθηκα, μτχ. απολυμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** სამსახურიდან განთავისუფლება: *η επιχείρηση απέλυσε εκατό υπαλλήλους* საწარმომ ასი თანამშრომელი გაანთავისუფლა სამსახურიდან; **2.** ციხიდან განთავისუფლება; **3.** *სამხ.* სამხედრო ბეგარისაგან განთავისუფლება, სავალდებულო სამხედრო სამსახურის დასრულება.

απόμακρος, -η, -ο 1. შორეული: *~η συνοικία* შორეული დასახლება; **2.** განმარტოებული, მარტოსული; **απόμακρα** *επίρρ.* შორეულად, განმარტოებულად, მარტოსულად.

απομάκρυνση η **1.** გაცლა, გაყვანა: *η ~ των παιδιών από την εμπόλεμη ζώνη* საბრძოლო ხაზიდან ბავშვების გაყვანა; **2.** გაგდება, ჩამოშორება; **3.** დაშორება, გაღახვევა: *η ~ μιας χώρας από τις αρχές του Διεθνούς Δικαίου* საერთაშორისო სამართლის ნორმებიდან ქვეყნის კურსის გაღახვევა.

απομακρύνω (*αόρ.απομάκρυνα, αόρ. παθ. απομακρύνθηκα, μτχ. απομακρυσμένος*) *μετβ.* **1.** გაცლა, გაყვანა, მომორება, გატანა: *~ τα εύφλεκτα υλικά* გამაქვს აღვილად აალებადი ნივთიერებები; **2.** წასვლა: *μην απομακρυνθείτε, σε λίγο φεύγουμε* შორს ნუ წახვალთ, ცოტა ხანში გავდივართ; **3.** *გადატ.* გაგდება, გადაყენება, მოშორება, მოცილება: *απομακρύνθηκε από το πόστο του* გადაყენებულ იქნა თანამდებობიდან.

απομακρυσμένος, -η, -ο შორეული, დაშორებული, შორს მდებარე: *τα*

~α χωριά της ελληνικής επαρχίας საბერძნეთის ეპარქიის შორეული სოფლები.

απόμαχος ο ეტერანი.

απομεινάρι (απομεινάδι) το (*γεν. αρ გააჩნია*) **1.** ნარჩენი: *τα ~α φαγητών* საჭმლის ნარჩენი; **2.** ნაშთი, ნანგრევი: *~ αρχαίου ναού* ძველი ტაძრის ნანგრევები.

απομένω (*αόρ απόμεινα / απέμεινα*) *αμετβ.* დარჩენა: *μας ~ουν πέντε λεπτά μέχρι* ხუთი წუთი გერჩება.

απομίμηση η მიბაძვა, იმიტაცია, კოპირება.

απομιμούμαι (*αόρ. απομιμήθηκα*) *μετβ., αποθ.* მიბაძვა.

απομνημονεύματα τα მემუარები.

απομνημονεύω (*αόρ. απομνημόνευσα, αόρ. παθ. απονημονεύθηκα, μτχ. απομνημονευμένος*) *μετβ.* დაზეპირება.

απομονώνω (*αόρ απομόνωσα, αόρ. παθ. απομονώθηκα, μτχ. απομονωμένος*) *μετβ.* განცალკევება, იზოლირება, განმარტოება: *ζούσε απομονωμένος σ'ένα ξερονήσι* განმარტოებული ერთ უდაბურ კუნძულზე ცხოვრობდა.

απομόνωση η **1.** იზოლაცია, იზოლირება, განცალკევება: *η χώρα βρίσκεται σε πολιτική ~* ქვეყანა პოლიტიკურ იზოლაციაში იმყოფება; **2.** კარცერი; **3.** საავადმყოფოს იზოლატორი.

απομονωτήριο το იზოლატორი.

απομυθοποίηση η რეალური სახის წარმოჩენა, დემითოლოგიზაცია: *η ~ ενός πολιτικού* პოლიტიკოსის რეალური სახის წარმოჩენა.

απομυθοποιώ (ε) (*αόρ. απομυθοποίησα, αόρ. παθ. απομυθοποιήθηκα, μτχ. απομυθοποιημένος*) *μετβ.* რეალური სახის წარმოჩენა, დემითოლოგიზაცია.

απονεκρώνω (*αόρ. απονέκρωσα, αόρ. παθ. απονεκρώθηκα, μτχ. απονεκρωμένος*) *μετβ.* **1.** *Ιατρ., გადატ.* პარალიზება; **2.** *გადატ.* ჩაკვლა, მოკვლა: *απονεκρώθηκαν τα όνειρα* ჩაკვდა ოცნებები.

απονέμω (*αόρ. απένειμα, αόρ. παθ. απονεμήθηκα, μτχ. απονεμημένος*) *μετβ.* მინიჭება: *του απένειμαν βραβείο χιλιάδων* მიანიჭეს; ◊ *~ δικαιοσύνη* მართლმსაჯულების აღსრულება არსებული კანონმდებლობის თანახმად, *სამხ. ~ τιμές* მისალმება, პატივის მიგება (სამხედრო წესით).

απονομή η **1.** მინიჭება, დაჯილდოება: *~ βραβείου χιλιάδος* გადაცემა; **2.** დაჯილდოების ცერემონიალი.

άπονος, -η, -ο შეუბრალებელი: *~ άνθρωπος* შეუბრალებელი ადამიანი.

αποξενώνω (*αόρ. αποξένωσα, αόρ. παθ. αποξενώθηκα, μτχ. αποξενωμένος*) *μετβ.* გაუცხოება, ჩამოშორება.

αποξένωση η (*πληθ. არ გააჩნია*) გაუცხოება, სიმარტოვე, მარტოობა: *η ~ των σύγχρονων μεγαλουπόλεων* თანამედროვე მეგაპოლისებისთვის დამახასიათებელი გაუცხოება.

απόπειρα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) მცდელობა: *~ αυτοκτονίας / ληστείας / φόνου* თვითმკვლელობის / ყაჩაღობის / მკვლელობის მცდელობა.

αποπειρατικός, -ή, -ό საცდელი.

αποπειρώμαι (*αόρ. αποπειράθηκα*) *μετβ., αποθ.* ცდა: *τρεις κουκουλοφόροι αποπειράθηκαν να ληστέψουν το υποκατάστημα της τράπεζας* სამი ნიღბიანი ბანკის ფილიალის გაძარცვას შეეცადა.

αποπερατώνω (*αόρ. αποπεράτωσα, αόρ. παθ. αποπερατώθηκα, μτχ. αποπερατωμένος*) *μετβ.* დასრულება,

დამთავრება: ~ *τον κύκλο των σπουδών* სწავლის კურსს ვამთავრებ.

αποπεράτωση η დასრულება, დამთავრება.

αποπλάνηση η შეცდენა; ◊ *ιατρ.* ~ *παιδιών* არასრულწლოვანთა შეცდენა.

αποπλανώ (α) (*აόρ. αποπλάνησα, αόρ. παθ. αποπλανήθηκα, μτχ. αποπλανημένος*) *μετβ.* შეცდენა: *αποπλάνησε ένα ανήλικο κορίτσι* არასრულწლოვანი გოგონა შეაცდინა.

αποπληρωμή η საბოლოო დაფარვა, ბოლომდე გასტუმრება: *η ~ των χρεών* ვალების ბოლომდე გასტუმრება.

αποπνικτικός, -ή, -ό (αποπνιχτικός) დახუთული, დაგუბებული.

αποποινικοποίηση η აკრძალვის, კანონსასჯელის გაუქმება, კანონით ნების დართვა: ~ *των εκτρώσεων* აბორტების აკრძალვის გაუქმება.

αποποινικοποιώ (ε) (*αόρ. αποποινικοποίησα, αόρ. παθ. αποποινικοποιήθηκα, μτχ. αποποινικοποιημένος*) *μετβ.* ნების დართვა: *στην Ολλανδία έχουν αποποινικοποιήσει τη χρήση των ναρκωτικών* ჰოლანდიაში ნარკოტიკების მიღება კანონით ნებადართულია.

απορία η (*πληθ. ακ გαιβν*) **1.** შეკითხვა, შენიშვნა: *γράφω τις ~ες μου στο τετράδιο* შენიშვნებს ჩემს რვეულში ვწერ; **2.** გაოცება, გაოგნება, შეცბუნება: *κοιτάζω με ~* გაოცებით შეეცქერი; **3.** სიღარიბე, შემოსაველის არქონა: *πιστοποιητικό ~* საბუთი შემოსაველის არქონის შესახებ.

άπορος, -η, -ο ხელმოკლე, ღარიბი.

απορρέω (*αόρ. απέρρευσα*) *μετβ.* გამოსვლა, გამომდინარეობა: *οι υποχρεώσεις του ~ουν από τη σύμβαση* მისი ვალდებულებები მის მიერ ხელმოწერილი ხელშეკრულებიდან გამომდინარეობს.

απόρρητος, -η, -ο 1. კონფიდენციალური, საიდუმლო: *άκρως ~ο έγγραφο* სრულიად საიდუმლო დოკუმენტი; **2.** (το) საიდუმლო.

απόρριμμα το (*ბჟვულ. πληθ.*) ნარჩენი, ნაყარი, ნაგავი: *ο κάδος των ~ων* დიდი ნაგვის ყუთი.

απορρίπτω (*αόρ. απέρριψα, αόρ. παθ. απορρίφθηκα, μτχ. απορριφθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* **1.** უარყოფა, უარის თქმა, უგულებელყოფა: *απέρριψε την πρότασή τους για συνεργασία* მათთან თანამშრომლობაზე უარი თქვა; **2.** გაგდება, მოხსნა: *απορρίφθηκε στο μάθημα της ιστορίας* ისტორიის გაკვეთილიდან გაგდებული იქნა.

απόρριψη η **1.** უარყოფა, უარის თქმა, უგულებელყოფა: ~ *σχεδίου / πρότασης / αιτήματος* გეგმის / წინადადების უარყოფა / მოთხოვნის არ დაკმაყოფილება; **2.** ჩაჭრა: *η ~ του στις προαγωγικές εξετάσεις* მომდევნო კურსზე გადასასვლელ გამოცდებზე ჩაჭრა.

απορρόφηση η **1.** შესრუტვა, შეწოვა: *η ~ του νερού από τις ρίζες των φυτών* მცენარეთა ფესვების მიერ წყლის შესრუტვა; **2.** ათვისება, გამოყენება, ექსპლუატაცია: ~ *πιστώσεων / δανείων* კრედიტების / სესხების ათვისება; **3.** შეთვისება, ასიმილაცია, ადაპტაცია: *η ~ των μεταναστών από την ξένη κοινωνία* უცხო საზოგადოებაში ემიგრანტების ადაპტაცია.

απορροφητήρας ο **1.** შემწოვი, სასრუტი: ~ *ηλεκτρικής σκούπας* მტვერსასრუტის შემწოვი; **2.** ორთქლის გამწოვი, სამზარეულოს გამწოვი.

απορροφητικός, -ή, -ό შემწოვი, შემსრუტავი, საშრობი: *~ό χαρτί* საშრობი ქაღალდი.

απορροφώ (α/ε) (*აόρ. απορρόφησα, აόρ. παθ. απορροφήθηκα, μτχ. απορροφημένος*) *μετβ.* **1.** შესრუტება, შეწოვა: *το σφουγγάρι ~ά το νερό* ღრუბელი წყალს ისრუტავს; **2.** ათვისება, გამოყენება: *~ κονδύλια* ფონდების ათვისება.

απορρύπανση η გაწმენდა, გასუფთავება (ქიმიური ნივთიერებების შემცველი გამწმენდი საშუალებებით).

απορρυπαντικός, -ή, -ό 1. გამწმენდი, გამასუფთავებელი; **2.** (το) ქიმიური ნივთიერებების შემცველი გამწმენდი საშუალება.

απορώ (ε) (*აόρ. απόρησα, μτχ. απορημένος*) *μετβ.* **1.** გაოცება, გაკვირვება, ვერ გაგება: *~ πού το βρίσκει τέτοιο θράσος* გაოცებული ვარ, საიდან აქვს ასეთი სითავხედე; **2.** *αμετβ.* დაბნევა.

αποσαφηνίζω (*აόρ. αποσαφήνισα, აόρ. παθ. αποσαφηνίστ(θ)ηκα, μτχ. αποσαφηνισμένος*) *μετβ.* გარკვევით თქმა, კონკრეტულად წარმოჩენა, დაკონკრეტება.

αποσαφήνιση η გარკვევით თქმა, დაკონკრეტება.

αποσιώπηση η მიჩუმათება, წაყრუება, მიჩქმალვა: *~ της κατάχρησης / της παρανομίας* გაფლანგვის / უკანონობის მიჩქმალვა.

αποσιωπητικά τα *γρაμ.* მრავალწერტილი.

αποσιωπώ (α) (*აόρ. αποσιώπησα, აόρ. παθ. αποσιωπήθηκα, μτχ. αποσιωπημένος*) *μετβ.* **1.** მიჩუმათება, წაყრუება, დამალვა; **2.** მიჩქმალვა.

αποσκευή η (*ჩვეულ. πληθ.*) ბარგი, ტვირთი.

αποσκοπώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) (+ *σε*) მიზნად დასახვა.

αποσμητικός, -ή, -ό 1. უსიამოვნო სუნის გამანეიტრალებელი: *~ές ουσίες* უსიამოვნო სუნის გამანეიტრალებელი ნივთიერებები; **2.** (το) ა) დეზოდორი, ბ) უსიამოვნო სუნის გამანეიტრალებელი საშუალება.

απόσπαση η *διαλεξθ.* **1.** მოძრობა, მოწყვეტა; **2.** წართმევა, მითვისება, მისაკუთრება: *~ εδαφών από γειτονικό κράτος* მეზობელი სახელმწიფოს მიერ მიწების მისაკუთრება.

απόσπασμα το ნაწყვეტი, ფრაგმენტი: *λογοτεχνικό / ποιητικό ~* ლიტერატურული ნაწარმოების / ლექსის ნაწყვეტი.

αποσπασματικός, -ή, -ό ფრაგმენტული.

αποσπώ (α) (*აόρ. απέσπασα, აόρ. παθ. αποσπάστ(θ)ηκα, μτχ. αποσπασμένος / απεσπασμένος*) *μετβ.* **1.** მოძრობა, მოწყვეტა; **2.** წართმევა, მითვისება, მისაკუთრება, გამოძალვა: *του αποσπούσαν μεγάλα ποσά με εκβιασμό* შანტაჟის გზით დიდ თანხებს სძალავდნენ; **3.** სამუშაოდ მიელინება, სამუშაოდ გაგზავნა: *τον απέσπασαν σε ένα νησί* ერთ კუნძულზე მიაელინეს სამუშაოდ.

απόσταγμα το გამოხდის პროდუქტი, დისტილატი: *~ οίνου* ღვინის დისტილატი (კონიაკი).

αποστάζω (*აόρ. απέσταξα, აόρ. παθ. αποστάχθηκα, μτχ. αποσταγμένος / απεσταγμένος*) *μετβ.* გამოხდა; ◊ *απεσταγμένο νερό* გამოხდილი წყალი.

αποσταθεροποίηση η დესტაბილიზაცია.

αποσταθεροποιώ (ε) (*აόρ. αποσταθεροποίησα, აόρ. παθ. αποσταθεροποιήθηκα, μτχ. αποσταθεροποιη-*

μένος) *μετβ.* დესტაბილიზაციის, არეულობის გამოწვევა.

αποστακτήρας ο გამოსახდელი აპარატი.

απόσταση η **1.** მონაკვეთი (დროის, გზის): *η ~ Αθηνών - Κορίνθου* ათენი-კორინთოს გზის მონაკვეთი; **2.** მანძილი, დისტანცია; ◊ *εξ ~εως / από ~* შორიდან: *τον γνωρίζω εξ ~εως* შორიდან ვიცნობ, *σε ~* შორს, *κρατώ (κάποιον) σε ~* (ვიღაცა) დისტანციაზე მყავს, *σε ~ αναπνοής* ძალიან ახლოს, *κρατώ / τηρώ τις ~εις* დისტანციას ვიცავ / ვინარჩუნებ.

αποστειρώνω (*αόρ. αποστείρωσα, αόρ. παθ. αποστειρώθηκα, μτχ. αποστειρωμένος*) *μετβ.* სტერილიზება.

αποστείρωση η სტერილიზაცია.

αποστέλλω (*αόρ. απέστειλα, αόρ. παθ. αποστάλθηκα / απεστάλην, -ης, -η..., μτχ. απεσταλμένος*) *μετβ., მაღალფ.* გაგზავნა: *~ επιστολή / δέμα* ვაგზავნი წერილს / ამანათს.

αποστηθίζω (*αόρ. αποστήθισα*) *μετβ.* დამახსოვრება, დაზეპირება.

αποστολέας ο/η გამგზავნი.

αποστολή η **1.** გაგზავნა: *έξοδα ~ς* გაგზავნის ხარჯები; **2.** წარმომადგენლობა, დელეგაცია; **3.** მისია, დავალება: *επικίνδυνη ~* სახიფათო მისია.

αποστολικός, -ή, -ό სამოციქულო: *Α~ή Εκκλησία* სამოციქულო ეკლესია.

Απόστολος ο მოციქული: *ο ~ Πέτρος* პეტრე მოციქული.

αποστρατεία η **1.** სამხედრო სამსახურის დასრულება; **2.** ოფიცრის პოსტიდან გადადგომა; **3.** *გადატ.* პენსიაზე გასვლა; ◊ *εν ~* გადამდგარი.

αποστράτευση η **1.** სამხედრო სამსახურიდან წასვლა; **2.** დემობილიზაცია.

αποστρατεύω (*αόρ. αποστράτευσα, αόρ. παθ. αποστρατεύθ(τ)ηκα, μτχ. αποστρατευμένος*) *μετβ.* **1.** სამხედრო სამსახურიდან წასვლა, გადადგომა; **2.** დემობილიზაცია.

αποστρατιωτικοποίηση η დემილიტარიზაცია.

αποστρατιωτικοποιώ (ε) (*αόρ. αποστρατιωτικοποίησα, αόρ. παθ. αποστρατιωτικοποιήθηκα, μτχ. αποστρατιωτικοποιημένος*) *μετβ.* დემილიტარიზება.

αποστρέφω (*αόρ. απέστρεψα, αόρ. παθ. αποστράφηκα, μτχ. απεστραμμένος*) *μετβ.* თავის მიბრუნება, დახრა, თვალის არიდება; **-ομαι** ზურგის შექცევა, უარყოფა, დაგმობა: *~ομαι την υποκρισία* ვგმობ ფარისეველობას.

απόστροφος ο *ენათმეც.* აპოსტროფი.

αποσύνδεση η გამორთვა, გამოთიშვა: *η ~ του καλωδίου από το κύκλωμα* ელექტროკაბელის ქსელიდან გამორთვა.

αποσυνδέω (*αόρ. αποσυνέδεσα, αόρ. παθ. αποσυνδέθηκα, μτχ. αποσυνδεδεμένος*) *μετβ.* გამორთვა, გათიშვა: *αποσύνδεσα την τηλεόραση / το τηλέφωνο* ტელევიზორი გამოვრთე / ტელეფონი გავთიშე.

αποσύνθεση η **1.** *ქიმ.* დაშლა; **2.** *პირდ., გადატ.* გახრწნა.

αποσυνθέτω (*σόρ. αποσυνέθεσα, αόρ. παθ. αποσυντέθηκα / αποσυνετέθην, -ης, -η..., μτχ. αποσυνταθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* **1.** *ქიმ.* დაშლა; **2.** დაშლა, დარღვევა; **-ντίθεμαι** გახრწნა, ლპობა.

απόσυρση η **1.** გაყვანა, ამოყვანა, მოშორება: *η ~ των στρατευμάτων από τα κατεχόμενα εδάφη* ჯარის ნაწილების გაყვანა დაპყრობილი

ტერიტორიებიდან; **2.** *გადატ.* აკრძალვა, გაუქმება, ამოღება (სმარებიდან), გატანა (ბაზრიდან): *η ~ των επικίνδυνων για την υγεία φαρμάκων* ჯანმრთელობისთვის საშიში მედიკამენტების სმარებიდან ამოღება.

αποσύρω (*აόρ. απέσυρα, აόρ. παθ. αποσύρθηκα, μτχ. αποσυρμένος*) *μετβ.* **1.** გაყვანა, ამოყვანა, მოშორება, გამოთხოვა: *ο υπουργός μετά τις αντιδράσεις θα αποσύρει το νομοσχέδιο* მინისტრი მწვავე რეაქციის გამო კანონპროექტს უკან გამოითხოვს; **2.** თანხის აღება, გატანა (ბანკიდან): *~ κεφάλαια* კაპიტალი გამაქვს; **3.** ამოღება (სმარებიდან), გატანა (ბაზრიდან); **-ομαι 1.** მოშორება, გასვლა, განცალკევება, განმარტოება: *το δικαστήριο αποσύρθηκε για την έκδοση της απόφασης* მოსამართლეები გადაწყვეტილების მისაღებად გაეიდნენ განმარტოებნენ; **2.** სამოღვაწეო ასპარეზიდან წასვლა.

αποσφραγίζω (*αόρ. αποσφράγισα, αόρ. παθ. αποσφραγίστηκα, μτχ. αποσφραγισμένος*) *μετβ.* გახსნა (ოფიციალური დოკუმენტის): *~ διαθήκη / επιστολή* ანდერძს / წერილს ვხსნი.

αποσχιστής *ο* სეპარატისტი.

αποταμίευμα *το* *ეკონ.* დანაზოგი.

αποταμίευση *η* **1.** ა) დაზოგვა, ფულის შენახვა: *κάνω ~* ფულს ვინახავ, ბ) (οι) დანაზოგი; **2.** *ეკონ.* დეპოზიტზე თანხის შეტანა.

αποταμιεύω (*αόρ. αποταμίευσα, αόρ. παθ. αποταμιεύτ(θ)ηκα, μτχ. αποταμιευμένος*) *μετβ.* **1.** დაგროვება; **2.** *ეკონ.* დეპოზიტზე თანხის შეტანა.

αποτελειώνω (*αόρ. αποτελείωσα, αόρ. παθ. αποτελειώθηκα, μτχ. αποτελειωμένος*) *μετβ. გადატ.* გათავება, მოკვლა, განადგურება: *τον αποτέλειωσε μ'ένα χτύπημα στο πίσω μέρος του κεφαλιού* თავის უკანა არეში ერთი ჩარტყმით გაათავა (მოკლა).

αποτέλεσμα *το* შედეგი, რეზულტატი: *το ~ των διαπραγματεύσεων* მოლაპარაკებების შედეგი; ◊ ***δίχως / χωρίς ~*** უშედეგოდ, ***(το) ~ (είναι) μηδέν*** ფუჭად, ამაოდ.

αποτελεσματικός, -ή, -ό შედეგიანი, წარმატებული: *~ή θεραπεία* შედეგიანი მკურნალობა.

αποτελώ (ε) (*αόρ. απο(ε)τέλεσα, αόρ. παθ. αποτελέστηκα*) *μετβ.* **1.** შედგენა: *το νερό ~είται από υδρογόνο και οξυγόνο* წყალი წყალბადისა და ჟანგბადისგან შედგება; **2.** წარმოდგენა, ყოფნა (ძირითადად მესამე პირში): *η συμπεριφορά του ~εί παράδειγμα προς μίμηση* მისი საქციელი მისაბაძ მაგალითს წარმოდგენს.

αποτέφρωση *η* **1.** ნაცარტუტად, ფერფლად ქცევა; **2.** კრემაცია.

αποτεφρωτήρας *ο* კრემატორიუმი.

αποτίμηση *η* **1.** შეფასება, აღრიცხვა: *~ των ζημιών* ზარალის აღრიცხვა; **2.**შეფასების მიცემა.

αποτομή *η* მოკვეთა.

απότομος, -η, -ο 1. მკვეთრი, ცივაბო: *πήρε μια ~η στροφή* მკვეთრად მოუხვია; **2.** *გადატ.* უეცარი, მოულოდნელი: *η ~η άνοδος του δολαρίου* დოლარის კურსის უეცარი ზრდა; **3.** უხეში, უკმეხი: *~η συμπεριφορά* უხეში საქციელი.

αποτοξίνωση (αποτοξίκωση) *η* დეტოქსიკაცია.

αποτρελαίνω (*αόρ. αποτρέλανα, αόρ. παθ. αποτρελάθηκα, μτχ. αποτρελαμένος*) *μετβ., Ιόνιο., გადატ.* გაგიჟება.

αποτρέπω (*αόρ. απέτρεψα, αόρ. παθ. αποτράπηκα / απετράπην, -ης, -η..., μτχ. αποτραπείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* ხელის შეშლა, თავიდან აცილება, აღ-

მოუხვრა, გაქარწყლება: *η έγκαιρη επέμβαση του αμυντικού απέτρεψε το γκολ* მცველის დროულმა ჩარევამ გოლის გატანას ხელი შეუშალა.

αποτριχώνω (*აόρ. αποτρίχωσα, αόρ. παθ. αποτριχώθηκα, μτχ. αποτριχωμένος*) *μετβ.* თმის მოშორება, ეპილაციის გაკეთება.

αποτρίχωση η თმის მოშორება, ეპილაცია: *ριζική ~* თმის ძირეული მოშორება, *~ με λέιζερ* თმის ეპილაცია ლაზერით.

αποτρόπαιος, -α, -ο საზარელი, შემაძრწუნებელი, შემზარავი: *το ~ο έγκλημα* საზარელი დანაშაული.

αποτροπή η თავის არიდება: *η ~ των νέων από τη δουλειά* ახალგაზრდების მიერ სამუშაოსთვის თავის არიდება.

αποτσίγαρο το სიგარეტის ნამწვი.

αποτυγχάνω (αποτυχαίνω) (*αόρ. απέτυχα, μτχ. αποτυχημένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ვერ შეძლება, მარცხით დასრულება, ჩაშლა, წარუმატებლობის განცდა: *οι συνομιλίες απέτυχαν* მოლაპარაკებები ჩაიშალა; **2.** მიზნის ვერ მიღწევა: *απέτυχε στη ζωή του* ცხოვრების მიზანს ვერ მიაღწია.

αποτύπωμα το ანაბეჭდი; ◊ *δακτυλικό ~* თითის ანაბეჭდი, *παίρνω ~ (κάποιου)* (ვინმეს) თითის ანაბეჭდს ვიღებ.

αποτυπώνω (*αόρ. αποτύπωσα, αόρ. παθ. αποτυπώθηκα, μτχ. αποτυπωμένος*) *μετβ.* **1.** აღბეჭდვა: *αποτύπωσε τη μορφή του πάνω στον γύψο* თაბაშირზე მისი სახე აღბეჭდა; **2.** *გადატ.* ასახვა.

αποτύπωση η **1.** შტამპი; **2.** *გადატ.* ასახვა: *η ~ της θλίψης στη ματιά της* მის თვალებში სევდის ასახვა; **3.** ზუსტად დამახსოვრება, აღბეჭდვა: *η ~ της σκηνής του φόνου στο μυαλό* მკვლელობის სცენის გონებაში ზუსტად დამახსოვრება.

αποτυφλώνω (*αόρ. αποτύφλωσα, αόρ. παθ. αποτυφλώθηκα, μτχ. αποτυφλωμένος*) *μετβ.* სრულიად დაბრმავება.

αποτυχημένος, -η, -ο ელმოცარული, წარუმატებელი.

αποτυχία η მარცხის განცდა: *η ~ του κόμματος στις εκλογές* არჩევნებზე პარტიის მიერ მარცხის განცდა.

απούλητος, -η, -ο გაუყიდავი, ის, რაც არ გაყიდულა.

απουσία η **1.** არყოფნა, არდასწრება: *χθες το βράδυ η ~ σου έγινε αισθητή* გუშინ საღამოს შენი არყოფნა შესამჩნევი გახდა; **2.** დანაკარგი, დანაკლისი: *για το κόμμα μας αποτελεί μια σημαντική ~* ჩვენი პარტიისთვის მნიშვნელოვანი დანაკლისია; **3.** გაცდენა: *κάνω ~ες* ეაცდენ; **4.** არქონა, უქონლობა, არარსებობა.

απουσιάζω (*αόρ. απουσίασα*) *αμετβ.* **1.** არყოფნა, არდასწრება, გაცდენა: *~ από το σχολείο* ვაცდენ სკოლას; **2.** არქონა, უქონლობა, არარსებობა: *όταν ~ουν οι αποδείξεις, η κατηγορία δεν μπορεί να στηριχθεί* როცა არ არსებობს სამხილი, ბრალდების წაყენება შეუძლებელია.

απουσιολόγιο το მოსწავლეთა გაკვეთილებზე დასწრების აღმნიშვნელი ჟურნალი.

απόφαση η გადაწყვეტილება: *πήρε την ~* გადაწყვეტილება მიიღო.

αποφασίζω (*αόρ. αποφάσισα, αόρ. παθ. αποφασίστηκα, μτχ. αποφασισμένος*) *μετβ.* **1.** გადაწყვეტილების მიღება, გადაწყვეტა; **2.** *მტχ.* მონდომებული, მომართული: *ο υπουργός είναι αποφασισμένος να πατάξει τη φοροδιαφυγή* მინისტრი მონდომებულია, რომ გადასახადებისგან თავის არიდება აღკვეთოს.

αποφασιστικός, -ή, -ό გაბედული, მტკიცე, დაჟინებული, შეუპოვარი: *~ά λόγια* მტკიცე სიტყვები, *~ή συμπεριφορά* გაბედული საქციელი.

αποφασιστικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) გაბედულება, სიმტკიცე, შეუპოვრობა.

αποφεύγω (*აόρ. απέφυγα, აόρ. παθ. αποφεύχθηκα / απεφεύχθην, -ης, -η..., μτχ. αποφευχθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* თავის მორს დაჭერა, თავის არიდება: *~ τον Θανάση, δεν θέλω ούτε να τον δω!* თანასისგან თავი მორს მიჭირავს, მისი ნახვაც აღარ მინდა!

απόφθεγμα το სენტენცია, აფორიზმი.

αποφοιτήριο το 1. ატესტატი; 2. მოწმობა ციხიდან განთავისუფლების შესახებ.

αποφοίτηση η 1. სწავლის დამთავრება; 2. გამოსაშვები საღამო.

απόφοιτος ο/η უმაღლესი სასწავლებლის კურსდამთავრებული.

αποφοιτώ (α) (*აόρ. απο(ε)φοίτησα*) *μετβ.* დამთავრება (უმაღლესი სასწავლებლის): *αποφοίτησε πέρσι από το Πολυτεχνείο* მარშან პოლიტექნიკური სასწავლებელი დაამთავრა.

αποφυγή η (*πληθ. არ გააჩნია*) თავის მორს დაჭერა, თავის არიდება: *η ~ της συνάντησης με κάποιον* ვინმესთან შეხვედრისგან თავის არიდება.

αποφυλακίζω (*აόρ. αποφυλάκισα, აόρ. παθ. αποφυλακίστηκα / απεφυλακίσθην, -ης, -η..., μτχ. αποφυλακισμένος / αποφυλακισθείς, -είσα, έν*) *μετβ. βλ.* **-ομαι** ციხიდან განთავისუფლება: *αποφυλακίστηκε προ ημερών* ციხიდან ვადაზე ადრე განთავისუფლდა.

αποχαιρετισμός ο გამოთხოვება, გამოსალმება.

αποχαιρετιστήριος, -α, -ο გამოსათხოვარი, გამოსამშვიდობებელი: *~ο πάρτι* გამოსამშვიდობებელი წვეულება, *~ λόγος* გამოსათხოვარი სიტყვა.

αποχαιρετώ (αποχαιρετίζω) (α) (*აόρ. αποχαιρέτησα, აόρ. παθ. αποχαιρετήθηκα, μτχ. αποχαιρετημένος*) *μετβ.* გამოთხოვება, გამოსალმება, დამშვიდობება.

αποχέτευση η კანალიზაცია.

αποχρωματίζω (*აόρ. αποχρωμάτισα, აόρ. παθ. αποχρωματίστ(θ)ηκα, μτχ. αποχρωματισμένος*) *μετβ.* გაუფერულება, ფერის დაკარგვა, გახუნება.

αποχρωματισμός ο გაუფერულება, გახუნება.

απόχρωση η ტონალობა: *διάφορες ~εις του κόκκινου* წითელი ფერის სხვადასხვა ტონალობა.

απόχτημα το *იხ.* **απόκτημα**.

απόχτηση η *იხ.* **απόκτηση**.

αποχτώ *იხ.* **αποκτώ**.

αποχώρηση η 1. წასვლა, გასვლა, გაყვანა: *η ~ των σοβιετικών στρατευμάτων από το Αφγανιστάν* საბჭოთა ჯარების ავღანეთიდან გაყვანა; 2. *გადატ.* თანამდებობიდან გადადგომა, წასვლა.

αποχωρητήριο το საპირფარეშო.

αποχωρίζω (*აόρ. αποχώρισα, აόρ. παθ. αποχωρίστ(θ)ηκα, μτχ. αποχωρισμένος*) *μετβ., მაღალფ.* დაშორება, განცალკევება; **-ομαι** მოშორება, შორს წასვლა, გადახვეწა.

αποχωρισμός ο განშორება, მოშორება.

αποχωρώ (ε) (*აόρ. αποχώρησα*) *αμετβ.* წასვლა, მოშორება, (რაიმე ადგილის) დატოვება: *~ σε ένδειξη διαμαρτυρίας* პროტესტის ნიშნად დემონსტრაციულად მიედიარ.

απόψε *επίρρ.* 1. ამ საღამოს: *~ πάω σινεμά* ამ საღამოს კინოში მივდივარ;

2. ღამით: *δεν κοιμήθηκα καθόλου ~* ღამით საერთოდ არ მიძინია.

άποψη η აზრი: *η ~ μου είναι ότι δεν πρέπει να βιαστούμε* ჩემი აზრით, არ უნდა ავჩქარდეთ; ◊ *მაღალ. είμαι της ~εως / ~ς* მიმაჩნია, ვფიქრობ, *από κάθε ~ / από πάσης ~εως* ყოველმხრივ, *από μια ~* ერთი მხრივ.

αποψινός, -ή, -ό ის, რაც ღღეს საღამოს ხდება, რაც ღღეს საღამოს ტარდება: *η ~ή εκδήλωση* ღონისძიება, რომელიც ღღეს საღამოს ტარდება.

απόψυξη η **1.** საყინულის გამორთვა; **2.** გალღვობა: *~ τροφών* საკვების გალღვობა.

απραγματοποίητος, -η, -ο განუხორციელებელი, აუხდენელი: *~ο όνειρο / σχέδιο* აუხდენელი ოცნება / განუხორციელებელი გეგმა.

απραξία η (*πληθ. არ გააჩნია*) უმოქმედობა.

απρέπεια η უღირსობა, უზრდელობა, უწესობა.

απρεπής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) უღირსი: *~ συμπεριφορά* უღირსი საქციელი.

Απρίλιος (Απρίλης) ο აპრილი.

απρόβλεπτος, -η, -ο მოულოდნელი, გაუთვალისწინებელი: *~ κίνδυνος* მოულოდნელი საფრთხე.

απρογραμμάτιστος, -η, -ο დაუგეგმაელი.

απροειδοποίητος, -η, -ο გაუფრთხილებელი.

απροετοίμαστος, -η, -ο მოუმზადებელი.

απρόθυμος, -η, -ο ის, ვისაც სურვილი არ აქვს: *~ να βοηθήσει* ის, ვისაც დახმარების სურვილი არ აქვს.

απρονοησία η (*πληθ. არ გააჩნია*) წინდაუხედაობა.

απρόοπτος, -η, -ο მოულოდნელი, უეცარი: *~ο γεγονός* მოულოდნელად მომხდარი მოვლენა.

απροσάρμοστος, -η, -ο ის, ვისაც გარემოსთან ადაპტაციის უნარი არ აქვს: *~ στα νέα δεδομένα / στο κοινωνικό περιβάλλον* ის, ვინც ვერ ეგუება ცვლილებებს / საზოგადოებრივ გარემოს.

απροσδόκητος, -η, -ο მოულოდნელი, უეცარი: *~η ήττα / είδηση* უეცარი დამარცხება / შეტყობინება.

απρόσεκτος, -η, -ο უყურადღებო: *~ οδηγός / μαθητής* უყურადღებო მძღოლი / მოსწავლე.

απροστάτευτος, -η, -ο უმწეო, დაუცველი.

απρόσωπος, -η, -ο უსახო, უსახური: *~η πόλη* უსახური ქალაქი.

άπταιστα *επίρρ.* უნაკლოდ, უშეცდომოდ, უგაღლად: *η Άννα μιλάει τα Ελληνικά ~* ანა ბერძნულად უშეცდომოდ ლაპარაკობს.

απύθμενος, -η, -ο უძირო, უსაზღვრო: *στα ~α βάθη του ωκεανού* ოკეანის უძირო სიღრმეში.

απώλεια η **1.** *მაღალ.* დაკარგვა: *~ χρημάτων* ფულის დაკარგვა; **2.** *გადაგ.* ა) გარდაცვალება, სიკვდილი: *πρόωρη ~* ნაადრევი სიკვდილი, ბ) (οι) დანაკლისი, დანაკარგი: *οι ~ες του εχθρού ανέρχονται σε μερικές δεκάδες* მტრის დანაკლისი რამდენიმე ათეულს აღწევს.

απών, -ούσα, -όν ა) ის, ვინც აკლია, არ არის, ვინც აცდენს, არ ესწრება (რაიმეს): *οι ~τες μαθητές παίρνουν απουσία* მოსწავლეები, რომლებიც აცდენენ (გაკვეთილს), "არა"-ს იღებენ.

άρα *επίρρ.* ანუ, ესე იგი, აქედან გამომდინარე: *βλέπω φως αναμμένο, ~*

είναι στο σπίτι ეხედავ, რომ შუქი ანთებულია, ესე იგი სახლშია.

Άραβας ο, **Αράβισσα** η არაბი.

αραβικός, -ή, -ό არაბული.

άραγε *μόρ.* ნეტავ: *γιατί ~ αργεί τόσο πολύ;* ნეტავ ასე ძალიან რატომ აგვიანებს?

αράδα η **1.** სწორი ხაზი, რიგი: *τους έβαλε σε δύο ~ες, να τους μάθει βηματισμό* ისინი ორ სწორ ხაზზე დააყენა, რათა მწობრი ნაბიჯით სიარული ესწაელებინა; **2.** *επίρρ.* ერთმანეთის მიყოლებით, ერთი მეორეზე, განუწყვეტლივ: *γεννούσε ~ παιδιά* ბავშვებს ერთმანეთის მიყოლებით აჩენდა.

αραδιάζω (ε) (*αόρ. αράδιασα, αόρ. παθ. αραδιάστηκα, μτχ. αραδιασμένος*) *μετβ., საუბრ.* ერთ ხაზზე განლაგება, ერთად დადება, დაყრა, დახვავება, ასუხულაება: *ο μικροπωλητής αράδιασε την πραμάτειά του πάνω στον πάγκο* მეწვრილმანემ თავისი საქონელი დახლზე დაახვავა.

αράζω (*αόρ. άραξα, μτχ. αραγμένος*) *μετβ.* ნავსადგურში შეყვანა, ნაპირზე გაყვანა: *~ τη βάρκα / το πλοίο* ნავი ნაპირზე გამყავს / გემი ნავსადგურში შემყავს; *αμετβ., ζარგ.* დაწყნარება, დამშვიდება: *Άραξε! Όλα θα πάνε καλά!* დაწყნარდი! ყველაფერი კარგად იქნება!

αραιά *επίρρ.* მეჩხერად, ერთმანეთისგან დაშორებით: *τα σπίτια ήταν χτισμένα ~* სახლები ერთმანეთისგან დაშორებით იყო ამენებული; ◊ *ζαλβ. ~ και πού* იშვიათად.

αραιοκατοικημένος, -η, -ο მეჩხერად დასახლებული.

αραιός, -ή, -ό 1. მეჩხერი, თხელი, მსუბუქი: *~ά μαλλιά* თხელი თმა; **2.** იშვიათი.

αραιώνω (*αόρ. αραίωσα, αόρ. παθ. αραιώθηκα, μτχ. αραιωμένος*) *μετβ.* **1.** გათხელება, სიმკვრივის შემცირება: *~ το γάλα* რძეს წყლის დამატებით ვათხელებ; **2.** სიხშირის, რაოდენობის შემცირება, გაიშვიათება: *~ τις επισκέψεις μου στο σπίτι ενός φίλου* მეგობრის სახლში ვიზიტების სიხშირეს ვამცირებ.

αρακάς ο (*πληθ. αρ. გააჩნია*) მწვანე ბარდა.

Αράπης ο (*πληθ. -άδες*), **-ισσα** η **1.** *მოძე., ხალხ.* არაბი; **2.** *დამამც.* ბანგი, ნიგერი; **2.** *ეთნოგრ.* გუდიანი (კაცი, რომლითაც ბავშვებს აშინებენ): *φάε το φαγητό σου, γιατί θα φωνάζω τον ~η!* შეჭამე საჭმელი, თორემ გუდიანს დაეუძახებ!

αράπικος, -η, -ο არაბული, არაბის.

αραχίδα η არაქისი, მიწის თხილი.

αράχνη η **1.** ობობა; **2.** ობობას ქსელი, აბლაბუდა.

αραχνιά η აბლაბუდა.

αραχνιάζω (*αόρ. αράχνιασα, μτχ. αραχνιασμένος*) *αμετβ.* **1.** აბლაბუდით გავსება; **2.** *μτχ., გადატ.* მოძველებული: *αραχνιασμένες ιδέες* მოძველებული იდეები.

αρβύλα η **(άρβυλο** το) ყელიანი ფეხსაცმელი: *καινούργιες / γυαλισμένες ~ες* ახალი / გაპრიალებული ყელიანი ფეხსაცმელი.

αργά *επίρρ.* **1.** გვიან: *επέστρεψα ~ χθες το βράδυ* გუშინ გვიან საღამოს დავბრუნდი; **2.** ნელა: *εργάζεται ~* ნელა მუშაობს; ◊ *~ ή γρήγορα* აღრე თუ გვიან.

αργία η **1.** *მაღალფ.* დასვენება: *τριήμερη ~* სამდღიანი დასვენება; **2.** უქმე დღე.

άργιλος η *მინ.* სამეთუნეო თიხა.

αργκό η *ახლ.* ჟარგონი.

αργοκίνητος, -η, -ο *პირდ., გადატ.* ნელი, ნელა მოძრავი.

Αργοναύτες οι *მითოლ.* არგონავტები.

αργοπορία η დაგვიანება.

αργοπορώ (ε) (*აόρ. αργοπόρησα, μτχ. αργοπορημένος*) *αμετβ.* დაგვიანება.

αργός, -ή, -ό 1. ნელი: *~ό βήμα* ნელი ნაბიჯი; 2. ზანგი: *~ υπάλληλος* ზანგი მოხელე.

αργόστροφος, -η, -ο *საუბრ., დამმც.* ის, ვინც სწრაფად ვერ აზროვნებს, ვისაც გონება არ უჭრის.

άργυρος ο ვერცხლი.

αργυρός, -ή, -ό ვერცხლის.

αργώ (ε) (*აόρ. άργησα*) *μετβ., αμετβ.* დაგვიანება, დაყოვნება: *άργησε στη δουλειά του σήμερα* დღეს სამსახურში დაიგვიანა.

άρδευση η მორწყვა: *~ χωραφιών* მინდვრების მორწყვა.

αρδεύω (*აόρ. άρδευσα, აόρ. παθ. αρδεύτηκα, μτχ. αρδευμένος*) *μετβ.* მორწყვა.

αρένα η არენა.

αρέσω (*აόρ. άρεσα*) *αμετβ.* მოწონება: *μου ~ει η θάλασσα* მე ზღვა მომწონს.

αρετή η ღირსება, სიკეთე, დადებითი თვისება.

αρθρίτιδα η *მედ.* ართრიტი.

αρθριτικός, -ή, -ό ართრიტული.

άρθρο το 1. *გრამ.* არტიკლი; 2. პუნქტი, სტატია: *τα ~α του Συντάγματος* კონსტიტუციის პუნქტები; 3. სტატია.

αρθρώνω (*აόρ. άρθρωσα, აόρ. παθ. αρθρώθηκα, μτχ. αρθρωμένος*) *μετβ.* გამოთქმა, წარმოთქმა, თქმა: *δεν μπόρεσε να αρθρώσει λέξη* ერთი სიტყვის თქმაც ვერ შეძლო.

άρθρωση η *მედ.* სახსარი: *είχε πόνους στις ~εις* სახსრები სტკიოდა.

άρια η არია.

αριθμητική η არითმეტიკა.

αριθμητικός, -ή, -ό არითმეტიკული.

αριθμός ο რიცხვი, ციფრი.

αριθμώ (ε) (*αόρ. αρίθμησα, αόρ. παθ. αριθμήθηκα, μτχ. αριθμημένος*) *μετβ.* 1. გამოანგარიშება; 2. დანომერა.

άριστα *επίρρ.* ბრწყინვალედ, საუკეთესოდ.

άριστα το უმაღლესი ქულა, ფრიადი.

αριστερισμός ο მემარცხენეობა.

αριστεριστής ο, **-τρια** η მემარცხენე.

αριστερός, -ή/ά, -ό 1. მარცხენა; 2. *Πολιτ.* მემარცხენე.

αριστερόχειρας ο/η ცაცია.

αριστεύω (*αόρ. αρίστευσα, μτχ. αριστεύσας, -ασα, -αν*) *μετβ.* 1. თავის გამოჩენა, წარმატების მიღწევა; 2. უმაღლესი შეფასების დამსახურება, ფრიადის მიღება.

αριστοκράτης ο, **-ισσα** η არისტოკრატი.

αριστοκρατία η (*πλήθ. არ გააჩნია*) არისტოკრატია.

αριστοκρατικός, -ή, -ό არისტოკრატული.

άριστος, -η, -ο 1. წარჩინებული, წარმატებული: *~ μαθητής* წარჩინებული მოსწავლე; 2. საუკეთესო, ბრწყინვალე: *~ες συνθήκες* საუკეთესო პირობები.

αριστούργημα το *პირდ., გადატ.* შედევრი.

αριστουργηματικός, -ή, -ό ბრწყინვალე, ჩინებული, ოსტატური: *~ή ταινία / ποιητική σύνθεση* ჩინებული ფილმი / პოეტური ნაწარმოები.

αριστούχος, -ος/α, -ο ფრიადოსანი, წარჩინებული.

αρκετά *επίρρ.* 1. საკმაოდ, საკმარისად: *είναι ~ εργατικός και έξυπνος*

საკმაოდ მშრომელი (გამრჯე) და ჭკვიანია; 2. *επιφών.* კმარა.

αρκετός, -ή, -ό საკმაო რაოდენობის, საკმარისი: *διαθέτει ~ά χρήματα* საკმაო რაოდენობის ფული აქვს.

αρκούδα η დათვი.

αρκώ (ε) (*αόρ. άρκεσα / ήρκεσα, αόρ. παθ αρκέστηκα*) *αμετβ.* 1. საკმარისად ყოფნა: *τα χρήματα απά δεν ~ούν για να ζήσω* ეს ფული არ კმარა იმისთვის, რომ ვიცხოვრო; 2. *τριτοπρόσ.* ა) საკმარისია: *~εί, ευχαριστώ* საკმარისია, მადლობთ, ბ) კმარა: *~εί, ούτε λέξη παραπάνω!* კმარა, ხმა აღარ ამოიღო!

άρμα το ეტლი; ◊ *~ μάχης* ტანკი.

αρμαθιά η *ხალხ.* აცმა, შეკერა: *κρατούσε μια ~ κλειδιά* ხელში ერთი აცმა გასაღები ეკავა.

άρματα τα იარაღი: *στ' ~τα!* იარაღი მოიმარჯვეთ! ◊ *ρίχνω τ' ~τα* იარაღს ვყრი, ვნებდები.

αρματώνω (*αόρ. αρμάτωσα, αόρ. παθ. αρματώθηκα, μτχ. αρματωμένος*) *μετβ.*, *ლიტ.* იარაღით მომარაგება, შეიარაღება.

αρματωσιά η შეიარაღება.

Αρμένιος ο, **-ισσα** η სომეხი.

αρμενιακός, -ή, -ό (αρμενικός) სომხური; ◊ *αρμένικη επίσκεψη / βίζιτα* გაჭიანურებული ვიზიტი.

αρμενίζω (*αόρ. αρμένισα*) *αμετβ.* 1. გამლილი აფრებით ცურვა; 2. *გადატ.* ხეტიალი: *πού ~εις όλη τη μέρα;* სად დახეტიალობ მთელი დღე?

αρμόδιος, -α, -ο კომპეტენტური, შესაბამისი: *~ υπάλληλος* კომპეტენტური მოხელე.

αρμοδιότητα η კომპეტენცია: *δεν είναι της ~ς μου* ჩემს კომპეტენციაში არ შედის.

αρμόζω (*αόρ. ήρμοσα, αόρ. παθ. αρμόστηκα, μτχ. αρμοσμένος*) *μετβ.* 1. მეხამება, შესაბამისობაში ყოფნა; 2. მეფერება: *δεν σου ~ουν τέτοιοι φίλοι* ასეთი მეგობრები არ შეგეფერებიან; 3. *τριτοπρόσ.* კადრება, შეფერება: *δεν σου ~ει τέτοια συμπεριφορά* ასეთი საქციელი არ გეკადრება.

αρμονία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ჰარმონია.

αρμονικός, -ή, -ό სიმეტრიული, ჰარმონიული.

αρμύρα η *იხ.* **αλμύρα**.

αρμυρίζω *იხ.* **αλμυρίζω**.

αρμυρός, -ή, -ό *იხ.* **αλμυρός**.

αρνάκι το (*ვნ. არ გააჩნია*) 1. ბატკანი; 2. *გადატ.* უღრტვინველი, უცოლველი ადამიანი.

άρνηση η უარყოფა, უგულებელყოფა.

αρνησίθρησκος, -η, -ο ურწმუნო.

αρνίσιος, -α, -ο ბატკნის: *~α παϊδάκια* ბატკნის ნეკნები.

αρνητής ο, **-τρια** η უარმყოფელი, მოღალატე: *~ της πατρίδας / της θρησκείας* სამშობლოს მოღალატე / რელიგიის უარმყოფელი.

αρνητικός, -ή, -ό 1. უარყოფითი: *~ή απάντηση / στάση* უარყოფითი პასუხი / პოზიცია; 2. ნეგატიური: *~ή αντίληψη / διάθεση* ნეგატიური შეხედულება / განწყობილება.

αρνί το 1. ცხვარი; 2. ცხვრის ხორცი: *~ ψητό* შემწვარი ცხვრის ხორცი; 3. *გადატ.* უღრტვინველი, უცოლველი ადამიანი.

αρνόμαλλο το მატყლი.

αρνούμαι (*αόρ. αρνήθηκα*) *μετβ.*, *αποθ.* უარყოფა, უგულებელყოფა, უარის თქმა: *~ βοήθεια* დახმარებაზე უარს ვამბობ.

αρουραίος ο ვირთხა.

άρπα η არფა.

αρπαγή η მოტაცება, გატაცება.

αρπάζω (*აόр. άρπαξα, აόр. παθ. αρπάχτηκα, μτχ. αρπαγμένος*) *μετβ.* **1.** ხელის ჩაელება, ხელის წაელება; **2.** წართმევა, წაგლეჯა; **3.** მოპარვა; **4.** მოტაცება: *οι πειρατές άρπαζαν γυναίκες και παιδιά* მეკობრეები ქალებსა და ბავშვებს იტაცებდნენ.

αρπακτικός, -ή, -ό (αρπαχτικός) **1.** მტაცებლური; **2.** (το) მტაცებელი: *ο αετός είναι ~* არწივი მტაცებელია.

αρραβώνας (αρρεβώνας) ο **1.** ნიშნობა; **2.** ნიშნობის ბეჭედი.

αρραβωνιάζω (*აόр. αρραβώνιασα, აόр. παθ. αρραβωνιάστηκα, μτχ. αρραβωνιασμένος*) *μετβ.* დანიშვნა, ნიშნობის ქონა: *~ το γιο / την κόρη* ჩემი ვაჟის / ქალიშვილის ნიშნობა მაქვს.

αρραβωνιαστικός ο, **-ιά** η საცოლე, საქმრო.

αρρενωπός, -ή, -ό მამაკაცური.

αρρυθμία η *მედ.* არითმია.

αρρύθμιστος, -η, -ο **1.** მოსაწესრიგებელი, მოსაგვარებელი: *~η υπόθεση* მოსაგვარებელი საქმე; **2.** დასარეგულირებელი (რადიო, ტელევიზორი და სხვ.).

αρρωσταίνω (*აόр. αρρώστησα, μτχ. αρρωστημένος*) *αμετβ.* ავად გახდომა, ავადმყოფობა: *~ βαριά* მძიმედ ვავადმყოფობ.

αρρώστια η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** დაავადება, ავადმყოფობა: *σοβαρή / μεταδοτική ~* სერიოზული / გადამდები დაავადება; **2.** *გადატ.* სისუსტე, გატაცება: *είσαι η ~ μου, το πάθος μου!* ჩემი სისუსტე ხარ, ჩემი ვნება!

άρρωστος, -η, -ο **1.** ავადმყოფი, დაავადებული: *είμαι βαριά ~* მძიმე ავადმყოფი ვარ; **2.** გატაცებული: *~ με το μπάσκετ / τη μουσική* კალათბურთით / მუსიკით გატაცებული.

αρσενικός, -ή/ιά, -ό (σερνικός) **1.** მამრობითი სქესის; **2.** მამაკაცური; **3.** *ხალხ.* (ο/το) მამრი; ◊ *γραμμ. –ό γένος* მამრობითი სქესი.

άρση η *მაღალფ.* აწევა, აღმართვა: *~ χειρών* ხელების აწევა; ◊ *სპორტ. ~ βαρών* ძალოსნობა.

αρτηρία η **1.** *ანატ.* არტერია; **2.** *გადატ.* მთავარი პროსპექტი, ცენტრალური მაგისტრალი.

αρτοποιείο το თონე, პურის მაღაზია.

αρτοποιία η **1.** (*πληθ. არ გააჩნია*) პურის წარმოება; **2.** პურის მაღაზია.

αρτοπωλείο το პურის მაღაზია.

άρτος ο *მაღალფ.* **1.** პური: *λευκός / κρίθινος ~* თეთრი / ქერის პური; **2.** *ეკლ.* სეფისკვერი; ◊ *(ο ~) ο επιούσιος* (*Κ. Δ. Ματθ. 6, 11*) პური ჩვენი არსობისა (მათე 6, 11), *– και θεάματα* პური და სანახაობა.

αρχάγγελος ο *ეკლ.* მთავარანგელოზი.

αρχαΐζουσα η არქაიზებული ენა.

αρχαϊκός, -ή, -ό **1.** არქაიზებული; **2.** არქაული: *~ή περίοδος* არქაული პერიოდი.

αρχαιογνωσία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ანტიკური სამყაროს ცოდნა.

αρχαιοελληνικός, -ή, -ό ძველბერძნული, ანტიკური: *~ πολιτισμός* ანტიკური ცივილიზაცია, *~ή γλώσσα* ძველბერძნული ენა.

αρχαιοκαπηλία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ანტიკური ხანის საგნებით უკანონო ვაჭრობა.

αρχαιοκάπηλος ο/η ანტიკური ხანის საგნებით უკანონო მოვაჭრე.

αρχαιολογία η არქეოლოგია.

αρχαιολογικός, -ή, -ό არქეოლოგიური: *~ές ανασκαφές* არქეოლოგიური გათხრები, *~ό μουσείο* არქეოლოგიური მუზეუმი.

αρχαιολόγος ο/η არქეოლოგი.

αρχαιοπώλης ο, **-ισσα** η ანტიკვარით მოვაჭრე.

αρχαίος, -α, -ο 1. ანტიკური: *~ ναός* ანტიკური ტაძარი; 2. უძველესი.

αρχαιότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. ანტიკურობა; 2. სიძველე.

αρχαϊσμός ο არქაიზმი.

αρχάριος, -α, -ο დამწყები, გამოუცდელი: *~ οδηγός* გამოუცდელი მძღოლი.

αρχέγονος, -η, -ο 1. თანდაყოლილი; 2. პირველყოფილი: *~ λαός* პირველყოფილი ხალხი.

αρχείο το არქივი.

αρχέτυπος, -η, -ο 1. საწყისი, პირველადი, ორიგინალური; 2. (το) არქეტიპი; 3. პირველნაბეჭდი.

αρχή η 1. დასაწყისი; 2. საწყისი: *αυτός υπήρξε η ~ του κακού* ის ბოროტების საწყისი იყო; 3. (οι) საფუძვლები: *οι ~ές της φυσικής* ფიზიკის საფუძვლები; 4. (*ιδιαίτερα πληθ.*) პრინციპი; 5. (*μόνο πληθ.*) ქცევის წესები, ეთიკური ნორმები, ზრდილობა: *στα νιάτα μας είχαμε ~ές και σεβόμαστε τους μεγαλυτέρους* ჩვენს ახალგაზრდობაში ზრდილობა გაგვაჩნდა და უფროსებს პატივს ვცემდით; 6. ხელისუფლების ორგანო: *στρατιωτική / προξενική / δικαστική ~* სამხედრო / საკონსულო / სასამართლო ხელისუფლების ორგანო; 7. (οι) ხელისუფალნი: *οι ελληνικές ~ές ερευνούν την υπόθεση* ბერძენი ხელისუფალნი საქმეს სწავლობენ; ◊ *στην ~* თავიდან, *κατ' ~άς* თავდაპირველად.

αρχηγείο το 1. შტაბი; 2. რაზმი.

αρχηγία η მეთაურობა, ხელმძღვანელობა: *αναλαμβάνω την ~* ხელმძღვანელობას ვიწყებ.

αρχηγός ο/η მეთაური, უფროსი: *ο ~ της οικογένειας* ოჯახის უფროსი, *ο ~ των ληστών* ყაჩაღების მეთაური, *ο ~ του κράτους* სახელმწიფოს მეთაური.

αρχίδι το *ბალხ.* 1. სათესლე ჯირკვალი; 2. *ლანძღ.* ყვერი; ◊ *ლანძღ. γράφω (κάπ / κάποιον) στα ~α μου* (რამეს / ვინმეს) ფეხებზე ვიკიდებ, *στ'~α μου!* მკიდია!

αρχιεπισκοπή η *ეკლ.* მთავარეპისკოპოსის რეზიდენცია.

αρχιεπίσκοπος ο მთავარეპისკოპოსი: *ο ~ Αθηνών και πάσης Ελλάδος* ათენისა და სრულიად საბერძნეთის მთავარეპისკოპოსი.

αρχιερέας ο *ეკლ.* მღვდელმთავარი.

αρχίζω (αρχινίζω, αρχινώ) (*აόρ. άρχισα*) *μετβ., αμετβ.* დაწყება: *αυτός άρχισε τον καβγά* ჩხუბი ამან დაიწყო.

αρχικά *επίρρ.* თავიდან, თავდაპირველად.

αρχικός, -ή, -ό 1. თავდაპირველი, პირვანდელი, საწყისი: *~ό σχέδιο* თავდაპირველი გეგმა; 2. (τα) სახელისა და გვარის ინიციალები.

αρχιμανδρίτης ο არქიმანდრიტი.

αρχιπέλαγος το არქიპელაგი.

αρχιτέκτονας ο/η არქიტექტორი.

αρχιτεκτονική η არქიტექტურა.

άρχοντας ο, **-ισσα** η 1. მთავარი; 2. თავადი, ბატონი; 3. *გაძაძ.* ღირსეული პიროვნება.

αρχοντεύω (αρχόντεψα) *αμετβ.* ბატონობა, ბატონივით თავის დაჭერა, ბატონივით მოქცევა.

αρχοντιά η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. კეთილშობილება, დარბაისლობა: *είχε μιαν ~ στους τρόπους του* მის

მანერებში კეთილშობილება იგრძნობოდა; 2. თავადობა, ბატონობა.

αρχοντικός, -ή, -ό 1. კეთილშობილური, დარბაისლური; 2. (το) თავადის, ბატონის სახლი.

άρωμα το 1. სურნელი, სუნი; 2. სუნამო.

αρωματίζω (*αόρ. αρωμάτισα, αόρ. παθ. αρωματίστ(θ)ηκα, μτχ. αρωματισμένος*) *μετβ.* სუნის, სურნელის ფრქვევა, სუნამოს დასხმა.

αρωματικός, -ή, -ό სურნელოვანი.

ας *μόρ.* 1. მოდი, დაე: *~ καθίσουμε λίγο, να ξεκουραστούμε!* მოდი დავსხდეთ, ცოტა დავისვენოთ! 2. უნდა: *~ πρόσεχες!* ყურადღებით უნდა ყოფილიყავი! 3. ნეტავ: *~ είναι καλά ο άνθρωπος!* ნეტავ კარგად იყოს! 4. ჯერ: *~ έρθει εδώ και τα λέμε!* ჯერ აქ მოვიდეს და მერე ვილაპარაკოთ!

ασάλευτος, -η, -ο 1. უძრავი, უმოძრაო: *τα ~α νερά της λίμνης* ტბის უძრავი წყალი; 2. *გადატ.* მყარი, მტკიცე, ურყევი: *~η πίστη* მტკიცე რწმენა.

ασανσέρ το *ახლ.* ლიფტი.

ασάφεια η გაურკვეველობა, ბუნდოვანება.

ασαφής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) გაურკვეველი, ბუნდოვანი, გაუგებარი.

ασβέστης ο (*γεν. πληθ. άρ გააჩნია*) 1. კირი; 2. ბათქაში.

ασβέστιο το *ქიმ.* კალციუმი.

ασέβεια η უპატივცემულობა, უწესობა.

ασεβής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) უპატივცემული, უწესო: *της μίλησε με ~ή τρόπο* მას უპატივცემულოდ ესაუბრა.

ασεβώ (ε) (*αόρ. ασέβησα*) *αμετβ.* უპატივცემულოდ მოქცევა, უპატივცემულობის გამოხატვა.

άσεμνος, -η, -ο ურცხვი, უხამსი, უწმაწური, უშეური: *~η πράξη* ურცხვი საქციელი.

ασετόν το *ახლ.* აცეტონი.

ασήκωτος, -η, -ο 1. ის, რისი აწევაც შეუძლებელია, მძიმე: *~η βαλίτσα* მძიმე ჩემოდანი; 2. გაუსაძლისი.

ασήμαντος, -η, -ο უმნიშვნელო: *~ο επεισόδιο / γεγονός* უმნიშვნელო ინციდენტი / მოვლენა.

ασημένιος, -ια, -ιο 1. ვერცხლის; 2. ვერცხლისფერი.

ασήμι το ვერცხლი.

άσημος, -η, -ο უმნიშვნელო, არაფრით გამორჩეული.

ασθένεια η ავადმყოფობა, სენი, ასთენია.

ασθενής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ავადმყოფი.

ασθενικός, -ή, -ό ავადმყოფური, ავადმყოფობისკენ მიდრეკილი, უძლური, უღონო.

ασθενοφόρο το სასწრაფო დახმარების მანქანა.

ασθενώ (ε) (*αόρ. ασθένησα*) *αμετβ.* ავად ყოფნა, ავად გახდომა.

άσθμα το (*πληθ. άρ გააჩნია*) *მედ.* ასთმა.

Ασιάτης ο, **Ασιάτισσα** η აზიელი.

ασιατικός, -ή, -ό აზიური.

άσκηση η 1. ვარჯიში, წვრთნა; 2. საყარჯიშო: *μαθηματικές / γραμματικές ~εις* მათემატიკური / გრამატიკული საყარჯიშოები.

ασκητής ο, **-τρια** η ასკეტი.

άσκοπος, -η, -ο 1. ა) უაზრო, უმიზნო, ბ) ფუჭი, ამაო, უშედეგო; 2. უყურადღებო, გაუფრთხილებელი.

ασκούπιστος, -η, -ο 1. დაუგეელი, დაუსუფთავებელი; 2. გაუშრალებელი: *~α ποτήρια* გაუმშრალებელი ჭიქები.

ασκώ (ε) (*αόρ. άσκησα, αόρ. παθ. ασκήθηκα, μτχ. ασκημένος / ασκούμενος*) *μετβ.* 1. ვარჯიში, წრთენა: *οι αθλητές ~ούν συστηματικά το σώμα τους* სპორტსმენები სხეულს სისტემატურად ავარჯიშებენ; 2. პროფესიის ქონა, პროფესიის აღსრულება: *~ την ιατρική / τη δικηγορία* ექიმსახურები მედიცინას / ადვოკატის პროფესია მაქვს; 3. აღსრულება: *~ καθήκοντα* აღვასრულებ მოვალეობას; **-ούμαι** ვარჯიშობა, სწავლა: *~ στο κολύμπι / στις ξένες γλώσσες* ვვარჯიშობ ცურვაში / ვსწავლობ უცხო ენებს.

άσμα το *ლიტ.* სიმღერა, ოდა; ◊ *Α~ Α~των* ქებათა ქება, *κύκνειο ~* გედის სიმღერა.

άσος (άσσος) ο *ხალხ.* 1. ერთი, ერთიანი: *πήρε ~ο στο διαγώνισμα* მეჯიბრებაში ერთი ქულა მიიღო; 2. პირველი, საუკეთესო: *~ στο ποδόσφαιρο* საუკეთესოა ფეხბურთში.

ασπίδα η ფარი.

ασπιδοφόρος ο ფაროსანი, ფარის მქონე მეომარი.

άσπιλος, -η/ος, -ο *გადატ.* უბიწო, უმწიკვლო, სუფთა.

ασπιρίνη η ასპირინი.

άσπλαχνος, -η, -ο უგულო, უმოწყალო, მეუბრალებელი: *~η μητέρα εγκατέλειψε το νεογέννητο παιδί της* უგულო დედამ თავისი ახალშობილი ბავშვი მიატოვა.

ασπράδι το 1. ცილა: *χτυπώ τα ~α* ცილას ვთქვეფ; 2. თეთრი გარსი (თვალის).

ασπρίζω (*αόρ. άσπρισα, αόρ. παθ. ασπρίστηκα, μτχ. ασπρισμένος*) *μετβ.* 1. გათეთრება; 2. კირით შეღებვა, გაკირიანება; *αμετβ.* 1. გათეთრება, გაჭაღარავება: *τα μαλλιά του άσπρισαν* თმები გაუთეთრდა; 2. ქათქათი, თეთრად ნათება: *κάτι άσπριζε στο βάθος του σκοτεινού διαδρόμου* ბნელი დერეფნის სიღრმეში რაღაც თეთრად ანათებდა; 3. გაფითრება, ფერის დაკარგვა.

ασπρομάλλης ο, **-α** η (*გεν. πληθ. αρ გααῆნια*) ჭაღარა.

ασπρόμαυρος, -η, -ο შავ-თეთრი: *~η ταινία* შავ-თეთრი ფილმი; ◊ *~η τηλεόραση* შავ-თეთრი ტელევიზორი.

ασπρόρουχο το თეთრეული.

άσπρος, -η, -ο თეთრი.

αστάθεια η მერყეობა, არამდგრადობა, არამყარობა: *πολιτική ~* პოლიტიკური არამდგრადობა.

ασταθής, -ής, -ές (*გεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) არამდგრადი, არამყარი, მერყევი, ცვალებადი: *~ χαρακτήρας* ცვალებადი ხასიათი.

αστακός ο კიბორჩხალა.

ασταμάτητος, -η, -ο შეუწყვეტელი, უწყვეტი: *~ο βουητό / σφύριγμα* შეუწყვეტელი ხმაური.

αστέγαστος, -η, -ο უსახურავო, გადაუხურავი: *~ο σπίτι / κτήριο* გადაუხურავი სახლი / შენობა.

άστεγος, -η, -ο უსახლკარო, თავშესაფრის არმქონე.

αστειεύομαι (*αόρ. αστειεύτ(θ)ηκα*) *αμετβ., αποθ.* (+ *κάποιον / κάτι* / + *για κάτι*) ხუმრობა, დაცინვა: *γεμάτος κέφι αστειευόταν με όλους και για όλα* ხალისით საუბრობდა ყველაზე და ყველაფერზე ხუმრობდა.

αστείο το ხუმრობა, ანეკდოტი, სასაცილო ამბავი; ◊ *μεταξύ σοβαρού και ~ου* ნახევრად ხუმრობით, *το ρίχνω στο ~* ხუმრობაში გადამაქვს, *όχι ~α!* ხუმრობა კი არაა! *δεν σηκώνω / δεν παίρνω από ~α* ხუმ-

რობა არ მესმის, იუმორის გრძნობა არ მაქვს.

αστειολογώ (ε) (*აόρ. αστειολόγησα*) *αμετβ.* ხუმრობა, ანეკდოტების, სასაცილო ამბების მოყოლა.

αστείος, -α, -ο სასაცილო: *μας διηγήθηκε ~ες ιστορίες* სასაცილო ამბები მოგვიყვა.

αστέρας ο ვარსკვლავი, მნათობი.

αστέρι το ვარსკვლავი; ◊ *~ της Αυγής* ცისკრის ვარსკვლავი, *~ του Βορρά* ჩრდილოეთის (პოლარული) ვარსკვლავი, *αλεξ. ~ μου!* ჩემო ვარსკვლავო!

αστερίας ο *ზოოლ.* ზღვის ვარსკვლავი.

αστεροειδής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) *მაღალფ.* **1.** ვარსკვლავის მსგავსი, ვარსკვლავის ფორმის, ვარსკვლავური; **2.** (ο) *αστρολ.* ასტეროიდი.

αστεροσκοπείο το ობსერვატორია.

αστήρικτος, -η, -ο (αστήριχτος) 1. დაუყრდნობელი, უსაძირკვლო, უფუნდამენტო; **2.** დახმარების გარეშე, დაუხმარებელი: *έμεινε ~ από παντού* მარტო დარჩა, ყოველგვარი დახმარების გარეშე; **3.** *გადატ.* უსაფუძვლო: *~η κατηγορία* უსაფუძვლო ბრალდება.

αστιγματισμός ο ასტიგმატიზმი.

αστικοποίηση η (*πληθ. არ გააჩნია*) ურბანიზაცია.

αστικός, -ή, -ό ქალაქის, საქალაქო: *~ πληθυσμός* ქალაქის მოსახლეობა; ◊ *~ό κέντρο* მსხვილი რაიონული / რეგიონალური ცენტრი, *~ή τάξη* ბურჟუაზიული კლასი, *~ή επανάσταση* ბურჟუაზიული რევოლუცია, *ιουρ. Α~ό Δίκαιο* სამოქალაქო სამართალი, *~ή ευθύνη* სამოქალაქო პასუხისმგებლობა, *Α~ Κώδικας* სამოქალაქო კოდექსი.

αστός ο, -ή η ქალაქის მცხოვრები, ქალაქელი.

αστόχαστος, -η, -ο დაუფიქრებელი, განუსჯელი: *~ άνθρωπος* დაუფიქრებელი ადამიანი.

άστοχος, -η, -ο მიზანს აცდენილი, უშედეგო, წარუმატებელი: *~ο επιχείρημα* წარუმატებელი არგუმენტი.

αστοχώ (ε) (*αόρ. αστόχησα*) *αμετβ.* მიზანს აცდენა, წარუმატებელი სვლის გაკეთება, შეცდომის დაშვება: *~ στον σχεδιασμό της πολιτικής* შეცდომას ეშვება პოლიტიკის შემუშავებაში.

αστράγαλος ο *ანატ.* კოჭი: *παραπάτησε και στραμπούλιξε τον ~ο του* ფეხი გადაუბრუნდა და კოჭი იღრძო.

αστράγγιστος, -η, -ο (αστράγγιχτος) გაუწურავი: *μην απλώσεις τα ρούχα ~α* განსაცმელს გაუწურავს ნუ გაფენ.

αστραπή η 1. *პორდ., გადატ.* ელვა; **2.** ნაპერწკალი: *μας κοίταζε με βλέμμα που πετούσε ~ές* ისეთი თვალებით გვიმზერდა, ნაპერწკლებს ყრიდა; **3.** *გადატ., επίρρ.* ტყვიასავით, ელვასავით, ელვისებურად: *έφυγε ~* ტყვიასავით გავარდა.

αστραπιαίος, -α, -ο ელვისებური, ელვის: *όλες οι ενέργειες έγιναν με ~α ταχύτητα* ყველა ღონისძიება ელვის სისწრაფით ჩატარდა.

αστραφτερός, -ή, -ό *პორდ., გადატ.* მანათობელი, ბრწყინვალე, ნათელი: *~ό βλέμμα / χαμόγελο* ნათელი მზერა / ღიმილი.

αστράφτω (αστράπτω) (*αόρ. άστραψα*) *μετβ., αμετβ., პორდ., გადატ.* გაელვება, ელვა, ნათება, გაბრწყინება: *τα μάτια του άστραψαν από χαρά* თვალები სახარულით გაუბრწყინდა.

άστρο το *პორდ., გადატ.* ვარსკვლავი.

αστρολογία η ასტროლოგია.

αστρολόγος ο ასტროლოგი.

αστροναύτης ο, **-ισσα** η ასტრონავტი.

αστρονομία η ასტრონომია.

αστυνομία η (*πληθ. არ გააჩნია*) პოლიცია, საპოლიციო სამსახური: *μυστική / στρατιωτική ~* საიდუმლო / სამხედრო პოლიცია.

αστυνομικός ο, **-ίνα** η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) პოლიციელი.

αστυνομικός, -ή, -ό 1. პოლიციის, საპოლიციო: *~ό τμήμα* პოლიციის განყოფილება; 2. დეტექტიური: *~ό μυθιστόρημα* დეტექტიური ჟანრის რომანი, *~ή ταινία* დეტექტიური ფილმი.

αστυνόμος ο/η პოლიციელი.

ασυγκίνητος, -η, -ο გულგრილი: *μένει ~ μπροστά στον ανθρώπινο πόνο* ადამიანური ტკივილის მიმართ გულგრილია.

ασυγκράτητος, -η, -ο შეუკავებელი: *~ο γέλιο / κλάμα* შეუკავებელი სიცილი / ტირილი.

ασύγκριτος, -η, -ο შეუდარებელი: *~η ομορφιά* შეუდარებელი სილამაზე.

ασυγχώρητος, -η, -ο (ασυχώρετος) მიუტევებელი, უპატიებელი: *~ο σφάλμα* უპატიებელი შეცდომა.

ασυλία η იმუნიტეტი; ◊ *ουσ. βουλευτική ~* დეპუტატის იმუნიტეტი, *διπλωματική ~* დიპლომატიური იმუნიტეტი.

ασύλληπτος, -η, -ο 1. დაუკავებელი, დაუჭერელი: *ο δολοφόνος παραμένει ~* მკვლელი კელავ დაუკავებელი რჩება; *გადაბ.* 2. სწრაფი, მოუხელთებელი.

ασυλλόγιστος, -η, -ο 1. გაუაზრებელი, ანგარიშმიუცემელი: *~η ενέργεια* გაუაზრებელი ქმედება; 2. დაუფიქრებელი, განუსჯელი: *~ άνθρωπος* დაუფიქრებელი ადამიანი.

άσυλο το 1. წმინდა ადგილი, ხელშეუხები თაშესაფარი; 2. თაშესაფარი: *ζητώ ~* თაშესაფარს ვითხოვ; ◊ *πολιτικό ~* პოლიტიკური თაშესაფარი.

ασύμβατος, -η, -ο შეუთავსებელი.

ασυμβίβαστος, -η, -ο 1. შეურიგებელი, უკომპრომისო: *έμεινε ~ από την αρχή ως το τέλος* თავიდან ბოლომდე უკომპრომისო დარჩა; 2. შეუსაბამო, შეუფერებელი: *ιδιότητα ~η προς το αξίωμά του* წოდებისათვის შეუფერებელი თანამდებობა.

ασυμμάζευτος, -η, -ο 1. დაულაგებელი, მოუწესრიგებელი: *~ο δωμάτιο* დაულაგებელი ოთახი; 2. *გადაბ.* თავაშვებული, აღვირახსნილი, თავგზებაღრეული: *~ο παιδί* თავაშვებული ბავშვი.

ασύμμετρος, -η, -ο ასიმეტრიული.

ασυμπλήρωτος, -η, -ο შეუვსებელი, დაუსრულებელი, დაუკავებელი: *~ο έντυπο / κενό / έργο* შეუვსებელი დოკუმენტი / სიცარიელე / დაუსრულებელი ნაწარმოები, *~η θέση* დაუკავებელი ადგილი.

ασυμφιλίωτος, -η, -ο მოურიგებელი, შეუთანხმებელი: *μάλωσαν, αλλά αποκλείεται να μείνουν ~οι* იჩხუბეს, მაგრამ გამორიცხულია, რომ მოურიგებლები დარჩნენ.

ασύνδετος, -η, -ο 1. დაუკავშირებელი, ჩაურთავი, შეუერთებელი: *το κύκλωμα δεν λειτουργεί, γιατί τα καλώδια είναι ~α* წრედი არ მუშაობს, რადგან გამტარები შეერთებული არაა; 2. კავშირის არქმონე, მოწყვეტილი: *~ες στρατιωτικές δυνάμεις* მოწყვეტილი სამხედრო ძალები; 3. ლოგიკური კავშირის არამქონე, ერთმანეთთან დაუკავშირე-

ბელი: *~α λόγια* ერთმანეთთან დაუკავშირებელი სიტყვები.

ασυνείδητο το (*πληθ. არ გააჩნია*) *ψυχολ.* არაცნობიერი; ◊ *συλλογικό ~* კოლექტიური არაცნობიერი.

ασυνείδητος, -η, -ο 1. უპასუხისმგებლო; 2. გაუცნობიერებელი.

ασυνέπεια η 1. არათანმიმდევრულობა; 2. შეუსაბამობა.

ασυνήθιστος, -η, -ο 1. უჩვეულო, უცნაური: *~η ομορφιά* უჩვეულო სილამაზე; 2. მიუჩვეველი: *ήταν ~ στο μεγάλο κοινό και είχε τρακ* ხალხმრავალ საზოგადოებას მიუჩვეველი იყო და ღელავდა.

ασυντόνιστος, -η, -ο არაორგანიზებული, არაკოორდინირებული.

ασυρματιστής ο, **-τρια** η რადისტი.

ασύρματος, -η, -ο 1. უანტენო, უკაბელო; 2. (ο) რაცია.

ασύστατος, -η, -ο უსაფუძვლო, არასერიოზული: *~ φόβος / ισχυρισμός* უსაფუძვლო შიში / მტკიცება.

ασφάλεια η 1. უსაფრთხოება: *η ~ της χώρας* ქვეყნის უსაფრთხოება; 2. (Α) უმიშროების სამსახური: *θα καλέσω την Α~* უმიშროების სამსახურს გამოვიძახებ; 3. *τεχ., ελεκτρ.* დამცველი: *τα φώτα έσβησαν, γιατί έπεσε η ~*; 4. დაზღვევა: *~ ζωής* სიცოცხლის დაზღვევა; ◊ *Συμβούλιο Α~ς* უსაფრთხოების საბჭო.

ασφαλής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) 1. უსაფრთხო, დაცული: *μόνον όταν μπήκα στο σπίτι, ένιωσα ~* თავი უსაფრთხოდ მხოლოდ მაშინ ვიგრძენი, როდესაც სახლში შევედი; 2. სარწმუნო, უტყუარი, ზუსტი: *~είς πληροφορίες* უტყუარი ინფორმაცია.

ασφαλίζω (*αόρ. ασφάλισα, αόρ. παθ. ασφαλίστ(θ)ηκα, μτχ. ασφαλισμένος*) *μετβ.* დაზღვევა: *ασφάλισε το αυτοκίνητό του* მანქანა დააზღვია; **-ομαι** ჯანმრთელობის დაზღვევა: *~ομαι στο Ι.Κ.Α. (Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων)* ჯანმრთელობას ი.კ.ა.-მი (საზოგადოებრივი დაზღვევის ფონდში) ვიზღვევ.

ασφάλιση η დაზღვევა: *~ ζωής* სიცოცხლის დაზღვევა.

ασφαλιστής ο, **-τρια** η სადაზღვეო კომპანიის თანამშრომელი.

ασφαλιστικός, -ή, -ό სადაზღვეო, დაზღვევის.

άσφαλτος η (*πληθ. არ γααჩნია*) ასფალტი.

ασφαλτοστρώνω (*αόρ. ασφαλτόστρωσα, αόρ. παθ. ασφαλτοστρώθηκα, μτχ. ασφαλτοστρωμένος*) *μετβ.* გზაზე ასფალტის დაგება.

ασφαλώς *επίρρ.* ნამდვილად, უთუოდ, ბუნებრივია, რა თქმა უნდა: *— Είσαι σίγουρος ότι ξέρεις τον δρόμο; — Α~! Έχω ξαναέρθει* — დარწმუნებული ხარ, რომ გზა იცი? — რა თქმა უნდა! აქ ადრეც ყოფილვარ.

ασφόδελος ο *βοτ.* ასფოდელი.

ασφράγιστος, -η, -ο 1. დაუბეჭდავი, უბეჭდო: *~ο έγγραφο / γραμματόσημο* ბეჭედდაურტყმელი დოკუმენტი / მარკა; 2. დაუპლომბავი: *~ο δόντι* დაუპლომბავი კბილი.

ασφυκτικός, -ή, -ό (ασφυχτικός) სულის შემხუთავი: *~ή ατμόσφαιρα* სულის შემხუთველი ატმოსფერო.

ασφυκτιώ (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* 1. გაგუდვა; 2. *გადატ.* სულის შეხუთვა.

ασφυξία η (*πληθ. არ γααჩნია*) ასფიქსია, გაგუდვა.

άσχετος, -η, -ο დაუკავშირებელი, კავშირის არმქონე, კავშირში არმყოფი, დამოუკიდებელი: *αυτό που λες είναι τελείως ~ο με την*

υπόθεση ის, რასაც შენ ამბობ, საქმესთან კავშირში არაა.

ασχέτως (άσχετα) *επίρρ., βαρλγ.* (+ *γεν.*), (+ *προς*) დამოუკიდებლად, მიუხედავად, დაუკავშირებლად: ~ *προς το αποτέλεσμα, η συμμετοχή του στον τελικό ήταν επιτυχία* შედეგის მიუხედავად, საბოლოო კონკურსში მისი მონაწილეობა წარმატებული იყო.

άσχημα (άσκημα) სამინლად, ცუდად, უსიამოვნოდ: *τραγουδάει / ντύνεται* ~ სამინლად მღერის / იცვამს.

ασχημαίνω (ασκημαίνω) (*αόρ. ασχήμυνα*) *μετβ., αμετβ.* დაუმნოება, სილამაზის დაკარგვა: *τα νέα κτήρια ~ουν το κέντρο της πόλης* ახალი შენობები ქალაქის ცენტრს სილამაზეს უკარგავენ.

ασχημάτιστος, -η, -ο ჩამოუყალიბებელი: ~*η γνώμη* ჩამოუყალიბებელი აზრი.

ασχημία η სიუმნოვე, სიმახინჯე.

ασχήμια (ασκήμια) η სიუმნოვე, სიმახინჯე.

ασχημίζω (ασκημίζω) (*αόρ. ασχήμισα*) *μετβ.* დაუმნოება.

άσχημος, -η, -ο (άσκημος) 1. მახინჯი, უმნო; 2. ცუდი: ~*η ιδέα / διάθεση* ცუდი იდეა / განწყობა.

ασχολίαστος, -η, -ο უკომენტაროო: *άφησε την πληροφορία ~η* ინფორმაცია უკომენტაროდ მოისმინა.

ασχολούμαι (*αόρ. ασχολήθηκα*) *αμετβ., αποθ.* (+ *με*) (რაიმე) საქმიანობა, მუშაობა: ~*είται με το εμπόριο* ვაჭრობითაა დაკავებული.

αταίριαστος, -η, -ο (αταίριαχτος) შეუფერებელი, შეუხამებელი: ~*α χρώματα* შეუხამებელი ფერები, ~*ο ζευγάρι* შეუფერებელი წყვილი.

άτακτος, -η, -ο (άταχτος) 1. არაორგანიზებული: ~*ο στράτευμα* არაორგანიზებული ჯარის ნაწილი; 2. უდისციპლინო; 3. ონავარი, ანცი, ცელქი, ცუღლუტი.

ατάλαντος, -η, -ο უნიჭო.

αταξία η 1. უწესრიგობა, ქაოსი; 2. უდისციპლინობა, ონავრობა, ანცობა.

αταραξία η (*πληθ. არ χρησιμ.*) სიმშვიდე: *εσωτερική / ολύμπια* ~ შინაგანი / ოლიმპიური სიმშვიდე.

ατάραχος, -η, -ο (*γεν. πληθ. άρ χρησιμ.*) აუღელვებელი: *φαινομενικά* ~ ფენომენალურად აუღელვებელი.

άταφος, -η, -ο დაუმარხავი, დაუკრძალავი, დაუსაფლავებელი.

άτεκνος, -η, -ο უშვილო.

ατελείωτος, -η, -ο (ατέλειωτος) დაუსრულებელი, დაუმთავრებელი, უსასრულო: ~*ο ταξίδι / γλέντι* დაუსრულებელი მოგზაურობა / გაუთავებელი ქეიფი.

ατελιέ το *άκλ.* ატელიე.

ατζέντα η (*γεν. πληθ. άρ χρησιμ.*) 1. უბის წიგნაკი, ორგანაიზერი; 2. პროგრამა, დღის განრიგი.

ατζέντης ο, **-ισσα** η (*γεν. πληθ. άρ χρησιμ.*) აგენტი.

ατίθασος, -η, -ο მოუთვინიერებელი, მოუშინაურებელი: ~*ο ζώο* მოუშინაურებელი ცხოველი.

ατιμάζω (*αόρ. ατίμασα, αόρ. παθ. ατιμάστ(θ)ηκα, μτχ. ατιμασμένος*) *μετβ.* 1. შეურაცხყოფა, შერცხვენა: *τον ατίμασε μπροστά στα μάτια των άλλων* იგი სხვების თვალწინ შეურაცხყო; 2. გაუპატიურება, სექსუალური ძალადობა.

ατίμητος, -η, -ο შეუფასებელი, ფასდაუდებელი: ~*ο πετράδι* ძვირფასი ქვა, ~*α λόγια* ფასდაუდებელი სიტყვები.

άτιμος, -η, -ο უსირცხვილო, უნამუსო: *βρε τον ~ο, τι πήγε και σκέφτηκε!* ამ უნამუსოს დამიხედეთ, რა გაიფიქრა!

ατιμώρητος, -η, -ο დაუსჯელი: *οι δράστες του εγκλήματος παραμένουν ~οι* დანაშაულის ჩამდენნი დაუსჯელები რჩებიან.

ατίμωση η შერცხვენა.

άτιτλος, -η, -ο უსათაურო, დაუსათაურებელი: *~ο ποίημα* დაუსათაურებელი ლექსი.

ατμόλουτρο το ორთქლის აბაზანა, საუნა.

ατμομηχανή η ორთქლის ძრავა.

ατμοποίηση η *ფიზ.* აორთქლება.

ατμός ο ორთქლი.

ατμοσίδερο το ორთქლის უთო.

ατμοστρόβιλος ο ორთქლის ტურბინა.

ατμόσφαιρα (ατμοσφαίρα) η (*πληθ. არ გააჩნია*) ატმოსფერო.

άτοκος, -η, -ο უპროცენტო: *~ο δάνειο* უპროცენტო სესხი.

ατομικός, -ή, -ό 1. პერსონალური, ინდივიდუალური, პირადი: *~ό βιβλιάριο / διαβατήριο* პირადი წიგნაკი / პასპორტი; 2. *ფიზ., ქიმ.* ატომის, ატომური: *~ή φυσική* ატომური ფიზიკა; ◊ *~ή θεωρία* ატომური თეორია, *~ αριθμός* ატომური რიცხვი, *μονάδα ~ής μάζας* ატომური მასის ერთეული, *~ή ενέργεια* ატომური ენერგია.

άτομο το 1. *ქიმ., ბიოლ.* ატომი; 2. პიროვნება, პირი.

ατόνιστος, -η, -ο უმახვილო.

άτονος, -η, -ο 1. უხალისო, მოწყენილი: *~ο χρώμα / βλέμμα* უხალისო ფერი / მზერა; 2. უმახვილო: *~η συλλαβή* უმახვილო მარცვალი.

ατονώ (ε) (*აόρ. ατόνησα, μτχ. ατονησμένος*) *αμετβ.* 1. სუსტად ყოფნა, მისუსტება.

ατού το *άκλ.* კოზირი: *~ σ' αυτή την παρτίδα είναι τα σπαθιά* თამაშის ამ ხელში კოზირი ჯვარია.

ατράνταχτος, -η, -ο მტკიცე, შეურყეველი, დამაჯერებელი: *~ο άλλοθι / επιχείρημα* მტკიცე ალიბი / არგუმენტი.

ατραξιόν η *άκλ.* ატრაქციონი.

ατρόμητος, -η, -ο უშიშარი, გულადი.

ατροφία η ატროფია.

ατροφικός, -ή, -ό 1. ატროფიის, ატროფიული; *გადატ.* 2. კახექსიური.

ατροφώ (ε) (*αόρ. ατρόφησα*) *αμετβ.* ატროფირება.

ατσαλάκωτος, -η, -ο დაუჭმუჭნელი: *~ο ρούχο* დაუჭმუჭნელი ტანსაცმელი.

ατσαλένιος, -α, -ο (ατσάλινος) 1. ფოლადის; 2. *გადატ.* მაგარი, მტკიცე: *~α νεύρα* მაგარი ნერვები.

ατσάλι το ფოლადი.

αττικός, -ή, -ό ატიკური, ატიკის.

άτυπος, -η, -ο 1. არაოფიციალური; 2. არაკანონიერი, უკანონო: *~η διαθήκη / συμφωνία* კანონის ძალის არმქონე ანდერძი / ხელშეკრულება; 3. *მედ.* ატიპური: *~ όγκος* ატიპური სიმსივნე.

ατύχημα το 1. უბედური შემთხვევა; 2. ავარია, აეტოსაგზაო შემთხვევა: *τα περισσότερα ~τα οφείλονται στην υπερβολική ταχύτητα* აეტოსაგზაო შემთხვევათა უმრავლესობა სიჩქარის გადაჭარბების გამო ხდება; ◊ *εργατικό ~* საწარმოო ტრავმა.

ατυχής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) *მაღალფ.* 1. უიღბლო, უბედური; 2. წარუმატებელი: *~ εγχείρηση / έρωτας* წა-

რუმატებელი ოპერაცია / სიყვარული.

ατυχία η უიღბლობა, უბედურება: *με κυνηγάει η ~* უიღბლობა თან მსდევს, *τι ~!* რა უბედურებაა!

άτυχος, -η, -ο უბედური, უიღბლო: *η σφαίρα βρήκε τον ~ο αστυνόμο στο στήθος* უბედურ პოლიციელს ტყვია მკერდში მოხვდა.

ατυχώ (ε) (*აόρ. ατύχησα, μτχ. ατυχήσας, -ασα, -αν*) *αμετβ.* წარუმატებლობის, მარცხის განცდა: *ατύχησε στον γάμο της* წარუმატებელი ქორწინებაში ჰქონდა.

αυγερινός ο *ხალხ.* ცისკრის ვარსკვლავი.

αυγή η *პირდ., გადატ.* დილა, ალიონი, ცისკარი, განთიადი.

αυγό το *იხ.* **αβγό**.

αυγουστιανός, -ή, -ό (αυγουστιάτικος) აგვისტოსი.

Αύγουστος ο აგვისტო.

αυθάδεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) სითავხედე, თავხედობა: *η ~ του δεν περιγράφεται* მისი თავხედობა ენით აუწერელია.

αυθάδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) თავხედური.

αυθαδιάζω (*აόρ. αυθαδίασα*) *αμετβ.* თავხედურად მოქცევა.

αυθαιρεσία η თვითნებობა, თვითნებურობა, თავნებობა: *η ~ ενός υπουργού* მინისტრის თავნებობა.

αυθαίρετος, -η, -ο 1. თვითნებური, თავნებური: *~η ενέργεια* თვითნებური ქმედება; **2.** (το) უკანონო მშენებლობა: *οι ιδιοκτήτες των ~ων ζητούν την ένταξή τους στο σχέδιο πόλεως* მესაკუთრეები უკანონო მშენებლობის საქალაქო პროექტში ჩასმას ითხოვენ.

αυθαιρετώ (ε) (*აόρ. αυθαιρέτησα*) *αμετβ.* თავნებურად მოქცევა.

αυθέντης ο ბატონი, თავადი, უფროსი.

αυθεντία η ავტორიტეტი.

αυθεντικός, -ή, -ό ნამდვილი, რეალური, უტყუარი.

αυθεντικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) ნამდვილობა, უტყუარობა, ორიგინალობა: *η ~ ενός χειρογράφου* ხელნაწერის უტყუარობა.

αυθημερόν *επίρρ., მაღალფ.* იმავე დღეს, იმ დღესვე.

αυθόρμητος, -η, -ο 1. უნებური, უნებლიე: *~ο γέλιο* უნებლიე სიცილი; **2.** დაუგეგმავი, სპონტანური: *η ~ προσέλευση του λαού στο συλλαλητήριο* მიტინგზე ხალხის დაუგეგმავად სპონტანური გასვლა.

αυλαία η **1.** ფარდა (სცენაზე); **2.** პრემიერა; ◊ *ανοίγω / σηκώνω την ~ / αίρω την ~* ფარდას ვხდი, საათკარაზე გამომაქვს, *πέφτει / κλείνει η ~* ფარდა ეშვება, მთავრდება, სრულდება.

αυλακώνω (*აόρ αυλάκωσα, აόρ. παθ. αυλακώθηκα, μτχ. αυλακωμένος*) *μετβ.* კვალის დატოვება, დაღარვა.

αυλή η ბაღი: *στην ~ μου έχω φυτέψει μια λεμονιά* ჩემს ბაღში ლიმნის ხე გავახარე.

αυλητής ο, **-τρίδα / -τρια** η ფლეიტაზე დამკვრელი.

αυλικός, -ή, -ό სამეფო კარის, სასახლის.

αυλός ο *მუს.* ფლეიტა.

αυνανίζομαι (*აόρ. αυνανίστ(θ)ηκα*) *αμετβ., αποθ.* ონანიზმი.

αυνανισμός ο ონანიზმი.

αυξάνω (*აόρ. αύξησα, აόρ. παθ. αυξήθηκα, μτχ. αυξημένος / ηυξημένος*) *μετβ., αμετβ.* გაზრდა, მომატება: *~ την ταχύτητα* სიჩქარეს ვუმატებ.

αύξηση η **1.** გაზრდა, მომატება: ~ *του πληθυσμού της γης* დედამიწის მოსახლეობის გაზრდა; **2.** ხელფასის მომატება: *δεν αναμένονται ~εις μέσα στον επόμενο χρόνο* მომავალ წელს ხელფასის მომატება არაა მოსალოდნელი; **3.** *გრამ.* აუგმენტი.

αυξομείωση η მატება-კლება, ცვალებადობა, მერყეობა.

αϋπνία η უძილობა.

άυπνος, -η, -ο უძილო, გამოუძინებელი.

αύρα η **1.** სიო, ნიავი; *გადატ.* **2.** აურა.

αυριανός, -ή, -ό ხვალინდელი: ~ *καιρός* ხვალინდელი ამინდი.

αύριο *επίρρ.* ხვალ.

αυστηρός, -ή, -ό **1.** მკაცრი: *~ή τιμωρία* მკაცრი სასჯელი; **2.** სერიოზული, პირქუში: *~ή ματιά* პირქუში გამოხედვა; **3.** ზუსტი: ~ *προσδιορισμός* ზუსტი განსაზღვრება.

αυστηρώς *επίρρ., მაღალფ.* მკაცრად, სასტიკად: *απαγορεύεται ~ το κάπνισμα* სიგარეტის მოწევა სასტიკად აკრძალულია.

αυταπάρνηση η (*πληθ. არ გააჩნია*) თავგანწირვა.

αυταπάτη η **1.** თავის მოტყუება; **2.** (*βγαίνει πληθ.*) ილუზიები: *τρέφεται με ~ες* ილუზიებით იკვებება.

αυταπόδεικτος, -η, -ο (απταπόδεικτος) უტყუარი, ნათელი, აშკარა: ~ *συλλογισμός* უტყუარი განსჯა.

αυτάρεσκος, -η, -ο თვითკმაყოფილი.

αυτάρκης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. και θηλ. -εις, ουδ. -η*) ეკონომიურად დამოუკიდებელი, ფინანსურად უზრუნველყოფილი.

αυταρχία η აბსოლუტიზმი, თვითმპყრობელობა.

αυταρχικός, -ή, -ό მბრძანებლური: ~ *χαρακτήρας* მბრძანებლური ხასიათი.

αυτί το *იხ.* **αφτί**.

αυτισμός ο *ფსიქ.* აუტიზმი.

αυτοάμυνα η (*πληθ. არ გააჩნია*) თავდაცვა.

αυτοβιογραφία η ავტობიოგრაფია.

αυτόγραφος, -η/ος, -ο **1.** ავტოგრაფული; **2.** (το) ავტოგრაფი.

αυτοδιαχείριση η (*πληθ. არ გააჩნია*) თვითმართვა.

αυτοδίδακτος, -η/ος, -ο (αυτοδίδαχτος) თვითნასწავლი: *είναι ~ μουσικός* თვითნასწავლი მუსიკოსია.

αυτοδιοίκηση η თვითმმართველობა: *τοπική ~* ადგილობრივი თვითმმართველობა.

αυτοθυσία η თავგანწირვა.

αυτοκινητικός, -ή, -ό ავტომობილის, ავტომანქანის.

αυτοκινητιστής ο, **-τρια** η ავტომობილის მძღოლი.

αυτοκίνητο το ავტომობილი, ავტომანქანა: *δίπορτο / τετράπορτο / τεθωρακισμένο / φορτηγό ~* ორკარიანი / ოთხკარიანი მანქანა / დაჯავშნული ავტომობილი / სატვირთო ავტომანქანა.

αυτοκινητοβιομηχανία η მანქანათმშენებლობა.

αυτοκινητόδρομος ο ავტოსტრადა, ავტომაგისტრალი.

αυτοκόλλητος, -η, -ο **1.** წებავდი, ის, რასაც მიწებების უნარი აქვს: *~η ταινία* სკოჩი; **2.** (το) ეტიკეტი, ნაწები.

αυτοκράτορας ο, **-ειρα/-ισσα** η იმპერატორი.

αυτοκρατορία η იმპერია.

αυτοκρατορικός, -ή, -ό იმპერატორის, საიმპერატორო: ~ *θρόνος* საიმპერატორო ტახტი.

αυτοκριτική η თვითკრიტიკა.

αυτοκτονία η *λირღ., გაღატ.* თვითმკვლელობა: *απόπειρα ~ς* თვითმკვლელობის მცდელობა.

αυτοκτονώ (ε) (*აόр. αυτοκτόνησα*) *αμετβ.* თვითმკვლელობა, თავის მოკვლა: *αυτοκτόνησε ~ με δηλητήριο* საწამლავით თავი მოიკლა.

αυτολογοκρίνομαι (*აόр. αυτολογοκρίθηκα, μτχ. αυτολογοκριμένος*) *αμετβ., αποθ.* თვითცენზურა.

αυτοματοποίηση η ავტომატიზაცია.

αυτόματος, -η, -ο 1. ავტომატური: *~η αλλαγή ταχυτήτων* სიჩქარის ავტომატური ცვლა, *~ο πλυντήριο / πότισμα* ავტომატური სარეცხი მანქანა / მორწყვა; 2. (το) ავტომატი; ◊ *~ πιλότος (πλοηγός)* ავტოპილოტი, *~ τηλεφωνητής* ავტომოპასუხე, *~η μετάφραση* სინქრონული თარგმნა.

αυτομάτως (αυτόματα) *επίρρ.* ავტომატურად.

αυτονόητος, -η, -ο გასაგები, თავისთავად ნათელი: *είναι ~ο ότι...* გასაგებია, რომ ...

αυτονομία η ავტონომია: *χάνω την ~ μου* ავტონომიას ვკარგავ.

αυτόνομος, -η, -ο ავტონომიური: *η Αμπχαζία είναι ~η περιοχή της Γεωργίας* აფხაზეთი საქართველოს ავტონომიური რეგიონია.

αυτοπεποίθηση η (*πληθ. არ გააჩნია*) თავდაჯერება, საკუთარი თავის რწმენა: *αποκτώ ~* საკუთარი თავის რწმენას ვიძენ.

αυτοπροσωπογραφία η ავტოპორტრეტი.

αυτοπρόσωπος, -η, -ο პირადად გამოცხადებული.

αυτοπροσώπως *επίρρ.* პირადად.

αυτόπτης ο/η თვითმხილველი: *ήταν ~ μάρτυρας της ληστείας* ძარცვის თვითმხილველი მოწმე იყო.

αυτός, -ή, -ό *αντων.* 1. ის, იგი (პირის ნაცვალსახელი): *– Θα έρθει ο Τάκης σήμερα; – Όχι, ~ δεν έρχεται ποτέ την Τρίτη* – მოვა დღეს ტაკისი? – არა, ის სამშაბათობით არასდროს მოდის; 2. ეს, ამას, იმას (ჩვენებითი ნაცვალსახელი): *~ είναι ο αδελφός μου* ეს ჩემი ძმაა; ◊ *επ' ~ού* ამის შესახებ, ამაზე, *γι' ~ό* ამიტომ.

αυτοσχεδιάζω (*აόр. αυτοσχεδίασα, აόр. παθ. αυτοσχεδιάστ(θ)ηκα, μτχ. αυτοσχεδιασμένος*) *αμετβ.* იმპროვიზირება, იმპროვიზაციით შესრულება: *ο ηθοποιός αυτοσχεδίαζε επιτυχώς* მსახიობი წარმატებით იმპროვიზირებდა.

αυτοσχέδιος, -α, -ο 1.იმპროვიზირებული; 2. ნაუცბათევად გაკეთებული: *~α παιχνίδια* სახელდახელოდ შექმნილი სათამაშოები.

αυτοτελής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) 1. დამოუკიდებელი; 2. იზოლირებული: *~ές διαμέρισμα* იზოლირებული ბინა; 3. სრულყოფილი, დასრულებული: *~ές νόημα / έργο* დასრულებული აზრი / ნაწარმოები.

αυτουργός, -ός, -ο დამნაშაე, ის, ვისაც ბრალი მიუძღვის.

αυτούσιος, -α, -ο შეუცვლელი, ხელუხლებელი: *έδωσε στη δημοσιότητα ~α τα κείμενα της συσκέψεως* შეხვედრის დოკუმენტები შეუცვლელად გამოაქვეყნა.

αυτόφωρος, -η, -ο *ιურ.* 1. დანაშაულზე წასწრებული; 2. (το) ა) სასამართლო, რომელიც დანაშაულზე წასწრებულ პირთა საქმეებს განიხილავს, ბ) ვადა, რომლის განმავლობაში დანაშაულზე წასწრებული პირის საქმეს შესაბამის სასამართლოს გადასცემენ; ◊ *επ' ~ω* დანაშაულის ადგილზე.

αυτόχθων ο/η ავტოქთონი.

αυτοχρηματοδότηση η თვითდაფინანსება.

αυτοψία η **1.** საკუთარი შეხედულება; **2.** *იურ.* შემოწმება, დათვალიერება, შესწავლა (შემთხვევის ადგილის, ეჭვმიტანილის ბინის და სხვ.).

αυχένας ο კეფა.

αφαίρεση η (+ *από*) **1.** მოწყვეტა, მოცლეჯა, მოხსნა: *η ~ ενός φύλλου από το τετράδιο* რვეულიდან ფურცლის ამოცლეჯა; **2.** ჩამოშორება, ჩამოცილება, მოშორება: *η ~ των στιγμάτων* ლაქების მოშორება; **3.** წართმევა, ჩამორთმევა: *~ άδειας κυκλοφορίας* მართვის უფლების ჩამორთმევა.

αφαιρετικός, -ή, -ό აბსტრაქციონისტული.

αφαιρώ (ε) (*აόρ. αφαίρεσα / αφήρεσα, აόρ. παθ. αφαιρέθηκα, μτχ. αφαιρεμένος / αφαιρεθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* **1.** მოწყვეტა, მოცლეჯა, ჩამოშორება, ჩამოცილება; **2.** წართმევა, ჩამორთმევა: *~ το δικαίωμα* უფლებას ჩამოვართმევ; **3.** ამოკეთება, ამოჭრა, მოშორება: *~ όγκο* სიმსივნეს ამოვკეთეთ; **4.** ჩამოჭრა, შეკვეცა, შემცირება, დაკლება: *αφαίρεσαν 5% από τους μισθούς* ხელფასებს 5% ჩამოაჭრეს; **5.** *მათ.* გამოკლება.

αφαλός ο *ანატ.* ჭიპი.

αφάνεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) უცნობლობა, უცნობობა, შეუმჩნეველად, უჩუმრად ცხოვრება: *έμειναν για πολλά χρόνια στην ~* დიდი ხნის განმავლობაში შეუმჩნეველად ცხოვრობდა.

αφανής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) შეუმჩნეველი, უჩუმარი: *~ ήρωας* უჩუმარი გმირი.

αφανίζω (*აόρ. αφάνισα, აόρ. παθ. αφανίστηκα, μτχ. αφανισμένος*) *μετβ.*, *პირდ., გადატ.* განადგურება, გაჩანაგება: *οι φωτιές αφάνισαν τα δάση* ხანძარმა ტყეები გაანადგურა.

αφάνταστος, -η, -ο წარმოუდგენელი.

άφαντος, -η, -ο გაუჩინარებული, უჩინარი: *οι δύο κουκουλοφόροι, που λήστεψαν την τράπεζα, έγιναν ~* ორი ნიღბიანი, რომელმაც ბანკი გაძარცვა, გაუჩინარდა.

αφέλεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) მიმნდობლობა, მიამიტობა, გულუბრყვილობა: *παιδική ~* ბავშვური მიამიტობა.

αφελής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) მიამიტი, გულუბრყვილო, მიმნდობი.

αφενός *επίρρ., მაღალფ.* ერთი მხრივ, ჯერ ერთი.

αφεντεύω (*აόρ. αφέντεψα*) *αμετβ.* ბატონობა, უფროსობა.

αφέντης ο, **-ρα** η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) ბატონი, უფროსი, მმართველი: *είμαι ~ του εαυτού μου* ჩემი თავის ბატონ-პატრონი ვარ.

αφεντικό το, **-ίνα** η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) პატრონი, მფლობელი.

άφεση η *მაღალფ.* **1.** განთავისუფლება, მოშორება, მოხსნა: *~ χρέους* ვალის მოშორება; **2.** *ეკლ.* მიტევება: *~ αμαρτιών* ცოდვების მიტევება; ◊ *δίνω ~ (αμαρτιών)* (ცოდვებს) მივუტევებ.

αφετηρία η **1.** სტარტი; **2.** გამოსასვლელი პუნქტი, საწყისი გაჩერება (სამარშრუტო ტრანსპორტის): *η ~ των λεωφορείων* ავტობუსების გამოსასვლელი პუნქტი.

αφή η შეხება: *μαλακό / ευχάριστο στην ~* შეხებისას რბილი / სასიამოვნო.

αφήγημα το მოთხრობა.

αφηγηματικός, -ή, -ό **1.** მოთხრობის: *~ή δομή* მოთხრობის სტრუ-

ქტურა; **2.** თხრობითი: ~ *λόγος* თხრობითი სიტყვა, პროზა.

αφήγηση η **1.** მოთხრობა, მონათხრობი; **2.** *ფილოლ.* თხრობა, მოთხრობა.

αφηγητής ο, **-τρια** η მთხრობელი.

αφηγούμαι (*აόρ. αφηγήθηκα, μτχ. αφηγημένος*) *μετβ.*, *αποθ.* თხრობა, მოყოლა, აღწერა.

αφήνω (αφίνω) (*აόρ. άφησα, აόρ. παθ. αφέθηκα, μτχ. αφημένος*) *μετβ.* **1.** გაშვება: ~ *το χέρι του μωρού* ბავშვს ხელს ვუშვებ; **2.** დაღება, დატოვება; **3.** ჩამოსმა: *Άσε με στη γωνία* კუთხეში ჩამომსვი; **4.** დატოვება: *συγνώμη, πρέπει να σας αφήσω* მაპატიეთ, უნდა დაგტოვოთ; **5.** შეწყვეტა, მორჩენა: *ας αφήσουμε αυτό το θέμα* მოდი, შევწყვიტოთ ამ თემაზე საუბარი; **6.** ნების დართვა, საშუალების მიცემა: *δεν μ' ~ει να έρθω μαζί* მასთან ერთად წასვლის ნებას არ მრთავს; **-ομαι** მოდუნება, მოშვება.

αφηρημάδα η დაბნეულობა, უყურადღებობა.

αφηρημένος, -η, -ο **1.** დაბნეული, უყურადღებო: *τον τελευταίο καιρό είναι ~ και κάνει πολλά λάθη* ამ ბოლო დროს დაბნეულია და ბევრ შეცდომას უშვებს; **2.** განყენებული: *~ες σκέψεις* განყენებული ცნებები; **3.** აბსტრაქტული: *~η τέχνη / ζωγραφική* აბსტრაქტული ხელოვნება / მხატვრობა.

αφθονία η (*πληθ. არ გააჩნია*) სიუხვე, სიჭარბე: ~ *προϊόντων / πόρων* პროდუქტების / რესურსების სიუხვე.

άφθονος, -η, -ο უხვი, ჭარბი.

αφθονώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* უხვად, ჭარბად ყოფნა, ბევრის ქონა: *~ούν τα τρόφιμα* საკვები უხვადაა.

αφιέρωμα το **1.** ძღვენი; **2.** მიძღვნა.

αφιερώνω (*აόρ. αφιέρωσα, აόρ. παθ. αφιερώθηκα, μτχ. αφιερωμένος*) *μετβ.* მიძღვნა, ჩუქება: ~ *το επόμενο τραγούδι στους φίλους μου* შემდეგ სიმღერას ჩემს მეგობრებს ვუძღვნი; **-ομαι** **1.** (ზედ) გადაგება, მთელი ძალ-ღონის შელევა: *είναι αφιερωμένος στην οικογένειά του* ოჯახზეა გადაგებული; **2.** (რაიმე თემისადმი) მიძღვნა: *κυκλοφορεί ο νέος δίσκος του αφιερωμένος στην Κύπρο* გამოვიდა მისი კვიპროსისადმი მიძღვნილი ახალი დისკი.

αφιέρωση η მიძღვნა, მიძღვნითი წარწერა.

αφιλοκερδής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ის, ვინც მოგებაზე არ მუშაობს, უანგარო: ~ *οργανισμός* არაკომერციული ორგანიზაცია; **αφιλοκερδώς** *επίρρ.* უანგაროდ.

αφιλόπατρις, -ις, -ι (*γεν. αρσ. და θηλ. -ιδος, πληθ. -ιδες, ουδ. -ιδα, γεν. πληθ. -ίδων*) *მაღალფ.* ის, ვისაც სამშობლო არ უყვარს.

αφιλότιμος, -η, -ο უსინდისო.

άφιξη η **1.** ჩამოსვლა: *η ~ των επιβατών* მგზავრების ჩამოსვლა; **2.** (οι) ჩამოსვლის განრიგი: *κοίτα στις ~ειες να δεις αν προσγειώθηκε το αεροπλάνο* ჩამოსვლის განრიგს შეხედე, ნახე, თვითმფრინავი თუ ჩამოფრინდა.

αφιονίζω (*აόρ. αφιόνισα, აόρ. παθ αφιονίστηκα, μτχ. αφιονισμένος*) *μετβ.* **1.** ოპიუმით გაბრუება; **2.** *გადატ.* დაბოლება, გაბრუება, გაბითურება: *αφιόνιζε το πλήθος με δημαγωγίες* ხალხს დემაგოგიით აბრუებდა.

αφίσα η აფიშა.

αφισοκόλληση η აფიშის გაკვრა.

άφλεκτος, -η, -ο არაწვადი: *~ες ύλες* არაწვადი მასალები.

άφοβος, -η, -ο უშიშარი.

αφομοιώνω (*აόρ. αφομοίωσα, αόρ. παθ. αφομοιώθηκα, μτχ. αφομοιωμένος*) *μετβ.* **1.** ათვისება, შეთვისება: *~ γνώσεις / ιδέες* ცოდნის ათვისება / იდეის შეთვისება; **2.** ასიმილირება, შეთვისება.

αφομοίωση η **1.** ასიმილაცია, შეთვისება, ადაპტაცია: *η ~ των Ελλήνων της Αμερικής* ამერიკელი ბერძნების ასიმილაცია; **2.** *γραμ.* ასიმილაცია.

αφομοιώσιμος, -η, -ο ის, რისი ათვისება, შეთვისება შესაძლებელია: *~η τροφή / γνώση / ύλη* საკვები / ცოდნა / მასალა, რომლის ათვისება შესაძლებელია.

αφοπλίζω (*αόρ. αφόπλισα, αόρ. παθ. αφοπλίστηκα, μτχ. αφοπλισμένος*) *μετβ., λογοτ., გადატ.* განიარაღება: *κατά τη συζήτηση τον αφόπλισε με τα επιχειρήματά του* მსჯელობისას თავისი არგუმენტებით განაიარაღა.

αφοπλισμός ο განიარაღება: *ο ~ του κακοποιού* ბოროტმოქმედის განიარაღება.

αφοπλιστικός, -ή, -ό *λογοτ., გადატ.* **1.** განმაიარაღებელი: *~ό επιχείρημα* განმაიარაღებელი არგუმენტი; **2.** მომხიბლავი: *~ό χαμόγελο* მომხიბლავი ღიმილი.

αφόρητος, -η, -ο აუტანელი: *~η ζέστη* აუტანელი სიცხე.

αφορίζω (*αόρ. αφόρισα, αόρ. παθ. αφορίστηκα, μτχ. αφορισμένος / αφορεσμένος*) *μετβ., ეკლ.* მოკვეთა, გაძევება, ანათემას გადაცემა.

αφορισμός (αφορεσμός) ο **1.** *ეკლ.* მოკვეთა; **2.** აფორიზმი.

αφορμή η მიზეზი, საბაბი: *βρήκε ~, για να κάνει καβγά* საბაბი გამონახა, რათა ჩხუბი აეტეხა; ◊ *δίνω ~ (σε κάποιον)* (ვინმეს) საბაბს ვაძლევ.

αφορολόγητος, -η, -ο **1.** გადასახადებისგან თავისუფალი, დაუკავებელი: *~ο ποσό / εισόδημα* გადასახადებისგან თავისუფალი თანხა / შემოსავალი; **2.** (τα) დაუბეგრავი: *~α είδη* დაუბეგრავი საქონელი.

αφορώ (α) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) **1.** *αμετβ.* (+ *σε*) შეხება: *το ζήτημα αυτό ~ά στην ίδια την επιβίωση του Ελληνισμού* ეს საკითხი თავად ელინიზმის გადარჩენას ეხება; **2.** *μετβ., τριτοπρόσ.* აინტერესებს, ეხება: *δεν σε ~ά αυτό που λέω·* ჩემი ნათქვამი შენ არ გეხება.

αφοσιώνομαι (*αόρ. αφοσιώθηκα, μτχ. αφοσιωμένος*) *μετβ., αποθ.* თავის მიძღვნა: *~ στα γράμματα / στην οικογένειά μου* თავს ვუძღვნი მწერლობას / ჩემს ოჯახს.

αφοσίωση η (*πληθ. არ გააჩნია*) თავის მიძღვნა.

αφότου *σύνδ.* მას შემდეგ რაც: *~ μετανάστευσε, δεν έδωσε σημεία ζωής* მას შემდეგ რაც ემიგრაციაში წავიდა, მისგან სიცოცხლის ნიშანწყალი არ ჩანს.

αφού *σύνδ.* **1.** მას შემდეგ რაც, (რაღაცის) შემდეგ: *~ έφαγε, πήγε περίπατο* მას შემდეგ რაც ისადილა, სასეირნოდ წავიდა; **2.** ვინაიდან, რადგან: *~ επιμένεις, θα έρθω μαζί σας* რადგან დაიჟინე, თქვენთან ერთად წამოვალ; **3.** რომ არ, თუ არ: *~ δεν ζέρεις, τότε γιατί μιλάς;* თუ არ იცი, მაშინ რატომ ლაპარაკობ? **4.** ხომ, როგორ არა: *– Γιατί δεν έπλυνες τα πιάτα; – ~ τα έπλυνα!* – თეფშები რატომ არ გარეცხე? – როგორ არა, გარეცხე!

αφουγκράζομαι (*αόρ. αφουγκράστηκα*) *μετβ., αμετβ., αποθ.* მიყურადება, ყურადღებით მოსმენა.

άφραγκος, -η, -ο უგროშო, უფულო: *έμεινα ~* უფულოდ დაერჩი.

αφράτος, -η, -ο ფუმფულა, ფუშფუშა: *~ο ψωμί* ფუმფულა პური.

άφραχτος, -η, -ο (άφρακτος) მოუღობავი.

αφρίζω (*αόρ. άφρισα, μτχ. αφρισμένος*) *αμετβ.* 1. აქაფება, ქაფის მოკიდება: *η μπίρα ~ει* ლუდს ქაფი ეკიდება; 2. გაცოფება, ღუეის მოსვლა.

αφρικανικός, -ή, -ό აფრიკის, აფრიკული.

Αφρικανός ο, **-ή** η აფრიკელი.

αφρόγαλα το ნაღები.

αφροδισιακός, -ή, -ό 1. ენების აღმძრელი (საკვები ან წამალი); 2. ხორციელ ტრფობასთან, სექსთან დაკავშირებული, სქესობრივი.

αφροδισιολογία η *მედ.* ვენეროლოგია.

αφρόκρεμα το (*გენ. πληθ. არ გააჩნია*) 1. ნაღები; *გადატ.* 2. რჩეული, საუკეთესო ნაწილი, ნაღები (საზოგადოების): *στον χορό έδωσε το "παρών" η ~ της Αθήνας* საცეკვაოდ ათენის ნაღები საზოგადოებაც მოვიდა.

αφρόλουτρο το აბაზანის ქაფი.

αφρός ο 1. ქაფი; 2. ღუე; 3. *გადატ.* საუკეთესო ნაწილი: *διάλεξε, όπως πάντα, τον ~ό κα άφησε σε μας τα μπαγιάτικα* როგორც ყოველთვის, თავისთვის საუკეთესო ნაწილი შეირჩია და ჩვენ ნარჩენები დაგვიტოვა.

αφρούρητος, -η, -ο დაუცველი: *~α σύνορα* დაუცველი საზღვრები.

αφρόψαρο το წყლის ზედაპირის სიახლოვეს მობინადრე თევზი.

αφρώδης, -ης, -ες (*გენ. -ους, πληθ. არს. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) 1. ქაფიანი; 2. ქაფისებური; ◊ *~ οίνος* შამპანური.

αφτί (αυτί) το 1. *პირდ.,* გადატ. ყური; 2. სმენა: *έχει καλό ~* კარგი სმენა აქვს.

άφτρα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნια*) ფითილი, პატრუქი.

αφυδατώνω (*αόρ. αφυδάτωσα, αόρ. παθ. αφυδατώθηκα, μτχ. αφυδατωμένος*) *μετβ.* გაუწყლოება.

αφυδάτωση η (*πληθ. αρ გააჩნια*) გაუწყლოება.

αφύλακτος, -η, -ο (αφύλαχτος) 1. დაუცველი: *~η πύλη* დაუცველი კარიბჭე; 2. უყურადღებო: *άφησαν το παιδί ~ο και το χτύπησε αυτοκίνητο* ბავშვი უყურადღებოდ დატოვეს და მანქანამ დაარტყა.

άφυλλος, -η, -ο უფოთლო.

άφυλος, -η, -ο უსქესო.

αφυπηρετώ (ε) (*αόρ. αφυπηρέτησα, μτχ. αφυπηρετών, -ούσα, -ούν*) *μετβ., μαღალφ.* 1. სამხედრო ვალდებულების მოხდა; 2. პენსიაზე გასვლა.

αφυπνίζω (*αόρ. αφύπνισα, αόρ. παθ. αφυπνίστ(θ)ηκα, μτχ. αφυπνισμένος*) *μετβ., მაღალფ., პირდ., გადატ.* გაღვიძება, გამოღვიძება, გამოფხიზლება.

αφύπνιση η *მაღალფ., პირდ., გადატ.* გაღვიძება, გამოღვიძება, გამოფხიზლება: *η ~ του έθνους* ერის გამოღვიძება.

αφύσικος, -η, -ο არაბუნებრივი, ზებუნებრივი, უჩვეულო: *~η ζέστη* უჩვეული სიცხე.

αφωνία η (*πληθ. αρ გააჩნια*) *მედ.* აფონია.

άφωνος, -η, -ο 1. უხმო, ხმაამოუღებელი; 2. უსიტყვო, გაჩუმებული, ხმაგაკმენდილი, ენაჩავარდნილი: *έμειναν ~οι* უსიტყვოდ დარჩნენ.

αγαπημένος, -η, -ο 1. საყვარელი, ძვირფასი: *ο ~ μου γιος / συγγραφέας* ჩემი საყვარელი ვაჟიშვილი / მწერალი; 2. (ο/η) სატრფო, საყვარელი, შეყვარებული.

αγαπησιάρης (*πληθ. -ηδες*), **-α, -ικο** 1. მგრძნობიარე, სენტიმენტალური, ის, ვისაც ადვილად უყვარდება; 2. სასიამოვნო, სანდომიანი, საყვარელი: *~ικο παιδί* საყვარელი ბავშვი.

αγαπητικός, -ή/-ιά, -ό 1. სასიყვარულო: *~ή σχέση* სასიყვარულო ურთიერთობა; 2. (ο/η) *ბალხ.* საყვარელი, სატრფო, გულის სწორი.

αγαπητός, -ή, -ό 1. საყვარელი, ძვირფასი; 2. ძვირფასი, პატივცემული: *~οί φίλοι* ძვირფასო მეგობრებო!

αγαπώ (α) (*აόρ. αγάπησα, αόρ. παθ. αγαπήθηκα, μτχ. αγαπημένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. სიყვარული: *τον αγάπησε μόλις τον είδε* როგორც კი დაინახა, მაშინვე შეუყვარდა; 2. სიყვარული, მიდრეკილება, მისწრაფება, გატაცება: *~ την μουσική και ζωγραφική* მუსიკა და მხატვრობა მიტაცებს; **-ιέμαι** 1. ურთიერთსიყვარული: *τ' αδέρφια ~ιούνται μεταξύ τους* და-ძმას ერთმანეთი უყვარს; 2. შეყვარება; ◊ *~α τον φίλο σου με τα ελαττώματά του* გიყვარდეს შენი მეგობარი ისეთი, როგორიც არის, *~άτε αλλήλους* გიყვარდეს მოყვასი შენი, *όπως ~άτε!* როგორც გენებოთ!

άγαρμπα *επίρρ.* მოუქნელად, ტლანქად, ულაზათოდ.

αγγαρεύω (*αόρ αγγάρεψα, αόρ. παθ. αγγαρεύτηκα, μτχ. αγγαριμένος*) *μετβ.* არასასურველი, უსალისო საქმის დაკალება: *πήγα να δω τι κάνει και με αγγάρεψε να φυλάζω το μωρό* მის მოსანახულებლად წავედი, მან კი ბავშვის მოლა დამაკალა.

αγγείο το 1. ჭურჭელი, ქოთანი, დოქი, ლარნაკი; 2. *ანატ.* ძარღვი, სისხლძარღვი.

αγγειογραφία η 1. ვაზის ფერწერა, მხატვრობა; 2. *მედ.* ანგიოგრაფია.

αγγελία η 1. უწყება, ცნობა, განცხადება, შეტყობინება: *βάζω ~ στην εφημερίδα* გაბეჭდი განცხადებას ვათაკებს; 2. აფიშა, რეკლამა, ანონსი.

αγγελιαφόρος (αγγελιοφόρος) ο/η მაცნე, კურიერი.

αγγελικός, -ή, -ό *Ლიტ., გაძატ.* 1. ანგელოზის, ანგელოზური: *~ό πρόσωπο / χαμόγελο* ანგელოზური სახე / ღიმილი; 2. ძალიან კეთილი, ანგელოზივით კეთილი: *~ή ψυχή* ძალიან კეთილი ადამიანი.

αγγέλλω (*αόρ. ήγγειλα, αόρ. παθ. αγγέλθηκα, μτχ. αγγελμένος*) *μετβ., გაძატ.* უწყება, შეტყობინება: *τα χελιδόνια ~ουν τον ερχομό της άνοιξης* მერცხლები გაზაფხულის მოსვლას იუწყებიან.

άγγελος ο 1. *Ლიტ., გაძატ.* ანგელოზი; 2. *გაძატ.* მაცნე, მაუწყებელი; ◊ *φύλακας ~* მფარველი ანგელოზი.

αγγελτήριο το განცხადება, უწყება (წერილობითი): *~ γάμου / βάπτισης* უწყება ქორწინების / ნათლობის შესახებ.

άγγιγμα το 1. შეხება, მიკარება, ხელის ხლება: *η συσκευή λειτουργεί με απλό ~* აპარატი უბრალო ხელის შეხებით ირთვება; 2. მოფერება: *ερωτικό ~* სასიყვარულო მოფერება; 3. მოახლოება: *το ~ του θανάτου* სიკვდილის მოახლოება.

αγγίζω (εγγίζω) (*αόρ. άγγιξα, αόρ. παθ. αγγίχτηκα, μτχ. αγγιγμένος*) *μετβ.* 1. შეხება, მიკარება, ხელის ხლება; 2. სექსუალური კავშირის დამყარება; 3. აღელვება, გულის აჩუყება:

αφώτιστος, -η, -ο 1. გაუნათებელი, ბნელი, უსინათლო: *~ο δωμάτιο* გაუნათებელი ოთახი; 2. *გადატ., იმე.* გაუნათლებელი; 3. *ეკლ.* მოუნათლავი.

αχανής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) უძირო: *ατένιζε το ~ές πέλαγος* უძირო ზღვას უმზერდა.

αχαρακτήριστος, -η, -ο შეუფასებელი, არაფორმულირებული, ის, რისი დახასიათება, ფორმულირება არ მომხდარა: *~ο φαινόμενο / σύνδρομο* ფენომენი / სინდრომი, რომლის ფორმულირება არ მომხდარა.

αχαριστία η (*πληθ. არ გააჩნია*) უმადურობა.

αχάριστος, -η, -ο უმადური.

αχειροποίητος, -η, -ο *ეკლ.* ხელთუქმნელი (ხატი).

αχινός ο ზღვის ზღარბი.

αχλάδι το მსხალი.

αχλαδιά η მსხლის ხე.

άχνα η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. ორთქლი; 2. ოხშივარი; ◊ *μη βγάζεις ~ / μην ακούσω ~* კრინტი არ დაძრა.

άχνη η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. ორთქლი; 2. მტვერი: *~ μαρμάρου* მარმარილოს მტვერი; ◊ *ζάχαρη ~* შაქრის ფხვნილი, *~ αλεύρου* წერილად დაფქული ფქვილი.

αχνίζω (*აόρ. άχνισα, αόρ. παθ. αχνίστηκα, μτχ. αχνισμένος*) *αμετβ.* ორთქლის, ოხშივარის გამოშვება, თუხთუხი: *το φαγητό ~ει* საღილი თუხთუხებს; *μετβ.* ორთქლზე შეწვა, მოხარშვა.

αχνιστός, -ή, -ό მდუღარე, ქაფქაფა: *~ή σούπα* ქაფქაფა სუპი.

αχνός ο ორთქლი.

αχνός, -ή, -ό ბუნდოვანი, მკრთალი.

αχνοτρέμω (*άθροლογ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* ცახცახი, ქრქოლა, თრთოლა: *~ από το κρύο* სიცივისგან ეცახცახებ.

άχορδος, -η, -ο უსიმო (მუსიკალური საკრავი).

αχόρταγος, -η, -ο *λόγ., გადატ.* გაუმაძღარი.

αχούρι το *λόγ., გადატ.* ბოსელი.

αχρείαστος, -η, -ο უსარგებლო, გამოუსადეგარი: *πολλά από αυτά που αγόρασες, μας είναι ~α* ბევრი რამ, რაც შეიძინე, ჩვენთვის გამოუსადეგარია.

αχρείος, -α, -ο ავი, ბოროტი, არამზადა, ნაბირალა.

αχρειότητα η ბილწსიტყვაობა, უმსგავსობა.

αχρησία η (*πληθ. არ გააჩνια*) უსარგებლობა, გამოუსადეგრობა.

αχρηστεύω (*αόρ. αχρήστεψα / αχρήστευσα, αόρ. παθ. αχρηστεύτηκα, μτχ. αχρηστευμένος*) *μετβ.* უსარგებლოდ, გამოუსადეგრად ქცევა, მწყობრიდან გამოყვანა, გაფუჭება, დაზიანება: *~ μια συσκευή* ვაზიანებ მოწყობილობას.

αχρηστία η (*πληθ. არ გააჩνια*) უსარგებლობა, გამოუსადეგრობა, მწყობრიდან გამოსვლა: *είμαι σε ~* უსარგებლო ვარ.

άχρηστος, -η, -ο უსარგებლო, გამოუსადეგარი: *αποθήκευε πολλά ~α αντικείμενα* ბევრ გამოუსადეგარ ნივთს აგროვებდა.

αχρωματοψία η (*πληθ. არ გააჩνια*) *მედ.* აქრომატოფსია, დალტონიზმი.

αχρωμία η (*πληθ. არ გააჩνια*) *მედ.* ალბინიზმი.

άχρωμος, -η, -ο 1. უფერო: *το νερό είναι ~ο και άοσμο* წყალი უფერო და უსუნოა; 2. *გადატ.* უფერული, უმნიშვნელო, არაფრის მთქმელი: *είχε*

μια ~η παρουσία στην εκδήλωση მისი მონაწილეობა ღონისძიებაში უმნიშვნელო იყო.

αχτένιστος, -η, -ο (ακτένιστος) დაუვარცხნელი.

αχυρένιος, -α, -ο თივის.

άχυρο (άχερο) το თივა; ◊ *(γυρεύω / ψάχνω) ψύλλους / βελόνες στ' ~α* თივაში რწყილებს / ნემსებს ეძებ (ფუჭ მრომას ეწევი, წყალს ნაყავ).

αχυρόδεμα το თივის ბვინი.

αχυρώνας (αχερώνας) ο თივის შესანახი ფარდული.

αχώνευτος, -η, -ο 1. მოუნელებელი: *~ες τροφές* მოუნელებელი საკვები; **2.** აუტანელი, საზიზღარი (ადამიანი).

αχώριστος, -η, -ο 1. დაუნაწევრებელი, დაუყოფელი; **2.** *(ჩვეულებრივ πληθ.)* განუყრელი: *~οι φίλοι* განუყრელი მეგობრები.

αψεγάδιαστος, -η, -ο უზადო, უნაკლო, სრულყოფილი: *ήταν ένα κείμενο ~ο* სრულყოფილი ტექსტი იყო.

αψευδής, -ής, -ές *(γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή)* *ბიბლ.* უტყუარი.

άψητος, -η, -ο შეუმწვარი: *~ο κρέας* შეუმწვარი ხორცი.

αψίδα η თაღი.

άψογος, -η, -ο 1. უშეცდომო: *~ο γραπτό* უშეცდომო ნაწერი; **2.** უზადო, უნაკლო, სრულყოფილი: *~η εμφάνιση* უნაკლო გარეგნობა.

άψυχος, -η, -ο უსულო, უსიცოცხლო, უხალისო: *το παίζιμο του ηθοποιού ήταν ~ο* მსახიობის თამაში უხალისო იყო.

Β

Β, β, βήτα 1. ეიტა, ბერძნული ანბანის მეორე ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) ორი, მეორე (*Β΄*), ბ) ორი ათასი (*β*).

βαγόνι το ვაგონი.

βάδην I *επίρρ.* 1. ნაბიჯით; 2. *სამხ.* წინ იარ! ნაბიჯით იარ!

βάδην το **II** *სპორტ.* სიარული.

βαδίζω (*აόρ. βάδισα*) *αμετβ.* სიარული, მარშირება.

βάδισμα το 1. ნაბიჯი; 2. სიარული, მარშირება.

βαζελίνη η ვაზელინი.

βάζο το ლარნაკი.

βάζω (βάνω) (*აόρ. έβαλα, აόρ. παθ. βάλθηκα, μτχ. βαλμένος*) *μετβ.* 1. დადება, მოთავსება, განლაგება; 2. დასხმა, დაყრა: ~ *κρασί στο ποτήρι* ღვინოს ვასხამ ჭიქაში; 3. ჩაცმა, დახურვა: *βάλε το παλτό* ჩაიცვი პალტო; 4. დასმა, დაწერა (ნიშნის, ხელმოწერის და სხვ.): ~ *υπογραφή* ხელს ვაწერ; 5. დაკისრება (ჯარიმის, საქმის): ~ *πρόστιμο* ჯარიმას ვაკისრებ; ◊ ~ *στοίχημα* სანაძლეოს ვდებ, ~ *τα δυνατά μου* ყოველ ღონეს ვხმარობ, ~ *ένα χέρι* ვეხმარები.

βαθαίνω (*აόρ. βάθυνα*) *μετβ.* გაღრმავება, გაფართოება.

βαθιά *επίρρ.* ღრმად: *αναστενάζω* ~ ღრმად ამოვისუნთქავ.

βαθμιαίος, -αία, -ο თანდათანობითი: *προβλέπεται η ~αία πτώση της θερμοκρασίας* მოსალოდნელია ტემპერატურის თანდათანობით კლება.

βαθμίδα η *მაღალფ.* 1. საფეხური; 2. ხარისხი; 3. ღონე.

βαθμολόγηση η შეფასება: ~ *του διαγωνισμού* საკონტროლო წერის შეფასება.

βαθμολογητής ο, **-τρια** η შემფასებელი.

βαθμολογία η 1. *იხ.* **βαθμολόγηση**; 2. ქულა, ნიშანი: *δεν συγκέντρωσε στις εξετάσεις την απαιτούμενη* ~ გამოცდებზე ვერ მოაგროვა საჭირო ქულები; 3. ნიშნების ფურცელი.

βαθμολόγιο το შეფასების ბარათი, ატესტატი.

βαθμολογώ (*აόρ. βαθμολόγησα, αόρ. παθ. βαθμολογήθηκα, μτχ. βαθμο-*

λογημένος) *μετβ.* **1.** შეფასება: ~ *αυστηρά / με άριστα* მკაცრად ვაფასებ / ფრიადზე; **2.** გრადუირება.

βαθμός ο **1.** გრადუსი, ბალი: *η θερμοκρασία έφτασε τους σαράντα ~ούς* ტემპერატურამ ორმოც გრადუსს მიაღწია; **2.** ხარისხი, საფეხური, დონე; **3.** რანგი, ჩინი, წოდება, ხარისხი: *επιστημονικός* ~ სამეცნიერო ხარისხი, *έχει υψηλό ~ό στο στρατό* აქვს მაღალი სამხედრო ჩინი; **4.** შეფასება, ქულა, ნიშანი: *ο ~ του στις εξετάσεις ήταν* 20 გამოცდებზე მისი ნიშანი (ქულა) იყო 20; **5.** *მათ.* ხარისხი.

βάθος το (*γεν.* *-ους, πληθ.* *-η*) **1.** სიღრმე: ~ *του πηγαδιού / της πισίνας* ჭის / აუზის სიღრმე; **2.** ფსკერი; **3.** ფონი; ◊ *εκ ~ους ψυχής και καρδίας* მთელი სულითა და გულით, *γνωρίζω κάτι κατά* ~ ვიცი საფუძვლიანად, კარგად.

βαθούλωνω (*αόρ.* *βαθούλωσα αόρ.* *παθ.* *βαθουλώθηκα, μτχ.* *βαθουλωμένος*) *μετβ.*, გაღრმავება, თხრილის გაკეთება; *αμετβ.* ჩაცვენა, ჩაეარდნა, ჩაღრმავება: *βαθούλωσαν τα μάτια μου από τα γηρατειά* სიბერისგან თვალები ჩამიცვივდა.

βαθούλωμα το **1.** გაღრმავება; **2.** თხრილი, ორმო.

βάθρο το **1.** საყრდენი, საბრჯენი, ბურჯი; **2.** კვარცხლბეკი: *κατέστρεψαν το ~ του αγάλματος* ძეგლის კვარცხლბეკი გაანადგურეს; **3.** საფუძველი, საძირკველი: *η βουλή είναι το ~ της δημοκρατίας* პარლამენტი არის დემოკრატიის საფუძველი.

βαθύς, -ιά (-ειά), -ύ ღრმა; ◊ ~ *ύπνος* ღრმა ძილი, *στα ~ιά* ღრმა წყალში, ნაპირიდან მოშორებით.

βαθυστόχαστος, -η, -ο ღრმად მოაზროვნე.

βαθύτητα η სიღრმე.

βαθύχορδο το კონტრაბასი.

βακαλάος ο ვირთევზა.

βάκιλος ο ბაცილა.

βακτηρίδιο (βακτήριο) το ბაქტერია, მიკრობი.

βακτηριολογία η ბაქტერიოლოგია.

βακτηριολογικός, -ή, -ό ბაქტერიოლოგიური.

βακτηριολόγος ο ბაქტერიოლოგი.

βακχικός, -ή, -ό (βακχείος) ბაკქური, თავაწყვეტილი, თავაშვებული, თავშეუკავებელი.

βαλανίδι (βελανίδι) το რკო.

βαλανιδιά (βελανιδιά) η მუხა.

βαλβίδα η **1.** *სპორტ.* სტარტი; **2.** *ანატ.* სარქველი: ~ *της καρδιάς* გულის სარქველი; **3.** *ტექ.* სარქველი: *ασφαλιστική* ~ მცველი სარქველი.

βαλεριάνα η *ბოტ.* კატაბალახა.

βαλές ο ვალეტი (ბანქოში).

βαλ(λ)ιστική η *სამხ.* ბალისტიკა.

βαλίτσα η ჩემოდანი.

βαλκανικός, -ή, -ό ბალკანეთის, ბალკანური.

βαλς το *ακლ.* ვალსი.

βάλσαμο (μπάλσαμο) το **1.** ბალზამი; **2.** ბალზამის ხე.

βαλσαμώνω (μπαλσαμώνω) (*αόρ.* *βαλσάμωσα, αόρ.* *παθ.* *βαλσαμώθηκα, μτχ.* *βαλσαμωμένος*) **1.** ბალზამირება; **2.** მოშუშება, განკურნება.

βάλτος ο ჭაობიანი ადგილი.

βαλτότοπος ο ჭაობიანი ადგილი.

βαμβακερός, -ή, -ό (μπαμπακερός) ბამბის.

βαμβάκι (μπαμπάκι) το ბამბა.

βάναυσος, -η, -ο უხეში, გაუთლელი: *συμπεριφορά ~η* უხეში საქციელი, *τρόποι ~οι* უხეში მანერები.

βαναυσότητα η უხეშობა, გაუთლელობა.

βανδαλισμός ο ვანდალიზმი, ბარბაროსობა.

βάνδαλος ο ვანდალი.

βανίλια η **1.** ვანილი; **2.** ვანილის მურაბა.

βαπόρι το *ხალხ.* თბომავალი (გემი).

βάραθρο το უფსკრული.

βαραθρώνω (*აბრ. βαράθρωσα, აბრ. παθ. βαραθρώθηκα, მტჩ. βαραθρωμένος*) *მეტბ.* **1.** უფსკრულში ჩაშვება, ჩაგდება; **2.** *გადატ.* სრული კატასტროფა, განადგურება.

βαραίνω (*აბრ. βάρυνα*) *ამეტბ.* **1.** დამძიმება; **2.** *გადატ.* მდგომარეობის გაუარესება (ავადმყოფზე); *მეტბ.* **1.** დამძიმება: *θα βαρύνεις το στομάχι σου με τόσο φαγητό!* კუჭზე დაგაწვება ამდენი საჭმელი! *გადატ.* **2.** დამწუხრება, გულის დამძიმება; **3.** ბრალდება: *τον ~ει η κατηγορία της απάτης* მას ბრალად ედება თაღლითობა.

βαράκι το *სპორტ.* პანტელი.

βαρβαρισμός ο *ლინგვ.* ბარბარიზმი.

βάρβαρος, -η, -ο ველური, ბარბაროსული, უკულტურო.

βαρβαρότητα η **1.** სიმკაცრე, უხეშობა; **2.** ბარბაროსული, ველური საქციელი.

Βαρδάρης ο ჩრდილოეთის ქარი, რომელიც ცენტრალური მაკედონიის მხრიდან უბერავს.

βάρδια η **1.** სამხედრო ყარაული, დაცვა; **2.** *ზღვ.* ვახტი; **3.** ცვლა (ქარხანაში და ა.შ.): *σε λίγο τελειώνει η ~ μου* ჩემი ცვლა ცოტა ხანში მთავრდება.

βαρεία η *გრამ.* ბლაგვი მახვილის ნიშანი.

βαρέλα η **1.** დიდი კასრი; **2.** *გადატ.* მსუქანი ქალი.

βαρελάδικο το *ხალხ.* ადგილი, სადაც კასრებს ამზადებენ.

βαρελάς ο მეკასრე.

βαρέλι το **1.** კასრი; **2.** *გადატ.* მსუქანი ადამიანი.

βαρελίσιος, -α, -ο (βαρελήσιος) კასრის: *~ο κρασί* ჩამოსასხმელი ღვინო.

βαρεμάρα η მოწყენილობა, ნაღვლი.

βαρετός, -ή, -ό მოსაწყენი, უხალისო: *τι ~ άνθρωπος!* რა აუტანელი ადამიანია!

βαρηκοΐα η *მედ.* სმენის დაქვეითება.

βαρήκοος, -η, -ο *მაღალფ.* სმენადაქვეითებული.

βαριά *επίρρ.* მძიმედ, ძლიერად: *είναι άρρωστος ~* მძიმე ავადმყოფია.

βαριέμαι (βαριούμαι) (*აბრ. παθ. βαρέθηκα*) *მეტბ., ამეტბ.* დაბარება, მოწყენა: *βαρέθηκε να περιμένει* მოწყინდა ამდენი ლოდინი; ◊ *δε βαριέσαι!* ნეტავი შენ! ნუ აქცევ ყურადღებას!

βαριετέ το *ახლ.* ვარიეტე.

βάρκα η ნავი.

βαρκάρης ο (*πληθ. -άρηδες*) მენავე.

βαρόμετρο το ბარომეტრი.

βαρόνος ο ბარონი.

βάρος το (*γεν -ους, πληθ.*) **1.** წონა; **2.** *ფიზ., გადატ.* სიმძიმე: *έχω ένα ~ στο στομάχι* რაღაცა მძიმედ მაწევს კუჭზე; **3.** წონა, მნიშვნელობა, გაელენა, ავტორიტეტი: *έχει ~ ο λόγος / η γνώμη του* მის სიტყვას / აზრს წონა აქვს; **4.** საზიანოდ, საწინააღმდეგოდ: *σε / εις ~ μου* ჩემს საზიანოდ; **5.** (τα) *სპორტ.* შტანგა.

βαρύνω (*აόр. βάρυνα, აόр. παθ. βαρύνθηκα, μτχ. βεβαρημένος*) *μετβ.* **1.** დამძიმება: *τον ~ουν οι κατηγορίες για καταχρήσεις* გაფლანგვაში ბრალდება მის მდგომარეობას ამძიმებს; **2.** დავალება, დაკისრება: *~ με τα έξοδα μεταφοράς του φορτίου* ტვირთის გადატანასთან დაკავშირებული ხარჯების გაღება; *αμετβ.* დამძიმება.

βαρυπενθώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ. βαρυπενθούσα, μτχ. βαρυπενθών, -ούσα*) *αμετβ.* ვგლოვობ.

βαρύς, -ιά, -ύ *პირდ., გადატ.* **1.** მძიმე: *~ύ φορτίο* მძიმე ტვირთი, *~ιά ποινή / εργασία* მძიმე სასჯელი / სამუშაო; **2.** *მუს.* დაბალი, ბოხი: *~ιά φωνή* ბოხი ხმა; **3.** სქელი, თბილი (ზამთრის): *~ιά ρούχα* ტანსაცმელი; **4.** მკაცრი: *~ χειμώνας* მკაცრი ზამთარი; **5.** უხეში, უწმაწური: *εκτόξευσε ~ιές εκφράσεις* უწმაწური ფრაზები წამოისროლა; ◊ *μου πέφτει ~ύ* ეს ჩემს შესაძლებლობას აღემატება, *~ιά η ώρα που σε γνώρισα* წყეულიმც იყოს ის დრო, როცა შენ გაგიცანი, *με ~ιά καρδιά* დამძიმებული გულით.

βαρυσήμαντος, -η, -ο მნიშვნელოვანი.

βαρύτητα *η* სიმძიმე, დაძაბულობა, სირთულე: *~ κάποιας κατάστασης / αρρώστιας* მდგომარეობის / დაავადების სირთულე, სიმძიმე.

βαρύτονος *ο* ბარიტონი.

βαρυχειμωνιά *η* მკაცრი ზამთარი.

βαρώ (α) (*აόр. βάρεσα, აόр. παθ. βαρέθηκα, μτχ. βαρεμένος*) *μετβ.* დარტყმა, ცემა, რტყმა, გაჯახუნება: *βάρεσε πίσω του την πόρτα* კარი გაიჯახუნა; ◊ *η κοιλιά μου ~άει ταμπουρά* მუცელი მიბუყბუყებს (შიმშილისაგან), *μου* (*σου, του* და ა.შ) *την βάρεσε* თავში აბრაზდ მომიეიდა, *~ το κεφάλι μου στον τοίχο* კედელს თავს ვურტყამ (მწარედ ვნანობ), *το ~άει* მსუბუქი ყოფაქცევის ქალია.

βασάλτης *ο* ბაზალტი.

βασανίζω (*აόр. βασάνισα, აόр. παθ. βασανίστηκα, μτχ. βασανισμένος*) *μετβ.* ვაწვალებ, ვაწამებ, ვტანჯავ: *τον βασάνισαν για να ομολογήσει* აწამეს რათა ეღიარებინა; **-ομαι** ვწამები, ვწვალობ, ვიტანჯები: *μη ~εσαι, δεν αξίζει τον κόπο* ნუ იტანჯები, არ ღირს წვალებად.

βασάνισμα *το* წვალება, წამება.

βασανιστήριο *το* **1.** წვალება, წამება; **2.** წამების ადგილი.

βασανιστής *ο* მწვალებელი.

βάσανο *το* წამება, წვალება.

βάση *η* **1.** საფუძველი, საძირკველი, საყრდენი; **2.** ბაზა, საფუძველი: *υλική (ενεργητική) ~* მატერიალური (ენერგეტიკული) ბაზა; **3.** *ანატ.* ფუძე: *~ κρανίου* თავის ქალას ფუძე; **4.** საწყისი, პრინციპი: *ηθικές ~εις* ზნეობრივი პრინციპები; **5.** გამსვლელი ქულა (საკონკურსო გამოცდებზე): *δεν έλαβε τη ~ στις εξετάσεις* ვერ მიიღო გამსვლელი ქულა გამოცდებზე; **6.** *სამხ.* ბაზა: *αεροπορική ~* საჰაერო ბაზა.

βασίζω (*აόр. βάσισα, აόр. παθ. βασίστηκα, μτχ. βασισμένος*) *μετβ.* ვაფუძნებ, ვამყარებ, საფუძვლად ვუდებ; **-ομαι 1.** ვემყარები, ვეყრდნობი: *όσα λέω ~ονται σε γεγονότα* ჩემი ნათქვამი ფაქტებს ემყარება; **2.** ვენდობი, იმედს ვამყარებ: *μη ~εσαι στις υποσχέσεις του* ნუ ენდობი მის დაპირებებს.

βασικός, -ή, -ό ძირითადი, საწყისი, მთავარი, არსებითი: *~ά επιχειρήματα* მნიშვნელოვანი არგუმენტები;

βασικά, βασικώς *επίρρ.* ძირითადად.

βασιλεία η სამეფო ძალაუფლება, მონარქია.

βασίλειο το სამეფო.

βασίλεμα το ჩასვლა (მზის, მთვარის).

βασιλεύω (*αόρ.* *βασίλεψα*, *μτχ.* *βασιλεμένος*) *αμετβ.* მეფობა: *~ει η δικαιοσύνη / η αδικία* სამართლიანობა / უსამართლობა მეფობს; *◊ ζει και ~ει* ცხოვრობს და კარგად არის.

βασιλιάς (βασιλεύς) ο (*πληθ.* *-άδες*) მეფე, ხელმწიფე.

βασιλική η ბაზილიკა.

βασιλικός ο *ბოტ.* რეჰანი.

βασιλικός, -ή, -ό სამეფო, მეფის.

βασίλισσα η დედოფალი.

βασιλόπιτα η საახალწლო ღეჭველი (ცხობისას ჩააყოლებენ ხოლმე მასში მონეტას, რომელიც იღბლის მომტანად ითვლება იმისათვის, ვისაც შეხვდება).

βασιλοπούλα η ხელმწიფის ასული.

βασιλόπουλο το ხელმწიფის ვაჟი.

βάσιμος, -η, -ο 1. დასაბუთებული, დამაჯერებელი; 2. სანდო, უტყუარი: *~ες πληροφορίες* სანდო ინფორმაცია.

βασκαίνω (*αόρ.* *βάσκανα*, *αόρ.* *παθ.* *βασκά(ν)θηκα*, *μτχ.* *βασκαμένος*) *ხალხ.* გათვალება, თვალის ცემა.

βάσκαμα το (**βασκανία** η) გათვალება, თვალის ცემა.

βαστώ (α) (βαστάζω) (*αόρ.* *βάσταξα*, *αόρ.* *παθ.* *βαστά(ή)χτηκα*, *μτχ.* *βαστα(η)γμένος*) *μετβ.* 1. ხელში ჭერა; 2. მოთმენა, გაძლება: *δεν μπορώ να βαστάξω τον πόνο* ტკივილს ვერ ვუძლებ; *αμετβ.* 1. გაძლება: *ακόμη ένα χειμώνα θα βαστήξει το παλτό / η στέγη* პალტო / სახურავი კიდევ ერთ ზამთარს გაუძლებს; 2. გაგრძელება (გრძელდება): *βαστούσε χρόνια ο πόλεμος* ომი წლების მანძილზე გრძელდებოდა.

βατ το *ακλ.*, *ელექტ.* ვატი.

βάτα η ლიპები.

βατεύω (*αορ.* *βάτεψα*) დაგრილება, დანერბვა, დაწყვილება (ცხოველებზე).

βατίστα η ბატისტი.

βατόμουρο το 1. მაყვალი (კენკრა); 2. (τα) მაყვლის ბუჩქი.

βατός, -ή, -ό 1. გაელაღი, გასავლელი; 2. *გადატ.* შედარებით მარტივი, მარტივად გასაგები: *το θέμα στις εξετάσεις ήταν ~ό* გამოცდაზე აღებული თემა იყო.

βατραχάνθρωπος ο აკვალანგისტი, მყვინთავი.

βατραχοπέδιλο το საცურაო ლასტი.

βάτραχος ο ბაყაყი.

βατσίνα η 1. *მედ.* ყვავილის აცრა, ვაქცინაცია; 2. აცრის ნაკვალევი.

βατσινάρω *μετβ.* ყვავილის აცრა, ვაქცინაცია.

βατσινιά η 1. *ბოტ.* მაყვალი; 2. მაყვლოვანი.

βάτσινο το *ბოტ.* მაყვალი.

βαφείο το სამღებრო.

βαφή η 1. შეღებვა: *~ του αυτοκινήτου* მანქანის ღებვა; 2. საღებავი: *~ μαλλιών* თმის საღებავი.

βαφτίζω (*αόρ.* *βάφτισα*, *αόρ.* *παθ.* *βαφτίστηκα*, *μτχ.* *βαφτισμένος*) *μετβ.* მონათვლა.

βάφτιση η *ეკლ.* ნათლობა.

βαφτισιμιός ο, **-ιά** η ნათლული.

βάφτισμα το ნათლობა.

βάφω (*αόρ.* *έβαψα*, *αόρ.* *παθ.* *βάφτηκα*, *μτχ.* *βαμμένος*) *μετβ.* ღებვა: *~ τα νύχια / τα μαλλιά* ფრჩხილებს / თმებს

ვიღებავ; **-ομαι** გრიმის, მაკიაჟის კეთება, შეღებვა.

βάψιμο το 1. შეღებვა: ~ *σπιτιού* სახლის შეღებვა; 2. გრიმი, მაკიაჟი: *ελαφρύ* ~ მსუბუქი მაკიაჟი.

βγάζω (*აόρ. έβγαλα, აόρ. παθ. βγάλθηκα, μτχ. βγαλμένος*) *μετβ.* 1. ამოღება, გამოღება, გატანა, გაყვანა, გაგდება; 2. გახდა, მოხსნა; 3. გასეირნება, სასეირნოდ გასართობად წაყვანა: *συχνά τη ~ει έξω τη γυναίκα του* იგი ხშირად ასეირნებს თავის ცოლს; 4. ამოგდება, ღრძობა: *έβγαλα το χέρι μου* ხელი მეღრძო; 5. გამოშვება, გამოცემა (ხმის, სურნელის, ჰაერის, ორთქლის), წარმოთქმა (სიტყვის); 6. წარმოება, გამოშვება (პროდუქციის), გამოცემა (ბეჭდვითი პროდუქციის); ◊ *~ συμπέρασμα* დასკვნას ვაკეთებ, *~ στο σφυρί* აუქციონზე ვყიდი, *~ει μάτι* თვალში საცემია.

βγαίνω (*აόρ. βγήκα, μελλ. θα βγω, μτχ. βγαλμένος*) *αμετβ.* 1. გასვლა, გამოსვლა, გადმოსვლა, ამოსვლა, ამოვარდნა: ~ *από το σπίτι* სახლიდან გავდივარ, *~ει ο ήλιος* მზე ამოდის; 2. სასეირნოდ გასვლა: *τα βράδια ~ουμε έξω* საღამოობით სასეირნოდ დავდივართ; 3. წარმოება, გამოშვება (პროდუქციის), გამოცემა (ბეჭდვითი პროდუქციის); 4. არჩევა, არჩევნებში გამარჯვება: *στις εκλογές βγήκε η Νέα Δημοκρατία* არჩევნებში "ნეა დემოკრატიამ" გაიმარჯვა; 5. *გადატ.* გამოსვლა: *προσπαθώ να μάθω γερμανικά, αλλά δεν μου ~ει με τίποτα* ეცდილობ, გერმანული ვისწავლო, მაგრამ არაფერით არ გამომდის; ◊ *~ στη σύνταξη* პენსიაზე გავდივარ, *~ από τα ρούχα μου* აღშფოთებისაგან წონასწორობას ვკარგავ.

βδέλλα η *პირდ., გადატ.* წურბელა.

βδομάδα *იხ.* **εβδομάδα**.

βέβαιος, -η, -ο 1. უეჭველი, ნაღდი; 2. დარწმუნებული: *είσαι απόλυτα ~ για την ειλικρίνειά του;* სრულიად დარწმუნებული ხარ მის გულწრფელობაში? 3. მყარი, უცვლელი, სტაბილური: *γνώμη ~η* უცვლელი აზრი.

βεβαιότητα η 1. უეჭველობა, უდაობა: *~ του κέρδους / της νίκης* უეჭველი მოგება / გამარჯვება; 2. სიმტკიცე, ურყევობა.

βεβαιώνω (*აόρ. βεβαίωσα, აόρ. παθ. βεβαιώθηκα, μτχ. βεβαιωμένος*) *μετβ.* 1. ვამტკიცებ, ვადასტურებ, დავამოწმებ (ზეპირად ან წერილობით): *βεβαίωσε ενόρκως τις κατηγορίες* ბრალდება ფიცით დაამოწმა; 2. დავარწმუნებ, დავაჯერებ: *τον βεβαίωσε πως όλα θα πάνε καλά* დაარწმუნა იგი, რომ ყველაფერი კარგად იქნება; **-ομαι** ვრწმუნდები: *δεν έχουμε βεβαιωθεί απόλυτα* მთლად დარწმუნებული არ ვართ.

βεβαίως (βέβαια) *επίρρ.* რა თქმა უნდა, ნამდვილად, უეჭველად: *βέβαια θα'ρθούμε* რა თქმა უნდა, მოვალთ.

βεβαίωση η 1. დადასტურება, დამოწმება, დამტკიცება: *~ της υπογραφής* ხელმოწერის დადასტურება; 2. ცნობა, მოწმობა, სერტიფიკატი, დეკლარაცია: *ιατρική ~* სამედიცინო ცნობა, *~ εισοδήματος* საშემოსავლო დეკლარაცია.

βέβηλος, -η, -ο მკრეხელური, წამბილწველი, უწმინდური; ◊ *εκάς οι βέβηλοι!* შორს ჩვენგან უწმინდურნი!

βεβηλώνω (*აόρ. βεβήλωσα, აόρ. παθ. βεβηλώθηκα, μτχ. βεβηλωμένος*) *μετβ.* შეურაცხყოფა, წაბილწვა: *~ ναό /*

τάφο ტაძარს / საფლავს შეურაცხეყოფ.

βεγγαλικό το ბენგალიის ცეცხლი, ფეიერვერკი: *ο ουρανός φωτίστηκε από τα ~ά* ცა ბენგალიის ცეცხლმა გაანათა.

βελάζω (*აόρ. βέλασα*) ბღავილი (ცხვრის), კიკინი, პეტელი (თხის).

βελανίδι το *იხ.* **βαλανίδι**.

βελανιδιά η *იხ.* **βαλανιδιά**.

βέλασμα το ბღავილი (ცხვრის), კიკინი (თხის).

βελγικός, -ή, -ό ბელგიური.

βελόνα (βελόνη) η 1. ნემსი; 2. საქსოვი ჩხირი.

βελονιά η 1. ჩხვლეტა, ნაჩხვლეტი; 2. გვირისტი.

βελονιάζω (*აόρ. βελόνιασα, αόρ. παθ. βελονιάστηκα, μτχ. βελονιασμένος*) *μετβ.* 1. ნემსზე ძაფის აგება; 2. ჩხვლეტა: *βελόνιασε από τη βιασύνη της το δάχτυλό της* სიჩქარისგან ნემსი თითში იჩხვლიტა; 3. დაბლანდვა.

βέλος το (*γεν. -ους, πληθ. -η*) ისარი.

βελουδένιος, -α, -ο (βελούδινος) ხავერდის, ხავერდოვანი.

βελούδο το ხავერდი.

βελτιώνω (*αόρ. βελτίωσα, αόρ. παθ. βελτιώθηκα, μτχ. βελτιωμένος*) *μετβ.* გაუმჯობესება: *ο καιρός αναμένεται να βελτιωθεί* მოსალოდნელია ამინდის გაუმჯობესება.

βελτίωση η გაუმჯობესება: *~ του καιρού / συνθηκών ζωής / της υγείας ασθενούς* ამინდის / საცხოვრებელი პირობების / ავადმყოფთა ჯანმრთელობის გაუმჯობესება.

βενζινάδικο το ბენზინგასამართი სადგური.

βενζίνη η ბენზინი.

βεντάλια (βεντάγια) η მარაო.

βέρα η ნიშნობის ბეჭედი: *αλλάζω ~ ες* ეინიშნები.

βεράντα η ვერანდა.

βερβέρα (βερβερίτσα) η ციყვი.

βέργα η 1. ტოტი; 2. წკეპლა, როზგი; 3. *გადატ.* ტანწერწეტა ქალი.

βερίκοκο το გარგალი.

βερμούδα η ტრუსი, მოკლე შარვალი.

βερνίκι το ლაქი, საპრიალებელი.

βερνικώνω (*αόρ. βερνίκωσα, αόρ. παθ. βερνικώθηκα, μτχ. βερνικωμένος*) *μετβ.* 1. გალაქვა, ლაქით დაფარვა, გაპრიალება; 2. გაწმენდა (ფეხსაცმლის).

βετεράνος ο ვეტერანი.

βέτο το ვეტო.

βήμα το 1. ნაბიჯი: *~ προς ~* ნაბიჯ-ნაბიჯ; 2. ტრიბუნა, კათედრა; 3. საკურთხეველი.

βηματίζω (*αόρ. βημάτισα*) *αμετβ.* სიარული, მარშით სვლა, მარშირება.

βήξιμο το **(βήχας, βηξ ο)** ხველა, ხველება.

βήχω (*αόρ. έβηξα*) *αμετβ.* ხველება.

βία η 1. ძალა (ფიზიკური); 2. ძალადობა, ძალდატანება: *με τη ~ / διά της ~ς* ძალით, იძულებით; 3. სისწრაფე, სიჩქარე: *με πολλή ~* დიდი სისწრაფით.

βιάζω (*αόρ. βίασα, αόρ. παθ. βιάστηκα, μτχ. βεβιασμένος*) *μετβ.* 1. დაძალება; 2. ძალადობა, გაუპატიურება: *βίασε ανήλικο κορίτσι* არასრულწლოვანი ეოვონა გააუპატიურა; 3. დაჩქარება: *ο καιρός ~ει* დრო ეეაჩქარებს (დრო არ ითმენს); **-ομαι** 1. აჩქარება: *μη ~εστε* ნუ ჩქარობთ.

βίαιος, -η (-α), -ο ძალმომრეობითი, ძალადობრივი: *~ θάνατος* ძალადობრივი სიკვდილი.

βιασμός ο 1. ძალადობა; 2. გაუპატიურება: *κατηγορείται για απόπειρα ~ού* ბრალი ედება გაუპატიურების მცდელობაში.

βιαστής ο მოძალადე.

βιαστικός, -ή, -ό 1. სწრაფი, მოჩქარე: *είμαι πολύ ~* ძალიან მეჩქარება; 2. ნაუცბადევი, სწრაფი: *~ή απόφαση* ნაუცბადევად მიღებული გადაწყვეტილება.

βιασύνη η სიჩქარე, სისწრაფე.

βιβλιάριο το წიგნაკი, ბროშურა: *~ ταμιευτηρίου / τράπεζας* შემნახველი სალაროს / საბანკო წიგნაკი.

βιβλικός, -ή, -ό ბიბლიური.

βιβλίο το წიგნი.

βιβλιογραφία η ბიბლიოგრაფია.

βιβλιοθηκάριος ο ბიბლიოთეკარი.

βιβλιοθήκη η ბიბლიოთეკა.

βιβλιοπωλείο το წიგნის მაღაზია.

βιβλιοπώλης ο წიგნის მაღაზიის გამყიდველი.

βιβλιόφιλος ο წიგნის მოყვარული.

Βίβλος η ბიბლია.

βίδα η ხრახნი.

βιδώνω (*აόρ. βίδωσα*) *μετβ.* ხრახნა.

βίζα η ვიზა.

βίζιτα η ვიზიტი.

βίλα η ვილა.

βιογραφία η ბიოგრაფია.

βιογράφος ο ბიოგრაფი.

βιόλα η *მუს.* ალტი.

βιολέτα η *ბოტ.* ია.

βιολί το ვიოლინო.

βιολιστής ο, **-ίστρια** η მევიოლინე.

βιολογία η ბიოლოგია.

βιολογικός, -ή, -ό ბიოლოგიური.

βιολόγος ο ბიოლოგი.

βιολοντσέλο *მუს.* το ვიოლონჩელი, ჩელო.

βιομηχανία η მრეწველობა: *βαριά / ελαφριά ~* მძიმე / მსუბუქი მრეწველობა.

βιομηχανοποίηση η მექანიზაცია, ინდუსტრიალიზაცია.

βιομήχανος ο მრეწველი, მეწარმე.

βίος ο 1. სიცოცხლე, ცხოვრება: *~ συζυγικός* ცოლ-ქმრული ცხოვრება; 2. ბიოგრაფია, ცხოვრება: *~οι αγίων* წმინდანთა ცხოვრება.

βιόσφαιρα η ბიოსფერო.

βιοτέχνης ο ხელოსანი, შინამრეწველი.

βιοτεχνία η ხელოსნობა, შინამრეწველობა.

βιοτεχνολογία η ბიოტექნოლოგია.

βιοτικός, -ή, -ό სასიცოცხლო, საარსებო: *αναγκές ~ές* საარსებო მოთხოვნილებები; ◊ *~ό επίπεδο* ცხოვრების დონე, *~οί παράγοντες* სასიცოცხლო ფაქტორები.

βιότοπος ο *ბიოლ.* ბიოტოპი.

βίρα *ბღვ.* ზევით, მაღლა: *~ τις άγκυρες!* ღუზები მაღლა (ასწიეთ)!

βιρτουόζος, -α, -ικο ვირტუოზი.

βιταμίνη η ვიტამინი.

βιταμινούχος, -α, -ο ვიტამინიზირებული.

βιτρίνα η ვიტრინა.

βίτσα η წკეპლა, მათრახი.

βιτσίζω (*αόρ. βίτσισα*) *μετβ.* გამათრახება, გამოლტვა, გაწკეპვლა.

βιτσιόζος ο, **-α** η გარყვნილი ადამიანი.

βίωμα το ცხოვრების განცდილი წუთები, პირადი გამოცდილება: *~τα προσωπικά* პირადი გამოცდილება.

βιώνω (*αόρ. βίωσα, αόρ. παθ. βιώθηκα, μτχ. βιωμένος*) *μετβ.* ცხოვრება, განცდა.

βιώσιμος, -η, -ο სიცოცხლისუნარიანი, გამძლე.

βλαβερός, -ή, -ό მავნე, მაწყინარი: *τροφές ~ές* მაწყინარი საკვები.

βλαβερότητα (βλαπτικότητα) η მავნებლობა, ზიანის მიყენება.

βλάβη η **1.** ზარალი: *~ ηθική* მორალური ზარალი; **2.** დაზიანება: *~ οδικού δικτύου* საგზაო კვანძის დაზიანება.

βλάκας ο მტერი, სულელი.

βλακεία η სიმტერე, სისულელე, ჩერჩეტობა.

βλακεύω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ. βλάκευα*) *αμετβ.* გამოსულელება, გამომტერება.

βλακώδης, -ης, -ες (*γεν.-ους, πληθ. αρσ. και θηλ. -εις, ουδ. -η*) უგუნური, სულელური.

βλαμμένος, -η, -ο შეშლილი, გადარეული.

βλαπτικός, -ή, -ό მავნე, საზიანო: *τροφές ~ές* მაწყინარი საკვები.

βλάπτω (βλάφτω) (*αόρ. έβλαψα, αόρ. παθ. βλάφτηκα*) *μετβ.* დაზიანება, დაზარალება, მატერიალური ან მორალური ზარალის მიყენება: *το χαλάζι έβλαψε τα δέντρα* სეტყვამ ხეები დააზიანა; *αμετβ.* **1.** საზიანო ყოფა, მავნებელი ყოფა: *το κάπνισμα ~ει* მოწევა საზიანოა; **2.** წვალება, შეწუხება: *δε ~ει κανέναν αυτός ο άνθρωπος* ეს ადამიანი არავის აწუხებს (უწყინარი ადამიანია); ◊ *τι ~ει;* ამაში ცუდს რას ხედავ?

βλασταίνω (βλαστάνω) (*αόρ. βλάστησα*) *αμετβ.* კვირტების, ყლორტების ამოყრა, აყვავება.

βλαστάρι το **1.** ღვივი, ამონაზარდი, ყლორტი; **2.** *გადატ.* ნამიერი, შთამომავალი, შვილი: *ήρθε το ~ μου* ჩემი შვილი მოვიდა.

βλαστήμια (βλαστημιά) η *ხალხ.* ლანძღვა, გინება, ძაგება: *μου 'πε ένα σωρό ~ες* უამრავი სალანძღავი სიტყვა მითხრა.

βλαστημώ (α) (*αόρ. βλαστήμησα*) *μετβ.* **1.** ღვთის გმობა, მკრეხელობა; **2.** ლანძრევა, წყევლა.

βλάστηση η მცენარეულობა, ფლორა.

βλαστός ο **1.** ყლორტი, ტოტი; **2.** *გადატ.* ნამიერი, შვილი, შთამომავალი: *είναι ~ αρχοντικής οικογένειας* კეთილშობილი ოჯახის შთამომავალია.

βλασφημία η ღვთის გმობა, მკრეხელობა.

βλάχικος, -η, -ο **1.** ვალახური; **2.** პროვინციული; **3.** უკულტურო, უხეში: *συμπεριφορά ~* უხეში საქციელი.

βλάχος ο, **-α** η **1. (Β~)** ვალახიის (რუმინეთის) მცხოვრები; **2.** *გადატ.* უკულტურო, ხეპრე.

βλέμμα το შეხედვა, გამოხედვა, მზერა: *γλυκό / άγριο ~* ალერსიანი / მკაცრი გამოხედვა.

βλεννόρροια η *მედ.* გონორეა, სუსუნაგი.

βλέπω (*αόρ. είδα, αόρ. παθ. ειδώθηκα, μελλ. θα δω, μτχ. ιδωμένος*) *μετβ., αμετβ.* ხედვა, დანახვა, ყურება, ცქერა: *~ λίγο θαμπά μ'αυτά τα γυαλιά* ამ სათვალეებით ცოტა დაბინდულად ეხედავ, *σας ~ και σας καμαρώνω* გიყურებთ და გეთაყვანებით; ◊ *δε ~εται* არ შეიხედება (შეუხედავია), *βλέποντας και κάνοντας* მომავალი გეიჩვენებს.

βλεφαρίδα η წამწამი.

βλεφαρίζω (*αόρ. βλεφάρισα*) *αμετβ.* თვალების ხამხამი.

βλέφαρο το ქუთუთო.

βλήμα το ჭურვი, ყუმბარა, ვაზნა.

βλοσυρός, -ή, -ό **1.** შიშის მომგვრელი; **2.** პირქუში, კუშტი, მკაცრი: *~ό βλέμμα* კუშტი გამოხედვა.

βλοσυρότητα η სიმკაცრე, კუშტობა, პირქუშობა.

βογγητό το 1. კვნესა, ოხერა; 2. *გადატ.* ხმაური, ღრიალი, გრუხუნი, გუგუნი, გრიალი (ზღვის, ქარის).

βογγώ (α) (βογκώ) (*აბრ. βόγγιξα, -ησα*) *ამეტბ.* 1. კვნესა, ოხერა; 2. *გადატ.* ხმაური, ღრიალი, გრუხუნი, გუგუნი, გრიალი (ზღვის, ქარის): *έζω βογγούσε ο αέρας* გარეთ ქარი გუგუნებდა.

βόδι (βοΐδι) το *ბალხ.* ხარი.

βοδινός, -ή, -ό (βοϊδινός) ხარის: *~ό κρέας* ხარის ხორცი.

βοή (βουή η, βοητό το) η ხმაური, გრუხუნი, გუგუნი.

βοήθεια η 1. დახმარება, თანადგომა: *δίνω χέρι ~ς* დახმარების ხელის გაწოდება; 2. სამედიცინო დახმარება: *σταθμός πρώτων ~ών* სასწრაფო დახმარების პუნქტი, *παροχή πρώτων ~ών* პირველადი დახმარების აღმოჩენა.

βοήθημα (βοήθειο) το 1. დახმარება, შემწეობა: *θα χορηγηθούν χρηματικά ~τα στους ανέργους* უმუშევრებისთვის გამოიყოფა ფულადი დახმარება; 2. სასწავლო წიგნი, სახელმძღვანელო.

βοηθητικός, -ή, -ό დამხმარე.

βοηθός ο/η დამხმარე, ასისტენტი.

βοηθώ (α, ε) (*აბრ. βοήθησα, აბრ. παθ. βοηθήθηκα, მტჯ. βοηθημένος*) *მეტბ.* 1. დახმარების აღმოჩენა, თანადგომა; 2. შემწეობის გაღება; 3. ასისტენტობა.

βόθρος ο 1. ორმო, თხრილი; 2. სანაგვე ორმო; 3. *ანატ.* ღრმული, ფოსო.

βολβός (βομβός) ο *ბოტ., ანატ.* ბოლქვი.

βολεύω (*აბრ. βόλεψα, აბრ. παθ. βολεύτηκα, მტჯ. βολεμένος*) *მეტბ.* მოთავსება, მოწესრიგება; **-ομαι** მოწყობა, დაფუძნება, მოთავსება: *~ομαι στην πολυθρόνα* ვთავსდები სავარძელში.

βολή η **I** 1. სროლა; 2. ჭურვი, ყუმბარა.

βολή η **II** *ბალხ.* 1. კომფორტი, სიმყუდროვე; 2. კეთილდღეობა; 3. კბილების ამოჭრა.

βόλι το *ბალხ.* 1. ტყვია; 2. (τα) ფული.

βολίδα η 1. ტყვია; 2. ისარი, შუბი.

βολικός, -ή, -ό 1. სელსაყრელი, მყუდრო: *~ό σπίτι* მყუდრო სახლი; 2. დამთმობი, ლოიალური: *είναι πολύ ~ και τον κάνουν ό,τι θέλουν* ძალიან დამთმობია და რაც უნდათ, იმას უკეთებენ.

βολτ το *ἀκλ. ელექტ.* ვოლტი.

βόλτα η სეირნობა: *κάνω ~* ვსეირნობ.

βολτάρω (*აბრ. βόλταρα, -ισα*) *ამეტბ.* სეირნობა.

βόμβα η ბომბი.

βομβαρδίζω (*აბრ. βομβάρδισα, აბრ. παθ. βομβαρδίστηκα, მტჯ. βομβαρδισμένος*) *მეტბ.* დაბომბვა.

βομβαρδισμός ο დაბომბვა.

βόρεια *ეპირრ.* ჩრდილოეთით.

βορειοανατολικός, -ή, -ό ჩრდილოაღმოსავლეთის.

βορειοδυτικός, -ή, -ό ჩრდილოდასავლეთის.

βορειοελλαδικός, -ή, -ό ჩრდილოეთ საბერძნეთის.

βόρειος, -α, -ο (βορεινός) ჩრდილოეთის.

βοριάς (βορράς) ο ჩრდილოეთის ქარი.

βοσκή η საძოვარი, იალაღი.

βοσκοπούλα η მწყემსი ქალი.

βοσκός ο მწყემსი.

βόσκω (*აόр. βόσκησα, აόр. παθ. βοσκήθηκα, μτχ. βοσκημένος*) *μετβ.* მწყემსვა.

βοτανική η ბოტანიკა.

βότκα η არაყი.

βότσαλο το კენჭი.

βουβαίνω (*აόр. βούβανα, აόр. παθ. βουβάθηκα, μτχ. βουβαμένος*) *μετβ.* დამუნჯება, გაჩუმება; **-ομαι** მეტყველების უნარის დაკარგვა, დამუნჯება.

βουβός, -ή, -ό (βωβός) მუნჯი.

βουδισμός ο ბუდიზმი.

βουδιστής ο, **-τρια** η ბუდისტი.

βουερός, -ή, -ό ხმაურიანი.

βουίζω (*აόр. βούισα/ζα*) *αμετβ.* 1. ხმაური, გრიალი, ღრიალი: *~ει η θάλασσα* ზღვა ხმაურობს; 2. ზრიალი, ზუზუნი: *~ουν τ'αυτιά μου* ყურები მიზუზუნებს.

βούισμα το ხმაური, გრიალი, ზუზუნი.

βουκολικός, -ή, -ό ბუკოლიკური: *~ή ποίηση* ბუკოლიკური პოეზია.

βουλευτής ο, **-ίνα** η პარლამენტარი.

βουλευτικός, -ή, -ό საპარლამენტო.

βουλή η 1. ნება, ნება-სურვილი, განზრახვა; 2. პარლამენტი.

βούληση η *ბალაქ.* სურვილი, ნება: *κατά ~* სურვილისამებრ.

βούλιαγμα (βούλιασμα) το 1. ჩაძირვა: *~ του πλοίου* გემის ჩაძირვა; 2. დაწევა, ჩაწოლა, ჩაწევა, დაჯდომა: *η διάβρωση του εδάφους προκάλεσε το ~ της πλατείας* მიწის ჩაშლამ მოედნის დაწევა გამოიწვია; 3. ორმო, ღრმული: *πρόσεξε το ~ του δρόμου μετά την στροφή* მოსახვევის შემდეგ ღრმულს მიაქციე ყურადღება.

βουλιάζω (*აόр. βούλιαξα, აόр. παθ. βουλιάχτηκα, μτχ βουλιαγμένος*) *μετβ.* 1. ჩაძირვა; 2. ფინანსურად განადგურება: *θα μας βουλιάξεις με τα έξοδά σου* ამდენი ხარჯით დაგვაქცევ; *αμετβ.* 1. ჩაძირვა, ჩაფლობა: *το πλοίο βούλιαξε στ'ανοιχτά* გემი ღია ზღვაში ჩაიძირა; 2. ჩაწოლა, დაწევა: *βούλιαξε η σκεπή της παλιάς εκκλησίας από το σεισμό* მიწისძერის გამო ძველი ეკლესიის სახურავმა დაიწია; 3. ჩაცენება, ჩაღრმავება: *βούλιαξαν τα μάτια μου από την αϋπνία* უძილობისაგან თვალები ჩამიცვიედა; 4. ფინანსურად განადგურება: *η επιχείρηση βούλιαξε* ფარმოება ჩაწვა.

βουλιμία η *მედ.* ბულემია.

βούλωμα το 1. დაპლომბვა, დახურვა, დალუქვა, ამოესება: *~ του δοντιού / της τρύπας* კბილის დაპლომბვა / ხერელის ამოესება; 2. საცობი: *το ~ του μπουκαλιού* ბოთლის საცობი.

βουλώνω (*აόр. βούλωσα, აόр. παθ. βουλώθηκα, μτχ. βουλωμένος*) *μετβ.* დალუქვა: *~ το γράμμα / το δέμα* ფერილს / ამანათს ელუქავ.

βουνίσιος, -ια, -ο მთის.

βουνό το მთა.

βουρκώνω (*აόр. βούρκωσα μτχ. βουρκωμένος*) *αμετβ.* 1. თვალზე ცრემლის მორევა: *βούρκωσαν τα μάτια μου από τον πόνο* ტკივილისგან თვალს ცრემლი მომერია; 2. *გადატ.* მოღუშვა, მოღრუბლვა (ცაზე), ამღვრევა (წყალზე): *βούρκωσε ο ουρανός* ცა მოიღრუბლა.

βούρτσα η ჯაგრისი, ფუნჯი.

βουρτσίζω (*აόр. βούρτσισα, აόр. παθ. βουρτσίστηκα, μτχ. βουρτσισμένος*) *μετβ.* ჯაგრისით გაწმენდა, გაპრიალება: *~ χαλιά / ρούχα / δόντια* ხალიჩებს / ტანისამოსს / კბილებს ჯაგრისით ეწმენდ.

βούτη(γ)μα το 1. ჩაყვინთვა, ჩაყურყუმალავება: ~ *στο νερό* წყალში ჩაყურყუმალავება; 2. *გადატ.* ხელის ტაცება, წაგლეჯა: *με ένα ~ της άρπαξε την τσάντα* ერთი ხელის წაგლებით ჩანთა წაგლიჯა.

βουτιά η 1. ჩაყვინთვა: *με μια ~ βγήκε απέναντι* ერთი ჩაყვინთვით მოპირდაპირე მხარეს გამოცურა; 2. *გადატ.* მოპარვა, აცანცელა.

βούτυρο το კარაქი.

βουτυρώνω (*აόր. βουτύρωσα, აόր. παθ. βουτυρώθηκα, μτχ. βουτυρωμένος*) *μετβ.* კარაქის, ერბოს, ზეთის წასმა.

βουτώ (α) (*აόր. βούτηξα, აόր. παθ. βουτήχτηκα, μτχ. βουτηγμένος*) *μετβ.* 1. წყალში, სითხეში ამოვლება, ჩაშვება: *βούτηξε τα δάχτυλά του στη σούπα* თითები წვნიანში ჩაყო; 2. *გადატ.* მოპარვა: *βούτηξε πολλά από το ταμείο* სალაროდან ბევრი მოიპარა; *αμετβ.* 1. ჩაყვინთვა: *βούτηξε στη θάλασσα* ზღვაში ჩაყვინთა; 2. *გადატ.* ჩაფლული, ჩაძირული: *είναι βουτηγμένος στα χρέη* ვალებია ჩაფლული.

βοώ *(აόր. βόησα) αμετβ.* ყვირილი, ღრიალი: *το πλήθος βοά* ბრბო ღრიალებს; ◊ *φωνή βοώντος εν τη ερήμω (Ματθ. 3,3)* ხმა მღაღადებლისა უდაბნოსა შინა (მათე 3, 3).

βραβείο το ჯილდო, პრიზი, პრემია.

βράβευση η დაჯილდოება: ~ *νικητών* გამარჯვებულთა დაჯილდოება.

βραβεύω (*აόр. βράβευσα, აόр. παθ. βραβεύτηκα, μτχ. βραβευμένος*) *μετβ.* დაჯილდოება.

βράχνια τα ლაყუჩები.

βραδέως *επίρρ.* ნელა, ფრთხილად.

βράδι (βράδυ) το საღამო.

βραδιά η 1. საღამო; 2. საღამო, საღამოს წეეულება: *λογοτεχνικές / μουσικές ~ιές* ლიტერატურული / მუსიკალური საღამოები.

βραδιάζει (*აόр. βράδιασε*) *უპირ.* საღამოვდება.

βραδινό το ვახშამი.

βράζω (*აόр. έβρασα, აόр. παθ. βράστηκα, μτχ. βρασμένος*) *μετβ., αμετβ* დუღება, ხარშვა: ~ *το γάλα / κρέας* ვადუღებ რძეს / ვხარშავ ხორცს, *~ει το φαγητό* საჭმელი თუხთუხებს.

βρακί το საცვალი, ტრიკო.

βράση η დუღილი.

βραστός, -ή, -ό მოხარშული: *αβγά ~ά* მოხარშული კვერცხები.

βραχιόλι το 1. სამაჯური; 2. ხელბორკილი.

βραχίονας ο 1. მკლავი; 2. ტოტი (მდინარის); 3. ღუზის თათები; 4. დასაკრავი ინსტრუმენტის გრიფი.

βραχνά *επίρρ.* ჩახლეჩილი ხმით, ხრინწიანად.

βραχνάδα η ხრინწი, ხმაწასულობა.

βραχνιάζω (*αορ. βράχνιασα, μτχ. βραχνιασμένος*) *μετβ.* ხმის ჩახლეჩა.

βραχνός, -ή, -ό ხმაწასული, ხრინწიანი.

βράχος ο კლდე.

βραχώδης, -ης, -ες (*γεν.-ους, πληθ. αρσ. δα θηλ. -εις, ουδ. -η*) კლდოვანი, კლდიანი.

βρε *μόρ.* 1. მიმართვის გამომხატველი ნაწილაკი: ~*'σύ, πώς μιλάς έτσι;* ეი, შენ, როგორ ლაპარაკობ?! 2. გამოხატავს გაკვირვებას, გაოცებას: ~, *πώς τα κατάφερε!* კი მაგრამ, ეს როგორ მოახერხა! 3. გამოხატავს სიძულვილს, აბუჩად აგდებას, ახლობლობას, მწუხარებას, გაოცებას (თუ მოსდევს არს. ან ზედს. სახელი): ~, *τον ψεύτη!* ოჰ, ეგ

მატყუარა! ~, *τον φίλο!* ძმაკაცს გაუმარჯოს!

βρεφικός, -ή, -ό ჩვილის.

βρεφοκομείο το ბაგშვთა სახლი.

βρεφοκόμος ο ბაგშვთა სახლის აღმზრდელი.

βρέφος το (*γεν. -ους, πληθ. -η*) ახალშობილი, ჩვილი ბაგშვი.

βρέχω (*აόρ. έβρεξα, აόρ. παθ. βράχηκα, μτχ. βρεγμένος*) *μετβ.* დასველება, დატენიანება, დანამვა; *αμετβ. უპირ. άρχισε να ~ει* წვიმა დაიწყო; **-ομαι** დასველება: *βράχηκα καθώς ερχόμουν* გზაში დავსველდი (გზაში გამიწვიმდა).

βρίζω (*აόρ. έβρισα, აόρ. παθ. βρίστηκα, μτχ. βρισμένος*) *μετβ.* ლანძღვა, გინება.

βρικόλακας ο ვამპირი.

βρισιά η ლანძღვა, გინება.

βρισιάρης ο, **-α** η მაგინებელი, მლანძღველი.

βρίσιμο το (ეინმეს) ლანძღვა, გინება.

βρίσκω (*აόρ. βρήκα, μελλ. θα βρω, აόρ. παθ. βρέθηκα*) *μετβ.* **1.** პოვნა, ნახვა; **2.** მიჩნევა, ფიქრი (ფიქრობს), პგონია: *δεν το ~ σωστό* ეს სწორად არ მიმაჩნია; **3.** გამოცნობა, ამოხსნა: *~ το αίνιγμα* გამოცანის გამოცნობა; **4.** შოვნა, მონახვა, შერჩევა: *του βρήκαν ένα παλτό που του άρεσε* ის პალტო უშოვნეს, რომელიც მას მოსწონდა; **-ομαι 1.** ყოფნა, მდებარეობა, აღმოჩენა, მოხვედრა (საღმე): *το Υπουργείο ~εται στο κέντρο της πόλης* სამინისტრო ქალაქის ცენტრში მდებარეობს; **2.** შეხვედრა: *~ονται κρυφά* ჩუმად ხვდებიან ერთმანეთს; ◊ *βρήκε το μπελά του* ხათაბალაში გაება.

βρογχίτιδα η *მედ.* ბრონქიტი.

βρογχοκήλη η *მედ.* ჩიყვი.

βρόμα (βρώμα) το **1.** სიმყრალე, ცუდი სუნი; **2.** უსუფთაობა, სიბინძურე; ◊ *χαρτ. βγήκε ~* ამბავი გასკდა.

βρομιά η **1.** მყრალი სუნი; **2.** სიბინძურე, უსუფთაობა; **3.** *გადატ.* სისაძაგლე, საზიზღრობა.

βρομιάρης, -α, -ικο 1. ბინძური, უსუფთაო; **2.** საძაგელი, უნამუსო.

βρομίζω (*აόρ. βρόμισα, აόρ. παθ. βρομίστηκα, μτχ. βρομισμένος*) *μετβ., αμετβ.* აყროლება: *βρόμισαν τα ψάρια / τα φρούτα* თევზი / ხილი აყროლდა.

βρόμικος, -η, -ο 1. ჭუჭყიანი, დასერილი, დაბინძურებული; **2.** *გადატ.* უზნეო, უნამუსო, ბინძური: *κάνεις ~ες δουλειές* ბინძურ საქმეებს აკეთებს.

βρομώ (α) (*აόρ. βρόμησα*) *αμετβ.* ცუდი სუნის დაყენება: *~άει τσιγαρίλα* სიგარეტის სუნი დგას.

βροντερός, -ή, -ό მქუხარე, მჭექარე.

βροντή η ქუხილი.

βροντοφωνάζω (*აόρ. βροντοφώναξα*) *αμετβ.* ხმამაღლა ლაპარაკი, ყვირილი.

βροντοχτυπώ (α) (*აόρ. βροντοχτύπησα*) *αμετβ., μετβ.* ბრახუნი, რახა-რუხი.

βροχερός, -ή, -ό წვიმიანი: *καιρός / μήνας ~* წვიმიანი ამინდი / თვე.

βροχή η წვიმა.

βροχόπτωση η წვიმის მოსვლა: *προβλέπονται ~ώσεις* წვიმებია მოსალოდნელია.

βρύο το ხავსი.

βρύση η **1.** წყარო; **2.** ონკანი (წყლის): *νερό της ~ης* ონკანის წყალი.

βυζαίνω (*αόρ. βύζαξα, αόρ. παθ. βυζάχτηκα, μτχ. βυζαγμένος*) *μετβ.* ძუძუს წოვა: *το μωρό ~ει τη μάνα του* ჩვილი დედის ძუძუს წოვს.

βυθίζω (*αόρ. βύθισα, αόρ. παθ. βυθίστηκα μτχ. βυθισμένος*) *μετβ.* **1.** ჩაძირვა; **2.** ჩასობა, ჩარჭობა, ჩაცემა: *βύθισε το μαχαίρι στο στήθος του* მკერდში დანა ჩასცა.

βυθός ο ფსკერი, ძირი (ზღვის, მდინარის, ტბის).

βυσσινής, -ιά, -ί ალუბლისფერი.

βυσσινιά η ალუბლის ხე.

βωμός ο **1.** სამსხვერპლო; **2.** საკურთხეველი.

βώτριδα η ჩრჩილი.

Γ

Γ, γ, γάμα 1. ღამა, ბერძნული ანბანის მესამე ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) სამი, მესამე (*Γ´*), ბ) სამი ათასი (*͵Γ*).

γαβγίζω (γαυγίζω) (*აόρ. γάβγισα*) *μετβ.* ყეფა.

γάβγισμα (γαύγισμα) το ყეფა.

γάγγραινα η *მედ.* განგრენა.

γάζα η მარლა, დოლბანდი.

γαζί το გვირისტი, ნაკერი, ნაწიბური.

γαζώνω (*აόρ. γάζωσα, აόρ. παθ. γαζώθηκα, μτχ. γαζωμένος*) *μετβ.* კერვა (საკერავი მანქანით), დაგვირისტება.

γάιδαρος ο **(γαϊδούρι** το) 1. ვირი, სახელარი; 2. *გადატ., კოც.* უზრდელი, უხეში, ხეპრე ადამიანი.

γαϊδουριά η ვირული, უხეში საქციელი.

γαϊδουρομούλαρο το ჯორი.

γαιοκτήμονας ο მიწათმფლობელი, მემამულე.

γάλα το (*γεν. γάλακτος*) რძე.

γαλάζιος, -α, -ο (γαλανός) ცისფერი.

γαλακτερός, -ή, -ό 1. მეწველი: *γίδα ~ή* მეწველი თხა; 2. რძიანი (მცენარე); 3. რძისფერი.

γαλακτοπωλείο (γαλατάδικο) το რძის პროდუქტების მაღაზია.

γαλάκτωμα το 1. *ქიმ.* ემულსია; 2. *პარფ.* კოსმეტიკური რძე.

γαλανόλευκος, -η, -ο ცისფერ და თეთრ ფერში (ცისფერი და თეთრი ფერის).

γαλανόλευκη η საბერძნეთის ეროვნული დროშა: *κυματίζει η ~* ფრიალებს საბერძნეთის ეროვნული დროშა.

γαλανομάτης, -α (-ισσα, -ούσα), -ικο ცისფერთვალება.

γαλαξίας ο *ასტრ.* გალაქტიკა.

γαλατάς (γαλακτοπώλης) ο, **-ού** η რძის გამყიდველი (მერძეე).

γαλατομπούρεκο το კრემიანი და ფხვიერი ნამცხვარი.

γαλέρα η გალერა (სამხედრო გემი).

γαλέτα η *ტექ.* ქანჩი, გალეტი.

γαληνεύω (*აόρ. γαλήνεψα, მτχ. γαληνεμένος*) *ამეტ.* მიწყნარება, დამშვიდება.

γαλήνη (γαληνιά) η სიმშვიდე, სიწყნარე: *αυτό το τοπίο μου έφερε ~ στην ψυχή* ამ პეიზაჟმა სულიერი სიმშვიდე მომგვარა.

γαλόνι το გალონი (სითხის საზომი ერთეული).

γάλος ο, **γαλοπούλα** η ინდაური.

γαλότσα (γαλότζα, γαλόσσα) η კალოში.

γαλουχώ (*აόρ. γαλούχησα, აόρ. παθ. γαλουχήθηκα, მτχ. γαλουχημένος*) **1.** გამოკვება, დედის რძით გამოზრდა; **2.** *გადატ.* აღზრდა, განათლების მიცემა.

γαμήλιος, -α, -ο საქორწილო, საქორწინო: *τελετή / τούρτα ~α* საქორწილო რიტუალი.

γάμος ο ქორწინება, ქორწილი; ◊ *~ θρησκευτικός / πολιτικός / εικονικός* საეკლესიო / სამოქალაქო / ფიქტიური ქორწინება.

γάμπα η წვივი, კანჭი.

γαμπρός ο საქმრო, სასიძო, სიძე.

γαμψός, -ή, -ό მრუდე, მოღუნული.

γαμψότητα η სიმრუდე, მოღრეცილობა.

γαμώ (*აόρ. γάμησα, აόρ. παθ. γαμήθηκα, მτχ. γαμημένος*) სქესობრივი კავშირის დამყარება; ◊ *χαρτ. γάμησέ τα!* დაიკიდე! *άντε γαμήσου!* აუცეი!

γάντζος ο კაკი, კაკვი.

γαντζώνω (*აόρ. γάντζωσα, აόρ. παθ. γαντζώθηκα, მτχ. γαντζωμένος*) *ამეტ.* გამოდება, წამოდება: *γαντζώθηκε το φόρεμα στο σύρμα* კაბა მავთულს გამოედო.

γάντι το ხელთათმანი.

γανώνω (*აόρ. γάνωσα, აόρ. παθ. γανώθηκα, მτχ. γανωμένος*) *მეტ.* მოკალვა.

γαργάλημα το **(γαργάλισμα** το, **γαργαλισμός** ο) ღიტინი, ღუტუნი.

γαργαλώ (α) (γαργαλεύω) (*აόρ. γαργάλησα, აόρ. παθ. γαργαλήθηκα*) *მეტ.* ღიტინი, ღუტუნი.

γαργάρα η გამოვლება (ყელში, პირში).

γαρδένια (γαρδενία) η *ბოტ.* ხეკარდი.

γαρίδα η *ზოოლ.* კრევეტი.

γαρίφαλο (γαρούφαλο, γαρύφαλο) το მიხაკი.

γαρνίρισμα το გარნირება.

γαρνίρω (*აόρ.γαρνίρισα, მτχ. γαρνιρισμένος*) *მეტ.* გარნირება: *~ το φαγητό* საჭმელს გარნირს ვურთავ.

γαστρεντερίτιδα η *მედ.* კუჭ-ნაწლავის ანთება.

γαστρικός, -ή, -ό მუცლის, კუჭის; ◊ *~ό υγρό* კუჭის წვენი.

γαστρίτιδα η *მედ.* გასტრიტი.

γαστρονομία η გასტრონომია.

γάτα η კატა.

γατίσιος, -α, -ο კატის: *μάτια / νύχια ~ια* კატის თვალები / ბრჭყალები.

γάτος ο კატა (ხვადი).

γαύρος ο *ზოოლ.* ქაფშია, ქამსა.

γδάρσιμο το **1.** გატყავება; **2.** გადატყავება, გადაყვლეფა: *τα πόδια του γέμισαν ~ατα* ფეხები სულ გადაყვლეფილი აქვს.

γδέρνω (*აόρ. έγδαρα, აόρ. παθ. γδάρθηκα, მτχ. γδαρμένος*) *მეტ.* **1.** გატყავება; **2.** გადატყავება, გაყვლეფა: *έπεσε και έγδαρε τους αγκώνες του* დაეცა და იდაყვები გადაიტყავა; ◊ *θα σε γδάρω!* ტყავს გაგაძრობ!

γδύνω (*აόρ. έγδυσα, აόρ. παθ. γδύθηκα, მτχ. γδυμένος*) *მეტ.* **1.** ტანთ გახდა, გაშიშვლება: *έγδυσε το παιδί* ბავშვს ტანთ გახადა; *გადატ.* **2.** გაყვლეფა: *η Ευρώπη τον έγδυσε*

იგი საგადასახადო ინსპექციამ გაყვლიფა; **-ομαι** ვიხდი, ეშიშვლდები: *γδύθηκε και μπήκε στο ντους* გაშიშვლდა და შხაპის მისაღებად შევიდა.

γδύσιμο το ტანთ გახდა, გაშიშვლება.

γεγονός το ამბავი, მოვლენა, ფაქტი.

γεια η/το *ხალხ.* (*ძირითადად ეპიფών.*) გამარჯობა, ნახვამდის (მეგობრული სალამი): ~ *σου, τι κάνεις;* გამარჯობა, როგორ ხარ? ~ *μας* გაგვიმარჯოს (სადღეგრძელო), ~ *σου!* იღღეგრძელე, იცოცხლე!

γείτονας ο (γειτόνισσα η) მეზობელი.

γειτονεύω (γειτνιάζω) (*აόρ. γειτόνεψα*) *αμετβ.* **1.** მეზობლობა, ახლოში ყოფნა: *τα σπίτια μας ~ουν* ჩვენი სახლები ერთმანეთთან ახლოსაა; **2.** ესაზღვრება, ემიჯნება: *η Ελλάδα ~ει με την Τουρκία* საბერძნეთი ესაზღვრება თურქეთს.

γειτονιά η სამეზობლო, კვარტალი, უბანი.

γειτονικός, -ή, -ό მეზობელი, მეზობლის.

γελαστός, -ή, -ό მომღიმარი.

γελέκι (γελέκο, γιλέκο) το ჟილეტი.

γέλιο το სიცილი.

γελοιογραφία η **(γελοιογράφημα** το) კარიკატურა, შარჟი.

γελοιογράφος ο კარიკატურისტი.

γελοιοποίηση η დაცინება, გამასხარავება.

γελοιοποιώ (ε) (*აόρ. γελοιοποίησα, αόρ.παθ. γελοιοποιήθηκα, μτχ. γελοιοποιημένος*) *μετβ.* დაცინება, გამასხარავება.

γελοίος, -α, -ο 1. სასაცილო: *εμφάνιση / όψη ~α* სასაცილო შესახედაობა; **2.** დასაცინი: *άνθρωπος ~* დასაცინი ადამიანია.

γελώ (α) (*αόρ. γέλασα, αόρ. παθ. γελάστηκα, μτχ. γελασμένος*) *αμετβ.* სიცილი; *μετβ.* **1.** დაცინება, გამასხარავება: *όλοι ~ούν μαζί του* ყველა მას დასცინის; **2.** მოტყუება, გაცურება: *αν δε με ~ούν τα μάτια* თვალები თუ არ მატყუებს.

γεμάτος, -η, -ο სავსე: *~οι δρόμοι* სავსე ქუჩები, *~η αίθουσα* სავსე დარბაზი.

γεμίζω (γιομίζω) (*αόρ. γέμισα, μτχ. γεμισμένος*) *μετβ., αμετβ.* ავსება, გავსება, შევსება: ~ *το ποτήρι με νερό* ჭიქას წყლით ვავსებ, ~ *πίκρα / χαρά* მწუხარებით / სიხარულით ვიავსები.

γέμιση η **(γέμισμα** το) **1.** ფარში, შიგთავსი; **2.** შევსება, ავსება, გავსება.

γεμιστός, -ή, -ό გამოტენილი, ფარშირებული: *πιπεριές ~ές* ფარშირებული წიწაკა, *κοτόπουλο ~ό* ფარშირებული ქათამი.

Γενάρης ο *ხალხ.* იანვარი.

γενεαλογία η გენეალოგია.

γενεαλογικός, -ή, -ό გენეალოგიური.

γενέθλια τα დაბადების დღე.

γενέθλιος, -α, -ο დაბადების, მშობლიური: *~α πόλη / γη* მშობლიური ქალაქი / მიწა.

γενειοφόρος, -α/-ος, -ο წეროსანი.

γενέτειρα η მშობლიური მხარე, დაბადების ადგილი.

γενετήσιος, -α, -ο სქესობრივი, სასქესო, სექსუალური: *ένστικτο ~ο* სქესობრივი ინსტინქტი.

γενετική η გენეტიკა.

γενετικός, -ή, -ό გენეტიკური.

γένι το წვერი.

γενιά (γενεά) η **1.** გვარი, საგვარეულო: *αριστοκρατική / βασιλική ~* არისტოკრატული / მეფის გვარი; **2.** თა

ობა: *η ~ του '60* 60-იანი წლების თაობა.

γενικά (γενικώς) *επίρρ.* საერთოდ, საყოველთაოდ, ზოგადად: *είναι ~ώς παραδεκτό* საყოველთაოდ მისაღებია.

γενίκευση η განზოგადება, გავრცობა: *~ της συζήτησης* მსჯელობის განზოგადება.

γενικεύω (*აόρ. γενίκευσα, აόρ. παθ. γενικεύτ(θ)ηκα, μτχ. γενικευμένος*) *μετβ.* განზოგადება; **-ομαι** საყოველთაო, საზოგადო ხდება: *γενικεύτηκε η χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών* კომპიუტერები საზოგადო ხმარებაში შევიდა.

γενική η *γραμ.* ნათესაობითი ბრუნვა.

γενικός, -ή, -ό 1. საერთო, საზოგადო, საყოველთაო: *~ές αρχές* ზოგადი პრინციპები, *αμνηστία / απεργία ~ή* საყოველთაო ამნისტია / გაფიცვა; 2. გენერალური, მთავარი: *~ γραμματέας / διευθυντής* გენერალური მდივანი / დირექტორი.

γέννα η მშობიარობა.

γενναιοδωρία η გულუხვობა, ხელგაშლილობა.

γενναιόδωρος, -η, -ο გულუხვი, ხელგაშლილი.

γενναιόκαρδος, -η, -ο გულადი, მამაცი.

γενναίος, -α, -ο ვაჟკაცი, მამაცი, გულადი: *~α ψυχή* ვაჟკაცური სული; **γενναία** *επίρρ.* ვაჟკაცურად, მამაცურად, შეუპოვრად.

γενναιότητα η ვაჟკაცობა, მამაცობა, მხნეობა.

γενναιόψυχος, -η, -ο ვაჟკაცი, მამაცი, გულადი, შეუპოვარი.

γέννηση η 1. მშობიარობა, გაჩენა, შობა, დაბადება: *έτος / τόπος ~εως* დაბადების წელი / ადგილი; 2. *რელიგ.* შობა.

γεννητικός, -ή, -ό სასქესო, სქესობრივი: *~ όργανα* სასქესო ორგანოები.

γεννητικότητα η შობადობა.

γεννήτρια η *ტექ.* გენერატორი.

γεννώ (α) (*αόρ. γέννησα, αόρ.παθ. γεννήθηκα, μτχ. γεννημένος*) *μετβ.* დაბადება, შობა, გაჩენა: *η γυναίκα του γέννησε κορίτσι* მისმა ცოლმა გოგონა გააჩინა; **-ιέμαι** გაჩენა, დაბადება: *γεννήθηκα το 1970* დავიბადე 1970-ში; ◊ *όπως τον / την γέννησε η μάνα του / της* დედიშობილა.

γενοκτονία η გენოციდი.

γένος το 1. ჩამომავლობა, წარმომავლობა, მოდგმა, გვარი: *βασιλικό ~* მეფის ჩამომავლობა; 2. ეროვნება, ერი: *ελληνικό / γεωργιανό ~* ბერძენი / ქართველი ერი; 3. *ბიოლ.* სქესი: *~ αρσενικό / θηλυκό* მამრობითი / მდედრობითი სქესი.

γερά *επίρρ.* ღონიერად, მძლავრად, ძლიერად.

γεράκι το შევარდენი, ქორი.

γεράματα τα **(γερατειά** η) სიბერე, მოხუცებულობა.

γεράνι το *ბოტ.* ნემსიწვერა.

γερανός ο **I** *ზოოლ.* წერო.

γερανός ο **II** 1. ამწე: *~ ηλεκτρικός* ელექტროამწე.

γέρικος, -η, -ο ბებერი, მოხუცი.

Γερμανός ο, **Γερμανίδα** η გერმანელი.

γέρνω (*αόρ. έγειρα, μτχ. γερμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. დახრა, დაღუნვა, დაწევა: *~ το κεφάλι / τους ώμους* თავს / მხრებს ეხრი, *έγειρε η βάρκα* ღობემ დაიწია; 2. მზის ჩასვლა: *περίμενε να γείρει πρώτα ο ήλιος* მოი-

ცადე, ჯერ მზე ჩავიდეს; **3.** შეხება, მიკრძნობა: *έγειρε στο ώμο του* მის მხარს მიეყრდნო.

γερνώ (α) (*აόρ γέρασα, მτχ. γερασμένος*) *ამეტბ.* დაბერება, მოხუცება: *γέρασε πριν (απ')την ώρα του* ნააღრევად დაბერდა.

γεροδεμένος, -η, -ο ძლიერი, ბრგე, ახოვანი.

γέροντας ο, **-ισσα** η მოხუცი, ბებერი.

γεροντικός, -ή, -ό მოხუცებულობის, ბებრული: *ηλικία ~ή* მოხუცებულობის ასაკი.

γεροντοκόρη η **(γεροντοκόριτσο** το) შინაბერა.

γέρος ο ბერიკაცი, მოხუცი.

γερός, -ή, -ό 1. ჯანმრთელი, ჯანსაღი: *δόντια ~ά* ჯანსაღი კბილები; **2.** მაგარი, გამძლე: *~ό ύφασμα / θεμέλιο* გამძლე ქსოვილი / მყარი ფუნდამენტი.

γερουσία η სენატი.

γερουσιαστής ο სენატორი.

γεύμα (γέμα, γιόμα) το სადილი.

γευματίζω (*აόρ. γευμάτισα*) *ამეტბ.* სადილობა.

γεύομαι (*აόρ. γεύτηκα*) *ამეტბ., აποθ.* **1.** გასინჯვა, გემოს გაგება; **2.** სადილობა; **3.** *გადატ.* განცდა: *~ την ήττα* დამარცხებას განვიცდი; **4.** *ეკლ.* ზიარების მიღება.

γεύση η გემო: *~ πικρή* მწარე გემო.

γευστικός, -ή, -ό 1. გემრიელი; **2.** გემოენების, გემოენებითი.

γέφυρα η **(γεφύρι** το) ხიდი.

γεφύρωμα το **(γεφύρωση** η) **1.** ხიდი; **2.** *გადატ.* შეერთება, დაახლოება.

γεφυρώνω (*აόρ. γεφύρωσα, აόρ. παθ. γεφυρώθηκα, მτχ. γεφυρωμένος*) **1.** ხიდის აგება; **2.** *გადატ.* შეერთება, დაახლოება.

γεωγραφία η გეოგრაფია.

γεωγράφος ο გეოგრაფი.

γεωδαισία η გეოდეზია.

γεωλογία η გეოლოგია.

γεωλόγος ο გეოლოგი.

γεωμετρία η გეომეტრია.

γεωπονία (γεωπονική) η აგრონომია.

γεωπόνος ο აგრონომი.

γεωργία η მიწათმოქმედება.

Γεωργιανός ο, **-ή** η ქართველი.

γεωργιανός, -ή, -ό ქართული: *~ή γλώσσα* ქართული ენა.

γεωργικός, -ή, -ό მიწათმოქმედების, სოფლის მეურნეობის.

γεωργός ο გლეხი, მიწათმოქმედი.

γεώσφαιρα η **1.** გეოსფერო; **2.** გლობუსი.

γη η **1.** დედამიწა; **2.** მიწა, ხმელეთი; **3.** ნიადაგი: *εύφορη ~* ნოყიერი ნიადაგი.

γήινος, -η, -ο 1. დედამიწის; **2.** *გადატ.* მიწიერი, ამქვეყნიური: *~ κόσμος* მიწიერი სამყარო.

γήπεδο το სტადიონი, მოედანი: *ποδοσφαιρικό ~* ფეხბურთის მოედანი.

γήρας το (*მხოლოდ ενικ. γεν. γήρατος*) სიბერე: *πρόωρο ~* ნააღრევი სიბერე.

γηροκομείο το მოხუცთა თავშესაფარი.

γηροκομώ (*აόρ. γηροκόμησα, აόρ. παθ. γηροκομήθηκα, მτχ. γηροκομημένος*) მოხუცების მოვლა.

για *προθ.* **1.** -თვის: *το έκανα ~ σένα* შენთვის გავაკეთე; **2.** -ში (მიმართულების აღნიშვნისას): *φεύγω ~ Αθήνα* ათენში მივემგზავრები; **3.** -ზე: *~ ποιον τα λες;* ვისზე ამბობ? **4.** შესახებ: *τι ξέρεις ~ την υπόθεση;* რა იცი საქმის შესახებ? **5.** გამო: *γι'αυτό* ამის გამო, ამიტომ; **6.** ნაცვლად (მონაცვლეობის, ჩანაცვლების

აღნიშვნისას): *θα πάω εγώ ~ σένα* მე წავალ შენს ნაცვლად; **7.** *όσο ~...* რაც შეეხება...; **8.** თუ: *εγώ ~ εσύ;* მე თუ შენ? **9.** *გით. ბრუნ. ნიშანი* -აღ: *τον πήραν ~ κλέφτη* ქურდად მიიჩნიეს; **10.** *ნათ. ბრუნ. ნიშანი* -ით: *έρχεται ~ ένα μήνα* ერთი თვით ჩამოდის; **11.** *για να..* იმისათვის, რომ.... იმიტომ, რომ... რადგან.... რათა...; **12.** *მძრ.* აბა, ერთი: *~ τόλμα και θα δεις!* აბა, გაბედე და ნახავ!

γιαγιά ი ბებია.

γιακάς ო საყელო.

γιαλός ო (**γιαλό** το) სანაპირო: *~ό ~ό* ნაპირ-ნაპირ.

γιαμιάς *επίρρ.* უცებ, ერთბამად.

γιαούρτι το იოგურტი.

γιαπί το მშენებარე სახლის ჩონჩხი, კარკასი.

γιαπωνέζικος, -η, -ο იაპონური, იაპონიის.

γιασεμί το ჯასმინი.

γιατί **1.** რატომ: *~ δε μου απαντάς;* რატომ არ მპასუხობ? **2.** იმიტომ: *άργησα ~ με πήρε ο ύπνος* დამაგვიანდა, რადგან ჩამეძინა.

γιατρειά ი (**γιάτρεμα** το) მკურნალობა: *δεν έχει ~* უკურნებელია.

γιατρεύω (*აόր. γιάτρεψα, აόր. παθ. γιατρεύτηκα, მτχ. γιατρεμένος*) *μετβ.* მკურნალობა.

γιάτρισσα (γιάτραινα) ი **1.** ექიმის ცოლი; **2.** ექიმი ქალი.

γιατρός ო/ი ექიმი.

γιαχνί το *კულინ.* რაგუ, შემწვარ-მოხრაკული.

γίγαντας (γίγας) ო, **-ισσα** ი **1.** გიგანტი, გოლიათი; **2.** გიგანტური ლობიოს ნაირსახეობა.

γίδα ი თხა.

γιλέκο το ჟილეტი.

γινάτι το **1.** სიჯიუტე; **2.** გაბრაზება, გულის მოსვლა: *τον έχω ~* მასზე გაბრაზებული ვარ.

γίνομαι (*აόр. έγινα (γίνηκα), მτχ. γινωμένος*) *αποθ.* **1.** წარმოქმნა, შექმნა, წარმოშობა: *από τότε που έγινε ο κόσμος* მას შემდეგ, რაც სამყარო შეიქმნა; **2.** განხორციელება, ჩატარება: *το συνέδριο δεν έγινε* კონფერენცია არ ჩატარდა; **3.** გახდომა, გადაქცევა: *~ δάσκαλος* მასწავლებელი ვხდები; **4.** გაზრდა, მომწიფება: *όταν γίνουν τα σταφύλια* როცა ყურძენი დამწიფდება; **5.** მოხდომა, შემთხვევა: *τι έγινε;* რა მოხდა?

γινόμενο το *მათ.* ნამრავლი.

γιορτάζω (*აόр. γιόρτασα*) *αμετβ., μετβ.* დღესასწაული, ზეიმი: *μετά την μεγάλη νίκη όλη η χώρα ~ει* დიდი გამარჯვების შემდეგ მთელი ქვეყანა ზეიმობს.

γιορταστικός, -ή, -ό (γιορτινός) სადღესასწაულო, საზეიმო: *~ή διάθεση* სადღესასწაულო განწყობილება.

γιορτή ი ზეიმი, დღესასწაული.

γιος ო ვაჟი.

γιοτ το *άκλ.* იახტა.

γιουβέτσι (γκιουβέτσι) το **1.** თონეში შესადები თიხის ჭურჭელი; **2.** თონეში, თიხის ჭურჭელში შემწვარი ან მოხარშული ხორცის კერძი.

γιουχαΐζω (*აόр. γιουχάισα*) **1.** სტვენა; **2.** "შშ"-ს თქმით გაჩუმება.

γιρλάντα ი გირლანდა, ყვავილწნული.

γκαβός, -ή, -ό ელამი.

γκαβώνω (*აόр. γκάβωσα, აόр. παθ. γκαβώθηκα, მτχ. γκαβωμένος*) *μετβ.* დაელმება; **-ώνομαι** დაბრმავება:

~ώθηκε και δε διακρίνει τίποτα დაბრმაედა და ვერაფერს არჩევს.

γκάζι το გაზი.

γκαζιέρα η გაზქურა.

γκαλερί το *άκλ.* გალერეა.

γκαμπαρντίνα η საგაზაფხულო პალტო.

γκαράζ το *άκλ.* ავტოფარეხი.

γκαρίζω (*αόρ. γκάρισα*) ყროყინი.

γκαρνταρόμπα η გარდერობი.

γκαρσόν(ι) το ოფიციანტი.

γκαρσονιέρα η ერთოთახიანი ბინა.

γκάστρωμα το დაფეხმძიმება.

γκαστρώνω (*αόρ. γκάστρωσα, αόρ. παθ. γκαστρώθηκα, μτχ. γκαστρωμένος*) *μετβ., ϐαλϐ.* დაფეხმძიმება.

γκάφα η წარუმატებლობა, შეცდომა, ლაფსუსი: *κάνω ~* შეცდომას ვუშვებ.

γκέτ(τ)ο το *ιδιωμ.* გეტო.

γκλίτσα η მწყემსის ჯოხი.

γκολ το გოლი: *βάζω ~* გოლის გატანა.

γκόμενος ο, **γκόμενα** η *χαρτ.* საყვარელი, ნაშა.

γκραβούρα η გრავიურა.

γκρεμίζω (*αόρ. γκρέμισα, αόρ. παθ. γκρεμίστηκα, μτχ. γκρεμισμένος*) *μετβ.* ვანგრევ: *γκρέμισαν το παλιό σπίτι* ძველი სახლი დაანგრიეს; **-όμαι** 1. ვინგრევი, ვიმსხვრევი: *γκρεμίστηκαν τα παιδικά του όνειρα* დაიმსხვრა მისი ბავშვობის ოცნებები; 2. ვიჩეხები: *δεν μπόρεσε να ελέγξει το αυτοκίνητο και γκρεμίστηκε από το βράχο* ვეღარ შეძლო საჭის დამორჩილება და კლდიდან გადაიჩეხა.

γκρέμισμα το 1. ნგრევა; 2. (τα) ნანგრევები.

γκρεμός ο უფსკრული.

γκρι (γκρίζος) το *άκλ.* ნაცრისფერი.

γκριζομάλλης, -α, -ικο ჭაღარათმიანი.

γκριμάτσα η გრიმასი: *κάνω ~ες* სახეს ვმანჭავ.

γκρίνια (γρίνια) η ბუზღუნი, წუწუნი.

γκρινιάζω (γρινιάζω) (*αόρ. γκρίνιασα*) *αμετβ.* ბუზღუნი, წუწუნი: *μην ~εις!* ნუ ბუზღუნებ!

γκρινιάρης, -α, -ικο (γρινιάρης) (*πληθ. -ηδες*) ბუზღუნა, წუწუნა.

γλάρος ο თოლია.

γλάστρα η ქოთანი.

γλαύκα η ბუ.

γλαυκός, -ή, -ό *მაღალფ.* 1. ცეისფერი; 2. ბრწყინვალე, კამკამა.

γλαύκωμα το *მედ.* გლაუკომა (თვალის).

γλαφυρός, -ή, -ό დახვეწილი, სასიამოვნო: *~ ομιλητής* სა-სიამოვნო მოსაუბრე.

γλειφιτζούρι το შაქარყინული, ჯოხზე წამოცმული საწუწნი კანფეტი.

γλείφτης ο, **-τρα** η პირმოთნე, მლიქვნელი, ლაქია.

γλείφω (*αόρ. έγλειψα, αόρ. παθ. γλείφτηκα, μτχ. γλειμμένος*) *μετβ.* 1. ლოკვა, წუწნა: *~ει τα χείλη* ტუჩებს ილოკავს, *~ την καραμέλα* კარამელს ვწუწნი; *χαλαρ.* 2. პირფერობა, მლიქვნელობა: *~ουν τον διευθυντή* დირექტორს ეპირფერებიან.

γλεντζές ο, **γλεντζού** η მომლხენი, მოქეიფე, მხიარული.

γλέντι το ქეიფი, დროს ტარება.

γλεντώ (α) (*αόρ. γλέντησα*) *αμετβ.* ქეიფი, დროსტარება: *χθες γλέντησαν ως τα ξημερώματα* გუშინ გათენებამდე იქეიფეს.

γλιστερός, -ή, -ό გლუვი, გადატკეცილი, სრიალა, მოლიპული.

γλίστρημα το მოცურება, მოსრიალება: *έφαγα ένα ~* მოვსრიალდი.

γλιστρώ (α) (*αόρ. γλίστρησα*) *αμετβ.* **1.** მოცურება, მოსრიალება: *γλίστρησα στο χιόνι* თოვლში მოვცურდი; **2.** დასხლტომა, გამოძრომა: *το σαπούνι γλίστρησε από το χέρι μου* საპონი ხელიდან გამისხლტა.

γλίτωμα το **(γλύτωμα** το, **γλιτωμός, γλυτωμός** ο) ხსნა, განთავისუფლება, საშველი; ◊ *δεν έχει ~ό* უიმედო მდომარეობაშია (ავადმყოფზე).

γλιτώνω (γλυτώνω) (*αόρ. γλύτωσα*) *μετβ.* **1.** ხსნა, გათავისუფლება, შველა: *με γλύτωσε από τον κίνδυνο* საფრთხისგან მიხსნა; **2.** თავის დაღწევა, დახსნა, გათავისუფლება; *αμετβ.* **1.** გადარჩენა: *το πλοίο ναυάγησε και δε γλύτωσε κανείς* გემი ჩაიძირა და ვერავინ გადარჩა.

γλοιώδης, -ης, -ες (*γεν.-ους, πληθ. αρσ. και θηλ. -εις, ουδ. -η*) **1.** ბლანტი, მწებავი, წებოვანი; **2.** ქონიანი, ლიპი.

γλόμπος ο **1.** დიდი ელექტრონათურა; **2.** ლამპის მინა, აბაჟური.

γλουτός ο დუნდულო.

γλύκα (γλυκάδα, γλυκύτητα) η **1.** სიტკბო: *~ του σταφυλιού* ყურძნის სიტკბო; *μεταφ.* **2.** სიტკბო, ნეტარება, სიამოვნება, სინაზე, ხიბლი: *έχει μια ~ το πρόσωπό της* მომხიბლავი სახე აქვს.

γλυκαίνω (*αόρ. γλύκανα, αόρ. παθ. γλυκάθηκα, μτχ. γλυκαμένος*) *μετβ.* **1.** დატკბობა: *~ το γάλα με ζάχαρη* რძეს შაქრით ვატკბობ; **2.** დარბილება, შემსუბუქება (ტკივილის და ა.შ.): *το φάρμακο ~ει τον πόνο* წამალი ტკივილს ამსუბუქებს; *αμετβ.* **1.** დატკბობა: *γλύκαναν τα σταφύλια* ყურძენი დატკბა; **2.** დარბილება, გაუმჯობესება: *~ει ο καιρός* ამინდი უმჯობესდება.

γλυκάνισο το **(γλυκανθής** ο) *ბოტ.* ანისი.

γλυκερίνη η გლიცერინი.

γλυκίζω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατατ.*) *αμετβ.* მოტკბო გემოს ქონა: *η σάλτσα ~ει* საწებელას მოტკბო გემო აქვს.

γλύκισμα το ტკბილეული.

γλυκό το *იხ.* **γλύκισμα**; ◊ *~ του κουταλιού* მურაბა.

γλυκόζη η გლუკოზა.

γλυκόξινος, -η, -ο ტკბილ-მჟაე.

γλυκόπικρος, -η, -ο ტკბილ-მწარე.

γλυκόρριζα η *ბოტ.* ძირტკბილა.

γλυκός, -ιά, -ό ტკბილი; ◊ *όνειρα γλυκά!* ტკბილ ძილს გისურვებ!

γλύπτης ο, **-τρια** η მოქანდაკე, მძერწავი.

γλυπτική η სკულპტურა.

γλυφαίνω (*αόρ. γλύφανα*) *μετβ., αμετβ.* გამლაშება, მლაშე გემოს ქონა: *το νερό ~ει* წყალს მლაშე გემო აქვს.

γλυφός, -ή, -ό მლაშე: *το νερό είναι ~ό* წყალი მლაშეა.

γλώσσα η *პირდ., გადატ.* ენა; ◊ *δάγκωσε / φάε / κατάπιε τη γλώσσα σου!* გაჩუმდი, ხმა გაიკმინდე! *μιλάμε άλλη ~* ერთმანეთის არ გვესმის, *κακιές ~ες* ბოროტი ენები.

γλωσσάριο το ლექსიკონი.

γλωσσίδα η **(γλωσσίδι** το) **1.** ენა (ზარის); **2.** ისარი (სასწორის); **3.** *ანატ.* კლეტორი; **4.** ენის ფორმის მქონე საგანი.

γλωσσικός, -ή, -ό **1.** ენის, ენობრივი; **2.** ლინგვისტური.

γλωσσοδέτης ο **(γλωσσοδέτι** το) **1.** სიმუნჯე, ენაბლუობა; **2.** ენის გასატეხი; ◊ *με πιάνει ~* ვმუნჯდები.

γλωσσολογία η ენათმეცნიერება.

γλωσσολόγος ο ენათმეცნიერი, ლინგვისტი.

γνάθος η ყბა.

γνέθω (*αόρ. έγνεσα, αόρ. παθ. γνέστηκα, μτχ. γνε(σ)μένος*) *μετβ.* რთვა.

γνέφω (*αόρ. έγνεψα*) ნიშნის მიცემა, მინიშნება (თვალით, ხელით და ა. შ.): *μού 'γνεψε με το χέρι* ხელით მანიშნა.

γνήσιος, -α, -ο 1. ნატურალური, ბუნებრივი: *~ο δέρμα* ნატურალური ტყავი; 2. ნამდვილი, ნაღდი: *~ φίλος* ნამდვილი მეგობარი; 3. კანონიერი: *είναι ο μόνος ~ κληρονόμος του* ის მისი ერთადერთი კანონიერი მემკვიდრეა; ◊ *~ο χειρόγραφο* დედანი.

γνησιότητα η ბუნებრიობა, ჭეშმარიტება.

γνωμάτευση η 1. ავტორიტეტული აზრი; 2. კონსულტაცია.

γνωματεύω (*αόρ. γνωμάτευσα*) *αμετβ.* 1. ავტორიტეტის მიერ აზრის გამოთქმა; 2. კონსულტაციის გაწევა.

γνώμη η აზრი, შეხედულება: *κατά τη ~ μου* ჩემი აზრით.

γνωμοδότηση η 1. გამოხმაურება; 2. დასკვნა; 3. კონსულტაცია.

γνώμονας ο 1. *ტექ.* კუთხის საზომი; 2. ქვაკუთხედი; 3. მზის საათი; 4. მრიცხველი; 5. *გადატ.* სახელმძღვანელო, ამოსავალი პრინციპი, კანონი.

γνωρίζω (*αόρ. γνώρισα, αόρ. παθ. γνωρίστηκα, μτχ. γνωρισμένος*) *μετβ.* 1. გაცნობა, ინფორმირება: *σας ~ ότι....* გაცნობებთ, რომ.... 2. ცოდნა: *~ κάτι* რაღაც ვიცი; 3. გაცნობა (ნაცნობობა), წარდგენა: *τον ~ από μικρό παιδί* მას ბავშვობიდან ვიცნობ; 4. აღიარება: *~ ότι είμαι ένοχος* ვაღიარებ, რომ დამნაშავე ვარ; 5. ცნობა: *δεν σε γνώρισα* ვერ გიცანი; **-ομαι** 1. გაცნობა; 2. ცნობა, შეცნობა, გამოცნობა: *~εται από μακριά* შორიდან შეიცნობა; ◊ *δεν γνωρίζει ο σκύλος τον αφέντη* ძაღლი პატრონს ვერ ცნობს.

γνωριμία η 1. ნაცნობობა: *έχει μεγάλη ~* დიდი ნაცნობობა ჰყავს; 2. ნაცნობი: *συνάντησα μια παλιά ~ μου* ერთ ჩემს ძველ ნაცნობს შევხვედი; 3. გაცნობა: *κάνω ~ με κάποιον* (ვინმეს) ვიცნობ.

γνώριμος, -η, -ο ნაცნობი: *~ τόπος* ნაცნობი ადგილი.

γνώριμος ο ნაცნობი.

γνώρισμα το ნიშანი: *χαρακτηριστικό ~* დამახასიათებელი ნიშანი.

γνώση η 1. ცოდნა, გაგება, აღქმა: *η ~ της πραγματικότητας* რეალობის აღქმა; 2. (οι) ცოდნა: *πρακτικές ~εις* პრაქტიკული ცოდნა.

γνωστικός, -ή, -ό 1. გონიერი, ბრძნული: *~ό παιδί* გონიერი ბავშვი; 2. შემეცნებითი.

γνωστοποίηση η 1. შეტყობინება, ინფორმირება: *~ νέων στοιχείων* ახალი ამბების შეტყობინება; 2. განცხადება, ანონსი.

γνωστοποιώ (*αόρ. γνωστοποίησα*) *μετβ.* 1. შეტყობინება, ინფორმირება: *σας ~ούμε ότι το αίτημά σας έγινε δεκτό* გატყობინებთ, რომ თქვენი მოთხოვნა მიღებულია; 2. განცხადება.

γνωστός, -ή, -ό ცნობილი: *~ επιστήμονας* ცნობილი მეცნიერი.

γνωστός ο ნაცნობი: *έχω πολλούς ~ούς στην πόλη* ქალაქში ბევრი ნაცნობი მყავს.

γόβα η (**γοβάκι** το) ნავის ფორმის ქალის ფეხსაცმელი.

γοερός, -ή, -ό სამწუხარო, სამგლოვიარო, საწყალობელი: *~ό κλάμα* საწყალობელი ქვითინი.

γόης ο, **-ησσα** η **1.** ჯადოქარი; **2.** მაცდუნებელი.

γοητεία η **(γητεία** η, **γήτευμα** το**)** **1.** მოჯადოება, შელოცვა, დაფიცება; **2.** ხიბლი, მოხიბვლა, ცდუნება: *υποκύπτω στη ~* ცდუნებას ვეძლევი.

γοητευτικός, -ή, -ό მომხიბლავი, მომაჯადოებელი: *~ό βλέμμα* მომაჯადოებელი გამოხედვა.

γοητεύω (γητεύω) (*აόρ. γοήτεψα, აόρ. παθ. γοητεύτηκα, μτχ. γοητευμένος*) *μετβ.* მოხიბლვა, მოჯადოება: *τον γοήτεψε με τα ωραία μάτια της* თავისი მშვენიერი თვალებით მოხიბლა.

γόητρο το ხიბლი, მომხიბვლელობა.

γονατίζω (*აόρ. γονάτισα, μτχ. γονατισμένος*) *μετβ.* **1.** მუხლებზე დაყენება, დაჩოქება; **2.** *გადატ.* დათრგუნვა, დაცემა: *τον γονάτισε ο θάνατος του παιδιού του* შვილის სიკვდილმა დათრგუნა; *αμετβ.* **1.** მუხლებზე დგომა, დაჩოქება: *γονάτισε μπροστά στο εικονοστάσι* იკონოსტასის წინ დაიჩოქა; *გადატ.* **2.** დათრგუნვა, დაცემა: *γονάτισε απ'την αρρώστια* ავადმყოფობისგან დათრგუნა.

γόνατο το **(γόνα** η**)** (*γεν. γονάτου, πληθ. γόνατα*) მუხლი.

γονέας (γονιός) ο **1.** მამა; **2.** (οι) მშობლები: *σέβεται τους γονείς του* თავის მშობლებს პატივს სცემს.

γονίδιο το გენი.

γονικός, -ή, -ό **1.** მშობლიური, მშობლის; **2.** *το ~ό* მშობლიური სახლი; **3.** (οι) მშობლები: *πριν παντρευτούν, έπρεπε να γνωρίσει τα ~ά της* სანამ დაქორწინდებოდნენ, უნდა გაეცნო მისი მშობლები.

γονιμοποίηση η განაყოფიერება: *τεχνητή ~* ხელოვნური განაყოფიერება.

γονιμοποιώ (*αόρ. γονιμοποίησα, αόρ. παθ. γονιμοποιήθηκα, μτχ. γονιμοποιημένος*) *μετβ.* განაყოფიერება, ნაყოფის ჩასახვა.

γόνιμος, -η, -ο **1.** ნაყოფიერი: *~ο έδαφος* ნაყოფიერი მიწა; **2.** *გადატ.* ნაყოფიერი, შედეგის მომცემი: *~η έρευνα / συνεργασία* ნაყოფიერი კვლევა / თანამშრომლობა.

γονιμότητα η **1.** ნაყოფიერება: *~ του εδάφους* მიწის ნაყოფიერება; **2.** პროდუქტიულობა.

γόπα (γώπα) η **1.** *ზოოლ.* ღორჯო; **2.** სიგარეტის ნამწვი.

γορίλλας ο გორილა.

γούβα η ორმო, თხრილი.

γουβιάζω (*αόρ. γούβιασα*) *μετβ.* თხრა.

γουδί το როდინი, ფილი.

γουλιά η ყლუპი: *μια ~ κρασί / τσάι* ერთი ყლუპი ღვინო / ჩაი.

γούνα η ბეწვი, ქურქი.

γουνάδικο (γουναράδικο) το **1.** ბეწვეულის მაღაზია; **2.** ბეწვეულის ფაბრიკა.

γουναράς ο ბეწვეულის მრეწველი.

γουναρικό το ბეწვეული.

γούρι το წარმატება: *φέρνει ~* წარმატება მოაქვს.

γούρικος, -η, -ο (γουρλίδικος) იღბლიანი, წარმატების მომტანი: *~ αριθμός* იღბლიანი ნომერი.

γουρλώνω (*αόρ. γούρλωσα, μτχ. γουρλωμένος*) *μετβ.* თვალების დაჭყეტა, გადმოკარკლა: *~ τα μάτια από έκπληξη* გაოცებისგან თვალებს ვაჭყეტ.

γουρούνι το ღორი.

γουρουνίσιος, -α, -ο ღორის: *~ο κρέας* ღორის ხორცი.

γουρσούζης, -α, -ικο (γρουσούζης) (*πληθ. -ηδες*) თარსი, ცუდი ენერგიის მქონე ადამიანი.

γουρσουζιά (γρουσουζιά) η 1. უბედურება: *τι ~ είναι αυτή!* ეს რა უბედურებაა! 2. ცუდი ნიშანი.

γουρσούζικος, -η, -ο (γρουσούζικος) თარსი.

γουστάρω (*აόρ. γούσταρα*) *μετβ., საუბ.* მოწონება: *ποτέ δεν γούσταρα αυτόν τον άνθρωπο* არასოდეს მომწონდა ეს ადამიანი.

γούστο το გემოვნება: *ντύνεται με ~* გემოვნებით იცვამს; ◊ *καθένας με το ~ του* გემოვნებაზე არ დაობენ, *είναι ζήτημα ~ου* გემოვნების საკითხია.

γοφός ο თეძო, მენჯი.

γραβάτα η ჯალსტუხი.

γραία (γριά) η დედაბერი.

γραίγος (γρέγος) ο *ბალ.* ჩრდილო-აღმოსავლეთის ქარი.

γράμμα το 1. ასო; 2. წერილი; 3. ლიტერატურა, მწერლობა: *~τα και τέχνες* ლიტერატურა და ხელოვნება.

γραμμάριο το გრამი.

γραμματέας (γραμματεύς) ο/η (*πληθ. -είς*) მდივანი: *ιδιαίτερος ~* პირადი მდივანი, *γενικός ~* გენერალური მდივანი.

γραμματεία η 1. სამდივნო; 2. ლიტერატურა: *γαλλική / μεσαιωνική ~* ფრანგული / შუა საუკუნეების ლიტერატურა.

γραμματική η გრამატიკა.

γραμματικός, -ή, -ό გრამატიკული: *~ό λάθος* გრამატიკული შეცდომა.

γραμμάτιο το ვექსილი: *~ άκυρο* გაუქმებული ვექსილი.

γραμματόσημο το საფოსტო მარკა.

γραμμένο (γραφτό) το ბედი, ბედისწერა: *το 'χει το ~ του* ასეთია მისი ბედი.

γραμμή η ხაზი.

γραμμόφωνο το გრამოფონი.

γραμμωτός, -ή, -ό ხაზიანი, დახაზული, ზოლიანი: *~ό χαρτί* დახაზული ფურცელი.

γρανάζι το 1. *ტექ.* კბილანა თვალი; 2. *გადატ.* ხლართი, ქსელი: *μπλέχτηκα στα ~α της γραφειοκρατίας* ბიუროკრატიზმის ქსელში გაეხლართე.

γρανίτα η ხილის ნაყინი.

γρανίτης ο გრანიტი.

γραπτό το 1. საგამოცდო ფურცელი; 2. ნაწერი: *πήρε άριστα στα ~ά* ნაწერში ფრიადი მიიღო.

γραπτός, -ή, -ό 1. წერილობითი: *~ό μνημείο* წერილობითი ძეგლი; 2. დაწერილი, წარწერებიანი: *~ τοίχος* წარწერებიანი კედელი.

γραπώνω (*αόρ. γράπωσα*) *μετβ.* 1. უეცრად, მძლავრად ხელის წაჭერა, ჩაჭერა; 2. დაჭერა: *τον είχαν γραπώσει στο σκοτάδι* ის სიბნელეში დაუჭერიათ.

γρασίδι το ბალახი.

γράσο το მანქანის საცხები ზეთი.

γρατζουνιά (γρατσουνιά η, **γρατζούνισμα, γρατσούνισμα** το) η ნაკაწრი, ნაფხაჭნი.

γρατζουνίζω (γρατσουνίζω) (*აόρ. γρατζούνισα, აόρ. παθ. γρατζουνίστηκα, მτχ. γρατζουνισμένος*) *μετβ.* კაწერა, ფხაჭნა, ჩხაპნა: *η γάτα γρατζούνισε το χέρι της* კატამ ხელი გაუკაწრა.

γραφείο το 1. საწერი მაგიდა; 2. კაბინეტი; 3. ოფისი, ბიურო: *~ δικηγορικό / κηδειών / πληροφοριών* სადენოკატო / დამკრძალაეი / ცნობათა ბიურო.

γραφειοκράτης ο, **-ισσα** η ბიუროკრატი.

γραφειοκρατία η ბიუროკრატია.

γραφειοκρατικός, -ή, -ό ბიუროკრატიული.

γραφή η 1. წერა: *έμαθε ανάγνωση και ~* წერა-კითხვა მეისწავლა; 2. დამწერლობა.

γραφικός, -ή, -ό 1. წერის, წერითი, საწერი: *~ή ύλη* საკანცელარიო ნივთები; 2. მხატვრული, თვალწარმტაცი: *~ό τοπίο* თვალწარმტაცი ადგილი; 3. გრაფიკული.

γραφικότητα η სიმშვენიერე, თვალწარმტაცობა.

γραφίτης ο გრაფიტი.

γραφομηχανή η საბეჭდი მანქანა.

γράφω (*αόρ. έγραψα, αόρ. παθ. γράφτηκα, μτχ. γραμμένος*) *μετβ.* წერა; **-ομαι** ვეწერები: *~ στον κατάλογο* სიაში ვეწერები; ◊ *~ κάποιον στα παλιά μου τα παπούτσια* ფეხებზე მკიდია, *γράφ' το στο μυαλό σου* კარგად დაიმახსოვრე.

γράψιμο το 1. წერა; 2. წერის მანერა.

γρήγορα *επίρρ.* სწრაფად, ჩქარა: *κάνε ~!* იჩქარე! სწრაფად!

γρηγοράδα η სისწრაფე, სიჩქარე.

γρίβας ο რუხი, ლეგა ცხენი.

γρίλια η დარაბა.

γρίπη η გრიპი: *άρπαξα ~* გრიპი მეწეყარა.

γρίπος ο ბადე.

γρίφος ο 1. გამოცანა; 2. რებუსი.

γροθιά η (**γρόνθος** ο) 1. მუშტი; 2. მუშტის კვრა, მჯიღის ცემა.

γρύλος ο 1. ჭრიჭინა; 2. *ტექ.* დომკრატი.

γυάλα η 1. ბოცა, აკვარიუმი; 2. ინკუბატორი.

γυαλάδα η ბზინვა, პრიალი, კრიალი, ელვარება.

γυαλί το მინა, შუშა; ◊ *τα κάνω ~ιά καρφιά* ვამსხვრევ, ვლეწავ.

γυαλίζω (*αόρ. γυάλισα, αόρ. παθ. γυαλίστηκα, μτχ. γυαλισμένος*) *μετβ., αμετ.* პრიალი, ლაპლაპი, ბზინვა: *~ τα παπούτσια / τα ασημικά* ფეხსაცმელს / ვერცხლეულს ვაპრიალებ, *~ουν τα μαλλιά* თმები ბზინავს.

γυάλισμα το გაპრიალება, გაწმენდა.

γυαλιστερός, -ή, -ό ბრწყინვალე, მბზინავი, პრიალა.

γυαλόχαρτο το ზუმფარის ქაღალდი.

γυμνάζω (*αόρ. γύμνασα, αόρ. παθ. γυμνάστηκα, μτχ. γυμνασμένος*) *μετβ.* 1. ვარჯიში, წრთენა: *ο προπονητής ~ει τους αθλητές* მწვრთნელი სპორტსმენებს წრთვნის; 2. სწავლება, გაწაფვა: *~ στην ορθογραφία* ორთოგრაფიას ვასწავლი; **-ομαι** ვარჯიში, წრთენა.

γυμνασιάρχης ο, **-ισσα, (-ίνα)** η გიმნაზიის დირექტორი.

γυμνάσιο το გიმნაზია.

γυμναστήριο το სპორტული დარბაზი.

γυμναστής ο, **-τρια** η ტანმოვარჯიშე.

γυμναστική η ტანვარჯიში, გიმნასტიკა.

γύμνια (**γδύμνια, γυμνότητα**) η სიშიშვლე, სიტიტველე.

γυμνισμός ο ნუდიზმი.

γυμνιστής ο, **-τρια** η ნუდისტი.

γυμνός, -ή, -ό (**γδυμνός**) შიშველი; ◊ *~ό μάτι* შეუიარაღებელი თვალი, *~ή αλήθεια* სრული ჭეშმარიტება.

γυμνώνω (*αόρ. γύμνωσα, αόρ. παθ. γυμνώθηκα, μτχ. γυμνωμένος*) *μετβ.* ეხდი, ეშიშვლებ; **-ομαι** ეშიშვლდები, ტანსაცმელს ეიხდი: *γυμνώθηκε και μπήκε στη θάλασσα* გაშიშვლდა და ზღვაში შევიდა.

γυναίκα η 1. ქალი; 2. მეუღლე, ცოლი.

γυναικάρα η 1. დიდი ტანის, მოსული ქალი; 2. კარგი, ლამაზი ქალი; 3. *ეარგ.* ნაშა.

γυναικάς ο მექალთანე.

γυναικείος, -εία, -είο (γυναικίσιος) ქალის, ქალური: *μοναστήρι ~ο* ქალთა მონასტერი.

γυναικολογία η *მედ.* გინეკოლოგია.

γυναικολόγος ο/η *მედ.* გინეკოლოგი.

γύπας ο *ზოოლ.* თეთრთავა სვავი.

γυρεύω (*აბრ. γύρεψα*) *მეტბ.* ძებნა, ძიება, გამოკვლევა, გამოძიება.

γυρίζω (γυρνώ) (*აბრ. γύρισα, მტრ. γυρισμένος*) *მეტბ., ამეტბ.* **1.** გადაბრუნება, გადატრიალება; **2.** მიბრუნება, მიტრიალება; **3.** დაბრუნება, უკან მიცემა; **4.** ამობრუნება, გადმობრუნება: *γύρισε τα ψάρια στο τηγάνι* ტაფაზე თევზი გადააბრუნა; **5.** აქეთ-იქით ტარება, წაყვანა, სეტიალი; **6.** ~ *ταινία:* ფილმის გადაღება; ◊ *~ τον αρραβώνα* ნიშნობას ვშლი, *~ει στο καλύτερο / στο χειρότερο* უმჯობესდება / უარესდება, *~ την πλάτη σε κάποιον* ზურგს ვაქცევ, *να πας και να μην ~εις* ჯანდაბაში წასულხარ!

γυρισμός ο დაბრუნება.

γυριστός, -ή, -ό მრუდე, არასწორი, მოღრეცილი.

γύρος ο **1.** წრე; **2.** ტრიალი, ბრუნვა; **3.** *სპორტ.* რაუნდი: *τον νίκησε στον πρώτο κιόλας* ~ მას პირველსავე რაუნდში მოუგო; **4.** ღირო (ღორის ან ქათმის ხორცი, რომელიც იწვება ცეცხლზე ტრიალისას).

γυροφέρνω (*აბრ. γυροέφερα*) *ამეტბ.* სეტიალი, ყიალი.

γύρω *επίρρ.* **1.** ირგვლივ, გარშემო: *κάθισαν ~ στο τραπέζι* მაგიდას ირგვლივ შემოუსხდნენ; **2.** დაახლოებით (დროზე, თანხაზე): *~ στα μεσάνυχτα* დაახლოებით შუაღამისას; **3.** დაკავშირებით, შესახებ, თაობაზე: *δε γνωρίζω τίποτε ~ από την υπόθεση* ამ საკითხის თაობაზე არაფერი ვიცი.

γυφτιά η *ხალხ.* **1.** სიბინძურე, უსუფთაობა; **2.** სიძუნწე, წუწურაქობა.

γύφτος ο **-ισσα** η, **-άκι** το *ხალხ.* **1.** ბოშა; **2.** *კოც.* ჭუჭყიანი, ბინძური; **3.** კრიჟანგი, წუწურაქი: *ούτε έναν καφέ δε μας κέρασε ο ~* ყავაზეც კი არ დაგვპატიჟა წუწურაქმა.

γύψινος, -η, -ο თაბაშირის.

γυψοποιός ο თაბაშირის გამომწველი.

γύψος ο თაბაშირი.

γύψωμα το **(γύψωση** η**)** **1.** მობათქაშება; **2.** თაბაშირის დადება.

γυψώνω (*აბრ. γύψωσα, აბრ. παθ. γυψώθηκα, მტრ. γυψωμένος*) *მეტბ.* **1.** მობათქაშება; **2.** თაბაშირის დადება.

γωνία η **1.** კუთხე: *το τετράγωνο έχει τέσσερεις ~ες* ოთხკუთხელს ოთხი კუთხე აქვს; **2.** მოსახვევი, ქუჩის კუთხე: *η ~ της οδού* ქუჩის კუთხე.

γωνιακός, -ή, -ό (γωνιαίος) კუთხისა: *~ό σπίτι / δωμάτιο* კუთხის სახლი / ბინა.

Δ, δ, δέλτα 1. დელტა, ბერძნული ანბანის მეოთხე ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) ოთხი, მეოთხე (*Δ´*), ბ) ოთხი ათასი (*,Δ*).

δαγκάνα η 1. კიბოსებრთა (კიბოსნაირთა) მარწუხები, საცეცები: *~ες του κάβουρα* კიბორჩხალის; 2. *გადატ.* მაშა, საგები, სამტვრევი.

δάγκωμα το 1. კბენა, ჩაკბეჩა; 2. ნაკბილარი, ჩანაკბეჩი.

δαγκωματιά (δαγκαματιά) η ნაკბილარი, ნაკბენი ადგილი.

δαγκωνιά (δαγκανιά) η კბენა, ნაკბილარი, ნაკბენი ადგილი.

δαγκώνω (δαγκάνω) (*აόρ. δάγκωσα, აόρ. παθ. δαγκώθηκα, μτχ. δαγκωμένος*) *μετβ.* 1. ვკბეჩ: *~ το μήλο* ვკბეჩ ვაშლს; 2. ვკბენ: *ποιος σε δάγκωσε στον λαιμό;* ყელზე ვინ გიკბინა? ◊ *~ τα χείλη μου* ტუჩებს ვიკვნეტ, *~ τη γλώσσα μου* ენას კბილს ვაჭერ.

δάδα η (**δαδί** το) ჩირაღდანი, კვარი.

δαδούχος ο მეჩირაღდნე.

δαίδαλος ο ლაბირინთი.

δαιδαλώδης, -ης, -ες (*γεν.-ους. πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) რთული, აწეწილი, დახლართული: *~ υπόθεση* არეულ-დარეული, დახლართული საქმე.

δαίμονας (δαίμων) ο დემონი, ეშმაკი, სატანა; ◊ *έχει τον ~α μέσα του* მასში დემონს დაუსადგურებია.

δαιμονικός, -ή, -ό დემონური, სატანური, ეშმაკეული.

δαιμόνιο το 1. ეშმაკეული, ბოროტი, ავი სული, დემონი; *გადატ.* 2. მოუსვენარი, დაუდეგარი, დაუდგრომელი ბავშვი, ეშმაკუნა: *δεν κάθεται ούτε μια στιγμή το ~!* ერთი წუთიც კი ვერ ისვენებს ეს ეშმაკუნა! 3. ნიჭი, ნიჭიერება, გენიალურობა: *ποιητικό ~* პოეტური ნიჭი.

δαιμόνιος, -α, -ο 1. დემონური, სატანური, ეშმაკეული; 2. *გადატ.* შესანიშნავი, არაჩვეულებრივი, გენიალური: *~ σκηνοθέτης* გენიალური რეჟისორი.

δαιμονισμένος, -η, -ο 1. ეშმაკით, ავი სულებით ძლეული, ეშმაკეული: *ο εξορκισμός ~ου* ეშმაკეულის შელოცვა; 2. შეშლილი, გიჟი, გადარე-

ული; 3. გაბრაზებული, განრისხებული, თავშეუკავებელი.

δάκρυ (δάκρυο) το ცრემლი; ◊ *κροκοδείλια ~α* ნიანგის ცრემლები.

δακρυγόνος, -ος, -ο 1. საცრემლე: *~οι αδένες* საცრემლე ჯირკვლები; 2. ცრემლსადენი: *~α αέρια* ცრემლსადენი გაზი.

δακρύζω (*აόρ. δάκρυσα, მτχ. δακρυσμένος*) *αμετβ.* 1. აცრემლება, ცრემლის მორევა: *δάκρυσαν τα μάτια μου* თვალები ამიცრემლდა; 2. წვეთა: *~ει η βρύση* ონკანიდან წყალი წვეთავს.

δακτυλικός, -ή, -ό (δαχτυλικός) 1. თითის: *~ά αποτυπώματα* თითების ანაბეჭდები; 2. *ποιητ.* დაქტილური: *~ εξάμετρος* დაქტილური ექსამეტრი.

δακτύλιος ο *მაღალფ.* 1. ბეჭედი; 2. რგოლი, რკალი: *~ μετάλλινος* ლითონის რგოლი; 3. *ანატ.* უკანალი, ანუსი.

δακτυλογράφηση η ბეჭდვა (საბეჭდ მანქანაზე ან კომპიუტერზე).

δακτυλογράφος ο/η მბეჭდავი (საბეჭდ მანქანაზე ან კომპიუტერზე).

δακτυλογραφώ (ε) (*აόρ. δακτυλογράφησα, აόρ. παθ. δακτυλογραφήθηκα, μτχ. δακτυλογραφημένος*) *μετβ.* ბეჭდვა (საბეჭდ მანქანაზე ან კომპიუტერზე).

δάκτυλος ο თითი.

δακτυλοσκοπία η დაქტილოსკოპია.

δαλτονισμός ο *მედ.* დალტონიზმი.

δαμάζω (*აόρ. δάμασα, აόρ. παθ. δαμάστηκα, μτχ. δαμασμένος*) *μετβ.* 1. მოთვინიერება, გახელვა: *~ άγρια άλογα* ვათვინიერებ გარეულ ცხენებს; 2. მოთვინიერება, მორჯულება: *~ ένα ατίθασο παιδί* უწესო ბავშვს ვათვინიერებ.

δαμάλα η 1. ძროხა; 2. *გადატ.* ძონძროხა ქალი.

δαμασκηνιά η ქლიავის ხე.

δαμάσκηνο το ქლიავი.

δανείζω (*აόρ. δάνεισα, აόρ. παθ. δανείστηκα, μτχ. δανεισμένος*) *μετβ.* 1. გაეასესხებ, სესხს ვაძლევ; 2. ვათხოვებ: *θα σου δανείσω το παλτό μου* ჩემს პალტოს გათხოვებ; **-ομαι** 1. ვესესხულობ: *δανείστηκα χρήματα από ένα φίλο μου* ჩემი ერთი მეგობრისგან ფული ვისესხე; 2. ვითხოვებ: *δανείστηκε δύο βιβλία από τη βιβλιοθήκη* ბიბლიოთეკიდან ორი წიგნი ვითხოვა.

δάνειο το სესხი.

δανεισμός ο 1. სესხება, გაეალება; 2. სესხი, ვალი; 3. *ლინგვ.* ნასესხობა.

δανειστής ο გამსესხებელი, კრედიტორი.

δανειστικός, -ή, -ό გამსესხებელი, სასესხო: *~ό κεφάλαιο* სასესხო კაპიტალი.

δαντέλα η 1. მაქმანი, არშია; 2. ლენტი, ბაფთა, ზონარი.

δαντελωτός, -ή, -ό 1. მაქმანისა, არშიისა; 2. *გადატ.* დაჭრილი, დაკუწული, დასერილი: *~ά ακρογιάλια* უსწორმასწორო სანაპირო.

δαπάνη η ხარჯი, დანახარჯი: *ετήσια / απρόοπτη ~* ყოველწლიური / გაუთვალისწინებელი ხარჯი.

δαπανηρός, -ή, -ό ძვირი, ძვირადღირებული, ხარჯიანი: *~ό σχέδιο* ძვირადღირებული პროექტი.

δαπανώ (α) (*აόρ. δαπάνησα, აόρ. παθ. δαπανήθηκα, μτχ. δαπανημένος*) *μετβ.* ხარჯვა: *δαπάνησε πολύ χρόνο* დიდი დრო დახარჯა.

δάπεδο το 1. იატაკი; 2. სტადიონი, მოედანი.

δασεία η *გრამ.* ძლიერი ფშვინვა, ასპირაცია.

δασικός, -ή, -ό ტყის, სატყეო: *~ή ζώνη* ტყის ზონა.

δασκαλεύω (*აόր. δασκάλεψα, აόր. παθ. δασκαλεύτηκα, μτχ. δασκαλεμένος*) *μετβ.* სწავლება, რჩევის მიცემა, ჭკუის დარიგება.

δάσκαλος ο, **δασκάλα** η მასწავლებელი, პედაგოგი.

δασμολόγηση η დაბეგვრა, განბაჟება.

δασμολογώ (ε) (*აόр. δασμολόγησα, აόр. παθ. δασμολογήθηκα, μτχ. δασμολογημένος*) *μετβ.* დაბეგვრა, განბაჟება.

δασμός ο ბეგარა, ბაჟი, გადასახადი.

δασονόμος ο მეტყევე, ტყის მცველი.

δάσος το ტყე.

δασοφύλακας ο მეტყევე, ტყის მცველი.

δασύφυλλος, -η, -ο ხშირფოთლოვანი.

δασώδης, -ης, -ες (δασωτός) (*γεν.-ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) ტყიანი, დაბურული.

δασώνω (*აόр. δάσωσα, აόр. παθ. δασώθηκα, μτχ. δασωμένος*) *μετβ., αμετβ.* ტყის გაშენება, გამწვანება.

δαυλός ο 1. მუგუზალი; 2. შეშის ღერი, ნაპობი; 3. *გადატ.* მიზეზი: *~ διχόνοιας / μίσους* განხეთქილების / მიზღის მიზეზი.

δάφνη η 1. დაფნის ხე; 2. დაფნის ფოთოლი; ◊ *δρέπω ~ες* გამარჯვებას ვზეიმობ.

δάφνινος, -η, -ο დაფნის.

δαφνοστεφάνωτος, -η, -ο დაფნისგვირგვინოსანი.

δαχτυλήθρα (δακτύληθρα) η სათითე.

δαχτυλιά η ნათითური, თითის ანაბეჭდი.

δαχτυλίδι (δακτυλίδι) το 1. ბეჭედი; 2. რგოლი, რკალი; 3. კულული, დალალი: *τα μαλλιά της κάνουν ~ια* თმები ეხვევა, უხუჭუჭდება; ◊ *βάζω / αλλάζω ~* ვინიშნები.

δάχτυλο (δάκτυλο) το თითი.

δεδικασμένο το *ιურ.* საბოლოო, უაპელაციო განაჩენი.

δεδομένο το (τα) ფაქტები, მონაცემები: *πραγματικά / επιστημονικά ~α* ფაქტობრივი / მეცნიერული მონაცემები.

δέηση η ლოცვა, ვედრება.

δείγμα το 1. ნიმუში; 2. ნიშანი: *~ προόδου / φιλίας* წინსვლის, პროგრესის / მეგობრობის ნიშანი; 3. სინჯი: *λαμβάνω ~* სინჯს ვიღებ.

δείκτης (δείχτης) ο 1. მაჩვენებელი: *οδικός ~* გზის მაჩვენებელი; 2. საჩვენებელი თითი; 3. ისარი (საათის, კომპასის, ბარომეტრის, სასწორის); 4. *გადატ.* მაჩვენებელი: *ο ~ της βιομηχανικής παραγωγής* სამრეწველო წარმოების მაჩვენებელი.

δειλία η სიმხდალე, სილაჩრე, გაუბედაობა.

δειλιάζω (*აόр. δείλιασα*) *αμετβ.* შიში, გაუბედაობა: *~ να ζητήσω βοήθεια* ვერ ებედავ დახმარების თხოვნას.

δειλινό (δείλι) το 1. საღამო (პერიოდი შუადღიდან მოყოლებული მზის ჩასვლამდე); 2. სამხარი; 3. მზის ჩასვლა.

δειλός, -ή, -ό 1. მშიშარა, მხდალი, ლაჩარი: *~ σαν λαγός* კურდღლივით მშიშარა; 2. შეშინებული, დამფრთხალი, გაუბედავი, მორცხვი.

δεινοπαθώ (ε) (*აόр. δεινοπάθησα*) *αμετβ.* ტანჯვა, წვალება, დათმენა: *δεινοπάθησαν μέχρι να τον κάνουν ν' αλλάξει γνώμη* დაიტანჯნენ, სანამ აზრს შეაცვლევინებდნენ.

δεινός, -ή, -ό 1. საშინელი, საშარელი: *~ή δοκιμασία / ήττα* საშინელი

გამოცდა / დამარცხება; **2.** ბრწყინვალე, შესანიშნავი, დახელოვნებული: *~ ρήτορας / πολιτικός* ბრწყინვალე ორატორი / პოლიტიკოსი.

δεινόσαυρος ο დინოზაური.

δείπνο το ვახშამი.

δεισιδαίμονας ο ცრუმორწმუნე.

δείχνω (*აόρ. έδειξα, αόρ. παθ. δείχτηκα, μτχ. δειγμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ჩვენება, მითითება, წარმოდგენა: *του έδειξε τον δρόμο* მას გზა უჩვენა; **2.** ჩვენება, წარმოჩენა, ნათელყოფა: *έδειξε το αληθινό του πρόσωπο* თავისი ნამდვილი სახე წარმოაჩინა; **3.** ჩვენება, ახსნა: *θα σου δείξω τι πρέπει να κάνεις* აგიხსნი (გაჩვენებ), რა უნდა გააკეთო; **4.** *τριτοπρόσ.* ჩანს: *~ει ποιος θα κερδίσει* ჩანს, ვინ გაიმარჯვებს, *θα δείξει* გამოჩნდება; ◊ *θα σου δείξω* (*εγώ*) მე შენ გიჩვენებ სეირს, *~ την πόρτα* (*σε κάποιον*) კარებზე მიეუთითებ, გაეძევები (ვინმეს), *~ τον καλύτερο εαυτό μου* საუკეთესოდ წარმოვაჩენ თავს.

δέκα το *άκλ.* ათი.

δεκάδα η დეკადა, ათეული.

δεκαδικός, -ή, -ό ათობითი, ათწილადი.

δεκαεννέα (δεκαεννιά) *άκλ.* ცხრამეტი.

δεκαέξι (δεκάξι) *άκλ.* თექვსმეტი.

δεκαεπτά (δεκαεφτά) *άκλ.* ჩვიდმეტი.

δεκαετηρίδα η **1.** ათწლეული; **2.** ათი წლის იუბილე.

δεκαετία η ათწლეული: *η ~ του '30* ოცდაათიანი წლები.

δεκάλογος, -η, -ο *εκκλ.* ათი მცნება.

δεκανέας ο ეფრეიტორი, კაპრალი.

δεκανίκι το **1.** კასტილი, ტროსტი; **2.** კომბალი; **3.** *εκκλ., βαλβ.* ეპისკოპოსის კეერთხი; **4.** *გადატ.* დასაყრდენი.

δεκαοκτώ (δεκαοχτώ) *άκλ.* თვრამეტი.

δεκαπενθήμερος, -η, -ο თხუთმეტდღიანი: *~η έκθεση* / თხუთმეტდღიანი გამოფენა.

δεκαπέντε *άκλ* თხუთმეტი.

δεκαπλασιάζω (*αόρ. δεκαπλασίασα, αόρ. παθ. δεκαπλασιάστηκα, μτχ. δεκαπλασιασμένος*) *μετβ.* გაათმაგება.

δεκαπλάσιος, -α, -ο ათმაგი, ათჯერ მეტი, ათჯერ დიდი.

δεκάρα η **1.** ათდრაქმიანი; **2.** *გადატ.* გროში, კაპიკი; ◊ *της ~ς* იაფფასიანი, *άνθρωπος της ~ς* კაპიკია მისი ფასი, *δεν έχω ~ τσακιστή* კაპიკი არ მაბადია, *δεν δίνω ~* ჩემთვის სულერთია (სრულიად გულგრილი ვარ), *δεν αξίζει ~* კაპიკად არ ვარგა.

δεκάρικος, -η, -ο 1. ათდრაქმიანი; **2.** *გადატ.* იაფფასიანი, უაზრო, უშინაარსო.

δεκατέσσερεις, -εις, -α თოთხმეტი.

δέκατος, -η, -ο მეათე.

δεκατρείς, -είς, -ία ცამეტი.

δεκάχρονος, -η, -ο ათი წლის, ათწლიანი: *~ πόλεμος* ათწლიანი ომი.

δεκάωρος, -η, -ο ათსაათიანი.

δεκεμβριανός, -ή, -ό დეკემბრის.

Δεκέμβριος (Δεκέμβρης) ο დეკემბერი.

δέκτης ο **1.** მიმღები: *~ πολλών παραπόνων* ბევრი საჩივრის მიმღები; **2.** მიმღები (აპარატურა): *ραδιοφωνικός ~* რადიომიმღები.

δεκτικότητα η ამთვისებლობა, ათვისების, მიღების უნარი, აღქმადობა, მგრძნობიარობა: *παρουσιάζει ~ στις κακές επιδράσεις των φίλων του* თავისი მეგობრების უარყოფითი

გაელენის აღვისების უნარს ამ-ეღაენებს.

δεκτός, -ή, -ό (δεχτός) 1. მისაღები, დასაშვები, გასაზიარებელი: *~ή άποψη* გასაზიარებელი თვალსაზრისი; 2. მიღებული: *η πρότασή σου έγινε ~ή* შენი წინადადება მიღებულია; ◊ *στο σπίτι μας είσαι ~ πάντα* ჩვენი სახლის კარი მუდამ ღიაა შენთვის.

δελεάζω (*აბრ. δελέασα, აბრ. παθ. δελεάστηκα, μτχ. δελεασμένος*) *μετβ.* ცდუნება, მოხიბლვა, დაყოლიება, ჩათრევა: *τον δελέασε με πολλά χρήματα / με υποσχέσεις* იგი ბევრი ფულით / დაპირებებით აცდუნა.

δελεαστικός, -ή, -ό მაცდური, მაცდუნებელი, მომხიბლავი: *~ή πρόταση* მაცდუნებელი წინადადება.

δέλτα το *άκλ* 1. ბერძნული ანბანის მეოთხე ასო ("დელტა"); 2. მდინარის დელტა: *το ~ του Νείλου* ნილოსის დელტა.

δελτάριο το ღია ბარათი.

δελτίο το 1. ბარათი: *βιβλιογραφικό ~* კატალოგის ბარათი; 2. ბიულეტენი, კრებსი, ცნობა: *ενημερωτικό ~* საინფორმაციო ბიულეტენი; 3. ბიულეტენი (პერიოდული გამოცემა); 4. ცნობა: *~ υγείας* ჯანმრთელობის ცნობა; 5. მოწმობა: *~ ταυτότητας* პირადობის მოწმობა.

δελφίνι το დელფინი.

δέμα το ამანათი.

δεν (δε) *αρνητ. μόρ.* არ: *~ ξέρω* არ ვიცი, *~ σου είπα;* არ გითხარი? *~ είναι έτσι;* ასე არ არის?

δενδρόβιος, -ος, -ο ხეებზე მცხოვრები.

δενδρολίβανο (δεντρολίβανο) το *ბოტ.* როზმარინი.

δενδροφυτεύω (*აბრ. δενδροφύτευσα, აბრ. παθ. δενδροφυτεύτηκα, μτχ. δενδροφυτευμένος*) *μετβ.* ხეების დარგვა, გამწვანება.

δέντρο (δένδρο) το ხე.

δένω (*აბრ. έδεσα, აბრ. παθ. δέθηκα, μτχ. δεμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. შეკერა; 2. დაბმა, მიბმა, მიმაგრება: *~ τον γάιδαρο στο δέντρο* ვირს ხეზე ვაბამ; 3. შებოჭვა, შებორკვა, ბორკილების დადება: *συνέλαβαν τους λαθρεμπόρους και τους δέσανε* კონტრაბანდისტები შეიპყრეს და ბორკილები დაადეს; 4. გადახვევა, შეხვევა (ჭრილობის): *δέσαμε πρόχειρα τις πληγές* ჭრილობები ნაჩქარევად გადავუხვიეთ; 5. აკინძვა, დაკაზმვა, ყდაში ჩასმა: *~ βιβλίο* წიგნს აკინძავ; *αμετβ.* შესქელება (სითხის): *το σιρόπι έδεσε* სიროფი შესქელდა; **-ομαι** მიჩვევა, მიჯაჭვა: *έχω δεθεί με αυτή την πόλη* ამ ქალაქს მივეჯაჭვე; ◊ *μου ~εται η γλώσσα* ენა მებმის, *~ τα χέρια (κάποιου)* ხელ-ფეხს ვუკრავ.

δεξαμενή η 1. რეზერვუარი, ცისტერნა, ბაკი; 2. აუზი, წყალსაცავი.

δεξιός, -ά, -ό 1. მარჯვენა; 2. მემარჯვენე (ის, ვინც მარჯვენა ხელს ხმარობს); 3. *Პოლიტ.* მემარჯვენე: *~ό κόμμα* მემარჯვენე პარტია; **δεξιά** *επίρρ.* მარჯვნივ.

δεξιοτέχνης ο დიდოსტატი, ვირტუოზი.

δεξιότητα η გაწაფულობა, მოხერხება, ოსტატობა.

δεξιώνομαι (*აბრ. δεξιώθηκα*) *μετβ., αποθ.* წვეულების, ოფიციალური მიღების გამართვა: *ο πρωθυπουργός θα δεξιωθεί το βράδυ* პრემიერ-მინისტრი საღამოს მიღებას მართავს.

δεξίωση η მიღება, წვეულება.

δέομαι (*აბრ. δεήθηκα*) *αμετβ., αποθ., εκκλ.* თხოვნა, ვედრება, ლოცვა: *~*

προς τον κύριον ლოცვა უფლისა მიმართ.

δεοντολογία η 1. ეთიკა, ეტიკეტი; 2. *φιλοσ.* დეონტოლოგია.

δεόντως *επίρρ.* სათანადოდ.

δέος το შიში, მოწიწება, თაყვანისცემა.

δέρας το *მხოლოდ ფრაზაში: χρυσόμαλλο ~* ოქროს საწმისი.

δέρμα το კანი, ტყავი.

δερμάτινος, -η, -ο ტყავის: *~ο παπούτσι* ტყავის ფეხსაცმელი.

δερματολογία η *მედ.* დერმატოლოგია.

δερματολόγος ο დერმატოლოგი.

δέρνω (*αόρ. έδειρα, αόρ. παθ. δάρθηκα, μτχ. δαρμένος*) *μετβ.* 1. ცემა, დარტყმა: *θα σε δείρω* გცემ! 2. *გადატ.* ტანჯვა, წვალება, წამება: *τους ~ει η φτώχεια* მათ სიღარიბე ტანჯავს.

δέσιμο το 1. შეკერა: *~ γραβάτας* პალსტუხის შეკერა; 2. დაბმა, მიბმა, მიმაგრება: *το ~ του αλόγου στο δέντρο* ცხენის მიბმა ხეზე; 3. შებოჭვა, შებორკვა, ბორკილების დადება; 4. გადახვევა, შეხვევა (ჭრილობის); 5. ჩასმა (ძვირფასი თვლის); 6. აკინძვა, დაკაზმვა, ყდაში ჩასმა; *გადატ.* 7. შესქელება (სითხის); ◊ *είναι για ~* დასაბმელი გიჟია.

δέσμευση η 1. დაპირება, ვალდებულება: *προσωπική ~* პირადი ვალდებულება; 2. ბლოკირება: *~ καταθέσεων* საბანკო ანგარიშების ბლოკირება; 3. შეზღუდვა: *η ~ της θερμότητας του ηλίου* მზის სითბოს შეზღუდვა.

δεσμεύω (*αόρ. δέσμευσα, αόρ. παθ. δεσμεύτηκα, μτχ. δεσμευμένος*) *μετβ.* 1. დავალდებულება, ვალდებულების დაკისრება: *δεσμεύτηκε* თავი დაივალდებულა; 2. ბლოკირება: *το κράτος ~ει τις καταθέσεις* სახელმწიფო საბანკო ანგარიშების ბლოკირებას ახდენს; 3. შეზღუდვა.

δέσμη η 1. შეკვრა, კონა, დასტა: *~ λουλουδιών* ყვავილების კონა; 2. *გადატ.* წყება, რიგი, ერთობლიობა: *~ προβλημάτων* პრობლემათა წყება.

δεσμίδα η შეკვრა.

δέσμιος, -α, -ο 1. შებორკილი; 2. *გადატ.* მონა, ტყვე.

δεσμός ο 1. *(πληθ. αρσ. ან ουδ.)* 1. ბორკილი, ხუნდი: *σπάω τα ~ά* ბორკილებს ეამსხვრევ; 2. კაშკირი: *ερωτικός ~* სასიყვარულო კაშკირი.

δεσμοφύλακας ο საპატიმროს, ციხის ზედამხედველი.

δεσμωτήριο το საპატიმრო, ციხე, საპყრობილე.

δεσμώτης ο 1. დაპატიმრებული, დატყვევებული, მიჯაჭვული: *Προμηθέας ~* მიჯაჭვული პრომეთე; 2. *გადატ.* ტყვე: *~ του έρωτα* სიყვარულის ტყვე.

δεσπόζω (*αόρ. δέσποσα, μτχ. δεσπόζων, -ουσα, -ον*) *μετβ. ,პირლ., გადატ.* ბატონობა, დომინირება: *το κυπριακό πρόβλημα ~ει στο πολιτικό προσκήνιο της Ελλάδος* კვიპროსის პრობლემა საბერძნეთის პოლიტიკურ ავანსცენაზე ბატონობს.

δεσποινίδα η ახალგაზრდა გაუთხოვარი ქალი.

δεσπότης ο 1. მეუფე, იმპერატორი, მბრძანებელი; 2. *გადატ.* ტირანი, დესპოტი; 3. *ეკლ.* ეპისკოპოსი, მეუფე: *την ευλογία σου, δέσποτα!* დამლოცე, მეუფეო! 4. ღმერთო, უფალო (მიმართვისას): *ελέησον, δέσποτα!* უფალო, შემიწყალე!

δεσποτικός, -ή, -ό 1. დესპოტური, ტირანული; *ეკლ.* 2. ქრისტეს,

ქრისტესადმი მიძღვნილი: *~ά τροπάρια* ქრისტეს ტროპარი; **3.** ეპისკოპოსის, საეპისკოპოსო.

δεσποτισμός ο დესპოტიზმი, ტირანია.

δέστρα η მისაბმელი (მისამაგრებელი) ბოძკინტი (ტუმბა).

δετός -ή, -ό შეკრული, მიბმული.

Δευτέρα η ორშაბათი: *Καθαρά ~* წმინდა ორშაბათი.

δευτερεύων, -ουσα, -ον **1.** მეორეხარისხოვანი, უმნიშვნელო; **2.** *გრამ.* დამატებითი.

δευτεροβάθμιος, -α, -ο **1.** მეორეხარისხოვანი, მეორე კლასის; **2.** *იურ.* სააპელაციო: *~ο δικαστήριο* სააპელაციო სასამართლო.

δευτερογαμία η *იურ.* მეორე ქორწინება.

δευτερογενής, -ής, -ές (*γεν.-ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) მეორადი, მეორეული, გვერდითი.

δευτεροετής ο მეორეწლიანი, კლასში ჩარჩენილი მოსწავლე, კურსზე დარჩენილი სტუდენტი.

δευτερόκλιτος, -η, -ο მეორე ბრუნების (კანკლედობის).

δευτερόλεπτο το წამი.

δεύτερος, -η, -ο მეორე; ◊ *χωρίς ~η κουβέντα / ~ο λόγο* ულაპარაკოდ, *~ο χέρι* მეორე ფენა (საღებაყის), *Δευτέρα Παρουσία* მეორედ მოსვლა.

δευτερότοκος, -η, -ο მეორე, მეორედ შობილი: *~ γιος / ~η κόρη* მეორე ვაჟი / ქალიშვილი.

δευτερώνω (*αόρ. δευτέρωσα, μτχ. δευτερωμένος*) *μετβ., αμετβ.* გამეორება.

δέχομαι (*αόρ. δέχτ(θ)ηκα, μτχ. δεχόμενος*) *μετβ., αποθ.* **1.** მიღება: *~ δώρα* ვიღებ საჩუქრებს; **2.** განცდა, გადატანა: *~ πίεση / επιδράσεις* განვიცდი ზეწოლას / გაელენას; **3.** გაზიარება: *~ τις απόψεις σας* თქვენს თვალსაზრისს ვიზიარებ; **4.** მიღება, მასპინძლობა.

δέων, -ουσα, -ον სათანადო, საჭირო: *με τη ~ουσα προσοχή* სათანადო ყურადღებით.

δήθεν *μόρ.* **1.** ვითომ, თითქოსდა: *πέταξε τη λέξη αυτή ~ τυχαία* ვითომ შემთხვევით ისროლა ეს სიტყვა; **2.** ვითომური, მოჩვენებითი, ყალბი, ეგრეთ წოდებული: *ο ~ φίλος μου* ჩემი მოჩვენებითი, ე. წ. მეგობარი.

δηκτικός, -ή, -ό გესლიანი, გამქირდაყი, მწველი, მწვაველ: *~ λόγος* გესლიანი სიტყვა, *~ή σάτιρα* მწვაველ სატირა.

δηλαδή *σύνδ.* **1.** (განმარტებითი) ანუ, ე. ი., სხვაგვარად რომ ვთქვათ: *θα είμαστε μόνο οι δύο μας, ~ ο πατέρας μου κι εγώ* მხოლოდ ჩვენ ორნი ვიქნებით, ანუ მამაჩემი და მე; **2.** (დასკვნითი) მაშასადამე, ე. ი., აქედან გამომდინარე, აშკარაა, რომ: *άλλα μου λες κι άλλα πράττεις, ~ με κοροϊδεύεις* ერთს მეუბნები და მეორეს აკეთებ, ე. ი. აბუჩად მიგდებ (დამცინი).

δηλητηριάζω (*αόρ. δηλητηρίασα, αόρ. παθ. δηλητηριάστηκα, μτχ. δηλητηριασμένος*) *μετβ.* მოწამვლა.

δηλητηρίαση η მოწამვლა: *οξεία ~* მწვავე მოწამვლა.

δηλητήριο το საწამლავი, შხამი.

δηλητηριώδης, -ης, -ες (*γεν.-ους, πληθ. αρσ. και θηλ -εις, ουδ. -η*) შხამიანი, მომწამველი, ტოქსიკური.

δηλονότι *επίρρ.* **1.** აშკარად; **2.** ანუ, ე. ი.

δηλοποιώ (ε) (*αόρ.δηλοποίησα, αόρ. παθ. δηλοποιήθηκα, μτχ. δηλοποιημένος*) *μετβ., μαλαγ.* გამოცხადება, გამოაშკარავება: *~ πρόθεση / στόχο* განვზრახვას / მიზანს ვააშკარავებ.

δηλώνω (*αόρ. δήλωσα, αόρ. παθ. δηλώθηκα, μτχ. δηλωμένος*) *μετβ.* **1.** გამოცხადება, გამოამჟკარავება: ~ *την πρόθεσή μου* ჩემს განზრახვას ვაამჟკარავებ; **2.** გამოთქმა, განცხადება: ~ *εγκαίρως* დროულად ვაცხადებ; **3.** აღნიშვნა: *τι ~ει αυτή η λέξη;* რას ნიშნავს ეს სიტყვა?

δήλωση η **1.** გამომჟღავნება, გამოამჟკარავება: *η ~ των αισθημάτων* გრძნობების გამჟღავნება; **2.** განცხადება: *επίσημη ~* ოფიციალური განცხადება; **3.** დეკლარაცია; **4.** რეგისტრაცია: *~ γεννήσεως / γάμου / θανάτου* დაბადების / ქორწინების / გარდაცვალების რეგისტრაცია.

δηλωτικός, -ή, -ό **1.** მაჩვენებელი, წარმომჩენი, საილუსტრაციო: *συμπεριφορά ~ή των βαθιών αισθημάτων του* მის გრძნობათა წარმომჩენი საქციელი; **2.** დეკლარაციული, სადეკლარაციო.

δημαγωγία η დემაგოგია.

δημαγωγός ο დემაგოგი.

δημαγωγώ (ε) დემაგოგობა.

δημαρχείο το მერია, მუნიციპალიტეტი.

δημαρχία η მერია, მუნიციპალიტეტი.

δημαρχικός, -ή, -ό მუნიციპალური.

δήμαρχος ο, **-ίνα** η ქალაქის მერი.

δημαρχώ (ε) **1.** ქალაქის მერობა; **2.** ქალაქის მერის მოვალეობის შესრულება.

δημεγέρτης ο აჯანყების, ამბოხის მოთავე, ორგანიზატორი.

δήμευση η ქონების ჩამორთმევა, კონფისკაცია, ნაციონალიზაცია.

δημεύσιμος, -η, -ο ჩამოსართმევი, საკონფისკაციო.

δημεύω (*αόρ. δήμευσα, αόρ. παθ. δημεύ(θ)ηκα, μτχ. δημευμένος*) *μετβ.* ქონების ჩამორთმევა, კონფისკაცია, ნაციონალიზაცია.

δημηγορία η **1.** საჯარო გამოსვლა, სიტყვა; **2.** დემაგოგიური გამოსვლა, სიტყვა; **3.** მჭერმეტყველება.

δημητριακά τα პურეული მარცვლოვნები.

δήμιος ο **1.** ჯალათი; **2.** *გადატ.* ჯალათი, მკელელი.

δημιούργημα το ქმნილება, ნაწარმოები: *θείο ~* ღვთაებრიეი ქმნილება.

δημιουργία η **1.** შექმნა, წარმოშობა: *η ~ του κόσμου* სამყაროს შექმნა; **2.** ქმნილება, ნაწარმოები.

δημιουργός ο/η **1.** შემოქმედი, შემქმნელი: *~ της θεωρίας της σχετικότητας* ფარდობითობის თეორიის შემქმნელი; **2.** შემოქმედი, ღმერთი, დემიურგი; **3.** შემოქმედი, ხელოვანი.

δημιουργώ (ε) (*αόρ. δημιούργησα, αόρ. παθ. δημιουργήθηκα, μτχ. δημιουργημένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** შექმნა, გაკეთება, წარმოშობა: *ο Θεός δημιούργησε τον κόσμο* ღმერთმა სამყარო შექმნა; **2.** *გადატ.* წარმოშობა, გამოწვევა: *οι δηλώσεις του υπουργού δημιούργησαν πανικό* მინისტრის განცხადებებმა პანიკა გამოიწვია

δημογέροντας ο სოფლის მამასახლისი.

δημογραφία η დემოგრაფია.

δημογραφικός, -ή, -ό დემოგრაფიული.

δημοκράτης ο დემოკრატი.

δημοκρατία η **1.** დემოკრატია; **2.** რესპუბლიკა.

δημοκρατικός, -ή, -ό **1.** დემოკრატიული; **2.** რესპუბლიკელი (მემარცხენე ცენტრისტული პოლიტიკური ძალა.

δημοπρασία η აუქციონი: *εκθέτω / πουλώ / βγάζω σε ~* გამაქვს (ვყიდი) აუქციონზე.

δημοπρατώ (ε) (*აόρ. δημοπράτησα, აόρ. παθ. δημοπρατήθηκα, μτχ. δημοπρατημένος*) *μετβ.* აუქციონზე გატანა.

δήμος ο 1. დემოსი (საბერძნეთის ადმინისტრაციული ერთეული); 2. მოსახლეობა; 3. *ისტ.* დემოსი.

δημοσίευμα το პუბლიკაცია.

δημοσίευση η 1. გამოცემა: *~ ποιητικής συλλογής* პოეტური კრებულის გამოცემა; 2. გამოქვეყნება: *~ των πρακτικών του συνεδρίου* კონფერენციის მასალების გამოქვეყნება.

δημοσιεύω (*აόρ. δημοσίευσα, აόρ. παθ. δημοσιεύτηκα, μτχ. δημοσιευμένος*) *μετβ.* 1. გამოქვეყნება; 2. გამოცემა: *δημοσιεύτηκε νέα σειρά διηγημάτων του συγγραφέα* მწერლის მოთხრობების ახალი სერია გამოიცა.

δημοσιογραφία η 1. ჟურნალისტიკა, პუბლიცისტიკა; 2. პრესა, მასმედია.

δημοσιογραφικός, -ή, -ό ჟურნალისტური, პუბლიცისტური, საგაზეთო.

δημοσιογράφος ο/η ჟურნალისტი.

δημοσιολογία η პუბლიცისტიკა.

δημοσιονομία η საფინანსო საქმე, ეკონომიკა.

δημοσιονομικός, -ή, -ό ფინანსური, ეკონომიკური.

δημόσιος, -α, -ο 1. სახალხო, საზოგადოებრივი; 2. სახელმწიფო: *~ υπάλληλος* სახელმწიფო მოხელე; 3. საჯარო, საყოველთაო: *~α ομιλία* საჯარო სიტყვა.

δημοσιότητα η საჯაროობა, საქვეყნოობა.

δημοσκόπηση η სოციოლოგიური გამოკითხვა.

δημότης ο ამა თუ იმ დემოსის (საბერძნეთის ადმინისტრაციული ერთეულის) მკვიდრი, მაცხოვრებელი.

δημοτική η *ენათმეც.* დიმოტიკი, ხალხური ენა, ახალი ბერძნული.

δημοτικίζω *αμετβ.* 1. დიმოტიკიზე წერა და ლაპარაკი; 2. დიმოტიკისტთა მხარდაჭერა.

δημοτικισμός ο *ენათმეც.* დიმოტიკიზმი (დიმოტიკის, ხალხური ენის მხარდამჭერი მოძრაობა).

δημοτικός, -ή, -ό 1. დემოსის, სახალხო, სახელმწიფო: *~ή βιβλιοθήκη* საჯარო ბიბლიოთეკა, *~ό θέατρο* სახალხო თეატრი; 2. ხალხური: *~ή ποίηση* ხალხური პოეზია; ◊ *~ή εκπαίδευση* დაწყებითი განათლება, *~ό σχολείο* დაწყებითი სკოლა.

δημοτικότητα η პოპულარობა.

δημοτολόγιο το დემოსის (საბერძნეთის ადმინისტრა-ციული ერთეული) მკვიდრთა სარეგისტრაციო წიგნი.

δημοφιλής, -ής, -ές (*γεν.-ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) პოპულარული, ცნობილი, სახელგანთქმული.

δημοψήφισμα το პლებისციტი, რეფერენდუმი.

δημώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) ხალხური.

διά *πρόθ., θαλασσ.* (+ *γεν.*) 1. გავლით: *ταξιδεύω ~ θαλάσσης* ვმოგზაურობ ზღვის გავლით; 2. (გარკვეული დროის) განმავლობაში, მანძილზე: *~ νυκτός* ღამით; 3. მეშვეობით, გამოყენებით: *~ της διπλωματικής οδού* დიპლომატიური გზით; 4. (+ *αιτ.*) -თვის, გამო: *δι' ανιλίκους* მცირეწლოვანთათვის; ◊ *~ πυρός και σιδήρου* ცეცხლითა და მახვილით, *~ μακρών* დაწვრილებით, დეტალურად, *~ βραχέων / δι' ολίγων*

ორი სიტყვით, მოკლედ, ~ *ταύτα* ამიტომ, ამისათვის.

διαβάζω (*აόρ. διάβασα, აόρ. παθ. διαβάστηκα, μτχ. διαβασμένος*) *αμετβ.* 1. კითხვა: *ξέρει να γράφει και να ~ει* წერა-კითხვა იცის; 2. მეცადინეობა: *έχω πονοκέφαλο και δεν μπορώ να διαβάσω* თავი მტკივა და ვერ ვმეცადინეობ.

διαβαθμίζω (*αόρ. διαβάθμισα, αόρ. παθ. διαβαθμίστηκα, μτχ. διαβαθμισμένος*) *μετβ.* დახარისხება, მოწესრიგება, სისტემატიზაცია.

διαβαίνω (*αόρ. διάβηκα / διέβην*) *μετβ., მაღალფ.* გაელა, გადასელა, გადალახვა.

διάβαση η გადასასვლელი: *υπόγεια / επικίνδυνη ~* მიწისქვეშა / სახიფათო გადასასვლელი.

διάβασμα το 1. კითხვა; 2. მეცადინეობა.

διαβατήριο το პასპორტი.

διαβάτης ο გამვლელი.

διαβατός, -ή, -ό გაელადი, გადალასვადი.

διαβεβαιώνω (*αόρ. διαβεβαίωσα, αόρ. παθ. διαβεβαιώθηκα, μτχ. διαβεβαιώμενος*) *μετβ.* დარწმუნება: *σας ~ότι...* გარწმუნებთ, რომ...

διαβεβαίωση η დადასტურება, დამოწმება, დამტკიცება: *ρητή ~* სიტყვიერი დაპირება (დამოწმება).

διάβημα το *დიპლ.* ნაბიჯი, დემარში: *~ διαμαρτυρίας* საპროტესტო ნაბიჯი.

διαβήτης ο 1. *გეომ.* ფარგალი; 2. *მედ.* დიაბეტი.

διαβητικός, -ή, -ό 1. დიაბეტის, დიაბეტური; 2. დიაბეტით დაავადებული, დიაბეტიანი.

διαβιβάζω (*αόρ. διαβίβασα, αόρ. παθ. διαβιβάστηκα, μτχ. διαβιβασμένος*) *μετβ.* გადაცემა: *~ χαιρετισμούς* გადავცემ მოკითხვას.

διαβίβαση η 1. გადაცემა, გაგზავნა: *~ ειδήσεων / πληροφοριών* ინფორმაციის გადაცემა; 2. (οι) *სამხ.* კავშირგაბმულობის ასეული.

διαβιβαστικός, -ή, -ό გადაგზავნისა, გადასაგზავნი, გადაცემისა, გადამცემი.

διαβίωση η ცხოვრება: *υψηλό επίπεδο ~ης* ცხოვრების მაღალი დონე.

διαβλέπω (*αόρ. διέβλεψα / διείδα*) *μετβ.* 1. განჭვრეტა, წინასწარმეტყველება,. პროგნოზირება; 2. დანახვა, მიხვედრა: *διέβλεψα τους σκοπούς / τις προθέσεις (κάποιου)* მიზნებს / ჩანაფიქრს მივუხვდი (ვიღაცას).

διαβολιά (διαολιά) η 1. ხრიკი, მაქინაცია, ინტრიგა; 2. უწესრიგობა, უწესობა.

διαβολικός, -ή, -ό ეშმაკეული, სატანური.

διάβολος (διάολος) ο, **-ισσα** η ეშმაკი, სატანა, დემონი; ◊ *βάζει ο ~ την ουρά του* ეშმაკის ხელი ურევია, *δίνω / πουλάω την ψυχή μου στον ~ο* ეშმაკს მივყიდი სულს, *να πας / (άι) στο ~ο* ეშმაკსაც წაუღიხარ, კისერიც გიტეხია.

διαβουλεύομαι (*αόρ. διαβουλεύθηκα*) *αμετβ., αποθ.* 1. მსჯელობა, განხილვა, თათბირი: *οι υπουργοί ~ονται για το μέλλον της χώρας* მინისტრები ქვეყნის მომავალზე მსჯელობენ; 2. ხრიკების, ინტრიგების მოწყობა, ავის განზრახვა.

διαβρώνω (*αόρ. διέβρωσα, αόρ. παθ. διαβρώθηκα, μτχ. διαβρωμένος*) *μετβ.* 1. დაშლა, ამოწმა, წალეკვა, გადარეცხვა: *το έδαφος ~εται* ნიადაგი ეროზიას განიცდის; 2. *გადატ.* მოსპობა, განადგურება.

διάβρωση η 1. *γεωλ.* ეროზია; 2. *გადატ.* მოსპობა, განადგურება: ~ *αξιών* ფასეულობათა დევალვაცია.

διαβρωτικός, -ή, -ό 1. ეროზიული, კოროზიული, დამშლელი; 2. *გადატ.* გამანადგურებელი, დამღუპველი.

διάγγελμα το 1. ცნობა, უწყება, შეტყობინება; 2. მიმართვა.

διάγνωση η *მედ.* დიაგნოზი.

διαγνωστική η *მედ.* დიაგნოსტიკა.

διαγνωστικός, -ή, -ό დიაგნოსტიკური.

διάγραμμα το 1. ნახაზი, გეგმა; 2. დიაგრამა, გრაფიკი, სქემა; 3. მოკლე შინაარსი, სინოფსისი; 4. *მუს.* სანოტე დღანი.

διαγραφή η 1. გაუქმება, ხმარებიდან გამოსელა; 2. გაგდება, გაძევება, გარიცხვა: *η ~ από το κόμμα* პარტიიდან გარიცხვა; 3. მოხაზვა, დახაზვა; 4. *გადატ.* მოკლე შინაარსი, ზოგადი მონახაზი, გეგმა.

διαγράφω (*აόρ. διέγραψα, აόρ. παθ. διαγράφτηκα* (*διεγράφην*), *μτχ. διαγραμμένος*) *μετβ.* 1. გაუქმება, ხმარებიდან გამოსელა: ~ *τη διάταξη* ბრძანებას ვაუქმებ; 2. წაშლა, ამოშლა; 3. გაგდება, გაძევება, გარიცხვა; 4. მოხაზვა, დახაზვა.

διαγωγή η ქცევა, საქციელი, მოქცევა.

διαγωνίζομαι (*აόρ. διαγωνίστηκα*) *αμετβ., αποθ.* შეჯიბრება, კონკურსში მონაწილეობა, გამარჯვებისთვის ბრძოლა: ~ *για υποτροφία* სტიპენდიისათვის ვიბრძვი.

διαγώνιος, -α, -ο დიაგონალური.

διαγώνιος η დიაგონალი.

διαγώνισμα το გამოცდა (წერითი ან ზეპირი).

διαγωνισμός ο 1. შეჯიბრება, კონკურსი; 2. ტენდერი; 3. გამოცდა.

διαδεδομένος, -η, -ο ფართოდ გავრცელებული.

διαδέχομαι (*აόρ. διαδέχθηκα*) *μετβ., αποθ.* 1. მემკვიდრედ ყოფნა, მემკვიდრეობა: *διαδέχτηκε στο θρόνο* სამეფო ტახტი მემკვიდრეობით ერგო; 2. *გადატ.* მიყოლა, მიდევნება, შენაცვლება: *τη λύπη ~εται η χαρά* წუხილს სიხარული ენაცვლება (მოსდევს).

διαδηλώνω (*აόρ. διαδήλωσα, აόρ. παθ. διαδηλώθηκα, μτχ. διαδηλωμένος*) *μετβ.* 1. გამოხატვა, დემონსტრირება: ~ *τη συμπαράσταση* მხარდაჭერას ვუცხადებ; 2. მიტინგის, დემონსტრაციის მოწყობა.

διαδήλωση η 1. გამოსატვა, დემონსტრაცია (გრძნობების, პროტესტის); 2. მიტინგი, დემონსტრაცია.

διαδηλωτής ο მომიტინგე, დემონსტრანტი.

διάδημα το დიადემა, გვირგვინი.

διαδίδω (*აόρ. διέδωσα, აόρ. παθ. διαδόθηκα, μτχ. διαδεδομένος*) *μετβ.* 1. გავრცელება, პოპულარიზაცია: *η αρρώστια διαδόθηκε γρήγορα* სნეულება მალე გავრცელდა; 2. ხმის გავრცელება.

διαδικασία η 1. პროცესი; 2. პროცედურა; 3. *იურ.* სასამართლო წარმოება, სასამართლო პროცესი, პროცედურა.

διαδικαστικός, -ή, -ό პროცედურისა, საპროცედურო.

διάδικος ο/η მხარე (სასამართლო პროცესში).

διάδοση η 1. გავრცელება, პოპულარიზაცია; 2. (οι) სმა, ჭორი.

διαδοχή η 1. მემკვიდრეობა: ~ *στον θρόνο* სამეფო ტახტის მემკვიდრეობით მიღება; 2. მონაცვლეობა: *η ~ των εποχών του χρόνου* წელიწადის

დროთა მონაცვლეობა; ◊ *κατά ~ν* ერთიმანეთის მიყოლებით.

διαδοχικός, -ή, -ό 1. მემკვიდრეობითი, მონაცვლეობითი: *~ή βασιλεία* მემკვიდრეობითი სამეფო; 2. თანმიმდევრობითი: *~ές εκρήξεις βομβών* ბომბების თანმიმდევრობითი აფეთქება.

διάδοχος ο/η 1. მემკვიდრე: *ο ~ του θρόνου* ტახტის მემკვიდრე; 2. *გადატ.* მემკვიდრე, შემცვლელი; 3. გვარის გამგრძელებელი.

διαδραματίζω (*აόր. διαδραμάτισα, აόր. παθ. διαδραματισμένος, μτχ. διαδραματισμένος*) *μετβ.* შესრულება, განსორციელება: *~ πρωτεύοντα ρόλο* წამყვან როლს ვასრულებ; **-εται** ხდება, მიმდინარეობს, სრულდება: *η σκηνή ~εται* სცენა თამაშდება.

διαδρομή η 1. გზა; 2. გზა, მანძილი, საჯალი: *~ μιας ώρας* ერთი საათის გზა (მანძილი).

διάδρομος ο 1. კორიდორი, დერეფანი, გასასვლელი; 2. ბილიკი: *~ προσγειώσεως* თვითმფრინავის დასაფრენი ბილიკი.

διαζευγμένος, -η, -ο განქორწინებული.

διαζευκτικός, -ή, -ό *γραμ.* გამყოფი.

διάζευξη η 1. დაშორება, გაშორება, მოშორება: *~ σχέσεων* ურთიერთობის გაწყვეტა; 2. განქორწინება: *βρίσκονται σε ~* განქორწინებულნი არიან.

διαζύγιο το განქორწინება.

διάζωμα το *არქიტექ.* ფრიზი.

διάθεση η 1. სარგებლობა, გამოყენება: *~ ελεύθερου χρόνου στο διάβασμα* თავისუფალი დროის კითხვაში გატარება; 2. ჩადება, დაბანდება (ფულადი სახსრების): *~ των κερδών* მოგების დაბანდება; 3. ხასიათი, განწყობა: *δεν έχω ~ για κουβέντα* ლაპარაკის ხასიათზე არა ვარ; 4. (οι) განზრახვა, ზრახვა: *δεν άργησαν να γίνουν σαφείς οι ~εις του* მისი ზრახვები მალე გამოაშკარავდა; 5. *γραμ.* გვარი; ◊ *είμαι στη ~ή σας* თქვენს განკარგულებაში ვარ.

διαθέσιμος, -η, -ο 1. არსებული, თავისუფალი: *~ χρόνος* თავისუფალი დრო; 2. ხელმისაწვდომი.

διαθεσιμότητα η 1. რეზერვი: *είμαι σε ~* რეზერვში ვარ; 2. სამსახურიდან გადადგომა, სამსახურიდან გადაყენება: *θέτω σε ~* სამსახურიდან გადავაყენებ.

διαθέτης ο მემკვიდრე, განმკარგულებელი (ქონების).

διαθέτω (*აόр. διέθεσα, აόр. παθ. διατέθηκα, μτχ. διατεθειμένος*) *μετβ.* 1. ქონება, ფლობა; 2. გამოყენება, სარგებლობა: *~ τον χρόνο μου σε επωφελείς δραστηριότητες* ჩემს დროს მოგებიან საქმიანობას ვახმარ; 3. გადაცემა (ანდერძით): *διέθεσε την περιουσία του στους φτωχούς* თავისი ქონება ღარიბებს უანდერძა.

διαθήκη η 1. ანდერძი; 2. (Δ~) *ეკლ.* აღთქმა: *Παλαιά ~* ძველი აღთქმა, *Καινή ~* ახალი აღთქმა.

διαίρεση η 1. გაყოფა, დაყოფა: *διοικητική ~* ადმინისტრაციული დაყოფა; 2. უთანხმოება, განხეთქილება: *~ της οικογένειας* ოჯახური განხეთქილება; 3. *მათ.* გაყოფა; 4. *γραμ.* დიერესისი, გამყოფი ნიშანი.

διαιρέτης ο *მათ.* გამყოფი.

διαιρώ (ε) (*აόр. διαίρεσα, აόр. παθ. διαιρέθηκα, μτχ. διαιρεμένος*) *μετβ.* 1. გაყოფა, დაყოფა, განაწილება; 2. *მათ.* გაყოფა: *το 4 ~εί το 16* თექვსმეტი ოთხზე იყოფა.

διαισθάνομαι (*აόр. διαισθάνθηκα, μτχ. διαισθανθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.*,

αποθ. წინათგრძნობა: ~ *τον κίνδυνο* წინასწარ ეგრძნობ საფრთხეს.

διαίσθηση η წინათგრძნობა, ინტუიცია.

διαισθητικός, -ή, -ό ინტუიციისა, ინტუიციური.

δίαιτα η კვების რეჟიმი, დიეტა.

διαιτησία η 1. არბიტრაჟი, სამედიატორო სასამართლო; 2. *სპორტ.* მსაჯობა.

διαιτητεύω (*აόρ. διαιτήτευσα*) *μετβ.* 1. არბიტრაჟი, მედიატორობა; 2. *სპორტ.* მსაჯობა, არბიტრობა.

διαιτητής ο 1. არბიტრი, მედიატორი; 2. *სპორტ.* მსაჯი.

διαιτητική η დიეტოლოგია.

διαιτολόγος ο/η დიეტოლოგი.

διαιωνίζω (*აόρ. διαιώνισα, აόρ. παθ. διαιωνίστηκα, μτχ. διαιωνισμένος*) *μετβ.* 1. უკუდავყოფა: ~ *το γένος* გვარს უკუდავყოფ; 2. *გადატ.* გადადება, გახანგრძლივება: *η κυβέρνηση ~ει την οικονομική κρίση* მთავრობა ეკონომიკურ კრიზისს აჭიანურებს.

διαιώνιση η 1. უკუდავყოფა; 2. *გადატ.* გადადება, გადავადება, გახანგრძლივება.

διακανονίζω *(აόρ. διακανόνισα, აόρ. παθ. διακανονίστ(θ)ηκα, μτχ. διακανονισμένος) μετβ.* რეგულირება, მოგვარება, მოწესრიგება.

διακανονισμός ο რეგულირება, მოგვარება, მოწესრიგება.

διακεκριμένος, -η, -ο 1. განსხვავებული, გამორჩეული: *δύο σαφώς ~α μεταξύ τους θέματα* ორი, ერთმანეთისგან აშკარად განსხვავებული საკითხი; 2. *გადატ.* გამორჩეული, გამოჩენილი, ცნობილი: ~ *καλλιτέχνης* ცნობილი ხელოვანი.

διακήρυξη η 1. განცხადება, გამოცხადება: ~ *διαμαρτυρίας* საპროტესტო განცხადება; 2. პროკლამაცია, მანიფესტი, დეკლარაცია.

διακηρύσσω (διακηρύττω) *μετ.* (*αόρ. διακήρυξα, αόρ. παθ. διακηρύχθ(τ)ηκα, μτχ. διακηρυγμένος*) 1. განცხადება, საჯაროდ გამოცხადება: ~ *την απόφασή μου* ვაცხადებ ჩემს გადაწყვეტილებას; 2. შეტყობინება, ცნობება, უწყება; 3. აფიშირება.

διακινδυνεύω (*αόρ. διακινδύνευσα / -ψα*) *μετβ.* 1. საფრთხეში ჩაგდება, ხიფათში ჩაგდება: ~ *τη ζωή μου* სიცოცხლეს საფრთხეში ვაგდებ, თავს საფრთხეში ვიგდებ; 2. გარისკვა, რისკზე წასვლა, რისკის გაწევა.

διακίνηση η 1. (საკვები პროდუქტების ან მგზავრების) გადაყვანა, გადატანა და დანიშნულების ადგილზე დარიგება; 2. მიმოქცევა, ბრუნვა: *παράνομη ~ όπλων* იარაღის უკანონო ბრუნვა.

διακινώ (ε) (*αόρ. διακίνησα, αόρ. παθ. διακινήθηκα, μτχ. διακινημένος*) *μετβ.* 1. (პირთა ან ნივთთა) გადაყვანა, გადატანა: ~ *επιβάτες / εμπορεύματα* გადამყავს მგზავრები / გადამაქვს საქონელი; 2. მიმოქცევა, მოძრაობაში მოყვანა, დარიგება, გავრცელება: *~εί ναρκωτικά* ნარკოტიკებს ავრცელებს.

διακλάδωση η განშტოება, განტოტება.

διακοινοτικός, -ή, -ό საზოგადოებათაშორისი.

διάκονος (διάκος) ο, **-ισσα** η *ეკლ.* დიაკვანი.

διακοπή η 1. შეჩერება, შეწყვეტა, პაუზა: ~ *διπλωματικών σχέσεων* დიპლომატიურ ურთიერთობათა შეწყვეტა; 2. შეფერხება, წყვეტილი; 3. *სპეც.* ელექტროენერგიის მი-

წოლების დროებითი შეწყვეტა; **4.** (οι) არდადეგები.

διακόπτης ο *τεχ.* ჩამრთველი, ჩამრაზი, ონკანი (წყალსადენის).

διακόπτω (*αόρ. διέκοψα, αόρ. παθ. διακόπηκα, μτχ. διακεκομμένος*) *μετβ.* **1.** შეწყვეტა, გაწყვეტა, შეჩერება: *~ ένα ταξίδι / τις διαπραγματεύσεις* შეეწყვეტ მოგზაურობას / მოლაპარაკებებს; **2.** გამორთვა (წყლის, ელ. ენერგიის).

διακόρευση η ქალწულობის ახდა.

διακορεύω (*αόρ. διακόρευσα, αόρ. παθ. διακορεύτηκα, μτχ. διακορευμένος*) ქალწულობის ახდა.

διακόσιοι, -ες, -α ორასი.

διακόσμηση η მორთვა, მოკაზმვა, დეკორაცია.

διακοσμητής ο, **-τρια** η დეკორატორი.

διακρίνω (*αόρ. διέκρινα, αόρ. παθ. διακρίθηκα, μτχ. διακεκριμένος*) *μετβ.* **1.** გავარჩევ, გამოვარჩევ, განვასხვავებ, გამოვყოფ: *~ το καλό από το κακό* განვასხვავებ კარგს ცუდისგან; **2.** გავარჩევ (სმენით, მხედველობით): *~ στο σκοτάδι* სიბნელეში გავარჩევ; **3.** ვცნობ, გამოვიცნობ, შევიტყობ: *τον ~ από το βάδισμα* მას სიარულზე ვცნობ; **-ομαι** გამოვირჩევი, ეჩანვარ, დავჯილდოვდები: *~ στη μάχη* გამოვირჩევი ბრძოლაში.

διάκριση η **1.** გარჩევა, გამორჩევა, გამოყოფა; **2.** განსხვავება, სხვაობა; **3.** დისკრიმინაცია; **4.** ბრდღილობიანობა, დელიკატურობა, ტაქტიანობა; **5.** აღიარება, პატივი, ღირსება.

διακριτικός, -ή, -ό 1. განმასხვავებელი, განსხვავებითი: *~ό γνώρισμα* განმასხვავებელი ნიშანი; **2.** თავაზიანი, დელიკატური; **3.** (τα) განმასხვავებელი ნიშანი (სამხედროთა ფორმაზე მათი ჩინის ამსახველი ნიშანი); **διακριτικά / διακριτικώς** *επίρρ.* ტაქტიანად, თავაზიანად.

διακριτικότητα η ბრდღილობიანობა, თავაზიანობა, დელიკატურობა, ტაქტიანობა.

διακυβέρνηση η მმართველობა, გამგებლობა.

διακυβερνητικός, -ή, -ό მთავრობათაშორისი.

διακυμαίνομαι (*αόρ. διακυμάνθηκα*) *αμετβ., αποθ.* რხევა, რწევა, რყევა, მერყეობა: *οι τιμές ~ονται* ფასები მერყეობს.

διακύμανση η *მაღალფ.* ტალღისებრი მოძრაობა, რხევა, მერყეობა: *~εις της θερμοκρασίας* ტემპერატურის მერყეობა.

διακωμώδηση η დაცინება, სასაცილოდ აგდება.

διακωμωδώ (ε) (*αορ. διακωμώδησα, αορ. παθ. διακωμωδήθηκα, μτχ. διακωμωδημένος*) დაცინება, სასაცილოდ აგდება, გამასხარავება.

διαλαλώ (ε) (*αόρ. διαλάλησα αόρ. παθ. διαλαλήθηκα, μτχ. διαλαλημένος*) **1.** განცხადება, გამოცხადება, გახმაურება, საჯაროდ თქმა: *οι εφημερίδες ~ησαν το νέο πολιτικό σκάνδαλο* გაზეთებმა ახალი პოლიტიკური სკანდალი გაახმაურეს; **2.** რეკლამირება, ხმამაღლა შექება (საქონელზე): *οι ψαράδες ~ουν τα ψάρια τους* მეთევზეები თავიანთ თევზს აქებენ.

διαλέγω (*αόρ. διάλεξα, αόρ. παθ. διαλέχτηκα, μτχ. διαλεγμένος*) *μετβ.* **1.** არჩევა, ამორჩევა, გამორჩევა, გადარჩევა; **2.** დახარისხება.

διάλειμμα το **1.** შესვენება, შუალედი, პაუზა; **2.** *თეატრ.* ანტრაქტი.

διάλεκτος η დიალექტი.

διάλεξη η ლექცია.

διαλευκαίνω (*აόր. διαλεύκανα, აόր. παθ. διαλευκάνθηκα*) *μετβ.* გამოამკარავება, გამორკვევა, ნათელის მოფენა: ~ *το μυστήριο* საიდუმლოს ნათელს ეფენ.

διαλεύκανση η გამოამკარავება, გამორკვევა, ნათელის მოფენა.

διαλεχτός, -ή, -ό (διαλεκτός) რჩეული, ამორჩეული, არჩეული.

διαλλακτικός, -ή, -ό 1. შემრიგებლური: ~*ή πολιτική* შემრიგებლური პოლიტიკა; 2. დამთმობი, დამყოლი.

διαλλακτικότητα η შემრიგებლობა, დამთმობლობა, დამყოლობა.

διαλογή η არჩევა, შერჩევა, გადარჩევა.

διαλογίζομαι (*αορ. διαλογίστηκα*) *αμετβ., μετβ., αποθ.* ფიქრი, მოფიქრება, მოსაზრება.

διάλογος ο დიალოგი.

διάλυμα το *ქიმ.* ხსნარი.

διάλυση η 1. დაშლა, გახრწნა: ~ *νεκρού σώματος* გვამის გახრწნა; 2. *ქიმ.* გახსნა, განზავება; 3. დათხოვნა, დაშლა: *η* ~ *της οικονομίας* ეკონომიკის ჩამოშლა; 4. დარღვევა, გაწყვეტა, გაუქმება, მოშლა, ლიკვიდაცია: ~ *του καταστήματος* მაღაზიის გაუქმება; 5. გაფანტვა (ბოლზე, ნისლზე): ~ *του νέφους* ღრუბლის გაფანტვა.

διαλύτης ο *ქიმ.* გამხსნელი.

διαλυτικά τα *γραμ.* გამყოფები, დიალიტიკები.

διαλυτικό το გამხსნელი სითხე.

διαλυτικός, -ή, -ό 1. დამშლელი, გამხსნელი, გამხრწნელი; 2. გამაუქმებელი, დამრღვევი, მომშლელი.

διαλύω (*αόρ. διέλυσα, αόρ. παθ. διαλύθηκα, μτχ. διαλυμένος*) *μετβ.* 1. დაშლა (შემადგენელ ნაწილებად): ~ *ένα μηχάνημα* ეშლი მექანიზმს; 2. გაფუჭება, გახრწნა, განადგურება (ფიზიკური ან სულიერი); 3. დაქუცმაცება, დაშლა: *η αστυνομία διέλυσε το πλήθος* პოლიციამ ბრბო დაშალა; 4. ლიკვიდირება, გაუქმება, მოშლა; 5. შეწყვეტა (ურთიერთობის); 6. გახსნა, დადნობა, გაქრობა: ~ *αλάτι σε νερό* მარილს წყალში ეხსნი.

διαμαντένιος, -α, -ο ალმასის, ბრილიანტის.

διαμάντι το ბრილიანტი.

διαμαρτύρηση η 1. *იხ.* **διαμαρτυρία**; 2. გაპროტესტება, პროტესტი, გასაჩივრება; 3. *რელიგ.* პროტესტანტობა.

διαμαρτυρία η პროტესტი.

διαμαρτύρομαι (*αόρ. διαμαρτυρήθηκα, μτχ. διαμαρτυρημένος*) *αμετβ., αποθ.* გაპროტესტება.

διαμαρτυρώ (ε) (*αόρ. διαμαρτύρησα, αόρ. παθ. διαμαρτυρήθηκα, μτχ. διαμαρτυρημένος*) *μετβ., ეკონ.* (*თამასუქზე*) გასაჩივრება.

διαμάχη η კონფლიქტი, დავა, განხეთქილება.

διαμελίζω (*αόρ. διαμέλισα, αόρ. παθ. διαμελίστηκα, μτχ. διαμελισμένος*) *μετβ., პირდ., გადატ.* გაპობა, გაჭრა, დანაწევრება: ~ *ένα πτώμα* ეანაწევრებ გვამს, ~ *ένα κράτος* ეაქუცმაცებ სახელმწიფოს.

διαμελισμός ο *პირდ., გადატ.* დაჭრა, დანაწევრება.

διαμένω (*αόρ. διέμεινα*) *αμετβ.* ცხოვრება, ბინადრობა.

διαμέρισμα το ბინა, აპარტამენტები.

διαμέσου *πρόθ.* 1. (ადგილის) გაღმით: *ταξιδεύω στη Γερμανία* ~ *της Ουγγαρίας* უნგრეთის გაღმით გერმანიაში მივემგზავრები; 2. (ვითა-

რების) საშუალებით: *συνεννοούμαστε ~ της αγγλικής γλώσσας* ერთმანეთს ინგლისური ენის საშუალებით ვუგებთ (ეეკონტაქტებით).

διαμέτρημα το **1.** კალიბრი; **2.** ღიამეტრი; **3.** *გადატ.* მნიშვნელობა, ავტორიტეტი, გაელენა: *επιστήμονας μεγάλου ~τος* დიდი მნიშვნელობის მეცნიერი.

διαμετρικός, -ή, -ό დიამეტრული.

διάμετρος η *გეომ.* დიამეტრი.

διαμιάς *επίρρ.* უცებ, უეცრად, მაშინვე.

διαμονή η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** ცხოერება, ბინადრობა; **2.** საცხოერებელი ადგილი, ადგილსამყოფელი: *~ προσωρινή* დროებითი საცხოერებელი ადგილი.

διαμορφώνω (*აόρ. διαμόρφωσα, αόρ. παθ. διαμορφώθηκα, μτχ. διαμορφωμένος*) *μετβ.* **1.** ფორმას, სახეს მიეცემ, შეექმნი; **2.** ჩამოეაყალიბებ: *~ τον χαρακτήρα* ჩამოეაყალიბებ ხასიათს.

διαμόρφωση η **1.** ფორმის, სახის მიცემა, შექმნა; **2.** ჩამოყალიბება, ფორმირება, ფორმულირება.

διανεμητής ο, **-τρια** η გამნაწილებელი, დამრიგებელი, დისტრიბუტორი.

διανέμω (*αόρ. διένειμα, αόρ. παθ. διανεμήθηκα, μτχ. διανεμημένος*) *μετβ.* დარიგება, განაწილება.

διανόηση η **1.** აზროენება, ფიქრი, მოსაზრება; **2.** ინტელიგენცია.

διανοητής ο, **-τρια** η მოაზროენე.

διανοητικός, -ή, -ό გონებრივი, აზროენებისა, სააზროენო, ინტელექტუალური.

διάνοια η **1.** ინტელექტი, აზროენება; **2.** გენიოსი.

διανοίγω (*αόρ. διάνοιξα, αόρ. παθ. διανοίχτ(θ)ηκα, μτχ. διανοιγμένος*) *μετβ.* **1.** გაღება, გახსნა; **2.** შემტერება, შენგრევა; **3.** შეღება (კარის); **4.** გაყვანა, გაკაფვა (გზის), გაკეთება (გასასვლელის).

διανομέας ο **1.** გამნაწილებელი; **2.** ფოსტალიონი, დამტარებელი; **3.** *ტექ.* გამანაწილებელი მექანიზმი.

διανομή η **1.** დარიგება, გაცემა, განაწილება; **2.** გაყოფა, დანაწილება: *~ του πλούτου* სიმდიდრის დანაწილება; ◊ *~ ρόλων* როლების განაწილება.

διανοούμενος ο, **διανοούμενη** η ინტელიგენტი.

διανυκτέρευση η ღამის თეება.

διανυκτερεύω (*αόρ. διανυκτέρευσα, μτχ. διανυκτερεύων, -ουσα, -ον*) *αμετβ.* **1.** ღამის გათეება, ღამის თეება; **2.** მორიგეობა (ღამე); **3.** მთელი ღამე ღიად ყოფნა (მაღაზიებზე); ◊ ***διανυκτερεύων, -ουσα, -ον*** სადღეღამისო.

διάνυσμα το *მათ.* ექტორი.

διαξιφισμός ο ფარიკაობა.

διαπαιδαγώγηση η სწავლება, აღზრდა.

διαπαιδαγωγώ (ε) (*αόρ. διαπαιδαγώγησα, αόρ. παθ. διαπαιδαγωγήθηκα, μτχ. διαπαιδαγωγημένος*) *μετβ.* სწავლება, აღზრდა.

διά παντός *επίρρ., მაღალფ.* სამუდამოდ, სამარადისოდ.

διαπεραστικός, -ή, -ό 1. გამჭოლი, გამსჭვალავი, გამგმირავი: *~ό βλέμμα* გამგმირავი მზერა; **2.** ძლიერი: *~ πόνος* ძლიერი ტკივილი.

διαπερνώ (α) (*αόρ. διαπέρασα, αόρ. παθ. διαπεράστηκα, μτχ. διαπερασμένος*) *μετβ.* **1.** განგმირვა, გამსჭვალვა; **2.** შეღწევა, გატანება: *το φως ~ά το σκοτάδι* შუქი სიბნელეში ატანს.

διαπίστευση η *დიპლ.* აკრედიტაცია.

διαπιστευτήρια τα *φιλ.* რწმუნებულების სიგელი.

διαπιστώνω (*αόρ. διαπίστωσα, αόρ. παθ. διαπιστώθηκα, μτχ. διαπιστωμένος*) *μετβ.* დადასტურება, კონსტატირება, კონსტატაცია.

διαπίστωση η დადასტურება, კონსტატირება, კონსტატაცია.

διαπλάθω (διαπλάσσω) (*αόρ. διέπλασα, αόρ. παθ. διαπλάστηκα, μτχ. διαπλασμένος*) *μετβ.* **1.** ფორმის მიცემა, ფორმირება; **2.** აღზრდა, ჩამოყალიბება: ~ *το χαρακτήρα ενός παιδιού* ჩამოვაყალიბებ ბაეშვის ხასიათს.

διάπλαση η **1.** ჩამოყალიბება, ფორმირება: ~ *εμβρύου* ემბრიონის ჩამოყალიბება; **2.** *გეოლ.* ფორმაცია.

διαπλάτυνση η გაფართოება: ~ *δρόμου / κοίτης ποταμού* გზის / მდინარის კალაპოტის გაფართოება.

διαπλατύνω (*αόρ. διαπλάτυνα, αόρ. παθ. διαπλατύνθηκα, μτχ. διαπλατυσμένος*) გაფართოება.

διαπλέκω (*αόρ. διέπλεξα, αόρ. παθ. διαπλέχθηκα, μτχ. διαπεπλεγμένος*) გახლართვა, გადახლართვა, დაწვნა, ჩაწვნა, გადაწვნა.

διαπνέομαι (*ϑηλυ. ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ., αποθ.* გამსჭვალვა: *~εται από αγάπη προς την πατρίδα* სამშობლოს მიმართ სიყვარულითაა გამსჭვალული.

διαπόμπευση η სახალხოდ შერცხვენა, შეურაცხყოფა, დაგმობა, დასჯა (ამორალური საქციელის გამო).

διαπομπεύω (*αόρ. διαπόμπευσα, αόρ. παθ. διαπομπεύθηκα, μτχ. διαπομπευμένος*) *μετβ.* სახალხოდ შერცხვენა, შეურაცხყოფა.

διαποτίζω (*αόρ. διαπότισα, αόρ. παθ. διαποτίστηκα, μτχ. διαποτισμένος*) *μετβ.* **1.** ვასველებ: *η υγρασία διαπότισε τον τοίχο* ნესტმა კედელი დაასველა; **2.** აღვავსებ, მთავუნერგავ: *τον διαπότισε με το μίσος* სიძულვილით აღავსო; **-ομαι** **1.** ვსველდები; **2.** აღვივსები, გავიჟღინთები.

διαπραγματεύομαι (*αόρ. διαπραγματεύτ(θ)ηκα*) *μετβ., αμετβ.* მოლაპარაკებების წარმოება.

διαπραγμάτευση η მოლაპარაკება.

διάπραξη η დაშვება (შეცდომის), ჩადენა (რაიმე ცუდი საქციელის): ~ *εγκλήματος* დანაშაულის ჩადენა.

διαπράττω (*αόρ. διέπραξα, διαπράχθ(τ)ηκα, μτχ. διαπραγμένος*) *μετβ.* ჩადენა (რაიმე ცუდი საქციელის): ~ *αδίκημα* უსამართლობას ჩაიდენ.

διαπρεπής, -ής, -ές (*γεν.-ούς, πληθ. αρσ. და ϑηλ. -είς, ουδ. -ή*) გამოჩენილი, ცნობილი.

διαρθρώνω (*αόρ. διάρθρωσα, αόρ. παθ. διαρθρώθηκα, μτχ. διαρθρωμένος*) *μετβ.* **1.** შედგენა, აგება; **2.** მკაფიოდ, გარკვევით, დანაწევრებულად წარმოთქმა, მეტყველება.

διάρθρωση η **1.** შედგენა; **2.** მკაფიოდ, გარკვევით, დანაწევრებულად წარმოთქმა, მეტყველება; **3.** სტრუქტურა (ორგანიზაციის); **4.** *ანატ.* შესახსრება.

διάρκεια η ხანგრძლივობა, განმავლობა (დროის): ~ *ζωής* სიცოცხლის ხანგრძლივობა.

διαρκής, -ής, -ές (*γεν.-ούς, πληθ. αρσ. და ϑηλ. -είς, ουδ. -ή*) ხანგრძლივი, მუდმივი.

διαρκώ (ε) (*αόρ. διά(ή)ρκεσα*) *αμετβ.* ხანგრძლივობა, გაგრძელება.

διαρκώς *επίρρ.* მუდმივად, შეუწყვეტლად, ხანგრძლივი დროის განმავლობაში, სულ.

διαρρέω (*αόρ. διέρρευσα*) *αμετβ.* **1.** დინება (მდინარეზე, სითხეზე,

დროზე); **2.** გაჟონვა (ინფორმაციაზე), წვეთა, წყლის გაშვება (სახურავზე, ხომალდზე).

διαρρήκτης ο ქურდი, მძარცველი.

διάρρηξη η გატეხა, შეტეხვა, შემტვრევა.

διαρροή η გაღინება, გაჟონვა.

διάρροια η კუჭის აშლა, ფაღარათი.

διαρρυθμίζω (*αόρ. διαρρύθμισα, αόρ. παθ. διαρρυθμίστηκα, μτχ. διαρρυθμισμένος*) *μετβ.* მოწესრიგება, მოგვარება, მოწყობა, დარეგულირება (ურთიერთობის).

διαρρύθμιση η მოწესრიგება, მოგვარება, მოწყობა, დარეგულირება (ურთიერთობის).

διασάλευση η *Ιατρ., გადატ.* შერყევა, მორყევა.

διασαλεύω (*αόρ. διασάλευσα, αόρ. παθ. διασαλεύτ(θ)ηκα, μτχ. διασαλευμένος*) *μετβ. Ιατρ., გადატ.* შერყევა, მორყევა, დარღვევა (სიმშვიდის, წესრიგის).

διασαφηνίζω (*αόρ. διασαφήνισα, αόρ. παθ. διασαφηνίστηκα, μτχ. διασαφηνισμένος*) *μετβ.* გარკვევა, დაზუსტება, ახსნა, განმარტება.

διασαφήνιση η გარკვევა, დაზუსტება, განმარტება.

διάσειση η შერყევა: *ιατρ.* ~ *εγκεφάλου* ტვინის შერყევა.

διάσημος, -η, -ο გამოჩენილი, ცნობილი.

διασκεδάζω (*αόρ. διασκέδασα, αόρ. παθ. διασκεδάστηκα, μτχ. διασκεδασμένος*) *μετβ.* გართობა.

διασκέδαση η 1. გართობა, დროსტარება; **2.** *გადატ.* გასართობი; ◊ *καλή ~ !* კარგ დროსტარებას გისურვებთ! *κέντρο διασκέδασης* გასართობი ადგილი, კლუბი.

διασκεδαστικός, -ή, -ό გასართობი.

διάσκελα *επίρρ.* ზემოდან გადაჯდომით: *καθόταν ~ στην καρέκλα* სკამზე იყო გადამჯდარი.

διασκευάζω (*αόρ. διασκεύασα, αόρ. παθ. διασκευάστηκα, μτχ. διασκευασμένος*) *μετβ.* გადამუშავება, დამუშავება, გადაკეთება (ლიტერატურული ან მუსიკალური ნაწარმოების).

διασκευή η გადამუშავება, დამუშავება, გადაკეთება (ლიტერატურული ან მუსიკალური ნაწარმოების).

διάσκεψη η თათბირი, განხილვა (კომისიის მიერ), კონფერენცია.

διασκορπίζω (*αόρ. διασκόρπισα, αόρ. παθ. διασκορπίστηκα, μτχ. διασκορπισμένος*) *μετβ.* დაფანტვა, დაყრა, მიმობნევა.

διάσπαρτος, -η, -ο მიმობნეული, გაფანტული, დაფანტული.

διάσπαση η 1. გატეხა, დამსხვრევა; **2.** *გადატ.* განხეთქილება, განხეთქილების ჩამოვარდნა; **3.** გახევა, გაგლეჯა, გარღვევა: ~ *μετώπου* ფრონტის გარღვევა; **4.** გაფანტვა: ~ *προσοχής* ყურადღების გაფანტვა; **5.** *ქიმ. ფიზ.* დაშლა.

διασπείρω (*αόρ. διέσπειρα, μτχ. διεσπαρμένος*) *μετβ.* **1.** *Ιατρ., გადატ.* დაფანტვა, დაყრაი; **2.** *გადატ.* გაერცელება: ~ *ψευδείς ειδήσεις* ტყუილ ხმებს ვაერცელებ.

διασπορά η დიასპორა.

διασπώ (α) (*αόρ. διέσπασα, αόρ. παθ. διασπάστηκα, μτχ. διασπασμένος*) *μετβ.* **1.** დანაწევრება; **2.** დაშლა, დარღვევა, გარღვევა: ~ *την προσοχή (κάποιου)* ყურადღებას ეფანტავ (ვინმეს).

διασταλτικός, -ή, -ό 1. გამაფართოებელი, გამჭიმავი; **2.** გაფართოებადი, გაჭიმვადი.

διάσταση η 1. განზომილება: *τρίτη ~* მესამე განზომილება, *ხელოვნ.-მც.* სიღრმე, პერსპექტივა; 2. მხარე: *μια ~ του ζητήματος* საკითხის ერთი მხარე; 3. ზომები: *οι διαστάσεις του κτηρίου* შენობის ზომები.

διασταυρώνω (*აόρ. διασταύρωσα, აόρ. παθ. διασταυρώθηκα, μτχ. διασταυρωμένος*) *μετβ.* 1. გადაჯვარედინება; 2. დამყნობა (მცენარეების), შეჯვარება (ცხოველების).

διασταύρωση η 1. გზაჯვარედინი; 2. დამყნობა (მცენარეების), შეჯვარება (ცხოველების); 3. გადაჯვარედინება, გადაკვეთა (მზერის, ან გზაზე შეხვედრა გემების, მატარებლების და ა.შ.).

διαστέλλω (*აόρ. διέστειλα, აόρ. παθ. διαστάλθηκα, μτχ. διεσταλμένος*) *μετβ.* 1. განსხვავება, დიფერენცირება; 2. გაღება, გახსნა (ტუჩების), დაჭყეტა (თვალების), გაფართოება; 3. *φυσ.* გაფართოება.

διάστημα το 1. მუალედი, მანძილი, პერიოდი: *σε σύντομο ~* დროის მცირე მუალედში (მოკლე ვადაში); 2. კოსმოსი, კოსმოსური სივრცე; 3. *მუს.* ინტერვალი.

διαστημόπλοιο το კოსმოსური ხომალდი.

διαστρεβλώνω (*აόρ. διαστρέβλωσα, აόρ. παθ. διαστρεβλώθηκα, μτχ. διαστρεβλωμένος*) *μετβ.* დამახინჯება, შერყვნა: *~ την αλήθεια* სიმართლეს ვამახინჯებ.

διαστρέβλωση η 1. დამახინჯება, შერყვნა; 2. გამრუდება, დეფორმაცია.

διαστρέφω (*აόρ. διέστρεψα, αόρ. παθ. διαστράφηκα, μτχ. διεστραμμένος*) *μετβ.* 1. *იხ.* **διαστρεβλώνω**; 2. გაფუჭება, გარყვნა: *διεστραμμένο μυαλό* გარყვნილი გონება.

διαστροφή η 1. *იხ.* **διαστρέβλωση**; 2. გაფუჭებულობა, გარყვნილება: *~ ηθική* მორალური გარყვნილება.

διασυρμός ο ძაგება, ძრახვა, კილვა.

διασύρω (*αόρ. διέσυρα, αόρ. παθ. διασύρθηκα, μτχ. διασυρμένος*) *μετβ.* შერცხვენა, სახელის გატეხა.

διασχίζω (*αόρ. διέσχισα, αόρ. παθ. διασχίστηκα, μτχ. διεσχισμένος*) *μετβ.* გადაკეთა, გადაჭრა, გადაელა: *~ ένα δρόμο* ვკვეთ ქუჩას.

διασώζω (*αόρ. διέσωσα, αόρ. παθ. διασώθηκα, μτχ. διασωσμένος*) *μετβ.* 1. გადარჩენა, ხსნა, შველა; 2. *გადატ.* შენარჩუნება, შემორჩენა: *η πόλη ~ει την παλιά της αίγλη* ქალაქი ძველ ბრწყინვალებას ინარჩუნებს.

διάσωση η 1. გადარჩენა, ხსნა; 2. შენარჩუნება.

διαταγή η ბრძანება, განკარგულება.

διάταγμα το ბრძანებულება, დადგენილება.

διατάζω (*αόρ. διέταξα, αόρ. παθ. διατάχτ(θ)ηκα, μτχ. διατεταγμένος*) *μετβ., αμετβ.* ბრძანება, განკარგულების გაცემა.

διάταξη η 1. მოწესრიგება, წესრიგში მოყვანა: *~ εκθεμάτων* ექსპონატების წესრიგში მოყვანა; 2. მოთავსება, განთავსება; 3. მუხლი, დებულება (კანონის, კონსტიტუციის), პარაგრაფი, პუნქტი (დოკუმენტის); 4. ბრძანებულება, განკარგულება, ბრძანება; ◊ *ημερήσια ~* დღის წესრიგი.

διατάραξη η 1. დარღვევა: *~ της ησυχίας* მყუდროების დარღვევა; 2. მოშლილობა, აშლილობა: *~ του νευρικού συστήματος* ნერვული სისტემის აშლილობა.

διαταράσσω (διαταράζω) (*αόρ. διατάραξα, διαταράχτ(θ)ηκα, μτχ. διαταραγμένος*) *μετβ.* დარღვევა

(სიმშვიდის, წესრიგის და ა.შ.), შერყევა (ჯანმრთელობის).

διαταραχή η **1.** მღელვარება, აღელვება, შეწუხება; **2.** დარღვევა, მოშლა (სიმშვიდის, წესრიგის, კარგი ურთიერთობების და ა.შ.); **3.** *ფიზიολ.* მოშლილობა, აშლილობა.

διάταση η დაჭიმულობა, დაჭიმვა: ~ *μυών* კუნთების დაჭიმვა.

διατεθειμένος, -η, -ο განწყობილი, მზად მყოფი: *είναι ~ να ξοδέψει όσα χρειαστούν* მზადაა (განწყობილია) იმდენი დახარჯოს, რამდენიც საჭირო იქნება.

διατήρηση η შენარჩუნება, შენახვა, დაკავება (პოზიციის).

διατηρώ (ε) (*აόρ. διατήρησα, აόρ. παθ. διατηρήθηκα, μτχ. διατηρημένος*) *μετβ.* **1.** შენახვა: *το φάρμακο ~είται στο ψυγείο* წამალი ინახება მაცივარში; **2.** შენარჩუნება: *διατηρείστε την ψυχραιμία σας!* შეინარჩუნეთ სიმშვიდე!

διατίμηση η **1.** ფასის, ტარიფის დადგენა; **2.** ტარიფი.

διατιμώ (α) (*აόρ. διατίμησα, αόρ. παθ. διατιμήθηκα, μτχ. διατιμημένος*) *μετβ.* შეფასება, ტარიფიკაცია.

διατοιχίζω (*αόρ. διατοίχισα*) კედლით გაყოფა, გადატიხრა.

διατοίχισμα το ტიხარი, ძგიდე.

διατομή η **1.** გაჭრა, გაკეთა; **2.** *ტექ.* ჭრილი (შენობის და ა.შ.); **3.** *მედ.* გულის მემბრანის აორტული ფლეგმონა.

διατρέφω (*αόρ. διέθρεψα, αόρ. παθ. διατράφηκα, μτχ. διατεθραμμένος*) *μετβ.* ვკეებავ, ვინახავ, მატერიალურ დახმარებას აღმოვუჩენ; **-ομαι** ვიკვებები: *διατρέφομαι σωστά* სწორად ვიკვებები.

διατριβή η დისერტაცია.

διατροφή η **1.** კვება, გამოკვება; **2.** შენახვა, რჩენა, ალიმენტი.

διατυπώνω (*αόρ. διατύπωσα, αόρ. παθ. διατυπώθηκα, μτχ. διατυπωμένος*) *μετβ.* გადმოცემა, გამოხატვა, ფორმულირება, ჩამოყალიბება: ~ *άποψη / πρόταση* ჩამოვაყალიბებ აზრს / წინადადებას.

διατύπωση η **1.** გადმოცემა, გამოხატვა, ფორმულირება; **2.** (οι) ფორმალობები: *γραφειοκρατικές ~εις*: ბიუროკრატიული ფორმალობები.

διαύγεια η **1.** სისუფთავე, გამჭვირვალობა (წყლის, ატმოსფეროს, მინის და ა.შ.); **2.** *გადატ.* სინათლე: *ξαναβρήκε τη διανοητική ~* გონება გაუნათდა.

διαυγής, -ής, -ές (*γεν.-ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) **1.** სუფთა, გამჭვირვალე, ნათელი; **2.** *გადატ.* ნათელი: *σκέψη / νους ~ής* ნათელი აზრი / გონება.

δίαυλος ο **1.** *გეოგრ.* სრუტე, არხი; **2.** არხი (მაგ. სატელევიზიო).

διαφαίνομαι (*αόρ. διαφάνηκα*) *αμετβ., αποθ.* გამოჩენა, დალანდვა, ნათელი გახდომა: *διαφάνηκε η αλήθεια* სიმართლე ნათელი გახდა.

διαφάνεια η **1.** *პირდ., გადატ.* გამჭვირვალობა; **2.** დიაპოზიტივი, სლაიდი.

διαφανής, -ής, -ές (*γεν.-ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) გამჭვირვალე.

διαφεντευτής ο, **-τρα** η დამცველი, მფარველი.

διαφεντεύω (*αόρ. διαφέντεψα, αόρ. παθ. διαφεντεύτηκα, μτχ. διαφεντευμένος*) *μετβ.* დაცვა, მფარველობა: ~ *το κάστρο* ციხესიმაგრეს ვიცავ.

διαφέρω (*αόρ. διέφερα*) *αμετβ.* **1.** განსხვავება: ~*ει πολύ από τον αδερφό του* თავისი ძმისგან ძლიერ

განსხვაედება; **2.** *გაღატ.* გამორჩევა, თავის გამოჩენა: *~ει αισθητά από τους αντίπαλούς του* თავისი მოწინააღმდეგეებისაგან საგრძნობლად გამოირჩევა.

διαφεύγω (*აόρ. διέφυγα, μτχ. διαφυγών, -ούσα, -όν*) *μετβ.* **1.** გაპარება, გაქცევა; **2.** თავიდან აცილება, თავის არიდება: *διέφυγε την τιμωρία* თავიდან აიცილა სასჯელი; ◊ *μου ~ει* (მხედველობიდან) მრჩება, მაეიწყდება.

διαφημίζω (*აόρ. διαφήμισα, აόρ. παθ. διαφημίστηκα, μτχ. διαφημισμένος*) *μετβ.* **1.** რეკლამის გაკეთება, რეკლამირება; **2.** შექება.

διαφήμιση η რეკლამა.

διαφημιστικός, -ή, -ό სარეკლამო.

διαφθείρω (*აόρ. διέφθειρα, აόρ. παθ. διαφθάρηκα, μτχ. διεφθαρμένος*) *μετβ.* გაფუჭება, გარყვნა: *η εξουσία ~ει* ძალაუფლება რყვნის.

διαφθορά η **1.** აღვირახსნილობა, გარყვნილება, გახრწნილება: *ψυχική / ηθική ~* სულიერი, მნეობრივი გახრწნილება; **2.** მოსყიდვა, კორუფცია.

διαφθορέας ο გარყვნილი.

διαφιλονικώ (ε) (*აόρ. διαφιλονίκησα, μτχ. διαφιλονικούμενος*) სადაოდ გახდა, შედავება, შეცილება, შეკამათება: *~εί τα δικαιώματα* უფლებებში ეცილება.

διαφορά η **1.** განსხვაება, სხვაობა: *ταξική ~* კლასობრივი სხვაობა; **2.** შეუთანხმებლობა, უთანხმოება, (აზრთა) სხვაობა: *~ απόψεων* აზრთა სხვაობა; **3.** ჩხუბი, კონფლიქტი: *λύνω τη ~* კონფლიქტს ვაგვარებ; **4.** *მათ.* სხვაობა; ◊ *με τη ~ (ότι)* იმ განსხვაებით, რომ.

διαφορετικά *επίρρ.* **1.** სხვანაირად, სხვაგვარად: *προφανώς εσύ σκέφτεσαι ~* შენ ამკარად სხვაგვარად ფიქრობ; **2.** სხვა შემთხვევაში, წინააღმდეგ შემთხვევაში: *πρέπει να έρθεις μαζί μας, ~ θα μείνεις μόνος σου* ჩვენთან ერთად უნდა წამოხვიდე, წინააღმდეგ შემთხვევაში მარტო დარჩები.

διαφορετικός, -ή, -ό სხვანაირი, განსხვაებული: *είχα ~ή γνώμη για σένα* შენზე სხვანაირი შეხედულება მქონდა.

διαφοροποίηση η **1.** განსხვაება, სხვაობა, ცვლილება; **2.** *βιολ.* დიფერენციაცია.

διαφοροποιώ (ε) (*აόρ. διαφοροποίησα, აόρ. παθ. διαφοροποιήθηκα, μτχ. διαφοροποιημένος*) *μετβ.* შეცვლა, განსხვავება: *ο υπουργός διαφοροποίησε τη στάση του* მინისტრმა თავისი პოზიცია შეცვალა; **-ούμαι** განსხვავდები.

διάφορος, -η, -ο სხვადასხვა: *για πολλούς και ~ους λόγους* ბევრი სხვადასხვა მიზეზის გამო.

διάφραγμα το **1.** ძელი, ტიხარი; **2.** *ანატ., φωτ.* დიაფრაგმა.

διαφυγή η **1.** გაქცევა, გაპარვა; **2.** თავის არიდება, აცდენა; **3.** გაჟონვა, გადინება (აირის): *~ δηλητηριωδών αερίων* მომწამლავი აირების გაჟონვა.

διαφύλαξη η შენახვა, შენარჩუნება, დაცვა: *η ~ των αρχαίων μνημείων* ძველი (ისტორიული) ძეგლების დაცვა, შენარჩუნება.

διαφυλάσσω (*აόρ. διαφύλαξα, აόρ. παθ. διαφυλάχθ(τ)ηκα, μτχ. διαφυλαγμένος*) *μετβ.* შენახვა, შენარჩუნება, გადანახვა, დაცვა: *είναι καθήκον μας να διαφυλάξουμε την ειρήνη* მშვიდობის დაცვა ჩვენი მოვალეობაა.

διαφωνία η უთანხმოება, აზრთა სხვაობა, განხეთქილება.

διαφωνώ (ε) (*αόρ. διαφώνησα*) *αμετβ.* (*με κάποιον σε κάτι*) არ ვეთანხმები (ვინმეს რაიმეში).

διαφωτίζω (*αόρ. διαφώτισα, αόρ. παθ. διαφωτίστηκα, μτχ. διαφωτισμένος*) *μετβ.* **1.** განათლება, განათლების შეტანა; **2.** განათება, გაშუქება, შუქის მოფენა: ~ *το έγκλημα* შუქს მოვფენ (გავხსნი) დანაშაულს; **3.** ინფორმირება, ცნობება, უწყება.

διαφώτιση η **1.** განათლება; **2.** განათება, შუქის მოფენა; **3.** ინფორმირება, ცნობება, უწყება.

διαφωτισμός ο განმანათლებლობა.

διαφωτιστής ο, **-τρια** η **1.** განმანათლებელი; **2.** ავიტატორი, პროპაგანდისტი.

διαχειρίζομαι (*αόρ. διαχειρίστηκα, μτχ. διαχειρισμένος*) *μετβ., αποθ.* მართვა, ხელმძღვანელობა, გამგებლობა: ~ *τα οικονομικά του κράτους* ვმართავ სახელმწიფოს ეკონომიკას.

διαχείριση η მართვა, ხელმძღვანელობა, გამგებლობა.

διαχειριστής ο, **-τρια** η მმართველი, მენეჯერი, ადმინისტრატორი.

διαχρονικός, -ή, -ό დიაქრონული.

διάχυτος, -η, -ο **1.** დაღვრილი, გავრცელებული, მოფენილი; **2.** *გადატ.* ადვილად შესამჩნევი, აშკარად გამოხატული, აშკარა: ~*η χαρά στο πρόσωπο* სახეზე აშკარად გამოხატული სიხარული.

διαχωρίζω (*αόρ. διαχώρισα, αόρ. παθ. διαχωρίστηκα, μτχ. διαχωρισμένος*) *μετβ.* **1.** გამოყოფა, გამოცალკევება; **2.** განსხვავება: ~ *το μαύρο από το λευκό* ვანსხვავებ შავს თეთრისაგან; ◊ ~ *τη θέση μου / τις ευθύνες μου* ჩემი ადგილი / ჩემი ვალდებულებები ვიცი.

διαχωρισμός ο **1.** გაყოფა, დანაწილება, დაყოფა: ~ *φυλετικός* რასობრივი დაყოფა, რასიზმი; **2.** *ქიმ.* დაშლა; ◊ ~ *χρωμάτων* ფერთა დაშლა (დასასტამბად).

διαχωριστικός, -ή, -ό გამყოფი: ~*ή γραμμή* გამყოფი ხაზი.

διαψεύδω (*αόρ. διέψευσα, αόρ. παθ. διαψεύστηκα, διαψευσμένος*) *μετβ.* **1.** მხილება, ტყუილში დაჭერა; **2.** გაცრუება (იმედის), ჩაშლა (გეგმების): *η κυβέρνηση διέψευσε τις ελπίδες του λαού* მთავრობამ ხალხს იმედები გაუცრუა.

διάψευση η **1.** მხილება, ტყუილში დაჭერა; **2.** გაცრუება, ჩაშლა (გეგმების, ოცნებების).

δίβουλος, -η, -ο გაუბედავი, მერყევი, ორაზროვანი.

δίγαμος, -η, -ο ორცოლიანი, ორქმრიანი.

διγλωσσία η დიგლოსია, ორენოვნება.

δίγλωσσος, -η, -ο ორენოვანი.

δίδαγμα το გაკვეთილი, დარიგება, სწავლება, მორალი.

διδακτικός, -ή, -ό **1.** სასწავლო ~*ή μέθοδος* სასწავლო მეთოდი; **2.** ჭკუის სასწავლებელი, სამოძღვრო, დიდაქტიკური: ~*ή ποίηση* დიდაქტიკური პოემია.

διδάκτορας ο მაგისტრი, დოქტორი.

διδακτορικός, -ή, -ό სადოქტორო, დოქტორის.

δίδακτρα τα სწავლის ქირა.

διδασκαλείο το პედაგოგიური სასწავლებელი.

διδασκαλία η **1.** სწავლება; **2.** დარიგება, რჩევა-დარიგება, ჭკუის სწავლება; **3.** მოძღვრება, სწავლება: ~ *χριστιανική* ქრისტიანული მოძღვრება.

διδάσκαλος ο, **-ισσα** η მასწავლებელი.

διδάσκω (*αόρ. δίδαξα, αόρ. παθ. διδάχτ(θ)ηκα, μτχ. διδαγμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** სწავლება: ~ *Ελληνικά* ვასწავლი ბერძნულს; **2.** სწავლება, დამოძღერა.

δίδυμος, -η, -ο ტყუპისცალი.

διεγείρω (*αόρ. διή(έ)γειρα, αόρ. παθ. διεγέρθηκα, μτχ. διεγερμένος*) *μετβ.* აღგზნება, გაღიაზიანება, გაღვიძება, გამოწვევა: ~ *το ενδιαφέρον / την όρεξη* აღვძრავ ინტერესს / მადას.

διέγερση η **1.** აღგზნება, გაღიზიანება, გამოწვევა: ~ *των νευρών / ψυχολογική* ნერვების / ფსიქოლოგიური აღგზნება; **2.** *ελεύθ.* ინდუქცია.

διεθνής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) საერთაშორისო; **διεθνώς** *επίρρ.* საქვეყნოდ, საყოველთაოდ.

διεθνισμός ο ინტერნაციონალიზმი.

διεθνοποίηση η ინტერნაციონალიზაცია.

διεθνοποιώ (ε) (*αόρ. διεθνοποίησα, αόρ. παθ. διεθνοποιήθηκα, μτχ. διεθνοποιημένος*) *μετβ.* ინტერნაციონალიზება.

διείσδυση η **1.** გაჟონვა, შეღწევა, გამსჭვალვა: ~ *ξένου συναλλάγματος στη χώρα* ქვეყანაში უცხოური ვალუტის შეღწევა; **2.** ჩაწვდომა, გაგება, მიხვედრა.

διεισδύω (*αόρ. διείσδυσα*) *αμετβ.* **1.** შეღწევა, გაჟონვა, გამსჭვალვა: *η βροχή είχε διεισδύσει μέσα από τη στέγη* წვიმას სახურავში გაეჟონა / შეეღწია; **2.** ჩაწვდომა, გაგება, მიხვედრა: *προσπαθούσε να διεισδύσει στα βάθη της ψυχής της* ცდილობდა მისი სულის სიღრმეს ჩასწვდომოდა.

διεκδίκηση η მოთხოვნა, პრეტენზია.

διεκδικητής ο, **-τρια** η პრეტენდენტი: ~ *του θρόνου* სამეფო ტახტის პრეტენდენტი.

διεκδικώ (*αόρ. διεκδίκησα, αόρ. παθ. διεκδικήθηκα*) *μετβ.* მოთხოვნა, პრეტენზიის ქონა, უფლებების გაცხადება.

διεκπεραιώνω (ε) (*αόρ. διεκπεραίωσα, αόρ. παθ. διεκπεραιώθηκα, μτχ. διεκπεραιωμένος*) *μετβ.* შესრულება, განხორციელება: ~ *το καθήκον μου* ვასრულებ ჩემს მოვალეობას.

διεκπεραίωση η შესრულება, განხორციელება.

διέλευση η **1.** გასასვლელი, გასავალი, გადასასვლელი: *η επικίνδυνη* ~ სახიფათო გასასვლელი; **2.** გასვლა, მიმოსვლა: *απαγορεύεται η ~ των οχημάτων* მანქანების მიმოსვლა აკრძალულია.

διένεξη η დავა, კამათი.

διενεργώ (ε) (*αόρ. διενή(έ)ργησα, αόρ. παθ. διενεργήθηκα, μτχ. διενεργημένος*) *μετβ.* ჩატარება, წარმოება: ~ *εκλογές* არჩევნებს ვატარებ.

διεξάγω (*αόρ. διεξήγαγα, αόρ. παθ. διεξάχθηκα, μτχ. διεξαχθείς, -είσα, -έν*) *μετβ., βλ.* ჩატარება, წარმოება, მოწყობა, გაკეთება, განხორციელება: ~ *εκστρατεία κατά του καπνίσματος* მოწევის საწინააღმდეგო კამპანიას ვატარებ.

διεξαγωγή η ჩატარება, მოწყობა: ~ *έρευνας* კვლევის ჩატარება.

διεξοδικός, -ή, -ό დაწვრილებითი, დეტალური: ~*ή ανάλυση* დეტალური ანალიზი.

διέξοδος η **1.** გასასვლელი, გამოსასვლელი: *μυστική* ~ საიდუმლო გასასვლელი; **2.** გამოსავალი: *ψάχνω για ~ο στα προβλήματά μου* პრობლემებიდან გამოსავალს ვეძებ.

διερεύνηση η კვლევა, გამოკვლევა.

διερευνώ (*αόρ. διερεύνησα, αόρ. παθ. διερευνήθηκα, μτχ. διερευνημένος*) *μετβ.* კელეეა, გამოკელეეა ყურადღებით დათვალიერება: ~ *τα αίτια του ατυχήματος* უბედური შემთხვევის მიზეზებს ვიკელეე.

διερμηνέας ο/η თარჯიმანი.

διερμηνεύω (α) (*αόρ. διερμήνευσα, αόρ παθ. διερμηνεύθηκα, μτχ. διερμηνευμένος*) *μετβ.* **1.** განმარტება, ახსნა, კომენტირება; **2.** თარჯიმნობა.

διερωτώμαι (*αόρ. διερωτήθηκα, μτχ. διερωτώμενος*) *μετβ., αποθ.* საკუთარ თავს ეეკითხები.

διετής, -ής, -ές (*γεν.-ούς, πληθ. αρσ. θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ორწლიანი.

διευθέτηση η *მაღალფ.* მოწესრიგება, მოგვარება, დარეგულირება: ~ *υπόθεσης* საკითხის მოგვარება.

διευθετώ (ε) (*αόρ. διευθέτησα, αόρ. παθ. διευθετήθηκα, μτχ. διευθετημένος*) *μετβ.* მოწესრიგება, მოგვარება, დარეგულირება: ~ *πρόβλημα* პრობლემას ვაგვარებ.

διεύθυνση η **1.** მმართველობა, ხელმძღვანელობა; **2. (Δ~)** სამმართველო, დეპარტამენტი; **3.** მისამართი.

διευθυντής ο, **-τρια** η დირექტორი, ხელმძღვანელი, გამგე.

διευθύνω (*αόρ. διηύθυνα, αόρ. παθ. διευθύνθηκα, μτχ. διευθύνων, -ουσα, -ον*) **1.** ემართავ, ეხელმძღვანელობ; **2.** მივმართავ: ~ *το βλέμμα* მივმართავ მზერას; **-ομαι** მივემართები, გავემართები: *διευθύνθηκε προς την πόρτα* კარისკენ გაემართა.

διευκόλυνση η **1.** გამარტივება, გაადვილება; **2.** *სშ. πληθ.* შეღავათი: *μου έκανε σημαντικές ~εις* მნიშვნელოვანი შეღავათი გამიწია.

διευκολύνω (*αόρ. διευκόλυνα, αόρ. παθ. διευκολύνθηκα, μτχ. διευκολυμένος*) *μετβ.* ხელის შეწყობა, გამარტივება, გაადვილება: ~ *τα σχέδια / την κατάσταση* ეამარტივებ გეგმას / მდგომარეობას.

διευκρινίζω (*αόρ. διευκρίνισα, αόρ. παθ. διευκρινίστηκα, μτχ. διευκρινισμένος*) *μετβ.* განმარტება, ახსნა.

διευκρίνιση η ახსნა, განმარტება, დაზუსტება.

διεύρυνση η გაფართოება, გაზრდა.

διευρύνω (*αόρ. διεύρυνα, αόρ. παθ. διευρύνθηκα, μτχ. διευρυμένος*) *μετβ.* ეზრდი, ეაფართოებ: ~ *δρόμο*; **-ομαι** ეიზრდები, ეფართოვდები.

διεφθαρμένος, -η, -ο **1.** გარყვნილი, ამორალური; **2.** კორუმპირებული.

δίζυγο το *სპორტ.* ორძელი.

διήγημα το მოთხრობა.

διήγηση η თხრობა.

διηγούμαι (*αόρ. διηγήθηκα, μτχ. διηγημένος*) *μετβ., αποθ.* მოთხრობა, მოყოლა: ~ *ένα παραμύθι* ვყევები ზღაპარს.

διθύραμβος ο დითირამბი.

δικάζω (*αόρ. δίκασα, αόρ. παθ. δικάστηκα, μτχ. δικασμένος*) *μετβ.* განსჯი, გაეასამართლებ: *τους δίκασαν ισόβια* მათ სამუდამო პატიმრობა მიუსაჯე.

δίκαιο το **1. (Δ~)** სამართალი: *αστικό / ποινικό ~* სამოქალაქო / სისხლის სამართალი; **2. (Δ~)** სამართალი (მეცნიერება): *σπουδάζω ~* სამართალს ვსწაელობ; ◊ *το περί ~ου αίσθημα* სამართლიანობის გრძნობა.

δικαιοδοσία η იურისდიქცია.

δικαιοκρισία η მართლმსაჯულება.

δικαιολογία η თაეის მართლება, მომიზეზება: *άσε τις ~ες και πες μου την αλήθεια* მოეშეი თაეის მართლებას და სიმართლე მითხარი.

δικαιολογώ (ε) (*αόρ. δικαιολόγησα, αόρ. παθ. δικαιολογήθηκα, μτχ. δικαιολογημένος*) *μετβ.* ვამართლებ.

δικαιοπραξία η *ιურ.* მართლწესრიგი.

δίκαιος, -η, -ο (δίκιος) მართალი, სამართლიანი, ობიექტური.

δικαιοσύνη η 1. სამართლიანობა, სამართალი, მართლმსაჯულება: *αποκαθιστώ ~* სამართლიანობას აღვადგენ; 2. იუსტიცია: *Υπουργείο ~ς* იუსტიციის სამინისტრო.

δικαιούμαι (*ძხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ., αποθ.* უფლების ქონა.

δικαιούχος ο/η უფლების მქონე, უფლებამოსილი.

δικαίωμα το უფლება, ნება: *τα ~τα της γυναίκας / των μειονοτήτων* ქალის / უმცირესობის უფლებები; ◊ *ανθρώπινα ~τα* ადამიანური უფლებები.

δικαιώνω (*αόρ. δικαίωσα, αόρ. παθ. δικαιώθηκα, μτχ. δικαιωμένος*) *μετβ.* ვამართლებ: *το δικαστήριο τον δικαίωσε* სასამართლომ ის გაამართლა.

δικαίωση η 1. გამართლება: *~ των προβλέψεων* წინასწარმეტყველებათა გამართლება; 2. *εκκλ.* აღსარება, მონანიება.

δίκαννο το ორლულიანი თოფი.

δικαστήριο το სასამართლო; ◊ *πολιτικό / ποινικό / διοικητικό / ειδικό / στρατιωτικό / εκκλησιαστικό / Διεθνές Δ~* სამოქალაქო / სისხლის სამართლის / ადმინისტრაციული / კერძო / სამხედრო / საეკლესიო / საერთაშორისო სასამართლო.

δικαστής ο/η (*θηλ γεν. δικαστού, κλητ. δικαστά*) *ιურ.* მოსამართლე.

δικαστικός, -ή, -ό სამართლებრივი, სასამართლო.

δίκη η სასამართლო, სასამართლო პროცესი; ◊ *Θεία Δ~* ღვთის სამსჯაერო.

δικηγορία η (*πληθ. არ χαίβνια*) ადვოკატურა, საადვოკატო საქმიანობა.

δικηγορικός, -ή, -ό საადვოკატო: *~ό γραφείο* საადვოკატო კანტორა.

δικηγόρος ο/η *პირდ., გადატ.* ადვოკატი.

δικηγορώ (ε) (*αόρ. δικηγόρησα*) *αμετβ.* ადვოკატად, დამცველად ყოფნა.

δικλίδα (δικλείδα) η სარქველი.

δίκλινος, -η, -ο ორსაწოლიანი: *~ο δωμάτιο* ორსაწოლიანი ოთახი.

δικογραφία η სასამართლო დოკუმენტაცია.

δίκοπος, -η, -ο ორპირიანი.

δικός, -ή (-ιά), -ό *αντων.* 1. კუთვნილებითი ნაცვალსახელი: ჩემი, შენი, მისი და სხვ.: *το ~ό μου σπίτι*; 2. საკუთარი: *ο ~ μας κόσμος* ჩვენი საკუთარი სამყარო; 3. ახლობელი (ადამიანი): *θα πάω να δω τους ~ούς μου* ჩემი ახლობლების სანახავად წავალ.

δικτάτορας (δικτάτωρ) ο დიქტატორი.

δικτατορία η დიქტატურა.

δίκτυο το ქსელი: *τηλεπικοινωνιακό / αποχετευτικό ~* სატელეფონო / კანალიზაციის ქსელი.

δίλημμα το დილემა.

διμερής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ორდღიანი.

διμορφία η (**διμορφισμός** ο) 1. ორსახოვნება; 2. *ζήθ.* დიმორფიზმი.

δίνη η *პირდ., გადატ.* გრიგალი, ქარტეხილი: *~ του πολέμου* ომის ქარტეხილი.

δίνω (δίδω, δώνω) (*αόρ. έδωσα, αόρ. παθ. δόθηκα, μτχ. δοσμένος*) *μετβ.* მიცემა; *გადატ.* **-ομαι** ვეძლევი: *του ~εται η ευκαιρία* შანსი ეძლევა; ◊ *~ πίσω* უკან ვიხევ, *~ στη δημοσιότητα* სააშკარაოზე გამომაქვს, *~ το αίμα* სისხლს ვაძლევ, *δε ~ δεκάρα* არაფრად არ ეთვლი, *~ σημεία ζωής* ცხოვრების ნიშანწყალს ვიძლევი, *~ τον λόγο μου* სიტყვას ვაძლევ, *~ (σε κάποιον) να καταλάβει* (ვინმეს) მივახვედრებ.

διογκώνω (*αόρ. διόγκωσα, αόρ. παθ. διογκώθηκα, μτχ. διογκωμένος*) *μετβ.* გაბერვა, გაბუქება, გაბერვა; **-ομαι** ვსიებები: *ο αδένας ~εται* ჯირკვალი სივდება.

διόγκωση η **1.** გასივება, გაბერვა: *~ αδένα / κύστης* ჯირკვლის / კისტის გასივება (გაბერვა); **2.** *გადატ.* გაბვიადება.

διόδια τα **1.** გადასახადი გზაზე გასავლელად; **2.** სარკმელები, სადაც გზის გადასახადს იხდიან.

διοίκηση η **1.** მმართველობა: *~ ενός κράτους / μιας εταιρείας* ერთი ქვეყნის / ფირმის მმართველობა; **2.** ადმინისტრაცია.

διοικητής ο, **-τρια** η **1.** მმართველი, ადმინისტრატორი; **2.** *სამხ.* მეთაური.

διοικητικός, -ή, -ό ადმინისტრაციული, მმართველობითი; ◊ *Δ~ο Δίκαιο* ადმინისტრაციული სამართალი.

διοικώ (ε) (*αόρ. διοίκησα, αόρ. παθ. διοικήθηκα, μτχ. διοικημένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** მართვა: *~ μια επιχείρηση* ერთ წარმოებას ვმართავ; **2.** ემეთაურობ.

διόλου *επίρρ.* საერთოდ, აბსოლუტურად, სრულებით, სრულიად: *δεν κουράστηκα ~* სრულებით არ დავღლილვარ.

διονυσιακός, -ή, -ό დიონისური.

δίοπτρα τα ბინოკლი, ღრბინდი, ჭოგრიტი.

διορατικός, -ή, -ό მორსმჭვრეტელი, წინასწარმეტყველი.

διοργανώνω (*αόρ. διοργάνωσα, αόρ. παθ. διοργανώθηκα, μτχ. διοργανωμένος*) *μετβ.* მოწყობა, ორგანიზება.

διοργάνωση η მოწყობა, ორგანიზება: *~ συναυλίας / εκδήλωσης* კონცერტის / ღონისძიების მოწყობა; **2.** ღონისძიება: *η ~ κλείνει απόψε* ეს ღონისძიება ღღეს საღამოს დასრულდება.

διοργανωτής ο, **-τρια** η მომწყობი, ორგანიზატორი.

διόρθωμα το შესწორება, შეკეთება: *πρέπει να γίνουν μερικά ~τα στο σπίτι* სახლში ზოგი რამ უნდა შეკეთდეს.

διορθώνω (*αόρ. διόρθωσα, αόρ. παθ. διορθώθηκα, μτχ. διορθωμένος*) *μετβ.* **1.** შესწორება, შეკეთება: *~ τις εκθέσεις των μαθητών* მოსწავლეების თემებს ვასწორებ; **2.** გაუმჯობესება, გამოკეთება, გამოსწორება: *δεν μπορώ να τα διορθώσω όλα σε μια μέρα* არ შემიძლია ყველაფერი ერთ დღეში გამოვაკეთო.

διόρθωση η შესწორება, შეკეთება, კორექტირება, გამოსწორება.

διορθωτής ο, **-τρια** η **1.** გამსწორებელი, შემსწორებელი; **2.** *კიბ.* კორექტორი.

διορθωτικό το შეცდომების გასათეთრებელი სითხე.

διορίζω (*αόρ. διόρισα, αόρ. παθ. διορίστηκα, μτχ. διορισμένος*) *μετβ.* ვნიშნავ, ვადგენ: *τον διόρισαν διευθυντή* ის დირექტორად დანიშნეს.

διορισμός ο **1.** დანიშვნა, განაწილება; **2.** დანიშვნის, განაწილების

საბუთი: *ήρθε ο ~ μου* ჩემი დანიშნის საბუთი მოვიდა.

διόρυξη η გათხრა, ამოთხრა: *η ~ σήραγγας στο βουνό* მთაში გვირაბის გათხრა.

διότι *σύνδ., მაღალფ.* რადგან, ვინაიდან, იმის გამო, რომ... : *δεν πήγα, ~ δεν είχα διάθεση* არ წავედი, რადგან განწყობა არ მქონდა.

διουρητικός, -ή, -ό შარდმდენი: *~ά φάρμακα* შარდმდენი წამლები.

διοχετεύω (*აόρ. διοχέτευσα, აόρ. παθ. διοχετεύτ(θ)ηκα, მτχ. διοχετευμένος*) *αμετβ.* გაღინება (მილში): *~ει υγρό* სითხე გაედინება; *μετβ.* გაღაცმა: *~ ναρκωτικά* გაღავცემ ნარკოტიკებს.

δίπατος, -η, -ο 1. ორსართულიანი; 2. ორძირიანი: *~ο δοχείο / ~η βαλίτσα* ორძირიანი ჭურჭელი / ჩემოდანი.

δίπλα I *επίρρ.* გვერდით, ახლოს.

δίπλα η II 1. ნაკეცი, ნაოჭი: *φούστα με πολλές ~ες* ქვედატანი ბევრი ნაკეცებით (ნაოჭებით); 2. ნამცხვარი ნიგვზითა და თაფლით.

διπλανός, -ή, -ό 1. გვერდითი: *~ό δωμάτιο / σπίτι* გვერდითი ოთახი / სახლი; 2. გვერდით მცხოვრები მეზობელი: *ήρθαν οι ~οί μας* ჩვენი გვერდითი მეზობლები მოვიდნენ.

διπλασιάζω (*აόρ. διπλασίασα, აόρ. παθ. διπλασιάστηκα, მτχ. διπλασιασμένος*) *μετβ.* ვაორმაგებ: *ο διευθυντής ~ει το μισθό μου* დირექტორი ხელფასს მიორმაგებს.

διπλάσιος, -α, -ο გაორმაგებული.

διπλός, -ή, -ό 1. ორმაგი, გაორმაგებული: *~ή πόρτα / κουρτίνα* ორმაგი კარები / ფარდა; 2. ორადგილიანი: *~ό κρεβάτι / ποδήλατο* ორადგილიანი საწოლი / ველოსიპედი; 3. გაორებული; 4. გაკეცილი: *~ή κουβέρτα* გაკეცილი საბანი; ◊ *εις διπλούν* ორ ეგზემპლარად, *τα βλέπω ~ά* ორად მეჩვენება, *~ή δίεση / ύφεση* ორმაგი დიეზი / ბემოლი.

δίπλωμα το დიპლომი.

διπλωμάτης ο/η *Ιούρ., გადატ.* დიპლომატი.

διπλωματία η *Ιούρ., გადატ.* დიპლომატია.

διπλωματικός, -ή, -ό *Ιούρ., გადატ.* დიპლომატიური.

διπλωματούχος, -ος, -ο დიპლომიანი.

διπλώνω (*აόρ. δίπλωσα, აόρ. παθ. διπλώθηκα, მτχ. διπλωμένος*) *μετβ.* დაკეცვა, გადაკეცვა: *~ τα μανίκια μου* სახელოებს ვიკეცავ.

δίποδος, -η, -ο ორფეხა.

διπροσωπία η ორსახოვნება, ორმაგი სახის ქონა.

διπρόσωπος, -η, -ο ორსახოვანი.

δίπτυχο το დიპტიხი.

δισέγγονος ο შვილთაშვილი.

δισεκατομμύριο το მილიარდი.

δισεκατομμυριούχος, -ος, -ο მილიარდერი.

δίσεκτος -η, -ο (δίσεχτος) ნაკიანი.

δισκοβολία η *სპორტ.* დისკოს ტყორცნა.

δισκογραφία η დისკზე მუსიკის ჩაწერა.

δισκοθήκη η 1. მუსიკალური დისკების შესანახი ადგილი; 2. დისკოთეკა.

δισκοπάθεια η *მედ.* დისკოპათია.

δίσκος ο 1. დისკი; 2. სინი; 3. *ანატ.* *~οι* ხერხემლის დისკი; 4. *ეკლ.* სინი; 5. მუსიკალური დისკი: *βγάζω το ~ο* ეუშვებ (ვწერ) დისკს; 6. დისკეტა (კომპიუტერის).

δισταγμός ο ორჭოფობა, გადაუწყვეტელობა, ყოყმანი.

διστάζω (*აόρ. δίστασα*) *αμετβ.* ორჭოფი, გადაუწყვეტელობა, თავის შეკავება.

διστακτικός, -ή, -ό ორჭოფული, გაუბედავი, მერყევი: *μου φάνηκε ~* ორჭოფული, გაუბედავი მომეჩვენა.

δίστιγμο το ორწერტილი.

διφθερίτιδα η *ιατρ.* დიფტერია.

δίφθογγος, -η, -ο დიფთონგი.

διχάζω (*αόρ. δίχασα, αόρ. παθ. διχάστηκα, μτχ. διχασμένος*) *μετβ.* ორად ყოფ, ვკვეთ, ვხლეჩ: *ο εμφύλιος πόλεμος δίχασε την χώρα σε δύο* სამოქალაქო ომმა ქვეყანა ორად გახლიჩა; **-ομαι** ვიყოფი, ვიხლიჩები: *η κοινή γνώμη έχει διχαστεί* საერთო აზრი გაიყო.

διχασμός ο გახლეჩა, გაყოფა, გაორება: *εθνικός ~* ეროვნული გახლეჩა.

διχογνωμία η უთანხმოება, განსხვავებული აზრის არსებობა.

διχόνοια η გაუგებრობა, უთანხმოება: *προκαλώ ~* გამოვიწვევ უთანხმოებას.

διχοτόμηση η ორ ნაწილად გაყოფა.

διχοτομώ (ε) (*αόρ. διχοτόμησα, αόρ. παθ. διχοτομήθηκα, μτχ. διχοτομημένος*) *μετβ.* ორ ნაწილად გაყოფა.

δίχρωμος, -η, -ο ორფეროვანი.

δίχτυ το ბადე.

δίχως *πρόθ.* გარეშე: *~ αιτία / νόημα* მიზეზის / მნიშვნელობის გარეშე; ◊ *(το) ~ άλλο* აუცილებლად, უეჭველად.

δίψα η (*πληθ. არ გააჩნია*) წყურვილი, წყურვილის გრძნობა.

διψώ (α) (*αόρ. δίψασα, μτχ. διψασμένος*) *αμετβ.* **1.** წყურვილი; **2.** *გადატ.* ძლიერი სურვილი, წყურვილი: *~ για έρωτα / για δράση* სიყვარული / მოქმედება მწყურია.

διωγμός ο გაგდება, დევნა: *οι ~οί των Χριστιανών* ქრისტიანთა დევნა.

διώκτης ο მდევნელი, შემვიწროებელი.

διώκω (*αόρ. δίωξα, αόρ. παθ. διώχθηκα, μτχ. διωγμένος*) *μετβ.* **1.** დევნა; **2.** ძებნა (ვინმეს); **3.** *ιατρ.* სამართალში მიცემა: *θα διωχθεί για ένοπλη ληστεία* შეიარაღებული თავდასხმისათვის სამართალს გადაეცემა.

δίωξη η **1.** დევნა; **2.** გასაჩივრება.

διωρία η ვადა.

διώροφος, -η, -ο ორსართულიანი.

διώρυγα η არხი: *η ~ του Σουέζ / του Παναμά* სუეცის / პანამის არხი.

διώχνω (*αόρ. έδιωξα, αόρ. παθ. διώχτηκα, μτχ. διωγμένος*) *μετβ.* გაგდება, გაძევება, მოგერიება: *δεν πλήρωνε το ενοίκιο και τον έδιωξαν από το σπίτι* ქირას არ იხდიდა და სახლიდან გააძევეს.

δόγμα το დოგმა.

δογματίζω (*αόρ. δογμάτισα*) *αμετβ.* დოგმის დაწესება.

δογματικός, -ή, -ό დოგმატური.

δοιάκι το *ზღვ.* საჭეთარი.

δόκανο το მახე; ◊ *στήνω ~ για κάποιον* მახეს ვუგებ (ვინმეს), *πιάνομαι (πέφτω) στο ~* მახეში ვებმები.

δοκάρι το კოჭი, ღერძი, ძელი.

δοκιμάζω (*αόρ. δοκίμασα, αόρ. παθ. δοκιμάστηκα, μτχ. δοκιμασμένος*) *μετβ.* **1.** გასინჯვა: *δοκίμασε αυτό το κρασί* ეს ღვინო გასინჯე; **2.** გამოცდა: *~ τις δυνάμεις μου / την υπομονή μου* ვცდი ჩემს ძალებს / მოთმინებას; **3.** გამოცდა, გადატანა, დათმენა: *ο λαός δοκίμασε όχι μόνο στερήσεις, αλλά και διώξεις* ხალხმა არა მარტო გაჭირვება, არამედ დევნაც დაითმინა; *გადატ.* **4.** ცდა: *~ την τύχη μου στο θέατρο* beds ვცდი თეატრში.

δοκιμασία η გამოცდა: *ο πόλεμος ήταν μεγάλη ~ για όλους μας* ყოველი ჩვენგანისათვის ომი დიდი გამოცდა იყო.

δοκιμασμένος, -η, -ο გამოცდილი, ნაცადი: *~η μέθοδος* ნაცადი მეთოდი.

δοκιμαστήριο το გასასინჯი, სასინჯი ადგილი, ოთახი.

δοκιμαστής ο 1. გამომცდელი; 2. დეგუსტატორი.

δοκιμαστικός, -ή, -ό საცდელი, ექსპერიმენტული: *~ή πτήση / ~ό πρόγραμμα* საცდელი ფრენა / პროგრამა.

δοκιμή η 1. გამოცდა, გასინჯვა: *~ προϊόντος πριν από την αγορά* ბაზარზე გატანამდე პროდუქციის გასინჯვა (შემოწმება); 2. ექსპერიმენტი, ცდა: *έκανα πολλές ~ές αλλά απέτυχα σ'όλες* ბევრჯერ ვცადე, მაგრამ წარმატებას ვერც ერთხელ ვერ მივაღწიე; 3. ტექ. შემოწმება; ♦ *σε ~ές* საცდელი.

δοκίμιο το ესე, ნაწარმოები.

δοκιμιογράφος ο,η ესეისტი.

δόκιμος, -η, -ο 1. გამოცდილი: *~ πολιτικός συνεργάτης* გამოცდილი პოლიტიკოსი მუშაკი; 2. გამოჩენილ პერიოდში მყოფი, პრაქტიკანტი: *~ γιατρός* მორჩილი.

δόκτορας (δόκτωρ) ο დოქტორი (სამეცნიერო წოდება).

δολάριο το დოლარი.

δολερός, -ή, -ό ცბიერი, ვერაგი, მუხანათი: *~ό βλέμμα / άτομο* ცბიერი მზერა / პიროვნება.

δόλιος, -α, -ο 1. ცბიერი, ვერაგი; 2. უბედური, ბედკრული, ტანჯული: *~α μάνα* უბედური დედა.

δολοφθορά η დივერსია, საბოტაჟი.

δολοπλοκία η ინტრიგა, ინტრიგის ხლართვა, ხრიკი: *δε θα βγάλεις τίποτα με τις ~ίες* ინტრიგების ხლართვით ვერაფერს გახდები.

δολοπλόκος, -η, -ο 1. ინტრიგანი; 2. ვერაგი, მზაკვარი ადამიანი.

δολοπλοκώ (ε) (*αόρ. δολοπλόκησα*) *αμετβ.* ინტრიგების ხლართვა, ხრიკების მოწყობა.

δόλος ο 1. *ιურ.* დამნაშავე: *ενδεχόμενος ~* პოტენციური (სავარაუდო) დამნაშავე; 2. ეშმაკობა, ცბიერება.

δολοφονία η მკვლელობა.

δολοφονικός, -ή, -ό სასიკვდილო: *~ά όπλα / ~ή επίθεση* სასიკვდილო იარაღი / თავდასხმა.

δολοφόνος ο/η მკვლელი.

δολοφονώ (ε) (*αόρ. δολοφόνησα, αόρ. παθ. δολοφονήθηκα, μτχ. δολοφονημένος*) *μετβ.* მოკვლა; **-ούμαι** მკლავენ: *δολοφονήθηκε ενώ έφευγε από το σπίτι του* სახლიდან გასვლისთანავე მოკლულ იქნა.

δομή η წყობა, სტრუქტურა, აგებულება: *η ~ ενός κτηρίου* შენობის წყობა.

δομικός, -ή, -ό 1. სამშენებლო: *~ά υλικά* სამშენებლო მასალები; 2. სტრუქტურული, აგებულებითი: *~ή ανάλυση* სტრუქტურული ანალიზი.

δόνηση η რხევა, რყევა.

δονητής ο 1. ამრევი: *~ σκυροδέματος* ბეტონის ამრევი; 2. ვიბრატორი.

δόντι το კბილი.

δονώ (ε) (*αόρ. δόνησα, αόρ. παθ. δονήθηκα, μτχ. δονημένος*) *μετβ.* 1. რხევა, რყევა: *ο σεισμός δόνησε το κτήριο* მიწისძვრამ შენობა შეარყია; 2. *μτφ.* შეძრა: *η φωνή της μητέρας δόνησε την καρδιά του* დედის ხმამ მისი გული შეძრა.

δόξα η დიდება, ქება, პატივი: *κέρδισα αθάνατη ~* სამარადისო დიდება მოვიხვეჭე; ♦ *~ τω Θεώ* (*~ να'χει ο Θεός, ~ σοι ο Θεός*) მადლობა ღმერთს (ღვთის მადლით, დიდება შენ, უფალო).

δοξάζω (*αόρ. δόξασα, αόρ. παθ. δοξάστηκα, μτχ. δοξασμένος*) *μετβ.* **1.** განდიდება; **2.** სახელის გათქმა: *με τον ηρωισμό του δόξασε το λαό του* გმირობით სახელი გაუთქვა თავის ხალხს; **3.** მადლობის თქმა, განდიდება: *να δοξάζεις το θεό που βρήκες δουλειά* მადლობა უთხარი ღმერთს, რომ სამსახური იშოვე.

δοξάρι το **1.** ხემი, ქამანი; **2.** ისარი; **3.** ცისარტყელა.

δοξαστικός, -ή, -ό განმადიდებელი, საქებარი: ~ *ύμνος* საქებარი (სადიდებელი) ჰიმნი.

δοξαστικό το *εκκλ.* სადიდებელი.

δοξολογία η *εკκλ.* სადიდებელი, დოქსოლოგია.

δοξολογώ (ε) (*αόρ. δοξολόγησα, αόρ. παθ. δοξολογήθηκα, μτχ. δοξολογημένος*) *μετβ.* განდიდება: ~ *το Θεό* ღმერთს განვადიდებ.

δορά η *მაღალ.* ტყავი (ცხოველის): "*Ανδρειωμένος με τη ~ του τίγρη*" "ვეფხისტყაოსანი".

δόρυ το (*γεν. δόρατος*) შუბი; ◊ ***αιχμή του δόρατος*** შუბის წვერი.

δορυφόρος ο **1.** *ასტრონომ.* თანამგზავრი: *το φεγγάρι είναι ο μόνος ~ της γης* მთვარე დედამიწის ერთადერთი თანამგზავრია; **2.** სატელიტი: *μετάδοση μέσω ~ου* სატელიტის საშუალებით გადაცემა; **3.** *ისტ.* მცველი, შუბის მატარებელი.

δόση η **1.** დოზა; **2.** (οι) შესატანი: *άτοκες / μηνιαίες ~εις* უპროცენტო / თვიური შესატანი.

δότης ο, **-τρια** η დონორი: ~ *αίματος* სისხლის დონორი.

δοτική η *გრამ.* მიცემითი.

δούκας ο, **-ισσα** η პერცოგი.

δουλεία η მონობა.

δουλειά η **1.** სამსახური, საქმე, პროფესია: *τι ~ κάνεις;* რა პროფესიის ხარ? **2.** საქმე: *του ανέθεσε μια ~* მას ერთი საქმე დაავალა; **3.** სამსახური: *πηγαίνω στη ~* სამსახურში მივდივარ; **4.** მუშაობა, შრომა: *η επιτυχία απαιτεί πολλή ~* წარმატებას ბევრი შრომა სჭირდება; ◊ ***άνθρωπος της ~ς*** საქმიანი ადამიანი, ***έχω ~*** დაკავებული ვარ, ***γίνεται ~*** საქმე კეთდება, ***θέλει ~*** მუშაობა სჭირდება, ***~ σου και ~ μου!*** ყველამ თავის საქმეს მიხედოს.

δούλεμα το **1.** დამუშავება: *το ~ ενός σχεδίου* გეგმის დამუშავება; **2.** *გადატ.* დაცინვა, დამუშავება (ვინმესი): *ρίχνω ~ σε κάποιον* დავცინი (ვამუშავებ) ვინმეს.

δουλεμπόριο το მონებით ვაჭრობა.

δουλευταράς (δουλευτάρης) ο (*πληθ. -άδες*) *ხალხ.* შრომისმოყვარე, მუშა, მშრომელი ადამიანი.

δουλευτής ο **1.** მუშა; **2.** მშრომელი.

δουλεύω (*αόρ. δούλεψα, αόρ. παθ. δουλεύτηκα, μτχ. δουλεμένος*) *μετβ.* მუშაობა: ~ *σκληρά* (*πολλές ώρες*) ბევრს ვმუშაობ, *το τηλέφωνο ~ει* ტელეფონი მუშაობს (ფუნქციონირებს).

δουλικός, -ή, -ό მონური.

δούλος ο, **-α** η მონა; ◊ ***~ σας*** თქვენს სამსახურში (თქვენს განკარგულებაში), ***~ Θεού*** (***Κυρίου***) ღვთის მსახური.

δούρειος (*მხოლოდ ფრაზაში*) ◊ ***Δ~ ίππος*** **1.** ტროას ცხენი; **2.** *გადატ.* მახე, ხაფანგი.

δοχείο το ჭურჭელი; ◊ ***~ νυκτός*** ღამის ქოთანი, ***συγκοινωνούντα ~α*** ბიარი ჭურჭელი.

δράκοντας (δράκων, δράκος) ο დრაკონი.

δράμα το დრამა.

δραματικός, -ή, -ό დრამატული.

δραματοποιώ (ε) (*αόρ. δραματοποίησα, αόρ. παθ. δραματοποιήθηκα, μτχ. δραματοποιημένος*) *μετβ.* **1.** დრამის შექმნა; **2.** *გადაგ.* დრამატიზება: *μη ~είς τα πράγματα* ნუ ახდენ მოვლენების დრამატიზებას.

δραματουργία η დრამატურგია.

δραματουργός ο დრამატურგი.

δραπέτευση η გაქცევა: *ομαδική ~* ჯგუფური გაქცევა.

δραπετεύω (*αόρ. δραπέτευσα*) *αμετβ.* გაქცევა: *δραπέτευσαν δύο κρατούμενοι* ორი დაკავებული გაიქცა.

δραπέτης ο, **-ίσσα** η გაქცეული.

δράση η **1.** ქმედება, საქციელი, საქმიანობა: *πεδίο ~εως* საქმიანობის სფერო; **2.** მოქმედება, გაელენა: *~ ενός φαρμάκου* წამლის მოქმედება; **3.** დინამიკა, მოქმედება: *ένα φιλμ με πολλή ~* დინამიკური ფილმი (მოქმედებით); ◊ *φυσ. ~αντίδραση* წინააღმდეგობის კანონი, *Άμεση Δ~* პოლიციის ოპერატიული დანაყოფი.

δραστηριοποίηση η ამოქმედება.

δραστηριοποιώ (ε) (*αόρ. δραστηριοποίησα, αόρ. παθ. δραστηριοποιήθηκα, μτχ. δραστηριοποιημένος*) *μετβ.* ამოქმედება: *τα παραπάνω κίνητρα θα δραστηριοποιήσουν τους υπαλλήλους της εταιρείας* ზემოთ ხსენებული ხასიათის სტიმულები აამოქმედებს; **-ουμαι** ამოქმედდება: *δραστηριοποιήθηκαν οι δυνάμεις του Υπουργείου Αμύνης* თავდაცვის სამინისტროს ძალები ამოქმედდნენ.

δραστήριος, -α, -ο აქტიური, საქმიანი: *παίρνω ~ο μέρος* აქტიურ მონაწილეობას ეღებულობ.

δραστηριότητα η აქტიურობა, ენერგიულობა, ეფექტურობა.

δράστης ο დამნაშავე, ჩამდენი: *ο αστυνόμος έψαχνε για τους ~ες* პოლიციელი დამნაშავეებს ეძებდა.

δραστικός, -ή, -ό მოქმედი, ეფექტური: *~ά μέτρα* ეფექტური ზომები.

δραχμή η დრაქმა (ბერძნული ფულის ერთეული).

δρεπάνι (δρέπανο) το ნამგალი, ცელი.

δρεπανίζω (*αόρ. δρεπάνισα*) *μετβ.* მოცელვა.

δρέπω (*αόρ. έδρεψα*) *μετβ.*, *გადაგ.* მოკა, მოპოვება: *~ τους καρπούς των μόχθων* ჩემი მძიმე შრომის ნაყოფს ვიმკი.

δριμύς, -εία, -ύ მძაფრი, მკვეთრი, ძლიერი, მკაცრი: *~ πόνος* მძაფრი ტკივილი.

δρομέας ο **1.** მსრბოლელი; **2.** *τεχ.* მექანიზმების მბრუნავი ნაწილი.

δρομολόγιο το **1.** მარშრუტი, სელაგები: *τι ~ ακολουθείς;* რა მარშრუტს მიჰყვები? **2.** განრიგი: *~ εκδρομών* ექსკურსიების განრიგი.

δρομολογώ (ε) (*αόρ. δρομολόγησα, αόρ. παθ. δρομολογήθηκα, μτχ. δρομολογημένος*) *μετβ.* **1.** მარშრუტის დადგენა: *δρομολόγησαν νέο πλοίο στη γραμμή* ახალ გემს სამარშრუტო ხაზი დაუდგინეს; **2.** დაგეგმვა, განსაზღვრა: *~ πρόγραμμα / σχέδιο* განვსაზღვრავ პროგრამას / გეგმას.

δρόμος ο **1.** გზა; **2.** ქუჩა; ◊ *πάρε ~ ο!* წადი, გზა ნახე! *κόβω το ~ο* გზას მოვჭრი, *ανοίγω (νέους) ~ους (ορίζοντες)* (ახალ) გზას (ჰორიზონტს) გავხსნი, აღმოვაჩენ.

δροσερός, -ή, -ό **1.** გრილი; **2.** ქორფა, ნორჩი: *~ά μάγουλα / χείλη* ნორჩი ლოყები / ტუჩები.

δροσιά η **1.** სიგრილე; **2.** *გადაგ.* სიქორფე, სინორჩე: *η νεανική ~ του προσώπου της* მისი სახის სინორჩე.

δροσίζω (*αόρ. δρόσισα, αόρ. παθ. δροσίστηκα, μτχ. δροσισμένος*) *μετβ.* გაგრილება: *η βροχή δρόσισε τον*

αέρα წეიმამ პაერი გააგრილა; *αμετβ.* აგრილება: *άρχισε να δροσίζει* აგრილდა.

δροσιστικός, -ή, -ό გამაგრილებელი.

δρόσος ο ჩრდილიანი (გრილი) ადგილი, ჩრდილი.

δροσοσταλιά η ცვარი.

δρυς ο მუხა.

δρω (α) (*αόρ. έδρασα, μτχ. δρων, -ώσα, -ων*) *αμετβ.* **1.** ემოქმედებ: *~ αποτελεσματικά* შედეგიანად ემოქმედებ; **2.** მოქმედება, ზეგავლენა: *το φάρμακο έδρασε ευεργετικά για τον οργανισμό του* მის ორგანიზმზე წამალმა დადებითად იმოქმედა.

δυάρι το **1.** ოროთახიანი; **2.** *სპორტ.* მეორე ნომრით მოთამაშე; **3.** ბანქოში (კარტში) ორიანი.

δύναμη η **1.** ძალა, ენერგია: *δεν έχει πια ~ να συνεχίσει* ძალა არა აქვს, რომ განაგრძოს; **2.** სიძლიერე, ძალა: *η ~ ενός χτυπήματος / ανέμου* დარტყმის / ქარის სიძლიერე (ძალა); *გადატ.* **3.** უნარი, შესაძლებლობა: *έχω τη ~ να προβλέπω το μέλλον* უნარი მაქვს მომავალი ვიწინასწარმეტყველო; **4.** (οι) *სამხ.* ძალა: *ένοπλες / στρατιωτικές ~εις* შეიარაღებული / სამხედრო ძალები; **5.** *ეკონ.* უნარი: *αγοραστική ~* მსყიდველობითი უნარი; ◊ *το κατά δύναμιν* შესაძლებლობისამებრ, *παίρνω δυνάμεις* ძალებს ვიკრებ, *χάνω τις δυνάμεις (μου)* ძალას ვკარგავ, *βρίσκω τη ~ να* ძალას ვპოულობ, რომ, *με ~* ძალით.

δυναμική η **1.** დინამიკა; **2.** *ფიზ.* დინამიკა.

δυναμικό το **1.** პოტენციალი, პოტენცია: *εργατικό / καλλιτεχνικό ~* სამუშაო / ხელოვნების პოტენციალი; **2.** *ფიზ.* პოტენციალი.

δυναμικός, -ή, -ό 1. *ფიზ.* პოტენციური: *~ή ενέργεια* პოტენციური ენერგია; **2.** დინამიური, ენერგიული, ძლიერი: *~ή προσωπικότητα* ენერგიული პიროვნება.

δυναμικότητα η **1.** ენერგიულობა, პოტენცია; **2.** შესაძლებლობა; **3.** დინამიურობა.

δυναμίτης ο *პირდ., გადატ.* დინამიტი.

δυναμό το დინამო.

δυναμώνω (*αόρ. δυνάμωσα, μτχ. δυναμωμένος*) *μετβ.* **1.** ეაძლიერებ: *η επανάσταση δυνάμωσε την αντίσταση* რევოლუციამ წინააღმდეგობა გააძლიერა; **2.** ხმას ვუწევ: *δυνάμωσε την τηλεόραση* ტელევიზორს ხმა აუწიე; *αμετβ.* **1.** ვძლიერდები: *ο αέρας ~ει* ქარი ძლიერდება; **2.** ვძლიერდები, მოვმჯობინდები: *φάε, για να δυναμώσεις* ჭამე, რომ მოძლიერდე.

δυναστεία η დინასტია.

δυναστεύω (*αόρ. δυνάστευσα, αόρ. παθ. δυναστεύηκα, μτχ. δυναστευμένος*) *μετβ.* მბრძანებლობა, მართვა; *αμετβ.* ვმბრძანებლობ: *ο πατέρας ~ει* მამა მბრძანებლობს.

δυνάστης ο მბრძანებელი, დესპოტი, ტირანი.

δυνατός, -ή, -ό 1. ძლიერი: *~ός σώμα* ძლიერი სხეული, *~ στα μαθηματικά* მათემატიკაში ძლიერია; **2.** შესაძლებელი: *η αποτυχία είναι ~ή* წარუმატებლობა შესაძლებელია; ◊ *είναι δυνατόν* შესაძლებელია, *πώς είναι δυνατόν;* როგორ შეიძლება? *στο μέτρο του ~ού* შესაძლებლობის ფარგლებში, *βάζω τα ~ά μου* ყოველ ღონეს ვხმარობ, *κάνω τα αδύνατα ~ά* შეუძლებელს გავაკეთებ.

δυνητικός, -ή, -ό 1. შესაძლებელი; **2.** *გრამ.* პირობითი.

δύο *ακλ.* ორი.

δυόσμος ο *ბოტ.* პიტნა.

δυσανάγνωστος, -η, -ο ძნელად ამოსაკითხი, ამოსაცნობი: *~α γράμματα* ძნელად ამოსაკითხი ასოები.

δυσαναλογία η დისპროპორცია, დისჰარმონია, შეუთავსებლობა.

δυσανάλογος, -η, -ο შეუთავსებელი, დისპროპორციული, დისჰარმონიული.

δυσανασχετώ (*აόρ. δυσανασχέτησα*) *αμετβ.* აღშფოთება, აღშფოთების გამოხატვა.

δυσαρέσκεια η უკმაყოფილება, წყენა, ჯავრი.

δυσάρεστος, -η, -ο უსიამოვნო, არასასიამოვნო, საწყენი, დასანანი.

δυσαρεστώ (ε) (*აόρ. δυσαρέστησα, აόρ. παθ. δυσαρεστήθηκα, μτχ. δυσαρεστημένος*) *αμετβ.* უსიამოვნების მიყენება, გაღიზიანება.

δύσβατος, -η, -ο ძნელად გასაელელი, ძნელად მისაღწევი: *~α βουνά* ძნელად გასაელელი მთები.

δυσδιάκριτος, -η, -ο ძნელად გასარჩევი, ძნელად დასანახი.

δυσεντερία η *მედ.* დიზინტერია.

δυσεξήγητος, -η, -ο ძნელად ასახსნელი, პარადოქსული: *~η σύμπτωση* ძნელად ასახსნელი დამთხვევა.

δυσεύρετος, -η, -ο ძნელად მოსაპოვებელი, იშვიათი, ძნელად საშოვნელი.

δύση η დასაელეთი.

δύσκαμπτος, -η, -ο უღრეკი, მტკიცე.

δυσκινησία η **1.** მოუხერხებლობა, მოძრაობის შეზღუდვა; **2.** *მედ.* მოდუნება; **3.** უმოძრაობა.

δυσκίνητος, -η, -ο ნელი, მოუხერხებელი, ტლანქი.

δυσκοιλιότητα η *მედ.* კოლიტი.

δυσκολεύω (*აόρ. δυσκόλεψα, აόρ. παθ. δυσκολεύτηκα, μτχ. δυσκολευμένος*) *μετβ.* ვართულებ: *μη μας ~εις τη ζωή* ცხოვრებას ნუ გვირთულებ; *αμετβ.* ერთულდები: *με τις αλλαγές τα πράγματα δυσκόλεψαν* ცვლილებებთან ერთად საქმე გართულდა; **-ομαι** მიჭირს, მიძნელდება: *δυσκολεύομαι να τον πιστεύω* მიჭირს მას დაეუჯერო.

δυσκολία η სიძნელე, სირთულე.

δύσκολος, -η, -ο რთული, მძიმე, ძნელი; ◊ *κάθε αρχή και ~η* ყოველი საქმის დაწყება რთულია.

δυσμένεια η არაკეთილმოსურნეობა, არაკეთილსასურველობა.

δυσμενής, -ής, -ές (*πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) მტრული, არაკეთილმოსურნე: *~ή σχόλια / ~ής κριτική* მტრული კომენტარები / კრიტიკა.

δύσμοιρος, -η, -ο უიღბლო, უბედური.

δυσνόητος, -η, -ο ძნელად გასაგები, გაუგებარი: *~ συγγραφέας / ~ο χωρίο* ძნელად გასაგები მწერალი / პასაჟი.

δυσοσμία η ცუდი სუნი, სიმყრალე.

δύσοσμος, -η, -ο აყროლებული, აქოთებული, მყრალი.

δύσπεπτος, -η, -ο ძნელად მოსანელებელი.

δυσπεψία η *მედ.* დისპეპსია.

δυσπιστία η უნდობლობა, ურწმუნოება, დაუჯერებლობა; ◊ *πρόταση ~ας* უნდობლობის ვოტუმი.

δύσπιστος, -η, -ο უნდობელი, ურწმუნო, დაუჯერებელი.

δυσπιστώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* უნდობლობა, ძნელად დაჯერება, ურწმუნოება.

δύσπνοια η *მედ.* პაერის უკმარისობა, ქოშინი.

δυστροπία η (*πληθ. αρ გააჩნია*) ჭირვეულობა, უსაქციელობა, უხასიათობა.

δύστροπος, -η, -ο ჭირვეული, თავისებური: ~ *χαρακτήρας* ჭირვეული ხასიათი.

δυστύχημα το 1. უბედური შემთხვევა: *αυτοκινητικό / αεροπορικό* ~ საავტომობილო / საჰაერო უბედური შემთხვევა; 2. უბედურება: *π ~ να πεθάνει τόσο νέος!* რა უბედურებაა ასეთი ახალგაზრდას სიკვდილი!

δυστυχής, -ής, -ές (*γεν.-ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) უბედური, უიღბლო.

δυστυχία η უბედურება, უიღბლობა.

δυστυχισμένος, -η, -ο (δύστυχος) უბედური, უიღბლო, ბედკრული.

δυστυχώ (ε) (*αόρ. δυστύχησα*) *αμετβ.* 1. უბედური ყოფნა; 2. გაჭირვებაში ყოფნა.

δυστυχώς *επίρρ.* 1. სამწუხაროდ: ~ *δεν κατάφερε να πάει στο Παρίσι* სამწუხაროდ, პარიზში წასვლა ვერ მოახერხა; 2. საუბედუროდ: *είναι αλήθεια ότι πέθανε; ~!* მართლა გარდაიცვალა? საუბედუროდ!

δυσφήμηση (δυσφήμιση) η 1. ლანძღვა, ძაგება; 2. *ιურ.* ინსინუაცია, ცილისწამება.

δυσφημώ (ε) (*αόρ. δυσφήμησα, αόρ. παθ. δυσφημήστηκα, μτχ. δυσφημισμένος*) *μετβ.* ლანძღვა, ძაგება, მეურაცხყოფის მიყენება.

δυσφορία η 1. უკმაყოფილება, გულნაკლულობა: *εκφράζω τη ~ μου* გამოვხატავ ჩემს უკმაყოფილებას; 2. *მედ.* დისფორია.

δυσχέρεια η სირთულე, გართულება: *αντιμετωπίζει οικονομικές ~ες* ეკონომიკურ სირთულეებს აწყდება.

δυσχερής, -ής, -ές (*γεν.-ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) რთული, გართულებული. სირთულეებით აღსავსე.

δύτης ο მყვინთავი, აკვალანგისტი.

δυτικός, -ή, -ό დასაელური, დასაელეთის.

δύω (*αόρ. έδυσα*) *αμετβ.* 1. მზისა და ციური სხეულების ჩასვლა: *ο ήλιος το χειμώνα ~ει* მზე / მთვარე ჩადის; 2. *გადაგ.* ჩასვენება, დასრულება: *η δόξα της Αθήνας έδυσε* ათენის დიდება ჩაესვენა.

δώδεκα *ἀκλ.* თორმეტი.

δωδεκάδα η ცუენი, თორმეტი ცალი.

δωδέκατος, -η, -ο მეთორმეტე.

δώμα το 1. სახლის სახურავის სწორი, ბრტყელი ნაწილი, ბანი; 2. სწორ სახურავზე, ბანზე დამენებული ოთახი.

δωμάτιο το ოთახი.

δωρεά η 1. საჩუქარი, ძღვენი; 2. *ιურ.* ნაჩუქრობა.

δωρεάν *επίρρ.* უფასოდ, საჩუქრად: ~ *εισιτήριο* უფასო ბილეთი.

δωρητής ο, **-τρια** η მჩუქებელი.

δωρίζω (*αόρ. δώρισα, αόρ. παθ. δωρίστηκα, μτχ. δωρισμένος*) *μετβ.* ჩუქება, ბოძება.

δωρικός, -ή, -ό დორიული.

δώρο το საჩუქარი; ◊ ~ *Θεού / εξ ουρανού* ღვთის მადლი, *Θείο δώρο* ღვთის საჩუქარი.

δωροδοκία η 1. მოსყიდვა; 2. მექრთამეობა: ~ *και διαφθορά* მექრთამეობა და კორუფცია.

δωροδοκώ (ε) (*αόρ. δωροδόκησα, αόρ. παθ. δωροδοκήθηκα, μτχ. δωροδοκημένος*) *μετβ.* მოვისყიდი, ქრთამს ვაძლევ.

δωροληψία η მოსყიდვა, მოქრთამვა.

δωσιδικία η *ιურ.* იურისდიქცია.

Ε

Ε, ε, έψιλον 1. ეფსილონი, ბერძნული ანბანის მეხუთე ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) მეხუთე (*Ε´*), ბ) ხუთი ათასი (*Ε*).

έαρ το გაზაფხული.

εαρινός, -ή, -ό გაზაფხულისა, საგაზაფხულო.

εαυτός ο *αντων.* (+ *προσωπ. αντων.*) საკუთარი თავი, *εκτός ~ού* გამაგება, წონასწორობის დაკარგვა.

εβδομάδα η 1. კვირა; 2. კვირეული; ◊ *Μεγάλη ~* ბრწყინვალე შვიდეული.

εβδομαδιαίος, -α, -ο 1. ყოველკვირეული; 2. ერთი კვირისა, ერთკვირიანი.

εβδομήντα το *άκλ.* სამოცდაათი.

έβδομος, -η, -ο მეშვიდე.

εβραϊκός, -ή, -ό 1. ებრაული; 2. (τα) ებრაული ენა; **εβραϊκά** *επίρρ.* ებრაულად.

Εβραίος ο, **-α** η ებრაელი.

έγγαμος, -ος, -ο 1. დაქორწინებული; 2. ცოლ-ქმრული.

εγγλέζικος, -η, -ο ინგლისური.

Εγγλέζος ο, **-α** η ინგლისელი.

εγγονή η შვილიშვილი (გოგონა).

εγγόνι το შვილიშვილი (გოგონა ან ვაჟი).

εγγονός ο შვილიშვილი (ვაჟი).

εγγράμματος, -η, -ο განათლებული, წიგნიერი.

εγγραφή η 1. ჩაწერა, სიაში შეტანა, ჩარიცხვა, რეგისტრაცია; 2. *ბუხ., ეაჭრ.* ხელმოწერა, ხელმოწერითი ანაბარი; 3. ჩაწერა (ხმის, გამოსახულების); 4. ჩახაზვა.

έγγραφο το 1. დოკუმენტი, საბუთი; 2. *ტექ.* დოკუმენტი.

έγγραφος, -η, -ο წერილობითი.

εγγράφως *επίρρ.* წერილობით.

εγγράφω (*αόρ. ενέγραψα, αόρ. παθ. εγγράφηκα, μτχ. εγγεγραμμένος*) *μετβ.* 1. ჩაწერა, სიაში შეტანა, ჩარიცხვა, რეგისტრაცია, ხელმოწერა (ჟურნალ-გაზეთებზე); 2. *ბუხ., ეაჭრ.* ხელმოწერა, ხელმოწერითი ანაბარი; 3. ჩაწერა (ხმის, გამოსახულების); 4. ჩახაზვა.

εγγύηση η **1.** გარანტია, თაედებობა; **2.** *გადატ.* საწინდარი, გარანტია; **3.** გირაო, წინდი; **4.** *იურ.* საგარანტიო ხელშეკრულება.

εγγυητής ο. **-τρια** η **1.** საწინდარი, გარანტი; **2.** *იურ.* თაედები, გარანტი.

εγγυητικός, -ή, -ό 1. საგარანტიო, სათაედებო, საგირაენო; **2.** (το) საგარანტიო, სათაედებო, საგირავნო დოკუმენტი.

εγγυοδοσία η გარანტიის მიცემა, გარანტირება, თაედებობა.

εγγύς *επίρρ., მაღალფ.* ახლოს, მახლობლად.

εγγύτατος, -η, -ο უახლოესი.

εγγύτερος, -η, -ο ახლო, მახლობელი.

εγγύτητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** სიახლოვე, მეზობლობა; **2.** *გადატ.* მსგავსება, თანხვედრა.

εγγυώμαι (*აόρ. εγγυήθηκα, μτχ. εγγυημένος*) *μετβ., αποθ.* **1.** გარანტიის მიცემა, გარანტირება, თაედებობა; **2.** *გადატ.* გარანტიის მიცემა, გარანტირება, დაპირება.

εγείρω (*აόρ. ήγειρα, აόρ. παθ. εγέρθην, μτχ. εγερθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* **1.** აწევა, ამაღლება, აღმართვა: ~ *τη σημαία* დროშას აღემართავ; *გადატ.* **2.** გამოღვიძება: ~ *κοιμισμένες συνειδήσεις* მიძინებულ სინდისს გამოვაღვიძებ; **3.** დასმა, წამოჭრა (საკითხის): *πρόβλημα* პრობლემას წამოვჭრი; **4.** აღძრა, გამოწვევა: ~ *την υπόνοια* ეჭვს აღვძრავ; **5.** *იურ.* აღძრა (საქმის): ~ *αγωγή* საქმეს აღვძრავ.

έγερση η *მაღალფ.* **1.** აწევა, ამაღლება, აღმართვა; **2.** ადგომა, გაღვიძება; *გადატ.* **3.** აღდგენა; *გადატ.* **4.** გამოღვიძება; **5.** დასმა, წამოჭრა (საკითხის); **6.** აღძრა, გამოწვევა; **7.** *იურ.* აღძრა (საქმის).

εγερτήριο το **1.** *სამხ.* ადგომის დრო; *გადატ.* **2.** დილააღრიან იძულებითი გაღვიძება; **3.** რევოლუციური, საბრძოლო სიმღერა ან ლექსი.

εγκαθίδρυση η **1.** დაარსება, დაფუძნება, წამოწყება; **2.** *გადატ.* დაწესება, დამყარება, დაკანონება.

εγκαθιδρύω (*აόρ. εγκαθίδρυσα, აόρ. παθ. εγκαθιδρύθηκα, μτχ. εγκαθιδρυμένος*) *μετβ.* **1.** დაარსება, დაფუძნება, წამოწყება; **2.** *გადატ.* დაწესება, დამყარება, დაკანონება.

εγκαθιστώ (α) (*აόρ. εγκατέστησα, აόρ. παθ. εγκαταστάθηκα, μτχ. εγκατεστημένος*) *μετβ.* **1.** განლაგება, მოთავსება, განთავსება; **2.** დადგმა, დაყენება, გაყვანა: ~ *τηλεφωνική γραμμή* ტელეფონის ხაზი გამყავს; **3.** დაწესება, დამყარება: ~ *δημοκρατία* დემოკრატიას დავამყარებ; **4.** დასახლება, დამკვიდრება: *εγκαταστάθηκα με την οικογένειά μου εδώ και δύο χρόνια στο νησί* უკვე ორი წელია, რაც ჩემ ოჯახთან ერთად კუნძულზე დავსახლდი.

εγκαίνια τα **1.** გახსნა, პრეზენტაცია; **2.** *εκκλ.* კურთხევა.

εγκαινιάζω (*აόρ. εγκαινίασα, აόρ. παθ. εγκαινιάστ(θ)ηκα, μτχ. εγκαινιασμένος*) *μετβ.* გახსნა, პრეზენტაცია.

έγκαιρος, -η, -ο დროული, *გადატ.* მართებული.

εγκαλώ (ε) (*აόρ. ενεκάλεσα / εγκάλεσα*) *μετβ.* **1.** *იურ.* საქმის აღძრა, სარჩელის შეტანა, ბრალის დადება; **2.** დადანაშაულება.

εγκάρδιος, -α, -ο გულთბილი, გულითადი, გულწრფელი, გულღია.

εγκαρδιότητα η გულკეთილობა, გულთბილობა.

εγκαρδιώνω (*αόρ. εγκαρδίωσα, αόρ. παθ. εγκαρδιώθηκα, μτχ. εγκαρδιωμένος*) *μετβ.* გამხნევება, გულის გამაგრება.

εγκαρτέρηση η (*πληθ. არ გააჩნია*) ამტანობა, გამძლეობა, მედგრობა, მოთმინება.

εγκαταλείπω (*αόρ. εγκατέλειψα, αόρ. παθ. εγκαταλείφθηκα, μτχ. εγκαταλειμμένος / εγκαταλελειμμένος*) *μετβ., αμετβ., Λόγ., გαδატ.* მიტოვება, დატოვება, თავის დანებება: ~ *την οικογένειά μου* ოჯახს მივატოვე, *εγκαταλειμμένο παιδί* მიტოვებული ბავშვი.

εγκατάλειψη η (*πληθ. არ გააჩნია*) მიტოვება, დატოვება, თავის დანებება.

εγκατάσταση η **1.** მოთავსება, განთავსება; **2.** დანადგარი, მოწყობილობა: *η ~ του ηλεκτρικού* ელექტროდენის; **3.** *გადატ.* დანიშვნა: *η ~ των επαναστατών στην κυβέρνηση* რევოლუციონერთა მოსვლა ხელისუფლებაში; **4.** დასახლება, დამკვიდრება: *η ~ προσφύγων* ლტოლვილთა განსახლება; **5.** (οι) მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა.

έγκαυμα το სიდამწვრე, დამწვრობა.

εγκεφαλικός, -ή, -ό 1. თავის ტვინის, ენცეფალური; *გადატ.* **2.** გონებრივი; **3.** რაციონალური, გონიერი.

εγκεφαλίτιδα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) *მედ.* ენცეფალიტი.

εγκέφαλος ο **1.** *ანატ.* თავის ტვინი; **2.** ტვინი, გონება; **3.** *გადატ.* მმართველი, ხელმძღვანელი, სულის ჩამდგმელი.

έγκλειστος, -η, -ο 1. ჩაკეტილი, გამომწყვდეული; **2.** *მედ.* რეტენციული (კბილი); **3.** *გადატ.* თანდართული დოკუმენტი.

έγκλημα το *Λόγ., გადატ.* **1.** *იურ.* დანაშაული; **2.** *გადატ.* დანაშაული.

εγκληματίας ο დამნაშავე.

εγκληματικός, -ή, -ό 1. *იურ.* დანაშაულებრივი, კრიმინალური, სისხლის სამართლის; **2.** *გადატ.* დანაშაულებრივი, დამღუპველი.

εγκληματικότητα η *იურ.* დამნაშავეობა.

εγκληματολογία η (*πληθ. არ გააჩნια*) კრიმინალისტიკა.

εγκληματολογικός, -ή, -ό კრიმინალისტიკური.

εγκληματολόγος ο კრიმინალისტი.

εγκληματώ (ε) (*αόρ. εγκλημάτησα*) *αμετβ.* დანაშაულის ჩადენა.

έγκληση η *იურ.* საჩივარი, სარჩელი.

εγκλητήριο το *იურ.* სასამართლოს უწყება.

εγκλιματίζω (*αόρ. εγκλιμάτισα, αόρ. παθ. εγκλιματίστ(θ)ηκα, μτχ. εγκλιματισμένος*) *μετβ.* **1.** შეგუება, შეწყობა, აკლიმატიზაცია; **2.** *გადატ.* შეგუება, შეწყობა.

εγκλιματισμός ο **1.** აკლიმატიზაცია, ჰაეასთან შეგუება; **2.** *გადატ.* შეგუება, შეწყობა.

εγκλωβίζω (*αόρ. εγκλώβισα, αόρ. παθ. εγκλωβίστ(θ)ηκα, μτχ. εγκλωβισμένος*) *μετβ.* ჩაკეტვა, ბლოკირება, ალყაში მოქცევა, მომწყვდევა.

εγκόσμιος, -α, -ο 1. მიწიერი, ამქვეყნიური; **2.** წარმავალი, მოკვდავი; **3.** (τα) ამქვეყნიური ცხოვრება, წუთისოფელი.

εγκρίνω (*αόρ. ενέκρινα, αόρ. παθ. εγκρίθηκα / ενεκρίθην, μτχ. εγκεκριμένος*) *μετβ.* **1.** მოწონება; **2.** დამტკიცება, სანქცირება.

έγκριση η **1.** მოწონება; **2.** დამტკიცება, სანქცირება.

εγκύκλιος η ცირკულარი.

εγκυκλοπαίδεια (εγκυκλοπαιδεία) η ენციკლოპედია.

εγκυμονώ (ε) (მხოლოდ *ενεστ.* და *παρατ.*) *αμετβ., μετβ.* 1. ფეხმძიმობა, ორსულობა: *εγκυμονούσα* ფეხმძიმე, ორსული; 2. *გადატ.* დამალება, დაფარვა.

εγκυμοσύνη η ფეხმძიმობა, ორსულობა: *διακοπή της ~ς* ფეხმძიმობის შეწყვეტა.

έγκυος η ფეხმძიმე, ორსული.

έγκυρος, -η, -ο 1. სანდო, სარწმუნო, ავტორიტეტული; 2. კანონიერი.

εγκωμιάζω (*αόρ. εγκωμίασα, αόρ. παθ. εγκωμιάστ(θ)ηκα, μτχ. εγκωμιασμένος*) *μετβ.* ქება, დიდება, ხოტბის შესხმა.

εγκώμιο το 1. ქება-დიდება, ხოტბა; 2. *ლიტ.* სახოტბო სიტყვა, პანეგირიკი.

έγνοια (έννοια) η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. ზრუნვა, მზრუნველობა; 2. საზრუნავი, საფიქრალი; 3. მღელვარება, მოუსვენრობა; ◊ *έχω την ~ κάποιου* ა) ვზრუნავ ვინმეზე, ბ) ვღელავ ვინმეს გამო.

εγρήγορση η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მაღალფ.* 1. *ფიზიოლ.* სიფხიზლე, უძილობა; 2. *გადატ.* სიფხიზლე, მზადყოფნა.

εγχείρημα το 1. სარისკო, რთული საქმე, წამოწყება; 2. *სამხ.* მცირე მასშტაბიანი ოპერაცია.

εγχείρηση η *მედ.* ოპერაცია.

εγχειρίδιο το 1. პატარა დანა, ჯაყვა; 2. სახელმძღვანელო.

εγχειρίζω (*αόρ. ενεχείρισα, αόρ. παθ. εγχειρίστ(θ)ηκα, μτχ. εγχειρισμένος*) *μετβ.* 1. მიცემა, გადაცემა; 2. *მედ.* ოპერაციის გაკეთება.

έγχορδος, -η, -ο 1. სიმებიანი; 2. (τα) სიმებიანი ინსტრუმენტები.

έγχρωμος, -η, -ο 1. ფერადი; 2. ფერადკანიანი.

εγχώριος, -α, -ο ადგილობრივი.

εγώ *αντων.* მე: *~ και κανένας άλλος* მე და სხვა არავინ; ◊ *~ τα λέω, ~ τ'ακούω* მე არავინ მიჯერებს, მეაყარე კედელს ცერცვი.

εγώ το *άκλ.* 1. საკუთარი თავი: *τον ενδιαφέρει μόνο το ~ του* მას მხოლოდ საკუთარი თავი აინტერესებს; 2. ეგოიზმი; 3. *ფსიქოლ.* ეგო; ◊ *το άλλο ~* ალტერ ეგო, მეორე მე.

εγωισμός ο 1. ეგოიზმი; 2. საკუთარი ღირსების გრძნობა.

εγωιστής ο. **-τρια** η ეგოისტი, თავეკერძა.

εγωιστικός, -ή, -ό ეგოისტური.

εγωκεντρικός, -ή, -ό ეგოცენტრული.

εγωλάτρης ο, **-ισσα** η თავეკერძა, ეგოისტი.

εγωπαθής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) თავეკერძა, ეგოისტი.

εδαφικός, -ή, -ό 1. მიწის, გრუნტის, ნიადაგის; 2. ტერიტორიული.

εδάφιο το 1. აბზაცი, ნაწყვეტი; 2. პარაგრაფი.

έδαφος το 1. ნიადაგი, მიწა; 2. მიწა, ტერიტორია; 3. *გადატ.* საფუძველი, ნიადაგი; 4. *მხატვ.* ფონი; ◊ *χάνω ~* უკან ვიხევ, პოზიციებს ვთმობ, *κερδίζω ~* პოზიციებს ვიმყარებ.

έδεσμα το კერძი.

έδρα η 1. დასაჯდომი, სკამი; 2. კათედრა; 3. ადგილი, თანამდებობა, საკარძელი; 4. მუდმივი ადგილსამყოფელი, რეზიდენცია, ცენტრი; 5. *ანატ.* საჯდომი; 6. *მედ.* ცენტრი; 7. *მათ.* წახნაგი; ◊ *χρ. Αγία Έδρα* ვატიკანი, *λατ. εντός ~ς / στην ~*

საკუთარ სტადიონზე, *εκτός ~ς* მოწინააღმდეგის სტადიონზე.

εδρεύω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* **1.** ლოკალიზება, რეზიდენციის ან ცენტრის ქონა; **2.** *მედ.* ლოკალიზება.

εδώ *επίρρ.* **1.** აქ: *έλα προς τα (ε)δώ* მოდი აქ; *გადატ.* **2.** ახლოს: *δεν έρχεσαι λίγο πιο ~* ცოტა უფრო ახლოს არ მოხვალ? (არ მომიახლოვდები?); **3.** ამაში, ამ საკითხში: *~ διαφωνούμε* ამ საკითხში ვერ ვთანხმდებით; **4.** აქ, ამ დროს, ამ მომენტში: *από δω και πέρα / από δω κι εμπρός* აქედან, ამ დროიდან მოყოლებული; **5.** აქ, ამ ადგილას, ამ მონაკვეთში: *~ σταμάτησε να διαβάζει* აქ, ამ ადგილას კითხვა შეწყვიტა; ◊ *ως ~ με φέρνει* ყელში ამომდის, მბეზრდება, მოთმინებას მაკარგვინებს.

εδώλιο το დასაჯდომი, სკამი, მერხი.

εθελοντής ο, **-τρια** η მოხალისე.

εθελοντικός, -ή, -ό **1.** ნებაყოფლობითი; **2.** მოხალისური, მოხალისეთა: *~ό σώμα* მოხალისეთა კორპუსი.

έθιμο το ჩვეულება, ადათი, ადათწესები, ტრადიცია: *ήθη και ~α* ზნე-ჩვეულებანი და ადათ-წესები.

εθιμοτυπία η **1.** ეტიკეტი; **2.** პროტოკოლი.

εθισμός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** მიჩვევა, შეჩვევა; **2.** ტოქსიკომანია.

εθνικισμός ο **1.** პატრიოტიზმი; **2.** ნაციონალიზმი, შოვინიზმი; **3.** მოძრაობა პოლიტიკურ-ეკონომიკური დამოუკიდებლობისათვის.

εθνικιστής ο, **-τρια** η **1.** პატრიოტი: *αντάρτες ~ές* პარტიზანები; **2.** ნაციონალისტი, შოვინისტი.

εθνικιστικός, -ή, -ό **1.** პატრიოტული; **2.** ნაციონალისტური, შოვინისტური.

εθνικοποίηση η ნაციონალიზაცია.

εθνικός, -ή, -ό **1.** ეროვნული, ნაციონალური; **2.** *ეკლ.* წარმართი, კერპთაყვანისმცემელი; **3.** (τα) ეთნონიმები.

εθνικότητα η **1.** ეროვნება: *τι ~ς είσαι;* რა ეროვნების ხარ? **2.** მოქალაქეობა: *απόκτηση ~ς* მოქალაქეობის მიღება.

εθνογραφία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ეთნოგრაფია.

εθνολογία η (*πληθ. არ გააჩნια*) ეთნოლოგია, სოციალური ანთროპოლოგია.

έθνος το ერი, ნაცია.

εθνότητα η ერი, ნაცია, ხალხი.

εθνοφρουρά η **1.** ეროვნული გვარდია; **2.** სახალხო ლაშქარი.

είδηση η ინფორმაცია, ახალი ამბავი, ცნობა; ◊ *παίρνω ~* ვიგებ, *δεν πήρα ~* არაფერი გამიგია, *έχω ~ / ~εις* ვიცი, საქმის კურსში ვარ.

ειδίκευση η **1.** კონკრეტიზაცია, დაკონკრეტება; **2.** სპეციალიზაცია.

ειδικεύω (*აόρ. ειδίκευσα, აόρ. παθ. ειδικεύτ(θ)ηκα, μτχ. ειδικευμένος*) *μετβ.* **1.** კონკრეტიზაცია, დაკონკრეტება; **2.** სპეციალიზაცია, დასპეციალება.

ειδικός, -ή, -ό **1.** საგანგებო, სპეციალური, სპეციფიკური; **2.** სპეციალიზებული; **3.** (ο) სპეციალისტი; ◊ *με ~ές ανάγκες* ინვალიდი, *μεδ. ~ό νόημα* ვენერიული დაავადება.

ειδικότητα η **1.** სპეციალიზაცია, კვალიფიკაცია; **2.** სპეციალობა.

ειδοποίηση η **1.** ცნობება, უწყება, შეტყობინება; **2.** გამოძახება; **3.** უწყება, შეტყობინება (ოფიციალური დოკუმენტი).

ειδοποιώ (ε) (*αόρ. ειδοποίησα, αόρ. παθ. ειδοποιήθηκα, μτχ. ειδοποιημέ-*

νος) *μετβ.* **1.** ცნობება, უწყება, შეტყობინება; **2.** გამოძახება.

είδος το **1.** სახე, ფორმა; **2.** *φιλοσ.* სახეობა; **3.** *გადატ.* სახე, ტიპი, გვარი; **4.** (τα) საგანი, ნივთი, საქონელი, პროდუქტი; **5.** *βιολ.* სახეობა; ◊ *εν ~ει* სახით, *στο ~ του* თავის სფეროში, თავის საქმეში, *πληρώνω σε ~* ნატურით ვიხდი.

ειδυλλιακός, -ή, -ό 1. *ლიტ.* პასტორალური; **2.** *გადატ.* იდილიური.

ειδύλλιο το **1.** *ποιητ.* იდილია, პასტორალი; *გადატ.* **2.** რომანი, სასიყვარულო ურთიერთობა; **3.** იდილია, ანუ იდილიური, კარგი ურთიერთობა.

ειδώλιο το სტატუეტი.

είδωλο το **1.** *μυθ., გადატ.* კერპი; **2.** აჩრდილი, მოჩვენება, ლანდი.

ειδωλολατρία η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** კერპთაყვანისმცემლობა; **2.** წარმართობა, პოლითეიზმი; **3.** *გადატ.* პიროვნების კულტი.

ειδωλοποιώ (ε) (*αόρ. ειδωλοποίησα, αόρ. παθ. ειδωλοποιήθηκα, μτχ. ειδωλοποιημένος*) *μετβ.* გაღმერთება, თაყვანისცემა.

εικάζω (*αόρ. είκασα*) *μετβ.* ვარაუდი, დაშვება.

εικασία η ვარაუდი, დაშვება.

εικαστικός, -ή, -ό სახვითი: *~ές τέχνες* სახვითი ხელოვნება (ქანდაკება, ფერწერა).

εικόνα η **1.** სურათი, ილუსტრაცია; **2.** *ζωολ.* ხატი; **3.** *გადატ.* სურათი, აღწერილობა, წარმოდგენა; **4.** *ლიტ.* მხატვრული სახე.

εικονίζω (*αόρ. εικόνισα, αόρ. παθ. εικονίστηκα, μτχ. εικονισμένος*) *μετβ.* წარმოდგენა, აღწერა, ასახვა, ილუსტრირება.

εικονικός, -ή, -ό 1. სახეობრივი, სახეითი; **2.** ყალბი, ფიქტიური; **3.** *გადატ.* წარმოსახვითი, მოჩვენებითი; ◊ *~ή πραγματικότητα* ვირტუალური, წარმოსახვითი სინამდვილე (რეალობა).

εικόνισμα το ხატი.

εικονογράφηση η **1.** მოხატვა (სიერცის), ილუსტრირება (გამოცემის); **2.** მოხატულობა (სიერცის), ილუსტრაციები (გამოცემის).

εικονογράφος ο/η **1.** ხატმწერი, იკონოგრაფი; **2.** მხატვარი, ილუსტრატორი.

εικονοκλασία η *ისტ., ეკლ.* ხატმებრძოლეობა.

εικονολατρεία η *ისტ., ეკლ.* ხატების თაყვანისცემა.

εικονοστάσι το *ეკლ.* კანკელი.

είκοσι το *άκλ.* ოცი.

εικοσιτετράωρο το დღე-ღამე, დღე და ღამე, ოცდაოთხი საათი.

εικοστός, -ή, -ό მეოცე.

ειλικρίνεια η (*πληθ. არ γααჩნია*) გულწრფელობა, გულახდილობა.

ειλικρινής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) გულწრფელი, გულახდილი.

είμαι (*παρατ. ήμουν*) ყოფნა, არსებობა, მდებარეობა: *~ ερωτευμένη* შეყვარებული ვარ, *είναι από την Ελλάδα* იგი საბერძნეთიდან არის; ◊ *~ της γνώμης ότι / να...* ვფიქრობ (მიმაჩნია), რომ..., *είσαι μέσα;* მზად ხარ? მონაწილეობას იღებ? *τι είναι;* რა ხდება? რაშია საქმე? *είναι της μόδας* მოდაშია, *είναι για πέταμα* გადასაგდებია, *~ στα κέφια μου* კარგ ხასიათზე ვარ, *είσαι να σε κλαίνε* საცრემლე ხარ, *είναι ανάγκη* აუცილებელია, *έτσι δεν είναι;* ასე არ არის? *όπου να 'ναι* საცაა.

ειρήνευση η **1.** მშვიდობის დამყარება; **2.** შერიგება.

ειρηνευτής ο, **-τρια** η მშვიდობისმყოფელი.

ειρηνευτικός, -ή, -ό შემრიგებლური, სამშვიდობო, მშვიდობისმყოფელი.

ειρηνεύω (*აόρ. ειρήνευσα / ειρήνεψα, μτχ. ειρηνευμένος*) *μετβ.* **1.** შერიგება; **2.** მშვიდობის დამყარება; **3.** დამშვიდება, დაწყნარება, დაამება.

ειρήνη η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** მშვიდობა; **2.** ზავი, საზავო ხელშეკრულება; **3.** *გადატ.* სიმშვიდე, სიწყნარე; ◊ *~ υμίν* მშვიდობა თქვენდა, *Ρωμαϊκή Ε~* რომაული მშვიდობა (Pax Romana), *κίνημα ~ς* სამშვიდობო მოძრაობა.

ειρηνικός, -ή, -ό **1.** მშვიდობიანი; **2.** მშვიდობისმოყვარე; **3.** მშვიდი, წყნარი, უშფოთველი.

ειρηνισμός ο პაციფიზმი.

ειρηνιστής ο, **-τρια** η **1.** პაციფისტი; **2.** მშვიდობისმყოფელი.

ειρηνοδικείο το *ιურ.* სამომრიგებლო სასამართლო.

ειρηνοδίκης ο, **-ισσα** η *ιურ.* მომრიგებელი მოსამართლე.

ειρηνοποιός ο/η მშვიდობისმყოფელი.

ειρηνόφιλος, ή, -ό პაციფისტი, მშვიდობისმყოფელი.

ειρμός ο **1.** თანამიმდევრობა, გამართულობა; **2.** *ეკლ.* საგალობლის პირველი სტრიქონი.

είρων (είρωνας) ο/η ირონიული, დამცინავი ადამიანი.

ειρωνεία η **1.** ირონია; **2.** დაცინვა.

ειρωνεύομαι (*αόρ. ειρωνεύτ(θ)ηκα*) *μετβ., αποθ.* დაცინვა, აბუჩად აგდება.

ειρωνικός, -ή, -ό ირონიული, დამცინავი.

εις (ες) *προθ., θπρ.* -კენ, -ში, -ზე, -მდე, -ად; ◊ *πιστεύω ~ έναν Θεό* მწამს ერთი ღმერთი, *~ αεί* სამუდამოდ, *~ βάρος κάποιου* ვინმეს ხარჯზე, *~ έτη πολλά* მრავალს დაესწარით! *~ μνήμην* სამახსოვროდ, *~ υγείαν σας!* გაგიმარჯოთ!

εισαγγελέας ο/η *ιურ.* პროკურორი.

εισαγγελία η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** პროკურორობა; **2.** პროკურატურა.

εισάγω (*αόρ. εισήγαγα, αόρ. παθ. εισήχθην, μτχ. εισαγόμενος / εισηγμένος*) *μετβ.* **1.** შეყვანა: *του εισήγαγε το σωληνάριο στη φλέβα* ვენაში კანულა შეუყვანა; **2.** იმპორტირება: *η Ελλάδα ~ει πετρέλαιο* საბერძნეთი ნავთობის იმპორტირებას აწარმოებს; **3.** *გადატ.* შემოტანა, დანერგვა: *~ μια ιδεολογία* დაენერგაე იდეოლოგიას.

εισαγωγέας ο იმპორტიორი.

εισαγωγή η **1.** ჩადება, მოთავსება, შეყვანა; **2.** მიმატება, დამატება, ჩამატება; **3.** იმპორტი; **4.** დაწვენა (საავადმყოფოში), მიღება, ჩარიცხვა (სასწავლო დაწესებულებაში); **5.** შესავალი, უვერტიურა.

εισαγωγικά τα ბრჭყალები (სასვენი ნიშნები); ◊ *εντός ~ών* ბრჭყალებში, ანუ ე.წ.

εισαγωγικός, -ή, -ό **1.** შემოტანის, შემოზიდვის; **2.** მისაღები; **3.** წინასწარი, შესავალი.

εισακούω (*αόρ. εισάκουσα, αόρ. παθ. εισακούστ(θ)ηκα*) *μετβ.* შესმენა, მოსმენა, ყურადღება.

εισβάλλω (*αόρ. εισέβαλα*) *μετβ., μτρδ., გადატ.* შეჭრა, შესევა, შევარდნა.

εισβολέας ο დამპყრობი, აგრესორი, ოკუპანტი: *αποκρούω τον ~α* აგრესორს ვიგერიებ.

εισβολή η *μτρδ., გადატ.* შეჭრა, შევარდნა, შემოსევა.

εισδοχή η მიღება, შესელა.

εισδύω (*აόρ. εισέδυσα*) *ამეტ., მაღალფ.* შეპარვა, შეღწევა, შეძრომა.

εισέρχομαι (*აόρ. εισήλθα, მτχ. εισελθών, -ούσα, -όν*) *მეტ., აποθ.* **1.** *მაღალფ.* შესელა: *ο πρωθυπουργός ~εται στο προεδρικό μέγαρο* პრემიერ-მინისტრი პრეზიდენტის სასახლეში შედის; **2.** *გადატ.* შესელა, ჩაბარება (სასწაველო ⁀ დაწესებულებაში); **3.** *გადატ.* შესელა, მიღწევა.

εισήγηση η **1.** წინადადება, რჩევა, რეკომენდაცია; **2.** მოხსენება; **3.** შესავალი, შესავალი სიტყვა.

εισηγητής ο, **-τρια** η **1.** მომხსენებელი, ორატორი; **2.** დამნერგავი, ფუძემდებელი; **3.** *იურ.* სამხედრო გამომძიებელი.

εισηγούμαι (*აόρ. εισηγήθηκα*) *μετβ., αποθ.* რჩევა, რეკომენდაციის მიცემა, წინადადების შემოტანა, შეთავაზება.

εισιτήριο το ბილეთი; ◊ *~ μετ' επιστροφής / με επιστροφή* ბილეთი იქით და აქეთ, *μειωμένο / μισό ~* შეღავათიანი ბილეთი, *κόβει ~α* კომერციულია, შემოსაელიანია, *κόβω ~* ვიღებ ბილეთს.

εισόδημα το **1.** შემოსავალი, მოგება; **2.** *ს.-მ.* მოსავალი.

εισοδηματίας ο/η რანტიე.

εισοδηματικός, -ή, -ό საშემოსავლო.

είσοδος η **1.** *Ιστορ., გადატ.* შესელა; **2.** შესასელელი; **3.** მიღება; **4.** მოსელა, შესელა, დადგომა; **5.** *ტექ.* ინფორმაციის შეტანა კომპიუტერში.

εισπνέω (*აόρ. εισέπνευσα*) *μετβ., αμετβ.* შესუნთქვა.

εισπνοή η **1.** შესუნთქვა, ჩასუნთქვა; **2.** *მედ.* ინჰალაცია; **3.** სუნთქვა.

εισπράκτορας ο/η გადასახადების ამკრეფი, ინკასატორი, კონდუქტორი.

είσπραξη η **1.** ინკასაცია, აკრეფა, ამოღება (თანხების, გადასახადების); **2.** შენატანი, შემონატანი, ანარიცხი (თანხა).

εισπράττω (*აόρ. εισέπραξα, აόρ. παθ. εισπράχτ(θ)ηκα*) *μετβ.* **1.** ინკასაცია, აკრეფა, ამოღება (თანხების, გადასახადების); **2.** *გადატ.* მიღება, დამსახურება.

εισρέω (*აόρ. εισέρρεα / εισέρρευσα*) *αμετβ., μαλαφ.* **1.** დინება, ჩადინება; **2.** *გადატ.* შემოტანა, შემოსელა, შემოდინება.

εισροή η **1.** დინება, ჩადინება; **2.** *გადატ.* შემოტანა, შემოსელა, შემოდინება.

εισφέρω (*აόρ. εισέφερα*) *μετβ.* **1.** გაღება, შეწირვა (თანხის); **2.** წელილის შეტანა, მეწევნა, დახმარება.

εισφορά η **1.** გაღება, შეწირვა (თანხის); **2.** შენატანი, ანარიცხი, ანაბარი (თანხა); **3.** *გადატ.* წელილი.

εισχώρηση η **1.** შესელა, შეღწევა; **2.** *გადატ.* შესელა, შეღწევა, გავრცელება.

εισχωρώ (ε) (*აόρ. εισ(ε)χώρησα*) *αμετβ.* **1.** შესელა, შეღწევა; **2.** *გადატ.* შეღწევა, გავრცელება; **3.** დაუმსახურებლად მოხვედრა, *ეარგ.* შეძვრომა.

είτε *σύνδ.* ან: *~ σήμερα ~ αύριο* დღეს ან ხვალ.

είτζ το *άκλ.* შიდსი: *φορέας του ~* შიდსის ვირუსის მატარებელი.

εκ (εξ) *πρόθ.* (+ *γεν.* = *από* + *αιτ.*) -გან, -დან, -ით, -ად: *εξ Αθηνών* ათენიდან, *~ Γαλλίας* საფრანგეთიდან, *~ των οποίων* რომელთაგან, *εξ αρχής* თავიდან, დასაწყისიდან, *~ μέρους* მხრით, მხრიდან, *~ νέου* თავიდან, ხელახლა, *εξ αιτίας* გამო, მიზეზით, *εξ ονόματος* სახელით, *~ πρώτης όψεως* ერთი ნახ-

ვით; ◊ *~ των προτέρων* წინასწარ, *~ των υστέρων* დაგვიანებით, პოსტ-ფაქტუმ.

εκατό το *άκλ* **1.** ასი; **2.** *Ιατρ.* პოლიციის მორიგე ქვეგანყოფილების ტელეფონის ნომერი, *გადატ.* პოლიცია; ◊ *τοις ~ / επί τοις ~ / στα ~* პროცენტი, *~ τοις ~* ასი პროცენტით, უეჭველად, წყალი არ გაუვა, *και στα ~!* მრავალს დაესწარი!

εκατομμύριο το მილიონი, *გადატ.* ბევრი.

εκατομμυριούχος ο/η *Ιατρ., გადატ.* მილიონერი.

εκατονταετία η ასწლეული, საუკუნე.

εκατοστίζω (κατοστίζω) (*აόρ. (ε)κατόστισα*) *μετβ.* ასამდე გაზრდა, ასამდე მიყვანა; ◊ *να τα εκατοστίσεις* მრავალს დაესწარი!

εκατοστός, -ή, -ό **1.** მეასე; (το) **2.** მეასედი; **3.** სანტიმეტრი.

εκβάλλω (*აόρ. εξέβαλα, აόρ. παθ. εκβλήθηκα, μτχ. εκβλημένος*) *μετβ.* **1.** გაგდება, გაძევება, გარიყვა; **2.** *გადატ.* ამოშვება, გამოშვება.

έκβαση η *მაღალფ.* შედეგი, გამოსავალი.

εκβιάζω (*აόρ. εκβίασα / εξεβίασα, აόρ. παθ. εκβιάστ(θ)ηκα, μτχ. εκβιασμένος*) *μετβ.* **1.** იძულება, შანტაჟის მოწყობა; **2.** *სამხ.* გადალახვა, ფორსირება.

εκβιασμός ο ძალადობა, გამოძალვა, შანტაჟი.

εκβιαστής ο, **-τρια** η მოძალადე, გამომძალველი, შანტაჟისტი.

εκβιομηχάνιση η ინდუსტრიალიზაცია.

εκβολή η შესართავი.

εκβράζω (*აόρ. εξέβρασα, აόρ. παθ. εκβράστηκα.*) *μετβ.* გამორიყვა.

εκγυμνάζω (*აόρ. εκγύμνασα, αόρ. παθ. εκγυμνάστηκα, μτχ. εκγυμνασμένος*) *μετβ.* **1.** ვარჯიში, წვრთნა; **2.** გაწვრთნა, მოთვინიერება.

εκγύμναση η **1.** ვარჯიში, წვრთნა; **2.** გაწვრთნა, მოთვინიერება.

έκδηλος, -η, -ο *მაღალფ.* ცხადი, აშკარა, სათელი, დაუფარავი.

εκδηλώνω (*აόρ. εκδήλωσα / εξεδήλωσα, αόρ. παθ. εκδηλώθηκα, μτχ. εκδηλωμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** წარმოჩენა, გამომჟღავნება, გამოაშკარაება; **2.** გაჩენა.

εκδήλωση η **1.** წარმოჩენა, გამომჟღავნება; **2.** გაჩენა; **3.** ღონისძიება.

εκδηλωτικός, -ή, -ό მეტყველი, გამომსახველი, ექსპანსიური.

εκδίδω (*αόρ. εξέδωσα, αόρ. παθ. εκδόθηκα / εξεδόθην, μτχ. εκδοθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* **1.** გამოცემა, გამოშვება, დაბეჭდვა: *~ εφημερίδα* ვუშვებ გაზეთს; **2.** გაცემა (ოფიციალური დოკუმენტის): *~ διαβατήριο* გავცემ პასპორტს; **3.** გაცემა, გადაცემა: *ο εγκληματίας εκδόθηκε στην αστυνομία* დამნაშავე პოლიციასგადაეცა; **6. -ομαι** მეძავობა, პროსტიტუცია.

εκδικάζω (*αόρ. εκδίκασα, αόρ. παθ. εκδικάστηκα, μτχ. εκδικασμένος*) *μετβ., ιურ.* განხილვა, მოსმენა.

εκδίκαση η *ιურ.* განხილვა, მოსმენა.

εκδίκηση η შურისძიება; ◊ *παίρνω ~* შურს ვიძიებ.

εκδικητής ο, **-τρια** η შურისმაძიებელი, შურისმგებელი.

εκδικητικός, -ή, -ό **1.** შურისმაძიებელი, შურისმგებლური.

εκδικητικότητα η შურისმაძიებლობა, შურისმგებლობა.

εκδικούμαι (*αόρ. εκδικήθηκα*) *αμετβ., μετβ., απαρχ.* **1.** შურისძიება, შურისგება; **2.** დასჯა.

εκδιώκω (*αόρ. εξεδίωξα, αόρ. παθ. εκδιώχθηκα, μτχ. εκδιωγμένος*) *μετβ.* დევნა, განდევნა, გაგდება, გაძევება.

εκδίωξη η დევნა, განდევნა, გაგდება, გაძევება.

έκδοση η **1.** გამოცემა, გამოშვება, დაბეჭდვა; **2.** გამოცემა; **3.** გაცემა (ოფიციალური დოკუმენტების).

εκδοτήριο το სალარო.

εκδότης ο, **-τρια** η **1.** გამომცემელი; **2.** მოხელე, რომელსაც სხვადასხვა სახის ოფიციალური დოკუმენტების გაცემა ევალება.

εκδοτικός, -ή, -ό 1. საგამომცემლო; **2.** (τα) საგამომცემლო ხარჯები.

εκδρομέας ο ექსკურსანტი, ტურისტი.

εκδρομή η ექსკურსია.

εκδρομικός, -ή, -ό საექსკურსიო.

εκεί *επίρρ.* **1.** იქ: *προς τα ~* იქით, *ως ~* იქამდე, *από ~* იქიდან; *βλ.* **2.** იქ, იმ ადგილას: *ήταν ~ σημειωμένο* იქ, ამ ადგილას იყო აღნიშნული; **3.** მაშინ, როცა: *~ που περπατούσε άρχισε να βρέχει* სეირნობისას გაუწვიმდა.

εκείνος, -η, -ο (κείνος) *αντων.* ის, იგი: *κατοικεί σ' ~ο το σπίτι* იმ სახლში ცხოვრობს, *στα χρόνια ~α* მაშინ, იმ დროს.

εκεχειρία η **1.** დროებითი ზავი, დაზავება; **2.** საბავო ხელშეკრულება; **3.** *βλ.* დროებითი სიმშვიდე.

έκθαμβος, -η, -ο გაოცებული, განცვიფრებული.

εκθαμβώνω (*αόρ. εκθάμβωσα, αόρ. παθ. εκθαμβώθηκα, μτχ. εκθαμβωμένος*) *μετβ.* **1.** დაბრმავება, თვალის მოჭრა; **2.** *βλ.* დაბრმავება, განცვიფრება, გაოცება.

εκθαμβωτικός, -ή, -ό *Λογοτ., βλ.* დამაბრმავებელი, თვალისმომჭრელი.

εκθειάζω (*αόρ. εκθείασα / εξεθείασα, αόρ. παθ. εκθειάστ(θ)ηκα, μτχ. εκθειασμένος*) *μετβ., μαλλ.* გადაჭარბებული ქება-დიდება, ხოტბის შესხმა.

έκθεμα το ექსპონატი.

έκθεση η **1.** გამოფენა, ჩვენება, ექსპონირება; **2.** საგამოფენო დარბაზი; **3.** სასკოლო თემა, თხზულება; **4.** ანგარიში.

έκθετος, -η, -ο 1. *Λογοτ., βλ.* მიგდებული, მიტოვებული, დაუცველი, მიუსაფარი; **2.** (το) მიგდებული ბავშვი.

εκθέτω (*αόρ. εξέθεσα, αόρ. παθ. εκτέθηκα / εξετέθην, μτχ. εκτεθειμένος*) *μετβ.* **1.** გამოფენა, გამოფენის მოწყობა, ექსპონირება; **2.** გადმოცემა, თხრობა, მოხსენება, გამოხატვა; **3.** კომპრომეტირება, სახელის გატეხა.

έκθλιψη η **1.** გამოწურვა, დაწურვა; **2.** *ლინგვ.* ელიზია.

εκθρονίζω (*αόρ. εκθρόνισα / εξεθρόνισα, αόρ. παθ. εκθρονίστ(θ)ηκα, μτχ. εκθρονισμένος*) *μετβ., Λογοτ., βλ.* ჩამოგდება, გადმოგდება, დამხობა.

εκκαθαρίζω (*αόρ. εκκαθάρισα, αόρ. παθ. εκκαθαρίστ(θ)ηκα, μτχ. εκκαθαρισμένος*) *μετβ.* **1.** *Λογοτ., βλ.* გაწმენდა, გასუფთავება, გაცხრილვა, ლიკვიდაცია; **2.** *βυζ.* სალდოს გამოყვანა, სალდირება, დაშედეგება.

εκκαθάριση η **1.** გასუფთავება, გაცხრილვა, ლიკვიდაცია: *~ του εδάφους* ტერიტორიის გასუფთავება; **2.** *βυζ.* სალდოს გამოყვანა, სალდირება; **3.** განსაზღვრა, დადგენა: *~*

εσόδων και εξόδων შემოსაეალ-გასაელის განსაზღერა.

εκκεντρικός, -ή, -ό ექსცენტრული, ექსტრავაგანტური.

έκκεντρος, -η, -ο ექსცენტრული.

εκκενώνω (*აόρ. εκκένωσα, აόρ. παθ. εκκενώθηκα, μτχ. εκκενωμένος*) *μετβ.* **1.** *Ιατρ., გადატ.* დაცლა, დაცარიელება; **2.** *გადატ.* წასელა, დატოვება.

εκκένωση η *მაღალეფ.* **1.** *Ιατρ., გადატ.* დაცლა, დაცარიელება, ევაკუაცია; **2.** *გადატ.* წასელა, დატოვება.

εκκίνηση η **1.** სტარტი, მოძრაობის დასაწყისი; **2.** *გადატ.* ამუშაება, ამოძრაება, ამოქმედება.

εκκινώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ., მაღალეფ.* **1.** დაწყება; **2.** *გადატ.* დაფუძნება, დამყარება.

έκκληση η მოწოდება, თხოენა, ედრება.

εκκλησία η **1.** ეკლესია; **2.** წირვა, ლიტურგია.

εκκλησιάζομαι (*αόρ. εκκλησιάστηκα*) *αμετβ.* ეკლესიაში წირვაზე სიარული.

εκκλησιαστικός, -ή, -ό 1. საეკლესიო, რელიგიური; **2.** ქრისტიანული.

εκκοκκίζω (*αόρ. εκκόκκισα, αόρ. παθ. εκκοκκίστηκα, μτχ. εκκοκκισμένος*) *μετβ.* დარჩევა, გაფცქენა.

εκκολαπτήριο το ინკუბატორი.

εκκολάπτω (*αόρ. εκκόλαψα, αόρ. παθ. εκκολάφθηκα, μτχ. εκκολαπτόμενος*) *μετβ.* **1.** *βιολ.* გამოჩეკა; *გადატ.* **2.** მომწიფება, გაჩენა, დაბადება.

εκκόλαψη η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** *βιολ.* გამოჩეკა; **2.** *გადატ.* მომწიფება, გაჩენა, დაბადება.

εκκρεμές το **1.** *φυσ.* ქანქარა; **2.** ქანქარიანი საათი.

εκκρεμής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ -ή*) გადაუჭრელი, დაუსრულებელი, მოუგვარებელი.

εκκρεμότητα η **1.** გადაუჭრელობა, დაუსრულებლობა, გადაუწყვეტელობა (საქმის, საკითხის); **2.** გადაუჭრელი პრობლემა, მოუგვარებელი საქმე, გადაუწყვეტელი საკითხი.

εκκρεμώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *μετβ.* გადაუჭრელობა, დაუსრულებლობა, გადაუწყვეტელობა (საქმის, საკითხის): *χιλιάδες δικαστικές υποθέσεις ~ούν* ათასობით სასამართლო საქმე ითხოვს დასრულებას.

έκκριμα το *φυσιολ.* გამონაყოფი, გამონაეონი, სეკრეტი.

εκκρίνω (*αόρ. εξέκρινα, αόρ. παθ. εκκρίθηκα*) *μετβ., βιολ.* გამოყოფა.

έκκριση η *βιολ.* **1.** გამოყოფა, სეკრეცია; **2.** გამონაყოფი, გამონაეონი, სეკრეტი.

εκκωφαντικός, -ή, -ό გამაყრუებელი, ყურთასმენის წამღები.

εκλαϊκεύω (*αόρ. εκλαΐκευσα, αόρ. παθ. εκλαϊκεύτ(θ)ηκα, μτχ. εκλαϊκευμένος*) *μετβ.* პოპულარიზაცია.

εκλαμβάνω (*αόρ. εξέλαβα, αόρ. παθ. εξελήφθην*) *μετβ., მაღალეფ.* არასწორად გაგება, მცდარად გააზრება.

εκλέγω (*αόρ. εξέλεγα, αόρ. παθ. εκλέχτ(θ)ηκα / εξελέγην, μτχ. εκλεγείς, -είσα, -έν / εκλεγμένος*) *μετβ.* არჩევა, ამორჩევა.

εκλείπω (*αόρ. εξέλιπα, μτχ. εκλιπών, -ούσα, -όν*) *μετβ., მაღალეფ.* **1.** გაქრობა, ამოწურვა; **2.** გარდაცვალება.

έκλειψη η **1.** გაქრობა; **2.** დაბნელება.

εκλεκτικισμός (εκλεκτισμός) ο *φιλοσ., ხელოვნ.-მუ.* ეკლექტიზმი.

εκλεκτικός, -ή, -ό 1. მომთხოვნი, პრეტენზიული, წუნია, მიზეზიანი; 2. *ფილოს., ხელოვნ.-მც.* ეკლექტური, ეკლექტიკური.

εκλέκτορας ο, **-ισσα** η ამომრჩეველი.

εκλεκτός, -ή, -ό 1. საუკეთესო, გამორჩეული, რჩეული; 2. (ο) რჩეული.

εκλεπτύνω (*აόρ. εκλέπτυνα, აόρ. παθ. εκλεπτύνθηκα, μτχ. εκλεπτυσμένος*) *μετβ.* 1. გაწვრილება; 2. *გადატ.* დახვეწა, გაფაქიზება, რაფინირება.

εκλιπαρώ (ε) (*აόρ. εκλιπάρησα*) *μετβ.* თხოვნა, ვედრება.

εκλογέας ο ამომრჩეველი.

εκλογή η 1. არჩევა, არჩევანი; 2. (οι) არჩევნები; 3. რჩეული თხზულებანი, ანთოლოგია.

εκλογικός, -ή, -ό არჩევნების, საარჩევნო; ◊ *αναλογικό ~ό σύστημα* პროპორციული საარჩევნო სისტემა.

έκλυση η *φυσ., χημ.* გამოყოფა.

εκμαγείο το ანაბეჭდი, ტვიფრი, მულაჟი.

εκμάθηση η შესწავლა.

εκμαυλίζω (*აόρ. εκμαύλισα, აόρ. παθ. εκμαυλίστηκα, μτχ. εκμαυλισμένος*) *μετβ.* ცდუნება, გარყვნა, გახრწნა.

εκμεταλλεύομαι (*აόρ. εκμεταλλεύτ(θ)ηκα, μτχ. εκμεταλλευμένος*) *μετβ., αποθ.* 1. სარგებლობა, გამოყენება: ~ *την ευκαιρία* ეიყენებ შანსს; 2. მოპოვება, ათვისება: ~ *την περιοχή* ათვისებ ტერიტორიას; 3. ექსპლუატაცია, გამოყენება: ~ *τους εργάτες / ανήλικα παιδιά* ექსპლუატაციას ეუწევ მუშებს / მოზარდებს; 4. ბოროტად გამოყენება: ~ *την καλοσύνη του* ბოროტად ეიყენებ მის გულკეთილობას.

εκμετάλλευση η (*πληθ. არ χαίν.*) 1. სარგებლობა, გამოყენება; 2. მოპოვება, ათვისება; 3. ექსპლუატაცია, გამოყენება; 4. ბოროტად გამოყენება.

εκμηδενίζω (*აόρ. εκμηδένισα, აόρ. παθ. εκμηδενίστηκα, μτχ. εκμηδενισμένος*) *μετβ., μαθημ.* 1. გაქრობა, ნულამდე დაყვანა; 2. გაქრობა, მოსპობა, განადგურება, ლიკვიდაცია.

εκμυστηρεύομαι (*აόρ. εκμυστηρεύτ(θ)ηκα, μτχ. εκμυστηρευμένος*) *μετβ., αποθ.* მინდობა, განდობა.

εκμυστήρευση η მინდობა, განდობა.

εκνευρίζω (*აόρ. εκνεύρισα / εξενεύρισα, აόρ. παθ. εκνευρίστηκα, μτχ. εκνευρισμένος*) *μετβ.* გაღიზიანება, გაბრაზება, გაღიზიანება.

εκνευρισμός ο გაღიზიანება, გაბრაზება, გაღიზიანება.

εκνευριστικός, -ή, -ό ნერვების ამშლელი, გამაღიზიანებელი, შემაწუხებელი.

έκνομος, -η, -ο *ιურ.* კანონიერი.

εκούσιος, -α, -ο ნებაყოფლობითი.

εκπαίδευση η 1. აღზრდა, სწავლება, განათლება, მომზადება; 2. განათლება, განათლების სისტემა.

εκπαιδευτής ο, **-τρια** η პედაგოგი, მასწავლებელი, აღმზრდელი, მოძღვარი, დამრიგებელი.

εκπαιδευτικός, -ή, -ό 1. სასწავლო, საგანმანათლებლო; 2. (ο/η) მასწავლებელი.

εκπαιδεύω (*აόρ. εκπαίδευσα, აόρ. παθ. εκπαιδεύτ(θ)ηκα, μτχ. εκπαιδευόμενος*) *μετβ.* 1. სწავლება, აღზრდა; 2. გაწვრთნა; 3. განათლების მიცემა.

εκπατρίζομαι (*აόρ. εκπατρίστ(θ)ηκα, μτχ. εκπατρισμένος*) *μετβ., αποθ.* ემი

ერირება, ემიგრაციაში წასვლა, საშშობლოს დატოვება.

εκπέμπω (*აόρ. εξέπεμψα*) *αμετβ., μετβ.* 1. გამოცემა, გამოშვება (სხივების, ენერგიის, ხმის, სუნის); 2. გადმოცემა (ტელევიზიით, რადიოთი).

εκπίπτω (*აόρ. εξέπεσα, μτχ. εκπεσών, -ούσα, -όν / εκπεσμένος*) *αμετβ., მაღალფ.* (+ *γεν. / από* + *αιτ.*) 1. დაკარგვა (თანამდებობის, უფლების): *ο γονέας ~ει από τη γονική μέριμνα* მშობლის უფლებას ართმევენ; 2. *გადატ.* მნეობრივად დაცემა; 3. დაცემა, ვარდნა (ფასების); 4. დაკარგვა, ამოვარდნა: *εξέπεσε ένας στίχος* ერთი სტრიქონი ამოვარდა; 5. დაკლება, გამოკლება (თანხის): *φόρος του ~ει από το συνολικό εισόδημα* გადასახადი საერთო შემოსავალს აკლდება.

εκπλειστηριάζω (*αόρ. εκπλειστηρίασα*) *μετβ.* საჯარო ვაჭრობით, აუქციონზე გაყიდვა.

εκπλειστηρίασμα το საწყისი ფასი (აუქციონზე).

εκπληκτικός, -ή, -ό 1. საოცარი, განსაცვიფრებელი, მოულოდნელი; 2. უჩვეულო, არაჩვეულებრივი, შესანიშნავი.

έκπληκτος, -η, -ο გაოცებული, განცვიფრებული.

έκπληξη η 1. გაოცება, განცვიფრება; 2. სიურპრიზი, მოულოდნელობა.

εκπληρώνω (*αόρ. εκπλήρωσα / εξεπλήρωσα, αόρ. παθ. εκπληρώθηκα, μτχ. εκπληρωμένος*) *μετβ.* მესრულება, აღსრულება.

εκπλήσσω (εκπλήττω) (*αόρ. εξέπληξα, αόρ. παθ. εξεπλάγην*) *μετβ* გაოცება, განცვიფრება.

εκπνέω (*αόρ. εξέπνευσα*) *αμετβ.* 1. ამოსუნთქვა; 2. *მაღალფ.* გარდაცვალება; 3. გასვლა, ამოწურვა (დროის).

εκπνοή η 1. ამოსუნთქვა; *მაღალფ.* 2. გარდაცვალება; 3. *გადატ.* დასასრული.

εκποίηση η 1. *ιურ.* იძულებით გაყიდვა; 2. *გადატ.* გაყიდვა, ღალატი.

εκποιώ (ε) (*αόρ. εκποίησα, αόρ. παθ. εκποιήθηκα, μτχ. εκποιημένος*) *μετβ.* 1. *ιურ.* იძულებით გაყიდვა; 2. *გადატ.* გაყიდვა, ღალატი.

εκπολιτίζω (*αόρ. εκπολίτισα, αόρ. παθ. εκπολιτίστηκα, μτχ. εκπολιτισμένος*) *μετβ.* განათლება, ცივილიზაციის, კულტურის შეტანა.

εκπομπή η 1. *φυσ.* გამოცემა, გამოშვება (სითბოს, სინათლის), გამოსხივება (ენერგიის), გაერცელება (ელექტრომაგნიტური ტალღების); 2. ტელე- ან რადიომაგადაცემა.

εκπονώ (ε) (*αόρ. εκπόνησα, αόρ. παθ. εκπονήθηκα, μτχ. εκπονημένος*) *μετβ.* შექმნა, შემუშავება, დამუშავება.

εκπορεύομαι (*αόρ. εκπορεύθηκα*) *αμετβ., απαθ. მაღალფ.* წარმოშობა, წარმოქმნა, გამომდინარეობა.

εκπορθητής ο დამპყრობელი, ოკუპანტი.

εκπορθώ (ε) (*αόρ. εκπόρθησα / εξεπόρθησα, αόρ. παθ. εκπορθήθηκα, μτχ. εκπορθημένος*) *μετβ.* დაპყრობა, ოკუპაცია.

εκπορνεύω (*αόρ. εκπόρνευσα, αόρ. παθ. εκπορνεύθηκα, μτχ. εκπορνευμένος*) *μετβ., მაღალფ.* 1. მეძავობისკენ ვუბიძგებ, მეძავობას ვაიძულებ; 2. *გადატ.* ერყვნი, ეხრწნი, ელახავ; **-ομαι** მეძავეობას, პროსტიტუციას ვეწევი.

εκπρόθεσμος, -η, -ο ვადაგასული, დაგვიანებული.

εκπρόσωπος ο წარმომადგენელი.

εκπροσωπώ (ε) (*αόρ. εκπροσώπησα, αόρ. παθ. εκπροσωπήθηκα, μτχ. εκπροσωπημένος*) *μετβ* 1. წარმოდ-

გენა, წარმომადგენლობა; 2. *გადატ.* წარმოდგენა, გამოხატვა.

έκπτωση η 1. *მაღალფ.* დაცემა, დაკნინება, დაქვეითება; 2. ფასდაკლება; 3. დაკარგვა, ჩამორთმევა (თანამდებობის, უფლების).

έκπτωτος, -η, -ο უფლებაჩამორთმეული, უფლებადაკარგული, გადაყენებული (თანამდებობიდან).

εκπυρσοκροτώ (ε) (*აბრ. εκπυρσοκρότησα*) *ამეტბ.* აფეთქება, გასროლა.

εκρήγνυμαι (*აბრ. εξερράγην*) *ამეტბ., აპოზ., მაღალფ.* 1. აფეთქება, ამოფრქვევა; *გადატ.* 2. ატყდომა, დაწყება; 3. წონასწორობის დაკარგვა, აფეთქება, გაცხარება.

εκρηκτικός, -η, -ο 1. ფეთქებადი, ასაფეთქებელი; *გადატ.* 2. ფეთქებადი, გულფიცხი; 3. აღმგზნები, გამაღიზიანებელი; 4. (τα) ასაფეთქებელი ნივთიერებები.

έκρηξη η 1. *პირდ., გადატ.* აფეთქება, ამოფრქვევა; 2. *გადატ.* ატყდომა, დაწყება: ~ *πολέμου* ომის დაწყება, ~ *γέλιου* სიცილის წასკდომა.

εκροή η *მაღალფ.* 1. გამოსვლა, დენა, გამოდენა; 2. მესართავი, პირი (მდინარის); 3. გადინება.

εκσκαφέας ο ექსკავატორი.

εκσκαφή η *მაღალფ.* თხრა, ამოთხრა, გათხრა.

εκσπερματίζω (*აბრ. εκσπερμάτισα*) *ამეტბ., მედ.* პოლუცია.

εκσπερμάτιση η *მედ.* პოლუცია.

έκσταση η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. *პირდ., გადატ.* ექსტაზი; 2. *იურ.* ქონების გადაცემა კრედიტორებისთვის.

εκστασιάζομαι (*აბრ. εκστασιάστηκα, მტკ. εκστασιασμένος*) *ამეტბ., აპოზ., პირდ., გადატ.* ექსტაზში ყოფნა.

εκστατικός, -ή, -ό 1. ექსტაზური; 2. *გადატ.* გაოცებული, განცვიფრებული.

εκστομίζω (*აბრ. εκστόμισα*) *მეტბ., მაღალფ.* თქმა, წარმოთქმა, გამოთქმა.

εκστρατεία η 1. ლაშქრობა, გალაშქრება: *αργοναυτική* ~ არგონავტთა ლაშქრობა; 2. კამპანია, მოძრაობა: *προεκλογική* ~ წინასაარჩევნო კამპანია.

εκστρατεύω (*აბრ. εκστράτευσα / εξεστράτευσα*) *მეტბ., პირდ., გადატ.* ბრძოლა, გალაშქრება.

εκσυγχρονίζω (*აბრ. εκσυγχρόνισα, აბრ. παθ. εκσυγχρονίστ(θ)ηκα, მტკ. εκσυγχρονισμένος*) *მეტბ.* მოდერნიზაცია, გათანამედროვება, რეფორმირება.

εκσυγχρονισμός ο მოდერნიზაცია, გათანამედროვება, რეფორმირება.

εκσφενδονίζω (*აბრ. εκσφενδόνισα, აბრ. παθ. εκσφενδονίστηκα, მტკ. εκσφενδονισμένος*) *მეტბ.* 1. შურდულის სროლა; 2. *გადატ.* სროლა, გადაგდება.

έκτακτος, -η/-ος, -ο 1. საგანგებო, რიგგარეშე; 2. დროებითი, შტატგარეშე; 3. შესანიშნავი, საოცარი, არაჩვეულებრივი.

εκταμιεύω (*აბრ. εκταμίευσα, აბრ. παθ. εκταμιεύτηκα, მტკ. εκταμιευμένος*) *მეტბ., მაღალფ.* თანხის გამოტანა (საბანკო ანგარიშიდან).

εκτάριο το ჰექტარი.

έκταση η 1. სივრცე, ფართობი: *δασική* ~ ტყიანი ფართობი; 2. მნიშვნელობა, მასშტაბი: *δόθηκε μεγάλη* ~ *στο θέμα* საკითხს ფართო მასშტაბი მიეცა; 3. ზომა, მოცულობა, მასშტაბი: ~ *των ζημιών* ზარალის მასშტაბი; 4. ხანგრძლივობა: ~ *της συζήτησης* დისკუსიის ხანგრძლივობა; 5. გაშლა: ~ *των χεριών* ხელების გაშლა;

6. *ლინგვ.* სმოენის დაგრძელება (ძველ ბერძნულში); **7.** *მუს.* ინტერვალი; **8.** *ფიზ.* ამპლიტუდა.

εκταφή η ექსგუმაცია, მიწიდან ამოთხრა.

εκτεθειμένος, -η, -ο 1. დაწყობილი, გამოფენილი; **2.** დაუცველი, მიუსაფარი; **3.** სახელგატეხილი; **4.** დაცალებული.

εκτείνω (*აόρ. εξέτεινα, აόρ. παθ. εκτάθηκα / εξετάθην, μτχ. εκτεταμένος*) *μετβ.* **1.** გაშლა (ხელების); **2.** გავრცელება, გადაჭიმვა (ტერიტორიის); **3.** *μτχ.* ვრცელი, ფართო: *εκτεταμένη μελέτη* ვრცელი გამოკვლევა.

εκτέλεση η **1.** შესრულება, განხორციელება; **2.** სიკვდილით დასჯა; **3.** მოსპობა, განადგურება; **4.** *მუს.* შესრულება.

εκτελεστής ο, **-τρια** η **1.** შემსრულებელი, აღმსრულებელი; **2.** ჯალათი; **3.** მკვლელი; **4.** *მუს.* შემსრულებელი.

εκτελεστικός, -ή, -ό აღმასრულებელი.

εκτελώ (ε) (*αόρ. εκτέλεσα / εξετέλεσα, αόρ. παθ. εκτελέστ(θ)ηκα / εξετελέσθην, μτχ. εκτελεσθείς, -είσα, -έν / εκτελεσμένος*) *μετβ.* **1.** შესრულება, განხორციელება: ~ *εντολή* ბრძანებას ვასრულებ; **2.** *მუს.* შესრულება; **3.** სიკვდილით დასჯა; **4.** მოკვლა; ◊ ~ *χρέη* დროებით ვასრულებ ვინმეს მოვალეობას.

εκτελωνίζω (*αόρ. εκτελώνισα, αόρ. παθ. εκτελωνίστηκα, μτχ. εκτελωνισμένος*) *μετβ.* განბაჟება.

εκτελωνιστής ο, **-τρια** η მებაჟე.

εκτενής, -ής, -ές (*γεν. -ούς. πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) დაწერილებითი, დეტალური, ვრცელი, ფართო.

εκτεταμένος, -η, -ο 1. ვრცელი, ფართო; **2.** ხანგრძლივი.

εκτίμηση η **1.** *Ιστ., გადატ.* მეფასება: ~ *έργου τέχνης* ხელოვნების ნაწარმოების შეფასება; **2.** პატივისცემა: *με* ~ პატივისცემით (წერილის ბოლოს).

εκτιμητής ο შემფასებელი, დამფასებელი.

εκτιμώ (α) (*αόρ. εκτίμησα, αόρ. παθ. εκτιμήθηκα, μτχ. εκτιμημένος*) *μετβ.* **1.** პატივისცემა; **2.** *Ιστ., გადატ.* მეფასება.

εκτινάσσω (*αόρ. εκτίναξα, αόρ. παθ. εκτινάχτηκα, μτχ. εκτιναγμένος*) *μετβ.* **1.** *Ιστ., გადატ.* სროლა, გადაგდება; **2.** *გადატ.* გაზრდა.

εκτίνω (εκτίω) (*αόρ. εξέτισα*) *μετβ.* ვალის გადახდა, გასტუმრება.

εκτομή η *მაღალფ.* **1.** მოკვეთა, ამპუტაცია; **2.** დასაჭურისება, კასტრაცია, დაკოდვა.

εκτονώνω (*αόρ. εκτόνωσα, αόρ. παθ. εκτονώθηκα, μτχ. εκτονωμένος*) *μετβ.* **1.** შესუსტება, შემსუბუქება, განმუხტვა; **2.** *გადატ.* განმუხტვა, დაცლა (ემოციებისგან); **3.** *ფიზ.* განმუხტვა.

εκτόνωση η **1.** შესუსტება, შემსუბუქება, განმუხტვა; **2.** *გადატ.* განმუხტვა, დაცლა (ემოციებისგან); **3.** *ფიზ.* გაფართოება (აირის).

εκτόξευση η **1.** სროლა, ტყორცნა, გაშვება; *გადატ.* **2.** უეცარი ზრდა; **3.** ამოფრქვევა, ამონთხევა (ემოციების).

εκτοξεύω (*αόρ. εκτόξευσα, αόρ. παθ. εκτοξεύτ(θ)ηκα, μτχ. εκτοξευμένος*) *μετβ.* **1.** სროლა, ტყორცნა: ~ *βλήματα* ყუმბარებს ესვრი; **2.** გაშვება: ~ *ένα διαστημόπλοιο* კოსმოსურ ხომალდს ვუშვებ; *გადატ.* **3.** უეცარი ზრდა: *εκτοξεύθηκαν οι τιμές* ფასები აეარდა.

εκτοπίζω (*αόρ. εκτόπισα, αόρ. παθ. εκτοπίστ(θ)ηκα, μτχ. εκτοπισμένος*) *μετβ.* გაგდება, გაძევება.

έκτος, -η, -ο 1. მეექვსე; 2. მეექვსედი: *τα δύο ~α* ორი მეექვსედი.

εκτός *πρόθ., ἀλαλητ.* 1. (+ *γεν.*) გარეთ, მიღმა: *βρίσκεται ~ Αθηνών* იგი ათენში არ იმყოფება, *~ τόπου και χρόνου* დროსა და სივრცის მიღმა; 2. (+ *από*) გარდა: *κανένας ~ από σένα* შენს გარდა არავინ; ◊ *~ αν* თუ არ, *~ απροόπτου* თუ რაიმე გაუთვალისწინებელი არ მოხდა, *~ νόμου* უკანონო.

έκτοτε *επίρρ. ἀλαλητ.* მას შემდეგ.

εκτρέπω (*αόρ. εξέτρεψα, αόρ. παθ. εκτράπηκα / εξετράπηκα*) *μετβ., Ιστ., გადატ.* გზიდან გადავახვევინებ, მიმართულებას ვაცდევინებ; **-ομαι** უწესოდ, უზრდელად ვიქცევი.

εκτρέφω (*αόρ. εξέθρεψα*) *μετβ., Ιστ., გადატ.* გამოკვება, გამოზრდა.

εκτροπή η 1. *ტექ.* გადახრა, გადაწევა, გადახვევა; 2. *გადატ.* გადატრიალება.

εκτροχιάζω (*αόρ. εκτροχίασα, αόρ. παθ. εκτροχιάστηκε, μτχ. εκτροχιασμένος*) *μετβ.* რელსებიდან გადავაგდებ; **-ομαι** 1. რელსებიდან გადავეყარები; 2. თავს გაედიყარ, თავს ავიმშვებ, გაეთავხედდები.

έκτρωμα το 1. მუცელს მოწყვეტილი; *გადატ.* 2. დღენაკლული, უდღეური; 3. გადაგვარებული, მახინჯი, გონჯი.

έκτρωση η *მედ.* მუცლის მოწყვეტა, მოშლა, აბორტი.

εκτυλίσσω (*αόρ. εκτύλιξα, αόρ. παθ. εκτυλίχθηκα*) *μετβ., ἀλαλητ.* მიმდინარეობა, განვითარება.

εκτυπώνω (*αόρ. εκτύπωσα, αόρ. παθ. εκτυπώθηκα, μτχ. εκτυπωμένος*) *μετβ.* ბეჭდვა.

εκτύπωση η ბეჭდვა.

εκτυπωτής ο 1. მბეჭდავი, საამწყობო საამქროს მუშა; 2. პრინტერი.

εκτυπωτικός, -ή, -ό 1. ბეჭდვის; 2. (τα) ბეჭდვის ხარჯები.

εκτυφλωτικός, ή, -ό 1. დამაბრმავებელი; 2. *გადატ.* დამაბრმავებელი, თვალისმომჭრელი.

εκφαυλίζω (*αόρ. εξεφαύλισα, αόρ. παθ. εκφαυλίστ(θ)ηκα, μτχ. εκφαυλισμένος*) *μετβ.* გარყვნა, გახრწნა.

εκφορά η 1. გამოთქმა, გამოხატვა (აზრის, თვალსაზრისის, შეხედულების); 2. გამოტანა, გამოსვენება: *η ~ του νεκρού* მიცვალებულის გამოსვენება; 3. *ლინგვ.* გამოთქმა, არტიკულაცია.

εκφράζω (*αόρ. εξέφρασα, αόρ. παθ. εκφράστ(θ)ηκα, μτχ. εκφρασμένος*) *μετβ. Ιστ., გადატ.* გამოვხატავ, გამოვთქვამ, გამოვავლენ (აზრს, ფიქრს, სურვილს, გრძნობას): *~ τη γνώμη μου / πικρία /τη λύπη μου* ჩემს აზრს / გულისტკივილს / წუხილს გამოვთქვამ; **-ομαι** აზრს გამოვთქვამ, ჩემს თავს გამოვხატავ: *ο καλλιτέχνης ~εται μέσα από τα έργα του* ხელოვანი თავისი ქმნილებებით გამოხატავს თავს.

έκφραση η 1. *Ιστ., გადატ.* გამოხატვა, გამოთქმა, გამოვლენა, წარმოჩენა, გამომეღავნება (აზრის, ფიქრის, სურვილის, გრძნობის): *ελευθερία ~ς της γνώμης* აზრის თავისუფლება; 2. გამომეტყველება: *ειρωνική ~* ირონიული გამომეტყველება; 3. ნიშანი, გამოხატულება: *αυτή η απεργία αποτελεί την ~ της λαϊκής δυσαρέσκειας* ეს გაფიცვა

ხალხის უკმაყოფილების გამოხატულებაა; 4. ფრაზა, გამოთქმა, გამონათქვამი.

εκφραστής ο, **-τρια** η გამომხატველი, წარმომადგენელი.

εκφραστικός, -ή, -ό 1. გამოხატვის, გამოსახვის, გამომსახველობითი; 2. მეტყველი, გამომსახველი, გამომხატველი, ექსპრესიული; 3. (η) გამომსახველობითი საშუალებები, მხატვრული ხერხები.

εκφραστικότητα η გამომხატველობა, ექსპრესიულობა.

εκφυλίζω (*აბრ. εκφύλισα, აბრ. παθ. εκφυλίστ(θ)ηκα. μτχ. εκφυλισμένος*) *μετβ.* 1. გადაგვარება, გადაჯიშება; 2. გადაგვარება, დეგრადაცია: *εκφυλισμένη γενιά* გადაგვარებული თაობა; 3. შეცელა: *η επανάσταση εκφυλίστηκε* რევოლუციამ სახე იცვალა; 4. დაცხრომა (სნეულების და სხვ.): *η αρρώστια εκφυλίστηκε* სნეულება დაცხრა.

έκφυλος, -η, -ο 1. გადაგვარებული, გადაჯიშებული, დეგრადირებული; 2. უზნეო, მზედაცემული, გარყვნილი, თავაშვებული, აღვირახსნილი; 3. (ο) უზნეო, აღვირახსნილი ადამიანი.

εκφώνηση η საჯაროდ გამოცხადება, განცხადება.

εκφωνητής ο, **-τρια** η 1. გამომცხადებელი; 2. დიქტორი, ტელე- და რადიოგადაცემათა წამყვანი.

εκφωνώ (ε) (*αόρ. εκφώνησα, αόρ. παθ. εκφωνήθηκα, μτχ. εκφωνημένος*) *μετβ.* საჯაროდ გამოცხადება, განცხადება.

εκχριστιανίζω (*αόρ. εκχριστιάνισα, αόρ. παθ. εκχριστιανίστηκα, μτχ. εκχριστιανισμένος*) *μετβ.* გაქრისტიანება.

εκχριστιανισμός ο გაქრისტიანება.

εκχύλισμα το 1. ნაწური, ნაყური; 2. *ქიმ.* ექსტრაქტი.

εκχώρηση η *იურ.* გადაცემა (უფლების, ქონების).

εκχωρώ (*αόρ. εκχώρησα, αόρ. παθ. εκχωρήθηκα, μτχ. εκχωρημένος*) *μετβ.. იურ.* დათმობა, გადაცემა (უფლების, ქონების).

έλαιο το 1. ზეითუნის ზეთი; 2. ზეთი.

ελαιογραφία η ზეთის საღებავით შესრულებული ფერწერული ტილო.

ελαιόδεντρο (ελιόδεντρο) το ზეთისხილის ხე.

ελαιόλαδο το (*πληθ. არ გააჩნია*) ზეითუნის ზეთი.

ελαιοπαραγωγή η 1. ზეთის წარმოება; 2. ზეთისხილის მოსავალი.

ελαιοπαραγωγός ο/η ზეთისხილის ან ზეთის მწარმოებელი (პიროვნება ან გეოგრაფიული პუნქტი).

ελαιοτριβείο (λιοτριβειό / λιοτρίβι) το ზეითუნის ზეთის სახდელი (საწარმო ან ქარხანა).

ελαιώνας ο ზეთისხილის ჭალა, პლანტაცია.

έλασμα το 1. *ტექ.* ლითონის ფირფიტა; 2. *ბოტ.* ფოთლის ბრტყელი ზედაპირი.

ελάσσων, -ων, -ον *მაღალფ.* 1. მომცრო, ნაკლები; 2. ნაკლებად მნიშვნელოვანი, მეორეხარისხოვანი; ◊ *~ κλίμακα* მინორული გამმა, *~ συγχορδία* მინორული აკორდი.

ελαστικός, -ή, -ό 1. დრეკადი, მოქნილი, ელასტიკური, ჭიმვადი; 2. *გადატ.* მოქნილი, მოხერხებული, გაქნილი; 3. დამყოლი, უპრინციპო; 4. (το) კაუჩუკი, რეზინი; 5. (τα) საბურავები.

ελαστικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. დრეკადობა, მოქნილობა, ელასტიკურობა, ჭიმვადობა; 2. *გადატ.*

მოქნილობა, მოხერხებულობა, გაქნილობა.

ελάτινος, -η, -ο ნაძვის, ნაძვისა.

έλατο (ελάτι) το (έλατος ο, ελάτη η) ნაძვი, ნაძვის ხე.

ελατόξυλο το ხის მასალა.

ελατόπισσα η (*πληθ. არ გააჩნია*) ფისი.

ελάττωμα το ნაკლი, დეფექტი, ხარვეზი, ნაკლოვანება, წუნი.

ελαττωματικός, -ή, -ό ნაკლული, დეფექტური, ნაკლოვანი, წუნიანი.

ελαττώνω (*აόρ. ελάττωσα, αόρ. παθ. ελαττώθηκα, μτχ. ελαττωμένος*) *μετβ.* შემცირება.

ελάττωση η შემცირება, დაქვეითება.

ελάφι (λάφι) το ირემი.

ελαφρόμυαλος, -η, -ο არასერიოზული, ჭკუამხიარული.

ελαφρόπετρα η პემზა, მინქაფა.

ελαφρός, -ιά, -ό (αλαφρός, ελαφρύς) 1. *ჰირდ., გადატ.* მსუბუქი; 2. მსუბუქი, პაეროვანი; 3. არასერიოზული, მედაპირული, მსუბუქი ჟანრის; 4. *სამხ.* მცირე ზომის, მსუბუქი.

ελαφρότητα η 1. სიმსუბუქე; *გადატ.* 2. არასერიოზულობა, ქარაფშუტობა; 3. თავშეუკავებლობა.

ελαφρυντικός, -ή, -ό 1. შემამსუბუქებელი; 2. (το) *იურ.* შემამსუბუქებელი გარემოება, გამართლება.

ελαφρώνω (αλαφρώνω, ελαφρύνω) (*αόρ. ελάφρωσα, αόρ. παθ. ελαφρώθηκα, μτχ. ελαφρωμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. შემსუბუქება; 2. *გადატ.* შემსუბუქება, გაქარვება, შემცირება: ~ *τη θλίψη / τον πόνο κάποιου* ვუქარვებ დარდს / ვუმსუბუქებ ტკივილს; 3. დასვენება, (სულიერი) სიმძიმის მოშორება: *εξομολογήθηκε και ελάφρωσε η καρδιά του* აღსარება თქვა და გულზე მოეშვა.

ελαχιστοποίηση η მინიმალიზაცია, მინიმუმამდე დაყვანა.

ελαχιστοποιώ (ε) (*αόρ. ελαχιστοποίησα, παθ. ελαχιστοποιούμαι, αόρ. παθ. ελαχιστοποιήθηκα, μτχ. ελαχιστοποιημένος*) *μετβ.* მინიმალიზაცია, მინიმუმამდე დაყვანა.

ελάχιστο το მინიმუმი, მინიმალური რაოდენობა; ◊ *το ~ (κατ'ελάχιστον)* სულ მცირე, სულ ცოტა, *τουλάχιστον* მინიმუმ, თუნდაც, სულ ცოტა მაინც.

ελάχιστος, -η, -ο 1. უმცირესი, ოდნაეი, ერთი ბეწვა; 2. მინიმალური; 3. *გადატ.* უმნიშვნელო; **ελάχιστα** *επίρρ.* ოდნავ.

Ελβετός ο, **-ίδα** η შვეიცარიელი.

ελεγεία η ელეგია.

ελεγκτής ο კონტროლიორი, რევიზორი, ინსპექტორი, დისპეტჩერი.

έλεγχος ο 1. შემოწმება, კონტროლი: ~ *εισιτηρίων* ბილეთების კონტროლი; 2. *გადატ.* მოთოკვა, კონტროლი: ~ *των αισθημάτων* გრძნობების მოთოკვა; 3. ზედამხედველობა; ◊ ~ *προόδου* მოსწავლის მოსწრების ჟურნალი, *υπό ~ο* კონტროლის ქვეშ.

ελέγχω (*αόρ. έλεγξα, αόρ. παθ. ελέγχθηκα, μτχ. ελεγμένος*) *μετβ.* 1. შემოწმება, გაკონტროლება, რევიზია, ინსპექცია; 2. მოთოკვა, გაკონტროლება: ~ *την κατάσταση* ვაკონტროლებ სიტუაციას; 3. ზედამხედველობა: *οι γονείς ~ουν τα παιδιά τους* მშობლები ზედამხედველობას უწევენ თავის შვილებს; **-ομαι** სინდისი მქენჯნის.

ελεεινός, -ή, -ό 1. საცოდავი, საბრალო, ბეჩავი; 2. მწირი, ღატაკი, უბადრუკი; 3. საძაგელი, უვარგისი.

έλεος το (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) 1. სიბრალული, გულმოწყალება, თანაგრძნობა, დანდობა: *τον χτύπησε χωρίς ~* დაუნდობლად დაარტყა; 2. მოწყალება, სამოწყალო; 3. *επιφών.* შემიბრალეთ!: *~, Χριστιανοί!* შემიბრალეთ, ქრისტიანებო! ◊ *δεν έχει ~* დაუნდობელია.

ελευθερία (λευτεριά, ελευτεριά) η თავისუფლება, დამოუკიდებლობა; ◊ *~ του λόγου / του τύπου / της επιλογής / θρησκευτική / δράσης* სიტყვის / პრესის / არჩევანის / რელიგიური აღმსარებლობის / მოქმედების თავისუფლება, *καλή λευτεριά!* კარგ მშობიარობას გისურვებ!

ελευθεριότητα η უბნეობა, თავაშვებულობა.

ελεύθερος, -η, -ο (λεύτερος, ελεύτερος) 1. თავისუფალი, დამოუკიდებელი; 2. ნებაყოფლობითი; 3. დაუქორწინებელი, უცოლო: *είστε ~ ή παντρεμένος;* დაუქორწინებელი ხართ თუ დაქორწინებული? 4. თავისუფალი, ცარიელი: *είναι ~ο το κάθισμα;* თავისუფალია სკამი? 5. უფასო: *η είσοδος είναι ~η* შესვლა უფასოა; 6. ნებადართული: *είναι ~ο το κυνήγι;* ნებადართულია ნადირობა? ◊ *~ χρόνος* თავისუფალი დრო, *~η αγορά* თავისუფალი ბაზარი, *~ στίχος* თეთრი ლექსი.

ελευθερώνω (*აბრ. ελευθέρωσα, აბრ. παθ. ελευθερώθηκα, მტკ. ελευθερωμένος*) *მეტბ.* 1. განთავისუფლება, თავისუფლების მინიჭება; 2. განტვირთვა, რაიმე სიმძიმის ან მოვალეობისაგან განთავისუფლება; 3. გამოხსნა (ვალიდან); **-ομαι** 1. ვთავისუფლდები; 2. ვმშობიარობ; ◊ *~ τις πμές* ფასების განთავისუფლება.

ελευθέρωση η 1. განთავისუფლება, თავისუფლების მინიჭება; 2. მშობიარობა.

ελευθερωτής ο, **-τρια (-τρα)** η განმათავისუფლებელი (ადამიანი).

έλευση η ჩამოსვლა, მოსვლა, მისვლა.

ελέφαντας ο სპილო.

ελεφαντόδοντο το 1. სპილოს ეშვი; 2. სპილოს ძვალი.

ελεώ (ε) (*აბრ. ελέησα, παθ. ελεούμαι, აბრ. παθ. ελεώθηκα, მტკ. ελεημένος*) *მეტბ.* 1. თანაგრძნობა, შეცოდება, შებრალება; 2. მოწყალების, გასაკითხის გაცემა, გაღება; ◊ *Κύριε ελέησον!* უფალო შემიწყალე!

ελιά η 1. ზეთისხილის ხე; 2. ზეთისხილი (ნაყოფი); 3. ხალი; 4. ჯირკვალი.

ελιγμός ο 1. ზიგზაგისებური მოძრაობა, კლაკნა; 2. ლავირება, მანევრირება; 3. კლაკნილი, ხვეული; 4. *ბღე., სამხ.* მანევრი.

έλικας ο (**έλιγκας** ο, **έλικα** η) *ტექ.* ხრახნი, პროპელერი; 2. *ბოტ.* ულვაში; 3. *ანატ.* ყურის ნიჟარის ხვეული; 4. *არქიტექ.* ხვია.

ελικοειδής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) 1. ხვეული, ხრახნისებრი, სპირალური; 2. მიხვეულ-მოხვეული; **ελικοειδώς** *επίρρ* სპირალურად.

ελικόπτερο το ვერტმფრენი.

ελίσσομαι (*აბრ. ελίχθηκα*) *ამეტბ., აποθ.* 1. ტრიალი, ბრუნვა; 2. კლაკნა, გრეხა; 3. ლავირება; 4. *სამხ.* მანევრირება.

ελίτ η ელიტა.

έλκηθρο το მარხილი, ციგა.

έλκος το *მედ.* წყლული.

ελκτικός, -ή, -ό მიმზიდველი, გამწვევი.

ελκυστικός, -ή, -ό მომხიბვლელი, მომაჯადოებელი, მიმზიდველი.

ελκυστικότητα η მომხიბლაობა, მიმზიდველობა.

ελκύω (*აόρ. έλκυσα, აόρ. παθ. ελκύστηκα*) *μετβ.* **1.** *Ιατρ., გადატ.* მიზიდვა, მოხიბლვა; **2.** გამოწვევა, მიპყრობა.

έλκω (*παρατ. είλκα*) **1.** თრევა, წათრევა; **2.** *გადატ.* მიზიდვა.

έλλειμμα το **1.** *ეკონ.* დეფიციტი; **2.** დანაკლისი, ნაკლებობა.

ελλειμματικός, -ή, -ό დეფიციტური, ნაკლული.

ελλειπτικός, -ή, -ό 1. არასრული, ნაკლული; **2.** ელიფსური; **3.** *γραμ.* ~ *πρόταση* უსრული წინადადება, ~*ό ρήμα* ფორმანაკლული ზმნა.

έλλειψη η **1.** დეფიციტი, არარსებობა, უკმარობა; **2.** არასრულყოფილება, ნაკლი, ნაკლოვანება; **3.** *γραμ.* ფორმანაკლულობა, უსრულობა (წინადადების); **4.** ელიფსი.

Έλληνας ο, **-ίδα** η ბერძენი.

ελληνικός, -ή, -ό ბერძნული.

ελληνιστής ο, **-τρια** η ელინისტი, ბერძნული ენისა და ლიტერატურის მკვლევარი.

ελληνιστικός, -ή, -ό ელინისტური.

ελληνόγλωσσος, -η, -ο ბერძნულენოვანი.

ελληνολάτρης ο, **-ισσα** η ელინოფილი.

ελληνομάθεια η ბერძნული ენის ცოდნა.

ελληνόφιλος, -η, -ο ფილელინი.

ελλιπής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) **1.** არასრული, დაუსრულებელი, ნაკლული; **2.** არასაკმარისი, არასრულყოფილი, უკმარი; **3.** *γραμ.* ~*ή ρήματα* ფორმანაკლული ზმნები.

έλλογος, -η, -ο 1. ლოგიკური; **2.** წინდახედული, გონიერი.

έλξη η **1.** თრევა, გაქაჩვა, წათრევა, ზიდვა; **2.** *გადატ.* მომხიბლაობა, მიმზიდველობა; **3.** მიზიდულობა: *μαγνητική* ~ მაგნიტური მიზიდულობა.

ελονοσία η მალარია, ციება.

έλος το ჭაობი.

ελπίδα η **1.** იმედი, მოლოდინი, სასოება; **2.** შანსი.

ελπιδοφόρος, -α, -ο დამაიმედებელი.

ελπίζω (*αόρ. ήλπισα*) იმედის, მოლოდინის ქონა, იმედოვნება (ვიმედოვნებ), იმედის დამყარება, იმედით ყოფნა: ~ *όλα να πάνε καλά* იმედი მაქვს, რომ ყველაფერი კარგად იქნება.

εμβάζω (*θηλυκ. ενεστ.*) ფულის გადაგზავნა, გადარიცხვა.

εμβάθυνση η ჩაღრმავება.

εμβαθύνω (*αόρ. εμβάθυνα*) *αμετβ.* ჩაღრმავება.

έμβασμα το ფულადი გზავნილი, ფულის გადარიცხვა.

εμβατήριο το მარში.

εμβέλεια η მოქმედების რადიუსი, ფრენის მანძილი (ჭურვის), რადიოგადაცემის მანძილი.

έμβιος, -α, -ο ცოცხალი.

έμβλημα το **1.** ემბლემა, სიმბოლო; **2.** გერბი; **3.** დევიზი.

εμβολέας ο **1.** დგუში; **2.** *ναύθ.* ზუმბა.

εμβολή η **1.** *βλ.* შეტაკება (ხომალდების); **2.** ტარანი; **3.** *მედ.* ემბოლია.

εμβολιάζω (*αόρ. εμβολίασα, αόρ. παθ. εμβολιάστηκα, μτχ. εμβολιασμένος*) *μετβ.* **1.** აცრა; **2.** დამყნობა.

εμβολιασμός ο **1.** აცრა; **2.** მყნობა.

εμβόλιο το **1.** *მედ.* ვაქცინა; **2.** *ბოტ.* სამყენი.

έμβρυο το **1.** *βιολ.* ჩანასახი, ემბრიონი; **2.** *გადატ.* ჩანასახი.

εμετικός, -ή, -ό 1. პირსასაქმებელი, გულის ასარევი; **2.** *გადატ.* გულის ამრევი, ამაზრზენი.

εμετός ο **1.** ღებინება, გულის არევა; **2.** *გადატ.* გულისრევა, ზიზღი.

εμίρης ο ემირი.

εμμένω (*αόρ. ενέμεινα*) *αμετβ.* (+*σε*) თავისის გატანა, დაჟინებით მოთხოვნა, საკუთარი შეხედულებების ან აზრების გატანა.

έμμεσος, -η, -ο 1. ირიბი, არაპირდაპირი; **2.** (το) *γραμ.* *~ο αντικείμενο* ირიბი დამატება; **έμμεσα, εμμέσως** *επίρρ.* ირიბად, არაპირდაპირად.

έμμετρος, -η, -ο გარითმული.

έμμηνα τα (**εμμηνόρροια** η) *φυσιολ.* მენსტრუაცია, თვიური.

εμμηνόπαυση η *მედ.* მენოპაუზა, მენსტრუაციის შეწყვეტა.

έμμισθος, -η, -ο დაქირავებული, ანაზღაურებული, ანაზღაურებადი.

εμμονή η დაჟინება, სიმტკიცე.

έμμονος, -η, -ο დაჟინებული, მტკიცე; ◊ *~η ιδέα* აკეიატებული აზრი; **έμμονα / εμμονώς** *επίρρ.* დაჟინებულად, მტკიცედ.

εμπάθεια η მიკერძოება, არაკეთილმოსურნეობა.

εμπαθής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) მიკერძოებული, არაკეთილგანწყობილი, არაკეთილმოსურნე.

εμπαιγμός ο **1.** დაცინვა, მასხარად აგდება, გამასხარავება; **2.** მოტყუება, თაღლითობა.

εμπεδώνω (*αόρ. εμπέδωσα, αόρ. παθ. εμπεδώθηκα, μτχ. εμπεδωμένος*) *μετβ.* განმტკიცება, გამყარება.

εμπέδωση η განმტკიცება, გამყარება, დამყარება.

εμπειρία η გამოცდილება, პრაქტიკა, პრაქტიკული ცოდნა.

εμπειρικός, -ή, -ό 1. ემპირიული, გამოცდილი; **2.** *φιλοσ.* ემპირიული.

εμπειρογνώμονας ο მცოდნე, ექსპერტი.

έμπειρος, -η, -ο გამოცდილი.

εμπιστεύομαι (*αόρ. εμπιστεύ(θ)ηκα, μτχ. εμπιστευμένος*) *μετβ., αποθ.* **1.** ენდობი: *τον ~ τυφλά* ბრმად ენდობი; **2.** ვანდობ, ვუმიარებ: *εμπιστεύηκε τον πόνο της* თავისი ტკივილი გაუმიარა.

εμπιστευτικός, -ή, -ό 1. საიდუმლო, კონფიდენციალური; **2.** საპატიო: *~ή θέση* საპატიო ადგილი.

έμπιστος, -η, -ο 1. სანდო, ერთგული, საიმედო; **2.** დაახლოებული პირი.

εμπιστοσύνη η ნდობა; ◊ *ψήφος ~ης* ნდობის ვოტუმი.

έμπλαστρο το სალბუნი.

εμπλέκω (*αόρ. ενέπλεξα, αόρ. παθ. ενεπλάκη*) *μετβ.* გადახლართვა, გარევა, გაბმა; **-ομαι** გარევა, გახლართვა, გაბმა.

εμπλοκή η **1.** გადახლართვა, დახლართვა, გარევა, გაბმა, გართულება; **2.** მონაწილეობა; **3.** *სამხ.* ბრძოლის დაწყება; **4.** *ტექ.* ჩაჭედვა.

εμπλουτίζω (*αόρ. εμπλούτισα, αόρ. παθ. εμπλουτίστηκα, μτχ. εμπλουτισμένος*) *μετβ., μόρφ., γεωλ.* გამდიდრება.

εμπλουτισμός ο **1.** გამდიდრება; **2.** განოყიერება.

έμπνευση η შთაგონება, მხატვრული ჩანაფიქრი.

εμπνευσμένος, -η, -ο შთაგონებული, გულში ჩამწვდომი.

εμπνευστής ο, **-τρια** η სულისჩამდგმელი, ინსპირატორი.

εμπνευστικός, -ή, -ό აღმაფრთოვანებელი, მთამაგონებელი.

εμπνέω (*აόρ. ενέπνευσα, აόρ. παθ. εμπνεύστηκα, μτχ. εμπνευσμένος*) *μετβ.* მთაგონება, გრძნობების გამოწვევა.

εμποδίζω (*αόρ. εμπόδισα, αόρ. παθ. εμποδίστηκα, μτχ. εμποδισμένος*) *αμετβ.* ხელის შეშლა, დაბრკოლება, შეფერხება.

εμπόδιο το დაბრკოლება, წინააღმდეგობა, ხელის შეშლა, გართულება, სირთულე; ◊ *κάθε ~ για καλό* ზოგი ჭირი მარგებელია.

εμπόδιση η დაბრკოლება, ბღუდე, წინააღმდეგობა, ხელის შეშლა.

εμποδιστής ο, **-τρια** η *სპორტ.* სპორტსმენი, რომელიც ასპარეზობს დაბრკოლებებით სირბილში.

εμπόλεμος, -η, -ο 1. ომში ჩართული, საომარი, საომარ მდგომარეობაში მყოფი, საბრძოლო; 2. (οι) მოწინააღმდეგე, მეომარი მხარეები.

εμπόρευμα το საქონელი (სავაჭრო).

εμπορεύομαι (*αόρ. εμπορεύτ(θ)ηκα*) *μετβ., αμετβ., αποθ.* 1. ვაჭრობა, სავაჭრო საქმიანობის წარმოება; 2. *გადატ.* სპეკულირება, ბოროტად გამოყენება.

εμπορία η 1. ვაჭრობა; 2. ვაჭრის პროფესია.

εμπορικός, -ή, -ό 1. სავაჭრო, კომერციული; 2. (το) სამრეწველო საქონლის მაღაზია, საგალანტერეო მაღაზია.

εμπόριο το 1. ვაჭრობა, კომერცია, ბიზნესი; 2. *გადატ.* გამოყენება, ვაჭრობა; ◊ *~ λευκής σαρκός* სხეულით ვაჭრობა.

έμπορος ο ვაჭარი, მოვაჭრე, კომერსანტი, გადამყიდველი.

εμποτίζω (*αόρ. εμπότισα, αόρ. παθ. εμποτίσθηκα, μτχ εμποτισμένος*) *μετβ.* 1. გაჟღენთა, გაჯერება; 2. *გადატ.* იდეებით გაჟღენთა, გამსჭვალვა.

έμπρακτος, -η, -ο საქმით დამტკიცებული, ჭეშმარიტი.

εμπρησμός ο ცეცხლის წაკიდება, ცეცხლის გაჩენა.

εμπρηστής ο, **-τρια** η *Ιορδ., გადატ.* ცეცხლის წამკიდებელი, გამჩაღებელი.

εμπριμέ *άκλ* ბაგიკა, მოხატული ქსოვილი.

εμπρόθεσμος, -η, -ο დროული, დროულად შესრულებული.

εμπρός (μπρος) *επίρρ.* 1. წინ, წინაშე: *προχωρείτε ~, παρακαλώ!* წინ წაიწიეთ, გეთაყვა; 2. წინასწარ: *πληρώνω ~* წინასწარ ვიხდი; 3. შედარებით: *~ στη φίλη της φαίνεται έξυπνη* თავის მეგობართან შედარებით ჭკვიანი ჩანს; 4. გისმენთ! (სატელეფონო საუბრისას): *ναι, ~, ποιος είναι;* დიახ, გისმენთ, რომელი ბრძანდებით? 5. (წამაქეზებელი შეძახილი) წინ! დაიწყეთ! განაგრძეთ! *~ γράφετε!* დაიწყეთ წერა! ◊ *από δω κι ~* დღეიდან, ამ წუთიდან, *μπρος-πίσω* წინ და უკან.

εμπύρετος, -η, -ο სიცხიანი.

εμπύρευμα το *ამხ.* ფალია, ამნთები, კაფსული.

εμφαίνω (*მხოლოდ ενεστ.*) *μετβ.* დადასტურება, დამოწმება.

εμφανής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) აშკარა, ცხადი, თვალსაჩინო; **εμφανώς** *επίρρ.* აშკარად.

εμφανίζω (*αόρ. εμφάνισα, αόρ. παθ. εμφανίστηκα, μτχ. εμφανισμένος*) *μετβ.* 1. გამოჩენა, გამოაშკარავება, ჩვენება; 2. წარდგენა; 3. *ფოტ.* გამეღავ-

ნება; **-ομαι** გამოჩენა, გამოცხადება, გაჩენა, წარდგენა.

εμφάνιση η **1.** გამოჩენა; **2.** გარეგნობა, გარეგნული სახე; **3.** *ფოტ.* გამქღავნება; ◊ ***κάνω την ~ μου (κάπου)*** გამოეჩნდები (სადმე).

εμφανίσιμος ο გამოსაჩენი, კარგი შესახედაობის.

έμφαση η ყურადღების გამახვილება, ხაზგასმა, აქცენტირება.

εμφιαλώνω (*აόր. εμφιάλωσα, აόր. παθ. εμφιαλώθηκα, μτχ. εμφιαλωμένος*) *μετβ.* ბოთლებში ჩამოსხმა.

εμφιάλωση η ბოთლებში ჩამოსხმა.

έμφραγμα το **1.** ინფარქტი; **2.** *მედ.* პლომბი; **3.** საცობი, სარჭობი.

εμφύλιος, -α, -ο სამოქალაქო: ~ *πόλεμος* სამოქალაქო ომი.

εμφυσώ (α) (*აόр. εμφύσησα/ενεφύσησα, აόр. παθ. εμφυσήθηκα, εμφυσημένος*) *μετβ.* **1.** ჩაბერვა; **2.** *გადატ.* შთაბერვა, შთანერგვა.

εμφύτευση η *მედ.* გადანერგვა, ჩასმა.

εμφυτεύω (*აόр. εμφύτευσα, აόр. παθ. εμφυτεύτ(θ)ηκα, μτχ. εμφυτευμένος*) *μετβ.* გადანერგვა.

έμφυτος, -η, -ο თანდაყოლილი.

έμψυχος, -η, -ο სულიერი, ცოცხალი; ◊ *სამხ. έμψυχο υλικό (δυναμικό)* ცოცხალი ძალა.

εμψυχώνω (*აόр. εμψύχωσα, აόр. παθ. εμψυχώθηκα, μτχ. εμψυχωμένος*) *μετβ.* **1.** სულის შთაბერვა, გასულიერება; **2.** გამხნევება.

εμψύχωση η **1.** სულის შთაბერვა, გაცოცხლება; **2.** გამხნევება.

εμψυχωτής ο, **-τρια** η **1.** სულის ჩამდგმელი; **2.** გამამხნევებელი.

εν *πρόθ., მაღალფ.* **1.** ყოფნა ან გაჩერება მოცემულ ადგილას: ~ *Αθήναις* ათენში; **2.** დროის მონაკვეთი: ~ *συντομία* მოკლედ; **3.** მოქმედების საშუალება: ~ *ονόματι του νόμου* კანონის სახელით; ◊ ***~ αναμονή*** რაიმის მოლოდინში, ***~ μέρει*** ნაწილობრივ, ***~ τω μεταξύ*** ამასობაში, ***~ ονόματι*** რაიმის სახელით, ***~ πάση περιπτώσει*** ნებისმიერ შემთხვევაში, ***~ λόγω*** ზემოთ აღნიშნული, ***~ ψυχρώ*** მშვიდად, ყოყმანის გარეშე.

εναγόμενος ο, **-η** η *ιურ.* მოპასუხე.

ενάγω (*აόр. ενήγαγα, აόр. παθ. ενήχθην*) *μετβ., ιურ.* საქმის აღძვრა, პასუხისგებაში მიცემა.

εναγώνιος, -α, -ο მშფოთვარე, მღელვარე, მოუსვენარი; **εναγωνίως** *επίρρ.* მშფოთვარედ, მღელვარედ, მოუსვენრად.

εναέριος, -α, -ο **1.** საჰაერო; **2.** დაკიდული, გაბმული: *ιურ. Δίκαιο ~ο* საჰაერო სამართალი.

εναλλαγή η **1.** შეცვლა, შენაცვლება, მონაცვლეობა; **2.** ცვლა, გაცვლა.

εναλλακτικός, -ή, -ό **1.** მონაცვლე, შესანაცვლებელი, ალტერნატიული; **2.** ახლებური, განსხვავებული, ნოვატორული.

εναλλάξ *επίρρ.* მონაცვლეობით, შენაცვლებით, რიგრიგობით.

εναλλάσσω (*ჩვეულ. ενεστ., μτχ. εναλλασσόμενος*) *μετβ.* მონაცვლეობა, შეცვლა.

έναντι *επίρρ., მაღალფ.* (+ *γεν.*) **1.** მოპირდაპირე მხარეს; **2.** მაგიერ: *πήρα μια προκαταβολή ~ του συνολικού ποσού* მთლიანი თანხის ნაცვლად ავანსი ავიღე; **3.** შედარებით: ~ *των υπολοίπων υποψηφίων* სხვა კანდიდატურებთან შედარებით.

εναντίον (ενάντια, εξεναντίας) *επίρρ., მაღალფ.* (+ *γεν.*) საპირისპიროდ, საწინააღმდეგოდ: *φέρθηκε ~ μου* ჩემს საწინააღმდეგოდ მოიქცა; ◊ ***είμαι ~*** წინააღმდეგი ვარ.

ενάντιος, -α, -ο 1. საპირისპირო, საწინააღმდეგო, წინააღმდეგი; 2. უკუღმა, პირიქით; 3. განსხვავებული, სხვაგვარი.

εναντιώνομαι (*აόρ. εναντιώθηκα, μτχ. εναντιωμένος*) *αμετβ., αποθ.* (+*σε*) ვეწინააღმდეგები, წინააღმდეგი ვარ.

εναντίωση η წინააღმდეგობა, წინააღმდეგობის გაწევა.

εναπόθεση η 1. განლაგება, დაწყობა; 2. ნალექი, დანალექი.

ενάρετος, -η, -ο სათნო, წესიერი, პატიოსანი.

εναρκτήριος, -α, -ο დასაწყისი, შესავალი, გახსნითი.

εναρμονίζω (*αόρ. εναρμόνισα, αόρ. παθ. εναρμονίστηκα, μτχ. εναρμονισμένος*) *μετβ.* 1. პარმონიაში მოყვანა; 2. *გადატ.* შეთანხმება, შეხამება, შეფარდება.

εναρμόνιση η 1. *მუს.* პარმონიზაცია; 2. *გადატ.* შეხამება.

έναρξη η დაწყება, გახსნა.

ένας, μια, ένα 1. ერთი; 2. *განუსაზღვრელი არტიკლი: χρειάζομαι ένα αυτοκίνητο* მანქანა მჭირდება; 3. ვინმე; ◊ *μια φορά κι έναν καιρό* იყო და არა იყო რა (ზღაპრის დასაწყისი), *ο ~ κι ο άλλος* ერთიცა და მეორეც, *ο ~ τον άλλο* ერთი მეორეს, ერთმანეთს, *ο ~ μετά τον άλλον* ერთიმეორის შემდეგ, *~ Θεός ξέρει* ღმერთმა იცის.

έναστρος, -η, -ο ვარსკვლავებიანი, ვარსკვლავებით მოჭედილი.

ενασχόληση η საქმიანობა (ჩვეულებრივ, გასართობი), ჰობი.

ένατος, -η, -ο 1. მეცხრე; 2. (τα) ღვთისმშობლის მიძინების მეცხრე დღე.

ένδεια η 1. გაჭირვება, საჭიროება; 2. ნაკლებობა, არ ქონა.

ενδεικτικό το მოსწავლის მოსწრების ფურცელი.

ενδεικτικός, -ή, -ό საჩვენებელი, ჩვენებითი, მაჩვენებელი; **ενδεικτικά** *επίρρ.* საჩვენებლად, მოჩვენებითად.

ένδειξη η 1. ნიშანი, მაჩვენებელი: *ανησυχητικές ~εις* ამაღელვებელი ნიშნები; 2. *ιατρ.* პრეზუმპცია.

ένδεκα (έντεκα) თერთმეტი.

ενδέχεται (*τριτοπρόσ.*) შესაძლებელია, შესაძლოა: *~ να βρέξει σήμερα* დღეს შეიძლება იწვიმოს.

ενδεχόμενος, -η, -ο 1. შესაძლო; 2. (το) შესაძლებლობა, ალბათობა; ◊ *είναι ~ο* შესაძლებელია, შესაძლოა, *για κάθε ~ο* ყოველი შემთხვევისთვის; **ενδεχομένως** *επίρρ.* შესაძლოა, რომ.

ενδιάμεσος, -η, -ο 1. შუალედური, შუა; 2. (το) შუალედი, ინტერვალი.

ενδιαφέρον το ინტერესი.

ενδιαφερόμενος, -η, -ο დაინტერესებული პირი.

ενδιαφέρω (*αόρ. ενδιέφερα, αόρ. παθ. ενδιαφέρθηκα, μτχ. ενδιαφερόμενος*) *μετβ.* ინტერესი, ინტერესის ქონა; **-ομαι** (+ *για*) დაინტერესება: *~ για το θέατρο* დაინტერესებული ვარ თეატრით; ◊ *με ενδιαφέρει* მაინტერესებს.

ενδιαφέρων, -ουσα, -ον საინტერესო; ◊ *~ουσα κατάσταση* ფეხმძიმობა.

ενδίδω (*αόρ. ενέδωσα*) (+*σε*) *αμετβ.* დანებება, დამორჩილება, დათმობა.

ενδοιασμός ο სიფრთხილე, ეჭვი, ყოყმანი, გაუბედაობა.

ενδόμυχος, - η, - ο 1. სანუკვარი; 2. იდუმალი, ფარული, მალული.

ένδοξος, -η, -ο სახელგანთქმული, დიდებული, სახელოვანი, ცნობილი.

ενδοξότητα η დიდება, სახელოვნება, სახელგანთქმულობა.

ενδοστρεφής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή) φιλοσ.* საკუთარ თავში ჩაკეტილი, ინტრავერტული.

ενδότερος, -η, -ο 1. შიდა; 2. *გადატ.* მინაგანი, სიღრმისეული.

ενδοτικός, -ή, -ό 1. დამთმობი, დამყოლი, ხათრიანი; 2. *გრამ.* დათმობითი: *~ή πρόταση* დათმობითი წინადადება.

ενδοχώρα η ქვეყნის შიდა ნაწილი.

ένδυμα το ტანსაცმელი, ტანისამოსი.

ενδυμασία η ტანსაცმელი, სამოსი, კოსტიუმი.

ενδυματολογία η ტანსაცმლის მოდელირება, დიზაინი.

ενδυματολόγος ο კოსტიუმების, ტანსაცმლის დიზაინერი.

ενέδρα η 1. მახე, ხაფანგი; 2. საფარი, ჩასაფრების ადგილი.

ενεδρεύω ჩასაფრება, დადარაჯება.

ένεκα *πρόθ.* (+*γεν.*) რაღაცის გამო, რაიმესთვის: *~ του καιρού* ამინდის გამო.

ενενήντα το ოთხმოცდაათი.

ενέργεια η 1. მოქმედება, ქმედება, მოღვაწეობა; 2. ენერგია.

ενεργητικός, -ή, -ό 1. ენერგიული, აქტიური; 2. (პომოსექსუალზე) აქტიური; 3. (წამალზე) სასაქმებელი; 4. *გრამ.* მოქმედებითი: *~ή φωνή* მოქმედებითი გვარი.

ενεργοποίηση η 1. ამოქმედება, გააქტიურება; 2. *ფიზ., ქიმ.* გააქტიურება, გაძლიერება.

ενεργοποιώ (ε) (*აόρ. ενεργοποίησα, აόρ. παθ. ενεργοποιήθηκα, μτχ. ενεργοποιημένος*) *μετβ.* 1. ამოქმედება, გააქტიურება; 2. ჩართვა.

ενεργός, -ή, -ό მოქმედი, აქტიური.

ενεργώ (ε) (*αόρ. ενή(έ)ργησα, παθ. ενεργούμαι, αόρ. παθ. ενεργήθηκα*) *αμετβ., μετβ.* 1. მოქმედება; 2. შესრულება, განხორციელება; 3. კუჭში გასვლა.

ένεση η 1. *მედ.* ინექცია; 2. ინექციის გასაკეთებელი ნემსი; 3. *გადატ.* გამხნევება.

ενεστώτας ο *გრამ.* ახლანდელი დრო.

ενέχομαι (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *μετβ.* გარეული ვარ, ვმონაწილეობ რაღაც დანაშაულებრივ საქმეში.

ενεχυριάζω (*αόρ. ενεχυρίασα, αόρ. παθ. ενεχυριάστ(θ)ηκα, μτχ. ενεχυριασμένος*) *μετβ.* დაგირავება, გირაოში ჩადება.

ενέχυρο το გირაო.

ενεχυρόγραφο το *იურ.* იპოთეკის აქტი.

ενεχυροδανειστήριο το ლომბარდი.

ενεχυροδανειστής ο ლომბარდის მფლობელი.

ένζυμο το *ქიმ.* ფერმენტი.

ενηλικιώνομαι (*αόρ. ενηλικιώθηκα, μτχ. ενηλικιωμένος*) *αμετβ.* სრულწლოვანი ვხდები.

ενηλικίωση η სრულწლოვანების მიღწევა.

ενήλικος, -η, -ο 1. სრულწლოვანი, მოზრდილი ადამიანი; 2. *იურ.* სრულწლოვანი პიროვნება.

ενήμερος, -η, -ο ინფორმირებული, საქმის ვითარების მცოდნე.

ενημερότητα η ინფორმირებულობა, საქმეში ჩახედულობა.

ενημερώνω (*αόρ. ενημέρωσα, αόρ. παθ. ενημερώθηκα, μτχ. ενημερωμένος*) *μετβ.* ინფორმაციის მიწოდება, საქმის კურსში ჩაყენება.

ενημέρωση η ინფორმირება, საქმის კურსში ჩაყენება.

ενημερωτικός, -ή, -ό საინფორმაციო, საინფორმაციო ხასიათის.

ενθάρρυνση η გამხნევება, გულის გამაგრება, წახალისება.

ενθαρρυντικός, -ή, -ό გამამხნევებელი, წამახალისებელი.

ενθαρρύνω (*αόρ. εν(ε)θάρρυνα, αόρ. παθ. ενθαρρύνθηκα, μτχ. ενθαρρυμένος*) *μετβ.* გამხნევება, გულის გამაგრება, წახალისება.

ένθερμος, -η -ο მგზნებარე, მხურვალე.

ένθετο το *სტამბ.* ჩანართი, ჩართული ფურცელი.

ενθουσιάζω (*αόρ. ενθουσίασα, αόρ. παθ. ενθουσιάστ(θ)ηκα, μτχ. ενθουσιασμένος*) *μετβ.* ენთუზიაზმის გამოწვევა, აღფრთოვანება, შთაგონება.

ενθουσιασμός ο 1. ენთუზიაზმი, აღფრთოვანება, აღტაცება, შთაგონება; 2. გატაცება.

ενθουσιαστής ο ენთუზიასტი.

ενθουσιαστικός, -ή, -ό აღმაფრთოვანებელი, შთამაგონებელი.

ενθουσιώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) ენთუზიაზმით აღსავსე, აღფრთოვანებული, აღტაცებული, შთაგონებული.

ενθρονίζω (*αόρ. ενθρόνισα, αόρ. παθ. ενθρονίστ(θ)ηκα, μτχ. ενθρονισμένος*) *μετβ.* 1. ტახტზე აყვანა, (სამეფო) ტახტზე დასმა; 2. *εκκλ.* აღსაყდრება.

ενθρόνιση η 1. ტახტზე აყვანა, (სამეფო) ტახტზე დასმა; 2. *εκκλ.* აღსაყდრება.

ενθύμιο το სუვენირი.

ενιαίος, -α, -ο ერთიანი, გაერთიანებული.

ενικός, -ή, -ό 1. მხოლობითი; 2. *γραμ* ~ *αριθμός* მხოლობითი რიცხვი, *μιλώ στον* ~ მივმართავ შენობით.

ενίοτε *επίρρ.* ხანდახან, დროდადრო.

ενίσταμαι (*მხოლოდ ενεστ.*) 1. წინააღმდეგობის გაწევა, შეწინააღმდეგება; 2. *ιατρ.* გაპროტესტება.

ένισχυση η 1. გაძლიერება, გამაგრება, გამყარება; 2. მხარდაჭერა, დახმარება; 3. *εμπ.* (οι) მაშველი ჯარი.

ενισχυτής ο 1. დამხმარე, მხარდამჭერი; 2. *φυσ.* ელ-გამაძლიერებელი.

ενισχυτικός, -ή, -ό გამაძლიერებელი, გამამყარებელი.

ενισχύω (*αόρ. ενίσχυσα, αόρ. παθ. ενισχύθηκα, μτχ. ενισχυμένος*) *μετβ.* 1. გაძლიერება, გამაგრება, გამყარება; 2. მატერიალური ან სულიერი დახმარების გაწევა: *το υπουργείο ενίσχυσε εφημερίδες* სამინისტრომ დააფინანსა გაზეთები.

εννέα (εννιά) ცხრა.

εννιακόσιοι, -ες, -α ცხრაასი.

έννοια η **I** 1. გაგება, ცნება: *η ~ της ελευθερίας* თავისუფლების ცნება; 2. აზრი, მნიშვნელობა: *με τη στενή ~* ვიწრო მნიშვნელობით; ◊ *υπό αυτή την ~* ამ მნიშვნელობით, ამ მოსაზრებით.

έννοια (έγνοια) η **II** დარდი, სადარდებელი, საზრუნავი, საფიქრალი: *με τρώει η ~* დარდი არ მასვენებს; ◊ *έχω την ~ (κάποιου)* ვინმეზე ვდარდობ, ვღელავ ვინმეს გამო.

εννοώ (ε) (*αόρ. εννόησα, αόρ. παθ. εννοήθηκα, μτχ. εννοούμενος*) *μετβ.* 1. გაგება (რაიმეს): *δεν ~ τη θεωρία σχετικότητας* არ მესმის ფარდობითობის თეორია; 2. მხედველობაში ქონა, გულისხმობა: *τι εννοείς;* რას გულისხმობ? 3. მნიშვნელობის ქონა: *τι ~εί αυτή η πρόταση* რას ნიშნავს ეს წინადადება? 4. ფიქრი (დაფიქრება), დაპირება (ვაპირებ): *τι ~είς να πράξεις;* რის გაკეთებას აპირებ?

5. -είται თავისთავად იგულისხმება.

ενοικιάζω (νοικιάζω) (*აბრ. ενοικίασα, აბრ. παθ. ενοικιάστηκα, მხრ. ενοικιασμένος*) *მეტბ.* **1.** ქირაობა, იჯარით აღება; **2.** გაქირავება, იჯარით გაცემა.

ενοικίαση η **1.** ქირაობა, იჯარით აღება; **2.** გაქირავება, იჯარით გაცემა.

ενοικιαστής ο დამქირავებელი, მოიჯარე.

ενοίκιο (νοίκι) το ქირა, იჯარა.

ένοικος ο/η მაცხოვრებელი.

ένοπλος, -η, -ο შეიარაღებული.

ενοποίηση η გაერთიანება, შერწყმა.

ενοποιώ (ε) (*აბრ. ενοποίησα, აბრ. παθ. ενοποιήθηκα, მხრ. ενοποιημένος*) *მეტბ.* გაერთიანება, შერწყმა.

ενόραση η ინტუიცია, ალღო.

ενόργανος, -η, -ο *ბიოლ., ქიმ.* ორგანული.

ενορία η *ეკლ.* მრევლი.

ενοριακός, -ή, -ό *ეკლ.* სამრევლო, მრევლის.

ένορκος, -η, -ο **1.** ფიცისა, ფიცის ქვეშ მიცემული; **2.** (οι) *იურ.* ნაფიცი მსაჯულნი.

ενορχηστρώνω (ενοργανώνω) (*აბრ. ενορχήστρωσα, აბრ. παθ. ενορχηστρώθηκα, მხრ. ενορχηστρωμένος*) *მეტბ., მუს.* მუსიკალური ნაწარმოების ორკესტრისათვის, საორკესტროდ გადაკეთება, გადატანა.

ενότητα η **1.** ერთიანობა, გაერთიანება; **2.** ერთობა; **3.** მთლიანობა, ერთობლიობა; **4.** გამართულობა, ლოგიკური თანამიმდევრობა; **5.** თავი (წიგნის).

ενοχή η **1.** დანაშაული; **2.** დანაშაულის გრძნობა, სინდისის ქენჯნა; **3.** *იურ.* ვალდებულება.

ενόχληση η შეწუხება.

ενοχλητικός, -ή, -ό შემაწუხებელი.

ενοχλώ (ε) (*აბრ. ενόχλησα, აბრ. παθ. ενοχλήθηκα, მხრ. ενοχλημένος*) *მეტბ., αμετβ.* შეწუხება.

ενοχοποίηση η დადანაშაულება, დაბრალება, ბრალდების წაყენება, ბრალის დადება.

ενοχοποιητικός, -ή, -ό დამადანაშაულებელი, ბრალდების.

ενοχοποιώ (ε) (*აბრ. ενοχοποίησα, აბრ. παθ. ενοχοποιήθηκα, მხრ. ενοχοποιημένος*) *მეტბ.* დადანაშაულება, დაბრალება, ბრალდების წაყენება, ბრალის დადება.

ένοχος, -η, -ο **1.** დამნაშავე; **2.** დანაშაულებრივი.

ενσαρκώνω (*აბრ. ενσάρκωσα, აბრ. παθ. ενσαρκώθηκα, მხრ. ενσαρκωμένος*) *მეტბ.* **1.** განკაცება; **2.** *გადატ.* ხორცის შესხმა, განსახიერება.

ενσάρκωση η **1.** განკაცება: *η ~ του Χριστού* ქრისტეს განკაცება; **2.** *გადატ.* განსახიერება.

ένσημο το გერბიანი მარკა.

ένσταση η **1.** წინააღმდეგობა, შეწინააღმდეგება, პროტესტი; **2.** *იურ.* გაპროტესტება, ბრალდების უარყოფა.

ενστερνίζομαι (*აბრ. ενστερνίστ(θ)ηκα*) *მეტბ.* ეიზიარებ.

ένστικτο το ინსტინქტი.

ενστικτώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) ინსტინქტური.

ενσυνείδητος, -η, -ο ცნობიერი, შეგნებული.

ενσωματώνω (*აბრ. ενσωμάτωσα, აბრ. παθ. ενσωματώθηκα, მხრ. ενσωματωμένος*) *მეტბ.* შემოერთება, შეერთება, მიერთება.

ενσωμάτωση η შემოერთება, შეერთება, მიერთება.

ένταλμα το ორდერი: ~ *συλλήψεως* დაპატიმრების ორდერი.

εντάξει *επίρρ.* 1. (*ინფორმ.* OK.) კარგად, ნორმალურად: *είσαι ~;* კარგად ხარ? 2. კარგი, კი ბატონო: *θα γυρίσω σε 10 λεπτά, ~;* 10 წუთში დავბრუნდები, კარგი? 3. ნორმალური: *αγόρασε ~ αμάξι* ნორმალური მანქანა იყიდა; 4. გეყოფა, კარგი, მორჩა: *~, κάνε γρήγορα τη δουλειά σου!* გეყოფა, დროზე გააკეთე შენი საქმე!

ένταξη η გაერთიანება, ჩართვა (საზოგადოებაში, ორგანიზაციაში).

ένταση η 1. დაჭიმვა, გაჭიმვა; 2. ინტენსიობა, დაძაბულობა, დაჭიმულობა; 3. დაძაბვა; 4. *ფიზ.* სიმძლავრე, ძაბვა.

εντάσσω (*აόრ. ενέταξα, აόრ. παθ. εντάχθ(τ)ηκα, მτχ. ενταγμένος/εντεταγμένος*) *მეტβ.* 1. ჩართვა, განთავსება; 2. გაერთიანება.

εντατικός, -ή, -ό ინტენსიური.

εντατικότητα η ინტენსიურობა, ინტენსიობა.

ενταφιάζω (*აόრ. ενταφίασα, აόრ. παθ. ενταφιάστ(θ)ηκα, მτχ. ενταφιασμένος*) *მეტβ.* 1. დაკრძალვა, დასაფლავება, დამარხვა; 2. *გადატ.* გაქრობა, დაკარგვა, დასამარება.

ενταφιασμός ο 1. დაკრძალვა, დასაფლავება, დამარხვა; 2. *გადატ.* გაქრობა, დაკარგვა, დასამარება.

εντείνω (*აόრ. ενέτεινα, აόრ. παθ. εντάθηκα, მτχ. εντεταμένος*) *მეტβ.* 1. დაჭიმვა, გაჭიმვა (სიმის); 2. დაძაბვა (ყურადღების).

εντέλεια η სრულყოფილება.

εντελώς *επίρρ.* სრულიად, აბსოლუტურად, მთლიანად.

εντερικός, -ή, -ό ნაწლავების.

έντερο το 1. ნაწლავი; 2. (τα) შიგნეული, შიგნეულობა.

έντεχνος, -η, -ο 1. დახელოვნებული, ოსტატური; 2. მხატვრული.

έντιμος, -η, -ο 1. პატიოსანი, კეთილშობილი; 2. პატივცემული, პატივსაცემი.

εντιμότητα η პატიოსნება, კეთილშობილება.

εντοιχίζω (εντειχίζω) (*აόრ. εντοίχισα, აόრ. παθ. εντοιχίστηκα, მτχ. εντοιχισμένος*) *მეტβ.* კედელში ჩაშენება.

έντοκος, -η, -ο პროცენტიანი, პროცენტის მომტანი.

εντολέας (εντολοδότης) ο *იურ.* მრწამუნებელი.

εντολή η 1. დავალება, ბრძანება; 2. *პოლიტ.* მანდატი; 3. *ეკონ.* ფულადი გადარიცხვა; ◊ *Δέκα εντολές* ათი მცნება.

έντομο το მწერი.

έντονος, -η, -ο 1. ინტენსიური, დაძაბული, ძლიერი, ენერგიული; 2. მკვეთრი, უხეში; ◊ *~η ζωή* აქტიური ცხოვრება.

εντοπίζω (*აόრ. εντόπισα, აόრ. παθ. εντοπίστ(θ)ηκα, მτχ. εντοπισμένος*) *მეტβ.* 1. შეზღუდვა, შემოსაზღვრა, შემოფარგვლა; 2. დაფიქრება, აღმოჩენა; **-ομαι** მდებარეობა.

εντοπισμός (εντόπιση η) ο 1. შეზღუდვა, შემოსაზღვრა, შემოფარგვლა; 2. დაფიქსირება, მდებარეობა, აღმოჩენა.

εντός *πρόθ., მაღალფ.* (+ *γεν.*) -ში: *νιώθω ~ μου* გულის სიღრმეში ვგრძნობ; ◊ *~ ολίγου* ცოტა ხანში.

εντριβή η *მედ.* დაბერა (რაიმეთი, მაგ. სპირტით), შეზელა.

έντρομος, -η, -ο შეშინებული.

εντρυφώ (α) (*აόრ. εντρύφησα*) *მაღალფ.* (+ *σε*) *ამეტβ.* დიდი სიამოვნება, ტკბობა.

έντυπο το ნაბეჭდი მასალა, ნაბეჭდი გამოცემა (წიგნი, ჟურნალი, გაზეთი და ა. შ.).

έντυπος, -η, -ο ნაბეჭდი, დაბეჭდილი.

εντυπώνω (*აόρ. εντύπωσα, აόρ. παθ. εντυπώθηκα, μτχ. εντυπωμένος*) *μετβ.* აღბეჭდვა.

εντύπωση η შთაბეჭდილება; ◊ *κάνω* ~ შთაბეჭდილებას ვახდენ, *έχω την* ~ ჩემი აზრით, ეფიქრობ, მგონია.

εντυπωσιάζω (*აόρ. εντυπωσίασα, აόρ. παθ. εντυπωσιάστ(θ)ηκα, μτχ. εντυπωσιασμένος*) *μετβ.* შთაბეჭდილების მოხდენა.

εντυπωσιακός, -ή, -ό შთამბეჭდავი.

εντωμεταξύ *επίρρ.* ამასობაში.

ενυδρείο το აკვარიუმი.

ενυπόγραφος, -η, -ο ხელმოწერილი.

ενώ *σύνδ.* **1.** როდესაც, მაშინ როცა; **2.** მიუხედავად იმისა, რომ.

ενωμένος, -η, -ο (ηνωμένος) შეერთებული, გაერთიანებული.

ενώνω (*აόρ. ένωσα, αόρ. παθ. ενώθηκα, μτχ. ενωμένος, βαλαφ. ηνωμένος*) *μετβ.* შეერთება, გაერთიანება.

ενώπιον *επίρρ.* (ვინმეს) წინაშე, (ვინმეს) თანდასწრებით.

ένωση η **1.** შეერთება, შერწყმა, გაერთიანება, გადაბმა, დაკავშირება; **2.** *იურ.* გაერთიანება, კავშირი; **3.** *ისტ.* შეერთება, გაერთიანება; **4.** *ქიმ.* ნაერთი.

ενωτικό το *გრამ.* დეფისი, გადატანის ნიშანი.

ενωτικός, -ή, -ό გამაერთიანებელი.

εξαγγελία η გამოცხადება.

εξαγγέλλω (*აόρ. εξήγγειλα, αόρ. παθ. εξαγγέλθηκα, μτχ. εξαγγελμένος*) *μετβ.* გამოცხადება.

εξαγνίζω (*αόρ. εξάγνισα, αόρ. παθ. εξαγνίστ(θ)ηκα, μτχ. εξαγνισμένος*) *μετβ.* განწმენდა.

εξαγνισμός ο განწმენდა.

εξαγορά η **1.** შესყიდვა; **2.** *გადატ.* მოსყიდვა; **3.** გამოსყიდვა.

εξαγοράζω (*αόρ. εξαγόρασα, αόρ. παθ. εξαγοράστ(θ)ηκα, μτχ. εξαγορασμένος*) *μετβ.* **1.** შესყიდვა; **2.** *გადატ.* მოსყიდვა; **3.** გამოსყიდვა.

εξαγριώνω (*αόρ. εξαγρίωσα, αόρ. παθ. εξαγριώθηκα, μτχ. εξαγριωμένος*) *μετβ., გადატ.* გამწვავება, გაცოფება.

εξαγρίωση η *გადატ.* გამხეცება, გაცოფება.

εξάγω (*αόρ. εξήγαγα, αόρ. παθ. εξήχθην, μτχ. εξηγμένος*) *μετβ.* **1.** ექსპორტი, ექსპორტზე გატანა; **2.** *მაღალფ.* ამოღება, მოპოვება; **3.** დასკვნის გამოტანა; **4.** *მათ.* ამოღება.

εξαγωγέας ο ექსპორტიორი.

εξαγωγή η **1.** ექსპორტი, ექსპორტზე გატანა; **2.** ამოღება; **3.** რაიმე დასკვნამდე მისვლა.

εξαγωγικός, -ή, -ό **1.** საექსპორტო, ექსპორტის; **2.** *ქიმ.* გამომტანი, გამყვანი: ~ *σωλήνας* გამტანი მილი.

εξαδέλφη (εξαδέρφη, ξαδέλφη, ξαδέρφη) η ბიძაშვილი, მამიდაშვილი ან დეიდაშვილი გოგონა.

εξάδελφος (εξάδερφος, ξάδελφος, ξάδερφος) ο ბიძაშვილი, მამიდაშვილი ან დეიდაშვილი ბიჭი.

εξαδέλφια (ξαδέλφια, ξαδέρφια) τα ბიძაშვილები, მამიდაშვილები, დეიდაშვილები.

εξαερίζω (*αόρ. εξαέρισα, αόρ. παθ. εξαερίστ(θ)ηκα, μτχ. εξαερισμένος*) *μετβ.* განიავება, ჰაერის გაწმენდა.

εξαερισμός ο განიავება, ჰაერის გაწმენდა.

εξαεριστήρας ο ვენტილატორი.

εξαέρωση η 1. აორთქლება, აქროლება; 2. *სპეც.* კარბიურაცია.

εξαερωστήρας ο კარბიურატორი.

εξαθλιώνω (*აόρ. εξαθλίωσα, აόρ. παθ. εξαθλιώθηκα, μτχ. εξαθλιωμένος*) *μετβ.* გაღატაკება, გაუბედურება.

εξαθλίωση η სიღარიბე, სიღატაკე, უბადრუკობა.

εξαίρεση η 1. გამონაკლისი; 2. აცილება, აცილების მიცემა; ◊ *κάνω ~* გამონაკლისს ეუშვებ, *κατ'~* გამონაკლისის სახით.

εξαιρετικός, -ή, -ό განსაკუთრებული, არაჩვეულებრივი, ექსტრაორდინარული; **εξαιρετικώς, εξαιρετικά** *επίρρ.* განსაკუთრებულად, ძალიან.

εξαιρετικότητα η განსაკუთრებულობა, ექსტრაორდინარულობა.

εξαίρετος, -η, -ο განსაკუთრებული, შესანიშნავი, საუცხოო.

εξαιρώ (ε) (*აόρ. εξαίρεσα, აόρ. παθ. εξαιρέθηκα, μτχ. εξαιρεμένος*) *μετβ.* 1. გამორჩევა, გამორიცხვა; 2. *იურ.* აცილების მიცემა.

εξαίσιος, -α, -ο განსაკუთრებელი, განმაცვიფრებელი.

εξαιτίας *πρόθ.* (+*γεν.*) (რაღაცის ან ვიღაცის) გამო: *~ της βροχής* წვიმის გამო, *καθυστερήσαμε ~ σου* შენს გამო დავაგვიანეთ.

εξακολούθηση η გაგრძელება.

εξακολουθώ (ε) (*აόρ. εξακολούθησα, აόρ. παθ. εξακολουθήθηκα*) *μετβ., αμετβ.* გაგრძელება.

εξακόσιοι, -ες, -α ექვსასი.

εξακριβώνω (*აόρ. εξακρίβωσα, აόρ. παθ. εξακριβώθηκα, μτχ. εξακριβωμένος*) *μετβ.* დაზუსტება.

εξακρίβωση η დაზუსტება; ◊ *~ ταυτότητας* პიროვნების იდენტიფიკაცია, *~ στοιχείων* მონაცემთა დაზუსტება.

εξαλείφω (*აόρ. εξάλειψα, აόρ. παθ. εξαλείφθηκα*) *μετβ.* 1. განადგურება, მოსპობა: *οι πόλεμοι θα εξαλείψουν το ανθρώπινο γένος* ომები განადგურებს ადამიანთა მოდგმას; 2. წაშლა, გაქრობა: *ο εγκληματίας εξάλειψε τα ίχνη του εγκλήματος* დამნაშავემ გააქრო დანაშაულის კვალი.

εξάλλειψη η 1. განადგურება; 2. წაშლა, გაქრობა.

έξαλλος, -η, -ο 1. წყობიდან გამოსული, გაღარეული, შეურაცხადი; 2. ბობოქარი, მძაფრი.

εξάλλου *επίρρ.* ამის გარდა, ამასთანავე, დამატებით, თანაც.

εξάμβλωση η აბორტი.

εξάμετρο το პეგზამეტრი (ძველი ბერძნული სალექსო საზომი).

εξάμηνο το ექვსთვიანი პერიოდი, სემესტრი.

εξαναγκάζω (*აόρ. εξανάγκασα, აόρ. παθ. εξαναγκάστ(θ)ηκα, μτχ. εξαναγκασμένος*) *μετβ.* იძულება, დაძალება.

εξαναγκασμός ο იძულება, დაძალება.

εξαναγκαστικός, -ή, -ό იძულებითი.

εξανδραποδίζω (*აόρ. εξανδραπόδισα, აόρ. παθ. εξανδραποδίστ(θ)ηκα, μτχ. εξανδραποδισμένος*) *μετβ.* დამონება, დაქვემდებარება.

εξανεμίζω (*აόρ. εξανέμισα, აόρ. παθ. εξανεμίστ(θ)ηκα, μτχ. εξανεμισμένος*) *μετβ.* განიავება, მიმოფანტვა.

εξάνθημα το გამონაყარი, ნასიცხი.

εξάντληση η ამოწურვა, გამოლევა (ძალ-ღონის, ჯანის), დაუძლურება, გამოფიტვა.

εξαντλητικός, -ή, -ό 1. ამომწურავი; 2. გამომფიტავი, დამღლელი; **εξαντλητικά** *επίρρ.* გამომფიტავად, ამომწურავად.

εξαντλώ (ε) (*αόρ. εξάντλησα / εξήντλησα, αόρ. παθ. εξαντλήθηκα, μτχ. εξαντλημένος*) *μετβ.* **1.** ამოწურვა, გამოლევა; **2.** გამოფიტვა, დაუძლურება; **3.** (წიგნზე, გამოცემებზე) ყველა ეგზემპლარის გაყიდვა.

εξαπάτηση η მოტყუება, ღალატი.

εξαπατώ (α) (*αόρ. εξαπάτησα, αόρ. παθ. εξαπατήθηκα, μτχ. εξαπατημένος*) *μετβ.* **1.** მოტყუება, ღალატი; **2.** შეცდენა.

εξαπλώνω (*αόρ. εξάπλωσα, αόρ. παθ. εξαπλώθηκα, μτχ. εξαπλωμένος*) *μετβ.* გავრცელება, გაფართოება.

εξάπλωση η გავრცელება, გაფართოება.

εξάπτω (*αόρ. εξήψα, αόρ. παθ. εξήφθην, μτχ. εξημμένος / εξαφθείς, -είσα, -έν*) *μετβ., θυμ.* **1.** გაღვივება, გამოწვევა, აგზნება: ~ *τη ζήλεια* ვაღვივებ შურს; **2.** აღვილად ბრაზდები, აღვილად ვლიზიანდები.

εξαργυρώνω (*αόρ. εξαργύρωσα, αόρ. παθ. εξαργυρώθηκα, μτχ. εξαργυρωμένος*) *μετβ.* განაღდება (ფულის), ნაღდ ფულად ქცევა.

εξαργύρωση η განაღდება (ფულის), ნაღდ ფულად ქცევა.

εξαρθρώνω (*αόρ. εξάρθρωσα, αόρ. παθ. εξαρθρώθηκα, μτχ. εξαρθρωμένος*) *μετβ.* **1.** *მედ.* ღრძობა; **2.** *გადატ.* დაყოფა, დაშლა, დანაწევრება, დეზორგანიზება.

εξάρθρωση (εξάρθρωμα το) η **1.** *მედ.* ღრძობა; **2.** *გადატ.* დაყოფა, დაშლა, დანაწევრება, დეზორგანიზება.

έξαρση η **1.** *გადატ.* აღმაფრენა, ძლიერი განცდა; **2.** (გა)ზრდა, მომატება: *σημειώνεται ~ της βίας* აღინიშნება ძალადობის ზრდა; **3.** ხაზგასმა, წინ წამოწევა: ~ *ηρωικού πνεύματος* პეროიკული სულის წინ წამოწევა.

εξάρτημα το **1.** დეტალი; **2.** აქსესუარი; **3.** *გადატ.* სხვაზე დამოკიდებული ადამიანი.

εξάρτηση η **1.** დაქვემდებარება; **2.** დამოკიდებულება, კავშირი; **3.** მიჩვევა; **4.** *გრამ.* დამოკიდებულება.

εξαρτώ (α) (*αόρ. εξάρτησα, αόρ. παθ. εξαρτήθηκα, μτχ. εξαρτημένος*) *μετβ.* **1.** დამოკიდებულება, განსაზღვრა: *το ποσό της αμοιβής θα εξαρτηθεί από την ποιότητα της εργασίας* ხელფასის ოდენობა დამოკიდებული იქნება მუშაობის ხარისხზე; **2.** დაქვემდებარება, დამოკიდებულება: *εξαρτώμαι οικονομικά από τους γονείς μου* ფინანსურად ჩემს მშობლებზე ვარ დამოკიდებული; **3.** *απρόσ.* შეიძლება, გააჩნია: *θα έρθεις στην γιορτή; Εξαρτάται* – მოხვალ წვეულებაზე? – შეიძლება.

εξαρχής *επίρρ.* თავიდანვე, დასაწყისიდან.

εξασθένηση (εξασθένιση) η **1.** დაუძლურება, დაქვეითება; **2.** შესუსტება. **3.** *გადატ.* შესუსტება.

εξασθενικός, -ή, -ό დამაუძლურებელი, დამქანცველი.

εξασθενίζω (εξασθενώ) (*αόρ. εξασθένισα, μτχ. εξασθενισμένος*) *μετβ.* **1.** დაუძლურება; **2.** შესუსტება.

εξάσκηση η **1.** ვარჯიში; **2.** მეცადინეობა; **3.** პრაქტიკა, დახელოვნება.

εξασκώ (ε) (*αόρ. εξάσκησα, αόρ. παθ. εξασκήθηκα, μτχ. εξασκημένος*) *μετβ.* **1.** ვარჯიში; **2.** წვრთნა; **-ούμαι** დახელოვნება.

εξασφαλίζω (*αόρ. εξασφάλισα, αόρ. παθ. εξασφαλίστηκα, μτχ. εξασφαλισμένος*) *μετβ.* **1.** უზრუნველყოფა: ~ *το μέλλον των παιδιών μου* უზრუნველვყოფ

ჩემი შვილების მომავალს; **2.** დაცვა: *για να εξασφαλίσουμε τη πόλη μας από την πλυμμύρα* იმისათვის, რომ დავიცვათ ჩვენი ქალაქი დატბორვისაგან; **3.** შენარჩუნება: *για να εξασφαλίσουμε την ειρήνη* რათა შევინარჩუნოთ მშვიდობა.

εξασφάλιση η უზრუნველყოფა.

εξασφαλισμένος, -η, -ο **1.** დაცული; **2.** გარანტირებული; **3.** უზრუნველყოფილი.

εξατμίζω (*აόր. εξάτμισα, აόր. παθ. εξατμίστηκα, μτχ. εξατμισμένος*) *μετβ.* აორთქლება; *αμετβ.* **1.** ორთქლის გამოშვება; **2.** *გადატ.* გაქრობა.

εξάτμιση η **1.** აორთქლება; **2.** *გადატ.* გაქრობა; **3.** ორთქლის გამოშვება; **4.** გამონაბოლქვი.

εξατμιστήρας ο *ტექ.* ამაორთქლებელი.

εξατομίκευση η ინდივიდუალიზაცია: *η ~ των γενικών χαρακτηριστικών* ზოგად მახასიათებელთა ინდივიდუალიზაცია.

εξατομικεύω (*აόր. εξατομίκευσα, αόр. παθ. εξατομικεύθ(τ)ηκα, μτχ. εξατομικευμένος*) *μετβ.* ინდივიდუალიზება.

εξαφανίζω (*აόр. εξαφάνισα, αόр. παθ. εξαφανίστηκα, μτχ. εξαφανισμένος*) *μετβ.* **1.** გაუჩინარება, გაქრობა; **2.** დამალვა, მიჩქმალვა; **3.** განადგურება.

εξαφάνιση η **1.** გაუჩინარება, გაქრობა; **2.** დამალვა, მიჩქმალვა; **3.** განადგურება.

έξαφνα (άξαφνα) *επίρρ.* **1.** უეცრად, მოულოდნელად; **2.** მაგალითად, ვთქვათ.

εξαχνίζω (εξαχνώνω) (*აόр. εξάχνισα, αόр. παθ. εξαχνίστηκα, μτχ. εξαχνισμένος*) *μετβ., ქიმ.* აქროლება, ააირება, სუბლიმირება.

έξαψη η **1.** წამოწითლება, წამოხურება; **2.** გაცხოველება, გაღვივება.

εξεγείρω (*აόр. εξέγειρα, αόр. παθ. εξεγέρθηκα, μτχ. εξεγερμένος*) *μετβ.* **1.** აბობოქრება, ამბოხება; **2.** აღგზნება, განრისხება.

εξέγερση η ამბოხი, აჯანყება.

εξέδρα η **1.** ტრიბუნა, კათედრა; **2.** სცენა; **3.** ნავმისადგომი; **4.** *თეატრ.* ბალკონი.

εξελιγμένος, -η, -ο **1.** განვითარებული; **2.** ცივილიზებული; **3.** თანამედროვე.

εξέλιξη η **1.** განვითარება, პროგრესი: *~ κοινωνίας* საზოგადოების; **2.** გაუმჯობესება: *~ πολιτικής κατάστασης* პოლიტიკური მდგომარეობის გაუმჯობესება; **3.** მსელელობა: *~ διαπραγματεύσεων* მოლაპარაკების მსელელობა; **4.** (οι) მოვლენები: *τελευταίες / διεθνείς ~εις* უკანასკნელი / საერთაშორისო მოვლენები.

εξελίσσω (*აόр. εξέλιξα, αόр. παθ. εξελίχθηκα, μτχ. εξελιγμένος*) *μετβ.* **1.** განვითარება: *έτσι εξελίσσονται τα γεγονότα* ამგვარად ვითარდება მოვლენები; **2.** წინსვლა, დაწინაურება: *εξελίχθηκε σε καθηγητή πρώτης βαθμίδας* დაწინაურდა, პროფესორის წოდება მიიღო.

εξέλκωση η *მედ.* წყლული.

εξελληνίζω (*აόр. εξελλήνισα, αόр. παθ. εξελληνίστηκα, μτχ. εξελληνισμένος*) *μετβ.* ელინიზირება.

εξελληνισμός ο ელინიზირება.

εξεναντίας *επίρρ.* პირიქით.

εξεπίτηδες *επίρρ.* განგებ.

εξερεύνηση η კვლევა, შესწავლა.

εξερευνητής ο, **-τρια** η მკვლევარი.

εξερευνώ (α) (*αόρ. εξερεύνησα, αόρ. παθ. εξερευνήθηκα, μτχ. εξερευνημένος*) *μετβ.* კვლევა, ძიება.

εξετάζω (*αόρ. εξέτασα, αόρ. παθ. εξετάστηκα, μτχ. εξετασμένος*) *μετβ.* **1.** გასინჯვა; **2.** შესწავლა, გამოკვლევა; **3.** დაკითხვა; **4.** გამოცდა.

εξέταση η **1.** კვლევა, შესწავლა; **2.** გასინჯვა; **3.** გამოცდა.

εξεταστής ο, **-τρια** η გამომცდელი: *ο ~ έκοψε τον υποψήφιο* გამომცდელმა აბიტურიენტი ჩაჭრა.

εξεταστικός, -ή, -ό **1.** გამომცდელი; **2.** საგამოცდო.

εξέταστρα τα გამოცდის ჩაბარების ღირებულება, საგამოცდო თანხა.

εξευγενίζω (*αόρ. εξευγένισα, αόρ. παθ. εξευγενίστηκα, μτχ. εξευγενισμένος*) *μετβ.* **1.** გაკეთილშობილება; **2.** დახვეწა, რაფინირება.

εξευγενισμός ο **1.** გაკეთილშობილება; **2.** ცხოველთა და მცენარეთა ჯიშის გაკულტურულება.

εξευμενίζω (*αόρ. εξευμένισα, αόρ. παθ. εξευμενίστηκα, μτχ. εξευμενισμένος*) *μετβ.* გულის მოლბობა.

εξευμένιση η დაშომშინება, დაწყნარება.

εξεύρεση η აღმოჩენა, მოძებნა, მოპოვება.

εξευτελίζω (*αόρ. εξευτέλισα, αόρ. παθ. εξευτελίστηκα, μτχ. εξευτελισμένος*) *μετβ.* **1.** გაუფასურება; **2.** შეურაცხყოფა, დამცირება; **3.** გაცამტვერება.

εξευτελισμός ο **1.** გაუფასურება; **2.** შეურაცხყოფა, დამცირება.

εξευτελιστικός, -ή, -ό **1.** გაუფასურებული, ძალიან დაბალი; **2.** დამამცირებელი.

εξέχω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ. εξείχα*) *αμετβ.* **1.** აშვერა, ამოშვერა; **2.** გამორჩევა.

έξη η ჩვევა, ჩვეულება.

εξήγηση η **1.** ახსნა, განმარტება; **2.** თარგმნა; ◊ ***δίνω ~ες*** ახსნა-განმარტებას ვიძლევი, თავს ვიმართლებ.

εξηγώ (ε) (*αόρ. εξήγησα, αόρ. παθ. εξηγήθηκα, μτχ. εξηγημένος*) *μετβ.* ახსნა, განმარტება.

εξημερώνω (*αόρ. εξημέρωσα, αόρ. παθ. εξημερώθηκα, μτχ. εξημερωμένος*) *μετβ.* **1.** მოთვინიერება, მოშინაურება; **2.** ციელიზირება, გაკულტურულება.

εξήντα *άκλ.* სამოცი.

εξής *επίρρ.* **1.** *ως ~* შემდეგნაირად; **2.** *επίθ., άκλ.* შემდეგი, ქვემორე: *έχω το ~ σχέδιο* მაქვს შემდეგი გეგმა; ◊ ***από'δω κι ~ / από τώρα και στο ~*** დღეიდან მოყოლებული.

έξι το *άκλ.* ექვსი.

εξιδανίκευση η იდეალიზება, იდეალიზაცია, გაიდეალება.

εξιδανικεύω (*αόρ. εξιδανίκευσα, αόρ. παθ. εξιδανικεύθηκα, μτχ. εξιδανικευμένος*) *μετβ.* იდეალიზება, იდეალიზაცია, გაიდეალება.

εξιδρώνω (*αόρ. εξίδρωσα, αόρ. παθ. εξιδρώθηκα, μτχ. εξιδρωμένος*) *μετβ.* **1.** ოფლის გამოყოფა; **2.** გაოფლიანება.

εξίδρωση η **1.** გაოფლიანება, ოფლიანობა; **2.** *მედ.* ექსუდაცია.

εξισλαμίζω (*αόρ. εξισλάμισα, αόρ. παθ. εξισλαμίστηκα, μτχ. εξισλαμισμένος*) *μετβ.* გამუსლიმანება, გამაჰმადიანება.

εξισλαμισμός ο გამუსლიმანება, გამაჰმადიანება.

εξισορρόπηση η გაწონასწორება, გათანაბრება.

εξισορροπώ (ε) (*αόρ. εξισορρόπησα, αόρ. παθ. εξισορροπήθηκα, μτχ. εξισορροπημένος*) *μετβ.* გაწონასწორება, გათანაბრება.

εξίσου *επίρρ.* თანაბრად, მსგავსად.

εξιστόρηση η ამბის მოყოლა, აღწერა.

εξιστορώ (ε) (*αόρ. εξιστόρησα, αόρ. παθ. εξιστορήθηκα, μτχ. εξιστορημένος*) *μετβ.* ზედმიწევნით თხრობა, აღწერა.

εξισώνω (*αόρ. εξίσωσα, αόρ. παθ. εξισώθηκα, μτχ. εξισωμένος*) *μετβ.* **1.** გათანაბრება, გატოლება; **2.** *μαθ.* გატოლება.

εξίσωση η **1.** გათანაბრება; **2.** *μαθ.* განტოლება.

εξιχνιάζω (*αόρ. εξιχνίασα, αόρ. παθ. εξιχνιάστηκα, μτχ. εξιχνιασμένος*) *μετβ.* კვალის მიგნება, აღმოჩენა: ~ *ένα έγκλημα* დანაშაულის კვალს ვაგნებ.

εξιχνίαση η კვალის აღება, კვალის მიგნება.

εξιχνιαστής ο კვალის მიმგნები, აღმომჩენი, გამგები.

εξόγκωμα το *ιατρ.* სიმსივნე.

εξογκώνω (*αόρ. εξόγκωσα, αόρ. παθ. εξογκώθηκα, μτχ. εξογκωμένος*) *μετβ.* **1.** გამობურცვა, გასიება, გადიდება; **2.** *μεταφ.* გადაჭარბება, გაზრდა, გაზვიადება.

έξοδο το ხარჯი, გასავალი.

έξοδος η **1.** გასასვლელი: *η ~ του κτηρίου* შენობის გასასვლელი; **2.** გასვლა: *του στέρησαν το δικαίωμα εξόδου από τη χώρα* მას ჩამოართვეს ქვეყნიდან გასვლის უფლება; **3.** *φιλολ.* ექსოდოსი, ძველი ბერძნული ტრაგედიის ნაწილი.

εξοικειώνω (*αόρ. εξοικείωσα, αόρ. παθ. εξοικειώθηκα, μτχ. εξοικειωμένος*) *μετβ.* შეგუება, შეჩვევა, ადაპტირება; **-ομαι** შეჩვევა, შეგუება.

εξοικείωση η (*πληθ. αρ. გააჩნია*) შეგუება, შეჩვევა, ადაპტირება, გათავისება.

εξοικονόμηση η **1.** მოძიება, მოპოვება; **2.** დაზოგვა, შენახვა.

εξοικονομώ (ε) (*αόρ. εξοικονόμησα, αόρ. παθ. εξοικονομήθηκα, μτχ. εξοικονομημένος*) *μετβ.* **1.** მოძიება, მოპოვება, შეძენა; **2.** დაზოგვა, შენახვა: *εξοικονόμησα χρήματα για διακοπές* არდადეგებისათვის ფული დავზოგე.

εξολοθρεύω (*αόρ. εξολόθρευσα, αόρ. παθ. εξολοθρεύτηκα, μτχ. εξολοθρεμένος*) *μετβ.* განადგურება, მოსპობა, ამოწყვეტა.

εξομοιώνω (*αόρ. εξομοίωσα, αόρ. παθ. εξομοιώθηκα, μτχ. εξομοιωμένος*) *μετβ.* **1.** დამსგავსება, მიმსგავსება; **2.** შედარება, გაიგივება.

εξομοίωση η **1.** დამსგავსება, მიმსგავსება; **2.** შედარება, გაიგივება.

εξομολόγηση η **1.** აღიარება, აღსარება; **2.** *χρ.* აღსარება.

εξομολογητής ο აღმსარებელი.

εξομολογώ (ε) (*αόρ. εξομολόγησα, αόρ. παθ. εξομολογήθηκα, μτχ. εξομολογημένος*) *μετβ., χρ.* აღსარების მიღება; **-ούμαι / ιέμαι** **1.** აღიარება; **2.** აღსარების თქმა.

εξοντώνω (*αόρ. εξόντωσα, αόρ. παθ. εξοντώθηκα, μτχ. εξοντωμένος*) *μετβ.* **1.** განადგურება, გაჟლეტა, მოსპობა; **2.** ქანცის გაწყვეტა, გადაღლა.

εξόντωση η *λογ., μεταφ.* **1.** განადგურება, გაჟლეტა, მოსპობა; **2.** ქანცის გაწყვეტა, გადაღლა.

εξοντωτικός, -ή, -ό **1.** გამანადგურებელი, გამჟლეტი; **2.** გადამღლელი, დამქანცველი.

εξοπλίζω (*αόρ. εξόπλισα, αόρ. παθ. εξοπλίστηκα, μτχ. εξοπλισμένος*) *μετβ.* **1.** შეიარაღება, იარაღით მომარაგება, იარაღის მიწოდება

2. *გადატ.* საჭირო დანაღვარებით აღჭურვა.

εξοπλισμός ο **1.** შეიარაღება, იარაღით მომარაგება, იარაღის მიწოდება; **2.** *გადატ.* აღჭურვილობა.

εξοργίζω (*აόρ. εξόργισα, აόρ. παθ. εξοργίστηκα, μτχ. εξοργισμένος*) *μετβ.* გაბრაზება, განრისხება, აღშფოთება.

εξοργιστικός, -ή, -ό აღმაშფოთებელი.

εξορία η **1.** გადასახლება; **2.** სამშობლოდან მომორებით ცხოვრება.

εξορίζω (*აόρ. εξόρισα, აόρ. παθ. εξορίστηκα, μτχ. εξορισμένος*) *μετβ.* გადასახლება, გასახლება (ქვეყნიდან).

εξόριστος, -η, -ο **1.** გადასახლებული; **2.** (ο) გადასახლებული ადამიანი.

εξορκίζω (*აόρ. εξόρκισα, აόρ. παθ. εξορκίστηκα, μτχ. εξορκισμένος*) *μετβ.* **1.** *εκκλ.* ბოროტი სულის, ეშმაკის განდევნა; **2.** თხოვნა, მუდარა, ვედრება.

εξορκισμός ο **1.** *εκκλ.* ბოროტი სულის, ეშმაკის განდევნა; **2.** თხოვნა, მუდარა, ვედრება.

εξορκιστής ο **1.** ბოროტი სულის განმდევნი; **2.** შემლოცველი.

εξόρμηση η **1.** თაედასხმა, შეტევა; **2.** *გადატ.* შეტევა.

εξορμώ (α) (*აόρ. εξόρμησα, აόρ. παθ. εξορμήστηκα, μτχ. εξορμησμένος*) *μετβ., λογοτ., გადატ.* თაედასხმა, შეტევა, იერიშის მიტანა.

εξόρυξη η **1.** *გეოლ.* მოპოვება, ამოღება (წიაღისეულის, ლითონის, ნაეთობის და. ა. შ.); **2.** *მედ.* ამოღება (თვალის კაკლის).

εξορύσσω (*აόρ. εξόρυξα, აόρ. παθ. εξορύχθηκα, μτχ. εξορυγμένος*) *μετβ. გეოლ.* მოპოვება, ამოღება (წიაღისეულის, ლითონის, ნაეთობის და. ა. შ.).

εξουδετερώνω (*აόρ. εξουδετέρωσα, აόρ. παθ. εξουδετερώθηκα, μτχ. εξουδετερωμένος*) *μετβ.* **1.** ნეიტრალიზება, განეიტრალება; **2.** მწყობრიდან გამოყვანა, განადგურება: ~ *έναν εχθρό* მტერს ვანადგურებ; **3.** აღკვეთა, გაუვნებელყოფა: *η αστυνομία εξουδετέρωσε μια δολοφονική απόπειρα* პოლიციამ აღკვეთა მკელელობის მცდელობა.

εξουδετέρωση η **1.** განეიტრალება; **2.** მწყობრიდან გამოყვანა, განადგურება; **3.** აღკვეთა, გაუვნებელყოფა; **4.** *ქიმ.* ნეიტრალიზაცია.

εξουθενώνω (*აόρ. εξουθένωσα, αόρ. παθ. εξουθενώθηκα, μτχ. εξουθενωμένος*) *μετβ.* **1.** დაქანცვა, გათანგვა; **2.** დამცირება, დაკნინება.

εξουθενωτικός, -ή, -ό **1.** დამქანცავი, გამთანგავი; **2.** დამამცირებელი, დამაკნინებელი.

εξουσία η **1.** ძალაუფლება; **2.** ხელისუფლება.

εξουσιάζω (*αόρ. εξουσίασα, αόρ. παθ. εξουσιάστηκα, μτχ. εξουσιασμένος*) *μετβ., αμετβ.* მბრძანებლობა, ბატონობა.

εξουσιαστής ο მბრძანებელი, ბატონი.

εξουσιαστικός, -ή, -ό გაბატონებული, მმართველი.

εξουσιοδότηση η **1.** უფლებამოსილება; **2.** მინდობილობა.

εξουσιοδοτώ (*αόρ. εξουσιοδότησα, αόρ. παθ. εξουσιοδοτήθηκα, μτχ. εξουσιοδοτημένος*) *μετβ.* უფლებამოსილების მინიჭება.

εξόφληση η **1.** ვალის დაფარვა, გადახდა; **2.** ანგარიშის, ვალის გადახდის ქვითარი (ჩეკი); **3.** *გადატ.* ასრულება.

εξοφλώ (ε) (*αόρ. εξόφλησα, αόρ. παθ. εξοφλήθηκα, μτχ. εξοφλημένος*) *μετβ.*

1. ვალის დაფარება, გადახდა; **2.** *გადატ.* ასრულება (პირობის, მოვალეობის და ა. შ.).

εξοχή η **1.** *მაღალფ.* წამონაზარდი, ამონაზნექი; **2.** აგარაკი, ადგილი ქალაქგარეთ; ◊ ***κατ'εξοχήν*** უპირველესად, უმთავრესად.

εξοχικός, -ή, -ό 1. სააგარაკო; **2.** (το) სააგარაკო სახლი.

έξοχος, -η, -ο ბრწყინვალე.

εξοχότατος ο, **-η** η აღმატებულება.

εξυβρίζω (*აόρ. εξύβρισα, აόρ. παθ. εξυβρίστηκα, μτχ. εξυβρισμένος*) *μετβ.* შეურაცხყოფა, გალანძღვა.

εξύβριση η შეურაცხყოფა, გალანძღვა.

εξυγιαίνω (*აόρ. εξυγίανα, αόρ. παθ. εξυγιάνθηκα*) *μετβ.* **1.** გამოჯანსაღება; **2.** *გადატ.* გაუმჯობესება.

εξυγίανση η (*πληθ. არ χρησιμ.*) **1.** გამოჯანსაღება; **2.** *გადატ.* გაუმჯობესება.

εξύμνηση η ქება, ხოტბა.

εξυμνώ (ε) (*აόρ. εξύμνησα, αόρ. παθ. εξυμνήθηκα, μτχ. εξυμνημένος*) *μετβ.* ქების, ხოტბის შესხმა, ქება, დიდება.

εξυπακούεται *τριτοπρόσ. (θλτλοτ ενεστ.) αμετβ.* იგულისხმება.

εξυπηρέτηση η **1.** მომსახურება; **2.** სამსახურის, დახმარების გაწევა.

εξυπηρετικός, -ή, -ό 1. დაუზარებელი, თავაზიანი, დამხმარე; **2.** მოხერხებული.

εξυπηρετώ (ε) (*აόρ. εξυπηρέτησα, αόρ. παθ. εξυπηρετήθηκα, μτχ. εξυπηρετημένος*) *μετβ.* **1.** მომსახურება; **2.** დახმარება.

εξυπνάδα η **1.** გონიერება, ჭკუა; **2.** (οι) *ιρον.* ფილოსოფოსობა; **3.** ეშმაკობა.

έξυπνος, -η, -ο 1. გონიერი, ჭკვიანი; **2.** გონიერული, ბრძნული; **3.** *ιρον.* ჭკვიანი; ◊ ***κάνω τον ~ο*** თავი ჭკვიანად მომაქვს.

εξυφαίνω (*αόρ. εξύφανα, αόρ. παθ. εξυφάνθηκα, μτχ. εξυφανισμένος*) *μετβ., μαλαξφ.* ბოროტი ზრახვის ჩაფიქრება, დაგეგმვა.

εξυψώνω (*αόρ. εξύψωσα, αόρ. παθ. εξυψώθηκα, μτχ. εξυψωμένος*) *μετβ.* **1.** მაღლა დაყენება, ამაღლება; **2.** *გადატ.* ამაღლება.

έξω *επίρρ.* **1.** გარეთ, გარე: *κοιμάμαι ~ το καλοκαίρι* ბაფხულში გარეთ მძინავს; **2.** საზღვარგარეთ: *πήγε να σπουδάσει ~* საზღვარგარეთ გაემგზავრა სასწავლებლად; *επίθ.* **3.** საზღვარგარეთ მცხოვრები: *οι ~ Έλληνες* საზღვარგარეთ მცხოვრები ბერძნები; **4.** გარეკანი, გარეგნული მხარე, სახე: *το ~ του σπιτιού* სახლის გარეგნული სახე; **5.** *πρόθ.* გარდა: *~ από όσα σας είπα δεν γνωρίζω τίποτα άλλο* იმის გარდა, რაც მოგახსენეთ, არაფერი ვიცი; ◊ ***βγαίνω ~*** გასართობად გავდივარ, ***το ρίχνω ~*** ვერთობი, ***μένω ~*** გარეთ ვრჩები, თამაშიდან ვვარდები, ***μαθαίνω απ' έξω*** ზეპირად ვსწავლობ.

εξώγαμος, -η, -ο ეგზოგამიური, ქორწინების გარეშე.

εξωγήινος, -η, -ο 1. არამიწიერი; **2.** (ο) უცხოპლანეტელი.

έξωθεν *επίρρ.* **1.** გარედან, გარეშე; **2.** *გადατ.* უცხოეთიდან.

εξώθηση η **1.** ხელის კერა, გაგდება; **2.** *გადατ.* ბიძგება, წაქეზება.

εξώθυρα (ξώθυρα) η *იხ.* **εξώπορτα**.

εξωθώ (ε) (*αόρ. εξώθησα, αόρ. παθ. εξωθήθηκα, μτχ. εξωθημένος*) *μετβ.* **1.** ხელის კერა, გაგდება; **2.** *გადατ.* ბიძგება, წაქეზება.

εξωκκλήσι το სამრეკლო.

εξωμήτριος, -α, -ο *მედ.* საშვილოსნოს გარე.

εξώπορτα η შესასვლელი კარი, ჭიშკარი.

εξωπραγματικός, -ή, -ό 1. ირეალური, არ არსებული; 2. განუხორციელებელი, არა რეალური.

εξωραΐζω (*აόρ. εξωράϊσα, αόρ. παθ. εξωραΐστηκα, μτχ. εξωραϊσμένος*) *μετβ.* 1. გალამაზება, მორთვა, მოკაზმვა; 2. *გადატ.* შელამაზება.

έξωση η 1. განდევნა, გაძევება; 2. *იურ.* გამოსახლება; 3. ტახტიდან ჩამოგდება.

εξώστης ο 1. აივანი; 2. *თეატრ.* ბალკონი.

εξωστρεφής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) *ψυχολ.* ექსტრავერტული.

εξωτερικό το 1. ექსტერიერი; 2. საზღვარგარეთი, უცხოეთი.

εξωτερικός, -ή, -ό 1. გარეთა, გარე; 2. უცხოეთის, საზღვარგარეთის; 3. გარეგნული; 4. საგარეო; 5. გარე, გარეგანი; **εξωτερικά / εξωτερικώς** *επίρρ.* გარედან, გარეგნულად.

εξωτικός, -ή, -ό უცხოური, ეგზოტიკური.

εξωφρενικός, -ή, -ό აბსურდული, გამაოგნებელი.

εξώφυλλο (**ξώφυλλο**) το გარეკანი, ყდა (წიგნის, რეჟურნალის და ა. შ.).

επάγγελμα το საქმიანობა, პროფესია; ◊ *εξ ~ματος / κατ'~* პროფესიით.

επαγγελματίας ο 1. პროფესიონალი; 2. *გადატ.* პროფესიონალი.

επαγγελματικός, -ή, -ό პროფესიული.

επαγρυπνώ (ε) (*αόρ. επαγρύπνησα*) *μετβ.* სიფხიზლე.

έπαθλο το პრიზი, ჯილდო.

επαινετικός, -ή, -ό საქები, სახოტბო.

έπαινος ο 1. ქება, ხოტბა, დიდება; 2. მადლობის სიგელი.

επαινώ (ε) (*αόρ. επαίνεσα, αόρ. παθ. επαινέθηκα, μτχ. επαινεμένος*) *μετβ.* ქება, ხოტბის შესხმა.

επαιτεία η (*πληθ. არ χρησιμ.*) მათხოერობა.

επαίτης ο მათხოვარი.

επαιτώ (ε) (*δηλ. ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* მათხოერობა.

επακόλουθος, -η, -ο 1. თანმხლები, თანამდევი; 2. (το) შედეგი, რეზულტატი.

επακολουθώ (ε) (*αόρ. επακολούθησα*) *αμετβ.* 1. თანხლება, მიყოლა; 2. შედეგის მოტანა.

επακριβώς *επίρρ.* ზუსტად.

έπακρο το უკიდურესი.

επάλειψη η წასმა, წაცხება.

επαλήθευση η 1. ახდენა, გაცხადება (იმედის, პროგნოზის, ვარაუდის, წინასწარმეტყველების და ა. შ.); 2. *მათ.* დამტკიცება; 3. სიმართლის დადგენა, გადამოწმება.

επαληθεύω (*αόρ. επαλήθευσα, αόρ. παθ. επαληθεύθηκα, μτχ. επαληθευμένος*) *μετβ.* 1. ახდენა, გაცხადება, განხორციელება (იმედის, პროგნოზის, ვარაუდის, წინასწარმეტყველების და ა. შ.); 2. სიმართლის დადგენა, დაზუსტება, დამტკიცება.

επαλλαγή η მონაცვლეობა.

επαναλαμβάνω (*αόρ. επανέλαβα, αόρ. παθ. επαναλήφθηκα, μτχ. επανειλημμένος*) გამეორება.

επαναλαμβανόμενος, -η, -ο იგივე, გამეორებული.

επαναληπτικός, -ή, -ό განმეორებითი, ხელახალი.

επανάληψη η გამეორება; ◊ *κατ' επανάληψη* მრავალჯერ, ბევრჯერ.

επαναπατρίζομαι (*აόր. επαναπατρίστηκα, μτχ. επαναπατρισμένος*) *αμετβ.* სამშობლოში დაბრუნება.

επαναπατρισμός ο სამშობლოში დაბრუნება.

επανάσταση η **1.** აჯანყება, ამბოხება, რევოლუცია; *გადატ.* **2.** ძირეული გარდაქმნები, ცვლილებები; **3.** დაუმორჩილებლობა.

επαναστάτης ο, **-τρια** η მეამბოხე, აჯანყებული, რევოლუციონერი, დაუმორჩილებელი.

επαναστατικός, -ή, -ό 1. რევოლუციური; **2.** *გადატ.* სენსაციური, რევოლუციური.

επαναστατώ (ε) (*აόր. επαναστάτησα, μτχ. επαναστατημένος*) *αμετβ.* **1.** აჯანყება, ამბოხება; **2.** *გადატ.* აღელვება, აფორიაქება.

επανασύνδεση η ხელახალი შეერთება, ჩართვა, დაკავშირება.

επανασυνδέω (*აόр. επανασύνδεσα*) *μετβ.* **1.** ხელახალი შეერთება, დაკავშირება; **2.** *გადატ.* აღდგენა.

επαναφέρω (*აόр. επανέφερα, αόр. παθ. επαναφέρθηκα, μτχ. επαναφερόμενος*) *μετβ.* **1.** დაბრუნება; **2.** აღდგენა; ◊ *~ στις αισθήσεις* მოსულიერება, *~ στην τάξη* მოწესრიგება.

επαναφορά η **1.** დაბრუნება; **2.** კლავე წამოჭრა, დაყენება; **3.** აღდგენა.

επανδρώνω (*აόр. επάνδρωσα, αόр. παθ. επαναδρώθηκα, μτχ. επανδρωμένος*) *μετβ.* დაკომპლექტება, შევსება.

επάνδρωση η დაკომპლექტება, შევსება (ეკიპაჟით, მომსახურე პერსონალით).

επανεκδίδω (*აόр. επανεξέδωσα, αόр. παθ. επανεκδόθηκα*) *μετβ.* ხელახლა გამოცემა.

επανέκδοση η ხელახალი გამოცემა.

επανεκλέγω (*აόр. επανεξέλεξα, αόр. παθ. επανεκλέχθηκα, μτχ. επανεκλεγμένος*) *μετβ.* ხელახლა, კლავე არჩევა.

επανεκλογή η ხელახლა, კლავე არჩევა.

επανεκτίμηση η გადაფასება, ხელახალი შეფასება.

επανεκτιμώ (α) (*αόр. επανεκτίμησα, αόр. παθ. επανεκτιμήθηκα, μτχ. επανεκτιμημένος*) გადაფასება, ხელახალი შეფასება.

επανεμφανίζω (*αόр. επανεμφάνισα, αόр. παθ. επανεμφανίστηκα, μτχ. επανεμφανισμένος*) *μετβ.* კლავე აღმოჩენა, გამოჩენა, გამომეღავნება.

επανεμφάνιση η ხელახალი აღმოჩენა, გამომეღავნება.

επανεξετάζω (*αόр. επανεξέτασα, αόр. παθ. επανεξετάστηκα, μτχ. επανεξετασμένος*) *μετβ.* კლავე, ხელახლა გადახედვა, განხილვა, გამოცდა, გადასინჯვა.

επανεξέταση η კლავე გადახედვა, განხილვა, გადასინჯვა.

επανέρχομαι (*αόр. επανήλθα*) *αμετβ., αποθ.* კლავე დაბრუნება.

επανίδρυση η კლავე დაარსება.

επανιδρύω (*αόр. επανίδρυσα, αόр. παθ. επανιδρύθηκα, μτχ. επανιδρυμένος*) *μετβ.* კლავე დაარსება.

επάνοδος η **1.** დაბრუნება; **2.** *ლიტ.* ალიტერაცია.

επανορθώνω (*αόр. επανόρθωσα, αόр. παθ. επανορθώθηκα, μτχ. επανορθωμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** შესწორება, გასწორება, აღდგენა: *~ τις ζημιές* ზარალს აღვადგენ; **2.** გამოსწორება: *~ το λάθος* შეცდომას გამოვასწორებ; **3.** კომპენსაციის გადახდა, ანაზღაურება.

επανόρθωση η **1.** შესწორება, გასწორება, აღდგენა; **2.** კომპენსაცია.

επανορθωτικός, -ή, -ό გამოსასწორებელი, აღმდგენი, საკომპენსაციო: *~ό ποσό* საკომპენსაციო თანხა, *~ή ποινή* გამოსასწორებელი სასჯელი.

επάνω (απάνω, πάνω) *επίρρ.* 1. ზევით; 2. *επιθ.* ზედა, ზემო; *πρόθ.* 3. -ზე: *~ στο τραπέζι* მაგიდაზე; 4. -ში: *άφησα το κλειδί ~ στην πόρτα* გასაღები კარებში დაეტოვე; 5. ზუსტად, თავის დროზე: *ήρθες ~ στην ώρα που σε χρειαζόμουν* ზუსტად იმ დროს მოხვედი, როცა მჭირდებოდი; 6. თან (ქონა, ტარება): *έχεις ~ σου την αντζέντα;* თან გაქვს უბის წიგნაკი? 7. მეტი, უმეტესი: *πρέπει να είναι ~ από 60 χρονών* სამოც წელზე მეტის უნდა იყოს; 8. მაღლა: *~ από μας είναι ο Θεός* ჩვენს მაღლა ღმერთია; 9. შესახებ, გამო: *τι έχετε να μας πείτε ~ σ'αυτό;* რა შეგიძლიათ გვითხრათ ამის შესახებ? 10. თავს (დასხმა, დაცემა): *έπεσε ~ μου και άρχισε να με χτυπάει* თავს დამესხა და ცემა დამიწყო; ◊ *~ απ'όλα* უპირეველეს ყოვლისა; *ο ένας ~ στον άλλο* ერთმანეთზე მიყოლებით.

επανωφόρι το ზედა სამოსი, პალტო.

επάξιος, -α, -ο ღირსეული.

επαξίως *επίρρ.* ღირსეულად.

επάργυρος, -η, -ο მოვერცხლილი.

επαργυρώνω (*αόρ. επαργύρωσα, αόρ. παθ. επαργυρώθηκα, μτχ. επαργυρωμένος*) *μετβ.* მოვერცხლება.

επαργύρωση η (*πληθ. არ გააჩნია*) მოვერცხლება.

επάρκεια η 1. საკმარისობა; 2. შეძლება, შეძლებულობა.

επαρκής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) საკმარისი, საკმაო.

επαρκώ (ε) (*αόρ. επήρκεσα*) საკმარისობა, შესაძლებლობა.

έπαρση η 1. აწევა; 2. *გადატ.* ქედმაღლობა.

επαρχία η პროვინცია, ეპარქია, რაიონი, პერიფერია.

επαρχιακός, -ή, -ό პროვინციული, რაიონული.

επαρχιώτης ο, **-ισσα** η 1. პროვინციელი; 2. *გადატ.* ტეტია, გაუთლელი.

επαρχιώτικος, -η, -ο პროვინციული, კუთხური.

έπαυλη η ვილა.

επαυξάνω (*αόρ. επαύξησα, αόρ. παθ. επαυξήθηκα, μτχ. επαυξημένος*) *μετβ.* ზრდა, გაზრდა.

επαύξηση η ზრდა, გაზრდა.

επαφή η 1. შეხება, კონტაქტი; 2. კავშირი, ურთიერთობა; 3. (οι) შეხვედრა (ოფიციალური); 4. სქესობრივი კავშირი; 5. შეტევა; ◊ *σημείο ~ς* შეხების წერტილი, *φέρνω σε ~* ვაცნობ, *έρχομαι σε ~* ვეკონტაქტები, *κρατάω ~ές* ურთიერთობას ვინარჩუნებ.

επείγει *απρόσ.* (*მხოლოდ ενεστ.*) სასწრაფოა, გადაუდებელია.

επειγόντως *επίρρ.* სასწრაფოდ.

επείγων -ουσα, -ον 1. სასწრაფო: *~ον ζήτημα* სასწრაფო საქმე; 2. (το) სასწრაფო გზავნილი.

επειδή *σύνδ.* რადგან, იმიტომ, რომ, რამდენადაც.

επεισόδιο το 1. შემთხვევა; 2. ინციდენტი; 3. ეპიზოდი; 4. *ფილოლ.* ◊ *καρδιακό ~* ინფარქტი.

έπειτα *επίρρ.* 1. შემდეგ; 2. გარდა ამისა: *είναι δύσκολο, ~ είναι και επικίνδυνο,* რთულია, გარდა ამისა, საშიშიც არის.

επέκταση η 1. გაფართოება; 2. განვითარება; ◊ *κατ'~* შემდეგში.

επεκτατισμός ο ექსპანსია.

επεκτείνω (*აόρ. επεξέτεινα, აόρ. παθ. επεκτάθηκα, μτχ. επεκτεταμένος*) *μετβ.* 1. გაზრდა; 2. გავრცელება, გაფართოება.

επεμβαίνω (*აόρ. επενέβην*) *αμετβ.* ჩარევა.

επέμβαση η 1. ჩარევა; 2. *სამხ.* ინტერვენცია; 3. *მედ.* ოპერაცია.

επένδυση η 1. პირნაკეთობა, გადასაკრავი; 2. მოპირკეთება, გადაკერა; 3. *ეკონ.* ინვესტიცია.

επενδύω (*აόρ. επένδυσα, აόρ. παθ. επενδύθηκα, μτχ. επενδεδυμένος*) *μετβ.* 1. მოპირკეთება, გადაკერა; 2. *ეკონ.* ინვესტირება, კაპიტალის ჩადება.

επενεργώ (ε) (*აόρ. επενήργησα*) *μετβ.* გავლენის ქონა, მოხდენა.

επεξεργάζομαι (*აόρ. επεξεργάστηκα, μτχ. επεξεργασμένος*) *μετβ., αποθ.* დამუშავება, გადამუშავება, სრულყოფა.

επεξεργασία η (*πληθ. არ გააჩნია*) დამუშავება, გადამუშავება, სრულყოფა.

επεξήγηση η 1. ახსნა, განმარტება; 2. *გრამატ.* განმარტება.

επεξηγώ (*აόρ. επεξήγησα, აόρ. παθ. επεξηγήθηκα, μτχ. επεξηγημένος*) *μετβ.* ახსნა, განმარტება.

επέτειος η იუბილე.

επευφημία η მისალმების, კმაყოფილების, დასტურის შეძახილი.

επευφημώ (ε) (*აόρ. επευφήμησα, აόρ. παθ. επευφημήθηκα, μτχ. επευφημημένος*) *μετβ.* მისალმების, კმაყოფილების, დასტურის გამოხატვა შეძახილით.

επηρεάζω (*აόρ. επηρέασα, აόρ. παθ. επηρεάστηκα, μτχ. επηρεασμένος*) *μετβ.* 1. ზემოქმედება, გავლენის ქონა, მოხდენა: *η πρόσφατη κρίση επηρέασε σοβαρά την οικονομία* ბოლოდროინდელმა კრიზისმა სერიოზული გავლენა მოახდინა ეკონომიკაზე; 2. გავლენის ქვეშ მოქცევა: *επηρεάστηκε από τους φίλους του* თავისი მეგობრების გავლენის ქვეშ მოექცა.

επήρεια η გავლენა.

επηρμένος, -η, -ο *მაღალფ.* ქედმაღალი, თვითკმაყოფილი.

επί *πρόθ.* 1. -ზე: *μιλώ ~ θέματος* ვსაუბრობ თემაზე; 2. დროს, განმავლობაში: *~ Τουρκοκρατίας* თურქეთის ბატონობის დროს; 3. -კენ: *~ αριστερά!* მარცხნისაკენ! 4. *მათ.* გამრავლება, ნამრავლი: *δύο ~ τρία ίσον έξι* ორის სამზე ნამრავლი უდრის ექვსს.

επιβαίνω (*აόρ. επέβην*) *μετβ., αμετβ.* ჯდომა (ტრანსპორტში).

επιβάλλω (*აόρ. επέβαλα, აόρ. παθ. επιβλήθηκα, μτχ. επιβεβλημένος*) *μετβ.* 1. ძალით დადგენა, დაკისრება, გატანა, თავს მოხვევა: *επέβαλε τους δικούς του όρους* თავისი პირობები ძალით გაიტანა; 2. პატივისცემის გამოწვევა, ავტორიტეტით სარგებლობა: *~ τον σεβασμό* პატივისცემას ვიწვევ; 3. იძულება: *του επέβαλε να παρατηθεί* აიძულა იგი გადამდგარიყო; **-εται** აუცილებელია: *επιβάλλεται να ληφθούν μέτρα για την καταπολέμηση της ανεργίας* აუცილებელია მიღებულ იქნეს ზომები უმუშევრობის აღმოსაფხვრელად.

επιβάρυνση η 1. დატვირთვა, დამძიმება; 2. *ეკონ.* გადასახადი.

επιβαρύνω (*აόρ. επιβάρυνα, აόρ. παθ. επιβαρύνθηκα, μτχ. επιβαρυμένος*) *μετβ.* 1. დატვირთვა, დამძიმება; 2. ტვირთად დაწოლა; 3. *იურ.* დამძიმება.

επιβάτης ο მგზავრი.

επιβατικός, -ή, -ό სამგზავრო.

επιβεβαιώνω (*აόρ. επιβεβαίωσα, αόρ. παθ. επιβεβαιώθηκα, μτχ. επιβεβαιωμένος*) *μετβ.* 1. დადასტურება, დათანხმება; 2. დაზუსტება, დამტკიცება, დარწმუნება.

επιβεβαίωση η 1. დადასტურება, დათანხმება; 2. დაზუსტება, დამტკიცება, დარწმუნება.

επιβεβαιωτικός, -ή, -ό დამამტკიცებელი, დამადასტურებელი.

επιβεβλημένος, -η, -ο უცილობელი, აუცილებელი.

επιβήτορας ο 1. მამალი (ულაყი, ხარი და ა. შ.); 2. *გადატ.* უზურპატორი; 3. *ირონ.* ქალების რისხვა (მამაკაცზე).

επιβιβάζω (*αόρ. επιβίβασα, αόρ. παθ. επιβιβάστηκα, μτχ. επιβιβασμένος*) *μετβ.* ტრანსპორტში ჩასმა; **-ομαι** ტრანსპორტში ჩაჯდომა.

επιβίβαση η ჩაჯდომა (ტრანსპორტში).

επιβιώνω (*αόρ. επιβίωσα*) *αμετβ.* 1. არსებობა; 2. გადარჩენა.

επιβίωση η 1. არსებობა; 2. (οι) გადმონაშთი, ნაშთი.

επιβλαβής, -ής, -ές (επιζήμιος) (*γεν. -ούς. πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) საზიანო, დამღუპველი, მავნე.

επιβλέπω (*αόρ. επέβλεψα*) *μετβ.* თვალყურის დევნება.

επίβλεψη η მეთვალყურეობა.

επιβλητικός, -ή, -ό დიდებული, შთაბეჭდავი.

επιβολή η (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) 1. დაკისრება, დადგენა; 2. ძალით გაბატონება; 3. ავტორიტეტი.

επιβουλεύομαι (*αόρ. επιβουλεύθηκα*) *μετβ.* ატან. ხელყოფა, სულის ალმართება.

επίβουλος, -η, -ο მზაკვარი, ცბიერი.

επιβράβευση η დაჯილდოება, ჯილდოს გადაცემა.

επιβραβεύω (*αόρ. επιβράβευσα, αόρ παθ. επιβραβεύθηκα, μτχ. επιβραβευμένος*) *μετβ.* დაჯილდოება, ჯილდოს გადაცემა.

επιβράδυνση η 1. შეჩერება, შენელება, დამუხრუჭება; 2. დაგვიანება.

επιβραδύνω (*αόρ. επιβράδυνα, αόρ. παθ. επιβραδύνθηκα*) *μετβ.* 1. შეჩერება, შენელება, დამუხრუჭება; 2. დაგვიანება.

επίγειος, -α, -ο 1. დედამიწის; 2. *გადატ.* მიწიერი, ამქვეყნიური.

επίγονος ο 1. მთამომავალი; 2. მემკვიდრე.

επίγραμμα το 1. წარწერა (ძეგლზე, ხელოვნების ნიმუშზე); 2. *ლიტ.* ეპიგრამა.

επιγραμματικός, -ή, -ό 1. ეპიგრამული; 2. *გადატ.* მოკლე, ლაკონური.

επιγραφή η 1. *იხ.* **επίγραμμα** 1; 2. წარწერა, ფირნიში; 3. კონვერტზე დაწერილი მონაცემები.

επιγράφω (*αόρ. επέγραψα, αόρ. παθ. επεγράφην, μτχ. επιγεγραμμένος*) *μετβ.* 1. წარწერის ამოკვეთა (ძეგლზე, ხელოვნების ნიმუშზე); 2. წარწერა; 3. დასათაურება.

επιδεικνύω (*αόρ. επέδειξα, αόρ. παθ. επιδείχθηκα, μτχ. επιδεδειγμένος*) *μετβ.* ჩვენება, წარდგენა; **-ομαι** თავის გამოჩენა, მოწონება.

επιδεινώνω (*αόρ. επιδείνωσα, αόρ. παθ. επιδεινώθηκα, μτχ. επιδεινωμένος*) *μετβ.* გაუარესება. *Φρ.* *η εσφαλμένη θεραπεία επιδείνωσε την κατάστασή του* არასწორმა მკურნალობამ მისი მდგომარეობა გაუარესა.

επιδείνωση η გაუარესება, გართულება.

επίδειξη η **1.** ჩვენება; **2.** გამოვლენა.

επιδειξίας ο თავმომწონე, ექსპიბიციონისტი.

επιδένω (*აόρ. επέδεσα, აόρ. παθ. επιδέθηκα*) *μετβ.* შეხვევა, გადახვევა (ჭრილობის, ნატკენის).

επιδέξιος, -α, -ο ხელმარჯვე, მოხერხებული.

επιδεξιότητα η ხელმარჯვეობა, მოხერხებულობა.

επιδερμίδα η კანი.

επίδεσμος ο ბანდი, სახვევი.

επιδέχομαι (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *μετβ., αποθ.* დაშვება, მოთმენა, მიღება, საჭიროება.

επιδημία η ეპიდემია.

επιδημιολογία η ეპიდემიოლოგია.

επιδημιολόγος ο ეპიდემიოლოგი.

επιδίδω (*აόρ. επέδωσα, აόρ. παθ. επιδόθηκα*) *μετβ., αμετβ.* გადაცემა.

επιδιορθώνω (*აόρ. επιδιόρθωσα, აόρ. παθ. επιδιορθώθηκα, μτχ. επιδιορθωμένος*) *μετβ.* შეკეთება, რემონტი.

επιδιορθωτής ο შემკეთებელი.

επιδιώκω (*აόρ. επιδίωξα, აόρ. παθ. επιδιώχθηκα*) *μετβ.* სწრაფვა, ლტოლვა.

επιδίωξη η **1.** სწრაფვა, მისწრაფება; **2.** მიზანი.

επίδομα το დანამატი (ხელფასის); ◊ ~ *ανεργίας* უმუშევრობის დახმარება.

επίδοξος, -η, -ο საეარაუდო.

επιδόρπιο το დესერტი.

επίδοση η **1.** გადაცემა (ოფიციალური საბუთის); **2.** წარმატება, მოსწრება; **3.** (οι) რეკორდი.

επιδότηση η ფინანსური დახმარება, დაფინანსება.

επιδοτώ (ε) (*აόρ. επιδότησα, აόρ. παθ. επιδοτήθηκα, μτχ. επιδοτημένος*) *μετβ.* ფინანსური დახმარება, დაფინანსება.

επίδραση η გაელენა.

επιδρομέας ο დამპყრობი, აგრესორი, თავდამსხმელი.

επιδρώ (ε) (*აόρ. επέδρασα*) *αμετβ.* ზეგაელენის მოხდენა, მოქმედება.

επιείκεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) ლმობიერება, მემწყნარებლობა.

επιεικής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ლმობიერი, მემწყნარებელი.

επιζητώ (ε) (*აόρ. επιζήτησα, აόρ. παθ. επιζητήθηκα*) *μετβ.* სწრაფვა, ძიება.

επιζώ (ε) (*აόρ. επέζησα*) *αμετβ., λόγ., გადატ.* გადარჩენა.

επιθανάτιος, -α, -ο სიკვდილისწინა, უკანასკნელი.

επίθεση η **1.** თავდასხმა, იერიში; **2.** შეტევა (ფეხბურთში და ა.შ.); **3.** *გადატ.* შეტევა, თავდასხმა.

επιθετικός, -ή, -ό 1. შეტევითი, თავდასხმითი; **2.** აგრესიული; **3.** *სპორტ.* (ο) თავდამსხმელი; **4.** *გრამ.* ზედსართავი.

επιθετικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) აგრესიულობა.

επίθετο το **1.** გვარი; **2.** *გრამ.* ზედსართავი.

επιθέτω *(აόρ. επέθεσα) μετβ., მაღალ.* დადება.

επιθεώρηση η **1.** კონტროლი, შემოწმება, რევიზია; **2.** მეთვალყურეობა (ზემდგომი ორგანოსი); **3.** *სამხ.* დათვალიერება; **4.** ჟურნალი (სამეცნიერო, ლიტერატურული); **5.** *თეატრ.* მიმოხილვა, რეცენზია, რევიუ.

επιθεωρητής ο, **-ήτρια** η ინსპექტორი.

επιθεωρώ (ε) (*აόρ. επιθεώρησα, აόρ. παθ. επιθεωρήθηκα, μτχ. επιθεωρημένος*) *μετβ.* კონტროლი, შემოწმება, დათვალიერება.

επιθυμητός, -ή, -ό სასურველი.

επιθυμία η სურვილი.

επιθυμώ (ε) (*αόρ. επιθύμησα*) *μετβ.* **1.** სურვილი, ნდომა, წადილი; **2.** *αόρ.* მონატრება.

επίκαιρος, -η, -ο **1.** დროული; **2.** აქტუალური; **3.** მნიშვნელოვანი, სასიცოცხლო, სტრატეგიული; **4.** (τα) ქრონიკები.

επικαιρότητα η **1.** აქტუალობა; **2.** თანამედროვეობა.

επικαλύπτω (*αόρ. επικάλυψα, αόρ. παθ. επικαλύφθηκα, μτχ. επικαλυμμένος*) *μετβ.* დაფარვა.

επικάλυψη η დაფარვა.

επίκεντρο το ეპიცენტრი, ცენტრი.

επικερδής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) შემოსავლიანი, მოგებიანი.

επικήδειος, -α, -ο **1.** სამგლოვიარო; **2.** (ο) გამოსათხოვარი სიტყვა.

επικίνδυνος, -η, -ο საშიში, სახიფათო.

επικοινωνία η **1.** ურთიერთობა; **2.** კავშირი: *τηλεφωνική ~* სატელეფონო კავშირი.

επικοινωνώ (ε) (*αόρ. επικοινώνησα*) *αμετβ.* **1.** ურთიერთობის ქონა; **2.** კავშირის ქონა, დაკავშირება.

επικός, -ή, -ό ეპიკური.

επίκουρος, -η, -ο დამხმარე; ◊ *~ καθηγητής* ასისტენტ პროფესორი.

επικράτεια η სახელმწიფო.

επικράτηση η გაბატონება, დომინირება.

επικρατώ (ε) (*αόρ. επικράτησα*) *μετβ.* გამარჯვება, გაბატონება.

επικρίνω (*αόρ. επέκρινα*) *μετβ.* განსჯა, გაკიცხვა.

επίκριση η განსჯა, გაკიცხვა.

επικριτής ο, **-ίτρια** η განმსჯელი, გამკიცხველი.

επικυρώνω (*αόρ. επικύρωσα, αόρ. παθ. επικυρώθηκα, μτχ. επικυρωμένος*) *μετβ.* **1.** დაკანონება, რატიფიცირება; **2.** დამტკიცება, დამოწმება.

επικύρωση η **1.** დაკანონება, რატიფიცირება; **2.** დამტკიცება, დამოწმება.

επιλέγω (*αόρ. επέλεξα, αόρ. παθ. επιλέχθηκα, μτχ επιλεγμένος*) *μετβ.* არჩევა.

επίλεκτος, -η, -ο რჩეული, საუკეთესო.

επιλογή η **1.** არჩევა; **2.** არჩევანი; **3.** *βοτ.* შერჩევა; ◊ ***κατ'επιλογή(ν)*** არჩევით.

επίλογος ο **1.** დასასრული, ეპილოგი; **2.** *φαρμ.* ფინალი.

επίλυση η გადაწყვეტა.

επίμαχος, -η, -ο სადაო, სადისკუსიო.

επιμειξία η შეჯვარება, მეტიზაცია (ცხოველების).

επιμέλεια η **1.** სიბეჯითე, მუყაითობა; **2.** რედაქტირება; **3.** *ιατρ.* მეურვეობა.

επιμεληθένος, -η, -ο უნაკლო, დახვეწილი, დამუშავებული.

επιμελής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ბეჯითი, მუყაითი.

επιμελητής ο, **-ήτρια** η **1.** მეთვალყურე, რედაქტორი, დამცველი, მცველი, ზედამხედველი; **2.** მორიგე (მოსწავლე); **3.** *ιατρ.* მეურვე.

επιμελούμαι (*αόρ. επιμελήθηκα, μτχ. επιμελημένος*) *μετβ., αποθ.* **1.** ზრუნვა, თვალყურის დევნება: *~ την υγεία* μου ვზრუნავ ჩემს ჯანმრთელობაზე; **2.** *ιατρ.* მეურვეობა.

επιμένω (*αόρ. επέμεινα*) *μετβ., αμετβ.* **1.** შეუპოვრობის, უდრეკობის გამოჩენა: *επέμεινε στις απόψεις του* თავის აზრებში უდრეკობა გამოიჩინა;

2. დაჟინება, დაჩემება, ახირება: *~ει να φοράει αυτό το γελοίο καπέλο* იჩემებს ამ სასაცილო ქუდის ტარებას.

επιμερίζω (*აόր. επιμέρισα, აόρ. παθ. επιμερίστηκα, μτχ. επιμερισμένος*) *μετβ.* **1.** გაყოფა: *~ περιουσία* ქონებას ვყოფ; **2.** *გადატ.* დაყოფა, დანაწილება: *η ευθύνη δεν ~εται* პასუხისმგებლობა არ ნაწილდება.

επιμερισμός ο გაყოფა, დაყოფა, დანაწილება.

επιμέτρηση η *ιατρ.* სასჯელის ზომის დადგენა.

επιμήκυνση η წაგრძელება, დაგრძელება.

επιμηκύνω (*აόρ. επιμήκυνα, აόρ. παθ. επιμηκύνθηκα, μτχ. επιμηκυσμένος*) *μετβ., მაღალფ.* წაგრძელება, დაგრძელება.

επιμίξια η **1.** შერევა, მეტიზაცია (ტომების, ხალხების ქორწინების საშუალებით); **2.** შეჯვარება (ცხოველების), მეტიზაცია.

επιμίσθιο το დამატებით გადახდა, ხელფასის დანამატი.

επιμνημόσυνος, -η, -ο მოსასსენებელი, მოსაგონარი.

επιμονή η **1.** შეუპოვრობა; **2.** დაჟინება, სიჯიუტე.

επίμονος, -η, -ο 1. შეუპოვარი; **2.** *გადატ.* დაჟინებული, ახირებული; **3.** (ο) შეუპოვარი, უდრეკი ადამიანი.

επιμόρφωση η განათლება: *διαρκής ~* უწყვეტი განათლება.

επινίκιος, -α, -ο 1. გამარჯვების; **2.** (το) *φιλολ.* გამარჯვების ზეიმი.

επινοητικός, -ή, -ό გამომგონებელი, აღმომჩენი.

επινοητικότητα η გამომგონებლობა, გამჭრიახობა.

επινοώ (ε) (*აόρ. επινόησα, აόρ. παθ. επινοήθηκα, μτχ. επινοημένος*) *μετβ.* **1.** გამოგონება, აღმოჩენა, მოფიქრება; **2.** *გადატ.* გამოგონება.

επίορκος, -η, -ο 1. ვერაგი, მუხანათური, ფიცის გამტეხი; **2.** (ο) ფიცის გამტეხი.

επίπεδο το **1.** *გეომ.* სიბრტყე; **2.** *გადატ.* დონე; **3.** საფეხური; **4.** *გადატ.* მხარე, თვალსაზრისი.

επιπεδώνω (*აόρ. επιπέδωσα*) *μετβ.* გასწორება, მოსწორება.

επιπέδωση η გასწორება, მოსწორება.

επιπλέον *επίρρ.* **1.** დამატებით, ამასთანავე, გარდა ამისა, თანაც; **2.** *επίθ.* ზედმეტი, დამატებითი: *τα ~ έξοδα* ზედმეტი ხარჯი.

επιπλέω (*აόρ. επέπλευσα*) *αμετβ.* **1.** ზედაპირზე ცურვა, ტივტივი; **2.** *გადატ.* თავის დაღწევა, გადარჩენა.

επίπληξη η საყვედური, გაკიცხვა, დატუქსვა.

επιπλήττω (*აόρ. επέπληξα, აόρ. παθ. επιπλήχθηκα*) *μετβ.* გაკიცხვა, დატუქსვა, საყვედურის თქმა.

έπιπλο το აივანი.

επιπλοποιείο το აივნის სახელოსნო, აივნის ფაბრიკა.

επιπλοποιός ο აივნის ხელოსანი.

επιπλοπωλείο το აივნის სახლი (მაღაზია).

επιπλώνω (*აόρ. επίπλωσα, აόρ. παθ. επιπλώθηκα, μτχ. επιπλωμένος*) *μετβ.* აივნის დადგმა (მოწყობა).

επίπλωση η **1.** აივნის დადგმა, მოწყობა; **2.** მოწყობილობა, აივანი.

επιπόλαιος, -η, -ο 1. ზედაპირული; **2.** *გადატ.* ზედაპირული, ზერელე, ქარაფშუტა.

επιπολαιότητα η ზედაპირულობა, ფუქსავატობა, ზერელობა.

επίπονος, -η, -ο დამღლელი, დამქანცველი, რთული, მძიმე.

επιπρόσθετος, -η, -ο დამატებითი.

επίπτωση η შედეგი.

επιρρεπής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. θηλ. και αρσ. -είς, ουδ. -ή*) მიდრეკილების მქონე, მიდრეკილი.

επίρρημα το *გრამ.* ზმნიზედა.

επιρρίπτω (*აόρ. επέρριψα, აόρ. παθ. επερρίφθην*) *μετβ., მაღალფ.* გადაბრალება, სხვისთვის რაიმეს დაკისრება.

επιρροή η გავლენა, ზემოქმედება, ავტორიტეტი.

επισείω (*აόρ. επέσεισα*) *μετβ. მაღალფ.* დამუქრება, შეშინება.

επίσημα το **1.** ნიშანი, დაღი, ბეჭედი; **2.** სინჯი.

επισημαίνω (*აόρ. επι(ε)σήμανα, აόρ. παθ. επισημάνθηκα, μτχ. επισημασμένος*) *μετβ.* **1.** აღნიშვნა, დანიშვნა, ნიშნის (დაღის) დასმა; **2.** *გადატ.* აღნიშვნა, ხაზის გასმა, ყურადღების გამახვილება; **3.** მითითება, შენიშვნა.

επισήμανση η **1.** აღნიშვნა, დანიშვნა; **2.** *გადატ.* მითითება, შენიშვნა: *η έγκαιρη ~ λάθους / κινδύνου* შეცდომის / საფრთხის დროული შენიშვნა.

επισημοποιώ (ε) (*აόρ. επισημοποίησα, აόρ. παθ. επισημοποιήθηκα, μτχ. επισημοποιημένος*) *μετβ.* ოფიციალური სახის მინიჭება, ოფიციალურად ცნობა (რაიმესი).

επίσημος, -η, -ο **1.** ოფიციალური; **2.** საღღესასწაულო, გამოსასვლელი; **3.** მნიშვნელოვანი, ავტორიტეტული; **4.** მაღალჩინოსანი სახელმწიფო მოხელე.

επισημότητα η **1.** ოფიციალურობა, ოფიციალობა; **2.** ოფიციალურობა, საღღესასწაულო ხასიათი.

επίσης *επίρρ.* აგრეთვე, ამასთანავე, ასევე.

επισκεπτήριο το **1.** საავიზიტო ბარათი; **2.** მიღების დრო.

επισκέπτης ο **1.** სტუმარი; **2.** დამთვალიერებელი, მომსვლელი; ◊ *~ καθηγητής* მოწვეული ლექტორი (პროფესორი).

επισκέπτομαι (*αόρ. επισκέφτηκα*) *μετβ., αποθ.* **1.** სტუმრობა, წვევა; **2.** მონახულება; **3.** ვიზიტის მოწყობა, წვევა; **4.** ექიმის მიერ ავადმყოფის მონახულება და გასინჯვა.

επισκευάζω (*αόρ. επισκεύασα. αόρ. παθ. επισκευάστηκα, μτχ. επισκευασμένος*) *μετβ.* შეკეთება, შესწორება, გარემონტება.

επισκευή η შეკეთება, შესწორება, გარემონტება.

επίσκεψη η **1.** ვიზიტი; **2.** მონახულება, წვევა, ნახვა; **3.** ექიმთან ვიზიტი; **4.** დათვალიერება.

επισκιάζω (*αόρ. επισκίασα, αόρ. παθ. επισκιάστηκα, μτχ. επισκιασμένος*) *μετβ., პირდ., გადატ.* დაჩრდილვა.

επισκίαση η **1.** დაჩრდილვა; **2.** დაბნელება.

επισκόπηση η **1.** მეთვალყურეობა, ზედამხედველობა, დათვალიერება; **2.** მიმოხილვა.

επίσκοπος ο *εκκλ.* ეპისკოპოსი.

επισμηναγός ο *სამხ.* ავიაციის მაიორი.

επισμηνίας ο *სამხ.* ავიაციის ზემდეგი.

επισπεύδω (*αόρ. επέσπευσα, αόρ. παθ. επισπεύθηκα, μτχ. επεσπευσμένος*) *μετβ.* დაჩქარება.

επίσπευση η დაჩქარება.

επιστάμενος, -η, -ο გულმოდგინე, ბეჯითი, ყურადღებიანი.

επιστασία η **1.** მეთვალყურეობა, ზედამხედველობა, დარაჯი; **2.** მეთვალყურის კაბინეტი.

επιστάτης ο, **-τρια** η **1.** მეთვალყურე, მედამხედველი; **2.** ხელმძღვანელი.

επιστατώ (ε) (*აόρ. επιστάτησα*) *μετβ.* თვალყურის ღევნება; *αμετβ.* მეთვალყურედ ყოფნა, მედამხედველობა.

επιστεγάζω (*აόρ. επιστέγασα, αόρ. παθ. επιστεγάστηκα, μτχ. επιστεγασμένος*) *μετβ.* **1.** გადახურვა; **2.** *გადატ.* დასრულება, დაგვირგვინება (რაიმე საქმის).

επιστέγασμα το **1.** სახურავი (შენობის); **2.** *გადატ.* დასრულება, დაგვირგვინება.

επιστήμη η **1.** მეცნიერება; **2.** მეცნიერების დარგი.

επιστήμονας ο **1.** მეცნიერი; **2.** *გადატ.* რაიმე საქმის კარგად მცოდნე, პროფესიონალი.

επιστημονικός, -ή, -ό სამეცნიერო, მეცნიერულ.

επιστολή η *მაღალფ.* **1.** წერილი; **2.** ეპისტოლე; **3.** გზავნილი; **4.** *ეკლ.* ეპისტოლე.

επιστόμιο το საცობი, სარჭობი.

επιστράτευση η **1.** მობილიზაცია; **2.** სამობილიზაციო პერიოდი.

επιστρατεύω (*აόρ. επιστράτευσα, αόρ. παθ. επιστρατεύτηκα, μτχ. επιστρατευμένος*) *μετβ.* **1.** მობილიზაცია; **2.** გაწვევა (ომში); **3.** *გადატ.* მოხმობა, მობილიზება; **-ομαι** მობილიზებული ვარ.

επιστρέφω (*αόρ. επέστρεψα, αόρ. παθ. επιστράφηκα, μτχ. επιστραμμένος*) *μετβ.* **1.** დაბრუნება; **2.** *გადატ.* პასუხის გაცემა.

επιστροφή η დაბრუნება; ◊ *εισιτήριο ~ής* უკანა გზის ბილეთი, *εισιτήριο με ~* ბილეთი ორივე მიმართულებით.

επίστρωμα το საფარი, სახურავი, გადასაფარებელი.

επίστρωση η დაფარება, მოპირკეთება, შემოსვა.

επισυνάπτω (*αόρ. επισύναψα, αόρ. παθ. επισυνάφθηκα, μτχ. επισυνημμένος*) *μετβ.* დართვა (თან).

επισφραγίζω (*αόρ. επισφράγισα, αόρ. παθ. επισφραγίστηκα, μτχ. επισφραγισμένος*) *μετβ.* **1.** დამოწმება, დადასტურება; **2.** *გადატ.* დასრულება, სრულყოფა; **-ομαι** სრულყოფას ვაღწევ.

επισφράγιση η **1.** დადასტურება, დამოწმება; **2.** *გადატ.* დასრულება, სრულყოფა.

επίσχεση η **1.** შეკავება, შეჩერება, შეფერხება; **2.** *მედ.* შეკავება.

επισώρευση η შეგროვება, თავმოყრა, შექუჩება.

επιταγή η **1.** ბრძანება; **2.** ჩეკი; ◊ *ταξιδιωτική ~* სამოგზაურო ჩეკი.

επίταξη η **1.** ბრძანება; **2.** რეკვიზიცია.

επίταση η **1.** დაძაბება, გამწვავება, გართულება; **2.** *მედ.* გაუარესება, გამწვავება.

επιτάσσω (*αόρ. επέταξα, αόρ. παθ. επιτάχθηκα, μτχ. επιταγμένος*) *μετβ.* **1.** ბრძანება, დავალება; **2.** რეკვიზირება, ჩამორთმევა; **3.** განლაგება, მოთავსება.

επιτατικός, -ή, -ό გამაძლიერებელი, გასამძაფრებელი.

επιτάφιος, -α, -ο **1.** საფლაისა; **2.** (το) *ეკლ.* ეპიტაფია; ◊ *~ θρήνος* საგალობელი, რომელიც წითელ პარასკევს სრულდება.

επιτάχυνση η აჩქარება.

επιταχυντικός, -ή, -ό დამაჩქარებელი.

επιταχύνω (*αόρ. επιτάχυνα, αόρ. παθ. επιταχύνθηκα*) *μετβ.* **1.** აჩქარება; **2.** დაჩქარება, დასწრაფება.

επιτείνω (*αόρ. επέτεινα, αόρ. παθ. επιτάθηκα, μτχ. επιτεταμένος*) *μετβ.* დაძაბვა, გაძლიერება, გაშწვავება.

επιτελείο το **1.** *ιδმხ.* მტაბი; **2.** *გადატ.* მამოძრავებელი ბირთვი.

επιτέλεση η შესრულება, განხორციელება.

επιτελικός, -ή, -ό სამტაბო, მტაბის.

επιτέλους *επίρρ.* საბოლოოდ, ბოლოს და ბოლოს, ბოლოს.

επιτελώ (ε) (*αόρ. επιτέλεσα, αόρ. παθ. επιτελέστηκα, επιτελεσμένος*) *μετβ.* შესრულება, განხორციელება.

επίτευγμα το მიღწევა, წარმატება.

επίτευξη η განხორციელება, ასრულება, მიღწევა.

επιτήδειος, -α, -ο **1.** ეშმაკი, კვაჭი; **2.** მოხერხებული.

επιτηδειότητα η მოხერხებულობა, სიმარჯვე.

επίτηδες (εξεπίτηδες, ξεπίτηδες) *επίρρ.* განგებ, სპეციალურად.

επιτηδεύομαι (*αόρ. επιτηδεύθηκα, μτχ. επιτηδευμένος*) *αμετβ., αποθ.* **1.** რაიმე საქმის პროფესიონალურად კეთება; **2.** *გადატ.* თავის მოჩვენება.

επιτήδευση η მოჩვენებითობა, მანერულობა.

επιτήρηση η ზედამხედველობა, მეთვალყურეობა.

επιτηρητής ο ზედამხედველი, მეთვალყურე.

επιτηρώ (ε) (*αόρ. επιτήρησα, αόρ. παθ. επιτηρήθηκα, μτχ. επιτηρημένος*) *μετβ.* თვალყურის დევნება, მეთვალყურეობა.

επιτίθεμαι (*αόρ. επιτέθηκα, μτχ. επιτεθείς, -είσα, -έν*) *αμετβ,. αποθ.* **1.** თავდასხმა, გალამქრება, იერიშის მიტანა; **2.** *გადატ.* სიტყვიერი თავდასხმა, გალამქრება, იერიშის მიტანა.

επίτιμηση η გაკიცხვა, კრიტიკა, დატუქსვა.

επιτιμητικός, -ή, -ό გამკიცხველი, სასაყვედურო.

επίτιμος, -η, -ο საპატიო.

επιτιμώ (α) (*αόρ. επιτίμησα, αόρ. παθ. επιτιμήθηκα, μτχ. επιτιμημένος*) *μετβ.* გაკიცხვა, დაძრახვა, საყვედური.

επιτόκιο το *ეკონ.* პროცენტი.

επιτομή η **1.** შემოკლება (ტექსტის); **2.** კონსპექტი.

επίτομος, -η, -ο **1.** მოკლე, მცირეტანიანი; **2.** ერთტომიანი.

επιτόπιος, -α, -ο ადგილობრივი, ადგილზე.

επιτραπέζιος, -α, -ο მაგიდის, სამაგიდო.

επιτρέπω (*αόρ. επέτρεψα, αόρ. παθ. επιτράπηκα*) *μετβ.* **1.** ნების დართვა, უფლების მიცემა; **2.** დაშვება; **3.** შესაძლებლობის მიცემა.

επιτροπή η **1.** კომიტეტი; **2.** კომისია.

επίτροπος ο **1.** უფლებამოსილი, წარმომადგენელი; **2.** მეურვე.

επιτυγχάνω (*αόρ. επέτυχα, αόρ. παθ. επετεύχθην, μτχ. επιτευχθείς, -είσα, -έν, επιτυχημένος*) *μετβ.* მიღწევა (მიზნის).

επιτύμβιος, -α, -ο სასაფლაოსი, საფლავის.

επιτυχημένος, -η, -ο წარმატებული, წარმატებითი.

επιτυχής, -ής, ές (*γεν. -ούς, πληθ. θηλ. da αρσ. -είς, ουδ. -ή*) **1.** წარმატებული, მიზანმიღწეული; **2.** სწორი, დროული.

επιτυχία η **1.** წარმატება; **2.** წარმატებული სიმღერა, ჰიტი; **3.** განხორციელება, მიღწევა.

επιφάνεια η **1.** ზედაპირი; **2.** *გადატ.* ზედაპირი; **3.** *მათ.* სიბრტყე; **4.** ჩეე-

ნება, გამოცხადება; ◊ *βγαίνω / έρχομαι στην ~* გამოამკარავება, გამოჩენა, *φέρνω (κάτι) στην ~* გამოვააშკარავებ, ნათელს მოეფენ (რაიმეს).

επιφανής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. θηλ.* და *αρσ. -είς, ουδ. -ή*) გამოჩენილი, ცნობილი.

επιφέρω (*აόρ. επέφερα*) *მეტβ., მაღალფ.* თან მოყოლა, მოტანა, გამოწვევა: *η τεχνολογική επανάσταση επέφερε οικονομικές αλλαγές* ტექნოლოგიურმა რევოლუციამ თან მოიტანა ეკონომიკური ცვლილებები.

επίφοβος, -η, -ο საშიში, საგანგაშო, შიშის გამომწვევი.

επιφυλακή η *პირდ., გადატ.* მზადყოფნა.

επιφυλακτικός, -ή, -ό ფრთხილი, წინდახედული, თავშეკავებული.

επιφυλακτικότητα η თავშეკავებულობა, სიფრთხილე, წინდახედულობა.

επιφύλαξη η **1.** სიფრთხილე, თავშეკავებულობა, წინდახედულობა; **2.** *იურ.* დატოვება, შენარჩუნება.

επιφυλλάσω (*აόρ. επιφύλαξα, აόρ. παθ. επιφυλάχθηκα*) *მეტβ.* **1.** მომზადება, შემზადება; **2.** მოწყობა; **-ομαι** უფლებას ვინარჩუნებ, ვიტოვებ.

επιφώνημα το *გრამ.* შორისდებული.

επιφώνηση η შეძახილი.

επιχείρημα το საბუთი, არგუმენტი, დასაბუთება.

επιχειρηματίας ο/η ბიზნესმენი, მეწარმე.

επιχειρηματολογία η დასაბუთება, მოტივირება, არგუმენტაცია.

επιχειρηματολογώ (ε) (*აόρ. επιχειρηματολόγησα*) *αμετβ.* დასაბუთება, არგუმენტირება.

επιχείρηση η **1.** ოპერაცია; **2.** საქმე, ბიზნესი, წარმოება, კომერცია.

επιχειρώ (ε) (*აόρ. επιχείρησα, აόρ. παθ. επιχειρήθηκα, μτχ. επιχειρημένος*) *μετβ.* მცდელობა, ცდა, ხელის მოკიდება.

επιχορήγηση η წამახალისებელი პრემია, ფულადი დახმარება, დამატებითი საზღაური, დაფინანსება, სუბსიდია, დოტაცია.

επιχορηγώ (ε) (*აόρ. επιχορήγησα, აόρ. παθ. επιχορηγήθηκα, μτχ. επιχορηγημένος*) *μετβ.* სუბსიდიის, დოტაციის გამოყოფა, დაფინანსება.

επίχριση η მობათქაშება, შემოგლესა, შემოგობვა.

επίχρυσος, -η, -ο მოოქროვილი.

επιχρυσώνω (*აόρ. επιχρύσωσα, აόρ. παθ. επιχρυσώθηκα, μτχ. επιχρυσωμένος*) *μετβ.* მოოქროება, მოვარაყება.

εποίκηση η დასახლება, კოლონიზაცია.

εποικίζω (*აόρ. εποίκισα, აόρ. παθ. εποικίστηκα, μτχ. εποικισμένος*) *μετβ.* **1.** დასახლება, კოლონიზება; **2.** იძულებით გადაადგილებულ პირთა განსახლება.

εποικισμός ο დასახლება, კოლონიზაცია.

έποικος ο/η ჩასახლებული, კოლონისტი.

εποικώ (ε) (*აόρ. εποίκησα*) *αμετβ.* დასახლება, კოლონიზება.

επόμενος, -η, -ο **1.** შემდეგი, მომდევნო; **2.** (η) მომდევნო, შემდეგი დღე; ◊ *είναι –ο* ბუნებრივია, მოსალოდნელია.

επομένως *επίρρ.* შესაბამისად, ამრიგად, ამგვარად.

επονομασία η სახელწოდება, მეტსახელი.

εποπτεία η **1.** ზედამხედველობა, დაკვირვება; **2.** შეხედულება, აზრი; **3.** ინსპექტირება; **4.** *ფსიქ.* აღქმა.

εποπτεύω (*აόρ. επόπτευσα, აόρ. παθ. εποπτεύθηκα*) *μετβ.* ზედამხედველო-

ბა, ინსპექტირება, მეთვალყურეობა.

επόπτης ο 1. მეთვალყურე, მედამხედველი, ინსპექტორი.

εποπτικός, -ή, -ό 1. სამეთვალყურეო; 2. თვალსაჩინო, ცხადი.

έπος το 1. ეპოსი; 2. ეპიკური ეანრის ნაწარმოები; 3. ეპოპეა; ◊ *έπεα πτερόεντα* ფრთოსანი გამოთქმები.

επουλώνω (*აόρ. επούλωσα, აόρ. παθ. επουλώθηκα, μτχ. επουλωμένος*) *μετβ.* 1. შეხორცება (ჭრილობის); 2. *გადატ.* შეხორცება, დავიწყება.

επούλωση η *პირდ., გადატ.* შეხორცება.

εποχή η 1. წელიწადის დრო, სეზონი; 2. ეპოქა, ხანა; 3. პერიოდი, დრო; ◊ *τέλος ~* სეზონის დასასრული, *εκτός ~ς* მოდას ჩამორჩენილი, არა მოდური, *στην ~ μου* ჩემს დროს, *αφήνω ~* ეპოქის შექმნა.

έποψη η 1. ხედი, პერსპექტივა; 2. *გადატ.* თვალსაზრისი, შეხედულება, აზრი.

επτά (εφτά) το *άκλ.* შვიდი.

επτακόσιοι, -ες, -ια (εφτακόσιοι) შვიდასი.

επτακοσιοστός, -ή, -ό (εφτακοσιοστός) მეშვიდასე.

επωάζω (*αόρ. επώασα, αόρ. παθ. επωάθηκα, μτχ. επωασμένος*) *μετβ.* 1. გამოჩეკვა; 2. *გადატ.* ფარულად მომზადება (რაიმეს).

επώαση η *βιολ., მედ.* ინკუბაცია.

επώδυνος, -η, -ο *პირდ., გადატ.* მტკივნეული, ტკივილის მომტანი.

επωμίζομαι (*αόρ. επωμίστηκα, μτχ. επωμισμένος*) *μετβ., αποθ.* 1. დატვირთვა, ტვირთის მხრებზე დადება; 2. *გადატ.* საკუთარ თავზე აღება, პასუხისმგებლობის დაკისრება.

επωνυμία η სახელწოდება.

επώνυμο το გვარი.

επώνυμος, -η, -ο 1. სახელობითი; 2. *გადატ.* ცნობილი; ◊ *~α ρούχα* ცნობილი დიზაინერების ტანსაცმელი.

επωφελής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. θηλ.* და *αρσ. -είς, ουδ. -ή*) მოგებიანი, ხელსაყრელი.

επωφελούμαι (*αόρ. επωφελήθηκα*) *μετβ., αποθ.* სარგებლობა, სარგებლის ნახვა.

έρανος ο შემოწირულობა.

ερασιτέχνης ο 1. მოყვარული; 2. დილეტანტი.

ερασιτεχνικός, -ή, -ό 1. მოყვარულთა, არაპროფესიონალთა; 2. დილეტანტური.

εραστής ο 1. საყვარელი; 2. მექალთანე; 3. *გადატ.* თაყვანისმცემელი.

εργάζομαι (*αόρ. εργάστηκα*) *μετβ., αμετβ., αποθ.* 1. შრომა; 2. მუშაობა, მსახურობა: *~ ως γιατρός* ექიმად; 3. ძალისხმევა, ბრძოლა: *~ για την επικράτηση των ιδέων μου* ეიბრძვი ჩემი იდეების გასაბატონებლად; 4. დამუშავება: *~εται επιδέξια το μετάξι* აბრეშუმს ოსტატურად ამუშავებს.

εργαζόμενος, -η, -ο 1. მომუშავე, მომსახურე; 2. (οι) მომუშავენი, მუშაკები.

εργαλείο το 1. სამუშაო იარაღი, ხელსაწყო; 2. მოწყობილობა, მექანიზმი.

εργασία η 1. შრომა: *πνευματική ~* გონებრივი; 2. სამუშაო: *δύσκολη ~* რთული სამუშაო; 3. შრომა, ნაშრომი: *πτυχιακή ~* სადიპლომო ნაშრომი; 4. ნამუშევარი, ნახელავი; 6. (οι) საქმიანობა, მოღვაწეობა: *οι ~ες ετήσιας συνέλευσης* წლიური ასამბლეის (სესიის) საქმიანობა; ◊ *αγορά ~ς* შრომის ბაზარი, *σύμβαση ~ς* შრომითი ხელშეკრულება, *βιβλιάριο ~ς* შრომის წიგნაკი.

εργασιακός, -ή, -ό სამუშაო, სამუშაოსი, საქმიანი.

εργάσιμος, -η, -ο სამუშაო.

εργαστήριο το 1. სახელოსნო; 2. სტუდია, სახელოსნო: 3. ლაბორატორია.

εργάτης ο, **-τρια** η მუშა.

εργατιά η მუშათა კლასი.

εργατικός, -ή, -ό 1. მშრომელი, შრომისა; 2. შრომისმოყვარე; 3. (τα) შრომის ანაზღაურება; 4. ლეიბორისტული; ◊ *~ή τάξη* მშრომელთა კლასი.

εργατικότητα η შრომისუნარიანობა, შრომისმოყვარეობა.

εργένης ο, **-ισσα** η უცოლო, უცოლშვილო, მარტოხელა.

έργο το 1. საქმე, საქმიანობა; 2. მოღვაწეობა, ღვაწლი; 3. ნაწარმოები, ქმნილება; 4. სპექტაკლი, კინო; 5. *ფიზ.* მუშაობა (ქმედება); 6. (τα) საქმე, სამუშაოები; ◊ *~ τέχνης* ხელოვნების ნიმუში.

εργοδότης ο, **-τρια** η დამკვეთი, სამუშაოს მიმცემი, უფროსი.

εργολαβία (εργοληψία) η ნარდი.

εργολάβος (εργολήπτης) ο მეჯარე, მენარდე.

εργοστασιάρχης ο/η ქარხნის, ფაბრიკის მფლობელი, მრეწველი.

εργοστάσιο το ქარხანა, ფაბრიკა.

ερεθίζω (*აόρ. ερέθισα, აόρ. παθ. ερεθίστηκα, μτχ. ερεθισμένος*) *μετβ.* 1. გაღიზიანება, გაბრაზება; 2. გაღიზიანება, გამიზეზება; 3. აღგზნება.

ερέθισμα το 1. გაღიზიანება; *გადატ.* 2. სტიმული; 3. გაღიზიანება, ანთება: *~ στο λαιμό* ყელის ანთება.

ερεθισμός ο 1. *პორდ., გადატ.* გაღიზიანება, გამიზეზება; 2. სიწითლე (კანის); 3. აღგზნება.

ερεθιστικός, -ή, -ό 1. გამაღიზიანებელი, აღმგზნები; 2. მასტიმულირებელი.

ερείπιο το 1. *პორდ., გადატ.* ნანგრევი; *გადატ.* 2. *გადატ.* მომსპარი, განადგურებული საგანი.

ερειπωμένος, -η, -ο განადგურებული, დანგრეული, დამლილი.

ερειπώνω (*აόρ. ερείπωσα, აόρ. παθ. ερειπώθηκα, μτχ. ερειπωμένος*) *μετβ.* დანგრევა, განადგურება, დამლა.

ερείπωση η დანგრევა, განადგურება, დამლა.

ερεισίνωτο το ზურგი (სკამის, საავარძლის).

έρεισμα το 1. დასაყრდენი, საყრდენი, საბჯენი, ბურჯი, საყრდნობიი; 2. ნაპირი, პირი, გეერდი (გზისა); 3. *გადატ.* საყრდენი, დასაყრდენი.

έρευνα η 1. ძიება, კვლევა; 2. გამოკვლევა; 3. ჩხრეკა.

ερευνητής ο, **-τρια** η 1. მკვლევარი, მაძიებელი; 2. *ფოტოგ.* სამიზნებელი.

ερευνητικός, -ή, -ό 1. კვლევა-ძიებითი; 2. *გადატ.* გამომცდელი.

ερευνώ (α) (*αόρ. ερεύνησα, αόρ. παθ. ερευνήθηκα, μτχ. ερευνημένος*) *μετβ.* 1. კვლევა; 2. ძიება, კვლევა, ჩხრეკა: *η αστυνομία ερεύνησε την περιοχή* პოლიციამ რაიონი გამოიკვლია.

ερημιά (ερημία) η 1. უდაბნო; 2. უდაბური ადგილი; 3. *გადატ.* მარტოობა, იზოლაცია.

ερημικός, -ή, -ό 1. უდაბური; 2. მარტოხელა; 3. დაუსახლებელი, მიტოვებული, უდაბური, უკაცრიელი.

ερημίτης ο 1. *ეკლ.* მეუდაბნოე; 2. *გადატ.* მარტოხელა, განდეგილი ადამიანი.

ερημοδικία η *ιურ.* დაუსწრებლად გასამართლება, განაჩენის გამოტანა.

ερημονήσι το პატარა, უკაცრიელი კუნძული.

έρημος η უდაბნო.

έρημος, -η, -ο (έρμος) 1. უკაცრიელი; 2. ცარიელი, მიტოვებული, უდაბური; 3. მარტოხელა, მარტოობაში მყოფი.

ερημότοπος ο უდაბური, უკაცრიელი ადგილი.

ερημώνω (*αόρ. ερήμωσα, αόρ. παθ. ερημώθηκα, μτχ. ερημωμένος*) *μετβ.* გაუდაბურება, გაუკაცრიელება.

ερήμωση η გაუდაბურება, გაუკაცრიელება.

έριδα η განხეთქილება, უთანხმოება; ◊ *το μήλο της Έριδος* განხეთქილების ვაშლი.

ερμηνεία η 1. განმარტება, ახსნა: *η ~ μιας περίεργης ενέργειας* უცნაური ქმედების ახსნა; 2. გარჩევა, ანალიზი: *η ~ ενός ποιήματος* ლექსის ანალიზი; 3. *ιურ.* განმარტება: *~ άρθρων του ποινικού κώδικα* სამოქალაქო კოდექსის მუხლის განმარტება; 4. თარგმანი: *η σωστή ~ ενός κειμένου* ტექსტის ზუსტი თარგმანი; 5. შესრულება, თამაში (როლის): *πήρε βραβείο ~ς για τον ρόλο του στην ταινία* ფილმში როლის შესრულებისთვის ჯილდო მიიღო.

ερμηνευτής ο, **-τρια** η 1. მკვლევარი, განმმარტებელი; 2. თარჯიმანი; 3. შემსრულებელი (როლის, მუსიკის).

ερμηνευτικός, -ή, -ό 1. განმარტებითი, ამხსნელი, გასაგებ; 2. (η) პერმენევტიკა.

ερμηνεύω (*αόρ. ερμήνευσα, αόρ. παθ. ερμηνεύτηκα, μτχ. ερμηνευμένος*) *μετβ.* 1. ვსწავლობ, განვმარტავ; 2. ვასრულებ, ვთამაშობ (როლს, სიმღერას).

ερπετό το 1. *ზოოლ.* ქვეწარმავალი; 2. *გადატ.* მლიქვნელი, პირფერი ადამიანი.

έρπης ο *მედ.* პერპესი.

ερπύστρια η მუხლუხი.

ερπυστριοφόρος, -ος, -ο მუხლუხისა.

έρπω (*მხოლოდ ενεστ.*) *αμετβ.* 1. ხოხვა, ბობღვა, ცოცვა; 2. *გადატ.* მლიქვნელობა, ფეხქვეშ გაგება.

ερυθρός, -ά/ή, -ό წითელი; ◊ ***Ε~ Σταυρός*** წითელი ჯვარი, ***Ε~ά Ημισέληνος*** წითელი ნახევარმთვარე, ***Ε~ά θάλασσα*** წითელი ზღვა.

έρχομαι (*αόρ. ήλθα / ήρθα*) *αμετβ., αποθ.* 1. მოსვლა: *~ σε λίγο* მოვდივარ ცოტა ხანში; 2. მოსვლა, მოღწევა, ჩამოსვლა: *ήρθε σε κέφι* ხასიათზე მოვიდა; 3. გადასვლა: *ας έλθουμε τώρα σ'ένα άλλο σημείο* მოდით, სხვა საკითხზე გადავიდეთ; 4. შემოსვლა: *το ρεύμα αυτό μας ~εται από τη Γαλλία* ეს მიმდინარეობა ჩვენში საფრანგეთიდან შემოვიდა; 5. *გადატ.* მოსვლა, მორგება (ტანსაცმელზე): *το φόρεμα μού ήρθε τέλεια* კაბა საუცხოოდ მომივიდა; 6. მოდით, აბა: *ελάτε, παιδιά!* მოდით, ბავშვებო! ◊ ***μου ~εται ζάλη*** თავბრუ მესხმის, ***μου ~εται (κάτι) στο νου*** თავში აზრად მომდის (რაღაც), ***όλα μου 'ρχονται ανάποδα (στραβά)*** ყველაფერი უკუღმა მიმდის.

ερχόμενος, -η, -ο მომავალი, მომდევნო, შემდეგი.

ερχομός ο 1. მოსვლა, ჩამოსვლა; 2. დადგომა, მოსვლა (ზამთრის, ზაფხულის და ა.შ.).

ερωδιός (ρωδιός) ο ფერო.

ερωμένος ο, **-η** η საყვარელი.

έρωτας ο 1. სიყვარული; 2. *გადატ.* ლტოლვა; 3. სქესობრივი კაეშირი, აქტი.

ερωτευμένος, -η, -ο შეყვარებული.

ερωτεύομαι (*აόρ. ερωτεύτηκα, μτχ. ερωτευμένος*) *αμετβ., αποθ.* შეყვარებული ყოფნა; *μετβ.* შეყვარება.

ερώτημα (ρώτημα) το 1. კითხვა, შეკითხვა; 2. საკითხი.

ερωτηματικός, -ή, -ό 1. კითხვითი; 2. კითხვის შემცველი; 3. (το) ა) კითხვის ნიშანი, ბ) *გადატ.* კითხვის ქვეშ მყოფი, გაურკვეველი საკითხი.

ερωτηματολόγιο το კითხვარი.

ερώτηση η კითხვა, შეკითხვა; ◊ *ρητορική ~* რიტორიკული კითხვა.

ερωτιάρης, -α, -ικο ის, ვინც ადვილად იყვარებს, მოსიყვარულე.

ερωτικός, -ή, -ό 1. სასიყვარულო; 2. ეროტიკული.

ερωτισμός ο ეროტიზმი, ეროტიულობა.

ερωτογενής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. θηλ.* და *αρσ. -είς, ουδ. -ή*) **(ερωτογόνος)** ეროგენული.

ερωτώ (ρωτώ, -άω) (α) (*αόρ. ερώτησα, αόρ. παθ. ερωτήθηκα / ερωτήθην, μτχ. ερωτηθείς, -είσα, -εν, ερωτημένος*) *μετβ.* შეკითხვა, კითხვის დასმა; ◊ *μην τα ~ας!* ნუ მეკითხები!

εσείς *αντων.* 1. თქვენ; 2. თქვენ (მიმართვის ზრდილობიანი ფორმა): *~ κύριε Νόλλα, θέλετε τίποτα;* თქვენ, ბატონო ნოლას, გნებავთ რამე?

εσοδεία (σοδεία) η მოსაელის აღება.

έσοδο το 1. შემოსავალი; 2. *ეკონ.* (τα) პროდუქციის გაყიდვით მიღებული შემოსავალი; ◊ *δημόσια ~α* სახელმწიფო შემოსავალი.

εσοχή η ჩაღრმავება, ღრმული, ფოსო.

εσπεριδοειδές το 1. *ბოტ.* ციტრუსოვანთა ოჯახი; 2. ციტრუსოვანი ნაყოფი.

εσπερινός, -ή, -ό 1. საღამოს; 2. (ο) მწუხრის ლოცვა.

εστία η 1. კერა; 2. ბუხარი; 3. კერა, საცხოვრებელი; 4. *გადატ.* კერა, წყარო; 5. *ფიზ.* ფოკუსი.

εστιακός, -ή, -ό 1. კერისა; 2. *ფიზ.* ფოკუსური.

εστίαση η ფოკუსირება.

εστιάτορας ο რესტორნის მფლობელი.

εστιατόριο το 1. რესტორანი; 2. სასადილო.

έστω *επίρρ.* 1. დაე, თუნდაც, ასე იყოს, რაც იქნება, იქნება: *χρειάζομαι δανεικά, ~ λίγα* მჭირდება სესხი, თუნდაც მცირე; 2. მაინც: *αφού δεν προλαβαίνουμε ας έχουμε έτοιμα ~ τα βασικά* რადგან ვერ ვასწრებთ, მთავარი მაინც მოვამზადოთ; 3. დავუშვათ, ვთქვათ გვაქვს (ფრაზა, რომელიც გეხვება მათემატიკური ან ფიზიკის ამოცანების დასაწყისში): *~ ένα ισοσκελές τρίγωνο* ვთქვათ გვაქვს სწორკუთხა სამკუთხედი; ◊ *~ και* დაე, თუნდაც.

εσύ *αντων.* შენ.

εσφαλμένος, -η, -ο მცდარი, ცდომილი, მანკიერი.

εσχατιά η 1. ზღვარი, კიდე, ნაპირი; 2. (οι) ქვეყნის საზღვრები.

έσχατος, -η, -ο უკანასკნელი, უკიდურესი, ბოლომი მყოფი.

εσώκλειστος, -η, -ο დართული, დამაგებული, შიგნიდან ჩაკეტილი.

εσωκλείω (*αόρ. εσώκλεισα, μτχ. εσωκλεισμένος*) *μετβ.* ჩადება, დართვა.

εσώρουχο το საცვალი.

εσωστρέφεια η **1.** თაეის თაეში ჩაკეტილობა; **2.** *ფსიქოლ.* ინტრავერტულობა.

εσωστρεφής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. θηλ.* და *αρσ. -είς, ουδ. -ή*) ინტრავერტული.

εσωτερικό το **1.** შიდა ნაწილი, შიგნეული; **2.** ქვეყნის შიდა ნაწილი.

εσωτερικός, -ή, -ό 1. შიგნითა, შიდა: *~ή αυλή* შიდა ეზო; **2.** საშინაო, ქვეყნის შიდა: *~ή πολιτική* საშინაო პოლიტიკა; **3.** შიგნითა, სულიერი: *~ κόσμος* შინაგანი, სულიერი სამყარო.

εταίρα η *მაღალფ.* **1.** მსუბუქი ყოფაქცევის ქალი; **2.** ჰეტერა.

εταιρεία (εταιρία) η **1.** საზოგადოება (ორგანიზაცია); **2.** ფირმა, კომპანია; ◊ *~ περιορισμένης ευθύνης* შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება.

εταίρος ο **1.** მეგობარი; **2.** კომპანიონი, პარტნიორი; **3.** თანამგზავრი.

ετεροθαλής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ές*) მამით ან დედით ერთნი, ნახევრად დედმამიშვილი.

έτερος, -έρα, -ερον *αντων.* ორიდან ერთი, სხვა; ◊ *το ~ον ήμισυ* მეორე ნახევარი (მეუღლე).

ετεροφυλόφιλος, -η, -ο ჰეტეროფილი.

ετερώνυμος, -η, -ο ნაირმოსახელე, სხვადასხვა სახელიანი.

ετήσιος, -α, -ο 1. ერთწლიანი; **2.** წლიური; **3.** ყოველწლიური.

ετικέτα η **1.** ეტიკეტი, იარლიყი; **2.** სამარკო ღვინო; **3.** ეტიკეტი.

ετοιμάζω (*αόρ. ετοίμασα, αόρ. παθ. ετοιμάστηκα, μτχ. ετοιμασμένος*) *μετβ.* **1.** მომზადება: *~ φαγητό* ვამზადებ საჭმელს; **2.** *სპორტ.* წრთენა, ტრენირება: *ο προπονητής ~ει την εθνική ομάδα* მწვრთნელი ეროვნულ ჯგუფს წრთვნის; **3.** მოწესრიგება, დასუფთავება: *ετοίμασες το σπίτι;* მოაწესრიგე სახლი? **4.** დაგეგმვა, მომზადება: *~ γιορτή* ვამზადებ დღესასწაულს; **-ομαι** ვემზადები, ვმზადდები: *~ομαι για πτυχίο* ვემზადები დიპლომისათვის.

ετοιμασία η მზადება, მომზადება, მოწესრიგება.

ετοιμοθάνατος, -η, -ο მომაკვდავი, სიკვდილის პირას მყოფი.

έτοιμος, -η, -ο 1. გამზადებული, მზა, დასრულებული; **2.** რაღაცის პირას მყოფი: *ήταν ~ να πέσει κάτω από το μεθύσι* სიმთვრალისაგან დაცემის პირას იყო მისული; **3.** მზადმყოფი; **4.** მზა (საკეები, ტანსაცმელი); ◊ *τα θέλει όλα ~α* ყველაფერი მზამზარეული უნდა.

ετοιμότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** მზადყოფნა; **2.** საზრიანობა, მოხერხება.

έτος το წელიწადი, წელი; ◊ *δίσεκτο ~* ნაკიანი წელიწადი, *εις πολλά ~η* მრავალს დაესწარი.

έτσι *επίρρ.* **1.** ასე, ამრიგად, ამგვარად: *κάνε ~* ასე გააკეთე; **2.** ისე (უაზროდ): *~ το είπε, χωρίς κακό σκοπό* ისე თქვა, ცუდი განზრახვის გარეშე; **3.** ისე (უფასოდ), უსასყიდლოდ, საჩუქრად, ტყუილად: *κι ~ να μου το δώσεις, δε θα το δεχθώ* ისე რომ მომცე, მაინც არ მივიღებ; ◊ *με το ~ θέλω* დაუკითხავად, *~ κι ~* ისე რა, *~ κι αλλιώς* ასე თუ ისე, *~ μπράβο!* აი, ყოჩაღ! *~ είναι η ζωή!* ცხოვრება ასეა! *~ ώστε* ისე, რომ.

ετυμηγορία η *იურ.* **1.** მსაჯულთა, სასამართლოს გადაწყვეტილება; **2.** სალხის ნება (ძირითადად, არჩევნებისას).

ετυμολογία η ეტიმოლოგია.

ευαγγελικός, -ή, -ό 1. სახარებისა, სახარებისეული; 2. ევანგელისტური.

ευαγγέλιο (βαγγέλιο) το 1. სახარება; 2. *გადატ.* მოძღვრება; ◊ *βάζω το χέρι μου στο Ε~* დაეიფიცებ.

Ευαγγελισμός ο 1. ხარება; 2. *ეკლ.* ხარების დღესასწული.

ευαγγελιστής ο 1. სახარების ოთხ ავტორთაგანი; 2. ევანგელისტი.

ευαισθησία η 1. *პირდ., გადატ.* მგრძნობელობა; 2. მგრძნობელობა, სენტიმენტალურობა, აღქმის უნარი.

ευαισθητοποιώ (ε) (*აόρ. ευαισθητοποίησα, აόρ. παθ. ευαισθητοποιήθηκα, μτχ. ευαισθητοποιημένος*) *μετβ.* 1. მგრძნობელობის, აღქმის უნარის გამწვავება; 2. *მედ.* სენსიბილიზაცია.

ευαίσθητος, -η, -ο მგრძნობიარე, ფაქიზი სულის.

ευάλωτος, -η, -ο ადვილად დამყოლი.

ευγένεια η 1. ზრდილობიანობა, თავაზიანობა; 2. აღზრდა, ზრდილობა; 3. კეთილშობილება (წოდებრივი).

ευγενής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) 1. ზრდილობიანი, თავაზიანი; 2. კეთილშობილური; 3. (ο) კეთილშობილური, არისტოკრატული წარმოშობის ადამიანი; 4. ჯიშიანი (ცხოველი და მცენარე); 5. დახვეწილი, ნაზი.

ευγενικός, -ή, -ό 1. თავაზიანი, ზრდილობიანი; 2. კეთილშობილური; 3. დახვეწილი, ნაზი.

εύγλωττος, -η, -ο 1. მშვერმეტყველი; 2. დამაჯერებელი, სარწმუნო.

ευγνωμονώ (ε) (*მხოლოდ. ενεστ. და παρατ.*) *μετβ.* მადლიერების გამოხატვა, მადლიერი ყოფნა, მადლობის თქმა.

ευγνώμων, -ων *მაღალფ.* მადლიერი.

ευγνωμοσύνη η (*πληθ. არ გააჩნია*) მადლიერების გრძნობა, მადლიერება.

ευδαιμονία η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. ბედნიერება, ნეტარება, განცხრომა; 2. კეთილდღეობა.

ευδαιμονώ (ε) (*αόρ. ευδαιμόνησα*) *μετβ.* 1. ბედნიერად, განცხრომაში, ნეტარებაში ყოფნა; 2. კეთილდღეობაში ყოფნა.

ευδιαθεσία η (*πληθ. არ გააჩνια*) კარგი, ამაღლებული განწყობა.

ευδιάθετος, -η, -ο კარგ განწყობაზე, ხასიათზე მყოფი.

ευδιάκριτος, -η, -ο ნათელი, მკაფიო, ხილვადი, შესამჩნევი.

ευδοκιμώ (α) (*αόρ. ευδοκίμησα*) *αμετβ., μαλαλφ.* 1. წარმატების ქონა; 2. წარმატების მიღწევა; 3. აყვავება, კეთილდღეობა; 4. გახარება (მცენარეზე).

ευδοκώ (ε) (*αόρ. ευδόκησα*) *αμετβ.* 1. კეთილგანწყობილი, მწყალობელი ყოფნა; 2. ვინებებ, კეთილს ვინებებ.

ευέλικτος, -η, -ο 1. მოქნილი, მარდი, მოხერხებული; 2. *გადატ.* მოქნილი, მოხერხებული.

ευελιξία η (*πληθ. არ გააჩνια*) 1. მოქნილობა, სიმარდე, მოხერხებულობა; 2. *გადატ.* ლავირება, მანევრირება, მოქნილობა.

εύελπις, -ις, -ι 1. იმედისმომცემი, პერსპექტიული; 2. (ο) კადეტი.

ευελπιστώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *μετβ., αμετβ.* ვიმედოვნებ, იმედი მაქვს.

ευέξαπτος, -η, -ο ადვილად აღგზნებადი, ფეთქებადი.

ευεξία η (*πληθ. არ გააჩνια*) 1. ჯანმრთელობა, სიჯანსაღე; 2. *გადატ.* კეთილდღეობა, აყვავება.

ευεργεσία η კეთილი საქმის კეთება, ქველმოქმედება.

ευεργέτημα το 1. ქველმოქმედება, კეთილი საქმის კეთება; 2. *იურ.* პრივილეგია, შეღავათი.

ευεργέτης ο, **-ισσα** η ქველმოქმედი, მეცენატი.

ευεργετικός, -ή, -ό 1. საქველმოქმედო; 2. *გადატ.* სასიკეთო, სასარგებლო.

ευεργετώ (ε) (*αόρ. ευεργέτησα, αόρ. παθ. ευεργετήθηκα, μτχ. ευεργετημένος*) *μετβ.* 1. სიკეთის კეთება; 2. ქველმოქმედება.

ευημερία η (*πληθ. არ გააჩნია*) კეთილდღეობა, აყვავება, უზრუნველყოფა.

ευημερώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* აყვავება, კეთილდღეობაში ცხოვრება, უზრუნველყოფა.

ευθανασία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* ევთანასია.

ευθαρσής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. –ή*) მამაცი, ვაჟკაცური, გაბედული.

ευθεία η 1. სწორი ხაზი; 2. სწორ გზაზე, პირდაპირ; ◊ ***κατ'~ν / απ'~ς*** პირდაპირ.

ευθεία *επίρρ.* პირდაპირ.

εύθικτος, -η, -ο მგრძნობიარე, წყენია.

ευθιξία η (*πληθ. არ გააჩνია*) მგრძნობიარობა, წყენიანობა.

εύθραυστος, -η, -ο *მაღალფ.* 1. მყიფე, მტვრევადი; 2. *გადატ.* სუსტი, უღონო, უძლური; 3. ნაზი, სუსტი აღნაგობის.

ευθύαυλος ο *მუს.* კლარნეტი.

ευθυβολία η ზუსტი სროლა, დაუცდენლად სროლა, მიზანმიმართულება, მიზანდასახულობა.

ευθύβολος, -η, -ο 1. მიზანმიმართული, ის, ვინც მიზანს აღწევს; 2. ჩუბინი, მიზანში მსროლელი.

ευθυγραμμία η სწორხაზოვნება.

ευθυγραμμίζω (*αόρ. ευθυγράμμισα, αόρ. παθ. ευθυγραμμίστηκα, μτχ. ευθυγραμμισμένος*) *μετβ.* 1. გასწორება, სწორ ხაზზე გასწორება; 2. *გადატ.* მორგება, გასწორება, გათანაბრება.

ευθυγράμμιση η 1. სწორ ხაზზე დაყენება; 2. *გადატ.* მორგება, გათანაბრება, გასწორება.

ευθύγραμμος, -η/ος, -ο 1. სწორხაზოვანი; 2. *გეომ.* სწორხაზოვანი.

ευθυμία η 1. მხიარულება, ხალისიანობა; 2. შეგარხოშება.

ευθυμογράφημα το იუმორესკა, იუმორისტული ტექსტი.

εύθυμος, -η, -ο 1. მხიარული, ხალისიანი; 2. სასაცილო.

ευθυμώ (ε) (*αόρ. ευθύμησα*) *αμετβ.* 1. მხიარულება, კარგ გუნებაზე ყოფნა; 2. შეგარხოშება.

ευθύνη η 1. პასუხისმგებლობა; 2. მოვალეობა; ◊ ***αίσθημα ~ς*** პასუხისმგებლობის გრძნობა, ***αναλαμβάνω την ~*** ჩემს თაეზე ვიღებ პასუხისმგებლობას, ***~ δημοσίου*** სახელმწიფო პასუხისმგებლობა, ***ποινική ~*** სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა.

ευθύνομαι (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ., αποθ.* პასუხისგება.

ευθύς, -εία, -ύ 1. სწორი: *~ δρόμος* სწორი გზა; 2. *გადატ.* პირდაპირი: *~εία απάντηση* პირდაპირი პასუხი; 3. *გრამ. ~ λόγος* პირდაპირი ნათქვამი.

ευθύς *επίρρ.* პირდაპირ, დაუყოვნებლივ, როგორც კი, მაშინვე.

ευθυτενής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) სწორი, ტანადი, ტანწერწეტა.

ευθύτητα η სწორხაზოვნება, სისწორე.

ευκαιρία η შანსი, შესაძლებლობა, ხელსაყრელი მომენტი; ◊ *σε πρώτη ~ / με την πρώτη ~* შეძლებისთანავე, *επί τη ~* სხვათა შორის, რადგან სიტყვამ მოიტანა, *χρυσή ~* საუკეთესო შანსი.

ευκαιρώ (ε) (*αόρ. ευκαίρησα*) *μετβ., αμετβ.* 1. თავისუფალი ყოფნა; 2. შეძლება, მოცლა.

ευκάλυπτος ο ევკალიპტი.

εύκαμπτος, -η, -ο 1. მოქნილი, დრეკადი; 2. *გადატ.* რბილი ხასიათის, დამთმობი, დამყოლი.

ευκαμψία η მოქნილობა, დრეკადობა.

ευκατάστατος, -η, -ο უზრუნველყოფილი (ეკონომიკურად), შეძლებული.

ευκινησία η მოქნილობა, მოხერხებულობა, სიცქვიტე, სიმარდე.

ευκίνητος, -η, -ο 1. მოქნილი, მოხერხებული, მოძრაო, მარდი, ცქვიტი; 2. *გადატ.* გამჭრიახი.

ευκοιλιότητα η *მედ.* დიარეა, კუჭის აშლილობა.

ευκολία η 1. სიადვილე: *μαθαίνω με ~* ადვილად ესწავლობ; 2. სიმარტივე: *η ~ μιας άσκησης* სავარჯიშოს სიმარტივე; 3. *გადატ.* შეღავათი: *ζήτησε μια μικρή ~, για να πληρώσει το χρέος του* მცირე შეღავათი ითხოვა, რათა ვალი გადაეხადა; 4. (οι) კეთილმოწყობილობა, კომფორტი: *οι ~ες της σύγχρονης ζωής* თანამედროვე ცხოვრების კომფორტი.

εύκολος, -η, -ο 1. ადვილი, მარტივი: *~η άσκηση* ადვილი სავარჯიშო; 2. უბრალო: *~η κατηγορία* უბრალო ბრალდება; 3. დამყოლი, ხათრიანი, დამთმობი, შემგუებელი: *είναι πολύ ~ στις παρέες* მეგობრების წრეში ძალიან დამთმობია; 4. მიღწევადი.

ευκολύνω (*αόρ. ευκόλυνα, αόρ. παθ. ευκολύνθηκα*) *μετβ.* 1. გაადვილება, შემსუბუქება; 2. *გადატ.* დახმარება; **-ομαι** შეძლება, მოხერხება.

εύκρατος, -η, -ο ზომიერი, რბილი.

ευκρινής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) გარკვეული, ნათელი, ცხადი, მკაფიო, აშკარა.

ευλάβεια η ღვთისმოსაობა, ღვთისმოშიშება, მოკრძალება.

ευλαβής, -ής, -ές (ευλαβικός) (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ღვთისმოშიში, ღვთისმოსავი, მოკრძალებული.

ευλογημένος, -η, -ο (βλογημένος) 1. დალოცვილი, კურთხეული, ნეტარი; 2. დალოცვილო (მცირე საყვედურის გამოთქმისას): *γιατί, ~ε, δεν εμφανίστηκες νωρίτερα;* შე დალოცვილო, ადრე რატომ არ გამოჩნდი?

ευλογητός, -ή, -ό *ეკლ.* კურთხეული: *~ ο Θεός!* კურთხეულ არს ღმერთი!

ευλογία η 1. *ეკლ.* კურთხევა; 2. სეფისკვერის ნატეხი, ანტიდორი; 3. დალოცვა, კურთხევა: *πήρε την ~ των γονέων του για το γάμο* მშობლებისგან ქორწილისთვის კურთხევა მიიღო; 4. (οι) შემწეობა; 5. *გადატ.* მადლი; ◊ *~ Θεού* ღვთიური მადლი.

εύλογος, -η, -ο მართებული, სამართლიანი, საფუძვლიანი.

ευλογώ (βλογώ) (α) (*αόρ. ευλόγησα, αόρ. παθ. ευλογήθηκα, μτχ. ευλογημένος*) *μετβ.* დალოცვა, კურთხევა.

ευλύγιστος, -η, -ο 1. მოქნილი, დრეკადი; 2. *გადატ.* მანეერული, მოხერხებული.

ευλυγισία η მოქნილობა, დრეკადობა, მოხერხებულობა.

ευμάρεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მაღალფ.* კეთილდღეობა, სიმდიდრე, შეძლება.

ευμένεια η კეთილგანწყობა, მწყალობლობა.

ευμενής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ., θηλ. -είς, ουδ. -ή*) კეთილგანწყობილი, მწყალობელი.

ευμετάβλητος, -η, -ο არამდგრადი, ცვალებადი, მერყეევი.

ευνόητος, -η, -ο 1. ნათელი, გასაგები; 2. თავისთავად ცხადი.

εύνοια η (*πληθ. არ გააჩნია*) კეთილგანწყობა, მწყალობლობა.

ευνοϊκός, -ή, -ό 1. კეთილანწყობილი, მწყალობელი; 2. ხელსაყრელი, სასიკეთო.

ευνοούμενος, -η, -ο პროტეჟე, ფავორიტი, ვისიმე მფარველობის ქვეშ მყოფი.

ευνουχίζω (*αόρ. ευνούχισα, αόρ. παθ. ευνουχίστηκα, μτχ. ευνουχισμένος*) *μετβ.* 1. დასაჭურისება, დაკოდვა, კასტრირება; 2. *გადატ.* ძალის გამოცლა, დაუძლურება.

ευνούχος ο 1. საჭურისი, დაკოდილი; 2. საჭურისი, ჯარამხანის მსახური.

ευνοώ (ε) (*αόρ ευνόησα, αόρ. παθ. ευνοήθηκα, μτχ. ευνοημένος*) *μετβ.* 1. კეთილგანწყობა, მწყალობლობა; 2. მფარველობა; 3. ხელის შეწყობა, ხელის მომართვა, დახმარება.

ευπάθεια η აღვილად ამთვისებლობა, მგრძნობელობა.

ευπαθής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ.-ή*) 1. ავადმყოფობისკენ მიდრეკილი; 2. *გადატ.* მალფუჭებადი; 3. მგრძნობიარე.

εύπορος, -η, -ο შეძლებული, უზრუნველყოფილი.

ευπορώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* შეძლებული ყოფნა, კეთილდღეობა.

ευπρέπεια η (*πληθ. არ გააჩნια*) 1. უნაკლო გარეგნობა, დახვეწილობა, სინატიფე; 2. ზრდილობა, წესიერება.

ευπρεπής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) 1. წესიერი, ღირსეული; 2. უნაკლო, დახვეწილი გარეგნობის.

ευπρόσιτος, -η, -ο *Ποιρ.*, *გადატ.* ადვილად მისაწვდომი, მისაღწევი, ხელმისაწვდომი.

ευπρόσωπος, -η, -ο *მაღალფ.* ღირსეული, შთამბეჭდავი.

ευρασιάτης ο ევრაზიელი.

εύρεση η 1. მოძებნა, პოვნა, მოძიება; 2. გამოძებნა, გამონახვა; 3. აღმოჩენა, გამოგონება.

ευρετήριο το ინდექსი, ცნობარი, კატალოგი.

εύρημα το 1. აღმოჩენა; 2. *გადატ.* რაიმე გაუთვალისწინებლის პოვნა; 3. გამოგონება.

εύρος το (*πληθ. არ გააჩნια*) *მაღალფ.* 1. სიგანე, განი: *το ~ του ποταμού* მდინარის სიგანე; 2. *ელექტრ.* ამპლიტუდა; 3. *გადატ.* სიღრმე: *πνευματικό ~* სულიერი სიღრმე.

ευρυμάθεια η ერუდიცია, ფართო განათლება, ნაკითხობა.

ευρυμαθής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ერუდიტი.

ευρύνω (*αόρ. εύρυνα, αόρ. παθ. ευρύνθηκα, μτχ. ευρυμένος*) *μετβ.*, *Ποιρ.*, *გადატ.* გაზრდა, გაფართოება, განვითარება.

ευρύς, -εία, -ύ (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -έα*) *Ποιρ.*, *გადატ.* ფართო, განიერი.

ευρύτητα η (*πληθ. არ გააჩნια*) 1. სიგანე, განი; 2. *გადატ.* სიფარ-

თოვე, სიერცე, გაქანება, მასშტაბურობა.

ευρύχωρος, -η, -ο ფართო, განიერი, ხალეათი, ტევადი.

ευρώ (εύρο) το *άκλ.* ევრო.

ευρωπαΐζω (*αόρ. ευρωπάισα, αόρ. παθ. ευρωπαΐστηκα, μτχ. ευρωπαϊσμένος*) *αμετβ.* ევროპული სტანდარტებით.

ευρωπαϊκός, -ή, -ό 1. ევროპული; **2.** დასაელური.

Ευρωπαίος ο ევროპელი.

ευσέβεια η (*πληθ. αρ χρησ.*) ღვთის მოშიშება, ღვთის რიდი.

ευσεβής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ღვთისმოსაცი, ღვთისმოშიში, მორიდებული, მოწიწე-ბული.

ευσπλαχνία η (*πληθ. αρ χρησ.*) თანაგრძნობა, სიბრალული, მოწყალება.

εύσπλαχνος, -η, -ο (ευσπλαχνικός, σπλαχνικός) გულმოწყალე, მოწყალე, შემბრალებელი, ლმობიერი.

ευστάθεια η (*πληθ. αρ χρησ.*) *μαθημ.* მდგრადობა, სიმყარე, სიმტკიცე.

ευσταθής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) *μαθημ., φυσ., χημ.* მყარი, მდგრადი, მტკიცე, ურყევი.

ευσταθώ (ε) (*βλ. ενεστ. και παρατ.*) *αμετβ.* მტკიცედ, მყარად, ურყევად ყოფნა.

ευστοχία η (*πληθ. αρ χρησ.*) **1.** სიზუსტე, აუცდენლობა; **2.** *μτφ.* სიზუსტე, წარმატება.

εύστοχος, -η, -ο 1. ზუსტი, დაუცდენელი; **2.** *μτφ.* ზუსტი, სწორი, წარმატებული.

ευστροφία η (*πληθ. αρ χρησ.*) მოხერხებულობა, მოქნილობა, ლავირების უნარი.

εύστροφος, -η, -ο მოხერხებული, გამჭრიახი.

ευσυνειδησία η (*πληθ. αρ χρησ.*) კეთილსინდისიერება.

ευσυνείδητος, -η, -ο 1. კეთილსინდისიერი, პირნათელი; **2.** სინდისიერი, გაცნობიერებული.

εύσωμος, -η, -ο ტანადი, კარგად აგებული, მოსული აღნაგობის.

ευτελής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) **1.** დაბალფასიანი, იაფი; **2.** უხარისხო, დაბალხარისხიანი; **3.** *μτφ.* უღირსი, მდაბალი.

ευτύχημα το (*πληθ. αρ χρησ.*) ბედნიერი შემთხვევა.

ευτυχής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) **1.** ბედნიერი; **2.** სასიხარულო.

ευτυχία η (*πληθ. αρ χρησ.*) ბედნიერება: *σας εύχομαι κάθε ~* გისურვებთ ბედნიერებას!

ευτυχισμένος, -η, -ο 1. ბედნიერი; **2.** ბედნიერების მომტანი: *~ο το νέον έτος* ბედნიერების მომტანი ყოფილიყოს ახალი წელი!

ευτυχώ (ε) (*αόρ. ευτύχησα, μτχ. ευτυχισμένος*) *αμετβ.* **1.** ბედნიერი ყოფნა: *ευτύχησαν στη ζωή* ბედნიერები იყვნენ; **2.** წარმატების მიღწევა, გამართლება: *ευτύχησα στην επιλογή των φοιτητών* გამომართლა სტუდენტების არჩევაში; *μετβ.* + να მაქვს ბედნიერება: *ευτύχησα να δω την οικογένεια* მქონდა ბედნიერება, რომ მენახა ოჯახი.

ευτυχώς *επίρρ.* საბედნიეროდ.

ευφημισμός ο ქება, განდიდება, ეუფემიზმი.

εύφλεκτος, -η, -ο ადვილად აალებადი, წვადი.

ευφορία η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** *ჰორდ., გადატ.* ნაყოფიერება, მოსავლიანობა; **2.** ეიფორია; **3.** *მედ.* ეიფორია.

εύφορος, -η, -ο ნაყოფიერი, მოსავლიანი.

ευφράδεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) მჭევრმეტყველება.

ευφραδής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) მჭევრმეტყველი.

ευφραίνω (*αόρ. εύφρανα, αόρ. παθ. ευφράνθηκα*) *μετβ.* სიამოვნების მინიჭება, დაკმაყოფილება; **-ομαι** კმაყოფილი, ბედნიერი, გახარებული ყოფნა.

ευφυής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) **1.** ნიჭიერი, გონიერი; **2.** გამჭრიახი, საზრიანი, გონივრული.

ευφυΐα η (*πληθ. არ გააჩნია*) ინტელექტი, გონივრულობა, გამჭრიახობა, საზრიანობა; ◊ *δείκτης ~ς (IQ)* ინტელექტის კოეფიციენტი.

ευχαριστημένος, -η, -ο კმაყოფილი, გახარებული, დაკმაყოფილებული: *είμαι ~ από'σένα* კმაყოფილი ვარ შენით.

ευχαριστήριος, -α, -ο **1.** სამადლობელი; **2.** (το) სამადლობელი წერილი.

ευχαρίστηση η **1.** სიამოვნება, კმაყოფილება; **2.** სურვილი, ნება.

ευχαριστία η მადლობა, მადლიერება; ◊ *Θεία Ε~* ზიარება.

ευχάριστος, -η, -ο სასიამოვნო, სიამოვნების მომნიჭებელი.

ευχαριστώ (ε) (*αόρ. ευχαρίστησα, αόρ. παθ. ευχαριστήθηκα, μτχ. ευχαριστημένος*) *μετβ.* **1.** მადლობის მოხდა: *~ εκ των προτέρων* წინასწარ გიხდით მადლობას; **2.** დაკმაყოფილება, სიამოვნების მინიჭება: *η μουσική που ~εί το αυτί* მუსიკა, რომელიც ყურს სიამოვნებს; **-ιέμαι** სიამოვნებას ეღებულობ: *~ το ζεστό μπάνιο* ცხელი აბაზანა სიამოვნებას მანიჭებს.

ευχαρίστως *επίρρ.* სიამოვნებით, ხალისით.

ευχέρεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** სიადვილე, სიმარტივე; **2.** შესაძლებლობა.

ευχερής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ადვილი, მარტივი.

ευχή (ευκή) η **1.** მილოცვა; **2.** *εκκλ.* ლოცვა; **3.** დალოცვა, ლოცვა-კურთხევა.

ευχολόγιο το **1.** *εκκλ.* ლოცვანი; **2.** (τα) სურვილების გამოთქმა.

εύχομαι (*αόρ. ευχήθηκα*) *μετβ., αμετβ., αποθ.* **1.** სურვილის გამოთქმა: *~ καλά Χριστούγεννα* ბედნიერ შობას გისურვებ; **2.** ვიმედოვნებ: *~ να έρθουν όλα όπως τα θέλω* ვიმედოვნებ, ყველაფერი ისე წარიმართება, როგორც მინდა; **3.** დალოცვა: *ήρθε ο πατέρας της νύφης για να της ευχηθεί* პატარძლის მამა მოვიდა მის დასალოცად.

εύχρηστος, -η, -ο **1.** მოხერხებული, ადვილად გამოსაყენებელი; **2.** მიღებული, ხმარებადი.

ευωδία (ευωδιά) η სურნელი, არომატი.

ευωδιάζω (*θηλ. ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* სურნელების ფრქვევა.

ευωδιαστός, -η, -ο სურნელოვანი, არომატული.

εφάμιλλος, -η, -ο (*+γεν. / με*) ტოლფასი, თანაბარი.

εφάπαξ *επίρρ.* **1.** ერთიანად, ერთჯერადად (ძირითადად, თანხაზე);

2. (το) ერთდროული დახმარება პენსიაზე გასვლისას.

εφάπτομαι (*მხოლოდ ενεστ.*) *μετβ., αμετβ., αποθ.* ურთიერთშეხება, თანხვედრა.

εφαρμογή η **1.** მორგება, მოთავსება, განლაგება, დადება: *η ~ του επιδέσμου στο τραύμα* ტრავმაზე ნახვევის დადება; **2.** მორგება, მოხდენა: *η τέλεια ~ του παντελονιού* შარვლის ზუსტად მორგება; **3.** განხორციელება, გამოყენება, გატარება: *η ~ του κυβερνητικού προγράμματος* სამთავრობო პროგრამის გატარება; **4.** დანერგვა, გამოყენება: *η ~ νέων τεχνολογίων* ახალი ტექნოლოგიების დანერგვა; **5.** *ტექნოლ.* მონტაჟი; **6.** აპლიკაცია.

εφαρμόζω (*αόρ. εφάρμοσα, αόρ. παθ. εφαρμόστηκα, μτχ. εφαρμοσμένος*) *μετβ.* **1.** მორგება, მოხდენა; **2.** მოთავსება, დადება; **3.** გატარება, განხორციელება, რეალიზება; **4.** გამოყენება.

εφαρμοστής ο მემონტაჟე, ამწყობი.

εφαρμοστός, -ή, -ό ტანზე მომდგარი (ტანსაცმელი).

εφεδρεία η **1.** *სამხ.* სარეზერვო ნაწილი, რეზერვი; **2.** *პირდ., გადატ.* რეზერვი, მარაგი; **3.** *სპორტ.* თადარიგი.

εφεδρικός, -ή, -ό სარეზერვო, რეზერვისა, სათადარიგო.

έφεδρος, -η, -ο **1.** *იხ.* **εφεδρικός**; **2.** *სამხ.* (ο) რეზერვისტი, რეზერვში მყოფი.

εφεξής *επίρρ.* **1.** ამიერიდან, მომავალში, შემდგომში; **2.** *მათ.* ~ *γωνίες* მოსაზღვრე კუთხეები.

έφεση η **1.** *იურ.* აპელაცია, გასაჩივრება; **2.** ლტოლვა, მიდრეკილება.

εφετείο το *იურ.* სააპელაციო სასამართლო.

εφεύρεση η გამოგონება, აღმოჩენა.

εφευρέτης ο გამომგონებელი.

εφευρετικός, -ή, -ό გამომგონებელი.

εφεύρημα το გამოგონება.

εφευρίσκω (*αόρ. εφεύρα, εφηύρα, αόρ. παθ. εφευρέθηκα*) *μετβ.* **1.** გამოგონება; **2.** შეთხზვა, გამოგონება.

εφηβεία η (*πληθ. არ გააჩნია*) სიჭაბუკე, სიყრმე, ყრმობა.

εφηβικός, -ή, -ό ყმაწვილური, ახალგაზრდული, ჭაბუკური.

έφηβος ο **1.** ჭაბუკი, ყმაწვილი; **2.** *გადატ.* ახალგაზრდული გარეგნობის მქონე.

εφημερεύω (*αόρ. εφημέρευσα*) *αμετβ.* **1.** მორიგეობა; **2.** *ეკლ.* მღვდლობა.

εφημερίδα η გაზეთი.

εφημεριδοπώλης ο გაზეთის გამყიდველი, მეგაზეთე.

εφημέριος ο *ეკლ.* მღვდელი.

εφήμερος, -η, -ο **1.** ერთდღიანი; **2.** ხანმოკლე, დღემოკლე.

εφησυχάζω (*αόρ. εφησύχασα, μτχ. εφησυχασμένος*) *αμετβ., მაღალფ.* **1.** მშვიდად ყოფნა, დამშვიდება; **2.** დაჯერება, დაკმაყოფილება.

εφιάλτης ο **1.** კოშმარული სიზმარი; **2.** *გადატ.* კოშმარი.

εφιαλτικός, -ή, -ό კოშმარული, საშინელი.

εφίδρωση η ოფლიანობა, ოფლის გამოყოფა.

εφικτός, -ή, -ό მიღწევადი, განხორციელებადი.

έφιππος, -η, -ο ცხენოსანი, საცხენოსნო.

εφοδιάζω (*αόρ. εφοδίασα, αόρ. παθ. εφοδιάστηκα, μτχ. εφοδιασμένος*) *μετβ.* მომარაგება, უზრუნველყოფა.

εφοδιαστής ο მომმარაგებელი, უზრუნველმყოფი.

εφόδιο το აღჭურვილობა, რესურსი, მომარაგება.

έφοδος η 1. შეტევა, შტურმი; 2. რეიდი, უეცარი რეიზია, შემოსელა; 3. *გადატ.* უეცარი მოსელა, თავზე დადგომა.

εφοπλίζω (*აόρ. εφόπλισα, αόρ. παθ. εφοπλίστηκα, μτχ. εφοπλισμένος*) *μετβ.* მოწყობა, აღკაზმვა, აღჭურვა.

εφοπλιστής ο 1. გემის მფლობელი; 2. *გადატ.* დიდი ფულის პატრონი.

εφορία (εφορεία) η 1. საგადასახადო ინსპექცია; 2. ზედამხედველობა, კონტროლი გადასახადების ამოღებაზე.

εφόρμηση η 1. შტურმი, შეტევა; 2. *ψυχολ.* სულიერი აღმაფრენა.

εφορμώ (α) (*αόρ. εφόρμησα*) *αμετβ.* თავდასხმა, შეტევა.

εφόσον *σύνδ.* 1. როცა, მაშინ როცა, როდესაც; 2. რადგანაც, ვინაიდან.

εφτά * იხ.* **επτά**.

εφτακόσια *იხ.* **επτακόσια**.

εφφέ (εφέ) το *άκλ.* ეფექტი.

εχθές *იხ.* **χθες**.

έχθρα (έχτρα) η მტრობა, მტრული განწყობა.

εχθρεύομαι (*მხოლოდ. ενεστ. და παρατ.*) *μετβ., αμετβ.* მტრობა.

εχθρικός, -ή, -ό მტრული, მტრისა.

εχθροπραξία η 1. მტრული საქციელი; 2. (οι) საბრძოლო მოქმედებები.

εχθρός (εχτρός, οχτρός) ο *პირდ., გადატ.* მტერი.

εχθρότητα η მტრობა, მტრული განწყობა.

εχίνος ο 1. *ზოოლ.* ზღარბი, ზღვის ზღარბი; 4. *არქიტექტ.* კბილანა.

έχω (*αόρ. είχα*) *μετβ., αμετβ.* 1. ქონა, ყოლა: ~ *πυρετό* სიცხე მაქვს; 2. დამხმარე ზმნა, რომელიც აწარმოებს პერფექტის დროებს: ~ *γράψει / είχα διαβάσει* დაწერილი მაქვს / წაკითხული მქონდა; ◊ *τα ~ με (κάποιον)* ა) სასიყვარულო კაეშირი მაქვს (ვინმესთან), ბ) გაბრაზებული ვარ (ვინმეზე), ~ *στην καρδιά μου* გულში მყაეს ჩავარდნილი, *τα ~ δύσκολα / χαμένα / άσχημα* ცუდად მაქვს საქმე, ~ *τα μάτια μου τέσσερα* თვალი გაფაციცებით მიჭირავს, *πόσο ~ει* რა ღირს? ~*ει κρύο / ζέστη* ცივა / ცხელა, ~*ει ο Θεός!* ღმერთმა იცის.

έως (ως) *πρόθ.* -მდე: ~ *τις τέσσερις* ოთხამდე.

Z

Z, ζ, ζήτα 1. ზიტა, ბერძნული ანბანის მეექვსე ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) მემეიდე (Ζ΄), ბ) შვიდი ათასი (,Ζ).

ζαβολιά η გაიძვერობა, ეშმაკობა (ძირითადად, თამაშის დროს).

ζαβολιάρης, -α, -ικο თაღლითი, გაიძვერა.

ζακέτα η (**ζακέτο** το) ჟაკეტი.

ζαλάδα η 1. თავბრუ, თავბრუსხვევა; 2. (οι) *გადატ.* საბრუნაები, საღარდელი.

ζάλη η 1. თავბრუ, თავბრუსხვევა; *გადატ.* 2. რეტი, გამოშტერება; 3. შფოთი, მღელვარება.

ζαλίζω (*აόρ. ζάλισα, აόρ. παθ. ζαλίστηκα, μτχ. ζαλισμένος*) *μετβ.* 1. თავბრუს დახვევა; 2. *გადატ.* შეწუხება, თავბრუს დახვევა: *μας ζάλισες* შეგვაწუხე, თავბრუ დამახვიე; **-ομαι** თავბრუსხვევა: *ζαλίστηκα από το ταξίδι* მოგზაურობამ თავბრუ დამახვია.

ζαμπόν το *άκλ* ლორი, შამხი.

ζάντα η ავტომობილის ბორბლის ხუნდი (დისკო).

ζάρα η *λαϊκ., გადატ.* ნაოჭი, ნაკეცი.

ζαργάνα η *ბალბ.* 1. მღვის ნემსი (თევზის სახეობა); 2. *გადატ.* ლამაზი აღნაგობა, ტანადი ქალი.

ζάρι το 1. კამათელი; 2. (τα) ზარი (კამათლის თამაში).

ζαρκάδι το *ζοολ.* შველი.

ζαρντινιέρα η ჟარდინერი, საყვავილე.

ζαρτιέρα η აჭიმი.

ζάρωμα το დაკუჭვა, დაჭმუჭნა, დანაოჭება.

ζαρώνω (*αόρ. ζάρωσα, αόρ. παθ. ζαρώθηκα, μτχ. ζαρωμένος*) *μετβ.* 1. დაჭმუჭნა, დაკუჭვა; *αμετβ.* 1. დანაოჭება; 2. მოკუნტვა, მობუზვა, მოკრუნჩხვა.

ζαφειρένιος, -ια, -ιο 1. საფირონის; 2. მუქი ლურჯი ფერის.

ζαφείρι το 1. საფირონი; 2. მუქი ლურჯი ფერი.

ζαφορά η *ბოტ.* ზაფრანა.

ζαχαράτος, -η, -ο (ζαχαρωτός) შაქრიანი, შაქრის.

ζαχαρένιος, -ια, -ιο 1. მაქრიანი, მაქრის; 2. *გადატ.* ტკბილი, საამო.

ζάχαρη η 1. მაქარი; 2. *გადატ.* ა) მოელენა, რომელიც (ვინმეს) სურვილისამებრ ვითარდება: *τα πάμε ~* ყველაფერი კარგად მიეედის, ბ) დამაქრული, საამო: *λόγια όλο ~* დამაქრული სიტყვები.

ζαχαριέρα η საშაქრე.

ζαχαρίνη η *ქიმ.* სახარინი.

ζάχαρο το *მედ.* მაქარი.

ζαχαροκάλαμο (σακχαροκάλαμο) το მაქრის ლერწამი.

ζαχαροπλαστείο το საკონდიტრო, სამაქარლამო.

ζαχαροπλάστης ο, **-τρια** η მეშაქარლამე, კონდიტერი.

ζαχαροπλαστική η საკონდიტრო საქმე.

ζέβρα η *ზოოლ.* ზებრა.

ζελατίνα η ცელოფნის საქაღალდე, ფაილი.

ζελέ το *ახკლ.* 1. *კულინ.* ლაბა; 2. *პარფ.* ჟელე.

ζεματίζω (*აόр. ζεμάτισα, აόр. παθ. ζεματίστηκα, მτχ. ζεματισμένος*) *მეტβ.* 1. დათუთქვა, დამდუღრა; 2. დაწვა, დათუთქვა; 3. *გადატ.* დამწუხრება, შეწუხება.

ζεματιστός, -ή, -ό მწველი, დამთუთქველი, მდუღარე.

ζεματώ (α) (*აόр. ζεμάτησα, აόр. παθ. ζεματήστηκα, მτχ. ζεματισμένος*) *მეტβ. იხ.* **ζεματίζω**; *ამეტβ.* დაწვა, დათუთქვა, დაფუფქვა.

ζενίθ το *ახკლ.* 1. *ასტრონ.* ზენიტი; 2. *გადატ.* მწვერვალი, უმაღლესი წერტილი.

ζερβός, -ή, -ό / ί (ζερβής) 1. მარცხენა; 2. ცაცია, ლაჩაკეა.

ζεσταίνω (*აόр. ζέστανα, აόр. παθ. ζεστάθηκα, მτχ. ζεσταμένος*) *მეტβ.* 1. გათბობა, გაცხელება; 2. *გადატ.* გამოცოცხლება, გამხიარულება; *ამეტβ.* 1. დათბობა, გათბობა; **-ομαι** 1. დაცხომა, სიცხის შეგრძნება: *ζεστάθηκα* დამცხა; 2. *გადატ.* გახურება.

ζέσταμα το (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. გათბობა, გაცხელება; 2. *გადატ.* გახურება: *κάνω ~* ეხურდები.

ζεστασιά η 1. სითბო; 2. *გადატ.* სითბო, სიმყუდროვე.

ζέστη η სიცხე, პაპანაქება, ხვატი, თაკარა.

ζεστός, -ή, -ό 1. ცხელი, მცხუნვარე, მხურვალე; 2. თბილი; *გადატ.* 3. ცოცხალი, ხასხასა: *~ά χρώματα* ხასხასა ფერები; 4. სასიამოვნო, თბილი, ტკბილი: *~ό χαμόγελο* თბილი ღიმილი; ◊ *παίρνω (κάτι) στα ~ά* (რაიმეს) გულიანად კეთება.

ζευγάρι το 1. *პირდ., გადატ.* წყვილი; 2. ხვნა: *κάνω ~* ეხნაე.

ζευγάρωμα το 1. დაწყვილება, შეწყვილება; 2. დაგრილება, დანერბვა, დაწყვილება (ცხოველებში); 3. შეხამება, შეწყვილება (საგნების, ნივთების).

ζευγαρώνω (*აόр. ζευγάρωσα, აόр. παθ. ζευγαρώθηκα, მτχ. ζευγαρωμένος*) *ამეტβ.* 1. დაწყვილება: *αγαπήθηκαν και ζευγάρωσαν* ერთმანეთი შეუყვარდათ და დაწყვილდნენ; 2. დაწყვილება, შეწყვილება, დაგრილება, დანერბეა (ცხოველებში): *είναι η εποχή που ~ουν οι γάτες* კატების შეწყვილების პერიოდია; *მეტβ.* 1. დანერბვინება, შეწყვილება, დაწყვილება: *αγόρασε ταύρο, για να ζευγαρώσει τις αγελάδες του* ხარი იყიდა, რომ თავის ძროხებთან შეეწყვილებინა; 2. შეხამება, შეწყვილება (საგნების, ნივთების).

ζευγαρωτός, -ή, -ό დაწყვილებული, შეწყვილებული.

ζεύγμα το 1. შეერთება, გაერთიანება, გადაბმა; 2. *ბღუ.* ბაგირი.

ζεύγος το *მაღალფ.* **1.** წყვილი; **2.** უღელში შებმული წყვილი ცხოველი.

ζεύξη η *მაღალფ.* **1.** (ცხოველების) უღელში შებმა; **2.** ხიდის გადება, ორი ადგილის (ნაპირის) შეერთება; **3.** *ტექ.* შეერთება, გადაბმა.

ζεύω (*აόр. έζεψα, აόр. παθ. ζεύτηκα, μτχ. ζεμένος*) *μετβ., ხალხ.* უღელში შებმა.

ζέφυρος ο ზეფირი.

ζηλευτός, -ή, -ό საშური, შესაშური.

ζηλεύω (*აόр. ζήλεψα, μτχ. ζηλεμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** შეშურება, შეხარბება; **2.** ეჭვიანობა.

ζήλια η **1.** შური, სიხარბე: *με τρώει η ~* მშურს, შური მღრღნის; **2.** ეჭვიანობა: *ένιωσε έντονη ~* ძლიერ იეჭვიანა; ◊ *κάνω ~ες* ეჭვიანობის სცენებს ვაწყობ.

ζηλιάρης, -α, -ικο 1. შურიანი; **2.** ეჭვიანი: *~ σύζυγος* ეჭვიანი მეუღლე.

ζήλος ο თავგამოდება, ენთუზიაზმი, გულმოდგინება.

ζηλοτυπία η ეჭვიანობა.

ζηλότυπος, -η, -ο ეჭვიანი.

ζημιά (ζημία) η **1.** ზარალი, ზიანი, ენება: *αποκαθιστώ τη ~* ზარალს ვანაზღაურებ; **2.** დანაკლისი, წაგება.

ζημιάρης, -α, -ικο ზარალის, ზიანის მომყენებელი, ანცი, ცუღლუტი.

ζημιώνω (*აόр. ζημίωσα, აόр. παθ. ζημιώθηκα, μτχ. ζημιωμένος*) *μετβ.* ზარალის, ზიანის მიყენება, ენება.

ζήτημα το **1.** საკითხი, საქმე: *τίθεται το ~* საკითხი დგება, *γλωσσικό ~* ენის საკითხი; **2.** კონფლიქტი, კამათი, დავა, პრობლემა; ◊ *δεν υπάρχει / είναι / τίθεται / υφίσταται ~* არ წარმოადგენს განხილვის საკითხს, *είναι δικό μου ~* ჩემი საქმეა, *~ ζωής και θανάτου* სამკვდრო-სასიცოცხლო საკითხი, *είναι ~* საკითხავია.

ζήτηση η **1.** ძებნა, ძიება; **2.** მოთხოვნა, მოთხოვნილება, საჭიროება; ◊ *σε πρώτη ~* პირველი მოთხოვნისთანავე.

ζητιανεύω (*აόр. ζητιάνεψα*) *μετβ., αμετβ.* მათხოვრობა, მოწყალების თხოვნა.

ζητιανιά η მათხოვრობა, მოწყალების თხოვნა.

ζητιάνος ο, **-α** η **1.** მათხოვარი, კარდაკარ მოსიარულე; **2.** *გადატ.* მათხოვარი.

ζητούμενο το განხილვის საკითხი, მსჯელობის საგანი.

ζήτω *επιφών.* გაუმარჯოს! ვაშა! ბრავო! *~ η Δημοκρατία!* გაუმარჯოს დემოკრატიას!

ζητώ (ε, α) (*აόр. ζήτησα, აόр. παθ. ζητήθηκα, μτχ. ζητημένος*) *αμετβ., μετβ.* **1.** ძებნა, ძიება: *ζητούνται πωλήτριες* ეძებთ გამყიდველებს; **2.** მოკითხვა, მოთხოვნა, თხოვნა: *κάποιος σε ζήτησε στο τηλέφωνο* ტელეფონით ვიღაცამ გიკითხა; **3.** მათხოვრობა, მოთხოვნა; **4.** *გადატ.* საჭიროების შეგრძნება, მოთხოვნილების ქონა; ◊ *~ τον λόγο* პასუხის მოთხოვნა (რამეზე), *~ (σε γάμο)* ხელის თხოვნა.

ζητωκραυγή η ვაშას, გაუმარჯოს ძახილი.

ζιβάγκο το ყელიანი სეიტრი.

ζιζάνιο το **1.** სარეველა ბალახი; **2.** *გადატ.* ცელქი, ანცი, ეშმაკი.

ζόρι το *ხალხ.* **1.** ძალდატანება, იძულება; **2.** სირთულე, დაბრკოლება; ◊ *με το ~* ძალით, ძალდატანებით, *τραβάω ~* ვწვალობ, ვიტანჯები.

ζορίζω (*აόр. ζόρισα, აόр. παθ. ζορίστηκα, μτχ. ζορισμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ძალის დატანება, იძულება;

2. გაძნელება, გართულება; *αμετβ* გართულება, გაძნელება.

ζόρικος, -η/ια, -ο *ხალხ.* **1.** რთული, შეუგუებელი, არა დამთმობი (ადამიანზე): *είναι πολύ ~ στις διαπραγματεύσεις* ძალიან რთულია მოლაპარაკებისას; **2.** რთული, ძნელი.

ζούγκλα η ჯუნგლი.

ζούδι το *ხალხ.* **1.** ბუჭყა, მწერი; **2.** *გადატ. დამცინ.* პატარა ტანის ან პატარა ასაკის ადამიანი.

ζουζούνι το **1.** ბუჭყა, მწერი; *გადატ.* **2.** მოძრავი ადამიანი; **3.** ანცი, ცელქი ბავშვი.

ζουζουνίζω (მხოლოდ *ενεστ.* და *παρατ.*) *αμετβ.* ზუზუნი, ბზუილი.

ζουζούνισμα το ზუზუნი, ბზუილი.

ζούληγμα (ζούλημα, ζούλισμα) το **1.** დასრესა, დაჭყლეტა, გამოწურება; **2.** გამონაწური.

ζουλώ (α) (*აόρ. ζούλησ(ζ)α, აόρ. παθ. ζουλήχτηκα, μτχ. ζουλιγμένος*) *μετβ.* დასრესა, დაჭყლეტა, გამოწურება, ჩქმეტა.

ζουμερός, -η, -ο 1. წვნიანი, წყლიანი; **2.** *გადატ.* შინაარსიანი, აზრიანი.

ζουμί το **1.** წვენი, სითხე; **2.** ბულიონი, ნახარში.

ζουμπούλι (ζιμπούλι) το *ბოტ.* სუმბული.

ζουρλός, -ή, -ό გიჟი, შეშლილი.

ζουρνάς ο ზურნა.

ζουρνατζής ο მეზურნე.

ζοφερός, -ή, -ό *მაღალფ.* **1.** ძალიან ბნელი, უკუნი; **2.** *გადატ.* ბნელით მოცული, საშინელი, საზარელი.

ζυγαριά η სასწორი.

ζυγιάζω (*აόρ. ζύγιασα, აόρ. παθ. ζυγιάστηκα, μτχ. ζυγιασμένος*) *μετβ.* **1.** აწონა; **2.** *გადატ.* აწონ-დაწონა; **-ομαι** გაწონასწორება, წონასწორობის შენარჩუნება.

ζυγίζω (*αόρ. ζύγισα, αόρ. παθ. ζυγίστηκα, μτχ. ζυγισμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** აწონა (იწონის); *გადატ.* **2.** გაწონის, წონის ქონა; **3.** აწონ-დაწონა, დაფიქრება.

ζυγός ο *მაღალფ.* **1.** სასწორი; **2.** *αστρολ.* სასწორი; *გადატ.* **3.** უღელი; **4.** *სამხ.* მწკრივი: *τους ~ούς λύσατε!* თავისუფლად!

ζυγός, -ή, -ό 1. წყვილი; **2.** ლუწი; ◊ *μονά - ζυγά* კენტი და ლუწი.

ζυγώνω (*αόρ. ζύγωσα, αόρ. παθ. ζυγώθηκα, μτχ. ζυγωμένος*) *αμετβ., μετβ., ხალხ.* მიახლოება, ახლოს მისვლა.

ζυθοποιείο το ლუდის ქარხანა.

ζυθοποιία η ლუდის წარმოება, ლუდის დუღება.

ζύθος ο *მაღალფ.* (*πληθ. არ გააჩნია*) ლუდი.

ζυμάρι το **1.** ცომი; **2.** *გადატ.* ფაფა, სალაფავი.

ζυμαρικό το ცომეული (მაკარონი და სხვ.).

ζύμη η **1.** ცომი; **2.** საფუარი, დედა (მაწვნის), საში (ცომის), კეთი (ყველის); **3.** სპირტის საფუარი.

ζύμωμα το **1.** მოზელა; **2.** *გადატ.* ჩამოყალიბება, ფორმის მიცემა; **3.** *ქიმ.* ფერმენტი.

ζυμώνω (*αόρ. ζύμωσα, αόρ. παθ. ζυμώθηκα, μτχ. ζυμωμένος*) *μετβ.* **1.** მოზელა; **2.** *გადატ.* ჩამოყალიბება, ფორმის მიცემა; **3.** *ქიმ.* დუღილი, ფერმენტაცია.

ζύμωση η **1.** ზელა, მოზელა; **2.** *ქიმ.* დუღილი, ფერმენტაცია.

ζυμωτός, -ή, -ό 1. ხელით მოზელილი; **2.** *ქიმ.* აფუებული.

ζω (*αόρ. έζησα*) *αμετβ.* **1.** სიცოცხლე, არსებობა, ცხოვრება, თანაცხოვრება; **2.** *გადატ.* ყოფნა, არსებობა; *μετβ.* **1.** ცხოვრება, განცდა, გადატანა: *έζησε και τον έρωτα και τον*

πόνο του სიყვარულიც და ტკივილიც განიცადა; **2.** ცხოვრება: *~ μια ζωή ήρεμη* მშვიდად ვცხოვრობ; **3.** რჩენა, შენახვა (ოჯახის): *με έναν μισθό πώς να ζήσει κι αυτός την οικογένειά του* მარტო ხელფასით როგორ არჩინოს ოჯახი; ◊ *~ και βασιλεύω* ბედნიერად ვცხოვრობ, *να (μου) ζήσεις* დიდხანს იცოცხლე, (გაიხარე), *να ζήσετε* ღმერთმა დიდხანს გაცოცხლოთ (მილოცვა ახალდაქორწინებულებს), *~ στον κόσμο μου* ჩემს სამყაროში ვარ (დავფრინავ), *ξέρω να ~* მესმის ცხოვრება, *πού ~εις;* სად ცხოვრობ? (მთვარიდან ხარ ჩამოსული?)

ζωαγορά η ცხოველების ბაზარი.

ζωγραφιά η **1.** სურათი, ნახატი, ილუსტრაცია, პორტრეტი.

ζωγραφίζω (*აόρ. ζωγράφισα, აόρ. παθ. ζωγραφίστ(θ)ηκα, μτχ. ζωγραφισμένος*) *μετβ.* **1.** ხატვა; **2.** მოხატვა; **3.** *გადატ.* ასახვა, დახატვა, განსახიერება; *αμετβ.* ხატვა.

ζωγραφική η ფერწერა, მხატვრობა.

ζωγραφικός, -ή, -ό ფერწერის, სამხატვრო.

ζωγραφιστός, -ή, -ό **1.** დახატული; **2.** მოხატული; **3.** მშვენიერი, შესანიშნავი; ◊ *ούτε ~ό (δεν θέλω) να βλέπω (κάποιον)* მისი დანახვაც არ მინდა.

ζωγράφος ο/η მხატვარი, ფერმწერი.

ζωδιακός, -ή, -ό ზოდიაქოსი, ზოდიაქური.

ζώδιο το **1.** *αστρον.* თანავარსკვლავედი, ვარსკვლავი; **2.** *αστρολ.* ზოდიაქოს ნიშანი.

ζωεμπορία η ცხოველებით ვაჭრობა.

ζωή η **1.** სიცოცხლე; **2.** ცხოვრება; **3.** *გადატ.* არსებობა; **4.** რეალობა, სინამდვილე, ცხოვრება! ◊ *φέρνω στη ~* ქეყანას მოავლენ, ვაჩენ, *გადატ. δίνω ~ (σε κάποιον / κάπου)* ვახალისებ, სიცოცხლე შემაქვს.

ζωηράδα η სიცოცხლისუნარიანობა, ცხოველმყოფელობა, ხალისიანობა.

ζωηρεύω (*αόρ. ζωήρεψα*) *αμετβ., μετβ., λαϊκ., გადატ.* გამოცოცხლება, გახალისება, გააქტიურება.

ζωηρός, -ή, -ό **1.** ცოცხალი, ცხოველი, გაცხოველებული; **2.** მკვირცხლი, ანცი, ეშმაკი; **3.** ხალისიანი, სიცოცხლით სავსე; **4.** ხასხასა, მკვეთრი: *~ά χρώματα* მკვეთრი, ხასხასა ფერები.

ζωηρότητα η სიცოცხლისუნარიანობა, სიმხნევე, სიმარდე.

ζωικός, -ή, -ό I. ცხოველის, ცხოველური, პირუტყვის: *ένστικτα ~ά* ცხოველური ინსტინქტები.

ζωικός, -ή, -ό II. სასიცოცხლო, საარსებო: *~ή δύναμη* სასიცოცხლო ძალა.

ζωμός ο ბულიონი, ნახარში.

ζωνάρι το *ხალხ.* სარტყელი, ქამარი.

ζώνη η **1.** ქამარი, სარტყელი; **2.** ზონა, არე, ზოლი, რაიონი, უბანი; **3.** *გეოგრ., ასტრონ.* სარტყელი; **4.** *ვიწრ.* ა) ქამარი, ბ) პერპესი; ◊ *ελεύθερη ~* თავისუფალი ზონა, *~ ελεύθερων συναλλαγών* თავისუფალი სავაჭრო ზონა.

ζωντανεύω (*αόρ. ζωντάνεψα, μτχ. ζωντανεμένος*) *μετβ. αμετβ., ვიწრ, გადატ.* გაცოცხლება, გამოცოცხლება.

ζωντάνια η *(πληθ. არ გააჩნია)* სიცოცხლე, სიცხოველე, მხნეობა.

ζωντανό το **1.** ყველანაირი სახის შინაური ცხოველი (ძირითადად, ულელში შესაბმელი პირუტყვი); **2.** *გადატ., კიც.* უგუნური, სულელი.

ζωντανός, -ή, -ό **1.** *βιολ.* ცოცხალი; *გადატ.* **2.** ცოცხალი, შემორჩენილი:

γλώσσες ~*ές* ცოცხალი ენები; **3.** ცოცხალი, აქტიური, ენერგიული; **4.** ცოცხალი, ნათელი, ხასხასა: ~ *κόκκινο* ხასხასა წითელი.

ζωντόβολο το *გადატ., კოლ.* ცხოველი, პირუტყვი, საქონელი (ადამიანზე).

ζωντοχήρος ο, **-α** η ჩალის ქვრივი, ვითომ ქვრივი.

ζώνω (*აόρ. έζωσα, αόρ. παθ. ζώστηκα, μτχ. ζωσμένος*) *μετβ., ხალხ.* **1.** წელზე შებორტყმა; *გადატ.* **2.** გარშემორტყმა, გარსშემოელება, ალყის შებორტყმა; **3.** შებოჭვა, შეპყრობა.

ζώο το **1.** ცხოველი; **2.** (τα) საქონელი, პირუტყვი; **3.** *გადატ. კოლ.* ცხოველი, პირუტყვი, საქონელი.

ζωογόνος, -α (-ος), -ο (ζωογονητικός) **1.** ცხოველმყოფელი, მაცოცხლებელი; **2.** *გადატ.* ტონუსის მიმცემი, გამამხნევებელი.

ζωογονώ (ε) (*αόρ. ζωογόνησα, αόρ. παθ. ζωογονήθηκα, μτχ. ζωογονημένος*) *μετβ.* **1.** გამოცოცხლება, ძალის, ტონუსის მიცემა; **2.** *გადატ.* გამხნევება, გახალისება.

ζωοδόχος, -ος, -ο *ეკლ.* ცხოველმყოფელი; ◊ ~ *πηγή* წყარო ცხოველი (ღვთისმშობლის ეპითეტი).

ζωολογία η ზოოლოგია.

ζωολογικός, -ή, -ό ზოოლოგიური: ~ *κήπος* ზოოპარკი.

ζωολόγος ο/η ზოოლოგი.

ζωοτροφείο το მეცხოველეობის ფერმა.

ζωόφιλος, -η, -ο ცხოველების მოყვარული, ზოოფილი.

ζωστήρας ο, **-α** η **1.** ქამარი, სარტყელი; **2.** *მედ. ხალხ.* პერპესი.

ζωτικός, -ή, -ό **1.** ცხოველმოქმედი, მაცოცხლებელი, სასიცოცხლო: *λειτουργίες ~ές (ενός οργανισμού)* სასიცოცხლო ფუნქციები (ორგანიზმის); **2.** *გადატ.* სასიცოცხლო, საარსებო, საჭირბოროტო.

ζωτικότητα η **1.** სიცოცხლისუნარიანობა, გამძლეობა, ენერგიულობა, აქტიურობა; **2.** აქტუალობა, მნიშვნელოვნობა.

ζωύφιο το მწერი, პარაზიტი, ბუჭყა.

ζωώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ.და θηλ -εις, ουδ. -η*) ცხოველური, ცხოველისა, მხეცური.

Η

Η, η, ήτα 1. იტა, ბერძნული ანბანის მეშვიდე ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) მერვე (*Η΄*), ბ) რვა ათასი (*͵Η*).

η მდედრობითი სქესის განსაზღვრული არტიკლი.

ή *σύνδ.* 1. ან: *διάλεξε κόκκινο ~ μαύρο* ამოირჩიე წითელი ან შავი; 2. თუ: *είναι ψηλός ~ κοντός;* მაღალია თუ დაბალი? 3. ხომ არ: *γιατί ντύθηκες έτσι ζεστά ~ κρυώνεις;* რატომ ჩაიცვი ასე თბილად, ხომ არ გცივა? 4. ვიდრე: *πιο αξιοπρεπής είναι η πείνα ~ η ζητιανιά!* შიმშილობა უფრო ღირსეულია, ვიდრე მათხოვრობა!

ήβη η (*πληθ. αρ გააβδια*) 1. სქესობრივი მომწიფება; 2. სიყმაწვილე; 3. *ანატ.* ბოქვენი.

ηγεμόνας ο 1. პრინცი; 2. ხელმძღვანელი, პეგემონი, ლიდერი.

ηγεμονία η 1. მეფობა; 2. *გადატ.* ბატონობა, პეგემონობა, ლიდერობა; 3. სამეფო, იმპერია.

ηγεμονικός, -ή, -ό 1. სამეფო, პეგემონური; 3. *გადატ.* დიდებული, დიდძალი.

ηγεσία η 1. ხელმძღვანელობა, ლიდერობა; 2. ხელმძღვანელი, ლიდერი.

ηγέτης ο, **-ιδα** η ხელმძღვანელი, ლიდერი.

ηγετικός, -ή, -ό ხელმძღვანელი, წარმმართველი, მმართველი.

ηγουμένη (ηγουμένισσα) η დედათა მონასტრის წინამძღვარი.

ηγούμενος ο მონასტრის წინამძღვარი მამაკაცი.

ήδη *επίρρ.* უკვე: *έχουμε ~ φάει* უკვე ვჭამეთ.

ηδονή η სიამოვნება, ნეტარება, სიტკბოება, ტკბობა.

ηδονίζομαι (*αόρ. ηδονίστηκα*) *αμετβ., αποθ.* ხორციელი ტკბობა, ავხორცობა; *μετβ.* სიამოვნების, ნეტარების განცდა.

ηδονικός, -ή, -ό 1. ტკბილი, სასურველი, ეროტკული; 2. სასიამოვნო; 4. *ფილოს.* ჰედონისტური.

ηδονιστής ο, **-τρια** η 1. ავხორცი; 2. *ფილოს.* ჰედონისტი.

ηδυπάθεια η ავხორცობა.

ηθική η 1. ეთიკა; 2. მორალი.

ηθικό το სულისკვეთება, სულიერი განწყობილება.

ηθικολόγος ο/η მორალისტი.

ηθικολογώ (ε) (*აόր. ηθικολόγησα*) *αμετβ.* 1. მორალის ქადაგება; 2. *გადატ.* ჭკუის სწავლება.

ηθικός, -ή, -ό 1. ეთიკური; 2. მორალური, ზნეობრივი.

ηθικότητα η ეთიკურობა, მორალურობა, ზნეობრიობა.

ηθοποιία η 1. მსახიობობა; 2. როლის შესრულება; 3. *გადატ.* ფარისეველობა, თავის მოკატუნება.

ηθοποιός ο/η 1. მსახიობი; 2. *გადატ.* ფარისეველი.

ήθος το 1. ზნე, ნირი, ნატურა; 2. ზნეობა, მორალი; 3. (τα). ზნე-ჩვეულება; ◊ *ελαφρών ηθών* მსუბუქი ყოფაქცევის.

ηλεκτρίζω (*აόρ. ηλέκτρισα, αόρ. παθ. ηλεκτρίστηκα, μτχ. ηλεκτρισμένος*) *μετβ.* 1. დაელექტროება; 2. *მედ.* ელექტროშოკი; 3. *გადატ.* გამბაჟრება, დაბაბვა.

ηλεκτρικό το ელექტრობა.

ηλεκτρικός, -ή, -ό 1. ელექტრო, ელექტრული; 2. (ο) მეტრო.

ηλεκτρισμός ο 1. ელექტრობა; 2. დენი; 3. *ფიზ.* ელექტრობა (დარგი).

ήλεκτρο το ქარვა.

ηλεκτρογεννήτρια η გენერატორი.

ηλεκτρόδιο το *ფიზ.* ელექტროდი.

ηλεκτρολόγος (ηλεκτροτεχνίτης) ο 1. ელექტრიკოსი; 2. ინკასატორი.

ηλεκτρονική η ელექტრონიკა.

ηλεκτρονικός, -ή, -ό 1. ელექტრონული; 2. (ο) ელექტრონიკის სპეციალისტი; ◊ *~ υπολογιστής* კომპიუტერი, *~ό ταχυδρομείο* ელექტრონული ფოსტა, *~ά παιχνίδια* კომპიუტერული თამაშები.

ηλεκτροπληξία η 1. დენის დარტყმა, ელექტროშოკი; 2. *გადატ.* შოკირება, შოკი.

ηλεκτροσόκ το *άκλ.* ელექტროშოკი.

ηλιακός, -ή, -ό 1. მზის; 2. მზიანი, მზიური; ◊ *~ό σύστημα* მზის სისტემა, *ανατ. ~ό πλέγμα* მზის წნული.

ηλίαση η *მედ.* მზის დარტყმა.

ηλίθιος, -α, -ο 1. იდიოტი, სულელი, ბრიყვი; 2. იდიოტური, სულელური, უაზრო; 3. (ο) სულელი.

ηλιθιότητα η 1. სისულელე, სიბრიყვე; 2. უაზრო საქციელი.

ηλικία η ასაკი.

ηλικιωμένος, -η, -ο ასაკოვანი, ხანდაზმული.

ηλιοβασίλεμα το მზის ჩასვლა, დაისი.

ηλιοθεραπεία η **(ηλιόλουτρο** το) 1. მზის აბაზანა; 2. *მედ.* პელიოთერაპია.

ηλιοκαμένος, -η, -ο გარუჯული, მზისგან გაშავებული, დამწვარი.

ηλιολάτρης ο, **-ισσα** η მზის თაყვანისმცემელი.

ηλιολατρία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *რელიგ.* მზის თაყვანისცემა.

ηλιόλουστος, -η, -ο მზით საესე, მზიანი.

ήλιος ο მზე.

ηλιοσκόπιο το *ასტრონ.* პელიოსკოპი.

ηλιόσπορος ο *ბოტ.* მზესუმზირა.

ηλιοφάνεια η (*πληθ. არ გააჩნια*) 1. მზიანი ამინდი; 2. დღის მონაკვეთი, როდესაც მზე ანათებს.

ημέρα (μέρα) η 1. დღე; 2. დღე, დღის ნათელი, სინათლე: *έξω έχει ακόμα ~* გარეთ ჯერ კიდევ დღეა; ◊ *~ παρά ~* დღეგამოშვებით, *~ με την ~ / από ~ σε ~* დღითი დღე, *προ ~ών* რამდენიმე დღის წინ, *μια ~* ოდესმე, ერთხ-

ელაც, *χάνω / τρώω την ~* დღეს (დროს) ეკარგავ.

ημερεύω (ημερώνω) (*αόρ. ημέρεψα*) *μετβ.* 1. ვათვინიერებ, ვაშინაურებ; 2. *გადატ.* ვაწყნარებ, ვამშვიდებ; *αμετβ.* 1. მოთვინიერება, მოშინაურება; 2. *გადატ.* დაწყნარება, დამშვიდება.

ημερήσιος, -α, -ο 1. ყოველდღიური; 2. ერთდღიანი; 3. დღის: *~α εργασία* დღის სამუშაო.

ημερίδα η ერთდღიანი ღონისძიება.

ημεροδείκτης ο ალმანახი, კალენდარი.

ημερολόγιο το 1. კალენდარი; 2. განრიგი; 3. დღიური.

ημερομηνία η 1. თარიღი: *~ γεννήσεως* დაბადების თარიღი; 2. თვის რიცხვი: *τι ~ έχουμε σήμερα;* თვის რომელი რიცხვია დღეს? 3. ვადა; ◊ *~ λήξεως* ვადის გასვლის თარიღი.

ημερομίσθιο το დღიური ხელფასი.

ημερομίσθιος, -α, -ό 1. დღიური სამუშაოს: *~α πληρωμή* დღიური სამუშაოს ანაზღაურება; 2. (ο) ის, ვინც დღიურ სამუშაოზე მუშაობს.

ημερονύχτιο το დღე-ღამე.

ήμερος -η, -ο 1. მოთვინიერებული, მოშინაურებული (ცხოველი); 2. კულტურული (მცენარე); 3. დამუშავებული, ათვისებული (ადგილი); 4. *გადატ.* წყნარი, მშვიდი (ადამიანზე).

ημιαργία η შემცირებული სამუშაო დღე.

ημίγυμνος, -η, -ο ნახევრად შიშველი, შილიფად ჩაცმული.

ημίθεος ο 1. *მით.* ნახევრად ღმერთი; 2. დეკაცი, გმირი.

ημικρανία η *მედ.* მაკიკი.

ημικυκλικός, -ή, -ό 1. მომრგვალო; 2. ნახევარწრისა.

ημιμαθής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) დილეტანტი.

ημιπολύτιμος, -η, -ο ნახევრად ძვირფასი: *~ λίθος* ნახევრად ძვირფასი ქვა.

ημισέληνος η 1. ნახევარმთვარე; 2. ნახევარმთვარისებრი.

ήμισυ το ნახევარი.

ημισφαίριο το ნახევარსფერო.

ημισφαιρικός, -ή, -ό ნახევარსფეროსებრი, ნახევარსფეროს ფორმის.

ημιτελής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ -είς, ουδ. -ή*) არასრული, დაუმთავრებელი.

ημιτελικός, -ή, -ό ნახევარფინალური.

ημίφως το მკრთალი შუქი.

ημιχρόνιο (ημίχρονο) το 1. *სპორტ.* ტაიმი; 2. მესვენება ტაიმებს შორის.

ημίψηλο το ცილინდრი (ქუდი).

ημίωρος, -η, -ο 1. ნახევარსაათიანი; 2. (το) ნახევარი საათი.

ημιώροφος ο ცოკოლის სართული.

ηνίο το 1. აღვირი, ლაგამი; 2. *გადატ.* კონტროლი.

ηνωμένος, -η, -ο გაერთიანებული, შეერთებული.

ηπατίτιδα η ჰეპატიტი.

ήπειρος η 1. ხმელეთი; 2. კონტინენტი; 3. *გეოგრ.* იპიროსი.

ηπειρωτικός, -ή, -ό 1. სახმელეთო; 2. კონტინენტური.

ήπιος, -α, -ο 1. რბილი; 2. ზომიერი; 3. მსუბუქი.

ηπιότητα η სირბილე, სიმსუბუქე, ზომიერება.

ήρα η (*πληθ. არ გააჩნია*) სარეველა.

ήρεμα *επίρρ.* წყნარად, მშვიდად.

ηρεμία η 1. სიმშვიდე; 2. სიჩუმე.

ηρεμιστικός, -ή, -ό დამამშვიდებელი.

ήρεμος, -η, -ο 1. წყნარი, მშვიდი; 2. დამამშვიდებელი.

ηρεμώ (ε) (*აόρ. ηρέμησα*) *αμετβ.* დაწყნარება, დამშვიდება: *ηρεμείστε, κύριε!* დამშვიდდით, ბატონო! *μετβ.* ვაწყნარებ, ვამშვიდებ: *του μιλούσε γλυκά για να τον ηρεμήσει* ტკბილად ესაუბრებოდა, რომ დაემშვიდებინა.

ήρωας ο, **ηρωίδα** η გმირი.

ηρωϊνη η ჰეროინი.

ηρωικός, -ή, -ό გმირული.

ηρωισμός ο გმირობა.

ήσκιος (ίσκιος) ο 1. ჩრდილი (საგნის, ადგილის); 2. აჩრდილი; 3. *გადატ.* აჩრდილი (მიცვალებულის), მოჩვენება, მირაჟი.

ησυχάζω (*აόρ. ησύχασα*) *μετβ., αμετβ.* 1. დაწყნარება, დამშვიდება: *ησύχασε τα παιδιά!* დააწყნარე ბავშვები! 2. დასვენება, მოსვენება: *πότε θα ησυχάσουμε;* როდის მოვისვენებთ? 3. განდეგილად ცხოვრება.

ησυχία η 1. სიწყნარე, სიმშვიდე; 2. სიჩუმე; 3. მოსვენება, დასვენება; ◊ *με την ~ μου* მშვიდად.

ήσυχος, -η, -ο 1. მშვიდი, წყნარი; 2. აუღელვებელი; 3. უხმაურო, ჩუმი; ◊ *~η συνείδηση* მშვიდი სინდისი, *να 'σαι / μείνε ~* დაწყნარდი, *άσε με ~ο* თავი დამანებე.

ήτοι *μόρ.* ესე იგი.

ήττα η დამარცხება.

ηττώμαι (*αόρ. ηττήθηκα, μτχ. ηττημένος*) *αμετβ., αποθ.* დამარცხება.

ηφαίστειο το ეულკანი.

ηφαιστειογενής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ეულკანური.

ηχείο το *მუს.* რეზონატორი, დეკა.

ηχηρός, -ή, -ό 1. ხმამაღალი, მკვეთრი, წკრიალა; 2. *გრამატ.* მკვეთრი.

ηχητικός, -ή, -ό 1. ხმის, ხმოვანი; 2. *ფიზ.* დარგი, რომელიც ხმის ტალღას სწავლობს.

ηχογράφηση η ხმის ჩაწერა.

ηχογραφώ (ε) (*αόρ. ηχογράφησα, αόρ. παθ. ηχογραφήθηκα, μτχ. ηχογραφημένος*) ხმის ჩაწერა.

ηχοληψία η ბგერის მიღება, დაჭერა.

ηχολογώ (ε) (*αόρ. ηχολόγησα*) *αμετβ.* ხმის, ექოს გამოცემა.

ήχος ο 1. ხმა; 2. ხმა (აპარატის).

ηχώ η (*πληθ. αρ γαήθνια*) 1. ექო; 2. *გადატ.* სხვისი აზრების, იდეების მიმთვისებელი.

ηχώ (ε) (*αόρ. ήχησα*) *αμετβ.* 1. ხმის გამოცემა; 2. *გადატ.* რეზონანსის გამოწვევა.

Θ, θ, θήτα 1. თიტა, ბერძნული ანბანის მერვე ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) მეცხრე (*Θ´*), ბ) ცხრა ათასი (*Θ*).

θα *მბრ.* 1. მომავალი დროის მაწარმოებელი: ~ *πάω σε μια ώρα* ერთ საათში წავალ; 2. პირობითი წინადადების მაწარმოებელი (პირობის ან თხოვნის გამომხატველი): ~ *πήγαινα στην αγορά, αλλά δεν έχω λεφτά* ბაზარში წავიდოდი, მაგრამ ფული არ მაქვს; 3. ალბათობის ან ვარაუდის გამომხატველი: *δεν μου μιλάει, φαίνεται ~ είναι θυμωμένος* არ მელაპარაკება, ალბათ, გაბრაზებულია; 4. (τα) დაპირებები: *ο λαός κουράστηκε από τα προεκλογικά ~* ხალხი დაიღალა წინასაარჩევნო დაპირებებით.

θάβω (*აბრ. έθαψα, აბრ. παθ. θάφτηκα, μτχ. θαμμένος*) *μετβ.* 1. ჩამარხვა, დაფლა, ჩაფლა; 2. დამარხვა, დაკრძალვა; *გადატ.* 3. მიჩქმალვა; 4. განადგურება; 5. აუგად მოხსენიება, გაკილვა; **-ομαι** ადგილზე ვიყინები, წინ ვერ მივიწევ.

θάλαμος ο 1. ოთახი; 2. პალატა; 3. კაბინა, ჯიხური; 4. კამერა; 5. *ანატ.* თვალი; 6. *ბოტ.* ღეროს.

θάλασσα η 1. ზღვა. ◊ *τα κάνω ~* ყველაფერს ვაფუჭებ, ვურევ.

θαλασσινός, -ή, -ό 1. ზღვის; 2. საზღვაო; 3. (τα) ზღვის პროდუქტები.

θαλασσοπούλι το ზღვის ფრინველი.

θαλασσοταραχή η ზღვის ღელვა, შტორმი.

θαλασσοφοβία η *ფსიქოლ.* ზღვის შიში.

θαλασσώνω (θαλασσοποιώ) (*აბრ. θαλάσσωσα, μτχ. θαλασσωμένος*) *μετβ.* 1. არევ-დარევა, გაფუჭება, ჩამლა; 2. შეცდომის დაშვება, დამარცხება; ◊ *τα θαλάσσωσες πάλι!* ისევ გააფუჭე (აურ-დაურიე) ყველაფერი!

θάμνος ο ბუჩქი.

θαμνώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ.* და *θηλ. -εις, ουδ. -η*) 1. ბუჩქოვანი, ბუჩქის ფორმის; 2. ბუჩქით დაფარული, ბუჩქიანი.

θαμπάδα η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. სიმკრთალე, დაბინდულობა; 2. და-

ბრმავება, დაბინდვა (მხედველობის).

θαμπός, -ή, -ό *მაღალფ.* 1. მკრთალი, დაბინდული, დაბურული; 2. გამოუკვეთელი, ბუნდოვანი; 3. გახუნებული; 4. *გადატ.* გახუნებული, გაფერმკრთალებული, ფერდაკარგული.

θάμπωμα το 1. დაბრმავება; 2. *გადატ.* დაბრმავება.

θαμπώνω (θαμβώνω) (*აόρ. θάμπωσα, აόρ. παθ. θαμπώθηκα, μτχ. θαμπωμένος*) *μετβ., მაღალფ.* 1. დაბრმავება; 2. *გადატ.* დაბრმაევება, თვალის მოჭრა; *αμετβ.* 1. დაბინდვა, დაბურვა; 2. დაბრმავება, მხედველობის დაქვეითება.

θαμπωτικός, -ή, -ό დამაბრმავებელი, თვალის მომჭრელი.

θαμώνας ο ხშირი სტუმარი, კლიენტი.

θανάσιμος, -η, -ο 1. სასიკვდილო; *გადატ.* 2. საშინელი; 3. ულმობელი, სასტიკი.

θανατηφόρος, -α, -ο მომაკვდინებელი, სასიკვდილო.

θανατικός, -ή, -ό 1. სასიკვდილო; 2. (το) ჭირი, ჟამი.

θάνατος ο 1. სიკვდილი; *გადატ.* 2. შიკვდილი, მოსპობა, განადგურება.

θανατώνω (*αόρ. θανάτωσα, αόρ. παθ. θανατώθηκα, μτχ. θανατωμένος*) *μετβ.* 1. მოკვლა; 2. სიკვდილით დასჯა.

θανάτωση η 1. მოკვლა; 2. სიკვდილით დასჯა.

θαρραλέος, -α, -ο მამაცი, გამბედაო.

θαρρετός, -ή, -ό გაბედული, ვაჟკაცური.

θάρρος το (*πλήθ. არ გააჩნია*) სიმამაცე, გაბედულება; ◊ *παίρνω* ~ ვბედავ.

θαρρώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *μετβ.* ეფიქრობ, მიმაჩნია.

θαύμα (Θάμα) το 1. სასწაული; 2. საოცრება; ◊ *ως εκ θαύματος* სასწაულით, სასწაულებრივად.

θαυμάζω (*αόρ. θαύμασα, αόρ. παθ. θαυμάστηκα*) *μετβ.* აღფრთოვანება, აღტაცება.

θαυμάσιος, -α, -ο შესანიშნავი, გასაოცარი, ჩინებული.

θαυμασμός ο აღტაცება, აღფრთოვანება.

θαυμαστής ο, **-τρια** η თაყვანისმცემელი.

θαυμαστικός, -ή, -ό 1. აღტაცების გამომხატველი; 2. (το) *γραμ.* ძახილის ნიშანი.

θαυμαστός, -ή, -ό ბრწყინვალე, არნახული.

θαυματοποιός ο საოცრების ჩამდენი, სასწაულმოქმედი.

θαυματουργός, -ή, -ό სასწაულმოქმედი.

θαυματουργώ (ε) (*αόρ. θαυματούργησα*) *αμετβ.* 1. სასწაულის მოხდენა; 2. *გადატ.* არნახული წარმატების მოპოვება.

θάψιμο το 1. დამარხვა, დაკრძალვა, დასამარება; 2. ჩამარხვა, დაფლა; 3. *გადატ.* დასამარება, გაკრიტიკება.

θέα η (*πλήθ. არ გააჩნია*) 1. ხედი; 2. დანახვა.

θεά η 1. ქალღმერთი; 2. *გადატ.* სილამაზით გამორჩეული ქალი.

θέαμα το 1. სანახაობა, სურათი; 2. სანახაობა, წარმოდგენა; ◊ *γίνομαι* ~ სასაცილო ვხდები.

θεαματικός, -ή, -ό 1. სანახაობრივი, წარმოსადეგი; 2. თვალსაჩინო, შთამბეჭდავი.

θεαματικότητα η 1. სანახაობრიობა; 2. დასწრება (წარმოდგენაზე).

θεατής ο 1. თვითმხილველი; 2. მაყურებელი.

θεατός, -ή, -ό ხილული.

θεατρικός, -ή, -ό 1. თეატრალური; 2. თვალთმაქცური.

θεατρικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) თეატრალურობა.

θέατρο το 1. თეატრი; 2. თეატრის შენობა; *გადატ.* 3. ეპიცენტრი (მოვლენათა); ◊ ***παίζω ~*** თავს ვიკატუნებ, ***γίνομαι ~*** გავმასხარავდები, ***~ σκιών*** ჩრდილების თეატრი.

θεία η 1. დეიდა, მამიდა, ბიცოლა; 2. დეიდა (ხანშიშესული ქალბატონი).

θειάφι (θείο) το (*πληθ. არ გააჩნია*) გოგირდი.

θεϊκός, -ή, -ό ღვთიური, ღვთაებრივი, საღვთო.

θείος ο 1. ბიძია (ნათესავი); 2. ბიძია (ხანშიშესული მამაკაცი).

θείος, -α, -ο 1. ღვთის, ღმერთის; 2. წმინდა; 3. *გადატ.* არაჩვეულებრივი, უჩვეულო; ◊ ***Θεία Ευχαριστία*** ბიარება, ***θεία λειτουργία*** წირვა.

θέλγητρο το ხიბლი, შარმი.

θέλγω (*αόρ. έθελξα*) *μετβ., παλαιότ.* მოხიბლვა.

θέλημα το 1. ნება; 2. სამსახური, დავალება.

θεληματικός, -ή, -ό 1. სასურველი, ნებაყოფლობითი; 2. ძლიერი ნების გამომხატველი.

θέληση η 1. შურეილი, ნება; 2. კეთილგანწყობა, მზადყოფნა; 3. მოთხოვნა; 4. ძლიერი ნებისყოფა, ნებელობა.

θελκτικός, -ή, -ό მომხიბლავი, შარმიანი.

θέλω (*αόρ. θέλησα, παρατ. ήθελα, μτχ. (η)θελημένος*) *μετβ.* 1. სურვილი, ნდომა, მისწრაფება: *δεν ζέρει τι ~ει* არ იცის რა უნდა; 2. საჭიროება: *το αυτοκίνητο ~ει πλύσιμο* მანქანას გარეცხვა ესაჭიროება; 3. ან ... ან: *θες γιατί κουράστηκε, θες γιατί βρήκε κάτι καλύτερο, εγκατέλειψε την εταιρεία* ან იმის გამო, რომ გადაღალა, ან იმიტომ, რომ რაღაც უკეთესი იპოვა, კომპანია მიატოვა; 4. (*θα* + *παρατ.*) ვისურვებდი, მინდოდა: *θα ήθελα ένα ποτήρι νερό* ერთ ჭიქა წყალს ვისურვებდი; ◊ ***~ εις δεν ~ εις*** გინდა თუ არ გინდა, ***τι'θελα (να / και)*** რა მინდოდა, რატომ (მონანიებისას, სინანულისას); ***~ει και τα ρέστα!*** კიდევ ბევრს ითხოვს, ***~ει (και) ρώτημα;*** ამას კითხვა უნდა?

θέμα το 1. საკითხი; 2. თემა; 3. საგამოცდო თემა, საკითხი; 4. სადაეო საკითხი; 5. *მუს.* მოტივი; 6. *გრამ.* ფუძე, ძირი; ◊ ***δεν είναι δικό σου ~*** შენი საქმე არ არის, ***δημιουργώ ~*** პრობლემად ვაქცევ, ***επί του ~τος*** თემასთან დაკავშირებით, თემაზე, ***εκτός ~τος*** თემის მიღმა.

θεματικός, -ή, -ό 1. თემატური, თემასთან დაკავშირებული; 2. (η) თემატიკა.

θεμελιακός, -ή, -ό 1. საფუძვლის, ფუნდამენტის; 2. *გადატ.* საფუძვლიანი, რადიკალური.

θεμέλιο το 1. საძირკველი; 2. *გადატ.* საფუძველი, ფუნდამენტი.

θεμέλιος, -α, -ο საძირკვლის, ფუნდამენტის.

θεμελιώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ.* და *θηλ. -εις, ουδ. -η*) უმთავრესი, ძირითადი.

θεμελιώνω (*αόρ. θεμελίωσα, αόρ. παθ. θεμελιώθηκα, μτχ. θεμελιωμένος*) *μετβ.* 1. საძირკვლის ჩაყრა; 2. საძირკვ-

ლის ქვის დადება (ოფიციალურ დღესასწაულზე); **3.** *გადატ.* დასაბუთება; **4.** დაარსება, დაფუძნება, საფუძვლის ჩაყრა.

θεμελίωση η დაფუძნება, დაარსება, საფუძვლის ჩაყრა.

θεμελιωτής ο დამფუძნებელი, დამაარსებელი.

θεμιτός, -ή, -ό კანონიერი, სამართლებრივი.

θεολογία η თეოლოგია.

θεολογικός, -ή, -ό თეოლოგიური.

θεολόγος ο **1.** ღვთისმეტყველი; **2.** თეოლოგი.

θεομηνία η **1.** სტიქიური უბედურება; **2.** ღვთის რისხვა.

θεοπάλαβος, -η, -ο (θεότρελλος) გიჟი, შეშლილი.

θεοποίηση η გაღმერთება.

θεοποιώ (ε) (*აόρ. θεοποίησα, აόρ. παθ. θεοποιήθηκα, μτχ. θεοποιημένος*) *μετβ.* გაღმერთება.

θεόρατος, -η, -ο უზარმაზარი, ეება, ზორბა.

θεός ο **1.** ღმერთი, ღვთაება; **2.** *ქრ.* უფალი; *გადატ.* **3.** იდეალი; ◊ ***ένας ~ ξέρει*** ღმერთმა იცის, უწყის, ***από το στόμα σου και στου ~ού τ'αυτί*** ღმერთმა გისმინოს, ***άνθρωπος του ~ού*** ღვთისმოსავი ადამიანი, ***προς ~ού / για το ~ό / για το όνομα του ~ού*** ღვთის გულისათვის, თუ ღმერთი გწამს, ***δόξα τω θεώ*** დიდება ღმერთს, ***ο ~ βοηθός*** ღმერთია დამხმარე, ***να δώσει ο ~*** ღმერთმა ქნას (ინებოს).

θεοσεβής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ.* და *θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ღვთისმოსავი.

θεότητα η **1.** ღვთაებრიობა; **2.** ღვთაება.

Θεοτόκος η ღვთისმშობელი.

θεραπεία η მკურნალობა.

θεραπευτήριο το საავადმყოფო.

θεραπευτής ο, **-τρια** η მკურნალი.

θεραπευτικός, -ή, -ό 1. სამკურნალო; **2.** (η) მკურნალობა.

θεραπεύω (*αόρ. θεράπευσα. αόρ. παθ. θεραπεύθηκα, μτχ. θεραπευμένος*) *μετβ.* **1.** მკურნალობა, მორჩენა, განკურნება; *გადატ.* **2.** ანაზღაურება; **3.** დაკმაყოფილება; **4.** აქტიურად მუშაობა, დაკავება.

θέρετρο το საზაფხულო კურორტი, აგარაკი.

θεριεύω (*αόρ. θέριεψα, αόρ. παθ. θεριεύτηκα, μτχ. θεριε(υ)μένος*) *αμετβ.* **1.** გამხეცება; *გადატ.* **2.** გაბოროტება, გამძვინვარება, აღელვება, აბობოქრება; **3.** აღმოცენება, გაზრდა.

θερίζω (*αόρ. θέρισα, αόρ. παθ. θερίστηκα, μτχ. θερισμένος*) *μετβ.* **1.** მკა; *გადატ.* **2.** მომკა; **3.** განადგურება, მოცელვა; **4.** გატანჯვა, გაწამება; **5.** მოწამლვა.

θερινός, -ή, -ό საზაფხულო.

θεριό το **1.** მტაცებელი ცხოველი; **2.** *გადატ.* ცხოველი, ბუმბერაზი.

θεριστής ο, **-τρια** η მკელი.

θεριστικός, -ή, -ό 1. სამკალი, მკის; **2.** (τα) მუშისთვის მკაში გადახდილი ფული.

θερμαγωγός, -ός, -ό თბოგამტარი.

θερμαίνω (*αόρ. θέρμανα, αόρ. παθ. θερμάνθηκα, μτχ. θερμασμένος*) *μετβ.* **1.** გათბობა; *გადატ.* **2.** გამხნევება.

θέρμανση η გათბობა.

θερμαντικός, -ή, -ό 1. გამათბობელი; **2.** (το) გამათბობელი საშუალება.

θερμάστρα η ღუმელი.

θέρμη η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** სიცხე; **2.** მაღალი ტემპერატურა, ცეხ-ცხელება; **3.** *გადატ.* აღტყინება, მონ-

დომება; **4.** (οι) თბილი წყაროები, წყლები, აბანოები.

θερμίδα η კალორია.

θερμικός, -ή, -ό სითბოს, სითბური, თბური.

θερμόαιμος, -η, -ο **1.** თბილსისხლიანი; **2.** ადვილად უეთქებადი, აღგზნებადი; **3.** მუდმივი ტემპერატურის შემნახველი (ცხოველი).

θερμοκήπιο το სათბური, ორანჟერეა.

θερμοκρασία η ტემპერატურა.

θερμόλουτρο το თბილი აბაზანა.

θερμόμετρο το თერმომეტრი.

θερμομόνωση η თბოიზოლაცია.

θερμός, -ή, -ό *მაღალფ.* **1.** თბილი; *გადატ.* **2.** ცხოველი; **3.** მხურვალე; **4.** გულთბილი; **5.** თბილი; ◊ *~ή πηγή* თბილი წყარო.

θερμοσίφωνας ο წყლის გამაცხელებელი.

θερμοστάτης ο *ტექ* თერმოსტატი.

θέρος ο **I** (*πληθ. არ გააჩნია*) მკა, მკის პერიოდი.

θέρος το **II** (*πληθ. არ გააჩნია*) *მაღალფ.* ზაფხული.

θέση η **1.** ადგილი (სხვადასხვა მნიშვნელობით): *κλείνω μια ~* ადგილს დავუკავშნი; **2.** თარო, საკიდი; **3.** კლასი: *πρώτη ~* პირველი კლასი; **4.** ადგილმდებარეობა; **5.** თანამდებობა, პოსტი: *παραιτήθηκε από τη ~ του* თანამდებობიდან გადადგა; **6.** მდგომარეობა: *βελτιώνω τη ~ μου* მდგომარეობას ეიუმჯობესებს; **7.** პოზიცია: *παίρνω σωστή ~* სწორ პოზიციას ეიკავებ; **8.** თეზისი, დისერტაცია; ◊ *βάζω τα πράγματα στη ~ τους* ყველაფერს თავის ადგილს მიუჩენ, *κουνήσου από τη ~ σου!* გაინძერი! *παίρνω τη ~ (κάποιου)* უინმეს ადგილს ეიკავებ, *(αν ήμουν) στη ~ σου* შენს ადგილას რომ ეიყო, *σε δύσκολη ~* მძიმე მდგომარეობაში, *είμαι σε ~* შემიძლია, ძალა შემწევს.

θεσμοθεσία η კანონმდებლობა.

θεσμοθέτης ο კანონმდებელი.

θεσμοθέτηση η კანონების დადგენა.

θεσμοθετώ (ε) (*აόρ. θεσμοθέτησα, αόρ. παθ. θεσμοθετήθηκα, μτχ. θεσμοθετημένος*) *αμετβ.* კანონების დადგენა.

θεσμοποίηση η (*πληθ. არ გააჩნია*) ტრადიციად ქცევა, დაკანონება.

θεσμός ο **1.** დადგენილება; **2.** კანონი; **3.** ინსტიტუტი; **4.** ტრადიცია.

θεσπέσιος, -α, -ο ჩინებული, მშვენიერი, შესანიშნავი.

θεσπίζω (*αόρ. θέσπισα, αόρ. παθ. θεσπίστηκα, μτχ. θεσπισμένος*) *μετβ.* კანონით დადგენა, დაკანონება, დაწესება.

θέσπιση η დაკანონება, დაწესება.

θέσπισμα το დადგენილება, ბრძანება.

θετικός, -ή, -ό **1.** ზუსტი, უტყუარი; **2.** კარგი, დადებითი.

θετός, -ή, -ό **1.** დადგენილი; **2.** აყვანილი, ნაშვილები.

θέτω (*αόρ. έθεσα, αόρ. παθ. τέθηκα, μτχ. τεθειμένος*) *μετβ.* **1.** დადება, მოთავსება, ჩადება, ჩაყრა; **2.** დასმა, წაყენება, დაყენება: *~ ερωτήσεις* შეკითხვებს ვსვამ, *~ όρους* პირობებს ვაყენებ.

θεωρείο το ლოჟა.

θεώρημα το თეორემა.

θεώρηση η **1.** გადამოწმება, გადახედვა, გადასინჯვა; **2.** ხედვა; **3.** დამოწმება.

θεωρητικός, -ή, -ό **1.** თეორიული; **2.** აბსტრაქტული, განყენებული; **3.** სავარაუდო, შესაძლებელი; **4.** (ο) თეორეტიკოსი.

θεωρία η 1. თეორია; 2. თეორიული ცოდნა.

θεωρώ (ε) (*აόρ. θεώρησα, აόρ. παθ. θεωρήθηκα, μτχ. θεωρημένος*) *μετβ.* 1. შესწავლა; 2. შემოწმება; 3. მიჩნევა; 4. ფიქრი.

θηκάρι το ქარქაში.

θήκη η 1. ბუღე, მალითა; 2. კოლოფი, ყუთი.

θηλάζω (*αόρ. θήλασα, αόρ. παθ. θηλάστηκα, μτχ. θηλασμένος*) *αμετβ.* 1. ძუძუს წოვა: *το μωρό ~ει* ბავშვი ძუძუს წოვს; 2. მეძუძურობა, ძუძის წოვება: *η γυναίκα που ~ει* ქალი, რომელიც ძუძუს აწოვებს, მეძუძური ქალი.

θηλασμός ο ძუძუს წოვება, წოვა.

θηλή η 1. *ანატ.* დერილი, ძუძუს თავი, კერტი; 2. წვერი (ზოგადად): *γλωσσική ~* ენის წვერი.

θηλιά η 1. კვანძი, ყულფი; 2. მახე, კაკანათი; 3. საღილე; 4. ყულფი.

θηλυκός, -ή, -ό 1. მდედრი, ხვადი; 2. (το) ქალი; 3. ქალის, ქალური; 4. *გადატ.* გამჭრიახი; 5. *გრამ.* მდედრობითი სქესის.

θηλυκότητα η 1. ქალურობა; 2. სექსუალურობა (ქალის).

θηλυκώνω (*αόρ. θηλύκωσα, αόρ. παθ. θηλυκώθηκα, μτχ. θηλυκωμένος*) *μετβ., αμετβ.* შეკერა.

θηλυπρεπής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) 1. ქალური; 2. დიაცური; 3. (ο) ქალაჩუნა.

θήρα η კარი.

θήραμα το ნანადირევი.

θηρίο το 1. მტაცებელი ცხოველი; *გადატ.* 2. გაცოფებული, გაავებული (ადამიანი); 3. ურჩხული; 4. გოლიათი; 5. მხეცი.

θηριοδαμαστής ο, **-τρια** η ცხოველების მომთვინიერებელი.

θηριοτροφείο το სამხეცე.

θηριώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) 1. მხეცური, მხეცის, ნადირის მსგავსი; 2. სასტიკი, ველური.

θησαυρίζω (*αόρ. θησαύρισα, αόρ. παθ. θησαυρίστηκα, μτχ. θησαυρισμένος*) *αμετβ.* გამდიდრება.

θησαυρός ο *Ιστορ., გადატ.* 1. სიმდიდრე, ქონება; 2. საუნჯე; 3. საგანძური, განძი.

θησαυροφύλακας ο განძის, საგანძურის მცველი.

θησαυροφυλάκιο το 1. საგანძური; 2. სახელმწიფო ხაზინა.

θητεία η 1. სამსედრო სამსახურის გაელა; 2. სამხედრო სამსახურის ვადა; 3. მსახურობის საერთო ვადა; 4. *გადატ.* ხანგრძლივი მუშაობა.

θητεύω (*αόρ. θήτευσα*) *αμετβ.* მსახურობა, მუშაობა.

θιασάρχης ο თეატრის, დასის ხელმძღვანელი.

θίασος ο 1. თეატრალური დასი; 2. ჯგუფი, დაჯგუფება.

θιασώτης ο, **-τρια** η მომხრე.

θίγω (*αόρ. έθιξα, αόρ. παθ. θίχτηκα, μτχ. θιγμένος*) *μετβ.* 1. წყენინება, შეურაცხყოფა; 2. შეზღუდვა; 3. შეხება.

θλάση η 1. გატეხა, დამტვრევა; 2. *მედ.* ქსოვილის დაზიანება.

θλιβερός, -ή, -ό 1. საშინელი, საზარელი; 2. საბრალო, საცოდავი.

θλίβω (*αόρ. έθλιψα, αόρ. παθ. εθλίβην, μτχ. θλιμμένος*) *μετβ., მაღალფ.* 1. წყენა, გულის ტკენა; 2. დანაღვლიანება, დასევდიანება, შებრალება.

θλιμμένος, -η, -ο ნაღვლიანი, სევდიანი.

θλίψη η სევდა, ნაღველი, კაეშანი.

θνησιμότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) სიკვდილიანობა.

θνητός, -ή, -ό მოკვდავი.

θολερός, -ή, -ό 1. ბუნდოვანი, დაბინდული; 2. ჩრდილიანი, დაჩრდილული.

θολερότητα η ბუნდოვანება, დაბინდულობა.

θόλος ο 1. გუმბათი; 2. ქუდის ამობურცული ნაწილი; 3. *მედ.* გუმბათისებრი ღრმული, ფოსო; ◊ ***ουράνιος*** ~ ცის კამარა.

θολός, -ή, -ό 1. ამღვრეული; 2. ბუნდოვანი, დაბინდული; 3. ჩამქრალი, უღიმღამო; 4. *გადატ.* ბუნდოვანი, გაურკვეველი; ◇ ***ψαρεύω σε ~ά νερά*** მღვრიე წყალში თევზს ეიჭერ.

θολούρα η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. ამღვრეულობა; 2. ბურუსი, უამინდობა.

θολώνω (*აόρ. θόλωσα, აόρ. παθ. θολώθηκα, μτχ. θολωμένος*) *μετβ., Ιντρ., გადატ.* ამღვრევა; *αμετβ.* 1. დაბინდურება, გაჭუჭყიანება; 2. წონასწორობის დაკარგვა, ამღვრევა; ◇ ***~ τα νερά*** წყალს ვამღვრევ, ***~ει το μάτι μου*** სიბრაზისგან თვალთ მიბნელდება.

θορυβοποιός, -ός, -ό ხმაურიანი, მყვირალა.

θόρυβος ο 1. ხმაური; 2. *გადატ.* მითქმა-მოთქმა, აურზაური.

θορυβώ (ε) (*αόρ. θορύβησα, αόρ. παθ. θορυβήθηκα, μτχ. θορυβημένος*) *αμετβ.* ხმაური, ასმაურება, ხმაურის, აურზაურის გამოწვევა: ***μη θορυβείτε!*** ნუ ხმაურობთ! *μετβ.* აღელვება, მღელვარების გამოწვევა; **-ούμαι** აღელვება, შეშინება.

θορυβώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ.* და *θηλ. -εις, ουδ. -η*) 1. ხმაურიანი; 2. ხმაურის გამომწვევი.

θράκα η (*πληθ. არ გააჩნია*) გავარვარებული ნახშირი.

θρανίο το მერხი.

θράσος (θρασύτητα η) το (*πληθ. არ გააჩნია*) თავხედობა.

θρασύδειλος, -η, -ο მხდალი, რომელსაც მამაცად მოაქვს თავი.

θρασύς, -εία, -ύ თავხედური, თავხედი.

θραύω (*αόρ. έθραυσα*) *μετβ., παθ.* დამტვრევა, დატეხვა, დამსხვრევა.

θρέμμα το 1. გაზრდილი, აღზრდილი; 2. (τα) ნახირი.

θρεμμένος, -η, -ο 1. კარგად ნაკვები, ნასუქი (ცხოველი); 2. გაზრდილი, აღზრდილი (ადამიანი).

θρεπτικός, -ή, -ό 1. ნოყიერი, ყუათიანი; 2. *მედ.* ***~ό σύστημα*** საჭმლის მომნელებელი ტრაქტი.

θρέφω (*αόρ. έθρεψα, αόρ. παθ. τράφηκα, μτχ. θρεμμένος*) *μετβ.* 1. გამოკვება, რჩენა; 2. კარგად გამოკვება, გასუქება (ცხოველის); 3. *გადატ.* განვითარება, გაღვივება; *αμετβ.* შეხორცება.

θρηνητικός, -ή, -ό 1. სევდიანი, შესაბრალისი, საბრალო, საცოდავი; 2. სამგლოვიარო.

θρηνολογώ (ε) (*αόρ. θρηνολόγησα*) მოთქმა, გოდება.

θρήνος ο 1. მოთქმა, გოდება; 2. *ფილოლ.* თრენი, სამგლოვიარო, მოთქმითი ლექსი.

θρηνώ (ε) (*αόρ. θρήνησα, αόρ. παθ. θρηνήθηκα*) *μετβ., Ιντρ., გადატ.* დატირება; *αμετβ.* ტირილი, მოთქმა.

θρηνωδός ο/η დამტირებელი, მოტირალი.

θρησκεία η 1. სარწმუნოება, რელიგია; 2. *გადატ.* კულტი, დიდი თაყვანისცემის ობიექტი.

θρήσκευμα το სარწმუნოება.

θρησκευτικός, -ή, -ό 1. რელიგიური, ეკლესიური, საეკლესიო; 2. (τα) საღვთო კანონი (სასკოლო საგანი).

θρησκευτικότητα η (*πληθ. αρ გააჩნია*) რელიგიურობა.

θρησκεύω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *ამეტბ.* რელიგიური მოვალეობის აღსრულება, ეკლესიის მსახურობა.

θρησκοληψία η რელიგიური ფანატიზმი.

θρήσκος, -α, -ο მორწმუნე, რელიგიური.

θριαμβευτής ο, **-τρια** η ტრიუმფატორი, გამარჯვებული.

θριαμβευτικός, -ή, -ό (θριαμβικός) 1. ტრიუმფალური; 2. დიდებული, ამაღლებული, საზეიმო.

θριαμβεύω (*აόρ. θριάμβευσα*) *ამეტბ.* 1. გამარჯვება; 2. მეფობა, ბატონობა, სუფევა; 3. *გადატ.* დიდი წარმატების მოპოვება.

θριαμβολογώ (ε) (*აόρ. θριαμβολόγησα*) *ამეტბ.* წარმატების აღნიშვნა, ზეიმობა.

θρίαμβος ο 1. გამარჯვება, ტრიუმფი; 2. დიდი მიღწევა, მონაპოვარი; 3. *ისტ.* ტრიუმფალური სვლა.

θροΐζω შრიალი (ფოთლების).

θρόισμα το შრიალი (ფოთლების).

θρονιάζω (*აόρ. θρόνιασα, აόρ. παθ. θρονιάστηκα, μτχ. θρονιασμένος*) *μετβ.* ტახტზე აყვანა; **-ομαι** მოკალათება.

θρόνος ο 1. ტახტი; 2. სამეფო ტახტი.

θρυλικός, -ή, -ό ლეგენდარული.

θρύλος ο *პირდ., გადატ.* ლეგენდა.

θρύμμα το ნატეხი, ნამცეცი.

θρυμματίζω (*აόρ. θρυμμάτισα, აόρ. παθ. θρυμματίστηκα, μτχ. θρυμματισμένος*) *μετβ.* დამტვრევა, დამსხვრევა.

θυγατέρα η ქალიშვილი (შვილი).

θυγατρικός, -ή, -ό შვილეული ფირმა, კომპანია.

θύελλα η 1. ქარიშხალი; 2. *გადატ.* ქარიშხალი.

θυελλώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) 1. ქარიშხლიანი, გრიგალიანი; *გადატ.* 2. მქუხარე; 3. მღელვარე, დაძაბული.

θύλακας (θύλακος) ο 1. პატარა ტომარა; 2. *ანატ.* საფარი; 3. *სამხ.* ერთი ქვეყნის მიერ მეორე ქვეყნის ოკუპირებული ნაწილი.

θύμα το *პირდ., გადატ.* მსხვერპლი.

θυμάμαι (θυμούμαι) (*აόρ. θυμήθηκα*) *μετβ., αποθ.* 1. გახსენება; 2. დამახსოვრება.

θυμάρι το *ბოტ.* ქონდარი.

θύμηση η 1. მეხსიერება; 2. მოგონება.

θυμητικό το *ხალხ.* 1. მახსოვრობა; 2. მოსაგონარი, სახსოვარი.

θυμίαμα το გუნდრუკი.

θυμιατίζω (*აόρ. θυμιάτισα, θυμιατίστηκα, μτχ. θυμιατισμένος*) *μετβ., αμετβ.* გუნდრუკის კმევა.

θυμιάτισμα το გუნდრუკის კმევა.

θυμίζω (*აόρ. θύμισα*) *μετβ.* შეხსენება, მოგონება.

θυμός ο ბრაზი, სიბრაზე.

θυμώνω (*აόρ. θύμωσα, μτχ. θυμωμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. ვაბრაზებ; 2. ვბრაზდები; 3. (+ *μαζί* + *προσ. αντων.*) გაბრაზება (ვინმეზე): *είσαι ακόμη θυμωμένος μαζί μου;* კიღევ გაბრაზებული ხარ ჩემზე? 4. გაავება, აბობოქრება (ამინდზე): *η θάλασσα ~σε* ზღვა აბობოქრდა.

θύρα η *მაღალფ.* 1. კარი; 2. *სპორტ.* სექტორი (ტრიბუნის, სტადიონის), ასევე იქ მსხდომი ხალხი; ◇ *παραβιάζω ανοικτές ~ες* ღია კარის მტვრევა.

θυρεοειδής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) *მედ.* ფარისებრი: ◇ *~ αδένας* ფარისებრი ჯირკვალი.

θυρίδα η *მაღალფ.* **1.** პატარა კარი; **2.** სარკმელი, ფანჯარა; ◇ ***ταχυδρομική ~*** საფოსტო ყუთი, ***~ διαλόγου*** დიალოგური ფანჯარა (ინფორმატიკაში).

θυρωρείο το საგუშაგო, დარაჯის ოთახი.

θυρωρός ο გუშაგი, დარაჯი.

θύσανος ο **1.** პომპონი, ბურთულაკი, ბახრამა; **2.** ფრთა-ღრუბლები.

θυσία η **1.** მსხვერპლშეწირვა; **2.** მსხვერპლად გაღება; ◇ ***γίνομαι ~ (για κάποιον)*** თავს ვწირავ ვიღაცას, ***πάση ~*** ყოველნაირად, აუცილებლად.

θυσιάζω (*აόρ. θυσίασα, აόρ. παθ. θυσιάστηκα, μτχ. θυσιασμένος*) *μετβ.* **1.** მსხვერპლად შეწირვა; **2.** *გაღატ.* მსხვერპლად გაღება; **-ομαι** თავგანწირვა.

θωπεύω *მაღალფ.* (*αόρ. θώπευσα, αόρ. παθ. θωπεύτηκα, μτχ. θωπευμένος*) *μετβ.* **1.** მოალერსება; **2.** პირფერობა.

θώρακας ο **1.** ჯავშანი; **2.** *ანატ.* გულმკერდი; **3.** ბექთარი, კირასა.

θωρακίζω (*αόρ. θωράκισα, αόρ. παθ. θωρακίστηκα, μτχ. θωρακισμένος*) *μετβ.* **1.** მოჯავშნა, შეჯავშნა; *გადატ.* **2.** თავდაცვის გაძლიერება; **3.** შეიარაღება, გაძლიერება; **4. τεθωρακισμένο** (το) ჯავშანტრანსპორტიორი, ჯავშნიანი.

θωρακικός, -ή, -ό *ანატ.* გულმკერდის.

θωράκιση η **1.** მოჯავშნა; *გადატ.* **2.** თავდაცვის გაძლიერება; **3.** შეიარაღება, გაძლიერება.

θωρακισμένος, -η, -ο (θωρικτός) დაჯავშნული, ჯავშნიანი.

θωρώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *ხალხ.* ყურება, თვალთვალი, მზერა.

Ι

Ι, ι, ιότα 1. იოტა, ბერძნული ანბანის მეცხრე ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) მეათე (*Ι'*), ბ) ათი ათასი (*,Ι*).

ιαματικός, -ή, -ό სამკურნალო.

Ιανουάριος ο იანვარი.

Ιάπωνας ο, **-ίδα** η იაპონელი.

ιαπωνικός, -ή, -ό *იხ.* **γιαπωνέζικος**.

ίαση η განკურნება, გამოჯანმრთელება, მორჩენა.

ιατρείο το საექიმო კაბინეტი, მედპუნქტი, კლინიკა.

ιατρική η 1. მედიცინა; 2. სამედიცინო სასწავლებელი.

ιατρικός, -ή, -ό 1. სამედიცინო; 2. (το) წამალი.

ιατροδικαστής ο ექიმი კრიმინალისტი, სასამართლო ექიმი.

ιατροδικαστική η სასამართლო მედიცინა.

ιαχή η შეძახილი.

ιδανικός, -ή, -ό 1. იდეალური; 2. საუკეთესო; 3. წარმოსახვითი, მოჩვენებითი, ირეალური; 4. (το) იდეალი; ◊ *~ό βάρος* იდეალური წონა.

ιδέα η იდეა; ◊ *μου μπαίνει μια ~* იდეა ამეკვიატება, *βάζω ~ες (σε κάποιον)* აზრებს ეუნერვავ (ვინმეს), *έχω μεγάλη ~ για τον εαυτό μου* ჩემს თავზე დიდი აზრის (წარმოდგენის) ვარ, *έχω την ~* იმ აზრის ვარ, *δεν έχω ~* არ ვიცი, აზრზე არა ვარ.

ιδεαλισμός (ιδανισμός) ο 1. *ფილოს.* იდეალიზმი; 2. იდეალის ძიება.

ιδεαλιστής ο, **-τρια** η იდეალისტი.

ιδεαλιστικός, -ή, -ό იდეალისტური.

ιδεολογία η იდეოლოგია.

ιδεολογικός, -ή, -ό იდეოლოგიური.

ιδεολόγος ο/η იდეოლოგი.

ιδεώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. και θηλ. -εις, ουδ. -η*) 1. *იხ.* **ιδανικός**; 2. (το) ა) იდეალი, კერპი, ბ) იდეალი, ამაღლებული მისწრაფება.

ιδιαίτερος, -η/-έρα, -ο 1. განსაკუთრებული; 2. სპეციალური, საგანგებო; 3. (η) პირადი მდივანი; 4. (τα) პირადი საქმეები; ◊ *~η πατρίδα* მშობელი მხარე, *~ο μάθημα* კერძო გაკვეთილი.

ιδιαιτερότητα η 1. თავისთავადობა; 2. თავისებურება.

ιδιαιτέρως *επίρρ.* 1. პირადად; 2. განსაკუთრებით.

ιδιόγραφος, -η, -ο საკუთარი ხელით ნაწერი, ავტოგრაფული.

ιδιοκτησία η კერძო საკუთრება; ◊ ***πνευματική*** ~ საავტორო უფლება.

ιδιοκτήτης ο, **-τρια** η კერძო მესაკუთრე.

ιδιόκτητος, -η, -ο კერძო საკუთრებაში მყოფი, კერძო.

ιδιομορφία η 1. თავისებურება; 2. განსაკუთრებულობა.

ιδιόμορφος, -η, -ο თავისებური, განსაკუთრებული.

ιδιορρυθμία η 1. ორიგინალურობა; 2. თავისებურება.

ιδιόρρυθμος, -η, -ο თავისებური, თავისთავადი, განსაკუთრებული.

ίδιος, -α, -ο 1. ერთი, ერთი და იგივე: *έχει τους ~ους στόχους με μένα* ერთი და იგივე მიზანი გვაქვს; 2. საკუთარი: *το είδα με τα ~α μου τα μάτια* საკუთარი თვალით ვიხილე; 3. ზუსტი, ზედგამოჭრილი, მსგავსი: *~ ο πατέρας του!* ზედგამოჭრილი მამამისია! ◊ ***το ~ο*** ა) იგივე, ბ) ასევე, ***το ~ο μου κάνει / το ~ο είναι*** არ მადარდებს, ჩემთვის სულ ერთია.

ιδιοσυγκρασία η ტემპერამენტი.

ιδιοτέλεια η ანგარება.

ιδιοτελής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ანგარებიანი.

ιδιότητα η 1. თავისებურება, თვისება; 2. ხარისხი, რანგი.

ιδιοτροπία η თავისებურება, კაპრიზი, უცნაურობა, ახირება.

ιδιότροπος, -η, -ο თავისებური, კაპრიზული, უცნაური, ახირებული.

ιδιότυπος, -η, -ο თავისებური, განსაკუთრებული.

ιδιοφυής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) განსაკუთრებული ნიჭით დაჯილდოებული, გენიალური.

ιδιοφυΐα η (*πληθ. არ χρησιμ.*) 1. განსაკუთრებული ნიჭი, გენიალურობა; 2. *გადატ.* განსაკუთრებული ნიჭით დაჯილდოებული, გენიოსი.

ιδιόχειρος, -η, -ο 1. საკუთარი ხელით დაწერილი; 2. (το) დედანი.

ιδίωμα το 1. იდიომი, კილო; 2. თავისებურება, ჩვეულება.

ιδιωματικός, -ή, -ό იდიომატური.

ιδιωματισμός (ιδιωτισμός) ο იდიომატური გამოთქმა.

ιδίως *επίρρ.* განსაკუთრებით.

ιδιώτης ο კერძო მესაკუთრე.

ιδιωτικός, -ή, -ό 1. კერძო, საკუთარი; 2. კერძოდ მომუშავე, დაქირავებული; 3. პირადი; 4. პირადი, არაოფიციალური; ◊ ***~ τομέας*** კერძო სექტორი, ***~ό δίκαιο*** სამოქალაქო სამართალი.

ιδού *επιφών.* აი, ჰა, ნახეთ: *~ οι αποδείξεις της ενοχής του!* აი, შენი დანაშაულის მტკიცებულებაც!

ίδρυμα το 1. ფონდი, საზოგადოება; 2. ფონდის, საზოგადოების შენობა; 3. თავშესაფარი (მოხუცთა, ობოლთა და ა.შ.); ◊ ***Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ί~*** უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება.

ίδρυση η დაარსება, დაფუძნება.

ιδρυτής ο, **-τρια** η დამაარსებელი, დამფუძნებელი.

ιδρυτικός, -ή, -ό დამაარსებელი, დამფუძნებელი.

ιδρύω (*αόρ. ίδρυσα, αόρ. παθ. ιδρύθηκα, μτχ. ιδρυμένος*) *μετβ.* დაარსება, დაფუძნება.

ιδρωμένος, -η, -ο გაოფლიანებული.

ιδρώνω (*აόρ. ίδρωσα, αόρ. παθ. ιδρώθηκα, μτχ. ιδρωμένος*) *αμετβ.* 1. გაოფლიანება, ოფლის გამოყოფა; 2. *გადატ.* დიდი ჯაფის გაწევა, მძიმე, დაძაბული მუშაობა; 3. ცვარის მოკიდება, წვეთების გაჩენა.

ιδρώτας ο 1. ოფლი; 2. *გადატ.* დიდი ჯაფა.

ιεραποστολή η 1. მისიონერთა გაგზავნა; 2. მისიონერები.

ιεραποστολικός, -ή, -ό მისიონერული.

ιεραπόστολος ο 1. მისიონერი; 2. *გადატ.* ის, ვინც თავის რწმენას აერცელებს.

ιεράρχης ο იერარქი, მღვდელმთავარი; ◊ *εκκλ. Τρεις Ι~ες* სამი მღვდელმთავარი (ბასილი დიდი, გრიგოლ ღვთისმეტყველი, იოანე ოქროპირი).

ιεραρχία η იერარქია.

ιεραρχικός, -ή, -ό იერარქიული.

ιεραρχώ (ε) (*αόρ. ιεράρχησα, αόρ. παθ. ιεραρχήθηκα, μτχ. ιεραρχημένος*) *μετβ.* იერარქიულად დაწყობა.

ιερατείο το 1. სამღვდელოება; 2. *გადატ.* მმართველი წრე.

ιερέας ο 1. მღვდელი; 2. ქურუმი.

ιέρεια η 1. ქურუმი (ქალი); 2. *გადატ.* ქურუმი.

ιερό το 1. წმინდა ადგილი, სადაც ანტიკურ ეპოქაში გაბარს აგებდნენ; 2. *εκκλ.* საკურთხეველი.

ιεροεξεταστής ο ინკვიზიტორი.

ιεροκήρυκας ο მქადაგებელი, მოქადაგე.

ιερομάρτυρας ο დიდი მოწამე.

ιερομόναχος ο წმინდა ბერი.

ιεροπραξία η *εκκλ.* მღვდელმსახურება.

ιεροπρεπής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) წმინდანის შესაფერისი, დამახასიათებელი.

ιερός, -ή, -ό 1. საღვთო, ღვთიური; 2. (το) *ον.* **ιερό**; 3. წმინდა; 4. პატივსაცემი, სათაყვანებელი; ◊ *Ι~ά Σύνοδος* წმინდა სინოდი.

ιεροσυλία η მკრეხელობა.

ιεροσύνη η (*πληθ. αρ γααήνια*) 1. *εκκλ.* სამღვდელო წოდება; 2. ქიროტონიის რელიგიური რიტუალი; 3. სამღვდელოება.

ιεροτελεστία η 1. რელიგიური წესჩვეულება, რიტუალი; 2. *გადატ.* რიტუალი.

ιερότητα η სიწმინდე, წმინდანობა.

ιεροψάλτης ο ეკლესიის მგალობელი.

ιερωμένος ο სასულიერო პირი.

ίζημα το *მაღალფ.* 1. ნალექი, ნაწდომი; 2. *გეოლ.* დალექვა, დადება; 3. გაქვავება.

ιθαγένεια η (*πληθ. αρ γααήνια*) *იურ.* მოქალაქეობა.

ιθαγενής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) მკვიდრი.

ιθύνω *αμετβ.* მართვა, ხელმძღვანელობა.

ικανοποίηση η 1. კმაყოფილება, დაკმაყოფილება; 2. ასრულება; 3. ანაზღაურება (ზარალის).

ικανοποιητικός, -ή, -ό დამაკმაყოფილებელი, საკმარისი, საკმაო.

ικανοποιώ (ε) (*αόρ. ικανοποίησα, αόρ. παθ. ικανοποιήθηκα, μτχ. ικανοποιημένος*) *μετβ.* 1. კმაყოფილების მოგვრა, დაკმაყოფილება; 2. ზარალის ანაზღაურება; 3. *μτχ.* კმაყოფილი, დაკმაყოფილებული: *δεν είμαι ικανοποιημένος* არ ვარ კმაყოფილი.

ικανός, -ή, -ό 1. ნიჭიერი, უნარიანი; 2. *სამხ.* წევრამდელი; 3. გამკეთე-

ბელი. ჩამდენი; **4.** საკმარისი, საკმაო; ◊ *είμαι ~ να...* შემიძლია, რომ..., *– για όλα* ყველაფრის ჩამდენი.

ικανότητα η **1.** შესაძლებლობა, უნარი; **2.** მონაცემი, ღირსება; **3.** თვისება.

ικεσία η **1.** თხოვნა, მუდარა, ხვეწნა; **2.** ღეთის ვედრება.

ικετεύω (*აόρ. ικέτεψα*) *μετβ.* თხოვნა, მუდარა, ვედრება.

ικέτης ο, **-ιδα** η მთხოვნელი, მაევედრებელი.

ιλαρά η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* წითელა.

ιλαροτραγωδία η ტრაგიკომედია.

ιλιγγιώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) თავბრუდამხვევი.

ίλιγγος ο **1.** *მედ.* თაებრუდახვევა; **2.** *გადატ.* თავბრუს დახვევა.

ιμάντας ο ღვედი.

ίνα η **1.** *მაღალფ.* წვრილი ძაფი, ბოჭკო; **2.** *ანატ.* ფიბრა.

ίνδαλμα το **1.** მოჩვენება, მმანება; **2.** კერპი.

Ινδιάνος ο, **-α** η ინდიელი.

ινδικός, -ή, -ό ინდური; ◊ *~ή κάνναβη / κάνναβις* პაშიში.

ινδοευρωπαϊκός, -ή, -ό ინდოევროპული.

Ινδός ο, **-ή** η ინდოელი.

Ινδουιστής ο, **-τρια** η ინდუისტი.

ινστιτούτο το ინსტიტუტი.

ιόν το *φυσ.* იონი.

ιός ο **1.** ვირუსი, ბაცილა; **2.** გადამდები დაავადება; **3.** ვირუსი (კომპიუტერის); **4.** შხამი (ზოგიერთი ცხოველის); **5.** *გადატ.* საწამლავი, შხამი.

ιουδαϊκός, -ή, -ό **1.** იუდეველთა; **2.** ებრაელთა.

Ιουδαίος ο, **-α** η იუდეველი.

Ιούλιος ο იელისი.

Ιούνιος ο იენისი.

ιππασία (ιππική) η (*πληθ. არ გააჩნια*) ცხენოსნობა.

ιππέας ο, **-ύτρια** η (*πληθ. -είς, γεν.-έων*) **1.** ცხენოსანი; **2.** მხედარი, კავალერისტი.

ιππεύω (*αόρ. ίππευσα*) *μετβ.* ცხენზე შეჯდომა; *αμετβ.* ცხენზე ჯდომა, ჯირითი.

ιπποδρομία η მარულა, დოღი.

ιπποδρόμιο (ιππόδρομος ο) το იპოდრომი.

ιππόδρομος ο **1.** *იხ.* **ιπποδρόμιο**; **2.** დოღი და მასთან დაკავშირებული აზარტული თამაშები.

ιππόκαμπος ο ზღვის ცხენი (თევზი).

ιπποκόμος ο ცხენების მომვლელი.

ιπποπόταμος ο ბეჰემოტი.

ίππος ο **1.** *მაღალფ.* ცხენი; **2.** *სპორტ.* ცხენი; ◊ *δούρειος ~* ტროას ცხენი.

ιπποσύνη η (*πληθ. არ გააჩნια*) **1.** რაინდები; **2.** რაინდობა.

ιππότης ο **1.** რაინდი; **2.** კეთილშობილი მამაკაცი, რაინდი, ჯენტლმენი.

ιπποτικός, -ή, -ό **1.** სარაინდო, რაინდული; **2.** რაინდის, რაინდული.

ιπτάμενος, -η, -ο **1.** მფრინავი. საჰაერო; **4.** (ο) მფრინავი.

Ιρακινός ο, **-ή** η ერაყელი.

Ιρανός ο, **-ή** η ირანელი.

ίριδα η **1.** ცისარტყელა; **2.** *ანატ.* ფერადი გარსი; **3.** *ბოტ.* ზამბახი; ◊ *χρώματα της ~ς* ცისარტყელას ფერები.

ιριδίζω (*αόρ. ίρίδισα*) *αμετβ.* ცისარტყელას ფერებით არეკვლა.

ιρλανδικός, -ή, -ό ირლანდიური.

Ιρλανδός ο, **-ή/-έζα** η ირლანდიელი.

ίσα (ίσια) *επίρρ.* **1.** თანაბრად; **2.** პირდაპირ, სწორი ხაზით; **3.** სწორად; **4.** პირდაპირ, მაშინვე.

ίσαμε *πρόθ.* 1. -მდე: ~ *αύριο θα σας έχω απαντήσει* ხვალამდე გიპასუხებთ; 2. დაახლოებით: *θα ήταν ~ πενήντα χρονών* დაახლოებით ორმოცდაათი წლის იქნებოდა.

ισάξιος, -α, -ο ღირსი, ღირსეული.

ισάριθμος, -η, -ο რიცხობრივად თანაბარი, ამდენივე.

ισημερινός, -ή, -ό 1. ეკვატორული, ეკვატორის; 2. (ο) ეკვატორი.

ισθμός ο არხი: ~ *της Κορίνθου* კორინთოს არხი.

ίσιος, -α, -ο 1. სწორი; 2. პირდაპირი; ◊ *στα -α* პირდაპირ (თქმა).

ίσιωμα το 1. გასწორება; 2. დაბლობი, ველი; 3. სწორი გზა.

ισιώνω (ισιάζω, ισάζω, ισώνω) (*αόρ. ίσιωσα, μτχ. ισιωμένος*) *μετβ.* 1. გასწორება; 2. გასწორება, საწყის მდგომარეობაში მოყვანა.

Ισλαμισμός ο 1. ისლამი (რელიგია); 2. ისლამიზმი.

ισλαμικός, -ή, -ό ისლამური.

ισλανδικός, -ή, -ό ისლანდიური.

Ισλανδός ο, **-έζα** η ისლანდიელი.

ισοβάθμιος, -α, -ο ერთნაირი ჩინის, წოდების, ქულის.

ισοβαθμώ (ε) (*αόρ. ισοβάθμησα, μτχ. ισοβαθμήσας, -σασα, -σαν*) *αμετβ.* თანაბარი წოდების, ჩინის, ქულის ქონა.

ισόβιος, -α, -ο 1. სამუდამო, სიკვდილამდე; 2. (τα) სამუდამო სასჯელი.

ισοβιότητα η 1. მარადისობა; 2. სამუდამო სასჯელი.

ισοβίτης ο, **-τρια** η სამუდამო პატიმრობამისჯილი.

ισόγειος, -α, -ο 1. მიწის ზედაპირზე მდებარე; 2. (το) პირველი სართული.

ισοδύναμος, -η, -ο ტოლფასი, თანაბარძალიანი.

ισοδυναμώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* 1. ტოლფასობა, თანაბარძალიანობა; 2. *ფიზ, მათ.* ეკვივალენტურობა.

ισοζύγιο το *ეკონ.* ბალანსი.

ισομερής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) 1. თანაბარნაწილებიანი; 2. *ქიმ.* იზომერული.

ίσον *επίρρ.* 1. უდრის, ტოლია; 2. (το) ტოლობის ნიშანი.

ισονομία η (*πληθ. არ გააჩნია*) თანაბარუფლებიანობა.

ισοπαλία η ფრე.

ισόπαλος, -η, -ο 1. თანაბარძალიანი, თანასწორი; 2. ფრე.

ισόπεδος, -η, -ο 1. სწორი, მოსწორებული; 2. ერთ სიბრტყეზე მდებარე.

ισοπεδώνω (*αόρ. ισοπέδωσα, αόρ. παθ. ισοπεδώθηκα, μτχ. ισοπεδωμένος*) *μετβ.* 1. მოსწორება, გასწორება; 2. *გადატ.* დანგრევა; 3. განადგურება.

ισορροπημένος, -η, -ο 1. გაწონასწორებული; 2. ზომიერი.

ισορρόπηση η გაწონასწორება.

ισορροπία η 1. წონასწორობა; 2. სიდინჯე, ზომიერება; 3. გაწონასწორება, დაბალანსება; 4. სიმშვიდე.

ισορροπώ (ε) (*αόρ. ισορρόπησα, αόρ. παθ. ισορροπήθηκα, μτχ. ισορροπημένος*) *μετβ.* ვაწონასწორებ, ვაბალანსებ.

ίσος, -η, -ο 1. თანაბარი, მსგავსი; 2. *იხ.* **ίσιος**.

ισότητα η (*πληθ. არ გააჩნια*) 1. თანასწორობა; 2. *გადატ.* თანასწორობა; 3. თანაბარუფლებიანობა.

ισοτιμία η 1. თანაბარუფლებიანობა; 2. *ეკონ.* გათანაბრება.

ισότιμος, -η, -ο 1. თანაბარუფლებიანი; 2. *ეკონ.* თანაბარი (ღირებულების).

ισοφαρίζω (*აόρ. ισοφάρισα, აόρ. παθ. ισοφαρίστηκα, μτχ. ισοφαρισμένος*) *μετβ.* გათანაბრება; *αμετβ., სპორტ.* ანგარიშის გათანაბრება.

ισοφάριση η რაოდენობრივი გათანაბრება.

ισπανικός, -ή, -ό ესპანური.

Ισπανός ο, **-ίδα** η ესპანელი.

ιστίο το იალქანი, აფრა.

ιστιοπλοΐα η (*πληθ. არ გააჩნია*) საიალქნო ნაოსნობა.

ιστιοπλόος ο მეიალქნე, მეაფრე.

ιστιοφόρο το იალქნიანი ნავი, გემი.

ιστόρημα το თხრობა, მოთხრობა.

ιστόρηση η **(στόρισμα** το) დასურათხატება (საეკლესიო თემებით).

ιστορία η ისტორია (სხვადასხვა მნიშვნელობით: ამბავი, თავგადასავალი, საქმე, საგანი, მეცნიერების დარგი); ◊ *λέω την ~ της ζωής μου* ბევრს ესაუბრობ ზოგად თემებზე.

ιστορικός, -ή, -ό 1. ისტორიული (სხვადასხვა მნიშვნელობით): *~ό μνημείο* ისტორიული ძეგლი, *η ~ή συνάντηση* ისტორიული (მნიშვნელოვანი) შეხვედრა; 2. (ο/η) ისტორიკოსი.

ιστορώ (ε) (*აόρ. ιστόρησα, αόρ. παθ. ιστορήθηκα, μτχ. ιστορημένος*) 1. მოყოლა, თხრობა; 2. დასურათხატება (საეკლესიო თემებით).

ιστός ο 1. ანძა; 2. სატელევიზიო ანძა; 3. საფეიქრო დაზგა; 4. ობობას ქსელი; *გაδატ.* 5. მახე, ქსელი; 6. სტრუქტურა, წყობა; 7. *ანატ.* ქსოვილი.

ισχαιμία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* იშემია.

ισχιαλγία η *მედ.* იშიასი.

ισχυρίζομαι (*აόρ. ισχυρίστηκα*) *μετβ., αποθ.* ეამტკიცებ, ვირწმუნები.

ισχυρισμός ο რწმუნება, მტკიცება.

ισχυρογνώμων, -ων, -ον ჯიუტი.

ισχυροποίηση η გაძლიერება.

ισχυροποιώ (ε) (*αόρ. ισχυροποίησα, αόρ. παθ. ισχυροποιήθηκα, μτχ. ισχυροποιημένος*) *μετβ.* გაძლიერება.

ισχυρός, -ή, -ό 1. ძლიერი; 2. ღიღი, მნიშვნელოვანი; 3. (οι) ძლიერნი: *οι ~οί της γης* ძლიერნი ამა სოფლისა.

ισχύς η (*πληθ. არ გააჩნια*) 1. ძალა; 2. *იურ.* ძალა.

ισχύω (*αόρ. ίσχυσα*) *αμετβ.* ძალაში ყოფნა: *ο νόμος ~ει* კანონი ძალაშია.

ίσως *επίρρ.* იქნებ, შესაძლოა: *~ (να) έχεις δίκιο* შესაძლოა, მართალიც ხარ.

ιταλικός, -ή, -ο იტალიური.

Ιταλός ο, **-ίδα** η იტალიელი.

ιτιά η ტირიფი.

ιχθυαγορά η თევზის ბაზარი.

ιχθυολόγος ο/η იქთიოლოგი.

ιχθυοπωλείο το თევზის მაღაზია.

ιχθυοπώλης ο თევზის გამყიდველი.

ιχθυοτροφείο το თევზსაშენი.

ιχθυοτρόφος ο/η თევზების მომშენებელი.

ιχθύς ο 1. თევზი; 2. (οι) *ასტრონომ.* თევზები.

ιχνηλατώ (ε) (*αόρ. ιχνηλάτησα, αόρ. παθ. ιχνηλατήθηκα, μτχ. ιχνηλατημένος*) *μετβ.* 1. კვალის ძიება; 2. *გადატ.* მიზნისკენ დაუოკებელი სწრაფვა.

ίχνος το (*γεν. -ους, πληθ. -η*) კვალი, ნიშანი, ნარჩენი; ◊ *χάνω τα ~η (κάποιου)* კვალს ვკარგავ.

ιώδιο το 1. *ქიმ.* იოდი; 2. იოდიზებული ზღვის პაერი.

ιωδιούχος, -ος, -ο იოდის შემცველი.

ίωση η *მედ.* ვირუსი.

Κ

Κ, κ, κάππα 1. კაპა, ბერძნული ანბანის მეათე ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) ოცი, მეოცე (*Κ΄*), ბ) ოცი ათასი (*͵Κ*).

κάβα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. ღვინისა და სხვა ალკოჰოლური სასმელების სარდაფი ან საწყობი, კერძო კოლექცია, მაღაზია ან სათანადო სექცია მაღაზიაში; 2. უმცირესი ფსონი (აბარტულ თამაშებში).

καβάλα η *ხალხ.* 1. ცხენოსნობა, ცხენზე (ან სხვა რომელიმე სასაპალნე ცხოველზე) ჯდომა; 2. კავალერია; 3. *επίρρ.* ცხენით, ცხენზე (ან სხვა რომელიმე სასაპალნე ცხოველზე) ამხედრებული; 4. *საუბრ.* სქესობრივი აქტი, პოზა (მდგომარეობა); 5. კაბალისტიკა.

καβαλάρης ο (*πληθ. -ηδες / -αίοι*) 1. *ხალხ.* ცხენოსანი, მხედარი; 2. კავალერისტი.

καβαλάω (καβαλώ) (α) (*αόρ. καβάλησα, αόρ. παθ. καβαλήθηκα, μτχ. καβαλημένος*) *ხალხ., μετβ.* 1. ცხენზე ან სხვა რომელიმე სასაპალნე პირუტყვზე ამხედრება; *გადატ.* 2. ამხედრება, ჯდომა; 3. მოთოკვა, დამორჩილება, დაქვემდებარება; 4. *საუბრ.* სქესობრივი კავშირის დამყარება, ცხოველების დაგრილება.

καβαλικεύω (*αόρ. καβαλίκεψα, αόρ. παθ. καβαλικεύτηκα, μτχ. καβαλικευμένος*) *μετβ.* 1. ცხენზე ან სხვა რომელიმე სასაპალნე პირუტყვზე შეჯდომა, ამხედრება; *გადატ.* 2. ამხედრება, დაჯდომა; 3. მოთოკვა, დამორჩილება, დაქვემდებარება; 4. *საუბრ.* სქესობრივი კავშირის დამყარება; *αμετβ.* ცხენოსნობა, ცხენზე (ან სხვა რომელიმე სასაპალნე პირუტყვზე) ჯდომა.

καβάλος ο (**καβάλο** το) მარვლის უბე.

καβγαδίζω (*αόρ. καβγάδισα*) *αμετβ., საუბრ.* (+ *με / για*) ჩხუბი, დავა, ლანძღვა-გინება.

καβγάς ο (*πληθ. -άδες*) *საუბრ.* ჩხუბი, დავა, აყალმაყალი.

καβγατζής ο (*πληθ. -ήδες*), **καβγατζού** η *საუბრ.* ჩხუბისთავი, შფოთისთავი, მოჩხუბარი, აურზაურის, აყალმაყალის ამტეხი.

κάβος ο 1. *θღ.* კონცხი; 2. ბაგირი.

καβούκι το 1. ბაკანი, ნიჟარა (კუს, ხამანწკების, კიბოს, ლოკოკინის და სხვ.); 2. ჩალმა.

κάβουρας (κάβουρος) ο, (-**ίνα** η) (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. კიბო, კიბორჩხალა; 2. *ტექ.* მარწუხი, გაში (სამუშაო იარაღი); 3. *θღ.* ღუმა, რომლის თათებიც ლილვაკს უერთდება.

καβούρι το 1. კიბო, კიბორჩხალა, ცხრაფეხა; 2. *θღ.* ღუმა, რომლის თათებიც ლილვაკს უერთდება.

καγκελαρία η 1. კანცლერობა; 2. კანცელარია.

καγκελάριος ο კანცლერი.

κάγκελο το გისოსი, ცხაურა; ◊ *της πουτάνας το ~* (ისეთი ამბავია, რომ) ძაღლი პატრონს ვერ ცნობს, დედა შვილს არ აიყვანს.

καγκελόπορτα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) გისოსიანი კარი.

καγκελωτός, -ή, -ό 1. გისოსიანი, გისოსისა, ცხაური; 2. გისოსისებრი; **καγκελωτά** *επίρρ.* გისოსისებურად.

καγκουρό το *ακλ.* კენგურუ.

κάδος ο 1. ხის ან ლითონის დიდი კასრი; 2. ლითონის ან პლასტმასის დიდი ნაგეისყუთი.

κάδρο το *საუბრ.* 1. ჩარჩო; 2. ჩარჩოიანი, ჩარჩოში ჩასმული სურათი, ნახატი, ფოტო.

καζανάκι το (*γεν. არ გააჩნია*) 1. ლითონის პატარა ქვაბი; 2. უნიტაზის ჩასარეცხი.

καζάνι το 1. ლითონის დიდი ქვაბი; 2. *ტექ.* ქვაბი.

καημένος, -η, -ο საბრალო, საწყალი, საცოდავი.

καημός ο 1. ნაღველი, დარდი, ვარამი, წუხილი, კაეშანი; 2. აუხდენელი ოცნება, სურვილი; 3. ენება, ტრფიალი, ლტოლვა.

καθαίρεση η თანამდებობიდან მოხსნა, ჩამოქვეითება.

καθαιρώ (ε) (*აόρ. καθαίρεσα / καθήρεσα, აόρ. παθ. καθαιρέθηκα / καθηρέθην, μτχ. καθαιρεμένος*) *μετβ.* თანამდებობიდან მოხსნა, ჩამოქვეითება.

καθαρεύουσα η (*πληθ. არ გააჩნია*) კათარევუსა.

καθαρίζω (*აόρ. καθάρισα, აόρ. παθ. καθαρίστ(θ)ηκα, μτχ. καθαρισμένος*) *μετβ.* 1. *პირდ., გადატ.* გაწმენდა, გასუფთავება; 2. ვაფცქნა, გასუფთავება, გარჩევა; 3. *პირდ., გადატ.* დალაგება, მოწესრიგება; 4. *ქარგ.* გასაღება (მოკლა); 5. სუფთა მოება; 6. მოწესრიგება, მოგვარება (საქმის, საკითხის); *αμετβ.* 1. გაწმენდა, ლაქების ამოყვანა; 2. მოგვარება, მოწესრიგება, *ქარგ.* გარჩევა (საქმის).

καθαριότητα η (*πληθ. არ გააჩნια*) 1. სისუფთავე; 2. დალაგება, დასუფთავება.

καθάρισμα το *საუბრ.* გაწმენდა, დალაგება, დასუფთავება.

καθαρισμός ο გაწმენდა, გასუფთავება, დასუფთავება.

καθαριστήριο το ქიმწმენდა.

καθαριστής ο, **-στρια** η მწენდავი, დამლაგებელი.

κάθαρμα το *კიც., ხალხ.* არამზადა, ნამუსგარეცხილი, ნაძირალა.

καθαρμός ο *ძალიან.* განწმენდა, სულიერი ამაღლება.

καθαρόαιμος, -η, -ο 1. წმინდა სისხლიანი; 2. (το) ა) არაბ ულაყთა და ევროპულ ფამატთა შეჯვარების შედეგად მიღებული ცხენის ჯიში, ბ) *გადატ.* ამა თუ იმ სფეროში წარმატებული, კონკურენტუნარიანი პიროვნება.

καθαρογράφω (*აόρ. καθαρόγραψα, აόρ. παθ. καθαρογράφτηκα, μτχ.*

καθαρογραμμένος) *μετβ.* სუფთად გადაწერა, გადათეთრება.

καθαρός, -ή / -ά, -ό 1. *პირდ., გადატ.* სუფთა: *~ό πουκάμισο* სუფთა პერანგი; *გადატ.* 2. მოწმენდილი: *ο ~ ουρανός* მოწმენდილი ცა; 3. სუფთა, მკაფიო, მკვეთრი: *~ή τηλεοπτική εικόνα* მკაფიო ტელეგამოსახულება; 4. (το) თეთრი ნაწერი: *γράφω στο ~ό* გადაეათეთრებ; 5. მკაფიო, ნათელი, პირდაპირი: *~ές κουβέντες* პირდაპირი საუბრები; 6. სუფთა, ნამდვილი, აშკარა: *~ή αδικία* აშკარა უსამართლობა; 7. სუფთა, უბიწო, პატიოსანი: *~ή συνείδηση* სუფთა სინდისი; ◊ ***Κ~ά / Κ~ή Δευτέρα*** ენების ორშაბათი; **καθαρώς / καθαρά** *επίρρ.* წმინდად, სუფთად.

καθαρότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. სისუფთავე; 2. სიმუსტე, სიმკვეთრე; 3. *გადატ.* სიწმინდე.

κάθαρση η 1. *რელ.* განწმენდა; 2. *ფილოს.* კათარსისი.

καθαρτικός, -ή, -ό 1. განმწმენდი; 2. (το) სასაქმებელი.

κάθε *ἀκλ. αντων.* (*γεν. არ გააჩნია*) 1. ყოველი, თითოეული; 2. ყველა, ყოველი, ნებისმიერი; ◊ *~ φορά* ყოველთვის, *~ τόσο* სულ, გამუდმებით, *~ λίγο / ~ τρεις και δέκα* ყოველ წუთში, ხშირ-ხშირად, *~ λογής / ~ είδους* ყველა სახის, ჯურის.

καθεδρικός, -ή, -ό *რელ.* საკათედრო.

καθένας, καθεμία (-μιά), καθένα (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. თითოეული; 2. ყოველი, თითოეული; 3. *გადატ.* ყველა, ნებისმიერი.

καθεστώς το (*γεν. ~ώτος*) 1. სახელმწიფო, საზოგადოებრივი წყობილება; 2. სახელმწიფო, პოლიტიკური რეჟიმი

καθετήρας ο *მედ.* ზონდი, კათეტერი.

καθετί *αντων.* ყველაფერი, ნებისმიერი რამ.

κάθετος, -η / -ος, -ο 1. ვერტიკალური; 2. პერპენდიკულარული; 3. საფუძვლიანი, კატეგორიული: *~η αντίθεση* კატეგორიული დაპირისპირება; 4. (η) პერპენდიკულარი, ვერტიკალი, პერპენდიკულარული ქუჩა; **κάθετα / καθέτως** *επίρρ.* ვერტიკალურად.

καθηγητής ο, **-τρια** η სამუალო და უმაღლესი სასწავლო დაწესებულების პედაგოგი, ლექტორი (ლიცეუმში, გიმნაზიაში, უნივერსიტეტში).

καθήκον το (*γεν. -οντος*) 1. მოვალეობა, ვალი; 2. მოვალეობა, ვალდებულება (სამსახურებრივი).

καθηλώνω (*აόρ. καθήλωσα, აόρ. παθ. καθηλώθηκα, μτχ. καθηλωμένος*) *μετβ.* 1. მიჭედება, დაჭედება, მილურსმვა; 2. მიჯაჭვა (ქრისტესი); 3. *გადატ.* მიჯაჭვა, მონუსხვა, გაქვავება.

καθήλωση η *მაღალფ.* 1. მიჭედება, დაჭედება, მილურსმვა, მიჯაჭვა, ჯვარცმა; 2. *გადატ.* მიჯაჭვა, გაქვავება.

καθημερινός, -ή, -ό 1. ყოველდღიური; 2. *გადატ.* ყოველდღიური, მონოტონური, ერთფეროვანი; 3. (η) სამუშაო დღე; 4. (τα) ყოველდღიური ტანსაცმელი; 5. (το) *გადატ.* ორი კაპიკი, პურის ფული; **καθημερινά / καθημερινώς** *επίρρ.* ყოველდღიურად.

καθημερινότητα η (*πληθ. არ გააჩნια*) ყოველდღიურობა, ერთფეროვნება, მონოტონურობა, რუტინა.

καθησυχάζω (*αόρ. καθησύχασα, μτχ. καθησυχασμένος*) *μετβ.* 1. დამშვიდება, დაწყნარება; 2. *გადატ.* შემსუბუქება, შესუსტება.

καθησυχαστικός, -ή, -ό დამამშვიდებელი; **καθησυχαστικά / καθησυχαστικώς** *επίρρ.* დამამშვიდებლად.

καθιερώνω (*აόρ. καθιέρωσα, აόρ. παθ. καθιερώθηκα, καθιερωμένος*) *μετβ.* **1.** შემოღება, დამკვიდრება, დაკანონება; **2.** ჩვეად ქცევა; **3.** *გადატ.* წარმატების მოპოვება, სახელის მოხვეჭა; **4.** *ეკლ.* კურთხევა (ტაძრის).

καθιέρωση η **1.** შემოღება, დამკვიდრება, დაკანონება; **2.** მიჩვევა, ჩვეად ქცევა; **3.** *გადატ.* წარმატების მოპოვება, სახელის მოხვეჭა; **4.** *ეკლ.* კურთხევა (ტაძრის).

καθίζηση η **1.** *გეოლ.* ჩაწოლა, დაწევა, ჩაწევა (მიწის); **2.** *გადატ.* დაცემა, ვარდნა; **3.** *ქიმ., მედ.* დალექვა.

καθίζω (*აόρ. κάθισα, მτχ. καθισμένος*) *μετβ.* დასმა; *αμετβ.* **1.** დაჯდომა; **2.** გარიყვა (გემის); **3.** დაწევა, ჩაწევა; **4.** *გადატ.* დაცემა.

κάθισμα το **1.** სკამი, დასაჯდომი; **2.** ჯდომა.

καθιστικός, -ή, -ό **1.** მჯდომარე, მჯდომიარე; **2.** (το) მისაღები ოთახი.

καθιστός, -ή, -ό მჯდომარე, დამჯდარი.

καθιστώ (α) (*აόρ. κατέστησα, აόρ. παθ. καταστάθηκα / κατέστην*) *μετβ., παλαιομ.* **1.** *Ιουρ.* დადება, მოთავსება; **2.** დანიშვნა; **3.** გახდომა.

καθοδήγηση η **1.** ხელმძღვანელობა, წარმართვა; **2.** პარტიული ხელმძღვანელობა, ხელმძღვანელი ორგანო.

καθοδηγητής ο, **-τρια** η ხელმძღვანელი, ინსტრუქტორი.

καθοδηγητικός, -ή, -ό ხელმძღვანელი, წარმმართველი.

καθοδηγώ (ε) (*აόρ. καθοδήγησα, აόρ. παθ. καθοδηγήθηκα, მτχ. καθοδηγημένος*) *μετβ.* **1.** ხელმძღვანელობა, წარმართვა; **2.** კონსულტაციის გაწევა, რჩევის მიცემა.

κάθοδος η **1.** ჩასვლა, ჩამოსვლა; **2.** თავქვე, დაღმართი; **3.** *φιλ.* კათოდი.

καθολικισμός ο **1.** კათოლიციზმი, კათოლიკობა; **2.** კათოლიკური ეკლესიის მრევლი.

καθολικός, -ή / -ιά, -ό **1.** საერთო, საყოველთაო, უნივერსალური; **2.** *θρησκ.* კათოლიკური; **3.** (ο / η) *θρησκ.* კათოლიკე, კათოლიკური რწმენის მიმდევარი.

καθόλου *επίρρ.* **1.** (უარყოფით წინადადებებში) საერთოდ, სრულებით, სრულიად არ: *δεν είναι ~ ένοχος* სრულებითაც არ არის დამნაშავე; **2.** (კითხვით წინადადებებში) ცოტა, ცოტა მაინც, ხომ არ, სულ არ: *διάβασες ~;* ცოტა მაინც იმეცადინე?

κάθομαι (*აόρ. κάθισα / έκατσα, მτχ. καθήμενος / καθισμένος*) *αμετβ., αποθ.* (+ *σε*) **1.** ჯდომა; **2.** დგომა: *μην ~εσαι όρθιος* ფეხზე ნუ დგეხარ; **3.** ცხოვრება: *~ στο Παγκράτι* პანკრატიზე ვცხოვრობ; **4.** *გადატ.* უმოქმედობა: *σε προσβάλλουν κι εσύ ~εσαι;* შეურაცხყოფას გაყენებენ, შენ კი ხელს არ ანძრევ? **5.** ლოდინი, მოლოდინი: *κάτσε μια στιγμή!* მოიცა ერთი წუთი!

καθομιλούμενη η სალაპარაკო ენა.

καθορίζω (*აόρ. καθόρισα, აόρ. παθ. καθορίστ(θ)ηκα, მτχ. καθορισμένος*) *μετβ.* **1.** დადგენა, განსაზღვრა; **2.** გაელენის მოხდენა, განსაზღვრა.

καθοριστικός, -ή, -ό გადამწყვეტი, განმსაზღვრელი; **καθοριστικά** *επίρρ.* გადაწყვეტით, გადაჭრით.

καθρέφτης (καθρέπτης) ο *Ιουρ., გადატ.* სარკე.

καθρεφτίζω (**καθρεπτίζω**) (*აόр. καθρέφτισα, αόр. παθ. καθρεφτίστηκα, μτχ. καθρεφτισμένος*) *μετβ, λιτ.* 1. *გადატ.* ავირეკლავ, აესახავ; **-ομαι** 1. სარკეში ვიხედები; 2. ავირეკლავ, აესახავ.

καθυστερημένος, -η, -ο 1. დაგვიანებული; 2. ჩამორჩენილი, დრომოჭმული, განუვითარებელი; 3. *ψυχολ.* გონებრივად ჩამორჩენილი, განუვითარებელი; **καθυστερημένα** *επίρρ.* დაგვიანებით.

καθυστέρηση η 1. დაგვიანება; 2. *გადატ.* ფეხმძიმობის გამო მენსტრუალური ციკლის შეწყვეტა; 3. ჩამორჩენილობა, განუვითარებლობა; 4. *ψυχ.* განუვითარებლობა, ჩამორჩენილობა.

καθυστερώ (ε) (*აόр. καθυστέρησα, αόр. παθ. καθυστερήθηκα, μτχ. καθυστερημένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. დაგვიანება; 2. შეყოვნება.

καθώς *σύνδ.* 1. როგორც, ისე როგორც: ~ *ανέφερα παραπάνω* როგორც ზემოთ აღვნიშნე; 2. როცა, როდესაც, მაშინ როცა: ~ *ερχόμουν, είδα τον αδελφό σου* რომ მოვდიოდი, შენი ძმა დავინახე; 3. ვინაიდან, რადგან: ~ *ήταν μελαχρινός, τον πέρασαν για Άραβα* ვინაიდან შავგვრემანი იყო, არაბი ეგონათ.

καθωσπρέπει *επίρρ.* 1. სათანადოდ, შესაფერისად, ღირსეულად; 2. *επίθ.* ღირსეული: *ένας* ~ *κύριος δεν βρίζει* ღირსეული კაცი არასოდეს იგინება.

και, κι *σύνδ.* და.

καΐκι το მცირე ზომის აფრიანი, იალქნიანი გემი.

καϊμάκι το (*πληθ. არ χαίκεται*) 1. ნაღები, კრემი; 2. ყავის ქაფი; 3. *გადატ.* ნაღები, რაიმეს საუკეთესო ნაწილი.

καινός, -ή, -ό ახალი; ◊ *εκκλ.* ***Κ~ή Διαθήκη*** ახალი აღთქმა.

καινοτομία η სიახლე, ნოვატორობა.

καινοτόμος ο ნოვატორი.

καινοτομώ (ε) (*αόр. καινοτόμησα*) *αμετβ.* სიახლის, ნოვატორული იდეების შემოტანა, დანერგვა.

καινούργιος (καινούριος), -α, -ο *საუბრ.* ახალი.

καιρικός, -ή, -ό ამინდის, კლიმატის, კლიმატური.

καιρός ο 1. ამინდი; 2. ამინდის პროგნოზი (ტელევიზიით ან რადიოთი); 3. სათანადო, შესაფერისი, ხელსაყრელი წუთი, მომენტი, დრო: *ήρθε ο* ~ *να...* დადგა დრო, რომ..; 4. დრო, ხანა, ეპოქა: *τον ~ό του πολέμου* ომის დროს; 5. დრო, დროის მონაკვეთი, ხანი: *δεν έχω ~ό για χάσιμο* დასაკარგი დრო არ მაქვს; 6. დიდი ხანი, დროის დიდი მონაკვეთი: *πάει* ~ *που χώρισαν* დიდი ხანია, რაც ერთმანეთს დაშორდნენ; 7. *ბოტ.* ქარი: *τι* ~ *φυσάει;* რომელი ქარი უბერავს?

καιροσκόπος ο/η *კოტ.* მედროვე.

καισαρικός, -ή, -ό საკეისრო, კეისრისა; ◊ *მედ.* ***~ή τομή*** საკეისრო კვეთა.

καίω (**καίγω**) (*αόр. έκαψα, αόр. παθ. κάηκα, μτχ. καμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. *λιτ., გადატ.* წვა, დაწვა; 2. ანთება, გახურება: ~ *το φούρνο* თონეს გაავახურებ; 3. გადაწვა: *κάηκε η μπαταρία* ბატარეა გადაიწვა; 4. აწვა: *το οινόπνευμα μου έκαψε την πληγή* სპირტმა ჭრილობა ამიწვა; 5. დამუშავება, გასტერილება: *κάψε τη βελόνα, προτού τη χρησιμοποιήσεις* ხმარებამდე ნემსი გაასტერილე; 6. დაწვა, დახარჯვა: ~ *βενζίνη* ეწვა (ვხარჯავ) ბენზინს; *გადატ.* 7. დაღუპვა, ბოლოს მოღება: *αν ανοίξεις*

το στόμα σου, κάηκες! ხმას თუ ამოიღებ, დაიღუპები! **8.** ინტერესის აღძერა, გამოწვევა: *~εται για να μάθει...* ერთი სული აქვს, რომ შეიტყოს...; **9.** თავგამოღებული შრომა: *εδώ καγόμαστε και συ μου μιλάς για άδεια;* ჩვენ აქ მუშაობით თავს ვიკლავთ და შენ შვებულებაზე მელაპარაკები? **10.** წაგება (ბანქოში).

κακάο το კაკაო.

κακαρίζω (*აόρ. κακάρισα*) *ამეტრ.* **1.** კაკანი, კრიახი; **2.** *გადატ.* ხმამაღლა სიცილი.

κακεντρεχής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) მავნე, ბოროტი; **κακεντρεχώς** *επίρρ.* მავნედ, ბოროტად.

κακία η **1.** სიბოროტე, სიავე, ღვარძლი; **2.** ბრაზი, ჯავრი, ბოღმა.

κάκιστος, -η, -ο ძალიან ცუდი; **κάκιστα** *επίρρ.* ძალიან ცუდად.

κακό το **1.** სიავე, ბოროტება: *έκανε πολλά ~ά στη ζωή του* ბევრი სიავე ჩაიდინა თავის ცხოვრებაში; **2.** ზიანი, წყენა: *μου έκανε μεγάλο ~* დიდი ზიანი მომაყენა; **3.** უბედურება: *πάθαμε μεγάλο ~* დიდი უბედურება შეგვემთხვა; **4.** ნაკლი, უარყოფითი მხარე: *έχεις πολλά ~ά* ბევრი ნაკლი გაქვს; ◊ *καλού - ~ού ~* ყოველი შემთხვევისთვის; *τα ~ά* განავალი, *μου βγήκε σε ~* ცუდად დამიმთავრდა.

κακόγουστος, -η, -ο უგემოენო, ულაზათო.

κακοήθεια η **1.** ვერაგობა, ცბიერება; **2.** ავთვისებიანობა.

κακοήθης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) **1.** ვერაგი, ცბიერი; **2.** ავთვისებიანი: *~ όγκος* ავთვისებიანი სიმსივნე; **κακοήθως** *επίρρ.* ვერაგულად, ცბიერად.

κακοκαρδίζω (*აόρ. κακοκάρδισα, αόρ. παθ. κακοκαρδίστηκα, μτχ. κακοκαρδισμένος*) *ამეტრ., μετβ.* გულისტკენა, წყენინება.

κακολογώ (ε) (*αόρ. κακολόγησα, αόρ. παθ. κακολογήθηκα, μτχ. κακολογημένος*) *μετβ.* ავად ხსენება, გაკილვა, გაჭორვა.

κακομαθαίνω (*αόρ. κακόμαθα, μτχ. κακομαθημένος*) *αμετβ., μετβ.* **1.** მეცდომით სწავლა, შესწავლა (რაიმესი); **2.** მავნე ჩვევების გამომუშავება (ვინმესთვის); **3.** განებივრება; **4.** მავნე ჩვევების შეძენა; *μτχ.* განებივრებული, გაუზრდელი: *κακομαθημένο παιδί* განებივრებული, გაუზრდელი ბავშვი.

κακομεταχειρίζομαι (*αόρ. παθ. κακομεταχειρίστηκα, μτχ. κακομεταχειρισμένος*) *μετβ., απροθ.* ცუდად მოქცევა, ცუდად მოპყრობა, შევიწროება.

κακομοίρης (*πληθ. -ηδες*), **-α, -ικο** *საუბრ.* **1.** უბედური, უღიმღლო; **2.** საბრალო, საცოდავი, საწყალი; ◊ *γίνεται της κακομοίρας* ისეთი ამბავია, დედა შვილს არ აიყვანს.

κακόμοιρος, -η, -ο 1. უბედური, უღიმღლო; **2.** საბრალო, საწყალი.

κακόπιστος, -η, -ο არასანდო, არაკეთილსინდისიერი.

κακοπληρώνω (*αόρ. κακοπλήρωσα, αόρ. παθ. κακοπληρώθηκα, μτχ. κακοπληρωμένος*) *μετβ.* **1.** შრომის დაბალი ანაზღაურება; **2.** ვალის დაგვიანებით გასტუმრება, ფინანსური ვალდებულებების დაგვიანებით აღსრულება.

κακοποιός, -ός, -ό 1. ავაზაკური, ავკაცური; **2.** (ο) ავაზაკი, ბოროტმოქმედი.

κακοποιώ (ε) (*αόρ. κακοποίησα, αόρ. παθ. κακοποιήθηκα, μτχ. κακοποιημένος*) *μετβ.* **1.** ცემა, ფიზიკური შეუ-

რაცხყოფა, სხეულის დაზიანება; 2. გაუპატიურება; 3. *გადატ.* დამახინჯება, შერყვნა.

κακορίζικος, -η, -ο 1. უბედური, უიღბლო; 2. ჭირვეული, თავნება.

κακός, -ή / -ιά, -ό 1. ცუდი; 2. ამორალური, უზნეო; 3. ავი, ბოროტი; 4. ცუდი, დაბალი: *~ή ποιότητα* დაბალი ხარისხი; ◊ *~ δρόμος* ცუდი გზა (ცხოვრების უზნეო, მცდარი წესი), *~οί τρόποι* ცუდი მანერები, *είμαι στις / έχω τις ~ές μου* ცუდ ხასიათზე ვარ, *~ό μάτι* ავი, შურიანი თვალი; **κακά / κακώς / χείριστα** *επίρρ.* ცუდად, ავად.

κακοσμία η (*πληθ. არ გააჩნია*) სიმყრალე, ცუდი, მყრალი სუნი.

κακούργημα το 1. *ιურ.* სისხლის სამართლის დანაშაული; 2. *გადატ.* დანაშაული.

κακούργος, -α, -ο 1. დანამაულებრიელი; 2. *გადატ.* სასტიკი, დაუნდობელი; 3. (ο) დამნაშავე, ბოროტმოქმედი.

κακουργώ (ε) (*αόρ. κακούργησα*) *αμετβ.* დანაშაულის, ბოროტმოქმედების ჩადენა.

κακοφαίνεται (*αόρ. κακοφάνηκε*) *απρόσ., αποθ.* (+ *προσωπ. αντων. μου, σου, του / της, μας, σας, τους*) შეურაცხყოფა, წყენა, გაბრაზება: *της κακοφάνηκε που δεν την κάλεσαν* ეწყინა, რომ არ დაპატიჟეს.

κακόφημος, -η, -ο სახელგატეხილი, ცუდი რეპუტაციის მქონე.

κακοφορμίζω (*αόρ. κακοφόρμισα*) *αμετβ., μετβ., θηλ.* გაღიზიანება, ანთება, დაჩირქება (გამონაყარის, ჭრილობის, წყლულის).

κακοφτειαγμένος, -η, -ο 1. არაოსტატურად, ცუდად გაკეთებული, წუნიანი (ნივთი); 2. ულამაზო, უშნო სხეულის მქონე (ადამიანი).

κάκτος ο კაქტუსი.

κακώς *επίρρ.* 1. ცუდად; 2. ამაოდ, ფუჭად, ტყუილად, ტყუილუბრალოდ: *~ του απάντησα* სულ ტყუილუბრალოდ ვუპასუხე; 3. არასწორად, მცდარად: *~ έχει δημιουργηθεί αυτή η εντύπωση* ეს შთაბეჭდილება მცდარადაა შექმნილი.

κάκωση η სხეულის დაზიანება.

καλά *επίρρ.* 1. კარგად, სწორად: *να περάσετε ~* კარგ დროსტარებას გისურვებთ; 2. წინადადების დასაწყისში, გაოცების გამომხატველი შორისდებულის მნიშვნელობით: *~, χτες δεν είπες ότι θα ερχόσουν μέχρι τις δώδεκα;* კი მაგრამ, გუშინ არ თქვი, რომ თორმეტ საათამდე მოხვიდოდი? 3. კარგი (რაიმე კითხვაზე ან თხოვნაზე პასუხის გაცემისას): *~, θα έρθω απόψε* - კარგი, დღეს საღამოს მოვალ; ◊ *να είσαι (να'στε) ~* არაფრის, ღმერთმა კარგად გამყოფოს (გამყოფოთ), *πάει ~* კარგად მიდის (საქმე).

καλάθι το 1. კალათა, კალათი, გოდორი; 2. *სპორტ.* კალათი.

κάλαθος ο კალათა, გოდორი.

καλαισθησία η (*πληθ. არ გააჩნია*) კარგი, დახვეწილი გემოვნება.

καλαίσθητος, -η, -ο დახვეწილი გემოვნების მქონე, გემოვნებიანი.

καλαμάκι το (*γεν. არ გააჩნია*) 1. დაბალი, მცირე ზომის ლერწამი; 2. ჩალის ღერი, წველი.

καλαμάρι το ხამანწკა.

καλαμένιος, -α, -ο ლელქამისა, ლერწმისა.

καλάμι το 1. ლელქაში, ლერწამი; 2. ჩალის ღერი, წველი; 3. ანკესის ჯოხი; 4. კოჭი, კოჭა; 5. წვიეის, კანჭის ძვალი.

καλαμιά η 1. ლელქაში, ლერწამი; 2. ლელქაშით, ლერწმით დაფარული ადგილი; 3. ნაწვერალი.

καλαμπόκι το 1. სიმინდი; 2. სიმინდის, მჭადის ფქვილი.

καλαμποκιά η სიმინდი.

καλαμπούρι το (*γεν. არ გააჩნია*) *საუბრ.* ხუმრობა, კალამბური.

καλέμι το 1. საჭრისი (მოქანდაკის, ქვისმთლელის, ხისმთლელის); 2. *მოძვ.* საწერი კალამი.

κάλεσμα το 1. *ხალხ.* მოწვევა, დაპატიჟება; 2. *გადატ.* ძახილი, ყიჟილი, ხმა.

καλεσμένος, -η, -ο მიწვეული, დაპატიჟებული, სტუმარი.

καλημέρα η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. გამარჯობა (მისალმება დილიდან შუადღემდე), *გადატ.* სალამი, მოკითხვა; 2. *επιφών.* გამარჯობა (სიტყვასიტყვით: კარგ დღეს გისურვებ).

καλημερίζω (*αόρ. καλημέρισα, αόρ. παθ. καλημερίστηκα*) *μετβ.* მისალმება (გამარჯობის თქმა).

καληνύχτα η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. ღამე მშვიდობისა (დამშვიდობება გეიან საღამოს, ღამით), *გადატ.* დამშვიდობება; 2. *επιφών.* აბა (მაშინ), კარგად მეყოლე (იმედგაცრუებისა და უიმედობის გამოხატვის დროს).

καληνυχτίζω (*αόρ. καληνύχτισα*) *μετβ.* დამშვიდობება ("ღამე მშვიდობისა"-ს თქმა, სურვილი).

καλησπέρα η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. საღამო მშვიდობისა (მისალმება საღამოს საათებში), *გადატ.* მისალმება; 2. *επιφών.* საღამო მშვიდობისა (მისალმება საღამოს საათებში).

καλησπερίζω (*αόρ. καλησπέρισα*) *μετβ.* მისალმება ("საღამო მშვიდობისა"-ს თქმა, სურვილი).

κάλιο (κάλι) το *ქიმ.* კალიუმი.

καλλιγραφία η (*πληθ. არ გააჩნია*) კალიგრაფია.

καλλιέργεια η 1. დამუშავება (მიწის, ნიადაგის); 2. მოშენება, გაშენება, გახარება, კულტივირება (მცენარეების); *გადატ.* 3. ჩამოყალიბება, განვითარება, გამომუშავება: ~ *της επιστήμης* მეცნიერების განვითარება; 4. განათლება: *είναι άνθρωπος με μεγάλη* ~ დიდად განათლებული ადამიანია; 5. გაძლიერება, გაღვივება: ~ *του μίσους* სიძულვილის გაღვივება.

καλλιεργήσιμος, -η, -ο დასამუშავებლად გამოსადეგი, სახნავი.

καλλιεργητής ο, **-τρια** η გლეხი, მიწათმოქმედი.

καλλιεργώ (ε) (*αόρ. καλλιέργησα, αόρ. παθ. καλλιεργήθηκα, μτχ. καλλιεργημένος*) *μετβ.* 1. დამუშავება (მიწის, ნიადაგის); 2. მოშენება, გაშენება, გახარება, კულტივირება (მცენარეების); *გადატ.* 3. გულმოდგინედ, მონდომებით საქმიანობა; 4. ჩამოყალიბება, განვითარება, გამომუშავება; 5. განათლება: *είναι πολύ καλλιεργημένος άνθρωπος* დიდად განათლებული ადამიანია; 6. გაძლიერება, გაღვივება.

καλλιστεία τα სილამაზის კონკურსი.

κάλλιστος, -η, -ο ძალიან კარგი, საუკეთესო.

καλλιτέχνημα το *პირდ., გადატ.* ხელოვნების ნიმუში, ძეგლი.

καλλιτέχνης ο, **-ιδα** η *პირდ., გადატ.* ხელოვანი, შემოქმედი.

καλλιτεχνία η *პირდ., გადატ.* ხელოვნება, შემოქმედება, ოსტატობა.

καλλιτεχνικός, -ή, -ό 1. ხელოვნებისა, სახელოვნებო, მხატვრული; 2.

ჩინებული, ოსტატური; **καλλιτεχνικά / καλλιτεχνικώς** *επίρρ.* მხატვრულად.

καλλονή η 1. *პირდ., გადატ.* სილამაზე, მშვენიერება; 2. ლამაზმანი, *გადატ.* თოჯინა.

κάλλος το 1. *პირდ., გადატ.* სილამაზე, მშვენიერება; 2. *გადატ.* მომხიბლაობა.

καλλυντικός, -ή, -ό 1. კოსმეტიკური; 2. (τα) კოსმეტიკური საშუალება, კოსმეტიკა.

καλλωπίζω (*აόρ. καλλώπισα, აόρ. παθ. καλλωπίστ(θ)ηκα, μτχ. καλλωπισμένος*) *αμετβ., μετβ.* გალამაზება, მორთვა, მოკაზმვა.

καλλωπισμός ο 1. გალამაზება, მორთვა, შემკობა; 2. მოვლა (სახის, სხეულის); 3. *მუს.* მუსიკალური თემის გამდიღრება.

καλλωπιστικός, -ή -ό კოსმეტიკური, დეკორატიული.

καλμάρω (*αόρ. κάλμαρα / καλμάρισα, μτχ. καλμαρισμένος*) *αμετβ., μετβ., საუბრ., პირდ., გადატ.* დამშვიდება, დაწყნარება, დაამება, გაყუჩება, ჩაცხრობა.

καλντερίμι το *ხალხ.* ქვაფენილი.

καλό το 1. სიკეთე; 2. კარგი, კეთილი საქმე; 3. სიკეთე, კეთილდღეობა; 4. (τα) დადებითი მხარე, უპირატესობა; 5. (τα) სიკეთე, სიმდიდრე, საქონელი; 6. კარგი, ტკბილი, კეთილი სიტყვა; ◊ *με το ~* მშვიდად, წყნარად, *στο ~* სიკეთეს გისურვებ, აბა, კარგად.

καλοαναθρεμμένος, -η, -ο 1. კარგად აღზრდილი, ზრდილობიანი; 2. განებივრებული.

καλόβολος, -η, -ο დამთმობი, დამყოლი, ხათრიანი; **καλόβολα** *επίρρ.* ხათრით, ხათრიანად, მორჩილად.

καλόγερος (καλύγηρος) ο 1. ბერი, მონაზონი, ასკეტი; 2. *გადატ.* ბერბიჭა, ასკეტი; 3. საკიდი, საკიდარი: *κρέμασε το παλτό σου στον ~ο!* შენი პალტო საკიდზე ჩამოკიდე! 4. *θρχ.* ბრაგა, რიფი; 5. ძირმაგარა, ფურუნკული.

καλόγνωμος, -η, -ο დამთმობი, დამყოლი, ხათრიანი, თვინიერი, სათნო; **καλόγνωμα** *επίρρ.* თვინიერად, მორჩილად.

καλόγουστος, -η, -ο გემოვნებიანი.

καλόγρια (καλογριά) η *საუბრ. პირდ., გადატ.* მონაზონი, ასკეტი (ქალი).

καλοδέχομαι (*αόρ. παθ. καλοδέχτ(θ)ηκα, μτχ. καλοδεχούμενος*) *μετβ., αποθ.* კარგად, თბილად, სტუმართმოყვარულად მიღება, გამასპინძლება.

καλοδεχούμενος (καλόδεχτος), -η, -ο სასიხარულო, სასიამოვნო, სასურველი.

καλοήθης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) 1. წესიერი, პატიოსანი, სათნო; 2. *θρχ.* მსუბუქი, კეთილთვისებიანი: *~ όγκος* კეთილთვისებიანი სიმსივნე.

καλοθελητής ο, **-τρια** η *პირდ., გადატ.* კეთილის მსურველი.

καλοθρεμμένος, -η, -ο ნაკვები, ჩასუქებული, ნაპატიები, ნასუქი.

καλοκάγαθος, -η, -ο კეთილი, გულკეთილი.

καλοκαίρι το 1. ზაფხული; 2. *გადატ.* კარგი ამინდი.

καλοκαιρία (καλοκαιριά) η (*πληθ. არ გააჩნია*) *ხალხ.* კარგი, მზიანი და თბილი ამინდი.

καλοκαιρινός, -ή, -ό ზაფხულის, საზაფხულო.

καλόκαρδος, -η, -ο 1. კეთილი, გულკეთილი; 2. გულღია, მხიარული, ხალისიანი; 3. სულგრძელი,

დიდსულოვანი; **καλόκαρδα** *επίρρ.* 1. კეთილად; 2. გულღიად; 3. დიდსულოვნად.

καλοπέραση η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. უზრუნველი, კარგი ცხოვრება; 2. გართობა, ქეიფი, დროსტარება, მოლხენა.

καλοπερνώ (α) (*აόρ.* καλοπέρασα) *αμετβ., საუბრ.* 1. უზრუნველი, კარგი ცხოვრება; 2. გართობა, ქეიფი, დროსტარება, მოლხენა.

καλοπιάνω (*აόρ.* καλόπιασα) *μετβ.* პირფერობა, მლიქვნელობა.

καλοπροαίρετος, -η, -ο კეთილგანწყობილი, კეთილმოსურნე, მოკეთე; **καλοπροαίρετα** *επίρρ.* კეთილგანწყობილად.

καλορίζικος, -η, -ο 1. მშვიდობაში (სურვილი რაიმე ახალი ნივთის შეძენის დროს): *~ο το καινούργιο σας σπίτι!* მშვიდობაში ასალი სახლი! 2. *~α!* ა) ღმერთმა გაბედნიეროთ! (ახალ დაქორწინებული წყვილის მიმართ), ბ) წარმატებას გისურვებთ! (რაიმეს პრეზენტაციის დროს); 3. ბედნიერი, იღბლიანი.

καλοριφέρ το *άκλ.* 1. კალორიფერი, გამათბობელი; 2. ცენტრალური გათბობის ბატარეა, ღუმელი.

κάλος ο 1. კოერი, კორძი, კოჟიჟი, აბედა; 2. *გადატ.* გონებაშეზღუდული ადამიანი.

καλός, -ή, -ό 1. კარგი; *გადატ.* 2. კარგი, ტკბილი, ალერსიანი: *πες του μια ~ή κουβέντα* ერთი ტკბილი სიტყვა უთხარი; 3. კეთილშობილი, არისტოკრატიული, ელიტარული: *~ή κοινωνία* ელიტარული საზოგადოება; 4. გამოსასვლელი, საღღესასწაულო, ოფიციალური (ტანსაცმელი): *έβαλε τα ~ά του ρούχα* კარგად გამოეწყო; 5. კეთილი: *ο ~ πάντα νικάει τον κακό* კეთილი ყოველთვის ამარცხებს ბოროტს; ◊ *~ή χρονιά! / ~ά Χριστούγεννα! / ~ό Πάσχα!* ბედნიერ ახალ წელს / შობას / აღდგომას გისურვებ(თ)! *~ή όρεξη!* შეგარგოს! *~ό ταξίδι!* კეთილ მგზავრობა! *~ό κουράγιο!* ამტანობას, გამძლეობას გისურვებ(თ), *~ή επιτυχία!* წარმატებას გისურვებ(თ)!

καλοσυνάτος, -η, -ο *საუბრ.* 1. კეთილი, დიდსულოვანი; 2. წყნარი, უღრუბლო (ამინდი).

καλοσυνεύω (*აόρ.* καλοσύνεψα) *αμετβ.* გაუმჯობესება, გამოკეთება (ამინდის), ჩაცხრობა (ზღვის ღელვის).

καλοσύνη η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. სიკეთე; 2. (οι) კეთილი საქმეები; ◊ *θα είχατε την ~ να...* გეთაყვა.

καλοτυχίζω (*აόρ.* καλοτύχισα, *μτχ.* καλοτυχισμένος) *μετβ.* 1. ბედნიერების, წარმატების სურვილი (ვინმესთვის); 2. ბედნიერად, იღბლიანად მერაცხვა (ვინმესი).

καλότυχος, -η, -ο ბედნიერი, იღბლიანი.

καλούπι το 1. *პირდ., გადატ.* ყალიბი, მატრიცა, თარგი, შაბლონი, ჩარჩო; 2. ჩონჩხი, კარკასი (მშენებარე შენობის); 3. ფორმა, მოყვანილობა.

καλοφαίνομαι (*აόρ. παθ.* καλοφάνηκα) *αμετβ., απρόθ.* 1. კარგად, ცხადად გამოჩენა; *τριτοπρόσ.* 2. მოწონება, სიამოვნება; 3. კარგი შთაბეჭდილების მოხდენა.

καλοφτιαγμένος, -η, -ο 1. კარგად დამუშავებული, ოსტატურად, გულმოდგინედ გაკეთებული; 2. მოხდენილი, კოხტა (ადამიანი).

καλοψήνω (*აόρ.* καλόψησα, *აόρ. παθ.* καλοψήθηκα, *μτχ.* καλοψημένος) *μετβ.* კარგად შეწვა.

καλόψυχος, -η, -ο გულკეთილი, გულჩვილი; **καλόψυχα** *επίρρ.* გულკეთილად, გულჩვილად.

καλπάζω (*αόρ. κάλπασα*) *αμετβ.* **1.** ოთხით, დაოთხებით ჭენება (ცხენის); **2.** *გადატ.* ელვის სისწრაფით განვითარება, ზრდა, მატება.

καλπασμός ο **1.** ოთხით ჭენება, ნავარდი (ცხენის); **2.** *გადატ.* ელვის სისწრაფით განვითარება, სელა.

κάλπη η **1.** საარჩევნო ურნა; **2.** საარჩევნო უბანი; **3.** *გადატ.* არჩევნები, კენჭისყრის შედეგები; ◊ *ανοίγουν οι ~ες* კენჭისყრა იწყება, *κλείνουν οι ~ες* კენჭისყრა მთავრდება.

κάλπικος, -η, -ο *Ιστορ., გადატ.* ყალბი, ცრუ, ფიქტიური.

κάλτσα η წინდა.

καλτσόν (καλσόν) το *ακλ.* კოლგოტი.

καλύβα η *Ისტორ., გადატ.* ქოხი.

καλυβόσπιτο το ქოხი, ქოხმახი.

κάλυκας ο **1.** *ბოტ.* ჯამი (ყვავილის); **2.** მასრა (ვაზნის, ჭურვის, ყუმბარის); **3.** ლითონის ნებისმიერი მასრა.

κάλυμμα το **1.** გადასაფარებელი, შალითა; **2.** *ეკონ.* ოქროს მარაგი.

καλύπτω (*αόρ. κάλυψα, αόρ. παθ. καλύφτ(θ)ηκα, μτχ. καλυμμένος*) *μετβ.* **1.** დახურვა, დაფარება, დაფარვა: *~ το κεφάλι με το καπέλο* თავზე ქუდს ვიხურავ; *გადატ.* **2.** დაფარვა, მიჩქმალვა: *~ το σκάνδαλο* ვჩქმალავ სკანდალს; **3.** დაკმაყოფილება: *δύσκολα ~ει τις βιοτικές του ανάγκες* გაჭირვებით იკმაყოფილებს თავის სასიცოცხლო მოთხოვნებს; **4.** გადახდა, ანაზღაურება: *η εταιρεία μου ~ει τα έξοδα μετακινήσεως* ჩემი მგზავრობის ხარჯებს კომპანია ფარავს; **5.** გადაფარვა (ზომით, სიღიდით, სიძლიერით): *η φωνή της κάλυψε όλες τις άλλες* მისმა ხმამ ყველა სხვა ხმა გადაფარა; **6.** გაშუქება (სხვადასხვა მნიშვნელობით): *την ομιλία του πρωθυπουργού θα καλύψουν όλα τα κανάλια* პრემიერ-მინისტრის სიტყვას ყველა არხი გააშუქებს; **7.** შევსება (ვაკუუმის, სიცარიელის), დაკავება (სამუშაო ადგილის): *είναι δύσκολο να καλυφθεί το κενό* სიცარიელე ძნელად თუ შეივსება; **8.** *Ιατρ.* დაფარება, დაცვა.

καλυτερεύω (*αόρ. καλυτέρεψα*) *μετβ., αμετβ.* გაუმჯობესება, გამოკეთება.

καλύτερος, -η, -ο უკეთესი, უფრო კარგი; ◊ *προς το ~ο* უკეთესობისკენ; **καλύτερα** *επίρρ.* უკეთ.

κάλυψη η **1.** დახურვა, დაფარება, დაფარვა: *~ δαπέδου με πλακάκια* იატაკის დაფარვა კაფელით; **2.** გადასაფარებელი, შალითა; *გადატ.* **3.** დაფარვა, დამალვა, მიჩქმალვა: *~ της εγκληματικής δράσης (κάποιου)* დანაშაულებრივი საქმიანობის დაფარვა; **4.** *Ιατρ.* დაფარვა, დაცვა; **5.** დაფარვა, დაცვა, ხელის დაფარება: *δίνω ~ (σε κάποιον)* დაეიფარავ, ხელს ვაფარებ (ვინმეს); **6.** დაკმაყოფილება: *~ οικονομικών αναγκών* ეკონომიკური მოთხოვნების დაკმაყოფილება; **7.** გადახდა, ანაზღაურება: *~ της ζημιάς* ზარალის ანაზღაურება; **8.** გაშუქება, განხილვა (ამა თუ იმ საკითხის), საფუძვლიანი მსჯელობა (ამა თუ იმ საკითხზე): *πολύπλευρη ~ ενός θέματος* საკითხის მრავალმხრივი განხილვა; **9.** მანძილის გავლა, დაფარვა.

καλώ (ε) (*αόρ. κάλεσα, αόρ. παθ. κλήθηκα / εκλήθην, μτχ. κληθείς, -είσα, -έν*) *μετβ., αμετβ.* **1.** მიწვევა, დაპატიჟება; **2.** გამოძახება, გაწვევა; **3.** მოწოდება, წაქეზება, გაქეზება: *~*

κάποιον σε διαμαρτυρία პროტესტისაკენ მოუწოდებს (ვინმეს); **4.** გამოძახება, დაძახება: *~ την πυροσβεστική* სახანძროს / გამოეძახებ; **5.** დარეკვა (ტელეფონზე), აკრეფა (ნომრის): *~ κάποιον στο τηλέφωνο* ტელეფონზე ვურეკავ (ვინმეს); **-ούμαι 1.** ვიწოდები, მქვია: *το μέρος αυτό ~είται "Μάνη"* ამ ადგილს ჰქვია "მანი"; **2.** მოწოდებული ვარ, მომიწოდებენ (რომ რაიმე გავაკეთო): *η κυβέρνηση ~είται* მთავრობას მოუწოდებენ.

καλώδιο το კაბელი.

καλώς *επίρρ., მაღალფ.* **1.** კარგად, სწორად; **2.** კარგად, კეთილად; **3.** კარგად, წესრიგში; ◊ *~ ή κακώς* ავად თუ კარგად, მოგვწონს, *έχει ~* კარგი, თანახმა ვარ, გეთანხმები, შევთანხმდით, *~ ήρθες / όρισες (ήρθατε / ορίσατε)* კეთილი იყოს შენი (თქვენი) მოსვლა, *~ σε (σας) βρήκα* კეთილი იყოს შენი (თქვენი) დახვედრა.

καλωσορίζω (*აόր. καλωσόρισα, აόր. παθ. καλωσορίστηκα, μτχ. καλωσορισμένος*) *μετβ.* მისალმება, გულთბილად შეხვედრა, მიგებება, დახვედრა; ◊ *καλωσόρισες / καλωσορίσατε* კეთილი იყოს შენი / თქვენი მობრძანება.

καμάκι το **1.** ბარჯი, ხოჭი; *გადატ.* **2.** ფლირტი, არშიყი; **3.** მექალთანე.

καμακώνω (*აόր. καμάκωσα, აόр. παθ. καμακώθηκα, μτχ. καμακωμένος*) *μετβ., ხალხ.* **1.** ბარჯით დაჭერა (თევზის, ზღვის ცხოველების); **2.** *გადატ.* ფლირტი, არშიყი.

κάμαρα η **1.** ოთახი; **2.** საძინებელი ოთახი.

καμάρα η **1.** *არქიტ.* კამარა, თაღი, აფსიდა; **2.** აფსიდის ფორმის ხიდი.

καμάρι το (*გენ. არ გააჩნია*) *პირდ., გადატ.* სიამაყე.

καμαριέρης ο, **-ιέρα** η კამერდინერი, დამლაგებელი (ძირითადად, სასტუმროებში).

καμαρίνι το **1.** საგრიმიორო; **2.** (τα) კულისები.

καμαρώνω (*აόр. καμάρωσα*) *μετβ., αμετβ.* სიამაყე, თაყვანისცემა.

καμαρωτός, -ή, -ό 1. ამაყი, თავმომწონე; **2.** მორკალული, თაღისებრი; **καμαρωτά** *επίρρ.* ამაყად, თავმომწონედ.

κάμερα η (*გენ. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** კამერა; **2.** ფოტოაპარატი.

καμήλα (γκαμήλα) η **1.** *ზოოლ.* აქლემი; **2.** *გადატ.* ზორბა, ზონზროხა ქალი.

καμηλοπάρδαλη η *ზოოლ.* ჟირაფი.

καμίνι το **1.** ღუმელი, ქურა, ბრძმედი; *გადატ.* **2.** ღუმელი, ცხელი ადგილი; **3.** ცხელი წერტილი (საზოგადოებრივ-პოლიტიკური თვალსაზრისით).

καμουτσίκι (καμ(ι)τσίκι) το შოლტი, მათრახი.

καμουφλάρω (*აόр. καμουφλάρισα, აόр. παθ. καμουφλαρίστηκα, μτχ. καμουφλαρισμένος*) *μετβ., პირდ., გადატ.* შენიღბვა.

καμπάνα η **1.** ზარი; **2.** *გადატ.* სლაქსები (მარველის ტიპი); **3.** *ქარგ.* სასჯელი, ჯარიმა.

καμπαναριό το სამრეკლო.

καμπάνια η (*გენ. πληθ. არ გააჩნია*) კამპანია.

καμπαρτίνα (κυπαρτίνα) η **1.** წყალგაუმტარი ქსოვილი; **2.** ლაბადა.

καμπή η **1.** ღუნი, ნაკეცი, ხვეული, მოსახვევი (ქუჩის, მდინარის); **2.** *გადატ.* მიჯნა, ზღვარი, გარდატეხა, გადამწყვეტი მომენტი.

κάμπια η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) *ბოლ.* მუხლუხი.

καμπίνα η 1. კაბინა (გემზე, თვითმფრინავში); 2. გასახდელი (პლაჟზე, აბანოში).

κάμπος ο ველი, მინდორი.

κάμποσος (καμπόσος), -η, -ο საკმარისი, საკმაო; **κάμποσο** *επίρρ.* საკმაოდ, საკმარისად.

καμπούρα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) 1. *პირდ., გადატ.* კუზი; 2. *გადატ.* ბორცვი.

καμπούρης (*πληθ. -ήδες*), **-α, -ικο** კუზიანი.

καμπουριάζω (*αόρ. καμπούριασα, μτχ. καμπουριασμένος*) *αμετβ. პირდ., გადატ.* მოკუზვა, მოღუნვა, მოხრა (წელში).

κάμπτω (*αόρ. έκαμψα, αόρ. παθ. κάμφθηκα / εκάμφθην, μτχ. καμφθείς. -είσα, -έν / κεκαμμένος*) *μετβ.* 1. *პირდ., გადატ.* მნექა, მოდრეკა, მოღუნვა, მოხრა, მოკაკვა; *გადატ.* 2. დათმობა, უკან დახევა; 3. შერბილება, შესუსტება, დაქვეითება.

καμπύλη η 1. კლაკნილი, მრუდე ხაზი, რკალი; 2. *მათ.* მრუდე ხაზი; 3. სტატისტიკური მაჩვენებელი; 4. (οι) ქალის სხეულის ამობურცული ნაწილები (მკერდი, დუნდულოები).

καμπύλος, -η, -ο მრუდე, უსწორმასწორო, გაღუნული, მოღუნული, მოხრილი, მოკაკული.

καμπυλώνω (*αόρ. καμπύλωσα, αόρ. παθ. καμπυλώθηκα, μτχ. καμπυλωμένος*) *αμετβ., μετβ.* მოხრა, მოღრეცა, მოღუნვა.

καμφορά (κάμφορα / καφουρά) η *χημ.* ქაფური.

κάμψη η *მაღალფ.* 1. *პირდ., გადატ.* მნექა, მოდრეკა, მოღუნვა, დახრა, მოხრა, მოკაკვა; 2. *სპორტ.* აჭიმვები; *გადატ.* 3. შერბილება, შესუსტება, დაქვეითება, დაცემა, დათმობა, უკან დახევა; 4. ხმის ტონალობის შეცვლა.

καν (κάνε) *επίρρ.* 1. არც, არც კი: *δεν ήξερε ~ τα βασικά* ყველაზე მთავარიც კი არ იცოდა; 2. ან..., ან...: *~ έτσι, ~ αλλιώς* ან ასე, ან ისე; 3. და: *στη ζωή συναντάμε ανθρώπους ~ καλούς ~ κακούς* ცხოვრებაში კარგ ადამიანებსაც ვხვდებით და ცუდსაც; 4. თუნდაც, მაინც: *βγάζεις ~ε το καθημερινό σ' αυτή τη δουλειά;* ამ სამსახურში პურის ფულს მაინც თუ მოულობ?

καναδέζικος (καναδικός), -η, -ο კანადური.

Καναδός ο, **-η** η **(Καναδέζος** ο, **-α** η) კანადელი.

κανάλι το 1. ტელე ან რადიო არხი, სადგური; 2. არხი: *τεχνητό ~* ხელოვნური არხი; 3. *გადატ.* არხი, გზა, საშუალება: *μέσα από το ~ του διαλόγου* დიალოგის გზით.

καναπές ο (*πληθ. -έδες*) დივანი, ტახტი.

καναρινί *επίθ., άκλ.* 1. კამკამა, მწვანე ყვითელი (კანარის ჩიტის ფერი); 2. (το) კამკამა, მწვანე ყვითელი, კანარის ჩიტის ფერი.

καναρίνι το კანარის ჩიტი.

κανάτα η სურა, გრაფინი, დოქი, ხელადა, კოკა.

κανατάς ο (*πληθ. -άδες*) მეთუნე.

κανείς (κανένας), καμία (καμιά), κανένα *αντων.* 1. არავინ, არაფერი: *~ δεν με γνωρίζει εδώ* მე აქ არავინ მიცნობს; 2. ერთი, ვინმე, რამე, რომელიმე: *θέλει ~ σας παγωτό;* რომელიმე თქვენგანს ნაყინი უნდა? 3. დაახლოებით, -მდე: *θα ήταν καμιά εικοσαριά νέοι* ოცამდე ახალგაზრდა იქნებოდა; 4. გამოიყენება დაუზუსტებელი, განუსაზღვრელი ქვემდე-

ბარის ნაცვლად (ქართულად ითარგმნება მრავლობითი რიცხვის პირველი პირით): *θα μπορούσε να πει ~ ότι*... მეიძლებოდა გვეთქვა, რომ..., *αν ήθελε ~ να καταλάβει* თუ გესურდა, რომ გაგვეგო.

κάνθαρος ο *βοτ.* 1. ხოჭო; 2. ბღვის კარჩხანა; 3. *αρχαιολ.* კანთაროსი (ანტიკური ჭურჭლის სახეობა).

κανιβαλισμός (καννιβαλισμός) ο 1. კანიბალიზმი, კაციჭამიობა; 2. *გადატ.* სასტიკი მოპყრობა, არაადამიანური საქციელი.

κανίβαλος ο 1. კანიბალი, კაციჭამია; 2. *გადატ.* ველური, უკულტურო ადამიანი.

κάνιστρο το ფართო და დაბალი კალათა.

καννάβι το 1. კანაფი; 2. ქერელი.

κανναβόσχοινο (κανναβόσκοινο) το ქერელის ბაგირი, თოკი.

κανναβούρι το კანაფის თესლი.

καννέλα (κανέλα) η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) 1. დარიჩინის ხე; 2. დარიჩინი.

καννελής (κανελής), -ιά, -ί 1. ყავისფერი, მიხაკისფერი; 2. (το) ყავისფერი.

κάννη η თოფის ლულა.

κανόνας ο 1. სახაზაეი, შიმშა; 2. წესი, კანონი; 3. ნიმუში; ◊ *κατά ~α* წესისამებრ, ჩვეულებრივ.

κανόνι το 1. ზარბაზანი, ქვემეხი; 2. *გადატ.* პროფესიონალი, საქმის კარგი მცოდნე, *ეარგ.* მხეცი.

κανονίζω (*აόр. κανόνισα, აόр. παθ. κανονίστηκα, μτχ. κανονισμένος*) *μετβ.* 1. დარეგულირება, დაკანონება, დადგენა, მოწესრიგება, მოგვარება, დაგეგმვა: ~ *την κυκλοφορία των οχημάτων* მანქანების მოძრაობას ვაწესრიგებ; 2. მომზადება, დარიგის დაჭერა, ორგანიზება: ~ *εκδήλωση* ღონისძიების ორგანიზებას ვახდენ; 3. მოლაპარაკება, მოგვარება, მოწესრიგება: *τα κανόνισαν μεταξύ τους* ერთმანეთში მოილაპარაკეს, შეთანხმდნენ; 4. *ეარგ.* საქმის ჩაწყობა.

κανονικός, -ή, -ό 1. კანონიერი, წესიერი, დადგენილი; 2. *εκκλησ.* წესიერი; 3. მოსალოდნელი, წინასწარ განსაზღვრული: *πρόκειται για ~ή διακοπή ρεύματος* შუქის გამორთვა მოსალოდნელი იყო; 4. ჩვეულებრივი, რიგითი, რეგულარული; 5. *ეკლ.* კანონიკური: ~*ά βιβλία* კანონიკური წიგნები; **κανονικά / κανονικώς** *επίρρ.* 1. ჩვეულებრივ, წესით, რიგით; 2. წესიერად, ნორმალურად.

κανονικότητα η 1. თანმიმდევრულობა, სიმეტრიულობა, რეგულარულობა; 2. კანონიერება, კანონების, წესების დაცვა.

κανονιοφόρος η ქვემეხიანი კატარღა.

κανονισμός ο 1. წესდება, რეგლამენტი; 2. მოგვარება, მოწესრიგება, დარეგულირება, გადაწყვეტა (საკითხის).

καντήλι η *ეკლ.* კანდელი, ლამპარი.

καντίνα η 1. ბუფეტი, სასადილო; 2. მოძრაეი სასადილო, ფურგონი-სასადილო.

κάνω (*აόр. έκανα / έκαμα, აόр. παθ. καμώθηκα, μτχ. καμωμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. გაკეთება, დამზადება: ~ *έπιπλα* ვამზადებ ავეჯს; 2. გაკეთება, შესრულება: ~ *το χρέος μου* ჩემს მოვალეობას ვასრულებ; 3. გაკეთება, მიღწევა: *με τα κλάματα δεν ~εις τίποτα* ტირილით ვერაფერს გახდები (მიაღწევ); 4. გაკეთება, განხორციელება: ~ *έρευνα* კვლევას ვაწარმოებ; 5. გაჩენა (შეილების):

θα ~ει δίδυμα ტყუპებს გააჩენს; **6.** დანიშვნა: *τον έκαναν διευθυντή* იგი დირექტორად დანიშნეს; **7.** *τριτοπρόσ.* უდრის: *ένα και ένα ~ουν δύο* ერთს რომ ერთი მივუმატოთ, უდრის ორს; **8.** მოქცევა: *~ σαν παιδί* ბავშვივით ვიქცევი; **9.** დროის გარკვეული პერიოდის გატარება (სადმე): *έκανε πολλά χρόνια στο Παρίσι* პარიზში დიდხანს დაჰყო; **10.** ღირებულება: *πόσο ~ει;* რა ღირს? **11.** მორგება: *σου ~ει αυτό το πουκάμισο* გერგება ეს პერანგი; **12.** მოხვევა: *~ δεξιά* ვუხვევ მარჯვნივ; **13.** *τριτοπρόσ.* არ შეიძლება, არ ეგების (უარყოფით წინადადებებში): *δεν ~ει να καπνίζεις* მოწევა არ შეიძლება.

καούρα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) წვა, ძმარვა.

κάπα η **1.** ნაბადი, წამოსასხამი; **2.** ტყაპუჭი.

καπάκι το **1.** ხუფი, სახურავი, თაესახურავი, სარქველი; **2.** მკერდის ნაჭერი (ხორცი); **3.** *επίρρ.* მაშინვე, დაუყოვნებლივ.

καπακώνω (*αόρ. καπάκωσα, αόρ. παθ. καπακώθηκα, μτχ. καπακωμένος*) *μετβ.* **1.** ხუფის, თავსახურავის, სარქველის დაფარება; *გაძაგ.* **2.** სხეულით გადაფარება; **3.** მახის დაგება (ვინმესთვის); **4.** დამალვა, დაფარვა, მიჩქმალვა.

κάπελας ο (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) მიკიტანი, ტავერნის მფლობელი.

καπελάς ο (*πληθ. -άδες*) მექუდე (ქუდების მკერავი ან გამყიდველი).

καπέλο το **1.** ქუდი; *გაძაგ.* **2.** საკვამლეს შედა ნაწილი; **3.** მედმეტ ფასად, ფასნამატით, მეტნაფასით გაყიდვა, გადამყიდველობა: *πουλάει φρούτα με ~* ხილს ფასნამატით ყიდის; **4.** ფსონი.

καπελώνω (*αόρ. καπέλωσα, αόρ. παθ. καπελώθηκα, μτχ. καπελωμένος*) *μετβ.* **1.** ქუდის დახურვა (ვინმესთვის); *გაძაგ.* **2.** მედმეტ ფასად, ფასნამატით, გადამყიდველობა.

καπετάνιος ο *მღვ.* გემის კაპიტანი.

καπηλεία η **1.** მეწვრილმანეობა, გადამყიდველობა, სპეკულაცია; **2.** *გაძაგ.* სპეკულაცია, ბოროტად გამოყენება.

καπηλειό το ტავერნა, ღუქანი, სამიკიტნო.

καπίστρι το აღვირი, ლაგამი.

καπιστρώνω (*αόρ. καπίστρωσα, αόρ. παθ. καπιστρώθηκα, μτχ. καπιστρωμένος*) *μετβ.* აღვირის, ლაგამის ამოდება.

κάπνα η (*πληθ. αρ გააჩნია*) ჭვარტლი, მური.

καπνιά η ჭვარტლი, მური.

καπνίζω (*αόρ. κάπνισα, αόρ. παθ. καπνίστηκα, μτχ. καπνισμένος*) *αμετβ., μετβ.* **1.** მოწევა; **2.** გაჭვარტელა, გამურვა; **3.** ბოლში გამოყვანა, შებოლვა, დამაშხვა.

κάπνισμα το (*πληθ. αρ გააჩნια*) **1.** მოწევა; **2.** ბოლვა, ხრჩოლვა, კვამლვა, გაბოლება; **3.** შეხრჩოლება, დახრჩოლება: *~ μελισσιού* ფუტკრის სკის შეხრჩოლება; **4.** ბოლში გამოყვანა, შებოლვა, დამაშხვა.

καπνιστήριο το თამბაქოს მოსაწევი ადგილი, ოთახი.

καπνιστής ο, **-στρια** η მწეველი.

καπνιστός, -ή, -ό ბოლში გამოყვანილი, შებოლილი, დამაშხული.

καπνοβιομηχανία η თამბაქოს მრეწველობა.

καπνοδόχος η კვამლსაღენი, საკვამური.

καπνός ο 1. კვამლი, ბოლი; 2. თამბაქო, თუთუნი; 3. (τα) თამბაქოს პლანტაცია, თამბაქო; ◊ *έγινε ~* გაუჩინარდა, გაქრა.

καπνοσύριγγα η 1. მუნდშტუკი, ჩიბუხი; 2. *მაღალფ.* ჩიბუხი, ყალიონი.

καπό το *άκλ.* მანქანის კაპოტი.

κάποιος, -α, -ο 1. ვინმე, რამე, ვიღაც, რაღაც: *ήρθε ~ και σε ζήτησε* ვიღაც მოვიდა და გიკითხა; 2. გარკვეული, გარკვეული რაოდენობის, ნაწილობრივი: *έχει ~α μόρφωση* გარკვეული განათლება აქვს მიღებული; 3. *πληθ.* ზოგიერთი: *θα καλέσω ~ους από τους φίλους μου* ჩემს ზოგიერთ მეგობარს დავპატიჟებ; ◊ *κατά ~ον τρόπο* გარკვეულწილად.

καπότα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. ნაბადი, წამოსასხამი, ტყაპუჭი; 2. პრეზერვატივი.

κάποτε *επίρρ.* 1. ოდესღაც: *~ έκανα πολλά όνειρα* ოდესღაც ბევრს ვოცნებობდი; 2. ოდესმე: *~ θα σου τα πω όλα* ოდესმე ყველაფერს გეტყვი; 3. ხან–, ხან–: *~ λέει αλήθεια, ~ λέει ψέματα* ხან მართალს ამბობს, ხან – ტყუილს.

κάπου *επίρρ.* 1. სადღაც, სადმე: *~ θέλει να πάει* სადღაც უნდა წასელა; 2. დაახლოებით, -მდე: *η απόσταση είναι ~ 200 χιλιόμετρα* მანძილი დაახლოებით ორასი კილომეტრია; 3. ცოტა არ იყოს, გარკვეულწილად: *~ έχω βαρεθεί* ცოტა არ იყოს, მომბეზრდა.

καπρίτσιο το 1. კაპრიზი, ჟინი, ახირება; 2. *მუს.* კაპრიჩიო.

κάπρος ο *ზოოლ.* გარეული ღორი, ტახი.

κάπως *επίρρ.* 1. როგორმე, როგორღაც, რამენაირად: *~ θα τα βγάλουμε πέρα* როგორმე თავს გავიტანთ; 2. ცოტა, ოდნავ: *σήμερα είναι ~ καλύτερα* დღეს ცოტა უკეთაა.

καραβάνι το *პირდ., გადატ.* ქარავანი.

καράβι το გემი, ხომალდი.

καραβίδα η *ზოოლ.* კრევეტი.

καραγκιόζης ο (*πληθ. -ηδες*) 1. კარაგიოზი (ჩრდილების თეატრის მთავარი გმირი); 2. *გადატ.* კლოუნი, მასხარა, ტაკიმასხარა.

καραγκιοζιλίκι το (*γεν. არ გააჩნია*) 1. უხეში, უხამსი ხუმრობა; 2. (τα) მასხარაობა.

καραδοκώ (ε) (*აბრ. καραδόκησα*) *ამეტყ.* ჩასაფრება, ხელსაყრელი მომენტის მოლოდინი.

καρακάξα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. კაჭკაჭი; 2. *გადატ.* ყბედი, ენაჭარტალა (ქალი).

καραμέλα η 1. კარამელი (კანფეტი); 2. კარამელის სიროფი.

καραμπόλα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. კარამბოლი (ბილიარდში); 2. რამდენიმე მანქანის ურთიერშეჯახება, დაჯახება.

καραντίνα η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. კარანტინი; 2. *გადატ.* საქმეებიდან ჩამოშორება, კარანტინის გამოცხადება.

καράφλα η ნაქუცი, უთმო ადგილი, სამელოტე.

καράφλας ο მელოტი.

καραφλιάζω (*აბრ. καράφλιασα*) *ამეტყ.* 1. ვმელოტდები, თავზე თმა მცვივა; 2. მიკეირს, გაოცებული, განცვიფრებული ვარ; *μετβ.* ვაკვირვებ, ვაოცებ, ვანცვიფრებ.

καραφλός, -ή, -ό მელოტი.

καρβέλι το 1. პური; 2. *გადატ.* პურის ფული, ლუკმაპური.

κάρβουνο το 1. *პირდ., გადატ.* ნახშირი; 2. სახატავი ნახშირი.

καρδαμώνω (*αόρ. καρδάμωσα, μτχ. καρδαμωμένος*) *αμετβ.* ძალებს აღვიდგენ, მოველონიერდები, მოვძლიერდები.

καρδιά η 1. *პირდ., გადატ.* გული; 2. *გადატ.* გული, შუაგული, შუა ნაწილი, ცენტრი: *βρισκόμαστε στην ~ της Αθήνας* ათენის გულში (ცენტრში) ვიმყოფებით; ◊ *~ μου* ჩემო სიყვარულო, *καρδούλα μου!* ჩემო ძვირფასო, ჩემო საყვარელო! *με βαριά ~* გულდამძიმებული, *με ελαφριά ~* სიხარულით, *εκ βάθους καρδίας / από τα βάθη της ~ς μου / μέσα από την ~ μου* მთელი გულით.

καρδιακός, -ή, -ό 1. გულის: *~ό επεισόδιο* გულის შეტევა; 2. ძვირფასი, საყვარელი, გულითადი: *~ φίλος* გულითადი მეგობარი; 3. გულით ავადმყოფი; **καρδιακά / καρδιακώς** *επίρρ.* გულით.

καρδιογράφημα το *მედ.* კარდიოგრამა.

καρδιογράφος ο *მედ.* კარდიოგრაფი.

καρδιοπάθεια η *მედ.* გულის მანკი.

καρδιοπαθής ο/η *მედ.* გულით ავადმყოფი.

καρδιοχτύπι (καρδιοκτύπι) το (*გენ. არ გააჩნია*) *პირდ., გადატ.* გულის ფრიალი, აჩქარებული გულის ცემა, გულის ძგერა.

καρέ το *ახლ.* 1. ოთხკუთხედი, კვადრატი; 2. ოთხი მოთამამე (ბანქოში); 3. დეკოლტე; 4. კარე (ვარცხნილობა).

καρέκλα η 1. სკამი; 2. *გადატ.* სკამი, საავარძელი, თანამდებობა.

καριέρα η (*გენ. ბლთ. არ გააჩნია*) კარიერა, სამსახურებრიეი წინსვლა.

καρίνα (καρένα) η (*გენ. ბლთ. არ გააჩნია*) *მღვ.* კილი, გემის ხერხემალი.

καριόλα η (*გენ. ბლთ. არ გააჩნია*) 1. ძველებური დიდი ხის საწოლი; 2. უზნეო, უწესო, მსუბუქი ყოფაქცევის ქალი, მეძავი.

καρκινικός, -ή, -ό კიბოს.

καρκινογόνος, -ος, -ο კანცეროგენული, სიმსივნის გამომწვევი.

καρκίνος ο 1. *ზოოლ.* კიბორჩხალა; 2. *მედ.* კიბო, სიმსივნე; 3. *გადატ.* განუკურნებელი სენი, საფრთხე, საშიშროება; 4. კირჩხიბის ზოდიაქო.

καρμανιόλα η (*გენ. ბლთ. არ გააჩნია*) 1. გილიოტინა; 2. *გადატ.* გილიოტინა, ანუ ადგილი, სადაც ბევრი საავტომობილო ავარია ხდება.

καρμπόν το *ახლ.* პირგადასაღები ქაღალდი.

καρναβάλι το 1. კარნავალი, მასკარადი; 2. დღესასწაული, რომელიც ყველიერის დროს ტარდება; 3. *გადატ.* მასხარა, კლოუნი.

καρό το *ახლ.* 1. ოთხკუთხედი, კვადრატი; 2. უჯრული, კუბოკრული, დაჭადრაკებული; 3. აგური (ბანქოში).

καρότο το *იხ.* **καρώτο**.

καρότσα η (*გენ. ბლთ. არ გააჩნია*) *საუბრ.* 1. ეკიპაჟი, ეტლი; 2. ძარა (სატვირთო მანქანის); 3. მანქანის სალონი.

καροτσάκι το (*გენ. არ გააჩნია*) 1. პატარა საბიდაჟი, ურიკა; 2. ეტლი (საბავშვო), სავარძელი (ინვალიდის).

καρότσι το 1. საბიდაჟი, ურიკა; 2. ეტლი (საბავშვო, ინვალიდის).

καρούλι το 1. მასრა, კოჭი, კოჭა; 2. *ტექ.* სახსარი, გორგოლაჭი, პატარა ბორბალი.

καρούμπαλο το *საუბრ.* კოპი.

καρπερός, -ή, -ό *პირდ., გადატ.* ნაყოფიერი, მოსავლიანი, პროდუქტიული.

καρπίζω (*αόρ. κάρπισα, μτχ. καρπισμένος*) *αμετβ.* ნაყოფის გამოღება, მოსხმა, მოცემა, მსხმოიარობა.

καρπός ο **1.** ნაყოფი, ხილი; **2.** მარცვალი (მარცვლოვანი მცენარეების); *გადატ.* **3.** ნაყოფი, ნაშიერი; **4.** ნაყოფი, შედეგი, რეზულტატი; **5.** *ანატ.* მაჯა; ◊ ***απαγορευμένος*** ~ აკრძალული ხილი, ***ξηρός*** ~ ჩირი.

καρπούζι το საზამთრო (კენკრა).

καρποφόρος, -α, -ο **1.** ნაყოფიერი, მოსაელიანი, პროდუქტიული; **2.** *გადატ.* ნაყოფიერი, შედეგიანი, პროდუქტიული.

καρποφορώ (ε) (*αόρ. καρποφόρησα*) *αμετβ.* **1.** ნაყოფის გამოღება, მოსხმა; **2.** *გადატ.* ნაყოფის გამოღება, შედეგის მოტანა.

κάρρο (κάρο) το **1.** საბიდავი, ურიკა; **2.** ერთი ურიკა, ერთი ურიკის მოცულობის; *გადატ.* **3.** უამრავი; **4.** ასაკის გამო დაინვალიდებული, დაჩაჩანაკებული ადამიანი; **5.** ძველმანი, დანჯღრეული მანქანა.

κάρτα η **1.** ბარათი; **2.** სავიზიტო ბარათი; ◊ ***πιστωτική*** ~ საკრედიტო ბარათი.

καρτέλα η კატალოგის, საკატალოგე, სააღრიცხეო ბარათი.

καρτερία η (*πληθ. არ გააჩნია*) მოთმინება, გამძლეობა.

καρτερικός, -ή, -ό მომთმენი, ამტანი, გამძლე; **καρτερικά / καρτερικώς** *επίρρ.* მოთმინებით.

καρτερώ (ε/α) *μετβ., αμετβ.* **1.** მოთმინებით მოლოდინი; **2.** მოთმინება, ამტანობა, გამძლეობა.

καρτοτηλέφωνο το ტელეფონი, რომლიდანაც სპეციალური საგელეფონო ბარათებით ირეკება.

καρτ-ποστάλ η *άκλ.* საფოსტო ბარათი.

καρύδα η **1.** დიდი ზომის კაკალი, ნიგოზი; **2.** ქოქოსის კაკალი.

καρυδέλαιο (καρυδόλαδο) το ნიგოზის, კაკლის ზეთი.

καρύδι το **1.** ნიგოზი, კაკალი; **2.** ხვანჩი, ხორხის მაღლობი; **3.** (τα) სათესლე ჯირკვლები.

καρυδιά η **1.** კაკლის ხე; **2.** კაკლის ხის.

καρύκευμα το სანელებელი, საკაზმი.

καριόφυλλο το მიხაკი.

καρφί το **1.** ლურსმანი; *გადატ.* **2.** დამსმენი, ენატანია, მაბეზღარა.

καρφίτσα η **1.** ქინძისთავი, ბროში, გულსაბნევი; **2.** თმის სამაგრი, სარჭი, თმის ჩხირი.

καρφιτσώνω (*αόρ. καρφίτσωσα, αόρ. παθ. καρφιτσώθηκα, μτχ. καρφιτσωμένος*) *μετβ.* **1.** დამაგრება, მიმაგრება; **2.** ჩხვლეტა, გაჩხვლეტა.

καρφώνω (*αόρ. κάρφωσα, αόρ. παθ. καρφώθηκα, μτχ. καρφωμένος*) *μετβ.* **1.** მილურსმვა, მიჭედება, ჩაჭედება, შერჭობა, ჩარჭობა; *გადატ.* **2.** დარტყმა, ჩარტყმა, ჩაცემა; **3.** შეჩერება, გაჩერება, მიჯაჭვა; **4.** ენატანიობა, დასმენა, დაბეზღება; **5.** *სპორტ.* ბურთის უეცარი და ძლიერი დარტყმა.

καρχαρίας ο **1.** *ზოოლ.* ზვიგენი; **2.** *გადატ.* მომხვეჭელი, მიმტაცებელი ადამიანი.

καρωτίδα η *ანატ.* საძილე არტერია.

καρώτο (καρότο) το სტაფილო.

κάσα η **1.** ხის, ლითონის ყუთი, ზანდუკი, სკივრი; **2.** რკინის სეიფი; **3.** სალარო; **4.** კუბო; **5.** კარ-ფანჯრის ჩარჩო; **6.** საამწყობო კასა (პოლიგრაფიაში); **7.** სალარო (აზარტულ თამაშებში).

κασέλα η ზანდუკი, სკივრი.

κασέτα η კასეტა.

κασετίνα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** ყუთი, კოლოფი, ზარდახშა; **2.** სასკოლო პენალი, საკალმე.

κασετόφωνο το მაგნიტოფონი.

κάσκα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) ჩაჩქანი, ჩაფხუტი, მუზარადი.

κασκέτο το კეპი, ქუდი.

κασκόλ το *άκλ.* კაშნე, ყელსახვევი, შარფი.

κασμάς (καζμάς / γκασμάς) ο წერაქვი, წალკატი.

κασμίρι το ქიმმირი (ქსოვილი).

κασόνι το ხის, ფიცრის ყუთი, ზანდუკი, სკივრი.

κασσίτερος ο *ქიმ.* კალა.

καστανάς ο (*πληθ. -άδες*) წაბლის გამყიდველი.

καστανιά η წაბლის ხე, წაბლის ხის მასალა.

κάστανο το წაბლი.

καστανομάλλης (*πληθ. -ηδες*), **-α, -ικο** წაბლისფერთმიანი.

καστανόξανθος, -η, -ο 1. ღია წაბლისფერი; **2.** ღიაწაბლისფერთმიანი.

καστανός, -ή, -ό 1. წაბლისფერი; **2.** წაბლისფერთმიანი.

κάστορας ο *ზოოლ.* თახვი.

καστόρι το **1.** თახვის ბეწვი; **2.** ზამშის, ნაგის.

κάστρο το **1.** ციხის, ქალაქის გალავანი; **2.** ციხე, ციხესიმაგრე; **3.** *გადატ.* ბურჯი, საყრდენი, გარანტი.

κατά (κατ', καθ') *πρόθ.* (+ *αιτ.*) **1.** -კენ, -ში: *κίνησαν ~ τον βορρά* ჩრდილოეთისკენ დაიძრნენ; **2.** დროს, მანძილზე, განმავლობაში: *~ τη διάρκεια της συναυλίας* კონცერტის მსვლელობის დროს; **3.** -თან, -თეის, დაახლოებით (დროსთან, მანძილთან დაკავშირებით): *~ τις πέντε* ხუთი საათისთვის; **4.** მიხედვით, -ით, -ად: *τους χώρισαν ~ ομάδες* ჯგუფებად დაყვეს; **5.** -ით (შედარების დროს): *είσαι ~ πέντε πόντους ψηλότερος* ხუთი სანტიმეტრით უფრო მაღალი ხარ; (+ *γεν.*) **6.** წინააღმდეგ: *~ του εχθρού* მტრის წინააღმდეგ; ◊ *~ σύμπτωση* დამთხვევის შედეგად, *κατ' επανάληψη* მუდმივად, *~ τύχη* შემთხვევით, *~ λάθος* შეცდომით, *~ τη γνώμη μου* ჩემი აზრით, *το ~ δύναμιν* შეძლებისდაგვარად.

καταβάλλω (*αόρ. κατέβαλα, αόρ. παθ. καταβλήθηκα, μτχ. καταβαλμένος / καταβεβλημένος*) *μετβ.* **1.** დამარცხება, დაძლევა, მორევა, ჯობნა; **2.** ძალ-ღონის გამოცლა, გამოლევა, გამოფიტვა; **3.** *μτχ.* დასუსტებული, გამოფიტული; **4.** გადახდა (თანხის).

κατάβαση η **1.** ჩამოსვლა, დაშვება; **2.** თაქვე, დაღმართი, თაღდაღმართი; **3.** *θγλ.* დიმინოენდო (ხმის დადაბლება).

καταβολή η **1.** მოხმარება, გამოყენება (ძალის, ენერგიის); **2.** დასუსტება, ძალ-ღონის გამოცლა, გამოლევა, გამოფიტვა; **3.** გადახდა (თანხის).

καταβρέχω (*αόρ. κατάβρεξα, αόρ. παθ. καταβρέχτηκα, μτχ. καταβρεγμένος*) *μετβ.* გადასხმა (წყლის), მორწყვა, დანამვა, დასველება, გაწუწვა.

καταβροχθίζω (*αόρ. καταβρόχθισα, αόρ. παθ. καταβροχθίστηκα, μτχ. καταβροχθισμένος*) *μετβ.* **1.** შთანთქმა, დანთქმა, შესანსლა, ხარბად ჭამა; *გადატ.* **2.** დახარჯვა, დაფანტვა, დანიაღება; **3.** მოსპობა, განადგურება.

καταγγελία η *ιατρ.* **1.** ჩივილი, საჩივარი, სარჩელი (სასამართლოში); **2.** დენონსაცია, დენონსირების მოხდენა.

καταγγέλλω (*αόρ. κατάγγειλα / κατήγγειλα, αόρ. παθ. καταγγέλθηκα, μτχ. καταγγελμένος*) *μετβ.* **1.** ჩიეილი, საჩივრის შეტანა, სარჩელის აღძერა (სასამართლოში); **2.** დასმენა, შეტყობინებ; **3.** *იურ.* დენონსაცია, დენონსირების მოხდენა.

καταγίνομαι (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ., αποθ.* **1.** თავგამოდებით მუშაობა, თავის გადადება (რაიმე საქმისთვის); **2.** საქმიანობა.

κάταγμα το *მედ.* მოტეხილობა.

κατάγομαι (*მხολοდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ., αποθ.* წარმოშობა, წარმომაელობა: *~εται από φτωχή οικογένεια* წარმოშობით ღარიბი ოჯახიდანაა.

καταγραφή η **1.** რეგისტრაცია, აღწერა, აღნუსხვა, დაფიქსირება; **2.** ჩაწერა; **3.** *გადატ.* აღბეჭდვა.

καταγράφω (*αόρ. κατέγραψα, αόρ. παθ. καταγράφηκα / κατεγράφην, μτχ. καταγραμμένος / καταγεγραμμένος*) *μετβ.* **1.** რეგისტრაცია, აღწერა, აღნუსხვა, დაფიქსირება; **2.** ჩაწერა; **3.** *გადატ.* აღბეჭდვა (მეხსიერებაში).

καταγωγή η (*πληθ. არ χρησιμ.*) გვარი, მოდგმა, წარმომაელობა: *αριστοκρατική ~* არისტოკრატული მოდგმა, *ελληνική ~* ბერძნული წარმომაელობა.

καταγώγιο το გარყვნილთა, ავაზაკთა ბუდე, ბუნაგი.

καταδέχομαι (*αόρ. καταδέχτηκα*) *μετβ., αποθ.* **1.** შეწყნარება, შეწყალება; **2.** საჭიროდ, ღირსად მიჩნევა, ჩათელა.

καταδίδω (*αόρ. κατέδωσα*) *μετβ.* ბეზღება, მაბეზღარობა, დასმენა, დაბეზღება.

καταδικάζω (*αόρ. καταδίκασα, αόρ. παθ. καταδικάστηκα, μτχ. καταδικασμένος*) *μετβ.* **1.** *იურ.* მსჯავრის დადება, მისჯა, განაჩენის გამოტანა; **2.** გამტყუნება, გაკიცხვა, განსჯა; **3.** *გადატ.* განწირვა.

καταδίκη η **1.** *იურ.* განაჩენი; *გადატ.* **2.** ტანჯვა, წამება, წვალება; **3.** სასტიკი გაკიცხვა, გამტყუნება.

κατάδικος ο/η *იურ.* მსჯავრდებული, მისჯილი.

καταδιωκτικός, -ή, -ό (καταδιωχτικός) **1.** მდევარი, დამსჯელი; **2.** (το) გამანადგურებელი თვითმფრინავი.

καταδιώκω (*αόρ. καταδίωξα, αόρ. παθ. καταδιώχτ(θ)ηκα, μτχ. καταδιωγμένος*) *μετβ.* **1.** დევნა, დადევნება, გამოდევნება, გამოდგომა, გამოკიდება; **2.** *გადატ.* დევნა, წამება, წვალება.

καταδίωξη η **1.** დევნა, დადევნება, გამოდევნება, გამოდგომა, გამოკიდება; **2.** *გადატ.* დევნა, შევიწროება; **3.** *იურ.* სისხლის სამართლებრივი დევნა.

κατάδοση η დასმენა, გაცემა, სათანადო ორგანოებისთვის გადაცემა (დამნაშავის).

καταδότης ο, **-τρια (-τρα)** η გამცემი, დამსმენი, დამბეზღებელი.

καταδρομέας ο *სამხ.* სადესანტო საიერიშო, სადივერსიო ქვედანაყოფის ჯარისკაცი.

καταδρομή η **1.** *სამხ.* რეიდი, თავდასხმა, იერიში; **2.** *გადატ.* შეტევა, კვეთება, დარტყმა.

καταδυνάστευση η ტირანია, ჩაგვრა, შევიწროება.

καταδυναστεύω (*αόρ. καταδυνάστευσ(ψ)α, αόρ. παθ. καταδυναστεύτηκα, μτχ. καταδυναστευμένος*) *μετβ.* ტირანია, ჩაგვრა, შევიწროება.

καταδύομαι (*αόρ. καταδύθηκα*) *μετβ., αποθ.* ჩაყვინთვა, ფსკერზე დაშეება.

κατάδυση η 1. ჩაყვინთვა, ფსკერზე დამვება; 2. *სპორტ.* ყვინთვა; 3. ყვინთვა, ყურყუმელაობა.

καταδύτης ο, **-τρια** η მყვინთავი.

καταζητώ (ε) (*აόρ. καταζήτησα, აόρ. παθ. καταζητήθηκα, μτχ. καταζητούμενος*) *μετβ.* 1. ძებნა (შინაგან საქმეთა ორგანოების მიერ); 2. *μτχ.* ძებნილი.

κατάθεση η 1. მიტანა, დადება, მოთავსება; 2. თანხის შეტანა ბანკში ან რომელიმე საკრედიტო დაწესებულებაში, ანაბარი, დეპოზიტი; 3. *იურ.* მოწმის ჩვენება; 4. წინადადების, კანონპროექტის შეტანა განსახილველად ან კენჭის საყრელად.

καταθέτης ο, **-τρια** η *ბანკ.* მეანაბრე, დეპონენტი.

καταθέτω (*აόρ. κατέθεσα, აόρ. παθ. κατατέθηκα / κατετέθην, μτχ. κατατεθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* 1. მიტანა, დადება, მოთავსება; 2. თანხის შეტანა ბანკში ან რომელიმე საკრედიტო დაწესებულებაში; 3. *იურ.* ჩვენების მიცემა; 4. წინადადების, კანონპროექტის შეტანა განსახილველად ან კენჭის საყრელად.

κατάθλιψη η 1. დარდი, ნაღველი, კაშანი; 2. *მედ.* დეპრესია.

καταιγίδα η 1. თავსხმა, კოკისპირული წვიმა, თქეში, გრიგალი ქარიშხლითა და ჭექა-ქუხილით; 2. *გადატ.* მღელვარება, ენებათა ღელვა.

κατακάθι το 1. ნალექი, დანალექი; 2. *გადატ.* გარეწარი, ნაძირალა.

κατακάθομαι (κατακάθημαι / κατακαθίζω) (*αόρ. κατακάθισα*) *αμετβ., απαρχ.* 1. დაწდომა, დალექვა, დაწმენდა; 2. *გეოლ.* ჩამოწოლა, დაწევა, ჩაწევა (მიწის); 3. *გადატ.* დამშვიდება, დაწყნარება.

κατάκαρδα *επίρρ.* გულის სიღრმეში, მთელი გულით.

κατακερματίζω (*αόρ. κατακερμάτισα, αόρ. παθ. κατακερματίστηκα, μτχ. κατακερματισμένος*) *μετβ., πληρ., γαδατ.* დამსხვრევა, დაშლა, დანაწევრება, დანაწილება, დაქუცმაცება.

κατακερματισμός ο *πληρ., γαδατ.* დამსხვრევა, დაშლა, დანაწევრება, დანაწილება, დაქუცმაცება, დაქსაქსვა.

κατακίτρινος, -η, -ο 1. ხასხასა, მშახე ყვითელი; 2. ფერმკრთალი, ფერმიხდილი, ფერწასული, გაფითრებული.

κατακλύζω (*αόρ. κατέκλυσα, αόρ. παθ. κατακλύστ(θ)ηκα, μτχ. κατακλυσμένος*) *μετβ.* 1. წყლის მოდგომა, წყლით დაფარვა, დატბორვა; 2. *გადატ.* გავსება, ავსება, მოზღვავება.

κατακλυσμός ο 1. წყლის მოდგომა, წყლით დაფარვა, დატბორვა, წარღვნა; *გადატ.* 2. კოკისპირული წვიმა, თავსხმა, თქეში, დელგმა, წარღვნა; 3. გრიგალი, კორიანტელი, მოზღვავება, სიჭარბე: ~ *καταγγελιών* საჩიერების კორიანტელი.

κατακόκκινος, -η, -ο 1. ხასხასა წითელი, მეწამული; 2. ერთიანად წითელი, გაწითლებული, შეწითლებული (სირცხვილისგან, უხერხულობისგან).

κατακόμβη η 1. კატაკომბა; 2. *გადατ.* ბნელი, მიწური და გასაიდუმლოებული ადგილი.

κατάκοπος, -η, -ο გადაღლილი, გადაქანცული.

κατακόρυφος, -η, -ο 1. ვერტიკალური, პერპენდიკულარული; 2. (η) ვერტიკალი, პერპენდიკულარი; 3. (το) მწვერვალი, უმაღლესი წერტილი, კულმინაცია, ზენიტი; 4. *გადატ* უეცარი, მკვეთრი

κατακραυγή η ძლიერი აღშფოთება, პროტესტი.

κατακρίνω (*აόρ. κατέκρινα, აόρ. παθ. κατακρίθηκα*) *μετβ.* გაკრიტიკება, გაკიცხვა.

κατάκριση η გაკრიტიკება, გაკიცხვა.

κατάκτηση (κατάχτηση) η 1. *ჰორდ., გადატ.* დაპყრობა, ათვისება (ტერიტორიის); 2. მოპოვება (ძალაუფლების); 3. *გადატ.* მოსაპოვარი, მიღწევა; 4. (οι) დაპყრობილი ტერიტორიები, კოლონიები.

κατακτητής ο, -τρια η (καταχτητής ο) 1. დამპყრობელი; 2. *გადატ.* გულების დამპყრობი.

κατακτώ (καταχτώ) (α) (*αόρ. κατέκτησα, αόρ. παθ. κατακτήθηκα, μτχ. κατακτημένος*) *μετβ.* 1. მოპოვება; 2. დაპყრობა; 3. *გადატ.* სიმპათიის დამსახურება, მოხიბლა.

κατακυρώνω (*αόρ. κατακύρωσα, αόρ. παθ. κατακυρώθηκα, μτχ. κατακυρωμένος*) *μετβ.* 1. *ιურ.* დამტკიცება, სანქციონირება; 2. მისჯა (სასამართლო წესით), მიკუთვნება, მინიჭება (აუქციონზე).

κατακύρωση η 1. *ιურ.* დამტკიცება, სანქციონირება; 2. მისჯა (სასამართლო წესით), მიკუთვნება, მინიჭება (აუქციონზე).

καταλαβαίνω (*αόρ. κατάλαβα*) *μετβ.* 1. გაგება, ჩაწვდომა; 2. (+ *από*) ცოდნა, აზრზე ყოფნა: *δεν ~ει από μουσική* მუსიკის აზრზე არ არის, მუსიკა არ ესმის.

καταλαμβάνω (*αόρ. κατέλαβα, αόρ. παθ. καταλήφθηκα / κατελήφθην, μτχ. καταληφθείς, -είσα, -έν/κατειλημμένος*) *μετβ., ბაღალტ.* 1. დაპყრობა (ქვეყნის), შეპყრობა (ვინმეს); 2. დაკავება (ადგილის); 3. (+ *να*) მოულოდნელად წასწრება, ანაზდად თავს წადგომა.

κατάλευκος, -η, -ο ძალიან თეთრი, თოვლივით თეთრი, ქათქათა.

κατωλίγω (*αόρ. κατά(έ)λιξα*) *αμετβ.* 1. დაბოლოება, დამთავრება, დასრულება: *ο δρόμος ~ει στη μεγάλη πλατεία* გზა დიდ მოედანთან მთავრდება; 2. დასკვნა, შედეგის მიღება: *δεν ξέρω ποϋ θα καταλήξει η υπόθεση* არ ვიცი, რით დამთავრდება ეს საქმე; 3. *გადატ.* დამთავრება, ბოლოს ქონა (ადამიანზე): *θα καταλήξει στη φυλακή* მისი ბოლო ციხე იქნება.

κατάληξη η 1. ბოლო, დაბოლოება; 2. შედეგი; 3. *გრამ.* დაბოლოება.

καταληπτός, -ή, -ό გასაგები.

κατάληψη η 1. მიტაცება, დაპყრობა, შეპყრობა, ხელში ჩაგდება; 2. დაკავება (შენობის), შეჭრა (შენობაში).

κατάλληλος, -η, -ο შესაბამისი, შესაფერისი, მართებული; **καταλλήλως** *επίρρ.* შესაბამისად, შესაფერისად, მართებულად.

καταλληλότητα η შესაბამისობა, შესაფერისობა, მართებულობა.

καταλογίζω (*αόρ. καταλόγισα, αόρ. παθ. καταλογίσθ(τ)ηκα, μτχ. καταλογισμένος*) *μετβ.* (+*σε* / +*γεν.*) პასუხისმგებლობის სხვისთვის დაკისრება, დანაშაულის სხვისთვის გადაბრალება.

καταλογισμός ο პასუხისმგებლობის სხვისთვის დაკისრება, დანაშაულის სხვისთვის გადაბრალება.

κατάλογος ο 1. კატალოგი; 2. სია; 3. მენიუ.

κατάλοιπος, -η, -ο 1. დარჩენილი; 2. (το) ნარჩენი.

κατάλυμα το ღამის გასათევი ადგილი, დროებითი თავშესაფარი.

κατάλυση η 1. შეწყვეტა, ლიკვიდირება, გაუქმება; 2. *სამხ.* ღამის სათ-

ევად დაღუმა; **3.** *ქიმ.* კატალიზი; **4.** *ქსლ.* რაიმე საკვების დამეება მარხვის დროს.

καταλύτης ο *ქიმ., გადაგ.* კატალიზატორი.

καταλυτικός, -ή, -ό 1. გამანადგურებელი, დამამხობელი; **2.** კატალიზატორის მქონე (მანქანებზე).

καταλύω (*აόρ. κατέλυσα, აόρ. παθ. καταλύθηκα/κατελύθην, μτχ. καταλυμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** შეწყვეტა, გაუქმება, ლიკვიდირება; **2.** მარხვის დარღვევა.

κατάμαυρος, -η, -ο 1. სულ მთლად შავი, ღამესავით შავი, შაგზე შავი; **2.** მზით გარუჯული, გამავებული.

καταμερίζω (*აόρ. καταμέρισα, აόρ. παθ. καταμερίστ(θ)ηκα, μτχ. καταμερισμένος*) *μετβ.* დანაწილება, განაწილება.

καταμερισμός ο დანაწილება, განაწილება.

καταμεσής *επίρρ.* (+ *γεν.*) ზუსტად ცენტრში, ზუსტად შუაში.

κατάμεστος, -η, -ο პირთამდე სავსე, ბოლომდე გავსებული.

καταμέτρηση η **1.** (ზუსტად) დათვლა; **2.** (ზუსტად) გაზომვა.

καταμετρώ (α / ε) (*αόρ. καταμέτρησα, αόρ. παθ. καταμετρήθηκα, μτχ. καταμετρημένος*) *μετβ.* **1.** ძუსტად, სათითაოდ დათვლა; **2.** ინკასაცია (წყლის, ელექტროენერგიის, გაზის მაჩვენებლების).

κατάμουτρα *επίρρ., λαϊκ.* პირდაპირ სახეში, პირდაპირ ცხვირწინ.

καταναγκάζω (*αόρ. κατανάγκασα, αόρ. παθ. καταναγκάστηκα, μτχ. καταναγκασμένος*) *μετβ.* იძულება.

καταναγκασμός ο იძულება, ძალადობა.

καταναγκαστικός, -ή, -ό იძულებითი; **καταναγκαστικά/καταναγκαστικώς** *επίρρ.* იძულებით.

καταναλώνω (καταναλίσκω) (*αόρ. κατανάλωσα, αόρ. παθ. καταναλώθηκα, μτχ. καταναλωμένος*) *μετβ.* მოხმარება, ხარჯვა, გამოყენება, ათვისება.

κατανάλωση η **1.** მოხმარება, ხარჯვა, გამოყენება; **2.** ხარჯი; **3.** *ეკონ.* მოხმარება.

καταναλωτής ο **-τρια** η მომხმარებელი.

καταναλωτικός, -ή, -ό სამომხმარებლო, მოხმარებასთან დაკავშირებული.

κατανέμω (*αόρ. κατένειμα, αόρ. παθ. κατανεμήθηκα, μτχ. κατανεμημένος*) *μετβ.* განაწილება, გაყოფა.

κατανικώ (α) (*αόρ. κατανίκησα, αόρ. παθ. κατανικήθηκα, μτχ. κατανικημένος*) *μετβ.* **1.** სრული გამარჯვების მოპოვება, ვისიმე განადგურება, დამარცხება; **2.** *გადაგ.* დაძლევა.

κατανόηση η **1.** გაგება, აღქმა: *έχω τέλεια ~ του προβλήματος* პრობლემა ჩემთვის ბოლომდე გასაგებია; **2.** გაგება, თანადგომა: *δείξε ~ σε παρακαλώ* გამიგე, გეთაყვა.

κατανοητός, -ή, -ό გასაგები.

κατανομή η **1.** განაწილება, გაყოფა, დანაწილება; **2.** არჩევნების მედეგად ადგილების განაწილება.

κατανοώ (ε) (*αόρ. κατανόησα, αόρ. παθ. κατανοήθηκα*) *μετβ.* გაგება.

καταντώ (α) (*αόρ. κατά(ή)ντησα*) *μετβ., αμετβ.* დამეება, რაღაც დონემდე მისელა.

κατάνυξη η ღვთისმოსაობა, ღვთისმოშიშობა.

καταπακτή η ლიუკი (გემზე).

καταπατητής ο მიწის მიმტაცებელი, მიმსაკუთრებელი.

καταπατώ (ε) (*აόρ. καταπάτησα, აόρ. παθ. καταπατήθηκα, μτχ. καταπατημένος*) *μετβ.* **1.** მიწის მისაკუთრება, მიტაცება; **2.** დარღვევა (უიცის, კანონის და სხვ.).

κατάπαυση η შეწყვეტა, შეჩერება.

καταπιάνομαι (*აόρ. καταπιάστηκα*) *μετβ., αποθ.* (+*με*) დაკავებული ყოფნა (რაიმეთი), რაიმეს დაწყება, წამოწყება.

καταπιέζω (*აόρ. καταπίεσα, αόρ. παθ. καταπιέστ(θ)ηκα, μτχ. καταπιεσμένος*) *μετβ., λόγ., გადატ.* შევიწროება, ჩაგვრა, ჩახშობა (გრძნობებზე), შებღუდვა, ბეწოლა.

καταπίεση η შეიწროება, ჩაგვრა, შებღუდვა, ბეწოლა.

καταπιεστής ο მჩაგვრელი, შემავიწროებელი, დამპყრობელი.

καταπιεστικός, -ή, -ό შემავიწროებელი, მჩაგვრელი, მტანჯველი.

καταπίνω (*აόρ. κατάπια, μτχ. καταπιωμένος*) *μετβ., αμετβ., λόγ., გადატ.* გადაყლაპვა, შთანთქმა: *δεν μπορώ να ~ αυτό το φάρμακο* არ შემიძლია გადავყლაპო ეს წამალი, *τους κατάπιαν τα κύματα* ისინი ტალღებმა შთანთქეს.

καταπλακώνω (*აόρ. καταπλάκωσα, αόρ. παθ. καταπλακώθηκα, μτχ. καταπλακωμένος*) *μετβ.* გაჭყლეტა, მიჭყლეტა.

κατάπλασμα το კომპრესი, ცხელი საფენი.

καταπληκτικός, -ή, -ό განსაცვიფრებელი, გასაოცარი.

κατάπληκτος, -η, -ο განცვიფრებული, გაოცებული.

κατάπληξη η განცვიფრება, გაოცება.

καταπλήσσω (καταπλήττω) (*αόρ. κατέπληξα, αόρ. παθ. κατεπλάγην*) *μετβ.* განცვიფრება, გაოცება.

καταπνίγω (*αόρ. κατέπνιξα, αόρ. παθ. καταπνίγηκα / κατεπνίγην, μτχ. καταπνιγείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* **1.** დახრჩობა (ვინმესი); **2.** *გადატ.* დახშობა, ჩახშობა.

καταπολέμηση η ბრძოლა (რაღაცის წინააღმდეგ).

καταπολεμώ (α / ε) (*αόρ. καταπολέμησα, αόρ. παθ. καταπολεμήθηκα*) *μετβ.* ბრძოლა (რაღაცის წინააღმდეგ).

καταπόνηση η მოქანცვა, დაქანცვა, დაუძლურება.

καταπονώ (ε) (*αόρ. καταπόνησα, αόρ. παθ. καταπονήθηκα, μτχ. καταπονημένος*) *μετβ.* მოქანცვა, დაქანცვა, დაუძლურება.

καταπραϋντικός, -ή, -ό დამაწყნარებელი, დამამშვიდებელი, დამაცხრობელი, შემამსუბუქებელი, გამაყუჩებელი.

καταπραΰνω (*αόρ. καταπράυνα, αόρ. παθ. καταπραΰνθηκα*) *μετβ.* დაწყნარება, დამშვიდება, შემსუბუქება, გაყუჩება.

κατάπτωση η *λόγ., გადატ.* დაცემა, დანგრევა, განადგურება.

κατάρα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** წყევლა, დაწყევლა; **2.** *გადატ.* უბედურება; **3.** *επιφών.* დაიწყევლოს! წყეულიმც იყოს!

καταραμένος, -η, -ο 1. დაწყევლილი, წყეული; **2.** (ο) ეშმაკი.

κατάργηση η (*πληθ. არ გააჩნია*) გაუქმება, ლიკვიდაცია.

καταργώ (ε) (*αόρ. κατή(ά)ργησα, αόρ. παθ. καταργήθηκα, μτχ. καταργημένος*) *μετβ.* გაუქმება, ლიკვიდაცია.

καταριέμαι (καταρώμαι) (*αόρ. καταράστηκα, μτχ. καταραμένος*) *μετβ., απόθ.* წყეველა, დაწყევლა.

καταρράκτης (καταρράχτης) ο **1.** ჩანჩქერი, წყალვარდნილი; **2.** *გადატ.* ღვარი, ჩანჩქერი, ნაკადი; **3.** *მედ.* კატარაქტა.

καταρρακτώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. και θηλ. -εις, ουδ.-η*) ძლიერი, მძაფრი, დაუოკებელი.

καταρρακώνω (*αόρ. καταρράκωσα, αόρ. παθ. καταρρακώθηκα, μτχ. καταρρακωμένος*) *μετβ.* **1.** დაფლეთა, ძონძებად, ნაფლეთებად ქცევა; **2.** *გადატ.* განადგურება, დაფლეთა.

κατάρρευση η **1.** *პირდ., გადატ.* დაცემა, დანგრევა, დამსხვრევა; **2.** სულიერი განადგურება, აშლილობა.

καταρρέω (*αόρ. κατέρρευσα*) *αμετβ. მაღალ.* **1.** *პირდ., გადატ.* დაცემა, დანგრევა, განადგურება; **2.** *გადატ.* დასუსტება, განადგურება, დაუძლურება.

καταρρίπτω (*αόρ. κατέρριψα, αόρ. παθ. καταρρίφθηκα / κατερρίφθην, μτχ. καταρριφθείς, -είσα, -έν*) *μετβ., მაღალ.* **1.** ჩამოგდება (მფრინავი ობიექტის); **2.** *გადატ.* უარყოფა, უკუგდება.

κατάρριψη η **1.** ჩამოგდება (მფრინავი ობიექტის); **2.** *გადატ.* უარყოფა, უკუგდება.

κατάρτι το ანძა.

καταρτίζω (*αόρ. κατά(ή)ρτισα, μτχ. κατα(η)ρτισμένος*) *μετβ.* **1.** შედგენა, ჩამოყალიბება, ფორმულირება, ორგანიზება; **2.** სწავლება, მომზადება; **3.** *μτχ.* მომზადებული, განსწავლული.

κατάρτιση η (**καταρτισμός** ο) **1.** შედგენა, ფორმულირება, ორგანიზება; **2.** სწავლება, მომზადება.

κατάσβεση η **1.** ჩაქრობა; **2.** *გადატ.* ჩაცხრობა, დამოშმინება.

κατασβεστήρας ο ცეცხლსაქრობი.

κατασκευάζω (*αόρ. κατασκεύασα, αόρ. παθ. κατασκευάστ(θ)ηκα, μτχ. κατασκευασμένος*) *μετβ.* **1.** აგება, აშენება, შექმნა, გაკეთება, წარმოება; **2.** *გადატ.* შეთხზვა, მოგონება.

κατασκεύασμα το **1.** ნაგებობა, კონსტრუქცია; **2.** გამონაგონი, მონაგონი, შეთხზული; **3.** *გადატ.* შეთითხნილი რამ.

κατασκευαστής ο, **-άστρια** η **1.** მშენებელი, შემქმნელი, კონსტრუქტორი, მწარმოებელი; **2.** შემთხზველი, მომგონებელი.

κατασκευή η **1.** აგება, შექმნა, შენება, მოწყობა; **2.** ნაგებობა, ქმნილება, კონსტრუქცია; **3.** სტრუქტურა, აგებულება, აღნაგობა; **4.** *გადატ.* გამოგონება, შეთხზვა.

κατασκηνώνω (*αόρ. κατασκήνωσα, μτχ. κατασκηνωμένος*) *αμετβ.* **1.** კარვის გაშლა, კარვის დაცემა, დაბანაკება; **2.** *გადატ.* გაჩერება, სადმე დარჩენა დიდხანს.

κατασκήνωση η **1.** ბანაკი, ბანაკის გასაშლელი ადგილი; **2.** დასაბანაკებლად, ბანაკის გასაშლელად წასვლა, ბანაკში ცხოვრება.

κατασκοπεύω (*αόρ. κατασκόπευσα*) *μετβ.* **1.** დაზვერვა, ჯაშუშობა; **2.** *გადატ.* თვალთვალი.

κατασκοπεία (κατασκοπιά) η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** ჯაშუშობა, დაზვერვა; **2.** სადაზვერვო სამსახური.

κατάσκοπος ο/η მზვერავი, ჯაშუში.

κατασπαράζω (κατασπαράσσω) (*αόρ. κατασπάραξα, αόρ. παθ. κατασπαράσ(χ)τηκα, μτχ. κατασπαραγμένος*) *μετβ.* **1.** გაგლეჯა, დაგლეჯა, დაფლეთა (სხეულის); **2.** *გადატ.* განადგურება.

κατάσπαρτος, -η, -ο 1. მოფენილი, მოჭედილი; 2. მიმოფანტული.

κάτασπρος, -η, -ο 1. თოლიივით თეთრი, ქათქათა; 2. *გადატ.* გაფითრებული.

καταστάλαγμα το 1. დალექვა, დაწდობა; 2. დანალექი, ნალექი; 3. *გადატ.* დასკვნა, საბოლოო გადაწყვეტილება.

κατασταλάζω (*აόρ. καταστάλαξα, μτχ. κατασταλαγμένος*) *αμετβ.* 1. დალექვა, დაწდობა; 2. საბოლოო დასკვნამდე მისვლა; *μτχ.* დამჯერი, ჩამოყალიბებული (ადამიანი).

καταστaλτικός, -ή, -ό შემზღუდავი, შემაკავებელი.

κατάσταση η 1. მდგომარეობა, ვითარება; 2. *სამხ.* სამსახურებრივი მდგომარეობა: ~ *διαθεσιμότητας* მოქმედი რეზერვი; 3. ნუსხა, სია, რეესტრი, უწყისი: *μισθοδοτική* ~ ხელფასის უწყისი.

καταστατικό το *იურ.* წესდება, სტატუტი.

κατάστημα το 1. მაღაზია; 2. დაწესებულება, შენობა.

καταστηματάρχης ο, **-ισσα** η მაღაზიის მფლობელი ან მმართველი.

καταστολή η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. მოთოკვა, ალაგმვა; 2. ჩახშობა, შეზღუდვა, აღკვეთა, აღმოფხვრა.

καταστρεπτικός, -ή, -ό (καταστροφικός) გამანადგურებელი, კატასტროფული, დამანგრეველი, დამღუპველი; **καταστρεπτικά** *επίρρ.* გამანადგურებლად.

καταστρέφω (*აόρ. κατέστρεψα, αόρ. παθ. καταστράφηκα, μτχ. κατεστραμμένος*) *μετβ. Ιορδ., გადატ.* განადგურება, დანგრევა, დაბარალება, დაღუპვა.

καταστροφέας ο/η დამანგრეველი, დამღუპველი, დამქცევი.

καταστροφή η *Ιορδ., გადატ.* კატასტროფა, დაღუპვა, ნგრევა, გაცამტვერება, მოსპობა, განადგურება.

καταστροφικός, -ή, -ό *იხ.* **καταστρεπτικός.**

κατάστρωμα το 1. გემბანი; 2. ფენილი, ნაგები, ნაფენი.

καταστρώνω (*αόρ. κατά(έ)στρωσα, αόρ. παθ. καταστρώθηκα, μτχ. καταστρωμένος*) *μετβ.* გეგმების დაწყობა, დაგეგმვა, დაპროექტება.

κατασυκοφαντώ (ε) (*αόρ. κατασυκοφάντησα, αόρ. παθ. κατασυκοφαντήθηκα, μτχ. κατασυκοφαντημένος*) *μετβ.* ცილის დაწამება, სახელის გატეხა.

κατάσχεση η *ιουρ.* კონფისკაცია, ჩამორთმევა, ყადაღის დადება.

κατάσχω (*αόρ. κατάσχεσα, αόρ. παθ. κατασχέθηκα*) *μετβ.* კონფისკაცია, ჩამორთმევა, ყადაღის დადება.

κατάταξη η 1. წესის მიხედვით დალაგება, მოწესრიგება; 2. კლასიფიკაცია; 3. *სამხ.* გაწვევა, სამხედრო სამსახურში გამწესება.

κατατάσσω (*αόρ. κατέταξα, αόρ. παθ. κατατάχθηκα, μτχ. καταταγμένος*) *μετβ.* 1. წესის მიხედვით დალაგება, მოწესრიგება; 2. კლასიფიკაცია, მიკუთვნება; 3. *სამხ.* გაწვევა, სამხედრო სამსახურში გამწესება; **-ομαι** *სამხ.* ჯარში გამოცხადება სავალდებულო სამხედრო სამსახურის მოსახდელად.

κατατεμαχίζω (κατατέμνω) (*αόρ. κατατεμάχισα, αόρ. παθ. κατατεμαχίστ(θ)ηκα, μτχ. κατατεμαχισμένος*) *μετβ.* დაქუცმაცება, დანაკუწება, დანაწევრება.

κατατομή η 1. პროფილი; 2. კვეთი, კვეთილობა, ჭრილი (შენობის).

κατατοπιστικός, -ή, -ό დეტალური ინფორმაციის მიმწოდებელი, მაუწყებელი, საინფორმაციო.

κατατρεγμός ο დევნა, შეურაცხება.

κατατρέχω (*αόρ. κατέτρεξα, μτχ. κατατρεγμένος*) *μετβ.* დევნა, შეურაცხება.

κατατρίβω (*αόρ. κατέτριψα, αόρ. παθ. κατατρίφθηκα, μτχ. κατα(τε)τριμμένος*) *μετβ.* (და)ნაყვა, ფხენა, სრესა, გახეხვა; **-ομαι** ტყუილუბრალოდ დროის ან შრომის სარჯვა.

κατατροπώνω (*αόρ. κατατρόπωσα, αόρ. παθ. κατατροπώθηκα, μτχ. κατατροπωμένος*) *μετβ.* მტრის დამარცხება, გაცამტვერება, შემუსვრა.

καταυλισμός ο 1. ბანაკის დაცემა, დასასვენებლად გაჩერება; 2. ბანაკი, ჯარის განლაგების ადგილი.

καταφανής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) აშკარა, ცხადი, თვალნათელი; **καταφανώς** *επίρρ.* აშკარად, ცხადად, თვალნათლივ.

κατάφαση η თანხმობა, დადებითი დამოკიდებულება.

καταφατικός, -ή, -ό 1. დადებითი, მტკიცებითი: *~ή απάντηση* დადებითი პასუხი; 2. *γραμ. ~ή πρόταση* მტკიცებითი წინადადება.

καταφέρνω (*αόρ. κατάφερα*) *μετβ.* 1. მიღწევა (წარმატების): *η επιστήμη έχει καταφέρει σπουδαία πράγματα* მეცნიერებამ დიდ წარმატებას მიაღწია; 2. წარმატებით მართვა: *την ~ μια χαρά την βάρκα* კარგად ემართავ ნავს; 3. საკუთარი აზრის გატანა, დარწმუნება: *τον κατάφερε να πάνε ταξίδι* დაარწმუნა წასულიყვნენ სამოგზაუროდ; 4. *გადატ.* დაძლევა, ჯობნა: *τον –ει στο πάλεμα* ჭიდაობაში ჯობნის მას; ◊ *τα ~* თავს გაეართმევ.

καταφέρομαι (*αόρ. καταφέρθηκα*) *μετβ., αποθ.* (+ *εναντίον / κατά*) უარყოფითად მოხსენიება, არაკეთილგანწყობილი დამოკიდებულების გამოხატვა.

καταφερτζής ο *საუბრ.* გაქნილი, გამოქექილი, მოხერხებული კაცი.

καταφεύγω (*αόρ. κατέφυγα*) *αμετβ.* 1. თავის შეფარება, დამალვა: *κατέφυγαν στα βουνά* მთებს შეაფარეს თავი; 2. დახმარებისთვის მიმართვა: *κατέφυγε στις αρμόδιες αρχές* დახმარებისათვის კომპეტენტურ ორგანოებს მიმართა; 3. მიმართვა: *κατέφυγε σε ύπουλα μέσα* მზაკვრულ ხერხებს მიმართა.

καταφθάνω (καταφτάνω) (*αόρ. κατέφθασα*) *αμετβ.* დროულად მოღწევა.

κατάφρακτος, -η, -ο (κατάφρακτος) 1. ყოველი მხრიდან შემოღობილი; 2. *ιστ.* (შუასაუკუნეებში) მჯავშნული, ჯავშნით დაფარული, ჯავშნიანი.

καταφρόνηση η ბიზღი, სიძულვილი, უგულებელყოფა, აბუჩად აგდება, არად მიჩნევა, აგდებული დამოკიდებულება.

καταφρονητικός, -ή, -ό აგდებული, დამცინავი, აბუჩად ამგდები, უგულებელმყოფელი, არად ჩამგდები.

καταφρονώ (ε) (*αόρ. καταφρόνη(ε)σα, αόρ. παθ. καταφρονήθ(έ)θηκα, μτχ. καταφρονη(ε)μένος*) *μετβ.* ბიზღი, სიძულვილი, უგულებელყოფა, აბუჩად აგდება, არად მიჩნევა.

καταφύγιο το 1. თავშესაფარი; 2. *სპეც.* ბომბსაფარი.

καταχαρούμενος, -η, -ο ძალზე გახარებული, აღფრთოვანებული.

καταχερίζω (καταχεριάζω) (*αόρ. καταχέρισα, αόρ. παθ. καταχερίστηκα, μτχ. καταχερισμένος*) *μετβ., λαϊκ.* ხელის გარტყმა, სილის გაწვნა, შირტყმა, თხლეშა.

καταχθόνιος, -α, -ο 1. მიწისქვეშა, მიწისქვეშეთის, ხთონური; 2. *გადატ.* მზაკვრული, ეშმაკური, ჯოჯოხეთური.

καταχραστής ο -τρια η 1. სხვისი ფულის, ქონების მფლანგველი; 2. *გადატ.* ის, ვინც ბოროტად იყენებს (რამეს, ვინმეს).

κατάχρηση η 1. გადაჭარბებული, ზომაგადასული მოხმარება, ბოროტად გამოყენება; 2. გაფლანგვა (სხვისი ქონების); 3. (οι) თავაშვებული, გარყვნილი ცხოვრება; **καταχρηστικά, καταχρηστικώς** *επίρρ.* ბოროტად გამოყენებით.

καταχωνιάζω (*αόρ. καταχώνιασα, αόρ. παθ. καταχωνιάστηκα, μτχ. καταχωνιασμένος*) *μετβ.* გადამალვა, ჩამარხვა, ჩაფლა.

καταχώνω (*αόρ. κατάχωσα, αόρ. παθ. καταχώθηκα, μτχ. καταχω(σ)μένος*) *μετβ.* დაფლა, ჩაფლა, ჩამარხვა.

καταχωρίζω (καταχωρώ) (*αόρ. καταχώρησα, αόρ. παθ. καταχωρίστ(θ)ηκα, μτχ. καταχωρισμένος*) *μετβ.* ჩაწერა, შეტანა, რეგისტრირება, გამოქვეყნება (გაზეთში).

καταχώριση η 1. შეტანა, ჩაწერა, რეგისტრირება; 2. გამოქვეყნება (განცხადების, რეკლამის).

καταψηφίζω (*αόρ. καταψήφισα, αόρ. παθ. καταψηφίστ(θ)ηκα, μτχ. καταψηφισμένος*) *μετβ.* ხმის მიცემა (რაღაცის / ვიღაცის) წინააღმდეგ, უკუგდება (კანონპროექტის).

καταψήφιση η (*πληθ. არ გააჩნია*) ხმის მიცემა (რაღაცის / ვიღაცის) წინააღმდეგ, უკუგდება (კანონპროექტის).

κατάψυξη η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. ჩაცივება, გაგრილება, გაყინვა; 2. საყინულე.

καταψυκτικός, -ή, -ό 1. გამაგრილებელი, მაცივრის; 2. (τα) გამაგრილებელი სასმელები.

κατεβάζω (*αόρ. κατέβασα, αόρ. παθ. κατεβάστηκα, μτχ. κατεβασμένος*) *μετβ.* 1. ჩა(მო)ტანა, ჩაწევა: ~ *τα πράγματα στο υπόγειο* ნივთები სარდაფში ჩამაქეს; 2. *გადატ.* დაწევა, ჩაწევა (ხმაზე): ~ *φωνή* (და)ეწია ხმას; 3. ჩამოსმა (მგზავრის): *ο οδηγός κατέβασε τους επιβάτες* მძღოლმა ჩამოსვა მგზავრები; 4. ჩაყვანა (ადგილას, რომელიც უფრო დაბლა ან ცენტრში მდებარეობს): *θα σας κατεβάσω στην Αθήνα* ათენში ჩაგიყვანთ; ◊ ~ *τα μούτρα* ცხვირს (ჩამო)ვუშვებ.

κατεβαίνω (*αόρ. κατέβηκα*) *μετβ., αμετβ.* 1. ჩასვლა: ~ *τη σκάλα* ჩავდივარ კიბეზე; 2. ჩაწევა (ხმაზე, სიხშირეზე): *δεν ~ει άλλο ο ήχος* მეტი აღარ იწევა ხმა; 3. დაწევა (ფასზე), შემცირება, დაცემა, დაკლება: *πρόκειται να κατεβούν οι τιμές* მოსალოდნელია ფასებმა დაიწიოს.

κατεδαφίζω (*αόρ. κατεδάφισα, αόρ. παθ. κατεδαφίσθ(τ)ηκα, μτχ. κατεδαφισμένος*) *μετβ., პირდ., გადატ.* დანგრევა, აღება, მიწასთან გასწორება.

κατεδάφιση η *მაღალფ., პირდ., გადატ.* დანგრევა, დამხობა, მიწასთან გასწორება.

κατειλημμένος, -η, -ο დაკავებული.

κατεξοχήν (κατ' εξοχήν) *επίρρ.* პირველ ყოვლისა, განსაკუთრებით.

κατεργάζομαι (*αόρ. κατεργάστηκα, μτχ. κατεργασμένος*) *μετβ., αποθ.* გადამუშავება, დამუშავება.

κατεργάρης, -α/-ισσα, -ικο ცბიერი, მატყუარა, თაღლითი, გაიძვერა.

κατεργασία η (*πληθ. არ გააჩნია*) დამუშავება, გადამუშავება, შემუშავება.

κάτεργο το **1.** *მოძ.* გალერა; **2.** (τα) კატორღა.

κατευθείαν (κατ' ευθείαν) *επίρρ.* **1.** *პირდ., გადატ.* პირდაპირ; **2.** უშუალოდ.

κατεύθυνση η *პირდ., გადატ.* მიმართულება, კურსი.

κατευθυντήριος, -α, -ο წარმმართველი.

κατευθύνω (*აόρ. κατε(η)ύθηνα, აόρ. παθ. κατευθύνθηκα*) *μετβ.* მიმართვა, წარმართვა, მიმართულების მიცემა: ~ *σκάφος* მიმართულებას ვაძლევ ხომალდს; **-ομαι 1.** მიევლებიან, მიეშურებიან: ~*ομαι προς την πλατεία* მოედნისკენ მიევლებიან; **2.** ვიმართები, მმართავენ: *οι ενέργειες αυτές ~ονται από άγνωστα κέντρα* ეს ქმედებები უცნობი ცენტრის მიერ იმართება.

κατευνάζω (*αόρ. κατεύνασα, αόρ. παθ. κατευνάστ(θ)ηκα, μτχ. κατευνασμένος*) *μετβ.* დამშვიდება, დაწყნარება, შერბილება, შესუსტება, დაცხრობა.

κατευνασμός ο დამშვიდება, დაწყნარება, შერბილება, შესუსტება, დაცხრობა.

κατευναστικός, -ή, -ό დამამშვიდებელი, დამაწყნარებელი, შემასუსტებელი, დამცხრობი; **κατευναστικά / κατευναστικώς** *επίρρ.* დამამშვიდებლად, დამაწყნარებლად, შემარბილებლად, შემასუსტებლად.

κατέχω (*αόρ. κατείχα, μτχ. κατεχόμενος*) *μετβ., პირდ., გადატ.* **1.** ფლობა, ქონა: ~ *μεγάλη περιουσία* ფლობს დიდძალ ქონებას; **2.** დაკავება, დაპყრობა: *ο εχθρός ~ει την πόλη* მტერს დაკავებული აქვს ქალაქი; **3.** *μτχ.* დაპყრობილი, დაკავებული: *τα κατεχόμενα εδάφη* ოკუპირებული ტერიტორიები; **4.** (τα) დაპყრობილი, ოკუპირებული მიწები, ტერიტორიები.

κατεψυγμένος, -η, -ο (καταψυγμένος) გაყინული.

κατηγορηματικός, -ή, -ό 1. კატეგორიული, გადაწყვეტილი, გადაჭრილი; **2.** *გრამ., სინტ.* შემასმენლის, ის, რაც შემასმენლად გვევლინება: ~ *προσδιορισμός* შემასმენლური განსაზღვრება; **κατηγορηματικά** *επίρρ.* კატეგორიულად.

κατηγορηματικότητα η კატეგორიულობა, შეუპოვრობა, სიმტკიცე.

κατηγορητήριο το *იურ.* ბრალდება, საბრალდებო აქტი.

κατηγορία η **1.** ბრალდება, ბრალის დადება, დაბრალება; **2.** გაკიცხვა, გაქირდეა, საყვედური; **3.** კატეგორია, ჯგუფი, ხარისხი, კლასი.

κατήγορος ο ბრალმდებელი.

κατηγορούμενος, -η, -ο 1. ბრალდებული; **2.** (το) *გრამ.* შემასმენელი, შედგენილი შემასმენლის სახელადი ნაწილი.

κατηγορώ (ε) (*αόρ. κατηγόρησα, αόρ. παθ. κατηγορήθηκα, μτχ. κατηγορημένος*) *μετβ.* **1.** *იურ.* ბრალის დადება, დაბრალება; **2.** დადანაშაულება, გამტყუნება.

κατήφεια η **(κατσουφιά, κατσούφιασμα)** (*πληθ. არ გააჩნია*) პირქუშობა, მოღრუბლულობა, შუბლშეკრულობა.

κατηφής, -ής, -ές (κατσούφης) (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ.-ή*) პირქუში, კუშტი, მოღრუბლული, შუბლშეკრული; **κατηφώς** *επίρρ.* პირქუშად, კუშტად.

κατηφόρα (κατηφοριά) η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** დაღმართი; **2.** *გადატ.* დაცემა, დაქვეითება, რეგრესი.

κατηφορίζω (*αόρ. κατηφόρισα*) *μετβ., αμετβ.* დაღმართზე დაშვება.

κατηφορικός, -ή, -ό დამრეცი, წაწერდებული, დაქანებული.

κατήφορος ο **1.** დაღმართში მიმავალი, ფერდობი, ფერდი; **2.** *გადატ.* დაბლა დაშვება, დაცემა, დაკნინება.

κατηχώ (ε) (*αόρ. κατήχησα*) *μετβ.* **1.** *ეკლ.* რწმენაზე მოქცევა; **2.** *ირონ.* დარიგება, ჭკუის სწავლება.

κάτι (κατιτί) *αντων., άκλ.* **1.** რაღაცა, რაიმე, რამე: *έχω ~ να σου πω* რაღაცა მაქვს შენთვის სათქმელი; **2.** ეიღაცა, რომელიღაცა, რაღაც: *τελείωσα ~ δουλειές* რაღაც საქმეები დაეამთაერე; **3.** *επίθ.* ასეთი, ისეთი: *έχει ~ μάτια!* ისეთი თვალები აქვს! ◊ *είναι το ~ άλλο* განსაკუთრებულია.

κατοίκηση η ცხოვრება, ბინადრობა (სადმე).

κατοικήσιμος, -η, -ο საცხოვრებლად გამოსადეგი.

κατοικία η **1.** სახლი, საცხოვრებელი ადგილი; **2.** *იურ.* საცხოვრებელი ადგილი.

κατοικίδιος, -α, -ο შინაური, მოშინაურებული.

κάτοικος ο/η მაცხოვრებელი, მცხოვრები, მკვიდრი, ბინადარი.

κατοικώ (ε) (*αόρ. κατοίκησα, αόρ. παθ. κατοικήθηκα, μτχ. κατοικημένος*) *μετβ., αμετβ.* ცხოვრება, მკვიდრობა, ბინადრობა.

κατολισθαίνω (*αόρ. κατολίσθησα*) *αμετβ.* **1.** *გეოლ.* მეწყერის ჩამოწოლა; **2.** *გადატ.* შემცირება, დაცემა.

κατολίσθηση η **1.** *გეოლ.* მეწყერი; **2.** *გადატ.* დაცემა, დაცურება, დაღმასელა.

κατονομάζω (*αόρ. κατονόμασα, αόρ. παθ. κατονομάστηκα, μτχ. κατονομασμένος*) *μετβ.* დასახელება.

κατόπι(ν) *επίρρ.* **1.** (*χρόνου*) შემდეგ, მერე; **2.** (*αφετηρίας*) უკან.

κατοπινός, -ή, -ό შემდგომი, მომდევნო.

κατοπτεύω (*αόρ. κατόπτευσα, αόρ. παθ. κατοπτεύθηκα, μτχ. κατοπτευμένος*) *μετβ.* **1.** დაკვირვება, თვალყურის დევნება, მეთვალყურეობა, თვალთვალი; **2.** *ναύθ.* დაზვერვა.

κατοπτρίζω (*αόρ. κατόπτρισα, αόρ. παθ. κατοπτρίστηκα, μτχ. κατοπτρισμένος*) *μετβ.* არეკვლა; **2.** *გადატ.* ასახვა, არეკვლა.

κάτοπτρο το *ჰირდ., გადატ.* სარკე.

κατόρθωμα το **1.** მიღწევა; **2.** გმირობა; **3.** *ირონ.* გმირობა.

κατορθώνω (*αόρ. κατόρθωσα, αόρ. παθ. κατορθώθηκα*) *μετβ.* მიღწევა, წარმატებით დასრულება, მოხერხება.

κατούρημα το (*πληθ. αρ გააჩნია*) *საუბრ.* მოშარდვა, მოფსმა.

κατουρλής ο (*πληθ. αρ გააჩნია*) *საუბრ.* **1.** ქვეშაფსია; **2.** მშიშარა.

κάτουρο το შარდი.

κατουρώ (α) (*αόρ. κατούρησα, αόρ. παθ. κατουρήθηκα, μτχ. κατουρημένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** მოშარდვა, მოფსმა; **2.** მოშარდვის, მოფსმის სურვილი; **3.** *გადატ.* შეშინება, შიშისგან ჩასველება; **4.** *გადატ., ეარგ.* მიაფურთხე ერთი.

κατοχή η (*πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** მფლობელობა, ფლობა, ქონა; **2.** ოკუპაცია, დაპყრობა; **3. (Κ~)** *ისტ.* მეორე მსოფლიო ომის დროს

საბერძნეთის ოკუპაცია გერმანელთა და იტალიელთა მიერ.

κάτοχος ο/η 1. მფლობელი; 2. კარგი მცოდნე: *~ ξένων γλωσσών* უცხო ენების კარგი მცოდნე.

κατοχυρώνω (*აόρ. κατοχύρωσα, აόρ. παθ. κατοχυρώθηκα, μτχ. κατοχυρωμένος*) *μετβ.* განმტკიცება, უზრუნველყოფა, გარანტირება, დაცვა.

κατοχύρωση η განმტკიცება, უზრუნველყოფა, გარანტირება, დაცვა.

κατρακυλώ (α) (*აόρ. κατρακύλησα*) *μετβ., αμετβ.* 1. დაგორება, ჩაგორება; 2. *გადატ.* დაცემა, დაღმა სვლა, ჩაფლობა.

κατράμι το (*πληθ.არ გააჩნია*) კუპრი, ფისი.

κατράμωμα το გაფისვა, კუპრის წასმა.

κατραμώνω (*აόρ. κατράμωσα, აόρ. παθ. κατραμώθηκα, μτχ. κατραμωμένος*) *μετβ.* გაფისვა, კუპრის წასმა.

κατσαβίδι το სახრახნისი.

κατσαρίδα η ტარაკანი.

κατσαρόλα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) ქვაბი.

κατσαρομάλλης, -α, -ικο ხუჭუჭთმიანი.

κατσαρός, -ή, -ό 1. ხუჭუჭა, ხვეული, დახვეული; 2. ხუჭუჭთმიანი.

κατσαρώνω (*აόρ. κατσάρωσα, აόρ. παθ. κατσαρώθηκα, μτχ. κατσαρωμένος*) *μετβ., αμετβ.* დახვევა, დახუჭუჭება.

κατσίκα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) 1. თხა; 2. *გადატ.* რთული ხასიათის ქალი.

κατσικήσιος, -ια, -ιο თხის.

κατσίκι το თიკანი, ბეკეკა.

κατσουφιάζω (*აόρ. κατσούφιασα, μτχ. κατσουφιασμένος*) *αμετβ.* მოღუშვა, შუბლის, წარბების შეკვრა, შეჭმუხნა.

κάτω *επίρρ.* 1. ქვემოთ, ქვეშ, ძირს, დაბლა: *κατέβηκε ~* ქვემოთ ჩავიდა; 2. *επιφών.* ძირს! *~ ο πόλεμος!* ძირს ომი! 3. გეოგრაფიულად სამხრეთით მდებარე ადგილი: *πότε έφυγαν από τη Θεσσαλονίκη για ~;* როდის წამოვიდნენ თესალონიკიდან ქვემოთკენ (ათენისკენ)? 4. ნაკლები: *μου το 'δωσε ~ από τη μισή τιμή* ნახევარ ფასზე ნაკლებად მომცა; 5. (*αρθρ.*) ქვედა (სამხრეთით ან სანაპიროებზე მდებარე გეოგრაფიული ადგილები): *ο ~ όροφος* ქვედა სართული; ◊ *άνω— κάτω* ყირამალა, *στο ~ ~* ბოლოს და ბოლოს.

κατώ(γ)ι το სარდაფი.

κατώφλι το 1. ზღურბლი; 2. პერიოდის დასაწყისი.

καυγάς ο *იხ.* **καβγάς**.

καυκάσιος, -α, -ο კავკასიელი.

καυκί το 1. ხის ჯამი; 2. ბაკანი (კუს), ნიჟარა.

καύλα η (**καύλωμα** το) (*γεν. πληθ. არ გააჩνια*) 1. *საუბრ., ვულგ.* ერექცია; 2. (οι) სექსუალური კავშირის ძლიერი სურვილი, ავხორცობა.

καυλί το 1. *საუბრ., ვულგ.* მამაკაცის ასოს თავი; 2. მამაკაცის ასო.

καυλιάρης, -α, -ικο (*πληθ. -ήδες*) *საუბრ., ვულგ.* ავხორცი, ენინიანი.

καυλώνω (*აόρ. καύλωσα, μτχ. καυλωμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. *საუბრ. ვულგ.* ერექციის ქონა; 2. სექსუალური კავშირის ძლიერი სურვილი, ენინი.

καυσαέριο το (*ჩვეულებრივ πληθ.*) გამონაბოლქვი აირი (აირები).

καύση η წვა, დაწვა.

καυσόξυλο το შეშა.

καυστικός, -ή, -ό 1. მწველი; 2. *ქიმ.* მწვავე (მჟავა), შხამიანი, კაუსტიკური; 3. *გადატ.* მწვავე.

καύσωνας (καύσονας) ο სიცხე, პაპანაქება, ხვატი, თაკარა.

καυτερός, -ή, -ό 1. მწველი; 2. *პირდ., გადატ.* მწარე, ცხარე; 3. (τα) ცხარე კერძები.

καυτηριάζω (*აόρ. καυτηρίασα, აόρ. παθ. καυτηριάστηκα, μτχ. καυτηριασμένος*) *μετβ.* 1. *მედ.* მოწვა; 2. *გადატ.* გაკიცხვა, დაძრახვა, დაგმობა.

καυτηρίαση η (καυτηριασμός ο) *მედ.* მოწვა.

καυτός, -ή, -ό 1. მწველი, ძალიან ცხელი; 2. *იხ.* **καυστικός** 3; 3. *გადატ.* ცხელ-ცხელი, ახალი მომხდარი, მწვავე.

καύτρα η (*γεν. πληθ.არ გააჩნია*) ნამწვი.

καυχησιάρης (καυχηματίας) ο მკვეხარა, ტრაბახა, ბაქია.

καυχιέμαι (καυχησιολογώ) (*αόρ. καυχήθηκα*) *αμετβ., αποθ.* თავის ქება, კვეხნა, ტრაბახი, ბაქიაობა.

καφέ I *άκλ.* ყავისფერი.

καφέ II το *άκλ.* კაფე.

καφεΐνη η (*πληθ.არ გააჩნია*) კოფეინი.

καφενείο το ყავახანა.

καφές ο (*πληθ. -έδες*) ყავა, ყავის მარცვალი, ყავის ხე, დაფქული ყავა; ◊ *λέω τον ~έ* ვმკითხაობ ყავაზე.

καφετέρια (καφετερία) η კაფეტერია.

καφετζής ο (*πληθ. -ήδες*), **-ού η** 1. ყავახანის მფლობელი ან მიმტანი ყავახანაში; 2. **-ού** ყავაზე მკითხავი ქალი.

καφετής, -ιά, -ί ყავისფერი.

καφετιέρα η (*γεν. πληθ.არ γααჩნია*) 1. ყავადანი; 2. ყავის კოლოფი.

καχεκτικός, -ή, -ό 1. გამხდარი, ავადმყოფური, არაჯანსაღი, სუსტი; 2. კახექსიური, გამოფიტული (მცენარეებზე).

καχεξία η (*πληθ.არ გააჩნია*) 1. *მედ.* კახექსია; 2. *გადატ.* სისუსტე.

καχύποπτος, -η, -ο ეჭვიანი, მიუნდობელი, უნდო.

κάψα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) 1. სიცხე, პაპანაქება, ხვატი, თაკარა; 2. ციებ-ცხელება; 3. *გადატ.* მგზნებარე სურვილი.

καψαλίζω (*αόρ. καψάλισα, αόρ. παθ. καψαλίστηκα, μτχ. καψαλισμένος*) *μετβ.* ტრუსვა, ოდნავ შეწვა, მოწვა.

κάψιμο το 1. დაწვა; 2. სიდამწვრე, დამწვრობა; 3. დამწვრობის შედეგად დარჩენილი ნაიარევი; 4. კუჭის წვა, ძმარება.

καψούρα η (*γεν. πληθ.არ გააჩნια*) ძლიერი სიყვარული (ხშირად – უპასუხო).

καψώνω (*αόρ. κάψωσα, μτχ. καψωμένος*) სიცხისაგან გათანგვა.

κέδρο το (κέδρος ο) *ბოტ.* კედარი.

κείμαι (*ϑηλυღ. ενεστ., μτχ. κείμενος*) *αμετβ., αποθ.* 1. განლაგებული ყოფნა, მდებარეობა: *το χωριό ~ται ανάμεσα σε δυο βουνά* სოფელი ორ მთას შორის მდებარეობს; 2. განსვენება (მიცვალებულზე): *ενθάδε κείται...* აქ განისვენებს... (წარწერა საფლავის ქვაზე); 3. *ιურ.* მოქმედი, ძალაში მყოფი: *κείμενοι νόμοι* მოქმედი კანონები.

κειμήλιο το რელიკვია, განძი.

κειμηλιοθήκη η რელიკვიების შესანახი საგანძური.

κεκτημένος, -η, -ο მოპოვებული.

κελαηδώ (κελαϊδώ) (α) (*αόρ. κελάηδησα*) *αμετβ. პირდ., გადატ.* ჭიკჭიკი, ღეღრტული, გალობა.

κελάιδημα (κελάιδισμα) το ჭიკჭიკი, ღეღრტული, გალობა.

κελαρύζω (*αόρ. κελάρυσα*) *αμετβ.* რაკრაკი, ჩუხჩუხი (წყალზე).

κελάρυσμα το (κελαρυσμός ο) რაკრაკი, ჩუხჩუხი (წყალზე).

κελαρυστός, -ή, -ό მოჩუხჩუხე, მორაკრაკე (წყალზე).

κελεπούρι το *Ιόνιο., გაღატ.* იაფად ნაყიდი, ნაპოვნი ან ნაშოვნი ნივთი, მონაპოვარი, მიგნება.

κελί το 1. სენაკი (მონასტერში); 2. ციხის კამერა; 3. ფიჭის უჯრედი.

κελλάρι (κελάρι) το საკუჭნაო.

κελοφάνη η **(σελοφάν** το) ცელოფანი.

κέλυφος, -η, -ο 1. *Ιόνιο., გაღატ.* ნაჭუჭი, ჩენჩო, ნაფრცქვენი; 2. ნიაყარა.

κενό το 1. *Ιόνιο., გაღატ.* ცარიელი ადგილი, სიცარიელე; 2. ხარვეზი; 3. ვაკანსია; 4. *ფიზ.* ვაკუუმი, უპაერო სივრცე.

κενοδοξία η პაგივმოყვარეობა.

κενός, -ή, -ό 1. *Ιόνιο., გაღატ.* ცარიელი: *~ό δωμάτιο* ცარიელი ოთახი; 2. *გაღატ.* ტყუილუბრალო, ფუჭი; 3. თავისუფალი, დაუკავებელი: *~ά δωμάτια ξενοδοχείου* თავისუფალი ოთახები სასტუმროში.

κενότητα η 1. სიცარიელე; 2. *გაღატ.* ამაოება.

κέντημα το 1. (მო)ქარგვა; 2. ნაქარგი; 3. ნაკბენი (მწერის); 4. ნაჩხვლეტი.

κεντητός, -ή, -ό მოქარგული, ნაქარგებიანი.

κεντρί το 1. ნესტარი; *გაღატ.* 2. გესლი; 3. გესლიანი ადამიანი.

κεντρίζω (*აόρ. κέντρισα, აόρ. παθ. κεντρίσ(θ)τηκα, μτχ. κεντρισμένος*) *μετβ.* 1. დაგესლება, კბენა; 2. ჩხვლეტა, დენის კვრა; 3. *გაღატ.* ბიძგება, წაქეზება, გამახვილება, გაღვიძება, გაღვივება: *~ το ενδιαφέρον* ვაღვიძებ ინტერესს; 4. მყნობა.

κεντρικός, -ή, -ό 1. ცენტრალური; 2. მთავარი, ძირითადი.

κέντρο 1. ცენტრი: *μένω στο ~ (της πόλης)* ვცხოვრობ (ქალაქის) ცენტრში; 2. კვანძი, პუნქტი: *τηλεφωνικό ~* სატელეფონო კვანძი.

κεντώ (α) (*აόρ. κέντησα, აόρ. παθ. κεντήθηκα, μτχ. κεντημένος*) *μετβ.* 1. (მო)ქარგვა; 2. ჩხვლეტა; 3. ჭვალი, ძლიერი ტკივილი: *με ~ά το νεφρό μου* თირკმელი მჭვალავს; 4. დენის კვრა; 5. *გაღატ.* ბიძგება, წაქეზება, გამახვილება, გაღვიძება, გაღვივება: *~ την περιέργεια* ცნობისმოყვარეობას ვაღვიძებ.

κενώνω (*აόρ. κένωσα, აόρ. παθ. κενώθηκα, μτχ. κενωμένος*) *μετβ.* 1. დაცარიელება, განთავისუფლება; 2. კუჭში გასვლა.

κένωση η 1. დაცარიელება, განთავისუფლება; 2. კუჭში გასვლა;.

κεραία η 1. *Βοτ.* საცეცები; 2. *γραμ.* ტირე; 3. ანტენა; 4. *θρη.* ქანდარა.

κεραμίδι το 1. კრამიტი; 2. (τα) კრამიტის სახურავი; 3. *გაღატ.* საცხოვრებელი, ჭერი.

κεραμική η 1. კერამიკა; 2. მეთუნეობა, სამეთუნეო წარმოება.

κεραμικός, -ή, -ό 1. კერამიკული; 2. სამეთუნეო, თუნისა.

κέρας το 1. რქა; 2. *ιδτ. მუს.* ბუკი, საყვირი; 3. *სამხ.* ფლანგი.

κεράσι το ბალი (ნაყოფი).

κερασιά η ბლის ხე.

κέρασμα το გამასპინძლება.

κερατάς ο *საუბრ.* 1. რქადადგმული ქმარი; 2. ყალთაბანდი, თაღლითი, გაიძვერა, მატყუარა, არამზადა.

κέρατο το რქა.

κερατώνω (*აόρ. κεράτωσα, αόρ. παθ. κερατώθηκα, μτχ. κερατωμένος*) *μετβ., საუბρ.* რქების დადგმა, მეუღლის ღალატი.

κεραυνοβόλος, -ος/-α, -ο 1. ელვისებრი; 2. უეცარი, მოულოდნელი (სიკვდილზე), სწრაფად განვითარებადი (დაავადებაზე); 3. მქუხარე, მრისხანე.

κεραυνοβολώ (ε) (κεραυνώνω) (*αόρ. κεραυνοβόλησα, αόρ. παθ. κεραυνοβολήθηκα, μτχ. κεραυνοβολημένος*) *μετβ.* **1.** მეხის დაცემა; **2.** *გადატ.* მეხის დაცემა, განგმირვა.

κεραυνός ο **1.** მეხი, ელვა; **2.** *გადატ.* მოულოდნელი მოელენა.

κερδίζω (*αόρ. κέρδισα, αόρ. παθ. κερδίστ(θ)ηκα, μτχ. κερδισμένος*) *μετβ., αμετβ., Λόγ., γαδατ.* **1.** მოგება, გამარჯვება: ~ *τον πόλεμο* ვიგებ ომს; **2.** მოპოვება: ~ *την εμπιστοσύνη* მოვიპოვებ ნდობას; **3.** გამომუშავება, მოვნა, მიღება: ~ *το ψωμί μου* პურის ფულს ვშოულობ; **4.** უფრო მომხიბლავად გამოყურება, მოგება: ~*ει πολύ με αυτό το χτένισμα* ამ ვარცხნილობით უფრო მომხიბლავი ჩანს (იგებს).

κερδομανία η ანგარება.

κέρδος το **1.** მოგება, შემოსავალი; **2.** მონაპოვარი.

κερδοσκοπία η სპეკულაცია, კერძო მოგებისკენ სწრაფვა.

κερδοσκόπος ο/η სპეკულანტი.

κερδοσκοπώ (ε) (*αόρ. κερδοσκόπησα*) *αμετβ.* სპეკულაცია.

κερδοφόρος, -ος, -ο რენტაბელური, შემოსავლიანი, სარფიანი.

κερένιος, -ια, -ιο (κερινός) **1.** სანთლის, ცვილის; **2.** სანთლისფერი, ცვილისფერი, ყვითელი, ფერმკრთალი.

κερήθρα (κερόπιτα, κηρήθρα) η ფიჭა.

κερί το **1.** სანთელი; **2.** ცვილი; **3.** სანთლის შუქი.

κερκίδα η **1.** ტრიბუნა (სტადიონის); **2.** საფეიქრო მაქო; **3.** *ანად.* სხიეის ძვალი.

κέρμα το მონეტა, ხურდა ფული.

κερματισμός ο დაქუცმაცება, დანაწევრება.

κερνώ (α) (*αόρ. κέρασα, αόρ. παθ. κεράστηκα, μτχ. κερασμένος*) *μετβ.* **1.** გამასპინძლება; **2.** დაპატიჟება, გადახდა: *πάρτε ό,τι θέλετε, ~ εγώ* აიღეთ რაც გინდათ, მე ვიხდი!.

κεροζίνη (κηροζίνη) η ნავთი.

κερόπανο το ბრეზენტი, მუშამბა.

κερώνω (*αόρ. κέρωσα, αόρ. παθ. κερώθηκα, μτχ. κερωμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** გასანთლება; **2.** გაფითრება.

κεφάλαιο το **1.** კაპიტალი; **2.** თავი (წიგნის); **3.** *გადატ.* პერიოდი: *νέο ~ στη ζωή μου* ახალი პერიოდი ჩემს ცხოვრებაში; **4.** *გადატ.* დიდი მნიშვნელობის ადამიანი, ძვირფასი ადამიანი.

κεφαλαίο το მთავრული ასო.

κεφαλαιοκρατία η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** კაპიტალიზმი; **2.** *კრებ.* კაპიტალისტები.

κεφαλαιοποίηση η კაპიტალიზაცია, კაპიტალად გადაქცევა.

κεφαλαιοποιώ (ε) (*αόρ. κεφαλαιοποίησα*) *μετβ.* კაპიტალიზაცია, კაპიტალად გადაქცევა.

κεφάλας ο **1.** დიდთავა ადამიანი; **2.** *გადატ.* გონებაჩლუნგი.

κεφαλή η **1.** *Λόγ., γαδατ.* თავი; **2.** ხელმძღვანელი, თავკაცი, ლიდერი; **3.** *ანად.* ჟირკვალი; **4.** მამაკაცის ასოს თავი; **5.** (οι) ალკოპოლის გამოხდის პირველადი პროდუქტები.

κεφάλι το **1.** *Λόγ., γαδατ.* თავი: *μου πονάει το ~ μου* თავი მტკივა; **2.** თავი (საქონელზე), *გადატ.* სული (ადამიანზე): *το χωριό μας είναι εκατό ~ια* ჩვენს სოფელში ასი სულია.

κεφαλόπονος ο თავის ტკივილი.

κέφαλος ο *ზოოლ.* კეფალი.

κεφάτος, -η, -ο **1.** კარგი ხასიათის, კარგ ხასიათზე, კარგ განწყობაზე მყოფი; **2.** კარგ ხასიათზე მომყვანი.

κέφι το კარგი, მხიარული განწყობა, კარგი ხასიათი; ◊ *κάνω ~* კარგ ხასიათზე, კარგ განწყობაზე ვდები.

κεφτές ο (*πληθ.* *-έδες*) კატლეტი, კეპილა (მრგვალი კატლეტი).

κεχρί το ფეტვი.

κεχριμπαρένιος, -ια, -ιο 1. ქარვის; 2. ქარვისფერი.

κεχριμπάρι το ქარვა.

κηδεία η დაკრძალვა, დასაფლავება.

κηδεμόνας ο/η 1. მეურვე; 2. ქონების განკარგვაზე პასუხისმგებელი პირი.

κηδεμονεύω (*აόρ.* *κηδεμόνευσα, აόρ. παθ.* *κηδεμονεύτ(θ)ηκα, μτχ.* *κηδεμονευμένος*) *μετβ.* 1. მეურვეობა, მეურვეობის გაწევა, მშრუნელობა; 2. *გადატ.* მართვა.

κηδεμονία η 1. მეურვეობა, მფარველობა, მშრუნელობა; 2. ქონების განკარგვა.

κηδεύω (*აόρ.* *κήδεψα, αόρ. παθ.* *κηδεύτηκα, μτχ.* *κηδεμένος*) *μετβ.* დაკრძალვა, დასაფლავება.

κήλη η (*πληθ.არ გააჩნია*) *მედ.* თიაქარი.

κηλίδα η *პირდ., გადატ.* ლაქა.

κηλιδώνω (*აόρ.* *κηλίδωσα, αόρ. παθ.* *κηλιδώθηκα, μτχ.* *κηλιδωμένος*) *μετβ., პირდ., გადატ.* დასერა, გასერა, დალაქავება.

κήπος ο 1. ბაღი; 2. პარკი.

κηπουρός ο/η მებაღე.

κηροπήγιο το შანდალი, სასანთლე.

κήρυγμα το *პირდ., გადატ.* ქადაგება.

κήρυκας ο 1. *პირდ., გადატ.* მაუწყებელი, მქადაგებელი, მაცნე, ქადაგი; 2. *ისტ.* მაცნე.

κήρυξη η განცხადება, გამოცხადება.

κηρύττω (κηρύσσω) (*აόρ.* *κήρυξα, αόρ. παθ.* *κηρύχθηκα, μτχ.* *κηρυγμένος*) *μετβ., αμετβ.* განცხადება, გამოცხადება, ქადაგება.

κήτος το 1. *ზოოლ.* ვეშაპი; 2. *გადატ.* მსუქანი, ტლანქი ადამიანი, ვეშაპი.

κηφήνας ο 1. მამალი ფუტკარი; 2. *გადატ.* პარაზიტი, მუქთახორა, მუქთამჭამელი.

κιάλι το (*ჩვეულებრივ πληθ.*) ჭოგრიტი, ბინოკლი, ღრბინდი.

κιβώτιο το ყუთი, სკივრი.

κιβωτός η 1. კიდობანი; 2. *გადატ.* წმინდა ადგილი, წმიდათაწმიდა.

κιθάρα η გიტარა.

κιθαρίστης ο, **-ίστρια** η გიტარისტი.

κιλίμι το ხელით ნაქსოვი თხელი ხალიჩა.

κιλλίβαντας ο *სამხ.* ლაფეტი.

κιλό το 1. კილო, კილოგრამი; 2. *გადატ.* წონა; ◊ *παίρνω / χάνω -ά* ესუქდები / ეხდები.

κιλότα (κυλόττα) η 1. ქალის ქვედა საცვალი, ტრუსი; 2. მარვალი ვალიფე (საცხენოსნო მარვალი).

κιμαδιάζω (*αόρ.* *κιμάδιασα*) *μετβ.* ხორცის გატარება მანქანაში ფარშის მისაღებად.

κιμάς ο ფარში, წერილად დაკეპილი ხორცი.

κιμωλία η ცარცი.

κίνα η (*πληθ.* *არ გააჩნია*) 1. ქინაქინა; 2. ქინაქინის ხის ქერქი.

κινδυνεύω (*αόρ.* *κινδύνεψ(υσ)α*) *αμετβ.* 1. საფრთხეში ყოფნა: *~ει η ζωή του* მისი სიცოცხლე საფრთხეშია; 2. გარისკვა: *κινδύνεψε για να τα καταφέρει* წარმატების მისაღწევად გარისკა; 3. საშიშროების წინაშე ყოფნა: *~ να τρελαθώ* ცოტაც და გავგიჟდები.

κίνδυνος ο საფრთხე, საშიშროება.

κινέζικος, -η, -ο 1. ჩინური; 2. (τα) ჩინური ენა.

Κινέζος ο, **-α** η ჩინელი.

κίνημα το *პირდ., გადატ.* **1.** მოძრაობა: *φοιτητικό ~* სტუდენტური მოძრაობა; **2.** მიმდინარეობა: *~ του υπερρεαλισμού* სიურეალიზმის მიმდინარეობა; **3.** აჯანყება, ამბოხება, ჯანყი: *λαϊκό ~* სახალხო აჯანყება.

κινηματογράφηση η **1.** კინოფირზე აღბეჭდვა; **2.** კინოფილმის გადაღება.

κινηματογραφία η (*πληθ. არ გააჩნია*) კინემატოგრაფია, კინოხელოვნება.

κινηματογραφιστής ο კინემატოგრაფისტი, კინოს მუშაკი.

κινηματογράφος ο **1.** კინო, კინოხელოვნება; **2.** კინოდარბაზი, კინოთეატრი, კინო.

κινηματογραφώ (ε) (*აόρ. κινηματογράφησα*) *μετβ.* **1.** კინოფირზე გადაღება; **2.** კინოფილმის გადაღება.

κίνηση η **1.** მოძრაობა: *η ~ του αυτοκινήτου* მანქანის მოძრაობა; **2.** *ასტრ.* მოძრაობა, ბრუნვა: *~ της Γης* დედამიწის ბრუნვა; **3.** საცობი (მანქანების): *είχε πολλή ~* მანქანების საცობი იყო; **4.** სვლა (სამაგიდო თამაშებში): *~ στο σκάκι* სვლა ჭადრაკში; **5.** (οι) ქმედებები; **6.** გადაადგილება (ჯარის): *~εις του εχθρού* მტრის გადაადგილება.

κινητά τα მოძრავი ქონება.

κινητήρας ο ძრავი, მოტორი.

κινητοποιώ (ε) (*αόρ.κινητοποίησα, αόρ. παθ. κινητοποιήθηκα, μτχ. κινητοποιημένος*) *μετβ.* **1.** მოძრაობაში მოყვანა, ამოძრავება, ამოქმედება; **2.** გააქტიურება, ამოქმედება; **3.** მობილიზება.

κινητός, -ή, -ό მოძრავი, გადაადგილებადი, მობილური; ◊ *~ό (τηλέφωνο)* მობილური ტელეფონი.

κίνητρο το **1.** (*βεβαιωτικό πληθ.*) მამოძრავებელი ძალა, სტიმული, მოტივი, მოტივაცია; **2.** (τα) *ეკონ.* სტიმული.

κινίνο το (**κινίνη**) *პირდ., გადატ.* ქინაქინა.

κινώ (ε) (*αόρ. κίνησα, αόρ. παθ. κινήθηκα /εκινήθην, μτχ. κινηθείς, -είσα, -έν / κινημένος*) *μετβ.* **1.** მოძრაობა: *ο γιατρός είπε να μην κινηθείς* ექიმმა თქვა არ იმოძრაო; **2.** გადაადგილება: *~ τα στρατεύματά μου* გადავაადგილებ ჯარებს; **3.** გამგზავრება: *κίνησε για μέρη μακρινά* შორეული ადგილებისაკენ გაემგზავრა; **4.** განაგება, მართვა: *η τύχη ~εί τις ζωές των ανθρώπων* ბედი განაგებს ადამიანთა ცხოვრებას; **5.** *ფიზ.* ბრუნვა, მოძრაობა: *η Γη ~είται* დედამიწა ბრუნავს; **6.** მოქცევა: *κινήθηκε πολύ έξυπνα* ძალიან ჭკუიანურად მოიქცა; **7.** *გადატ.* ტრიალი: *~είται στην υψηλή κοινωνία* მაღალ საზოგადოებაში ტრიალებს.

κιόλας (κιόλα) *επίρρ.* **1.** უკვე: *έφαγες κιόλας;* უკვე ჭამე?; **2.** კიდეც, კიღევაც: *μας φοβερίζεις ~;* გვემუქრები კიდეც? **3.** ზუსტად, მართლაც, ჭეშმარიტად: *γι'αυτό ~ πρέπει να τον δεις* ზუსტად ამიტომაც უნდა ნახო.

κίονας ο *არქიტექ.* სვეტი.

κίρρωση η *მედ.* ციროზი.

κισσός ο *ბოტ.* სურო.

κιτρινίζω (κιτρινάζω) (*αόρ. κιτρίνισα, μτχ. κιτρινισμένος*) *μετβ., αμετβ., πληθ., გადატ.* **1.** გაყვითლება; **2.** *ქარგ.* ფეხბურთში ყვითელი ბარათის ჩვენება ფეხბურთელისათვის; **3.** *გადატ.* გაფითრება.

κίτρινος, -η, -ο **1.** ყვითელი, ლიმნისფერი; **2.** ფერმკრთალი, გაფითრებული.

κίτρος ο *ბოტ.* ციტრუსი.

κίχλη η *მაღალფ., ბოლო.* მაშვი.

κλαδευτήρι το ბაღის დანა, სეკატორი.

κλαδεύω (*აόր. κλάδεψα, აόր. παθ. κλαδεύτηκα, μτχ. κλαδεμένος*) *μετβ.* 1. გასხლვა; 2. *გადატ.* (უეხბურთში) ძლიერი დარტყმა, მოცელვა.

κλαδί το 1. ტოტი, შტო, რტო; 2. ხე.

κλάδος ο 1. *მაღალუ.* ტოტი, შტო, რტო; 2. განშტოება; 3. სფერო, დარგი: *~ της φιλολογίας* ფილოლოგიის სფერო.

κλαδώνω (*აόр. κλάδωσα, აόр. παθ. κλαδώθηκα, μτχ. κλαδωμένος*) *αμετβ.* განტოტება, ახალი ტოტების ყლორტების გამოყრა.

κλαδωτός, -ή, -ό (κλαρωτός) 1. დატოტვილი; 2. ყვავილებიანი ქსოვილი; 3. ტოტის ფორმისა.

κλαίω (κλαίγω) (*აόр. έκλαψα, აόр. παθ. κλάφτηκα, μτχ. κλαμένος*) *αμετβ.* 1. *პირდ., გადატ.* ტირილი, ცრემლების ღვრა, ცრემლთა დენა: *~ από χαρά* ეტირი სიხარულისგან; 2. დატირება; *-γομαι* ჩივილი, თაეის შებრალება (სხვისთვის): *ήρθε και μου κλάφτηκε* მოვიდა და შემომტირა.

κλάμα (κλάψιμο) το ტირილი; ◊ *βάζω τα ~τα* ტირილს ვიწყებ, *είμαι για ~τα* სატირლად მაქვს საქმე.

κλάνω (*აόр. έκλασα, μτχ. κλασμένος*) *μετβ., αμετβ., საუბრ.* 1. გაბების გამოშვება, გაკუება; 2. *გადატ.* აბუჩად აგდება, არად ჩაგდება, ფეხებზე დაკიდება.

κλαρί το ყლორტი, რტო.

κλαρίνο το 1. *ხალხ.* კლარნეტი; 2. *კრებ.* კლარნეტისტი.

κλάση η **I** *მაღალუ.* დანაწევრება, დაქუცმაცება, დატეხა.

κλάση η **II** 1. *პირდ., გადატ.* კლასი; 2. *ბიოლ.* კლასი; 3. *სამხ.* გაწვევის ასაკი, კონტინგენტი.

κλασικός, -ή, -ό 1. *პირდ., გადატ.* კლასიკური; 2. კლასიკოსი; 3. (οι) ა) ძველი ბერძენი და რომაელი მწერლები, ბ) (ზოგადად) კლასიკოსები.

κλάσμα το *მათ.* წილადი.

κλασματικός, -ή, -ό 1. *მათ.* წილადური; 2. *ფიზ.* ფრაქციული.

κλαψιάρης, -άρα, -ικο 1. მტირალა; 2. წუწუნა.

κλαψουρίζω (κλαυθμυρίζω) (*აόр. κλαψούρισμα*) *αμετβ.* ქვითინი, გულამომჯდარი, გულამოსკვნილი ტირილი, სლუკუნი, მლუქუნი.

κλέβω (*აόр. έκλεψα, აόр. παθ. κλέφτηκα, μτχ. κλεμμένος*) *μετβ., αμετβ., პირდ, გადატ.* 1. მოპარვა; 2. მოტაცება; 3. გაპარვა: *κλεφτήκαμε, γιατί δεν ήθελαν το γάμο οι δικοί μας* გავიპარეთ, რადგანაც ჩვენები ქორწილის წინააღმდეგნი იყვნენ; 4. მოტყუება, მოპარვა: *μας ~ει στο ζύγι* წონაში გვატყუებს; 5. გადაწერა: *πάντα ~ει στις εξετάσεις* ყოველთვის იწერს გამოცდებზე; ◊ *~ την παράσταση* ყურადღებას მივიპყრობ.

κλειδαμπαρώνω (*აόр. κλειδαμπάρωσα, აόр. παθ. κλειδαμπαρώθηκα, μτχ. κλειδαμπαρωμένος*) *μετβ.* 1. ჩარაზვა; 2. შეკეტვა, ჩაკეტვა; 3. გამოკეტვა.

κλειδαράς ο ზეინკალი (გასაღებების და საკეტების შემკეთებელი).

κλειδαριά (κλειδωνιά) η საკეტი, კლიტე.

κλειδαρότρυπα η საკლიტე.

κλειδί το 1. *პირდ., გადატ.* გასაღები; 2. კოდი; 3. *რკ.-გზ.* ისარი; 4. მოქლონი (სიმებიან საკრავებზე სიმების დასაჭერ-დასაშვები); 5. საკვანძო პოზიცია; 6. კონსერვის დანა.

κλείδωμα το გასაღებით ჩაკეტვა, ჩარაზვა.

κλειδώνω (*αόρ. κλείδωσα, αόρ. παθ. κλειδώθηκα, μτχ. κλειδωμένος*) *μετβ., αμετβ. λαϊκ., γλωσσ.* გასაღებით ჩაკეტვა, ჩარაზვა; **-ομαι** ჩაკეტვა, სახლიდან არ გასვლა: *κάθε μέρα ~εται στο σπίτι της* ყოველ დღე სახლში იკეტება.

κλείδωση η 1. *ანატ.* სახსარი; 2. შესახსრება.

κλείνω (*αόρ. έκλεισα, αόρ. παθ. κλείστηκα, μτχ. κλεισμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. *λαϊκ., γλωσσ.* დახურვა, ჩაკეტვა, დაკეტვა: *~ το παράθυρο* ქეპენგ ფანჯარას; 2. გადაკეტვა: *τα χιόνια έκλεισαν το δρόμο* თოვლმა გზა გადაკეტა; 3. გამორთვა: *~ την τηλεόραση* ვთიშავ ტელევიზორს; 4. დაჯავშნა, შეკვეთა: *έκλεισα τραπέζι σε εστιατόριο* დავჯავშნე მაგიდა რესტორანში; 5. შეთანხმება, დადება (ხელშეკრულების): *~ συμφωνία* ვდებ ხელშეკრულებას; 6. შესრულება (ასაკზე): *έκλεισα τα είκοσι (χρόνια μου)* ოცი წელი შემისრულდა; 7. შეკვრა (ტანსაცმელზე): *~ το παντελόνι* ვიკრავ შარვალს; 8. დანიშვნა (დროსა და ადგილზე): *κλείσαμε ραντεβού* დავნიშნეთ შეხვედრა.

κλείσιμο το 1. *λαϊκ., γλωσσ.* ჩაკეტვა, დაკეტვა; 2. გადაკეტვა; 3. ჩასმა, დამწყვდევა, გამოკეტვა; 4. დახურვა; 5. შეთანხმება, დადება (ხელშეკრულების); 6. შეხორცება (იარაზე, ჭრილობაზე, ტრავმაზე).

κλειστός, -ή, -ό 1. *λαϊκ., γλωσσ.* ჩაკეტილი, დაკეტილი: *~ή πόρτα* დაკეტილი კარი; 2. გამორთული, დახურული: *~ή τηλεόραση*; 3. გადაკეტილი: *~ά σύνορα* დაკეტილი საზღვარი; 4. გადახურული: *~ό στάδιο* გადახურული სტადიონი; 5. *γλωσσ.* ეიწრო, დახურული, შეზღუდული: *~ αριθμός φοιτητών* სტუდენტთა შეზღუდული რაოდენობა.

κλειστοφοβία η (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) კლაუსტროფობია.

κλειτορίδα η *ანატ.* კლიტორი.

κλεπταποδοχή η მოპარულის დაფარვა, დამალვა ან შესყიდვა.

κλεπταποδόχος ο მოპარულის დამმალავი ან შემსყიდველი.

κλεφτά *επίρρ.* 1. მიპარვით, მალულად; 2. ნაჩქარევად.

κλέφτης ο 1. ქურდი, ყაჩაღი; 2. *ιστ.* კლეფტი (საბერძნეთში ოთომანთა იმპერიის წინააღმდეგ მიმართული ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის მონაწილე, პარტიზანი).

κλεψιά η ქურდობა, პარვა.

κλέψιμο το 1. ქურდობა, პარვა; 2. მოტაცება (ქალის, ცოლად მოყვანის მიზნით); 3. მოტყუება, ბურთის წართმევა (ფეხბურთში, კალათბურთში), თამაშის წესების დარღვევა (კარგში ან სხვა თამაშში).

κλήμα το ვაზი.

κληματαριά η ვენახი, ზვარი, ტალავერი.

κληματόφυλλο το ვაზის ფოთოლი.

κληρικός ο *ეკლ.* მღვდელმთავარი.

κληροδοτώ (ε) (*αόρ. κληροδότησα, αόρ. παθ. κληροδοτήθηκα, μτχ. κληροδοτημένος*) *μετβ.* 1. *νομ.* ანდერძით დატოვება, ანდერძით გადაცემა (რაიმესი); 2. სულიერი მემკვიდრეობის დატოვება.

κληρονομιά η მემკვიდრეობა.

κληρονομικός, -ή, -ό მემკვიდრეობის, მემკვიდრეობითი, სამემკვიდრეო.

κληρονομικότητα η (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) *βιολ.* მემკვიდრეობითობა.

κληρονόμος ο/η *νομ.* მემკვიდრე.

κληρονομιώ (ε) (*აόρ. κληρονόμησα, აόρ. παθ. κληρονομήθηκα, μτχ. κληρονομημένος*) *μετβ., პირდ., გადატ.* მემკვიდრეობის მიღება, რაიმეს მიღება მემკვიდრეობით.

κλήρος ο 1. *პირდ., გადატ.* ხეელრი, ბელი, წილი; 2. *გადატ.* კენჭისყრა; 3. მიწის პატარა ნაკვეთი (რომელსაც ძველად კენჭისყრით ათამაშებდნენ); 4. მემკვიდრეობის წილი, მემკვიდრეობა; 5. *ეკლ.* სამღვდელოება.

κληρώνω (*κλήρωσα, აόρ. παθ. κληρώθηκα, μτχ. κληρωμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. კენჭისყრა, წილისყრა; 2. რაიმეს დარიგება კენჭისყრით, გათამაშება.

κλήρωση η 1. კენჭისყრა, წილისყრა; 2. რაიმეს დარიგება კენჭისყრით, გათამაშება.

κλήση η 1. გამოძახება, დაძახება, უწყება, ცნობა, შეტყობინება: *πίρα ~ από την εφορία* მივიღე უწყება საგადასახადოდან; 2. ზარი, დარეკვა: *τηλεφωνική ~* სატელეფონო ზარი.

κλήτευση η სასამართლოში გამოძახება, სასამართლოს უწყების გაგზავნა.

κλητεύω (*აόρ. κλήτευσα, აόρ. παθ. κλητεύθηκα, μτχ. κλητευμένος*) *μετβ.* სასამართლოში გამოძახება, სასამართლო უწყების გაგზავნა.

κλητήρας ο კურიერი, შიკრიკი.

κλίβανος ο ღუმელი.

κλίμα το *პირდ., გადატ.* კლიმატი, პავა, ატმოსფერო, გარემო.

κλίμακα η 1. სკალა; 2. მასშტაბი; 3. *მუს.* შუსიკალური რიგი, გამა; 4. *ეკლ.* პიმნთა გარკვეული რიგი; 5. *არქიტექ.* კიბე.

κλιμάκιο το 1. საფეხური; 2. განყოფილება, ჯგუფი; 3. *სამხ.* ეშელონი.

κλιμακώνω (*აόρ. κλιμάκωσα, აόρ. παθ. κλιμακώθηκα, μτχ. κλιμακωμένος*) *μετβ.* 1. უფრო მაღალ სტადიაში გადასვლა, გამწვავება; 2. ეტაპებად დაყოფა, რიგითობის დადგენა; 3. *სამხ.* ეშელონებად დაწყობა, განლაგება, ეშელონირება.

κλιμάκωση η 1. უფრო მაღალ სტადიაში გადასვლა, გამწვავება; 2. საფეხურებად განლაგება, ეტაპებად დაყოფა, რიგითობის დადგენა.

κλιμακωτός, -ή, -ό 1. საფეხურებად, ტერასებად განლაგებული; 2. მზარდი.

κλιματίζομαι (*პირითადად ενεστ., μτχ. κλιματιζόμενος*) *αμετβ., αποθ.* კონდიცირება.

κλιματισμός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. კონდიცირება; 2. კონდიციონერი.

κλίνη η *მაღალფ.* საწოლი

κλινική η კლინიკა.

κλινικός, -ή, -ό კლინიკური; **κλινικά (κλινικώς)** *επίρρ.* კლინიკურად.

κλίνω (*παρατ./აόρ. έκλινα, μτχ. κεκλιμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. *პირდ., გადატ.* გადახრა, დახრა; 2. *გრამ.* უღლება, ბრუნება.

κλισέ το *ἀκλ.* კლიშე.

κλίση η 1. *პირდ., გადატ.* გადახრა, დახრა, შეგრიალება; 2. *გადატ.* მიდრეკილება; 3. *გრამ.* უღლება, ბრუნება.

κλονίζω (*აόρ. κλόνισα, აόρ. παθ. κλονίστηκα, μτχ. κλονισμένος*) *μετβ., პირდ., გადატ.* შერყევა, შერხევა, შენძრევა.

κλοπή η 1. ქურდობა, პარეა, მოტაცება, მიტაცება; 2. *გადატ.* მისაკუთრება.

κλοτσιά (κλωτσιά) η წიხლი.

κλοτσώ (κλωτσώ) (α) (*აόρ. κλότσησα, აόρ. παθ. κλοτσήθηκα, μτχ. κλοτσημένος*) *μετβ.* 1. *პირდ., გადატ.*

წიხლის კერა; 2. უკუცემა (სროლისას); 3. *გადატ.* უარის თქმა, ყოყმანი.

κλουβί το *პირდ., გადატ.* გალია.

κλυδωνίζομαι (*აόρ. κλυδωνίστ(θ)ηκα, μτχ κλυδωνισμένος*) *αμετβ., αποθ.* 1. (გემის შესახებ) ქარიშხლის, ძლიერი ტალღების, შტორმის მიერ, ზღვის ღელვის დროს აქეთ-იქით სროლა, რყევა; 2. *გადატ.* რყევა, არამდგრად მდგომარეობაში ყოფნა.

κλυδωνισμός ο 1. (გემის შესახებ) ქარიშხლის, ძლიერი ტალღების, შტორმის მიერ, ზღვის ღელვის დროს აქეთ-იქით სროლა, რყევა; 2. *გადატ.* შფოთვა, აურზაური, ალიაქოთი.

κλύσμα το *მედ.* ოყნა.

κλώθω (*αόρ. έκλωσα, αόρ. παθ. κλώστηκα, μτχ. κλωσμένος*) *μετβ.* დართვა (ძაფის).

κλωνάρι το რტო, პატარა ტოტი.

κλώσιμο το ძაფის დართვა.

κλώσσα (κλώσα) η 1. კრუხი; 2. *გადატ.* მოლაყბე, ენაჭარტალა.

κλωσσώ (α) (*αόρ. κλώσσησα, παθ. κλωσσιέμαι, αόρ. παθ. κλωσσήθηκα, μτχ. κλωσσημένος*) *μετβ.* წიწილების გამოჩეკა (კრუხზე).

κλωστή η 1. ძაფი; 2. მწვანე ლობიოს ბეწვი.

κνήμη η *ანატ.* 1. წვივი, კანჭი; 2. წვივის დიდი ძვალი.

κνούτο το რომგი.

κόβω (*αόρ. έκοψα, αόρ. παθ. κόπηκα, μτχ. κομμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. ჭრა, გაჭრა, დაჭრა, მოჭრა, გამოჭრა, გადაჭრა; 2. მოწყვეტა, მოკრეფა: ~ *από το δέντρο ένα μήλο* ხიდან ვწყვეტ ვაშლს; 3. ამოგლეჯა, ამოხევა: ~ *δύο σελίδες* ამოეხევ ორ ფურცელს; 4. დაკლება (ფასის), შემცირება: *μας έκοψε δύο χιλιάδες* ორი ათასი დაგვიკლო; 5. დროის ხანგრძლივობის შემცირება, ამოღება, შეკვეცა: *έκοψα δέκα λεπτά από την ομιλία μου* ჩემი გამოსვლა ათი წუთი შევკვეცე; 6. (ბილეთის) აღება, გაცემა: ~ *εισιτήριο* ვიღებ ბილეთს; 7. შეწყვეტინება: *μη με ~εις την ώρα που μιλώ* ნუ მაწყვეტინებ, როდესაც ვლაპარაკობ; 8. ჩაჭრა: *κόπηκα στις εξετάσεις* გამოცდებზე ჩავიჭერი; 9. შეწყვეტა, გაწყვეტა, თავის დანებება: *από σήμερα ~ το τσιγάρο* დღეიდან სიგარეტს თაეს ვანებებ.

κόγχη (κόχη) η 1. *ანატ.* ღრუ, ფოსო; 2. ნიში, ალკოვი; 3. *ეკლ.* აღმოსავლეთით მიმართული საკურთხევლის ნახევრად მრგვალი ნაწილი, სადაც სამკვეთლო მდებარეობს; 4. *გეოლ.* ღრმული, ორმო.

κοιλάδα η ველი.

κοιλιά (κοιλία) η *მაღალფ.* 1. მუცელი; 2. კუჭი, ნაწლავი; 3. *გადატ.* გამობერილი, გამობურცული ადგილი; 4. ღიპი; 5. საპაერო ხომალდის ქვედა მხარე, მუცელი.

κοιλιακός, -ή, -ό 1. მუცლის; 2. (οι) მუცლის პრესის ვარჯიში; 3. (τα) ნაწლავების დაავადება.

κοίλος, -η -ο 1. ჩავარდნილი, ჩაზნექილი, ჩაღრმავებული; 2. ფუყე; 3. (το) ~(ν) მაყურებლისთვის განკუთვნილი ადგილი ანტიკურ თეატრში.

κοιλότητα η ღრმული, ჩაღრმავება.

κοιμάμαι (κοιμούμαι) (*αόρ. κοιμήθηκα, μτχ. κοιμισμένος*) *αμετβ., αποθ.* 1. *პირდ., გადატ.* ძილი; 2. *ეკლ.* გარდაცვალება, მიძინება: *ο άγιος εκοιμήθη* წმინდანი მიიცვალა.

κοιμητήριο (κοιμητήρι) το *ეკლ.* სასაფლაო.

κοιμίζω (*αόρ. κοίμισα, μτχ. κοιμισμένος*) *μετβ.* 1. დაძინება: ~ *το μωρό*

ბავშვს ვაძინებ; **2.** *მჯ.* ნელი ადამიანი.

κοινό το **1.** საერთო: *δεν έχουν τίποτα το ~ μεταξύ τους* არა აქვთ არაფერი საერთო; **2.** საზოგადოება: *αναγνωστικό ~* მკითხველთა საზოგადოება; **3.** პუბლიკა: *το ~ χειροκρότησε* პუბლიკამ ტაშით დააჯილდოვა; **4.** (τα) საზოგადოებრივი საქმეები, პრობლემები.

κοινοβουλευτικός, -ή, -ό საპარლამენტო.

κοινοβούλιο το **1.** პარლამენტი; **2.** პარლამენტის შენობა.

κοινοκτημοσύνη η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** საზოგადოებრივი საკუთრება; **2.** *ιურ.* საბიარო საკუთრება (ცოლ-ქმარს შორის).

κοινοποίηση η **1.** საზოგადოებისთვის შეტყობინება, განცხადება; **2.** *ιურ.* უწყების გაგზავნა.

κοινοποιώ (ε) (*აόρ. κοινοποίησα, აόρ. παθ. κοινοποιήθηκα, μτχ. κοινοποιημένος*) *μετβ.*, *θεολ.* **1.** საზოგადოებისათვის რაიმეს უწყება, შეტყობინება; **2.** *ιურ.* უწყების გაგზავნა.

κοινός, -ή, -ό **1.** საერთო: *~ φίλος* საერთო მეგობარი; **2.** ერთი, ერთი და იგივე, საერთო: *έχουμε ~ές απόψεις* ერთი და იგივე აზრები გვაქვს; **3.** ჩვეულებრივი, უბრალო: *είναι ένα ~ό αγόρι* ერთი ჩვეულებრივი ბიჭია; **4.** საზოგადოებრივი: *~ αγώνας* საზოგადოებრივი ბრძოლა.

κοινότητα η **1.** გაერთიანება, საზოგადოება, სათვისტომო; **2.** ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანო, თემი; **3.** *εκκλ.* მონასტრის მმართველობითი ორგანო; ◊ ***Βουλή των Κ~ων*** თემთა პალატა (დიდ ბრიტანეთში).

κοινοτοπία η ბანალურობა.

κοινόχρηστος, -η, -ο **1.** კომუნალური, საერთო გამოყენების; **2.** (τα) კომუნალური გადასახადები.

κοινωνία η საზოგადოება: *η μικρή ~ της πόλης μας* ჩვენი ქალაქის მცირერიცხოვანი საზოგადოება; ◊ *εκκλ. Θεία Κ~* ზიარება.

κοινωνικός, -ή, -ό **1.** საზოგადოებრივი; **2.** სოციალური; **3.** საყოფაცხოვრებო; **4.** თანაზიარი, გულზიარი, გულღია: *είναι ~, γνωρίζει πολλούς* გულღია ადამიანია, ბევრს იცნობს; **5.** ჯგუფური, ჯგუფურად მცხოვრები: *τα μυρμήγκια είναι ~ά ζώα* ჭიანჭველები ჯგუფურად მცხოვრები მწერები არიან.

κοινωνικότητα η (*πληθ. არ γააჩნია*) **1.** თანაზიარობა, გულზიარობა; **2.** საზოგადოებაში კარგი მოქცევა.

κοινωνιολογία η (*πληθ. არ γააჩნია*) სოციოლოგია.

κοινωνός ο/η თანაზიარი, თანამონაწილე.

κοινωνώ (ε) (*αόρ. κοινώνησα, αόρ. παθ. κοινωνήθηκα, μτχ. κοινωνημένος*) *μετβ.*, *αμετβ.* ზიარება.

κοινωφελής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) საქველმოქმედო.

κοιτάζω (κυττάζω, κοιτώ) (*αόρ. κοίταξα, αόρ. παθ. κοιτάχτηκα, μτχ. κοιταγμένος*) *μετβ.*, *αμετβ.* **1.** ყურება, შეხედვა: *κοίταξε, ποιος έρχεται!* შეხედე, ვინ მოდის! **2.** ყურადღების მიქცევა, მიხედვა: *να ~εις τον κήπο μου* მიხედე ჩემს ბაღს; **3.** დაკვირვება, შემოწმება: *κοίταξε αυτά τα έγγραφα* შეამოწმე ეს საბუთები; **4.** გასინჯვა: *ο γιατρός τον κοίταξε* ექიმმა იგი გასინჯა; **5.** ყურადღებით ყოფნა, შეხედვა: *κοίτα, να μην αργήσεις!* ყურადღებით იყავი, არ დაიგვიანო!

κοίτασμα το ბუდობი, საბადო.

κοκκαλιάρης, -α, -ικο გამხდარი, ძვალი და ტყავი.

κόκκαλο το 1. ძვალი; 2. ძვლისგან დამზადებული ხელსაწყო; 3. მამეელი; 4. კურკა; ◊ *είμαι / μένω πετσί και ~* ძვალი და ტყავი ვარ / ვრჩები, *ως το ~* სულით-ხორცამდე.

κοκκινάδα το 1. სიწითლე; 2. წითელი ლაქა.

κοκκινέλι το (*γεν. αρ გააჩნია*) მოწითალო ფერის ღვინო.

κοκκινίζω (*აόр. κοκκίνισα, მτχ. κοκκινισμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. გაწითლება; 2. წითელი ბარათის ჩვენება ფეხბურთში; 3. დამწიფება.

κοκκινιστός, -ή, -ό შებრაწული, დაბრაწული.

κόκκινος, -η, -ο 1. წითელი; 2. (το) ა) წითელი ფერი: *~ θεωρείται το χρώμα του πάθους* წითელი ფერი ვნების აღმნ; 3. (οι) წითლები (კომუნისტები).

κοκκινωπός, -ή, -ό მოწითალო.

κόκκος ο 1. მარცვალი; 2. კურკა; 3. ნამცეცი; 4. *გადატ.* ნატამალი, ერთი ბეწო; 5. *მედ.* კოკები (ბაქტერია).

κοκκύτης ο (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* ყოვანახველა.

κόκορας ο 1. მამალი; 2. *მოძ.* საცერმელი, წვეტი (იარაღზე); 3. *გადატ.* აქტიური სექსუალური ცხოვრების მქონე კაცი.

κοκορέτσι το ცხვრის შიგნეულობისგან დამზადებული კერძი.

κοκορεύομαι (*აόр. κοκορεύτηκα*) *αμετβ., αποθ.* ყოყლოჩინობა.

κοκορόμυαλος, -η, -ο უჭკუო, სულელი.

κολάζω (*აόр. κόλασα, აόр. παθ. κολάστηκα, მτχ. κολασμένος*) *μετβ.* 1. ცდუნება, შეცდენა; 2. *იურ.* დასჯა.

κόλακας ο/η ქლესა, მლიქვნელი, პირფერი.

κολακεία η პირფერობა, მლიქვნელობა, მაამებლობა.

κολακεύω (*აόр. κολάκεψα, აόр. παθ. κολακεύτηκα, მτχ. κολακευμένος*) *μετβ.* 1. პირფერობა, ქლესაობა, ამება; 2. ამება; **-ομαι** სასურველია, მინდა.

κολάρο το 1. საყელო; 2. საყელური (ცხოველების).

κόλαση η *პირდ., გადატ.* ჯოჯოხეთი.

κολατσίζω (*აόр. κολάτσισα*) *μετβ.* წახემსება.

κολατσιό (κολατσύ) το სამხარი.

κολέγιο το კოლეჯი.

κολίανδρο (κορίανδρο, κόλιαντρο) το ქინძი.

κολιέ το *ანგლ.* ყელსაბამი.

κολικός, -ή, -ό *იხ.* **κωλικός.**

κολιμπρί το *ანგლ. ზოოლ.* კოლიბრი.

κολίτιδα η *მედ.* კოლიტი.

κόλλα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. წებო; 2. ფურცელი; 3. სახამებელი; 4. თევზის წებო.

κόλλημα το 1. დაწებება, შეღებვა, დამაგრება; 2. *საუბრ.* არშიყი; 3. აკიდება, აღევნება; 4. *საუბრ.* დაეინება, აკვიატება.

κόλληση η დაწებება, დამაგრება.

κολλητήρι το 1. სარჩილავი (ხელსაწყო); 2. *ტექ.* სარჩილი; 3. *გადატ.* ადამიანი, რომელიც არ გემვება.

κολλητικός, -ή, -ό 1. დასაწებებელი; 2. გადამდები.

κολλητός, -ή, -ό 1. დაწებებული, მიწებებული, მიმაგრებული; 2. ერთმანეთს მიბჯენილი; 3. მოტკეცილი; 4. (ο/η) *გადატ., საუბრ.* უახლოესი მეგობარი (დაქალი, ძმაკაცი).

κολλητσίδα η 1. *ბოტ.* ბირკაჟა, ბირკა, წებოვანი მცენარეები; 2.

გადატ. ტკიპა, შემაწუხებელი ადამიანი.

κολλύριο το თვალში ჩასაწვეთებელი წამალი.

κολλώ (α) (*აόρ. κόλλησα, აόρ. παθ. κολλήθηκα, μτχ. κολλημένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** დაწებება, მიწებება, დაკერა, დამაგრება; **2.** მიმაგრება, შეერთება, შეღუღება; *გადატ.* **3.** აკიდება, დაბმა (არშიყი); **4.** გადადება (დაავადების); **5.** ჩახუტება, ჩაკრობა; *αμετβ.* **1.** გამოკიდება: *~άει σε λεπτομέρειες* წერილმანებს ეკიდება; **2.** გაჭედვა: *κόλλησε το συρτάρι και δεν ανοίγει* უჯრა გაიჭედა და აღარ იღება; **3.** მიჯაჭვა: *έχει κολλήσει στην τηλεόραση* ტელევიზორზეა მიჯაჭვული; **4.** მიწებება, მიკვრა (გაოფლიანების გამო): *το πουκάμισό μου κολλούσε* პერანგი ტანზე მეკრობოდა.

κολοβός, -ή, -ό 1. უკუღო, კუდმოჭრილი; **2.** *გადატ.* დასახიჩრებული, დამახინჯებული.

κολοκύθας ο ჩერჩეტი, უაზრო, სულელი ადამიანი.

κολοκύθι το **1.** გოგრა, კვახი; **2.** ყაბაყი; **3.** ორშიმო.

κολοκυθιά η **1.** *ბოტ.* გოგრა, კვახი; **2.** თამაშის სახეობა.

κολόνα η სვეტი, ბოძი.

κολόνια η (*γεν. πληθ. αρ γαάβνια*) ოდეკოლონი, სუნამო.

κολοσσιαίος, -α, -ο კოლოსალური, უზარმაზარი, გიგანტური.

κολοσσός ο **1.** კოლოსი; **2.** *გადატ.* გოლიათი, ბუმბერაზი.

κολπατζής ο (*πληθ. -ήδες*) *საუბრ.* მოხერხებული, მატყუარა, ცბიერი ადამიანი, თაღლითი.

κολπίτιδα η *მედ.* საშოს ანთება, კოლპიტი.

κόλπο το **1.** სერხი, ხრიკი, ფანდი, ოინი; **2.** მაქინაცია; **3.** (τα) ეშმაკობები, მანქანები.

κόλπος ο **1.** ყურე; *გადატ.* **2.** უბე, გულ-მკერდი, მკლავები; **3.** *ანატ.* საშეილოსნოს ყელი; **4.** *მედ.* აპოპლექსია; **5.** *ანატ.* ღრუ, ფოსო, უპე.

κολυμβήθρα (κολυμπήθρα) η **1.** *ეკლ.* ემბაზი; **2.** *გადატ.* იდეოლოგიური გარემო.

κολύμβηση η (*πληθ. αρ γαάβνια*) ცურვა.

κολυμβητήριο το საცურაო აუზი.

κολυμβητής ο მოცურაე.

κολύμπι το (*γεν. αρ γαάβνια*) **1.** ცურვა; **2.** ზღვაში ბანაობა.

κολυμπώ (α) (*αόρ. κολύμπησα*) *αμετβ., μτβ., γαδατ.* ცურვა.

κόμβος ο **1.** კვანძი; **2.** საკვანძო ადგილი; **3.** *გრამ.* საკვანძო სიტყვა.

κόμης ο, **-ισσα** η **1.** გრაფი; **2.** უმაღლესი პოლიტიკური, სახელმწიფო, სამხედრო ჩინის პირი ბიზანტიაში.

κομήτης ο კომეტა.

κομίζω (*αόρ. (ε)κόμισα*) *μετβ.* მოტანა.

κομιστής ο მომტანი, მიმტანი.

κόμιστρο το საგნების გადატანის ან მგზავრთა გადაყვანის ხარჯი.

κόμμα το **1.** პარტია; **2.** *გრამ.* მძიმე.

κομματάρχης ο **1.** პარტიული ფუნქციონერი; **2.** პარტიის მეთაური.

κομμάτι το **(κομμάτα** η**) 1.** ნაჭერი: *ένα ~ κρέας* ხორცის ნაჭერი; **2.** ნატეხი, ნამსხვრევი, ნამტვრევი: *το πιάτο έγινε ~ια* თეფში ნატეხებად იქცა; **3.** პროდუქცია: *τα μαγαζιά έχουν καλά ~ια* მაღაზიებს კარგი პროდუქცია აქვთ; **4.** *მუს.* ქმნილება, ნაწარმოები: *το ραδιόφωνο έπαιζε ωραίο ~* რადიოთი მშვენიერი ნაწარმოები გადმოსცეს.

κομματιάζω (*აόր. κομμάτιασα, აόր. παθ. κομματιάστηκα, μτχ. κομματιασμένος*) *μετβ.* დანაწევრება, დაქუცმაცება, დაყოფა.

κομματιαστός, -ή, -ό 1. დანაწევრებული, დაქუცმაცებული; 2. ნაწილებისგან შემდგარი, აწყობილი.

κομματίζομαι (*აόр. κομματίστηκα, μτχ. κομματισμένος*) *αμετβ.* პარტიაში გაერთიანება, აქტიური პარტიული მოღვაწეობა.

κομματικός, -ή, -ό პარტიული.

κόμμωση η *მაღალფ.* თმის ვარცხნილობა, დავარცხნა.

κομμωτήριο το ქალთა საპარიკმახერო, სილამაზის სალონი.

κομμωτής ο, **-τρια** η პარიკმახერი, დალაქი.

κομό το *ახლ.* კომოდი.

κομοδίνο το ტუმბო.

κομπάζω (*აόр. κόμπασα, μτχ. κομπασμένος*) *αμετβ.* თავის ქება, კვეხნა, ტრაბახი, ბაქიაობა.

κομπανία η *ხალხ.* 1. კომპანია, ამხანაგობა; 2. დასი; 3. *მოძვ.* სავაჭრო კომპანია.

κομπάρσος ο 1. მეორეხარისხოვანი როლის შემსრულებელი; 2. *გადატ.* მაჩანჩალა, მეორეხარისხოვანი ადამიანი.

κομπασμός ο ტრაბახი, კვეხნა, ბაქიაობა.

κομπιάζω (*აόр. κόμπιασα*) *αμετβ.* 1. ყელში გაჩხირვა (საჭმლის); 2. ენის დაბმა, ბორძიკი; 3. კვირტის გაშლა, გამოღება.

κομπίνα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *საუბრ.* კომბინაცია, ფანდი.

κομπιούτερ ο/το კომპიუტერი.

κομπλάρω (*აόр. κόμπλαρα / κομπλάρισα, μτχ. κομπλαρισμένος*) *μετβ., αμετβ., ხალხ.* 1. მორცხვობა; 2. დაბლოკვა; 3. დაკომპლექსება.

κομπλέ *επίρρ.* სრული კომპლექტით, სავსე.

κόμπλεξ το *ახლ., ფსიქოლ.* კომპლექსი.

κομπλεξάρω (*აόр. κομπλεξάρισα, აόр. παθ. κομπλεξαρίστηκα, μτχ. κομπλεξαρισμένος*) *μετβ., საუბრ.* დაკომპლექსება.

κομπλιμέντο το კომპლიმენტი.

κομπολόι το 1. კრიალოსანი; 2. *გადატ.* აწყობილი საქმე.

κόμπος ο 1. კვანძი, მარყუჟი; *გადატ.* 2. მცენარის მუხლი; 3. კორძი, კოერი, კოჟიე; 4. სპაზმი ყელში; 5. საკვანძო საკითხი, კვანძი.

κόμπρα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) კობრა.

κομψός, -ή, -ό 1. კოხტა, კოპწია, ელეგანტური: *είσαι πολύ ~ή σήμερα* ძალიან ელეგანტური ხარ დღეს; 2. დელიკატური; 3. დახვეწილი.

κομψότητα η (*πληθ. არ გააჩνια*) ელეგანტურობა, დახვეწილობა, დელიკატურობა, სიკოხტავე.

κονδύλι το ხარჯი, დანახარჯი.

κόνδυλος ο 1. *ანატ.* სახსარი; 2. *ბოტ.* ბოლქვი.

κονσέρβα η *პირდ., გადატ.* კონსერვი.

κονσερβοποιείο το საკონსერვო ქარხანა.

κονσερβοποιώ (ε) (*აόр. κονσερβοποίησα, აόр. παθ. κονσερβοποιήθηκα, μτχ. κονσερβοποιημένος*) *μετβ.* დაკონსერვება.

κονσέρτο το *იხ.* **κοντσέρτο**.

κονσόλα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) 1. *არქიტექტ.* კონსოლი, ბრჯენი; 2. კონსოლის მაგიდა; 3. *მუს.* კონსოლი.

κοντά *επίρρ.* 1. ახლოს: *~ στο σπίτι* სახლთან ახლოს; 2. (ვინმესთან) ერთად: *πέρασε μια ολόκληρη ζωή ~*

τους მთელი ცხოვრება მათთან ერთად გაატარა; 3. დაახლოებით: *ήρθαν ~ εφτά κορίτσια* დაახლოებით შვიდი გოგო მოვიდა; 4. (რაღაცასთან) ერთად: *~ στα άλλα* ყველაფერთან ერთად; ◊ *από ~* ახლოდან.

κονταίνω (*აόր. κόντυνα*) *μετβ., αμετβ.* 1. დამოკლება, დადაბლება; 2. დახრა.

κοντακιά η კონდახით დარტყმა.

κοντάκιο (κοντάκι) το 1. კონდახი, დუგლუგი; 2. *χλ.* კონდაკი, მოკლე ლოცვა.

κοντάρι το 1. შუბი, ოროლი, ლახვარი; 2. ბუნი, ტარი; 3. ლარტყა.

κονταρομαχία η შუბებით ორთაბრძოლა.

κόντεμα το დამოკლება.

κοντεύω (*აόր. κόντεψα*) *μετβ., αμετβ.* 1. მოახლოება: *~ουν τα Χριστούγεννα* შობა ახლოვდება; 2. (+ να) კინაღამ: *κόντεψα να πεθάνω από το φόβο* შიშისგან კინაღამ მოკვდი.

κοντινός, -ή, -ό 1. ახლობელი, ახლომდებარე, ყველაზე ახლო: *~ό δάσος* ახლომდებარე ტყე; 2. მოკლე: *~ό μονοπάτι* მოკლე ბილიკი; 3. უახლოესი (დროზე): *~ό μέλλον* უახლოესი მომავალი; 4. *გადატ.* ახლო კავშირის მქონე, ახლობელი: *~ συγγενής* ახლო ნათესავი.

κοντόθωρος, -η, -ο 1. ახლომხედველი; 2. *გადატ.* წინდაუხედავი.

κοντομάνικος, -η, -ο მოკლესახელოებიანი.

κοντός ο *მაღალფ.* 1. ლატანი, ჭოკი, ხალა; 2. ბუნი, ტარი; 3. *სპორტ.* ჭოკი.

κοντός, -ή, -ό 1. მოკლე: *~ό μαλλί* მოკლე თმა; 2. დაბალი: *ο αδελφός μου είναι ~* ჩემი ძმა დაბალია.

κοντοστέκομαι (κοντοστέκω) (*აόр. κοντοστάθηκα*) *αμετβ.* ცოტა ხნით შეჩერება, შეყოვნება.

κοντούλης, -α, -ικο 1. დაბალი; 2. (ი) მსხლის ჯიში.

κοντόφθαλμος, -η, -ο 1. ახლომხედველი; 2. *გადატ.* წინდაუხედავი.

κοντόχοντρος, -η, -ο დაბალი და მსუქანი.

κόντρα *επίρρ.* წინააღმდეგ, საწინააღმდეგოდ, საპირისპიროდ; ◊ *πηγαίνω ~* წინააღმდეგ (კონტრამი) ყოფნა.

κόντρα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. უთანხმოება; 2. *სპორტ.* რიკოშეტი.

κοντράρω (*აόр. κόντραρα / κοντράρισα, აόр. παθ. κονταρίστηκα*) *μετβ., αμετβ.* უთანხმოებაში ყოფნა.

κοντρόλ το *άκλ.* კონტროლი, შემოწმება.

κοντσέρτο (κονσέρτο) το კონცერტი.

κοπάδι το 1. ნახირი, ჯოგი, ფარა, ხროვა; 2. *გადატ.* ბროვა, ხროვა; 3. ხროვა, ბრბო.

κοπάνα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) *ბალხ.* შატალო; ◊ *κάνω ~* ვაცდენ უმიზეზოდ, შატალოზე მიეღივარ.

κοπανατζής ο *ბალხ.* გამცდენი, შატალისტი.

κοπανίζω (*აόр. κοπάνισα, აόр.παθ. κοπανίστηκα, μτχ. κοπανισμένος*) *μετβ.* ნაყეა, დაფქვა.

κοπέλα (κοπελιά) η გოგო, გოგონა.

κοπή η 1. *მაღალფ.* დაჭრა, შეჭრა, მოჭრა; 2. მოჭრა (ფულის ერთეულის).

κόπια η (*πληθ. არ გააჩნια*) 1. ასლი, კოპია; 2. ქსეროასლი; 3. ჩანაწერი.

κοπιάζω (*აόр. κόπιασα / κοπίασα*) *αμετβ.* 1. ძალისხმევა, შრომა, გარჯა; 2. მონახულება, მობრძანება, სტუმრობა; 3. მიახლოება.

κοπιάρω (*αόρ. κοπιάρισα*) *μετβ.* **1.** ასლის გაკეთება, გადაღება; **2.** *გადატ.* მიბაძვა.

κοπιαστικός, -ή, -ό დამქანცველი, დამღლელი.

κοπίδι το **1.** საჭრისი; **2.** მეწაღის დანა.

κόπρανα τα განავალი, ექსკრემენტი.

κοπριά η **1.** ნეხვი; **2.** ნაკელი.

κοπρίζω (*αόρ. κόπρισα, αόρ. παθ. κοπρίστηκα, μτχ. κοπρισμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ნიადაგის ნაკელით განოყიერება; **2.** *გადატ.* დასერა, დანაგვიანება; *αμετβ.* კუჭში გასელა, დეფეკაცია.

κοπρίτης ο **1.** უსაქმური ადამიანი; **2.** მაწანწალა ძაღლი.

κοπρολογία η (*πληθ. არ გააჩნია*) უწმაწური სიტყვებით მეტყველება.

κόπρος η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** განავალი; **2.** ნაკელი; **3.** *პირდ., გადატ.* სიბინძურე.

κοπρόσκυλο το **1.** მაწანწალა ძაღლი; **2.** *გადატ.* უსაქმური ადამიანი.

κοπτήρας ο **1.** საჭრისი; **2.** ქაღალდის საჭრისი; **3.** *ანატ.* საკბეჩი, საჭრელი კბილი.

κοράκι το **1.** ყორანი; **2.** *გადატ.* მეშაფლავე; **3.** სპეკულანტი, გადამყიდველი; **4.** *ზღვ.* კიჩოს კიდე.

κοραλλένιος, -ια, -ιο **1.** მარჯნისა; **2.** მარჯნისფერი.

κοράλλι το **1.** მარჯანი; **2.** მარჯნის სამკაული; **3.** წითელი ყვავილის მქონე ქოთნის მცენარეების ზოგადი სახელწოდება.

κοραλλιογενής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) მარჯნისა.

Κοράνιο το ყურანი.

κορβανάς ο (*πληθ. -άδες*) **1.** სეიფი; **2.** სალარო.

κορδέλα η **1.** ბაფთა, ზონარი; **2.** ხვეულა, რულეტი (საზომი); **3.** ლენტური ხერხი.

κορδόνι το **1.** ზონარი, ზორტი; **2.** შნური, ყაითანი (ფეხსაცმლის); **3.** *επίρρ.* მიყოლებით, შეუჩერებლივ, მთლიანად.

κορεσμένος, -η, -ο **1.** დანაყრებული, დაკმაყოფილებული; **2.** *μαγειρ.* გაჯერებული, გაყღენთილი; **3.** *χημ.* ნაჯერი.

κόρη η **1.** ასული, ქალიშვილი; **2.** გოგო (გაუთხოვარი); **3.** *ιρον.* ქალიშვილი; **4.** *αρχιτεκτ.* კორე (არქაული პერიოდის ქალის ქანდაკება); **5.** *ανατ.* თვალის გუგა.

κορινθιακός, -ή, -ό კორინთული.

κοριός (κορέος) ο **1.** ბაღლინჯო; **2.** *გადატ.* მოსასმენი მოწყობილობა, რომელსაც ტელეფონში აყენებენ; **3.** ადამიანი, რომელიც დაკავებულია საგელეფონო საუბრების მოსმენით.

κορίτσι το **1.** გოგო, გოგონა; **2.** ქალიშვილი.

κοριτσίστικος, -η, -ο გოგოსი.

κορμί το **1.** სხეული, ტანი; **2.** *გადატ.* ადამიანი; **3.** ტორსი.

κορμός ο **1.** ღერო, ტანი (ხის); **3.** ხის მორი, კუნძი; **3.** ტორსი; **4.** *გადატ.* მთავარი, ძირითადი ნაწილი, კორპუსი: *~ του πλοίου* გემის კორპუსი; **5.** შაველდებულო საგნები; **6.** რულეტი (ნამცხვარი).

κορμοστασιά η ტანადობა, ტანი, აღნაგობა, ფიგურა.

κόρνα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) **1.** სიგნალი; **2.** დასიგნალება, სიგნალის ხმა.

κόρνερ το *άκλ.* **1.** *სპორტ.* კორნერი; **2.** კუთხური.

κορνέτα η *მუს.* კორნეტი.

κορνίζα η 1. ჩარჩო; 2. კარნიზი, ლავგარდანი.

κορνιζάρω (*აბრ. κορνίζαρα / κορνιζάρισα, აბრ. παθ. κορνιζαρίστηκα, მიჯ. κορνιζαρισμένος*) *მეტბ.* 1. ჩარჩოში ჩასმა; 2. კარნიზის გაკეთება.

κοροϊδεύω (*აბრ. κορόιδεψα*) *მეტბ.* 1. დაცინება; 2. გაცინება; 3. გაცურება, მოტყუება.

κοροϊδία η 1. დაცინება, გაცინება; 2. მოტყუება, გაცურება.

κοροϊδίστικα *επίρρ.* უაზროდ, ტყუილად.

κορόιδο το 1. ქეყნის სასაცილო, სასაცილო; 2. გულუბრყვილო, მიამიტი, ჩერჩეტი, სულელი, მტერი; ◊ *κάνω το ~* თავის გაშტერება.

κορόμηλο το ტყემალი.

κορσές ο კორსეტი.

κορυδαλλός ο ტოროლა.

κορυφαίος, -α, -ο 1. წამყვანი, მთავარი; 2. (ο) კორიფე.

κορυφή (κορφή) η 1. მწვერვალი; 2. თხემი; 3. წვერი, კენწერო; 4. ულორტი; 5. *გეომ.* წვერო; *გადატ.* 6. სათავეში მდგომი, მყოფი; 7. კულმინაცია, აპოგეა; 8. კორიფე; 9. ნაღები.

κορυφογραμμή η ქედი.

κορυφώνω (*აბრ. κορύφωσα, აბრ. παθ. κορυφώθηκα, მიჯ. κορυφωμένος*) *მეტბ.* 1. უმაღლეს წერტილში აყვანა; 2. კულმინაციის მიღწევა; 3. უმნიშვნელოვანესი წერტილის მიღწევა, დაგვირგვინება.

κορύφωση η 1. უმაღლესი წერტილი, აპოგეა; 2. კულმინაცია, უმნიშვნელოვანესი წერტილი.

κορώνα (κορόνα) η 1. გვირგვინი; 2. გვირგვინის ფორმის სამკაული, გვირგვინი, დიადემა; 3. გვირგვინის გამოსახულებიანი ნიეთი (გერბი, ემბლემა, ფულის კუპიურა და ა. შ.); 4. კრონა (ფულის ერთეული); 5. გვირგვინი (კბილის).

κοσκινάς ο მეცხრილე, მეცხაე (ის, ვინც საცერებს, გისოსებს ამზადებს).

κοσκινίζω (*აბრ. κοσκίνισα, აბრ. παθ. κοσκινίστηκα, მიჯ. κοσκινισμένος*) *მეტბ.* 1. გაცრა; 2. *გადატ.* შემოწმება, დაკვირვება.

κόσκινο το საცერი.

κόσμημα το 1. დეკორაცია; 2. სამკაული; 3. *გადატ.* მორთულობა, მოკაზმულობა, მშვენება.

κοσμηματοθήκη η სამკაულის შესანახი ყუთი, კოლოფი, ზარდახშა.

κοσμηματοπωλείο το საიუველირო მაღაზია.

κοσμηματοπώλης ο იუველირი.

κοσμήτορας ο/η 1. დეკანი; 2. გამრიგებელი, რიგის მიმცემი სპორტულ შეჯიბრებებზე.

κοσμικός, -ή, -ό 1. კოსმოსური; 2. ამქვეყნიური, საერო; 3. მაღალი, ელიტარული საზოგადოების, საერო, საერისკაცო; 4. თანაზიარი, გულზიარი ადამიანი.

κόσμιος, -α, -ο წესიერი, რიგიანი, საკადრისი.

κοσμογονία η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. კოსმოგონია, სამყაროს შექმნა; 2. მითები და თქმულებები, რომლებიც სამყაროს შექმნას უკავშირდება; 3. *გადატ.* მოვლენა, რომელიც ძირფესვიანად ცვლის მდგომარეობას, ცვლილება.

κοσμοθεωρία η მსოფლმხედველობა.

κοσμοναύτης ο კოსმონავტი.

κοσμοπολίτης ο კოსმოპოლიტი.

κόσμος ο 1. *პირდ., გადატ.* ქეყანა, სამყარო; 2. კოსმოსი; 3. *გადატ.* ქეყნიერება, ქეყანა, მსოფლიო; 4.

ხალხი: *έχει πολύ ~ο στο λεωφορείο* ბევრი ხალხია ავტობუსში.

κοσμοσυρροή η (*πληθ. არ გააჩნია*) ხალხმრავლობა.

κοσμώ (ε) (*აόρ. κόσμησα, აόρ. παθ. κοσμήθηκα, μτχ. κοσμημένος*) *μετβ.* **1.** გალამაზება; **2.** დამშვენება.

κοστίζω (*αόρ. κόστισα*) *μετβ., αμετβ* **1.** *პირდ., გადატ.* ღირებულება, ფასის ქონა: *~ει ακριβά* ძვირი ღირს; **2.** დაჯდომა (ღირებულება): *το ατύχημα του κόστισε τη ζωή του* ავარია მას სიცოცხლის ფასად დაუჯდა.

κοστολόγιο το პრეისკურანტი.

κοστολογώ (ε) (*αόρ. κοστολόγησα, αόρ. παθ. κοστολογήθηκα, μτχ. κοστολογημένος*) *μετβ.* ფასის განსაზღვრა.

κόστος το (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** თვითღირებულება; **2.** ღირებულება; **3.** *გადატ.* შედეგი, საბღაური.

κοστούμι (κουστούμι) το **1.** კოსტუმი; **2.** ჩაცმულობა (კოსტუმი).

κότα η **1.** ქათამი; **2.** *გადატ.* მორცხვი ადამიანი; **3.** უაზრო, მანჭვია, გაპრანჭული ქალი.

κότερο το კატარღა, კატერი.

κοτέτσι το *პირდ., გადატ.* საქათმე.

κοτόπιτα η ქათმის ღვეზელი.

κοτόπουλο το წიწილა.

κοτρώνα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *საუბრ.* ლოდი.

κοτσάνα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** მსხვილი ღერო (ხის); **2.** *გადატ.* სულელური, უაზრო ლაპარაკი.

κοτσάνι το ღერო.

κότσος ο კიკინა.

κότσυφας ο შაშვი.

κουαρτέτο το კვარტეტი.

κουβαλώ (α) (*αόρ. κουβάλησα, αόρ. παθ. κουβαλήθηκα, μτχ. κουβαλημένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** თრევა, ზიდვა: *~ στην πλάτη* ზურგით მიათრევ; **2.** მითრევა: *τι μου τα κουβάλησες τώρα;* რისთვის მომითრიე ეს რამეები? **-ιέμαι** მიეთრევი, დაუპატიჟებლად მიჭდიარ: *κουβαλήθηκε όλη η παρέα* მთელი სამეგობრო დაუპატიჟებლად მოვიდა.

κουβάρι το **1.** გორგალი; **2.** გუნდი; **3.** დაჭმუჭნილი საგნები; ◊ *μαλλιά ~ια* არეულ-დარეულობა.

κουβαρίστρα η კოჭი.

κουβάς ο **1.** ვედრო; **2.** *გადატ.* მცირე ზომის მანქანა.

κουβέντα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) **1.** საუბარი, სიტყვა, ლაპარაკი: *πιάνω την ~ με κάποιον* საუბარს წამოვიწყებ ვინმესთან, *μην κάνεις ~* სიტყვა არ დაძრა; **2.** *გადატ.* ურთიერთობა, კავშირი: *δε θέλω ~ες μαζί σου* არ მინდა შენთან ურთიერთობა; ◊ *αλλάζω (την) ~* საუბრის თემას ვცვლი.

κουβεντιάζω (*αόρ. κουβέντιασα, αόρ. παθ. κουβεντιάστηκα, μτχ. κουβεντιασμένος*) *μετβ.* **1.** საუბარი, ლაპარაკი; **2.** ვინმეზე უარყოფითად საუბარი, ბევრის თქმა, ჭორაობა: *την ~ει όλη η γειτονιά* მთელი სამეზობლო მასზე ჭორაობს; ◊ *τα / το ~* განხილვა.

κουβέρτα η **1.** საბანი; **2.** *ზღვ.* გემბანი.

κουδούνι το ზარი; ◊ *γίνομαι ~* დათრობა.

κουδουνίζω (*αόρ. κουδούνισα*) *αμετβ.* წკრიალი, ეღარუნი, რეკვა.

κουδουνίστρα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) ეღარუნა, ჩხარუნა (სათამაშო პაგარა ბავშვებისათვის).

κουζίνα η *პირდ., გადატ.* სამზარეულო.

κουιντέτο το კვინტეტი.

κουκέτα η მაგარებლის ან გემის საწოლი.

κουκκί το 1. ცერცვის მარცვალი; 2. მარცვალი, თესლი; 3. *ხალხ.* საარჩევნო ხმა.

κουκκίδα η *პირდ.* *გადატ.* წერტილი.

κούκλα η 1. თოჯინა; 2. მანეკენი; 3. *გადატ.* თოჯინა (ლამაზი ქალი); 4. ძაფის გორგალი, მორგვი.

κουκλοθέατρο το თოჯინების თეატრი.

κούκλος ο 1. თოჯინა (ბიჭის ფორმის); 2. *გადატ.* ლამაზი მამაკაცი.

κουκουβάγια η (*γεν. πληθ. αρ გααჩნია*) ბუ.

κουκούλα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) 1. კაპიუშონი, ყაბალახი; 2. დამცავი საფარი, გადასაფარი.

κουκουλοφόρος ο/η ის, ვინც ატარებს კაპიუშონს, ნიღბიანი.

κουκουλώνω (*აόρ. κουκούλωσα, აόρ. παθ. κουκουλώθηκα, μτχ. κουκουλωμένος*) *μετβ.* 1. შეფუთნა, შეხვევა; 2. *გადატ.* დაფარვა, დამალვა; 3. შებმა, შეხვევა (ქალზე).

κουκουνάρα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) გირჩა.

κουκουνάρι το 1. გირჩა; 2. ფიჭვის თესლი.

κουκουναριά η იტალიური ფიჭვი.

κουκούτσι το 1. კურკა; 2. *გადატ.* ერთი ბეწო.

κουλός, -ή, -ό *საუბრ., პირდ., გადატ.* უხელო, ცალხელა.

κουλλούρα (κουλούρα) η (*γεν. πληθ.αρ გააჩნია*) 1. ბლითი, ბუბლიკი; 2. გვირგვინი: *την έβαλε ~* გვირგვინი დაადგა (მასზე დაქორწინდა); 3. ყველაზე დაბალი ნიშანი, ნული: *στην ορθογραφία πήρε ~* ორთოგრაფიაში ნული მიიღო; 4. საშველი რგოლი, სარკყელი.

κουλλουράς (κουλουράς) ο (*πληθ. -άδες*) ბლითის გამყიდველი.

κουλλούρι το 1. მცირე ზომის ბლითი, რომელსაც ზემოდან ქუნჯუთი აქვს მოყრილი; 2. სხვადასხვა ფორმის პატარა ნამცხვრები, ორცხობილა; 3. ყველაზე დაბალი ნიშანი, ნული.

κουλλουριάζω (κουλουριάζω) (*αόρ. κουλλούριασα, αόρ. παθ. κουλλουριάστηκα, μτχ. κουλλουριασμένος*) *μετβ.* 1. წრის, ბლითის ფორმის მიცემა; 2. დახვევა, შემოხვევა.

κουμπαράς ο (*πληθ. -άδες*) ყულაბა.

κουμπάρος ο 1. მეჯვარე, ხელისმომკიდე, ნათლია; 2. ძმაო, (მიმართვაში): *~ε, μήπως μπορείς να με βοηθήσεις;* ძმაო, შეგიძლია დამეხმარო?

κουμπί το 1. ღილი; 2. ღილაკი; 3. *გადატ.* ადამიანის სუსტი წერტილი: *βρήκε το ~ του και τον κάνει ό,τι θέλει* სუსტი წერტილი უპოვა და რასაც უნდა იმას აკეთებინებს.

κουμπότρυπα η საღილე.

κουμπούρα η ძველი ტიპის იარაღი.

κουμπούρας ο 1. უმეცარი მოსწავლე; 2. გაუნათლებელი, უცოდინარი ადამიანი, უმეცარი.

κουμπουριά η გასროლა (პისტოლეტით).

κουμπώνω (*αόρ. κούμπωσα, αόρ. παθ. κουμπώθηκα, μτχ. κουμπωμένος*) *μετβ.* 1. შეკერა, შებნევა; 2. *გადატ.* შებოჭვა.

κουνάβι (κουνάδι) το *ზოოლ.* კვერნა.

κουνέλα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) 1. დედალი ბოცვერი; 2. *გადატ.* იტყვიან მრავალშვილიან ქალზე: *γεννάει σαν ~* ბოცვერივით აჩენს.

κούνημα το 1. რწევა, რხევა, რყევა, ქანაობა; 2. პრანჭიაობა, პრანჭვაგრეხა.

κούνια η 1. აკვანი; 2. საქანელა.

κουνιάδος ο, **-α** η მაზლი, მული.

κουνούπι το კოლო.

κουνουπίδι το ყვავილოვანი კომბოსტო.

κουνουπιέρα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) კოლოებისაგან დამცავი მიჩაგდანი.

κουνώ (α) (*αόρ. κούνησα, αόρ. παθ. κουνήθηκα, μτχ. κουνημένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** რწევა, რხევა, ქნევა, რყევა: *~ το δέντρο* ვარხევ ხეს; **2.** განძრევა: *κουνήσου, θα αργήσουμε!* გაინძერი, დაეიგვიანებთ.

κούπα η (*γεν. πληθ. არ γααήβνα*) **1.** თასი, ფიალა; **2.** *სპორტ., ქარგ.* თასი; **3.** გული (კარტში): *ντάμα ~* გულის დამა.

κουπαστή η **1.** *ზღვ.* პლანშირი, ცრუქიმი; **2.** მოაჯირი.

κουπί το ნიჩაბი.

κουπόνι το **1.** კუპონი; **2.** ტალონი.

κούρα η (*πληθ. არ γααήβνα*) **1.** სამკურნალო რეჟიმი, მკურნალობა; **2.** ექიმის ვიზიტი.

κουράγιο το (*πληθ. არ γααήβνα*) მამაცობა, ვაჟკაცობა, გამბედაობა, მოთმინება.

κουράδα η განავალი.

κουράζω (*αόρ. κούρασα, αόρ. παθ. κουράστηκα, μτχ. κουρασμένος*) *μετβ.* დაღლა, დაქანცვა.

κουραμπιές ο **1.** ფხვიერი ტკბილი ორცხობილა, რომელსაც, ჩვეულებრივ, საშობაოდ ამზადებენ; **2.** *გადატ.* მწყობრგარეშე, უმწყობრო (სამხედრო პირი); **3.** მშიშარა ადამიანი.

κουράρω (*αόρ. κουράρισα*) *μετβ.* მკურნალობა.

κούραση η (*πληθ. არ γααήβνα*) დაღლა.

κουραστικός, -ή, -ό დამღლელი, დამქანცველი.

κουρδίζω (κουρντίζω, χορδίζω) (*αόρ. κούρδισα, αόρ. παθ. κουρδίστηκα, μτχ. κουρδισμένος*) *μετβ.* **1.** დაქოქვა, მომართვა: *~ το ρολόι* ვქოქავ საათს; **2.** აწყობა, მომართვა (მუსიკალური ინსტრუმენტის): *~ει την κιθάρα* აწყობს გიტარას; **3.** *გადატ.* ვინმეს ნერვების მოშლა, გაბრაზება: *τι θέλει και τον ~ει;* რა უნდა, ნერვებს რომ უშლის? **-ομαι** გამოწყობა: *κουρδίστηκε με το καινούργιο της φόρεμα* ახალ კაბაში გამოეწყო.

κουρέας ο დალაქი, პარიკმახერი.

κουρείο το საპარიკმახერო (მამაკაცებისათვის).

κουρέλι το **1.** ძონძი; **2.** ძაძონძილი ტანსაცმელი, ჩვარი, ჩვარეული; **3.** *გადატ.* ჩვარი (ადამიანზე).

κουρελιάζω (*αόρ. κουρέλιασα, αόρ. παθ. κουρελιάστηκα, μτχ. κουρελιασμένος*) *μετβ.* **1.** დაფლეთა, დაგლეჯა, დაძონძვა; **2.** *გადატ.* დაგლეჯა, დაწყვეტა.

κούρεμα το **1.** შეჭრა, გაკრეჭა; **2.** შეკრეჭილი თმა, ვარცხნილობა.

κουρεύω (*αόρ. κούρεψα, αόρ. παθ. κουρεύτηκα, μτχ. κουρεμένος*) *μετβ.* შეჭრა, გაკრეჭა.

κούρσα η **1.** შეჯიბრება (სისწრაფეში ან სირბილში), მარულა, ღონე; **2.** *გადატ.* გამალება; **3.** *საუბრ.* ფასიანი მგზავრობა, რეისი, მგზავრობის ღირებულება; **4.** ძვირფასი აეტომანქანა, ლიმუზინი.

κουρσάρος ο მეკობრე.

κουρσεύω (*αόρ. κούρσεψα, μτχ. κουρσεμένος*) *μετβ.* **1.** ძარცვა; **2.** *გადატ.* დაპყრობა, დაუფლება.

κουρτίνα η ფარდა.

κουστούμι το *იხ.* **κοστούμι**.

κούτα η (*γεν. πληθ. არ γααήβνα*) დიდი ყუთი.

κουτάβι το 1. ლეკვი (ძაღლის, ვეფხვის, მგლის); 2. *გადატ.* გულუბრყვილო, მიამიტი ადამიანი.

κουτάλα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) 1. ჩამჩა, ციცხვი; 2. *გადატ.* სარგებელი, გამორჩენა; 3. *ხალხ.* ბეჭი.

κουτάλι το 1. კოვზი; 2. რაოდენობა, რაც ეტევა კოვზზე, კოვზი: *ένα ~ λάδι* ერთი კოვზი ზეთი; ◊ *(γλυκό) του ~ιού* მურაბა.

κουταλιά η რაოდენობა, რაც კოვზზე ეტევა, კოვზი: *μια ~ παγωτό* ერთი კოვზი ნაყინი.

κουταμάρα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) სისულელე, უაზრობა, სულელური აზრი, სიბრიყვე.

κούτελο το *საუბრ.* შუბლი.

κουτί το 1. კოლოფი, ყუთი; 2. ქილა; 3. რაოდენობა, რაც ეტევა ყუთში, ყუთი; 4. *გადატ.* ა) პატარა, მოუხერხებელი სახლი, ბ) ტელევიზორი.

κουτός, -ή, -ό 1. გიჟი, სულელი, მტერი, ბრიყვი; 2. მიამიტი, გულუბრყვილო; 3. უაზრო, გაუგებარი.

κουτούκι το *ხალხ.* დუქანი, სარდაფში მდებარე მწირი ტავერნა.

κουτσαίνω (*αόρ. κούτσανα, αόρ. παθ. κουτσάθηκα*) *μετβ., αμετβ.* 1. დაკოჭლება (ვინმესი); 2. კოჭლობა.

κουτσά-στραβά *επίρρ.* როგორმე, როგორღაც, ძლივს.

κουτσομπολεύω (*αόρ. κουτσομπόλεψα*) *μετβ.* ჭორაობა.

κουτσομπολιό το ჭორი.

κουτσός, -ή, -ό 1. კოჭლი: *έμεινε ~ απ' το δεξί* მარჯვენა ფეხით კოჭლი დარჩა; 2. უფეხო: *~ή καρέκλα* უფეხო სკამი; 3. (το) ასკინკილა: *τα παιδιά παίζουν ~ό* ბავშვები ასკინკილას თამაშობენ.

κουτσουλιά (κοτσιλιά) η *ხალხ.* 1. სკინტლი; 2. *გადატ.* ერთი ბეწო.

κουφαίνω (*αόρ. κούφανα, αόρ. παθ. κουφάθηκα*) *μετβ., αμετβ.* 1. დაყრუება; 2. *ქარგ.* გაოცება.

κουφάρι το *ხალხ.* გვამი, ცხედარი.

κουφέτο το 1. ნუშის ან თხილის შაქარლამა; 2. *ქარგ.* ტყვია.

κούφιος, -ια, -ιο 1. ცარიელი, ყრუ; 2. ჭიანი, დაზიანებული, დამპალი; 3. *გადატ.* უშინაარსო, ცარიელი.

κουφός, -ή, -ό (κωφός) *მაღალფ.* 1. ყრუ, სმენადაქვეითებული; 2. *ქარგ.* (το) სისულელე.

κουφώνω (*αόρ. κούφωσα*) *μετβ.* 1. ღრმულის, ღრუს გაკეთება, გამოღრუტნა; 2. მიხურვა (ფანჯრის); 3. ჩაცვენა, ჩავარდნა.

κοφίνι το 1. კალათა, გოდორი; 2. რაოდენობა, რომელიც ეტევა კალათში.

κοφτερός, -ή, -ό 1. მჭრელი; 2. *გადატ.* გამჭრიახი.

κοφτός, -ή, -ό 1. დაჭრილი, ჩამოჭრილი, ჩამოთლილი: *~ βράχος* ჩამოთლილი კლდე; 2. ნაჭვრეტებიანი, აჟურული: *~ό κέντημα* ნაჭერეთებიანი ნაქარგი; 3. არასრული (რაოდენობა, პორცია): *μια ~ή κουταλιά ζάχαρη* ერთი არასრული კოვზი შაქარი; 4. *გადატ.* მკვეთრი, მძაფრი, უკმეხი, პირდაპირი: *~ή κίνηση* მკვეთრი მოძრაობა.

κοχλάζω (χοχλάζω) (*αόρ. κόχλασα*) *αμετβ.* 1. დუღილი; 2. *გადატ.* ბობოქრობა, ჩქეფა, დუღილი.

κοχύλι το ნიჟარა.

κόψη η 1. პირი (დანის, ხანჯლის); 2. *არქიტექ.* წიბო, გვერდი, ჯვაროვანი კამარის წიბო.

κόψιμο το 1. დაჭრა: *το ~ του κρέατος* ხორცის დაჭრა; 2. შეჭრა, მოჭრა: *το ~ των μαλλιών* თმის შეჭრა; 3. შემცირება, ჩამოჭრა: *το ~ στους μισθούς* ხელფასების შემცირება; 4. თარგი,

გამოჭრილობა, აჭრა: *το φουστάνι έχει ωραίο ~* კაბა კარგი აჭრილია; **5.** ნაიარევი, ნაჭრილობევი, ჭრილობა: *βαθύ ~* ღრმა ჭრილობა; **6.** შეწყვეტა, გადაგდება, თაეის დანებება: *το ~ του τσιγάρου* სიგარეტისთვის თაეის დანებება; **7.** ჩაჭრა (გამოცდებში): *το ~ στα μαθηματικά* ჩაჭრა მათემატიკაში; **8.** აჭრა: *το ~ του γάλακτος* რძის აჭრა; **9.** კუჭის აშლა, დიარეა, ფაღარათი: *με πιάνει ~* კუჭი მეშლება.

κραγιόν το *άκλ.* **1.** პასტელი, ფერადი ცარცი, ფერადი ფანქარი; **2.** პომადა.

κραδασμός ο **1.** რყეეა, რხეეა, ვიბრაცია; **2.** *გადატ.* შერყეეა, რყეეა, მერყეობა.

κράζω (*აόρ. έκραξα, აόρ. παθ. κράχτηκα, μτχ. κραγμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ჩხაეილი (ფრინველებზე); **2.** ყეირილი, ბღაეილი; **3.** დაძახება; **4.** *ეარგ.* გახმაურება, გათქმა.

κραιπάλη η (*γεν. πληθ. αρ γλώσσα*) **1.** ორგია, გარყვნილი ცხოერება; **2.** უაზრო ხარჯი.

κράμα το **1.** ნარეეი; **2.** შენადნობი.

κράμπα η (*γεν. πληθ. αρ γλώσσα*) კრუნჩხეა, სპაზმი.

κρανίο το **1.** თაეის ქალა; **2.** თაეი.

κρανιοτομή η * მედ.* ტრეპანაცია.

κράνος το შლემი, ჩაჩქანი, კასკა, ჩაფხუტი.

κρανοφόρος, -α, -ο კასკის, ჩაჩქანის, ჩაფხუტის მატარებელი.

κρασάτος, -η, -ο **1.** ღეინის საწებლით შეზაეებული საჭმელი; **2.** მუქი წითელი (შაეი ღეინის ფერი).

κρασί το ღეინო.

κραταιός, -ή/-ά, -ό მძლაერი, ძლიერი.

κρατερός, -ή/-ά, -ό **1.** ძლიერი, მძლაერი; **2.** მძაფრი, გამძეინვარებული, ცხარე, გააფთრებული.

κράτημα το **1.** დაჭერა, დაკაებება: *το σωστό ~ του σπαθιού* ხმლის სწორად დაჭერა ხელში; **2.** სახელური; **3.** შეკაებება, შენარჩუნება: *το ~ της ισορροπίας* წონასწორობის შენარჩუნება; **4.** მოჭიდება: *τα λάστιχα αυτά εξασφαλίζουν γερό ~* ეს საბურავები უზრუნველყოფენ ძლიერ მოჭიდებას; **5.** მეთვალყურეობა, მზრუნველობა.

κρατήρας ο **1.** კრატერი (ღეინისა და წყლის შესარეეი დიდი ჭურჭელი ძეელ საბერძნეთში); **2.** კრატერი (ვულკანის).

κράτηση η **1.** შეკაებება, მეჩერება: *~ ούρων* შარდის შეკაებება; **2.** დაკაებება, დაჭერა (ხელფასის); **3.** დაჯარიმება; **4.** *იურ.* დაკაებება, დაჭერა.

κρατητήριο το ციხის საკანი, პაუპტეასტი.

κρατικοποίηση η სახელმწიფოებრიობა, ნაციონალიზაცია.

κρατικοποιώ (ε) (*აόρ. κρατικοποίησα, აόρ. παθ. κρατικοποιήθηκα, μτχ. κρατικοποιημένος*) *μετβ.* სახელმწიფოს დაქეემდებარებაში გადაყეანა, ნაციონალიზაცია.

κρατικός, -ή, -ό სახელმწიფო.

κράτος το **1.** სახელმწიფო; **2.** მთაერობა, მმართეელობა; **3.** მეუფება, ბატონობა, უზენაესობა.

κρατούμενος ο **1.** დაკაებული, დაპატიმრებული, დატუსაღებული; **2.** (το) *მათ.* დამახსოერებული რიცხეი (მიმატების, გამოკლების, გამრაელებისა და გაყოფის დროს).

κρατώ (α/ε) (*აόρ. κράτησα, აόρ. παθ. κρατήθηκα, μτχ. κρατημένος*) *μετβ., μ.რ., γλώσσα* **1.** დაჭერა, დაკაებება: *~ τα λουλούδια* მიჭირაეს ყეაეილები; **2.** გაძლება (სიმძიმის): *τον κράτησε ζωντανό η ελπίδα της σωτηρίας* გადარჩენის იმედმა გააძლებინა; **3.**

მოხვევა, დაჭერა: *κράτα με, φοβάμαι!* დამიჭირე, მეშინია! **4.** დაკავება, დაჭერა: *τον ~ούν στο αστυνομικό τμήμα* დაკავებული პყავთ პოლიციის განყოფილებაში; **5.** შენახვა, გადანახვა: *~άει πάντα το καλό κρασί για τους ξένους* უცხოელებისთვის ყოველთვის კარგ ღვინოს ინახავს; **6.** შენარჩუნება, შენახვა, ქონა: *μου ~άτε τη θέση;* შემინახავთ ადგილს? **7.** დაცვა, შენახვა, შესრულება: *~ υπόσχεση* ვასრულებ ჩემს დაპირებას; **8.** ჩანიშნა, ჩაწერა; **9.** დაჯავშნა: *έχουμε κρατήσει δύο θέσεις* ორი ადგილი გვაქვს დაჯავშნილი; *αμετβ.* **1.** წარმოშობა, წარმომაველობა: *~ά από αριστοκρατική οικογένεια* არისტოკრატული ოჯახიდან წარმოდგება; **2.** *ქორდ., გადატ.* გაძლება: *πόσο ~άει το γάλα εκτός ψυγείου;* რამდენ ხანს ძლებს რძე მაცივრის გარეშე? **3.** გაგრძელება: *το ταξίδι θα κρατήσει δύο μέρες* მოგზაურობა ორ დღეს გაგრძელდა; **4.** თავის დაჭერა, თავის დაკავება, შემონახვა: *για άνθρωπο σγδόντα χρονών ~ιέται θαυμάσια* ოთხმოცი წლის ადამიანისთვის შესანიშნავად უჭირავს თავი; **5.** თავის შეკავება: *δεν κρατήθηκε και έβαλε τα γέλια* თავი ვერ შეიკავა და სიცილი წასკდა.

κραυγάζω (*აόრ.* κραύγασα) *αμετβ.* დაყვირება, ძახილი, კივილი.

κραυγαλέος, -α, -ο აღმაშფოთებელი, შეუწყნარებელი.

κραυγή η **1.** ყვირილი, ძახილი, წივილი, კივილი; **2.** ჩხავილი.

κράχτης ο **1.** დამძახებელი, დამპატიჟებელი, მომპატიჟებელი; **2.** საგყუარა.

κρέας το ხორცი.

κρεατοελιά η მეჭეჭი.

κρεατομιχανή η ხორცსაკეპი მანქანა.

κρεατωμένος, -η, -ο ხორციანი.

κρεβάτι το **1.** *Ქორდ., გადატ.* საწოლი, ლოგინი; **2.** ლოგინი, სარეცელი (სქესობრივი კავშირი).

κρεβατοκάμαρα η საძინებელი.

κρεμ *επίθ., άκλ.* **1.** კრემისფერი; **2.** (το) კრემისფერი.

κρέμα η **1.** ნაღები; **2.** კრემი; **3.** საცხი, მალამო, კრემი.

κρεμάζω *იხ.* **κρεμώ.**

κρεμάλα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** სახრჩობელა; **2.** ჩამოხრჩობა; **3.** ჩამოხრჩობანა (თამაში).

κρέμασμα το **1.** დაკიდება, ჩამოკიდება; **2.** ჩამოხრჩობა, ჩამოკიდება.

κρεμαστός, -ή, -ό 1. დასაკიდებელი, კედლის; **2.** დაკიდებული.

κρεμάστρα η საკიდი.

κρεματόριο το **1.** კრემატორიუმი; **2.** საკონცენტრაციო ბანაკი.

κρεμμύδι (κρομμύδι) το ხახვი.

κρέμομαι (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* **1.** დაკიდებული ყოფნა, ჩამოკიდება: *η λάμπα ~εται από το ταβάνι* ნათურა ჭერზე კიდია; **2.** *გადატ.* ჩამოკიდება, დამოკიდებული ყოფნა: *όλοι ~όμαστε από 'σένα* ყველა შენზე ვართ დამოკიდებული.

κρεμώ (α) (κρεμάζω) (*აόρ. κρέμασα, აόρ. παθ. κρεμάστηκα, მτχ. κρεμασμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** დაკიდება: *~ τον πίνακα στον τοίχο* სურათს კედელზე ვკიდებ; **2.** დაშვება, დაკიდება: *~ τα χέρια από την κούραση* დაღლილობისგან დავუშვებ ხელებს; **3.** ჩამოკიდება, ჩამოხრჩობა: *κρεμάστηκε στο κελί του* თავის ოთახში ჩამოიხრჩო თავი.

κρεοπώλης ο ხორცის გამყიდველი, ყასაბი.

κρεοφάγος, -ος, -ο ხორცის მჭამელი, ხორცის მოყვარული.

κρέπα η ბლინი.

κρήνη η *პირდ., გადატ.* წყარო.

κριάρι το ცხვარი, ვერძი, ყოჩი.

κριθαρένιος, -ια, -ιο ქერის, ქერისა.

κριθάρι το ქერი; ◊ *მედ.* **~άκι** ჯიბლიბო.

κρίκος ο **1.** რგოლი; **2.** *გადატ.* რგოლი, კავშირი; **3.** ა) სავარჯიშო რგოლები, ბ) რგოლებზე ვარჯიში; **4.** რგოლის ფორმის საყურეები, რგოლები.

κρίμα το **1.** ბრალი, ცოდვა, შეცოდება; **2.** საცოდაობა, სამწუხარო ფაქტი, სამწუხაროა: **~ *που δε σε είδε ο πατέρας σου*** სამწუხაროა, რომ მამაშენმა ვერ გნახა; **3.** (+*αιτ.*) აფსუს!: **~ *τα νιάτα σου!*** აფსუს, შენი ახალგაზრდობა!

κρίνο το *ბოტ.* შროშანი.

κρινόλευκος, -η, -ο შროშანივით თეთრი.

κρινολίνο το კრინოლინი, ხაბარდა.

κρίνω (*აόր. έκρινα, აόր. παθ. κρίθηκα, μτχ. κριμένος*) *μετβ.* **1.** ფიქრი, ვარაუდი, დაშვება, ჩათვლა: **~ *ότι πρέπει να αναβάλεις το ταξίδι*** ვფიქრობ, უნდა გადადო მოგზაურობა; **2.** გასამართლება: **~*ουν τον κατηγορούμενο*** ასამართლებენ დამნაშავეს; **3.** გადაწყვეტა, გადაწყვეტილების მიღება: **~*εται η τύχη της κυβερνήσεως*** მთავრობის ბედი წყდება; **4.** შეფასება: ***θα κριθούν οι υποψήφιοι*** კანდიდატების შეფასება მოხდება; *αμετβ.* განსჯა: ***μην ~ετε, ινα μη κριθήτε (Ματθ. 7,1)*** ნუ განსჯით, რათა არ განისაჯოთ (მათე 7, 1).

κριός ο *მაღალფ.* **1.** ვერძი, ცხვარი; **2.** *ასტროლ.* ვერძი; **3.** ვერძის ნიშნის ქვეშ დაბადებული.

κρίση η **1.** განსჯა, განსჯის უნარი; **2.** აზრი, დასკვნა, მსჯელობა; **3.** გადაწყვეტილება; **4.** კრიზისი; **5.** *მედ.* შეტევა, კრიზისი; **6.** *ეკლ.* უფლის სამსჯავრო.

κρίσιμος, -η, -ο კრიზისული.

κριτήριο το კრიტერიუმი.

κριτής ο მსაჯი, მსაჯული, არბიტრი.

κριτικάρω (*აόр. κριτίκαρα / κριτικάρισα*) *μετβ., αμετβ.* გაკრიტიკება.

κριτική η **1.** კრიტიკა; **2.** კრიტიკოსთა ჯგუფი, კრიტიკა.

κριτικός, -ή, -ό 1. კრიტიკული, კრიტიკასთან დაკავშირებული; **2.** (ο) კრიტიკოსი.

κροκοδίλιος, -α, -ο ნიანგისა, ნიანგთან დაკავშირებული.

κροκόδιλος (κορκόδιλος, κροκόδειλος) ο ნიანგი.

κρόκος ο **1.** კროკუსი; **2.** ბაფრანა; **3.** კვერცხის გული.

κρόσσι το **1.** ფოჩი; **2.** მამლის ბიბილო.

κροταλίζω (*აόр. κροτάλισα*) *μετβ., αμετβ.* ჭრიალი, ტკაცუნი, კრაჭუნი.

κρότταφος ο საფეთქელი.

κρότος ο გრუხუნი, ქუხილი, გრიალი.

κροτώ (ε) (*აόр. κρότησα*) *μετβ., αμετβ.* გრგვინვა, ქუხილი, გრიალი.

κρουνός ο ონკანი, ნაკადი, ჭავლი.

κρούση η **1.** დარტყმა, დაჯახება; **2.** *ფიზ.* დაჯახება; **3.** *სამხ.* საცდელი იერიში, შეტევა; **4.** *გადატ.* ზონდირება; **5.** *მუს.* სიმებიან ინსტრუმენტზე დაკერა.

κρούσμα το **1.** შემთხვევა; **2.** *გადატ.* შემთხვევა, აფეთქება (რაიმე მოვლენის გახშირება).

κρούστα η **1.** ქაფი; **2.** ქერქი (პურის).

κρούσταλλο το **1.** კრისტალი; **2.** ყინული, ყინულის ნაჭერი.

κρουστός, -ή, -ό 1. მჟიდრო, მტკიცე (ქსოვილი); 2. უხეში, მაყარი, სქელი: *~ό χαρτί* სქელი ქაღალდი; 3. *მუს. ~ά (όργανα)* დასარტყამი ინსტრუმენტები.

κρούω (*აόρ. έκρουσα, აόρ. παθ. κρούστηκα, μτχ. κρουσμένος*) *μετβ., მაღალფ.* 1. დარტყმა, დაკაკუნება; 2. დაკერა.

κρυάδα η 1. სიცივე, სიცივის შეგრძნება; 2. *გადატ.* გულგრილობა, გულცივობა.

κρύβω (*აόρ. έκρυψα, აόρ. παθ. κρύφτηκα, μτχ. κρυμμένος*) *μετβ.* დამალვა.

κρύο το სიცივე; ◊ *δεν μου κάνει ούτε ~, ούτε ζέστη* ჩემთვის სულ ერთია.

κρυολόγημα το გაცივება; ◊ *αρπάζω ~* ვცივდები.

κρυολογώ (ε) (*αόρ. κρυολόγησα, μτχ. κρυολογημένος*) *αμετβ.* გაცივება.

κρυοπάγημα το *მედ.* მოყინვა, გაყინვა.

κρύος, -α, -ο 1. ცივი: *~ο νερό* ცივი წყალი; 2. სულელი, უჭკუო, გაუგებარი: *άκου τον ~ο τι λέει* მოუსმინე ამ სულელს, რას ამბობს.

κρύπτη η 1. საფარი, სამალავი; 2. *არქეოლ.* ადგილი, სადაც პირველი ქრისტიანები აფარებდნენ თავს ან სადაც ლოცულობდნენ.

κρυστάλλινος, -η, -ο 1. კრისტალური; 2. *გადატ.* გამჭვირვალე, სუფთა, ნათელი.

κρύσταλλο το 1. კრისტალი; 2. ბროლი; 3. გაყინული.

κρυσταλλώνω (*αόρ. κρυστάλλωσα, αόρ. παθ. κρυσταλλώθηκα, μτχ. κρυσταλλωμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. კრისტალიზაცია; 2. გაყინვა.

κρυφά *επίρρ.* ჩუმად, ფარულად, საიდუმლოდ.

κρυφός, -ή, -ό 1. მალული, ჩუმი, დაფარული; 2. *ეკლ.* საიდუმლო პოლიციელი; ◊ *στα κρυφά* მალულად, საიდუმლოდ.

κρυφτό το (*πληθ. არ გააჩნია*) დახუჭობანა, დამალობანა.

κρυψώνας ο (**κρυψώνα** η) საფარი, სამალი.

κρύωμα το გაცივება.

κρυώνω (*αόρ. κρύωσα, μτχ. κρυωμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. მცივა; 2. აცივება, გაცივება: *κρύωσε το τσάι* ჩაი გაცივდა; 3. გაცივება: *άφησα τα παράθυρα ανοιχτά και κρύωσα* ფანჯრები ღია დავტოვე და გავცივდი; 4. განელება, გულის გაცივება: *κρύωσε η φιλία τους* მათი მეგობრობა განელდა.

κτένα η *იხ.* **χτένα**.

κτενίζω *იხ.* **χτενίζω**.

κτήμα (χτήμα) το 1. საკუთრება; 2. მამული, ადგილ-მამული; 3. (τα) მიწის ნაკვეთი, სავარგული; 4. *გადატ.* ავლადიდება, საკუთრება.

κτηματίας ο მემამულე, მფლობელი.

κτηματομεσίτης ο უძრავი ქონების ყიდვა-გაყიდვით დასაქმებული შუამავალი, მაკლერი.

κτήνος (χτήνος) το 1. ცხოველი; *გადატ.* 2. პირუტყვი, მხეცი, ცხოველი (ადამიანზე).

κτηνοτροφία η (*πληθ. არ გააჩნია*) მესაქონლეობა.

κτηνώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ -η*) ცხოველური, მხეცური, პირუტყვის მსგავსი.

κτηνωδία η ცხოველური, მხეცური საქციელი, მხეცობა.

κτήριο (κτίριο) το შენობა.

κτήση η 1. სამფლობელო, ადგილ-მამული; 2. ოკუპირებული ტერიტორია.

κτητικός, -ή, -ό 1. მიმსაკუთრებლური, მესაკუთრული; 2. *გრამ.* საკუთარი.

κτήτορας ο *βιολογ.* 1. მფლობელი, პატრონი; 2. *ეკლ.* დამაარსებელი, დამფუძნებელი.

κτίζω (χτίζω) (*აόρ. έκτισα, αόρ. παθ. κτίστηκα, μτχ. κτισμένος*) *μετβ.* 1. შენება, აღმართვა: ~ *σπίτι* ვაშენებ სახლს; 2. *გადატ.* აგება, აშენება; 3. შექმნა: *ο Θεός έκτισε τον κόσμο* უფალმა შექმნა სამყარო; 4. დაფუძნება, დაარსება (ქალაქის); 5. ამოშენება (კედლის).

κτίριο το *იხ.* **κτήριο**.

κτίση η 1. შენება, აღმშენებლობა, დაფუძნება, დაარსება; 2. უფლის მიერ სამყაროს შექმნა; 3. **(Κ~)** სამყარო.

κτίσμα (χτίσμα) το 1. შენობა, ნაგებობა; 2. ქმნილება.

κτίστης (χτίστης) ο 1. მშენებელი; 2. **(Κ~)** შემოქმედი.

κτιστός, -ή, -ό (χτιστός) 1. აშენებული; 2. *თეოლ.* დასაბამი.

κτύπημα (χτύπημα) το 1. დარტყმა: *το ~ με το χέρι στο τραπέζι* ხელის დარტყმა მაგიდაზე; 2. კაკუნი, ბრახუნი, რაკა-რუკი, ჯახუნი: *με ζύπνησε το ~ της πόρτας* კარის ჯახუნმა გამაღვიძა; 3. რეკვის ხმა, რეკვა: *το ~ του τηλεφώνου* ტელეფონის რეკვის ხმა; 4. თავდასხმა, დარტყმა (ბრძოლაში): *καταστροφικό ~* გამანადგურებელი დარტყმა; 5. ნატკენი, დაეჟეილობა: *είχε ένα ~ στο κεφάλι* თავზე დაეჟეილობა ჰქონდა.

κτύπος (χτύπος) ο 1. დარტყმის, კაკუნის ხმა; 2. დარტყმა, კაკუნი, ბრახუნი; 3. გულის ფრიალი, აჩქარებული გულის ცემა.

κτυπώ (χτυπώ) **(α)** (*αόρ. κτύπησα, αόρ. παθ. κτυπήθηκα, μτχ. κτυπημένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. დარტყმა, დაკაკუნება, დაბრახუნება, ჯახუნი, რეკვა, ცემა: ~ *το κουδούνι* ერეკავ ზარს; 2. დარტყმა, გარტყმა: *με χτύπησε στο πρόσωπο* სახეში გამარტყა; 3. თქვეფა: ~ *κρέμα* ვთქვეფ კრემს; 4. თავდასხმა, შეტევა, დარტყმა (ბრძოლაში): *θα χτυπήσουμε τον εχθρό* მტერს თავს დაეესხმებით; 5. *გადატ.* დარტყმა: *τον χτύπησε παράλυση* მას დამბლა დაეცა; 6. მანქანით დარტყმა, დაჯახება: *το αυτοκίνητο χτύπησε έναν πεζό* მანქანა ფეხით მოსიარულეს დაეჯახა; 7. *გადატ.* ტანჯვა: *μια ζωή ~ιέται μ'αυτά τα προβλήματα* მთელი ცხოერებაა ამ პრობლემებით იტანჯება.

κυάνιο το *ქიმ.* ციანი.

κυανόλευκος, -η, -ο 1. თეთრი და ცისფერი ფერის მქონე; 2. (ი) საბერძნეთის დროშა.

κυανός, -ή, -ό ცისფერი.

κυάνωση η *მედ.* ციანოზი.

κυβερνείο το სამთაერობო რეზიდენცია.

κυβέρνηση η მთავრობა.

κυβερνήτης ο 1. მმართველი, მთავრობის წევრი; 2. ეკიპაჟის მეთაური, კაპიტანი.

κυβερνητική η (*πληθ. არ გააჩნია*) კიბერნეტიკა.

κυβερνώ (α) (*αόρ. κυβέρνησα, αόρ. παθ. κυβερνήθηκα, μτχ. κυβερνημένος*) *μετβ. λογ., გადატ.* მართვა (ქვეყნის, კომპანიის, ხომალდის და ა. შ.).

κυβικός, -ή, -ό კუბური.

κύβος ο *მათ.* კუბი.

κυδώνι το 1. კომში; 2. *ბოტ.* საჭმელად ვარგისი მოლუსკი.

κυδωνιά η კომშის ხე.

κύηση η ფეხმძიმობა, ორსულობა.

κυκλαδικός, -ή, -ό (κυκλαδίτικος) კიკლადური.

κυκλάμινο το *ბოტ.* ყოჩივარდა.

κύκλος ο 1. *მათ.* წრე; 2. წრე: *το ταξί έκανε ~ους στους δρόμους* ტაქსი წრეებს არტყამდა ქუჩებს; 3. ციკლი: *ο βιολογικός ~* ბიოლოგიური ციკლი; 4. *მედ.* ციკლი (მენსტრუალური); 5. წრე, გარემო: *γάμος σε στενό ~ο* ქორწილი ეიწრო წრეში; 6. *ლიტ.* ციკლი; 7. სფერო: *ο ~ των ενδιαφερόντων* ინტერესის სფერო.

κυκλοφορία η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. მოძრაობა: *ρυθμίζω την ~* ვარეგულირებ მოძრაობას; 2. წრებრუნვა, წრიული მოქცევა: *~ κεφαλαίων* კაპიტალის წრებრუნვა; 3. გავრცელება: *~ ψευδών ειδήσεων* ცრუ ინფორმაციის გავრცელება; 4. მიმოქცევა: *ο καινούργιος δίσκος θα τεθεί στην ~* ახალი ფირფიტა მიმოქცევაში გამოვა (გაიყიდება); 5. *ბიოლ.* ცირკულაცია, მიმოქცევა: *~ του αίματος* სისხლის მიმოქცევა; 6. *ფიზ., მეტეორ.* ცირკულაცია.

κυκλοφορώ (ε) (*აόრ. κυκλοφόρησα, აόრ. παθ. κυκλοφορήθηκα, მτχ. κυκλοφορημένος*) *მეტბ., ამეტბ.* 1. მიმოქცევა: *αυτό το φάρμακο δεν ~εί πια* ეს წამალი აღარ არის მიმოქცევაში (აღარ იყიდება); 2. გამოცემა: *ο εκδοτικός οίκος θα κυκλοφορήσει τα έργα των ελλήνων συγγραφέων* გამომცემლობა გამოსცემს ბერძენი მწერლების ნაწარმოებებს; 3. მოძრაობა: *τα λεωφορεία ~ούν με δυσκολία* ავტობუსები ძნელად მოძრაობენ; 4. *გადატ.* გავრცელება: *~ει ίωση που προκαλεί υψηλό πυρετό* გავრცელებულია ვირუსი, რომელიც მაღალ სიცხეებს იწვევს.

κύκλωμα το 1. *ფიზ.* წრედი; 2. *გადატ.* გარემოცვა, წრე: *τα καλλιτεχνικά ~τα* სახელოვნებო წრეები; 3. გარშემორტყმა, ალყაში მოქცევა: *το ~ του εχθρού* მტრის მოქცევა ალყაში.

κυκλώνας ο *მეტეორ.* ციკლონი.

κυκλώνω (*აόრ. κύκλωσα, აόრ. παθ. κυκλώθηκα, მτχ. κυκλωμένος*) *მეტბ.* 1. გარშემორტყმა, გარშემოვლება, წრეში, ალყაში მოქცევა; 2. წრის მოხაზვა, შემოხაზვა.

κύκνος ο გედი.

κυλικείο το სასადილო, ბუფეტი.

κύλινδρος ο 1. *მათ.* ცილინდრი; 2. რულონი; 3. *ტექ.* ლილვი.

κυλινδρώνω (*აόრ. κυλίνδρωσα, აόრ. παθ. κυλινδρώθηκα, მτχ. κυλινδρωμένος*) *მეტბ.* 1. ცილინდრის ფორმის მიცემა, რულონად დახვევა; 2. დატკეპნა.

κύλισμα το 1. გაგორება (ქვის); 2. დინება (მდინარის).

κυλώ (α) (*აόრ. κύλησα, აόრ. παθ. κυλίστηκα, მτχ. κυλισμένος*) *მეტბ., ამეტბ.* 1. დაგორება, ჩაგორება, ჩამოგორება, გაგორება: *~ το καροτσάκι* ვაგორებ ურიკას; 2. დინება: *τα δάκρυα κυλούσαν στα μάγουλα* ცრემლები ლოყებზე მოედინებოდა; 3. *გადატ.* დინება, გაელა, ჩაელა: *οι ώρες κύλησαν* დრო გავიდა; 4. გორაობა: *~ στο πάτωμα* ვგორაობ იატაკზე; 5. *გადატ.* გახვევა, ჩაბმა: *κύλησα στην αμαρτία* ცოდვაში გავეხვიე.

κύμα το *პირდ., გადატ., ფიზ.* ტალღა; ◊ *νέο ~* ახალი ტალღა, *μήκος ~τος* ტალღის სიხშირე.

κυμαίνομαι (*აόრ. κυμάνθηκα*) *ამეტბ., აποθ.* მერყეობა, რხევა.

κυματίζω (*აόრ. κυμάτισα*) *მეტბ., ამეტბ.* ფრიალი.

κυματιστός, -ή, -ό *პირდ., გადატ.* ტალღოვანი, ტალღისებური.

κυματοθραύστης ο ზვირთსაჭრელი, ზვირთსაქცევი.

κύμβαλο το *მუს.* თეფშები.

κυνηγητό το 1. *λαϊκ.* ნადირობა, დევნა; 2. დაჭერობანა.

κυνήγι το 1. ნადირობა; 2. ნანადირევი; 3. გარეული ფრინველის ან ცხოველის ხორცი; 4. ნადირი; 5. დევნა; 6. *გადატ.* თვალყურის დევნა, ნადირობა.

κυνηγός ο 1. *λαϊκ., გადატ.* მონადირე; 2. *სპორტ.* თავდამსხმელი.

κυνηγώ (α) (*αόρ. κυνήγησα, αόρ. παθ. κυνηγήθηκα, μτχ. κυνηγημένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. ნადირობა: ~ *από μικρό παιδί* პატარაობიდან ვნადირობ; 2. *გადატ.* დევნა, ნადირობა, კვალში დევნა: *με ~άει ο διευθυντής μου* დირექტორი მდევნის, *~άει τις γυναίκες* ქალებზე ნადირობს; 3. გამოდევნება, ნადირობა: *~άει τη δόξα* დიდებასაა გამოდევნებული.

κυνικός, -ή, -ό 1. *φιλοσ.* კინიკური; 2. ცინიკური.

κυνισμός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) ცინიზმი.

κυπαρίσσι το 1. კეიპაროსი; 2. *გადატ.* ტანკენარი, ტანადი ადამიანი.

κύπελλο το 1. ფიალა; 2. რაოდენობა, რომელიც ეტევა ფიალაში; 3. თასი.

κυπρίνος ο *ζωολ.* კობრი.

κυρ ο *άκλ.* ბატონო (მიმართვისას): ~ *Γιώργο, τι κάνετε;* ბატონო გიორგი, როგორ ბრძანდებით?

κυρά η (*πληθ. -άδες*) *λαϊκ.* 1. ქალბატონი: ~ *δασκάλα* ქალბატონი მასწავლებელი; 2. დიასახლისი: *είναι μέσα η ~ σου;* დიასახლისი სახლშია? 3. ქალი: *πήγαινε να κάνεις τη δουλειά σου, ~ μου!* ქალო, წადი შენი საქმე გააკეთე!

κυρία η 1. ქალბატონი; 2. მეუღლე; 3. დიასახლისი.

κυριακάτικος, -η, -ο 1. საკვირაო; 2. სადღესასწაულო, საზეიმო.

Κυριακή η 1. კვირა (დღე); 2. კვირაკაც (წმინდანის სახელი).

κυριαρχία η (*πληθ. არ γααίβνια*) 1. პატრონობა, ძალაუფლება; 2. მბრძანებლობა; 3. *ιατρ.* სუვერენიტეტი.

κυρίαρχος, -η, -ο 1. სუვერენული, დამოუკიდებელი; 2. მთავარი, ძირითადი; 3. (ο) მბრძანებელი, პატრონი.

κυριαρχώ (ε) (*αόρ. κυριάρχησα, αόρ. παθ. κυριαρχήθηκα, μτχ. κυριαρχημένος*) *αμετβ., λαϊκ., გადატ.* 1. მბრძანებლობა, ბატონობა; 2. პრევალირება, უპირატესობის ქონა, ბატონობა.

κυριεύω (*αόρ. κυρίευσα / κυρίεψα, κυριεύθ(τ)ηκα, μτχ. κυριευμένος*) *μετβ.* 1. დაპატრონება, დაპყრობა; 2. *გადატ.* შეპყრობა, დაუფლებახ.

κυριολεκτικός, -ή, -ό სიტყვასიტყვითი, ზუსტი.

κυριολεκτώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ.*) *αμετβ.* 1. ზუსტად, გარკვევით, პირდაპირი მნიშვნელობით საუბარი; 2. *~είται* აღნიშვნა, სიტყვის პირდაპირი მნიშვნელობით გამოყენება.

κυριολεξία η (*πληθ. არ γααίβνια*) ზუსტი, სიტყვასიტყვითი, პირდაპირი მნიშვნელობა; ◊ *κατά ~* პირდაპირი მნიშვნელობით, *στην ~* ზუსტად.

κύριος, -α, -ο 1. მთავარი, ძირითადი: ~ *ρόλος* მთავარი როლი; 2. პატრონი, მმართველი, განმგებელი; 3. მფლობელი.

κύριος ο 1. *λαϊκ., გადატ.* ბატონი; 2. პატრონი, მფლობელი; 3. მეუღლე; 4. ლირსეული, პატიოსანი, კეთილშობილი ადამიანი; 5. **(Κ~)** უფალი.

κυριότητα η (*πληθ. არ γααίβνια*) საკუთრება, მფლობელობა.

κυρίως *επίρρ.* ძირითადად, უმთავრესად, უპირველესად.

κύρος το (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. ავტორიტეტი, ძალა, გავლენა; 2. *იურ.* სინამდვილე, ნამდვილობა, ძალაში ყოფნა.

κυρτός, -ή, -ό 1. მრუდე, გაღუნული, კეხიანი; 2. კუზიანი, მოხრილი; 3. მოხრილი, გაღუნული, მოღუნული; 4. დახრილი.

κυρτώνω (*აόρ. κύρτωσα, αόρ. παθ. κυρτώθηκα, μτχ. κυρτωμένος*) *μετβ., αμετβ.* მოხრა, მოღუნვა, გაღუნვა.

κυρώνω (*αόρ. κύρωσα, αόρ. παθ. κυρώθηκα, μτχ. κυρωμένος*) *μετβ.* დამტკიცება, რატიფიცირება, დამოწმება.

κύρωση η 1. დამტკიცება, დამოწმება, რატიფიცირება; 2. ზომები, სანქცია.

κυστίτιδα η *მედ.* ცისტიტი.

κυτόπλασμα το *ბიოლ.* ციტოპლაზმა.

κυτταρικός, -ή, -ό უჯრედისა, უჯრედული.

κυτταρίτιδα η (*πληθ. არ γααჩნია*) ცელულიტი.

κύτταρο το 1. *ბიოლ.* უჯრედი; 2. *გადატ.* უჯრედი.

κυτταρόπλασμα το (*πληθ. არ γααჩნია*) *ბიოლ.* ციტოპლაზმა.

κυψέλη η 1. სკა; 2. *ანატ.* პატარა ღრუ, ფოსო; 3. ფლიგელი, ფრთა (შენობის).

κώδικας ο 1. კოდექსი; 2. წესები; 3. კოდი.

κωδικοποίηση η 1. კოდიფიკაცია; 2. კოდირება.

κωδικός, -ή, -ό 1. საკოდო, კოდისა, კოდური; 2. (ο) კოდი.

κώλος ο 1. საჯდომი, უკანალი; 2. *გადატ.* უკანა ნაწილი, საჯდომი; ◊ *του ~ου* უეარგისი, გადასაყრელი.

κώλυμα το დაბრკოლება, წინააღმდეგობა.

κωμικός, -ή, -ό 1. კომიკური, კომედიური, კომიკოსი; 2. (ο) კომიკოსი (მსახიობი); 3. გასართობი, სასაცილო; 4. უაზრო, სასაცილო, თავშესაქცევი.

κωμικοτραγικός, -ή, -ό ტრაგიკომიკური.

κωμωδία η *პირდ., გადატ.* კომედია.

κώνειο το (*πληθ. არ γααჩნια*) 1. *ბოტ.* ციკუტა; 2. საწამლავი; 3. *გადატ.* სიმწარე, უბედურება.

κώνος ο 1. *მათ.* კონუსი; 2. კონუსისებრი სხეული, კონუსი.

κωνοφόρος, -ος, -ο 1. *ბოტ.* წიწვოვანი; 2. (η) ნაძვი; 3. (το) წიწვოვანი ხე.

κωπηλασία η (*πληθ. არ γααჩნια*) 1. ნიჩბის მოსმა; 2. *სპორტ.* ნიჩბოსნობა.

κωπηλάτης ο ნიჩბოსანი.

κωπηλατώ (ε) (*αόρ. κωπηλάτησα*) *αμετβ.* ნიჩბის მოსმა.

κωφάλαλος, -η, -ο *მედ.* ყრუ-მუნჯი.

Λ

Λ, λ, λάμπδα 1. ლამბდა, ბერძნული ანბანის მეთერთმეტე ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) ოცდამეათე (*Λ'*); ბ) ოცდაათი ათასი (*,Λ*).

λάβα η (*πληθ. არ გააჩნია*) ლავა.

λαβαίνω *იხ.* **λαμβάνω**.

λάβρα η (*πληθ. არ გააჩნია*) სიცხე, თაკარა.

λαβράκι το 1. *ზოოლ.* ქორჭილა; 2. *გადატ.* დიდი წარმატება.

λαβύρινθος ο 1. *მითოლ.* ლაბირინთი; *გადატ.* 2. ლაბირინთი, რთული კონსტრუქციის ნაგებობა; 3. გაუგებრობა; 4. *ანატ.* ყურის ლაბირინთი.

λαβώνω (*აόρ. λάβωσα, აόρ. παθ. λαβώθηκα, μτχ. λαβωμένος*) *μετβ.* 1. დაჭრა; 2. *გადატ.* სულიერი განცდის გამოწვევა, აღელვება; 3. *μτχ.* დაჭრილი.

λαγνεία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ვნება, ძლიერი სურვილი, ვნებიანი.

λάγνος, -α, -ο ვნებით აღსავსე, სურვილის აღმძვრელი, ვნებიანი.

λαγός ο 1. *ზოოლ.* კურდღელი; 2. კურდღლის ქერძი.

λαγούτο το *მუს.* ბარბითი.

λαγωνικό το 1. მეძებარი ძაღლი; 2. *გადატ.* პოლიციის თანამშრომელი, გამომძიებელი, ჟურნალისტი, რომელიც ჟურნალისტურ გამოძიებას ეწევა.

λαδερός, -ή, -ό 1. ზეთიანი; 2. ზეთზე დამზადებული კერძი.

λάδι το 1. ზეთი (კულინარიული); 2. ზეთი (სხვადასხვა დანიშნულების); 3. ზეთის საღებავი; 4. წყნარი (ზღვა).

λαδιά η 1. ზეთის ლაქა; 2. *საუბრ.* არაეთიკური, უკანონო საქციელი.

λαδομπογιά η *საუბრ.* ზეთის საღებავი.

λαδόπανο το ნათლობის მეწარი.

λάδοχαρτο το გაზეთილი ქაღალდი, ფოლგა.

λάδωμα το 1. *ეკლ.* ზეთისცხება მონათელისას, მირონცხება; 2. შეზეთვა; 3. ზეთით დალაქავება; 4. *გადატ.* თავის მოქონება, მოსყიდვა.

λαδώνω (*აόρ. λάδωσα, აόρ. παθ. λαδώθηκα, μτχ. λαδωμένος*) *μετβ.* 1. ზეთის წასმა; 2. ზეთით დალა-

ქაება; 3. *ζωλ.* ზეთისცხება; 4. დანათლა; 5. დაზეთვა, შეზეთვა; 6. *გადატ.* თავის შოქონვა, მოსყიდვა.

λάθος το 1. შეცდომა, უზუსტობა: *ορθογραφικό* ~ ორთოგრაფიული შეცდომა; 2. *άκλ., επίθ., επίρρ.* მცდარი, მცდარად: ~ *απάντηση* მცდარი პასუხი; ◊ *κατά* ~ შეცდომით.

λαθραίος, -α, -ο 1. არალეგალური, ფარული; 2. კონტრაბანდული; 3. (τα) კონტრაბანდული საქონელი.

λαθρεμπόρευμα το კონტრაბანდული საქონელი.

λαθρεμπόριο το კონტრაბანდით ვაჭრობა.

λαθρέμπορος ο კონტრაბანდული საქონლით მოვაჭრე.

λαθρόβιος, -α, -ο 1. არალეგალური; 2. საეჭვო.

λαθροβίωση η (*πληθ. არ გააჩნია*) არალეგალურად ცხოვრება.

λαθροθήρας ο/η ბრაკონიერი.

λαθροθηρία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ბრაკონიერობა.

λαθρομετανάστευση η არალეგალური ემიგრაცია.

λαθρομετανάστης ο, **-τρια** η არალეგალური ემიგრანტი.

λαϊκισμός ο ხალხოსნობა, პოპულისტობა.

λαϊκιστής ο, **-τρια** η ხალხოსანი, პოპულისტი.

λαϊκός, -ή, -ό 1. სახალხო, ხალხური; 2. დაბალი ფენის, უბრალო; 3. მუშათა კლასის, პროლეტარული; 4. ა) საერო, ბ) (οι) საერო პირები.

λαϊκότητα η 1. ხალხურობა; 2. უბრალოება; 3. მდაბიურობა.

λαιμητόμος η გილიოტინა.

λαιμός ο 1. ყელი, კისერი (სხვადასხვა მნიშვნელობით): *ο* ~ *του ανθοδοχείου* საყვავილის ყელი; 2. *ανατ.* ყელი.

λάκκος ο 1. ორმო, თხრილი; 2. საფლავის ორმო.

λακκούβα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) ორმო.

λακωνικός, -ή, -ό 1. ლაკონიასთან დაკავშირებული, ლაკონიური; 2. *გადატ.* ლაკონური, მოკლე.

λαλώ (ε) (*αόρ. λάλησα, μτχ. λαλημένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. ა) საუბარი, ლაპარაკი (ადამიანზე), ბ) გალობა (ჩიტზე); 2. დაკვრა (ჩასაბერ მუსიკალურ ინსტრუმენტზე).

λάμα η **I** (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. ლითონის პატარა ფირფიტა; 2. სამართებელი.

λάμα ο **II** *άκλ.* ლამა (ტიბეტის წმინდანი); ◊ *Δαλάι Λάμα* დალაი ლამა.

λάμα το **III** *άκλ. ζωολ.* ლამა.

λαμαρίνα η 1. რკინის ფირფიტა; 2. ტაფა.

λαμβάνω (*αόρ. έλαβα, αόρ. παθ. ελήφθην, μτχ. ληφθείς, -είσα, -έν*) *μετβ., βαρύσημ.* 1. მიღება (სხვადასხვა მნიშვნელობით): *έλαβα το δώρο σου* მივიღე შენი საჩუქარი, *η υπόθεση έλαβε περίεργη τροπή* საქმემ უცნაური სახე მიიღო; 2. მიღება, გაგება: *το σήμα ελήφθη!* მინიშნება მიღებულია.

λάμια η 1. *μυθολ.* ლამია (ურჩხული ქალის სახით, რომელიც ადამიანის სისხლითა და ხორცით იკვებებოდა); 2. *გადატ.* ჭირვეული, ბოროტი ქალი.

λάμπα η 1. ლამპა; 2. ნათურა.

λαμπάδα η ლამპარი, დიდი სანთელი.

λαμπαδιάζω (*αόρ. λαμπάδιασα, μτχ. λαμπαδιασμένος*) *αμετβ.* ანთება, ცეცხლის ალში გახვევა.

λαμπερός, -ή, -ό ბრწყინვალე, მბრწყინავი, გასხივოსნებული.

λαμποκοπώ (α) (*აόρ. λαμποκόπησα*) *αμετβ.* **1.** ბრწყინება, ლიელივი; **2.** სიქათქათე.

λαμπράδα η (*πληθ. არ გააჩნია*) ბრწყინვალება, სიქათქათე.

λαμπρός, -ή, -ό 1. მბრწყინავი, მანათობელი, გასხივოსნებული: ~ *ήλιος* მანათობელი მზე; *გადატ.* **2.** ბრწყინვალე: ~ *επιστήμονας* ბრწყინვალე მეცნიერი; **3.** ნათელი: ~*ό μέλλον* ნათელი მომავალი.

λαμπρότητα η ბრწყინვალება, სინათლე.

λαμπτήρας ο ნათურა.

λαμπυρίδα η ციცინათელა.

λάμπω (*αόρ. έλαμψα*) *αμετβ.* **1.** განათება: *ο ήλιος λάμπει* მზე ანათებს; **2.** ბრწყინვა, ნათება, ელვარება: *έλαμπαν τα κοσμήματά της* მისი სამკაულები ბრწყინავდა; **3.** *გადატ.* ნათება, ბრწყინვა, კრიალი, ლაპლაპი: *το σπίτι έλαμπε από την καθαριότητα* სახლი სისუფთავისგან ლაპლაპებდა; **4.** *გადატ.* გამორჩევა, ბრწყინვა: *η πόλη έλαμψε στις τέχνες* ქალაქი გამოირჩეოდა ხელოვნებით.

λάμψη η 1. ნათება (ციური სხეულების); **2.** ბრწყინვალება, ბრჭყვიალი; **3.** გაელვება, ელვარება; **4.** *გადატ.* ელვარება, კაშკაში.

λανθασμένος, -η, -ο მცდარი.

λάντζα (λάντσα) η 1. ჭურჭლის სარეცხი გომი; **2.** ჭურჭლის რეცხვა, გასარეცხი ჭურჭელი.

λαογραφία η (*πληθ. არ გააჩნια*) ფოლკლორი.

λαογράφος ο/η ფოლკლორისტი.

λαός ο 1. ხალხი; **2.** მაცხოვრებლები; **3.** ხალხის სიმრავლე, მასა; **4.** რასა, ერი.

λαούτο το *მუს.* ბარბითი.

λαρδί το ღორის ქონი, სალა.

λάρυγγας ο ყელი, ხორხი.

λαρύγγι το **1.** ყელი, ხორხი; **2.** *გადატ.* მომღერალი, ხმა.

λαρυγγίτιδα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) *მედ.* ლარინგიტი.

λασκάρω (*αόρ. λασκάρισα, αόρ. παθ. λασκαρίστηκα, μτχ. λασκαρισμένος*) *μετβ.* **1.** მესუსტება, მოშვება: ~ *τα πανιά* ვუშვებ აფრებს; **2.** მოშვება, შემსუბუქება: *λάσκαρε η δουλειά* სამუშაო შემსუბუქდა; **3.** დასვენება, მოღუნება: *έχω λασκάρει κάπως αυτή την περίοδο* ამ ბოლო დროს ცოტა დასვენებული ვარ.

λασπερός, -ή, -ό ტალახიანი.

λάσπη η 1. ტალახი; **2.** სამშენებლო ხსნარი, ნარევი.

λασπόλουτρο το ტალახის აბაზანა.

λασπώνω (*αόρ. λάσπωσα, αόρ. μαθ. λασπώθηκα, μτχ. λασπωμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** გატალახიანება; **2.** სამშენებლო ხსნარით შელესვა; **3.** *გადატ.* ტალახში ამოსვრა, შეურაცხყოფის მიყენება, შელახვა; **4.** ჩაცომება, ჩაშლა.

λαστιχένιος, -α, -ο რეზინის.

λάστιχο το **1.** რეზინა, კაუჩუკი; **2.** საბურავი; **3.** რეზინის ან კაუჩუკის მილი; **4.** რეზინა (სამკერვალო); **5.** რეზინობანა (საბავშვო თამაში).

λατέρνα η არღანი.

λατινικά τα ლათინური ენა.

λατινικός, -ή, -ό 1. ლათინური, რომაული.

λατινιστής ο, -τρια η ლათინური ენის სპეციალისტი.

λατινοαμερικανικός, -ή, -ό სამხრეთ-ამერიკული.

λατινοαμερικανός, -ή, -ό სამხრეთ-ამერიკელი.

Λατίνος ο 1. ლათინი (ძველი იტალიის რეგიონის მაცხოვრებელი); 2. რომაელი; 3. დასაყლეთ ევროპის მაცხოვრებელი (შუა საუკუნეებში).

λατομείο το ქვის კარიერი.

λατομώ (ε) (*აόρ. λατόμησα, აόρ. παθ. λατομήθηκα, μτχ. λατομημένος*) *αμετβ.* ქვის მოპოვება კარიერში.

λατρεία η 1. თაყვანისცემა; 2. *გადატ.* კერპი; 3. ა) ძლიერი სიყვარული, ბ) სიცოცხლე! (მოფერებისას): *~ μου!* ჩემო სიცოცხლე!

λατρεύω (*აόρ. λάτρευσα(ψα), აόρ. παθ. λατρεύτηκα, μτχ. λατρεμένος*) *μετβ., Λιτρ., გადატ.* თაყვანისცემა, გაღმერთება.

λάτρης ο თაყვანისმცემელი.

λαύρα η მონასტერი, ლავრა.

λάφυρο το ნადავლი.

λαχαίνω (*τριτοπρόσ.*) შემთხვევა, შემთხვევით გადახდომა: *του 'λαχε μεγάλη συμφορά* დიდი უბედურება შეემთხვა.

λαχαναγορά η ბოსტნეულის ბაზარი.

λαχανιάζω (*აόρ. λαχάνιασα, μτχ. λαχανιαμένος*) *αμετβ.* ქოშინი, სწრაფად სუნთქვა, ქლოშინი.

λαχάνιασμα το ქოშინი, სწრაფად სუნთქვა, ქლოშინი.

λαχανιασμένος, -η, -ο აქლოშინებული.

λαχανικό το ბოსტნეული.

λάχανο το კომბოსტო.

λαχανόκηπος ο ბოსტანი.

λαχανοκομία η (*πληθ. არ გააჩნია*) მებაღეობა, მებოსტნეობა.

λαχανοφάγος ο ვეგეტარიანელი.

λαχανόφυλλο το კომბოსტოს ფურცელი.

λαχείο το 1. ლატარია (თამაში, ბილეთი); 2. ლატარიაში მოგებული თანხა; 3. *გადატ.* ლატარია (სასიამოვნო მოულოდნელობა).

λαχειοπώλης ο ლატარიის გამყიდველი.

λαχνός ο 1. წილი, კენჭი; 2. ლატარიაში მოგება.

λαχτάρα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) 1. ძლიერი სურვილი; 2. სასურველი (ვინმე, რამე); 3. დიდი მოლოდინი: *περίμενε με ~ να βγουν τα αποτελέσματα των εξετάσεων* გამოცდის შედეგებს გულის ფანცქალით ელოდა; 4. დიდი შიში: *περάσαμε μεγάλη ~, μέχρι να βγει από το νοσοκομείο* დიდი შიში ვჭამეთ, სანამ საავადმყოფოდან გამოვიდოდა.

λαχταριστός, -ή, -ό სასურველი, სათაყვანებელი.

λαχταρώ (α) (*αόρ. λαχτάρησα*) *μετβ.* 1. დიდი სურვილის ქონა: *~ να σε δω ευτυχισμένο* დიდი სურვილი მაქვს ბედნიერი გიხილო; 2. შეშინება: *με ~εί κάθε φορά που οδηγεί* ყოველთვის, როცა მანქანას მართავს, მაშინებს; *αμετβ.* 1. ეშინდება: *πως λαχτάρησα, όταν έμαθα ότι τράκαρες!* როგორ შევშინდი, როცა გავიგე, რომ ავარიაში მოჰყვეი! 2. ფართხალი (თევზის): *τα ψάρια λαχταρούσαν στον πάτο της ψαρόβαρκας* თევზები ნავის ფსკერზე ფართხალებდნენ.

λεβάντα η (*γεν. πληθ. არ გააჩνια*) 1. *ბოტ.* ლავანდი; 2. ლავანდის სუნამო.

λεβέντης ο, **-ισσα** η (*γεν. πληθ. არ გააჩνια*) 1. ჭაბუკი; 2. რაინდი, ვაჟკაცი, მამაცი, გმირი; 3. ახოვანი, ბრგე; 4. დარბაისელი კაცი.

λεβεντιά η (*πληθ. არ გააჩνια*) 1. სიდარბაისლე; 2. რაინდობა, ვაჟკაცობა, სიმამაცე; 3. სიჭაბუკე, სიყმაწვილე.

λεβέντικος, -η, -ο დარბაისლური, ახოვანი, ვაჟკაცური, რაინდული.

λέγω (λέω) (*აόρ. είπα, აόρ. παθ. λέχθηκα (ειπώθηκα), μτχ. ειπωμένος*) *μετβ.* **1.** თქმა: *πες ό,τι είχες να πεις* თქვი, რაც გაქვს სათქმელი; **2.** გადაცემა: *σου τα ~ όλα στο γράμμα* ყველაფერს წერილში გადმოგცემ; **3.** ლაპარაკი, საუბარი: *τα λένε μεταξύ τους* ერთმანეთს ესაუბრებიან; **4.** თქმა, მოყოლა: *ένα μάθημα απέξω* ეჭვები გაკვეთილს ზეპირად; *გადატ.* **5.** მნიშვნელობის ქონა, აღნიშნა: *τι θα πει αυτό;* რას ნიშნავს ეს? **6.** ღირებულების ქონა: *~ει τίποτα αυτό το βιβλίο;* ღირს რამედ ეს წიგნი? **7.** დაძახება, დარქმევა, შერქმევა: *με ~νε Βασίλη* მე ვასილი მქვია; **8.** (+ *να*) დაგეგმვა, დაპირება: *~ να πάω διακοπές στη Νάξο* არდადეგებზე ნაქსოსზე ვგეგმავ (ვაპირებ) წასვლას; **9.** (*II εν. προσ. ενεστ., παρατ.*) გეგონება, თითქოს: *και είναι ζωντανό ~ς* ცოცხალი გეგონება; **10.** (*II προσ. εν., πληθ. οριστικής ενεστ.*) როგორ გგონია: *~ να μας εκδικηθεί;* როგორ გგონია, შურს იძიებს ჩვენზე? **11.** (*III προσ. πληθ.*) ამბობენ: *~νε, πώς είναι πολύ τίμιος* ამბობენ, რომ ძალიან ღირსეულია; **-ομαι 1.** მე მქვია, ეწოდები: *~ Γρηγόρης* მე მქვია გრიგორი; **2.** ამბობენ, ნათქვამია: *λέγεται ότι είναι πλούσιος* ამბობენ, რომ მდიდარია; *μτχ.* **λεγόμενος** ა) ეგრეთ წოდებული:, ბ) მიჩნეული, წოდებული, გ) (τα) ნათქვამი.

λεηλασία η **1.** ძარცვა, ყაჩაღობა; *გადატ.* **2.** ამოწურვა; **3.** განადგურება, გაცამტვერება.

λεηλάτηση η **1.** ძარცვა, ყაჩაღობა; **2.** *გადატ.* ბოლომდე ათვისება, ამოწურვა.

λεηλατώ (ε) (*αόρ. λεηλάτησα, αόρ. παθ. λεηλατήθηκα, μτχ. λεηλατημένος*) *μετβ.* **1.** ძარცვა, ყაჩაღობა; **2.** *გადატ.* ბოლომდე ათვისება, ამოწურვა.

λεία η **1.** ნაძარცვი; **2.** ნადავლი, ნანადირევი.

λειαίνω (*αόρ. λείανα, αόρ. παθ. λειάνθηκα, μτχ. λειανισμένος*) *μετβ.* ზედაპირის გასწორება, გაპრიალება.

λείος, -α, -ο სწორი, გლუვი.

λείπω (*αόρ. έλειψα*) *αμετβ.* **1.** არდასწრება, არყოფნა: *~ από την δεξίωση* არ ვესწრები მიღებას (წვეულებას); **2.** არქონა, კლება: *του ~ει το θάρρος* აკლია სიმამაცე; **3.** მონატრება, მონდომება: *μου ~εις πολύ* ძალიან მენატრები; **4.** სიკეთლი, მიცვალება, გარდაცვალება: *αυτούς που έλειψαν, τους μνημονεύουμε* ვინც გარდაიცვალა, ისინი მოვიხსენიოთ.

λειτούργημα το **1.** თანამდებობა; **2.** ხალხის სამსახურში ყოფნა.

λειτουργία η **1.** ა) მუშაობა, მოქმედება: *θέτω σε ~* ავამუშავებ, ბ) მუშაობა, ფუნქციონირება: *η ~ του καταστήματος* მაღაზიის ფუნქციონირება; **2.** ამუშავება, ჩართვა: *αυτόματη ~* ავტომატური ჩართვა; **3.** *θρ.* ფუნქციონირება: *η ~ της καρδιάς* გულის ფუნქციონირება; **4.** *ეკლ.* წირვა, ღვთისმსახურება: *παρακολουθώ τη ~* წირვას ვესწრები.

λειτουργικός, -ή, -ό 1. ფუნქციონალური: *~ά προβλήματα* ფუნქციონალური პრობლემები; **2.** სპეციალური დანიშნულების; **3.** *ეკლ.* წირვის, ლიტურგიული; **4.** (το) საეკლესიო წიგნი.

λειτουργικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** მუშაობის, ფუნქციონირების

უნარი; **2.** *არქიტექ.* პრაქტიკული დანიშნულება.

λειτουργός ο/η **1.** მსახური, მოხელე: *δικαστικός* ~ სასამართლოს მოხელე; **2.** ეკლესიის მსახური; ◊ *κοινωνικός* ~ სოციმუშაკი.

λειτουργώ (ε) (*აόρ. λειτούργησα, აόρ. παθ. λειτουργήθηκα, μτχ. λειτουργημένος*) *αμετβ.* **1.** მუშაობა: *ο ανελκυστήρας δε ~εί* ლიფტი არ მუშაობს; **2.** ფუნქციონირება: *τίποτε δε ~εί σωστά* არაფერი არ ფუნქციონირებს სწორად; **3.** სამუშაოს შესრულება, მუშაობა: *δε μπορώ να λειτουργήσω* ვერ ვმუშაობ; **4.** მოხდენა, მორგება: *το φωτιστικό ~εί μέσα στο σαλόνι* ჭაღი უხდება მისაღებ ოთახს; **5.** *ეკლ.* ლიტურგია, წირვა: *σε ποια εκκλησία ~εί ο παπά-Νικόλας;* რომელ ეკლესიაში ატარებს წირვას მამა ნიკოლასი? **6. -ομαι/-ιέμαι** წირვას ესწრები: *πάω σε ένα μοναστήρι για να λειτουργηθώ* მონასტერში მივდივარ წირვაზე დასასწრებად; *μετβ.* ამუშავება.

λειχουδεύομαι (λιχουδεύομαι) (*αόρ. λειχουδεύτηκα*) *μετβ., αποθ.* **1.** პირის ჩატკბარუნება; **2.** ენებიანი წადილი, სურვილი.

λειχούδης, -α, -ικο (λιχούδης) ტკბილეულის მოყვარული.

λειχουδιά (λιχουδιά) η **1.** ტკბილეულის ძლიერი სიყვარული; **2.** ტკბილეული, პირის ჩასატკბარუნებელი, სასუსნავი.

λείψανο το **1.** ნეშტი; **2.** ნარჩენი, ნაშთი; **3.** *გადატ.* ჩონჩხი; **4.** *ეკლ.* წმინდა ნაწილი.

λειψανοθήκη η **1.** მიცვალებულის ნაწილების ჩასასვენებელი ყუთი; **2.** წმინდანის ნაწილების ჩასასვენებელი ყუთი.

λειψός, -ή, -ό *ხალხ.* **1.** ნაკლული, არასაკმარისი: *~ό μυαλό* ნაკლული გონება; **2.** არასრულყოფილი: *~ή σωματική ανάπτυξη* არასრულყოფილი ფიზიკური განვითარება.

λειψυδρία η (*πληθ. არ გააჩნია*) წყლის ნაკლებობა, უკმარისობა.

λειώνω (*αόρ. έλειωσα, μτχ. λειωμένος*) *μετβ.* **1.** დნობა (მაღალ ტემპერატურაზე): *ο ήλιος έλειωσε τους πάγους* მზემ ყინული გააადნო; **2.** დნობა, გახსნა (სითხეში მყარი ნივთიერების): *~ την ασπιρίνη σε νερό* ასპირინს წყალში ვხსნი; **3.** დაჭყლეტა, დაწურვა: *~ σταφύλια* ყურძენს ვწურავ; **4.** *გადატ.* განადგურება: *απείλησε ότι θα τον λειώσει* დაემუქრა, რომ გაანადგურებდა; **5.** გაცვეთა: *έχω λειώσει πολλά παπούτσια* ბევრი ფეხსაცმელი გავცვითე; *αμετβ.* **1.** დნობა, ლღობა (მაღალ ტემპერატურაზე): *το χιόνι ~ει* თოვლი დნება; **2.** გახსნა (სითხეში): *η ζάχαρη ~ει μέσα στο νερό* შაქარი წყალში იხსნება; **3.** გაცვეთა: *το λάστιχο έλειωσε* საბურავი გაცვდა; **4.** ჩაშლა (საჭმელზე): *το κρέας έλειωσε* ხორცი ჩაიშალა; **5.** სიყვარულისგან დნობა: *~ γι'αυτόν, αλλά δεν τολμώ να του το πω* მისი სიყვარულით ვდნები, მაგრამ თქმას ვერ ვუბედავ; **6.** გახრწნა, ლპობა (მიცვალებულის): *~ει στον τάφο* საფლავში იხრწნება.

λεκάνη η **1.** ტაშტი, გობი, ვარცლი; **2.** უნიტაზი; **3.** აუზი (ზღვის); **4.** *ანატ.* მენჯი.

λεκανοπέδιο το აუზი: *~ Αττικής* ატიკის აუზი.

λεκές ο (*πληθ. -έδες*) **1.** ლაქა; **2.** *გადატ.* ლაქა, ჩირქი.

λεκιάζω (*αόρ. λέκιασα, αόρ. παθ. λεκιάστηκα, μτχ. λεκιασμένος*) *μετβ.* **1.** დალაქავება: *~ πουκάμισο* ვალაქა-

ვებ პერანგს; 2. *გადატ.* შერცხვენა; *ამეტ.* 1. დალაქაობა, ლაქებით დასერა: *το φόρεμα έχει λεκιάσει* კაბა დალაქავდა; 2. ლაქების დატოვება: *πρόσεχε αυτό το υγρό, γιατί ~ει* ამ სითხესთან ფრთხილად იყავი, ლაქებს ტოვებს.

λέκιασμα το დალაქაობა, ლაქებით დასერა.

λεκτικός, -ή, -ό 1. *ენათმეც.* ენობრივი (შეპირმეტყველების ან წერითი); 2. სიტყვიერი, სიტყვით; 3. (το) სტილი, ლაპარაკის ან წერის მანერა.

λέκτορας ο/η ლექტორი.

λέλεκας ο (**λελέκι** το) 1. ყარყატი; 2. *გადატ.* მაღალი ადამიანი.

λεμονάδα η ლიმონათი.

λεμονής, -ιά, -ί ლიმონისფერი.

λεμόνι το ლიმონი.

λεμφαδένας ο *ანატ.* ლიმფური კვანძი.

λεμφατικός, -ή, -ό *მედ.* ლიმფური.

λέξη η სიტყვა; ◊ ***κατά ~ / ~ προς ~*** სიტყვა სიტყვით.

λεξικό το 1. ლექსიკონი; 2. *ენათმეც.* სიტყვათა მარაგი, ლექსიკონი.

λεξικογράφος ο/η ლექსიკოგრაფი.

λεξικός, -ή, -ό ლექსიკური.

λεξιλόγιο το 1. ლექსიკა; 2. სიტყვათა მარაგი; 3. ლექსიკონი.

λεοντάρι το ლომი.

λέοντας ο ლომი.

λεοπάρδαλη η ლეოპარდი.

λέπι το 1. *ზოოლ.* ქერცლი; 2. *მედ.* კანის ანაქერცლი.

λεπίδα η 1. მჭრელი, ბასრი პირი; 2. საპარსის პირი.

λέπρα η *მედ.* კეთრი, ლეპრა.

λεπρός ο კეთროვანი, ლეპრით დაავადებული.

λεπταίνω (**λεπτύνω**) (*აόρ. λέπτυνα*) *μετβ.* 1. შეთხელება; 2. გახდომა.

λεπτό το 1. წუთი; 2. *გეომ.* გრადუსი; 3. ლეპტა (ძველი წერილი ხურდა ფული (დრაქმის მეასედი); ◊ ***σε ένα ~*** სწრაფად, მალე, ***από ~ σε ~*** წუთი წუთზე, ***χωρίς να χάσω ~*** დაუყოვნებლივ, დაუგვიანებლად.

λεπτομέρεια η 1. დეტალი, წვრილმანი; 2. (οι) დეტალური, ამომწურავი ინფორმაცია; 3. დეტალი, ნაწილი.

λεπτομερής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) *μαღალფ.* ანალიტიკური, დეტალური.

λεπτός, -ή, -ό 1. გამხდარი; 2. სუსტი; *გადატ.* 3. დახვეწილი: *~οί τρόποι* დახვეწილი მანერები; 4. მახვილი, მოსწრებული: *~ό χιούμορ* მახვილი იუმორი; 5. სასიამოვნო, ტკბილი (ხმა); 6. ნაზი: *~ό μεταξωτό ύφασμα* აბრეშუმის ნაზი ქსოვილი; 7. მსუბუქი: *~ό άρωμα* მსუბუქი სურნელი; 8. თხელი: *~ό χαρτί* თხელი ქაღალდი; 9. წერილი: *~ή άμμος* წერილი ქვიშა.

λέρα η 1. სიბინძურე, ჭუჭყი; 2. ლაქა; 3. *გადატ.* ვერაგი, ცუდი ადამიანი.

λερός, -ή, -ό ბინძური, უსუფთაო.

λέρωμα το დაბინძურება, დასერა.

λερώνω (*αόρ. λέρωσα, αόρ. παθ. λερώθηκα, μτχ. λερωμένος*) *μετβ.* 1. დასერა; 2. *გადატ.* შეურაცხყოფა; **-ομαι** ჩასერა.

λεσβία η ლესბოსელი.

λεσβιακός, -ή, -ό ლესბოსური.

λέσχη η კლუბი.

Λετονός ο, **-ή** η ლატვიელი.

λέτσος ο 1. ფეთხუმი, უწესრიგო, უსუფთაო ადამიანი; *გადატ.* 2. საზიზღარი, საძაგელი ადამიანი; 3. უზრდელი, უკულტურო ადამიანი.

λεύκα η ალვა, ალვის ხე.

λευκαίνω (*აόρ. λεύκανα, აόρ. παθ. λευκάνθηκα, μτχ. λευκασμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. გათეთრება, შეთეთრება; 2. გაწმენდა (ტანსაცმლის).

λεύκανση η 1. გათეთრება; 2. გაწმენდა (ტანსაცმლის); 3. გაუფერულება.

λευκαντικός, -ή, -ό 1. გამათეთრებელი; 2. მათეთრებელი; 3. (το) მათეთრებელი (ქიმიური ნაერთი).

λευκοκύτταρο το *მედ.* ლეიკოციტი.

λευκός, -ή, -ό 1. თეთრი; 2. *გადატ.* სუფთა; 3. თეთრი (ადამიანზე), თეთრკანიანი; 4. (το) ა) თეთრი ფერი, ბ) ცარიელი საარჩევნო ბიულეტენი; 5. (τα) თეთრეული.

λευκότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. სითეთრე; 2. *გადატ.* სისპეტაკე.

λευκοφορώ (ε) (*აόρ. λευκοφόρεσα. μτχ. λευκοφορεμένος*) *αμετβ.* თეთრი ტანისამოსის ტარება.

λευκόχρυσος ο თეთრი ოქრო.

λεύκωμα το 1. დღიური; 2. სურათების ალბომი; 3. *მედ.* ლიბრი; 4. *ბიოლ.* ცილა; 5. კვერცხის ცილა.

λευτεριά η *ხალხ.* თავისუფლება.

λεύτερος, -η, -ο *იხ.* **ελεύθερος**.

λευτερώνω *იხ.* **ελευθερώνω**.

λευχαιμία η *მედ.* ლეიკემია, სისხლის გათეთრება.

λεφτά (λεπτά) τα ფული.

λεφτάς ο (*πληθ. -άδες*) *ხალხ.* ფულიანი, მდიდარი ადამიანი.

λεχώνα η მელოგინე ქალი.

λέω *იხ.* **λέγω**.

λεωφορείο το ავტობუსი.

λεωφόρος η გამზირი.

λήγουσα η სიტყვის უკანასკნელი მარცვალი.

λήγω (*αόρ. έληξα. μτχ. ληγμένος*) *αμετβ.* 1. დასრულება, ვადის გასვლა: *η προθεσμία ~ει σε πέντε μέρες* ვადა ხუთ დღეში იწურება; 2. დაბოლოება.

ληθαργικός, -ή, -ό ლეთარგიული.

λήθαργος ο 1. *მედ.* ლეთარგიული ძილი; 2. *გადატ.* უმოქმედობა; 3. *ბოტ.* პერიოდი, როდესაც მცენარეთა აღმოცენება წყდება.

λήθη η დავიწყება.

λήκυθος η *არქიტექ.* ლეკითოსი.

λήμμα το 1. სიტყვა (ლექსიკონში მოცემული ერთეული); 2. *მათ., ფილოს.* ლემა.

λήξη η 1. დასასრული; 2. ვადის გასვლა: *η ~ του διαβατηρίου* პასპორტის ვადის გასვლა.

ληξιαρχείο το მმაჩის ბიურო.

ληξίαρχος ο/η სამოქალაქო რეესტრის რეგისტრატორი.

ληξιπρόθεσμος, -η, -ο ვადაგასული.

λησμονιά η დავიწყება.

λησμονιάρης, (*πληθ. -ήδες*) **-α, -ικο** *ხალხ.* გულმავიწყი.

λησμονώ (ε) (αλησμονώ) (α) (*αόρ. λησμόνησα, αόρ. παθ. λησμονήθηκα, μτχ. λησμονημένος*) *μετβ., ხალხ.* დავიწყება.

λησμοσύνη η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. გონმიხდილობა, გონდაკარგულობა; 2. დავიწყება.

ληστεία η 1. პირდ., გადატ. ყაჩაღობა; 2. *გადატ.* მომხვეჭელობა.

ληστεύω (*αόρ. λήστεψα, αόρ. παθ. ληστεύτηκα, μτχ. ληστευμένος*) *μετβ. პირდ., გადატ.* დაყაჩაღება, გაძარცვა.

ληστής ο ყაჩაღი, მძარცველი.

ληστρικός, -ή, -ό *პირდ., გადატ.* ყაჩაღური, ავაზაკური, მძარცველური, ბანდიტური.

λήψη η *მაღალფ.* 1. მიღება: *~ απόφασης* გადაწყვეტილების მიღება; 2. მიღება, დაჭერა (რადიოზე, ტე-

ლევიზორზე): *συσκευή ~εως* მიმღები აპარატი; 3. გადაღება, ფირზე აღბეჭდვა: *μηχανή ~εως* გადამღები კამერა.

λιάζω (*αόρ. έλιασα, αόρ. παθ. λιάστηκα, μτχ. λιασμένος*) *μετβ.* მზეზე გამოფენა, მზეზე გაშრობა; **-ομαι** 1. მზეზე ნებივრობა; 2. მზის სხივების მიღწომა, მზით განათება.

λιακάδα η მზიანი დღე.

λίαν *επίρρ.* ძალიან, მეტად, ფრიად, ერთობ; ◊ *~ καλώς* ძალიან კარგი (შეფასება სკოლაში, უნივერსიტეტში).

λιανικός, -ή, -ό საცალო.

λιάσιμο το 1. მზეზე გამოფენა, მზეზე გაშრობა; 2. მზეზე ნებივრობა; 3. მზის სხივების მიღწომა, მზით განათება.

λιβάδι το 1. მდელო, საბალახო, საძოვარი; 2. პატარა ტბა.

λιβάνι το საკმეველი, გუნდრუკი.

λιβανίζω (*αόρ. λιβάνισα, αόρ. παθ. λιβανίστηκα, μτχ. λιβανισμένος*) *μετβ.* 1. საკმევლის კმევა; *μτφ.* 2. გუნდრუკის კმევა, ლაქუცი; 3. ერთი და იგივეს ლაპარაკით შეწუხება (ვინმესი); 4. ყოყმანი; 5. დაყოვნება (საქმის).

λιβελλογράφημα το პასკვილი.

λίγκα η ლიგა.

λίγνεμα το 1. გაწვრილება, დათხელება; 2. გახდომა, წონის დაკლება.

λιγνός, -ή, -ό 1. წვრილი, თხელი, ტანადი ტანწერწეტა, მოხდენილი; 2. გამხდარი, მჭლე, გალეული; 3. ძალიან თხელი, სიფრიფანა.

λίγο *επίρρ.* 1. ცოტა, ცოტაოდენი: *~ μακριά* ცოტა შორს; 2. ცოტა ხანი, ცოტა-ცოტა: *κοιμήθηκα (για) ~* ცოტა ხანი მეძინა; ◊ *~ ~ ~* ნელ-ნელა, *~ - πολύ* ცოტაოდენი (ასე თუ ისე).

λιγοήμερος, -η, -ο *იხ.* **ολιγοήμερος**.

λιγοθυμιά η *იხ.* **λιποθυμία**.

λιγοθυμώ *იხ.* **λιποθυμώ**.

λιγομίλητος, -η, -ο სიტყვაძუნწი.

λίγος, -η, -ο 1. ჩოგა, მცირე, ცოტაოდენი: *~η ζάχαρη* ცოტა შაქარი; 2. *გადატ., ირონ.* შეუფერებელი, უვარგისი: *ο καινούργιος διευθυντής αποδείχθηκε ~* ახალი დირექტორი შეუფერებელი აღმოჩნდა.

λιγόστεμα το შემცირება, დაკლება, შეკვეცა, მოკლება.

λιγοστεύω (*αόρ. λιγόστεψα, μτχ. λιγοστευμένος*) *μετβ.* შემცირება, დაკლება, შეკვეცა, მოკლება.

λιγοστός, -ή, -ό უმნიშვნელო, მცირერიცხოვანი, მცირედი.

λιγούρα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. თავბრუ, გულისრევა; 2. მოყირჭება, ყელში ამოსელა; 3. *გადატ.* გულისთქმა, ჟინი.

λιγουρεύομαι (*αόρ. λιγουρεύτηκα, μτχ. λιγουρεμένος*) *μετβ., απόθ.* დიდი სურვილის ქონა; *αμετβ.* 1. თავბრუ, გულისრევა; 2. ძალზე გაძღომა, მოყირჭება, ყელში ამოსელა.

λιγούρης, -α/-ισσα, -ικο 1. ღორმუცელა, მსუნაგი; 2. ჟინიანი.

λίγωμα το (**λιγωμάρα** η) 1. თავბრუ, გულის რევის შეგრძნება, გულის მელონება; 2. გულის მომსუყება, დანაყრება, გაძღომა.

λιγώνω (*αόρ. λίγωσα, αόρ. παθ. λιγώθηκα, μτχ. λιγωμένος*) *μετβ.* 1. თავბრუსხვევის, გულისრევის შეგრძნების გამოწვევა; 2. გულის მომსუყება; **-ομαι** 1. შიმშილის შეგრძნება; 2. გულის შელონება, თავბრუ; 3. გაძღომის, დანაყრების შეგრძნება.

λιθάρι το 1. კენჭი; 2. ქვა; 3. წისქვილის ქვა.

λιθίαση η *მედ.* კენჭი, შირიმი.

λιθοβολία η 1. ქვით ჩაქოლვა, ქვის სროლა; 2. *სპორტ.* ბადროს ტყორცნა (ძველად).

λιθοβολισμός ο ქვით ჩაქოლვა.

λιθοβολώ (ε) (*აόρ. λιθοβόλησα, აόρ. παθ. λιθοβολήθηκα, μτχ. λιθοβολημένος*) *μετβ.* 1. ქვის სროლა, ქვის ტყორცნა; 2. ქვით ჩაქოლვა; 3. *გადატ.* გაკრიტიკება, თაეს დასხმა.

λιθογραφία η 1. ლითოგრაფია, ლითოგრაფიული საქმიანობა, ქვაზე კვეთა; 2. ლითოგრაფია (ამონაბეჭდი, ტვიფრი).

λίθος ο *მაღალფ.* 1. ქვა; 2. *მედ.* კენჭი, მირიმი.

λιθοστρώνω (*აόρ. λιθόστρωσα, აόρ. παθ. λιθοστρώθηκα, μτχ. λιθοστρωμένος*) *μετβ.* ქვის დაგება, ქვის დაფენა, ქვით მოკირწყვლა.

λιθόστρωτο το ქვაფენილი.

λιθόστρωτος, -η, -ο მოკირწყლული, დაგებული.

λικνίζω (*აόρ. λίκνισα, აόρ. παθ. λικνίστηκα, μτχ. λικνισμένος*) *μετβ.* რხევა, რყევა, რწევა, ქანაობა.

λίκνισμα το რხევა, რწევა, ქანაობა.

λίκνο το *პირდ., გადატ.* აკვანი.

λιλά I *επίθ., άκλ.* ლილისფერი, იისფერი, სოსანი.

λιλά το **II** ლილისფერი, იისფერი.

λιλιά τα 1. ჩხარუნა, ეღარუნა (ბავშვის სათამაშო); *ირონ.* 2. ორდენი: *στρατηγός με περισσά ~* გენერალი მრავალი ორდენით; 3. გროშები; 4. მორთულობა, სამკაული; 5. პატარა ბიჭის სასქესო ორგანო, ასო.

λιλιπούτιος, -α, -ο 1. ლილიპუტის, ჯუჯის; 2. პატარა, მცირე ზომის.

λίμα η 1. ქლიბი; *გადატ.* 2. ყბედობა, ლაქლაქი; 3. გაუმაძღრობა, სიხარბე.

λιμάνι το (**λιμένας** ο) 1. ნავსადგური, პორტი; 2. საპორტო ქალაქი; 3. *გადატ.* ნავსაყუდელი, მყუდრო სავანე.

λιμάρω (*აόρ. λιμάρισα, აόρ. παθ. λιμαρίστηκα, μτχ. λιμαρισμένος*) *μετβ.* ქლიბვა, ქლიბით დამუშავება.

λιμεναρχείο το პორტის მმართველობა, ხელმძღვანელობა.

λιμενάρχης ο ნავსადგურის უფროსი.

λιμενεργάτης ο ნავსადგურის მუშა, დოკერი.

λιμενικός, -ή, -ό ნავსადგურის, სანავსადგურო, პორტის.

λιμνάζω (*აόρ. λίμνασα, μτχ. λιμνασμένος*) *αμετβ.* 1. დაგუბება, შეგუბება, დაჭაობება; 2. *გადატ.* ერთ წერტილზე გაყინვა, გაჩერება, ჩაჯდომა.

λίμνη η *პირდ., გადატ.* ტბა.

λιμνοθάλασσα η *გეოგრ.* ლაგუნა, ლიმანი.

λιμός ο შიმშილი, შიმშილობა.

λινάρι το 1. სელი; 2. სელის ძაფი.

λινό το სელის ტილო (ნაჭერი).

λινόλαιο το ლინოლეუმი.

λινός, -ή, -ό სელის, ტილოსი.

λιντσάρω (λυντσάρω) (*აόρ. λιντσάρισα, აόρ. παθ. λιντσαρίστηκα, μτχ. λιντσαρισμένος*) *μετβ.* ლინჩის წესით გასამართლება.

λιοντάρι το 1. ლომი; 2. *გადატ.* მამაცი, ვაჟკაცი.

λιπαίνω (*აόρ. λίπανα, აόρ.παθ. λιπάνθηκα, μτχ. λιπασμένος*) *μετβ.* 1. *ტექ.* შეზეთვა, გაზეთვა, გაპოხვა; 2. *ს.-მ.* განოყიერება, გაპოხიერება, სასუქის დაყრა.

λίπανση η 1. *ტექ.* შეზეთვა, გაზეთვა, გაპოხვა; 2. *ს.-მ.* განოყიერება, გაპოხიერება, სასუქის დაყრა.

λιπαντικό το საპოხი, საზეთი.

λιπαντικός, -ή, -ό *ტექ.* წასაცხები, საზეთი, საპოხი, შეზეთვისა.

λιπαρός, -ή, -ό 1. ცხიმიანი, ქონიანი, გაქონილი; 2. ნოყიერი, პოხიერი (მიწა); 3. (τα) ცხიმის შემცველი ნიეთიერებანი.

λίπασμα το 1. სასუქი, პატივი; 2. *იხ.* **λίπανση, 2.**

λιποθυμία (λιγοθυμιά) η გულის წასვლა, გულის შეღონება.

λιπόθυμος, -η, -ο გულწასული, გულშეღონებული.

λιποθυμώ (α) (λιγοθυμώ) (*აόρ. λιποθύμησα, μτχ. λιποθυμισμένος*) *αμετβ.* გულის წასვლა, გულის შეღონება.

λίπος το 1. ცხიმი, ქონი; 2. *ტექ.* საზეთი, საპოხი მასალა.

λιποτακτώ (λιποταχτώ) (ε) (*αόρ. λιποτάκ(χ)τησα*) *αμετβ., ხალხ.* 1. დეზერტირობა, სამხედრო ნაწილის ან საბრძოლო ველის თვითნებური დატოვება; 2. *იურ.* დეზერტირობა; 3. *გადატ.* საერთო საქმის ღალატი.

λιποταξία η 1. დეზერტირობა, სამხედრო ნაწილის ან საბრძოლო ველის თვითნებური დატოვება; 2. *იურ.* დეზერტირობა; 3. *გადატ.* საერთო საქმის ღალატი.

λιποτάκτης ο დეზერტირი.

λιποψυχία η (*πλήθ. არ გააჩნია*) სულმოკლეობა, სიმხდალე, ლაჩრობა.

λιπόψυχος, -η, -ο სულმოკლე, მხდალი, ლაჩრული.

λίρα η ლირა, გირვანქა (ფულის ერთეული).

λίστα η 1. სია; 2. *Πολιτ.* საარჩევნო სია.

λιτανεία η *ეკლ.* ლიტანიობა.

λιτανεύω (*αόρ. λιτάνεψα*) *αμετβ.* ლიტანიობის ჩატარება ან მასში მონაწილეობა; *μετβ.* ხატის, წმინდა ნაწილების შემოტარება.

λιτός, -ή, -ό 1. უბრალო, ზომიერი, ამტანი: *~ό γεύμα* ზომიერი სადილი; 2. უბრალო, სადა, მარტივი.

λιτότητα η (*πλήθ. არ გააჩნია*) სისადავე, უბრალოება, სიმარტივე.

λίτρο το ლიტრი.

λοβός ο (**λουβί** το) 1. *ანატ.* ყურის ბიბილო; 2. *ანატ.* წილი; 3. *არქიტექ.* ისრული კამარა; 4. *ბოტ.* ჭოტი (პარკი).

λογαριάζω (*αόρ. λογάριασα, αόρ. παθ. λογαριάστηκα, μτχ. λογαριασμένος*) *μετβ.* 1. ანგარიში, დათვლა, გამოანგარიშება, გამოთვლა; 2. მხედველობაში მიღება, ჩათვლა, გათვალისწინება: *δεν λογάριασα ότι θα έρθεις* არ გამითვალისწინებია, რომ მოხვიდოდი; 3. ვარაუდი: *λογάριαζα να πάρω την άδειά μου* ვვარაუდობდი შეებულების აღებას; 4. მიჩნევა, ჩათვლა: *δεν τον ~ για φίλο* მას მეგობრად არ ვთვლი; **-ομαι** ანგარიშის გასწორება (მუქარა): *θα λογαριαστούμε οι δύο μας* ჩვენ ორნი ანგარიშს გავასწორებთ; *αμετβ.* 1. თვლა, ანგარიში: *δεν ξέρει να λογαριάζει* არ იცის თვლა; 2. დაყრდნობა, იმედის ქონა (ვინმესი): *μπορείς να ~εις σε μένα* შეგიძლია ჩემი იმედი იქონიო.

λογαριασμός ο 1. ანგარიში, დათვლა, გამოანგარიშება, გამოთვლა; 2. ქვითარი (გადასახდელი); 3. ანგარიში (რესტორანში, კაფეში); 4. ფინანსური ანგარიშგება; 5. აღებ-მიცემობა.

λογαριθμικός, -ή, -ό *μαθ.* ლოგარითმული.

λογάριθμος ο *μαθ.* ლოგარითმი.

λογάς ο, **-ού** η 1. ლაპარაკის მოყვარული, ყბედი; 2. ლაქლაქა.

λογής (*γεν. ους. ελλειπτ.*) *ბალხ.* სახეობის, გვარის, ჯიშის, ყაიდის; ◊ *τι ~* როგორი, რა ჯიშის, *κάθε ~* ყველანაირი ჯიშის, ყველანაირი.

λόγια τα 1. სიტყვები; 2. *ირონ.* ლაპარაკი, ყბედობა; ◊ *με δυο ~* მოკლედ, ერთი სიტყვით.

λογίζομαι (*აόρ. λογίστηκα*) *ამეტბ., აποθ.* ჩათვლა, მიჩნევა.

λογικεύομαι (*აόρ. λογικεύτηκα, μτχ. λογικευμένος*) *ამეტბ., αποθ.* ლოგიკურად განსჯა, დაფიქრება.

λογική η (*πληθ.არ გააჩნია*) 1. (Λ~) *φιλοσ.* ლოგიკა (მეცნიერება); 2. ლოგიკა, საღი აზრი; 3. აზროვნება, მენტალიტეტი; 4. აზრი, არსი.

λογικό το (*πληθ.არ გააჩნია*) 1. ლოგიკა; 2. გონი, გონება.

λογικός, -ή, -ό 1. ლოგიკური, მოაზროვნე, გონიერი; 2. ჭკვიანი, გონიერი; 3. გონებადამჯდარი, გონებაგახსნილი, გაგებული, კეთილგონიერი; 4. გონებითი, გონიერული; 5. ზომიერი, ლოგიკური: *~ό ποσό* ზომიერი თანხა; 6. (ο) ჭკვიანი, ლოგიკური, გონიერი ადამიანი.

λογικότητα η (*πληθ.არ გააჩνια*) გონიერულობა, ლოგიკურობა.

λόγιος, -α, -ο ნასწავლი, სწავლული, განათლებული.

λόγιος ο მეცნიერი, სწავლული, ინტელიგენტი.

λογιστήριο το ბუხჰალტერია.

λογιστής ο, **-τρια** η ბუხჰალტერი.

λογιστικός, -ή, -ό საბუხჰალტრო, საანგარიშო.

λογοδοσία η (*πληθ. არ გააჩნια*) *ιυρ.* ანგარიში, ანგარიშგება.

λογοδοτώ (ε) (*აόρ. λογοδότησα*) *ამეტბ.* ანგარიშის ჩაბარება.

λογοκλόπος ο/η პლაგიატი.

λογοκλοπία (λογοκλοπή) η პლაგიატობა.

λογοκόπος ο ყბედი, ლაქლაქა.

λογοκρίνω (*აόρ. λογόκρινα, αόρ. παθ. λογοκρίθηκα, μτχ. λογοκριμένος*) *μετβ.* ცენზურაში გატარება.

λογοκρισία η ცენზურა.

λογοκριτής ο ცენზორი.

λογομαχία η კამათი, პაექრობა, დავა.

λογομαχώ (ε) (*αόρ. λογομάχησα*) კამათი, პაექრობა, დავა.

λογοπαίγνιο το სიტყვებით თამაში, კალამბური.

λόγος ο 1. ლაპარაკი, მეტყველება: *προφορικός ~* ზეპირი მეტყველება; 2. სიტყვა: *έναν καλό ~ δεν άκουσα ποτέ* ერთი კეთილი სიტყვა არ გამიგია; 3. სიტყვა, სიტყვით გამოსვლა: *δίνω το ~ο* სიტყვას გადაეცემ; 4. სიტყვა, პირობა: *κρατώ το ~ο μου* პირობას ვასრულებ; 5. პასუხისგება, ანგარიში: *θα δώσεις ~ο για τις πράξεις σου* შენი საქციელისთვის პასუხს აგებ; 6. მიზეზი, საბაბი: *έχει τους ~ους του* თავისი მიზეზები აქვს; 7. ლოგიკა, აზრი: *ο ορθός ~* საღი აზრი; 8. *რელიგ.* (Λ~) ა) ღვთის სიბრძნე, ბ) იესო.

λογοτέχνημα το ლიტერატურული ნაწარმოები.

λογοτέχνης ο, **-ιδα** η ლიტერატორი, ბელეტრისტი, მწერალი.

λογοτεχνία η ლიტერატურა.

λογοτεχνικός, -ή, -ό ლიტერატურული, ბელეტრისტული.

λογοτριβή η დავა, პაექრობა, კამათი, კინკლაობა.

λόγχη η 1. ხიშტი; 2. შუბი, ოროლი, ლახვარი; 3. *ζωολ.* მახვილი.

λογχίζω (λογχεύω) (*αόρ. λόγχισα*) *μετβ.* ხიშტით, შუბით განგმირვა.

λόγω *πρόθ.* (+ *γεν.*), *მაღალფ.* გამო, მიზეზით.

λοιμός ο **1.** გადამდები სენი, ინფექცია; **2.** მავი ჭირი, ქამი.

λοιμώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -η*) გადამდები, ინფექციური.

λοίμωξη η *მედ.* დასენიანება, გადადება, სენის შეყრა.

λοιπόν *σύνδ.* **1.** ამგვარად, ამრიგად, ამნაირად, მაშასადამე; **2.** მაშ, მაშ ასე; **3.** *επιφών.* აი; ◊ ***και λοιπόν;*** და მერე? (ე. ი. რა გინდა ამით რომ თქვა?)

λοιπός, -ή, -ό დანარჩენი, სხვა; ◊ ***και ~ά / και τα ~ά*** და სხვ.

Λονδρέζος ο, **-έζα** η ლონდონელი.

λόξα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** უცნაურობა, ახირებულობა, ქინი, ქინიანობა; **2.** ირიბად აჭრილი ქსოვილის ნაჭერი.

λοξά *επίρρ.* ირიბად, გეზად, ალმაცერად.

λόξεμα το **1.** დახრა, დაღუნვა; **2.** გადახვევა, აცდენა (გზიდან).

λοξεύω (*აόρ. λόξευσα*) *μετβ.* დახრა, დაღუნვა, დადრეკა, დაწევა; *αμετβ.* გზიდან გადახვევა, აცდენა.

λοξοδρομώ (ε) (*აόρ. λοξοδρόμησα*) *αμετβ.* **1.** *ΠΟΡΔ., გადატ.* გზიდან გადახვევა, აცდენა; **2.** *ბღვ.* ლავირება.

λοξοκοιτάζω (*აόρ. λοξοκοίταξα*) *μετβ.* **1.** გეზად, ცერად, ელმად ყურება; **2.** *გადატ.* ალმაცერად ყურება, ბღვერა.

λοξός, -ή, -ό **1.** მემოვლითი, არაპირდაპირი; **2.** *გადატ.* უცნაური, საოცარი, საკვირველი (ადამიანზე); **3.** ალმაცერი, ირიბი, ცერა, ელამი.

λόξυγκας ο (*πληθ. არ გააჩნია*) სლოკინი.

λούζω (λούω) (*აόρ. έλουσα, აόρ. παθ. λούστηκα, μτχ. λουσμένος*) *μετβ.* **1.** თავის ბანა, დაბანა; **2.** გაწუწვა, დასველება; **3.** *გადატ.* დატუქსვა, გაჯორება, შეჯორება; **-ομαι** თავის დაბანა.

λουκάνικο το სოსისი.

λουκέτο το ბოქლომი.

λουκουμάς ο ფუნჩულა.

λουκουματζής ο მეფუნთუშე.

λουκουματζήδικο το საფუნთუშე.

λουκούμι το **1.** რაჰათლუკუმი; **2.** *გადატ.* სასუსნაეი.

λουλάκι το (*πληθ. არ გააჩნია*) ლილა.

λουλάς ο *ხალხ.* **1.** ნარგილეს თავი; **2.** ოპიუმისა და ჰაშიშის მოსაწევი ჩიბუხი.

λουλουδάτος, -η, -ο ყვავილებით მოხატული (ქსოვილი).

λουλουδένιος, -α, -ο ყვავილის, ყვავილისებური, ყვავილისაგან გაკეთებული.

λουλούδι το **1.** ყვავილი; **2.** კვირტი; **3.** *გადატ.* ა) განსაკუთრებული, საყვარელი, რჩეული ადამიანი, ბ) *ირონ.* ბუკეტი.

λουλουδίζω (λουλουδιάζω) (*აόρ. λουλούδισα, μτχ. λουλουδισμένος*) *αμετβ.* **1.** ყვავილობა, აყვავება, გაფურჩქნა; **2.** *გადატ.* მხნეობა, სიმხნევე, გაფურჩქნა.

λουλούδισμα το **1.** ყვავილობა, აყვავება, გაფურჩქნა; **2.** *გადატ.* მხნეობა, სიმხნევე, გაფურჩქნა.

λουμίνι το პატრუქი (ლამპრისთვის).

λούπινο το *ბოტ.* ხანჭოლა.

λούρα η **1.** დიდი ქამარი; **2.** წნელი, წკეპლა.

λουρί το **1.** ღვედი, თასმა, ქამარი; **2.** ზოლი, ლენტი.

λουρίδα (λωρίδα) η **1.** ზოლი, ლენტი; **2.** ქამარი.

λούσιμο το **1.** დაბანა (თავის); **2.** *გადატ.* დატუქსვა, გაჯორება.

λούσο το მოხდენილი ტანისამოსი, მორთულობა, მოკაზმულობა.

λουστράρισμα το გაკრიალება, გაპრიალება, დაკრიალება, მოპრიალება, გალაქვა.

λουτρό το 1. აბაზანა, ბანაობა; 2. სამკურნალო აბაზანა; 3. საბაზანო ოთახი; 4. აბანო.

λουτροθεραπεία η ბალნეოთერაპია.

λοφίο το 1. ქოჩორი (ფრინველის); 2. *მოძ.* პლუმაჟი.

λόφος ο ბორცვი, გორაკი.

λοχαγός ο/η *სამხ.* ქვეითი ჯარის ასეულის მეთაური.

λοχίας ο/η *სამხ.* სერჟანტი.

λυγαριά η *ბოტ.* აბრაამის ხე, ლერწი, წნელი.

λυγεράδα η მოქნილობა, სინატიფე (სხეულის).

λυγερή η ტანწერწეტა, მაღალი, ტანადი ქალი.

λυγερός, -ή, -ό 1. ნატიფი, ტანადი; 2. ტანწერწეტა, მაღალი.

λυγίζω (*აόρ. λύγισα, მτχ. λυγισμένος*) *μετβ.* 1. მოხრა, მოღუნვა, მოკეცვა; 2. სხეულის რხევა; 3. *გადატ.* დამარცხება, მოტეხვა; 4. მოღუნვა, მოდრეკა.

λύγισμα το 1. მოხრა, მოღუნვა, მოკეცვა; 2. სხეულის რხევა; 3. *გადატ.* დამარცხება, მოტეხვა.

λυγμός ο ქვითინი, გულამომჯდარი, გულამოსკვნილი ტირილი.

λυγώ (α) (*აόρ. λύγησα, მτχ. λυγάμενος*) *μετβ.* 1. *იხ.* **λυγίζω**; 2. მსუბუქად რხევა, სხეულის მწექა, დრეკა; *αμετβ.* მოხრა, დახრა, მოღუნვა; **-ιέμαι** (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) მსუბუქად რხევა, სხეულის მწექა, დრეკა.

λυθρίνι (λιθρίνι) το ჯიღა (თევზის სახეობა).

λυκαυγές το (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. განთიადი, აისი, გარიჟრაჟი, ალიონი; 2. *გადატ.* სათაევე, საწყისი.

λυκειάρχης ο, **-ισσα** η ლიცეუმის დირექტორი.

λύκειο το ლიცეუმი.

λυκίσκος ο *ბოტ.* სვია.

λύκος ο, **-αινα** η 1. მგელი; 2. ნაგაზი, ქოფაკი; *გადატ.* 3. სისხლისმსმელი ადამიანი; 4. *მედ.* მჭამელა; 5. ჩახმახი.

λυκόσκυλο το ნაგაზი, ცხერის ძაღლი, ქოფაკი.

λύνω (*აόρ. έλυσα, აόρ. παθ. λύθηκα, მτχ. λυμμένος*) *μετβ.* 1. გახსნა, ახსნა, მოხსნა: ~ *την ζώνη* ქამარს ვიხსნი; 2. აშვება, შეხსნა: ~ *τον σκύλο* ძაღლს ვუშვებ; 3. *გადატ.* ჯადოს მოხსნა; 4. ნაწილებად დაშლა: ~ *το όπλο* იარაღს ნაწილებად ვშლი; 5. გადაწყვეტა, ამოხსნა, ახსნა: ~ *το πρόβλημα* პრობლემას ვწყვეტ; **-ομαι** 1. აშვება, ახსნა: *ο σκύλος λύθηκε* ძაღლმა აიშვა; 2. გადაწყვეტა, მოგვარება: *το ζήτημά σας λύνεται εύκολα* თქვენი საკითხი ადვილად წყდება.

λυόμενος, -η, -ο 1. ასაწყობი ნაწილი; 2. (το) სინკარებით აგებული შენობის კარკასი.

λύπη η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. დარდი, ვარამი, მწუხარება, ჯაერი, ნაღველი, სევდა, ჭმუნვა; 2. სიბრალული, შეცოდება.

λυπηρός, -ή, -ό სამწუხარო, მწარე, სავალალო.

λύπηση η (*πληθ. არ გააჩνია*) სიბრალული, თანაგრძნობა, გულშემატკივრობა.

λυπητερός, -ή, -ό 1. სამწუხარო, არასასიამოვნო; 2. სევდიანი, დარდიანი, ნაღვლიანი; 3. (η) *არგ.* გადასახდელი ქვითარი, ანგარიში

λυπούμαι (λυπάμαι) (*აόρ. λυπήθηκα, μτχ. λυπημένος*) *μετβ.* **1.** თანაგრძნობა, გულისტკივილი, სიბრალული, შეწყალება, დანანება: *τους βλέπεις και τους ~άσαι* მათ უყურებ და გებრალებიან; **2.** დაზოგვა, გაფრთხილება: *τα ~άται τα λεφτά* ფულს უფრთხილდება; **5.** სინანული, წუხილი: *~ που δεν θα είμαι μαζί σας αύριο* ვწუხვარ, ხვალ რომ თქვენთან ერთად არ ვიქნები.

λύρα η 1. ლირა, ქნარი; **2.** *αστρονομ.* ლირა.

λυρικός, -ή, -ό 1. ლირიკული; **2.** საოპერო, მელოდრამისა.

λυρισμός ο ლირიზმი, ლირიკულობა, ლირიკა.

λύση η 1. გადაწყვეტა, ამოხსნა, ახსნა, გამოცნობა: *~ άσκησης* სავარჯიშოს ამოხსნა, *~ προβλήματος* პრობლემის გადაწყვეტა; **2.** ნაწილებად დაშლა; **3.** *ფილოლ.* კვანძის გახსნა.

λυσίκομος, -η, -ο გაწეწილი, გაჩეჩილი, დაუვარცხნელი.

λύσιμο το 1. გახსნა, შეხსნა, ამოება, მოხსნა; **2.** გაშება, განთავისუფლება; **3.** ამოხსნა, გადაწყვეტა.

λύσσα η (*πληθ.არ გააჩნია*) **1.** *მედ.* ცოფი; *გადატ.* **2.** სიმაგე, გაფრთება; **3.** მლაშე საჭმელი; **4.** ძლიერი შიმშილი.

λυσσαλέος, -α, -ο გაშმაგებული, გააფრთებული, გახელებული.

λυσσάζω (λυσσιάζω) *იხ.* **λυσσώ.**

λυσσάρης, -α, -ικο (λυσσιάρης) (*πληθ. -ηδες*), **1.** ცოფიანი, ცოფით დაავადებული; **2.** *გადატ.* შმაგი, გახელებული.

λυσσώ (α) (λυσσιάζω) (*აόρ. λύσσαξα. μτχ. λυσσασμένος*) *αμετβ.* **1.** ცოფის შეყრა, გაცოფება: *ο σκύλος λύσσαξε* ძაღლი გაცოფდა; *გადატ.* **2.** გაცოფება, გაშმაგება, ცოფის ყრა: *λύσσαξε που δεν κέρδισε* გაცოფდა, რომ ვერ მოიგო; **3.** (ბუნებრივ მოვლენებზე) ბობოქრობა, მძვინვარება: *λύσσαξε η θάλασσα* ზღვა აბობოქრდა; **4.** ეინით შეპყრობა, დიდი სურვილის ქონა: *λύσσαξε να παντρευτεί* სიგიჟემდე უნდოდა დაოჯახება; *μετβ.* გაგიჟება, გაცოფება.

λυτός, -ή, -ό 1. ახსნილი, ამვებული (ცხოველი); **2.** გაშვებული, გაშლილი (თმები).

λύτρα τα გამოსასყიდი.

λυτρώνω (*აόρ. λύτρωσα, αόρ. παθ. λυτρώθηκα, μτχ. λυτρωμένος*) *μετβ.* გადარჩენა, განთავისუფლება, ხსნა; *გადატ.* **-ομαι** სიმძიმისაგან განთავისუფლება, მოშვება.

λύτρωση η თავის დახსნა, გადარჩენა, განთავისუფლება, ხსნა.

λυτρωτής ο 1. განმანთავისუფლებელი, მხსნელი; **2.** *რელიგ.* მესია.

λυτρωτικός, -ή, -ό განმათავისუფლებელი, მხსნელი.

λυχνάρι το ლამპარი.

λυχνοστάτης ο ლამპარის საყრდენი, სადგარი.

λώβα η *იხ.* **λέπρα.**

λωποδύτης ο, -ισσα (-τρια) η 1. ქურდბაცაცა, ჯიბგირი; **2.** გაიძვერა, გაქნილი, თაღლითი.

λωποδύτικος, -η, -ο (λωποδυτικός) 1. ქურდული, ქურდებისა; **2.** თაღლითური, გაიძვერული, ყალთაბანდური.

λωρίδα η *იხ.* **λουρίδα.**

λωτός ο *ბოტ.* ლოტოსი.

Μ

Μ, μ, μυ ან **μι** 1. მი, ბერძნული ანბანის მეთორმეტე ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) ორმოცი, მეორმოცე (*Μ'*), ბ) ორმოცი ათასი (*,Μ*).

μα I *სინტ.* 1. მაგრამ, და, მაინც: *τον είδα,~ δεν του μίλησα* იგი დავინახე, მაგრამ არ გამოველაპარაკე; 2. -ც, კი, კიდევ: *~ ούτε μια δραχμή!* ერთი კაპიკიც კი არ მომცა; 3. მაგრამ, განა, ნუთუ: *θέλει να φύγει ~ μπορεί να κάνει τέτοιο ταξίδι;* გამგზავრება უნდა, მაგრამ განა შეუძლია ასეთ მოგზაურობაში წასვლა?

μα II *მόρ.* (*გამოიყენება დაფიცებისას*): *~ το Θεό / την Παναγία* ღმერთმანი.

μαγαζάτορας ο (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) მაღაზიის მეპატრონე.

μαγαζί το 1. მაღაზია, ბაზარი; 2. *ხალხ.* კაფე, ბარი, რესტორანი.

μαγεία η 1. მაგია, ჯადოქრობა, ჯადოსნობა, გრძნეულება; 2. მომხიბვლელობა, მაგიურობა.

μάγειρας (μάγερας, μάγειρος) ο, **-ισσα** η 1. მზარეული; 2. დუქნის მეპატრონე.

μαγειρείο (μαγερειό) το *მაღალფ.* 1. სამზარეულო; 2. სასადილო, დუქანი, ტრაქტირი.

μαγείρεμα το 1. საჭმლის მომზადება, კეთება; *გადატ.* 2. მოწყობა, ინსცენირება; 3. გამოცხობა, შეთითხნა.

μαγειρευτός, -ή, -ό შემწვარი, მოხარშული.

μαγειρεύω (*აόρ. μαγείρεψα, აόρ. παθ. μαγειρεύτηκα, μτχ. μαγειρεμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. საჭმლის მომზადება, კეთება; *გადატ.* 2. მოწყობა, ინსცენირება; 3. გამოცხობა, შეთითხნა.

μαγειρική η კულინარია.

μαγειρικός, -ή, -ό მზარეულისა, სამზარეულო, კულინარიული.

μαγειρίτσα η (*γεν. πλήθ. არ გააჩნია*) ცხვრის შიგნეულისგან დამზადებული წვნიანი.

μάγεμα το *პირდ., გადატ.* მოჯადოება, მონუსხვა, მოხიბვლა.

μαγέρικο το სასადილო, დუქანი, ტრაქტირი.

μαγευτικός, -ή, -ό მომაჯადოებელი, ჯადოსნური, მომხიბვლელი.

μαγεύτρα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) 1. მაცდური ქალი; 2. წარმტაცი, მომხიბლელი.

μαγεύω (*აόρ. μάγεψα, აόρ. παθ. μαγεύτηκα, μτχ. μαγεμένος*) *μετβ., პირდ., გადატ.* მოჯადოება, მონუსხვა, მოხიბვლა.

μάγια τα (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) ჯადო, გრძნეულება, ჯადოსნობა.

μαγιά η 1. დედა (მაწვნის), საკვეთი (ყველის), ფერმენტი; 2. საფუარი; 3. *გადატ.* ფუნდამენტი, საფუძველი, პირველადი კაპიტალი.

μαγικός, -ή, -ό 1. მაგიური, ჯადოსნური, ჯადოქრული; 2. მომაჯადოებელი, მომხიბლავი; 3. (τα) ფოკუსი.

μαγιό το *ახლ.* საბანაო კოსტუმი.

μάγισσα η 1. ჯადოქარი, გრძნეული; 2. *გადატ.* მომაჯადოებელი ქალი.

μαγκάλι το მაყალი.

μάγκας ο, **-ισσα** η, **-άκι** το (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) 1. ძველი ბიჭი, კადნიერი, უტიფარი; 2. მაგარი ვინმე, კარგი ტიპი; 3. *მოძვ.* უბანში გამორჩეული, პატივსაცემი ტიპი; 4. ძმაო, ბიჭო (*მიმართვისას*); ◊ *κάνει το ~α* ძველბიჭობს.

μαγκεύω (*აόρ. μάγκεψα*) *ამეტბ., საუბრ.* უტიფრად მოქცევა.

μαγκιά η 1. თავგასულობა, გაკაჭნიერება, ძველბიჭობა; 2. მიღწევა, მოხერხება: *~ του!* საღოლ, მაგარია!

μαγνήτης ο *პირდ., გადატ.* მაგნიტი, ანდამატი.

μαγνητίζω (*აόρ. μαγνήτισα, აόρ. παθ. μαγνητίσ(θ)τηκα, μτχ. μαγνητισμένος*) *μετβ., ამეტბ.* 1. დამაგნიტება; 2. *გადატ.* მიზიდვა, მოხიბლა, მოჯადოება.

μαγνητισμός ο 1. დამაგნიტება; 2. მაგნეტიზმი; 3. *გადატ.* მიზიდვა, მოხიბლა.

μαγνητόφωνο το მაგნიტოფონი.

μαγνητοφωνώ (ε) (*აόρ. μαγνητοφώνησα, აόρ. παθ. μαγνητοφωνήθηκα, μτχ. μαγνητοφωνημένος*) *μετβ.* მაგნიტოფონის ფირზე ჩაწერა.

μαγνόλια η *იხ.* **μανόλια**.

μάγος ο 1. ჯადოქარი, გრძნეული; 2. შამანი; 3. ილუზიონისტი; 4. *გადატ.* სასწაულმოქმედი; 5. მომაჯადოებელი; 6. (**Μ~**) მაგი.

μαγουλάδες (**μαγουλήθρες**) οι *მედ.* ყბაყურა.

μάγουλο το (*γεν. πληθ. αρ გააჩნια*) 1. ლოყა; 2. *ზღვ.* გემის ცხვირის თითოეული მრუდე ხაზი.

μαδώ (α) (*აόρ. μάδησα, აόρ. παθ. μαδήθηκα, μτχ. μαδημένος*) *μετβ.* 1. გაწიწკნა, დაგლეჯა; 2. ბრდღვნა, წეწვა, პუტვა; 3. *გადატ.* გატყავება, გაყვლეფა; *αμετβ.* 1. თმის, ბეწვის ცვენა; 2. ჩამოცვენა, დაცვენა.

μαεστρία η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნια*) ოსტატობა.

μαέστρος ο 1. მაესტრო; 2. ოსტატი.

μάζα η 1. მასა; 2. ცომი, მასა; 3. *ფიზ.* მასა; 4. (οι) მასა.

μάζεμα (**μάζωμα**) το 1. შეკრება, მოკრეფა, მოგროვება, შეგროვება; *გადატ.* 2. დაგროვება; 3. მიზიდვა, მოგროვება; 4. ალაგება, დალაგება; 6. აყუანა (ქუჩიდან); 7. აკალთვა, აკეცვა, აწევა; 8. შეკაეცვა, შეჩერება, მოთოკვა; 9. შედგომა (ქსოვილის); 10. თავის მოყრა, შეკრება, შეყრა; 11. დამშვიდება, დაწყნარება, დაცხრომა; 12. ხარჯების შემცირება.

μαζεύω (**μαζώνω**) (*აόρ. μάζεψα, აόρ. παθ. μαζεύτηκα, μτχ. μαζεμένος*) *μετβ.* 1. შეკრება, მოკრეფა, მოგროვება, შეგროვება; 2. *გადატ.* დაგროვება; 3. *გადატ.* მიზიდვა, მოგროვება; 4. ალაგება, დალაგება; 6. აყუანა

(ქუჩიდან); 7. აკალთვა, აკეცვა, აწევა; **-ομαι** 1. თავის მოყრა, შეკრება, შეყრა; 2. სახლში დაბრუნება; 3. დამშვიდება, დაწყნარება, დაცხრომა; 4. ხარჯების შემცირება.

μαζί *επίρρ.* 1. ერთად; 2. ერთად, ერთდროულად, ერთსა და იმავე დროს.

μαζικός, -ή, -ό I 1. მასობრივი, მასობის; 2. სერიული, მასობრივი.

μαζικός, -ή, -ό II *ანატ.* მკერდისა, გულმკერდის.

μαζοχισμός ο მაზოხიზმი.

μαζοχιστής (μαζόχας) ο, **-τρια** η მაზოხისტი.

Μάης (Μάιος) ο 1. მაისი; 2. ყვავილების საპირველმაისო გვირგვინი.

μαθαίνω (*αόρ. έμαθα, αόρ. παθ. μαθεύτηκα, μτχ. μαθημένος*) *μετβ.* 1. სწავლა, შესწავლა: ~ *Ελληνικά* ბერძნულს ვსწაყლობ; 2. სწაველება, წრთვნა, გაწაფვა: *η ζωή μου έμαθε πολλά* ცხოვრებამ ბევრი რამ მასწავლა; 3. გაგება, შეტყობა: *έμαθες τα νέα;* გაიგე ახალი ამბავი? 4. *μτχ.* მიჩვეული, შეჩვეული: *δεν είμαι μαθημένος* შეჩვეული არ ვარ; *αμετβ.* 1. სწავლა: ~ *από τα λάθη μου* შეცდომებზე ვსწავლობ; 2. გაგება, შეტყობა: *έμαθα για τα προβλήματα* შევიტყვე პრობლემების შესახებ.

μαθεύομαι (*αόρ. μαθεύτηκα*) *αμετβ., αποθ.* გავრცელება, მოდება (ამბის).

μάθημα το 1. გაკვეთილი, ჭკუის სწავლება; 2. გაკვეთილი, მეცადინეობა, ლექცია; 3. საგანი, დისციპლინა, გაკვეთილი.

μαθηματικά τα მათემატიკა.

μαθηματικός ο/η მათემატიკოსი.

μάθηση η სწავლა, ცოდნის შეძენა.

μαθητεία η მოსწავლეობა, მოწაფეობა.

μαθητευόμενος, -η, -ο 1. ახალბედა, დამწყები, გამოუცდელი; 2. (ο) მოსწავლე, მოწაფე, შეგირდი, პრაქტიკანტი.

μαθητεύω (*αόρ. μαθήτευ(ψ)σα*) *αμετβ.* სწაელა, მესწაველა, მოსწაველედ ყოფნა; *μετβ.* სწავლება, დარიგება.

μαθητής ο, **-τρια** η მოსწავლე, მოწაფე, შეგირდი.

μαθητικός, -ή, -ό მოწაფისა, მოსწავლისა.

μαθητολόγιο το სასკოლო ჟურნალი.

μαίανδρος ο 1. მეანდრი; 2. *გადატ.* აბურდული, დახლართული, რთული.

μαιευτήρας ο მეანი, აკუშერი.

μαιευτήριο το სამშობიარო სახლი.

μαιευτική η 1. მეანობა; 2. *ფილოს.* მაიევტიკა.

μαϊμού η (*πληθ. -δες*) *ხალხ.* 1. *ზოოლ.* მაიმუნი; *გადატ.* 2. ჭკუამხიარული, ოხუნჯი ადამიანი; 3. *ქარგ.* ყალბი, უხარისხო.

μαίνομαι (*αόρ. εμάνην*) *αμετβ., αποθ.* 1. გაშმაგება, გამძვინვარება, გაბრაზება; 2. *გადატ.* აბობოქრება, გამძვინვარება.

μαϊντανός ο ოხრახუში.

μακάκος ο *ზოოლ.* მაკაკა.

μακάρι *μόρ.* 1. ნეტავ, რა კარგი იქნებოდა: ~ *να 'ξερα!* ნეტავ ვიცოდე! 2. -ც, კი, კიდევაც: *δεν θα του δώσω τα λεφτά.* ~ *να μου το ζητήσει γονατιστός!* მუხლებზე დაჩოქილმაც რომ მთხოვოს, ფულს მაინც არ მივცემ!

μακαρίζω (*αόρ. μακάρισα, μτχ. μακαρισμένος*) *μετβ.* ნეტარ, იღბლიან, ბედნიერ ადამიანად მიჩნევა.

μακάριος, -α, -ο 1. ნეტარი, ნეტარებისა, განცხრომისა; 2. *ეკლ.* ნეტარი

(მიმართება); 3. (**Μ~**) მამაკაცის სახელი.

μακαρίτης ο, **-ισσα** η ცხონებული, განსვენებული.

μακαρονάδα η მაკარონი (კერძი).

μακαρονάς ο, **-ού** η 1. მაკარონის მოყვარული; 2. *გადატ.* იტალიელი.

μακαρόνι το მაკარონი.

μακεδονικός, -ή, -ό (μακεδονίτικος) მაკედონური, მაკედონიის.

μακελλάρης ο, **-ισσα** η 1. ყასაბი; 2. *გადატ.* მკელელი, ჯალათი.

μακελλειό το 1. სასაკლაო, ხოცვა-ჟლეტა; 2. დიდი მღელვარება, ამბოხი, ჯანყი.

μακέλλεμα το 1. დახოცვა, ხოცვა-ჟლეტვა; 2. მძიმედ დაჭრა, დამაევება.

μακελλεύω (*აბრ. μακέλλεψα, აბრ. παθ. μακελλεύτηκα, მტკ. μακελλεμένος*) *μετβ.* დახოცვა, ხოცვა-ჟლეტვა; **-ομαι** მძიმედ დაჭრა, დამაევება.

μακιγιάζ το *ἀκλ.* მაკიაჟი.

μακό το *ἀκλ.* 1. ტრიკოტაჟი; 2. მაისური.

μακραίνω (μακρύνω) (*აბრ. μάκρυνα*) *μετβ.* 1. დაგრძელება, წაგრძელება, გაგრძელება; 2. გაგრძელება, გახანგრძლივება, გაჭიანურება (დროის); *αμετβ.* 1. დაგრძელება, გაზრდა; 2. გაწელვა, გაჭიმვა, გაგრძელება, გაჭიანურება (დროის); 3. დამორება, მომორება, დაცილება, წასვლა.

μακριά *επίρρ., Ιστ., გადატ.* 1. შორს, მომორებით; 2. შორს, მოგვიანებით, გვიან; ◊ ***πάμε πολύ*** ~ ძალიან შორს მივდივართ, ***είμαι*** ~ შორს ვარ.

μακρινός, -ή, -ό შორი, შორეული, მომორებული, მოცილებული.

μακρόβιος, -α, -ο ხანგრძლივი, დღეგრძელი, მრავალწლოვანი.

μακροβιότητα η ხანგრძლივობა, დღეგრძელობა.

μακροπρόθεσμος, -η, -ο გრძელვადიანი.

μάκρος το (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. სიგრძე; 2. დაგრძელება; 3. ხანგრძლივობა.

μακρός, -ά, -ό *მაღალფ.* 1. გრძელი; 2. *გრამ.* გრძელი: *φωνήεντα ~ά* გრძელი ხმოვნები; 3. ხანგრძლივი.

μακροσκελής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) დიდი, ვრცელი, გამლილი, ფართო, გაჭიანურებული.

μακροχρόνιος, -α, -ο მრავალწლიანი, ხანგრძლივი.

μακρόχρονος, -η, -ο 1. მრავალწლოვანი, მრავალწლიანი, ხანგრძლივი; 2. *ენათმც.* გრძელი (ხმოვანი, მარცვალი).

μακρυμάνικος, -η, -ο 1. გრძელსახელოებიანი; 2. გრძელტარიანი.

μακρύς, -ιά, -ύ 1. გრძელი: *~ύ παντελόνι* გრძელი შარვალი; 2. ხანგრძლივი, გრძელი: *μας έβγαλε έναν ~ύ λόγο* დიდხანს ილაპარაკა; 3. მაღალი, გრძელი (ადამიანზე).

μακρυχέρης (*πληθ. -ηδες*), **-α, -ικο** 1. გრძელხელებიანი; 2. *გადატ.* ჯიბის ქურდი.

μαλάγρα η (*γεν. πλήθ. არ გააჩნია*) თევზის საგყუარა.

μαλαγρώνω (*აბრ. μαλάγρωσα, მტკ. μαλαγρωμένος*) *μετβ., ხალხ.* ზღვაში საგყუარას გადაგდება.

μαλάζω (μαλάσσω) (*აბრ. μάλαξα, აბრ. παθ. μαλάχτηκα, მტკ. μαλαγμένος*) *μετβ.* 1. ზელა, დარბილება; 2. დაზელა, მოქნა (სხეულის).

μαλάκας ο (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. ონანისტი; 2. დეგენერატი, იდიოტი; 3. გულუბრყვილო, მიამიტი; 4. მეგობარო, ძმაო: *ρε ~, θα μου δανείσεις*

τη μηχανή σου; ძმაო, მოტოციკლეტს მათხოვებ?

μαλακία η 1. ონანიზმი, ჩუკუნება; 2. სისულელე, უაზრობა.

μαλακίζομαι (*αόρ. μαλακίστηκα, μτχ. μαλακισμένος*) *αμετβ.* 1. ონანიზმი, თვითდაკმაყოფილება; 2. სისულელის, უაზრობის ლაპარაკი, კეთება; 3. უაზროდ დროის ფლანგვა.

μαλάκιο το *βოτ.* მოლუსკი.

μαλακός, -ή / -ιά, -ό 1. რბილი, ფაფუკი: *~ό ψωμί* რბილი პური; *გადატ.* 2. თავაზიანი, კეთილგანწყობილი, დამთმობი, რბილი ხასიათის: *να είσαι ~ μαζί της* მის მიმართ თავაზიანი იყავი; 3. *ქიმ.* ხისტი; 4. მსუბუქი ნარკოტიკული საშუალებები (ჯაშში, მარიხუანა); 5. (το) თხემი, კინკრიხო; 6. (τα) ა) მუცლის ქვედა ნაწილი, ბ) დუნდულები, საჯდომი.

μαλακότητα η 1. სირბილე, სიფაფუკე; 2. *გადატ.* ხასიათის სირბილე, ღმობიერება.

μαλακτικός, -ή, -ό 1. დამარბილებელი; 2. დამამშვიდებელი, გამაყუჩებელი (წამალი); 3. (το) სარეცხის დამარბილებელი საშუალება.

μαλακτικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) სირბილე.

μαλακώνω (*αόρ. μαλάκωσα, μτχ. μαλακωμένος*) *μετβ., αμετβ., Ποντ., გადატ.* დარბილება, შერბილება, დალბობა, მოლბობა.

μάλαμα το (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *Ποντ., გადატ., ხალხ.* ოქრო.

μαλαματένιος, -α, -ο *ხალხ., Ποντ., გადატ.* ოქროსი.

μαλαματώνω (*αόρ. μαλαμάτωσα, αόρ. παθ. μαλαματώθηκα, μτχ. μαλαματωμένος*) *μετβ., ხალხ.* 1. მოოქროება; 2. ძვირფასი ნიეთის ჩუქება (ვინმესთვის).

μάλαξη η (**μάλαγμα** το) 1. დაზელა, დარბილება; 2. *მედ.* მასაჟი.

μαλαχίτης ο (*πληθ. არ გააჩნია*) *მინ.* მალაქიტი.

μαλθακός, -ή, -ό აზიზი, სათუთი, ნებიერი.

μαλθακότητα η განაზებულობა, სისათუთე, სინაზე.

μάλιστα *მტკ.* 1. დიახ, რა თქმა უნდა: *~ κύριε διοικητά!* რა თქმა უნდა, ბატონო მეთაურო! 2. გასაგებია: *θα περάσουμε να σας πάρουμε με τ'αμάξι – ~· –* მანქანით გამოგიელით – გასაგებია; 3. -ც, კი: *ήρθαν πολλοί στο πάρτι ~, ήρθε κι ο Πέτρος* წვეულებაზე ბევრი ხალხი მოვიდა, პეტროსიც კი; 4. მაშ, მაშასადამე: *έτσι, ~!* მაშ ასე!

μαλλί το 1. მატყლი, შალის ძაფი; 2. ბუსუსი (სიმინდის); 3. ბუმბული (ფრინველის); 4. თმა.

μαλλιαρός, -ή, -ό 1. ბალნიანი, ბანჯგელიანი, თმიანი; 2. (ο) უკიდურესი დემოკიკიზმის მომხრე; 3. (η) დიმოტიკი (თანამედროვე ბერძნული ენა).

μάλλινος, -η, -ο 1. შალის, შალისაგან დამზადებული; 2. (το) შალის ტანისამოსი.

μαλλιοτραβιέμαι (*αόρ. μαλλιοτραβήχτηκα, μτχ. μαλλιοτραβηγμένος*) *αμετβ., αποθ.* ჩხუბი, თმების ქაჩვა.

μάλλον *επίρρ.* 1. ალბათ: *~ δεν θα με θυμάσαι* ალბათ, არ გახსოვარ; 2. მგონი, მართლაც: *σήμερα είμαι ~ καλύτερα* მგონი, დღეს უკეთესად ვარ; 3. უფრო, უფრო მეტად, უმალ: *το είπε από αφέλεια ~ παρά από κακία* ეს უფრო გულუბრყვილობით თქვა, ვიდრე სიბოროტით.

μάλωμα το ლანძღვა, ტუქსვა, ჩხუბი.

μαλώνω (*αόρ. μάλωσα, μτχ. μαλωμένος*) *μετβ., αμετβ.* ლანძღვა, ტუქსვა, ჩხუბი.

μαμά (μαμμά) (*πληθ. -άδες*) η დედა.

μαμμόθρεφτος, -η, -ο 1. განებივრებული; 2. (το) დედიკოს ბიჭი.

μανάβης ο (*πληθ. -ηδες*), **-ισσα** η მემწვანილე.

μανάβικο το, სამწვანილე, ხილბოსტნეულის მაღაზია.

μανδύας ο 1. მანტია; 2. მინელი, ფარაჯა, მაზარა; 3. *θρθ.* დამაწყნარებელი, გიჟის პერანგი; 4. *გადატ.* საფარველი, საბურველი.

μανία η 1. გაცოფება, გაშმაგება, სიგიჟე, სიმშაგე; 2. *θρθ.* მანია, სიგიჟე; 3. ვნება, ეინი, გატაცება.

μανιάζω (*αόρ. μάνιασα, μτχ. μανιασμένος*) *αμετβ.* 1. გაცოფება, გაგიჟება, გაბრაზება; 2. მძვინვარება (ბუნების მოელენებზე).

μάνιασμα το 1. გაცოფება, გაგიჟება; 2. მძვინვარება (ბუნების მოელენებზე).

μανιακός, -ή, -ό 1. მანიაკი; 2. (ο) გიჟი, გადარეული, შეშლილი; 3. *გადატ.* მოტრფიალე, რაიმეთი გატაცებული.

μανιβέλα η (*γεν. πληθ. αρ γააჩნია*) ტარი, სახელური, ბერკეტი.

μανίκι το 1. სახელო; 2. ტარი, სახელური; 3. *გადატ., ეარვ.* ხათაბალა, თავსატეხი, სადავიდარაბო საქმე.

μανιτάρι το სოკო.

μανιώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) 1.თავგამოდებული, მოტრფიალე, რაიმეთი გატაცებული; 2. გიჟი, გადარეული, შეშლილი.

μάννα το *άκλ., βιβλ.* მანანა.

μανόλια მაგნოლია.

μανούβρα η (*γεν. πληθ. არ γააჩნია*) *ხალხ.* 1. მანეური; 2. სამხედრო მანეური; 3. *გადატ.* ფანდი.

μάνταλο το *ხალხ.* ურდული, საკეტელა, რაზა.

μανταλώνω (*αόρ. μαντάλωσα, αόρ. παθ. μανταλώθηκα, μτχ. μανταλωμένος*) *μετβ.* 1. ურდულით ჩარაზვა, ჩაკეტვა; 2. *გადატ.* ჩაკეტვა, გამოკეტვა (ეინმესი სახლში).

μανταρίνι το მანდარინი (ნაყოფი).

μαντάρω (*αόρ. μάνταρα / -ισα, αόρ. παθ. μανταρίστηκα, μτχ. μανταρισμένος*) *μετβ.* კემსვა, ამონემსვა.

μαντάτο το ამბავი, უწყება, ცნობა.

μαντατοφόρος ο/η მაცნე, მაუწყებელი.

μαντεία η 1. მკითხაობა; 2. წინასწარმეტყველება.

μαντείο το სამისნო.

μάντεμα το 1. წინასწარმეტყველება; 2. გამოცნობა, მიხვედრა; 3. წარმოდგენა.

μαντέμι το 1. მადანი; 2. თუჯი.

μαντευτής ο, **-τρα** η წინასწარმეტყველი, მისანი, მკითხავი.

μαντευτικός, -ή, -ό წინასწარმეტყველური, მისნური.

μαντεύω (*αόρ. μάντεψα*) *μετβ.* 1. წინასწარმეტყველება; 2. გამოცნობა, მიხვედრა.

μαντζουράνα *იხ.* **ματζουράνα**.

μάντης ο, **-ισσα** η 1. ჭინასწარმეტყველი, მისანი; 2. მკითხავი, მარჩიელი.

μαντικός, -ή, -ό 1. წინასწარმეტყველისა, წინასწარმეტყველური; 2. (η) წინასწარმეტყველების, მისნობის ხელოვნება.

μαντίλα (μαντήλα) η (*γεν. πληθ. არ γააჩნია*) თავსაფარი, თაშმალი, ხილაბანდი.

μαντίλι (μαντήλι, μανδήλι) το **1.** ცხვირსახოცი; **2.** თავსაფარი, ხილაბანდი, ყელსახვევი.

μαντινάδα η მაირი.

μαντολάτο το ნუგა.

μαντολίνο το მანდოლინა.

μάντρα (μάνδρα) η **1.** ბაკი, ქარაბაკი; **2.** შემოღობილი სამშენებლო მოედანი; **3.** ზღუდე, გალავანი, მესერი, ღობე, ყორე; **4.** მონასტერი; **5.** ბუდე (ბუჭედში თვალის ჩასასმელი ადგილი).

μάντρωμα (μάντρισμα) το **1.** საქონლის ბაკში შერეკვა; **2.** შემოღობვა, შემორაგვა, შემოფარგვლა, შემოზღუდვა; **3.** *გადატ.* გამოკეტვა, ჩაკეტვა.

μαντρώνω (μαντρίζω) (*აბრ. μάντρωσα, აბრ. παθ. μαντρώθηκα, μτχ. μαντρωμένος*) *μετβ.* **1.** საქონლის ბაკში შერეკვა; **2.** შემოღობვა, შემორაგვა, შემოფარგვლა, შემოზღუდვა; **3.** *გადატ.* გამოკეტვა, ჩაკეტვა.

μαξιλάρι το ბალიში.

μαξιλαροθήκη η ბალიშისპირი.

μαούνα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** ბარჟა, კარჭაპი; **2.** *გადატ.* ძროხა (ქალზე).

μάππα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** კომბოსტო; **2.** სახე, სიფათი; **3.** წარუმატებელი, უვარგისი; **4.** სილის გაწნა, თავში წამორტყმა.

μαραγκός ο *საუბრ.* დურგალი, ხურო.

μαράζωμα το წუხილი, დარდისგან ჩამოხმობა, ჩამოჭკნობა.

μαραζώνω (*აბრ. μαράζωσα, μτχ. μαραζωμένος*) *μετβ., αμετβ.* წუხილი, დარდისგან ჩამოხმობა, ჩამოჭკნობა.

μάραθο το *ბოტ.* კამა.

μαραθώνιος, -α, -ο **1.** მარათონული; **2.** (ο) ა) *სპორტ.* მარათონული რბენა, ბ) *გადატ.* მარათონი.

μαραθωνοδρόμος ο/η მარათონელი.

μαραίνω (*აბრ. μάρανα, აბრ. παθ. μαράνθηκα, μτχ. μαραμένος*) *μετβ., Ποιητ., გადატ.* დაჭკნობა, გახმობა; **-ομαι** ჩამოხმობა, ჩამოდნობა, დალევა.

μαρασμός ο **1.** ჭკნობა, ხმობა; **2.** *მედ.* მარაზმი; **3.** *გადატ.* დაცემა, დაკნინება, დაქვეითება.

μαργαρίνη η (*γεν. πληθ. არ გააჩνια*) მარგარინი.

μαργαρίτα η **1.** *ბოტ.* ზიზილა, გვირილა; **2. (Μ~)** ქალის სახელი.

μαργαριτάρι το **1.** მარგალიტი; **2.** მარგალიტის სამკაული; *გადატ.* **3.** იშვიათი სილამაზე; **4.** ენობრივი შეცდომა.

μάργαρος ο/η **(μάργαρο** το) სადაფი.

μαρίδα η **1.** *ზოოლ.* ქაფშია, ქამსა; **2.** წვრილი თევზი, ჭიჭყინა; **3.** *გადატ.* ბავშვები, ბალღები.

μαρίνα η (*γεν. πληθ. არ გააჩνια*) პატარა ნავსადგომი.

μαρινάρω (*აბრ. μαρινάρισα, აბრ. παθ. μαριναρίστηκα, μτχ. μαριναρισμένος*) *μετβ.* (თევზის, ხორცის) მარინადში ჩადება.

μαρινάρισμα το (თევზის, ხორცის) მარინადში ჩადება.

μαρινάτος, -η, -ο მარინადში ჩადებული.

μαριονέτα η *Ποιητ., გადატ.* მარიონეტი.

μαρκαδόρος ο **1.** ფლომასტერი; **2.** რაიმე დაწესებულების მოხელე, რომელიც ქეტონებს გასცემს.

μαρκάρω (*აბრ. μάρκαρα /-ισα, აბრ. παθ. μαρκαρίστηκα, μτχ. μαρκαρισμένος*) *μετβ., ხალხ.* **1.** მარკის, ნიშნის დასმა; **2.** ცხოველის დადაღვა; **3.** შემჩნევა, შენიშვნა; **4.** *სპორტ.*

მოწინააღმდეგისათვის ხელის მეშლა (ძირითადად ფეხბურთში).

μαρμαρένιος, -α, -ο (μαρμάρινος) მარმარილოსი.

μάρμαρο το 1. მარმარილო; 2. მარმარილოს ძეგლი; *გადატ.* 3. მაგარი, ძლიერი, მკერიეი; 4. გაყინული, გათოშილი.

μαρμαρόστρωτος, -η, -ο მარმარილოს ფილებით მოპირკეთებული.

μαρμαρώνω (*აბრ. μαρμάρωσα, აბრ. παθ. μαρμαρώθηκα, მიჯ. μαρμαρωμένος*) *μετβ., αμετβ., პირდ., გადატ.* გაქვავება, გამეშება.

μαρμάρωση η 1. მარმარილოს ფილებით მოპირკეთება; 2. *ფოტოგრ.* გამეშება.

μαρμελάδα η (*γεν. πληთ. არ გააჩნია*) ხილფაფა.

μαρούλι το *ბოტ.* სალათის ფოთოლი.

Μάρτης (Μάρτιος) ο მარტი.

μάρτυρας (μάρτυς) ο/η 1. მოწმე; 2. *რელ.* მარტვილი, მოწამე; 3. *გადატ.* წამებული, ტანჯული.

μαρτυρία η 1. *იურ.* ჩვენება; 2. დამამტკიცებელი საბუთი, მტკიცებულება.

μαρτυρικός, -ή, -ό 1. *იურ.* მოწმისა, მოწმესთან დაკავშირებული; 2. *ეკლ.* მოწამეობრივი; 3. ტანჯული, წამებული; **μαρτυρικά** -ώς *επίρρ.* მოწამეობრივად.

μαρτύριο το 1. ტანჯვა, წამება; 2. *ეკლ.* წმინდანთა წამება; 3. დამამტკიცებელი საბუთი, მტკიცებულება.

μαρτυρώ (ε/α) (*აბრ. μαρτύρησα, აბრ. παθ. μαρτυρήθηκα, მიჯ. μαρτυρημένος*) *μετβ.* 1. დადასტურება, დამოწმება, დამტკიცება; 2. მოწმობა, გამჟღავნება; 3. დასმენა, დაბეზღება; 4. *იურ.* მოწმედ ყოფნა, ჩვენების მიცემა; *αμετβ.* 1. *ეკლ.* წამება, მარტვილობა; 2. *გადატ.* ტანჯვა, წამება; **-είται** დადასტურება, დასახელება.

μασέλα η *საუბრ.* 1. ყბა; 2. კბილთა რიგი; 3. პროთეზი.

μάσημα το 1. ღეჭვა, ცოხნა; 2. *ქარგ.* ჭამა; 3. მოწეწკვა, მოტანება, მოყოლება; 4. *გადატ.* გაქურდვა, გაძარცვა.

μάσκα η *პირდ., გადატ.* ნიღაბი.

μασκάλη η *იხ.* **μασχάλη**.

μάσκαρα η (*πληთ. არ გააჩნია*) ტუში.

μασκαράς ο (*πληთ. -άδες*) 1. სამასკარადო კოსტიუმში გამოწყობილი, შენიღბული ადამიანი; 2. საცილოდ ჩაცმული ადამიანი; 3. სალახანა, არამზადა.

μασκάρεμα το სამასკარადო კოსტიუმში გამოწყობა, შენიღბვა.

μασκαρεύω (*აბრ. μασκάρεψα, აბრ. παθ. μασκαρεύτηκα, მიჯ. μασκαρεμένος*) *μετβ.* სამასკარადო კოსტიუმში გამოწყობა, შენიღბვა.

μασουλώ (α) (*აბრ. μασούλησα, აბრ. παθ. μασουλήθηκα, მიჯ. μασουλημένος*) *μετβ.* ნელი და ხანგრძლივი ღეჭვა, ცოხნა.

μάστιγα η ჭირი, უბედურება.

μαστίγιο το მოლტი, მათრახი.

μαστίγωμα το *პირდ., გადატ.* გამოლტვა, გამათრახება.

μαστιγώνω (*აბრ. μαστίγωσα, აბრ. παθ. μαστιγώθηκα, მიჯ. μαστιγωμένος*) *μετβ., პირდ., გადატ.* გამოლტვა, გამათრახება.

μαστίτιδα η *მედ.* მასტიტი, სარძევე ჯირკვლის ანთება.

μαστίχα η 1. მასტიკა, ფისი; 2. ფიჭვი; 3. მასტიკა (არყის სახეობა); 4. ფიჭვის მურაბა.

μαστιχόδεντρο το (**μαστιχιά** η) *ბოტ.* დანამასტაკი.

μάστορας (μάστορης) ο, **-ισσα** η *ბალხ.* **1.** ოსტატი, ხელოსანი; **2.** თავისი საქმის დიდოსტატი; **3.** მშენებელი, კალატოზი; **4.** სამუშაოთა მწარმოებელი; **5.** უფროსი (მიმართვისას): *καλημέρα, ~α* დილამშვიდობისა, უფროსო!

μαστορεύω (*აόр. μαστόρεψα, აόр. παθ. μαστορεύτηκα, μτχ. μαστορεμένος*) *αμετβ., μετβ., საუბრ.* კეთება, შეკეთება, ჩხირკედლაობა.

μαστός ο *მაღალფ.* **1.** მკერდი, გულმკერდი, ძუძუ; **2.** ცური, ჯიქანი.

μαστούρα η (*γεν πληθ. არ გააჩნია*) *ეარგ.* ქეშაობა.

μαστούρης ο (*πληθ. -ηδες*), **-ισσα** η *ეარგ.* ქეში.

μαστουρώνω (*აόр. μαστούρωσα, აόр. παθ. μαστουρώθηκα, μτχ. μαστουρωμένος*) *αμετβ., ეარგ.* პაშიშით დაბოლება.

μασχάλη (μασκάλη, αμασχάλη) η *ბალხ., პირდ., გადატ.* იღლია.

μασώ (α) (*აόр. μάσησα, აόр. παθ. μασήθηκα, μτχ. μασημένος*) *μετβ.* **1.** ღეჭვა, ცოხნა; **2.** *ეარგ.* ჭამა, წახემსება; *გადატ.* **3.** მოწეწკვა, მოტანება, მოყოლება: *το κασετόφωνο μου μάσησε την κασέτα* მაგნიტოფონმა ფირი ჩაიხვია; **4.** გაქურდვა, გაძარცვა.

ματαιοδοξία η პატივმოყვარეობა, დიდების მოყვარულობა.

ματαιόδοξος, -η, -ο პატივმოყვარე, დიდების მოყვარული.

ματαιοδοξώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* პატივმოყვარეობა, დიდების მოყვარულობა.

μάταιος, -α/η, -ο **1.** ამაო, ფუჭი; **2.** *გადატ.* უშინაარსო, უაზრო.

ματαιότητα η **(ματαιότης** ο) ამაოება.

ματαιώνω (*აόр. ματαίωσα, აόр. παθ. ματαιώθηκα, μτχ. ματαιωμένος*) **1.** ჩაშლა, ჩაფუშვა, ჩაგდება; **2.** გაუქმება.

ματαίωση η ჩაშლა, ჩაფუშვა, ჩაგდება.

μάτι το **1.** თვალი; **2.** თვალი, მხედველობა; **3.** ავი თვალი; **4.** *ბოტ.* კვირტი; **5.** ქურაკა, კომფორი: *άναψε το ~ και βάλε το φαγητό να ζεσταθεί* ქურაკა ჩართე და საჭმელი გასაცხელებლად დაადგი; ◊

ματιά η **1.** გამოხედვა, მზერა; **2.** შესედვა; **3.** *გადატ.* თვალთახედვა, თვალსაზრისი, ხედვა; ◊ *ρίχνω μια ~* თვალს გადავაელებ.

ματιάζω (*აόр. μάτιασα, აόр. παθ. ματιάστηκα, μτχ. ματιασμένος*) *μετβ.* გათვალება, თვალის ცემა, თვალის კერა.

μάτιασμα το გათვალება, თვალის ცემა, თვალის კერა.

ματόκλαδο (ματοκλάδι) το *ბალხ.* წამწამი.

μάτσο το **1.** კონა, ასხმა, აცმა, აკიდო; **2.** დასტა, შეკვრა; **3.** *გადატ.* გროვა, ბევრი, უამრავი; **4.** *επίρρ.* ბლომად, უამრავი.

μάτωμα το **1.** გასისხლიანება, სისხლში მოსერა, სისხლის დენა; **2.** სულიერი ტკივილის მიყენება, გულის ტკენა.

ματώνω (*აόр. μάτωσα, აόр. παθ. ματώθηκα, μτχ. ματωμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** გასისხლიანება, სისხლში მოსერა, სისხლის დენა; **2.** სულიერი ტკივილის მიყენება, გულის ტკენა; *μτχ., პირდ., გადატ.* სისხლში ამოსვრილი, გასისხლიანებული; **-ομαι** ტანჯვა, ტკივილი.

μαυρίζω (*აόр. μαύρισα, აόр. παθ. μαυρίστηκα, μτχ. μαυρισμένος*) *μετβ.* **1.** გაშავება; **2.** მზის მოკიდება, მზეზე

გარუჯვა, გამაგება; **3.** დალილავება, დალურჯება; **4.** მაგი კენჭის ჩაგდება (კენჭისყრისას); *ამეტგ.* **1.** გამაგება; **2.** მუქად, მაგად გამოჩენა; **3.** წუხილი, დარდი.

μαυρίλα (μαυράδα) η (*γεν. πληθ. არ χαρ.*) **1.** წყვდიადი, ბნელი, უკუნეთი; **2.** მაგი ლაქა; **3.** სიმაგე, სიმუქე; **4.** დიდი უბედურება, მწუხარება.

μαύρισμα το **1.** გამაგება; **2.** მზის მოკიდება, მზეზე გამაგება, გარუჯვა.

μαυρομάτης (*πληθ.* **-ηδες**), **-α/-ισσα/-ού/-ούσα, -ικο** მაგთვალა.

μαύρος, -η, -ο 1. მაგი; **2.** (το) მაგი ფერი; **3.** (τα) მაგები, მაგი ტანსამოსი; **4.** (ο) მანგა, მაგკანიანი; **5.** ჭუჭყიანი, ბინძური; **6.** (η/το) *χαρτ.* ჯაშიში; *χαλατ.* **7.** სამწუხარო, საგალაკლო, უსიამოვნო; **8.** უბედური, საცოდავი; ◊ **~ *χρυσός*** ნაეთობი, **~η *φυλή*** მაგკანიანი რასა, **~η *ήπειρος*** აფრიკა, ***Μ~η Βίβλος*** მაგი წიგნი.

μαχαίρι το *ΠΡΓ., χαλατ.* **1.** დანა, მახვილი; **2.** *ΒΑΛΒ.* ოპერაცია; ◊ ***κόβω (κάτι) με το ~*** ძირფესვიანად ესპობ (რამეს), ***είμαι / βρίσκομαι στα ~ια (με κάποιον)*** დანასისხლად ყოფნა.

μαχαιριά η **1.** დანით დაჭრა, დანის ჩაცემა; **2.** დანით მიყენებული ჭრილობა; **3.** დარტყმა, დაკერა.

μαχαιροπίρουνο το **1.** დანა-ჩანგალი; **2.** (τα) სუფრის მოწყობილობა.

μαχαίρωμα το დაჭრა, განგმირვა, მახვილის ჩაცემა.

μαχαιρώνω (*αόρ. μαχαίρωσα, αόρ. παθ. μαχαιρώθηκα, μτχ. μαχαιρωμένος*) *μετβ.* დაჭრა, განგმირვა, მახვილის ჩაცემა.

μάχη η *ΠΡΓ., χαλατ.* ბრძოლა, ომი.

μαχητικός, -η, -ο 1. საბრძოლო, საომარი, სამხედრო; **2.** *χαλατ.* აქტიური; **3.** მეომარი, მებრძოლი.

μαχητικότητα η (*πληθ. არ χαρ.*) **1.** ბრძოლისუნარიანობა; **2.** *χαλατ.* საბრძოლო სულისკვეთება.

μάχομαι (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *μετβ., αμετβ., αποθ.* ბრძოლა.

με *πρόθ.* **1.** -თან, -თან ერთად: *ζει ~ μια φίλη της* თავის მეგობართან ერთად ცხოვრობს; **2.** -ით: *πίνω καφέ ~ γάλα* ყავას ესვამ რძით; **3.** -ზე: *έχει μανία ~ το ψάρεμα* გიჟდება თევზაობაზე; **4.** -ის, -ს: *έχει τσακωθεί ~ τους δικούς της* თავისიანებს ეჩხუბა; **5.** -ში: *δεν ταξιδεύω ~ τέτοια βροχή* ასეთ წვიმაში არ ვმოგზაურობ; **6.** -დან... -მდე (*დროსთან მიმართებაში*): *δέκα ~ ένδεκα* ათიდან თერთმეტამდე; **7.** -ად: *έφαγα ~ όρεξη* მადიანად ვჭამე; **8.** გამო: *συγκινήθηκα ~ τη συμπεριφορά του* გული ამიჩუყდა მისი საქციელის გამო.

μέγαιρα η **1.** *ΜΥΘ.* მიგერა; **2.** *χαλατ.* ავი, ანჩხლი, კაპასი ქალი.

μεγαλείο το **1.** სიდიადე, დიდებულება; **2.** მაოცრება; **3.** *επίρρ.* საუცხოოდ, შესანიშნავად.

μεγαλειότατος ο, **-άτη** η მისი უდიდებულესობა (მეფე, იმპერატორი).

μεγαλειότητα (μεγαλειότης) η **1.** სიდიადე, დიდებულება; **2.** **(Μ)** უდიდებულესობა.

μεγαλειώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ.* და *θηλ. -εις, ουδ. -η*) დიდებული, დიადი, გრანდიოზული, პომპეზური; **μεγαλειωδώς** *επίρρ.* დიდებულად, გრანდიოზულად, პომპეზურად.

μεγαλομανία η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** განდიდების მანია; **2.** *ფსიქოლ.* მეგალომანია.

μεγαλοποιώ (ε) (*აόრ. μεγαλοποίησα, აόრ. παθ. μεγαλοποιήθηκα, μτχ. μεγαλοποιημένος*) *μετβ.* გაზვიადება, გადამეტება, გადაჭარბება.

μεγαλοπρέπεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) სიდიადე, დიდებულება.

μεγαλοπρεπής, -ής, -ές (μεγαλόπρεπος) (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ჩინებული, დიდებული, შესანიშნავი.

μεγάλος, -η, -ο 1. დიდი, დიდრონი, მსხვილი; **2.** დიდი, გრძელი, ხანგრძლივი: *~η διαδρομή* გრძელი გზა; **3.** მოწიფული, მოზრდილი, დიდი, უფროსი, ასაკიანი; **4.** დიდი, გამოჩენილი, სახელოვანი: *~η πιανίστρια* გამოჩენილი (დიდი) პიანისტი; **5.** ა) უფროსო (*მიმართვისას*): *πες τα, ~ε* თქვი რა, უფროსო, ბ) მეგობარო (*მიმართვისას, როცა (ეინმეს) სახელი არ ვიცით*): *~ε, πιάσε δυο μπίρες!* მეგობარო, ორი ლუდი მოიტანე! გ) ძმაო: *σιγά ρε ~ε, πότε τα'μαθες εσύ όλ'αυτά;* მოიცა რა, ძმაო, ეგ როდის გაიგე? დ) (*მეგობრისადმი მიმართვისას*) *γεια σου, ~ε, τι κάνεις;* გაუმარჯოს, როგორა ხარ, ძმაო?

μεγαλοσύνη η (*πληθ. არ გააჩნია*) დიდსულოვნება.

μεγαλόσωμος, -η, -ο ახოვანი, მოსული, ტანადი, ბრგე.

μεγαλούπολη η მეგაპოლისი, დიდი ქალაქი.

μεγαλοφέρνω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* ასაკთან შედარებით დიდი შეხედულების ქონა.

μεγαλοφυής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) გენიალური, გენიოსური.

μεγαλοφυΐα η **1.** გენიოსობა, გენიალობა; **2.** გენია, გენიოსი.

μεγαλόψυχος, -η, -ο სულგრძელი, დიდსულოვანი, კეთილშობილი.

μεγαλώνω (*აόρ. μεγάλωσα, μτχ. μεγαλωμένος*) *αμετβ.* **1.** გადიდება, გაზრდა, მატება: *τα μαλλιά μου ~ουν γρήγορα* თმა მალე მეზრდება; **2.** გაზრდა, ასაკის მომატება: *το μωρό ~ει γρήγορα* ბავშვი სწრაფად იზრდება; *μετβ.* **1.** გადიდება, გაზრდა, მომატება: *μεγάλωσαν το σπίτι τους* სახლი გააადიდეს; **2.** აღზრდა: *μεγάλωσε τα παιδιά* შვილები აღზარდა; **3.** ასაკის მომატება: *αυτά τα ρούχα ~ουν* ეს ტანსაცმელი ასაკს მატებს.

μέγαρο το სასახლე, რეზიდენცია.

μέγας, μέγα 1. დიდი; **2.** *ისტ.* დიადი, სახელოვანი, სახელგანთქმული; **3.** მისი დიდებულება; **4.** დიდი, მაღალი (*უფლისადმი მიმართვისას*).

μεγάφωνο το მეგაფონი.

μέγεθος το **1.** ზომა, სიდიდე: *ρούχα σε διάφορα ~η* სხვადასხვა ზომის ტანსაცმელი; **2.** *მათ.* რაოდენობა, ოდენობა, მასშტაბი, მოცულობა; **3.** *გადატ.* რაოდენობა, მოცულობა, მასთაბი: *το ~ της ζημιάς* ზარალის მოცულობა, *το ~ των γνώσεων* ცოდნის მასშტაბი; **4.** *ასტრონომ.* სიდიდე.

μεγέθυνση η **1.** გადიდება, გაზრდა, მომატება, გაგანიერება, გაფართოება; **2.** *ფოტ.* სურათის გადიდება.

μεγεθυντικός, -ή, -ό 1. გამადიდებელი; **2.** (το) *ენათმეც.* გამამზვიადებელი არსებითი სახელი.

μεγεθύνω (*აόρ. μεγέθυνα, αόρ. παθ. μεγεθύνθηκα, μτχ. μεγεθυμένος*) *μετβ.*

μέγιστος, -η/-ίστη, -ο *მაღალფ.* **1.** უდიდესი; **2.** მაქსიმალური; **3.** (το) მაქსიმუმი.

μέδουσα η **1.** *ზოოლ.* მედუზა; **2.** *მით.* **(Μ~)** მედუზა, გორგონა.

μεζεδοπωλείο (μεζεδάδικο) το პატარა ტაევრნა.

μεζεκλής ο (*πληθ.* **-ήδες**), **-ού** η გურმანი.

μεζές ο (*πληθ.* **-έδες**) საუზმეული, ცივი კერძი.

μεζονέτα η (*πληθ. არ გააჩნია*) ორსართულიანი ბინა (დუპლექსი).

μεζούρα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** სანგიმეტრი; **2.** საზომი, საწყაო, აწყვა.

μεθαύριο *επίρρ.* ზეგ.

μεθεπόμενος, -η, -ο 1. შემდეგის შემდეგი; **2.** (η) მაზეგ.

μέθη η (*πληθ. არ გააჩნια*) **1.** *მაღალ.* თრობა, სიმთვრალე; **2.** *გადატ.* თრობა, თავდავიწყება, ექსტაზი, აღფრთოვანება.

μεθόδευση η წინასწარი დაგეგმვა, გეგმის შემუშავება.

μεθοδεύω (*αόρ.* **μεθόδευσα**, *αόρ. πάθ.* **μεθοδεύθ(τ)ηκα**, *μτχ.* **μεθοδευμένος**) *μετβ.* წინასწარ დაგეგმვა, გეგმის შემუშავება.

μεθοδικός, -ή, -ό 1. თანმიმდევრული, სისტემატური, მეთოდური; **2.** სისტემიანი, სისტემური; **3.** მეთოდური; **μεθοδικά / -ώς** *επίρρ.* მეთოდურად, თანმიმდევრულად.

μεθοδιστής ο, **-τρια** η მეთოდისტი.

μεθοδολογία η მეთოდოლოგია.

μεθοδολογικός, -ή, -ό მეთოდოლოგიური.

μέθοδος η **1.** მეთოდი, წესი, ხერხი, სამუალება; **2.** დამხმარე წიგნი, დამხმარე სახელმძღვანელოი.

μεθοριακός, -ή, -ό სასაზღერო, მოსაზღვრე.

μεθόριος, -α/-ος, -ο 1. სასაზღერო, მოსაზღვრე; **2. μεθόριος** η საზღვარი.

μεθύσι το **1.** დათრობა, სიმთვრალე; **2.** *გადატ.* თავდავიწყება, ექსტაზი, აღტაცება.

μεθυσμένος, -η, -ο *Ιατρ., გადატ.* მთვრალი.

μεθυστικός, -ή, -ό მათრობელა, დამათრობელი.

μεθώ (α) (*αόρ. μέθυσα, μτχ. μεθυσμένος*) *μετβ., αμετβ., Ιατρ., გადატ.* დათრობა.

μείγμα το **1.** *Ιατρ., გადატ.* ნარევი, ნაზავი; **2.** *ქიმ.* ნაერთი.

μειγνύω (*θλ. ενεστ.*) არევა, შერევა.

μείζων, -ων, -ον (*γεν. -ονος, αιτ. -ονα, πληθ. αρσ. და θηλ. -ονες, ουδ. -ονα*) **1.** დიდი; **2.** მეტად მნიშვნელოვანი; **3.** *მუს.* მაჟორისა, მაჟორული; ◊ **~ *κλίμακα*** მაჟორული გამა, **~ *συγχορδία*** მაჟორული აკორდი.

μεϊντάνι το *ბალხ.* **1.** მოედანი; **2.** გამლილი, მოშიშვლებული ადგილი.

μείξη η შერევა, გარევა, არევა.

μείον *επίρρ.* **1.** *მათ.* მინუსი; **2.** (το) მინუსი, ნაკლი, უარყოფითი მხარე; **3.** დანაკლისით, ფინანსური ზარალით: *το ταμείο είναι* **~** ბიუჯეტში გარღეევაა.

μειονέκτημα το მინუსი, ნაკლი, ნაკლოვანება, ზადი, წუნი.

μειονεκτικός, -ή, -ό ნაკლებ ხელსაყრელი, სასურველი.

μειονεκτώ (ε) (*αόρ. μειονέκτησα*) *αμετβ.* ნაკლები უფლების, შესაძლებლობის ქონა, ნაკლებ ხელსაყრელ მდგომარეობაში ყოფნა.

μειονότητα η უმცირესობა.

μειοψηφία (μειονοψηφία) η **1.** ხმების უმცირესობა; **2.** უმცირესობა.

μειοψηφώ (μειονοψηφώ) (ε) (*αόρ. μειοψήφησα*) *αμετβ.* ხმების უმცირესობის მოგროვება.

μειώνω (*αόρ. μείωσα, αόρ. παθ. μειώθηκα, μτχ. μειωμένος*) *μετβ.* **1.** შემცირება, მოკლება, დაკლება, დაპატარავება, დაცოტავება: **~ τις**

τιμές ფასებს ვამცირებ; **2.** *გადატ.* დამცირება, დაკნინება, დამდაბლება: *πράξη που σε ~ει* ქმედება, რომელიც შენ გაკნინებს.

μείωση η **1.** შემცირება, მოკლება, დაკლება, დაპატარავება, დაცოტავება: *~ των τιμών* ფასების დაკლება; **2.** *გადატ.* დამცირება, დაკნინება, დამდაბლება: *~ της αξιοπρέπειας* ღირსების შელახვა.

μειωτικός, -ή, -ό 1. შემამცირებელი, დამაპატარავებელი; **2.** *გადატ.* დამამცირებელი, დამაკნინებელი.

μελαγχολία η მელანქოლია, ნაღველი, სევდა, კაშანი.

μελαγχολικός, -ή, -ό მელანქოლიური, სევდიანი, ნაღვლიანი.

μελαγχολώ (ε) (*აόρ. μελαγχόλησα*) *αμετβ.* **1.** მელანქოლიურობა, სევდიანობა, დარდიანობა; **2.** წუხილი, იმედგაცრუება.

μελάνη η (**μελάνι** το) *მაღალფ.* **1.** მელანი; **2.** *ბოლო.* მელანი.

μελανής, -ιά, -ί 1. მელნისფერი; **2.** (το) მელნისფერი.

μελάνι το **1.** მელანი; **2.** *ბოლო.* მელანი.

μελανία η *მეტეორ.* ძლიერი მოღრუბლულობა.

μελανιά η **1.** მელნის ნაღვენთი, მელნის ლაქა; **2.** სილურჯე, დალურჯებული ადგილი.

μελανιάζω (*აόρ. μελάνιασα, μτχ. μελανιασμένος*) *μετβ., αμετβ.* დაშავება, დაჟეჟა, დალურჯება.

μελανοδοχείο το სამელნე.

μελαχρινός, -ή, -ό მაგვერემანი, მუქკანიანი.

μελεαγρίδα η *ბოლო.* ციცარი.

μελέτη η **1.** შესწავლა, გამოკვლევა, კვლევა, ნაშრომი: *επιστημονική ~* სამეცნიერო გამოკვლევა; **2.** სამეცადინო, საკითხავი.

μελέτημα το გამოკვლევა, ნარკვევი, სამეცნიერო ნაშრომი.

μελετηρός, -ή, -ό ბეჯითი, გულმოდგინე, მუყაითი.

μελετητής ο მკვლევარი.

μελετώ (α) (*αόρ. μελέτησα, αόρ. παθ. μελετήθηκα, μτχ. μελετημένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** შესწავლა, განხილვა: *μελετήσαμε το πρόβλημά σας* თქვენი პრობლემა შევისწავლეთ; **2.** გამოკვლევა, სამეცნიერო კვლევა: *ο ερευνητής ~ά* მკვლევარი სამეცნიერო კვლევას აწარმოებს; **3.** სწავლა, მეცადინეობა: *προτιμώ να ~τις νυχτερινές ώρες* მეცადინეობას ღამის საათებში ვამჯობინებ.

μέλημα το **1.** ზრუნვა, საზრუნავი, დარდი.

μέλι το (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) *λαϊκ., გადატ.* თაფლი; ◊ *μήνας του ~τος* თაფლობის თვე.

μέλισσα η **1.** ფუტკარი; **2.** *ბოტ.* ბარამბო.

μελίσσι το **1.** ფუტკრის ნაყარი; **2.** სკა; **3.** (τα) საფუტკრე.

μελισσοκόμος ο/η მეფუტკრე.

μελισσώνας ο საფუტკრე.

μελιτζάνα η ბადრიჯანი.

μελιτζανοσαλάτα η ბადრიჯნის სალათა.

μελλοθάνατος, -η, -ο სიკვდილმისჯილი.

μέλλον το (*γεν. -οντος, αιτ. πληθ. -οντα, ουδ. -οντα, γεν. πληθ. -όντων*) **1.** მომავალი; **2.** (τα) მომავალი მოვლენები.

μέλλοντας (μέλλων) ο *γραმ.* მყოფადი, მომავალი დრო.

μελλοντικός, -ή, -ό მომავალი, მომავლისა.

μελλοντολόγος ο/η წინასწარმეტყველი.

μέλλω *მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *ამეტ.* **1.** განზრახვა, დაპირება: *έμελλα να πάω να τον δω* მისი მონახულება დავაპირე; **2.** *απρόσ.* **-ει** მოსალოდნელია: *ουδείς γνωρίζει τι ~ει γενέσθαι* არავინ იცის, რა მოგველის; **3.** ბედისწერა: *δυστυχώς δεν έμελλε να γυρίσει στην πατρίδα του* სამწუხაროდ, სამშობლოში დაბრუნება არ ეწერა; ◊ *μου ~ει* მე მომელის, ჩემი ბელია, მიწერია.

μέλλων, -ουσα, -ον (*γεν. -οντος, αιτ. -οντα, αρσ. და θηλ. -οντες, ουδ. -όντα, γεν. πληθ. -όντων, γεν. πληθ. θηλ. -ουσών*) *მაღალფ.* **1.** მომავალი; **2.** (ο) *გრამ.* მყოფადი, მომავალი დრო; **3.** (το) მომავალი.

μελόδραμα το **1.** მელოდრამა; **2.** ოპერა: *λυρικό ~* ოპერა; **3.** *გადატ.* გულის ამაჩუყებელი, ამაღელვებელი სცენა.

μελόπιτα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** ფიჭა; **2.** თაფლის ღეეზელი.

μελοποιώ (ε) (*αόρ. μελοποίησα, αόρ. παθ. μελοποιήθηκα, μτχ. μελοποιημένος*) ლექსისთვის მელოდიის შექმნა, ლექსის სიმღერად აყღერება.

μέλος το **I 1.** წევრი: *~ της οικογένειας* ოჯახის წევრი; **2.** (τα) სხეულის ნაწილები.

μέλος το **II 1.** პანგი, სიმღერა, მელოდია, მუსიკა; **2.** საგალობელი.

μελτέμι το პასატი, პასატური ქარი.

μελωδία η მელოდია.

μελωδικός, -ή, -ό მელოდიური, კეთილხმოვანი.

μεμβράνη η **1.** თხელი ტყავი (წიგნის გარეკანისათვის); **2.** პერგამენტი, ეტრატი; **3.** აპკი, გარსი; **4.** *ტექ.* ფურჩი; **5.** *ფიზ.* მემბრანა, დიაფრაგმა, შუასაძგიდი; **6.** *ბიოლ.* უჯრედის მემბრანა.

μεμονωμένα *επίρρ.* ცალკე, ცალცალკე, სათითაოდ.

μεμονωμένος, -η, -ο ცალკე, ცალკეული, ერთეული.

μεν *σύνδ.* ერთი მხრივ, კი: *πήγα ~ να τον συναντήσω, αλλά δεν τον βρήκα* მე კი წავედი მის სანახავად, მაგრამ ვერ ვნახე; ◊ ***οι ~ και οι δε*** ერთი მხარე და მეორე მხარე (ესენი და ისინი, ერთნიც და მეორენიც), ***και οι ~ και οι δε*** ერთიც და მეორეც.

μενεξεδένιος, -α, -ο 1. იისფერი; **2.** იისა.

μενεξές ο (*πληθ. -έδες*) *ბოტ.* ია.

μέντα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** *ბოტ.* პიტნა; **2.** სასუსნაო ან სასმელი პიტნის არომატით.

μεντεσές ο ანჯამა (კარის, ფანჯრის).

μένω (*αόρ. έμεινα*) *ამეტ.* **1.** ცხოვრება, ბინადრობა: *πού ~εις;* სად ცხოვრობ? **2.** დარჩენა: *δεν πάω πουθενά, εδώ θα μείνω* არსად არ მივდივარ, აქ ვრჩები; **3.** შეჩერება, დადგომა, შეწყვეტა: *~ στην αρχή της σελίδας* გვერდის დასაწყისში ვჩერდები; **4.** უმოქმედოდ ყოფნა: *~ με σταυρωμένα χέρια* გულხელდაკრეფილი ვზივარ; **5.** გადარჩენა, თაობის დაღწევა: *έμεινα ζωντανός* ცოცხალი გადავრჩი; **6.** შემორჩენა: *τίποτε άλλο δεν ~ει, παρά να πολεμήσουμε* ბრძოლის გარდა სხვა აღარაფერი დაგვრჩენია; **7.** უცაბედი, მოულოდნელი სიკვდილი: *έπαθε συγκοπή και έμεινε* გული გაუსკდა და მოკვდა; ◊ ***~ πίσω*** ჩამოვრჩები, *(θαλνα) μείνει ανάμεσά μας* ჩვენ შორის დარჩეს.

μέρα η *იხ.* **ημέρα**.

μερακλής ο (*πληθ. -ήδες*), **-ού** η **1.** მშვენიერების, სილამაზის მოტრფიალე, დახვეწილი გემოვნების მქო-

ნე ადამიანი; 2. თავისი საქმის კარგი მცოდნე, ოსტატი.

μεραρχία η *სამხ.* დივიზია.

μεριά η *საუბრ.* 1. ადგილი, ალაგი; 2. მხარე; 3. გვერდი, პირი; ◊ ***σε μια ~*** ერთ ადგილას, ***από την μια ~ ... από την άλλη ~*** ერთის მხრივ... მეორეს მხრივ, ***από την ~ μου*** ჩემი მხრიდან (მე რაც შემეხება).

μερίδα η 1. ნაწილი; 2. პორცია, ულუფა, კერძი; 3. *ეკონ.* ანგარიში.

μερίδιο το 1. მთელის ერთი ნაწილი; 2. წილი.

μερικός, -ή, -ό 1. რამდენიმე; 2. ნაწილობრივი; ◊ ***~οί~οί*** ზოგ-ზოგიერთები, ***~ή απασχόληση*** სამუშაო ნახევარ განაკვეთზე.

μερικώς *επίρρ.* ნაწილობრივ.

μέριμνα η ზრუნვა, მზრუნველობა.

μεριμνώ (α) (*აόρ. μερίμνησα*) ზრუნვა, მზრუნველობა.

μερμήγκι το *იხ.* **μυρμήγκι**.

μεροδουλευτής (μεροδούλης) ο *ხალხ.* მეღღეური, ღღიურად მომუშავე.

μεροκαματιάρης ο, **-ισσα** η მეღღეური, ღღიურად მომუშავე.

μεροκάματο το 1. ღღიური მუშაობა, მეღღეურობა; 2. ღღიური შემოსავალი, გასამრჯელო.

μεροληπτικός, -ή, -ό 1. არაობიექტური; 2. მიკერძოებული, მიკერძოებითი.

μεροληπτώ (ε) (*აόρ. μερολήπτησα*) *ამეტყ.* არაობიექტურობა.

μεροληψία η მიკერძოებულობა, არაობიექტურობა.

μερόνυχτο το ღღე-ღამე, ღღე და ღამე.

μέρος το 1. ნაწილი: *τα ~η του σώματος* სხეულის ნაწილები; 2. წილი: *το μεγαλύτερο ~ της περιουσίας* ქონების ყველაზე დიდი წილი; 3. ნაწილი, პარტია, აქტი: *το τρίτο ~ του "Φάουστ" του Γκαίτε* გოეთეს "ფაუსტის" მესამე ნაწილი; 4. აწყება: *ένα ~ σκόνης προς τρία ~η του νερού* ერთი წილი ფხვნილი სამ წილ წყალზე; 5. (τα) *იურ.* მხარეები: *συμβαλλόμενα ~η* მხარეები; 6. ადგილი, მხარე: *η Σαντορίνη είναι ιδανικό ~ για διακοπές* სანტორინი იდეალური ადგილია დასასვენებლად; 7. საჭირო ოთახი: *πάω στο ~* საჭირო ოთახში მივდივარ; ◊ ***εν μέρει*** ნაწილობრივ, ***~ του λόγου*** მეტყველების ნაწილი, ***εκ ~ους (κάποιου)*** ვინმეს სახელით, *λαμβάνω / παίρνω ~* მონაწილეობას ვიღებ.

μες *επίρρ.* -ში: *~ στο κρύο* სიცივეში.

μέσα *επίρρ.* 1. შიგნით, შიგ, -ში: *μπαίνω ~ στο σπίτι* სახლში შევდივარ; 2. *επίθ., άκλ.* შიგნითა, შიდა: *η ~ πλευρά του τοίχου* კედლის შიდა მხარე; 3. სახლში: *σήμερα θα μείνω ~* დღეს სახლში დავრჩები; 4. ციხეში: *ήταν ~ 10 χρόνια* 10 წელი ციხეში იჯდა; 5. ღრმად: *να κολυμπήσεις, αλλά μην πας πολύ ~!* იცურავე, მაგრამ ღრმად ნუ შეხვალ! ◊ ***~ μου*** ჩემში, ჩემს სულში, *το'χω ~ μου* ეს ჩემს ხასიათში, ჩემს არსებაშია.

μεσάζων ο (*γεν. -οντος*) 1. შუამავალი; 2. მაკლერი.

μεσαίος, -α, -ο შუა, შუათანა, სამუალო; ◊ ***~α τάξη*** საშუალო ფენა.

μεσαίωνας ο (*πληθ. არ გააჩნია*) *პირდ., გადატ.* შუა საუკუნეები.

μεσαιωνικός, -ή, -ό 1. შუა საუკუნეებისა; 2. *გადატ.* ჩამორჩენილი, ძველმოდური, მოძველებული.

μεσάνυχτα τα **(μεσονύκτιο, μεσονύχτι** το) (*γεν. არ გააჩნია*) 1. შუაღამე; 2. *επίρρ.* შუაღამისას.

μέση η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. შუაგული, შუა: *στη ~ του δρόμου* შუა გზაში; 2. წელი: *γυμνός ως τη ~* წე-

ლამდე შიშველი; **3.** სათავე (ტანსაცმლის); ◊ ***μπαίνω στη ~*** ჩარევა, ***βγαίνω στη ~*** გამოჩენა, ***αφήνω / παρατάω στη ~*** შუაგზაზე მიტოვება.

μεσήλικος (μεσήλικας) ο, **-η** η შუახნის ადამიანი.

μεσημέρι το შუადღე.

μεσημεριανός, -ή, -ό (μεσημεριάτικος) შუადღის.

μεσημεριάτικα *επίρρ., ხალხ.* შუადღეს, შუადღისას.

μεσιτεία η **1.** შუამავლობა, შუაკაცობა; **2.** *იურ.* მაკლერთან დადებული ხელშეკრულება; **3.** საკომისიო გასამრჯელო.

μεσίτευση η **1.** შუამავლობა, შუამდგომლობა; **2.** მაკლერობა.

μεσιτεύω (*აόρ. μεσίτευσα*) *ამეტბ.* **1.** შუამავლობა, შუამდგომლობა; **2.** მაკლერობა.

μεσίτης ο, **-τρια/-τρα** η **1.** მაკლერი, კომისიონერი; **2.** მაჭანკალი, მამაღალი.

μεσιτικός, -ή, -ό 1. სამაკლერო, სამუამავლო; **2.** (τα) საკომისიო გასამრჯელო.

μέσο το **1.** შუაგული, შუა: *στο ~ της πλατείας* მოედნის შუაში; **2.** სამუალება: *βοηθητικό ~* დამხმარე სამუალება; **3.** სახსრები, თანხა: *δεν είχαν πολλοί άνθρωποι τα ~α για να σπουδάσουν* ბევრ ადამიანს არ ჰქონდა სწავლის საშუალება; ◊ ***~α μαζικής ενημέρωσης*** საინფორმაციო საშუალებები, ***~ μαζικής μεταφοράς*** საზოგადოებრივი ტრანსპორტი, ***~ο(ν)*** ნაცნობობა.

μεσοαστός ο, **-ή** η *სოც.* საზოგადოების საშუალო ფენა.

μεσοβδόμαδα *επίρρ.* შუა კვირას.

μεσογειακός, -ή, -ό ხმელთაშუა ზღვის.

μεσόγειος, -α, -ο (μεσόγαιος) *მაღალფ.* **1.** ქვეყნის შიდა ტერიტორია; **2.** (τα) ქვეყნის შიდა ტერიტორია.

μεσολάβηση η **1.** შუამავლობა, შუაკაცობა, შუამდგომლობა; **2.** გაელა, ჩაელა (დროის).

μεσολαβητής ο, **-τρια** η შუამავალი, შუაკაცი.

μεσολαβητικός, -ή, -ό შუამავლისა, შუაკაცისა, საშუამავლო.

μεσολαβώ (ε) (*აόρ. μεσολάβησα*) *ამეტბ.* **1.** შუამავლობა, შუაკაცობა, შუამდგომლობა; **2.** გაელა, ჩაელა (დროის): *ανάμεσα στα δύο γεγονότα ~ούν λίγα χρόνια* ორ მოვლენას შორის სულ რამდენიმე წელმა გაიარა; **3.** მოხდენა, შემთხვევა: *θα φύγω τη Δευτέρα, αν δεν μεσολαβήσει τίποτε* თუ არაფერი მოხდა, ორშაბათს გაეემგზავრები.

μέσος, -η, -ο 1. საშუალო: *~η απόσταση* საშუალო მანძილი; **2.** შუა: *~οι χρόνοι* შუა საუკუნეები; **3.** (ο) შუათითი; **4.** საშუალო ზომის, საშუალო მოცულობის: *~η ετήσια βροχόπτωση* საშუალო წლიური ნალექი; **5.** *გადატ.* საშუალო: *~ καταναλωτής* საშუალო მომხმარებელი; ◊ ***κατά ~ον όρο*** საშუალოდ; *გრამ.* ***~ο ρήμα*** საშუალო გვარის ზმნა, ***~η διάθεση*** საშუალო გვარი.

μεσότοιχος ο ძგიდე, ტიხარი, შუა კედელი.

μεσσίας ο **1.** *რელ.* მესია, მაცხოვარი; **2.** **(Μ)** იესო ქრისტე; **3.** *გადატ.* მხსნელი.

μεστός, -ή, -ό 1. სავსე, აღსავსე, გაჯერებული, გამსჭვალული, დატვირთული: *λόγος ~ νοημάτων* იდეებით აღსავსე სიტყვა; **2.** მწიფე, დამწიფებული, მოწეული, შემოსული: *~ά σύκα* მწიფე ლეღვი; **3.** *გატად.* მკვრივი,

ჩასუქებული, სრული ტანის; **4.** საღად მოაზროვნე, მოწიფული.

μεστώνω (*აόρ. μέστωσα, μτχ. μεστωμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** დამწიფება, მოწევა; **2.** *გადატ.* დაკაცება, დავაჟკაცება.

μέσω *πρόθ.* (+ *γεν.*) *მაღალფ.* **1.** გაელით, -ზე, -ში: *η διακίνηση εμπορευμάτων γίνεται ~ Αθηνών* საქონლის ტრანსპორტირება ათენის გაელით ხდება; **2.** შუამავლობით, მეშვეობით, საშუალებით: *βρήκε δουλειά ~ του θείου του* ბიძამისის მეშვეობით იპოვა სამუშაო.

μετά *πρόθ.* (+ *αιτ.* / + *από*) **1.** მერე, შემდეგ, შემდგომ: *~ (από) το φανάρι ο τρίτος δρόμος δεξιά* შუქნიშნის შემდეგ მესამე ქუჩა მარჯვნივ; **2.** -თან, -თან ერთად: *προσήλθε ~ της συζύγου του* მეუღლესთან ერთად მოვიდა; **3.** -ით: *~ σεβασμού* სპატივისცემით.

μετά *επίρρ.* მერე, შემდეგ, შემდგომ.

μεταβαίνω (*აόρ. μετέβην*) *αμετβ.* **1.** გამგზავრება, წასვლა; **2.** *გადატ.* გადასელა, გადაზრდა, გადაქცევა, გარდაქმნა.

μεταβάλλω (*აόρ. μετέβαλα, აόρ. παθ. μεταβλήθηκα / μετεβλήθην, μτχ. μεταβληθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* შეცვლა, გამოცვლა, გადაქცევა, გარდაქმნა.

μετάβαση η **1.** გამგზავრება, წასვლა; *გადატ.* **2.** გადასელა, გადაზრდა, გადაქცევა, გარდაქმნა.

μεταβατικός, -ή, -ό გარდამავალი, ცვალებადი; ◊ *~ό ρήμα* გარდამავალი ზმნა.

μεταβατικότητα η ცვალებადობა, მერყეობა, გარდამავლობა.

μεταβιβάζω (*αορ. μεταβίβασα, αορ. παθ. μεταβιβάστηκα, μτχ. μεταβιβασμένος*) *μετβ.* **1.** გადატანა, გადაყვანა, გადაზიდვა; **2.** გადაგზავნა; **3.** *იურ.* გადაცემა (ძალაუფლების, ქონების).

μεταβίβαση η **1.** გადატანა, გადაყვანა, გადაზიდვა; **2.** გადაგზავნა, გადაცემა; **3.** *იურ.* გადაცემა (ძალაუფლების, ქონების).

μεταβλητός, -ή, -ό ცვალებადი, მერყეევი.

μεταβολή η **1.** ცვლილება, შეცვლა, ცვლა; **2.** *სამხ., სპორტ.* მობრუნება, მიბრუნება, მოტრიალება.

μεταβολικός, -ή, -ό *βιολ.* ნივთიერებათა ცვლის, ნივთიერებათა ცვლასთან დაკავშირებული.

μεταβολισμός ο *βιολ.* ნივთიერებათა ცვლა.

μεταγγίζω (*αόρ. μετάγγισα, αόρ. παθ. μεταγγίστηκα, μτχ. μεταγγισμένος*) *μετβ.* **1.** სითხის გადასხმა ერთი ჭურჭლიდან მეორეში; **2.** *მედ.* სისხლის გადასხმა; **3.** *გადატ.* აზრების, ფიქრების, გამოცდილების გაზიარება ვინმესთვის.

μετάγγιση η **1.** სითხის გადასხმა ერთი ჭურჭლიდან მეორეში; **2.** *მედ.* გადასხმა (სისხლის).

μεταγενέστερος, -η, -ο 1. მომდევნო, შემდგომი, გვიანდელი: *~ες έρευνες* შემდგომი კვლევა; **2.** (οι) მომავალი თაობა, შთამომავლები, შთამომავლობა; **3.** *ისტ.* ელინისტური ხანის; **μεταγενέστερα** *επίρρ.* მოგვიანებით, შემდგომში.

μεταγλωττίζω (*αόρ. μεταγλώττισα, αόρ. παθ. μεταγλωττίστ(θ)ηκα, μτχ. μεταγλωττισμένος*) *μετβ.* **1.** ფილმის, ტელე ან რადიოგადაცემის თარგმნა; **2.** კათარევუსადან დიმოტიკიზე თარგმნა.

μεταγλώττιση η **1.** ფილმის, ტელე ან რადიოგადაცემის თარგმნა; **2.** კათარევუსადან დიმოტიკიზე თარგმნა.

μεταγραφή η 1. *φιλολ.* ტრანსკრიფცია, ტრანსლიტერაცია; 2. *βιολ.* ტრანსკრიფცია; 3. *ιατρ.* უძრავი ქონების გაყიდვის რეგისტრაცია რეესტრში (კადასტრში); 4. *θεολ.* ტრანსკრიფცია; 5. *სპორტ.* ტრანსფერი; 6. *ტექ.* მონაცემების გადატანა ერთი სისტემიდან მეორეში, ერთი კასეტიდან ან დისკეტიდან მეორეზე გადაწერა.

μεταγράφω (*αόρ. μετέγραψα, αόρ. παθ. μεταγράφτηκα / μετεγράφην, μτχ. μεταγεγραμμένος*) 1. ახლიდან, თავიდან, ხელახლა დაწერა; 2. ჩაწერა (ზეპირი მეტყველების); 3. *φιλολ.* ტრანსლიტერაცია; 4. *θεολ.* ტრანსკრიფციით გადმოცემა; 5. *ιατρ.* უძრავი ქონების ყიდვა-გაყიდვის რეგისტრაცია რეესტრში; 6. *სპორტ.* ტრანსფერი, ერთი გუნდიდან მეორეში გადასვლა.

μεταδίδω (μεταδίνω) (*αόρ. μετέδωσα, αόρ. παθ. μεταδόθηκα, μτχ. μετα(δε)δομένος*) *μετβ.* 1. გადატანა, გადაცემა: *το μυστικό ~εται από γενιά σε γενιά* საიდუმლო თაობიდან თაობას გადაეცემა; 2. *ιδιωμ., გადატ.* გადადება: *μας μετέδωσε τον ενθουσιασμό* ენთუზიაზმი გადმოგვდო; 3. *ιδιωμ., გადატ.* გავრცელება: *~ πληροφορία* ინფორმაციას ვავრცელებ; 4. ინფორმაციის გავრცელება, გადაცემა, ინფორმირება, განცხადება, უწყება: *η τηλεόραση μετέδωσε ότι...* ტელევიზიამ გაავრცელა ინფორმაცია, რომ...; 5. გატარება (რაიმესი): *το νερό ~ει τον ήχο πιο γρήγορα από τον αέρα* წყალი ბგერას უფრო სწრაფად ატარებს, ვიდრე ჰაერი; 6. *ეკლ.* ზიარება.

μετάδοση η 1. გადატანა, გადაცემა: *η ~ της γνώσης* ცოდნის გადაცემა; 2. *ιδιωμ., გადატ.* გადადება: *~ της οπτιμισμού* გადადება; 3. *ιδιωμ., გადატ.* გავრცელება: *η ~ του ιού με μετάγγιση αίματος* ვირუსის გავრცელება სისხლის გადასხმით; 4. ინფორმაციის გავრცელება, გადაცემა, ტრანსლაცია, ინფორმირება, განცხადება, უწყება: *ζωντανή ~ του αγώνα* მატჩის პირდაპირი ტრანსლაცია; 5. გატარება (რაიმესი): *η ~ ηλεκτρικού ρεύματος* ელექტროდენის გატარება (გადაცემა); 6. *ეკლ.* ზიარება.

μεταδοτικός, -ή, -ό 1. გადამდები, ინფექციური; *გადატ.* 2. გადამდები; **μεταδοτικά** *επίρρ.* 1. გადამდებად; 2. *გადატ.* კარგად, ნათლად, გასაგებად.

μεταθανάτιος, -α, -ο სიკვდილის შემდგომი, საიქიო.

μετάθεση η 1. გადაადგილება, გადატანა: *~ ευθυνών* პასუხისმგებლობის სხვისთვის დაკისრება; 2. ერთი ადგილიდან, თანამდებობიდან მეორეზე გადაყვანა (მოხელის, სამხედრო პირის): *παίρνω ~ για την Αθήνα* ათენში გადავდივარ სამუშაოდ; 3. გადადება, გადაწევა (ვადის), გადავადება: *~ της ημερομηνίας των εκλογών* არჩევნების გადავადება.

μεταθέτω (*αόρ. μετέθεσα, αόρ. παθ. μετατέθηκα, μτχ. μετατεθειμένος*) *μετβ.* 1. გადაადგილება, გადატანა: *~ το φταίξιμο* ჩემს დანაშაულს სხვას გადავაბრალებ; 2. ერთი ადგილიდან, თანამდებობიდან მეორეზე გადაყვანა (მოხელის, სამხედრო პირის): *τον μετέθεσαν στα κεντρικά γραφεία της εταιρείας* კომპანიის ცენტრალურ ოფისში გადაიყვანეს; 3. გადადება, გადაწევა (ვადის), გადავადება: *~ την ημερομηνία του γάμου* ქორწილს გადავდებ.

μεταίχμιο το ბღვარი, მიჯნა.

μετακίνηση η 1. *პირდ., გადატ.* გადატანა, გადაყვანა, გადასმა, გადადგმა, გადაადგილება; 2. მგზავრობა, გამგზავრება.

μετακινώ (ε) (*აόρ. μετακίνησα, აόρ. παθ. μετακινήθηκα, μτχ. μετακινημένος*) *პირდ., გადატ.* გადატანა, გადაყვანა, გადასმა, გადადგმა, გადაადგილება; **-ούμαι** მგზავრობა, გადაადგილება.

μετακομιδή η 1. გარდაცვლილის ძვლების გადატანა სხვა ადგილას; 2. *ეკლ.* გადასვენება.

μετακομίζω (*აόρ. μετακόμισα, μτχ. μετακομισμένος*) *μετβ.* გადატანა, გადაყვანა, გადასმა, გადაადგილება.

μετακόμιση η 1. ბარგის გადატანა, გადაბარგება; 2. საცხოვრებელი ადგილის შეცვლა.

μετάληψη η *ეკლ.* ზიარება.

μεταλλάκτης ο *ტექ.* კომუტატორი.

μεταλλάσσω (*აόρ. μετάλλαξα, აόρ. παθ. μεταλλάχθηκα, μτχ. μεταλλαγμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. შეცვლა, გარდაქმნა, სახეცვლილება; 2. *ბიოლ.* სახეცვლილება, მუტაცია.

μεταλλείο το მაღარო.

μετάλλευμα το მადანი.

μεταλλικός, -ή, -ό 1. ლითონის; 2. მინერალური.

μετάλλιο το მედალი.

μέταλλο το 1. ლითონი; 2. *გადატ.* სიმკვეთრე, სიმტკიცე (ხმის).

μεταλλουργία η (*πληθ. არ გააჩნია*) მეტალურგია.

μεταλλουργικός, -ή, -ό მეტალურგიული.

μεταλλουργός ο 1. მეტალურგი; 2. სამთოელი, სამთო ინჟინერი.

μεταλλωρυχείο το მაღარო.

μεταλλωρύχος ο მაღაროელი.

μεταμίσθωση η 1. სელახლა ქირაობა, იჯარით აღება; 2. ქირით, იჯარით აღებული ფართობის მესამე პირისთვის მიქირავება.

μεταμορφώνω (*აόρ. μεταμόρφωσα, აόρ. παθ. μεταμορφώθηκα, μτχ. μεταμορφωμένος*) *μετβ.* 1. სახეცვლილება, ტრანსფორმირება, გარდაქმნა, გადაქცევა; 2. შეცვლა, ცვლილება.

μεταμόρφωση η 1. სახეცვლილება, ტრანსფორმირება, გარდაქმნა, გადაქცევა; 2. შეცვლა, ცვლილება, მეტამორფოზა; 3. *ეკლ.* ფერიცვალება; 4. *ბიოლ.* მეტამორფოზა; 5. *გეოლ.* მეტამორფოზი.

μεταμόσχευση η 1. *ბიოლ.* დამყნობა; 2. *მედ.* გადანერგვა, ტრანსპლანტაცია.

μεταμοσχεύω (*აόρ. μεταμόσχευσα, აόρ. παθ. μεταμοσχεύτ(θ)ηκα, μτχ. μεταμοσχευμένος*) *μετβ.* 1. *ბიოლ.* დამყნობა; 2. *მედ.* გადანერგვა, ტრანსპლანტაცია.

μεταμφιέζω (*აόρ. μεταμφίεσα, აόρ. παθ. μεταμφιέστ(θ)ηκα, μτχ. μεταμφιεσμένος*) *μετβ.* გადაცმა, სამასკარადოდ, საკარნავალოდ გამოწყობა.

μεταμφίεση η 1. გადაცმა, სამასკარადოდ, საკარნავალოდ გამოწყობა; 2. სამასკარადო, საკარნავალო აღჭურვილობა (კოსტუმი, ნიღაბი, მაკიაჟი, აქსესუარები).

μετανάστευση η 1. გადასახლება, ემიგრაცია; 2. *ბიოლ.* მიგრაცია.

μεταναστευτικός, -ή, -ό 1. საემიგრაციო, საემიგრანტო, ემიგრანტის; 2. *ბიოლ.* მიგრაციისა, მიგრაციული.

μεταναστεύω (*აόρ. μετανάστευσα*) *αμετβ.* 1. გადასახლება, ემიგრირება, ემიგრაციაში წასვლა; 2. *ბიოლ.* მიგრაცია.

μετανάστης ο, **-τρια** η *ემიგრანტი.*

μετανιώνω (*აόρ. μετάνιωσα, მτχ. μετανιωμένος*) *αμετβ., μετβ.* **1.** სინანული, დანანება; **2.** მონანიება; **3.** გადაფიქრება, აზრის შეცვლა.

μετάνοια η **1.** სინანული, დანანება; *ეკლ.* **2.** მონანიება; **3.** მეტანია.

μετανοώ (ε) (*აόρ. μετανόησα, მτχ. μετανοημένος*) *αμετβ., მაღალფ.* სინანული, დანანება, მონანიება.

μεταξένιος, -α, -ο (μετάξινος) *საუბრ.* **1.** აბრეშუმის; **2.** *გადატ.* აბრეშუმისებრი, აბრეშუმიეთ.

μετάξι το (*გεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** აბრეშუმი; **2.** (τα) აბრეშუმის ნაწარმი; **3.** *გადატ.* აბრეშუმიეთ რბილი.

μεταξύ (αναμεταξύ) *πρόθ.* (+ *γεν.*) **1.** შუა, შორის: *~ δύο λόφων* ორ ბორცვს შორის; **2.** -დან... -მდე: *απόσταση ~ δώδεκα και δεκατριών χιλιομέτρων* მანძილი თორმეტიდან ცამეტ კილომეტრამდე; **3.** მიჯნაზე: *~ δύο εποχών* ორი ეპოქის მიჯნაზე; **4.** (+ *μας, σας, τους*) ერთმანეთს: *μοιάζουν πολύ ~ τους* ერთმანეთს ძალიან ჰგვანან; ◊ *στο ~ / εν τω ~* ამ დროს, ამასობაში.

μεταξωτός, -ή, -ό 1. აბრეშუმის; **2.** (το) აბრეშუმის ქსოვილი ან ტანსაცმელი.

μετάπλαση η **1.** გარდაქმნა, გადაკეთება, შეცვლა; **2.** *ს.-მ.* ნიადაგის გაპატიენება, განოყიერება; **3.** *გრამ.* მეტაპლაზმი.

μεταπολεμικός, -ή, -ό 1. ომისშემდგომი, ომისმერმინდელი; **2.** მეორე მსოფლიო ომის შემდგომი; **μεταπολεμικά / μεταπολεμικώς** *επίρρ.* **1.** ომისშემდგომ; **2.** მეორე მსოფლიო ომის შემდგომ.

μεταπτυχιακός, -ή, -ό 1. სამაგისტრო; **2.** (ο/η) მაგისტრანტი; **3.** (τα) სწავლა მაგისტრატურაში.

μεταρρυθμίζω (*აόρ. μεταρρύθμισα, αόρ. παθ. μεταρρυθμίστηκα, მτχ. μεταρρυθμισμένος*) *μετβ.* გარდაქმნა, გადაკეთება, რეფორმირება.

μεταρρύθμιση η **1.** გარდაქმნა, გადაკეთება, რეფორმირება; **2.** (Μ) *ეკლ.* რეფორმაცია.

μεταρρυθμιστής ο, **-τρια** η **1.** რეფორმატორი; **2.** *ეკლ.* რეფორმაციის მომხრე.

μεταρρυθμιστικός, -ή, -ό გარდამქმნელი, რეფორმატორული.

μετάσταση η *მედ.* მეტასტაზი.

μετασχηματίζω (*აόρ. μετασχημάτισα, αόρ. παθ. μετασχηματίστ(θ)ηκα, მτχ. μετασχηματισμένος*) *μετβ.* **1.** გარდაქმნა, გადაკეთება, ტრანსფორმირება; **2.** *ფიზ.* ენერგიის გარდაქმნა.

μετατοπίζω (*აόρ. μετατόπισα, αόρ. παθ. μετατοπίστ(θ)ηκα, მτχ. μετατοπισμένος*) *μετβ.* გადატანა, გადაყვანა, გადაადგილება.

μετατόπιση η გადატანა, გადაყვანა, გადაადგილება.

μετατρέπω (*აόρ. μετέτρεψα, αόρ. παθ. μετατράπηκα*) *μετβ.* **1.** გარდაქმნა, შეცვლა, ტრანსფორმირება; **2.** *ეკონ.* გადახურდავება, კონვერტაცია; **3.** *იურ.* შეცვლა, შემსუბუქება (სასჯელის).

μετατρέψιμος, -η, -ο 1. გარდაქმნადი, შეცვლადი, ტრანსფორმირებადი; **2.** *ეკონ.* კონვერტირებადი.

μετατροπή η **1.** გარდაქმნა, ტრანსფორმაცია; **2.** *ეკონ.* გადახურდავება, კონვერტაცია; **3.** *იურ.* შეცვლა, შემსუბუქება (სასჯელის).

μεταφέρω (*აόρ. μετέφερα, αόρ. παθ. μεταφέρθηκα, მτχ. μεταφερμένος*) *μετβ.* **1.** *პირდ., გადატ.* გადატანა, გადაყ-

ვანა, გადასვლა: ~ *τα πράγματά μου σε άλλο δωμάτιο* ჩემი ნივთები სხვა ოთახში გამაქვს; **2.** გადარიცხვა: ~ *ένα ποσό σε άλλο λογαριασμό* თანხას სხვა ანგარიშზე გადავრიცხავ; **3.** თარგმნა, ერთი ენობრივი ნორმიდან მეორეზე გადაყვანა (ტექსტის); **4.** ნაწარმოების ეკრანიზაცია, მისი სცენაზე დადგმა: ~ *το έργο του Ντοστογέφσκι στη σκηνή* დოსტოევსკის ნაწარმოებს სცენაზე ვდგამ; **5.** მოგანა, გადმოცემა: *σας* ~ *τους χαιρετισμούς* მოკითხვას გადმოგცემთ.

μεταφορά η **1.** *პირდ., გადატ.* გადატანა, გადაყვანა, გადასვლა, გადაზიდვა, ტრანსპორტირება: ~ *επίπλων* ავეჯის გადაზიდვა; **2.** (οι) ტვირთის გადატანა, მგზავრების გადაყვანა, ტრანსპორტირება; **3.** გადარიცხვა (თანხის), სხვის სახელზე გადატანა (უძრავ-მოძრავი ქონების): ~ *ακινήτου* უძრავი ქონების სხვის სახელზე გადატანა; **4.** თარგმნა, ერთი ენობრივი ნორმიდან მეორეზე გადაყვანა (ტექსტის); **5.** ნაწარმოების ეკრანიზაცია; **6.** *ფილოლ.* მეტაფორა; **7.** *მუს.* ტრანსპონირება.

μεταφορέας ο **1.** გადამყვანი, გადამზიდველი (ფიზიკური ან იურიდიული პირი); **2.** *ტექ.* ტრანსპორტიორი.

μεταφορικός, -ή, -ό 1. გადამყვანი, გადამზიდველი, საგრანსპორტო: ~*ά μέσα* საგრანსპორტო საშუალებები; **2.** *ფილოლ.* მეტაფორული; **3.** (τα) საგრანსპორტო ხარჯები; **μεταφορικά / μεταφορικώς** *ეპირ.* მეტაფორულად, გადატანითი მნიშვნელობით.

μεταφράζω (*აόრ. μετέφρασα, აόρ. παθ. μεταφράστ(θ)ηκα, μτχ. μεταφρασμένος*) *μετβ.* თარგმნა.

μετάφραση η **1.** თარგმნა; **2.** თარგმანი, ნათარგმნი, თარგმნილი ტექსტი.

μεταφραστής ο, **-τρια** η **1.** მთარგმნელი; **2.** თარჯიმანი.

μεταφυσική η **1.** *ფილოს.* მეტაფიზიკა; **2.** *გადატ.* აბსტრაქტულობა, მეტაფიზიკურობა.

μεταφυσικός, -ή, -ό 1. მეტაფიზიკური; **2.** *გადატ.* აბსტრაქტული.

μεταφύτευμα το **1.** გადანერგვა; **2.** გადარგვა; **3.** ნერგი.

μεταφύτευση η **1.** *ბოტ.* გადარგვა; **2.** *მედ.* გადანერგვა; **3.** *გადატ.* დანერგვა, დამკვიდრება, გავრცელება (იდეების, წეს-ჩვეულებების, მეთოდების).

μεταφυτεύω (*აόρ. μεταφύτεψ(σ)α, აόρ. παθ. μεταφυτεύθ(τ)ηκα, μτχ. μεταφυτευμένος*) *μετβ.* **1.** *ბოტ.* გადარგვა; **2.** *მედ.* გადანერგვა; **3.** *გადატ.* დანერგვა, დამკვიდრება, გავრცელება (იდეების, წეს-ჩვეულებების, მეთოდების).

μεταχειρίζομαι (*აόρ. παθ. μεταχειρίστηκα, μτχ. μεταχειρισμένος*) *μετβ., αποθ.* **1.** *პირდ., გადატ.* გამოყენება, ხმარება, სარგებლობა; **2.** მოქცევა, მოპყრობა: *μας μεταχειρίστηκε καλά* კარგად მოგვექცა.

μεταχείριση η **1.** *პირდ., გადატ.* გამოყენება, ხმარება, სარგებლობა; **2.** მოქცევა, მოპყრობა: *καλή* კარგი მოპყრობა.

μεταχειρισμένος, -η, -ο ნახმარი.

μετεκπαίδευση η კვალიფიკაციის ამაღლება.

μετεκπαιδεύω (*აόρ. μετεκπαίδευσα, აόρ. παθ. μετεκπαιδεύτ(θ)ηκα, μτχ. μετεκπαιδευμένος*) *μετβ.* კვალიფიკაციის ამაღლება, გადამზადება.

μετέπειτα *მაღალ.* **1.** *επίρρ.* შემდეგ, მოგვიანებით; **2.** *επίθ.* შემდეგი,

მემდგომი, მომდევნო; **3.** (οι) მთა-მომაელები.

μετέχω (*αόρ. μετείχα / μετέσχον*) *αμετβ.* (+ *σε*) მონაწილეობა, მონაწილეობის მიღება: *η χώρα μας ~ει στο συνέδριο* ჩვენი ქვეყანა კონფერენციაში მონაწილეობს; *μετβ.* (+ *γεν.*) ფლობა, ქონება.

μετεωρίζω (*αόρ. μετεώρισα, αόρ. παθ. μετεωρίστ(θ)ηκα, μτχ. μετεωρισμένος*) *μετβ.* მაღლა აწევა, აღმართვა, ჰაერში დაკიდება, ფარფატი.

μετεωρίτης ο *αστρονομ.* მეტეორიტი; ◊ ***βροχή ~ών*** მეტეორიტების წვიმა.

μετεωρολογία η (*πληθ. არ გააჩნია*) მეტეოროლოგია.

μετεωρολόγος ο/η მეტეოროლოგი.

μετέωρος, -η, -ο 1. ჰაერში გამოკიდებული; *გაძლ.* **2.** ბუნდოვანი, გაურკვეველი; **3.** გაუბედავი, მერყევი; **4.** (το) ა) ატმოსფერული მოვლენა, ბ) მეტეორიტი.

μέτοικος ο/η **1.** ემიგრანტი; **2.** *ისტ.* მეტიკი.

μετοικώ (ε) (*αόρ. μετοίκησα*) *αμετβ.* **1.** ბინის გამოცვლა; **2.** გადასახლება, ემიგრაცია.

μετόπη η *არქიტექ.* მეტოპა.

μετοχή η **1.** *ეკონ.* აქცია; **2.** *ენათმეც.* მიმღეობა; **3.** მონაწილეობა, მონაწილეობის მიღება; ◊ *ეკონ.* ***ανεβαίνουν / πέφτουν οι ~ές μου*** ჩემი აქციების ფასი იზრდება / იკლებს.

μετοχικός, -ή, -ό 1. *ეკონ.* სააქციო: *~ή εταιρεία* სააქციო საზოგადოება; **2.** *ენათმეც.* მიმღეობისა, მიმღეობური.

μέτοχος, -η, -ο 1. მონაწილე, თანამონაწილე; **2.** (ο/η) *ეკონ.* აქციონერი.

μετρημένος, -η, -ο 1. დათვლილი, გამოთვლილი, დაანგარიშებული; *გაძლ.* **2.** მცირერიცხოვანი; **3.** თავშეკავებული, თავდაჭერილი; ◊ ***~οι στα δάχτυλα*** თითებზე ჩამოსათვლელი, ***~α λόγια*** აწონ-დაწონილი, კარგად გააზრებული სიტყვები.

μέτρηση (μέτρημα) η გაზომვა, აზომვა, აწყვა, დათვლა, გამოთვლა, დაანგარიშება.

μετρητά τα ნაღდი ფული; ◊ ***τοις ~οίς*** (ანგარიშსწორება) ნაღდი ფულით, ***ο πωλών τοις ~οίς*** ნაღდ ფულზე მოვაჭრე.

μετρητής ο **1.** მზომელი, დამთვლელი, გამომთვლელი; **2.** მრიცხველი: *~ ηλεκτρικού ρεύματος / νερού* ელექტრობის / წყლის მრიცხველი; ◊ *~ ταχύτητας* სპიდომეტრი, *χιλιομετρικός ~* მანძილმზომი.

μετριοπάθεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) ზომიერება, თავშეკავებულობა, თავდაჭერილობა.

μετριοπαθής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ზომიერი, თავშეკავებული, თავდაჭერილი, გაწონასწორებული: *~ κριτική* ზომიერი კრიტიკა.

μέτριος, -α, -ο 1. ზომიერი, საშუალო (სიდიდის): *~α θερμοκρασία* ზომიერი ტემპერატურა, *~ο ανάστημα* საშუალო სიმაღლე; **2.** საშუალო (დონის), უფერული: *~ καφές* საშუალო სიტკბოს ყავა.

μετριότητα η **1.** ზომიერება; **2.** საშუალო დონე, უფერულობა (ხარისხობრივად); **3.** საშუალო ნიჭის, მონაცემების, შესაძლებლობების მქონე ადამიანი.

μετριοφροσύνη η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) თავმდაბლობა, თავდაჭერილობა, უბრალოება, სისადავე: *άσε τις ~ες* მოეშვი თავმდაბლობას.

μετριόφρων, -ων, -ον (μετριόφρονας) (*γεν. -ονος, αιτ. -ονα, πληθ. αρσ. και θηλ. -ονες, ουδ. -ονα*) თავმდაბალი, თავდაჭერილი, უბრალო, სადა: *μην είσαι ~!* ნუ თავმდაბლობ!

μέτρο το **1.** *Ποίκ., γραμ.* საზომი: *~ ύψους* სიგრძის საზომი; **2.** მეტრი: *τετραγωνικό ~* კვადრატული მეტრი; **3.** რულეტი (საზომი); *γραμ.* **4.** ზღვარი, ფარგლები, საზღვრები: *στο ~ του δυνατού* შესაძლებლობის ფარგლებში; **5.** ზომიერება: *χάνω την αίσθηση του ~ου* ზომიერების გრძნობას ვკარგავ; **6.** *φιλολ.* საზომი (ლექსთწყობაში); **7.** *მუს.* ტაქტი, რიტმი; ◊ ***αίσθηση του ~ου*** ზომიერების გრძნობა, ***~ν άριστον*** ოქროს შუალედი, ***λαμβάνω / παίρνω τα ~α μου*** ზომებს ვიღებ, ***~α ασφαλείας / ασφαλιστικά ~α*** უსაფრთხოების ზომები, ***με ~*** ზომიერად.

μετρό το *άκλ.* მეტრო.

μετρώ (μετράω) (α) (*αόρ. μέτρησα, αόρ. παθ. μετρήθηκα, μτχ. μετρημένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** *Ποίκ., γραμ.* გაზომვა, აზომვა, აწყობა: *έλα να μου μετρήσεις την πίεση!* მოდი, წნევა გამიზომე! **2.** დათვლა, გამოთვლა, დაანგარიშება: *~ τ' αστέρια / τα λεφτά* ვთვლი ვარსკვლავებს / ფულს; **3.** *Ποίκ., γραμ.* ჩათვლა, მითვლა: *ο διαιτητής αποφάσισε να μετρήσει το γκολ* მსაჯმა გადაწყვიტა, რომ გოლი ჩაითვალა; ◊ ***~ τις ημέρες ώσπου / μέχρι να...*** ვითვლი დღეებს, ერთი სული მაქვს, ვიდრე.., ***~ούνται στα δάχτυλα / είναι μετρημένοι στα δάχτυλα*** თითებზე ჩამოსათვლელია.

μετωπικός, ή, -ό 1. *ανατ.* შუბლის; **2.** *სამხ.* ფრონტალური, წინა: *~ή πυρά* ფრონტალური ცეცხლი; **3.** (η) ავტომანქანების პირისპირ (ფრონტალური) შეჯახება.

μέτωπο το **1.** შუბლი; **2.** *სამხ., Ποίκ., γραμ.* ფრონტი: *έφυγε για το ~* ფრონტზე წავიდა; **3.** ფასადი, წინა მხარე; ◊ ***σπάω το ~*** ფრონტის ხაზს გავარღვევ, ***κατά ~*** ა) ფრონტზე, ფრონტის ხაზზე, ბ) ჯიქურ, პირდაპირ, ***το ~ της πυρκαγιάς / της φωτιάς*** ხანძრის ზონა.

μέχρι (μέχρις) *πρόθ.* (+ *αιτ., βοηθ.* + *γεν.*) **1.** -მდე: *θα σε πάω ~ την πόρτα* კარამდე მიგიყვან (მიგაცილებ), *~ τις οχτώ η ώρα* ხუთ საათამდე, *~ τελευταίας ρανίδος* სისხლის უკანასკნელ წვეთამდე; **2.** დაახლოებით, თითქმის, -მდე: *θα ήταν ~ εκατό άτομα* ას კაცამდე იქნებოდა; ◊ ***~ ενός σημείου / βαθμού*** გარკვეულ დონემდე, გარკვეულწილად, ***~ και*** ა) -ც... კი: *~ και αυτή την υποχώρηση έκανα* უკანაც კი დავიხიე, ბ) -მდეც... კი; *~ που* ა) მანამ, სანამ, ვიდრე, -მდე, ბ) -ც... კი: *~ που διέδωσαν ότι είμαι ετοιμοθάνατος* ის ხმაც კი გაავრცელეს, რომ სიკვდილის პირას ვიყავი მისული, *~ να* მანამ, სანამ, ვიდრე, -მდე.

μη (μην) *μόρ.* არ, ნუ: *~ φύγεις!* ნუ წახვალ! *~ με στενοχωρείς!* გულს ნუ მტკენ! *~ έμπειρος* გამოუცდელი; ◊ ***χαΐρι και προκοπή να ~ δεις!*** შენ არ გაიხარო! ***θέλοντας και ~*** გინდა თუ არ გინდა, ***αν ~ τι άλλο*** სხვა თუ არაფერი.

μηδαμινός, -ή, -ό სულ მცირე, უმნიშვნელო, არაფრის მაქნისი, უვარგისი, უხეირო, გამოუსადეგარი.

μηδέν το (*γεν. -ός*) *Ποίκ., γραμ.* ნული, არარაობა, არაფერი, არა-

ეითარი; ◊ *αρχίζω / ξεκινώ από το ~* ნულიდან ვიწყებ (რაიმეს).

μηδενίζω (*აόρ. μηδένισα, აόρ. παθ. μηδενίστ(θ)ηκα. მτχ. μηδενισμένος*) *მეტბ.* 1. გაქრობა, ნულამდე დაყვანა, მოსპობა, განადგურება, ლიკვიდაცია; 2. ნულიანის მიღება, გამოცდაში ჩაჭრა;

μηδενικός, -ή, -ό 1. ნულოვანი, უმნიშვნელო, არაფრის მაქნისი; 2. (το) ა) ნული, ბ) ნულიანი (ქულა შეფასებისას): *πήρα ~ό* ნულიანი მივიღე, ჩავიჭერი, გ) *გადატ.* ნული, არარაობა: *είναι ένα μεγάλο ~ό* არარაობაა, არაფერს არ წარმოადგენს.

μηδενισμός ο 1. გაქრობა, ნულამდე დაყვანა, ნულისთვის გატოლება; 2. ნულიანის მიღება, გამოცდაში ჩაჭრა; 3. *ფილოს.* ნიჰილიზმი.

μηδενιστής ο, **-τρια** η ნიჰილისტი.

μηδενιστικός, -ή, -ό ნიჰილისტური.

μήκος το 1. სიგრძე; 2. სიგრძე, ხანგრძლივობა: *το ~ της συζήτησης* დისკუსიის ხანგრძლივობა; ◊ *κατά ~ας* გასწვრივ, გაყოლებით, სიგრძივ, *κατά ~ και κατά πλάτος* სიგრძეზე და სიგანეზე, *სპორტ. άλμα εις ~ος* სიგრძეზე ხტომა, *ταινία μικρού / μεγάλου ~ους* მოკლემეტრაჟიანი / სრულმეტრაჟიანი მხატვრული ფილმი, *σε όλο το ~* მთელ სიგრძეზე, *γεωγραφικό ~ / ~ τόπου* მერიდიანი.

μήλη η *მედ.* კათეტერი.

μηλιά η ვაშლის ხე.

μηλιώνας (μηλέωνας) ο ვაშლის ბაღი.

μήλο το 1. ვაშლი; 2. *ანატ.* ღაწვის ძვალი, ღაწვი; ◊ *το ~ν της Έριδος* განხეთქილების ვაშლი, *~ του Αδάμ* ადამის ვაშლი, ხორხის მაღლობი.

μηλόπιτα η ვაშლის ნამცხვარი, ვაშლის ღვეზელი.

μη-με-λησμόνει το *ბოტ.* კელსანე, ცისანა.

μη-μου-άπτου 1. მიუკარებელი, უკარება; 2. (το) *ბოტ.* უკადრისა.

μήνας ο თვე; ◊ *είμαι στον ~α μου* ფეხმძიმობის მეცხრე თვეში ვარ, *~ του μέλιτος* თაფლობის თვე, *το ~α που δεν έχει Σάββατο* როდინობის კეირას, არასოდეს, *~α με το ~α* ყოველთვიურად.

μηνιαίος, -α, -ο 1. ერთი თვის; 2. ყოველთვიური: *~ο περιοδικό / ~α εφημερίδα* ყოველთვიური ჟურნალი / გაზეთი.

μηνιάτικος, -η, -ο *ხალხ.* 1. ერთი თვის; 2. (το) ა) ყოველთვიური ხელფასი, ბ) ერთი თვის ქირა, გადასახადი.

μηνιγγίτιδα η *მედ.* მენინგიტი.

μήνυμα το 1. ცნობება, უწყება, შეტყობინება: *στέλνω / ~* ვგზავნი შეტყობინებას; 2. *გადატ.* სულისკვეთება; 3. მისალმება, მიმართვა; ◊ *πάνω / συλλαμβάνω το ~* მესმის, ვიგებ, ვხვდები: *έπιασα το ~* აზრს ჩავწვდი.

μήνυση η *იურ.* საჩივარი, სარჩელი: *υποβάλλω / καταθέτω ~ εναντίον κάποιου* სარჩელს წარვადგენ / ვუჩივლებ (ვინმეს).

μηνυτής ο, **-τρια** η 1. *იურ.* მომჩივანი, მოსარჩელე; 2. მაცნე, მაუწყებელი.

μηνύω (*აόρ. μήνυσα, აόρ. παθ. μηνύθηκα*) *მეტბ.* ჩივილი, სარჩელის წარდგენა.

μήπως *სინდ.* 1. ხომ არ: *~ θες να έρθεις* მოსვლა ხომ არ გინდა? 2. განა: *~ δεν τον βοήθησα τύσες φορές;* განა მრავალჯერ არ დაეხმარე? 3. (*ხშირად + τυχόν / τύχει*) რომ არ: *φοβήθηκα ~ δεν έρθεις* შემეშინდა, რომ არ მოხვიდოდი; 4. (*ხშირად + και*) იქნებ: *σκέφτομαι ~ δεν είναι*

σωστό να του μιλήσω ვფიქრობ, იქნებ არ ღირს მასთან დალაპარაკება.

μηρός (μηρί) το *ანად.* ბარძაყი, ბარკალი.

μηρυκάζω (*აόρ. μηρύκασα*) *μετβ.* **1.** *ზოოლ.* ღეჭვა, ცოხნა; **2.** *გადატ.* ერთსა და იმავეს ღეჭვა, ერთი ადგილის ტკეპნა (საუბრისას), სხვისი სიტყვების, იდეების, აზრების გადამღერება.

μήτε *σύνδ.* არც: *~ ο ένας ~ ο άλλος ήρθαν* არც ერთი მოსულა და არც მეორე.

μητέρα (μήτηρ) η **1.** დედა; *გადატ.* **2.** დედა, მშობელი: *η Εκκλησία είναι ~ των πιστών* ეკლესია მორწმუნეთა მშობელია; **3.** წყარო, მშობელი, საწყისი, სათავე: *~ του κακού* ბოროტების წყარო; **4.** სამშობლო, აკვანი: *η Ελλάδα θεωρείται ~ της δημοκρατίας* საბერძნეთი დემოკრატიის სამშობლოდ ითვლება.

μήτρα η *ანად.* საშვილოსნო.

μητριαρχία η (*πληθ. არ გააჩნია*) მატრიარქატი.

μητρικός, -ή, -ό **1.** დედის, დედობრივი, დედისეული; **2.** *ანად.* საშვილოსნოსნოს: *~ κόλπος* საშვილოსნოს ყელი; ◊ *~ή γλώσσα* დედა ენა.

μητρόπολη η **1.** დიდი, ცენტრალური ქალაქი, დედაქალაქი, მეგაპოლისი, ცენტრი, გული, ცენტრალური ადგილი; *ეკლ.* **2.** მიტროპოლია, მიტროპოლიტის რეზიდენცია და ეპარქია; **3.** საკათედრო ტაძარი.

μητροπολίτης ο *ეკლ.* მიტროპოლიტი.

μητροσκόπηση η *მედ.* საშვილოსნოს ექოსკოპია.

μητρότητα η დედობა: *αίσθηματα ~ς* დედობრივი გრძნობები.

μητρυιά (μητριά) η *პირდ., გადატ.* დედინაცვალი.

μητρυιός (μητριός) ο მამინაცვალი.

μητρώο το *მაღალფ.* რეესტრი, ჩანაწერების, სარეგისტრაციო წიგნი; ◊ *στρατολογικό ~* ახალწვეულთა სია, *~ αρρένων* სამობილიზაციო სია, *ποινικό ~* ა) სისხლის სამართლის დამნაშავეთა რეესტრი, ბ) ამონაწერი სისხლის სამართლის დამნაშავეთა რეესტრიდან, *φορολογικό ~* გადასახადის გადამხდელთა სარეგისტრაციო წიგნი.

μηχανάκι το (*γεν. არ გააჩნია*) მოპედი, პატარა მოტოციკლეტი.

μηχανεύομαι (*აόρ. μηχανεύτηκα*) *μετβ., αποθ.* მოფიქრება, გამოგონება, მაქინაციების, ხრიკების მოწყობა.

μηχανή η **1.** მანქანა, აპარატი, მოტორი, ძრავა; **2.** მოტოციკლეტი; *გადატ.* **3.** მექანიზმი, მანქანა: *κρατική ~* სახელმწიფო მექანიზმი; **4.** ხერხი, ფანდი, ხრიკი, მანქანება, მაქინაცია; ◊ *από ~ς θεός* ღმერთი მანქანიდან (Deus ex Machina).

μηχάνημα το მანქანა, აპარატი, დანადგარი, მოწყობილობა, აპარატურა.

μηχανικά / μηχανικώς *επίρρ.* **1.** ტექნიკურად, მანქანურად; **2.** *გადატ.* მექანიკურად, ავტომატურად, ინსტინქტურად.

μηχανική η (*πληθ. არ გააჩნია*) მექანიკა.

μηχανικός ο/η **1.** ინჟინერი: **2.** მექანიკოსი, მემოტორე, მეძრავე, მოტორისტი; ◊ *πολιτικός ~* ინჟინერ-მშენებელი.

μηχανικός, -ή, -ό **1.** მექანიკური; **2.** ტექნიკური, მანქანური; **3.** *გადატ.* მექანიკური, ავტომატური, ინსტინქტური, დაუფიქრებელი, გაუაზრებელი.

μηχανισμός ο *Λογ., გადატ.* **1.** მექანიზმი, აპარატი; ◊ ***αμυντικός ~*** დაცვითი მექანიზმი, ***κρατικός ~*** სახელმწიფო მექანიზმი, აპარატი.

μηχανοποίηση η **1.** მექანიზაცია; **2.** *გადატ.* მექანიზაცია, გაერთფეროვნება.

μηχανοποιώ (ε) (*αόρ. μηχανοποίησα, αόρ. παθ. μηχανοποιήθηκα, μτχ. μηχανοποιημένος*) *μετβ.* **1.** მექანიზაცია: *~ την παραγωγή* წარმოების მექანიზაციას ვახდენ; **2.** *გადატ.* მექანიზაცია, გაერთფეროვნება.

μηχανορραφία η მაქინაცია, ხრიკი, მანქანება, ინტრიგა.

μηχανορράφος ο/η ინტრიგანი, შარიანი, შარისთავი.

μηχανορραφώ (ε) (*αόρ. μηχανορράφησα*) *αμετβ.* ინტრიგის, ხრიკის მოწყობა.

μία (μια) *ob.* **ένας**.

μιαίνω (*αόρ. μίανα, αόρ. παθ. μιάνθηκα, μτχ. μιασμένος*) *μετβ.* გასერა, თავის შერცხვენა, სახელის გატეხა, შებღალვა, წაბილწვა, შეგინება.

μιγάς (μιγάδας) ο/η (*γεν. -άδος, αιτ. -άδα, πληθ. -άδες*) მეტისი, მულატი.

μιζέρια η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** სიღარიბე, სიღატაკე, ეკონომიკური დაქვეითება, დაცემა; **2.** მიზერიანობა, წუნიანობა, წუწუნი, ბუზღუნი, ჯუჯღუნი, სიძუნწე, კრიჟანგობა, წუწურაქობა.

μίζερος, -η, -ο 1. ღარიბი, ღატაკი; **2.** მცირე, პატარა, დაბალი: *~η σύνταξη* დაბალი პენსია; **3.** ბუზღუნა, ძუნწი, კრიჟანგი, წუწურაქი.

μικραίνω (*αόρ. μίκρυνα*) *μετβ., αμετβ.* დაპატარავება, დამოკლება, შემცირება, მესუსტება: *το φθινόπωρο οι μέρες ~ουν* შემოდგომაზე დღეები მოკლდება.

μικρασιατικός (μικρασιάτικος), -ή, -ό მცირე აზიის, მცირეაზიური; ◊ ***ιδ. Μ~ή καταστροφή*** მცირე აზიის კატასტროფა.

μικροαστικός, -ή, -ό წვრილბურჟუაზიული; ◊ ***~ή τάξη*** წვრილი ბურჟუაზია.

μικροαστός ο *Λογ., გადατ.* წვრილი ბურჟუა.

μικρόβιο το **1.** მიკრობი; **2.** *გადატ., საუბრ.* ტანმორჩილი, სუსტი ადამიანი.

μικροβιοκτόνος, -ος (-α), -ο *მედ.* ბაქტერიოციდული: *~α αλοιφή* ბაქტერიოციდული მალამო.

μικροβιολογία η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* მიკრობიოლოგია, ბაქტერიოლოგია.

μικροβιολογικός, -ή, -ό *მედ.* მიკრობიოლოგიური, ბაქტერიოლოგიური.

μικροβιολόγος ο/η *მედ.* მიკრობიოლოგი, ბაქტერიოლოგი.

μικροεπιχείρηση η მცირე ბიზნესი.

μικροκαμωμένος, -η, -ο (μικροκάμωτος) 1. მცირე, პატარა, წვრილი, მინიატიურული; **2.** ტანმორჩილი, ტანდაბალი.

μικροκύματα τα *ფიზ.* მოკლე ტალღები; ◊ ***φούρνος ~ων*** მიკროტალღური ღუმელი.

μικροπρέπεια η **1.** წვრილმანობა, დაწვრილმანება; **2.** სიმდაბლე, სულმდაბლობა.

μικρός, -ή, -ό 1. პატარა, მცირე, მოკლე, ხანმოკლე, დაბალი; **2.** მცირერიცხოვანი; **3.** უმცროსი: *ο ~ αδελφός μου* ჩემი უმცროსი ძმა; **4.** *გადატ.* მდაბალი, უღირსი, არაფრის მაქნისი: *αποδείχτηκε ~ για μια τόσο σημαντική αποστολή* ასეთი მნიშვნელოვანი მისიისათვის უღირსი აღმოჩნდა; **5.** (ο) ა) ახალგაზრდა,

ყმაწვილი, ჭაბუკი, ბიჭი, ბ) ახალგაზრდა ოფიციანტი, გ) შეკვირდი, ასისტენტი; ◊ *~ές αγγελίες* განცხადებები, *ταινία ~ού μήκους* მოკლემეტრაჟიანი ფილმი, *προ ~ού* ცოტა ხნის წინათ.

μικροσκοπικός, -ή, -ό მიკროსკოპისა, მიკროსკოპული.

μικροσκόπιο το მიკროსკოპი.

μικρότητα η **1.** მცირე, პატარა ზომა, სიმცირე; *გადატ.* **2.** უმნიშვნელობა; **3.** სიმდაბლე, სულმდაბლობა.

μικρούλης, -α, -ι 1. პაწაწა, ნამცეცა, ერთი ციცქნა, ერთი ბეწო; **2.** ასაკით პატარა, პაწაწა, პაწაწინა.

μικρόφωνο το მიკროფონი.

μικρόψυχος, -η, -ο 1. მდაბალი, სულმდაბალი, უღირსებო; **2.** სულმოკლე, მშიშარა, ლაჩრული.

μικτός, -ή, -ό შერეული, არეული, ნარევი.

μίλι το მილი (სიგრძის ერთეული = 1609,35 მ.).

μιλώ (μιλάω, ομιλώ) (α/ε) (*აόρ. μίλησα, აόρ. παθ. μιλήθηκα, μτχ. μιλημένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ლაპარაკი, საუბარი; **2.** მოთხრობა, გადმოცემა: *για τι πράγμα ~άει αυτό το βιβλίο;* რის შესახებ მოგვითხრობს ეს წიგნი? ◊ *μίλησε έξω από τα δόντια* კბილებში გამოსცრა, *εγώ ~άω κι εγώ τ' ακούω / ~άω στον αέρα* შეაყარე კედელს ცერცვი.

μίμηση η **1.** წაბაძვა, მიბაძვა, მიმესისი; **2.** *θγს.* იმიტაცია.

μιμητής ο, **-τρια** η წამბაძველი, მიმბაძველი, იმიტატორი.

μιμητικός, -ή, -ό 1. წამბაძველობითი, წაბაძვითი, მიმბაძველობითი, მიბაძვითი, იმიტაციის, იმიტატორისა, იმიტატორული, მიმეტიკური; **2.** (η) წაბაძვა, მიბაძვა, იმიტაცია.

μιμικός, -ή, -ό 1. მიმიკური; **2.** (η) მიმიკა; ◊ *θεδ. ~οί μύες* მიმიკური კუნთები.

μιμόδραμα το პანტომიმა.

μίμος ο **1.** წამბაძველი, მიმბაძველი, იმიტატორი; **2.** მიმი, პანტომიმის მსახიობი; **3.** პანტომიმა.

μιμούμαι (*αόρ. μιμήθηκα*) *μετβ., αποθ.* წაბაძვა, მიბაძვა, იმიტაცია: *~ τη φωνή / το ντύσιμο / τις κινήσεις* ვბაძავ ხმას / ჩაცმულობას / მოძრაობებს.

μιναρές ο (*πληθ. -έδες*) მინარეთი.

μινιατούρα η (*γεν. πληθ. αρ χαάβνια*) მინიატიურა.

μινωικός, -ή, -ό მინოსის, მინოსური; ◊ *~ πολιτισμός* მინოსური კულტურა.

μισαλλόδοξος, -η, -ο სხვა აღმსარებლობის მქონე, ან განსხვავებულად მოაზროვნეთა მიმართ მტრულად განწყობილი, შეუწყნარებელი, არაშემწყნარებლური.

μισανθρωπία η კაცთმოძულეობა, მიზანთროპია.

μισάνθρωπος ο კაცთმოძულე, მიზანთროპი.

μισάνοιχτος, -η, -ο ნახევრად ღია, გამოღებული, შეღებული, ოდნავ ღია.

μίσθιος, -α, -ο 1. დაქირავებული, საქირაო, ნაქირავები, იჯარით აღებული, მოიჯარე; **2.** (το) ქირა, იჯარა, ნაქირავები, საიჯარო უძრავ-მოძრავი ქონება.

μισθοδοσία η **1.** ჯამაგირის, ხელფასის გაცემა; **2.** ხელფასი, ჯამაგირი.

μισθοδοτικός, -ή, -ό ხელფასის, ჯამაგირის, სახელფასო.

μισθοδοτώ (ε) (*αόρ. μισθοδότησα, αόρ. παθ. μισθοδοτήθηκα, μτχ. μισθοδοτημένος*) *μετβ.* ხელფასის, ჯამაგირის გაცემა.

μισθός (μιστός) ο ხელფასი, ჯამაგირი.

μισθοφόρος ο დაქირავებული ჯარისკაცი (ჩვეულებრივ, უცხო ქვეყნის ჯარში მომსახურე).

μίσθωμα το ქირა, იჯარა: *το ~ της γκαρσονιέρας* ერთოთახიანი ბინის ქირა.

μισθώνω (*αόρ. μίσθωσα, αόρ. παθ. μισθώθηκα, μτχ. μισθωμένος*) *μετβ.* ქირაობა, დაქირავება, იჯარით აღება: *~ διαμέρισμα / βάρκα / υπάλληλο* ვქირაობ ბინას / ნავს / მოხელეს.

μισθωτής ο, **-τρια** η დამქირავებელი, მოიჯარე, იჯარადარი.

μισθωτός, -ή, -ό დაქირავებული, საქირაო, ნაქირავები, იჯარით აღებული, მოიჯარე.

μισογύνης ο ქალთმოძულე.

μίσος το (*γεν. πληθ. ára გააჩნია*) ბიზღი, სიძულვილი: *~ είχε ~ για τα ταξίδια* სძულდა მოგზაურობა.

μισός, -ή, -ό 1. ნახევარი, შუა, დაუსრულებელი: *κάνει ~ές δουλειές* ნახევარ საქმეს აკეთებს; 2. (το) ნახევარი: *το πρώτο ~ό του 15ου αιώνα* მე-15-ე საუკუნის პირველი ნახევარი.

μισοτελειώνω (*αόρ. μεσοτέλειωσα / μισοτελείωσα, μτχ. μισοτελειωμένος*) *μετβ.* შუა გზაში მიგოვება (რაიმე საქმის), რაიმეს სანახევროდ გაკეთება.

μισοτιμής *επίρρ* ნახევარ ფასად, იაფად.

μισότρελος, -η, -ο ნახევრად გიჟი, შეშლილი.

μισοφέγγαρο το *საუბრ.* ნახევარმთვარე.

μισώ (ε) (*αόρ. μίσησα, αόρ. παθ. μισήθηκα, μτχ. μισημένος*) *μετβ.* ბიზღი, სიძულვილი; ◊ *τον πλούτον πολλοί εμίσησαν, την δόξαν ουδείς* სჯობს სახელისა მოხვეჭა ყოველსა მოსახვეჭელსა.

μίτος ο ძაფი; ◊ *ο ~ της Αριάδνης* არიადნეს ძაფი, *ο ~ των ιδεών* იდეების, აზრების ჯაჭვი, წყება, მდინარება.

μνεία η ხსენება, მოხსენება, მოხსენიება.

μνήμα το *ბალხ., ლიტ.* 1. საფლავი, სამარე; 2. (τα) სასაფლაო.

μνημειακός, -ή, -ό მონუმენტური: *~ή ζωγραφική* მონუმენტური მხატვრობა.

μνημείο το 1. ძეგლი, მონუმენტი: *ιστορικά ~α* ისტორიული ძეგლები; 2. *გადატ.* ძეგლი, ნიმუში, განსახიერება: *~ σοφίας / βλακείας* სიბრძნის / სისულელის განსახიერება.

μνημειώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) დიდებული, გრანდიოზული.

μνήμη η (*γεν. πληθ. ára გააჩნია*) 1. მეხსიერება: *η ~ μου δεν με βυηθάει* ვერ ვიხსენებ; 2. მოგონება: *παιδικές ~ες* ბავშვობის მოგონებანი; 3. ხსოვნა: *βιβλίο αφιερωμένο στη ~ του* მისი ხსოვნისადმი მიძღვნილი წიგნი; 4. *ინფორ.* კომპიუტერის მეხსიერება; ◊ *αν δεν με απατά η ~ μου* თუ მეხსიერება არ მღალატობს, *ανακαλώ στη ~ μου* ვიხსენებ, *αιώνια (του / της) η ~!* საუკუნო ხსოვნა იყოს! საუკუნო ხსენება! *εις ~ν* სახსოვრად, მოსაგონებლად, სამახსოვროდ.

μνημόνευση η 1. ხსენება, მოხსენიება, გახსენება; 2. *ეკლ.* მოხსენიება.

μνημονεύω (*αόρ. μνημόνευσα, αόρ. παθ. μνημονεύθ(τ)ηκα, μτχ. μνημονευμένος*) *μετβ.* 1. ხსენება, მოხ-

სენიება, გახსენება; 2. *ეკლ.* მოხსენიება.

μνημόνιο το *ოფიც.* მოხსენებითი ბარათი, მემორანდუმი.

μνημόσυνο το *ეკლ.* პანაშვიდი.

μνησικακία η შურისმაძიებლობა, გულღვარძლიანობა.

μνησίκακος, -η, -ο შურისძიების, გულღვარძლიანი.

μνηστή η *მაღალფ.* საცოლე.

μνηστήρας ο *მაღალფ.* 1. საქმრო, სასიძო: *οι ~ες της Πηνελόπης* პენელოპეს სასიძოები; 2. *გადატ.* პრეტენდენტი, მაძიებელი: *~ του θρόνου* ტახტის პრეტენდენტი.

μοβ *επίθ., άκλ.* 1. იისფერი; 2. (το) იისფერი.

μογγολικός, -ή, -ό მონგოლური.

μόδα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) მოდა.

μοδίστρα η მკერავი ქალი.

μόδιστρος ο 1. მოდელიორი, ტანსაცმლის დიზაინერი; 2. მკერავი, თერძი, დერცაკი.

μοιάζω (ομοιάζω) (*აόր. έμοιασα*) *ამეტბ.* (+ *με / σε*) 1. გვანება, მსგავსება: *~ει του πατέρα του / με τον πατέρα του* მამას ჰგავს; 2. (*~ει* + *να*) ჩანს, როგორც ჩანს, მიაგავს, თითქოს: *~ει να έχει ενδιαφέρον* საინტერესო ჩანს; ◊ *~ουν σα δύο σταγόνες νερό* გაჭრილი ვაშლივით ჰგვანან ერთმანეთს.

μοίρα η 1. ნაწილი, წილი; 2. ბედი, ბედისწერა, ხვედრი: *αυτή ήταν η ~ μου* ეს იყო ჩემი ხვედრი; 3. **(Μ)** მოირა; 4. *სამხ.* დივიზიონი, ბატალიონი: *ναυτική ~* ესკადრა; 5. *მათ.* გრაღუსი: *γωνία 90 ~ών* ოთხმოცდაათგრაღუსიანი კუთხე; ◊ *νόμιμη ~* კანონიერი წილი, *της ~ς το γραφτό* ბედისწერა, *κλαίει τη ~ του* თავის ბედს დასტირის.

μοιράζω (*აόр. μοίρασα, αόр. παθ. μοιράστηκα, μτχ. μοιρασμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1 *Ποιρδ., გადატ.* გაყოფა, დაყოფა, დანაწილება, გაზიარება: *~όμαστε χαρές και λύπες* ერთმანეთის სიხარულსა და მწუხარებას ვიზიარებთ; 2. გაყოფა, გახლეჩა: *~ομαι ανάμεσα στην καριέρα και την οικογένεια* ოჯახსა და კარიერას შორის ვიხლიჩები.

μοιραίος, -α, -ο 1. *Ποιρდ., გადატ.* საბედისწერო, გარდაუვალი; 2. *გადატ.* ბედს მინდობილი; 3. (το) სიკეთილი: *όταν επήλθε το ~ο, κανείς δεν ήταν πλάι του* როდესაც სიკვდილი ეწვია, მის გვერდით არავინ იყო.

μοιρασιά (μοίρασμα) η *საუბრ.* გაყოფა, განაწილება, დარიგება.

μοιραστής ο გამყოფი, გამანაწილებელი, გამცემი, დამრიგებელი.

μοιρολατρία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ფატალიზმი.

μοιρολόγι (μοιρολόι) το 1. სამგლოვიარო სიმღერა; 2. *Ποιρდ., გადატ.* დატირება, მოთქმა; ◊ *σύρω ~* მოთქმა-გოდებას მოყვება.

μοιρολογίστρα (μοιρολογήτρα) η მოტირალი, მოზარე ქალი.

μοιρολογώ (μοιρολογάω) (ε) (*αόр. μοιρολόγησα, αόр. παθ. μοιρολογήθηκα, μτχ. μοιρολογημένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. *Ποιρდ., გადატ.* დატირება, მოთქმა, გოდება.

μοιχεία η ცოლ-ქმრული ღალატი.

μοιχεύω (*αόр. μοίχευσα*) *αμετβ.* ცოლ-ქმრული ღალატი.

μόλις *επίρρ.* 1. ძლივს, დიდი გაჭირვებით: *~ που προλάβαμε το λεωφορείο* ძლივს მივუსწარით ავტობუსს; 2. (+ *αριθμητ.*) სულ რაღაც, -ოდე: *πέθανε ~ 16 χρονών* თექვსმეტიოდე წლისაც არ იყო, რომ გარდაიცვალა; 3. სწორედ ახლა, ამ

წუთას, ეს-ესაა, ცოტა ხნის წინათ, ეს წუთია: ~ *τηλεφώνησε* ამ წუთას დარეკა; **4.** *σύνδ.* როგორც კი: *θα του μιλήσω ~ έρθει* როგორც კი მოვა, მაშინვე დაველაპარაკები.

μολονότι *σύνδ.* თუმცა, მიუხედავად იმისა, რომ: *δεν ήρθε, ~ του τηλεφώνησα δύο φορές* არ მოვიდა, თუმცა ორჯერ დავურეკე.

μόλυβδος ο *χημ.* ტყვია.

μολυβένιος, -α, -ο *λαϊκ.* **1.** ტყვიის; **2.** ტყვიისფერი.

μολυβής, -ιά, -ί ტყვიისფერი.

μολύβι το **1.** ფანქარი; **2.** *ιατρ., χημ.* ტყვია; **3.** *ζωολ., βοτ.* ტყვია.

μόλυνση η **1.** *ιατρ.* ინფექცია; **2.** გაჭუჭყიანება, დაბინძურება, მოსერა: ~ *της ατμόσφαιρας / του περιβάλλοντος* ატმოსფეროს / გარემოს დაბინძურება.

μολύνω (*αόρ. μόλυνα, αόρ. παθ. μολύνθηκα, μτχ. μολυσμένος*) *μετβ.* **1.** გაჭუჭყიანება, გაბინძურება, დაბინძურება; **2.** *ιατρ.* ინფექციის შეჭრა, სენის გადადება; **3.** *μτφ.* გასერა, თავის შერცხვენა, სახელის გატეხა.

μολυσματικός, -ή, -ό ინფექციური, გადამდები: *~ή νόσος / ασθένεια* ინფექციური დაავადება.

μονάδα η **1.** ერთეული: ~ *μήκους / βάρους* სიგრძის / წონის ერთეული; **2.** ობიექტი; **3.** *ναυτ.* ნაწილი, ქვედანაყოფი; **4.** ერთი ქულა, ერთიანი (შეფასების ერთეული); ◊ *νομισματική ~* ფულის ერთეული.

μοναδικός, -ή, -ό 1. ერთადერთი; **2.** *μτφ.* ერთადერთი, უნიკალური, განუმეორებელი.

μοναδικότητα η (*πληθ. δεν χρησιμοποιείται*) უნიკალურობა, განუმეორებლობა, გამორჩეულობა.

μονάκριβος, -η, -ο ერთადერთი და უძვირფასესი.

μοναξιά η მარტოობა, სიმარტოვე.

μονάρχης ο მონარქი.

μοναρχία η მონარქია, თვითმპყრობელობა, მონარქისტული წყობილება; ◊ *συνταγματική / απόλυτη* კონსტიტუციური / აბსოლუტური მონარქია.

μοναρχικός, -ή, -ό 1. მონარქისტული; **2.** (ο) მონარქისტი.

μοναστήρι το მონასტერი.

μοναστηριακός, -ή, -ό (μοναστηρίσιος) მონასტრის, მონასტრისა, სამონასტრო.

μοναστικός, -ή, -ό მონასტრის, მონასტრისა, სამონასტრო.

μονάχα (μοναχά) *επίρρ., λαϊκ.* მხოლოდ, ოღონდ.

μοναχή η მონაზონი ქალი.

μοναχικός, -ή, -ό 1. მარტოხელა, განმარტოებული: ~ *άνθρωπος* განმარტოებული ადამიანი; **2.** ბერული, მონაზენური, ასკეტური.

μοναχογιός ο დედისერთა, მხოლოდშობილი ვაჟიშვილი.

μοναχοκόρη η (*γεν. πληθ. δεν χρησιμοποιείται*) დედისერთა, მხოლოდშობილი ქალიშვილი.

μοναχοπαίδι το დედისერთა, მხოლოდშობილი ბავშვი.

μοναχός, -ή, -ό (μονάχος) 1. მარტოხელა, მარტო: *ταξιδεύει πάντα ~* ყოველთვის მარტო მოგზაურობს; **2.** თეითონ, თავად, საკუთარი, თავისი ნებით; *μτφ.* **3.** ნამდვილი, ნაღდი: *σκυλί ~ό* ნამდვილი ძაღლია (ძაღლივით ამტანია); **4.** მარტო, ცარიელა: *η τροφή του ήταν ρύζι ~ό* მისი საკვები ცარიელა ბრინჯი იყო; ◊ *σπίρτο ~ό* ჭკუის კოლოფი.

μοναχός ο ბერი, მონაზონი, ასკეტი.

μονή η მონასტერი.

μονιμοποίηση η მუდმივ სამსახურში აყვანა, დროებითიდან მუდმივ სამუშაოზე გადასვლა.

μονιμοποιώ (ε) (*αόρ. μονιμοποίησα, αόρ. παθ. μονιμοποιήθηκα, μτχ. μονιμοποιημένος*) *μετβ.* **1.** განმტკიცება, გამყარება; **2.** მუდმივ სამსახურში აყვანა

μόνιμος, -η, -ο 1. მუდმივი, სტაბილური; **2.** მტკიცე, სამტკიცო (მოხელე).

μονιμότητα η (*πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** მუდმივობა, მდგრადობა, სტაბილურობა. **2.** *ιατρ.* მტკიცე ყოფნა, მტკიცე ჩარიცხვა.

μόνο *επίρρ.* **1.** მხოლოდ, ოღონდ, ოღონდაც: *θέλω ~ μισό κιλό* მხოლოდ ნახევარი კილო მინდა; *σύνδ.* **2.** (+ *που*) მაგრამ: *θα το αγόραζα ~ που είναι ακριβό* ვიყიდიდი, მაგრამ ძვირია; ◊ *~ και ~* მხოლოდ და მხოლოდ, *(και) ~ που...* და მხოლოდ როცა, *~ που δεν* ცოტაც დააკლდა, რომ, ლამის, კინაღამ.

μονογαμία η მონოგამია.

μονοδιάστατος, -η, -ο 1. ერთგანზომილებიანი; **2.** *გადატ.* ცალმხრივი, შეზღუდული, სწორხაზოვანი: *~η κριτική* ცალმხრივი კრიტიკა.

μονόδρομος ο **1.** ტრანსპორტის ცალმხრივი მოძრაობა; **2.** *გადატ.* ერთადერთი საშუალება, გზა, გამოსავალი.

μονοήμερος, -η, -ο ერთდღიანი.

μονοθεϊσμός ο **(μονοθεΐα** η) მონოთეიზმი.

μονοκατοικία η ცალკე სახლი (მხოლოდ ერთი ოჯახისათვის), სახლი, სადაც მხოლოდ ერთი ოჯახი ცხოვრობს.

μονόκλινος, -η, -ο 1. ერთსაწოლიანი; **2.** სასტუმროს ერთადგილიანი, ერთსაწოლიანი ოთახი.

μονόλογος ο მონოლოგი.

μονολογώ (ε) (*θλ. μονολογεί ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* მონოლოგის წარმოთქმა, საკუთარ თავთან ლაპარაკი.

μονομαχία η ორთაბრძოლა, პაექრობა, შეჯიბრება.

μονομάχος ο/η **1.** *ίστ., გადატ.* ორთაბრძოლის მონაწილე, მორკინალი; **2.** *ისტ.* გლადიატორი.

μονομελής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ერთწევრიანი: *ιατρ. ~ές πρωτοδικείο* პირველი ინსტანციის ერთწევრიანი სასამართლო.

μονομέρεια η ცალმხრივობა, სწორხაზოვნება.

μονομερής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) **1.** ერთპირი, ცალპირი, ცალმხრივი; **2.** *გადატ.* ცალმხრივი, სწორხაზოვანი.

μονομιάς *επίρρ.* **1.** ერთბაშად, ერთის ხელის მოსმით; **2.** უცებ, დაუყოვნებლივ, უეცრად.

μονοπάτι το **1.** ბილიკი; **2.** *გადატ.* ცხოვრების გზა, ბილიკი.

μονόπλευρος, -η, -ο 1. ერთპირი, ცალმხრივი; **2.** *ίστ., გადატ.* ცალმხრივი, სწორხაზოვანი.

μονοπώληση η *ίστ., გადატ.* მონოპოლიზაცია.

μονοπωλιακός, -ή, -ό მონოპოლიური, მონოპოლისტური; ◊ *~ καπιταλισμός* მონოპოლისტური კაპიტალიზმი.

μονοπώλιο το **1.** მონოპოლია, პრეროგატივა; **2.** კარტელი, ტრესტი.

μόνος, -η, -ο 1. მარტოხელა, მარტო, მარტოსული; **2.** ერთადერთი, უნიკალური; **3.** თავად, თვით, თვითონ, დამოუკიდებლად.

μονός, -ή, -ό 1. ერთადგილიანი, ერთწევრიანი, ერთნაწილიანი: *~ό*

κρεβάτι ერთადგილიანი საწოლი, *~ή κλωστή* ცალმაგი (ერთწვერიანი) ძაფი; **2.** *მათ.* კენტი; ◊ *~ά-ζυγά / ~ά ή ζυγά* კენტი და ლუწი, *~ά-ζυγά τα θέλει δικά του* ყველაფერი თავისთვის უნდა.

μονοσήμαντος, -η, -ο 1. ერთმნიშვნელობიანი; **2.** *მათ.* ერთნიშნა, ცალსახა: *~η παράσταση* ცალსახა ფუნქცია.

μονόσημος, -η, -ο ერთგვარმნიშვნელობიანი, ერთმნიშვნელობიანი.

μονοσύλλαβος, -η, -ο 1. ერთმარცვლიანი; **2.** (το) ერთმარცვლიანი სიტყვა; **3.** *გადატ.* სიტყვაძუნწი.

μονοτονία η 1. მონოტონურობა; **2.** *გადატ.* მონოტონურობა, ერთფეროვნება.

μονοτονικός, -ή, -ό *ენათმეც.* ერთმახვილიანი; ◊ *~ό σύστημα* ახალ ბერძნულში დამკვიდრებული წერის ერთმახვილიანი სისტემა.

μονότονος, -η, -ο 1. მონოტონური, ერთბგეროვანი; **2.** *გადატ.* მონოტონური, ერთფეროვანი, მოსაწყენი.

μοντάζ το *ტექ.* მონტაჟი.

μοντάρω (*აბრ. μόνταρα / μοντάρισα, აბრ. παθ. μονταρίστηκα, მიჯ. μονταρισμένος*) *მეტბ.* **1.** მონტაჟი, დაყენება, აწყობა (მანქანის, აეჯის, დანადგარის და სხვ.).

μοντέλο το **1.** მენატურე: *δουλεύει ως ~ στη Σχολή Καλών Τεχνών* მენატურედ მუშაობს სამხატვრო აკადემიაში; **2.** მოდელი, ნიმუში, მანეკენი; **3.** მოდელი (ტანსაცმლის, ავტომანქანის, სხვადასხვა სახის პროდუქციის), მაკეტი: *~ κινητήρα* ძრავის მოდელი.

μοντερνισμός ο (*პლიზ. არ გააჩნია*) **1.** სიახლე, ინოვაცია, ნოვატორობა; **2.** *ხელოვნ.-მც., ფილოლ.* მოდერნიზმი.

μοντέρνος, -α, -ο 1. თანამედროვე, თანადროული, უახლესი; **2.** მოდური; ◊ *~α τέχνη* თანამედროვე ხელოვნება.

μονώνω (*აბრ. μόνωσα, აბრ. παθ. μονώθηκα, მიჯ. μονωμένος*) *მეტბ.* იზოლირება, განმხოლოება.

μόνωση η 1. იზოლირება, განმხოლოება; **2.** იზოლატორი, იზოლაცია (მასალა).

μονωτήρας ο *ფიზ., ტექ.* იზოლატორი, იზოლაცია (მასალა).

μονωτικός, -ή, -ό საიზოლაციო, განსამხოლოებელი: *~ή ταινία* საიზოლაციო ლენტი.

μόριο το **1.** *ფიზ.* მოლეკულა; **2.** *მაღალფ., იშვ.* ნაწილაკი, უმცირესი ნაწილაკი: *~α σκόνης* მტვრის ნაწილაკები; **3.** სასქესო ორგანო: *γυναικείο / ανδρικό ~* ქალის / მამაკაცის სასქესო ორგანო; **4.** *ენათმეც.* ნაწილაკი; **5.** ქუსლა (შეფასებისას).

μορταδέλα (μουρταδέλα) η (*გენ. პლიზ. არ გააჩნია*) მოხარშული ძეხვი.

μορφάζω (*აბრ. μόρφασα*) *ამეტბ.* სახის მანჭვა, გრიმასების გაკეთება.

μορφασμός ο გრიმასა, სახის მანჭვა: *κωμικός / σαρκαστικός ~* სასაცილო / სარკასტული გრიმასა.

μορφή η 1. *პირდ., გადატ.* ფორმა, სახე, ტიპი, იერი, მდგომარეობა, გარეგნობა, შესახედაობა; *გადატ.* **2.** სახე, პიროვნება: *θρυλική ~* ლეგენდარული პიროვნება; **3.** ეტაპი, ფაზა, სტადია, ფორმა: *καρκίνος βαρείας ~ς* მძიმე ფორმის სიმსივნე, *τελική / εμβριακή ~* ბოლო / ემბრიონული სტადია; ◊ *όποια η ~ τέτοια και η ψυχή* სახე სულის სარკეა, *υπό ~ν* სახით, ფორმით.

μορφικός, -ή, -ό გარეგნული, ფორმალური, ზედაპირული.

μορφολογία η (*πληθ. არ გააჩნია*) მორფოლოგია.

μορφωμένος, -η, -ο განათლებული, ნასწავლი, ნაკითხი, კულტურული.

μορφώνω (*აόρ. μόρφωσα, აόρ. παθ. μορφώθηκα, μτχ. μορφωμένος*) *μετβ.* ფორმირება, ჩამოყალიბება, აზრის შექმნა, განათლება, განათლების მიღება, განათლების მიცემა.

μόρφωση η 1. განათლება; 2. *მაღალფ., პირდ., გადატ.* ფორმირება, ჩამოყალიბება, შექმნა;

μορφωτικός, -ή, -ό 1. სასწავლო, საგანმანათლებლო, პედაგოგიური; 2. *საუბრ.* მემეცნებითი; ◊ *~ ακόλουθος / σύμβουλος* კულტურის ატაშე.

μοσχαρήσιος, -α, -ο (μοσκαρήσιος, μόσχειος) ხბოსი, ხბოს ხორცისა.

μοσχάρι (μοσκάρι) το 1. ხბო; 2. ხბოს ხორცი; *გადატ., კიც.* 3. ბატი, შტერი, ჩერჩეტი.

μοσχάτος, -η, -ο 1. *ხალხ.* სურნელოვანი, არომატული; 2. (το) ა) მუსკატი (ყურძნის სახეობა), ბ) მუსკატის ღვინო.

μόσχευμα το 1. *ბოტ.* კალამი, რქა, ლერწი; 2. *მედ.* ორგანული ქსოვილი ან მთლიანად ორგანო, რომელიც ამავე ან სხვა ორგანიზმში გადაინერგება.

μοσχοβόλημα (μοσκοβόλημα το, **μοσχοβολιά** η) το კეთილსურნელება, სურნელება, სასიამოვნო სურნელი.

μοσχόβολος, -η, -ο სურნელოვანი, არომატული.

μοσχοβολώ (μοσχοβολάω / μοσκοβολώ) (α) (*αόρ. μοσχοβόλησα, μτχ. μοσχοβολημένος*) *μετβ., αμετβ.* სურნელების, სასიამოვნო სურნელის ფრქვევა.

μοσχοκάρυδο (μοσκοκάρυδο) το მუსკატი.

μοσχολίβανο (μοσκολίβανο) το სურნელი, საკმეველი, გუნდრუკი.

μοσχομυρίζω (μοσκομυρίζω) (*αόρ. μοσχομύρισα, μτχ. μοσχομυρισμένος*) *μετβ., αμετβ.* სურნელების, სასიამოვნო სურნელის ფრქვევა.

μοτίβο το მოტივი.

μοτοσυκλέτα η მოტოციკლეტი.

μοτοσυκλετιστής ο, **-τρια** η მოტოციკლისტი.

μουγκρίζω (*αόρ. μούγκρισα*) *αμετβ.* 1. ბღავილი (ძროხის), ზმუილი, ბუბუნი (ხარის), ღრიალი (დათვის), ბრდღვინვა (ლომის); *გადატ.* 2. ბღავილი, ღრიალი, ბრიალი, ზუზუნი, ზმუილი, გუგუნი.

μούγκρισμα (μουγκρητό) το 1. ბღავილი (ძროხის), ზმუილი, ბუბუნი (ხარის), ღრიალი (დათვის), ბრდღვინვა (ლომის); *გადატ.* 2. ბღავილი, ღრიალი, ბრიალი, ზუზუნი, ზმუილი, გუგუნი.

μουδιάζω (*αόρ. μούδιασα, μτχ. μουδιασμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. დაბუჟება; *გადატ.* 2. გაშეშება, მოკვეთა, გამტერება, გაქვავება.

μούδιασμα το 1. დაბუჟება; *გადატ.* 2. გაშეშება, მოკვეთა, წართმევა, გაშტერება, გაქვავება.

μουλάρι το 1. ჯორი; 2. *გადატ., საუბრ.* ჯორი, ჯიუტი (ადამიანი).

μουλαρώνω (μουλώνω) (*αόρ. μουλάρωσα, μτχ. μουλαρωμένος*) *αμετβ.* გაჯიუტება, გაჯორება.

μουλάς ο (*πληθ. -άδες*) მოლა.

μουλιάζω (*αόρ. μούλιασα, μτχ. μουλιασμένος*) *μετβ., αμετβ.* დალბობა, ჩალბობა, დანამვა, დასველება.

μούλιασμα το დალბობა, ჩალბობა, დანამვა, დასველება.

μούμια (μομία) η **1.** მუმია; *გადატ.* **2.** *დამამც.* მუმია, სიბერისგან მოტეხილი, დანაოჭებული ან მახინჯი ადამიანი; **3.** ჩამორჩენილი, მოძველებული და დრომოჭმული იღეების მქონე ადამიანი.

μουμιοποίηση (μομιοποίηση) η მუმიად ქცევა, მუმიფიკაცია.

μουνί το *ხალხ.* **1.** ქალის სასქესო ორგანო; *გადატ.* **2.** *კიც.* ცუდი ადამიანი; **3.** ქალი (როგორც სექსუალური ობიექტი); ◊ *τα κάνω / γίνομαι* ~ ა) ყველაფერს ვაფუჭებ, აერევ, ბ) ურთიერთობას ვიფუჭებ (ვინმესთან).

μούντζα (μούτζα) η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** შეურაცხმყოფელი და დამამცირებელი ქესტი (წინ გაწვდილი ჩაბრუნებული ხელისგული გაპარჭყული თითებით); **2.** *გადატ.* შეურაცხყოფა, დამცირება, შეკურთხება, შეგინება.

μουντζουρώνω (*αόρ. μουντζούρωσα, αόρ. παθ. μουντζουρώθηκα, μτχ. μουντζουρωμένος*) *μετβ., საუბრ.* **1.** მელნის დაღვენთება, დალაქავება, გაჭვარტელა, გამურვა; *გადატ.* **2.** გადაჩხაპნა; **3.** შერცხვენა, შეურაცხყოფა, სახელის გატეხა, ღირსების შელახვა.

μούντζωμα το **1.** შეურაცხმყოფელი და დამამცირებელი ქესტი (წინ გაწვდილი ხელისგული გაპარჭყული თითებით); *გადატ.* **2.** შეკურთხება, შეგინება.

μουντζώνω (*αόρ. μούντζωσα, αόρ. παθ. μουντζώθηκα, μτχ. μουντζωμένος*) *μετβ.* **1.** შეურაცხმყოფელი და დამამცირებელი ქესტი (წინ გაწვდილი ხელისგული გაპარჭყული თითებით); *გადატ.* **2.** შეკურთხება, შეგინება; ◊ *μας έχουν μουντζώσει* თვალი გვეცა, თვალნაცემი ვართ, გაგვთვალეს, *τα* ~ ფარ-ხმალს ვყრი.

μουράγιο το სანაპირო, ნავსაბმელი, ნავმისადგომი.

μούρη η (*γεν. πληθ. არ გააჩνια*) *საუბრ.* **1.** დრუნჩი, დინგი; **2.** სახე, ცხვირ-პირი, სიფათი; *გადატ.* **3.** გაქნილი, გაქექილი, კეჭი: *είναι μεγάλη* ~ დიდი გაქექილი ვინმეა; **4.** მანქანის ცხვირი; ◊ *πουλάω* ~ თავი მომაქვს, ცხვირაწეული დავდივარ.

μουριά (μορέα) η *ბოტ.* თუთის ხე.

μούρλα η (*γεν. πληθ. არ გააჩνια*) სიგიჟე, სიმლეწე, შემლილობა.

μουρλαίνω (*αόρ. μούρλανα, αόρ. παθ. μουρλάθηκα, μτχ. μουρλαμένος*) *μετβ., საუბრ.* **1.** *პირდ., გადატ.* გაგიჟება, ჭკუიდან გადაყვანა; **2.** *გადატ.* განერვიულება, გაბრაზება, გაღიზიანება.

μούρλια η (*πληθ. არ გააჩνια*) **1.** *επίθ.* შესანიშნავი, არაჩვეულებრივი, გადასარევი; **2.** *επίρρ.* შესანიშნავად, არაჩვეულებრივად, გადასარევად.

μουρμούρα η (*γεν. πληθ. არ გააჩνια*) *საუბრ.* **1.** ბუზღუნი, ჯუჯღუნი; **2.** ბუტბუტი, ლულლუღი; **3.** *ზოოლ.* თევზის სახეობა.

μουρμουρητό το **1.** ბუტბუტი, ლულლუღი, ჩურჩული; **2.** ბუზღუნი, ჯუჯღუნი; **3.** რაკრაკი, ჩუხჩუხი, ჩქრიალი.

μουρμουρίζω (μουρμουράω) (*αόρ. μουρμούρισα*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ბუტბუტი, ლულლუღი, ჩურჩული: *μουρμούρισε μερικές κουβέντες και έφυγε* რაღაც წაილულლუღა და წავიდა; **2.** ბუზღუნი, ჯუჯღუნი; **3.** რაკრაკი, ჩუხჩუხი.

μούρο το *ბოტ.* თუთა.

μούσα η *პირდ., გადატ.* მუზა.

μουσακάς ο მუსაკასი (აღმოსავლური კერძი).

μουσαμάς ο (*πληθ. -άδες*) **1.** ბრეზენტი; **2.** ბრეზენტის, ულტობი ლაბადა; **3.** მუშამბა.

μουσάτος ο *საუბრ.* წვერიანი კაცი, წვეროსანი.

μουσείο το მუზეუმი.

μούσι το (*γεν. არ გააჩნია*) **1.** წვერი: *αφήνω το ~* წვერს ვუშვებ; **2.** *გადატ.* სიცრუე, ტყუილი.

μουσική η *პირდ., გადატ.* მუსიკა.

μουσικός, -ή, -ό 1. *პირდ., გადატ.* მუსიკალური, მელოდიური; **2.** (ο/η) მუსიკოსი.

μουσικοσυνθέτης ο, **-τρια** η კომპოზიტორი.

μούσκεμα (μουσκίδι) το დასველება, დანამვა, დატენიანება, დალბობა; ◊ *είμαι / γίνομαι ~* ვსველდები, ვიწუწები, ვილუმპები, *τα κάνω ~* ყველაფერს ვაფუჭებ, ვურევ.

μουσκεύω (*აόρ. μούσκεψα, აόρ. παθ. μουσκεύτηκα, μτχ. μουσκεμένος*) *μετβ., αμετβ., საუბრ., პირდ., გადატ.* დასველება, დანამვა, დატენიანება, დალბობა, ჩალბობა, გაწუწვა, გალუმპვა; ◊ *~ ως το κόκκαλο* თაეით ფეხებამდე დავსველდი, *τα ~* ყველაფერს ვაფუჭებ, ვურევ.

μουσούδι το *საუბრ.* **1.** დრუნჩი, დინგი; **2.** *დამამც.* სახე, ცხვირ-პირი, სიფათი.

μουσουλμανικός, -ή, -ό მუსლიმური, მაჰმადიანური, მუსლიმის, მაჰმადიანის.

μουσουλμανισμός ο მუსლიმობა, მაჰმადიანობა.

μουσουλμάνος ο, **-α** η მუსლიმი, მაჰმადიანი.

μουσόφιλος, -η, -ο ხელოვნების, ლიტერატურის მოყვარული.

μουστάκι το **1.** ულვაში; **2.** *θεατ.* იალქნიანი გემის ბაგირი, რომელიც გაბმულია ზვირთსაქცევიდან გემის კიჩომდე; ◊ *γελάω κάτω από τα ~α μου* ულვაშებში ვიღიმები, *γελάνε και τα ~α (κάποιου)* სიხარულისგან ანათებს, სახე უელავს (ვინმეს).

μουστάκιας ο ულვაშა, დიდულვაშა.

μουσταλευριά η ფელამუში.

μουστάρδα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) მდოგვი.

μούστος ο (*πληθ. არ გააჩნια*) *საუბრ.* ბადაგი, ყურძნის ტკბილი.

μούτρο το *საუბრ.* **1.** სიფათი; *გადატ.* **2.** ცბიერი, მატყუარა, თაღლითი; **3.** *θεατρ.* ეშმაკი, ეშმაკუნა; ◊ *κατεβάζω / ξινίζω / κρεμάω τα ~α μου* ცხვირს ჩამოეუშვებ, *κάνω ~α (σε κάποιον)* ვიბუტები, ვებუტები (ვინმეს), *με τι ~α* რა პირით? *δεν έχω ~α να...* ვერ ვბედავ, რომ.., მრცხვენია, რომ.., *τους τα χτυπώ στα ~α* პირში მიეახლი სათქმელს.

μουτρώνω (*αόρ. μούτρωσα, μτχ. μουτρωμένος*) *αμετβ.* გაბუტვა, მოღუშვა.

μούχλα η (*πληθ. არ გააჩნια*) **1.** ობი, შმორი; **2.** ობის გამომწვევი სოკო; **3.** *გადატ.* დამყაყებულობა, დრომოჭმულობა.

μουχλιάζω (*αόρ. μούχλιασα, μτχ. μουχλιασμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ობის მოკიდება, დაობება, აშმორება; **2.** *გადატ.* დახავსება, დამყაყება, დაძველება.

μούχλιασμα το **1.** ობის მოკიდება, დაობება, აშმორება; **2.** *გადატ.* დახავსება, დამყაყება, დაძველება.

μοχθηρία (μοχθηρότητα) η მავნეობა, სიბოროტე, ვესლიანობა.

μοχθηρός, -ή, -ό მავნე, ბოროტი, ვესლიანი.

μόχθος (μόχτος) ο **1.** გასაჭათება, შრომა, ჯაფა; **2.** *გადატ.* სიმდიდრე, ქონება, ნამრომ-ნაღვაწი; ◊ ***με πολλούς κόπους και ~ους*** დიდი ვაი-ვაგლახით, წვალებით.

μοχθώ (*აόρ. μόχθησα*) *ამετβ.* გასაჭათება, შრომა, ჯაფა, წვალება.

μοχλός ο **1.** *ფიზ.* ბერკეტი; **2.** *სპეც.* ძალაყინი; **3.** *გადატ.* ძალა, ფაქტორი, ბერკეტი; **4.** ურდული; ◊ ***~ ταχυτήτων*** სიჩქარეთა გადაცემის კოლოფი, ***~ πιέσεως*** ზეწოლის ბერკეტი.

μπάζα η *საუბრ.* **1.** უკანონო შემოსავალი, მოგება; **2.** მონაგები, გაჭრილი კარტი (ბანქოში); ◊ ***κάνω ~*** ფულს ეშოულობ (უკანონო გზით), ***δεν πιάνει ~*** არაფრად ვარგა, კაპიკია მისი ფასი.

μπάζα τα სამშენებლო ნაგავი; ◊ ***για τα ~*** არაფრად ვარგა, გადასაგდებია.

μπάζω (*აόρ. έμπασα, მτχ. μπασμένος*) *მეტβ., ამეტβ.* **1.** შეტანა, შეყვანა, შემოება: *τον έμπασε στο σπίτι του / στην οικογένειά του* თავის სახლში / ოჯახში შეუშვა; **2.** *გადატ.* გატარება, გამოება: *η βάρκα ~ει νερό* ნავი წყალს ატარებს; **3.** დეტალური ინფორმაციის მიწოდება, უწყება, გაგებინება, შეტყობინება: *τον έμπασε στις λεπτομέρειες της δουλειάς* საქმის დეტალებში გაარკვია; **4.** მეთელვა, დაპატარავება; **5.** *მτχ.* დაბალი და გამხდარი ადამიანი; ◊ ***~ει*** უბერავს, ***~ κάποιον στο νόημα*** ვაგებინებ (ვინმეს რამეს).

μπαζώνω (*აόρ. μπάζωσα, აόρ. παθ. μπαζώθηκα, მτχ. μπαζωμένος*) *მეტβ.* მიწით ამოვსება, მიწაყრილის გაკეთება, მიწის მოყრა.

μπαινοβγαίνω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *ამετβ.* **1.** შესვლა-გამოსვლა, მისვლა-მოსვლა, აქეთ-იქით სიარული; **2.** *გადატ.* ყანყალი: *το χερούλι της πόρτας ~ει* კარის სახელური ყანყალებს; **3.** ხშირად სიარული (სადმე): ***~ει στο σπίτι τους*** მათ სახლში ხშირად დადის.

μπαίνω (*აόρ. μπήκα, მτχ. μπασμένος*) *ამετβ.* **1.** შესვლა, ჩასვლა; **2.** ჩაჯდომა, ასვლა: ***~ στο αεροπλάνο*** ეჯდები თვითმფრინავში; **3.** შესვლა, შეჭრა; **4.** შერჭობა, ჩარჭობა: *στο πόδι μου μπήκαν αγκάθια* ფეხში ეკლები შემერჭო; **5.** დაპატარავება, შეთელვა: *το παντελόνι μπήκε στο πλύσιμο* რეცხვისგან მარვალი შეითელა, დაპატარავდა; **6.** ჩატევა, დადება, დადგმა, ჩადგმა: ***δεν μου ~ει αυτό το παντελόνι*** ეს მარვალი არ მეტევა; **7.** *გადატ.* შესვლა, ჩართვა, ჩაბმა: *μπήκε στη συζήτηση* დისკუსიაში ჩაება; **8.** დაწოლა (საავადმყოფოში): *μπήκε επειγόντως στο νοσοκομείο* სასწრაფოდ საავადმყოფოში დაწვა; **9.** ჩაჯდომა, მოხვედრა (ციხეში): *μπήκε στη φυλακή για χρέη* ვალების გამო ციხეში ჩაჯდა; ◊ ***από το ένα αφτί μου ~ει και από το άλλο βγαίνει*** ცალ ყურში შეეუშვებ, მეორიდან გამოეუშვებ, ***μου ~ει στο νου / στο μυαλό / στο κεφάλι*** აზრად, ფიქრად მომდის, ***~ ανάμεσα σε κάποιους*** ერთმანეთს დაეშორებ, ***~ σε μπελάδες*** ცუდ ამბავში ეხვევი, ***~ στο νόημα*** ეხვდები, ეგება.

μπακάλης ο (*πληθ. -ηδες*), **-ισσα** η **1.** ბაყალი, მედუქნე; **2.** *გადატ.* არაკეთილსინდისიერად, უხარისხოდ მომუშავე, ყალთაბანდი.

μπακαλιάρος (βακαλάος) ο *ზოოლ.* ვირთევზა.

μπακάλικο το სასურსათო მაღაზია.

μπάλα η 1. გუნდა, ბურთულა; 2. ბურთი, ფეხბურთი; ◊ *σκάω τη ~ α)* ბურთს ეხეთქავ, *ბ)* ბურთს მიწაზე ვახეთქებ (ფეხბურთში).

μπαλάντα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. *ფილოლ.* ბალადა; 2. *მუს.* ბალადა.

μπαλαρίνα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) ბალერინა.

μπαλέτο το 1. ბალეტი; 2. საბალეტო დასი.

μπαλκόνι το აივანი.

μπάλλωμα το 1. ამოკემსვა; 2. საკერებელი, ბებკი; 3. *გადატ.* მოგვარება, მოწესრიგება, მოწყობა (დროებითი და სახელდახელო).

μπαλλώνω (*αόρ. μπάλλωσα, αόρ. παθ. μπαλλώθηκα, μτχ. μπαλωμένος*) *μετβ.* 1. ამოკემსვა, ამონემსვა, ფეხსაცმლის შეკეთება; 2. შეკეთება, შელამაზება, ნახვრეტების ამოვსება; 3. *გადატ.* სახელდახელოდ მოგვარება; **-ομαι** ფინანსური მდგომარეობის მოგვარება.

μπαλόνι το 1. *პირდ., გადატ.* ბუშტი; 2. საჰაერო ბურთი, აეროსტატი.

μπάμια η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *ბოტ.* ბამი.

μπαμπάς ο (*πληθ. -άδες*) მამა.

μπαμπού το *ἀκλ.* ბამბუკი.

μπανάνα η ბანანი (ნაყოფი).

μπανιέρα η აბაზანა.

μπάνιο το 1. ბანაობა, აბაზანის მიღება, ზღვაში ბანაობა; 2. აბაზანა, სააბაზანო ოთახი; 3. (τα) აბაზანები (სამკურნალო წყლების); ◊ *κάνω ~* ბანაობ, *μπαίνω στο ~* საბანაოდ შევდივარ.

μπάντα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. გვერდი, ფერდი, მხარი: *το καράβι έγειρε από τη δεξιά ~* გემი მარჯვენა მხარეს გადაიწია; 2. *გადატ.* განცალკევებული ადგილი; 3. *მუს.* ორკესტრი, ბენდი, ჯგუფი; ◊ *βάζω στη ~* ფულს გვერდზე ვდებ (ვინახავ), *κάνω (κάποιον) στη ~* მოშორება, ჩამოცილება, *(κάθομαι) στη ~* გვერდზე ვდგები (საქმეში არ ვერევი).

μπαξές (μπαχτσές) ο (*πληθ. -έδες*) *ხალხ.* ბაღ-ბოსტანი, ბოსტანი, ბაღჩა; ◊ *έχω καρδιά ~έ* კეთილი გული მაქვს.

μπάρμπας ο (*πληθ. -άδες*) *ხალხ.* 1. ბიძა, ძია; 2. ბიძაჩემო, ძიაკაცო (უფროსი კაცისადმი მიმართვისას).

μπαρμπέρης ο (*πληθ. -ηδες*) *ხალხ.* დალაქი.

μπαρμπούνι το *ზოოლ.* წვერა (თევზი).

μπαρούτι το (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. თოფის წამალი, დენთი; 2. *გადატ.* ა) სპირტი, სასმელი, ალკოჰოლის მაღალი შემცველობით, ბ) მწარე, ცხარე, პიკანტური (საჭმელი); ◊ *γίνομαι ~* ვცხარობ, ვწიწმატდები, *μυρίζει / βρομάει ~* ცუდი სუნი უდის: *μην μπλέκεσαι καθόλου σ'αυτή την ιστορία, μυρίζει ~* ამ საქმეში ნუ გაეხვევი, ცუდი სუნი უდის.

μπας και *επίρρ.* იქნებ, ეგების, ეაი და: *θα του τηλεφωνήσω ~ τον πετύχω* დავურეკავ, იქნებ დაეიჭირო.

μπάσος, -α, -ο *მუს.* ბანი, ბასი.

μπασταρδεύω (*αόρ. μπαστάρδεψα, αόρ. παθ. μπασταρδεύτηκα, μτχ. μπασταρδευμένος*) *μετβ., ხალხ.* 1. შერევა, შეჯვარება; 2. ფალსიფიცირება, გაყალბება, შერყვნა; 3. *გადატ.* სახეცვლილება, გაუკუღმართება, დამახინჯება.

μπαστάρδικος, -η, -ο 1. ნარევი, ნაჯვარი; 2. გაყალბებული.

μπάσταρδος ο, **-η** η *ბალხ.* **1.** *ყარგ.* ნაბიჭვარი; **2.** *გადატ.* ნაძირალა, გარეწარი.

μπαστούνι το **1.** ჯოხი, კეტი, ხელჯოხი; **2.** *ბანქ.* ყვაები, პიკი; ◊ *τα βρίσκω ~α* მოულოდნელ სირთულეებს ვაწყდები.

μπαστουνιά η ჯოხით, კეტით ცემა.

μπαταρία η *ელექტ., ტექ.* ბატარეა: *άδεια / πεσμένη ~* ცარიელი / დამჯდარი ბატარეა, *η ~ του αυτοκινήτου* მანქანის აკუმულატორი.

μπαταριά η ბალპი, ბათქი, სროლა.

μπάτης ο (*πληθ. არ გააჩნია*) ზღვის ბრიზი, გრილი სიო.

μπάτσος το **I** სილა, სილის გაწნა; ◊ *του κλότσου και του ~ου* ის, ვისაც სხვები აბუჩად იგდებენ და რასაც უნდათ, იმას აკეთებინებენ.

μπάτσος ο **II** *დამამც.* პოლიციელი.

μπαχαρικό το სუნელი, შესაკამში მწვანილეული, სპეცია.

μπεζ *ახლ.* კრემისფერი, ბეჟი.

μπεκρής (μπέκρος) ο, **-ού /-ω** η *ხალხ.* ლოთი.

μπεκρολογώ (α) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* დათრობა, გამოთრობა.

μπελάς ο (*πληθ. -άδες*) *ხალხ.* **1.** შფოთვა, მღელვარება, ურვა: *βάζω κάποιον σε ~ά* ვინმეს პრობლემას ვუქმნი; **2.** უსიამოვნების მომტანი, შემაწუხებელი ადამიანი; ◊ *μπαίνω σε ~ά / ~άδες* ვწვალდები, *έχω ~άδες με κάποιον* პრობლემები მაქვს (ვიღაცასთან), *βάζω ~ά στο κεφάλι μου* არასასიამოვნო მდგომარეობაში ვარ.

μπέρδεμα το **(μπερδεψιά** η**)** არევ-დარევა, არეულ-დარეულობა, გაუგებრობა.

μπερδεμένος, -η, -ο **1.** *პირდ., გადატ.* აწეწილი, არეულ-დარეული, აბურდული, დახლართული: *~ες κλωστές* დახლართული ძაფები; **2.** დაბნეული.

μπερδεύω (*აόρ. μπέρδεψα, აόρ. παθ. μπερδεύτηκα, μτχ. μπερδεμένος*) *μετβ.* **1.** აწეწვა, აბურდვა, დახლართვა; *გადატ.* **2.** არევა, დაბნევა, ტვინის არევა; **3.** გარევა, ჩარევა, გაბმა: *μη με ~ετε στα προσωπικά σας· βρείτε τα μόνοι σας!* თქვენს პირად საქმეებში მე ნუ გამრევეთ, თავად მოაგვარეთ! **-ομαι** გახლართვა, გაბმა; ◊ *τα ~ / ~ τα λόγια / τις κουβέντες μου ... κ.λπ.* აზრი მებნევა, *~ομαι στα πόδια (κάποιου)* ფეხებში ვებლანდები (ვინმეს).

μπερές ο (*πληθ. -έδες*) ბერეტი.

μπετόν (μπετό) το (*γεν. არ გააჩნია*) *ხალხ.* ბეტონი; ◊ *~ αρμέ* სქელი ბეტონი, *εμφανές ~(ν)* დამუშავებული, მოსწორებული ბეტონი.

μπήγω (*აόρ. έμπηξα, μτχ. μπηγμένος*) *μετβ., μεσ., ხალხ.* ჩარჭობა, შერჭობა: *~ τα καρφιά στον τοίχο* ვარჭობ ლურსმანს კედელში.

μπιζέλι το **1.** ბარდა; **2.** (τα) ბარდის ნაყოფი.

μπιζού το *ახლ.* ბიჟუტერია.

μπιμπερό το *ახლ.* საწოვარა.

μπίρα (μπύρα) η (*γεν. πληθ. არ გააჩνია*) ლუდი: *μαύρη / ξανθή ~* შავი / თეთრი ლუდი.

μπιραρία η ლუდხანა.

μπισκότο το ორცხობილა.

μπιφτέκι το ბიფშტექსი.

μπλαστρώνω (*აόρ. μπλάστρωσα, აόρ. παθ. μπλαστρώθηκα, μτχ. μπλαστρωμένος*) *μετβ.* სალბუნის დადება.

μπλε *επίθ., ახლ.* **1.** ლურჯი: *~ μάτια* ლურჯი თვალები; **2.** (το) ლურჯი

ფერი: *ανοιχτό / σκούρο* ~ ღია / მუქი ლურჯი.

μπλέκω (*აόր. έμπλεξα, აόρ. παθ. μπλέχτηκα, μτχ. μπλεγμένος*) *μετβ.* **1.** არევა, დახლართვა: ~ *τις κλωστές* ძაფებს; *გადატ.* **2.** დახლართვა, არევა, გართულება: *η κατάθεσή του έμπλεξε χειρότερα τα πράγματα* მისმა ჩვენებამ საქმე უარესად ჩახლართა; **3.** ტვინის არევა; **4.** ჩათრევა, არევა, გარევა: *τον έμπλεξαν στα ναρκωτικά* ნარკომანთა წრეში ჩაითრიეს; *αμετβ.* **1.** გახლართვა: *έμπλεξε σ'ένα καλώδιο και έπεσε κάτω* კაბელში გაიხლართა და ძირს დაეცა; **2.** არევა: *έμπλεξαν οι τηλεφωνικές γραμμές* სატელეფონო ხაზები აირია; *გადატ.* **3.** გადაყრა, ჩათრევა, პრობლემების ქონა, გაჭედვა: *κάπου θα'μπλεξε και γι'αυτό δεν ήρθε* სადმე გაჭედებოდა და ამიტომ ვერ მოვიდა; ◊ *τα* ~ სასიყვარულო კავშირის დამყარება, *εδώ τα μπλέξαμε!* აქ ჩვენი აზრები გაიყო! ~ *στα δίχτυα (κάποιου)* (ვიღაცის) ბადეში გახვევა.

μπλέξιμο το **1.** გახლართვა, გადახლართვა: *το* ~ *των κλωστών* ძაფების გადახლართვა; **2.** ჩახლართვა, გაუგებრობა; **3.** *გადატ.* კავშირი, ურთიერთობის ქონა: *το* ~ *με τους ανθρώπους της νύχτας του στοίχισε τη ζωή* შავ ხალხთან ურთიერთობა სიცოცხლის ფასად დაუჯდა; **4.** პრობლემა: *έχει* ~ *με την εφορία* ინსპექციასთან პრობლემა აქვს.

μπλοκ το *ახლ.* **1.** ბლოკნოტი; **2.** ბლოკი (სამშენებლო მასალა); **3.** *გადატ.* ბლოკი, კოალიცია, გაერთიანება: *το πρώην ανατολικό* ~ ყოფილი აღმოსავლური კოალიცია.

μπλοκάρισμα το ბლოკირება.

μπλοκάρω (*აόр. μπλοκάρισα, აόр. παθ. μπλοκαρίστηκα, μτχ. μπλοκαρισμένος*) *μετβ.* **1.** ბლოკირება, ხელის შეშლა, ჩაშლა; **2.** დაბლოკვა, გაყინვა: *η τράπεζα μπλοκάρισε τις καταθέσεις* ბანკმა ანგარიშები გაყინა; **3.** *სპორტ.* ბურთის მოგერიება.

μπλόκο το ბლოკირება, დაბლოკვა, გადაკეტვა.

μπλούζα η ბლუზა; ◊ *(άσπρη)* ~ თეთრი ხალათი (ექიმის).

μπλοφάρω (*აόр. μπλόφαρα, μπλοφάρισα*) *αμετβ., საუბრ.* ბლეფი, თაღლითობა.

μπογιά η (*გен. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** საღებავი; **2.** საღებავის ფუნჯი.

μπογιάτισμα το ღებვა.

μπογιατζής ο (*πληθ. -ήδες*) **1.** მღებავი; **2.** *დაცინ.* წარუმატებელი, უნიჭო მხატვარი; ◊ *το μυαλό σου και μια λίρα και του ~ή ο κόπανος* მისთვის ბალი ათი შაურია.

μπόγος ο **1.** შეკერა, ფუთა, გუდურა; **2.** *გადატ.* გუდურა, პატარა და მსუქანი ადამიანი.

μποϊκοτάζ το *ახლ.* ბოიკოტი, პროტესტი.

μπολ το *ახლ.* ნახევრად მრგვალი ფინჯანი, თასი.

μπολσεβίκος ο ბოლშევიკი.

μπόμπα η ბომბი.

μπομπονιέρα η ბონბონიერი.

μπόνους το *ახლ.* პრემია.

μποξ το *ახლ., სპორტ.* ბოქსი.

μποξέρ ο/το *ახლ.* ბოქსიორი.

μπόρα η (*გен. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** ხანმოკლე თავსხმა წვიმა; **2.** ქარიშხალი; **3.** *გადატ.* ქარიშხალი: *πέρασα πολλές ~ες στη ζωή μου* ცხოვრებაში ბევრი ქარიშხალი გამოვიარე; ◊ *τον πήρε κι αυτόν η ~* მოვლენების მსხვერპლი გახდა.

μπορντέλο (μπουρδέλο) το *ιδλ.* ბორდელი.

μπορώ (ε) (*აόρ. μπόρεσα*) *μετβ.* **1.** (+ *να*) შეძლება, უნარის ქონა: *πότε θα μπορούσα να σας δω;* როდის შეიძლება თქვენი ნახვა? *θα κάνω ό,τι* ~ ყველაფერს გავაკეთებ, რაც ხელმწიფება; **2.** *απρόσ.* შეიძლება, შესაძლოა: *~εί να βρέξει* შეიძლება იწვიმოს; **3.** *επίρρ.* შეიძლება, ალბათ, იქნებ.

μπότα η *Ιόνδ., ვაღატ.* ჩექმა.

μποτιλιάρω (*აόρ. μποτιλιάρισα*) *μετβ.* ბოთლში ჩამოსხმა.

μπουγάδα η (*γεν. πληθ. αρ γααβδνα*) სარეცხი.

μπουγαδιάζω (*აόρ. μπουγάδιασα*) *μετβ.* რეცხვა.

μπουγάτσα η (*γεν. πληθ. αρ γααβδνα*) ბუღაცა (ცომეულის სახეობა): *γλυκιά ~* ტკბილი ბუღაცა.

μπουζούκι το **1.** ბუზუკი; **2.** (τα) ბუზუკი (გასართობი ცენტრი): *διασκεδάσαμε στα ~α* ბუზუკში გავერთეთ; **3.** *ვაკინ.* სულელი ადამიანი: *είναι ~, δεν καταλαβαίνει* სულელი ადამიანია, არაფერი ესმის.

μπουκάλα η (*γεν. πληθ. αρ γααβδνα*) დიდი ბოთლი; ◊ *μένω ~* ხელცარიელი ვრჩები, *αφήνω (κάποιον) ~* ა) დანაპირებს არ ვუსრულებ (ვინმეს), ბ) მივატოვებ (ვინმეს).

μπουκάλι το ბოთლი.

μπουκέτο το თაიგული.

μπουκιά η ლუკმა; ◊ *δεν βάζω ~ στο στόμα μου* არაფერს არ ვჭამ, მშიერი ვარ, *παίρνω τη ~ απ'το στόμα (κάποιου)* პირიდან ლუკმას ვაცლი (ვინმეს).

μπούκλα η ხვეული თმა.

μπουκώνω (*აόρ. μπούκωσα, αόρ. παθ. μπουκώθηκα, μτχ. μπουκωμένος*) *μετβ.* **1.** ლუკმით პირის გამოვსება; **2.** *გაღატ.* მოსყიდვა; *αμετβ.* **1.** გაჭედვა: *πάτα λίγο γκάζι, γιατί έχει μπουκώσει η μηχανή* გაბს მიაწექი, რადგან ძრავა გაიჭედა; **2.** ცხვირის გაჭედვა, სურდო: *έχω μπουκώσει και δεν μπορώ να αναπνεύσω* ცხვირი გაჭედილი მაქვს და სუნთქვა აღარ შემიძლია.

μπουμπούκι το **1.** კოკორი; **2.** *დაკინ.* მამა აბრამის ბატკანი: *είναι ένα ~ αυτός!* ესეც მამა აბრამის ბატკანია! ◊ *~ μου!* ჩემო კოკორო! (მოფერებისას).

μπουμπουκιάζω (*αόρ. μπουμπούκιασα, μτχ. μπουμπουκιασμένος*) *αμετβ.* **1.** კვირტის გამოღება; **2.** *გაღატ.* სიყმაწვილეში შესვლა.

μπούνια η (*γεν. αρ γααβδνα*) ღიობი, რომლითაც გემიდან წყალი გაედინება; ◊ *ως τα ~α* უკიდურესად, უაღრესად.

μπουνιά η მუშტი: *έφαγε μια ~ στο μάτι* თვალში მუშტი მოხვდა.

μπούρδα η (*γεν. πληθ. αρ γααβδνα*) სისულელე: *μας αράδιαζε ένα σωρό ~ες* ბევრი სისულელეები გვითხრა.

μπουμπουλήθρα η (*γεν. πληθ. αρ γααβδνα*) *საუბრ.* ბუშტი.

μπουρνούζι το პირსახოცის ხალათი.

μπούσουλας ο (*γεν. πληθ. αρ γααβδνα*) **1.** კომპასი; **2.** *გაღატ.* მიმართულება; ◊ *βρίσκω ένα ~α* ორიენტაციას ვიღებ, რაღაც გზას ვსახავ, *χάνω το ~α* ორიენტაციას ვკარგავ, ვიბნევი.

μπουσουλάω (α) (*αόρ. μπουσούλησα*) *αμετβ.* ხოხვა: *το παιδί έφτασε ως εδώ μπουσουλώντας* ბავშვმა აქამდე ხოხვით მოაღწია.

μπούτι το ბარკალი, ბარძაყი: *προτιμάτε ~ ή στήθος;* ბარკალი გირჩევნიათ თუ მკერდი? ◊ *μπλέξαμε τα ~α μας* დავიბენით, თავ-ვგბა აგვებნა.

μπουφάν το *ακλ.* ქურთუკი.

μπουφές ο (*πληθ. -έδες*) 1. ბუფეტი (კარადა); 2. ბუფეტი (სასადილო); 3. საჭმლით გამასპინძლება: *στη δεξίωση θα έχει ~έ* მიღებაზე საჭმლით გაგიმასპინძლდებიან.

μπόχα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) ცუდი, მყრალი სუნი.

μπράβο *επιφών.* 1. ბრავო! ყოჩაღ! 2. (το) ქება, მილოცვა; 3. ყოჩაღ (ნიშნის მოგებისას): *~ σου, έμεινες στην ίδια τάξη!* ყოჩაღ, იმაევე კლასში დარჩი.

μπράβος ο *ხალხ.* 1. პირადი მცველი; 2. დაქირავებული პირი, რომელსაც ევალება აურზაურის, აყალმაყალის მოწყობა რომელიმე პოლიტიკური პარტიის ან გავლენიანი პირის სასარგებლოდ.

μπράτσο το 1. მკლავი; 2. (τα) ძლიერი მკლავები; 3. სავარძლის სახელური, სამკლავური; 4. *ხალხ.* ხელი, ტარი (სიმებიანი საკრავის); ◊ *κάνω ~α* კუნთებს ვიყენებ.

μπριζόλα η ბრიზოლა, დაბეგვილი ხორცი.

μπρόκολο το ბროკოლი (კომბოსტოს სახეობა).

μπρος *იხ.* **εμπρός**.

μπροστά *επίρρ.* 1. (+ *σε*) წინ (ადგილის მნიშვნელობით): *το σπίτι βρισκόταν ~ στο πάρκο* სახლი პარკის წინ მდებარეობდა; 2. წინაშე: *~ σε τόσες δυσκολίες δε λύγισε* ამდენი სირთულის წინაშე არ მოიხარა; 3. შედარებით: *~ στον αδελφό του είναι διάνοια!* მის ძმასთან შედარებით ინტელექტუალია! 4. გამო, თვის: *~ στο ατομικό όφελος θυσιάζει τα πάντα* თავისი პირადი ინტერესებისთვის ყველაფერს წირავს; 5. დაძვრა, წინ წასვლა, მოქმედებაში მოყვანა (მექანიზმზე, მანქანაზე): *παίρνω / βάζω ~* ვიძრები / მოქმედებაში მომყავს; 6. თანდასწრებით, იქ: *καπνίζεις ~ στους γονείς σου;* მშობლების თანდასწრებით ეწევი? 7. წინ (პროგრესის გამომხატველი); 8. წინ (დროის მნიშვნელობით): *η Γεωργία σε σχέση με την Ελλάδα είναι δύο ώρες ~* საქართველო საბერძნეთთან შედარებით ორი საათით წინაა; 9. წინასწარ: *δίνω τα μισά λεφτά ~* ფულის ნაწილს წინასწარ ვიხდი.

μπροστινός, -ή, -ό 1. წინა: *~ά δόντια* წინა კბილები; 2. ფასადი: 3. წინ მჯდომი.

μπρούμυτα *επίρρ.* პირქვე, პირით დაღმა.

μπρούτζινος, -η, -ο ბრინჯაოს.

μπρούτζος ο ბრინჯაო.

μπύρα *იხ.* **μπίρα**.

μυαλγία η *მედ.* მიალგია, კუნთების ტკივილი.

μυαλό το 1. ტვინი; 2. ჭკუა, გონება: *πρακτικό ~* პრაქტიკული ჭკუა; 3. აზროვნების უნარი; ◊ **πνάζω τα ~ά μου στον αέρα** თავს ვიკლავ, *μου καρφώνεται / μπαίνει στο ~ (κάτι)* გონებაში მიჯდება, *το ~ μου παίρνει στροφές* გონება სწრაფად მიმუშაებს, *έχω στο ~ μου (κάτι / να)* (რაღაც) იდეა, გეგმა მაქვს, *χάνω το ~ μου* გონებას ვკარგავ, ვგიჟდები, *πού έχεις το ~ σου;* რაზე ფიქრობ? *βγάζω απ'το ~ μου (κάτι)* (რაღაცას) თავიდან ამოვიღებ, ვივიწყებ, *παίρνουν τα ~ά μου αέρα* საკუთარ თავზე დიდი წარმოდგენა მექმნება.

μυαλωμένος, -η, -ο გონიერი, საზრიანი.

μύγα η ბუზი; ◊ *~ τσετσέ* ბუზი ცეცე, *βαράω ~ες* ბუზებს ვითვლი, ვუსაქმურობ.

μυγδαλιά η *იხ.* **αμυγδαλιά**.

μύδι το მიდია.

μυζήθρα η ცხიმმოხდილი ხაჭო.

μύηση η **1.** *რელ.* საიდუმლოს ბიარება, საიდუმლოს ბიარების რიტუალი; **2.** საიდუმლო ორგანიზაციაში გაწვევრიანება; **3.** *გადატ.* მეცნიერების ან ხელოვნების საიდუმლოს ბიარება.

μυθικός, -ή, -ό 1. მითის, მითოლოგიური, მითთან დაკავშირებული; **2.** მითიური; **3.** *გადატ.* წარმოუდგენელი, ენით აღუწერელი, ზღაპრული.

μυθιστόρημα το **(μυθιστορία** η**) 1.** *ფილოლ.* რომანი; *გადატ.* **2.** ზღაპარი, გამონაგონი; **3.** თავგადასავალი; ◊ *ფილოლ. νέο* ~ ახალი რომანი (რადიკალური ლიტერატურული მოძრაობა საფრანგეთში).

μυθιστοριογράφος ο/η რომანისტი მწერალი.

μυθολόγημα το **1.** მითი, ლეგენდა, ზღაპარი; **2.** გამონაგონი, ფანტაზიის ნაყოფი.

μυθολογία η მითოლოგია.

μυθολογώ (ε) (მხოლოდ *ενεστ.* და *παρατ.*) *αμετβ.* **1.** მითების მოყოლა; **2.** მითოლოგიის დარგში მოღვაწეობა.

μυθοπλάστης ο **1.** მითების შემქმნელი; **2.** მატყუარა, ტყუილების გუდა.

μυθοποιώ (ε) (*αόρ. μυθοποίησα, αόρ. παθ. μυθοποιήθηκα, μτχ. μυθοποιημένος*) *μετβ.* **1.** მითად ქცევა: ~ *ήρωα / ηγέτη* მითად ვაქცევ გმირს / ბელადს; **2.** გაზვიადება.

μύθος ο **1.** მითი; **2.** იგავი: *αισώπειοι ~οι* ეზოპეს იგავები; **3.** ფანტაზიის ნაყოფი; **4.** მითი, წარმოდგენა, სიუჟეტი: *ο ~ του δράματος* დრამის სიუჟეტი.

μυϊκός, -ή, -ό კუნთის, კუნთოვანი.

μυκηναϊκός, -ή, -ό მიკენური: ~ *πολιτισμός* მიკენური კულტურა.

μύκητας ο *ბოტ., მედ.* სოკო.

μυκητίαση η სოკოს დაავადება.

μυλόπετρα η წისქვილის ქვა.

μύλος ο **1.** წისქვილი; **2.** საფქვავი: *ο ~ του καφέ* ყავის საფქვავი; **3.** მჭიდე: *γέμισε τον ~ο του πιστολιού και άρχισε να πυροβολεί* პისტოლეტის მჭიდე გაავსო და სროლა დაიწყო.

μυλωνάς ο, **-ού** η (*πληθ. -άδες*) მეწისქვილე.

μύξα η **1.** *საუბრ.* ცინგლი, წვინტლი; **2.** *დაცინ.* ცინგლიანი ადამიანი.

μυοκαρδιοπάθεια η *მედ.* მიოკარდიოპათია.

μυοκαρδίτιδα η *მედ.* მიოკარდიტი.

μυοπάθεια η *მედ.* მიოპათია.

μυριάκριβος, -η, -ο 1. უძვირესი; **2.** უძვირფასესი.

μυρίζω (*αόρ. μύρισα, αόρ. παθ. μυρίστηκα, μτχ. μυρισμένος*) *μετβ.* დაყნოსვა: ~ *τα τριαντάφυλλα* ვყნოსავ ვარდებს; *αμετβ.* **1.** სუნის ქონა; **2.** უსიამოვნო სუნის ქონა, აყროლება; **3.** (+ *γεν. προσωπ. αντων.*) სუნის ცემა; **-ομαι** ეგრძნობ, წინათგრძნობა მაქვს.

μυριστικός, -ή, -ό 1. სურნელოვანი: *~ό λουλούδι* სურნელოვანი ყვავილი; **2.** (τα) სუნელები.

μυρμήγκι (μερμήγκι) το **1.** ჭიანჭველა; **2.** *გადატ.* უსუსური, უძლური არსება.

μυρμηκίαση η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* დაბუჟება.

μύρο το **1.** მური (სურნელოვანი ფისი); **2.** არომატი, კეთილსურნელება; **3.** მირონი; ◊ *εκκλ. άγιο* ~ წმინდა მირონი.

μυρσίνη η *მაღალტ.* **1.** მურტის ნაყოფი; **2.** (**Μ**) მირსინი (ქალის სახელი).

μυρτιά (μύρτος) η *ბოტ.* მურტი.

μύρτο το 1. მურტის ნაყოფი; 2. მურტის ტოტი.

μυρωδάτος, -η, -ο სურნელოვანი.

μυρωδιά (μυρουδιά) η *ხალხ.* 1. სუნი, სურნელი; 2. სურნელება, სასიამოვნო სუნი.

μύρωμα το 1. სუნამოს დასხმა; 2. *ეკლ.* მირონცხება.

μυρώνω (*აόρ. μύρωσα, αόρ. παθ. μυρώθηκα, μτχ. μυρωμένος*) *αμετβ.* 1. სუნამოს დასხმა; 2. *ეკლ.* მირონის ცხება; 3. *μτχ.* ა) სურნელოვანი: *μυρωμένα μαλλιά* სურნელოვანი თმები, ბ) *ეკლ.* მირონცხებული.

μυς ο (*γεν. μυός, πληθ. μύες, γεν. πληθ. μυών*) კუნთი.

μυστηριακός, -ή, -ό 1. მისტერიული, მღვდელთმსახურების: *~ό σύμβολο* მღვდელთმსახურების სიმბოლო; 2. *გაძაბ.* იდუმალი; ◊ *~ή θρησκεία* მისტერიული რელიგია.

μυστήριο το 1. *რელ.* მისტერია, მღვდელთმსახურება; 2. *თეოლ.* წმინდა რიტუალი: *τέλεση του ~ου* წმინდა რიტუალის შესრულება; 3. იდუმალება, გამოცანა, გაურკვეველობა, ბუნდოვანება; ◊ *το κλειδί του ~ου* გამოცანის გასაღები, *ιστορία / ταινία ~ου* მძაფრსიუჟეტიანი ფილმი, თრილერი.

μυστήριος, -α, -ο მისტერიული, უცნაური, გამოუცნობი.

μυστικισμός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. *ფილოს., რელ.* მისტიციზმი; 2. საიდუმლოს შენახვა.

μυστικιστής ο, **-τρια** η მისტიკოსი.

μυστικό το 1. საიდუმლო; 2. იდუმალება: *το ~ της ανθρώπινης ψυχής* ადამიანის სულის იდუმალება.

μυστικός, -ή, -ό 1. საიდუმლო: *~ό σχέδιο / μήνυμα* საიდუმლო გეგმა / შეტყობინება; 2. იდუმალებით მოცული; 3. მისტერიული.

μυστρί το მებათქაშის იარაღი.

μυτερός, -ή, -ό წვეტიანი, წაწვეტებული.

μύτη η 1. ცხვირი; *გაძაბ.* 2. წვერი: *η ~ του μαχαιριού* დანის წვერი; 3. შვერილი: *η ~ του δοκαριού* ძელის შვერილი; 4. *პირდ., გაძაბ.* ყნოსვა, წინათგრძნობა; ◊ *στηκώνω ~* ცხვირს ვწევ, *χώνω τη ~ μου παντού* ყველგან ცხვირს ვყოფ, *κάτω απ'τη ~ (κάποιου)* (ვინაცის) ცხვირწინ.

μυώ (ε) (*αόρ. μύησα, αόρ. παθ. μυήθηκα, μτχ. μυημένος*) *μετβ.* 1. ზიარება: *~ στον χριστιανισμό* ქრისტიანობას ვეზიარები; 2. მიღება, შეყვანა; 3. *გაძაბ.* სწავლება, ზიარება.

μύωπας ο 1. *მედ.* ახლომხედველი; 2. *გაძაბ.* ბეცი, ახლომხედველი.

μυωπία η (*πληθ. არ გააჩნια*) 1. *მედ.* მიოპია, ახლომხედველობა; 2. *გაძაბ.* სიბეცე, ახლომხედველობა.

μωαμεθανισμός ο (*πληθ. არ გააჩნια*) *რელ.* მაჰმადიანობა.

μωαμεθανός ο, **-ή** η *რელ.* მაჰმადიანი.

μωλωπίζω (*αόρ. μωλώπισα, αόρ. παθ. μωλωπίσθηκα, μτχ. μωλωπισμένος*) *μετβ.* დაშავება, დაჟეჟვა.

μωρέ (βρε) *επιφών., ხალხ.* 1. რა, შენ (მიმართვისას): *ως πότε θες να σε τρέφω, ~ τεμπέλη;* როდემდე გინდა გარჩინო, შე ბარმაცო? 2. (+ *προσωπ. αντων.*) ეი (მიმართვისას): *μωρ'εσύ, δεν ακούς που σε φωνάζω;* ეი, შენ, არ გესმის რომ გეძახი? 3. ვა, ღედა! (გაოცებისას): *~ τι μας λες;* ღედა, რას ამბობ?

μωρό το 1. ჩვილი ბავშვი; 2. *გაძაბ.* უმწიფარი, პატარა; 3. *ხალხ.* ლამაზი გოგონა; ◊ *~ μου!* ჩემო საყვარელო!

μωσαϊκό το მოზაიკა.

N

N, ν, νυ ან νι 1. ნი, ბერძნული ანბანის მეცამეტე ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) ორმოცდაათი, ორმოცდამეათე (*Ν'*), ბ) ორმოცდაათი ათასი (*,Ν*).

να I *სინდ.* 1. რომ (სურვილის ან ბრძანების გამომხატველი კავშირებითი კილოს მაწარმოებელი): *θέλω ~ φύγω* მინდა, რომ წავიდე; 2. ა) რომ, რათა (მთავარი და დაქვემდებარებული წინადადებების მაკავშირებელი): *τους βλέπαμε ~ περνούν από μπροστά μας* ვხედავდით, რომ ჩვენს წინ მიდიოდნენ, ბ) რომ (თანმიმდევრული მოქმედების გამომხატველი): *ελπίζω ~ με πάρεις τηλέφωνο* იმედი მაქვს, რომ დამირეკავ; 3. ის, რომ...: *το ~ αγνοείς την πραγματικότητα σε φέρνει σε δύσκολη θέση* ის, რომ რეალობას უარყოფ, რთულ მდგომარეობაში (სიტუაციაში) გაყენებს; 4. რომ არ... (უარყოფით ნაწილაკთან ერთად): *του είπα ~ μη φύγει* ეუთხარი, რომ არ წასულიყო; 5. დამოუკიდებელი წინადადების მაწარმოებელი, რომელიც გადმოგვცემს: ა) სურვილს, ნატერას, დალოცვას ან წყეველას (ნეტავ, დაე-ს ან ღმერთის ნაცვლად): *~ σου ζήσει το παιδί!* ღმერთმა გიცოცხლოს ბავშვი! ბ) ბრძანებას, აკრძალვას: *~ κοιτάζεις τη δουλειά σου!* შენს საქმეს მიხედე! გ) შეკითხვას, კითხვას, გაოცებას: *~ σε ρωτήσω κάτι;* შეიძლება გკითხო? დ) *ფიცს: ~ μη σώσω, αν σου λέω ψέματα!* მე მოვკედე, ტყუილს თუ გეუბნებოდე! ე) სურვილს: *~ δω τι θα κάνεις χωρίς τη βοήθειά μου* ერთი ვნახო, რას იზამ ჩემი დახმარების გარეშე, ვ) ვარაუდს ან შესაძლებლობას: *ποιος ~ το'λεγε πως θα γινόταν υπουργός!* ვინ იფიქრებდა, რომ მინისტრი გახდებოდა! ზ) პროტესტს, სასოწარკვეთას: *τόσο κοντά μου και ~ μην το δω* ასე ახლოსაა ჩემთან და (როგორ) არ ვნახო; 6. კითხვით და მიმართებით ნაცვალსახელებთან ერთად ქმნის კითხვით ფრაზას: *τι ~ έκανα;* რა უნდა მექნა? *πότε ~ έφυγε*

άραγε; ნეტავ როდის წავიდა? **7.** რათა, რომ, იმიტომ, რომ: *θα πάω ~ τον βρω* წავალ, რომ მოვძებნო; **8.** რომ, როცა (დროით დამოკიდებულ წინადადებაში): *~ 'ρθει το καλοκαίρι και βλέπουμε* ზაფხული რომ დადგება, ვნახავთ; **9.** რომც: *δεν θα πάω, ο κόσμος ~ χαλάσει* ქვეყანა რომც დაიქცეს, არ წავალ; **10.** დამოკიდებული წინადადებების მომყვანი კავშირები, რომლებიც ძირითადად წინდებულების (ნაცვლად, თითქოს, როგორც, გარეშე, სანამ, -მდე) შემდეგ იხმარება: *ξαφνικά σταμάτησε, σα ~ θυμήθηκε κάτι* უეცრად გაჩერდა, თითქოს რაღაც გაახსენდა; **11.** სხვადასხვა მნიშვნელობის ფრაზებში, რომლებიც რომელიმე კავშირს ან ნაწილაკს ასლავს თან (თუმცა, ჯერ, სანამ და ა.შ.): *χτύπησαν την πόρτα μου πριν ~ ζημερώσει* ჯერ გათენებული არ იყო, კარზე რომ დამიკაკუნეს; **13.** სიტყვებთან – მხოლოდ, ოღონდ – გამოხატავს თხოვნას, ნატვრას, სურვილს: *θα κερδίσουμε σίγουρα· μόνο ~ μη μας τύχει καμιά αναποδιά* ნამდვილად მოვიგებთ, ოღონდ რაიმე უკულმართი არ შეგვემთხვეს.

να II *მór.* **1.** აი, ნახე, შეხედე (ჩვენებისას): *~ η Λίζα!* აი, ლიზა! **2.** აიღე, მიირთვი, ისწავე (მეთავაზებისას).

νάζι *το* (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) სიკეკლუცე, კეკლუცობა; ◊ *αρχίζω και κάνω ~α* ეჭვიანობ.

ναζί ο/η *άκλ.* ნაცისტი.

ναζιάρης (*πληθ. -ηδες*), **-α, -ικο** ნაზი.

ναζισμός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) ნაციზმი.

ναζιστικός, -ή, -ό 1. ნაცისტური; **2.** *გადატ.* მოძალადის, ძალადური.

ναι *მór.* **1.** დიახ, კი, პო; **2.** დასტურის მიცემა, დათანხმება, შეთანხმება, მორიგება (არსებითის ფორმით): *είναι δύσκολο το ~* ძნელია დათანხმება.

νάιλον το *άκλ.* **1.** *ქიმ., ტექ.* ნეილონი; **2.** *επίθ.* ნეილონის.

νάνος ο **1.** *მედ.* ჯუჯა, ლილიპუტი; *გადატ.* **2.** უღირსი, უძლური, უნიათო, პიროვნება; **3.** *ბოტ.* ჯუჯა (მცენარე); **4.** ჯუჯა (მითოლოგიური პერსონაჟი).

νανουρίζω (ναναρίζω) (*აόр. νανούρισα, აόр. παθ. νανουρίστηκα, μτχ. νανουρισμένος*) *μετβ.* **1.** ძილისპირულით ბაგშვის დაძინება; **2.** *გადატ.* ძილის მოგერა, დაძინება: *μας νανούρισε το κύμα* ტალღამ ძილი მოგვგვარა.

νανούρισμα (ναναρισμα) το ძილისპირული, იავნანა.

ναός ο *Ιστορ., გადატ.* ტაძარი.

ναργιλές ο (*πληθ. -έδες*) *ხალხ.* ნარგილე.

νάρθηκας ο **1.** *მედ.* არტაშანი; **2.** *αρχιτεκτ.* პორტიკი, კარიბჭე.

νάρκη η **1.** გულის წასვლა; **2.** ღრმა ძილი, ძილქუშა; **3.** *ბიოლ.* ძილი; **4.** *გადატ.* გონებასუსტობა; **5.** *სამხ.* ნაღმი.

ναρκισσισμός ο ნარცისიზმი, თვითკმაყოფილება.

νάρκισσος ο **1.** (**Ν**) *მითოლ.* ნარცისი; **2.** *გადატ.* თავის თაეში შეყვარებული პიროვნება; **3.** *ბოტ.* ნარცისი.

ναρκοθετώ (ε) (*αόр. ναρκοθέτησα, αόр. παθ. ναρκοθετήθηκα, μτχ. ναρκοθετημένος*) *μετβ.* **1.** დანაღმვა; **2.** *გადატ.* მალულად ხელის შეშლა, ჩაშლა.

ναρκομανής, -ής, -ές (*γεν.* *-ούς, πληθ. αρσ. και θηλ.* *-είς, ουδ.* *-ή*) ნარკომანი.

ναρκομανία η ნარკომანია.

ναρκοπέδιο το *საბრ.* დანაღმული ველი.

ναρκώνω (*αόρ.* *νάρκωσα, αόρ. παθ.* *ναρκώθηκα, μτχ.* *ναρκωμένος*) *μετβ.* **1.** მოთენთვა, მოდუნება, ჩაძინება; **2.** *მედ.* ნარკოზის გაკეთება, ანესთეზია; **3.** *გადატ.* მოწამლა, გამოლენჩება.

νάρκωση η **1.** ნარკოზი; **2.** *მედ.* ანესთეზია, გაყუჩება.

ναρκωτικός, -ή, -ό 1. ნარკოტიკული; **2.** (τα) ნარკოტიკი.

νατουραλισμός ο ნატურალიზმი.

νατουραλιστής ο, **-τρια** η ნატურალისტი.

νατουραλιστικός, -ή, -ό ნატურალისტური.

νάτριο το *ქიმ.* ნატრიუმი.

ναυάγιο το **1.** *ზღვ.* გემის ჩაძირვა; *გადატ.* **2.** კატასტროფა, წარუმატებლობა, ფიასკო; **3.** *დაცინ.* ზნედაცემული ადამიანი, წყალწაღებული.

ναυαγός ο **1.** ჩაძირული, წყალწაღებული; **2.** *გადატ.* წარუმატებელი ადამიანი.

ναυαγοσώστης ο, **-τρια** η საბღვაო მაშველი, ის, ვინც ჩაძირულებს შველის.

ναυαγώ (ε) (*αόρ.* *ναυάγησα, μτχ.* *ναυαγισμένος*) *αμετβ.* **1.** ჩაძირვა; **2.** *გადატ.* ჩაშლა, დამსხვრევა, წარუმატებლობის განცდა.

ναυαρχείο το **1.** საადმირალო უწყება; **2.** საადმირალო მმართველობა.

ναύαρχος ο ადმირალი.

ναύλος ο **1.** გემის დაქირაობა, ფრახტი; **2.** (τα ~α) ტრანსპორტით გადაყვანის, გადატანის ქირა.

ναυλώνω (*αόρ.* *ναύλωσα. αόρ. παθ.* *ναυλώθηκα, μτχ.* *ναυλωμένος*) *μετβ.* გემის დაქირაება, ფრახტი.

ναύλωση η გემის დაქირაება, ფრახტი.

ναυμαχία η საბღვაო შეტაკება, ბრძოლა.

ναυπηγείο το გემთმშენებელი ქარხანა.

ναυπηγός ο გემთმშენებელი.

ναυπηγώ (ε) (*αόρ.* *ναυπήγησα, αόρ. παθ.* *ναυπηγήθηκα, μτχ.* *ναυπηγημένος*) *μετβ.* გემთმშენებლობა, გემის აშენება.

ναυσιπλοΐα η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** ნავიგაცია; **2.** ზღვაოსნობა; **3.** გემით მგზავრების გადაყვანა ან ტვირთის გადატანა.

ναύτης ο მეზღვაური.

ναυτία η **1.** ზღვის აავადმყოფობა; **2.** *გადატ.* თაებრუსხვევა, გულისრევა.

ναυτικό το (*πληθ. არ გააჩნია*) ფლოტი.

ναυτικός, -ή, -ό 1. საბღვაო, ზღვის: *~ό δίκαιο* საბღვაო სამართალი; **2.** მეზღვაურის; **3.** (τα) მეზღვაურის ფორმა; **4.** (ο/η) მეზღვაური.

ναυτιλία η **1.** ქვეყნის საეაჭრო გემების ერთობლიობა, ფლოტი; **2.** მეცნიერება გემის მართვის და ზოგადად ზღვაოსნობის შესახებ.

ναφθαλίνη η *ქიმ.* ნაფტალინი.

νεανικός, -ή, -ό ყმაწვილური, ახალგაზრდული, ცოცხალი, ენერგიული.

νεαρός, -ή/-ά, -ό 1. ახალგაზრდა: *~ό ζευγάρι* ახალგაზრდა წყვილი; **2.** (ο) ახალგაზრდა, ყმაწვილი.

νέγρος ο, **-α** η შანგი.

νεκρανάσταση η **1.** მკვდრეთით აღდგომა, მკვდრის გაცოცხლება; **2.** *გადატ.* გამოცოცხლება.

νεκρικός, -ή, -ό მიცვალებულის, სამგლოვიარო; ◊ *~ά σεντόνια* სუდარა, *~ θάλαμος* მორგი, *~ή σιγή* სამარისებური სიჩუმე.

νεκρόδειπνο το ქელეხი.

νεκροθάφτης ο *პირდ., გადატ.* მესაფლავე.

νεκροκεφαλή η თავის ქალა.

νεκρολογία η 1. საფლავთან გარდაცვლილზე წარმოთქმული სიტყვა; 2. ნეკროლოგი.

νεκρομαντεία η მიცვალებულთა სულების გამოძახებით მკითხაობა, სპირიტიზმი.

νεκρόπολη η *არქეოლ.* ნეკროპოლი, სასაფლაო.

νεκρός, -ή/-ά, ό 1. (ο) მკვდარი, მიცვალებული; 2. უფუნქციო, მწყობრიდან გამოსული; 3. პარალიზებული; 4. ძალადაკარგული, მკვდარი: *~ές γλώσσες* მკვდარი ენები; ◊ *~ή περίοδος* მკვდარი სეზონი, *~ή ζώνη* მკვდარი ზონა, *ανάσταση ~ών* მკვდრეთით აღდგომა.

νεκροταφείο το 1. სასაფლაო; 2. *გადატ.* სასაფლაო, ჩამკვდარი ადგილი, უვარგისი ნივთების საყრელი.

νεκροτομείο το 1. მორგი; 2. სამედიცინო ინსტიტუტის სასექციო (ლაბორატორია, სადაც სტუდენტები გვამის გაკვეთაში პრაქტიკას გადიან).

νεκροτομή η *მედ.* ნეკროტომია.

νεκροφιλία η *ფსიქოლ.* ნეკროფილია.

νεκροφόρα η 1. კატაფალკი; 2. *ირონ.* გრძელი შავი მანქანა.

νεκροφυλάκειο το მორგი.

νεκρώνω (*აόρ. νέκρωσα, აόρ. παθ. νεκρώθηκα, μτχ. νεκρωμένος*) *μετβ.* 1. მოკვლა; 2. გაყუჩება: *η ένεση νέκρωσε όλη την περιοχή γύρω από το χαλασμένο δόντι* ინექციამ დაბიანებული კბილის ირგვლივ მთელი არე გააყუჩა; 3. *გადატ.* მოკვლა, განადგურება; *αμετβ.* 1. მწყობრიდან გამოსვლა; 2. ჩაკვდომა, პარალიზება; 3. მკვდრის ფერის დადება, მიღება.

νέκρωση η 1. სიკვდილი, კვდომა; 2. *მედ.* ნეკროზი; 3. *გადატ.* ფუნქციონირების, მოქმედების, მუშაობის შეწყვეტა, გაჩერება, შეჩერება; ◊ *~ του εγκεφάλου* ტვინის ნეკროზი (მუშაობის შეწყვეტა).

νέκταρ το (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) ნექტარი.

νέμεση η (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) 1. (Ν) *მითოლ.* ნემესისი; 2. ღვთის სამართალი, საზღაურის მიგება.

νεογέννητος, -η, -ο (νιογέννητος) 1. ახალდაბადებული, ახალშობილი; 2. (το) ახალშობილი ბავშვი.

νεοελληνικός, -ή, -ό 1. ახალბერძნული; 2. (τα) ახალბერძნული ენა.

νεοελληνιστής ο, **-τρια** η ნეოელინისტი, ნეოგრეცისტი, ახალი ბერძნული ფილოლოგიის, ისტორიისა და კულტურის სპეციალისტი.

νεοκλασικός, -ή, -ό ნეოკლასიკური.

νεολαία η ახალგაზრდობა.

νεολαίος ο 1. ახალგაზრდა, ყმაწვილი; 2. პოლიტიკური ხელმძღვანელობის ახალგაზრდა წარმომადგენელი.

νεολιθικός, -ή, -ό ნეოლითური.

νεολογισμός ο *ენათმეც.* ნეოლოგიზმი.

νέον το *ქიმ.* ნეონი.

νεόνυμφος, -η, -ο 1. ახალდაქორწინებული, ახალშეუღლებული; 2. (οι) ახალდაქორწინებული წყვილი.

νεόπλουτος, -η, -ο ახალგამდიდრებული.

νέος, -α, -ο 1. ახალგაზრდა; 2. გამოუცდელი, მოუმზადებელი; 3. ახალი,

თანამედროვე, ახალშემოსული; **4.** (ο) ახალგაზრდა, ყმაწვილი; **5.** *სამხ.* ახალბედა; **6.** (τα) ახალი ამბები.

νεοσσός ο **1.** წიწილა; **2.** ახალშობილი ბავშვი.

νεοσύλλεκτος, -η, -ο *სამხ.* ახალწვეული.

νεοσύστατος, -η, -ο ახალშექმნილი.

νεότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** ახალგაზრდობა, სიყმაწვილე; **2.** ახალგაზრდობა, ყმაწვილები; ◊ *ξενώνας ~ς* ახალგაზრდების საერთო საცხოვრებელი.

νεράιδα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** ნერეისი; **2.** *გადატ.* მაცდური ქალი.

νεράντζι το *ბოტ.* ნარინჯი.

νεραντζιά η *ბოტ.* ნარინჯის ხე.

νερό το წყალი; ◊ *ιαματικό ~* სამკურნალო თვისებების მქონე წყალი, *μεταλλικό ~* მინერალური წყალი, *σαν δύο σταγόνες ~* წყლის წვეთებივით (ჰგვანან), *θολώνω τα ~ά* წყალს ვამღვრევ, გაურკვეველობა შემაქვს.

νερόβραστος, -η, -ο **1.** ცარიელ წყალში მოხარშული, წყალწყალა; **2.** სამარხვო; *გადატ.* **3.** უკბილო, უინტერესო, უგერგილო: *~α αστεία* უკბილო ხუმრობები.

νεροκάρδαμο το *ბოტ.* წიწმატი.

νερομπογιά η **1.** აკვარელის საღებავი; **2.** აკვარელის საღებავით შესრულებული ნახატი.

νερόμυλος ο წყლის წისქვილი.

νεροποντή η ძლიერი, თავსხმა წვიმა.

νερουλιάζω (*აόρ. νερούλιασα, μτχ. νερουλιασμένος*) *μετβ.* გაწყალება, ზედმეტი წყლის დამატება; *αμετβ.* **1.** გაწყალება, გაწყალება, წყლით გავსება, წყლის ჩადგომა; *გადატ.* **2.** მოდუნება, მოშვება, შესუსტება, დაქვეითება: *το μυαλό του νερούλιασε με τα χρόνια* დროთა განმავლობაში გონება დაუსუსტდა.

νερουλός, -ή, -ό **1.** წყალწყალა, გაწყალებული; **2.** *გადატ.* გაწყალებული, მოდუნებული.

νερόφιδο το წყლის გველი.

νερόχιονο το სველი თოვლი, თოვლჭყაპი.

νεροχύτης ο პირსაბანი, ნიჟარა.

νερώνω (*αόρ. νέρωσα, μτχ. νερωμένος*) *μετβ.* წყლის დამატება: *~ το κρασί* ღვინოს წყალს ვუმატებ; *αμετβ.* გაწყალება.

νετρόνιο το *ფიზ.* ნეიტრონი.

νεύμα το ნიშანი, ჟესტი.

νευραλγία η *მედ.* ნევრალგია.

νευραλγικός, -ή, -ό **1.** ნევრალგიური; **2.** *გადატ.* განსაკუთრებული მნიშვნელობის მქონე.

νευρασθένεια η *მედ.* ნევრასთენია.

νευρασθενικός, -ή, -ό **1.** ნევრასთენიული; **2.** (ο) ნევრასთენიით დაავადებული ადამიანი.

νευριάζω (*αόρ. νευρίασα, μτχ. νευριασμένος*) *μετβ., αμετβ.* გაბერვიულება, გაღიზიანება, გაბრაზება.

νεύριασμα το გაბერვიულება, გაღიზიანება, გაბრაზება.

νευριασμένος, -η, -ο გაბერვიულებული, გაღიზიანებული, აღელვებული.

νευρικός, -ή/-ιά, -ό **1.** *მედ.* ნერვული; **2.** ნერვიული, გაღიზიანებული.

νεύρο το *ანატ., ბიოლ.* **1.** ნერვი; *გადატ.* **2.** ძარღვი: *τα ~α των φύλλων* ფოთლების ძარღვები; **3.** ენერგია, სიცოცხლე; **4.** (τα) ნერვები; ◊ *είμαι όλο ~α / έχω τα ~α μου* ნერვებმოშლილი ვარ, *(κάτι / κάποιος) μου δίνει / χτυπάει στα ~α* ნერვებს მიშლის (რაღაც / ვიღაც), *σπάω τα ~α (κάποιου)* ნერვებს ეუშლი (ვინმეს).

νευρολόγος ο/η *მედ.* ნევროლოგი.

νευροπαθολόγος ο/η *მედ.* ნეიროპათოლოგი.

νευροχειρουργός ο/η *მედ.* ნეიროქირურგი.

νευρώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) **1.** ძარღვიანი: *~ες κρέας* ძარღვიანი ხორცი; **2.** ძლიერი, დაძაბული მძაფრსიუჟეტიანი (ნაწარმოები, ფილმი).

νεύρωση η *მედ.* ნევროზი.

νεφέλη η ღრუბელი.

νεφελώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) **1.** ღრუბლიანი, მოღრუბლული; **2.** ღრუბლისმაგვარი; **3.** *გადატ.* ცრუ, გაუგებარი.

νέφος το **1.** *მეტეორ.* ღრუბელი; **2.** გუნდი, ღრუბელი: *~ από πουλιά* ჩიტების გუნდი; **3.** *ეკოლ.* გამონაბოლქვი; **4.** *გადატ.* ცუდი ნიშანი; ◊ *ζεοπ. διάτυρο ~* ვულკანური ამონაფრქვევი, *ραδιενεργό ~* რადიოაქტიური ღრუბელი.

νεφραλγία η *მედ.* ნეფრალგია.

νεφρικός, -ή, -ό თირკმლის.

νεφρίτιδα η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* ნეფრიტი.

νεφρό το თირკმელი.

νεφρόπτωση η *მედ.* თირკმლის დაწევა.

νέφτι το (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *ქიმ.* ნავთი.

νεφώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) **1.** ღრუბლიანი; **2.** ღრუბლისმაგვარი, ღრუბლის მსგავსი.

νέφωση η **1.** ცის ღრუბლით დაფარვა, მოღრუბლვა; **2.** *მეტეორ.* ღრუბლიანობა.

νεωτερίζω (*აόρ. νεωτέρισα*) *αμετβ.* ნოვატორობა, ახალი იდეების დანერგვა, ახალი სტილის, სიახლის შემოტანა.

νεωτερισμός ο **1.** ნოვატორობა, ახალი იდეების დანერგვა, ახალი სტილის შეძენა, სიახლის შემოტანა; **2.** მოდა, მოდის სიახლეები; **3.** მოდური ტანსაცმლის (მაღაზია); **4.** *ζεοπ.* მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განახლება.

νεωτεριστής ο ნოვატორი.

νεωτεριστικός, -ή, -ό ნოვატორული, ახალი იდეების, სტილის, სიახლის მქონე, შემომტანი.

νήμα το **1.** ძაფი; **2.** *ελεήξ.* მაეთული, საღენი, გამტარი; **3.** *გადატ.* ძაფი, წყობა, ქარგა: *το ~ των σκέψεων* აზრთა წყობა; ◊ *~ τερματισμού* ფინიშის ლენტა.

νηνεμία η (*πληθ. არ გააჩნια*) უქარო ამინდი, შტილი.

νηπιαγωγείο το საბავშვო ბაღი.

νηπιαγωγός ο საბავშვო ბაღის აღმზრდელი.

νηπιακός, -ή, -ό **1.** საბავშვო, სკოლამდელი: *~ σταθμός* საბავშვო ბაღი; **2.** *გადატ.* განუვითარებელი, დაბალი (დონის).

νήπιο το **1.** ბავშვი (სკოლამდელი ასაკის); **2.** (τα) საბავშვო ბაღი.

νησί το კუნძული.

νησίδα η **1.** პატარა კუნძული; **2.** *ζεοπ.* წყალში ამოშვერილი ბორცვი; **3.** საავტომობილო გზის გამყოფი ზოლი: *υπερυψώμενη ~* ამაღლებული საავტომობილო გზის გამყოფი ზოლი.

νησιώτης, -ισσα η კუნძულის ბინადარი, მოსახლე.

νησιώτικος, -η, -ο **1.** კუნძულის, კუნძულზე არსებული; **2.** კუნძულებისგან შემდგარი; **3.** (τα) კუნძულის სიმღერები.

νήσος η *მაღალფ.* კუნძული: *Ιόνιοι ~οι* იონიის კუნძულები.

νηστεία η მარხვა.

νηστευτής ο, **-τρια** η 1. მემარხულე; 2. მარხული (ეკლესიის წმინდანთა სახელი).

νηστεύω (*აόρ. νήστευσα / νήστεψα*) *αμετβ.* 1. მარხვის შენახვა, მარხულობა; 2. ხორციელი ცდუნებისგან თავის შეკავება; 3. მცირედი საკვების მიღება.

νηστήσιμος, -η, -ο (νηστίσιμος) სამარხეო, მარხვის.

νηστικός, -ή/-ιά, -ό მშიერი.

νηφάλιος, -α, -ο 1. მშვიდი, აუღელვებელი; 2. საღი, კეთილგონიერი, სწორი.

νηφαλιότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) სიმშვიდე.

νιαουρίζω (*აόρ. νιαούρισα*) *αμετβ.* 1. კნავილი; 2. *გადატ.* კნავილი, წუწუნი.

νιαούρισμα το კნავილი.

νιάτα τα 1. ახალგაზრდობა, სიყმაწვილე: *στα ~* ახალგაზრდობაში; 2. ახალგაზრდობა, ყმაწვილები; ◊ *να χαρείς τα ~ σου* გაიხარე შენი ახალგაზრდობით, *κρίμα (σ)τα ~ (κάποιου)* ვაი, შენს ახალგაზრდობას: ა) ცუდ ახალგაზრდაზე, ბ) უდროოდ გარდაცვლილზე.

νίβω (*აόρ. ένιψα, αόρ. παθ. νίφτηκα*) *μετβ.* დაბანა (ხელ-პირის).

νίκη η გამარჯვება; ◊ *~ στα σημεία* კრიებში ქულებით მოპოვებული გამარჯვება.

νικητήριος, -α, -ο 1. გამარჯვების; 2. (τα) გამარჯვების ჰიმნი.

νικητής ο, **-τρια** η გამარჯვებული.

νικηφόρος, -α, -ο გამარჯვების მომტანი.

νικοτίνη η (*πληθ. არ γააჩნია*) ნიკოტინი.

νικώ (α) (*αόρ. νίκησα, αόρ. παθ. νικήθηκα, μτχ. νικημένος*) *μετβ.* გამარჯვება, გამარჯვების მოპოვება.

νιόπαντρος, -η, -ο 1. ახალდაქორწინებული; 2. (οι) ახალდაქორწინებული წყვილი.

νιος, -α, -ο *ხალხ. იხ.* **νέος**.

νιότη η (*πληθ. არ γააჩნია*) 1. ახალგაზრდობა, სიყმაწვილე; 2. ახალგაზრდობა, ყმაწვილობა.

νιπτήρας ο ნიჟარა, პირსაბანი; ◊ *εκκλ. Ακολουθία του Ν~ος* ფეხთბანვის ცერემონია.

νίπτω (*αόρ. ένιψα*) *βαλατ.* ჩამორეცხვა, ჩამოწმენდა; ◊ *~ τας χείρας μου* ხელებიც დამიბანია (პასუხისმგებლობას თავიდან ვიცილებ).

νιρβάνα η (*πληθ. არ γააჩნია*) 1. ნირვანა; *გადატ.* 2. აპათია; 3. უმოქმედობა, გაბრუება (ხშირად, ტოქსიკური ნივთიერებით).

νιτρογλυκερίνη η (*πληθ. არ γააჩნია*) *ქიმ.* ნიტროგლიცერინი.

νιφάδα η 1. ფიფქი; 2. *გადატ.* ფიფქისებური, ყველაფერი, რაც ფიფქს წააგავს.

νιχιλισμός ο ნიჰილიზმი.

νιχιλιστής ο, **-τρια** η ნიჰილისტი.

νιώθω (νοιώθω) (*αόρ. ένιωσα*) *μετβ.* 1. გრძნობა, შეგრძნება; 2. გრძნობა, ცოდნა, გააზრება, გაცნობიერება; 3. წინათგრძნობა; ◊ *δεν ~ πού πάνε τα τέσσερα* ა) არაფერი გამეგება, ბ) სრულიად დაბნეული ვარ.

Νοέμβριος (Νοέμβρης) ο ნოემბერი.

νοερός, -ή, -ό 1. ფიქრად გაელებული, გაფიქრებული, წარმოდგენილი; 2. წარმოდგენითი, წარმოსახვითი.

νόημα το აზრი, მნიშვნელობა; ◊ *βγάζω ~* აზრი გამომაქვს, *δεν έχει ~*

να ... აზრი არა აქვს, რომ ..., *κάνω ~* ვანიშნებ.

νοηματικός, -ή, -ό აზრობრივი.; ◊ *~ή γλώσσα* ყრუ-მუნჯთა ენა.

νοημοσύνη η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** აზროვნება; **2.** საზრიანობა, აზროვნების უნარი.

νόηση η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** აზრი, ფიქრი; **2.** გონება, ინტელექტი.

νοητός, -ή, -ό *მაღალფ.* **1.** ჩასაწვდომი, გასაგები; **2.** აზრობრივი, გონებრივი, ცნობადი.

νοθεία η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) ფალსიფიცირება, გაყალბება.

νοθευτής ο, **-τρια** η ფალსიფიკატორი, გამყალბებელი.

νοθεύω (*აόρ. νόθευσα, აόρ. παθ. νοθεύθηκα, μτχ. νοθευμένος*) ფალსიფიცირება, გაყალბება.

νόθος, -ος/α, -ο **1.** ქორწინების გარეშე დაბადებული, ნაბიჭვარი; **2.** *βοτ.* შეჯვარებული, ნაჯვარი; **3.** *გადატ.* ხელოვნური, ყალბი.

νοιάζει (*აόρ. ένοιαξε*) (*τριτοπρός*) სინანულის განცდა, დარდი, ნაღველი: *δεν με ~ καθόλου τι θα πει ο κόσμος* საერთოდ არ მადარდებს ხალხი რას იტყვის.

νοιάζομαι (*აόρ. παθ. νοιάστηκα*) *αποθ., μετβ., ხალხ.* **1.** დარდი: *μόνο τον εαυτό τους ~ονται* მხოლოდ საკუთარი თავი ადარდებთ; **2.** ზრუნვა; *αμετβ.* **1.** ედარდობ: *μη ~εσαι,* ნუ დარდობ; **2.** (+*για*) მაინტერესებს: *~εται μόνο για τα λεφτά του* მხოლოდ მისი ფული აინტერესებს.

νοικάρης ο, **-ισσα** η (*πληθ. -ήδες*) დამქირავებელი.

νοίκι το (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) ქირა: *πληρώνω το ~* ქირას ვიხდი; ◊ *μένω στο ~* ქირით ვცხოვრობ.

νοικιάζω (*აόρ. νοίκιασα, აόρ. παθ. νοικιάστηκα, μτχ. νοικιασμένος*) *μετβ.* ქირის გადახდა, დაქირავება.

νοικοκυρά η **1.** დიასახლისი; **2.** კარგი მეოჯახე ქალი.

νοικοκυρεμένος, -η, -ο მოწესრიგებული.

νοικοκυρεύω (*აόρ. νοικοκύρεψα, αόρ. παθ. νοικοκυρεύτηκα, μτχ. νοικοκυρεμένος*) *μετβ.* **1.** პატრონობა; **2.** *ირიბ., გადატ.* მოწესრიგება, დალაგება, წესრიგში მოყვანა; **-ομαι** **1.** ფულის ყაირათიანად ხარჯვა; **2.** ოჯახის შექმნა; *μτχ.* მოვლილი, მოწესრიგებული, დალაგებული.

νοικοκύρης ο **1.** მასპინძელი, სახლის პატრონი; **2.** მეოჯახე, მეურნე.

νοικοκυριό το *საუბრ.* **1.** სახლი, ოჯახი: *είδη ~ού* საოჯახო ნივთები; **2.** *გადატ.* წესრიგი, სისუფთავე.

νοικοκυρόσπιτο το **1.** მოვლილი სახლი; **2.** შეძლებული ოჯახი.

νομάδας ο **1.** მომთაბარე; **2.** (οι) ნომადები (მომთაბარე ხალხი): *πολλοί τσιγγάνοι είναι ~ες* ბევრი ბომა მომთაბარეა.

νομαδικός, -ή, -ό ნომადური, მომთაბარე.

νομάρχης ο/η გუბერნატორი, რაიონის მმართველი.

νομαρχία η **1.** რაიონული მმართველობა.

νομίζω (*აόρ. νόμισα, αόρ. παθ. νομίστηκα*) *μετβ.* **1.** ფიქრი, გონება: *~ ότι με κοροϊδεύουν* მგონია, რომ დამცინიან; **2.** დაჯერება, რწმენა: *πάντως εγώ ~ ότι δεν είναι έτσι τα πράγματα* თუმცა მე მჯერა, რომ საქმე ასე არაა; **3.** (+ *για*) მიჩნევა, ჩათვლა: *τον νόμιζα για φίλο, αλλά είχα άδικο* მეგობრად მიმაჩნდა, მაგრამ ვცდებოდი.

νομική η იურისპრუდენცია; ◊ *Ν~ή Σχολή* იურიდიული ფაკულტეტი.

νομικός ο/η სამართალმცოდნე, იურისტი.

νομικός, -ή, -ό 1. სამართლის, სამართლებრივი, იურიდიული; 2. (ο/η) სამართალმცოდნე, იურისტი; 3. (η) იურისპრუდენცია; ◊ *~ σύμβουλος* იურისკონსულტი, *~ό πρόσωπο* იურიდიული პირი, *~ό πρόσωπο δημοσίου δικαίου* სახელმწიფო სამართლის იურიდიული პირი, *~ό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου* კერძო სამართლის იურიდიული პირი.

νομιμοποίηση η დაკანონება, ლეგალიზება.

νομιμοποιώ (ε) (*αόρ. νομιμοποίησα, αόρ. παθ. νομιμοποιήθηκα, μτχ. νομιμοποιημένος*) *μετβ.* დაკანონება.

νόμιμος, -η, -ο კანონიერი; ◊ *διεθνή ~α* საერთაშორისო სამართლის ნორმები, *~η μοίρα* კუთვნილი წილი სამემკვიდრეო ქონებიდან.

νομιμότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) კანონიერება.

νόμισμα το 1. მონეტა; 2. ვალუტა; ◊ *πληρώνω (κάποιον) με το ίδιο ~* (ვინღაცას) სამაგიეროს ვუზღავ, *η άλλη όψη του ~τος* მონეტის მეორე (სხვა) მხარე.

νομισματικός, -ή, -ό 1. სავალუტო, სამონეტო, მონეტ(ებ)ის; 2. (η) ნუმიზმატოლოგია; ◊ *~ή πολιτική* სავალუტო პოლიტიკა, *~ή κρίση* სავალუტო კრიზისი, *~ή ζώνη* სავალუტო ზონა.

νομισματοκοπία η (*πληθ. არ გააჩნია*) მონეტის (მო)ჭრა, თეგვა.

νομοθεσία η 1. კანონის შედგენა, გამოცემა; 2. კანონმდებლობა.

νομοθέτημα το საკანონმდებლო აქტი, კანონი, კანონპროექტი.

νομοθέτης ο 1. კანონმდებელი; 2. კანონი; 3. საფუძვლის ჩამყრელი, დამკანონებელი, დამფუძნებელი.

νομοθέτηση η კანონის მიღება, დაკანონება.

νομοθετικός, -ή, -ό საკანონმდებლო; ◊ *~ή εξουσία* საკანონმდებლო ხელისუფლება.

νομοθετώ (ε) (*αόρ. νομοθέτησα, νομοθετήθηκα, νομοθετημένος*) *μετβ., αμετβ.* კანონმდებლობის მიღება, დაკანონება.

νόμος ο 1. კანონი, კანონმდებლობა: *υπακούω το ~ο* ვემორჩილები კანონს; 2. კანონი, წესი: *ο λόγος του είναι ~* მისი სიტყვა კანონია; 3. კანონი: *ο ~ της φυσικής* ფიზიკის; ◊ *θείος ~* საღვთო კანონი, *άγραφος ~* დაუწერელი კანონი, *ερμηνεία του ~ου* კანონის განმარტება, *εκτός ~ου* კანონის გარეშე, უკანონო, *παρά το ~ο* კანონის უგულებელყოფით, *σχέδιο ~ου* კანონპროექტი.

νομός ο ნომოსი, ოლქი, რაიონი.

νομοσχέδιο το კანონპროექტი.

νομοταγής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) 1. კანონის დამცველი, მორჩილი; 2. *უარყ. მნიშვ.* მხდალი, ლაჩარი.

νομπελίστας ο, **-τρια** η ნობელის პრემიის ლაურეატი: *η Ελλάδα έχει δύο ~ες* საბერძნეთს ორი ნობელიანტი ჰყავს.

νοννός (νουννός) ο *პირდ., გადატ.* ნათლია.

νοοτροπία η მენტალიტეტი, მსოფლმხედველობა.

νορβηγικός, -ή, -ό ნორვეგიული.

Νορβηγός ο, **-ίδα/-η** η ნორვეგიელი.

νόρμα το ნორმა (ფართო მნიშვნელობით).

νορμανδικός, -ή, -ό ნორმანდიული.

Νορμανδός ο, **-ή** η ნორმანდიელი.

νοσηλευτήριο το საავადმყოფო, სამკურნალო დაწესებულება.

νοσηλευτής ο, **-τρια** η მკურნალი.

νοσηλευτικός, -ή, -ό 1. სამკურნალო: *~ό ίδρυμα* სამკურნალო დაწესებულება; 2. (η) ა) მკურნალის სპეციალობა, ბ) (Ν) უმაღლესი სამკურნალო სკოლა.

νοσηλεύω (*აόρ. νοσήλευσα, აόρ. παθ. νοσηλεύθ(τ)ηκα, μτχ. νοσηλευμένος*) *μετβ., αμετβ.* მკურნალობა.

νοσήλια η მკურნალობის თანხა.

νόσημα το *მაღალფ., მედ.* დაავადება.

νοσηρός, -ή/ά, -ό *მაღალფ.* 1. ავადმყოფური, ავადმყოფი, არაჯანსაღი; 2. *გადატ.* არაჯანსაღი, არანორმალური.

νοσηρότητα η (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) 1. მაჯნებლობა; 2. ავადმყოფობა (დაავადება), დაავადება (ეპიდემია, ვირუსი), ავადობა.

νοσοκομειακός, -ή, -ό 1. საავადმყოფოსი; 2. (το) სასწრაფო სამედიცინო დახმარების მანქანა.

νοσοκομείο το საავადმყოფო.

νοσοκόμος ο, **-α** η სანიტარი.

νοσολογία η (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) *μεδ.* ნოზოლოგია.

νοσολόγος ο/η *μεδ.* ნოზოლოგი.

νόσος η *μαλαφ.* ავადმყოფობა, დაავადება, სენი; ◊ *ενδημική ~* ენდემური დაავადება, *ιερά ~* ეპილეფსია, *επάρατη ~* სიმსივნე (კიბო).

νοσταλγία η (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) ნოსტალგია.

νοσταλγώ (ε) (*αόρ. νοστάλγησα*) *μετβ.* ნოსტალგიის განცდა.

νοστιμάδα η (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) *λαλ.* 1. გემო; 2. *გადატ.* გემო, ეშხი.

νοστιμιά η 1. კარგი გემო; 2. *გადატ.* გემო, ეშხი, ლაზათი; 3. (οι) გემრიელი საჭმელი.

νόστιμος, -η, -ο 1. გემრიელი; *გადატ.* 2. გემრიელი, საინტერესო; 3. ეშხიანი, ლაზათიანი, სასიამოვნო.

νόστος ο (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) *მოძვ.* სამშობლოში დაბრუნება.

νότα η 1. *მუს.* ნოტა; 2. *გადატ.* ნოტა: *χαρούμενη ~* მხიარული ნოტა; 3. *იურ.* ნოტა.

νοτιά η (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) 1. სამხრეთი; 2. სამხრეთის ქარი; 3. *გადატ.* ნესტიანი და ჭვიმიანი ამინდი, სუსხი.

νοτιάς ο (*πληθ. -άδες*) 1. სამხრეთის ქარი; 2. თბილი ამინდი: *είναι ~* თბილი ამინდია; 3. სამხრეთი.

νότιος, -α, -ο 1. სამხრეთის; 2. *გეოგრ.* სამხრეთი; ◊ *Ν~ σταυρός / σταυρός του Νότου* სამხრეთის ციალი.

νότος ο (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) 1. (Ν) სამხრეთი; 2. სამხრეთი ნაწილი; 3. სამხრეთის ქვეყნები.

νουβέλα η (*γεν. πληθ. არ χρησιμοποιείται*) ნოველა.

νούμερο το 1. ნომერი: *το ~ του τηλεφώνου* ტელეფონის ნომერი; 2. ნომერი, ზომა: *τι ~ παπούτσια φοράς;* რა ნომერი ფეხსაცმელი გაცვია? 3. ნომერი, გამოსვლა: *χορευτικό ~* საცეკვაო ნომერი; 4. *დამამც.* მასხარა; ◊ *κάνω ~α* ეჭირვეულობ.

νους ο (*πληθ. νόες*) ჭკუა, გონება, აზროვნება ◊ *~ υγιής εν σώματι υγιεί* ჯანსაღ სხეულში ჯანსაღი სულია, *έχω στον νου / κατά νουν (κάτι)* გონებაში მაქვს, ეფიქრობ (რაღაცას), *βγαλ'το απ'το νου σου* დაივიწყე, *μου έρχεται στο νου (κάτι)* (რაღაც) მაგონდება, აზრად მომდის.

νούφαρο το *ბოტ.* დუმფარა.

νταής ο (*πληθ. -ήδες*) *λαλ.* 1. მამაცი, ვაჟკაცი; 2. *დაცინ.* ვითომ მამაცი, მოჩვენებითად ვაჟკაცი.

νταλίκα η სატვირთო მანქანა.

ντάμα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** დამა, ქალბატონი, თანმხლები ქალი; **2.** ქალი (ბანქოში).

νταμιτζάνα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) *ხალხ.* შემოწნული ბოცა.

νταντά η (*πληθ. -άδες*) *ხალხ.* ძიძა, გამზრდელი, გადია; ◊ ***θα σε κάνω ~*** გცემ, გაგლახავ.

νταντεύω (*αόρ. ντάντεψα, αόρ. παθ. νταντεύτηκα, μτχ. νταντευμένος*) *μετβ., საუბრ.* **1.** გაზრდა, მოვლა-პატრონობა; **2.** ბავშვივით მოვლა, გადაჭარბებული ყურადღების მიქცევა.

νταούλι το *ხალხ., მუს.* პატარა დოლი; ◊ ***γίνομαι ~*** ვიბერები, ვსქელდები.

νταραβέρι το *ხალხ.* **1.** სავაჭრო ურთიერთობა, ტვირთბრუნვა; **2.** ურთიერთობა (მოგადად); **3.** *გადატ.* ჩხუბი.

νταρντάνα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) მაღალი, ლამაზი, სავსე ქალი.

ντεκολτέ *επίθ., άκλ., საუბრ.* **1.** დეკოლტირებული; **2.** (το) დეკოლტე.

ντεπόζιτο το ბაკი, კანისტრა.

ντέρμπι το *άκλ., სპორტ.* დერბი.

ντέρτι το *ხალხ.* დარდი.

ντέφι το *მუს.* დაირა.

ντίβα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** დივა, ცნობილი ხელოვანი ქალი; **2.** ლამაზი, შთამბეჭდავი ქალი, ლამაზმანი.

ντιβάνι το *ხალხ.* დივანი.

ντιλεταντισμός ο (*πληθ. αρ გააჩნია*) დილეტანტიზმი.

ντοβλέτι το *ხალხ* სახელმწიფო, მმართველობა.

ντοκιμαντέρ το *άκλ.* დოკუმენტური ფილმი.

ντοκουμέντο το დოკუმენტი.

ντολμάς ο (*πληθ. -άδες*) *საუბრ.* ტოლმა.

ντομάτα η პომიდორი; ◊ ***παίρνω με τις ~ες*** *(κάποιον)* (ვინმეს) პომიდორს ვესერი, ვარცხვენ.

ντοματοπελτές (ντοματοπολτός, τοματοπολτός) ο (*πληθ. -έδες*) ტომატი.

ντοματοσαλάτα η პომიდვრის სალათა.

ντόμπρος, -α, -ο კეთილი, კეთილშობილი, პირდაპირი.

ντόπιος, -α, -ο **1.** ადგილობრივი (მოსახლე), აბორიგენი; **2.** ადგილობრივი წარმოების.

ντουβάρι το *ხალხ.* **1.** კედელი; **2.** *გადატ.* სულელი, გაუგებარი.

ντουέτο το *άκλ.* დუეტი.

ντουλάπα η კარადა.

ντουμπλάρω (*αόρ. ντουμπλάρισα, αόρ. παθ. ντουμπλαρίστηκα, μτχ. ντουμπλαρισμένος*) *μετβ.* **1.** სარჩულის დადება; **2.** ა) დუბლირება, ბ) გახმოვანება, ხმის დადება.

ντουνιάς ο (*πληθ. αρ გააჩნია*) *ხალხ.* დუნია, ქვეყანა.

ντους το *άκλ.* **1.** შხაპი: *κάνω ~* შხაპს ვიღებ; **2.** საშხაპე, აბაზანა.

ντρέπομαι (*αόρ. ντράπηκα*) *μετβ., αμετβ., αποθ.* შერცხვენა, დარცხვენა, სირცხვილის განცდა; ◊ ***δεν ~εσαι να ...*** არ გრცხვენია რომ..., ***σα δεν ~εσαι!*** როგორ არ გრცხვენია!

ντροπή η *მაღალფ.* სირცხვილი; ◊ ***~ σας!*** სირცხვილი თქვენ! ***~!*** სირცხვილი! ***~ς πράγματα!*** სამარცხვინო საქციელი!

ντροπιάζω (*αόρ. ντρόπιασα, αόρ. παθ. ντροπιάστηκα, μτχ. ντροπιασμένος*) *μετβ.* შერცხვენა; **-ομαι** შერცხვენა, თავის მოჭრა.

ντρόπιασμα το შერცხვენა, დარცხვენა.

ντύμα το 1. ტანსაცმელი, სამოსი; 2. წიგნის ყდა, გარეკანი.

ντύνω (*აόρ. έντυσα, αόρ. παθ. ντύθηκα, μτχ. ντυμένος*) *μετβ.* 1. ჩაცმა, შემოსვა, ჩაცმა-დახურვა; 2. შემოსვა, შალითის გადაკერა: *έντυσε την πολυθρόνα με βελούδο* სავარძელს ხავერდი გადააკრა, *έντυσε τους στίχους με μουσική* სიტყვები მუსიკით შემოსა; **-ομαι** 1. ჩაცმა, ტანსაცმელში გამოწყობა; 2. ტანსაცმლის შეძენა; 3. საკარნავალოდ ჩაცმა; ◊ *~ομαι στην τρίχα / στην πένα / στο κοντίνι* პეწიანად ვიცვამ, *~ομαι γαμπρός / νύφη* ვქორწინდები.

νύκτα η *იხ.* **νύχτα**.

νυκτόβιος, -α, -ο ღამის, ღამით მცხოვრები.

νύμφη η 1. პატარძალი; 2. *βοτ.* მაგლი; 3. (Ν) οι *μύθολ.* ნიმფები.

νυμφομανής η (*γεν. -ούς, πληθ. -είς*) *მედ.* ნიმფომანი.

νυμφομανία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* ნიმფომანია.

νύστα η თვლემა, რული, ძილი, ძილის მორევა.

νυστάζω (*αόρ. νύσταξα, μτχ. νυσταγμένος*) *μετβ., αμετβ.* თვლემა, რული, ძილი, დაძინება, ძილის მორევა.

νυστέρι το *მედ.* ლანცეტი.

νύφη η 1. პატარძალი; 2. საცოლე; 3. ა) საპატარძლო, ბ) გასათხოვარი ქალი; 4. რძალი.

νυφικός, -ή, -ό 1. საპატარძლო; 2. (το) საპატარძლო კაბა; 3. მექორწინეთა.

νυφίτσα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) *βοτ.* დედოფალა, თრიათინა.

νύχι 1. ფრჩხილი; 2. კლანჭი, ბრჭყალი.

νυχιά η 1. ნაკაწრი (ფრჩხილით); 2. მცირედი რაოდენობა, ერთი სათითე, ერთი ციდა.

νύχτα (νύκτα) η 1. ღამე; 2. *επίρρ.* ა) ბინდბუნდი, ბ) ღამით, ღამის განმავლობაში; ◊ ***η μέρα με τη ~*** დღე და ღამესავით განსხვავდებიან, ***κάνω τη ~ μέρα*** ღამე დღედ მაქცს ქცეული, ***άγια ~*** ქრისტეშობის ღამე.

νυχτερίδα η ღამურა.

νυχτερινός, -ή, -ό *მაღალფ.* ღამის.

νυχτιάτικα *επίρρ.* ღამით.

νυχτικό το ღამის პერანგი.

νυχτοήμερος, -η, -ο საღღეღამისო.

νυχτολούλουδο το *ბოტ.* ფარვანა.

νυχτοφύλακας ο 1. ღამის დარაჯი; 2. *სამხ.* ღამის სანიტარი.

νυχτώνω (*αόρ. νύχτωσα, αόρ. παθ. νυχτώθηκα, μτχ. νυχτωμένος*) *αμετβ.* დაღამება, ღამის შემოსვრება; **-ομαι** შემოღამება; ◊ ***βαθιά / μακριά νυχτωμένος*** ღრმად შემცდარი.

νωθρότητα η ინერტულობა, სიზარმაცე, მოღუნებულობა.

νωπογραφία η ფრესკა.

νωπός, -ή, -ό 1. ახალი, ქორფა: *~ό κρέας* ახალი ხორცი; 2. ცინცხალი: *~ές ειδήσεις* ცინცხალი ამბები; 3. ნედლი, სველი: *το ~ό χώμα* ნედლი მიწა.

νωρίς *επίρρ.* ადრე; ◊ ***από νωρίς*** ადრევე, ადრიდანვე.

νώτα τα 1. ზურგი; 2. *სამხ.* ზურგი.

νωχέλεια η (*πληθ. არ გააჩნια*) *მაღალფ.* ინდიფერენტულობა, მოღუნებულობა.

νωχελικός, -ή, -ό მოღუნებული, შენელებული.

Ξ

Ξ, ξ, ξι 1. ქსი, ბერძნული ანბანის მეთოთხმეტე ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) სამოცი, მესამოცე (Ξ΄), ბ) სამოცი ათასი (ͻΞ).

ξαγναντεύω (*აόρ. ξαγνάντεψα*) *μετβ.* მორიდან ან ამაღლებული ადგილიდან ცქერა, მზერა.

ξαγρύπνημα (ξαγρύπνισμα) το ფხიზლობა, ღამის თევა.

ξαγρύπνια η უძილობა.

ξάγρυπνος, -η, -ο ფხიზელი, გამოუძინებელი.

ξαγρυπνώ (α) (*აόρ. ξαγρύπνησα, μτχ. ξαγρυπνημένος/-ισμένος*) *αμετβ.* ფხიზლობა, ღამის თევა.

ξάδελφος (ξάδερφος) ο, **-η (ξαδέρφη)** η ბიძაშვილი, მამიდაშვილი, დეიდაშვილი.

ξακουσμένος, -η, -ο (ξακουστός) ცნობილი, გამოჩენილი, სახელგანთქმული.

ξαλάφρωμα το **(ξελάφρωμα** το, **ξαλάφρωση** η) 1. შემსუბუქება, გაადვილება; 2. სიმსუბუქის შეგრძნება (წონაში დაკლებისას); 3. მოშვება (გულზე), დამშვიდება; 4. ფიზიოლოგიური მოთხოვნილებების დაკმაყოფილება, დაცლა.

ξαλαφρώνω (ξελαφρώνω) (*აόρ. ξαλάφρωσα, აόρ. παθ. ξαλαφρώθηκα, μτχ. ξαλαφρωμένος*) *μετβ.* შემსუბუქება, გაადვილება; *αμετβ.* 1. სიმსუბუქის შეგრძნება (წონაში დაკლებისას); 2. მოშვება (გულზე), დამშვიდება, შვების მიცემა, ტკივილის გაყუჩება; 3. ფიზიოლოგიური მოთხოვნილებების დაკმაყოფილება.

ξαμολώ (α) (*აόρ. ξαμόλησα, აόρ. παθ. ξαμολήθηκα, μτχ. ξαμολημένος*) *μετβ., ხალხ.* 1. მისევა, დასევა; 2. სასწრაფოდ გაგზავნა (საქმეზე); **-ιέμαι** გაშურება, გაქანება, გაქცევა.

ξανά *επίρρ.* ხელახლა, კელავ, ისევ, კიდევ.

ξαναγεννιέμαι (*აόρ. ξαναγεννήθηκα, μτχ. ξαναγεννημένος*) *αμετβ.* 1. სიცოცხლის დაბრუნება, გამოცოცხლება; 2. *გადატ.* განახლება, ძალების აღდგენა, გამოცოცხლება.

ξαναγίνομαι (*აόρ. ξανάγινα / ξαναγίνηκα / ξαναγένηκα*) *αμετβ., απόθ.*

1. გამეორება (რაიმე მოვლენის); 2. კვლავ გახდომა; 3. აღდგენა, განახლება.

ξαναλέ(γ)ω (*აόρ. ξανάπα / ξαναείπα*) *μετβ.* ერთი და იგივეს გამეორება; ◊ *τα ~με* ა) ამაზე კიდევ ვილაპარაკებთ, ბ) მომავალ შესვედრამდე.

ξαναμμένος, -η, -ο 1. აწითლებული, აჭარხლებული, ალმურმოდებული; 2. აპილპილებული, გაცხარებული.

ξανασαίνω (*აόρ. ξανάσανα*) *αμετβ.* შესვენება, სულის მოთქმა, დასვენება.

ξανασμίζιμο το 1. კვლავ შეყრა, შეხვედრა; 2. შერიგება (მეგობრების, გაყრილი ცოლ-ქმრის).

ξανθαίνω (ξανθίζω) (*აόρ. ξάνθυνα*) *μετβ., αμετβ.* 1. გაღიავება (თმის); 2. ღია ფერის მიღება, გაღიავება.

ξανθομάλλης (*πληθ. -ηδες*), **-α, -ικο (ξανθόμαλλος)** ქერა, ქერათმიანი.

ξανθός, -η/ιά, -ο 1. ქერა, ჩალისფერი; 2. მოყვითალო, ოქროსფერი (საგნებზე); 3. (ο/η) ქერა, ქერათმიანი; 4. (το) ოქროს ფერი; ◊ *~ό γένος* ქერა ერი (რუსი).

ξανθωπός, -ή, -ό ქერა, მოოქროსფრო, მოყვითალო.

ξανοίγω (*აόρ. ξάνοιξα, აόρ. παθ. ξανοίχτηκα, μτχ. ξανοιγμένος*) *μετβ.* 1. ფართოდ გაღება, გახსნა, გამოღება; 2. გახსნა, გაზაება; *αμετβ.* განათება, მოწმენდა (ცის), ამინდის გამოსვლა; **-ομαι** 1. გახსნა, გულის გადაშლა; 2. *გადატ.* თავის მოქაჩლება, თავის გამოდება, რეალური შესაძლებლობების შეუფერებლად მოქცევა; 3. შუაგულ ზღვაში გასვლა.

ξάπλα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. წოლა; 2. უსაქმოდ ჯდომა, არაფრის კეთება; 3. *επίρρ.* წოლით მდგომარეობაში, წამოწოლილი.

ξάπλωμα το (**ξαπλωσιά** η) 1. დაწოლა, ჩაწოლა, დაწვენა, ჩაწვენა, გაშხლართვა, გაჭიმვა, წამოგორება, გაგორება; 2. (+ *με*) დაწოლა (სექსუალური კავშირის დამყარება); 3. გავრცელება, მოდება (ინფორმაციის, ავადმყოფობის).

ξαπλώνω (*აόρ. ξάπλωσα, აόρ. παθ. ξαπλώθηκα, μτχ. ξαπλωμένος*) *αμετβ.* 1. დაწოლა, წამოწოლა, გაშხლართვა, გაჭიმვა; 2. (+ *με*) დაწოლა (სექსუალური კავშირის დამყარება); *μετβ.* დაწვენა, ჩაწვენა, გაშხლართვა, გართხმა, გაგორება; **-ομαι** 1. გავრცელება, მოდება (ინფორმაციის, ავადმყოფობის); 2. დაწოლა, გაშხლართვა.

ξαπλώστρα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) შეზლონგი.

ξαπλωτός, -ή, -ό წამოწოლილი, წამოგორებული, წამოკოტრიალებული, მწოლიარე.

ξαποστέλνω (*აόρ. ξαπόστειλα, μτχ. ξαποσταλμένος*) *μετβ.* 1. შორს გაგზავნა, წარგზავნა; 2. *უარყ. მნიშვ* გაგდება, თავიდან მოცილება.

ξασπρίζω (*აόρ. ξάσπρισα, μτχ. ξασπρισμένος*) *μετβ.* გათეთრება, გამოთეთრება.

ξάστερα *επίρρ.* გულახდილად, გულწრფელად.

ξαστεριά η 1. უღრუბლო, ვარსკვლავებიანი ცა; 2. მთვარიანი ღამე.

ξάστερος, -η, -ο 1. ვარსკვლავიანი, ვარსკვლავებით მოჭედილი (ცა), 2. სუფთა, კამკამა, გამჭვირვალე; 3. *გადატ.* წრფელი, გულწრფელი, გულახდილი.

ξαφνιάζω (*აόρ. ξάφνιασα, აόρ. παθ. ξαφνιάστηκα, μτχ. ξαφνιασμένος*) *μετβ.* გაოცება, გაკვირვება, შეშინება, შეცბუნება.

ξάφνιασμα (ξάφνισμα) το გაოცება, გაკვირვება, განცვიფრება, გაშტერება, შეშინება, შეცბუნება.

ξαφνικός, -ή, -ό 1. უეცარი, მოულოდნელი, ანაზდეული. 2. (το) მოულოდნელი, ხშირად — არასასიამოვნო შემთხვევა.

ξαφνικά (ξάφνου) *επίρρ.* უეცრად, მოულოდნელად, ანაზდად, ანაზდეულად, უცებ, უცბად.

ξαφρίζω (*αόρ. ξάφρισα, μτχ. ξαφρισμένος*) *μετβ.* 1. ქაფის მოხდა, მოქაფვა; 2. *ხალხ.* აწაპვნა, მოპარვა.

ξέβαμμα το 1. გახუნება, გამოხუნება; 2. გაუფერულება; 3. საღებავის გადაცლა (ლითონზე).

ξεβάφω (*αόρ. ξέβαψα, αόρ. παθ. ξεβάφτηκα, μτχ. ξεβαμμένος*) *αμετβ., μετβ.* გახუნება, გამოხუნება, გაუფერულება, საღებავის გადაცლა (ლითონზე).

ξεβγάζω (*αόρ. ξέβγαλα, μτχ. ξεβγαλμένος*) *μετβ.* 1. გაელება, ამოელება (სარეცხის); 2. *გადატ.* გარყვნა, გახრწნა, გზიდან აცდენა; 3. გაცილება, მიცილება, გაყოლა; *μτχ.* გარყვნილი.

ξέβγαλμα το 1. გაელება, ამოელება; 2. *გადატ.* გარყვნა, გახრწნა, გზიდან აცდენა; 3. გაცილება, მიცილება, გაყოლა.

ξεβιδώνω (*αόρ. ξεβίδωσα, αόρ. παθ. ξεβιδώθηκα, μτχ. ξεβιδωμένος*) *μετβ.* 1. ამოხრახნა, მოხსნა, მოშვება, ამოძრობა, გამოძრობა, მოძრობა, მოხსნა; 2. *გადატ.*

ξεβρακώνω (*αόρ. ξεβράκωσα, αόρ. παθ. ξεβρακώθηκα, μτχ. ξεβρακωμένος*) *μετβ.* 1. ტრუსების, საცელის გახდა; 2. *გადატ.* მხილება, გამომჟღავნება, გამოაშკარავება.

ξεβράκωτος, -η, -ο 1. საცელების გარეშე; *გადატ.* 2. გაღლეტილი, ხელმოკლე, უმწითეო.

ξεβρομίζω (*αόρ. ξεβρόμισα*) *μετβ., αμετβ.* 1. გასუფთავება, ჭუჭყის მოცილება, გაწმენდა; 2. *გადატ.* რეაბილიტაცია, რეპუტაციის აღდგენა.

ξεγέλασμα το მოტყუება, შეცდენა, თვალის ახვევა, გაცურება.

ξεγελώ (α) (*αόρ. ξεγέλασα, αόρ. παθ. ξεγελάστηκα, μτχ. ξεγελασμένος*) *μετβ.* მოტყუება, შეცდენა, თვალის ახვევა, გაცურება; ◊ *~ την πείνα μου* შიმშილს ვიკლავ, *δεν με ~άς!* მე ვერ გამაცურებ!

ξεγεννώ (α) (*αόρ. ξεγέννησα*) *μετβ., αμετβ.* მშობიარობა.

ξεγλιστρώ (α) (*αόρ. ξεγλίστρησα*) *αμετβ.* დასხლტომა, დაძერომა, თავის დაღწევა, თაეის დაძვრენა; ◊ *~ σαν χέλι* თევზივით ესხლტები, მოუხელთებელი ვარ.

ξεγράφω (*αόρ. ξέγραψα, μτχ. ξεγραμμένος*) *μετβ., λογ., გადატ.* 1. ამოშლა, წაშლა, ხაზის გადასმა, დავიწყება; 2. ფეხებზე დაკიდება; 3. მომაკვდავად მიჩნევა, ხელის ჩაქნევა; ◊ *ο,τι γράφει δεν ~ει* მოსახდენი მოხდება, რაც გიწერია, ვერ აცდები.

ξεγυμνώνω (*αόρ. ξεγύμνωσα, αόρ. παθ. ξεγυμνώθηκα, μτχ. ξεγυμνωμένος*) *μετβ.* 1. გახდა, გაშიშვლება, გატიტვლება; *გადატ.* 2. გაქურდვა, გაძარცვა; 3. მხილება, გამომჟღავნება, გამოაშკარავება.

ξεδιαλέγω (*αόρ. ξεδιάλεξα, μτχ. ξεδιαλεγμένος*) *μετβ.* ამორჩევა, შერჩევა.

ξεδιάντροπα *επίρρ.* უსირცხვილოდ, უნამუსოდ.

ξεδιάντροπος, -η, -ο უსირცხვილო, ნამუსგარეცხილი.

ξεδιπλώνω (*αόρ. ξεδίπλωσα, αόρ. παθ. ξεδιπλώθηκα, μτχ. ξεδιπλωμένος*) *μετβ.* 1. გაშლა, გადაშლა, გაღახსნა; 2.

ჩვენება, გამოამკარავება, გამომ-ელავნება.

ξδιψώ (α) (*აόρ. ξεδίψασα, μτχ. ξεδιψασμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** წყურ-ვილის მოკვლა; **2.** *გადატ.* დაკმაყ-ოფილება.

ξεδοντιάρης, -α, -ικο უკბილო.

ξεζαλίζω (*აόρ. ξεζάλισα, აόρ. παθ. ξεζαλίστηκα, μτχ. ξεζαλισμένος*) *μετβ.* გამოფხიზლება, გონებაზე, გრძნ-ობაზე მოყვანა (ვინმესი); **-ομαι** თავბრუსხვევის შეგრძნებისაგან განთავისუფლება, გამოფხიზლება.

ξεθάβω (*აόρ. ξέθαψα, აόρ. παθ. ξεθάφτηκα, μτχ. ξεθαμμένος*) *μετβ.* **1.** ამოთხრა, გამოთხრა; **2.** *გადატ.* გამოძებნა, გამოჩხრეკა, გამო-ქექვა.

ξεθαρρεύω (*აόρ. ξεθάρρεψα, აόρ. παθ. ξεθαρρεύτηκα, μτχ. ξεθαρρεμένος*) *αμετβ.* **1.** ხასიათის გამტკიცება, გათამამება; **2.** გათავხედება, გაკადნიერება.

ξεθεμελιώνω (*აόρ. ξεθεμελίωσα, აόρ. παθ. ξεθεμελιώθηκα, μτχ. ξεθεμελιω-μένος*) *μετβ., λιτρ., გადატ.* დან-გრევა, მიწასთან გასწორება.

ξεθεώνω (*აόρ. ξεθέωσα, აόρ. παθ. ξεθεώθηκα, μτχ. ξεθεωμένος*) *μετβ.* ღონის მიხდა, ჯან-ღონის გა-მოლევა, მისავათება, დაძაბუნება, სიქის გაცლა, ქანცის გაწყვეტა.

ξεθολώνω (*აόρ. ξεθόλωσα, აόρ. παθ. ξεθολώθηκα, μτχ. ξεθολωμένος*) *μετβ.* გაწმენდა, გასუფთავება, გაკრი-ალება; *αμετβ.* **1.** დაწდომა, დალე-ქვა, დაწმენდა, გაკამკამება: *ξεθό-λωσε το κρασί* ღვინო დაილექა; **2.** თავბრუსხვევის შეგრძნებისაგან განთავისუფლება, გამოფხიზლება.

ξεθυμαίνω (*აόρ. ξεθύμανα, μτχ. ξεθυμασμένος*) *αμετβ.* **1.** აორთქლება, აქროლება, ამოქრობა; **2.** გემოს, სუნის დაკარგვა, გამოცლა; **3.** მიწყნარება, დაცხრომა, დასუსტე-ბა, მინელება, მიყუჩება; **4.** ჯაერის ყრა (ვინმეზე).

ξεθυμώνω (*აόρ. ξεθύμωσα, μτχ. ξεθυμωμένος*) *αμετβ.* დამშვიდება, დაამება, დაწყნარება, დაყუჩება, ბრაზის გაელა.

ξεθωριάζω (*აόρ. ξεθώριασα, აόρ. παθ. ξεθωριάστηκα, μτχ. ξεθωρια-σμένος*) *μετβ., αμετβ.* გაუფერულება, გახუნება:

ξεθώριασμα το გაუფერულება, გახუნება.

ξεκαθαρίζω (*აόρ. ξεκαθάρισα, აόρ. παθ. ξεκαθαρίστηκα, μτχ. ξεκαθαρι-σμένος*) *αμετβ.* გაწმენდა, მოწმენდა; *μετβ.* **1.** გადარჩევა, მოწესრიგება; **2.** *გადატ.* გამორკვევა, ნათელის მოფენა, გამოაშკარავება; ◊ *~ (κάτι) στο νου μου* სწორად ვიგებ, – *λογαριασμούς* ურთიერთობას ვაგ-ვარებ.

ξεκάθαρος, -η, -ο 1. სუფთა, კრი-ალა, გაკრიალებული, გამჭვირ-ვალე; **2.** ნათელი, ცხადი, აშკარა, გარკვეული, მკაფიო, არაორაზრო-ვანი; **ξεκάθαρα** *επίρρ.* ნათლად, ცხადად, აშკარად; ◊ *είναι ~ο* ნათე-ლია, ცხადია, აშკარაა.

ξεκάνω (*აόρ. ξέκανα / -μα, μτχ. ξεκα-μωμένος*) *μετβ.* **1.** მოკვლა, გასაღება, მოშორება; **2.** *გადატ.* ქანცის გაძ-რობა, გასავათება, დაღლა; **3.** ყვე-ლაფრის გაყიდვა.

ξεκαρδίζομαι (*აόρ. ξεκαρδίστηκα, μτχ. ξεκαρδισμένος*) *αμετβ., αποθ.* გუ-ლიანად სიცილი, სიცილისაგან ჩაბ-ერება: *~ στα γέλια* სიცილისაგან ვბერდები.

ξεκαρδιστικός, -ή, -ό ძალიან სა-საცილო, ჩასაბერებელი, ძლიერი სიცილის მომგვრელი.

ξεκαρφώνω (*აόρ. ξεκάρφωσα, აόρ. παθ. ξεκαρφώθηκα, μτχ. ξεκαρφω-*

μένος) *μετβ.* ლურსმნის ამოძრობა, გამოძრობა.

ξεκάρφωτος, -η, -ο 1. მოხსნილი, მოშვებული, მოძრობილი; **2.** *გადატ.* აბნეული, უთავბოლი, უაზრო, არეულ-დარეული, აბდაუბდა, შეუსაბამო.

ξεκίνημα το გამგზავრება, წასვლა, გზას დადგომა, დაწყება.

ξεκινώ (α) (*აόρ. ξεκίνησα*) *αμετβ., μετβ.* გამგზავრება, წასვლა, გამოსვლა, გზას გადგომა, დაძერა.

ξεκλειδώνω (*აόρ. ξεκλείδωσα, აόρ. παθ. ξεκλειδώθηκα, μτχ. ξεκλειδωμένος*) *μετβ.* გასაღებით გაღება, გახსნა.

ξεκλείδωτος, -η, -ο ღია, გაღებული, გახსნილი.

ξεκληρίζω (*აόρ. ξεκλήρισα, აόρ. παθ. ξεκληρίστηκα, μτχ. ξεκληρισμένος*) *μετβ.* მთელი ოჯახის, გვარის, მოდგმის განადგურება, მუსრის გავლება, გაქლეტა, მოსპობა, ამოწყვეტა, გაწყვეტა, გაჩანაგება.

ξεκόβω (*აόρ. ξέκοψα, აόρ. παθ. ξεκόπηκα, μτχ. ξεκομμένος*) *μετβ., αμετβ.* მოწყვეტა, ჩამოშორება, დაშორება, ჩამოშორება, გადაჩვევა, აცდენა, ჩამორჩენა; ◊ *το ξέκοψα* მოკლედ მოვუჭერი, მკვახედ ვუპასუხე.

ξεκόλλημα το **1.** დაწებებულის, მიკრულის აძრობა, აგლეჯა, მოგლეჯა, ახლეჩა, აძრობა, მოძრობა; **2.** *გადატ.* მოწყვეტა, მოშორება, ჩამოშორება; **3.** *ირონ.* გაცლა, მოშორება.

ξεκολλώ (α) (*აόρ. ξεκόλλησα, აόρ. παθ. ξεκολλήθηκα, μτχ. ξεκολλημένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** დაწებებულის, მიკრულის აძრობა, აგლეჯა, მოგლეჯა, ახლეჩა, აძრობა, მოძრობა; **2.** *გადატ.* მოცილება, მოწყვეტა, მოშორება, ჩამოშორება; **3.** *ირონ.* გაცლა, მოშორება; ◊ *ταρζ. ξεκόλλα!* შემეშვი, თაეი დამანებე!

ξεκουμπώνω (*აόρ. ξεκούμπωσα, აόρ. παθ. ξεκουμπώθηκα, μτχ. ξεκουμπωμένος*) *μετβ.* ღილის გახსნა, შეხსნა.

ξεκουράζω (*აόρ. ξεκούρασα, αόρ. παθ. ξεκουράστηκα, μτχ. ξεκουρασμένος*) *μετβ.* დასვენება, მოსვენება.

ξεκούραση η (*πληθ. არ გააჩნია*) დასვენება, მოსვენება.

ξεκουρδίζω (ξεκουρντίζω) (*აόρ. ξεκούρδισα, αόρ. παθ. ξεκουρδίστηκα, μτχ. ξεκουρδισμένος*) *μετβ.* **1.** დაშლა, მოშლა; **2.** ზამბარის მოშლა (მექანიზმში); **-ομαι 1.** დაუქოქავად დარჩენა; **2.** ცეკვა-თამაშით დაღლა.

ξεκουφαίνω (*αόρ. ξεκούφανα, αόρ. παθ. ξεκουφάθηκα*) *μετβ.* გაყრუება, დაყრუება, ყურების გამოჭედვა, ყურთასმენის წაღება.

ξεκρέμαστος, -η, -ο 1. საკიდიდან ჩამოხსნილი; **2.** აბნეული, უთავბოლო, უაზრო, არეულ-დარეული; **3.** *გადატ.* ფინანსური მხარდაჭერის გარეშე დარჩენილი.

ξεκρεμώ (α) (*αόρ. ξεκρέμασα, αόρ. παθ. ξεκρεμάστηκα, μτχ. ξεκρεμασμένος*) *μετβ.* ჩამოხსნა (საკიდიდან).

ξελασπώνω (*αόρ. ξελάσπωσα*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ჭუჭყისგან, ტალახისგან გაწმენდა; **2.** *გადატ.* გამოუვალი მდგომარეობიდან დახსნა, ხელის გამართვა, ფინანსური პრობლემის დაძლევა.

ξελογιάζω (*αόρ. ξελόγιασα, αόρ. παθ. ξελογιάστηκα, μτχ. ξελογιασμένος*) *μετβ.* **1.** გაგიჟება, ჭკუიდან გადაყვანა; **2.** ცდუნება, შეცდენა.

ξελόγιασμα το **1.** გაგიჟება, ჭკუიდან გადაყვანა; **2.** ცდუნება, შეცდენა.

ξελογιαστής ο, **-τρα** η მაცდუნებელი, შემცდენი, მაცდური.

ξεμαθαίνω (*აór. ξέμαθα*) *μετβ.* 1. დავიწყება; 2. გადაჩვევა, ჩვევის მოშლა, თავის დანებება.

ξεμαλλιάζω (*აór. ξεμάλλιασα, აór. παθ. ξεμαλλιάστηκα, μτχ. ξεμαλλιασμένος*) *μετβ.* 1. თმის დაწიწკნა, დაგლეჯა; 2. თმის აჩეჩვა.

ξεματιάζω (*აór. ξεμάτιασα, აór. παθ. ξεματιάστηκα, μτχ. ξεματιασμένος*) *μετβ.* 1. შელოცვა, ავი თვალისაგან განთავისუფლება; 2. გამომარცვლა, დამარცვლა.

ξεμεθώ (α) (*აór. ξέμέθυσα, μτχ. ξεμεθυσμένος*) *μετβ., αμετβ.* გამოფხიზლება (სიმთვრალისგან).

ξεμένω (*აór. ξέμεινα*) *αμετβ.* მარტოდ დარჩენა, რაღაცის გარეშე დარჩენა.

ξεμουδιάζω (*აór. ξεμούδιασα*) *αμετβ.* დაბუჟებისაგან განთავისუფლება.

ξεμπαρκάρω (*აór. ξεμπάρκαρα / άρισα*) *μετβ.* გადასმა, გადმოსმა, გადაყვანა, გადმოტვირთვა, გადასხმა, გადმოსხმა (გემიდან).

ξεμπέρδεμα το 1. გახსნა, გამოხსნა, დაშლა (აწეწილის, აბურდულის, დახვეულის); *გადატ.* 2. გამორკვევა, გამოამკარავება, მოგვარება, მოწესრიგება (საქმის); 3. თავის დაღწევა, თავიდან მოცილება.

ξεμπερδεύω (*აór. ξεμπέρδεψα, აór. παθ. ξεμπερδεύτηκα, μτχ. ξεμπερδεμένος*) *μετβ.* 1. გახსნა, გამოხსნა, დაშლა (აწეწილის, აბურდულის, დახვეულის); *გადატ.* 2. გამორკვევა, გახსნა, გამოამკარავება, მოგვარება, მოწესრიგება; *αμετβ., გადატ.* თავის დაღწევა, თავიდან მოცილება.

ξεμπλέκω (*აór. ξέμπλεξα, აór. παθ. ξεμπλέχτηκα, μτχ. ξεμπλεγμένος*) *μετβ.* 1. გაშლა, გახსნა, გამოხსნა; 2. *გადატ.* მოგვარება, მოწესრიგება.

ξεμυαλίζω (*აór. ξεμυάλισα, აór. παθ. ξεμυαλίστηκα, μτχ. ξεμυαλισμένος*) *μετβ.* თავბრუს დახვევა, ტვინის არევა, შეცდენა, ცდუნება, თავგზის აბნევა; **-ομαι** ჭკუიდან გადასვლა, თავის დაკარგვა.

ξεμυαλισμένος, -η, -ο უგუნური, გამოტვინებული.

ξεμυαλιστής ο, -ίστρα η მაცდუნებელი, შემცდენი, მაცდური.

ξένα τα (ξένη η) *ხალხ.* უცხოეთი, უცხო ქვეყანა, საზღვარგარეთი.

ξενάγηση η გიდობა, მეგზურობა.

ξεναγός ο/η მეგზური, გიდი, ექსკურსიამძღოლი.

ξεναγώ (ε) (*აór. ξενάγησα, აór. παθ. ξεναγήθηκα*) *μετβ.* მეგზურობის გაწევა, გიდობა.

ξενέρωτος, -η, -ο 1. გამოფხიზლებული (სიმთვრალისგან); 2. გბაასბნეული; 3. *გადატ., ეარგ.* აბეზარი, მოსაბეზრებელი ადამიანი.

ξενηλασία η ქვეყნიდან უცხოელების გაძევება; ◊ *γλωσσική ~* ენიდან უცხოური წარმომობის სიტყვების ამოღება, ენიდან ბარბარიზმების განდევნა.

ξενίζω (*აór. ξένισα, აór. παθ. ξενίστηκα, μτχ. ξενισμένος*) *μετβ., αμετβ.* გაოცება, გაკვირვება: *με ξένισε η συμπεριφορά του* მისმა საქციელმა გამაოცა.

ξενιτειά (ξενιτιά) η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. უცხო მხარე, უცხოეთი: *ζει στην ~* უცხოეთში ცხოვრობს; 2. უცხოობაში, ემიგრაციაში ყოფნა.

ξενιτεμένος, -η, -ο უცხოობაში, უცხოეთში მყოფი, ემიგრირებული.

ξενιτεμός ο უცხოეთში გადასახლება, ემიგრაცია.

ξενιτεύομαι (*აór. ξενιτεύτηκα, μτχ. ξενιτεμένος*) *αμετβ., αποθ.* უცხოეთში გადასახლება, ემიგრაცია.

ξενογλωσσία η (*πληθ. არ გააჩნია*) უცხო ენაზე ლაპარაკი.

ξενόγλωσσος, -η, -ο სხვა, უცხო ენაზე მოლაპარაკე, უცხოენოვანი.

ξενοδουλεύω (*აόρ. ξενοδούλεψα*) *αμετβ., ხალხ.* სხვასთან, სხვისთვის მუშაობა, სხვის კარზე მოსამსახურედ ყოფნა.

ξενοδοχείο το *პირდ., გადატ.* სასტუმრო.

ξενοδόχος ο/η სასტუმროს, ოტელის მფლობელი.

ξένοιαστος, -η, -ο (ξέγνοιαστος) *საუბრ.* უღარდელი: *τα ~α παιδικά χρόνια* ბავშვობის უღარდელი წლები.

ξενοίκιασμα το ნაქირავები ბინის დაცლა, ჩაბარება.

ξενοικιάζω (*აόρ. ξενοίκιασα, აόρ. παθ. ξενοικιάστηκα, μτχ. ξενοικιασμένος*) *μετβ.* **1.** ნაქირავები ბინის დაცლა, ჩაბარება; **2.** გაქირავებული ბინის უკან დაბრუნება.

ξένος, -η, -ο 1. სხვისი; **2.** უცხო, უცხოური; **3.** (ο/η) უცხო, უცნობი, გარეშე პირი: *αισθανόμουν ~ σ'εκείνο το περιβάλλον* იმ გარემოში თავს უცხოდ ვგრძნობდი; **4.** (ο/η) უცხოელი; **5.** (ο/η) სტუმარი.

ξενότροπος, -η, -ο 1. უცხო, უცხოური: *~ στυλ ζωής* ცხოვრების უცხოური სტილი; **2.** *გადატ.* უცნაური, უჩვეულო.

ξενόφερτος, -η, -ο უცხოური წარმოშობის, უცხო ქვეყნიდან შემოსული.

ξενοφοβία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ქსენოფობია.

ξενόφωνος, -η, -ο უცხო ენაზე მოლაპარაკე, უცხოენოვანი.

ξεντύνω (*აόρ. ξέντυσα, აόρ. παθ. ξεντύθηκα, μτχ. ξεντυμένος*) *μετβ.* ტანზე გახდა.

ξενύχτης ο (*πληθ. -ηδες*), **-ισσα** η **1.** უძინარი, გამოუძინებელი; **2.** მეღამური, ღამის მგეხელი, ღამის მთეველი.

ξενύχτι το უძილო ღამე, ღამის თევა, უძილობა.

ξενυχτώ (α) (ξενυχτίζω) (*აόρ. ξενύχτησα, μτχ. ξενυχτισμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** უძილობა, ღამის თევა, ფხიზლობა; **2.** ღამის თევა, დილამდე გართობა; **3.** მიცვალებულისათვის ღამის თევა.

ξενώνας ο საერთო საცხოვრებელი; ◊ *~ νεότητας* იაფიანი სასტუმრო ახალგაზრდებისათვის.

ξεπαγιάζω (*აόρ. ξεπάγιασα, μτχ. ξεπαγιασμένος*) *μετβ., αμετβ.* გაყინვა, გათოშვა.

ξεπαγώνω (*აόρ. ξεπάγωσα, μτχ. ξεπαγωμένος*) *μετβ., αμετβ.* გადნობა, გალღობა, მოლბობა.

ξεπατώνω (*აόρ. ξεπάτωσα, აόρ. παθ. ξεπατώθηκα, μτχ. ξεπατωμένος*) *μετβ., ხალხ.* **1.** ძირის გაძრობა, გამოგდება, გატეხა, იატაკის აყრა; **2.** *გადატ.* გადაღლა, ქანცის გაძრობა.

ξεπεζεύω (*აόρ. ξεπέζεψα, μτχ. ξεπεζεμένος*) *αμετβ., ხალხ.* ჩამოქვეითება, ცხენიდან ჩამოსვლა.

ξεπέρασμα το **1.** გასწრება, უკან მოტოვება, ჩამოტოვება, ჯობნა, დაძლევა, გადალახვა; **2.** გადაჭარბება, გადაცდენა.

ξεπερασμένος, -η, -ο ხმარებიდან გადასული, დრომოჭმული, გარდასული, მოძველებული.

ξεπερνώ (α) (*აόρ. ξεπέρασα, აόρ. παθ. ξεπεράστηκα, μτχ. ξεπερασμένος*) *μετβ.* გასწრება, უკან მოტოვება, ჩამოტოვება, გადაჭარბება, გადაცდენა, ჯობნა, დაძლევა, გადალახვა; **-ιέμαι** მოძველება, ხმარებიდან გასვლა.

ξεπεσμένος, -η, -ο 1. დაცემული, დაკნინებული, დაქვეითებული; 2. მორალურად, ზნეობრივად დაცემული.

ξεπεσμός ο 1. დაცემა, დაკნინება, დაქვეითება; 2. მორალური, ზნეობრივი დაცემა, დეგრადაცია.

ξεπέφτω (*აόρ. ξέπεσα*) *αμετβ.* 1. დაცემა, დაკნინება, დაქვეითება; 2. მორალური, ზნეობრივი დაცემა; 3. გაკოტრება, გაღატაკება.

ξέπλεκος, -η, -ο (ξέπλεχτος) გამლილი, დამლილი, დაცარული (დაწნულის დამლა, დაგრეხილის დაცარება).

ξεπλένω (ξεπλύνω) (*αόρ. ξέπλυνα, αόρ. παθ. ξεπλύθηκα, μτχ. ξεπλυμένος*) *μετβ.* 1. გამორეცხვა, ჩარეცხვა, ამორეცხვა; 2. *გადატ., უარყ. მნიშვ.* გათეთრება (ფულის); **-ομαι** 1. *გადატ.* გადახდა, ზღვევა (რაიმესთვის); 2. გადავლება (წყლის).

ξεπληρώνω (*αόρ. ξεπλήρωσα, αόρ. παθ. ξεπληρώθηκα, μτχ. ξεπληρωμένος*) *μετβ., Ιντρ., გადატ.* ანგარიშის გასწორება, გადახდა, გასტუმრება.

ξέπλυμα το 1. გამორეცხვა, ჩარეცხვა, ამორეცხვა, ჩამობანა, გაელება; *გადატ.* 2. *უარყ. მნიშვ.* გათეთრება (ფულის); 3. წყალწყალა, უგემური საჭმელი ან სასმელი.

ξεπλυμένος, -η, -ο 1. გავლებული; 2. *გადატ.* გახუნებული, გამოხუნებული.

ξεπορτίζω (*αόρ. ξεπόρτισα*) *αμετβ., ხალხ.* სახლიდან წასვლა, გასვლა, გაპარვა.

ξεπούλημα το 1. მთლიანად გაყიდვა, დაყიდვა, მიყიდ-მოყიდვა; 2. *გადატ.* ღალატი, გაყიდვა.

ξεπουλώ (α) (*αόρ. ξεπούλησα, αόρ. παθ. ξεπουλήθηκα, μτχ. ξεπουλημένος*) *μετβ., ხალხ.* 1. მთლიანად გაყიდვა, დაყიდვა, მიყიდ-მოყიდვა; 2. *გადატ.* ღალატი, გაყიდვა; *αμετβ.* 1. ყველაფრის გაყიდვა, დაყიდვა; 2. საქონლის ხელმისაწვდომ ფასებში გაყიდვა.

ξεπουπουλιάζω (*αόρ. ξεπουπούλιασα, αόρ. παθ. ξεπουπουλιάστηκα, μτχ. ξεπουπουλιασμένος*) *μετβ., ხალხ.* 1. გაპუტვა, ბრდღვნა; 2. *გადატ.* გაღლეტა, გაწეწვა.

ξεπροβάλλω (*αόρ. ξεπρόβαλα*) *αμετβ.* გამოჩენა, თავის გამოყოფა.

ξεπροβοδίζω (ξεπροβοδώ) (*αόρ. ξεπροβόδισα*) *μετβ., ხალხ.* გაცილება, მიცილება.

ξέρα η 1. ხრიოკი, მოშიშვლებული ადგილი; 2. გვალვა; 3. ბრაგა, რიფი.

ξεραίνω (*αόρ. ξέρανα, αόρ. παθ. ξεράθηκα, μτχ. ξεραμμένος*) *μετβ.* 1. გახმობა, გაშრობა, გამოშრობა; 2. *გადატ.* თკენა; **-ομαι** 1. გაშრობა, დაშრობა; 2. ღრმად ჩაძინება; 3. *გადატ.* გაოცებისგან, გაკვირვებისგან გაშტერება, პირის დაღება; ◊ *~ομαι στα γέλια* სიცილით ვკვდები.

ξέρασμα το 1. *ხალხ.* პირღებინება, პირსაქმება, რწყევა; 2. გულის ამრევი, საბიზღარი ადამიანი.

ξερίζωμα το 1. ძირფესვიანად მოთხრა, მოგლეჯა; *გადატ.* 2. ამოძრობა, ამოგლეჯა, აღმოფხვრა; 3. მშობლიური მიწა-წყლიდან განდევნა, გაყრა.

ξεριζωμός ο მშობლიური მიწა-წყლიდან განდევნა, გაყრა.

ξεριζώνω (*αόρ. ξερίζωσα, αόρ. παθ. ξεριζώθηκα, μτχ. ξεριζωμένος*) *μετβ.* 1. ძირფესვიანად მოთხრა, მოგლეჯა; *გადატ.* 2. ამოძრობა, დაძრობა, აღმოფხვრა; 3. მშობლიური მიწა-წყლიდან განდევნა, გაყრა.

ξερόβηχας ο (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) მშრალი ხველება, ჩახველება.

ξεροβήχω (*აόր. ξερόβηξα*) *αμετβ.* მშრალი ხველება, ჩახველება.

ξεροκέφαλος, -η, -ο ჯიუტი, ხისთავიანი.

ξερόκλαδο το ხმელი ტოტი.

ξερός, -ή, -ό (ξηρός) 1. მშრალი, გამშრალი, დამშრალი; 2. ხმელი, გამხმარი, ხმელ-ხმელი; 3. გამიშელებული, მოშიშველებული, ცარიელი, ხრიოკი; 4. ა) ცარიელი; ბ) მკეთრი: *~ ήχος* მკვეთრი ხმა, გ) ცივი, გულცივი, უცხვირპირო, მკახე: *~ή άρνηση* ცივი უარი, დ) მონოტონური, მოსაწყენი; 5. *გადატ.* უგრძნობი, გრძნობადაკარგული; **ξερά** *επίρρ.* მშრალად, ცივად, გულცივად, უცხვირპიროდ; ◊ *~ βήχας* მშრალი ხველება, *μένω ~* ვშიმდები, *~ό κεφάλι* უტვინო, ხისთავიანი.

ξερότοπος ο *ხალხ.* ხრიოკი ადგილი.

ξερόφυλλο το *ხალხ.* ხმელი ფოთოლი.

ξέρω (ξεύρω) (*აόր. ήξερα*) *μετβ.* 1. ცოდნა; 2. ცნობა, ცოდნა (ვინმესი, რაიმესი); ◊ *ένας Θεός ~ει* ღმერთმა იცის, *ποιος ~ει;* ვინ იცის?

ξεσελώνω (*აόր. ξεσέλωσα, აόր. παθ. ξεσελώθηκα, μτχ. ξεσελωμένος*) *μετβ.* უნაგირის მოხდა, კეხის მოხდა.

ξεσηκωμός ο *გადატ.* აჯანყება.

ξεσηκώνω (*აόր. ξεσήκωσα, აόр. παθ. ξεσηκώθηκα, μτχ. ξεσηκωμένος*) *μετβ.* 1. წამოყრა, შეყრა; 2. აჯანყება, წინააღმდეგ გამოსვლა; 3. (+ *να*) წაქეზება, შეგულიანება, ბიძგება; 4. გამოწვევა, შედეგის გამოღება; 5. *გადატ.* ფეხზე დაყენება; ◊ *~ τα μυαλά (κάποιου)* ტვინის არევა, თაეგზის აბნევა.

ξεσκαλίζω (*აόр. ξεσκάλισα, აόр. παθ. ξεσκαλίστηκα, μτχ. ξεσκαλισμένος*) *μετβ.* 1. შემომარგელა, ამოთხრა, გამოთხრა; 2. *პირდ., გადატ.* ჩხრეკა, ჩიჩქნა, ქექვა, გამოქექვა, გამოჩხრეკა.

ξεσκάω (α) (ξεσκάζω) (*აόр. ξέσκασα*) *αμετβ., ხალხ.* გულის გადაყოლება.

ξεσκεπάζω (*აόр. ξεσκέπασα, აόр. παθ. ξεσκεπάστηκα, μτχ. ξεσκεπασμένος*) *μετβ.* 1. გადახდა: *ξεσκέπασε λίγο την κατσαρόλα* ქვაბს თავსახური ცოტათი გადახადე; 2. *გადატ.* გამოაშკარავება, ნათელის მოფენა.

ξεσκέπασμα το 1. გადახდა: *~ της κατσαρόλας* ქვაბზე თავსახურის გადახდა; 2. *გადატ.* გამოაშკარავება, ნათელის მოფენა.

ξέσκεπος, -η, -ο *ხალხ.* დაუფარავი, საფარის გარეშე, უთავსახურო, გადაუხურავი, დაუხურავი, თავგადახდილი.

ξεσκίζω (ξεσχίζω) (*აόр. ξέσκισα, აόр. παθ. ξεσκίστηκα, μτχ. ξεσκισμένος*) *μετβ., ხალხ.* 1. გახევა, დახევა; 2. დაგლეჯა, გაგლეჯა; 3. დაკაწერა, მოხოკვა; *გადატ.* 4. გაპობა, დასერვა; 5. მეტოქის სამარცხვინო დამარცხება, განადგურება; 6. გაუპატიურება; **-ομαι** გადაღლა, დაქანცვა: *~ στο διάβασμα / στο χορό / στο ποτό* დაეიქანცე კითხვით / მოეკედი ცეკვით / სმით.

ξεσκισμένος, -η, -ο *ხალხ.* 1. გახეული, დახეული, დაგლეჯილი; 2. *კიც.* დიდი სექსუალური გამოცდილების მქონე ადამიანი.

ξεσκλαβώνω (*აόр. ξεσκλάβωσα, აόр. παθ. ξεσκλαβώθηκα, μτχ. ξεσκλαβωμένος*) *μετβ., ხალხ., პირდ., გადატ.* განთავისუფლება, თავის დახსნა, მონობიდან გამოხსნა.

ξεσκονίζω (*აόр. ξεσκόνισα, აόр. παθ. ξεσκονίστηκα, μτχ. ξεσκονισμένος*) *μετβ.* 1. მტვრის გადაწმენდა; *გადატ.* 2. დეტალური გამოკვლევა, გახსენება, მეხსიერებაში აღდგენა.

ξεσκόνισμα το **1.** მტერის გადაწმენდა; *გადატ.* **2.** დეტალური გამოკვლევა, ჩაღრმავება, გახსენება, მეხსიერებაში აღდგენა.

ξεσκουριάζω (*აόρ. ξεσκούριασα, აόρ. παθ. ξεσκουριάστηκα, μτχ. ξεσκουριασμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ჟანგისგან გაწმენდა, ჟანგის მოცილება; **2.** *გადატ.* გამოცოცხლება.

ξεσπιτώνω (*აόρ. ξεσπίτωσα, აόρ. παθ. ξεσπιτώθηκα, μτχ. ξεσπιτωμένος*) *ხალხ., μετβ.* გასახლება, სახლიდან გაგდება; *αμετβ.* სახლის, კერიის მიტოვება, უსახლკაროდ დარჩენა.

ξεσπώ (α) (ξεσπάζω) (*აόρ. ξέσπασα*) *αμετβ., პირდ., გადატ.* **1.** უცბად დაწყება, ატეხვა: *όλοι ξέσπασαν σε γέλια* ყველამ სიცილი ატეხა; **2.** (+ *σε*) ჯავრის ყრა, ბრაზის გადმონთხევა.

ξεστομίζω (*აόρ. ξεστόμισα, აόρ. παθ. ξεστομίστηκα, μτχ. ξεστομισμένος*) *μετβ., ხალხ.* პირიდან ამოშვება, თქმა, წამოროშვა, წამოყრანტალება.

ξεστραβώνω (*აόρ. ξεστράβωσα, აόρ. παθ. ξεστραβώθηκα, μτχ. ξεστραβωμένος*) *μετβ., ხალხ.* **1.** მხედველობის აღდგენა, გასწორება; *გადატ.* **2.** განათლების მიღება, სწავლა, თვალის ახელა.

ξεστράτισμα το *პირდ., გადატ.* გზიდან გადახვევა, სწორი გზიდან აცდენა.

ξεστρώνω (*აόρ. ξέστρωσα, აόρ. παθ. ξεστρώθηκα, μτχ. ξεστρωμένος*) *μετβ.* გადასაფარებლის აღება, სუფრის, მაგიდის ალაგება.

ξεσυνήθισμα το გადაჩვევა.

ξεσφίγγω (*აόρ. ξέσφιξα, აόρ. παθ. ξεσφίχθηκα, μτχ. ξεσφιγμένος*) *μετβ.* მოშვება, მოღუნება.

ξετινάζω (*აόρ. ξετίναξα, აόρ. παθ. ξετινάχτηκα, μτχ. ξετιναγμένος*) *μετβ., ხალხ.* **1.** გაფერთხვა, დაფერთხვა; *გადატ.* **2.** ფინანსურად განადგურება, გაღლეტა, გაფუქნა (ვინმესი); **3.** საწინააღმდეგოს მტკიცება; **4.** გასავათება, ქანცის გაწყვეტა, სიქის გაძრობა.

ξετρελαίνω (*აόρ. ξετρέλανα, აόρ. παθ. ξετρελάθηκα, μτχ. ξετρελαμένος*) *μετβ.* **1.** *გადატ.* აღფრთოვანება; **2.** სიგიჟემდე შეყვარება, გადარევა, გაგიჟება (ვინმეზე, რაიმეზე).

ξετρυπώνω (*აόρ. ξετρύπωσα, აόρ. παθ. ξετρυπώθηκα, μτχ. ξετρυπωμένος*) *μετβ.* **1.** ორმოდან, ხვრელიდან, სოროდან გამოყვანა; **2.** *გადატ.* გამოძებნა, პოვნა; **3.** დარღვევა (ქსოვილზე); *αμετβ.* **1.** სოროდან გამოსვლა; **2.** *გადატ.* უცბად გამოჩენა.

ξετσιπωσιά η (ξετσίπωμα το) (*γεν. πλήθ. არ გააჩნია*) *ხალხ.* ურცხვობა, უტიფრობა.

ξετσίπωτος, -η, -ο (ξετσιπωμένος) *ხალხ.* ურცხვი, უტიფარი, თავხედი.

ξετύλιγμα το 1. გაშლა, გადაშლა, დაცარვა; **2.** გახსნა; *გადატ.* **3.** ამბის დატრიალება; **4.** განვითარება.

ξετυλίγω (*აόρ. ξετύλιξα, აόρ. παθ. ξετυλίχτηκα, μτχ. ξετυλιγμένος*) *μετβ.* **1.** გაშლა, გადაშლა, დაცარვა; **2.** გახსნა; **-ομαι 1.** გადაშლა; **2.** *გადატ.* ამბის დატრიალება, განვითარება.

ξευτίλα (ξεφτίλα) η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** სირცხვილი, თავის მოჭრა; **2.** *კოცხ.* სამარცხვინო, თავის მომჭრელი, უღირსი.

ξευτίλας (ξεφτίλας) ο (*γεν. πληθ. არ გააჩνια*) *კოცხ.* არარაობა, სამარცხვინო, თავის მომჭრელი ადამიანი.

ξευτιλίζω (ξεφτιλίζω) (*αόρ. ξευτίλισα, αόρ. παθ. ξευτιλίστηκα, μτχ. ξευτιλισμένος*) *μετβ.* **1.** *ხალხ.* შერცხვენა, თავის მოჭრა; **2.** დამცირება.

ξευτίλισμα (ξεφτύλισμα) το **1.** *ხალხ.* შერცხვენა, თავის მოჭრა; **2.** დამცირება.

ξεφάντωμα το ქეიფი, სმა, ღრეობა.

ξεφαντώνω (*აόρ. ξεφάντωσα*) *αμετβ., ხალხ.* ქეიფი, სმა, ღრეობა.

ξεφαντωτής ο მოქეიფე.

ξεφεύγω (*აόρ. ξέφυγα*) *αμετβ.* **1.** თავის დაღწევა, დაძრომა, დასხლტომა; **2.** გზიდან აცდენა, გადახვევა; **3.** გამოპარვა, გაპარვა (მეცდომის); **4.** *გადატ.* რთული სიტუაციიდან თავის დაძვრენა; ◊ ***μου ~ει*** ხელიდან ეუშვებ, გამომეპარება.

ξεφλουδίζω (*აόρ. ξεφλούδισα, აόρ. παθ. ξεφλουδίστηκα, μτχ. ξεφλουδισμένος*) *μετβ., ხალხ.* გაფცქნა, გათლა; *αμετβ.* **1.** გატყავება, კანის აძრობა; **2.** აფურცქნა, აძრობა.

ξεφλούδισμα το **1.** გაფცქნა, ჩენჩოს, კილის აძრობა, გათლა: ~ *του φρούτου* ხილის გათლა; **2.** გატყავება, კანის აძრობა, აქერცელა; **3.** აფურცქნა, აძრობა.

ξεφόρτωμα το გადმოტვირთვა, ჩამოტვირთვა, ტვირთის ჩამორთმევა, ტვირთის ჩამოხსნა.

ξεφορτώνω (*აόρ. ξεφόρτωσα, აόρ. παθ. ξεφορτώθηκα, μτχ. ξεφορτωμένος*) *μετβ.* გადმოტვირთვა, ჩამოტვირთვა; **-ομαι** **1.** თავის დახსნა, თავის დაღწევა, განთავისუფლება; **2.** *გადატ.* თავიდან მოცილება, მოშორება.

ξεφουσκώνω (*აόρ. ξεφούσκωσα, აόρ. παθ. ξεφουσκώθηκα, μτχ. ξεφουσκωμένος*) *μετβ.* ჰაერის გამოშვება, დაჩუტვა; *αμετβ.* **1.** ჰაერის გამოშვება, დაჩუტვა, დაფუშვა, დაშვება; *გადატ.* **2.** დაცხრომა, სულის მოთქმა, ჩაცხრომა, დაცხრომა, დასუსტება, შესუსტება.

ξεφυλλίζω (*აόρ. ξεφύλλισα, აόρ. παθ. ξεφυλλίστηκα, μτχ. ξεφυλλισμένος*) *μετβ.* გადაფურცელა, გადაშლა.

ξεφύτρωμα το **1.** ამოსვლა, აღმოცენება, ამოზრდა, გაღივება; **2.** *გადატ.* უეცრად გამოჩენა.

ξεφωνητό το ყვირილი, კივილი.

ξεφωνίζω (*აόρ. ξεφώνισα, μτχ. ξεφωνισμένος*) *αμετβ.* ყვირილი, შეყვირება, ღრიალი, კივილი; *μετβ. გადატ.* სტვენით მეხვედრა, გასტუმრება.

ξέφωτο το ველობი, ველი.

ξέφωτος, -η, -ο გაკამკამებული, გასხივოსნებული, ნათელი.

ξεχασιάρης (*πληθ. -ηδες*), **-α, -ικο** გულმავიწყი.

ξεχέζω (*აόρ. ξέχεσα, აόρ. παθ. ξεχέστηκα, μτχ. ξεχεσμένος*) *μετβ.* ლანძღვა, თათხვა, მიწასთან გასწორება.

ξεχειλίζω (ξεχειλώ) (*აόρ. ξεχείλισα, μτχ. ξεχειλισμένος*) *αμετβ.* **1.** გადმოღვრა, გადმოდენა, ამონთხევა, ამოსხმა, აესება, გაესება; **2.** კალაპოტიდან გადმოსვლა; ◊ ***ξεχείλισε το ποτήρι*** ყელამდე ვარ, ამომასხა.

ξεχειλώνω (*აόρ. ξεχείλωσα, აόρ. παθ. ξεχειλώθηκα, ξεχειλωμένος*) *μετβ., αμετβ., საუბრ.* ფორმის დაკარგვა, მოწელვა, გაწელვა.

ξεχειμωνιάζω (*აόρ. ξεχειμώνιασα, აόρ. παθ. ξεχειμωνιάστηκα*) *αμετβ.* გამოზამთრება.

ξεχνώ (α) (*აόρ. ξέχασα, აόρ. παθ. ξεχάστηκα, μτχ. ξεχασμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** დავიწყება, გულს გადაყარდნა, მეხსიერებიდან ამოშლა; **2.** დატოვება, დარჩენა, დავიწყება (რაიმესი საქმე); **-ιέμαι** ფიქრებში წასვლა, თავდავიწყებას მიცემა; *μτχ.* დავიწყებული; ◊ ***περασμένα ξεχασμένα*** რაც იყო იყო, წარსული უნდა დავივიწყოთ.

ξεχρεώνω (*აόρ. ξεχρέωσα, აόρ. παθ. ξεχρεώθηκα, μτχ. ξεχρεωμένος*) *μετβ.,*

Λόγ., *μτφ.* ξαλίς μαδιάζω, ξαλιδιάζω μαδιάζω.

ξεχωρίζω (*αόρ.* *ξεχώρισα*, *αόρ.* *παθ.* *ξεχωρίστηκα*, *μτχ.* *ξεχωρισμένος*) *μετβ.*, *αμετβ.* **1.** χωρίζω, διαχωρίζω, ξεκαθαρίζω, διακρίνω, διαλέγω, ξεχωρίζω (*σπόρους*); **2.** ξεχωρίζω, διακρίνω, διαφέρω, διαλέγω, ξεχωρίζω (*από τους άλλους*).

ξεχωριστός, -ή, -ό **1.** ξεχωριστός, διαφορετικός, ιδιαίτερος, ιδιόρρυθμος, ιδιόμορφος, ιδιάζων, ιδιάζουσα, ιδιάζον, ιδιαίτερος, ξεχωριστός, ξεχωρισμένος, διακεκριμένος, διαφορετικός, διαφόρου είδους, διαφόρου τύπου, διαφόρου χαρακτήρα, διαφόρου φύσεως, διαφόρου ποιότητας, διαφόρου μορφής, διαφόρου σχήματος, διαφόρου μεγέθους, διαφόρου χρώματος, διαφόρου γεύσης, διαφόρου οσμής, διαφόρου υφής, διαφόρου ηχητικότητας, διαφόρου ταχύτητας, διαφόρου ρυθμού, διαφόρου τρόπου, διαφόρου μεθόδου, διαφόρου διαδικασίας, διαφόρου τεχνικής, διαφόρου στυλ, διαφόρου ύφους, διαφόρου γλώσσας, διαφόρου διαλέκτου, διαφόρου προφοράς, διαφόρου τονισμού, διαφόρου γραφής, διαφόρου ορθογραφίας, διαφόρου στίξης, διαφόρου παραγράφου, διαφόρου κεφαλαίου, διαφόρου βιβλίου, διαφόρου συγγραφέα, διαφόρου εκδοτικού οίκου, διαφόρου εκδόσεως, διαφόρου τυπογραφείου, διαφόρου βιβλιοδεσίας, διαφόρου εξωφύλλου, διαφόρου σελιδοποίησης, διαφόρου περιθωρίου, διαφόρου γραμματοσειράς, διαφόρου μεγέθους γραμμάτων, διαφόρου χρώματος μελανιού, διαφόρου χαρτιού, διαφόρου υφής χαρτιού, διαφόρου πάχους χαρτιού, διαφόρου διαφάνειας χαρτιού, διαφόρου λευκότητας χαρτιού, διαφόρου οπτικής πυκνότητας χαρτιού, διαφόρου αντοχής χαρτιού, διαφόρου ελαστικότητας χαρτιού, διαφόρου απορροφητικότητας χαρτιού, διαφόρου επιφανειακής αντοχής χαρτιού, διαφόρου εσωτερικής αντοχής χαρτιού, διαφόρου διαστατικής σταθερότητας χαρτιού, διαφόρου ακαμψίας χαρτιού, διαφόρου λειότητας χαρτιού, διαφόρου τραχύτητας χαρτιού, διαφόρου πορώδους χαρτιού, διαφόρου αδιαφάνειας χαρτιού, διαφόρου λαμπρότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής συντεταγμένης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής απόχρωσης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής κορεσμού χαρτιού, διαφόρου χρωματικής φωτεινότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής διαφοράς χαρτιού, διαφόρου χρωματικής ανοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής σταθερότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής ομοιομορφίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής αναπαραγωγής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής πιστότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής ακρίβειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής ευαισθησίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής διακριτικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής ανάλυσης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής κλίμακας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής περιοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής γκάμας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης περιοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης γκάμας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης κλίμακας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης ανάλυσης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης ακρίβειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης πιστότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης αναπαραγωγής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης ομοιομορφίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης σταθερότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης ανοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης διαφοράς χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης φωτεινότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης κορεσμού χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης απόχρωσης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης συντεταγμένης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης αδιαφάνειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης λαμπρότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης πορώδους χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης τραχύτητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης λειότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης ακαμψίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης διαστατικής σταθερότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης εσωτερικής αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης επιφανειακής αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης απορροφητικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης ελαστικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης οπτικής πυκνότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης λευκότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης διαφάνειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης πάχους χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης ελαστικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης απορροφητικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης επιφανειακής αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης εσωτερικής αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης διαστατικής σταθερότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης ακαμψίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης λειότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης τραχύτητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης πορώδους χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης αδιαφάνειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης λαμπρότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής συντεταγμένης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής απόχρωσης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής κορεσμού χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής φωτεινότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής διαφοράς χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ανοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής σταθερότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ομοιομορφίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής αναπαραγωγής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής πιστότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ακρίβειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ευαισθησίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής διακριτικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ανάλυσης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής κλίμακας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής περιοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής γκάμας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης περιοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης γκάμας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης κλίμακας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ανάλυσης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ακρίβειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης πιστότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης αναπαραγωγής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ομοιομορφίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης σταθερότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ανοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης διαφοράς χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης φωτεινότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης κορεσμού χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης απόχρωσης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης συντεταγμένης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης αδιαφάνειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης λαμπρότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης πορώδους χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης τραχύτητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης λειότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ακαμψίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης διαστατικής σταθερότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης εσωτερικής αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης επιφανειακής αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης απορροφητικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ελαστικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης οπτικής πυκνότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης λευκότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης διαφάνειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης πάχους χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ελαστικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης απορροφητικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης επιφανειακής αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης εσωτερικής αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης διαστατικής σταθερότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ακαμψίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης λειότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης τραχύτητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης πορώδους χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης αδιαφάνειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης λαμπρότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής συντεταγμένης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής απόχρωσης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής κορεσμού χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής φωτεινότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής διαφοράς χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ανοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής σταθερότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ομοιομορφίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής αναπαραγωγής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής πιστότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ακρίβειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ευαισθησίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής διακριτικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ανάλυσης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής κλίμακας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής περιοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής γκάμας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης περιοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης γκάμας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης κλίμακας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ανάλυσης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ακρίβειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης πιστότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης αναπαραγωγής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ομοιομορφίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης σταθερότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ανοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης διαφοράς χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης φωτεινότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης κορεσμού χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης απόχρωσης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης συντεταγμένης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης αδιαφάνειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης λαμπρότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης πορώδους χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης τραχύτητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης λειότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ακαμψίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης διαστατικής σταθερότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης εσωτερικής αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης επιφανειακής αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης απορροφητικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ελαστικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης οπτικής πυκνότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης λευκότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης διαφάνειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης πάχους χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ελαστικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης απορροφητικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης επιφανειακής αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης εσωτερικής αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης διαστατικής σταθερότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ακαμψίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης λειότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης τραχύτητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης πορώδους χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης αδιαφάνειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης λαμπρότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής συντεταγμένης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής απόχρωσης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής κορεσμού χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής φωτεινότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής διαφοράς χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ανοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής σταθερότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ομοιομορφίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής αναπαραγωγής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής πιστότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ακρίβειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ευαισθησίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής διακριτικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ανάλυσης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής κλίμακας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής περιοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής γκάμας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης περιοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης γκάμας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης κλίμακας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ανάλυσης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ακρίβειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης πιστότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης αναπαραγωγής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ομοιομορφίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης σταθερότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ανοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης διαφοράς χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης φωτεινότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης κορεσμού χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης απόχρωσης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης συντεταγμένης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης αδιαφάνειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης λαμπρότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης πορώδους χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης τραχύτητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης λειότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ακαμψίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης διαστατικής σταθερότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης εσωτερικής αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης επιφανειακής αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης απορροφητικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ελαστικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης οπτικής πυκνότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης λευκότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης διαφάνειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης πάχους χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ελαστικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης απορροφητικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης επιφανειακής αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης εσωτερικής αντοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης διαστατικής σταθερότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης ακαμψίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης λειότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης τραχύτητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης πορώδους χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης αδιαφάνειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης λαμπρότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής συντεταγμένης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής απόχρωσης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής κορεσμού χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής φωτεινότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής διαφοράς χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ανοχής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής σταθερότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ομοιομορφίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής αναπαραγωγής χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής πιστότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ακρίβειας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ευαισθησίας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής διακριτικότητας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής ανάλυσης χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής κλίμακας χαρτιού, διαφόρου χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστατης χρωματικής τρισδιάστ

ξιφομαχώ (ε) (*αόρ. ξιφομάχησα*) ფარიკაობა.

ξίφος το მახვილი, დაშნა, რაპირა, ხმალი.

ξόβεργα η კაკანათი: *στήνω ~ες* კაკანათს ვაგებ.

ξόδεμα το (**ξόδιασμα** το, **ξόδεψη** η) ხარჯვა, დახარჯვა.

ξοδευτής ο, **-τρα** η *ხალხ.* მხარჯველი, მფლანგველი.

ξοδεύω (ξοδιάζω) (*αόρ. ξόδεψα, αόρ. παθ. ξοδεύτηκα, μτχ. ξοδε(υ)μένος*) *μετβ., Ποιρ., გადატ.* ხარჯვა, დახარჯვა; **-ομαι** დახარჯვა, ხარჯის გაწევა.

ξόρκι το შელოცვა.

ξορκίζω (*αόρ. ξόρκισα, αόρ. παθ. ξορκίστηκα, μτχ. ξορκισμένος*) *μετβ., ხალხ.* შელოცვა, თილისმით, ჯადოთი, გრძნებით შეკვრა.

ξυλάδικο το **1.** ხე-ტყის საამქრო; **2.** მაღაზია, სადაც ხე-ტყის მასალა იყიდება.

ξυλάλευρο το ნახერხი.

ξυλάνθρακας ο ხის ნახშირი.

ξυλαποθήκη η შეშის საწყობი.

ξυλεία η (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) ხის მასალა, ხე-ტყე.

ξύλημα το (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) მერქანი.

ξυλιάζω (*αόρ. ξύλιασα, μτχ. ξυλιασμένος*) *αμετβ.* სიცივისაგან გაყინვა, გაშეშება, გათოშვა.

ξύλινος, -η, -ο (ξυλένιος) **1.** ხის, ხისგან დამზადებული; **2.** *გადატ.* უხეში, მკვახე, დაუხვეწავი: *η ~η φωνή* უხეში ხმა.

ξύλο το **1.** *Ποιρ., გადატ.* შეშა; **2.** ხე; **3.** ჯოხი: *ρίχνω ~* ვესვამ, *τρώω ~* მცემენ, *έπεσε ~* ცემა-ტყეპა ატყდა; ◊ *τίμιο ~* ჯვარი პატიოსანი, *χτύπα ~ο!* ხეზე დააკაკუნე, ჯვარი გეწერია.

ξυλογλύπτης ο, **-τρια** η ხეზე ამომჭრელი, მეჩუქურთმე.

ξυλογράφημα το ქსილოგრაფია (ტეიფრი, ესტამპი, გრავიურა).

ξυλοδαρμός ο ცემა, ცემა-ტყეპა.

ξυλοκόπημα το ცემა, ცემა-ტყეპა, რტყმევა.

ξυλοκόπος ο შეშის მჭრელი, ტყის მჩეხავი, ტყის მკაფავი.

ξυλοκοπώ (α/ε) (*αόρ. ξυλοκόπησα, αόρ. παθ. ξυλοκοπήθηκα, μτχ. ξυλοκοπημένος*) *μετβ.* ცემა, ცემა-ტყეპა, რტყმევა.

ξυλοπόδαρο το **1.** ოჩოფუხები; **2.** ხის ფეხი; **3.** კალაპოტი (ფეხსაცმლის).

ξυλόστρωτος, -η, -ο ხეფენილი, ხით მოპირკეთებული იატაკი.

ξυλουργείο το სადურგლო.

ξυλουργικός, -η, -ό **1.** დურგლისა, სადურგლო; **2.** (η) დურგლის ხელობა, დურგლობა.

ξυλουργός ο დურგალი, ხურო.

ξύνω (*αόρ. έξυσα, αόρ. παθ. ξύθηκα / ξύστηκα, μτχ. ξυσμένος*) *μετβ.* **1.** ფხანა, მოფხანა; **2.** გაფხეკა, გახეხვა, გაფხაჭნა, გაკაწრა; **3.** გათლა: *~ ένα μολύβι* ფანქარს ეთლი; **-ομαι** შარზე ყოფნა.

ξύπνημα το *Ποιρ., გადატ.* გაღვიძება.

ξυπνητήρι το მაღვიძარა.

ξυπνητός, -ή, -ό მღვიძარი, ფხიზელი.

ξύπνιος, -α, -ο **1.** მღვიძარი, ფხიზელი; **2.** ჭკვიანი, გახსნილი გონების მქონე; **3.** *ირონ.* ჭკუის კოლოფი.

ξυπνώ (α) (*αόρ. ξύπνησα*) *μετβ., Ποιρ., გადატ.* გაღვიძება, გამოღვიძება.

ξυπολιέμαι (*αόρ. ξυπολύθηκα, μτχ. ξυπολυμένος*) *αμετβ., αποθ.* ფეხზე გახდა.

ξυπολυσιά η ფეხშიშველა ყოფნა.

ξυπόλυτος, -η, -ο 1. უხმოშველა; 2. *გადატ.* მაწანწალა, გაღლეტილი; ◊ *(πηγαίνω) ~ στ'αγκάθια* ყოველად მოუმზადებელი, რთულ საქმეს ეკიდებ ხელს.

ξυράφι (ξουράφι) το *ხალხ.* 1. სამართებელი; 2. სამართებელი, საპარსი აპარატი; 3. *გადატ.* გამჭრიახი ადამიანი; ◊ *στην κόψη του ~ού* ბეწვზე, დანის წვერზე.

ξυραφιά (ξουραφιά) η პარსვისას დამავებული ადგილი.

ξυρίζω (ξουρίζω) (*აόր. ξύρισα, αόρ. παθ. ξυρίστηκα, μτχ. ξυρισμένος*) *μετβ., ხალხ.* პარსვა, გაპარსვა.

ξύρισμα (ξούρισμα) το *ხალხ.* პარსვა, გაპარსვა: *αφρός ~τος* საპარსი ქაფი.

ξυριστικός, -ή, -ό 1. სამართებლისა, საპარსის; 2. (τα) ა) დალაქის გასამრჯელო, ბ) საპარსი მოწყობილობა; ◊ *~ή μηχανή* საპარსი.

ξύσιμο το 1. რანდვა, გაშალაშინება, ათლა (ხის); 2. ფხანა, ქაეილი, ფხეკა, აფხეკა, მოფხეკა, ჩამოფხეკა; 3. ნაფხეკი, გადაფხეკილი, გადახეხილი; 4. გათლა: *~ μολυβιού* ფანქრის გათლა.

ξύσμα το 1. ნაფხეკი, ანაფხეკი, მონაფხეკი; 2. ბურბუშელა, ნათალი, ნაქლიბი; 3. წაშლილი, ამოშლილი (ნაწერი).

ξυστήρι το **(ξυστήρα** η, **ξύστης** ο) საფხეკი, ჩეკი, ასტამი.

ξύστρα η ფანქრის სათლელი.

ξωτικό το მოჩვენება.

Ο, ο, όμικρον 1. ომიკრონი, ბერძნული ანბანის მეთხუთმეტე ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) სამოცდაათი, სამოცდამეათე (*Ο'*), ბ) სამოცდაათი ათასი (*,Ο*).

ο, η, το განსაზღვრული არტიკლი.

όαση η *პირდ., გადატ.* ოაზისი.

οβάλ *επίθ.* ოვალური.

οβελίσκος ο 1. *არქეოლ.* ობელისკი; 2. პატარა ზომის შამფური; 3. მუქურის ნაწილი, რომელზეც მაგრდება გასანათებელი სისტემა (ჩვეულებრივ, ავტომატური მოქმედების).

οβίδα η ჭურვი, ყუმბარა.

οβολός ο 1. ობოლი (წვრილი ბერძნული მონეტა); 2. პატარა ფულადი თანხა, მცირედი წვლილი.

ογδόντα το *άκλ.* ოთხმოცი.

ογκογόνος, -ος, -ο *მედ.* სიმსივნის გამომწვევი, ონკოგენიური.

ογκόλιθος ο 1. ლოდი (ქვის); 2. *გადატ.* განსაკუთრებული მნიშვნელობის მქონე, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი. რამ.

ογκολογία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* ონკოლოგია.

ογκολόγος ο/η *მედ.* ონკოლოგი.

ογκόπαγος ο აისბერგი.

όγκος (ογκίδιο) ο 1. მოცულობა, მასა, ზომა; 2. *გადატ.* მნიშვნელობა; 3. *მედ.* სიმსივნე.

ογκώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) 1. დიდი, დიდი მოცულობის, ტევადი, მასიური, დიდი გაბარიტების მქონე; 2. *გადატ.* დაუხვეწავი.

οδήγηση η 1. მართვა, წარმართვა, ხელმძღვანელობა, გაძღოლა, მეგზურობა; 2. მანქანის მართვა: *άδεια ~εως αυτοκινήτου* მანქანის მართვის მოწმობა.

οδηγήτρια η 1. *ეკლ.* ღვთისმშობელი გზისმკვლევი; 2. *ხელოვნ.* ღვთისმშობლის ხატი, სადაც იგი გამოსახულია ტახტზე დაბრძანებული, ჩვილით მარცხენა ხელში.

οδηγία η ჩვენება, მითითება, რჩევა, დირექტივა; ◊ *~ες χρήσεως* ხმარების, მოხმარების, გამოყენების წე-

სები, ინსტრუქცია, *(κοινοτική)* ~ ევროგაერთიანების საბჭოს ან კომიტეტის მითითებანი.

οδηγός ο/η 1. მძღოლი; 2. მეგზური, გზის მაჩვენებელი, გიდი, მრჩეველი; 3. *სამხ.* წინა ხაზზე მდგომი; 4. ცნობარი, ინსტრუქცია, სახელმძღვანელო; 5. *კომპ.* დისკდრაივერი.

οδηγώ (ε) (*αόρ. οδήγησα, αόρ. παθ. οδηγήθηκα, μτχ. οδηγημένος*) *μετβ.* 1. მართვა: ~ *αυτοκίνητο* მანქანას ემართავ; 2. წარმართვა, ხელმძღვანელობა, გაძღოლა, მეგზურობა; 3. შედეგის ქონა, შედეგად მოტანა.

οδικός, -ή, -ό საგზაო; ◊ *κώδικας ~ής κυκλοφορίας* საგზაო მოძრაობის წესები, *~ό δίκτυο* საგზაო ქსელი, *~ή ασφάλεια* საგზაო დაზღვევა, *~ δείκτης* საგზაო მაჩვენებელი.

οδοδείκτης ο საგზაო ნიშანი.

οδοιπορία η გრძელი გადასასვლელი, ფეხით დიდხანს სიარული, ლაშქრობა.

οδοιπορικό το 1. მოგზაურობის დაწერილებით აღწერა (ჩვეულებრივ, ლიტერატურული ნაწარმოები); 2. ტოპოგრაფის ან მკვლევარის მიერ განვლილი მარშრუტის კარტოგრაფიული ასახვა; 3. (τα) საგზაო, სამივლინებო ხარჯები.

οδοιπορικός, -ή, -ό საგზაო, სამოგზაურო.

οδοιπόρος ο მოგზაური, მგზავრი (რომელიც ფეხით მოგზაურობს).

οδοιπορώ (ε) (*მხოლოდ ενέστ. და παρατ.*) *αμετβ.* გრძელ გადასავლელებზე ფეხით დიდხანს სიარული, ლაშქრობა.

οδοντιατρείο το სტომატოლოგიური კლინიკა.

οδοντιατρική η სტომატოლოგია.

οδοντιατρικός, -ή, -ό სტომატოლოგიური.

οδοντίατρος (οδοντογιατρός) ο/η კბილის ექიმი, სტომატოლოგი.

οδοντικός, -ή, -ό კბილის; ◊ *γραμ. ~ό σύμφωνο* კბილისმიერი თანხმოვანი.

οδοντίδα η *მედ.* კბილის ანთება, ოდონტიტი.

οδοντόβουρτσα η კბილის ჯაგრისი.

οδοντογλυφίδα η 1. კბილსაჩიჩქნი; 2. *გადატ., დაცინ.* ძალიან გამხდარი, სუსტი აღნაგობის ადამიანი.

οδοντόκρεμα (οδοντόπαστα) η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) კბილის პასტა.

οδοντοστοιχία η ყბა; ◊ *τεχνητή ~* კბილის პროთეზი.

οδοντοτεχνίτης ο კბილის ტექნიკოსი.

οδοντωτός, -ή, -ό დაკბილული, კბილოვანი, კბილა.

οδοποιός ο გზის მშენებელი ინჟინერი.

οδός η *პირდ., გადატ.* გზა, ქუჩა; ◊ *καθ' ~όν* გზაში, *εν μέση οδώ* შუა ქუჩაში, *μέση ~* ოქროს შუაგული.

οδόστρωμα το გზების (ასფალტირებული) საფარი.

οδοστρωτήρας ο 1. *ტექ.* სატკეპნი (გზის); 2. *გადატ.* ის, ვინც ყველაფერს ათანასწორებს, მხედველობაში არ იღებს სხვათა თავისებურებებს, დაუფიქრებელი ადამიანი.

οδόφραγμα το ბარიკადა.

οδύνη η *მაღალფ.* ძლიერი სულიერი ტკივილი, ტანჯვა, წამება; ◊ *ψυχική ~ იურ.* ფსიქიკური ტრავმა.

οδυνηρός, -ή, -ό *მაღალფ.* 1. მტკივნეული, სულიერი ტკივილის მომგვრელი; 2. გამანადგურებელი; **οδυνηρά** *επίρρ.* მტკივნეულად.

οδυρμός ο *მაღალფ.* გოდება, ტირილი, ქვითინი.

οδύρομαι (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *ამეტბ., აποθ., მაღალფ.* გოდება, ტირილი, მოთქმა; ◊ ***κλαίω και ~*** მოეთქვამ და ვტირი.

οδύσσεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** (Ο) ოდისეა; **2.** *გადატ.* თაეგადასავალი, მოგზაურობა, ხეტიალი.

όζον το (*πληθ. არ გააჩნია*) *ქიმ.* ოზონი; ◊ ***τρύπα του ~τος*** ოზონის ხვრელი.

οθόνη η **1.** ეკრანი; **2.** *კომპ.* მონიტორი; ◊ ***μεγάλη ~*** კინოთეატრის ეკრანი, ***μικρή ~*** ტელეეიზორის ეკრანი, ტელეეიზორი.

οθωμανικός, -ή, -ό (οσμανικός) ოტომანური.

οικείος, -α, -ο 1. მეტობრული, მინაურული; **2.** (οι) ნათესაეები; **3.** ნაცნობი, ჩვეული; **4.** შესაბამისი, შესაფერისი, საჭირო; ◊ ***εξ ~ων τα βέλη*** თაეისიანის, თაეისი მომხრის ან მოყვარის ისრით, ***~α / ιδία βουλήσει*** საკუთარი ნებით.

οικειότητα η **1.** სიახლოვე, ფამილარობა; **2.** გათაეისება, კარგად ცოდნა.

οικήσιμος, -η, -ο საცხოერებლად გამოსადეგი.

οικία η *მაღალფ.* სახლი, შენობა.

οικιακός, -ή, -ό 1. სახლის, საოჯახო: ***~ά σκεύη*** საოჯახო აეეჯი, ჭურჭელი; **2.** (τα) საოჯახო საქმეები, საოჯახო მეურნეობა, ის, რაც სახლში, ოჯახში კეთდება; ◊ ***~ή βοηθός*** დამლაგებელი.

οικισμός ο დასახლება.

οικιστής ο კოლონიის დამაარსებელი.

οικογένεια η **1.** ოჯახი; **2.** გვარი, არისტოკრატული წარმომაელობის მქონე, მაღალი წრის ოჯახი; **3.** წრე.

οικογενειακός, -ή, -ό 1. ოჯახის, ოჯახური; **2.** (τα) (+ *γεν. κτητικής αντων.*) ოჯახის საქმეები, ოჯახური ამბები; ◊ ***~ή κατάσταση*** ოჯახური მდგომარეობა, ***~ προγραμματισμός*** ოჯახის დაგეგმვა, ***~ό δίκαιο*** *იურ.* საოჯახო სამართალი.

οικογενειάρχης ο ოჯახის თაეი, მამა, უფროსი.

οικοδέσποινα η დიასახლისი.

οικοδεσπότης ο მასპინძელი, სახლის პატრონი.

οικοδομή η **1.** *მაღალფ.* შენება, მშენებლობა: **2.** მშენებარე ობიექტი, მშენებლობა; **3.** შენობა.

οικοδόμημα το **1.** შენობა, ნაგებობა, ნამენი; **2.** *გადატ.* მინაგანი სტრუქტურის მქონე სისტემა.

οικοδόμηση η *პირდ., გადატ.* აშენება, შენება, აგება.

οικοδομικός, -ή, -ό 1. სამშენებლო, მშენებლობის; **2.** (η) სამშენებლო საქმე; **3.** (τα) სამშენებლო ხარჯები.

οικοδόμος ο მშენებელი.

οικοδομώ (ε) (*αόρ. οικοδόμησα, αόρ. παθ. οικοδομήθηκα, μτχ. οικοδομημένος*) *μετβ.* **1.** შენება, მშენებლობა, აგება; **2.** *გადატ.* შექმნა.

οικολογία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ეკოლოგია.

οικολογικός, -ή, -ό ეკოლოგიური; ◊ ***~ό κίνημα*** ეკოლოგიური მოძრაობა.

οικολόγος ο ეკოლოგი.

οικονομία η **1.** ეკონომიკა; **2.** ეკონომია, დაზოგვა; **3.** (οι) დანაზოგი; ◊ ***~ της (ελεύθερης) αγοράς*** თაეისუფალი საბაზრო ეკონომიკა, ***παγκόσμια ~*** მსოფლიო ეკონომიკა.

οικονομικός, -ή, -ό 1. ეკონომიკური; 2. ფინანსური; 3. მომჭირნე, ეკონომიური, იაფი, ხელსაყრელი, სარფიანი; ◊ *~ή ζώνη* ეკონომიკური ზონა, *~ό δίκαιο* ეკონომიკური სამართალი, *~ό έτος* საბიუჯეტო (ფინანსური) წელი, *~ό έγκλημα* ეკონომიკური დანაშაული.

οικονομολόγος ο/η 1. ეკონომისტი; 2. ფინანსისტი.

οικονόμος ο 1. მომჭირნე, დამზოგველი, ყაირათიანი; 2. ეკონომი, მნე, მეურნეობის განმგებელი; 3. *ეკლ.* ეკონომოსი.

οικονομώ (α/ε) (*αόρ. οικονόμησα, αόρ. παθ. οικονομήθηκα, μτχ. οικονομημένος*) *μετβ.* 1. დაზოგვა, დანაზოგის გაკეთება; 2. შოვნა, მოპოვება; 3. *μτχ.* ეკონომიკურად უზრუნველყოფილი, შეძლებული; **-ούμαι** 1. (+*από*) მომარაგება; 2. (+ *με*) კარგად მოწყობა; ◊ *τα (οι)κονομώ* ბევრ ფულს ვმოულობ.

οικόπεδο το 1. მიწის ნაკვეთი (მშენებლობისათვის განკუთვნილი); 2. *გადატ.* საქმე, მოღვაწეობის ან კომპეტენციის სფერო.

οικοπεδοποιώ (ε) (*αόρ. οικοπεδοποίησα, αόρ. παθ. οικοπεδοποιήθηκα, μτχ. οικοπεδοποιημένος*) *μετβ.* სახელმწიფო მიწების სამშენებლო ნაკვეთებად გადაქცევა.

οίκος ο *ბოძ.* 1. სახლი; 2. დიდგვაროვანი ოჯახი; 3. საწარმო, ბიზნესი, ფირმა, კომპანია; 4. აპარატი, ადმინისტრაცია (პრეზიდენტის, ხელმწიფის); 5. *ეკლ.* იკოსი (საგალობელი); ◊ *~ ανοχής* სამეძაო სახლი, საროსკიპო, *~ ευγηρίας* მოხუცთა თავშესაფარი, *~ τυφλών* უსინათლოთა თავშესაფარი, *κατ' οίκον* სახლში: *διανομή κατ'οίκον* სახლში მიტანით, *~ μόδας* მოდის სახლი, *εκδοτικός ~* გამომცემლობა.

οικοσκευή η საოჯახო ავეჯი, ჭურჭელი.

οικοσύστημα το ეკოსისტემა.

οικοτουρισμός ο ეკოტურიზმი.

οικοτροφείο το 1. პანსიონი; 2. ინტერნატი.

οικουμένη η (*πληθ. არ გააჩნია*) სამყარო, მთელი ქვეყანა, მსოფლიო.

οικουμενικός, -ή, -ό მსოფლიო, გლობალური, საყოველთაო, ეკუმენისტური; ◊ *Ο~ή Σύνοδος* მსოფლიო საეკლესიო კრება, *Ο~ Πατριάρχης* მსოფლიო პატრიარქი, *Ο~ό Πατριαρχείο* მსოფლიო საპატრიარქო.

οίκτος (οικτιρμός) ο (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. თანაგრძნობა, სიბრალული, შებრალება; 2. *უარყ. მნიშვ.* ზიზღი, სიძულვილი, აბუჩად აგდება, არად მიჩნევა.

οικτρός, -ή, -ό 1. საცოდავი, საბრალო, საწყალი, ბეჩავი; 2. საეალალო, შესაბრალისი, უბადრუკი.

οινοδοχείο το *მაღალფ.* ღვინის ჭურჭელი, ღვინის დოქი.

οινολογία η (*πληθ.არ გააჩნია*) მეღვინეობა (მეცნიერება).

οινοπαραγωγός, -ός, -ό *მაღალფ.* 1. მეღვინეობის; 2. ღვინის მწარმოებელი, მეღვინე.

οινόπνευμα το სპირტი, ალკოჰოლი.

οινοπνευματώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) ალკოჰოლიანი, ალკოჰოლის შემცველი; ◊ *~ες (ποτό)* ალკოჰოლიანი სასმელი, *κατανάλωση / απαγόρευση ~ών* ალკოჰოლიანი სასმელების მოხმარება / აკრძალვა.

οινοποίηση η დაღვინება.

οινοποιός ο მეღვინე.

οινοπωλείο το *მაღალფ.* ღვინის მაღაზია.

οίνος ο *მაღალფ.* ღვინო: *καμπανίτης ~* შამპანური.

οισοφάγος ο *ანატ.* საყლაპავი მილი.

οίστρος ο *მაღალფ.* **1.** აღფრთოვანება, შთაგონება, ენთუზიაზმი; **2.** *ზოოლ.* ბუზანკალი, მაწუხელა, ბორა.

οκνηρός, -ή, -ό (οκνός) *მაღალფ.* **1.** ზარმაცი; **2.** ზანტი.

οκτάβα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) *მუს.* ოქტავა.

οκτακόσια (οχτακόσια) το *ακლ.* რვაასი.

οκτακόσιοι, -ες, -α (οχτακόσιοι) **1.** რვაასნი; **2.** *იხ.* **οκτακόσια**.

οκτάωρος, -η, -ο (οχτάωρος) **1.** რვასაათიანი; **2.** (το) რვა საათი (სამუშაო დღის საათების მაქსიმალურად დასაშვები რაოდენობა).

οκτώ (οχτώ) το რვა.

Οκτώβριος (Οκτώβρης, Οχτώβρης) ο ოქტომბერი.

ολάκερος, -η, -ο მთლიანი, მთელი.

ολάνοικτος, -η, -ο (ολάνοιχτος) ბოლომდე ღია, ბოლომდე გახსნილი, გაღებული, დაჭყეტილი.

ολέθριος, -α, -ο დამღუპველი, გამანადგურებელი.

όλεθρος ο (*πληθ. არ გააჩნია*) დაღუპვა, განადგურება, კატასტროფა, მიწის პირისგან აღგვა, მიწასთან გასწორება.

ολημερίς *επίρρ.* **1.** მთელი დღის განმავლობაში, დილიდან საღამომდე; **2.** ყოველ დღე.

ολιγάριθμος, -η, -ο მცირერიცხოვანი.

ολιγάρκεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) სისაძაგე, უპრეტენზიობა, მცირე მოთხოვნილებების ქონა, მცირედით დაკმაყოფილება.

ολιγαρκής, -ής, -ές (ολογοδίαιτος) (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) სადა, უპრეტენზიო, მცირე მოთხოვნილებების მქონე, მცირედით კმაყოფილი.

ολιγαρχία η ოლიგარქია.

ολιγαρχικός, -ή, -ό ოლიგარქიული.

ολιγοήμερος, -η, -ο (λιγοήμερος) ხანმოკლე, არახანგრძლივი, ის, რაც მცირე ხნის განმავლობაში გრძელდება.

ολιγόθερμος, -η, -ο **1.** ცოტათი თბილი, ოდნავ თბილი; **2.** ცივსისხლიანი (ჩვეულებრივ, ცხოველებზე).

ολιγόκαρδος, -η, -ο მხდალი, სუსტი გულის მქონე, მშიშარა.

ολιγομελής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) მცირეწევრიანი.

ολίγος, -η, -ο; ცოტაოდენი, ცოტა; ◊ *εντός ~ου* მოკლე ვადაში, ცოტა ხანში, *προ ~ου* ახლახანს, ცოტა ხნის წინ, *παρ'~ο(ν)* კინაღამ არ, კინაღამ ვერ, *εν ολίγοις / δι' ολίγων* მოკლედ.

ολιγοσπερμία η *მედ.* ოლიგოსპერმია.

ολιγοφρενία (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** ჭკუასუსტობა, გონებაჩლუნგობა; **2.** *მედ.* ოლიგოფრენია.

ολικός, -ή, -ό სრული, მთლიანი.

ολισθαίνω (*αόρ. ολίσθησα*) *ამეტბ., მაღალფ.* **1.** *ჩვეულ. გადატ.* მოცურება, მოსრიალება; **2.** გაუარესება, დაგორება, ჩაგორება, დინება, გაქანება.

ολίσθημα το გაუმართლებელი შეცდომა.

ολισθηρός, -ή, -ό *მაღალფ.* **1.** სრიალა, ლიპი, მოლიპული; **2.** სამიში, სარისკო, გამანადგურებელი; **3.** ზნედაცემული.

ολίσθηση η *მაღალ.* მოცურება, მოსრიალება.

Ολλανδία η პოლანდია.

Ολλανδός (Ολλανδέζος) ο, **Ολλανδέζα** η პოლანდიელი.

όλμος ο **(ολμοβόλο** τ**υ)** 1. ნაღმსატყორცნი; 2. *გადატ.* ნაღმი.

όλο 1. *επίρρ.* სულ, განუწყვეტლივ; 2. *επίθ.* ა) მთლიანად, მთლად, მთელ სიგრძეზე, ფართზე; ბ) უკლებლივ, გამონაკლისის გარეშე, სავსე, სულ მთლად, მხოლოდ.

ολόγιομος, -η, -ο (ολόγεμος) სავსე, პირთამდე სავსე, გადაესებული: *~ο φεγγάρι* სავსე მთვარე.

ολόγραμμα το *ფოტოგრ.* პოლოგრამა.

ολόγυμνος, -η, -ο სულ მთლად შიშველი.

ολόγυρος, -η, -ο *ხალხ.* მრგვალი.

ολοένα *επίρρ.* (+ *και*) განუწყვეტლივ, შეუჩერებლივ, სულ უფრო და უფრო.

ολοζώντανος, -η, -ο 1. ცოცხალი, ცოცხალზე ცოცხალი; 2. სიცოცხლით აღსავსე.

ολόθερμος, -η, -ο ძალიან თბილი, გულითადი.

ολόιδιος -ια, -ιο მსგავსი, ერთი და იგივე.

ολόισια (ολόισα) *επίρρ.* პირდაპირ, სულ პირდაპირ.

ολόισιος, -ια, -ιο (ολόισος) სწორი.

ολοκάθαρος, -η,-ο 1. ძალიან სუფთა, უსუფთაესი, შეურეველი, გაუზავებელი; 2. *გადატ.* ამკარა, გასაგები, ნათელი; 3. კრიალა, გულწრფელი, უმანკო.

ολοκαίνουργιος, -ια, -ια (ολοκαίνουργος) ახალთახალი.

ολοκαύτωμα το 1. გადაბუგვა, ჩაფერფლა, ბოლომდე დაწვა, ჩაწვა; 2. მსხვერპლი; 3. მასიური განადგურება, პოლოკოსტი.

ολόκληρος, -η, -ο (ολάκερος) მთელი, მთლიანი.

ολοκλήρωμα το 1. დასრულება, შესრულება, დამთავრება; 2. *მათ.* ინტეგრალი.

ολοκληρώνω (*აბრ. ολοκλήρωσα, აბრ. παθ. ολοκληρώθηκα, μτχ. ολοκληρωμένος*) *μετβ., αμετβ.* დასრულება, შესრულება, დამთავრება; *μτχ.* ა) დასრულებული, დამთავრებული, სრული, ბ) *გადატ.* ჩამოყალიბებული.

ολοκλήρωση η 1. დასრულება, შესრულება, დამთავრება; 2. *მათ.* ინტეგრალური გამოთვლები.

ολοκληρωτικός, -ή, -ό 1. დამასრულებელი, საბოლოო, სრული; 2. *მათ.* ინტეგრალური; 3. *ტოტალიტარული.*

ολοκληρωτισμός ο ტოტალიტარიზმი.

ολόλαμπρος, -η, -ο ნათელი, მოკაშკაშე, მოელვარე, შუქმოფენილი, გასხივოსნებული.

ολόλευκος, -η, -ο ფითქინა, თეთრი, სპეტაკი.

ολόμαλλος, -η, -ο სუფთა შალის, შენარევის გარეშე.

ολόμαυρος, -η, -ο სულ მთლად შავი.

ολομέλεια η 1. პლენუმი: *~ της Βουλής* პარლამენტის პლენუმი; 2. სრული შემადგენლობა.

ολομόναχος, -η, -ο მარტოდმარტო, ეული.

ολονυχτία (ολονυκτία) η 1. ღამის თევა, ღამის გათევა; 2. *ეკლ.* ღამის თევის ლოცვა.

ολονύχτιος, -α, -ο (ολονύκτιος) ის, რაც მთელი ღამე, დილამდე გრძელდება: *~ο γλέντι* დილამდე ქეიფი;

ολονυχτίς *επίρρ., bალb.* მთელი ღამის განმავლობაში.

ολόπλευρος, -η, -ο ყოველმხრივი.

όλος, -η, -ο (ούλος) 1. მთელი: *~η τη νύχτα* მთელი ღამე; 2. (+ *αιτ. უარტიკლოდ*) სავსე, აღსავსე, გავსებული: *ήταν ~ χαρά* სიხარულით იყო აღსავსე; 3. (-οι, -ες, -α) ყველა: *δεν είμαστε ~οι ίδιοι* ყველა ერთნაირნი არ ვართ; 4. (τα) ყველაფერი: *Μην ανησυχείς! ~α θα πάνε καλά* ნუ ინერვიულებ, ყველაფერი კარგად იქნება! 5. (το) *~(ν)* მთლიანობა; ◊ *είμαι ~η αφτιά* სმენად ვარ ქცეული (გისმენ), *πρώτα απ' ~α* უპირველეს ყოვლისა, *μ'όλον ότι* მიუხედავად იმისა, რომ, *μ'όλον τούτο / μολοντούτο / μ' ~ / α ταύτα* მიუხედავად იმისა, რაც მოხდა.

ολοστρόγγυλος, -η, -ο სულ მთლად მრგვალი.

ολόσωμος, -η, -ο 1. ის, რაც სხეულის მთელ სიგრძეს მოიცავს, მთელი სხეულის; 2. (ტანსაცმელზე) მხრებიდან ფეხებამდე, მთლიანი; 3. (τα) *βοτ.* მიკროორგანიზმები, ერთუჯრედიანები (მაგ: ამება, ქალამანა-ფოსტალა).

ολότελα *επίρρ.* მთლიანად, სულ მთლად, აბსოლუტურად.

ολοφάνερος, -η, -ο ცხადზე-ცხადი, ამკარა, თვალნათლივი.

ολόχρυσος, -η -ο 1. სულ მთლად ოქროსი, სუფთა ოქროსაგან დამზადებული; 2. *მაღლფ.* ოქროსფერი.

ολόψυχος, -η, -ο გულითადი, მთელი სულითა და გულით გაკეთებული.

Ολυμπιάδα η 1. ოლიმპიური თამაშები (ძვ. საბერძნეთში); 2. ოლიმპიურ თამაშებს შორის არსებული ოთხწლიანი პერიოდი.

ολυμπιακός, -ή, -ό 1. (οι) ოლიმპიური თამაშები; 2. ოლიმპიურ თამაშებთან დაკავშირებული, ოლიმპიური: *~ό ρεκόρ / επιτροπή* ოლიმპიური რეკორდი / კომიტეტი; 3. (Ο~) ა) "ოლიმბიაკოსი" (სპორტული კლუბი), ბ) ზემოხსენებული სპორტული კლუბის გულშემატკივარი.

ολυμπιονίκης ο/η ოლიმპიური ჩემპიონი: *χρυσός / αργυρός / χάλκινος ~* ოლიმპიური ოქროს / ვერცხლის / ბრინჯაოს მედლის მფლობელი.

ολύμπιος, -α, -ο *Ლირ., გადატ.* ოლიმპიური, ოლიმპიელი: *~οι θεοί* ოლიმპიელი ღმერთები, *~ο μεγαλείο / ~α ηρεμία* ოლიმპიური დიდება / სიმშვიდე.

ολωσδιόλου *επίρρ.* მთლიანად, სულ მთლად, აბსოლუტურად, სრულიად.

ομάδα η 1. ჯგუფი; 2. დაჯგუფება; 3. გუნდი: *ποδοσφαιρική ~* ფეხბურთის გუნდი; ◊ *~ υψηλού κινδύνου* მაღალი რისკის ჯგუფი, *~ αίματος* სისხლის ჯგუფი, *τι ~ είσαι;* რომელი გუნდის გულშემატკივარი ხარ?

ομαδικός, -ή, -ό ჯგუფური, გუნდური: *~ό πνεύμα* გუნდური სულისკვეთება, *~ό αγώνισμα* გუნდური თამაში; ◊ *~ή υστερία* ჯგუფური ისტერია, *~ή θεραπεία* ჯგუფური თერაპია.

ομαδοποιώ (ε) (*აόρ. ομαδοποίησα, აόρ. παθ. ομαδοποιήθηκα, μτχ. ομαδοποιημένος*) *μετβ.* ჯგუფებად დაყოფა, გამოყოფა, დაჯგუფება.

ομαλοποιώ (ε) (*აόρ. ομαλοποίησα, აόρ. παθ. ομαλοποιήθηκα, μτχ. ομαλοποιημένος*) *μετβ.* რაღაცის ნორმალურად გაკეთება, მოწესრიგება, გასწორება.

ομαλός, -ή, -ό *Ლირ., გადატ.* 1. ნორმალური, სწორი, თანაბარი, მშვიდი; 2. *გრამ.* წესიერი: *~ό ρήμα* წესიერი შმნა; 3. *ფიზ.* თანაბარი, თანაბარზომიერი.

ομελέτα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) ერბოკვერცხი.

όμηρος ο/η ტყვე, მძეგალი.

ομιλητής ο გამომსელელი, მომხსენებელი.

ομηλητικός, -ή, -ό 1. ლაპარაკის მოყვარული, მოლაპარაკე, მოსაუბრე; 2. (η) *ეკლ.* ჰომილეტიკა.

ομιλία η 1. გამოსვლა, სიტყვა; 2. ლაპარაკი, საუბარი, მეტყველება; 3. *ეკლ.* ქადაგება.

όμιλος ο 1. *მაღალფ.* ჯგუფი; 2. საზოგადოება, გაერთიანება, წრე; 3. *ეკონ.* კორპორაცია, კონცერნი.

ομιλούμενη η სალაპარაკო (ენა).

ομιλώ (ε) (*აბრ. ομίλησα, აბრ. παθ. ομιλήθηκα*) *მეტფ., ამეტფ., მაღალფ.* ლაპარაკი.

ομίχλη η 1. ნისლი: *έπεσε ~* ნისლი ჩამოწვა; 2. *გადატ.* სიბნელე, გაურკვეველი მდგომარეობა; ◊ *σήμα ~ης δεύ.* შუქურა ან შუქურას სირენა, რომელიც შეზღუდული ხილვადობის დროს გამოიყენება.

ομογένεια η 1. საერთო წარმომავლობა; 2. სათეისტომო.

ομογενής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) 1. თეისტომი, იმავე ეროვნების, საზღვარგარეთ მცხოვრები თანამემამულე; 2. იმავე წარმოშობის, იგივე წარმომაელობის; 3. *ქიმ.* ნაჯერი ხსნარი (მაგალითად მარილწყალი).

ομόδοξος, -η, -ο ერთმორწმუნე, ერთი აღმსარებლობისა.

ομοεθνής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) თეისტომი, თანამეტომე, იმავე ეროვნების, საზღვარგარეთ მცხოვრები თანამემამულე.

ομόθρησκος, -η, -ο ერთმორწმუნე, ერთი, საერთო სარწმუნოების (მაგრამ სხვადასხვა აღმსარებლობის): *οι Ορθόδοξοι και οι Καθολικοί είναι ~οι, αλλά όχι ομόδοξοι* მართლმადიდებლები და კათოლიკეები ერთი სარწმუნოების, მაგრამ სხვადასხვა აღმსარებლობისა არიან.

ομόθυμος, -η, -ο *მაღალფ.* ერთსულოვანი.

ομοϊδεάτης ο, **-ισσα** η თანამოაზრე.

ομοιογένεια η 1. ერთგვაროვნება, ერთგვაროვნება, ერთნაირობა, თანაგვარობა; 2. ნათესაობა.

ομοιογενής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) 1. ერთგვარი, ერთგვაროვანი, ერთნაირი, ერთსახე, ერთსახოვანი, თანაბარი.

ομοιοκαταληξία η რითმა: *σταυρωτή ~* ჯვარედინი რითმა.

ομοιόμορφος, -η, -ο ერთნაირი, ერთსახიანი, ერთგვაროვანი, თანაბარი.

ομοιοπαθητικός, -ή, -ό 1. ჰომეოპათიური; 2. (η) ჰომეოპათია; 3. ჰომეოპათი: *~ γιατρός* ჰომეოპათი (ექიმი).

όμοιος, -α, -ο 1. ერთნაირი, მსგავსი; 2. თანაბარი, თანასწორი; ◊ *αντιποδίδω τα ~α* სამაგიეროს იგივენაირად გადახდა.

ομοιότητα η 1. მსგავსება; 2. *გეომ.* ა) მსგავს ფორმათა კლება, ბ) მსგავს ფორმათა თეისება, როდესაც მათ თანაბარი კუთხეები და მსგავსი გვერდები აქვთ.

ομοίωμα το გამოსახულება, მსგავსება, სახე, ხატი, მსგავსი ფიგურა: *μουσείο κέρινων ~των* ცვილის ფიგურათა მუზეუმი.

ομοίως *επίρρ.* 1. მსგავსად; 2. აგრეთვე.

ομολογία η 1. აღიარება; 2. *იურ.* აღიარება: *~ ενοχής* დანამაულის აღიარება; 3. *ეკლ.* აღსარება; 4.

ეკონ. ობლიგაცია; **5.** *ბოტ.* ანალოგია, შესაბამისობა, ◊ ***κατά γενική / κοινή*** ~ უეჭველად, საერთო საზოგადო აზრის მიხედვით.

ομολογώ (μολογώ) (ε) (*აόρ. ομολόγησα, აόρ. παθ. ομολογήθηκα, μτχ. ομολογούμενος*) *μετβ.* **1.** აღიარება; **2.** *ეკლ.* აღიარება (რწმენის).

ομομήτριος, -α, -ο (ομογάστριος) დედით ერთი.

ομόνοια η თანხმობა, ერთსულოვნება, თანამოაზრეობა.

ομοούσιος, -α/ος, -ο 1. *ეკლ.* განუყოფელი, ერთარსება; **2.** (το) წმინდა სამება — მამის, ძისა და სულიწმიდის სახით.

ομοπάτριος, -α, -ο მამით ერთი.

όμορφα *επίρρ., ხალხ.* **1.** ლამაზად; **2.** ზრდილობიანად; **3.** სასიამოვნოდ; ◊ **—** უპრობლემოდ, პრობლემების გარეშე.

ομορφαίνω (*აόρ. ομόρφυνα*) *μετβ., αμετβ.* გალამაზება.

ομορφιά (ομορφάδα, εμορφιά) η **1.** სილამაზე; **2.** (οι) მოელილი, ლამაზი გარეგნობა.

όμορφος, -η, -ο (έμορφος) ლამაზი.

ομόσημος, -η, ο ერთი და იმავე მნიშვნელობის მქონე.

ομοσπονδία η ფედერაცია, კავშირი.

ομοσπονδιακός, -ή, -ό 1. ფედერალური; **2.** ფედერაციული.

ομότεχνος, -η, -ο კოლეგა, თანამშრომელი, იმავე სპეციალობის მქონე.

ομότιμος, -η, -ο ტოლფასი, თანაბარფასიანი.

ομότιτλος, -η, -ο იმავე სათაურის მქონე.

ομόφυλος, -η, -ο 1. იმავე სქესის; **2.** თვისტომი, ერთტომი, ერთი და იმავე წარმომაელობის მქონე.

ομοφυλοφιλία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ჰომოსექსუალიზმი.

ομοφυλόφιλος, -η, -ο ჰომოსექსუალი.

ομοφωνία η **1.** ერთსულოვნება; **2.** *მუს.* თანაჟღერა, თანახმიანობა; ◊ ***αρχή της ~ας*** ერთსულოვნების პრინციპი.

ομόφωνος, -η, -ο 1. ერთსულოვანი; **2.** *მუს.* თანამჟღერი, თანხმიერი, თანახმიანი.

ομοψυχία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ერთსულოვნება, თანამოაზრეობა.

ομόψυχος, -η, -ο ერთსულოვანი.

όμποε το *άκλ., მუს.* ჰობოი.

ομπρέλα η **1.** ქოლგა; **2.** *გადატ.* დაცვა, ლობი: ***υπό την αμυντική ~ του NATO*** ნატოს "ქოლგის" ქვეშ.

ομφαλός ο **1.** ჭიპი, ჭიპლარი; **2.** *გადატ.* ცენტრი, შუა ნაწილი.

ομώνυμος, -η, -ο თანამოსახელე, იმავე სახელის, გვარის, სათაურის ან დასახელების მქონე; ◊ *ენათმეც.* ***~ες λέξεις*** ომონიმები, *მათ.* ***~α κλάσματα*** ერთმნიშვნელიანი წილადები.

όμως *σύνδ.* მაგრამ: ***πόνεσε, ~ δεν έβγαλε μιλιά*** ეტკინა, მაგრამ ხმა არ ამოუღია; ◊ ***και όμως*** და მაინც, არაფერიც.

ον το არსება: ***ο άνθρωπος είναι έλλογο ~*** ადამიანი გონიერი არსებაა; ◊ ***εκ του μη όντος*** არაფრისაგან, არაფრის გამო, ***το ~*** ღმერთი, ***ανθρώπινο ~*** ადამიანი.

ονειρεύομαι (*αόρ. ονειρεύτηκα*) *μετβ., αμετβ.* **1.** სიზმრად ნახვა.

ονειρικός, -ή, -ό 1. სიზმრისეული; **2.** საოცნებო.

όνειρο το **1.** სიზმარი; **2.** ოცნება; ◊ ***βγήκε το ~ αληθινό*** სიზმარი ცხადად

იქცა, *στο ~ σου το είδες;* სიზმრად ნახე? საღ მოგელანდა?

ονειροβατώ (ε) (*აόρ. ονειροβάτησα*) *αμετβ.* ოცნებებით ცხოვრება, ფრენა, მეოცნებედ ყოფნა.

ονειροκρίτης ο 1. სიზმრის ამხსნელი, სიზმრის განმმარტებელი; **2.** სიზმრების წიგნი.

ονειρομαντεία (ονειρομαντική) η სიზმრის ახსნა, სიზმრის განმარტება.

ονειρομάντης (ονειροσκόπος) ο სიზმრების ამხსნელი.

ονειροπαρμένος, -η, -ο (ονειροπόλος) 1. მეოცნებე, ოცნებებში მონავარდე ადამიანი; **2.** ის, ვინც მიუღწეველის მიღწევას ცდილობს.

ονειροπολώ (ε) (*აόρ. ονειροπόλησα*) *αμετβ.* **1.** ოცნება, ფანტაზიორობა, ოცნებაში ნავარდი; **2.** მიუღწეველის მიღწევის სურვილი, მცდელობა.

ονείρωξη η *მედ.* პოლუცია.

όνομα το 1. *პირდ., გადატ.* სახელი; **2.** სასელწოდება, დასახელება; **3.** ნიშანი: *εμπορικό ~* სავაჭრო ნიშანი; **4.** *გრამ.* სახელი: *αρσενικό / θηλυκό ~* მამრობითი / მდედრობითი (სქესის) სახელი; ◊ *λέω τα πράγματα με τ'~τα τους* საგნებს საკუთარ სახელს ვარქმევ, *εξ ~τος (+ γεν.)* (ვიღაცის) სახელით, *αφήνω ~* სახელს ვტოვებ, *για ~ του Χριστού / του Θεού / της Παναγίας* ღვთის გულისათვის, *εις το ~ του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος* სახელითა მამისათა და ძისათა და სულითა წმიდისათა.

ονομάζω (*აόρ. ονόμασα, აόρ. παθ. ονομάστηκα, μτχ. ονομασμένος*) *μετβ.* **1.** სახელის დარქმევა, წოდება; **2.** დასახელება: *αρνήθηκε να ονομάσει τους συνενόχους του* თანამონაწილეთა დასახელებაზე უარი განაცხადა; **-ομαι** *μεσ.* მქვია, ვიწოდები: *~εται Ιωάννης* მას იოანე ჰქვია.

ονομασία η 1. სახელწოდება; **2.** სახელის დარქმევა; **3.** დასახელება, წოდების მინიჭება, წოდება: *τιμητική ~* საპატიო წოდება; **ονομαστικά** *επίρρ.* სახელდებით, სახელით.

ονομαστικός, -ή, -ό 1. სახელობითი, სახელდებითი; **2.** *εκκλ.* ნომინალური; **3.** (η) *γραμ.* სახელობითი ბრუნვა; ◊ *~ή γιορτή* სახელობითი დღესასწაული, *~ή ψηφοφορία* სახელობითი კენჭისყრა; **ονομαστικά** *επίρρ.* სახელდებულად, სახელის დასახელებით.

ονομαστός, -ή, -ό სახელოვანი, სახელგანთქმული.

ονοματεπώνυμο το სახელი და გვარი.

όντας I *σύνδ. ხალხ.* როდესაც.

όντας II *μτχ., მაღალფ.* ვარ რა, ვიყავი რა, ყოქნები რა.

οντότητα η 1. არსი: *η ~ της ψυχής* სულის არსი; **2.** ინდივიდუალობა, პიროვნულობა.

όντως *επίρρ., მაღალფ.* მართლაც, ჭეშმარიტად, ნამდვილად; ◊ *φιλοσ. ~ ον* სუბსტანცია.

όνυχας ο I 1. ფრჩხილი; **2.** ბრჭყალი, ჩლიქი; **3.** მატარებლის ბორბლის ბრჭყალი.

όνυχας ο II *მინ.* ონიქსი.

οξεία η *გრამ.* მკვეთრი მახვილი.

οξείδιο (οξίδιο) το *ქიმ.* ჟანგი, ჟანგეული, ოქსიდები.

οξειδώνω (οξιδώνω) (*აόρ. οξείδωσα, აόρ. παθ. οξειδώθηκα, μτχ. οξειδωμένος*) *μετβ., ქიმ.* **1.** ოქსიდაცია, ოქსიდირება; **2.** წყალბადის მოცილება, დეჰიდროგენიზაცია; **3.** (და)ჟანგება, ჟანგით დაფარება.

οξιά η წიფელი, წიფლის ხე.

οξικός, -ή, -ό *ქიმ.* 1. ძმრისა, ძმრის მწარმოებელი; 2. მეავეებთან დაკავშირებული; ◊ *~ό οξύ* ძმარმჟავა.

οξόνη η *ქიმ.* აცეტონი.

οξύ το (*γεν. -εως, πληθ. -έα*) *ქიმ.* მეავა.

οξύαυλος (οξυβόας) ο *მუს.* პობოი.

οξυγόνο το 1. *ქიმ.* ჟანგბადი; 2. სუფთა ჰაერი, ჟანგბადი; ◊ *φιάλη ~ου* ჟანგბადის ბალიში.

οξυγονώνω (*αόρ. οξυγόνωσα, αόρ. παθ. οξυγονώθηκα, μτχ. οξυγονωμένος*) *μετβ.* 1. *იხ.* **οξειδώνω**; 2. ჟანგბადით გამდიდრება.

οξυγόνωση η 1. *ფიზიოლ.* სისხლის მიერ ჟანგბადის შეთვისება; 2. *ქიმ.* რაიმე ნივთიერების ჟანგბადთან შეერთება.

οξυδέρκεια η *მაღალფ.* თვალგამჭრიახობა, თვალმახვილობა, გამჭრიახობა.

οξυζενέ (οξιζενέ) το *ახლ.* წყალბადის ზეჟანგი.

οξύθυμος, -η, -ο ფიცხი, გულფიცხი, ცხარე, ფხუკიანი.

οξύνοια η (*πληθ. არ გააჩნია*) საზრიანობა, მოსაზრების უნარი, გონებამახვილობა, გამჭრიახობა.

οξύνους, -ους, -ουν (*γεν. οξύνοος/ου, θηλ. οξύνοες, ουδ. οξύνοα*) საზრიანი, მოსაზრებული, გონებამახვილი, გამჭრიახი.

όξυνση η *პირდ., გადატ.* გამწვავება, დაძაბება.

οξύνω (*αόρ. όξυνα, αόρ. παθ. οξύνθηκα, μτχ. οξυμένος*) *μετβ.* 1. გამახვილება, გათლა, წაწვეტება, წვეტის გაკეთება; *გადატ.* 2. გამახვილება, განვითარება; 3. დაძაბება, გამწვავება; **-ομαι** *μεσ., გრამ.* მკვეთრი მახვილის დასმა.

οξύς, -εία, -ύ (*γεν. οξέος, θηλ. οξείς, ουδ. οξέα*) 1. წვეტიანი, ბასრი, მჭრელი; 2. *გეომ.* მართი (კუთხე); 3. *გადატ.* მწვავე, მძაფრი, მკვეთრი, უკმეხი: *~εία κριτική* მწვავე კრიტიკა; 4. გამჭოლი, გამსჭვალავი, მახვილი, მჭახე: *~εία ακοή* მახვილი სმენა; 5. გამჭრიახი: *~ νους* გამჭრიახი გონება; 6. *ქიმ.* (το) *იხ.* **οξύ**; 7. (η) *გრამ. იხ.* **οξεία**.

οξύτητα η 1. სიბასრე, სიმახვილე; 2. *გადატ.* სიმწვავე, სიმძაფრე, სიცხარე, სიმკვეთრე; 3. *ქიმ.* მეავის შემცველობა, მეავიანობა.

οπαδός ο/η გულშემატკივარი, მხარდამჭერი, მიმდევარი, მომხრე.

οπάλλιο το *მინ.* ოპალი.

όπερα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) ოპერა.

οπερατέρ ο *ακλ.* ოპერატორი.

οπερέτα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. ოპერეტა; 2. *დამამც.* სასაცილო, არასერიოზული ამბავი.

οπή η *მაღალფ.* ნახვრეტი; ◊*αστρονομ. μαύρη / μελανή ~ αστρονομ.* შავი ხვრელი.

όπιο το (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. ოპიუმი; 2. *გადატ.* დამათრობელი, მოსატყუებელი საშუალება.

οπιούχος, -ος, -ο ოპიუმის შემცველი.

όπισθεν *επίρρ.* 1. *მოძვ.* უკან; 2. (η) უკანა სელა: *βάζω την ~* უკანა სელაში ვაგდებ (მანქანას); 3. *ზღვ.* ~ *!* უკან!

οπίσθιος, -α, -ο 1. უკანა; 2. (τα) უკანა ნაწილი, უკანალი.

οπισθόβουλος, -η, -ο 1. ქვენა აზრის მქონე, ცბიერი, მზაკვარი, ვერაგი; 2. მზაკვრული, ვერაგული.

οπισθοδρόμηση η 1. უკან დახევა, უკუსელა, უკუქცევა; 2. *გადატ.* ჩამორჩენა, ჩამორჩენილობა, რეგრესი.

οπισθοδρομώ (ε) (*αόρ. οπισθοδρόμησα, μτχ. οπισθυδρομών, -ούσα, -ούν*) *αμετβ.* **1.** უკან დახევა, უკუსვლა, უკუქცევა; **2.** *გაღატ.* ჩამორჩენა, ჩამორჩენილობა, რეგრესი.

οπισθοχώρηση η **1.** *სამხ.* უკან დახევა, უკუქცევა; **2.** *გაღატ.* რეგრესი.

οπισθοχωρώ (ε) (*αόρ. οπισθοχώρησα*) *αμετβ.* **1.** უკან დახევა; **2.** *სამხ.* უკუქცევა.

οπλίζω (*αόρ. όπλισα, αόρ. παθ. οπλίστ(θ)ηκα, μτχ. οπλισμένος*) *μετβ.* **1.** შეიარაღება, იარაღის ასხმა: *οπλισμένος σαν αστακός* კბილებამდე შეიარაღებული; **2.** *გაღატ.* ა) აღჭურვა: *τον όπλισε με θάρρος* სიმამაცით აღჭურვა, ბ) რაღაცის გამო იარაღის აღება, იარაღის ასხმა; **3.** *სამხ.* იარაღის გატენა; *μτχ.* გამყარებული: *οπλισμένο σκυρόδερμα* გამყარებული ბეტონი.

οπλισμός ο **1.** შეიარაღება, აღჭურვილობა, აღკაზმულობა; **2.** *Ιατρ., გაღატ.* იარაღი; ◊ *~ σκυροδέματος* კარკასი, რომელიც ბეტონს ამაგრებს, არმატურა.

όπλο το *Ιατρ., გაღატ.* იარაღი; ◊ *καλούμαι υπό τα ~α* ჯარში მიწვევენ, ცხადდება მობილიზაცია, *καταθέτω τα ~α* კაპიტულაციას ვაცხადებ, *ρίχνω τα ~α* იარაღს ვყრი, *καταφεύγω στα ~α* იარაღს ვკიდებ ხელს, *σπάω στα ~α!* ცეცხლი!

οπλοφορία η იარაღის ტარება: *άδεια ~ας* იარაღის ტარების უფლება, *παράνομη ~* იარაღის უკანონოდ ტარება.

οπλοφορώ (ε) (*βλ. ενέστ. და παρατ.*) *αμετβ.* იარაღის ტარება.

όποιος, όποια, όποιο *αντων.* **1.** ის, ვინც, ვინც: *~ δεν ξέρει, να μην μιλάει!* ვინც არ იცის, ნუ ლაპარაკობს! **2.** (+ *κι αν*) ვინც არ (უნდა იყოს); **3.** ისიც კი: *με την ~α πείρα έχω μέχρι τώρα* ის (მცირე) გამოცდილებაც კი, რაც მაქვს; ◊ *~ και ~* ვიღაცა, შემთხვევითი, უმნიშვნელო ადამიანი.

οποίος, -α, -ο *αντων.* რომელიც, ვინც.

οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οποιοδήποτε *αντων.* ნებისმიერი, ვინც, ვინც არ.

όποτε *σύνδ.* **1.** როდესაც, მაშინ, როცა, იმ წუთას, როცა; **2.** ყოველთვის, როცა.

οπότε *σύνδ.* და მაშინ: *θα δεις η προσφέρεται, ~ θα επιλέξεις* ნახავ რას გთავაზობენ და მაშინ აირჩევ.

οποτεδήποτε *επίρρ.* **1.** როდესაც გინდა, როდესაც არ, როცა არ; **2.** როდესაც, როცა.

όπου *επίρρ.* **1.** სადაც; **2.** როდესაც; ◊ *~ νά'ναι* სადაცაა, წუთი-წუთზე, *~ δει* სადაც საჭიროა.

οπουδήποτε *επίρρ.* ნებისმიერ ადგილას, სადაც გინდა.

οπτασία η ხილვა, მირაჟი, მოჩვენება, ზმანება.

οπτασιάζομαι (*αόρ. οπτασιάσθηκα, μτχ. οπτασιασμένος*) *αμετβ., αποθ.* მირაჟის, მოჩვენების, ზმანების ხილვა, ჰალუცინაციების ქონა.

οπτικοακουστικός, -ή, -ό ოპტიკო-აკუსტიკური.

οπτικός, -ή, -ό **1.** ოპტიკური, მხედველობითი, მხედველობასთან დაკავშირებული; **2.** (ο/η) ოპტიკოსი; **3.** (η) ოპტიკა; **4.** (το) შუქურის ან პროექტორის რეფლექტორი; ◊ *~ή γωνία* თვალსაზრისი, თვალთახედვა, *~ή απάτη* ოპტიკური ცდომილება, *~ τηλέγραφος* ოპტიკური ტელეგრაფი, *~ή ίνα* ოპტიკური ბოჭკო, *~ δίσκος πληροφοριών*

სი-დი-რომი (CD-Rom), ~ *δίσκος* ოპტიკური დისკი.

οπτιμιστής ο, **-τρια** η ოპტიმისტი.

οπτιμιστικός, -ή, -ό ოპტიმისტური.

οπωροπωλείο το ხილ-ბოსტნეულის მაღაზია.

οπωροφόρος, -α, -ο ხილის მომცემი, მსხმოიარე (ხე).

όπως I *επίρρ.* **1.** როგორც: *όλα ήρθαν ~ τα περίμενα* ყველაფერი ისე მოხდა, როგორც ველოდი; **2.** მსგავსად, -საით, -ეით: *είναι ψηλός ~ ο πατέρας του* მამამისივით მაღალია; ◊ *~ κι αν / και να* როგორც არ, *~ και να'χει το πράγμα* ნებისმიერ შემთხვევაში, როგორც არ უნდა იყოს საქმე.

όπως II *σύνδ.* **1.** მაშინ, როცა, როდესაც; **2.** (*დახასიათება, მახასიათებლის ან მედსართავის შემდეგ*) ვინაიდან, იმის გამო, რომ: *άρρωστος ~ ήμουν, δεν μπορούσα να βγω μέσα στην βροχή* ვინაიდან ავად ვიყავი, წვიმაში გარეთ გასვლა არ შემეძლო.

οπωσδήποτε *επίρρ.* **1.** აუცილებლად, რა თქმა უნდა; **2.** ნებისმიერ შემთხვევაში, უდავოდ, ასეც და ისეც.

όραμα το ხილული ოცნება, მირაჟი, მზმანება.

οραματίζομαι (*აόρ. οραματίστ(θ)ηκα*) *μετβ., αμετβ., αποθ.* ოცნება, მზმანება.

οραματιστής ο, **-τρια** η მეოცნებე.

όραση η (*πληθ. არ გააჩნია*) მხედველობა.

ορατός, -ή, -ό ხილული, ხილვადი.

ορατότητα η სილვადობა.

οργανικός, -ή, -ό 1. *μεδ.* ორგანული, ორგანოებთან დაკავშირებული: *~ές παθήσεις* ორგანული დაავადებები; **2.** *βιολ.* ორგანოებთან დაკავშირებული, ორგანული: *~ές ουσίες* ორგანული ნივთიერებები; **3.** *χημ.* ორგანული: *~ή χημεία* ორგანული ქიმია; **4.** *μουσ.* ინსტრუმენტალური: *~ή μουσική* ინსტრუმენტალური მუსიკა.

οργανισμός ο **1.** *βιολ.* ორგანიზმი; **2.** *γαδατ.* ორგანიზმი; **3.** ორგანიზაცია.

όργανο το **1.** *μιρδ., γαδατ.* ორგანო; **2.** *μιρδ., γαδατ.* ინსტრუმენტი, ხელსაწყო; **3.** *μουσ.* ინსტრუმენტი.

οργανώνω (*αόρ. οργάνωσα, αόρ. παθ. οργανώθηκα, μτχ. οργανωμένος*) *μετβ.* **1.** მოწესრიგება, ორგანიზება, ჩამოყალიბება, მოწყობა; **2.** *μτχ.* ა) მოწესრიგებული, ბ) გაერთიანებული, ორგანიზაციაში გაწევრიანებული; **-ομαι** ა) გაერთიანება, გაწევრიანება, ბ) მოწესრიგება.

οργάνωση η **1.** ორგანიზება, ჩამოყალიბება, მოწყობა, მოწესრიგება; **2.** ორგანიზაცია: *τρομοκρατικές ~εις* ტერორისტული ორგანიზაციები.

οργανωτής ο, **-τρια** η ორგანიზატორი.

οργανωτικός, -ή, -ό ორგანიზაციული, საორგანიზაციო: *~ή επιτροπή* საორგანიზაციო კომიტეტი.

οργασμός ο **1.** *μεδ.* ორგაზმი; **2.** *γαδατ.* მოქმედების აქტიური განვითარება, აქტიური მუშაობის გაშლა.

οργή η (*πληθ. არ გააჩნია*) რისხვა, მრისხანება, გულისწყრომა, მძვინვარება, გაბოროტება, გაშმაგება, სიშმაგე.

οργιάζω (*αόρ. οργίασα*) *αμετβ.* **1.** ორგიებში მონაწილეობა; **2.** *γαδατ.* მძვინვარება, შმაგობა, გაშმაგება.

οργίζω (*αόρ. όργισα, αόρ. παθ. οργίστ(θ)ηκα, μτχ. οργισμένος*) *μετβ.* (ვისიმე) განრისხება, გაბოროტება, გაშმაგება.

όργιο το **1.** ორგია, გარყვნილება, თავაწყვეტილობა, აღვირახსნი-

ლობა, თავაშეებულობა; 2. თვითნებობა, განუკითხაობა; 3. *არქ.* სამინელი, აუტანელი.

όργωμα το 1. ზოხვნა, ხვნა; 2. ხნული, ნახნავი.

οργώνω (*აόρ. όργωσα, αόρ. παθ. οργώθηκα, μτχ. οργωμένος*) *μετβ.* 1. მოხვნა, ხვნა; 2. *გადატ.* გადალახვა: *η αστυνομία έχει οργώσει όλο το νησί, ψάχνοντας για το δολοφόνο* მკვლელის ძიებაში პოლიციამ მთელი კუნძული მოიარა.

ορειβασία η (*πληθ. არ გააჩნია*) მთამსვლელობა, ალპინიზმი.

ορειβάτης ο, **-ισσα** η მთამსვლელი, ალპინისტი.

ορειβατώ (ε) (*აόρ. ορειβάτησα*) *αμετβ.* მთამსვლელობა, ალპინიზმი, მთაში სიარული.

ορεινός, -ή, -ό 1. მთის, სამთო; 2. მთიანი, მთაგორიანი, მთებით დაფარული: *~ή χώρα* მთაგორიანი ქვეყანა; 3. (τα) მთიანი რეგიონი; 4. (ο) მთიელი.

ορείχαλκος ο (*πληθ.არ გააჩნია*) ბრინჯაო.

ορεκτικός, -ή, -ό (ορεχτικός) 1. მადის მომგვრელი, მადის აღმძვრელი; 2. (το) ციკი საუზმე; ◊ *~ό ποτό* აპერიტივი.

όρεξη η 1. მადა; 2. განწყობა, ხასიათი: *τελευταίως δεν έχω ~ για δουλειά* ამ ბოლო დროს მუშაობის განწყობა არ მაქვს; ◊ *τρώγοντας έρχεται / ανοίγει η ~* მადა ჭამაში მოდის, *περί ορέξεως ουδείς λόγος* გემოვნებაზე არ დაობენ, *καλή ~!* მშვარგოს!

ορεσίβιος, -α, -ο *βιολ.* მთის, მთიელი.

ορθά *επίρρ.* სწორად: *~ μιλάς* სწორად ამბობ, სწორად ლაპარაკობ; ◊ *—κοφτά* მოკლედ და კონკრეტულად, მიკიბ-მოკიბვის გარეშე.

ορθάνοιχτος, -η, -ο ბოლომდე გახსნილი, ფართოდ გაღებული.

όρθιος, -α, -ο 1. სწორი, ვერტიკალური; 2. ფეხზე მდგომი; ◊ *κοιμάμαι ~* ფეხზე მდგარს მძინავს, *στα ~α* ფეხზე, დაჯდომის გარეშე, ნაჩქარევად: *~ο πιάνο* პიანინო; **όρθια / ορθίως** *επίρρ.* სწორად, ვერტიკალურად, ფეხზე მდგარ მდგომარეობაში.

ορθογραφία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ორთოგრაფია, მართლწერა.

ορθογραφικός, -ή, -ό ორთოგრაფიის, ორთოგრაფიული, მართლწერის: *~ό λάθος* ორთოგრაფიული შეცდომა.

ορθογραφώ (ε) (*აόρ. ορθογράφησα, αόρ. παθ. ορθογραφήθηκα, μτχ. ορθογραφημένος*) *μετβ.* წიგნიერად, სწორად, ორთოგრაფიული შეცდომების გარეშე წერა.

ορθογώνιος, -α, -ο *გეომ.* მართკუთხა.

ορθοδοξία η 1. **(Ο)** ორთოდოქსია, მართლმადიდებლობა; 2. მართლმადიდებლები, მართლმადიდებლური ეკლესიის მიმდევარნი; 3. *გადატ.* მართლმორწმუნეობა, ორთოდოქსალურობა, ორთოდოქსულობა; ◊ *Κυριακή της Ο~ς* დიდი მარხვის პირველი კვირა დღე.

ορθόδοξος, -η, -ο 1. მართლმადიდებლური, ორთოდოქსული; 2. ორთოდოქსალური, ორთოდოქსი: *~ μαρξιστής* ორთოდოქსი მარქსისტი; ◊ *Ο~η / ~ος Εκκλησία* მართლმადიდებლური, ორთოდოქსული ეკლესია.

ορθολογικός, -ή, -ό რაციონალური, გონიერული, მიზანშეწონილი.

ορθολογιστής ο, **-τρια** η რაციონალისტი.

ορθοπαιδική η *მედ.* ორთოპედია.

ορθοπαιδικός, -ή, -ό 1. ორთოპედიული; 2. (ο/η) ორთოპედი.

ορθοποδώ (ε) (ορθοποδίζω) (*აბრ. ορθοπόδησα*) *ამეტბ.* ფეხზე დადგომა, დაკარგული ძალის აღდგენა.

ορθός, -ή, -ό 1. ფეხზე მდგომი; 2. *გადატ.* სწორი; ◊ *~ λόγος* რაციონალური აზრი, გონიერულობა, რაციონალიზმი, ***πολιτικά ~*** პოლიტიკურად მართებული, ***~ή γωνία*** მართი კუთხე; **ορθά / ορθώς** *επίρρ.* მართებულად, სწორად.

ορθοστασία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ფეხზე დგომა.

ορθότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) სისწორე, წესიერება, სამართლიანობა, კორექტულობა; ◊ ***πολιτική ~*** პოლიტიკური კორექტულობა.

όρθρος ο *ეკლ.* ცისკრის ლოცვა.

ορθώνω (*აბრ. όρθωσα, აბრ. παθ. ορθώθηκα, მიჯ. ορθωμένος*) *მეტბ., პირდ., გადატ.* აღმართვა, აგება, აშენება, დადგმა; **-ομαι** ა) ფეხზე, გამართული დგომა, აღმართვა, ბ) *გადატ.* ახანყება, წინააღმდეგობის გაწევა, ამხედრება.

οριακός, -ή, -ό 1. ზღვარზე მყოფი, ზღვართან მყოფი; 2. *გადატ.* კრიტიკული, კრიზისული.

οριενταλισμός ο 1. *მხატ.* ორიენტალიზმი; 2. აღმოსაელეთმცოდნეობა, ორიენტალიზმი.

ορίζοντας ο 1. ჰორიზონტი; 2. *პირდ., გადატ.* თვალსაწიერი; ◊ ***ανοίγω (νέους) ~ες*** (ახალ) ჰორიზონტს ეხსნი, აღმოვაჩენ.

οριζόντιος, -α, -ο 1. ჰორიზონტალური; 2. ჰორიზონტისა; **οριζόντια / οριζοντίως** *επίρρ.* ჰორიზონტალურად.

ορίζω (*აბრ. όρισα, აბრ. παθ. ορίστ(θ)ηκα, მიჯ. ορισμένος*) *მეტბ.* 1. დაწესება; 2. განსაზღვრა, გამიჯვნა, გამოყოფა, დანიშნა: *οι ποινές που ~ει ο νόμος* სასჯელი, რომელსაც კანონი განსაზღვრავს; 3. ბრძანება: *όπως ~ετε* როგორც ბრძანებთ; ◊ ***καλώς όρισες! / καλώς ορίσατε!*** კეთილი იყოს შენი / თქვენი მობრძანება.

όριο το 1. ზღვარი, მიჯნა, საზღვარი; 2. საზღვარი, ფარგლები; 3. რეკორდი, მაქსიმალური, გადაულახავი ზღვარი; ◊ ***εντός / εκτός των ~ων (μέσα στα ~α)*** საზღვრებში, საზღვრებს შიგნით, ფარგლებში, ***εκτός των ~ων*** საზღვრებს გარეთ, ფარგლებს გარეთ, ***θέτω / βάζω ένα όριο (σε κάτι)*** წერტილის დასმა, ბოლოს მოღება, ***~ ηλικίας*** ასაკობრივი ცენზი, ***μέχρις ενός ~ου*** რაღაც ზღვრამდე, ***το έσχατο ~*** ბოლო, უკანასკნელი ზღვარი, ***βγαίνω από τα ~α*** ზრდილობის წესებს ვარღვევ, წყობიდან გამოვდივარ.

οριοθετώ (ε) (*აბრ. οριοθέτησα. აბრ. παθ. οριοθετήθηκα. მიჯ. οριοθετημένος*) *მეტბ.* საზღვრების, ზღვარის დადგენა.

οριοθέτηση η საზღვრების, ზღვარის დადგენა.

ορισμένος, -η, -ο 1. განსაზღვრული, დადგენილი, ჩამოყალიბებული; 2. (-οι, -ες, -α) ზოგი, ზოგიერთი: *~ες φορές* ზოგჯერ.

ορισμός ο 1. განსაზღვრება, ტერმინაცია; 2. *ფილოს. ტერმინი* 3. *ბალან.* განკარგულება, ბრძანება, სერტილი.

ορίστε (*ა*)*ხალ.* (*ჰაბრ.*) 1. ისეთი, აი ისეთი: *~ τα χρήματα σας* აიღეთ თქვენი სურვა; 2. *ბაგონო. ლაპ.* ვისმენი, რა გსურთ: *~;* ვისმენი, რა გსურთ? 3. *ეთიკეტ.* – *~, καθίστε!* გთხოვთ, დაბრძანდით; 4. *ალაპარაკეთ.* ვისმენი (ტელეფონზე პასუხისას); 5. *გამშეორეთ.*

თუ შეიძლება (როდესაც ვერ გაიგებ ან არ ისმის რას გეუბნებიან): *~, δεν σας ακούω καλά* გაიმეორეთ, თუ შეიძლება, კარგად არ მესმის თქვენი; **6.** (გაოცების გამოსახატავად) ნუთუ, უყურე ერთი ამას, არა, ეს როგორ მოგწონთ?

οριστικός, -ή, -ό 1. საბოლოო, ურყევი, უცვლელი. **2.** *γραμ.* ა) განსაზღვრული, ბ) (η) თხრობითი კილო.

ορκίζω (*აόр. ὥρκισα, აώр. παθ. ορκίστ(θ)ηκα, μτχ. ορκισμένος*) *μετβ.* დაფიცება, ფიცის დადებინება: *σε ~ σε ό, τι έχεις ιερό!* გაფიცებ, რაც კი რამ წმინდა გაგაჩნია! *μτχ.* ფანატიკური, შეურიგებელი: *ορκισμένος εχθρός* შეურიგებელი მტერი; **-ομαι** დაფიცება, ფიცის მიცემა, შეფიცება. ადგას ვნახე; ◊ *σου τ'~ομαι* გეფიცები.

ορκοδοσία η ფიცის დადება.

ορκοδοτώ (ε) (*აόр. ορκοδότησα*) *αμετβ.* ფიცის დადება, ფიცის მიცემა.

ορκοληψία η ფიცის დადება მოსამართლის წინაშე სახელმწიფო სამსახურში მიღების დროს.

όρκος ο ფიცი: *δίνω ~ο* ედებ ფიცს; ◊ *~ του Ιπποκράτη* ჰიპოკრატეს ფიცი.

ορκωμοσία η ფიცის დადება (ოფიციალური საზეიმო ცერემონიალი).

ορμή η **1.** გამეტება, სიმკვეთრე, გამალება: *με ~* გამეტებით; **2.** მიდრეკილება, მძაფრი სურვილი, ინსტინქტი; **3.** (οι) სექსუალური ურთიერთობის სურვილი.

ορμητήριο το პლაცდარმი.

ορμητικός, -ή, -ό გამეტებული, გამალებული, მალი, სწრაფი, ძლიერი.

ορμόνη η *βιολ.* ჰორმონი.

όρμος ο ზღვის უბე, ყურე.

ορμώ (α) (*აόр. όρμησα, აόр. παθ. ορμήθηκα, μτχ. ορμημένος*) *αμετβ.* მივარდნა, დატაკება, დაძგერება, ცემა, თავდასხმა.

όρνιθα η ქათამი.

ορνίθι το წიწილა.

ορνιθοειδές το ქათმისებრთა ოჯახის ფრინველი (ხოხობი, კაკაბი, გნოლი და ა. შ.).

ορνιθοτροφείο (ορνιθοκομείο) το მეფრინველეობის ფერმა.

όρνιο (όρνεο) το **1.** მტაცებელი ფრინველი; **2.** *კიც.* ბრიყვი, სულელი.

οροθετώ (ε) (*აόр. οροθέτησα, აόр. παθ. οροθετήθηκα, μτχ. οροθετημένος*) *μετβ.* საზღვრების დადგენა, მიჯნვა, მიჯნის გავლება.

ορολογία η ტერმინოლოგია.

οροπέδιο το ზეგანი.

όρος ο **1.** პირობა: *οι ~οι ασφαλείας* დაზღვევის პირობები; **2.** *იურ.* პირობა: *οι ~οι της συνθήκης των Βερσαλλιών* ვერსალის კონვენციის პირობები; **3.** *არქეოლ.* სასაზღვრო ბოძი; **4.** ტერმინი; ◊ *μαθ. ~οι του κλάσματος* მრიცხველი და მნიშვნელი (წილადის), *υπό ~ους* პირობით, *υπό έναν / τον ~ο* ერთი / იმ პირობით, *άνευ ~ων* უპირობოდ, *μέσος ~* საშუალო(დ), *εφ' ~ου ζωής* მთელი სიცოცხლით, სამუდამოდ, *με τους δικούς μου ~ους* ჩემი შეხედულებისამებრ.

όρος το *მაღალფ.* მთა: *το ~ Όλυμπος* ოლიმპოს მთა, *το ~ Σινά* სინას მთა; ◊ *το Άγιον Ό~* ათონის მთა, *ανάθ. ~ της Αφροδίτης* ბოქვენი.

ορός ο **1.** *βιολ.* შრატი; **2.** *მედ.* ა) ვაქცინა, ბ) წვეთოვანი.

οροσειρά η მთაგრეხილი, მთათა სისტემა: *~ του Καυκάσου* კავკასიონის მთათა სისტემა.

ορόσημο το **1.** საზღვრის მიმანიშნებელი, სასაზღვრო ნიშანი (ხმელეთზე ან ზღვაზე), სასაზღვრო ბოძი; **2.** *გადატ.* ეტაპი, მოვლენა, რომელიც ითვლება დროის ასათე-

ლელ წერტილად, რომლიდანაც ახალი პერიოდი იწყება.

οροφή η 1. ჭერი, სახურავი; 2. ხელფასების, ფასების და ა.შ. ოფიციალურად დადგენილი უმაღლესი ზღვარი.

οροφοδιαμέρισμα το ბინა, რომელიც მთელ სართულს მოიცავს.

όροφος ο 1. *პირდ., გადატ.* სართული; 2. ქვემეხის საყრდენი, ძირითადი ნაწილი; 3. *ბოტ.* ხის კენწერო; ◊ *κατά ~ο πολυκατοικία* მრავალსართულიანი სახლი, რომლის ყოველი ბინა მთელ სართულს მოიცავს.

ορτανσία η *ბოტ.* ჰორტენზია.

ορυκτό το *ქიმ.* 1. მინერალი; 2. სასარგებლო წიაღისეული: *εντοπισμός ~ών* სასარგებლო წიაღისეულის ძიება.

ορυκτός, -ή, -ό 1. წიაღისეული; 2. მინერალთან, წიაღისეულთან დაკავშირებული; ◊ *~ πλούτος* წიაღისეული მინერალები, მთამადნეული.

ορυχείο το მაღარო, შახტი, საბადო.

ορφανεύω (*აόρ. ορφάνεψα, μτχ. ορφανεμένος*) *αμετβ. საუბრ.* დაობლება.

ορφανός, -ή, -ό ობოლი: *~ από μάνα* დედით ობოლი, *μένω ~* ობლად ვრჩები.

ορφανοτροφείο το ობოლთა თავშესაფარი, ბავშვთა სახლი.

ορχήστρα η 1. ორკესტრი; 2. საორკესტრო ორმო; 3. *თეატრ.* ორქესტრა.

ορχιδέα η *ბოტ.* ორქიდეა.

όρχις ο *ანატ.* სათესლე ჯირკვალი.

όσιος, -α, -ο *ეკლ.* ღირსი. ღირსი მამა.

οσμανικός, -ή, -ό *იხ.* **οθωμανικός**.

οσμή η სუნი, სურნელი; ◊ *φίλτρο ~ών* პაერის ფილტრი.

οσμίζομαι (*αόρ. οσμίστηκα*) *μετβ., αποθ., λόγ., γλωσσ.* ყნოსვა (ეყნოსე).

όσο *επίρρ.* 1. რამდენადაც, რამდენიც, რამდენი ხანიც: *πιες ~ θέλεις* დალიე, რამდენიც გინდა; 2. *σύνδ.* ა) სანამ, ბ) იმ დროს, როცა; ◊ *~ ...τόσο* რამდენად(აც)... იმდენად, *~ν αφορά σε* ამასთან დაკავშირებით: *~ για* რაც შეეხება, *~ να' ναι* რაც არ უნდა იყოს, ამისდა მიუხედავად, აუცილებლად, *~ κι αν / και να* მიუხედავად იმისა, რომ.

όσος, -η, -ο 1. რამხელა, რამდენი; 2. ყოველი, ნებისმიერი; 3. (+ *και να*) მიუხედავად იმისა, რამდენი, რამდენიც: *θα του δώσουμε ~α και να ζητήσει* რამდენიც არ უნდა მოითხოვოს, მივცემთ; 4. (*πληθ.*) ყველა, ყველაფერი, მთელი; 5. (τα) რაც: *τα ~α τράβηξε* რაც გადაიტანა; ◊ *~α—~α* ძალიან დაბალ ფასად, ძალიან იაფად, *~α πάνε και ~α έρθουν* რაც მოხდება, მოხდეს (ჩემთვის სულ ერთია).

οσοσδήποτε, οσηδήποτε, οσοδήποτε *αντων.* 1. იმდენი, რამდენიც; 2. (+ *κι αν*) მიუხედავად იმისა, რამდენი, რამდენიც არ; **οσοδήποτε** *επίρρ.* რამდენიც, რამდენი ხანიც.

όσπριο το *ბოტ.* პარკი, პარკოსანნი.

οστεοαρθρίτιδα η *მედ.* ოსტეოართრიტი.

οστεοθήκη η მიცვალებულის ნეშტის (ძვალთა) შესანახი ყუთი (ჩვეულებრივ, ხის).

οστεοσκλήρυνση (οστεοσκλήρωση) η *მედ.* ოსტეოსკლეროზი.

οστό (οστούν) το *მაღალფ.* ძვალი; ◊ *παίρνω / λαμβάνω σάρκα και ~ά* ხორცის შესხმა, განხორციელება, *με σάρκα και ~ά* თვითონ, თავად.

οστρακιά η *მედ.* ქუნთრუმა.

όστρακο το **1.** ნიჟარა, ბაკანი (ცხოველის); **2.** თიხის ნაკეთობის (დოქის, ქოთნის) ნამტვრევი, ნატეხი; **3.** *არქეოლ.* თიხის ფირფიტა, რომელზეც ძველ საბერძნეთში ტეიფრაელნენ იმის სახელს, ვისაც ქალაქიდან აძევებდნენ.

οσφραίνομαι (*αορ. οσφράνθηκα*) *μετβ., απροθ., მაღალფ.* **1.** ყნოსვა, სუნვა; **2.** *გადატ.* სუნის ცემა, წინათგრძნობა, გრძნობა, ეჭვი: ~ *τον κίνδυνο* საფრთხეს ვგრძნობ.

όσφρηση η **1.** ყნოსვა; **2.** *გადატ.* წინათგრძნობა.

όταν *σύνδ.* როდესაც, როცა.

ότι *σύνδ.* რომ.

ό, τι *αντων.* რაც, რაც კი, ის, რაც, ყოველივე, ყველაფერი, რასაც; ◊ ~ *(που)* ამ წუთას, ზუსტად ახლა.

οτιδήποτε *αντων.* რაც კი, ყველაფერი რაც.

ουδείς, ουδεμία, ουδέν *αντων.* (*πληθ. არ გააჩნია*) არავინ; ◊ ~ *αναντικατάστατος* შეუცვლელი ადამიანები არ არსებობენ, *ουδέν σχόλιον* უკომენტაროდ.

ουδετεροποίηση η განეიტრალება.

ουδέτερος, -η, -ο 1. ნეიტრალური: *~η χώρα* ნეიტრალური ქვეყანა; **2.** *ქიმ. ~η ένωση* ნეიტრალური ნაერთი; ◊ *~η ζώνη* ნეიტრალური ზონა; *γραმ. ~ο γένος* სამუალო სქესი, *~ο (όνομα)* სამუალო სქესის სიტყვა, *~η διάθεση* სამუალი გვარი (მმნის).

ουδετερότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) ნეიტრალიტეტი.

ουζάδικο (ουζερί) το უზოს რესტორანი.

ούζο το უზო (ბერძნ. სპირტიანი სასმელი, არყის სახეობა).

ουζομεζές ο უზოსთან მისაყოლებელი საუმშეულობა.

ουλή η ნაიარევი, ნაჭრილობევი.

ουλίτιδα η (*გεν. πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* ღრძილების ანთება.

ούλο το ღრძილი.

ουμανισμός ο ჰუმანიზმი.

ουμανιστής ο, **-τρια** η ჰუმანისტი.

ούρα τα *მაღალფ.* შარდი.

ουρά η **1.** კუდი; **2.** ბოლო ნაწილი, დაბოლოება, კუდი, შლეიფი; **3.** რიგი: *πηδώ την ~* ურიგოდ მივდივარ; **4.** *ბოტ.* ყუნწი (ფოთლის, ყვავილის); **5.** ხერხემლის ბოლო მალები; ◊ *χώνω παντού την ~ μου* ყველაფერში ცხვირს ვყოფ, *κουνάω την ~ μου* კუდს ვაქიცინებ, *βάζω την ~ στα σκέλια* კუდის ამოძუება.

ουράνια τα *მაღალფ.* ცა; ◊ *στα ~* მეცხრე ცაზე.

ουράνιο το *ქიმ.* ურანი.

ουράνιος, -α, -ο 1. ციური, ცისა: *~α σώματα* ციური სხეულები; **2.** ღვთიური, ზეციური; ◊ *~ο τόξο* ცისარტყელა, *~α μηχανική αστρον.* ცის მექანიკა.

ουρανίσκος ο *ანატ.* სასა.

ουρανοξύστης ο ცათამბჯენი.

ουρανόπεμπτος, -η, -ο (ουρανόσταλτος) ღვთის მიერ მოცემული, მოულოდნელი.

ουρανός ο ცა; ◊ *στον έβδομο ~ό* მეცხრე ცაზე.

ουρήθρα η *მედ.* შარდსადენი მილი.

ούρημα το *ფიზიოლ.* შარდი.

ούρηση η (*πληθ. არ γააჩნია*) მოშარდვა.

ουρητήρας ο *ანატ.* შარდსაწვეთი.

ουρητήριο το ტუალეტი, საპირფარეშო.

ούριος, -α, -ο ზურგის ქარისა.

ουρλιάζω (*αορ. ούρλιαξα*) *αμετβ., λαϊκ., καθημ.* ღმუილი, ყმუილი, ღრიალი.

ούρλιασμα το ღმუილი, ყმუილი, ღრიალი.

ουροδόχος, -ος, -ο *ანატ.* შარდის, სამარდე; ◊ *~ κύστη* შარდის ბუშტი.

ουρόλιθος ο *მედ.* კენჭი (შარდის ბუშტში).

ουρολογία η (*πληθ. αρ. χρησ.*) *მედ.* უროლოგია.

ουρολόγος ο/η უროლოგი (ექიმი).

ουσία η **1.** ნივთიერება: *χημικές ~ες* ქიმიური ნივთიერებები; **2.** არსი, რაობა, მნიშვნელობა; **3.** *φιλ.* ◊ *κατ'ουσίαν / στην ~* არსებითად, *επί της ~ς* არსებითი, *η ~ είναι...* ყველაზე მნიშვნელოვანი არის...

ουσιαστικό το არსებითი სახელი.

ουσιαστικός, -ή, -ό არსებითი, მნიშვნელოვანი.

ουσιώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ.&θηλ. -εις, ουδ. -η*) მნიშვნელოვანი, არსებითი.

ούτε *σύνδ.* **1.** არც: *δεν ήρθε ~ ο ένας ~ ο άλλος* არც ერთი მოვიდა და არც მეორე; **2.** -ც კი: *δεν ξέρω ~ το όνομά του* მისი სახელიც კი არ ვიცი; ◊ *~ λίγο ~ πολύ* არც მეტი, არც ნაკლები, *~ φωνή ~ ακρόαση* არაფერი გესმენია, *~ συζήτηση* ლაპარაკი ზედმეტია, უეჭველია.

ουτοπία η უტოპია.

ουτοπιστής ο უტოპისტი.

ούτω (ούτως) *επίρρ., μοδ.* ამრიგად, ასე: ◊ *~ ή άλλως* ასე თუ ისე, ყველა შემთხვევაში.

οφειλέτης ο მოვალე.

οφειλή η **1.** ვალი; **2.** მოვალეობა, ვალი; **3.** *οικ.* მოვალეობა.

οφειλόμενο το ვალი.

οφείλω (*αορ. όφειλα*) *μετβ.* **1.** ვალის ქონა, მართებს, მმართებს: *~ χρήματα στον φίλο μου* ჩემი მეგობრის ფული მმართებს, ვალი მაქვს; **2.** მოვალედ ყოფნა, ვალდებულების ქონა; **3. οφειλόμενος** სათანადო, ჯეროვანი; **-ομαι** აიხსნება, მიზეზია: *η καθυστέρηση ~εται σε ατύχημα* დაგვიანება უბედური შემთხვევის მიზეზია.

όφελος το *λαϊκ.* სარგებელი, ხეირი, გამორჩენა; ◊ *προς ~ κάποιου* ვიღაცისთვის (კარგი), ვიღაცის სასარგებლოდ.

οφθαλμαπάτη η **1.** მხედველობის მოტყუება; **2.** მირაჟი.

οφθαλμιατρείο το თვალის კლინიკა, საავადმყოფო.

οφθαλμίατρος ο/η თვალის ექიმი, ოფთალმოლოგი, ოკულისტი.

οφθαλμολογία η (*πληθ.αρ. χρησ.*) ოფთალმოლოგია.

οφθαλμολόγος ο / η ოფთალმოლოგი, თვალის ექიმი.

οφθαλμός ο *λαϊκ.* **1.** *λαϊκ.,* კაძალ. თვალი; **2.** *βοτ.* კოკორი, კვირტი; **3.** *πολιτ.* ასოს გამობურცული გამოსახულება (სატამბო ლიტერზე); ◊ *δια γυμνού ~ού* შეუიარაღებელი თვალით, *ως κόρην ~ού* თვალისჩინივით, *εν ριπή ~ού* თვალის დახამხამებაში.

οχετός ο **1.** ღარი, მილსადენი, მილი; **2.** კანალიზაცია, საკანალიზაციო ჭა; **3.** *καθημ.* ნაგავი, უწმინდურობა, ნარცხი, სიბინძურის ბუდე.

όχημα το *λαϊκ.* ტრანსპორტი.

όχθη η **1.** ნაპირი, სანაპირო; **2.** მხარე.

όχι *επίρρ.* **1.** არა; **2.** (το) ეროვნული დღესასწაული "არა", რომელიც 28

ოქტომბერს აღინიშნება საბერძნეთში; 3. არც თუ, ისე რა.

οχιά (όχεντρα) η *ბალბ.* 1. გველგესლა; 2. *გადატ.* გესლიანი ქალი, აგებული.

οχλοκρατία η 1. ბრბოს მმართველობა; 2. ანარქია.

όχλος ο *დამამშ.* 1. ბრბო; 2. მდაბიო ხალხი.

οχυρό το 1. ფორტი, ციხესიმაგრე; 2. *გადატ.* ბასტიონი, სიმაგრე, ბურჯი, დასაყრდენი, ციხესიმაგრე.

οχυρώνω (*αορ. οχύρωσα, αορ. παθ. οχυρώθηκα, μτχ. οχυρωμένος*) *μετβ.* 1. გამაგრება: ~ *μια πόλη* ვამაგრებ ქალაქს; 2. *გადატ.* დამალვა, ამოფარება.

οχύρωση η 1. ფორტიფიკაცია, გამაგრება; 2. საფორტიფიკაციო სამუშაოები.

όψη η სახე, გარეგნობა, შესახედაობა, იერი: *ο φίλος μου έχει σοβαρή* ~ ჩემს მეგობარს სერიოზული იერი აქვს; ◊ ***η άλλη ~ του νομίσματος*** მედლის მეორე მხარე, ***εξ ~εως / κατ'όψιν*** გარეგნულად, შესახედაობით, ***εκ πρώτης όψεως*** ერთი შეხედვით, ***έχω υπ'όψιν*** გათვალისწინება, ***λαμβάνω υπ'όψιν μου*** გათვალისწინება, მხედველობაში მიღება, ***έχω υπ'όψιν*** გულისხმობა: *είχα υπ'όψιν εσένα* შენ გიგულისხმე, ***ενόψει*** *(+ γεν.)* წინაშე, წინ, პირისპირ: *εν όψει εκλογών* არჩევნების წინ.

όψιμος, -η, -ο 1. გვიანი, დაგვიანებული; 2. ის, რაც გვიან მწიფდება, გვიანი: ~ *καρπός* გვიანი ნაყოფი.

Π

Π, π, πι 1. პი, ბერძნული ანბანის მეთექვსმეტე ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) ოთხმოცი, მეოთხმოცე (*Π'*), ბ) ოთხმოცი ათასი (*,Π*).

παγανισμός ο კერპთაყვანისმცემლობა.

παγερός, -ή, -ό 1. გაყინული, ძალიან ცივი, ყინულივით ცივი; 2. *გადატ.* ცივი, გულგრილი

παγετώνας ο *გეოლ.* მყინვარი.

παγίδα η *პირდ., გადატ.* 1. ხაფანგი, მახე; 2. დამაბნეველი საკითხი.

παγίδευση η მახის, ხაფანგის დაგება.

παγιδεύω (*აბრ. παγίδευσα, აბრ. παθ. παγιδεύθ(τ)ηκα, მტრ. παγιδευμένος*) *მეტ.* 1. *პირდ., გადატ.* დაჭერა (ხაფანგით, მახით), დაკაეება, შეპყრობა; 2. გამოჭერა, ხაფანგის დაგება.

πάγιος, -α, -ο 1. მყარი, მტკიცე, მდგრადი, სტაბილური: ~ *δαπάνη / κατάσταση* სტაბილური ხარჯი / მდგომარეობა; 2. (το) სტაბილური გადასახადი.

παγιώνω (*აბრ. παγίωσα, აბრ. παθ. παγιώθηκα, მტრ. παγιωμένος*) *მეტ.* გამყარება, განმტკიცება, სტაბილიზაცია.

παγίωση η სტაბილიზაცია.

παγκάκι το (*ვნ. არ გააჩნია*) მერხი, სკამი (ბაღის).

πάγκος (μπάγκος) ο 1. მერხი, სკამი (ბაღის); 2. ტაბურეტი, ხელოსნის სამუშაო მაგიდა; 3. დახლი.

παγκοσμιοποίηση η გლობალიზაცია.

παγκόσμιος, -α, -ο მსოფლიო, საყოველთაო, საერთო: ~*α ειρήνη / ~ο ενδιαφέρον* საყოველთაო მშვიდობა / ინტერესი; ◊ *~ πόλεμος* მსოფლიო ომი, *~ο ρεκόρ* მსოფლიო რეკორდი.

πάγκρεας το (*მხ. არ გააჩნია*) *ანატ.* პანკრეასი.

παγκρεατίτιδα η (*ვნ. მხ. არ გააჩნია*) *მედ.* პანკრეატიტი, პანკრეასის ანთება.

παγόβουνο το 1. აისბერგი; 2. *გადატ.* ცივი, გულქვა ადამიანი; ◊ *κορυφή*

του ~ου აისბერგის ნაწილი, რომელიც ზღვის ზედაპირზე ჩანს.

παγοδρομία η ფიგურული სრიალი.

παγοδρόμιο το საციგურაო მოედანი.

παγοδρόμος ο/η ფიგურისტი, მოციგურავე.

παγοθραυστικό το ყინულმჭრელი (გემი).

παγοκρύσταλλος ο ყინულოვანი კრისტალი.

παγοπέδιλο το ციგურები.

πάγος ο 1. ყინული; 2. *გადატ.* ცივი ადამიანი, ყინული; 3. ყინვა; ◊ ***σπάω τον ~ο*** ყინულის დამტვრევა, დაღნობა, ***βάζω (κάποιον) στον ~ο*** თამამგარე დატოვება, ***βάζω (σε κάποιον) ~ο*** გაკიცხვა, დატუქსვა, ***Άρειος Π~*** უმაღლესი სასამართლო ანტიკური პერიოდის ათენში.

παγούρι το მათარა.

πάγωμα το 1. *პირდ., გადატ.* გაყინვა; 2. შეჩერება, გაჩერება, გამეშება.

παγώνι (παγόνι) το ფარშევანგი; ◊ ***φουσκώνω σαν (το) ~*** ფარშევანგივით გაბღენძა, გაფხორება.

παγωνιά η (*გენ. მხ. არ გააჩნია*) ყინვა: *η ~ κατέστρεψε όλες τις λεμονιές* ყინვამ მთელი ლიმნის ხეები გაანადგურა.

παγωνιέρα η საყინულე.

παγώνω (*აბრ. πάγωσα, აბრ. პას. παγώθηκα, მიჯ. παγωμένος*) *მეტბ., ამეტბ.* 1. *პირდ., გადატ.* გაყინვა; 2. გამეშება, გაჩერება, შეჩერება.

παγωτό το ნაყინი.

παζάρεμα το 1. შევაჭრება, ვაჭრობა; 2. *გადატ., დამამც.* მოლაპარაკება, გარიგება, მორიგება, ვაჭრობა.

παζαρεύω (*აბრ. παζάρεψα*) *მეტბ., ამეტბ.* 1. ვაჭრობა, შევაჭრება; 2. *გადატ., დამამც.* მორიგება, გარიგება, ვაჭრობა.

παζάρι το 1. ბაზარი, ბაზრობა; 2. ვაჭრობა.

παθαίνω (*აბრ. έπαθα*) *მეტბ., ამეტბ.* დამართება, შემთხვევა, გადატანა: *~ ατύχημα / ζημιά* უბედური შემთხვევა / ზარალი შემემთხვა; **-ομαι** მთელი შეენებით ჩართვა (რაიმეში), დაავადება, პათოსით შეპყრობა, გაგიჟება: *~εται το ποδόσφαιρο* დაავადებულია ფეხბურთით; ◊ ***καλά να (τα) πάθεις!*** ახია შენზე! ***τι έπαθες;*** რა მოგიეიდა? რა დაგემართა? ***την ~*** მახეში გაბმა, გაცურება, ***θα δεις τι θα πάθεις!*** ნახავ, რაც მოგივა!

πάθημα το შემთხვევა, უბედური შემთხვევა, უსიამოვნება: *τα ~τά μου δεν έχουν τέλος* ჩემს უსიამოვნებებს ბოლო არა აქვთ.

πάθηση η დაავადება, ავადმყოფობა: *~ της καρδιάς / των ματιών* გულის / თვალების დაავადება, *χρόνια / οξεία ~* ქრონიკული / მწვავე დაავადება.

παθητικός, -ή, -ό 1. პასიური: *~ή στάση / συμπεριφορά* პასიური პოზიცია / საქციელი; 2. პათეტიკური; 3. (το) პასივი, დეფიციტი, უკმარისობა, ზარალი; ◊ ***~ή αντίσταση / διαμαρτυρία*** პასიური წინააღმდეგობა / პროტესტი, ***~ό κάπνισμα*** პასიური მოწევა.

παθιάζω (*აბრ. πάθιασα, აბრ. პას. παθιάστηκα, მიჯ. παθιασμένος*) *მეტბ.* აღგზნება, პათოსით შეპყრობა, დამუხტვა; **-ομαι** დაავადება: *~εται με τη μουσική* მუსიკით არის დაავადებული.

παθογόνος, -ος, -ο პათოგენური, დაავადების გამომწვევი.

παθολογία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *პირდ., გადატ.* პათოლოგია.

παθολογικός, -ή, -ό პათოლოგიური.

παθολόγος ο/η პათოლოგი.

πάθος το **1.** მგზნებარება, ვნება, ვნებათა ღელვა; **2.** გატაცება, ყინი, ვნება; **3.** სიძულვილი, ზიზღი; **4.** (τα) ა) ტანჯვა, წამება, ბ) ქრისტეს ვნებანი; ◊ ***Εβδομάδα των Π~ών*** ვნების კვირა.

παιάνας ο **1.** პეანი, ჰიმნი; **2.** დითირამბი.

παιδαγωγία η პედაგოგიკა.

παιδαγωγικός, -ή, -ό პედაგოგიური; ◊ ***~ή (επιστήμη)*** პედაგოგიკა, ***Π~ή Σχολή / Ακαδημία*** პედაგოგიური ფაკულტეტი / აკადემია, ***Π~ό Ινστιτούτο*** პედაგოგიური ინსტიტუტი.

παιδαγωγός ο/η პედაგოგი.

παϊδάκι το (*γεν. αρ გააჩნია*) **1.** ნეკნი; **2.** (τα) შემწვარი ნეკნები (ცხვრის, ციკნის).

παιδεία η (*πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** განათლება; **2.** აღზრდა: *πως τρώει κανείς είναι ζήτημα ~ς* ჭამის მანერა აღზრდაზეა დამოკიდებული; ◊ ***ανθρωπιστική ~*** ჰუმანიტარული განათლება.

παιδεραστής ο პედოფილი.

παιδεύω (*αόρ. παίδεψα, αόρ. παθ. παιδεύτηκα, μτχ. παιδευμένος*) *μετβ.* **1.** წვალება, ტანჯვა; **2.** სწავლა.

παιδί το **1.** ბავშვი; **2.** შვილი, ბავშვი, პირმშო; **3.** ახალგაზრდა! (მიმართვაში): *~! φέρε το λσγαριασμό* ახალგაზრდა, ანგარიში მოიტანე; ◊ ***από ~*** ბავშვობიდან, ***~ θαύμα*** ბავშვი საოცრება, ვუნდერკინდი.

παιδιαστικός, -ή, -ό (παιδιακήσιος) ბავშვური.

παιδιατρική η *მედ.* პედიატრია.

παιδίατρος ο/η პედიატრი.

παιδικός, -ή, -ό ბავშვური, საბავშვო; ◊ ***~ σταθμός*** საბავშვო ბაღი, ***~ή χαρά*** ბავშვების სათამაშო მოედანი, საქანელები.

παιδοκτόνος ο/η ბავშვის მკვლელი.

παιδοφιλία η (*πληθ. αρ გააჩნია*) პედოფილია.

παίζω *(αόρ. έπαιξα, αόρ. παθ. παίχθ(τ)ηκα, μτχ. παιγμένος) μετβ., αμετβ.* **1.** *Jορδ., გადატ.* თამაში: *~ σκάκι / ποδόσφαιρο* ვთამაშობ ჭადრაკს ფეხბურთს; **2.** მოჩვენება, თამაში: *μας ~ει τον ωραίο άνθρωπο* კარგ ადამიანად გვაჩვენებს თავს; **3.** ჩვენება: *τι ~ει σήμερα η τηλεόραση;* რას უჩვენებს დღეს ტელევიზორი? **4.** დაკვრა: *~ στο πιάνο* პიანინოზე ვუკრავ; **5.** მერყეობა: *οι τιμές των μετοχών ~ουν* აქციების ფასი მერყეობს; ◊ ***~ το παιχνίδι (κάποιου)*** სხვის თამაშს ვთამაშობ (სხვის დაკრულზე დავლივარ), ***~ (κάτι) στα δάχτυλα*** ხუთი თითივით ვიცი, ***~ με τη φωτιά*** ცეცხლთან ვთამაშობ, ***~ με τα αισθήματα (κάποιου)*** (ვინმეს) გრძნობებზე ვთამაშობ.

παίκτης (παίχτης) ο **1.** მოთამაშე; **2.** დამკვრელი.

παίνεμα το (**παινεσιά** η) ქება, დიდება, განდიდება.

παινεύω (*αόρ. παίνεψα(εσα), αόρ. παθ. παινεύτηκα, μτχ. παινεμένος*) *μετβ.* ქება, განდიდება; **-ομαι** თაის ქება.

παίξιμο το **1.** *Jορδ., გადატ.* თამაში; **2.** შესრულება, თამაში; **3.** თამაშის, შესრულების მანერა.

παίρνω (*αόρ. πήρα, αόρ. παθ. πάρθηκα, μτχ. παρμένος*) *μετβ.* **1.** აღება: *~ την τσάντα* ჩანთას ვიღებ; **2.** წაღება, წაყვანა, ვადატანა; **3.** დატყუება, წართმევა, მოპარვა: *μου πήραν το πορτοφόλι* საფულე მომპარეს; **4.** მიღება: *το πρόσωπό του πήρε περίεργο χρώμα* მისმა სახემ უცნაური ფერი მიიღო; **5.** ყიდვა: *~*

καινούργιο διαμέρισμα ვყიდულობ ახალ ბინას; **6.** წაყოლა, წაყვანა (დაქორწინება): *ποιος θα την πάρει τώρα που γέρασε;* დაბერდა და ვინღა წაიყვანს (მოიყვანს ცოლად); **7.** *პირდ., გადატ.* დადგომა (გზაზე): *πήρα στραβό δρόμο* ცუდ გზას დავადექი; **8.** დატევა: *η αίθουσα είναι μεγάλη, ~ει πολύ κόσμο* დარბაზი დიდია, ბევრ ხალხს იტევს; **9.** გადაღება: *μας ~ει η κάμερα* კამერა გვიღებს; **10.** გაჩერება: *~ ταξί / λεωφορείο* ვაჩერებ ტაქსს / ავტობუსს; **11.** დარეკვა: *όταν ήρθα στο σπίτι σε πήρα τηλέφωνο* სახლში რომ მივედი დაგირეკე; ◊ *να πάρει (ο διάβολος / η οργή)* ეშმაკმა დალახვროს, *~ τα μυαλά (κάποιου)* ა) გონს ვაკარგვინებ (ვინმეს), ბ) თავს შევაყვარებ, *~ δύναμη / δυνάμεις* ძალას მოვიკრებ, *~ κιλά* ვსუქდები, *~ στροφή* ვუხვევ, *~ ανάσα* ამოვისუნთქავ, *~ απόφαση* გადაწყვეტილებას ვიღებ, *~ σειρά* რიგს ვიკავებ, *~ μέρος* მონაწილეობას ვღებულობ, *~ το μέρος (κάποιου)* მხარს ვუჭერ (ვინმეს), *~ει μπρος* დაძრა (მექანიზმის, მანქანის).

παιχνίδι (παιγνίδι) το **1.** *პირდ., გადატ.* თამაში; **2.** სათამაშო.

παιχνιδιάρης, -α, -ικο 1. თამაშის მოყვარული; **2.** ფლირტის მოყვარული ქალი.

παίχτης ο *იხ.* **παίκτης**.

πακέτο το **1.** *პირდ., გადატ.* პაკეტი, ფუთი, ყუთი, შეკვრა; **2.** სიგარეტის ყუთი.

παλαβός, -ή, -ό სულელი, გიჟი, გაგიჟებული.

παλαιοβιβλιοπωλείο το ბუკინისტური მაღაზია.

παλαιοβιβλιοπώλης ο, **-ισσα** η ბუკინისტი.

παλαιογραφία η (*πληθ.არ გააჩნია*) პალეოგრაფია.

παλαιοημερολογίτης ο ის, ვინც მართლმადიდებლური კალენდრის ძველ სტილს მისდევს.

παλαιολιθικός, -ή, -ό 1. პალეოლითური; **2.** *დამამც.* ძველებური, ძველმოდური; ◊ *Π~ή Εποχή* პალეოლითური ეპოქა.

παλαιοντολογία η (*πληθ. არ გააჩნია*) პალეონტოლოგია.

παλαιοντολόγος ο/η პალეონტოლოგი.

παλαιοπωλείο το მაღაზია, სადაც ძველი ნივთები იყიდება, ანტიკვარების მაღაზია.

παλαιοπώλης ο იმ მაღაზიის გამყიდველი, სადაც ძველი ნივთებით ვაჭრობენ, ანტიკვარებით მოვაჭრე.

παλαιός, -ά, -ό *მაღალფ.* ძველი; ◊ *Π~ά Διαθήκη* ძველი აღთქმა.

παλαιότητα η სიძველე.

παλαίστρα η *პირდ., გადატ.* ტატამი, საბრძოლო არენა.

παλαμάκια τα (*გენ. არ გააჩნია*) ტაში.

παλάμη η **1.** ხელის გული; **2.** მტკაველი.

παλάτι το **1.** *პირდ., გადატ.* სასახლე; **2.** სამეფო კარი.

παλέτα η **1.** პალიტრა; **2.** ფერთა გამა.

παλεύω (*აόრ. πάλεψα*) *ამეტყ.* **1.** ჭიდაობა; **2.** *პირდ., გადატ.* ბრძოლა, შებრძოლება.

πάλη η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** ჭიდაობა: *ελληνορωμαϊκή ~* ბერძნულ-რომაული ჭიდაობა; **2.** ბრძოლა.

πάλι (πάλε) *επίρρ.* კვლავ, კიდევ ერთხელ, ისევ; ◊ *και ~* მიუხედავად იმისა, *~ καλά* კიდევ კარგი.

παλιά *επίρρ.* **1.** ძველად, აღრე, უწინ; **2.** დიდი ხანია.

παλιανθρωπιά η **1.** უნამუსობა; **2.** უნამუსო, საზიზღარი საქციელი.

παλιάνθρωπος ο უნამუსო ადამიანი.

παλιατζήδικο το ძველმანების მაღაზია, ანტიკვარების მაღაზია.

παλιατζής ο (*πληθ.* **-ήδες**) მეძველმანე.

παλιάτσος ο *Ιπόρδ., გადატ.* მასხარა.

παλικαράς ο *იხ.* **παλληκαράς**.

παλικάρι το *იხ.* **παλληκάρι**.

παλικαριά η *იხ.* **παλληκαριά**.

παλικαρίσιος, -α, -ο *იხ.* **παλληκαρήσιος**.

παλίμψηστο το პალიმფსესტი.

παλινδρόμηση η **1.** წინ და უკან სიარული; **2.** *გადატ.* არამდგრადობა, აზრის ხშირი ცვლა.

παλινδρομικός, -ή, -ό წინ და უკან მოძრავი.

παλινδρομώ (ε) (*აόρ. παλινδρόμησα*) *αμετβ.* **1.** წინ და უკან მოძრაობა; **2.** *გადატ.* აზრის შეცვლა.

παλιννόστηση η რეპატრიაცია, სამშობლოში დაბრუნება.

παλιννοστώ (ε) (*αόρ. παλιννόστησα*) *αμετβ., მაღალფ.* რეპატრიაცია, სამშობლოში დაბრუნება.

παλιομοδίτικος, -η, -ο ძველმოდური.

παλιόπαιδο το *კოლ.* გათახსირებული, უნამუსო, არამზადა ბავშვი.

παλιός, -ιά, -ιό **1.** ძველი; **2.** ყოფილი: ~ *βουλευτής / δήμαρχος* ყოფილი პარლამენტარი / მერი; ◊ *γράφω κάποιον στα ~ιά μου τα παπούτσια* ფეხებზე ვიკიდებ (ვინმეს).

παλίρροια η *θεσ.* მიქცევა და მოქცევა.

παλιώνω (*αόρ. πάλιωσα, αόρ. παθ. παλιώθηκα, μτχ. παλιωμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** დაძველება; **2.** გაცვეთა.

παλληκαράς (παλικαράς) ο (*πληθ.* **-άδες**) **1.** ვაჟკაცი, მამაცი ჭაბუკი; **2.** *ιρον.* ვითომ ვაჟკაცი.

παλληκαρήσιος -α, -ο (παλικαρίσιος) ვაჟკაცური.

παλληκάρι (παλικάρι) το **1.** ჭაბუკი, ვაჟკაცი; **2.** ახალგაზრდავ (მიმართვაში).

παλληκαριά (παλικαριά) η **1.** ვაჟკაცობა, სიმამაცე; **2.** გმირობა, ვაჟკაცური საქციელი, გმირობის ჩადენა.

πάλλω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) **1.** ვიბრაცია, რხევა; **2.** პულსაცია, ცემა: *η καρδιά ~εται* გული ცემს (პულსირებს); **3.** რყევა.

παλμικός, -ή, -ό ვიბრაციული, პულსირებადი.

παλμός ο პულსი.

παλούκι το **1.** სოლი, ხიმინჯი; **2.** *გადატ.* დაუძლეველი სირთულე, ძალიან რთული: *αυτή η δουλειά είναι ~* ეს საქმე ძალიან რთულია; ◊ *του σκοινιού και του ~ού* თაქარიანი, ხელაღებული, გარყვნილი ადამიანი.

παλτό το პალტო.

παμπάλαιος, -η, -ο ძალიან ძველი.

πάμπλουτος, -η, -ο ძალინ მდიდარი.

παμπόνηρος, -η, -ο ძალიან ეშმაკი.

πάμφθηνος, -η, -ο ძალიან იაფი.

πάμφτωχος, -η, -ο უღარიბესი, ღატაკი.

παμψηφεί *επίρρ., μαλαλφ.* ერთხმად: *εκλέχτηκε ~* ერთხმად იქნა არჩეული.

παν το **1.** მთლიანობა; **2.** სამყარო: *ο δημιουργός του ~τός* სამყაროს შემქმნელი; **3.** *გადატ.* არსი, უმთავრესი: *το ~ στη ζωή του ανθρώπου είναι η υγεία* ადამიანის ცხოვრებაში ჯანმრთელობა უმთავრესია; **4.**

ყოველიე, ყველაფერი; ◊ *εν παντί* ყველა შემთხვევაში, *~τα ρει* ყველაფერი იცვლება.

πάνα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. სახვევი, ჩვარი (ბავშვის); 2. თონის გასაწმენდი ტილო.

Παναγία (Παναγιά) η ღვთისმშობელი.

πανάγιος, -ια, -ιο წმინდა, უწმინდესი; ◊ *Π– Τάφος* წმინდა საფლავი.

πανάκεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) *პირდ., გადატ.* პანაცეა.

πανάκριβος, -η, -ο უძვირესი, ძალიან ძვირი.

πανάρχαιος, -α/-η, -ο უძველესი.

πανδαιμόνιο το (*πληθ. არ გააჩნია*) ალიაქოთი, აურზაური, მყოთი.

πανδημία η *მედ.* პანდემია.

πανεθνικός, -ή, -ό ზოგადნაციონალური, საერთო ეროვნული: *~ εορτασμός* საერთო ეროვნული ზეიმი.

πανελλήνιος, -α, -ο 1. ზოგადბერძნული, საერთო ბერძნული; 2. (το) მთელი საბერძნეთი.

πανέμορφος, -η, -ο ულამაზესი, უმშვენიერესი.

πανέξυπνος, -η, -ο ძალიან ჭკვიანი, ჭკვიანური.

πανεπιστημιακός, -ή, -ό 1. საუნივერსიტეტო. 2. (ο) უნივერსიტეტის თანამშრომელი.

πανεπιστήμιο το *პირდ., გადატ.* უნივერსიტეტი; ◊ *ανοιχτό ~* ღია უნივერსიტეტი.

πανεπιστημιούπολη (πανεπιστημιόπολη) η საუნივერსიტეტო კომპლექსი.

πανεύκολος, -η, -ο ძალიან ადვილი, უადვილესი.

πανευρωπαϊκός, ή, -ό ევროპული, სრულიად ევროპის.

πανευτυχής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ძალინ ბედნიერი, განსაკუთრებით ბედნიერი.

πανηγύρι το 1. რელიგიური დღესასწაული, სახალხო ზეიმი, ზეიმი, დღესასწაული; 2. ქეიფი: *~ του γάμου* ქორწილის ქეიფი.

πανηγυρικός, -ή, -ό 1. საზეიმო, სადღესასწაულო; 2. საქებარი სიტყვა; 3. *ეკლ.* (το) სადღესასწაულო (ლიტურგიკული კრებული).

πανηγυρισμός ο ზეიმი, დღესასწაული, ზარ-ზეიმი.

πανθεϊσμός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. *ფილოს.* პანთეიზმი. 2. *რელ.* განურჩევლად ყველა ღმერთის თაყვანისცემა.

πάνθεο(ν) το (*πληθ. არ გააჩნია*) პანთეონი.

πάνθηρας ο *ზოოლ.* ავაზა.

πανί το 1. აფრა: *σηκώνω τα ~ιά* აფრებს აღემართავ, *το καράβι άνοιξε τα ~ιά* გემმა აფრები ასწია; 2. ჩვარი, *მოძ.* სახვევი (ბავშვის); 3. მიტკალი; ◊ *γίνομαι ~ / γίνομαι άσπρος σαν ~* ფერს ეკარგავ, მიტკლის ფერი მედება, *κάνω ~ιά* ა) გემის აფრებს ეწევ და გასამგზავრებლად ემზადები, ბ) ვითვისები.

πανίδα η (*πληθ. არ გააჩნია*) *ზოოლ.* ფაუნა: *η ~ και χλωρίδα μιας χώρας* ქვეყნის ფაუნა და ფლორა.

πανικοβάλλω (*აბრ. πανικόβαλα, აბრ. παθ. πανικοβλήθηκα, მტრ. πανικοβλημένος*) *მეტვ.* პანიკაში ჩაგდება, პანიკის გამოწვევა; **-ομαι** პანიკაში ჩავარდნა.

πανικόβλητος, -η, -ο პანიკაში მყოფი, პანიკით მოცული.

πανικός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) პანიკა.

πάνινος, -η, -ο სელის.

πανισλαμισμός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) პანისლამიზმი.

πανίσχυρος, -η, -ο ყოვლისშემძლე, ყოვლადძლიერი.

πανομοιότυπος, -η, -ο 1. აბსოლუტურად მსგავსი, იდენტური; **2.** (το) ასლი.

πανοπλία η **1.** აღკაზმულობა (საბრძოლო); **2.** აბჯარი, დამცავი აღჭურვილობა.

πάνοπλος, -η, -ο 1. შეიარაღებული; **2.** *გადატ.* ყველანაირად მომზადებული.

πανόραμα το (*πληθ. არ გააჩნია*) *პირდ., გადატ.* პანორამა, ხედი.

πανοραμικός, -ή, -ό (πανορამατικός) პანორამული.

πανούκλα η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** *საუბრ.* მავი ჭირი, ჟამი; **2.** *გადატ.* უშნო, მახინჯი ქალი.

πανούργος, -α, -ο 1. მზაკვრული, ეშმაკური: *~ο σχέδιο / ~ κόλπος* მზაკვრული გეგმა / ხრიკი; **2.** ძალიან ეშმაკი.

πανσέληνος η სავსე მთვარე.

πανσιόν η *ákl.* პანსიონი; ◊ *~ ηλικιωμένων* პანსიონი ხანდაზმულთათვის.

πάντα *επίρρ.* **1.** ყოველთვის; **2.** ყველა შემთხვევაში, ნებისმიერ შემთხვევაში; ◊ *για ~* სამუდამოდ, *μια για ~* ერთხელ და სამუდამოდ.

πανταχού *επίρρ., მოძვ.* ყველგან: *ο Θεός είναι ~ παρών* ღმერთი ყველგან მყოფია.

παντελόνι (πανταλόνι) το შარვალი.

παντζάρι το ჭარხალი; ◊ *γίνομαι κόκκινος / κοκκινίζω σαν το ~* ჭარხალივით ეწითლდები.

παντζούρι το დარაბა.

παντοδύναμος, -η, -ο ყოვლისშემძლე.

παντοκράτορας ο ყოვლისმპყრობელი, ყოვლისშემძლე (ღმერთი).

παντομίμα η (*πληθ. არ გააჩნია*) პანტომიმა.

παντοπωλείο το ბაკალეა.

παντοπώλης ο ბაკალეის გამყიდველი.

πάντοτε *επίρρ.* ყოველთვის.

παντοτινός, -ή, -ό მარადიული.

παντού *επίρρ.* ყველგან: *έψαξα ~* ყველგან ვეძებე; ◊ *~ τα πάντα* ყველგან (მთელ მსოფლიოში) ერთი და იგივე რამ ხდება.

παντόφλα (παντούφλα) η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *ხალხ.* ჩუსტი.

παντρειά η (*γεν. πληθ. არ გააჩνია*) *საუბრ.* ქორწინება; ◊ *της ~ς* გასათხოვარი, საცოლე (ასაკის), *με το ζόρι ~* ძალით, იძულებით დაქორწინება.

παντρεμένος, -η, -ο დაქორწინებული, მეუღლებული.

παντρεύω (*აόρ. πάντρεψα, აόρ. παθ. παντρεύτηκα, μτχ. παντρεμένος*) *μετβ.* **1.** დაქორწინება: *θέλει να παντρέψει την αδελφή* და უნდა გაათხოვოს (დააქორწინოს); **2.** ქორწილში ხელისმომკიდედ ყოფნა; **3.** *გადატ.* შეუღლება, გაათხოვება, ცოლის მოყვანა.

πάντως *επίρρ.* **1.** მიუხედავად ამისა, ყოველიეეს მიუხედავად; **2.** ყოველი შემთხვევისთვის, ყოველ შემთხვევაში.

πανύψηλος, -η, -ο ძალიან მაღალი.

πάνω *επίρρ. οხ.* **επάνω.**

πανωλεθρία η **1.** სრული, გამანადგურებელი მარცხი: *ο εχθρός έπαθε ~* მტერმა სრული მარცხი განიცადა; **2.** ჩაშლა, სრული წარუმატებლობა, მარცხი, ჩავარდნა: *~ στις εξετάσεις* გამოცდებზე ჩავარდნა.

παξιμάδι το 1. ორცხობილა; 2. ქანჩი; ◊ *κάνω και το σκατό μου ~* ყველაფერს ორცხობილად ვაქცევ (იმისთვის, რომ ეკონომია გავაკეთო).

παπαγαλία η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) ზუთხვა, დაზეპირება.

παπαγαλίζω (*აόρ. παπαγάλισα*) *μετβ.* 1. გამეორება (თუთიყუშივით); 2. ზუთხვა, თუთიყუშიეით დაზეპირება.

παπαγάλος ο 1. *პირდ., გადატ.* თუთიყუში; 2. *გადატ.* მზუთხავი.

παπαδιά η *იხ.* **παππαδιά**.

παπάκι το (*γεν. არ გააჩნია*) *საუბრ.* 1. იხვის ჭუჭული; 2. მოპეტი; 3. *კომპ.* @ძაღლუკა, ლოკოკინა.

παπάρας ο (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *ლანძღ.* სულელი.

παπαρούνα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) ყაყაჩო; ◊ *γίνομαι σαν ~* ყაყაჩოსავით ვწითლდები.

πάπας ο რომის პაპი; ◊ *κρατάω τον ~α από τα γένια* ცა ქუდად არ მიმაჩნია, დედამიწა ქალამნად.

παπάς ο *იხ.* **παππάς**.

παπί το 1. იხვის ჭუჭული; 2. მოპეტი; ◊ *γίνομαι ~* გალუმპვა.

πάπια η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. იხვი; 2. მამაკაცის ღამის ჭურჭელი; ◊ *κάνω την ~* თავს ვისულელებ, *περπατώ σαν ~* ბატივით დაეღივარ, *σαν ~ έξω απ' το νερό* როგორც იხვი წყლის გარეშე (მოუხერხებელად მოძრავ ადამიანზე).

παπιγιόν (παπιόν) το *άκλ.* პალსტუხი პეპელა.

παπικός, -ή, -ό 1. პაპისა, პაპის: *~ή εξουσία* პაპის ძალაუფლება; 2. *დამამც.* კათოლიკე; ◊ *Π~ή Εκκλησία* კათოლიკური ეკლესია.

πάπλωμα το საბანი; ◊ *καβγάς (είναι) για το ~* უმნიშვნელო მიზეზის გამო ატეხილი აურზაური.

παπουτσής ο (*πληθ. -ήδες*) *საუბრ.* 1. თერძი, მეწაღე, ფეხსაცმლის გამყიდველი; 2. ხარაზი, ის, ვინც ფეხსაცმელებს შეაკეთებს.

παπούτσι το *საუბრ.* ფეხსაცმელი; ◊ *γράφω (κάποιον / κάτι) στα παλιά μου τα ~α* ფეხებზე ვიკიდებ (ვინმეს, რამეს), *δίνω (σε κάποιον) τα ~α στο χέρι* გაგდება.

παππαδιά η *ხალხ.* 1. მღვდლის ცოლი; 2. *გადატ., ირონ.* ზედმეტად მორცხვი ქალი.

παππαδοκρατία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *უარყ. მნიშვ.* კლერიკალიზმი, ეკლესიის ბატონობა.

παππάς ο (*πληθ. -άδες*) *საუბრ.* 1. მღვდელი; 2. მეფე (ბანქოში); 3. ბანქოს სახეობა.

παππούς ο (*πληθ. -ούδες*) 1. ბაბუა, პაპა; 2. მოხუცი კაცი, მოხუცებული; 3. (οι) წინაპრები.

πάπρικα η (*γεν. πληθ.არ გააჩნια*) პაპრიკა (წითელი წიწაკა).

παπυρολογία η (*πληθ. არ გააჩნια*) პაპიროლოგია.

πάπυρος ο პაპირუსი.

παρά *πρόθ.* 1. გარეშე: *~ τη θέλησή μου* სურვილის გარეშე; 2. მიუხედავად: *~ τις υποσχέσεις του* მიუხედავად დაპირებებისა; 3. დაკლება; 4. გარდა: *δεν θα φάω ~ μόνο φρούτο* ხილის გარდა არაფერს შევჭამ; 5. ღეღეგამოშვებით: *έρχεται μέρα ~ μέρα* ღეღეგამოშვებით მოდის; ◊ *~ (πάσαν) προσδοκία* მოულოდნელად, *παρ'αξίαν* უპატივცემულო, *παρ'ελπίδα / ~ πάσαν ελπίδα* მოულოდნელად, *~ ταύτα* მიხედავად ამისა, *~ λίγο / παρ'ολίγον* კინაღამ, *~ ποτέ* ვიღრე არასდროს.

παρά *σύνδ.* 1. ვიდრე: *μ'αυτά τα λόγια περισσότερο έβλαψες ~ ωφέλησες τη υπόθεσή σου* შენი სიტყვებით უფრო

ავნე, ვიღრე სარგებელი მოუტანე საქმეს; **2.** თანაც: *δεν φτάνει που έχει άδικο, ~ επιμένει κιόλας* არ კმარა რომ დამნაშავეა, თანაც იჟინებს; **3.** მხოლოდ, გარდა: *στον έρημο δρόμο δεν ακουγόταν τίποτε άλλο ~ ο θόρυβος των βημάτων του* უკაცრიელ ქუჩაში მისი ნაბიჯების ხმის გარდა არაფერი ისმოდა; ◊ *κάλλιο αργά ~ ποτέ* სჯობს გვიან ვიღრე არასდროს.

παραβαίνω (*აόრ. παρέβην, πληθ. παραβήκαμε*) *μετβ.* დარღვევა, არ შესრულება: *~ νόμο / συμφωνία* ვარღვევ კანონს / შეთანხმებას.

παραβάλλω (*აόρ. παρέβαλα, აόρ. παθ. παραβλήθηκα, μτχ παραβεβλημένος*) *μετβ.* შედარება, შეპირისპირება.

παράβαση η დარღვევა, არ შესრულება: *τροχαία ~* საგზაო მოძრაობის წესების დარღვევა; ◊ *ιურ. ~ καθήκοντος* მოვალეობის არ შესრულება, *~ στρατιωτικής εντολής* სამხედრო ბრძანების არ შესრულება.

παραβάτης ο დამრღვევი (კანონის, წესების).

παραβγαίνω (*აόρ. παραβγήκα*) *αμετβ.* **1.** შეჯიბრი: *~ουμε στο κολύμπι;* შეეჯიბროთ ცურვაში? **2.** გარეთ ზედმეტად გასვლა, გარეთ ხშირი სიარული.

παραβιάζω I (*აόρ. παραβίασα, აόρ. παθ. παραβιάστ(θ)ηκα, μτχ. παραβιασμένος*) *μετβ.* **1.** დარღვევა, არ შესრულება; **2.** ძალადობა, ძალის გამოყენება, გატეხვა: *ο κακοποιός παραβίασε την πόρτα του σπιτιού* ბოროტმოქმედმა ძალის გამოყენებით გატეხა სახლის კარები; ◊ *~ ανοικτές θύρες / πόρτες / πύλες* ღია კარის შემტვრევა, *~ το απόρρητο* სახელმწიფო მნიშვნელობის საიდუმლოს გაგება.

παραβιάζω II (*აόρ. παραβίασα, აόρ. παθ. παραβιάστ(θ)ηκα, μτχ. παραβιασμένος*) *μετβ., ბალხ.* ვაჩქარებ: *μην τον ~εις, γιατί θα θυμώσει* ნუ აჩქარებ, თორემ გაბრაზდება; **-ομαι** ძალიან ვჩქარობ: *μην ~εσαι* ნუ ჩქარობ.

παραβίαση η **1.** დარღვევა, არ შესრულება: *~ Διεθνούς Δικαίου / συμφωνίας* საერთაშორისო სამართლის კანონების / შეთანხმების დარღვევა; **2.** ძალადობა, ძალის გამოყენება, შემტვრევა.

παραβλέπω (*აόρ. παρέβλεψα / παρείδα*) *μετβ.* უგულებელყოფა, იგნორირება, თვალის დახუჭვა.

παράβλεψη η უგულებელყოფა, იგნორირება.

παραβολή η **1.** შედარება, შეპირისპირება: *~ χειρογράφων* ხელნაწერთა შედარება; **2.** ქარაგმა; **3.** *θεολ.* ბაგირით, გემსაბმელით მიბმა.

παραβολικός, -ή, -ό 1. დამრიგებლური: *~ λόγος* დამრიგებლური სიტყვა; **2.** პარაბოლური.

παράβολο το სასამართლოში შესატანი თანხა.

παραβρίσκομαι *იხ.* **παρευρίσκομαι.**

παραγάδι το *ბალხ.* სამრობი (ბადე).

παραγγελία (παραγγελιά) η **1.** შეკვეთა, დაკვეთა; **2.** *ιურ.* დაკვეთა; ◊ *κατά ~* დაკვეთით, *επί ~ς / κατόπιν ~ς* შეკვეთით.

παραγγέλω (παραγγέλνω) (*აόρ. παράγγειλα / παρήγγειλα, აόρ. παθ. παραγγέλθηκα, μτχ. παραγγελμένος / παρηγγελμένος*) *μετβ.* **1.** შეთვლა; **2.** ბრძანება; **3.** შეკვეთა, დაკვეთა: *~ μια σαλάτα* ვუკვეთავ სალათას.

παραγίνομαι (*აόρ. παράγινα, μτχ. παραγινωμένος*) *αμετβ., αποθ.* **1.** გაღაჭარბება, ზღვარს გადაბიჯება; **2.** გადამწიფება: *τα αχλάδια παράγιναν* მსხალი გადამწიფდა.

παραγιός ο *ბალბ.* 1. შეკირდი; 2. *იშვ.* ნაშვილები ვაჟი.

παράγκα η ბარაკი.

παραγκωνίζω (*აბრ. παραγκώνισα, აბრ. παθ. παραγκωνίστ(θ)ηκα, მტკ. παραγκωνισμένος*) *მეტბ.* 1. შეზღუდვა, შევიწროება; 2. *იშვ.* იდაყვით გაწევა, შევიწროება.

παραγνωρίζω (*აბრ. παραγνώρισα, აბრ. παθ. παραγνωρίστ(θ)ηκα, მტკ. παραγνωρισμένος*) *მეტბ.* უგულებელყოფა, იგნორირება, სათანადოდ არ შეფასება; **-ομαι** გაშინაურება, შედმეტად თავისუფლად მოქცევა, ზღვარს გადასვლა.

παράγοντας ο (**παράγων** το) 1. ფაქტორი: *υπό την επίδραση ποικίλων ~ων* მრავალი ფაქტორის ზეგავლენით; 2. პიროვნება, პერსონა, ფიგურა, საზოგადო მოღვაწე: *πολιτικός ~* პოლიტიკური ფიგურა; 3. *მათ.* თანამამრავლი; ◊ *ανθρώπινος ~* ადამიანური ფაქტორი.

παραγραφή η *იურ.* გაუქმება, ანულირება (ვადის გასვლის გამო): *~ ποινής* სასჯელის გაუქმება.

παράγραφος η 1. პარაგრაფი; 2. აბზაცი; 3. *იურ.* მუხლი.

παραγράφω (*აბრ. παρέγραψα, აბრ. παθ. παραγράφ(τ)ηκα / παρεγράφην, მტკ. παραγραφείς, -είσα, -έν / παραγραμμένος*) *მეტბ.* 1. *იურ.* ანულირება, გაუქმება (ვადის გასვლის გამო); 2. წერა დიდი ხნის განმავლობაში, გადაჭარბებულად წერა.

παράγω (*παρατ. παρήγα, παρήγαγα, აბრ. παθ. παρήχθην. მტკ. παραχθείς, -είσα, -έν / παρηγμένος*) *მეტბ.* 1. წარმოება; 2. ნაყოფის მოცემა, წარმოება: *αυτός ο τόπος ~ει βαμβάκι* ეს ადგილი ბამბას იძლევა; 3. გამოყოფა, შექმნა, გამოცემა (ხმის): *σιελογόνοι αδένες ~ουν σάλιο* სანერწყვე ჯირკვლები გამოყოფენ ნერწყვს; 4. შექმნა; **-ομαι** *ენათმეც.* წარმოება; ◊ *~ έργο* ნაყოფიერად ემუშაობ.

παραγωγή η 1. წარმოება: *πνευματική ~ გადაბ.* შემოქმედება; 2. *ენათმეც.* წარმოება; 3. *სამხ.* კოლონა.

παραγωγικός, -ή, -ό 1. წარმოების, საწარმოო; 2. ნაყოფიერი, პროდუქტიული; ◊ *~ή δυναμικότητα* საწარმოო სიმძლავრე, *~ή αξία* საწარმოო ღირებულება.

παραγωγικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) ნაყოფიერება, შრომისუნარიანობა.

παράγωγος, -η, -ο *მაღალფ.* 1. წარმოებული: *~ο προϊόν* წარმოებული პროდუქტი; 2. (το) ა) მეორადი წარმოების: *η βενζίνη είναι ~η του πετρελαίου* ბენზინი ნაეთობის მეორადი პროდუქტია, ბ) *ენათმეც.* წარმოებული, ნაწარმოები.

παραγωγός ο/η 1. მეწარმე; 3. პროდიუსერი.

παραγωγός, -ή, -ό მწარმოებელი.

παράγων ο *იხ.* **παράγοντας**.

παράδειγμα το 1. მაგალითი; 2. *ენათმეც.* პარადიგმა, მაგალითი; ◊ *για ~ / παραδείγματος χάριν / επί παραδείγματι* მაგალითად, *δίνω το καλό ~* კარგ მაგალითს ვაძლევ, *~ προς αποφυγήν* მაგალითი რაიმეს თავიდან ასაცილებლად.

παραδειγματίζω (*აბრ. παραδειγμάτισα, აბრ. παθ. παραδειγματίστ(θ)ηκα, მტკ. παραδειγματισμένος*) *მეტბ.* მაგალითის მიცემა, მაგალითად ყოფნა; **-ομαι** მაგალითის აღება, მისაბაძი ყოფნა.

παραδειγματικός, -ή, -ό სამაგალითო, პარადიგმული.

παραδεισένιος, -ια, -ιο სამოთხისა, სამოთხის მსგავსი.

παράδεισος ο სამოთხე.

παραδεκτός, -ή, -ό (παραδεχτός) მისაღები, დასაშვები: *~ό επιχείρημα / ~ή στάση* მისაღები არგუმენტი / პოზიცია.

παραδέρνω (*აόρ. παράδειρα / παραέδειρα, მτχ. παραδαρμένος*) *ამეტ.* **1.** მიხეთქება, მიწყდომა; **2.** *გადატ.* გაწვალება; **3.** გალახვა, ცემა; *მტχ.* გაწვალებული, გატანჯული.

παραδέχομαι (*აόρ. παραδέχθ(τ)ηκα, მτχ. παραδεγμένος*) *μετβ., αποθ.* **1.** აღიარება, ცნობა, გამოტყდომა: *~ τα λάθη μου* ვაღიარებ ჩემს შეცდომებს; **2. παραδεδεγμένα** τα ის, რაც მიღებულია, აღიარებულია.

παραδίδω (παραδίνω) (*აόρ. παρέδωσα / παραέδωσα, აόρ. παθ. παραδόθηκα, მτχ. παραδομένος / παραδεδομένος*) *μετβ., საუბრ.* **1.** გადაცემა: *του ~ γράμμα* გადაეცემ წერილს; **2.** დათმობა, დატოვება, დანებება; **3.** ჩაბარება: *σου ~ το παιδί* ბავშვს გაბარებ; **4.** ზედმეტი ყურადღების მიქცევა, ზედმეტი მნიშვნელობის მინიჭება; **5.** გადაცემა (ცოდნის); **-ομαι 1.** ჩავბარდები: *παραδόθηκε στην αστυνομία* პოლიციას ჩაბარდა; **2.** *გადატ.* ეჭძლევი: *~ομαι στις ονειροπολήσεις* ოცნებებს ვეძლევი; ◊ *~ τα όπλα* იარაღს ეყრი, ენებდები, *~ (το πνεύμα / την ύστατη / πνοή)* გარდავიცვლები, *~ μαθήματα* ვასწავლი, გაკვეთილებს ვატარებ.

παράδοξος, -η, -ο 1. უცნაური, დაუჯერებელი, პარადოქსული; **2.** (το) პარადოქსი, პარადოქსული მოვლენა.

παράδοση η **1.** გადაცემა; **2.** ჩაბარება; **3.** ცოდნის გადაცემა, გადმოცემა, სწავლება: *~ μαθημάτων* გაკვეთილების ჩატარება; **4.** (οι) ტრადიცია; ◊ *λαϊκή ~* ხალხური გადმოცემა, ზეპირსიტყვიერება, *λόγια ~* წერილობითი წყაროები, *κατά ~* ტრადიციის მიხედვით.

παραδοσιακός, -ή, -ό ტრადიციული, ხალხური.

παραδουλεύτρα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) მინამოსამსახურე.

παραδοχή η აღიარება, მიღება.

παραέξω *επίρρ.* უფრო გარეთ: *έλα ~!* უფრო გარეთ გამოდი!

παραζάλη η (*πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** ძლიერი თავბრუსხვევა; **2.** არეულდარეულობა, აურზაური.

παραθαλάσσιος, -α, -ο ზღვისპირა.

παράθεμα το *φιλολ.* ციტატა.

παραθερίζω (*აόρ. παραθέρισα*) *αμετβ.* ზაფხულის გატარება, გამოზაფხულება.

παραθεριστής ο მოაგარაკე.

παράθεση η **1.** გვერდიგვერდ მოთავსება; **2.** შედარება, შეპირისპირება; **3.** წარმოდგენა, ჩამოთვლა, მოტანა: *~ αποσπασμάτων από τη Βίβλο* ბიბლიიდან ნაწყვეტების მოტანა; **4.** წარმოდგენა, წარდგენა: *~ εγγράφων* დოკუმენტების წარდგენა; **5.** გამართვა, მოწყობა: *~ γεύματος* ვახშმის გამართვა; **6.** *ენათმყც.* დანართი.

παραθέτω (*აόρ. παρέθεσα, აόρ. παθ. παρατέθηκα / παρετέθην, მτχ. παρατεθείς, -είσα, -έν / παρατεθειμένος*) *μετβ.* **1.** გვერდიგვერდ მოთავსება; **2.** შეპირისპირება, შედარება; **3.** წარმოდგენა, ჩამოთვლა, მოტანა: *~ παραδείγματα* მოვიტან მაგალითებს; **4.** გამოვაჩენ, წარმოვადგენ: *~ έγγραφα* გამოვაჩენ დოკუმენტებს; **5.** გამართვა, მოწყობა: *θα παραθέσει επίσημο δείπνο* ოფიციალურ ვახშამს მართავს.

παράθυρο το *Λόγ., ελλ.* ფანჯარა.

παραθυρόφυλλο το დარაბა.

παραίνεση η 1. დარიგება, რჩევა; 2. ბიძგება.

παραίσθηση η 1. ილუზია: *οπτικές ~εις* ოპტიკური ილუზია; 2. მოჩვენება, ილუზია.

παραίτηση η 1. გადადგომა, განცხადება წასვლის შესახებ; 2. *ελλ.* ინტერესის დაკარგვა, ხელის ჩაქნევა: *η ~ από τη ζωή* ცხოვრებაზე ხელის ჩაქნევა.

παραιτούμαι (*აόρ. παραιτήθηκα, μτχ. παραιτημένος*) *αμετβ., αποθ* 1. უარის თქმა, გადადგომა; 2. ინტერესის დაკარგვა, ხელის ჩაქნევა; *μτχ.* გულაყრილი, გულგრილი, ხელჩაქნეული.

παρακαλώ (παρακαλάω) (ε/α) (*αόρ. παρακάλεσα, αόρ. παθ. παρακλήθηκα, μτχ. παρακαλεσμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. თხოვნა; 2. ვედრება, ლოცვა; ◊ *(σε / σας) ~* ა) გეთაყვა, ბ) არაფრის: *– Ευχαριστώ! – ~,* გმადლობთ! არაფრის, გ) გთხოვთ: *~, καθίστε στις θέσεις σας!* გთხოვთ, დაბრძანდეთ თქვენს ადგილებზე, დ) გისმენთ (სატელეფონო საუბრის დროს): *λέγετε, ~!* ბრძანეთ, გისმენთ! *~!* გისმენთ!

παρακαμπτήριος η შემოვლითი გზა.

παράκάμπτω (*αόρ. παρέκαμψα, αόρ. παθ. παρακάμφθηκα*) *μετβ., Λόγ., ελλ.* გადაგ. გვერდის ავლა, გადახვევა.

παράκαμψη η 1. *Λόγ., ελλ.* გვერდის ავლა, გადახვევა; 2. შემოვლითი გზა.

παρακάνω (*αόρ. παράκανα*) *μετβ.* გადამეტება, გადაჭარბება, ზომის გადასვლა; ◊ *το ~* გადაჭარბება, გადამეტება, ზედმეტის მოსვლა.

παρακαταθήκη η 1. ანაბარი; 2. შეტანა, ჩადება (ფულის); 3. *ελλ.* განძი, საგანძური.

παρακατιανός, -ή, -ό *საუბრ.* 1. დაბალი ხარისხის, უხარისხო; 2. დაბალი ფენის წარმომადგენელი.

παρακάτω *επίρρ.* 1. უფრო დაბლა, უფრო ქვევით; 2. შემდეგ, შემდგომში; 3. *επίθ.* შემდეგი, ქვემორე, ქვემოდასახელებული.

παρακείμενος, -η, -ο *Λογ.* 1. უახლოესი, მიმდებარე; 2. *γραμμ.* პერფექტი, ნამყო სრული.

παρακέντηση η *Ιατρ.* პუნქცია.

παρακινώ (ε) (*αόρ. παρακίνησα, αόρ. παθ. παρακινήθηκα, μτχ. παρακινημένος*) *μετβ.* წაბიძგება, წაქეზება, შეგულიანება.

παρακλάδι το 1. გამონაზარდი, ყლორტი; 2. *ελλ.* განშტოება, განაყოფი, დარგი.

παράκληση η **(παρακάλεσμα** το, **παρακάλια** τα) 1. თხოვნა, ვედრება; 2. (οι) *εκκλ.* პარაკლისი.

παρακλητικός, -ή, -ό 1. თხოვნის, ვედრების; 2. *εκκλ.* **(Π~όν)** (το) ნუგეშისმცემელი (სულიწმინდა); ◊ *~ κανόνας* საეკლესიო საგალობელი კანონი.

παρακμάζω (*αόρ. παρήκμασα, μτχ. παρηκμασμένος*) *αμετβ., Λόγ., ελλ.* ჭკნობა, დაცემა, დაქვეითება, დაკნინება.

παρακμή η 1. დაცემა, დაკნინება, დაქვეითება, ჭკნობა; 2. დაცემის ხანა; 3. *ιατρ.* ფსიქიური დაცემა, ფსიქოზი.

παρακολούθηση η 1. მიდევნება; 2. დასწრება; 3. მოსმენა, ყურება, თვალყურის დევნება: *η ~ ενός ασθενή από τον γιατρό* ექიმის მიერ ავადმყოფის თვალყურის დევნება; 4. თვალთვალი, ჯაშუშობა.

παρακολουθώ (ε) (*αόρ. παρακολούθησα, αόρ. παθ. παρακολουθήθηκα, μτχ. παρακολουθημένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. გაყოლა, მიდევნება; 2. თვალყურის

დევნება; 3. სიარული, დასწრება; 4. მოსმენა, ყურება: ~ *εκπομπή* ვუყურებ გადაცემას; 5. თვალთვალი, მოსმენა: ~ *το τηλέφωνο κάποιου* ვუსმენ ვინმეს ტელეფონს.

παρακούω (*αόρ. παράκουσα / παρήκουσα*) *μετβ., αμετβ.* 1. არასწორად გაგება; 2. არ დაჯერება, გაუგონრობა: *παράκουσε τους γονείς του* არ დაუჯერა მშობლებს.

παρακράτηση η 1. დაკავება, დაქვითვა: ~ *φόρου* გადასახადის დაკავება; 2. გადანახვა.

παρακρατικός, -ή, -ό ანტისახელმწიფოებრიეი.

παρακρατώ (ε) (*αόρ. παρακράτησα, αόρ. παθ. παρακρατήθηκα, μτχ. παρακρατηθείς, -είσα, -έν / παρακρατημένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. გაჭიანურება, გაგრძელება; 2. გადანახვა; 3. დაკავება: *από το μισθό του ~ούνται τα χρήματα για την ασφάλισή του* დაზღვევისთვის ხელფასიდან უკავდება ფული.

παράκτιος, -α, -ο სანაპირო.

παρακύηση η *θεολ.* სამეილოსნოსგარე ორსულობა.

παραλαβή (παράληψη) η 1. მიღება; 2. კოლექცია, პარტია; 3. განყოფილება (მაღაზიაში), სადაც გაიცემა შესყიდული საქონელი; 4. ჩაბარება.

παραλαμβάνω (παραλαβαίνω) (*αόρ. παρέλαβα, αόρ. παθ. παραλήφθηκα / παρελήφθην, μτχ. παραληφθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* 1. მიღება; 2. დახვედრა; 3. ჩაბარება, მოვალეობის გადაბარება.

παραλείπω (*αόρ. παρέλειψα, αόρ. παθ. παραλείφθηκα / παρελείφθην, μτχ. παραλειφθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* 1. გამოტოვება, არ შეტანა, გამორჩენა; 2. დავიწყება, მხედველობიდან გამორჩენა; 3. გაჩუმება, მიჩუმება, მიჩქმალვა; ◊ *τα ευκόλως εννοούμενα ~ονται* ის, რაც ნათელია, ახსნას არ საჭიროებს.

παράλειψη (παραλαβή) η 1. გამოტოვება, გამორჩენა; 2. უყურადღებობა; 3. მიჩქმალვა; 4. *იურ.* უმოქმედობა.

παραλήγουσα η ბოლოს წინა მარცვალი.

παραλήπτης ο მიმღები, ადრესატი.

παραλήρημα το 1. ბოდვა; *გადატ.* 2. ლოგიკას მოკლებული, ფანატიზმით აღსავსე სიტყვა.

παραληρώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* 1. *პირდ., გადატ.* ბოდვა: *~εί από τον πυρετό* სიცხისგან ბოდავს; 2. *გადატ.* ისტერიაში ჩავარდნა.

παράλια τα სანაპირო ზოლი.

παραλία η ნაპირი, სანაპირო.

παραλιακός, -ή, -ό (παράλιος) სანაპიროსი, ნაპირის.

παραλίγο (παρ'ολίγο) *επίρρ., საუბრ.* კინაღამ, ცოტაც და...: ~ *να πέσω κάτω* კინაღამ დავეცი.

παραλλαγή η 1. სახეცვლილება; 2. ნაირსახეობა, ვარიანტი; 3. *ბუს.* ვარიაცია; 4. *ბიოლ.* გადახრა; 5. *ბოლ.* კამუფლაჟი; 6. *სამხ.* შენიღბვა, კამუფლაჟი.

παραλλάσσω (παραλλάζω) (*αόρ. παρήλλαξα, μτχ. παρηλλαγμένος*) *αμετβ.* ვარირება, მცირედი განსხვავება.

παραλληλεπίπεδο το პარელელეპიპედი.

παραλληλισμός ο შედარება, პარალელის გავლება.

παραλληλόγραμο το პარალელოგრამი.

παράλληλος, -η/-ος, -ο 1. პარალელური; 2. *გადატ.* მსგავსი; 3. ერთდროული, პარალელური: *~η δράση*

ერთდროული ქმედება; **4.** (*ως ουσιαστ.*) პარალელი; ◊ *ελλήφ. ~η σύνδεση* პარალელური ჩართვა, *βίοι ~οι* პარალელური ბიოგრაფიები, *εκ ~ου* პარალელურად, ერთდროულად. **παράλληλα / παραλλήλως** *επίρρ.* პარალელურად.

παραλογή ი სიმღერა-ბალადა.

παραλογίζομαι (*აόრ. παραλογίστηκα, μτχ. παραλογισμένος*) *αμετβ., αποθ.* სისულელეების ლაპარაკი ან კეთება, აბსურდული ლაპარაკი.

παραλογισμός ο (**παραλογητό** το) აბსურდი, სისულელე, უაზრობა.

παράλογο το აბსურდი; ◊ *θέατρο του ~ου* აბსურდის თეატრი.

παράλογος, -η, -ο დაუფიქრებელი, უაზრო, აბსურდული, სულელური, არალოგიკური.

παραλυμένος, -η, -ο **1.** პარალიზებული; *გადატ.* **2.** გარყვნილი, გაფუჭებული; **3.** არაორგანიზებული, მიმქებული.

παράλυση ი **1.** *მედ.* დამბლა; **2.** დროებით პარალიზება (დაბუჟების ან კუნთის დაჭიმვის გამო); *გადატ.* **3.** გათიშვა; **4.** პარალიზება, გაჩერება, მწყობრიდან გამოსვლა: *η ~ της κυκλοφορίας* მოძრაობის პარალიზება.

παράλυτος, -η, -ο **1.** პარალიზებული, დამბლადაცემული; **2.** (ο/η) დამბლადაცემული.

παραλύω (*აόრ. παρέλυσα, μτχ. παραλυμένος*) *μετβ., αμετβ., λόγ., გადატ.* **1.** დამბლის დაცემა, გაჩერება, გათიშვა; **2.** პარალიზება, გაჩერება.

παραμάνα ი (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) ინგლისური ქინძისთავი.

παραμέληση ი გულგრილი დამოკიდებულება, მიგდება.

παραμελώ (ε) (*აόრ. παραμέλησα, აόრ. παθ. παραμελήθηκα, μτχ. παραμελημένος*) *μετβ.* გულგრილი დამოკიდებულება, უყურადღებობა, მიშვება, მიგდება.

παραμένω (*აόρ. παρέμεινα / παραέμεινα*) *αμετβ.* **1.** დარჩენა, ყოფნა, გაჩერება; **2.** დიდი ხნის განმავლობაში გაჩერება.

παράμερα *επίρρ.* **1.** გვერდზე, გვერდით: *την πήρε ~* გვერდზე გაიყვანა; **2.** მოშორებით.

παραμερίζω (*აόρ. παραμέρισα, აόρ. παθ. παραμερίστηκα, μτχ. παραμερισμένος*) *αμετβ.* **1.** გვერდზე გაყვანა, გაწევა; **2.** *გადატ.* ა) გვერდის ავლა, მოცილება, გზიდან ჩამოცილება.

παράμερος, -η, -ο განმარტოებული, განცალკევებული, მოშორებული: *~ο σπίτι* მოშორებული სახლი.

παράμετρος ი *ჰირდ., გადატ., მათ.* პარამეტრი.

παραμιλητό (παραμίλημα) το ბოდვა.

παραμιλώ (α) (*აόρ. παραμίλησα*) *αμετβ.* **1.** ბოდვა; **2.** საკუთარ თავთან ლაპარაკი; **3.** ზედმეტი ლაპარაკი.

παραμονεύω (*აόρ. παραμόνεψα*) *μετβ., αμετβ., ჰირდ., გადატ.* ჩასაფრება, ყარაულობა.

παραμονή ი (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** ყოფნა, დარჩენა: *άδεια ~ς* ქვეყანაში ყოფნის უფლება; **2.** წინა დღე, წინადღრო: *την ~ των Χριστουγέννων* შობის წინა დღე.

παραμορφώνω (*აόρ. παραμόρφωσα, აόρ. παθ. παραμορφώθηκα, μτχ. παραμορφωμένος*) *μετβ., ჰირდ., გადატ.* დეფორმაცია, ფორმის შეცვლა, დამახინჯება; **-ομαι** სწავლა, განსწავლულობა: *εσύ δεν μορφώθηκες παραμορφώθηκες* ზედმეტი სწავლა მოგიყიდა.

παραμόρφωση η **1.** დეფორმაცია, სახეცვლილება, დამახინჯება; **2.** *გადატ.* დამახინჯება: *η ~ της αλήθειας* სიმართლის დამახინჯება.

παραμορφωτικός, -ή, -ό *პირდ., გადატ.* ფორმის შემცვლელი, ის, რაც დეფორმაციის გამომწვევია, დამამახინჯებელი; ◊ *~ φακός / καθρέφτης* სარკე, რომელიც დეფორმირებულად ასახავს საგნებს.

παραμυθάς ο (*πληθ. -άδες*), **-ού** η *პირდ., გადატ.* მეზღაპრე.

παραμυθένιος, -ια, -ιο ზღაპრული.

παραμύθι το *პირდ., გადატ.* ზღაპარი.

παραμυθιάζω (*აόρ. παραμύθιασα, აόρ. παθ. παραμυθιάστηκα, μτχ. παραμυθιασμένος*) *μετβ.* ზღაპრების მოყოლა, მოტყუება; **-ομαι 1.** ეტყუვლები; **2.** ოცნება, წარმოდგენა.

παρανόηση η გაუგებრობა, არასწორად გაგება.

παράνοια η (*πληθ. არ χρησιμ.*) *პირდ., გადატ.* პარანოია, აბსურდი.

παρανοϊκός, -ή, -ό აბსურდული, პარანოიდული, ულოგიკო; **2.** ულოგიკო; **3.** (ο/η) პარანოიკი.

παρανομία η **1.** უკანონობა; **2.** არაკანონიერი მოღვაწეობა, იატაკქვეშეთი; ◊ *βγαίνω / περνώ στην ~* გადავდივარ იატაკქვეშეთში.

παράνομος, -η, -ο 1. უკანონო, არაკანონიერი, აკრძალული; **2.** (ο/η) კანონის დამრღვევი; **παράνομα / παρανόμως** *επίρρ.* არაკანონიერად, უკანონოდ.

παρανομώ (ε) (*αόρ. παρανόμησα*) *αμετβ.* კანონს ვარღვევ.

παρανοώ (ε) (*αόρ. παρανόησα, αόρ. παθ. παρανοήθηκα, μτχ. παρανοημένος*) *μετβ.* არასწორად, შეცდომით გაგება, გაუგებრობა: *παρανόησε τα λεγόμενα* ნათქვამი არასწორად გაიგო.

παραξενεύω (*αόρ. παραξένεψα, αόρ. παθ. παραξενεύτηκα, μτχ. παραξενεμένος*) *μετβ., αμετβ.* გაოცება, გაკვირვება; **-ομαι** მიკვირს.

παραξενιά η უცნაურობა, ახირება.

παράξενος, -η, -ο 1. უცნაური, საკვირველი; **2.** (τα) უცნაურობანი.

παραπάνω *επίρρ.* **1.** ზემოთ, ზევით, უფრო ზევით; **2.** ზედმეტად, ძიდ ხანს, უფრო მეტად: *έχω μερικά κιλά ~* ზედმეტი წონა მაქვს; **3.** *επίθ.* ზედა, ზევითა: *ο ~ όροφος* ზედა სართული; **4.** ზემოხსენებული; ◊ *(και) με το ~* მეტსაც..., *ένα ~ που* თანაც, ამასთან ერთად, ძირითადად იმიტომ, რომ.

παραπάτημα το **1.** ბარბაცი, ბანცალი; **2.** *გადატ.* შეცდომა, მცდარი, დაუფიქრებელი ნაბიჯი.

παραπατώ (α/ε) (*αόρ. παραπάτησα*) ბარბაცი, ბანცალი, ბორძიკი.

παραπέμπω (*αόρ. παράπεμψα, αόρ. παθ. παραπέμφθηκα*) *μετβ.* **1.** გადაცემა, გადაგზავნა; **2.** მითითება, დამოწმება; **3.** *გადატ.* მოგონება.

παραπέρα *επίρρ.* **1.** უფრო შორს; **2.** მერე, შემდეგ, შემდეგში.

παραπετώ (α) (*αόρ. παραπέταξα, αόρ. παθ. παραπετάχτηκα, μτχ. παραπετα(γ)μένος*) *μετβ.* გადაგდება, დაგდება.

παραπίσω *επίρρ.* **1.** უფრო უკან, უკან; **2.** უკან მდგომი; **3.** წინ, უწინ.

παραπλανητικός, -ή, -ό მაცდუნებელი, შეცდომაში შემყვანი, ცრუ.

παραπλανώ (α) (*αόρ. παραπλάνησα, αόρ. παθ. παραπλανήθηκα, μτχ. παραπλανημένος*) *μετβ.* მოტყუება, შეცდომაში შეყვანა, გზის აბნევა.

παραπληροφόρηση η ინფორმაციის დამახინჯება.

παραπληροφορώ (ε) (*αόρ. παραπληροφόρησα, αόρ. παθ. παραπληροφο-*

ρήθηκα, μτχ. παραπληροφορημένος) *μετβ.* ინფორმაციის დამახინჯება.

παραποίηση η გაყალბება, დამახინჯება: ~ *της αλήθειας* სიმართლის დამახინჯება.

παραποιώ (ε) (*αόρ. παραποίησα, αόρ. παθ. παραποιήθηκα, μτχ. παραποιημένος*) *μετβ.* დამახინჯება, გაყალბება.

παραπονιάρης ο (*πληθ. -ηδες*), **-ιάρα** η წუწუნა, მჩიენანა, ბუზღუნა.

παράπονο το **1.** გულისტკივილი, წყენა; **2.** ჩივილი, წუწუნი; ◊ *το'χω ~* ა) ერთი ოცნება მაქვს, ბ) გულნატკენი ვარ, *με παίρνει / πιάνει το ~* გული მტკივა, *δεν έχω κανένα ~* არანაირი პრეტენზია არ მაქვს, *κάνω / υποβάλλω ~α* პრეტენზია მაქვს.

παραπονούμαι (παραπονιέμαι) (*αόρ. παραπονέθηκα, μτχ. παραπονεμένος*) *αμετβ.* **1.** წუწუნი, ჩივილი: *συνέχεια ~ιέται για τη φτώχεια* მუდამ სიღარიბეზე წუწუნებს; **2.** უკმაყოფილების გამოთქმა.

παραποτάμιος, -α, -ο მდინარის პირა.

παράρτημα το **1.** განყოფილება, ფილიალი; **2.** გაზეთის დამატება, დამატებითი გამოცემა.

παράς ο (*πληθ. -άδες*) **1.** თურქული ლირას უმცირესი ერთეული; **2.** (*ჩვეულებრივ πληθ.*) ფული: *βγάζει πολλούς ~άδες* ბევრ ფულს აკეთებს.

παρασέρνω *იხ.* **παρασύρω**.

παράσημο το **1.** ორდენი, ჯილდო; **2.** *ხალხ.* ვენერიული დაავადება.

παρασημοφορώ (ε) (*αόρ. παρασημοφόρησα, αόρ. παθ. παρασημοφορήθηκα, μτχ. παρασημοφορημένος*) *μετβ.* დაჯილდოება.

παράσιτο το **1.** *პირდ., გადატ.* პარაზიტი; **2.** (τα) ხარვეზები (რადიო, სატელევიზიო გადაცემის ან სატელეფონო საუბრის დროს).

παράσιτος, -η, -ο 1. პარაზიტული: ~ *οργανισμός* პარაზიტული ორგანიზმი; **2.** (το) პარაზიტი; **3.** *გადატ.* პარაზიტი ადამიანი.

παρασιτώ (ε) (*αόρ. παρασίτησα*) *αμετβ., პირდ., გადატ.* პარაზიტობა, სხვის კისერზე, კმაყოფაზე ყოფნა.

παρασιώπηση η გაჩუმება, დაფარვა, მიჩქმალვა.

παρασιωπώ (α) (*αόρ. παρασιώπησα, αόρ. παθ. παρασιωπήθηκα, μτχ. παρασιωπημένος*) *μετβ.* გაჩუმება, დაფარვა, მიჩქმალვა.

παρασκευάζω (*αόρ. παρασκεύασα, αόρ. παθ. παρασκευάστηκα, μτχ. παρασκευασμένος*) *μετβ.* ვამზადებ, ვაკეთებ: ~ *γλυκά / γεύμα* ვაკეთებ ტკბილეულს / ვამზადებ ვახშამს.

παρασκεύασμα το **1.** ის, რაც მომზადებულია, გამზადებულია; **2.** პრეპარატი.

παρασκευαστής ο **1.** დამამზადებელი, გამკეთებელი; **2.** ლაბორანტი.

Παρασκευή η **1.** პარასკევი; **2.** ქალის სახელი; ◊ *Μεγάλη ~* წითელი პარასკევი.

παρασκηνιακός, -η, -ο *პირდ., გადატ.* კულისების, კულისებისა, კულისური, ფარული.

παρασκήνιο το *პირდ., გადატ.* კულისი: *τα ~α της* პოლიტიკის კულისები

παράσταση η **1.** წარმოდგენა, სპექტაკლი; **2.** გამოხატვა, გამოსახვა, გამოხატულება, გამოსახულება, **3.** *იურ.* გამოცხადება, დასწრება (აღვოკატის); **4.** *დიპლ.* პროტესტის გამოთქმა, დემარში; ◊ *δίνω ~* ა) წარმოდგენას ვმართავ, ბ) ვასწავლი, გაკვეთილს ვაძლევ, *αλλάζω ~ εις*

გარემოს ვიცელი, *κλέβω την ~* ყველას ყურადღებას ვიქცევ.

παραστέκομαι (*აόρ. παραστάθηκα, μτχ. παραστεκόμενος / παραστεκούμενος*) *αμετβ., αποθ.* მხარდაჭერა; *μτχ.* ა) თანმხლები პირი, ბ) დამხმარე, მხარდამჭერი.

παραστράτημα το 1. გზას აცდენა; 2. ღალატი.

παραστρατώ (ε) (παραστρατίζω) (*აόρ. παραστράτησα, μτχ. παραστρατημένος*) *αμετβ.* გზას აცდენა: *παραστρατημένη γυναίκα* გზასაცდენილი ქალი.

παρασύνθημα το *Ιστ., გაღატ.* პასუხი პაროლზე, პაროლის მეორე ნაწილი.

παρασύρω (παρασέρνω) (*აόρ. παρέσυρα, αόρ. παθ. παρασύρθηκα, μτχ. παρασυρμένος*) *μετβ.* 1. წაღება, წართმევა, გატაცება; *გაღატ.* 2. ცდუნება, შეცდენა; 3. ჩათრევა: *τον παρέσυρε στον κακό δρόμο* ცუდ საქმეში ჩაითრია (ცუდ გზაზე დააყენა); 4. გატანა (ავტომემთხვევის დროს).

παράταξη η 1. განლაგება, მწყობრი; 2. საპატიო ყარაული; 3. ჯგუფი, დაჯგუფება, ფრთა, პოლიტიკური პარტია.

παράταση η 1. გაგრძელება, გახანგრძლივება; 2. დამატებითი დრო (მაგჩის).

παρατάσσω (*აόρ. παρέταξα, αόρ. παθ. παρατάχθηκα, μτχ. παρα(τε)ταγμένος*) *μετβ.* 1. დაწყობა, მწყობრში დაყენება; 2. ჩამოთელა.

παρατατικός ο *გრამ.* ნამყო უსრული, იმპერფექტი.

παρατείνω (*აόρ. παρέτεινα, αόρ. παθ. παρατάθηκα, μτχ. παρατεταμένος*) *μετβ.* გაგრძელება, გახანგრძლივება.

παρατήρηση η 1. *Ιστ., გაღატ.* დაკვირება, თვალყურის დევნება; 2. *Ιστ., გაღატ.* შენიშვნა: *η ~ ήταν άδικη* შენიშვნა უსამართლო იყო; 3. საკითხი (წერითი გამოცდის დროს).

παρατηρητήριο το სათვალთვალო პუნქტი.

παρατηρητής ο 1. დამკვირვებელი; 2. *ავმ.* მოთვალთვალე.

παρατηρώ (ε) (*αόρ. παρατήρησα, αόρ. παθ. παρατηρήθηκα, μτχ. παρατηρημένος*) *μετβ.* 1. დაკვირება, თვალყურის დევნება; 2. შენიშვნა; 3. შენიშვნის მიცემა; **-ουμαι** შეი. ნიშნება: *~είται αύξηση* შეინიშნება ზრდა.

παρατυπία η ფორმალობის, არსებული წესების, ეტიკეტის ნორმების დარღვევა.

παράτυπος, -η, -ο ის, რაც ფორმალობის, კანონის, ეტიკეტის ნორმების დარღვევით ხდება.

παρατώ (α) (*αόρ. παράτησα, αόρ. παθ. παρατήθηκα, μτχ. παρατημένος*) *μετβ.* დატოვება, მიტოვება, მიგდება: *παράτησε τη γυναίκα του* ცოლი მიატოვა; ◊ *δεν με ~άς! παράτα με!* არ მომეშვები?! შემეშვი! თავი გამანებე!

παραφέρομαι (*αόρ. παραφέρθηκα*) *αμετβ., αποθ.* თავს გასვლა, საქციელის წახდომა.

παραφίνη η *ქიმ.* პარაფინი.

παραφορά η აღტყინება, აღგზნება.

παράφορος, -η, -ο 1. აღტყინებული, აღგზნებული; 2. (ადამიანზე) ის, ვინც ადვილად გამოდის წყობიდან.

παραφορτώνω (*αόρ. παραφόρτωσα, αόρ. παθ. παραφορτώθηκα, μτχ. παραφορτωμένος*) *μετβ.* გადატვირთვა; **-ομαι** თავის მობეზრება: *με ~εται τελευταία* ბოლო ხანია თავს მაბეზრებს.

παραφράζω (*αόρ. παρέφρασα, αόρ. παθ. παραφράστηκα, μτχ. παραφρασμένος*) *μετβ.* Παραφυράζω, Παραφυραζίρω.

παράφραση η Παραφυράζι.

παραφροσύνη η (*πληθ.άρ χαμπέρια*) **1.** γρόνις, ζαλάρα, ζαγιέπα; **2.** τζουτζουρία, σιγιέπα.

παράφρων, -ων, -ον ζαλωμένος, γρονασφορωμένος, ζαγιεπιασμένος, τζουτζούρης, γιέπι.

παραφωνία η **1.** *μουσ.* ντισόνανσι, μιζαρία βγέρα; **2.** *μεταφ.* ντισονανσιά, μπουφερντζιλίκι.

παραχάραξη η **1.** φυλλής γιαλαντίσιμο; **2.** γιαλαντίσιμο, ντανάχτσιμο: *η ~ της ιστορίας της Γεωργίας* σαβαρτουελιώτικο ιστορίου ντανάχτσιμο.

παραχαράσσω (παραχαράζω) (*αόρ. παραχάραξα, αόρ. παθ. παραχαράχτηκα, μτχ. παραχαραγμένος*) *μετβ.* **1.** γιαλαντίζω (φυλλής); **2.** *μεταφ.* γιαλαντίζω, ντανάχτσιμο.

παραχώρηση η **1.** *νομ.* γαδαγιέμα, ντατζιμπά; **2.** ντατζιμπά, τζάκ δαβίγια.

παραχωρώ (ε) (*αόρ. παραχώρησα, αόρ. παθ. παραχωρήθηκα, μτχ. παραχωρημένος*) *μετβ.* **1.** ντατζιμπάρω; **2.** *νομ.* μινιήζω, ντατζιμπάρω, γαδαγιέμα.

παρδαλός, -ή, -ό **1.** (*διαφορετικά χρωματισμένος*) ζέρβος, ζερβιάρης; **2.** λαγκαβιανός, ζέρβος (ζωγραφιές); **3.** (η) μπαμπάκα γυφτοπούλας κόρη; ◊ ***θα γελάσει και το ~ό κατσίκι*** γιαπί γαβίδια (γιαπί μέσα).

παρέα η **1.** μπαγιάνι, αμπαγιανάγι: *κάναμε πολλή ~ στο Πανεπιστήμιο* πουλιέρσιτετ μπαγιανάγι μπαγιάνι μπαγιανάγι, *το βιβλίο είναι η καλύτερη ~* γκιόνι σαμπάτι μπαγιανάγι; **2.** σαμπαγιάνι μπαγιανάγι; **3.** κομπάνια.

πάρε-δώσε *άκλ.* αγιάβ-μπιτζίμα, γρονιαγρονιά, μπισελά-μπισελά.

παρέκβαση η γαδαχτζίγια (τσιμπιδάν); ◊ ***κατά ~*** τσιμπιδάν γαδαχτζίγιαν.

παρέκει (παρακεί) *επίρρ.* μπρος, μπομπρόγιαν, γκιούρο μπρος; ◊ ***ως εδώ και μη ~!*** γκιουλτζάρ μπαλάρ γαδασλάα! κμπάρα!

παρεκκλήσι (παρεκκλήσιο) το σαμλοτζέλο.

παρεκκλίνω (*αόρ. παρεξέκλινα*) *μετβ., αμετβ., ποιν.,* *μεταφ.* γαδαχτζίγια, ταγιάν αρίτζια.

παρέκκλιση η *ποιν.,* *μεταφ.* γαδαχτζίγια, γαδαχρά: *ιδεολογική ~* ιδεολογκιούρα γαδαχρά.

παρέλαση η *ποιν.,* *μεταφ.* αγλούμι, παράδο, μπελελιότικο.

παρελαύνω (*αόρ. παρήλασα*) *αμετβ.* **1.** μαρσιρίζω μπελελιότικα σιγά, πάω μπελελιότικα (αγλούμπα); **2.** *μεταφ.* πάω σιγά, πάω μπελελιότικα; **3.** γαβγίζω, ντουφιλίρω.

παρελθόν το (*πληθ. άρ χαμπέρια*) φαρσιμένο.

παρελθοντικός, -ή, -ό φαρσιμενιώτικος, φαρσιμένος, γασμένος; ◊ *γραμ. ~οί χρόνοι* φαρσιμένο ντρόμπο.

παρεμβαίνω (*αόρ. παρενέβην*) μαρτζάρω.

παρεμβάλλω (*αόρ. παρενέβαλα / παρενεβλήθην, αόρ. παθ. παρεμβλήθηκα, μτχ. παρεμβληθείς, -είσα, -έν / παρεμβεβλημένος*) μαντζάγια, μαρτζάρω; **-ομαι** μαρτζάρω, μαρτζάρω.

παρέμβαση η **1.** μαρτζάρω: *η ~ τρίτων* μεσαμέρι πιρίς μαρτζάρω; **2.** μαρτζάρω: *τηλεοπτική ~* σατελεβιζιόν μαρτζάρω; ◊ *ιουρ. κύρια ~* μπαγιάνι ρεπλίκα.

παρεμβατικός, -ή, -ό ιντερβενσιονίστικος.

παρεμβολή η **1.** μαρτζάρω: *~ μυθολογικών αφηγήσεων* μιτολογκιούρα μαρτζάρω

პასაჟების ჩართვა; **2.** ჩარევა; **3.** *გადატ.* ა) ჩართვა (ტელე-რადიო), ბ) ხარვეზები (ტელე-რადიო, ვიდეო-აუდიო), გ) ჩართვა (სატელეფონო): *υπήρξε κάποια ~ καθώς μιλούσαν* იმ დროს როცა ლაპარაკობდნენ, ვიღაცა ჩაერთო.

παρεμποδίζω (*აόρ. παρεμπόδισα, აόρ. παθ. παρεμποδίστ(θ)ηκα, μτχ. παρεμποδισμένος*) *μετβ.* ხელის შეშლა.

παρεμπόδιση η ხელის შეშლა.

παρενέργεια η *Ιατρ., გადატ.* გვერდითი მოვლენები.

παρένθεση η **1.** გადახვევა (მაგ. თემიდან); **2.** *γραμ.* ფრჩხილები; **3.** ჩართვა, ინტერვალი; ◊ *εντός ~εως / (μέσα) σε ~* ფრჩხილებში ჩასმული (სიტყვა).

παρενόχληση η *მაღალფ.* **1.** შეწუხება; **2.** გადაკიდება, ჩაცინება; ◊ *σεξουαλική ~* სექსუალური ზეწოლა.

παρεξήγηση η გაუგებრობა, წყენა.

παρεξηγώ (ε) (*აόρ. παρεξήγησα, აόρ. παθ. παρεξηγήθηκα, μτχ. παρεξηγημένος*) *μετβ.* არასწორად გაგება, წყენა: *μην με ~είς* ნუ გეწყინება; **-ουμαι/-ιέμαι** წყენა; *μτχ.* ნაწყენი.

παρερμηνεία η არასწორად გაგება, არასწორი ინტერპრეტაცია.

παρερμηνεύω (*აόρ. παρερμήνευσα, აόρ. παθ. παρερμηνεύθ(τ)ηκα, μτχ. παρερμηνευμένος*) *μετβ.* არასწორად გაგება, გაუგებრობა, არასწორი ინტერპრეტაცია.

παρέρχομαι (*აόρ. παρήλθα*) *αποθ., αμετβ.* გაელა, ჩაელა.

παρευρίσκομαι (*აόρ. παρευρέθηκα / παρευρέθην, -ης, -η*) *αποθ., αμετβ.* ვიმყოფები: *~ σε γάμο* ვიმყოფები ქორწილზე.

παρέχω (*აόρ. παρείχα / παρέσχον, -ες, -ε, აόρ. παθ. παρασχέθηκα, μτχ. παρεσχημένος*) *μετβ., მაღალფ.* **1.** მიცემა, გაწევა, გამოყოფა: *~ βοήθεια* გავუწევ დახმარებას; **2.** გამოწვევა, შექმნა: *αυτό το κείμενο μας ~ει δυσκολίες* ეს ტექსტი სიძნელეებს გვიქმნის.

παρηγορητικός, -ή, -ό მანუგეშებელი, სანუგეშებელი, ნუგეშის მომგვრელი: *~ά λόγια* მანუგეშებელი სიტყვები.

παρηγοριά η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** ნუგეში; **2.** ქელეხი.

παρήγορος, -η, -ο ნუგეშისმომცემი, მანუგეშებელი.

παρηγορώ (ε) (*აόρ. παρηγόρησα, აόρ. παθ. παρηγορήθηκα, μτχ. παρηγορημένος*) *μετβ.* ნუგეშის მიცემა, ნუგეში.

παρθένα η **1.** ქალიშვილი; **2.** (**Π / Π~ος**) ქალწული (ღვთისმშობლის ეპითეტი).

παρθενιά (παρθενία) η (*πληθ. არ გააჩნια*) **1.** ქალწულობა: *έχασε την ~ της* ქალწულობა დაკარგა; **2.** *გადატ.* უბიწობა, უმწიკვლობა.

παρθενικός, -ή, -ό 1. საქალწულო: *~ υμένας* საქალწულო აპკი; **2.** *გადატ.* უბიწო, უმწიკვლო, უმანკო.

παρθένος ο უბიწო ვაჟი.

παρθένος, -ος/α, -ο 1. უმანკო, უბიწო, მეურყენელი; **2.** (η) ქალწული (ღვთისმშობლის ეპითეტი); **3.** (η) *αστρολ.* ქალწული (ზოდიაქოს ნიშანი), ქალწულის ზოდიაქოს ნიშნის ქვეშ დაბადებული ადამიანი.

παρίσταμαι (*აόρ. παρέστην, μτχ. παριστάμενος*) *მაღალფ., αμετβ.* **1.** დასწრება; **2.** *ιურ.* სასამართლოზე ადვოკატის სტატუსით დასწრება; ◊ *~αται διά* ბრალდებულს წარმოადგენს ადვოკატი, *~αται μετά* ბრალდებული წარმოდგენილია ადვოკატთან ერთად.

παριστάμενος ο დამსწრე.

παριστάνω (παρασταίνω, παριστώ) (*αόρ. παρέστησα, αόρ. παθ. παραστάθηκα*) *μετβ.* **1.** ასახვა, გამოხატვა, გამოსახვა; **2.** განსახიერება, თამაში (როლზე); **3.** *გადატ.* თამაში, წარმოდგენა, თავის მოჩვენება: *~ει τον άγιο* თავი წმინდანად მოაქვს.

παρκάρισμα το გაჩერება, დაყენება (სატრანსპორტო საშუალების).

παρκάρω (*αόρ. παρκάρισα / πάρκαρα, μτχ. παρκαρισμένος*) *μετβ.* გაჩერება, დაყენება.

παρκέ (παρκέτο) το *άκλ.* პარკეტი; ◊ *κάνω ~* ვაპრიალებ პარკეტს.

πάρκο το **1.** პარკი; **2.** მანეჟი (ბავშვისათვის); ◊ *ζωολογικό ~* ზოოპარკი, *~ (ψυχαγωγίας / παιχνιδιών)* დასასვენებელი / გასართობი პარკი.

παρμεζάνα η (*γεν. πληθ. αρ გααჩნია*) პარმეზანი (ყველის სახეობა).

παροδικός, -ή, -ό დროებითი, წარმავალი.

παροδοντίτιδα η (*γεν. πληθ.αρ გააჩნია*) *მედ.* პაროდონტოზი.

πάροδος η **1.** მესახვევი; **2.** სვლა, მსვლელობა, გავლა (დროის): *η ~ του χρόνου* დროის მსვლელობა; **3.** ანტიკურ თეატრში გვერდითა შესასვლელი; **4.** *ფილოლოგ.* პაროდოსი; ◊ *εν παρόδω* სხვათა შორის, ამასთანავე.

παροικία η კოლონია: *η ελληνική ~* ბერძნული კოლონია.

παροιμία η ანდაზა.

παρόλο (παρ'όλο(ν)) *σύνδ.* მიუხედავად იმისა.

παρομοιάζω (παρομοιώνω) (*αόρ. παρομοίασα, αόρ. παθ. παρομοιάστηκα*) *μετβ.* მიმსგავსება, შედარება, გაიგივება.

παρόμοιος, -α, -ο მსგავსი, იგივე.

παρομοίως *επίρρ.* **1.** მსგავსად, ამდაგვარად, იგივენაირად; **2.** აგრეთვე (იგივეს გისურვებ).

παρομοίωση η მიმსგავსება, შედარება, გაიგივება.

παρόν το (*πληθ.αρ გააჩია*) აწმყო: ◊ *προς το ~* ამ დროისთვის, მოცემული მომენტისთვის, *επί του ~τος* ამ დროისათვის, *του ~τος* დროული, ამ დროისათვის.

παρονομαστής ο *მათ.* მნიშვნელი.

παροντικός, -ή, -ό აწმყოს; ◊ *ενεστ. ~οί χρόνοι* აწმყო დროები.

παροξυσμός ο **1.** შეტევა: *~ γέλιου* სიცილის ავარდნა; **2.** *მედ.* შეტევა.

παροπλίζω (*αόρ. παρόπλισα, αόρ. παθ. παροπλίστηκα, μτχ. παροπλισμένος*) *μετβ.* **1.** განიარაღება; **2.** *გადატ.* დაქვეითება (თანამდებობიდან).

παροπλισμός ο **(παρόπλιση** η**) 1.** აღჭურვილობისგან განთავისუფლება (ხომალდის), განიარაღება; **2.** ხმარები-დან ამოღება; **3.** *გადატ.* დაქვეითება (თანამდებობიდან).

παρόρμηση η სწრაფვა, აღტყინება.

παρορμητικός, -ή, -ό 1. მძაფრი, აღტყინებული; **2.** აქტიური, ენთუზიასტი (ადამიანი).

παρότρυνση η წაბიძგება, გამხნევება, შეგულიანება.

παροτρύνω (*αόρ. παρότρυνα, αόρ. παθ. παροτρύνθηκα*) *μετβ.* წაბიძგება, გამხნევება, შეგულიანება.

παρουσία η **1.** დასწრება, ყოფნა; **2.** გამოჩენა; **3.** პიროვნება: *γοητευτική ~* მომხიბვლელი პიროვნება; **4.** არსებობა: *η ~ ληστών στην περιοχή* მძარცველების არსებობა რაიონში; ◊ *παίρνω ~ες* სიის ამოკითხვა, *Δευτέρα ~* მეორედ მოსვლა.

παρουσιάζω (*αόρ. παρουσίασα, αόρ. παθ. παρουσιάστηκα, μτχ. παρουσιασμένος*) *μετβ.* **1.** წარმოდგენა, ჩვე-

ნება; **2.** *სამხ.* სამხედრო პატივის მიგება; **3.** *გადატ.* გამოელენა, ჩვენება, გამომჟღავნება: *η υπόθεση ~ει ενδιαφέρον* საქმე საინტერესო ჩანს; **4.** წარდგენა, პრეზენტაცია; **5.** წამოყენება, წამოჭრა, წარმოდგენა: *~ μια πρόταση* წამოვაყენებ წინადადებას; **6.** წაყვანა (გადაცემის).

παρουσίαση η **1.** წარმოდგენა, წარდგენა, ჩვენება: *~ αποδείξεων* ჩეკების წარდგენა; **2.** წაყვანა: *η ~ του δελτίου ειδήσεων* საინფორმაციო გამოშვების წაყვანა; **3.** პრეზენტაცია, წარმოდგენა.

παρουσιαστής ο, **-τρια** η წამყვანი: *~ ενός τηλεοπτικού σταθμού* სატელევიზიო არხის წამყვანი.

παροχέτευση η **1.** ა) გადაგდება (მდინარის); **2.** *მედ.* გადასხმა; **3.** გაყვანილობა (ელექტრო, წყლის და ა.შ.).

παροχετεύω (*აბრ. παροχέτευσα, აბრ. παθ. παροχετεύθηκα, მიჯ. παροχετευμένος*) *მეტბ.* **1.** გადაგდება, გადატანა (საგზაო მოძრაობის); **2.** *მედ.* გადასხმა; **3.** გაყვანა (დენის).

παροχή η **1.** მიცემა, მიწოდება: *~ ηλεκτρικού ρεύματος* დენის მიწოდება; **2.** *იურ.* დაკისრებული ვალდებულების შესრულება; **3.** გაწევა: *~ βοήθειας* დახმარების გაწევა; **4.** შეღავათი.

παρόχθιος, -α, -ο სანაპირო, ნაპირისა.

πάρτι το *ახლ.* ჭეპულება.

παρτίδα η **1.** *პირდ., გადატ.* პარტია; **2.** (οι) ურთიერთობა: *δεν έχω πια ~ες μαζί τους!* მათთან აღარა მაქვს ურთიერთობა.

παρτιτούρα η (*გენ. ერთ. არ გააჩნია*) პარტიტურა.

παρυφή η **1.** ქობა, არშია; **2.** (*ჩვეულებრივ მრ.*) ნაპირი, კიდე; **3.** *გადატ.* განაპირა, სხვებისგან მოშორებული.

παρωδία η **1.** პაროდია; **2.** *გადატ.* დაცინვა, გათამაშება.

παρωδώ (ε) (*აბრ. παρώδησα, აბრ. παθ. παρωδήθηκα*) *მეტბ.* პაროდირება, დაცინვა.

παρών, -ούσα, -όν **1.** დამსწრე, იქ მყოფი; **2.** "ვარ" (პასუხი სიის ამოკითხვის დროს); **3.** ახლანდელი, არსებული; ◊ ***δια του παρόντος*** ამის თანახმად (იგულისხმება საბუთი), ***του παρόντος / της παρούσης*** ამ დროისათვის, ***επί του παρόντος / προς το παρόν*** ამ დროისათვის, ***δίνω το "~"*** მონაწილეობის მიღება.

πας, πάσα, παν (*გენ. აბრ., ოსმ. παντός, მხლ. πάσης, მრ. πάντες, πάσαι, πάντα, გენ. მრ. აბრ., ოსმ. πάντων, მხლ. πασών*) *ანთ., მთქ.* **1.** სრული, მთელი: *η πάσα(ν) αλήθεια* სრული სიმართლე; **2.** (οι) ყველა: *οι πάντες συμφωνούν* ყველა თანახმაა; **3.** ყოველი: *πάσα γνώμη σεβαστή* ყოველი აზრი პატივსაცემია; ◊ ***διά παντός*** სამუდამოდ, ***Άγιοι Πάντες*** ყველა წმინდანი, ***πάση θυσία*** ნებისმიერი საშუალებით, ნებისმიერი მსხვერპლის ფასად, ***κατά πάσαν πιθανότητα*** ალბათ, ***διά παν ενδεχόμενο*** ყოველი შემთხვევისათვის, ***από πάσης απόψεως*** ყოველმხრივ, ***εν πάση περιπτώσει*** ყოველ შემთხვევაში, ***πάσης φύσεως*** ყოველგვარი, ყველანაირი, ***ανά πάσα στιγμή*** ყოველ წუთას.

πάσα η (*გენ. მრ. არ გააჩნია*) ჩაწოდება, გადაცემა, პასი.

πασαρέλα η (*გენ. მრ. არ გააჩნია*) *პირდ., გადატ.* პოდიუმი.

πασάς ο (*მრ. -άδες*) ი *პირდ., გადატ.* ფაშა.

πασατέμπος ο 1. კვახის მოხალული თესლი; 2. *გადატ.* დროებითი, უმნიშვნელო, მსუბუქი თავმესაქცევი.

πασίγνωστος, -η, -ο საყოველთაოდ ცნობილი, სახელგანთქმული.

πασιέντσα (πασιέντζα) η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) პასიანსი.

πασκίζω *იხ.* **παςχίζω**.

πάσο το *საბრ.* 1. ნაბიჯი, სიარული; 2. თავისუფალი გადაადგილების უფლება; 3. ბილეთი, რომელიც მეღავათებით სარგებლობის უფლებას იძლევა.

πασπαλίζω (*აόρ. πασπάλισα*) *μετβ.* მოყრქევეა, დაფრქევეა.

πασπατεύω (*აόρ. πασπάτεψα, აόρ. παθ. πασπατεύτηκα, μτχ. πασπατευμένος*) *μετβ., ხალხ.* 1. ხელით მოსინჯვა, მოქექვა, მოძიება; 2. ხელით შეხება.

πασσαλείφω (πασσαλείβω, πασαλείφω) (*აόρ. πασάλειψα, აόρ. παθ. πασαλείφτηκα, μτχ. πασαλειμμένος*) *μετβ., საბრ.* 1. გადასმა, წასმა, გადაღებვა; 2. დასვრა, მოთხუპნა; 3. გადაკითხვა.

πάσσαλος ο სარი.

πάστα η 1. ნამცხვარი, კრემიანი ნამცხვარი; *გადატ.* 2. ნატურა, ბუნება, ცომი: *είναι φτειαγμένοι από την ίδια ~* ერთი ცომისგან არიან მოზელილები.

παστέλι το გოზინაყის მსგავსი ტკბილეული.

παστεριωμένος, -η, -ο პასტერიზებული.

παστεριώνω (*აόρ. παστερίωσα, აόρ. παθ. παστεριώθηκα, μτχ. παστεριωμένος*) *ტექ.* პასტერიზება.

παστίλια η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. აბი; 2. კარამელი.

παστίτσιο το პასტიციო (ფარშისა და მაკარონისგან დამზადებული ერთგვარი კერძი).

πάστορας ο პასტორი.

παστός, -ή, -ό დამარილებული.

παστουρμάς (παστρουμάς) ο ბასტურმა.

πάστρα η (*πληθ. არ გააჩნია*) სისუფთავე.

παστρεύω (*აόρ. πάστρεψα, აόρ. παθ. παστρεύτηκα, μτχ. παστρεμένος*) *μετβ.* გასუფთავება.

παστρικός, -ή/ιά, -ό სუფთა.

πάστωμα το (*πληθ. არ გააჩნია*) დამარილება.

παστώνω (*აόρ. πάστωσα, აόρ. παθ. παστώθηκα, μτχ. παστωμένος*) *μετβ.* 1. დამარილება; 2. მჭიდროდ ჩაწყობა, ჩალაგება, მოთავსება; ◊ *~ στο ξύλο* უმოწყალოდ ცემა.

Πάσχα το *ἀκλ.* აღდგომის დღესასწაული.

πασχαλιά η იასამანი.

Πασχάλιο το *ეკლ.* მოძრავ საეკლესიო დღესასწაულთა კალენდარი.

πασχαλιάτικα *επίρρ.* საღდგომოდ.

πασχαλινός, -ή, -ό საღდგომო: *~ό τραπέζι / αβγό* საღდგომო სუფრა / კვერცხი.

πασχαλίτσα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) ჭიამაია.

παςχίζω (πασκίζω) (*აόρ. πάσχισα*) *μετβ.* ცდა: *~ει να εξυπηρετήσει τους πάντες* ცდილობს ყველას მოემსახუროს.

πάσχω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* 1. ტანჯვა, წუხილი; 2. განცდა: *~ει για το γιο του* თავისი ვაჟის გამო განიცდის; 3. ჩამორჩენა, სისუსტის ქონა; 4. *ეარგ.* ავად ყოფნა, ჭკუასუსტობა.

πάταγος ο (*πληθ. არ გააჩნια*) *პირდ., გადატ.* ხმაური.

παταγώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) ხმაურიანი:

~ *αποτυχία* ხმაურიანი წარუმატებლობა.

πατάκι το (*γεν. არ გააჩნია*) 1. პატარა ხალიჩა, ფიანდაზი; 2. ფეხსაცმლის საფენი.

πατάρι το 1. კიბის ბაქანი; 2. ანტრესოლი.

πατάσσω (*აόρ. πάταξα, აόρ. παθ. πατάχθηκα*) *μετβ.* 1. დასჯა, ცემა; 2. საბოლოოდ აღმოფხვრა, ჩაჩუმება, ჩახშობა.

πατάτα η 1. კარტოფილი; 2. *დაკინ.* ყოველიეე მოუქნელი, მსუქანი; *გადატ.* 3. დიდი შეცდომა, სისულელე.

πάτερ ο *ეკლ.* მამა.

πατέρας ο (*πληθ. -άδες*) მამა; ◊ *~ του έθνους / της φυλής* ერის მამა, *Πάτερ ημών* (το) მამაო ჩვენო, *Άγιοι Π~ες* წმინდა მამები.

πατερίτσα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. ჯოხი, ყავარჯენი; 2. *ეკლ.* საეპისკოპოსო კვერთხი; 3. ზვიგენის ერთ-ერთი სახეობა.

πάτημα το 1. დაბიჯება, სიარული; 2. ნაკვალევი, ნაფეხური; 3. ნაბიჯის ხმა; 4. დაჭერა: *το ~ του κουμπιού / του φρένου* ღილაკის / მუხრუჭის დაჭერა.

πατημασιά η 1. ნაკვალევი, ნაფეხური; 2. ნაბიჯი, სიარული, ნაბიჯის ხმა.

πατινάζ το *άκλ.* ციგურებით სრიალი.

πατίνι το 1. თვითმგორავი; 2. (თა) ციგურები; ◊ *κάνω τη ζωή (κάποιου) ~* ცხოერებას ვურთულებ (ვინმეს).

πάτος ο 1. ძირი, ფსკერი: *ο ~ του ποτηριού / της θάλασσας* ჭიქის ძირი / ზღვის ფსკერი; 2. ლანჩა, ძირი (ფეხსაცმლის); ◊ *Ιδιτ., გადატ. πάω στον ~ο* ვიძირები, *από την κορφή ως τον ~ο* თავიდან ბოლომდე, *άσπρο ~ο* ბოლომდე, უკანასკნელ წვეთამდე.

πατούσα (πατούνα, πατούχα) η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) ტერფი, ფეხისგული.

πατριαρχείο το საპატრიარქო; ◊ *Οικουμενικό Π~* კონსტანტინოპოლის იკუმენური საპატრიარქო.

πατριάρχης ο პატრიარქი.

πατριαρχικός, -ή, -ό 1. პატრიარქის; 2. პატრიარქალური: *~ή κοινωνία* პატრიარქალური საზოგადოება.

πατρίδα (πατρίς) η სამშობლო.

πατρικός, -ή, -ό 1. მამის, მამობრივი; 2. (το) მამისეული სახლი.

πατριώτης ο, **-ισσα** η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. პატრიოტი; 2. თანამემამულე.

πατριωτικός, -ή, -ό პატრიოტული.

πατριωτισμός ο პატრიოტიზმი.

πατρογονικός, -ή, -ό წინაპრების, მამაპაპური.

πατροκτονία η მამის მოკვლა.

πατρόν το *άκλ.* თარგი; ◊ *βγάζω ένα ~* თარგს ვჭრი.

πατρονάρω (*αόρ. πατρωνάρισα*) *μετβ.* 1. ბატონობა, მბრძანებლობა, წარმართვა; 2. პატრონობა, ხელის შეწყობა, დახმარება.

πατροπαράδοτος, -η, -ο მამაპაპური, ტრადიციული.

πατρότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. მამობა; 2. აეტორობა.

πατρυιός ο მამინაცვალი.

πατρωνυμία η მამის სახელი.

πατσαβούρα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) 1. ჩვარი; 2. *კოცხ.* უშნო, უღირსი ქალი.

πατσάς ο (*πληθ. -άδες*) 1. საქონლის გულ-ღეიძლი და ფეხები; 2. ლაბა: *ψιλοκομμένος ~* წვრილად დაჭრილი ლაბა; 3. *გადატ.* მოშეებული, მობერებული ადამიანი.

πατώ (ε/α) (*αόρ. πάτησα, αόρ. παθ. πατήθηκα, μτχ. πατημένος / πεπατημένος*) *μετβ.* **1.** დაჭყლეტვა, გაჭყლეტვა, გასრესა, დაბიჯება, დაპრესვა: *~ σταφύλια / ένα μυρμήγκι* ყურძენს / ჭიანჭველას ვჭყლეტ; **2.** დაბიჯება: *πρόσεξε, με ~άς!* ფრთხილად, ფეხს მაბიჯებ! *საუბრ.* **3.** დაჭერა, დაწოლა: *πατήστε το κουμπί* დააჭირეთ ღილაკს თითი; ◊ *Ιόρδ., გადატ. ~ φρένο* ვამუხრუჭებ, *~ καλά / γερά* ფეხზე მყარად ვდგავარ, წელგამართული ვარ, *δεν ξέρω πού ~ και πού πηγαίνω* ორიენტაციას ვკარგავ.

πάτωμα το **1.** იატაკი; **2.** სართული.

πατώνω (*αόρ. πάτωσα*) *μετβ.* იატაკის დაგება, გაკეთება; *αμετβ.* **1.** ფსკერზე დაშვება, ფსკერის ფეხით შეხება; **2.** *გადატ.* ბოლო ადგილზე გასვლა (შეჯიბრზე, არჩევნებზე, კონკურსში და ა. შ.).

παύλα η **1.** დეფისი, ტირე (სასვენი ნიშანი); **2.** მუსიკალური პაუზა; ◊ *τελεία και ~* მორჩა და გათავდა.

παύση (πάψη) η **1.** შეწყვეტა, შეჩერება; **2.** სამსახურიდან დათხოვნა; **3.** უწყება სამსახურიდან განთავისუფლების შესახებ; **4.** *მუს.* პაუზა.

παυσίπονο το ტკივილგამაყუჩებელი აბი.

παυσίπονος, -η, -ο ტკივილგამაყუჩებელი.

παύω (*αόρ. έπαψα / έπαυσα, αόρ. παθ. παύθηκα, μτχ. παυμένος*) *μετβ.* **1.** შეწყვეტა: *παύσατε πυρ!* შეწყვიტეთ ცეცხლი (სროლა)! **2.** სამსახურიდან დათხოვნა, განთავისუფლება; *αμετβ.* **1.** გაჩერება, შეჩერება: *ο αέρας δεν έπαψε* ქარი არ გაჩერებულა (ჩამდგარა); **2.** დაწყნარება, დაშოშმინება; **3.** დასვენება, მოშვება (ვარჯიშისას).

παφλάζω (*αόρ. πάφλασα*) *αμετβ.* **1.** ტყლაშუნი, დგაფუნი, თქაფუნი, შხაპუნი; **2.** ღუღილი.

παφλασμός ο ტყლაშუნი, დგაფუნი, თქაფუნი, შხაპუნი: *~ των κυμάτων* ტალღების ტყლაშუნი.

παχαίνω (παχύνω) (*αόρ. πάχυνα*) *μετβ., αμετβ.* გასუქება.

πάχνη η (*πληθ. არ გააჩნია*) ცვარი, ნამი.

πάχος το **1.** სისქე, მასა: *τι ~ έχει;* რა (როგორი) მასა აქვს? **2.** სიმსუქნე, ქონი: *έχεις πολύ ~· θέλεις δίαιτα!* ბევრი ქონი გაქვს, დიეტა გჭირდება!

παχουλός, -ή, -ό მსუქანი, სავსე.

παχυδερμία η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** სქელკანიანობა; **2.** *გადატ.* სქელკანიანობა, გულგრილობა.

παχυντικός, -ή, -ό გამასუქებელი.

παχύνω *იხ.* **παχαίνω**.

παχύς, -ιά, -ύ (*γεν. αρσ. -ιού / -έος, πληθ. -ιοί / -είς, ουδ. -ιά / -έα, γεν. -ιών / -έων*) **1.** სქელი, მსუქანი; **2.** ცხიმიანი; **3.** (το) ქონი; **4.** სქელი, ბლანტი: *~ύ σιρόπι* სქელი სიროპი; **5.** სქელი, ხშირი: *~ιά φρύδια / σύννεφα* ხშირი წარბები / ღრუბლები.

παχυσαρκία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ჭარბწონიანობა, მეტისმეტი სიმსუქნე.

παχύσαρκος, -η, -ο 1. ჭარბწონიანი, მეტისმეტად მსუქანი; **2.** (ο) ჭარბწონიანი, მეტისმეტად მსუქანი ადამიანი.

παχύτητα η სიმსუქნე, სისქე.

πάψη η *ხალბ. იხ.* **παύση**.

πάω *იხ.* **πηγαίνω**.

πεδιάδα η დაბლობი, ველი.

πέδιλο το **1.** სანდალი, მაშია; **2.** საყრდნობი, საბჯენი; **3.** *მუს.* პიანინოს პედალი.

πεδινός, -ή, -ό 1. დაბლობის, ველის; **2.** დაბლობზე გადაშლილი: *~ή χώρα*

დაბლობზე გადაშლილი ქვეყანა; 3. (τα) დაბლობი: *αύριο προβλέπονται βροχές στα ~ά* ხვალ დაბლობზე წვიმაა მოსალოდნელი.

πεδίο το *მალე* 1. ველი, მინდორი, დაბლობი; 2. *გადატ.* ველი: *στρατιωτικό ~* სამხედრო ველი; 3. სფერო, არე; 4. *ფიზ.* ველი: *μαγνητικό / ηλεκτρικό ~* მაგნიტური / ელექტრული ველი; ◊ *Ηλύσια Π~α* ელისეის მინდვრები, *οπτικό ~* თვალთახედვის არე, *~ μάχης* ბრძოლის ველი, *~ βολής* პოლიგონი, *~ ασκήσεων* სასწავლო მოედანი.

πεζογραφία η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. პროზა; 2. მწერლობა: *σύγχρονη ~* თანამედროვე მწერლობა.

πεζογράφος ο/η მწერალი, პროზაიკოსი.

πεζοδρόμιο το ტროტუარი; ◊ *κάνω / βγαίνω στο ~* მეძავი ვხდები, *του ~ίου* ქუჩისა, ქუჩური.

πεζόδρομος ο ფეხით მოსიარულეთათვის განკუთვნილი ქუჩა.

πεζοδρόμος ο/η 1. ქვეითი, ქვეითად მოარული, ფეხით მოსიარულე; 2. მრბოლელი.

πεζοδρομώ (ε) (*აόρ. πεζοδρόμησα, აόρ. παθ. πεζοδρομήθηκα, μτχ. πεζοδρομημένος*) *μετβ.* ფეხით მოსიარულეთათვის განკუთვნილ ქუჩად გადაქცევა.

πεζοναύτης ο *სამხ.* საზღვაო ქვეითი ჯარისკაცი.

πεζοπόρος, -ος, -ο *მალე* ქვეითი.

πεζός, -ή, -ό 1. ფეხით მოსიარულე, ქვეითი; 2. პროზაული; 3. (το) პროზაული ნაწარმოები; *გადატ.* 4. მშრალი, მონოტონური, უინტერესო, ბანალური: *~ή γλώσσα* მშრალი ენა; ◊ *~ λόγος* პროზა, *~ό (στοιχείο)* პატარა ასო.

πεζότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) რუტინა, მონოტონურობა, უინტერესობა.

πεζούλι το 1. კედლის გარეთ მიმენებული ქვის სკამი; 2. მიწის გასამაგრებელი ქვის პატარა კედელი; 3. ტროტუარის კიდე.

πεθαίνω (*აόρ. πέθανα, μτχ. πεθαμένος*) *αμετβ.* 1. სიკვდილი, გარდაცვალება; 2. სიკვდილი, გათანგვა: *πεθάναμε στα γέλια / στη δουλειά* სიცილით მოკვდით / მუშაობით გაეითანგეთ; *μετβ.* 1. მოკვლა: *τον πέθανε ο καημός της κόρης του* თავისი ქალიშვილის დარდმა მოკლა; 2. *გადატ.* გატანჯვა, გაწვალება: *την πέθανε με την ζήλια του* თავისი ეჭვიანობით მეაწუხა.

πεθαμένος, -η, -ο მკვდარი.

πεθερά η სიდედრი, დედამთილი.

πεθερικός, -ή, -ό 1. ცოლის ან ქმრის მშობლების: *~ό σπίτι* ცოლის (ქმრის) მშობლების სახლი; 2. (τα) ცოლის, ქმრის მშობლები.

πεθερός ο სიმამრი, მამამთილი.

πειθαναγκασμός ο ძალდატანება, იძულება.

πειθανάγκη η (*πληθ. არ გააჩნια*) იძულება, ძალდატანება.

πειθαρχείο το *სამხ.* პაუპტვახტი.

πειθαρχία η (*πληθ. არ გააჩნια*) წესრიგი, დისციპლინა.

πειθαρχώ (ε) (*αόρ. πειθάρχησα, μτχ. πειθαρχημένος*) *αμετβ.* წესრიგის, დისციპლინის დაცვა, დამორჩილება.

πείθω (*αόρ. έπεισα, αόρ. παθ. πείστ(θ)ηκα, μτχ. πεπεισμένος*) *μετβ.* დარწმუნება, დაჯერება.

πείνα η (*πληθ. არ გააჩნια*) *λιτρ., გადატ.* შიმშილის გრძნობა, შიმშილი; ◊ *ψοφάω / πεθαίνω της ~ς* შიმშილით ვკვდები, *δεν σε βλέπω από την ~* შიმშილით თვალთ მიბნელდება, *απεργία ~ς* შიმშილობა (საპროტესტო აქცია).

πεινώ (α) (*αόρ. πείνασα, μτχ. πεινασμένος*) *αμετβ.* **1.** მშიერი ყოფნა, დამშევა; **2.** შიმშილობა; *μτχ.* დამშეული, მშიერი: *πεινασμένος λαός* დამშეული ხალხი.

πείρα η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** გამოცდილება; **2.** *გადატ.* სიბრძნე, ცოდნა; ◊ *εκ ~ς* გამოცდილებით, გამოცდილებიდან გამომდინარე, *έχω πικρή ~* მწარე გამოცდილება მაქვს.

πείραγμα το **1.** შეწუხება; **2.** ხუმრობა.

πειράζω (*αόρ. πείραξα, αόρ. παθ. πειράχτηκα, μτχ. πειραγμένος*) *μετβ.* **1.** შეწუხება; **2.** *τριτοπρόσ.* შეიძლება: *~ει ν' αφήσω εδώ τα πράγματά μου;* შეიძლება ჩემი ნივთები აქ დავტოვო? **3.** ხუმრობა, შაყირი: *σε ~ει, δεν το λέει στα σοβαρά* ამას სერიოზულად არ ამბობს, გეხუმრება; **4.** ხელის ხლება, ხელის მოკიდება: *μην πειράξεις τίποτα!* ხელს ნურაფერს ახლებ! **5.** შეწუხება, მაენე ზემოქმედების მოხდენა: *τον ~ει το ποτό* სასმელი მასზე მაენე ზემოქმედებას ახდენს; ◊ *δεν ~ει* არა უშავს.

πείραμα το **1.** ცდა; **2.** ექსპერიმენტი.

πειραματίζομαι (*αόρ. πειραματίστ(θ)ηκα*) *αμέτβ., αποθ.* **1.** ცდის ჩატარება, გამოცდა; **2.** ექსპერიმენტის ჩატარება.

πειραματικός, -ή, -ό 1. საცდელი, ცდის; **2.** ექპერიმენტული; **3.** ავანგარდული.

πειραματιστής ο, **-τρια** η ექსპერიმენტატორი.

πειραματόζωο το საცდელი ცხოველი.

πειρασμός ο ცდუნება; ◊ *βάζω / μπαίνω στον ~ό* ვაცდუნებ / ცდუნებას ავყვები, *δεν αντέχω στον ~ό να* ... ცდუნებას ვერ ვუძლებ, რომ ...

πειρατεία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *ჰირდ., გადატ.* მეკობრეობა.

πειρατής ο *ჰირდ., გადატ.* მეკობრე.

πειραχτικός, -ή, -ό (πειρακτικός) მემაწუხებელი, უსიამოვნო.

πείσμα το სიჯიუტე, ჯიუტობა; *από ~* სიჯიუტის გამო.

πεισματάρης, -α, -ικο (*πληθ. -ηδες*) ჯიუტი.

πεισμώνω (πεισματώνω) (*αόρ. πείσμωσα, αόρ. παθ. πεισμώθηκα, μτχ. πεισμωμένος*) *μετβ.* სიჯიუტის გამოწვევა (ვინმეში), გაბრაზება (ვინმესი); *αμετβ.* გაჯიუტება: *πείσμωσε και δεν τρώει τίποτε* გაჯიუტდა და არაფერს ჭამს.

πειστήριο το **1.** *ιουρ.* ნიეთმტკიცება; **2.** დამადასტურებელი ნიშანი, საბუთი.

πειστικός, -ή, -ό დამაჯერებელი.

πελαγήσιος, -α, -ο (πελάγιος) ზღვის.

πελαγοδρομώ (ε) (*αόρ. πελαγοδρόμησα*) *αμετβ.* **1.** ზღვაში ცურვა, ზღვაზე მოგზაურობა; **2.** *გადატ.* ა) რეალობასთან კავშირის გაწყვეტა, რეალობის შეგრძნების დაკარგვა, ბ) მთავარი თემიდან გადახვევა, გადასელა.

πέλαγος το *ჰირდ., გადატ.* ზღვა.

πελαγώνω (*αόρ. πελάγωσα, μτχ. πελαγωμένος*) *αμετβ., ხალხ.* თავგზის არევა, დაბნევა.

πελαργός ο ყარყატი.

πελασγικός, -ή, -ό პელაზგური.

πελατεία η (*πληθ. არ გააჩნια*) კლიენტურა.

πελάτης ο, **-ισσα** η კლიენტი, მყიდველი.

πελεκάνος ο *ზოოლ.* ვარხვი.

πελεκώ (πελεκίζω) (α) (*αόρ. πελέκησα, αόρ. παθ. πελεκήθηκα, μτχ.*

πελεκημένος) *μετβ.* 1. მოჭრა, მოკეთა; 2. დაჭრა, დაჩეხვა.

πέλμα το 1. ტერფი, ფეხისგული; 2. ფეხსაცმლის ძირი, ლანჩა; 3. საბურავის გარე საკრავი; 4. *მექ.* ა) პედალი, ბ) საბჯენი.

πελτές (μπελτές) ο (*πληθ. -έδες*) 1. ტომატის პასტა; 2. ჯემი.

πελώριος, -α, -ο უზარმაზარი, ეეებერთელა, უშეელებელი, გიგანტური.

Πέμπτη η ხუთშაბათი; ◊ ***Μεγάλη Π~*** დიდი ხუთშაბათი.

πέμπτος, -η, -ο 1. მეხუთე; 2. (η) *მუს.* მეხუთე ტონალობა.

πένα η 1. კალამი; 2. *გადატ.* კალამი, წერის უნარი; 3. სიმების ჩამოსაკრავი; 4. პენსი (ფულის ერთეული ინგლისში).

πέναλτι το *άκλ.* 1. პენალტი; 2. (τα) დამატებითი დრო, როცა თამაშის ბედს პენალტები წყვეტს.

πενήντα το *άκλ.* ორმოცდაათი.

πενηντάρικο το ორმოცდაათიანი ფულის კუპიურა.

πένθιμος, -η, -ο 1. სამგლოვიარო; 2. მწუხარე, მელანქოლიური; 3. *გადატ.* მოღუშული.

πένθος το 1. გლოვა, მწუხარება; 2. მაევები, სამგლოვიარო ტანსაცმელი; ◊ ***εθνικό ~*** ეროვნული გლოვა.

πενθώ (ε) (*αόρ. πένθησα*) *μετβ.* გლოვა, ტირილი; *αμετβ.* 1. მაევების ჩაცმა, სამგლოვიარო ტანსაცმლის ტარება; 2. გლოვა.

πενικιλίνη η *φαρμ.* პენიცილინი.

πενιχρός, -ή, -ό *მაღალფ.* 1. მწირი, ღარიბული; 2. მცირედი, პაგარა; 3. *გადატ.* არასაკმარისი, უმნიშვნელო.

πεντάγραμμο το 1. *მუს.* ხუთი სანოტო ხაზი; 2. პროფესიონალური სიმღერა, მუსიკა.

πεντακόσιοι, -ες, -α ხუთასი: *~ στρατιώτες* ხუთასი ჯარისკაცი.

πέντε το *άκλ.* ხუთი.

πεντελικός, -ή, -ό პენდელური, პენდელის: *~ό μάρμαρο* პენდელური მარმარილო.

πέος το *ანატ.* მამაკაცის სასქესო ორგანო.

πεπειραμένος, -η, -ο *მაღალფ.* გამოცდილი.

πεπεισμένος, -η, -ο *მაღალფ.* დარწმუნებული.

πέπλο το 1. ეუალი, პირბადე, პირსაბურავი; 2. *გადატ.* საბურველი: *το ~ της νύχτας* ღამის საბურველი.

πέπλος ο პეპლოსი (ქალის ერთგვარი მოსასხამი ძველ საბერძნეთში).

πεποίθηση η 1. რწმენა; 2. თავდაჯერებულობა; 3. (οι) შეხედულებები; ◊ ***είμαι της ~εως*** იმ აზრის ვარ, ჩემი აზრით, ***εκ ~εως*** შეგნებულად, გააზრებულად.

πεπόνι το ნესვი (ნაყოფი); ◊ ***βαρύ ~*** მძიმე ადამიანი.

πεπονιά η ნესვი (მცენარე).

πεπραγμένα τα ოქმები, მასალები: *κυκλοφόρησαν τα ~ του συνεδρίου* კონფერენციის მასალები გამოვიდა.

πεπρωμένο το 1. ბედი, ბედისწერა; 2. (τα) დანიშნულება, მისია: *τα ~α της φυλής μας* ჩვენი ერის მისია.

πεπτικός, -ή, -ό საჭმლის მომნელებელი.

πέρα *επίρρ.* 1. ა) მერე, იქით, ბ) გადაღმა, გაღმა: *μένει ~ από εδώ* გაღმა ცხოვრობს, გ) შორს: *κοίταζε ~* შორს იყურებოდა; 2. *ως επίθ.* შორეული: *η ~ χώρα* შორეული ქვეყანა; 3. მერე, შემდეგ: *~ από τις πέντε θα με βρίσκεις πάντα στο σπίτι* ხუთის მერე მუდამ სახლში მიპოვი; 4. მეტი: *~ από αυτό δεν μπορώ να*

κάνω τίποτα ამაზე მეტს ვერაფერს გავაკეთებ; 5. ა) გარდა, ბ) მიღმა; ◊ *—δώθε* აქეთ-იქით, ზევით-ქვევით, აღმა-დაღმა, *τα βγάζω ~* თავი გამაქვს, *εδώ ~* აქ (საუბრისას მოცემულ მომენტში).

περαιτέρω *επίρρ., მაღალფ.* 1. მეტი, ამიერიდან; 2. (τα) შემდეგი, მომავალი (მსელელობა, პროცესი, საკითხი, საქმე და ა.შ.); ◊ *μη ~* უკიდურესი ზღვარი.

πέρας το *მოძვ.* 1. დასასრული, მიწურული; 2. დამთავრება: *με το ~ των εργασιών πληρώθηκαν αμέσως* ფული სამუშაოს დამთავრებისთანავე გადაუხადეს; ◊ *φέρω (κάτι) εις / σε ~* ვამთავრებ (რამეს).

πέρασμα το 1. გადასასელელი; 2. გასელა: *εμποδίζω το ~ σε κάποιον* (ვიღაცას) გასელას არ ვანებებ; 3. გატარება: *το ~ της κλωστής στην βελόνα* ნემსში ძაფის გატარება; 4. გაელა: *το ~ του χρόνου* დროის გაელა.

περασμένος, -η, -ο 1. წინა, გასული; 2. გასული, ჩაელილი, გავლილი; 3. გასული, გარდასული; 4. (τα) ჩაელილი, ძველი ამბები: *μη σκέφτεσαι πια τα ~α* ძველ ამბებზე ნუღარ ფიქრობ; ◊ *~α ξεχασμένα!* მომხდარი დავიწყებულია! რაც იყო, იყო!

περαστικός, -ή, -ό 1. (ο) გამელელი; 2. ხანმოკლე; ◊ *(εύχομαι) ~ά (σου / σας!)* გამოჯანმრთელებას გისურვებ(თ)!

περατώνω (*აόρ. περάτωσα, აόρ. παθ. περατώθηκα, მτχ. περατωμένος*) *μετβ., მაღალფ.* დასრულება, დამთავრება (საქმის).

περβάζι (πρεβάζι) το 1. ფანჯრის რაფა; 2. კარის ან ფანჯრის ჩარჩო.

περγαμηνή η 1. პერგამენტი; 2. ძვირფასი საბუთი, მნიშვნელოვანი დოკუმენტი; 3. (οι) დამსახურება, ტიტული.

πέρδικα η ენოლი; ◊ *περπατεί σαν ~* ენოლივით დაეოგმანებს.

περηφανεύομαι *იხ.* **υπερηφανεύομαι.**

περηφάνεια (περιφάνεια) η *იხ.* **υπερηφάνεια.**

περήφανος, -η, -ο *იხ.* **υπερήφανος.**

περί *πρόθ.* 1. (+ *γεν.*) -ზე, გამო, დაკავშირებით: *~ ορέζεως ουδείς λόγος* ეემოვნებაზე არ დაობენ; 2. (+ *αιτ.*) ახლოს, ირგვლივ, გარშემო მყოფი: *οι ~ τον πρόεδρο έχουν άλλη γνώμη* პრეზიდენტის გარშემო მყოფთ სხვა აზრი აქვთ; 3. მესახებ, -ზე: *μελέτη ~ την αστρονομία* ნაშრომი (გამოკვლევა) ასტრონომიის შესახებ; 4. -თვის, -მდე: *~ ένα εκατομμύριο ευρώ* მილიონამდე ევრო.

περιβάλλον το (*γεν. -οντος, πληθ. -οντα, γεν. πληθ. -όντων*) 1. გარემო; 2. გარემოცვა, წრე.

περιβάλλω (*აόρ. περιέβαλα, აόρ. παθ. περιβλήθηκα / περιβλήθην, მτχ. περιβεβλημένος / περιβληθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* 1. *პირდ., გადატ.* გარს მოვლება, გარშემორტყმა, გარს შემოხვევა; 2. *გადატ.* მოპყრობა: *τον ~ουν με αγάπη* მას სიყვარულით ეპყრობიან; **-ομαι** ჩაცმა, ტანსაცმლის ტარება; ◊ *~ομαι το μοναχικό σχήμα* ბერად აღიკვეცები.

περίβλεπτος, -η, -ο 1. თვალში საცემი; 2. *გადატ.* თვალსაჩინო, ცნობილი, განთქმული.

περίβλημα το 1. გადასაკრავი, მოსაკრავი, გარსი; 2. *ტექ.* პერანგი.

περιβόητος, -η, -ο ცნობილი, სახელგანთქმული.

περιβολή η ტანსაცმელი, ტანისამოსი; ◊ *(εν) αδαμιαία ~* შიშველი, დედიმობილა.

περιβόλι (περβόλι) το 1. ბაღი, ბაღჩა; 2. *გადატ.* სასიამოვნო, საყვარელი ადამიანი, სულიკო; ◊ *ειρων. μου έκανε την καρδιά ~* ძალიან ამაღელება, დამამწუხრა, დამწაყრა.

περιγελώ (α) (*აόρ. περιγέλασα, აόρ. παθ. περιγελάστηκα, μτχ. περιγελασμένος*) *μετβ.* დაცინება, გამასხარაება, აბუჩად აგდება.

περιγιάλι το სანაპირო, ნაპირი.

περίγραμμα το 1. ხაზი, კონტური; 2. *გადატ.* ჩარჩო, ხაზი.

περιγραφή η აღწერა.

περιγραφικός, -ή, -ό 1. აღწერითი, აღწერილობითი; 2. გამომსახველობითი, აღწერის უნარის მქონე, მხატვრული; 3. *გადატ.* ზედაპირული.

περιγράφω (*αόρ. περιέγραψα, αόρ. παθ. περιγράφτηκα, μτχ. περιγεγραμμένος*) *μετβ.* 1. აღწერა; 2. *γεωμ.* ხაზვა.

περίγυρος ο 1. მემოგარენი; 2. გარემო.

περιδέραιο το ყელსაბამი.

περίδεση η შეკვრა, შეფუთვა.

περίδετος, -η, -ο შეკრული, შეფუთული.

περιεκτικότητα η (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) შემცველობა.

περιεργάζομαι (*αόρ. περιεργάστηκα*) *μετβ., αποθ.* შესწავლა, დაკვირვება, ყურადღებით დათვალიერება.

περιέργεια η (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) ინტერესი, ცნობისმოყვარეობა.

περίεργος, -η, -ο 1. ინტერესიანი, დაინტერესებული: ცნობისმოყვარე; 2. უცნაური, უჩვეულო: *~ο αστρονομικό φαινόμενο* უცნაური ასტრონომიული ფენომენი; 3. (το) უცნაური, საოცარი რამ.

περιεχόμενο το 1. შიგთავსი; 2. მინაარსი; 3. (τα) საძიებელი.

περιέχω (*αόρ. περιείχα*) *μετβ.* შემცველობა.

περιζήτητος, -η, -ο სასურველი.

περίζωμα το 1. წინსაფარი; 2. *αρχιτεκτ.* ფრიზი.

περιζώνω (*αόρ. περιέζωσα, αόρ. παθ. περιζώθηκα / περιζώστηκα, μτχ. περιζωσμένος*) *μετβ., λογοτ., μτφ.* გარს შემოხვევა, გარშემორტყმა.

περιήγηση η ტურისტული მოგზაურობა.

περιηγητής ο, **-τρια** η მოგზაური, ტურისტი, დამთვალიერებელი.

περιθάλπω (*αόρ. περιέθαλψα*) *μετβ.* 1. სამედიცინო დახმარების აღმოჩენა, მკურნალობა; 2. თავშესაფრის მიცემა, შეფარება, მზრუნველობის გაწევა, დახმარება, მრუნვა.

περίθαλψη η (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) მკურნალობა, მზრუნველობის გაწევა, თავშესაფრის მიცემა, შეფარება; ◊ *κοινωνική ~* საზოგადოებრივი მრუნვა (სოციალურად დაუცველ ფენებზე), *ιατροφαρμακευτική ~* სამედიცინო დახმარების აღმოჩენა.

περιθωριακός, -ή, -ό 1. *χαρτ. μδνშ.* პროვინციელი; 2. უმნიშვნელო, მეორეხარისხოვანი.

περιθώριο το 1. კიდე, არე, მინდორი (წიგნის, რვეულის და ა. შ.); 2. სიცარიელე, თავისუფალი ადგილი, სივრცე.

περιθωριοποιώ (ε) (*αόρ. περιθωριοποίησα, αόρ. παθ. περιθωριοποιήθηκα, μτχ. περιθωριοποιημένος*) *μετβ.* სამოქმედო ასპარეზს ჩამოშორება, გარიყვა.

περικλείω (*αόρ. περιέκλεισα,, αόρ. παθ. περικλείστηκα, μτχ. περικλεισμένος*) *μετβ.* 1. ყოველმხრივ ჩაკეტვა, ყოველმხრივ ურთიერთობის გაწყვეტა; 2. მოცვა, ჩაკეცვა.

περικοπή η 1. შემცირება: ~ *μισθών* ხელფასების შემცირება; 2. შეკვეცა, ჩამოჭრა, შემოჭრა, წაჭრა.

περικόπτω (περικόβω) (*აόρ. περιέκοψα, აόρ. παθ. περικόπηκα, μτχ. περικομμένος*) *μετβ.* 1. შემცირება; 2. შეკვეცა, ჩამოჭრა, შემოჭრა, წაჭრა, ამოჭრა.

περικυκλώνω (*აόρ. περικύκλωσα, აόρ. παθ. περικυκλώθηκα, μτχ. περικυκλωμένος*) *μετβ.* გარემოცვა, გარშემოხვევა, გარშემორტყმა.

περιλαίμιο το საყელო: *το ~ του σκύλου* ძაღლის საყელო.

περιλαμβάνω (*აόρ. περιέλαβα / -ήφθην, μτχ. περιληφθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* 1. შეიცავს, მოიცავს, შედგება (*მხოლოდ III პირ.*): *η οργάνωση ~ει είκοσι μέλη* ორგანიზაცია ოცი წევრისგან შედგება; 2. აღწერა (წიგნზე): *το βιβλίο ~ει τα γεγονότα του πολέμου* წიგნი ომის მოვლენებს აღწერს; 3. შეყვანა, შეტანა: *τον περιέλαβαν στη λίστα* ის სიაში შეიყვანეს; **-εται** 1. შესვლა, ჩართვა: *στην τιμή ~ονται και τα έξοδα διατροφής* ფასში კვების ხარჯიც შედის; 2. (*γεν. μτχ.*) მათ შორის, (ვიღაცის, რაღაცის) ჩათვლით: *οι περισσότεροι, περιλαμβανομένου και εμού, ήταν ξένοι* უმრავლესობა, ჩემი ჩათვლით, უცხოელი იყო.

περίλαμπρος, -η, -ο 1. ნათელი, კაშკაშა; 2. *გადატ.* ბრწყინვალე: *~η νίκη* ბრწყინვალე გამარჯვება.

περιληπτικός, -ή, -ό 1. მოკლე, კონსპექტური; 2. შეკვეცილი, შეკუმშული (ნაწერი).

περίληψη η რეზიუმე, მოკლე შინაარსი; ◊ *εν ~* მოკლედ, ორიოდე სიტყვით.

περιμαζεύω (*აόρ. περιμάζεψα, აόρ. παθ. περιμαζεύτηκα, μτχ. περιμαζεμένος*) *μετβ.* 1. შეგროვება, მოგროვება; 2. კონცენტრირება; 3. მოვლა, პატრონობა, ბრუნვა.

περιμένω (*აόρ. περίμενα*) *μετβ.* 1. *პირდ., გადატ.* ცდა, ლოდინი: *~ το τρένο* ვუცდი მატარებელს; 2. ცდა, მოთმენა; ◊ *~ παιδί* ფეხმძიმედ ვარ, ბავშვს ველოდები, *δεν το περίμενα* ამას არ ველოდი.

περίμετρος η პერიმეტრი.

περιοδεία η გასტროლი, ტურნე, მოგზაურობა.

περιοδεύω (*აόρ. περιόδευσα, μτχ. ενεστ. περιοδεύων, -ουσα, -ον*) *αμετβ.* საგასტროლოდ გამგზავრება, ტურნეს მოწყობა, მოგზაურობა.

περιοδικό το ჟურნალი.

περιοδικός, -ή, -ό პერიოდული: *ημερήσιος και ~ τύπος* ყოველდღიური და პერიოდული პრესა.

περιοδικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) პერიოდულობა.

περιοδολόγηση η პერიოდიზაცია.

περιοδοντίτιδα η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* პერიოდონტიტი.

περίοδος η 1. პერიოდი; 2. *ფიზ.* საგნის მოძრაობის ხანგრძლივობა: *~ εκκρεμούς* ქანქარის მოძრაობის ხანგრძლივობა; 3. *მედ.* მენსტრუაცია; ◊ *κατά ~ους* ხანდახან, დროდადრო.

περιορίζω (*აόρ. περιόρισα, აόρ. παθ. περιορίστηκα, μτχ. περιορισμένος*) *μετβ.* 1. შემოზღუდვა, შემოფარგვლა, შეზღუდვა; 2. ჩაკეტვა, გამოკეტვა; 3. შემცირება: *~ τα έξοδά μου* ჩემს ხარჯებს ვამცირებ; 4. შეკავება, დაკავება; **-ομαι** 1. შემოფარგვლა; 2. დაჯერება, დაკმაყოფილება; *μτχ.* ა) შეზღუდული, არასაკმარისი: *~η ευθύνη* შეზღუდული პასუხისმგებლობა, ბ) მცირედი, მცირე, ცოტა,

პატარა: *~ες προσπικές* მცირე შანსი, გ) *გადატ.* შეზღუდული.

περιορισμός ο 1. ლოკალიზება; 2. ჩაკეტვა, გამოკეტვა, შეზღუდვა, მოთავსება; 3. დატუსაღება, პატიმრობა; 4. შემცირება, ლიმიტირება, ლიმიტის დაწესება: *~ στην εισαγωγή* იმპორტზე ლიმიტი; 5. შეზღუდვა, მოთოკვა; 6. (οι) კანონები, ნორმები.

περιουσία η *პირდ., გადატ.* ქონება.

περιοχή η 1. ოლქი, რაიონი; 2. ადგილი, მხარე, მიდამო, არემარე; 3. არე: *η ~ της καρδιάς* გულის არე; *გადატ.* 4. სფერო: *η ~ της πολιτικής* პოლიტიკის სფერო.

περιπαικτικός, -ή, -ό (περιπαιχτικός) დამცინავი, შეურაცხმყოფელი.

περιπατητής ο, **-τρια** η მოსეირნე, მოხეტიალე ადამიანი.

περίπατος ο სეირნობა, გასეირნება.

περιπατώ *იხ.* **περπατώ**.

περιπέτεια η 1. ამბავი, პერიპეტია; 2. თავგადასავალი.

περιπετειώδης, -ης, -ες (*γεν.* *-ους, πληθ. αρσ. და θηλ.* *-εις, ουδ.* *-η*) სათავგადასავლო, თავგადასავლებით აღსავსე.

περιπλάνηση η სეირნობა, ბოდიალი, ბორიალი, ხეტიალი, ყიალი.

περιπλανώμαι (*აόρ.* *περιπλανήθηκα, μτχ.* *περιπλανώμενος / περιπλανημένος*) *αμετβ., αποθ.* სეირნობა, ბოდიალი, ბორიალი.

περιπλέκω (*აόρ.* *περιέπλεξα, აόρ. παθ.* *περιπλέχθηκα, μτχ.* *περιπεπλεγμένος*) *μετβ.* 1. ხლართვა; 2. *გადატ.* ხლართვა, გართულება; ◊ *ιρον.* *περιπεπλεγμένες περιπλοκές* გაურკვეველი მდგომარეობა.

περιπλοκή η *მაღალფ.* 1. დახლართვა, არევ-დარევა, დაბნევა, აბურდვა; 2. გაუგებრობა (აყალმყოფობაზე).

περίπλοκος, -η, -ο 1. დახლართული, არეულ-დარეული, რთული; 2. ღელარჭნილი, ბუნდოვანი; 3. *გადატ.* რთული, გაუგებარი.

περιπόθητος, -η, -ο საყვარელი, სანუკვარი.

περιποίηση η 1. მოელა; 2. მზრუნველობა, ბრუნვა, ყურადღება; 3. კოსმეტოლოგთან ეიზიტი.

περιποιητικός, -ή, -ό მზრუნველი.

περιποιούμαι (*აόρ.* *περιποιήθηκα, μτχ.* *περιποιημένος*) *μετβ., αποθ.* 1. მოელა: *~είται πολύ τα μαλλιά* თმებს ძალიან უელის; 2. ყურადღების გამოჩენა; 3. *ιρον.* თავდასხმა, დასჯა; *μτχ.* ა) მოვლილი, ბ) მოწესრიგებული: *περιποιημένο χτένισμα* მოწესრიგებული ვარცხნილობა.

περιπολία η *სამხ.* პატრულირება, პატრული.

περιπολικό το 1. საპატრულო მანქანა; 2. საპატრულო გემი.

περίπολος η 1. საპატრულო ჯარის ნაწილი; 2. სამხედრო გემი, რომელიც ერთ კონკრეტულ ადგილას პატრულირებს.

περίπου *επίρρ.* დაახლოებით. მიახლოებით; ◊ ***στο ~*** დაახლოებით, ზოგადად.

περιπτεράς (περιπτερούχος) ο (*πληθ.* *-άδες*), **-ού** η *საუბრ.* ჯიხურის გამყიდველი.

περίπτερο το 1. ჯიხური; 2. ტალავერი, ფანჩატური; 3. პავილიონი.

περίπτωση η 1. შემთხვევა; 2. *გραμ.* ა) უცნაური ტიპი, ბ) მაგალითი, სამაგალითო ადამიანი; ◊ ***σε ~*** (+ *γεν.* / + *που*) იმ შემთხვევაში, ***σε αντίθετη ~*** სხვა შემთხვევაში, წინააღმდეგ შემთხვევაში, ***σε καμιά ~*** არავითარ შემთხვევაში, ***εν πάση ~ / σε κάθε ~*** ყოველ შემთხვევაში.

περίσκεψη η (*πληθ. αρ გააჩნია*) ფიქრი, დაფიქრება.

περισκόπηση η თვალთვალი, თვალიერება.

περισκοπώ (ε) (*აόρ. περισκόπησα*) *μετβ.* თვალთვალი, თვალიერება.

περισπώ (α) (*აόρ. περιέσπασα, აόρ. παθ. περισπάστηκα, μτχ. περισπασμένος*) *μετβ.* ყურადღების გაფანტვა, სამუშაოსგან მოწყვეტა, მოცდენა, ხელის შემლა; **-ώμαι** შემოსილი მახვილის ქონა: *περισπώμενη συλλαβή* შემოსილი მახვილის მქონე მარცვალი.

περισπωμένη η შემოსილი მახვილი.

περίσσευμα (περίσσεμα) το *ხალხ.* 1. ზედმეტი, ნამატი, ნარჩენი, მონარჩენი, დანაზოგი; 2. სიუხვე, სიჭარბე.

περισσεύω (*აόρ. περίσσεψα*) *αμετβ.* 1. ზედმეტი ყოფნა, მორჩენა, დაზოგვა; 2. *გადატ.* ჭარბად არსებობა, სიუხვე.

περισσότερος, -η, -ο (περσότερος) უფრო მეტი, უმეტესი.

περίσταση η 1. სიტუაცია, მდგომარეობა; 2. შემთხვევა, გარემოება; 3. შანსი, შემთხვევა, შესაფერისი დრო.

περιστασιακός, -ή, -ό შემთხვევითი, არაძირითადი, მეორეხარისხოვანი.

περιστατικό το 1. შემთხვევა, მოვლენა; 2. სამწუხარო ამბავი, უბედური შემთხვევა; ◊ *έκτακτο* ~ საგანგებო შემთხვევა, *επείγον* ~ შემთხვევა, რომელიც სასწრაფო სამედიცინო ჩარევას მოითხოვს.

περιστέρι το მტრედი.

περιστοιχίζω (*აόρ. περιστοίχισα, აόρ. παθ. περιστοιχίστηκα, μτχ. περιστοιχισμένος*) *μετβ.* გარშემოვლება, გარშემორტყმა.

περιστολή η 1. შემცირება: ~ *των δαπανών* ხარჯების შემცირება; 2. აღკვეთა, აღმოფხვრა.

περιστρέφω (*აόρ. περιέστρεψα, აόρ. παθ. περιστράφηκα / περιστράφην, μτχ. περιεστραμμένος*) *μετβ.* ბრუნვა, ტრიალი; **-ομαι** მხოლოდ ერთ თემაზე საუბარი.

περιστροφή η ბრუნვა, ტრიალი; ◊ *~ές* მიდებ-მოდება.

περιστροφικός, -ή, -ό წრიული: *~ές κινήσεις* წრიული მოძრაობები.

περίστροφο το რევოლვერი.

περισυλλογή η 1. მოგროვება, შეგროვება; 2. *გადატ.* ფიქრი: *επέσε σε ~* ფიქრს მიეცა.

περισώζω (*აόρ. περιέσωσα, აόρ. παθ. περισώθηκα, μτχ. περισωσμένος*) *μετβ.* გადარჩენა, დახსნა, შველა.

περίτεχνος, -η, -ο ოსტატური, დახვეწილი.

περιτομή η წინადაცვეთა.

περιτονίτιδα η *მედ.* პერიტონიტი.

περιτραχήλιος, -α, -ο 1. *ანატ.* კისერთან მდებარე; 2. (το) ყელსაბამი.

περιτρέχω (*აόρ. περιέτρεξα*) *μετβ.* 1. შემოვლა, შემორბენა; 2. *გადატ.* გადაცემა, მოდება; 3. გარშემოვლა, გარშემორტყმა: *ο δρόμος ~ει τη λίμνη* ტბას გარს ერტყმის გზა.

περιτριγυρίζω (*აόρ. περιτριγύρισα, აόρ. παθ. περιτριγυρίστηκα, μτχ. περιτριγυρισμένος*) *μετβ.* 1. გარშემოკვრა, გარშემორტყმა; 2. გარშემორტყმა, გვერდით ყოფნა, ირგვლივ ტრიალი.

περιτροπή η მონაცვლეობა; ◊ *εκ ~ς* მონაცვლეობით.

περιττεύω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) ზედმეტი ყოფნა.

περιττολογία η 1. უსარგებლო, ფუჭი საუბარი; 2. ზედმეტი, ფუჭი სიტყ-

ეები: *αυτά είναι ~ες* ეს ზედმეტი სიტყვებია.

περιττολογώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) უსარგებლო, ზედმეტი ლაპარაკი.

περιττός, -ή, -ό ზედმეტი; ◊ *είναι ~ό* ზედმეტია, უაზროა, *მათ. ~ αριθμός* ნაშთიანი რიცხვი.

περίττωμα το (*ჩვეულებრივ πληθ.*) განავალი.

περιτύλιγμα το 1. მეხვევა, გახვევა, შეფუთვა; **2.** გასახვევი, შესაფუთი ქაღალდი.

περιτυλίγω (*აόρ. περιτύλιξα, აόρ. παθ. περιτυλίχτηκα, μτχ. περιτυλιγμένος*) *μετβ.* **1.** შეხვევა, გახვევა, შეფუთვა; **2.** შემოელება, შემოხვევა, დახვევა.

περιφάνεια η *იხ.* **υπερηφάνεια.**

περιφέρεια η 1. პერიმეტრი; **2.** გარშემოწერილობა; **3.** პერიფერია, გარეუბანი; **4.** უბანი: *εκλογική ~* საარჩევნო უბანი.

περιφερειακός, -ή, -ό 1. პერიფერიული, პერიფერიის; **2.** (ο) ქალაქის პერიფერიული გზა; ◊ *~ή ανάπτυξη* პერიფერიული განვითარება.

περιφερειάρχης ο/η პერიფერიის მმართველი.

περιφερικός, -ή, -ό მრგვალი, წრიული.

περιφέρω (*აόρ. περιέφερα, აόρ. παθ. περιφέρθηκα*) *μετβ.* **1.** წრეზე სიარული, შემოტარება, გარს შემოელა; **2.** *ιρον.* თან ტარება; **-ομαι** ა) ირგვლივ ტრიალი, წრეზე ბრუნვა: *η σελήνη ~εται γύρω από τη Γη* მთვარე დედამიწის ირგვლივ ბრუნაეს, ბ) მახლობლად ტრიალი, ხეტიალი.

περίφημος, -η, -ο 1. ცნობილი, სახელგანთქმული; **2.** რჩეული, საუკეთესო.

περιφορά η 1. წრეზე სიარული, შემოტარება, გარს შემოელა; **2.** წრიული მოძრაობა; **3.** *ასტρον.* ბრუნვა, ტრიალი; ◊ *η ~ του Επιταφίου* გარდამოხსნა, *δια ~ς* ხელიდან ხელში.

περίφραγμα το 1. ღობე, მესერი, ბღუდე; **2.** შემოღობილი მიწის ნაკვეთი.

περίφρακτος, -η, -ο შემოღობილი, შემოზღუდული.

περίφραξη η 1. შემოღობვა, შემოზღუდვა; **2.** ღობე, მესერი, ბღუდე.

περίφραση η *ελλαδ.* პერიფრაზი.

περιφράσσω (περιφράζω) (*აόρ. περιέφραξα, აόρ. παθ. περιφράχτηκα*) *μετβ.* შემოღობვა, შემოზღუდვა.

περιφρόνηση η 1. გულგრილობა, უინტერესობა; **2.** ზიზღი, სიძულვილი.

περιφρονώ (ε) (*აόρ. περιφρόνησα, აόρ. παθ. περιφρονήθηκα, μτχ. περιφρονημένος*) *μετβ.* **1.** გულგრილობა, ინტერესის არქონა, იგნორირება, უგულებელყოფა; **2.** ზიზღის, სიძულვილის განცდა.

περιφρούρηση η *პირდ., გადატ.* დაცვა.

περιφρουρώ (ε) (*აόρ. περιφρούρησα, აόρ. παθ. περιφρουρήθηκα, μτχ. περιφρουρημένος*) *μετβ., პირდ., გადატ.* დაცვა: *~ τα συμφέροντά μου* ჩემს ინტერესებს ეიცავ.

περιχαράσσω (περιχαράζω) (*აόρ. περιχάραξα, აόρ. παθ. περιχαράχθηκα, μτχ. περιχαραγμένος*) *μετβ.* შემოსაზღვრა, საზღვრების აღნიშვნა.

περίχωρα τα შემოგარენი.

περιώνυμος, -η, -ο ცნობილი, სახელგანთქმული.

πέρκα η ქორჭილა.

πέρκνα η ჭორფლი.

περνώ (α) (*αόρ. πέρασα, αόρ. παθ. περάστηκα, μτχ. περασμένος*) *αμετβ.* **1.** სიარული, გასვლა, გაელა, გამოვლა; **2.** (+ *σε*) გადასელა: *~ στην επίθεση* შეტევაზე გადაელეარ; **3.** მისვლა, შესვლა, გაელა, გასელა, გადასელა: *περάστε στην αίθουσα αναμονής* მოსაცდელ დარბაზში გაღით; **4.** ჩაელა, გაელა, უკან დარჩენა: *~ούν οι μέρες / τα χρόνια* დღეები / წლები გაღის; **5.** (+ *τροπικό επίρρ.*) დროის ტარება: *– Πώς πέρασες χθες;* როგორი დრო გაატარე გუშინ? **6.** ჩაბარება: *δεν πέρασε στις εξετάσεις* გამოცდები ვერ ჩააბარა; **7.** გასელა, დამტკიცება, მიღება: *το νομοσχέδιο πέρασε από τη Βουλή* კანონპროექტი პარლამენტში გავიდა (დამტკიცდა); *μετβ.* **1.** გაელა, გადასელა; **2.** გადაყვანა, გადატანა, გატანა: *πέρασε τη γριούλα στο απέναντι πεζοδρόμιο* მოხუცი ქალი ქუჩის მეორე მხარეს გადაიყვანა; **3.** გადაცემა, ჩაწოდება, მიწოდება: *πέρασε τη μπάλα σε συμπαίκτη του* ბურთი თავის თანაგუნდელს მიაწოდა; **4.** გაყრა, გატარება: *~ το κορδόνι στα παπούτσια* ფეხსაცმელში თასმებს ეუცრი; **5.** შეყვანა, შეტანა, აღწერა, ჩაწერა, აღნიშვნა: *~ τα στοιχεία σε ηλεκτρονικό αρχείο* ინფორმაცია კომპიუტერის მონაცემთა ბაზაში შეიტანა; **6.** გასწრება: *με περνούσε πάντα στο τρέξιμο / στο ύψος* სირბილში / სიმაღლეში ყოველთვის მისწრებდა; ◊ *μου ~άει (κάπ) από τον μυαλό / το νου* გონებაში გავიელებ, *μου ~άει η ιδέα / η σκέψη* იდეა / აზრი მებადება, *~ με κόκκινο* წითელ შუქზე გავდივარ, *για να ~ά η ώρα* დროის გასაყვანად, *~άει η μπογιά μου* მიუხედავად იმისა, რომ ახალგაზრდა აღარ ვარ, ბევრს მოვწონვარ, *μου ~ά / ~ά το δικό μου* ჩემსას ვაღწევ, ჩემსას გავიყვან.

Περουβιανός ο, **-ή** η პერუელი.

περουζές ο (*πληθ. -έδες*) *ხალხ.* ფრუში.

περούκα η პარიკი.

περπάτημα το *ხალხ.* სიარული.

περπατώ (περιπατώ) (α) (*αόρ. περπάτησα, αόρ. παθ. περπατήθηκα, μτχ. περπατημένος*) *αμετβ.* **1.** სიარული, სელა; **2.** სეირნობა; *μετβ.* **1.** გადაკეეთა, გაელა, დაფარეა (მანძილის); **2.** გასეირნება, დროის გატარება; **-ιέμαι** გასელა შეიძლება, გაისვლება: *το δρομάκι είναι στενό, αλλά ~ιέται* გზა ვიწროა.

περσικός, -ή, -ό სპარსული; ◊ *Π~ Κόλπος* სპარსეთის ყურე, *Π~οί Πόλεμοι / Π~ά* სპარსეთ-საბერძნეთის ომი (492-466 ძვ. წ. აღ.)

πέρυσι (πέρσι) *επίρρ.* მარშან, გასულ წელს; ◊ *κάθε ~ και καλύτερα* ყოველწლიურად უმჯობესდება.

περυσινός, -ή, -ό (περσινός) მარშანდელი.

πεσιμισμός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) პესიმიზმი.

πέσιμο το **1.** *ჰირღ., გადატ.* დაცემა, ჩამოვარდნა, დავარდნა; **2.** ნგრევა, ჩამონგრევა, დანგრევა; **3.** დარტყმა, შეჯახება.

πέταγμα το **1.** გაფრენა, ფრენა; **2.** ტყორცნა, გასროლა.

πετάγομαι (*αόρ. πετάχτηκα, μτχ. πετα(γ)μένος*) *αμετβ.* **1.** წამოვარდნა; **2.** ატყორცნა, ავარდნა: *το νερό του σιντριβανιού πετάχτηκε ψηλά* შადრევანის წყალი მაღლა ავარდა; **3.** გავარდნა, გაქცევა: *πετάζου ως το περίπτερο* ერთი ჯიხურში გაიქეცი; **4.** *გადატ.* საუბარში ჩართვა, საუბრის გაწყვეტა.

πέταλο το **1.** ნალი; **2.** *ბოტ.* ფურცელი; **3.** კარის უკან განლაგებული ადგილები სტადიონზე.

πεταλούδα η პეპელა.

πεταλώνω (*αόρ. πετάλωσα, αόρ. παθ. πεταλώθηκα, μτχ. πεταλωμένος*) *μετβ.* ნალის დარტყმა, ნალის აკვრა; ◊ ***και ψύλλους / τον διάβολο ~*** ძალიან საზრიანი და მოხერხებული ვარ.

πέταμα το **1.** გადაგდება; **2.** გადაყრა, გაფლანგვა.

πεταμένος, -η, -ο (πεταγμένος) 1. გადაგდებული, გადაყრილი, მიყრილი; **2.** გადაყრილი, ფუჭი: *~α λεφτά* გადაყრილი ფული.

πεταχτός, -ή, -ό *ხალხ.* **1.** გამოწეული, გამოშვერილი: *~ά αφτιά* გამოწეული ყურები; **2.** სწრაფი: *μια ~ή ματιά* სწრაფი მიმოხედვა; **3.** (το) პირველი პირი (მაგ. საღებავის, ბათქაშის); **4.** *გადატ.* მკვირცხლი, ცქვიტი, ცოცხალი, სიცოცხლით სავსე.

πετεινός ο მამალი.

πετονιά η ანკესის ძუა.

πετούμενος, -η, -ο 1. მფრინავი; **2.** (το) ფრინველი.

πετούνια η (*გენ. πληθ. αρ გαაβნια*) *ბოტ.* პეტუნია.

πέτρα η *პირდ., გადატ.* ქვა; ◊ ***ρίχνω (μαύρη) ~ πίσω μου*** ფეხს ამოვიკვეთავ, ***(δεν μένει) ~ πάνω στην ~*** ქვა ქვაზე არ რჩება, ***~ του σκανδάλου*** განხეთქილების ეაშლი.

πετράδι το *ხალხ.* **1.** პატარა ქვა; **2.** ძვირფასი ქვა.

πετρελαιαγωγός ο ნავთობსადენი.

πετρελαϊκός, -ή, -ό ნავთობის: *~ή βιομηχανία* ნავთობის მრეწველობა.

πετρέλαιο το ნავთობი; ◊ ***αργό ~*** დაუმუშავებელი ნავთობი, ***ακάθαρτο ~*** მაზუთი.

πετρελαιοπηγή η ნავთობის საბადო.

πέτρινος, -η, -ο (πετρένιος) 1. ქვის, ქვიანი; **2.** *გადატ.* ქვის, ცივი: *~η καρδιά* ქვის გული.

πετροβολώ (ε) (*αόρ. πετροβόλησα, αόρ. παθ. πετροβολήθηκα, μτχ. πετροβολημένος*) *μετβ.* **1.** ქვის სროლა, ქვის დაშენა; **2.** *გადატ.* თავდასხმა, ჩაქოლვა.

πέτρωμα το **1.** გაქვავება; **2.** გაყინვა: *το ~ του στροπού* სიროპის გაყინვა; **3.** *გადატ.* გაქვავება, (გა)შრობა, გაოგნება; **4.** *გეოლ.* ქანი, გაქვავებულობა: *ηφαιστειογενές ~* ვულკანური ქანი.

πετρώνω (*αόρ. πέτρωσα, αόρ. παθ. πετρώθηκα, μτχ. πετρωμένος*) *μετβ., პირდ., გადატ.* გაქვავება, ქვასავით გახდომა.

πέτσα η *ხალხ.* **1.** კანი, ტყავი; **2.** ქაფი, ნაღები; ◊ ***δεν έχω ~*** უსირცხვილოდ ვიქცევი, ***μου σηκώνεται η ~*** თმა ყალმე მიდგება.

πετσέτα η **1.** პირსახოცი; **2.** ხელსახოცი.

πετσί το *ხალხ.* კანი, ტყავი; ◊ ***είμαι / μένω ~ και κόκκαλο*** ცარიელი ძვალი და ტყავი ვარ / ერჩები, ***μπαίνω στο ~ (κάποιου)*** ვიღაცის მდგომარეობაში შევდივარ, გავითავისებ, ***δεν χωράω στο ~ μου*** კანში ვერ ვეტევი.

πέτσινος, -η, -ο ტყავის.

πετυχαίνω (*αόρ. πέτυχα, μτχ. πετυχημένος*) *μετβ.* **1.** მიღწევა; **2.** გამოსელა: *αυτή τη φορά το πέτυχε το γλυκό!* ამჯერად ნამცხვარი გამოუვიდა! **3.** მოხვედრა: *η πέτρα τον πέτυχε στο μέτωπο* ქვა შუბლში მოხვდა; **4.** მიგნება, პოვნა, წაწყდომა: *τον πέτυχα την ώρα που έφευγε* მას მაშინ წავაწყდი, როცა მიდიოდა; **5.** წარმატებით ჩაელა, წარმატების მიღწევა.

πετυχημένος, -η, -ο 1. მარჯვე, მოხერხებული; **2.** კარგი, შედეგიანი; **3.** წარმატებული: *~ επιχειρηματίας* წარმატებული ბიზნესმენი.

πετώ (α) (*αόρ. πέταξα, αόρ. παθ. πετάχτηκα, μτχ. πεταγμένος*) *αμετβ. λαϊκ., μτβ.* ფრენა; *μετβ.* **1.** გადაგდება; **2.** ყრა, ცვენა; **3.** *გადატ.* სიტყვის სროლა, მოულოდნელად თქმა: *~άει κάτι ψέματα...* მოულოდნელად ისეთ ტყუილს იტყვის ხოლმე...; ◊ *~ στα σύννεφα* ღრუბლებში დაეფრინავ, *~ απ'τη χαρά μου* სიხარულისგან დაეფრინავ.

πεύκο το (**πεύκη** η) ფიჭვი.

πευκόδασος το ფიჭვის ტყე.

πευκόδεντρο το ფიჭვის ხე.

πευκώνας (πευκιάς) ο ფიჭვის ტყე.

πέφτω (*αόρ. έπεσα, μτχ. πεσμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** დაცემა, დავარდნა, გავარდნა; **2.** დაცვენა, ჩამოცვენა; **3.** მორგება, მოსვლა (ტანსაცმელზე); **4.** დანებება, დაცემა: *η Πόλη έπεσε το 1453* კონსტანტინოპოლი 1453 წელს დაეცა; **5.** ა) შემცირება, დაწყნარება, ჩავარდნა, ჩადგომა: *το βράδυ ο αέρας θα πέσει* საღამოს ქარი ცოტათი ჩადგება, ბ) ღირებულების დაცემა, დაქვეითება: *το δολάριο θα πέσει και άλλο* დოლარის ფასი კიდევ დაეცემა; **6.** დამთხვევა, მოწვევა: *πότε ~ει φέτος το Πάσχα;* როდის უწევს წელს აღდგომა? ◊ *~ από τα σύννεφα* დედამიწაზე ვეშვები (ოცნებას შევეშვები), *δεν ~ει καρφίτσα* ნემსი არ ჩავარდება, *~ στην παγίδα* მახეში ვებმევი, *~ στο στόμα / στη γλώσσα (κάποιου)* (ვინმეს) პირში, ყბაში ჩაუვარდები, *~ πολύ χαμηλά* ძალიან დაბლა ვეცემი, *~ πάνω (σε κάποιον / κάτι)* ვხვდები, ვაწყდები, გადავეყრები, *δεν μου ~ει λόγος* ჩემი სალაპარაკო, გასარჩევი არ არის.

πέψη η (*πληθ. არ გააჩნია*) მონელება, გადამუშავება (საკვების).

πεψίνη η *βιοლ.* პეფსინი.

πηγάδι το **1.** ჭა; **2.** ჭაბურღილი.

πηγάζω (*αόρ. (ε)πήγασα*) *αμετβ.* **1.** გამოდინება, მოდინება, სათავის ქონა (მდინარეზე); **2.** *გადატ.* წარმოშობა, გამომდინარეობა, წარმოდგება: *η φιλία τους ~ει από τα παλιά χρόνια* მათი მეგობრობა დიდი ხნის წინ იღებს სათავეს.

πηγαινέλα το *άκλ., λαλ.* წინ და უკან სიარული, წასვლა-წამოსვლა.

πηγαινοέρχομαι (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αποθ., αμετβ.* მისვლა-მოსვლა, წინ და უკან სიარული.

πηγαίνω (πάω) (*αόρ. πήγα*) *μετβ., αμετβ.* **1.** სიარული, წასვლა, მისვლა; **2.** (+*να*) კინაღამ, ცოტაც და..., ლამისაა: *πήγα να πεθάνω από το φόβο* შიშისაგან კინაღამ მოვკვდი; **3.** დაკარგვა, დაღუპვა; **4.** გიხდება: *δεν σου πάνε τα κοντά μαλλιά* არ გიხდება მოკლე თმები; *μετβ.* წაყვანა, მიყვანა; ◊ ***πήγαιν'έλα*** მისვლა-მოსვლა, ***πήγαινε στο καλό / στην ευχή*** კარგად იყავი, კეთილი მგზავრობა, ***πήγαινε από'δω*** მომშორდი, თავი დამანებე, ***όσο πάει και...*** რაც დრო გადის, ***πώς τα πας / πώς περνάς;*** რას შერები? როგორ ხარ? ***και πάει λέγοντας*** და ა.შ, ***δεν πάει άλλο*** ამაზე მეტი აღარ შეიძლება.

πηγή η **1.** წყარო, საბადო: *~ πετρελαίου* ნავთობის საბადო; **2.** (*ძირითადად πληθ.*) სათავეები (მდინარის); **3.** *გადატ.* წყარო, მიზეზი; ◊ ***θερμή ~*** თბილი წყარო, ***μεταλλική ~*** მინერალური წყლის წყარო, ***ιαματική ~*** სამკურნალო წყლის წყარო, *გადატ.* ***από την ~*** პირველწყაროდან, ***Ζωοδόχος Π~*** წყარო ცხოვრებისა (ღვთისმშობელი).

πηγούνι το *იხ.* **πιγούνι**.

πήδημα το (**πηδηματιά, πηδηξιά** η) **1.** ნახტომი; **2.** *ჟარგ.* სქესობრივი კავშირის დამყარება.

πηδώ (α) (*აόρ. πήδησα / -ηξα, აόρ. παθ. πηδήθηκα / πηδήχτηκα, μτχ. πηδηγμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ხტუნვა, შეხტომა, გადახტომა; **2.** *გადატ.* გადასვლა, გადახტომა: *~άμε από ένα θέμα στο άλλο* ერთი თემიდან მეორეზე გადაედიეართ; **3.** *ჟარგ.* სქესობრივი კავშირის დამყარება.

πήζω (*αόρ. έπηξα, μτχ. πηγμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** შედედება: *~ γιαούρτι / τυρί* ეაყენებ მაწონს / ამომყაეს ყველი; **2.** *გადატ.* დატვირთეა, დაღლა; **3.** (*+σε/από*) გადატვირთვა, გადაჭედვა, გაესება: *το δωμάτιο έπηξε στον καπνό* ოთახი სიგარეტის ბოლით გაიბუღა.

πήλινος, -η, -ο თიხის.

πηλός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** თიხა; **2.** დუღაბი.

πήξη η შედედება, გამყარება: *~ γάλακτος / αίματος* რძის / სისხლის შედედება.

πηρούνι το *იხ.* **πιρούνι.**

πηχτός, -ή, -ό (**πηκτός**) **1.** შედედებული, შესქელებული: *~ο αίμα / γάλα* შედედებული სისხლი / რძე; **2.** გასქელებული; **3.** *გადატ.* გაუეალი, სქელი, ხშირი: *~ή ομίχλη* გაუეალი ნისლი.

πια *επίρρ., საუბრ.* უკვე: *τον πόνο τον έχει ~ ξεπεράσει* ტკივილი უკვე დაძლია.

πιανίστας ο, **-τρια** η პიანისტი.

πιάνο το პიანინო.

πιάνο *επίρρ., მუს.* პიანო.

πιάνω (*αόρ. έπιασα, αόρ. παθ. πιάστηκα, μτχ. πιασμένος*) *μετβ.* **1.** დაკავება, დაჭერა: *έπιασα την μπάλα* ბურთი დაეიჭირე; **2.** ხელის ხლება, მოკიდება, შეხება; **3.** წაელება, ჩაელება (ძალით): *τον έπιασε από το μπράτσο* მკლავზე წაელო ხელი; **4.** ხელში აღება, ხელში ჭერა; **5.** შეპყრობა, დაჭერა: *ο ψαράς έπιασε πολλά ψάρια* მეთევზემ ბევრი თევზი დაიჭირა; **6.** ატკივება: *μ'έπιασε το κεφάλι* თავი ამტკივდა; **7.** წამოწყება, დაწყება: *αν πιάσει την κουβέντα δε σταματά!* ლაპარაკი თუ დაიწყო, აღარ ჩერდება! *αμετβ.* **1.** დაწყება (ბუნების მოელენებზე): *έπιασε βροχή* გაწვიმდა; **2.** მიკერა, მიწება (საჭმელის): *πρόσεξε να μην πιάσει το κρέας!* ყურადღებით იყაეი, სორცი არ მიიწვას; **3.** მოკიდება: *εδώ η μπογιά δεν έπιασε καλά* აქ საღებაეი კარგად არ მოეკიდა; **4.** მოქმედება, გაჭრა, გამართლება: *εδώ δεν ~ουν τα παρακάλια* აქ თხოვნა ვერ ჭრის; **5.** ჩაჭიდება, მოჭიდება; **6.** წაჩხუბება (ვინმესთან), ჩხუბი: *πιάστηκαν οι οπαδοί της μιας ομάδας με τους οπαδούς της άλλης* ერთი გუნდის გულშემატკივრები წაეჩხუბენ მეორე გუნდის გულშემატკივრებს; **7.** გამეშება, დაბუჟება: *πιάστηκαν τα πόδια μου* ფეხები დამიბუჟდა; ◊ *~ (κάποιον) στα πράσα* ფაქტზე ვიჭერ, *~ θέση* ადგილს ვიკავებ, *δεν ~ομαι* ვერ მიჭერენ, გამოეძერები, *~ (κάποιον) κορόιδο* გაეაცურებ, მოეატყუებ (ვინმეს).

πιάσιμο το **1.** დაკავება, დაჭერა; **2.** შეხება; *გადატ.* **3.** დაბუჟება, გამეშება; ◊ *ხალხ.* **πιασίματα** (**τα**) ქალის სხეულის გამოკვეთილი ნაწილები.

πιάτο το **1.** თეფში; **2.** თეფში, ულუფა; **3.** კერძი: *το πρώτο / το δεύτερο ~* პირველი / მეორე კერძი.

πιάτσα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) **1.** ტაქსების გაჩერება; **2.** ბაზარი, ბაზრობა, *ხალხ.* მოედანი; ◊ *άνθρωπος της ~ς* საეჭვო რეპუტაციის ადამიანი, *βγαίνω στην ~* ა)

საქმიან წრეებზე გაელიარ, ბ) პროსტიტუციაში ვერთვები.

πιγκούινος ο პინგვინი.

πιγούνι (πηγούνι) το ნიკაპი.

πίδακας ο 1. შადრევანი; 2. ამოჩქეფა: ~ *πετρελαίου / αίματος* ნავთის / სისხლის ამოჩქეფა.

πιέζω (*აόρ. πίεσα, აόρ. παθ. πιέστηκα, μτχ. πιεσμένος*) *μετβ.* 1. დაჭერა, დაწოლა; 2. მოჭერა, დაჭერა: *η γραβάτα μου ~ει το λαιμό* პალსტუხი ყელზე მიჭერს; 3. *გადატ.* ზეწოლის მოხდენა, იძულება; 4. *გადატ.* დათრგუნვა.

πιένες οι (*γεν.არ გააჩნია*) ანშლაგი; ◊ *έχω / σημειώνω / γνωρίζω (μεγάλες)* ~ ანშლაგით ვატარებ (სპექტაკლს).

πίεση η 1. წნევა; 2. *გადატ.* დაწოლა; 3. *გადატ.* ზეწოლა, გავლენა; ◊ (*αρτηριακή*) ~ არტერიული წნევა, *μου ανεβαίνει η ~* ა) წნევა მიწევს, ბ) ნერვები მეშლება (ვიღაცის ან რაღაცის გამო).

πιεσόμετρο το 1. მანომეტრი; 2. *მედ.* წნევის საზომი აპარატი.

πιεστήριο το 1. *ტექ.* პრესი, წნეხი; 2. *ტიპოგრ.* ტიპოგრაფიული წნეხი, ტვიფრი.

πιεστικός, -ή, -ό 1. ზეწოლის მომხდენი, ძლიერი, იძულებითი; 2. დამთრგუნველი, მძიმე; 3. მკაცრი.

πιθανολογία η 1. ვარაუდის გამოთქმა; 2. ჰიპოთეზა.

πιθανολογώ (ε) (*აόρ. πιθανολόγησα, აόρ. παθ. πιθανολογήθηκα*) *μετβ.* ვარაუდის თქმა, სავარაუდოა.

πιθανόν *επίρρ.* (+ *να*) სავარაუდო, შესაძლებელი.

πιθανός, -ή, -ό შესაძლებელი, სავარაუდო: *είναι ~ό να βρέξει* შესაძლოა იწვიმოს.

πιθανότητα η შესაძლებლობა, შანსი: *έχει πολλές ~ες να περάσει στις εξετάσεις* დიდი შანსი აქვს, რომ გამოცდები ჩააბაროს; ◊ *κατά πάσα(ν) ~* სავარაუდოდ, ალბათ, *θεωρία των ~ων* ალბათობის თეორია.

πιθανώς *επίρρ.* ალბათ, სავარაუდოდ.

πιθάρι το ქოთანი, თიხის ჭურჭელი.

πίθηκος ο 1. მაიმუნი; 2. *გადატ., დამამც.* მაიმუნის მსგავსი ადამიანი.

πικάντικος, -η, -ο 1. პიკანტური; 2. გაბედული.

πίκρα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *პირდ., გადატ.* სიმწარე, მწარე გემო.

πικραίνω (*აόρ. πίκρανα, აόρ. παθ. πικράθηκα, μτχ. πικραμένος*) *μετβ., αμετβ., პირდ., გადატ.* გამწარება.

πικραμένος, -η, -ο გამწარებული, გულნატკენი; ◊ *θα γελάσει ο κάθε ~* მკვდარსაც კი გააცინებს.

πικρία η *პირდ., გადატ.* სიმწარე.

πικρίζω (*აόρ. πίκρισα*) *μετβ., αμετβ.* 1. მწარე გემოს ქონა; 2. გამწარება.

πικρίλα η (*πληθ.არ გააჩნია*) მწარე გემო.

πικροδάφνη η *ბოტ.* ოლეანდრი.

πικρός, -ή, -ό *პირდ., გადატ.* მწარე.

πιλάφι το ფლავი.

πιλοτάρω (*აόρ. πιλόταρα / πιλοτάρισα*) *αμετβ.* 1. პილოტირება, მართვა; 2. *გადატ.* წარმართვა, წაყვანა.

πιλοτήριο το თვითმფრინავში პილოტის კაბინა.

πιλότος ο/η 1. პილოტი; 2. *მღვ.* ლოცმანი; 3. საცდელი პროგრამა.

πίνακας ο 1. დაფა: *γράφω στον ~α* დაფაზე ვწერ; 2. ნუსხა, სია, ჩამონათვალი; 3. ცხრილი; 4. ნახატი; 5. *ელექტ.* ფარი, დაფა: ~ *διανομής*

გამანაწილებელი დაფა; ◊ ~ *ανακοινώσεων* განცხადებების დაფა.

πινακίδα η 1. აბრა, დაფა, ფირფიტა; 2. (οι) ნომრები: *~ες οδικής κυκλοφορίας* მანქანის ნომრები; 3. *αρχαιολ.* ფირფიტა: *μυκηναϊκές ~ες* მიკენური ფირფიტები.

πινακοθήκη η *პირდ., გადატ.* გალერეა.

πινέζα η 1. ჭიკარტი; 2. *გადატ.* ძალიან დაბალი ადამიანი.

πινελιά η 1. ფუნჯით გასმა, წანასმი, წანაცხები; 2. *პირდ., გადატ.* შტრიხი.

πινέλο το ფუნჯი.

πίνω (*აόρ. ήπια, μτχ. πιωμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. დალევა; 2. *გადატ.* შესრუტვა, შეწოვა: *το χώμα ήπιε όλο το νερό* მიწამ მთელი წყალი შეისრუტა; ◊ *~ το αίμα (κάποιου)* (ვინმეს) სისხლს ვსვამ (ვამწარებ), *~ το πικρό ποτήρι* ვიწვნევ სიმწარეს, *π θα πιείτε / θα πιείτε κάτι;* რას დალევთ? რამეს ხომ არ დალევთ?

πιο *επίρρ.* უფრო, მეტად.

πιόνι το 1. *პირდ., გადატ.* პაიკი; 2. სათვალავი (სამაგიდო თამაშში).

πιονιέρος ο **-ισσα** η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) პიონერი.

πιοτό το *იხ.* **ποτό**.

πίπα η 1. ჩიბუხი; 2. მუნდშტუკი.

πιπεράτος, -η, -ο 1. მწარე, ცხარე; 2. *გადატ.* ა) მწვავე, ბ) გამომწვევი, გესლიანი.

πιπέρι το წიწაკა.

πιπεριά η წიწაკა: *γεμιστή ~* ფარშირებული წიწაკა.

πιπερίζω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* მწარე, ცხარე გემოს ქონა.

πιπερώνω (*აόρ. πιπέρωσα, აόρ. παθ. πιπερώθηκα, μτχ. πιπερωμένος*) *μετβ.* წიწაკის მოყრა საჭმელზე.

πιπίλα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. საწოვარა (ბავშვის); 2. წოვა; 3. საწუწნი (კარამელი).

πιπιλίζω (*მხოლოდ ενεστ.*) *μετβ., საუბრ.* წოვა; ◊ *გადატ. ~ το μυαλό (κάποιου)* ტვინს წავუღებ (ვინმეს), ტვინს წავჭამ.

πιπίλισμα το წოვა.

πιρούνι (πηρούνι) το ჩანგალი.

πισίνα η საცურაო აუზი.

πισινός, -ή, -ό 1. უკანა, უკანა მხარეს მდებარე; 2. *იხ.* **πισινά**.

πίσσα η 1. ფისი, გუდრონი; 2. *επίθ., გადატ.* შავი, უკუნეთი.

πίστα η 1. არენა; 2. საცეკვაო ადგილი, მოედანი (გასართობ დაწესებულებებში); 3. ტრასა (მანქანებით, მოტოციკლეტებით შეჯიბრებისთვის); 4. ასაურენი ბილიკი; 5. სათხილამურო ტრასა.

πιστευτός, -ή, -ό სარწმუნო, დასაჯერებელი.

πιστεύω (*აόρ. πίστεψα, აόρ. παθ. πιστεύτηκα*) *μετβ., αμετβ.* 1. დაჯერება: *Δεν σε ~ !* შენი არ მჯერა! 2. (+ *σε*) ნდობა: *~ σε σένα* გენდობი; 3. ფიქრი: *~ ότι δε θα με ξεχάσει* ეფიქრობ, არ დამივიწყებს; 4. რწმენა (რელიგიური): *δεν ~ει στο Θεό* არ სწამს ღმერთი; ◊ *να το δω και να μην το πιστέψω* ჩემი თვალით რომ ენახო, მაინც ვერ დავიჯერებ, *δεν ~ στα αφτιά / στα μάτια* ყურებს / თვალებს არ ვუჯერებ, *δεν ~ να...* არა მგონია, არ მინდა, რომ მჯეროდეს..., *θέλω να ~ ότι ...* მინდა დავიჯერო, რომ.

πίστη η 1. რწმენა; 2. ერთგულება: *η συζυγική ~* ცოლ-ქმრული ერთგულება; 3. ნდობა, დაჯერება; 4. *ეკონ.* კრედიტი.

πιστοδότηση η კრედიტის გაცემა.

πιστοδοτώ (ε) (*αόρ. πιστοδότησα, αόρ. παθ. πιστοδοτήθηκα*) *μετβ.* კრედიტის გაცემა.

πιστόλι (μπιστόλι) το პისტოლეტი.

πιστολιά (μπιστολιά) η **1.** პისტოლეტით გასროლა; **2.** პისტოლეტის გასროლის ხმა.

πιστοποίηση η დამოწმება: *η ~ της γνησιότητας εγγράφου* დოკუმენტის ავთენტურობის, ორიგინალობის დამოწმება.

πιστοποιητικό το მოწმობა: *~ υγείας / γάμου /* ჯანმრთელობის / ქორწინების მოწმობა.

πιστοποιώ (ε) (*αόρ. πιστοποίησα, αόρ. παθ. ποιστοποιήθηκα, μτχ. πιστοποιημένος*) *μετβ.* დამოწმება, დადასტურება: *~ το θάνατο* ვადასტურებ გარდაცვალების ფაქტს.

πιστός, -ή, -ό (*+σε*) **1.** მორწმუნე; **2.** ერთგული.

πιστότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** *οშვ.* ერთგულება; **2.** სიზუსტე, ნამდვილობა: *η ~ της μετάφρασης* თარგმანის სიზუსტე.

πιστώνω (*αόρ. πίστωσα, αόρ. παθ. πιστώθηκα, μτχ. πιστωμένος*) *μετβ.* კრედიტის გაცემა.

πίστωση η კრედიტი; ◊ *επί πιστώσει* კრედიტში აღება, *~ χρόνου* დაგვიანებით ვადა.

πιστωτής ο, **-τρια** η კრედიტორი.

πιστωτικός, -ή, -ό საკრედიტო: *~ή κάρτα / επιστολή* საკრედიტო ბარათი / წერილი.

πίσω *επίρρ.* **1.** უკან: *το μουσείο είναι ~ από το νοσοκομείο* მუზეუმი საავადმყოფოს უკან არის; **2.** *επίθ.* უკანა: *έφυγε από την ~ πόρτα* უკანა კარიდან წავიდა; **3.** ზურგში: *η σφαίρα τον βρήκε ~* ტყვია ზურგში მოხვდა; ◊ *κάνω ~* უკან ვიხევ, *μπρος - ~* წინ და უკან, *την φέρνω (σε κάποιον) από ~* ყელში ამოვადენ, *τρέχω ~ από κάποιον* კუდში დაედევ (ვინმეს), *~ από την πλάτη (κάποιου)* (ვინმეს) ზურგს უკან.

πισωδρομώ (ε) (*αόρ. πισωδρόμησα*) *αμετβ.* უკან დაბრუნება, რეგრესი.

πισώπλατα *επίρρ., Λόγ.,* გადატ. ზურგში, ზურგიდან.

πίτα η **1.** ლავაში; **2.** ღვეზელი (ხორცის, ყველის); **3.** საახალწლო ღვეზელი.

πιτζάμα (πιζάμα) η პიჟამო.

πίτουρο το ქატო.

πίτσα η პიცა.

πιτσαρία η პიცერია.

πιτσιρίκα η (*გენ. πληθ.არ გააჩნია*) პატარა გოგო, გოგონა.

πιτσιρίκι το *საუბრ.* პატარა ბავშვი, ღლაპი.

πιτσιρίκος ο პატარა ბიჭი, ბიჭუნა, ლაწირაკი.

πιτσυλάδα (πιτσιλάδα) η ჭორფლი.

πιτσυλιά η მზეფი.

πιτσυλίζω (πιτσιλίζω) (*αόρ. πιτσύλισα, αόρ. παθ. πιτσυλίστηκα, μτχ. πιτσυλισμένος*) *μετβ.* მოსხურება, შესხურება, მოპკურება, შეშხეფება.

πιτυρίδα η (*πληθ. არ გააჩნია*) ქერტლი.

πλαγιά η ფერდობი, მთის კალთა.

πλαγιάζω (*αόρ. πλάγιασα, μτχ. πλαγιασμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** დაწოლა, წამოწოლა; **2.** გადატ. დაწოლა, სქესობრივი კავშირის დამყარება: *έχει πλαγιάσει με πολλούς* ბევრთან არის დაწოლილი; **3.** *θρ.* ქარის მიმართულებით ცურვა; **4.** გადაწვენა, დახრა: *~ τα γράμματά μου* ეხრი ასოებს.

πλαγιαστός, -ή, -ό **1.** დახრილი, ირიბი; **2.** (ადამიანზე) წამოწოლილი, დაწოლილი.

πλάγιος, -α/-ία, -ο 1. დახრილი, ირიბი, ალმაცერი: *~α γράμματα / ματιά* დახრილი ასოები / ალმაცერი გამოხედვა; 2. გეერდითი; 3. *გადატ.* არაპირდაპირი, არაკანონიერი: *~α μέσα* არაკანონიერი საშუალებები.

πλάθω (πλάσσω, πλάττω) (*აბრ. έπλασα, აბრ. παθ. πλάστ(θ)ηκα, მტკ. πλασμένος*) *მეტბ.* 1. შექმნა: *ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο* ღმერთმა შექმნა ადამიანი; 2. *გადატ.* ჩამოყალიბება, ფორმირება; 3. *გადატ.* შეთხზვა, მოგონება: *~ μια κατηγορία* ვთხზავ ბრალდებას; *მტკ.* (+ *για*) შექმნილი: *~ για νίκες / έρωτα* გამარჯვებებისთვის / სიყვარულისთვის შექმნილი.

πλάι (πλάγι) το (*გენ. არ გააჩნია*) 1. გეერდითა მხარე, გეერდი: *το πεζοδρόμιο βρίσκεται στο ~ του δρόμου* ტროტუარი გზის გეერდითა მხარეს მდებარეობს; 2. (თა) მთის კალთა, ფერდობი; 3. *επίρρ.* გეერდზე, გეერდით: *στρίψε ~* გეერდით მოუსვიე.

πλαϊνός, -ή, -ό გეერდითა, გეერდზე მყოფი, გეერდით მჯდომი.

πλαίσιο το 1. ჩარჩო: *το ~ της πόρτας* კარების ჩარჩო; 2. მინდორი, ქობა, არშია (წიგნში, რეეულში); 3. *გადატ.* ბღვარი, საბღვარი, ჩარჩო, ფარგლები; 4. პირობა; ◊ *στο ~ (+ γεν.)* ფარგლებში, *νόμος - ~* ჩარჩოხელშეკრულება.

πλαισιώνω (*აბრ. πλαισίωσα, აბრ. παθ. πλαισιώθηκα, მტკ. πλαισιωμένος*) *მეტბ.* 1. შემოფარგვლა, არშიის შემოვლება, ჩარჩოში ჩასმა; 2. *გადატ.* გარს შემოკერა, გარშემო ყოფნა, გარს შემოვლება: *τον μεγάλο ηθοποιό ~ει ένας λαμπρός θίασος* დიდ მსახიობს გარშემო ნიჭიერი დასი ჰყავს; *მტკ.* გარშემორტყმული: *πλαισιωμένος από τους οπαδούς του* მხარდამჭერებით გარშემორტყმული.

πλάκα η 1. ფილა; 2. დაფა: *η ~ του ρολογιού* ციფერბლატი; 3. ბრიკეტი, კალაპოტი, ზოდი; 4. საფლავის ქვა; 5. გრამოფონის ფირფიტა; 6. *საუბრ.* რენტგენი; 7. მოჭიმული იატაკი; 8. *გეოლ.* ფილაქანი; 9. დაფის მსგავსი, დაფასავით, სწორი ფორმის: *στήθος / κοιλιά ~* დაფასავით მკერდი / მუცელი; 10. ხუმრობა: *αυτό δεν είναι ~, είναι κακοήθεια* ეს არ არის ხუმრობა, სისაძაგლეა; 11. *ტიპოგრ.* გრიფელის დაფა; ◊ *το ρίχνω στην ~* ხუმრობაში ვატარებ, ხუმრობაში გადამაქვს, *κάνω ~ (σε κάποιον)* ვეხუმრები (ვინმეს), *~ έχει / θα'χει να...* მაგარია / მაგარი იქნება..., *της ~ς* სისულელე, *παθαίνω την ~ / παθαίνω την ~ μου* ა) გავოგნდები, ბ) შეყვარებული ვარ.

πλακάκι το კაფელი.

πλακοστρώνω (*აბრ. πλακόστρωσα, აბრ. παθ. πλακοστρώθηκα, მტკ. πλακοστρωμένος*) *მეტბ.* ფილებით მოპირკეთება.

πλακόστρωτος, -η, -ο ფილებით მოპირკეთებული.

πλακούντας ο პლაცენტა; ◊ *αποκόλληση ~α* პლაცენტას მოწყვეტა.

πλακώνω (*აბრ. πλάκωσα, აბრ. παθ. πλακώθηκα, მტკ. πλακωμένος*) *მეტბ.* 1. გაჭყლეტა; 2. დაჭერა, მიჭერა, მოწვნკა; 3. გადაფარება, დაფარება, *გადატ.* სიმძიმის შეგრძნება, დაწოლა: *μαύρα σύννεφα πλάκωναν τα βουνά* შავი ღრუბლები ფარავდა მთებს; *აზრ.* ა) თავს დაცხრომა, უეცრად გამოჩენა, ბ) უეცრად დაღრმა, ჩამოწოლა, დაჭერა: *πλάκωσε ο χειμώνας* ზამთარი ჩამოწვა; **-ομαι** 1. *გადატ.* ჩაწოლა,

ჩაფლობა; 2. მუშტი-კრიების გამართვა.

πλανεύω (*აόρ. πλάνεψα, აόρ. παθ. πλανεύτηκα, μτχ. πλανεμένος*) *μετβ.* 1. შეცდომაში შეყვანა, მოტყუება; 2. ცთუნება, მოჯადოება, შეცდენა.

πλάνη η 1. შეცდომა, ცდომილება, შეცდომაში შეყვანა, თვალის ახვევა; 2. *ტექ.* რანდა.

πλάνης ο/η მოხეტიალე (ადამიანი).

πλανητάριο το პლანეტარიუმი.

πλανήτης ο *ასტრ.* პლანეტა.

πλάνο το 1. გეგმა; 2. პლანი, ხედი: *του έδειξε ένα μπροστινό ~ του κτηρίου* შენობის წინა ხედი უჩვენა; ◊ ***πρώτο ~*** *Პირდ., გადატ.* წინა პლანზე, ფართო პლანით, პირველ რიგში.

πλανόβιος, -α, -ο მოხეტიალე, მომთაბარე.

πλανόδιος, -α, -ο მოხეტიალე: *~ θίασος / μουσικός /* მოხეტიალე დასი / მუსიკოსი.

πλανώ (α) (*აόρ. πλάνεσ(ψ)α, აόρ. παθ. πλανήθηκα, μτχ. πλανε(η)μένος*) *μετβ.* 1. *Პირდ., გადატ.* მოტყუება, ცდუნება, შეცდომაში შეყვანა; 2. შეცდენა; 3. ხეტიალი: *πλανήθηκε στο δάσος* ტყეში იხეტიალა; 4. *გადატ.* მითქმა-მოთქმა, მოარული ხმების არსებობა: *~ώνται πολλά για το παρελθόν του* ბევრი მოარული ხმა დადის მისი წარსულის შესახებ; 5. *ეკლ.* გბას აცდენა; ◊ ***το πλανάσθαι ανθρώπινον*** შეცდომა ადამიანურია, ***~ώμαι πλάνην οικτράν*** ძალიან ვცდები, შეცდომაში ვარ შეყვანილი.

πλασιέ ο/η *ακλ.* გამსაღებელი, დისტრიბუტორი.

πλάσμα το 1. ქმნილება, არსება; 2. *გადატ.* ნაყოფი: *τα ~τα της φαντασίας σου* ფანტაზიის ნაყოფი; 3. *მედ., ფიზ.* პლაზმა; ◊ *ტექ.-ინფორ.* ***οθόνη ~τος*** ბრტყელი ეკრანი.

πλασματικός, -ή, -ό ფიქტიური, გამოგონილი.

πλαστελίνη η (*πληθ. არ გააჩნია*) პლასტელინი.

πλαστήρι το საგორავი (ცომის).

πλάστης ο, **-τρια** η 1. შემქნელი, მძერწავი: *~ πήλινων αγγείων* თიხის ჭურჭელის შემქმნელი; 2. **(Π)** (ο) შემქმნელი, უფალი; 3. საგორავი (ცომის).

πλαστικός, -ή, -ό 1. პლასტიკური, ხელოვნური, პლასტმასის; 2. (η) პლასტიკა; ◊ ***~ή (εγχείρηση)*** პლასტიკური ოპერაცია.

πλαστικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) პლასტიკურობა.

πλαστογράφημα το გაყალბებული დოკუმენტი.

πλαστογράφηση η *Პირდ., გადატ.* გაყალბება, ფალსიფიცირება.

πλαστογραφία η სიყალბე.

πλαστογραφώ (ε) (*აόρ. πλαστογράφησα, აόρ. παθ. πλαστογραφήθηκα, μτχ. πλαστογραφημένος*) *μετβ., Პირდ., გადატ.* გაყალბება, შეცვლა, ფალსიფიცირება: *~ την υπογραφή* ვაყალბებ ხელმოწერას.

πλαστός, -ή, -ό 1. ყალბი, ფალსიფიცირებული; 2. მოჩვენებითი, თვალთმაქცური, ფარისეველური; 3. მოგონილი, გამოგონილი, შეთხზული.

πλαταίνω (πλατύνω) (*აόρ. πλάτυνα*) *μετβ., αμετβ., Პირდ., გადატ.* გაფართოება.

πλάτανος ο **(πλατάνι** το) ჭადარი.

πλατεία η 1. მოედანი; 2. *თეატრ.* პარტერი.

πλάτη η 1. *Პირდ., გადატ.* ზურგი; 2. წიგნის ყუა; ◊ ***γυρίζω την ~*** *Პირდ., გადატ.* ზურგს ვაქცევ, ***πίσω από την***

~ *(κάποιου)* (ვინმეს) ზურგს უკან, *κάνω ~ες (σε κάποιον)* ზურგს ეუმაგრებ, მხარს ვუჭერ, *έχω γερές ~ες* კარგი პატრონი მყავს, *έχω στην ~ μου (κάτι / κάποιον)* ზურგზე მაწევს, *~ με ~* ზურგით.

πλατίνα η (*πληθ.არ გააჩნია*) პლატინა, თეთრი ოქრო.

πλατινένιος, -ια, -ιο 1. პლატინის, პლატინისა; 2. ქერა, ღია ოქროსფერი; ◊ *~ δίσκος* პლატინის ფირფიტა.

πλάτος το 1. სიგანე, განი; 2. *გადატ.* სიფართოვე, მრავალფეროვნება: *~ ενδιαφερόντων* ინტერესების მრავალფეროვნება; ◊ *γεωγραφικό ~* განედი.

πλατσουρίζω (*აόρ. πλατσούρισα*) *ამეტბ.* ჭყუმპალაობა (წყალზე): *~ στη θάλασσα* ზღაპში ეჭყუმპალაობ.

πλατυποδία η (*γεν. არ გააჩნია*) *მედ.* ბრტყელტერფიანობა.

πλατύς, -ιά/-εία, -ύ *პირდ., გადატ.* ფართო, განიერი; ◊ *φαρδύς ~* სიგრძე-სიგანეებე: *έπεσε φαρδύς - ~* ძირს გაიშხლართა.

πλατφόρμα η (*πληθ.არ გააჩνια*) 1. პლატფორმა, ბაქანი; 2. ბაქანვაგონი; 3. *პოლიტ.* პლატფორმა; 3. (οι) ფეხსაცმელები მაღალ, ერთიან ქუსლზე, პლატფორმები.

πλατωνικός, -ή, -ό 1. პლატონური; 2. *ფილოს.* პლატონის მიმდევარი; ◊ *გადატ. ~ έρωτας* პლატონური სიყვარული.

πλέγμα το 1. წნული; 2. *ანატ.* ნერვების წნული; 3. *გადატ.* გადახლართვა, გადაბმა, ხლართი: *~ συμφερόντων* ინტერესების ხლართი; 4. *ψυχ.* კომპლექსი.

πλειάδα η 1. პლეადა; 2. *მით.* (Π~ες) ატლანტისის ქალიშვილები, *ასტრ.* ასტეროიდები.

πλειοδοσία η ფასის მომატება, აწევა (აუქციონზე ვაჭრობისას).

πλειοδότης ο, **-τρια** η ის, ვინც ყველაზე დიდ ფასს ასახელებს აუქციონზე ან ვაჭრობის დროს.

πλειοδοτώ (ε) (*აόρ. πλειοδότησα, აόρ. παθ. πλειοδοτήθηκα, μτχ. πλειοδοτημένος*) *ამეტბ.* 1. ფასის მომატება, აწევა (აუქციონზე); 2. *გადაბ., უარყ. მნიშვ.* გადაჭარბება, აღმატება.

πλειονότητα η უმრავლესობა.

πλειοψηφία (πλειονοψηφία) η უმრავლესობა; ◊ *απόλυτη ~* აბსოლუტური უმრავლესობა, *κατά ~* უმრავლესობის მიერ, *σιωπηρή ~* მორჩილი უმრავლესობა.

πλειοψηφικός, -ή, -ό უმრავლესობისა; ◊ *~ό σύστημα* მაჟორიტარული საარჩევნო სისტემა.

πλειοψηφώ (ε) (πλειονοψηφώ) (*აόρ. πλειοψήφησα*) *ამეტბ.* ხმების უმრავლესობის მოგროვება.

πλειστηριάζω (*აόρ. πλειστηρίασα, აόρ. παθ. πλειστηριάστηκα, μτχ. πλειστηριασμένος*) *μετβ.* აუქციონზე გატანა.

πλειστηριασμός ο (**πλειστηρίαση** η) აუქციონი.

πλεκτάνη η 1. *θρ.* ძენძი; 2. *გადატ.* მაქინაცია, მზაკვრობა, ინტრიგები, ხაფანგი.

πλέκτης (πλέχτης) ο, **-τρια** η მქსოველი.

πλεκτός, -ή, -ό (πλεχτός) 1. ნაქსოვი, დაწნული; 2. (το) ნაქსოვი (ნაწარმი), ტრიკოტაჟი; ◊ *~ή ομοιοκαταληξία* ჯვარედინი რითმა.

πλέκω (*აόρ. έπλεξα, აόρ. παθ. πλέχτηκα, μτχ. πλεγμένος*) *μετβ., ამეტბ.* 1. ქსოვა, დაწნა; *გადატ.* 2. შემოჭდობა, შემოხვევა: *το παιδί έπλεξε τα χέρια του γύρω από το λαιμό του πατέρα του* ბავშვმა მამას კისერზე

შემოაჭდო ხელები; **3.** შეთხზვა: ~ *μια ιστορία* ვთხზავ ამბავს.

πλένω (*აόр. έπλυνα, აόр. παθ. πλύθηκα, μτχ. πλυμένος*) *μετβ., αμετβ.* დაბანა, გარეცხვა; **-ομαι** ბანაობა, რეცხვა: *τα μάλλινα ~ονται με κρύο νερό* შალის ნივთები ცივ წყალში ირეცხება.

πλέξιμο το ქსოვა, დაწნა.

πλεξούδα (πλεξίδα) η **1.** ნაწნავი; **2.** ნივრის ან ხახვის წნული.

πλέον *επίρρ., მაღალფ.* **1.** მეტად, უფრო; **2.** უკვე, ამიერიდან, მეტი: *είναι ~ αργά* უკვე გვიანაა; ◊ *επί ~* ამას გარდა, ამასთანავე, თანაც.

πλεονάζω (*აόр. πλεόνασα, μτχ. ενεστ. πλεονάζων, -ουσα, -ον*) *αμετβ.* **1.** ზედმეტი ყოფნა; **2.** ჭარბად ყოფნა, პრევალირება.

πλεόνασμα το **1.** სიჭარბე, მეტობა; **2.** *ეკონ.* ბაზარზე დარჩენილი აუთვისებელი საქონელი.

πλεονέκτημα το **1.** უპირატესობა; **2.** (ტენისში) პირველი ქულა თანაბარი ანგარიშის შემდეგ.

πλεονέκτης (πλεονέχτης) ο, **-τρια** η ხარბი.

πλεονεκτικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) უპირატესობა.

πλεονεκτώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* უპირატესობის ქონა.

πλεούμενο το ხომალდი, გემი, ნავი.

πλευρά η **1.** *Ποίρდ., გადატ.* გვერდი; **2.** *Ποίρდ., გადატ.* მხარე: *καμιά ~ δεν υποχώρησε* უკან არცერთმა მხარემ არ დაიხია; **3.** (οι) ფერდობი (მთის), გვერდი; **4.** ნეკნი, ფერდი; ◊ *από την άλλη ~* მეორე მხრივ.

πλευρίζω (*აόр. πλεύρισα, აόр. παθ. πλευρίστηκα, μτχ. πλευρισμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** გემსაბლით, ბაგირით მიბმა, გვერდზე მიდგომა (გემის), გემით მიახლოება; **2.** *გადატ.* გვერდზე მიდგომა, ატუზვა: *τον πλεύρισε ένας στο δρόμο* გზაში ვიღაც ატუზა.

πλευρικός, -ή, -ό გვერდით, გვერდული.

πλευρίτιδα η *მედ.* პლევრიტი.

πλευρό το **1.** *Ποίρდ., გადატ.* გვერდი: *κάθισα στο ~ της* მის გვერდით დავჯექი; **2.** ნეკნი; ◊ *στο ~ (κάποιου) Ποίρდ., გადატ.* (ვინმეს) გვერდში, გვერდით, *αλλάζω ~* გვერდს ვიბრუნებ, გვერდს ვიცვლი.

πλεύση η ცურვა (ხომალდის, გემის); ◊ *γραμμή ~εως* საზღვაოსნო ხაზი.

πλέω (*აόр. έπλευσα*) *αμετβ., Ποίρდ., გადატ.* **1.** ცურვა: *το πλοίο ~ει πλάι στην ακτή* გემი სანაპიროს გასწერივ მიცურავს; **2.** ტივტივი: *το ξύλο ~ει στο νερό* ხის ნაფოტი წყალზე ტივტივებს.

πληβείος ο, **-εία** η პლებეი, მდაბიო.

πληγή η **1.** ჭრილობა, იარა; **2.** წყლული; *გადატ.* **3.** უბედურება, ჭირი: *τα ναρκωτικά είναι ~* ნარკოტიკები ჭირია; ◊ *ξύνω / αναξέω / ανοίγω (παλιές) ~ές* წარსულის ამოქექვა, განქექვა, ძველი იარების გახსენება, *Ποίρდ., გადატ. ανοιχτή ~* ღია ჭრილობა, *κρυφή ~* ფარული ჭრილობა.

πληγιάζω (*აόр. πλήγιασα, აόр. παθ. πληγιάστηκα, μτχ. πληγιασμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ჭრილობის მიყენება, დაწყლულება, წყლულის გაჩენა; **2.** ნაიარევად ქცევა.

πλήγμα το *Ποίρდ., გადატ.* დარტყმა: *ο θάνατός του ήταν μεγάλο ~ για όλους μας* მისი სიკვდილი დიდი დარტყმა იყო ყველა ჩვენგანისათვის.

πληγώνω (*აόр. πλήγωσα, აόр. παθ. πληγώθηκα, μτχ. πληγωμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** დაჭრა, ჭრილობის მიყენება: *πληγώθηκαν δέκα επιβάτες* ათი მგზავრი დაიჭრა; **2.** *გადატ.*

გულის ტკენა, შეურაცხყოფის მიყენება.

πληθαίνω (πληθύνω) (*აόρ. πλήθυνα, აόρ. παθ. πληθύνθηκα*) *μετβ., αμετβ., Λόγ., გადატ.* გამრავლება, რაოდენობის ზრდა; ◊ ***αυξάνεσθε και πληθύνεσθε*** გამრავლდით და გაიხარეთ.

πλήθος το **1.** სიმრავლე; **2.** ხალხის მასა, ბრბო.

πληθυντικός (αριθμός) ο მრავლობითი რიცხვი; ◊ ***~ (ευγενείας)*** ზრდილობიანი მრავლობითი, ***μιλώ στον ~ό*** მრავლობითში ელაპარაკობ.

πληθυσμός ο მოსახლეობა; ◊ ***ενεργός ~*** შრომისუნარიანი მოსახლეობა, ***ανταλλαγή ~ών*** მოქალაქეთა გაცვლა (ქვეყნებს შორის).

πληθώρα η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** სიუხვე, სიმრავლე, სიჭარბე; **2.** *მედ.* სისხლჭარბობა.

πληθωρικός, -ή, -ό 1. სავსე, მსუქანი; **2.** მრავალმხრივი, მრავალფეროვანი: *το ~ό ταλέντο* მრავალმხრივი ნიჭი.

πληθωρισμός ο **1.** *ეკონ.* ინფლაცია; **2.** სიუხვე, სიჭარბე; ◊ ***καλπάζων ~*** პროგრესირებადი ინფლაცია, ***λανθάνων / κρυφός / συγκεκαλυμμένος ~*** ხელოვნურად გამოწვეული ინფლაცია, ***εισαγόμενος ~*** შემოტანილი ინფლაცია.

πληκτικός, -ή, -ό მოსაწყენი: *~ή ατμόσφαιρα / παράσταση* მოსაწყენი ატმოსფერო / წარმოდგენა.

πλήκτρο το **1.** კომპიუტერის კლავიატურის კლავიში, *მოძვ.* საბეჭდი მანქანის კლავიში; **2.** *მუს.* პიანინოს კლავიში, დაფის, ღოლის ჯოხი, ზარის ენა; **3.** *ბოლო.* ბრჭყალი (ფრინველის).

πληκτρολόγιο το კლავიატურა.

πληκτρολογώ (ε) (*აόρ. πληκτρολόγησα, აόρ. παθ. πληκτρολογήθηκα, μτχ. πληκτρολογημένος*) *μετβ.* კლავიატურაზე ბეჭდვა (კომპიუტერზე).

πλημύρα (πλημμύρα) η **1.** *Λόγ., გადატ.* წყალდიდობა; **2.** *გადატ.* სიმრავლე, სიუხვე, მოზღვავება.

πλημυρίζω (πλημμυρίζω) (*აόρ. πλημύρισα*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ნაპირებიდან გადმოსვლა, ადიდება; **2.** დატბორვა; **3.** *გადატ.* გავსება, გადავსება: *τα μάτια της πλημύρισαν από δάκρυα* მისი თვალები ცრემლებით აივსო.

πλημυροπαθής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) წყალდიდობისგან დაზარალებული.

πλην *πρόθ., მაღალფ.* (+ *γεν.*) **1.** გარდა: *ήρθαν όλοι ~ της Ελένης* ელენეს გარდა ყველა მოვიდა; **2.** *მათ.* გამოკლება: *δύο ~ ένα ίσον ένα* ორს გამოვაკლოთ ერთი უდრის ერთს; **3.** (τα) მინუსები: *η απάφαση που πήρες έχει τα συν και τα ~ της* გადაწყვეტილებას, რომელიც მიიღე, აქვს თავისი მინუსები და პლუსები; ◊ ***~ (του) ότι*** გარდა იმისა, რომ..., ***~ όμως*** თუმცა, მაგრამ.

πλήξη η (*πληθ. არ გააჩნია*) მოწყენილობა.

πληρεξούσιος, -α, -ο 1. რწმუნებული, უფლებით აღჭურვილი; **2.** (το) რწმუნება, მანდატი.

πληρεξουσιότητα η (*πληθ.არ გააჩნია*) რწმუნებულება, უფლებამოსილება.

πλήρης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) *μαλαφ.* **1.** *Λόγ., გადატ.* საესე, აღსავსე, გავსებული: (+ *γεν.*) *ένα κείμενο ~ες λαθών* შეცდომებით საესე ტექსტი; **2.** სრულყოფილი; **3.** მთელი, მთლიანი: *~ μισθός* მთლიანი ხელფასი;

4. სრული: ~ *ήττα* სრული მარცხი; **5.** აბსოლუტური, ყოველმხრივი; ◊ ~ *ημερών* ხანდაზმული, *ζωολ.* ~ *απασχόληση* მთლიანი დატვირთვით მუშაობა.

πληρότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) სრულყოფილება, სისრულე.

πληροφόρηση η (*πληθ. არ გააჩნია*) ინფორმირება, ინფორმაციის მიწოდება.

πληροφορητής ο, **-τρια** η ინფორმატორი.

πληροφορία η **1.** ინფორმაცია, მონაცემი; **2.** (οι) ცნობები, ცნობათა ბიურო; ◊ *γραφείο ~ών* ცნობათა ბიურო.

πληροφορική η (*γεν. არ გააჩნია*) ინფორმატიკა.

πληροφοριοδότης ο, **-τρια** η **1.** ინფორმატორი; **2.** დამსმენი, მაბეზღარი.

πληροφορώ (ε) (*αόρ. πληροφόρησα, αόρ. παθ. πληροφορήθηκα, μτχ. πληροφορημένος*) *μετβ.* ინფორმირება, ინფორმაციის მიწოდება, მოხსენება, ცნობება, უწყება.

πληρώ (*βοηθ. ενεστ. და παρατ.*) *μετβ.* შესრულება: ~ *τους όρους του συμβολαίου* ვასრულებ ხელშეკრულების პირობებს.

πλήρωμα το **1.** ეკიპაჟი (გემის, თვითმფრინავის); **2.** *ζωολ.* მრეველი; **3.** გადახდა, ანაზღაურება.

πληρωμή η გადახდა, ანაზღაურება; ◊ *αντί ~ς* ანაზღაურების სანაცვლოდ, *επί ~* ანაზღაურებით, *παύση ~ών* ანაზღაურების შეწყვეტა.

πληρώνω (πλερώνω) (*αόρ. πλήρωσα, αόρ. παθ. πληρώθηκα, μτχ. πληρωμένος*) *μετβ.* **1.** *Ιούρ.,* გადატ. გადახდა; **2.** საზღაურის მიღება, რაღაცის ფასად დაჯდომა: *πλήρωσε την περιέργειά του με τη ζωή του* ცნობისმოყვარება სიცოცხლის ფასი დაუჯდა; **3.** მოსყიდვა, გადახდა; *μτχ.* გადახდილი, მოსყიდული; ◊ *~ με το ίδιο νόμισμα* სამაგიეროს ვუხდი (ვინმეს), *~ τα σπασμένα* პასუხს ვაგებ (ჩემს ან სხვის დანაშაულზე), *θα μου το πληρώσεις!* ამისთვის პასუხს აგებ! *~ αμαρτίες* მომებღვება ცოდვებისთვის.

πλήρως *επίρρ.* **1.** სრულიად, აბსოლუტურად, სრულყოფილად; **2.** მთლიანად.

πληρωτέος, -α, -ο გადასახდელი.

πλησιάζω (*αόρ. πλησίασα, αόρ. παθ. πλησιάστηκα*) *μετβ., αμετβ.* **1.** მიწევა, მიტანა: ~ *την καρέκλα στο τραπέζι* სკამს მაგიდასთან მიწევ; **2.** მიახლოება: ~ *τα σαράντα* ორმოც წელს ეუახლოვდები; **3.** მიკარება.

πλησίασμα το მიახლოება, მიკარება, მიწევა.

πλησιέστερος, -η, -ο უახლოესი.

πλησίον *επίρρ.* (+ *γεν.*) **1.** ახლოს: ~ *του αστυνομικού τμήματος* პოლიციის განყოფილებასთან ახლოს; **2.** (ο) მოყვასი, ახლობელი ადამიანი: *αγάπα τον ~ σου όπως τον εαυτό σου* გიყვარდეს მოყვასი შენი, ვითარცა თავი შენი.

πλήττω (*αόρ. έπληξα, μτχ. πληγείς, -είσα, -έν*) *μετβ., αμετβ.* **1.** დარტყმა: *συμμαχικά πυροβόλα έπληξαν εχθρικούς στόχους* მოკავშირეთა ქვეითებმა მტრის სამიზნეებს დაარტყა; **2.** *გადატ.* ზარალის მიყენება, დაზარალება; **3.** მოწყენა.

πλιατσικολόγος ο ყაჩაღი, მძარცველი, ავაზაკი.

πλιατσικολογώ (ε) (*αόρ. πλιατσικολόγησα*) *αμετβ.* ძარცვა, ყაჩაღობა.

πλίνθος (πλίθα, πλίθρα) η ალიზი, გამოუწველი აგური.

πλοήγηση (πλοηγία, πλοηγεσία) η *ζαღალუ.* **1.** გემის გატარება ლოცმანის მიერ; **2.** ნავიგაცია.

πλοηγός ο ლოცმანი.

πλοηγώ (ε) (*αόρ. πλοήγησα*) *μετβ.* ნაპირთან ახლოს ცურვა; *αμετβ.* ლოცმანად ყოფნა.

πλοίαρχος ο *θρ.* 1. კაპიტანი; 2. პირველი რანგის კაპიტანი.

πλοιαρχώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) გემის მართვა.

πλοίο το გემი; ◊ *გადატ.* **~ της ερήμου** აქლემი.

πλοιοκτήτης ο, **-τρια** η გემის პატრონი, მფლობელი.

πλοκάμι το **(πλόκαμος** ο) 1. საცეცი (რვაფეხასი); 2. *გადატ., უარყ. მნიშვ.* ქსელი.

πλοκή η 1. აგებულება: **~ του έργου** ნაწარმოების აგებულება; 2. კვანძი, საკვანძო საკითხი; 3. გადახლართვა, გადაჯაჭვა, კავშირი, შერწყმა.

πλουμιστός, -ή, -ό მოქარგული, მოხატული, სახიანი.

πλουραλισμός ο პლურალიზმი.

πλους ο *მაღალფ.* ცურვა, გემით მოგზაურობა; ◊ **εν πλω** ცურვის დროს.

πλουσιοπάροχος, -η, -ο უხვი, გულუხვი.

πλούσιος, -α, -ο მდიდარი.

πλουτίζω (*αόρ. πλούτισα, αόρ. παθ. πλουτίστηκα, μτχ. πλουτισμένος*) *μετβ., αμετβ.* გამდიდრება.

πλουτισμός ο გამდიდრება.

πλούτος ο (*πληθ. -η(ια), γεν. πληθ.არ გააჩნია*) 1. *λόγ., გადატ.* სიმდიდრე; 2. ფუფუნება; ◊ **εθνικός ~** ეროვნული სიმდიდრე, **ορυκτός ~** წიაღისეული სიმდიდრე.

πλυντήριο το 1. სარეცხი მანქანა; 2. სამრეცხაო; ◊ **~ βρόμικου χρήματος** ფულის გასათეთრებელი მექანიზმი.

πλύση η 1. გარეცხვა, რეცხვა; 2. ჭრილობის დამუშავება; 3. *ქიმ.* ჩარეცხვა; ◊ **~ εγκεφάλου** ტვინის გამორეცხვა„ *მედ.* **~ στομάχου** კუჭის ამორეცხვა.

πλύσιμο რეცხვა.

πλώρη (πρώρα) η (*γεν. πληθ.არ გააჩნია*) გემის წინა ნაწილი, გემის ცხვირი; ◊ **από την πρύμνη ως την ~** ერთი ბოლოდან მეორემი, *λόγ., გადატ.* **βάζω ~** გზას დაეადგები, გაეემგზავრები, გეზს აეიღებ.

πνεύμα το 1. სული; 2. სულისკვეთება; ◊ **μακάριοι οι πτωχοί τω πνεύματι** ნეტარ არიან სულით მდიდარნი, **~ αντιλογίας** წინააღმდეგობის სული, **αθλητικό ~** სპორტული სულისკვეთება.

πνευματικός, -ή, -ό 1. სულიერი, გონებრივი, კულტურული; 2. უხორცო, სულიერი, მეციური: **~ά όντα** მეციური არსებები; 3. *ეკლ.* სულიერი მოძღვარი; 4. სასულე, ჩასაბერი: **~ά μουσικά όργανα** სასულე მუსიკალური ინსტრუმენტები; ◊ **~ή δημιουργία / παραγωγή** შემოქმედება, **~ή εργασία** გონებრივი საქმიანობა, **~ή ιδιοκτησία** საავტორო უფლება, **~ή τροφή** სულიერი საზრდო, **~ άνθρωπος** ხელოვანი, მეცნიერი.

πνευματικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) სულიერება.

πνευματισμός ο სპირიტიზმი.

πνεύμονας ο 1. *ანატ.* ფილტვი; 2. *გადატ.* სუფთა ჰაერის წყარო.

πνευμονία η *მედ.* პნევმონია.

πνευστός, -ή, -ό ჩასაბერი, სასულე; ◊ **~ά (όργανα)** ჩასაბერი ინსტრუმენტები.

πνέω (*αόρ. έπνευσα*) *μετβ., αμετβ., μαλαλφ.* დაბერვა.

πνιγηρός, -ή, -ό (πνιγερός) დახუთული, დამხუთავი.

πνιγμός ο *იხ.* **πνίξιμο**.

πνίγω (*აόρ. έπνιξα, აόρ. παθ. πνίγ(χτ)ηκα, μτχ. πνιγμένος*), *μετβ.* **1.** *პირდ., გადატ.* დახრჩობა, დახრჩობა წყალში (ძალის გამოყენებით); **2.** დახუთვა; **3.** *გადატ.* დაოკება, ჩაკვლა: ~ *τα αισθήματα / την αγανάκτηση / το γέλιο* ვიოკებ გრძნობებს / აღშფოთებას / ვიკავებ სიცილს; **4.** ჩახშობა: ~ *μια εξέγερση στο αίμα* აჯანყებას სისხლში ახშობ; *μτχ.* დამხრჩვალი; ◊ ~*ομαι σε μια κουταλιά νερό* ერთ კოვზ წყალში ვიხრჩობი, *λαϊδρ. άι πνίξου!* ხრჩობა! *να πάει να πνιγεί!* ჯანდაბამდე გზა აქვნია.

πνίξιμο το (**πνιγμός** ο) **1.** დახრჩობა წყალში (ძალის გამოყენებით); **2.** დახუთულობა; **3.** გაგუდვა; ◊ *θέλεις* ~ დასახრჩობი ხარ.

πνοή η **1.** დაბერვა, მსუბუქი ქროლა; **2.** ამოსუნთქვა; *გადატ.* **3.** შეგულიანება, ბიძგი, სტიმული, მთავრონება, აღმაფრენა; **4.** მხნეობა, სიცოცხლე.

ποδηλασία η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** ველოსიპედით სიარული; **2.** *სპორტ.* ველოსპორტი.

ποδηλάτης ο, **-ισσα** η ველოსიპედისტი.

ποδηλατιστής ο, **-τρια** η ველოსიპედისტი.

ποδήλατο το ველოსიპედი; ◊ *κάνω τη ζωή (κάποιου)* ~ ცხოვრებას ვუმწარებ, ვტანჯავ (ვინმეს), *θαλάσσιο* ~ ზღვის ველოსიპედი.

ποδηλατοδρομία η ველორბოლა.

ποδηλατοδρόμιο το ველოტრეკი.

ποδηλατώ (ε) (*აόρ. ποδηλάτησα*) *αμετβ.* **1.** ველოსიპედით სიარული; **2.** ველორბოლაში მონაწილეობის მიღება.

πόδι το **1.** *პირდ., გადატ.* ფეხი; **2.** სიგრძის საზომი ერთეული ანგლოსაქსონურ ქვეყნებში; ◊ *πέφτω στα ~α (κάποιου)* ფეხებში ვუვარდები, *με το ένα ~ στον τάφο / στον λάκκο* ცალი ფეხით სამარეში.

ποδιά η **1.** წინსაფარი; **2.** *გადატ.* მთის ფერდობი, კალთა.

ποδόπληκτρο το **1.** ფორტეპიანოს პედალი; **2.** პედალი, სატერფული (მანქანის).

ποδοσφαιριστής ο, **-τρια** η ფეხბურთელი.

ποδόσφαιρο το (*πληθ. არ გააჩნია*) ფეხბურთი.

πόζα η (*გεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** პოზა: *παίρνω* ~ პოზას ვიღებ, პოზას ვიჭერ; **2.** ფოტოსურათი, პოზა; **3.** *საუბრ.* ბღენძა.

ποζάρω (*აόρ. πόζαρα / -ισα*) *αμετβ.* **1.** *პირდ., გადატ.* პოზაში დადგომა, პოზირება, პოზიორობა; **2.** თავის წარმოდგენა, თავის მოჩვენება.

ποθητός, -ή, -ό სასურველი, სანატრელი.

πόθος ο **1.** სურვილი, მისწრაფება, ლტოლვა; **2.** ენება, ეინი; **3.** ნატერა.

ποθώ (ε) (*აόρ. πόθησα, აόρ. παθ. ποθήθηκα, μτχ. ποθημένος*) *μετβ.* **1.** ნატერა, ლტოლვა, დიდი სურვილის ქონა; **2.** ენების, ძლიერი სურვილის ქონა; **3.** *μτχ.* სასურველი, სანატრელი.

ποίημα το ლექსი, პოემა.

ποίηση η (*πληθ. არ გააჩნια*) პოეზია.

ποιητής ο, **-τρια** η პოეტი.

ποιητικός, -ή, -ό **1.** პოეტური; **2.** (η) პოეტიკა.

ποικιλία η **1.** მრავალფეროვნება, სხვადასხვაობა; **2.** ნაირსახეობა, სახეობა; **3.** ასორტიმენტი, ასორტი: ~ *τυριών* ყველის ასორტი.

ποικιλόμορφος, -η, -ο მრავალფეროვანი, ნაირსახიანი.

ποικίλος, -η, -ο 1. სხვადასხვანაირი, სხვადასხვაგვარი, ნაირნაირი, ნაირფერი; 2. ჭრელი, მრავალფეროვანი.

ποικιλότροπος, -η, -ο სხვადასხვაგვარი, მრავალფეროვანი.

ποικιλόχρωμος, -η, -ο ფერადი, ჭრელი.

ποιμένας ο 1. *მოძ.* მწყემსი; 2. *გადატ.* მოძღვარი; 3. *ეკლ.* მწყემსი (უფლის ერთ-ერთი სახელწოდება).

ποιμενικός, -ή, -ό 1. პასტორალური; 2. (το) პასტორალი; ◊ *~ (σκύλος)* ნაგაზი.

ποίμνιο το 1. ფარა (ცხვრის); 2. *ეკლ.* სამწყსო.

ποινή η სასჯელი; ◊ *επί ~ θανάτου* სასიკვდილო განაჩენის მიშის ქვეშ.

ποινικολόγος ο/η კრიმინალისტი, სისხლის სამართლის სპეციალისტი.

ποινικοποιώ (ε) (*აόρ. ποινικοποίησα, აόρ. παθ. ποινικοποιήθηκα, μτχ. ποινικοποιημένος*) *μετβ.* სასჯელის დაკისრება.

ποινικός, -ή, -ό სისხლის სამართლის: *~ό σύστημα / ~ μηχανισμός* სისხლის სამართლის სისტემა / მექანიზმი; ◊ *~ό μητρώο* ცნობა ნასამართლეობის შესახებ, *~ή ευθύνη* სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა, *~ή δίωξη* სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა, *~ Νόμος / Κώδικας* სისხლის სამართლის კანონი / კოდექსი, *~ή δικονομία* პროცესუალური კოდექსი, *Π~ό Δίκαιο* სისხლის სამართალი.

ποιος, -α, -ο *αντων.* 1. ვინ: *~ είναι;* ვინ არის? *~ είδες στο θέατρο;* ვინ ნახე თეატრში? *~ τον ζητεί;* ვინ კითხულობს? (ტელეფონზე); 2. რომელი, როგორი: *~α βιβλία προτιμάς να διαβάζεις;* როგორ წიგნებს ანიჭებ უპირატესობას?

ποιότητα η 1. ხარისხი; 2. კატეგორია.

ποιοτικός, -ή, -ό ხარისხიანი; ◊ *~ό άλμα* ხარისხის სწრაფი გაუმჯობესება.

ποιώ (ε) (*αόρ. ποίησα, αόρ. παθ. ποιήθηκα, μτχ. πεποιημένος*) *μετβ., βολ., οβῃ.* შექმნა; ◊ *πάντα εν σοφία εποίησας* ყოველივე სიბრძნით შექმენი (უფალო) (ფსალმუნი 103, 24).

πολεμικός, -ή, -ό 1. სამხედრო; 2. საბრძოლო, საომარი; ◊ *~ές τέχνες* საბრძოლო ხელოვნება.

πολεμιστής ο, **-τρια** η მებრძოლი.

πολεμίστρα η სათოფური, ამბრაზურა.

πολεμοπαθής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ომისგან დაზარალებული.

πόλεμος ο *Ιστορ., გადატ.* ომი, ბრძოლა; ◊ *αιτία ~ου* ომის მიზეზი, *ακήρυκτος ~* გამოუცხადებელი ომი, *έγκλημα ~ου* ომის დროს ჩადენილი დანაშაული, *Ψυχρός ~* ცივი ომი.

πολεμώ (α) (*αόρ. πολέμησα, αόρ. παθ. πολεμήθηκα*) *μετβ., αμετβ.* 1. *Ιστορ., გადატ.* ბრძოლა, ომი; 2. ცდა: *πολέμησα να τον πείσω, αλλά ματαίως* ვეცადე დამერწმუნებინა, მაგრამ ამაოდ.

πολεοδομία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ქალაქთმმშენებლობა.

πολεοδόμος ο/η ქალაქთმმშენებელი.

πόλη η ქალაქი; ◊ *Π~* კონსტანტინოპოლისი, *~-κράτος* ქალაქი-სახელმწიფო.

πολικός, -ή, -ό პოლარული; ◊ *~ αστέρας* პოლარული ვარსკვლავი, *~ή αρκούδα* პოლარული დათვი, *~ κύκλος* პოლარული წრე.

πολιομυελίτιδα η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* პოლიომიელიტი.

πολιορκητής ο ის, ვინც ალყას არგყამს, ალყის მონაწილე.

πολιορκία η 1. ალყა, ბლოკადა; 2. *გადატ.* შეწუხება; ◊ *იურ. κατάσταση ~ς* ბლოკადის მდგომარეობა.

πολιορκώ (ε) (*აόρ. πολιόρκησα, αόρ. παθ. πολιορκήθηκα, μτχ. πολιορκημένος*) *μετβ.* 1. *Ιστορ., გადატ.* ალყის შემორტყმა, ბლოკადაში მოქცევა; 2. *გადატ.* იერიშის მიტანა (ქალზე).

πολιούχος ο/η ქალაქის ან სოფლის მფარველი (წმინდანი): *~ της Πάτρας είναι ο Άγιος Ανδρέας* წმინდა ანდრეა ქალაქ პატრის მფარველია.

πολιτεία η 1. სახელმწიფო, ქვეყანა; 2. მთავრობა; 3. სახელმწიფო წყობა: *δημοκρατική ~* დემოკრატიული წყობა; 4. შტატი: *οι Ηνωμένες Π~ες της Αμερικής* ამერიკის შეერთებული შტატები.

πολίτευμα το პოლიტიკური სისტემა, მმართველობა, სახელმწიფო წყობა.

πολιτεύομαι (*αόρ. πολιτεύθ(τ)ηκα*) *αποθ., αμετβ.* 1. აქტიური პოლიტიკური ცხოვრება, არჩევნებში კანდიდატად მონაწილეობა; 2. მოქცევა: *δεν πολιτεύθηκε καλά στο θέμα των παιδιών του* ბავშვებთან დაკავშირებით არ მოიქცა კარგად.

πολίτης ο, **-ις/ισσα** η 1. მოქალაქე; 2. სამოქალაქო პირი; ◊ *κοινωνία των ~ών* სამოქალაქო საზოგადოება, *συνηγόρος του ~η* სახალხო დამცველი.

πολιτική η 1. *Ιστορ., გადატ.* პოლიტიკა; 2. ტაქტიკა, დიპლომატია, მიდგომა.

πολιτικοποίηση η (*πληθ. არ გააჩნია*) პოლიტიზირება.

πολιτικοποιώ (ε) (*αόρ. πολιτικοποίησα, αόρ. παθ. πολιτικοποιήθηκα, μτχ. πολιτικοποιημένος*) *μετβ.* პოლიტიკური ხასიათის, ელფერის მიცემა, პოლიტიზირება; **-ούμαι** პოლიტიკით დაინტერესება.

πολιτικός ο/η პოლიტიკოსი.

πολιτικός, -ή, -ό 1. სამოქალაქო; 2. პოლიტიკური; ◊ *~ή άμυνα* სამოქალაქო თავდაცვა, *~ή επιστράτευση* სამოქალაქო მობილიზაცია, *~ γάμος* სამოქალაქო ქორწინება, *~ κρατούμενος / πρόσφυγας* პოლიტიკური პატიმარი / დევნილი, *~ές επιστήμες* პოლიტიკური მეცნიერებები, *~ό άσυλο* პოლიტიკური თავშესაფარი, *~ μηχανικός* მშენებელი ინჟინერი.

πολιτισμένος, -η, -ο კულტურული, ცივილიზებული.

πολιτισμός ο კულტურა, ცივილიზაცია: *αρχαίος / βυζαντινός / λαϊκός ~* ანტიკური ცივილიზაცია / ბიზანტიური კულტურა / ხალხური შემოქმედება; ◊ *σύγκρουση των ~ών* კულტურათა კონფლიქტი.

πολιτιστικός, -ή, -ό კულტურული: *~ή ανάπτυξη / κληρονομία* კულტურული განვითარება.

πολιτογράφηση η მოქალაქეობის მიღება.

πολιτογραφώ (ε) (*αόρ. πολιτογράφησα, αόρ. παθ. πολιτογραφήθηκα, μτχ. πολιτογραφημένος*) *μετβ.* 1. მოქალაქეობის მიღება, მიცემა; 2. მიღება, შემოსვლა.

πολιτολογία η (*πληθ. არ გააჩნია*) პოლიტოლოგია.

πολλαπλασιάζω (*αόρ. πολλαπλασίασα, αόρ. παθ. πολλαπλασιάστ(θ)ηκα, μτχ. πολλαπλασιασμένος*) *μετβ.* 1. გაბევრება, გაზრდა, გამრავლება; 2. გახშირება; 3. *მათ.* გამრავლება; **-ομαι** ვმრავლდები.

πολλαπλασιασμός ο 1. გამრავლება, გაზრდა (რიცხობრივად, სიდიდეში), გაბევრება; 2. გამრავლება: *~ των*

θηλαστικών ძუძუმწოვრების გამრავლება; **3.** *მათ.* გამრავლება: *ο ~ του 5 με / επί το 3 δίνει γινόμενο 15* 5-ის 3-ზე გამრავლება გვაძლევს ნამრავლს 15.

πολλαπλάσιος, -α, -ο 1. ბევრად მეტი, დიდი; **2.** (το) *მათ.* ჯერადი; ◊ *στο ~ο* ბევრად უფრო.

πολλαπλός, -ή, -ό მრავალრიცხოვანი.

πόλος ο *ასტრ., გადატ.* პოლუსი; ◊ *~ έλξεως* ყურადღების, ინტერესის საგანი.

πολτός ο ფაფა, პიურე.

πολύ *επίρρ.* **1.** ძალიან; **2.** (*+ επίθ. ან επίρρ. შედარებით ხარისხში*) გაცილებით უფრო: *είναι ~ καλύτερος / πιο έξυπνος* გაცილებით უკეთესია / გაცილებით უფრო ჭკვიანია; **3.** დიდ ხანს: *περιμένω ~* დიდი ხანია ვიცდი.

πολυαγάπητος, -η, -ο ძალიან საყვარელი, უსაყვარლესი.

πολυάριθμος, -η, -ο მრავალრიცხოვანი.

πολυάσχολος, -η, -ο ძალიან დაკავებული, გადატვირთული.

πολυβολώ (ε) (*αόρ. πολυβόλησα*) *μετβ.* ტყვიამფრქვეველიდან სროლა.

πολύβουος, -η, -ο (πολύβοος) ხმაურიანი.

πολυγαμία η (*πληθ. არ გააჩნია*) პოლიგამია.

πολυγωνικός, -ή, -ό მრავალკუთხოვანი.

πολυδάπανος, -η, -ο ძვირადღირებული, დიდი ხარჯის მქონე.

πολυεθνικός, -ή, -ό 1. მრავალეროვანი, პოლიეთნიკური; **2.** მრავალი ერის.

πολυέλαιος ο ჭაღი.

πολυέξοδος, -η, -ο 1. ძვირადღირებული; **2.** მხარჯველი, დიდი ხარჯის მქონე.

πολυετής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) მრავალწლიანი.

πολυήμερος, -η, -ο მრავალდღიანი.

πολυθρόνα η საავარძელი.

πολυκατοικία η საცხოვრებელი კორპუსი.

πολυκλινική η პოლიკლინიკა.

πολυκοσμία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ხალხმრავლობა.

πολυλογάς ο, -ού η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** ყბედი; **2.** მოარშიყე ადამიანი.

πολυλογία η 1. ბევრის ლაპარაკი, ლაქლაქი; **2.** არშიყი.

πολυλογώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* ბევრის ლაპარაკი, ტლიკინი; ◊ *(για) να μην σ'τα ~* ბევრი რომ არ გაავაგრძელო, მოკლედ რომ ვთქვა.

πολυμάθεια η განსწავლულობა, ერუდიცია.

πολυμελής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) მრავალწევრიანი, მრავალი წევრისაგან შემდგარი.

πολυμερής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) მრავალმხრივი, მრავალფეროვანი.

πολυμήχανος, -η, -ο საშრიანი, მოხერხებული, მოსაზრებული: *ο ~ Οδυσσέας* მოხერხებული ოდისევსი.

πολυμορφία η 1. მრავალფეროვნება: *γλωσσική ~* ენობრივი მრავალფეროვნება; **2.** *βιολ.* პოლიმორფიზმი.

πολύπαθος, -η, -ο (πολυπαθής) მრავალტანჯული.

πολύπλευρος, -η, -ο *ჰირდ., გადატ.* მრავალმხრივი, მრავალფეროვანი.

πολυπληθής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ხალხმრავალი, მასობრივი: *~ συγκέντρωση* ხალხმრავალი შეკრება.

πολύπλοκος, -η, -ο რთული, ჩახლართული, არეულ-დარეული: *~η υπόθεση* ჩახლართული საქმე.

πολυπρόσωπος, -η, -ο 1. მრავალი პირისგან შემდგარი; **2.** *გადატ.* თვალთმაქცი.

πολύς, πολλή, πολύ 1. ბევრი: *~ύ κρασί / πολλή ζάχαρη* ბევრი ღვინო / შაქარი; **2.** დიდი ხანი: *περιμένω ~ύ ώρα* დიდი ხანია ვიცდი; **3.** უმრავლესობა; ◊ *πολλές φορές* ხშირად, *σαν πολλά (δεν) μας τα λες!* რამდენს ლაპარაკობ! *το πολύ / πολύ-πολύ* ყველაზე დიდი, მაქსიმუმი.

πολυσέβαστος, -η, -ο დიდად პატივცემული.

πολυσήμαντος, -η, -ο 1. მრავალმნიშვნელობიანი; **2.** ძალზე მნიშვნელოვანი.

πολύσημος, -η, -ο მრავალი მნიშვნელობის მქონე, მრავალმნიშვნელობიანი.

πολυσύνθετος, -η, -ο 1. ჩახლართული; **2.** *გადატ.* მრავალმხრივი; **3.** *ენათმეცნ.* კომპოზიტი, რამდენიმე ფორმატივისგან შედგენილი სიტყვა.

πολυτέκνος, -η, -ο მრავალშვილიანი.

πολυτέλεια η **1.** ფუფუნება; **2.** ფუფუნების საგანი; ◊ *έχω την ~ να* მაქვს შესაძლებლობა, საშუალება.

πολυτελής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ.* და *θηλ. -είς, ουδ. -ή*) მდიდრული, დიდებული, ძვირადღირებული.

πολυτεχνείο το პოლიტექნიკური ინსტიტუტი.

πολυτίμητος, -η, -ο 1. ღრმადპატივცემული; **2.** *ხალხ.* ძვირადღირებული, ძვირფასი.

πολυτονικός, -ή, -ό მრავალმახვილიანი; ◊ *~ό (σύστημα)* მრავალმახვილიანი სისტემა.

πολυφωνία η **1.** *მუს.* პოლიფონია, მრავალხმიანობა; **2.** *გადატ.* პლურალიზმი.

πολυφωνικός, -ή, -ό პოლიფონიური, მრავალხმიანი.

πολύχρονος, -η, -ο 1. მრავალწლიანი, ხანგრძლივი; **2.** დიდ ხანს სიცოცხლე! (სურვილი, რომელსაც დაბადების დღეზე უსურვებენ ხოლმე).

πολύχρωμος, -η, -ο ფერადი, ჭრელი: *~α ρούχα* ჭრელი ტანსაცმელი.

Πολωνός (Πολωνέζος) ο, Πολωνή (Πολωνέζα) η პოლონელი.

πολώνω (*αόρ. πόλωσα, αόρ. παθ. πολώθηκα, μτχ. πολωμένος*) *μετβ.* **1.** *ფიზ.* პოლარიზება; **2.** *გადატ.* ორი საპირისპირო აზრის ჩამოყალიბება (ადამიანთა ერთ ჯგუფში).

πόλωση η **1.** *ფიზ.* პოლარიზაცია; **2.** *გადატ.* ორი საპირისპირო აზრის ჩამოყალიბება (ადამიანთა ერთ ჯგუფში).

πόμολο το სახელური.

πομπή η **1.** პროცესია, მსვლელობა; **2.** *ხალხ.* უღირსი საქციელი, უღირსობა; ◊ *εν ~ / εν ~ και παρατάξει* ა) მთელი დიდებით, ბ) *ირონ.* გაღაჭარბებული პომპეზურობით.

πομπός ο *პირდ., გადატ., ფიზ.* გადამცემი.

πομπώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ.* და *θηλ. -εις, ουδ. -η*) პომპეზური, მაღალფარდოვანი.

πονεμένος, -η, -ο 1. ნატკენი; **2.** მრავალტანჯული, გულმოკლული, გულსაკლავი; ◊ *~η ιστορία* გულსაკლავი ისტორია.

πονετικός, -ή, -ό *საუბრ.* თანამგრძნობი, გულშემატკივარი, შემბრალებელი.

πονηράδα η (*πληθ.არ გააჩნია*) *საუბრ.* სიეშმაკე, ეშმაკობა.

πονηριά (πονηρία) η ეშმაკობა, მზაკვრობა, ცბიერება, მუხანათობა.

πονηρός, -ή, -ό 1. ეშმაკი: *~ή αλεπού* ეშმაკი მელა; 2. ეშმაკური: *~ό χαμόγελο* ეშმაკური ღიმილი.

πονόδοντος ο კბილის ტკივილი.

πονοκέφαλος ο *Ιατρ., გადატ.* თავის ტკივილი.

πόνος ο 1. *Ιατρ., გადატ.* ტკივილი; 2. (οι) მშობიარობის ტკივილი: *την έπιασαν οι ~οι* მშობიარობის ტკივილი დაეწყო; 3. (+ *για*) ნერვიულობა, თანაგრძნობა: *ο ~ της μάννας για το παιδί της* შვილის გამო დედის ნერვიულობა; ◊ *καθένας για τον ~ο του* ყველას თავისი გასაჭირი აქვს, *παίζω με τον ~ο κάποιου* მაზოლზე ფეხს ვაჭერ, *πνίγω τον ~ο μου* დარდს ვიკლავ.

πονόψυχος, -η, -ο თანამგრძნობი, თანამზიარი, გულშემატკივარი.

ποντιακός, -ή, -ό 1. პონტოური: *~ διάλεκτος / ~ή φορεσιά* პონტოური დიალექტი / ჩაცმულობა; 2. (τα) პონტოური დიალექტი.

ποντίκι το (**ποντικός** ο) 1. თაგვი: *~ πιάστηκε στη φάκα* თაგვი სათაგურში გაება; 2. კომპიუტერის თაგვი.

ποντικοπαγίδα η სათაგური.

ποντικοφάρμακο το თაგვების საწინააღმდეგო წამალი.

ποντίφικας ο 1. *ისტ.* მღვდელმთავარი (ძველ რომში); 2. *ეკლ.* პაპი.

πόντος ο 1. ზღვა: *Εύξεινος Π~* შავი ზღვა; 2. სანტიმეტრი; 3. ქულა; 4. თევზი (ნაქსოვზე): *μου έφυγε ένας ~ από το καλσόν* წინდაზე თევზი წამიეიდა; ◊ *ρίχνω ~ους* ქარაგმებით ველაპარაკობ.

πονώ (α/ε) (*აόρ. πόνεσα, μτχ. πονεμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. ტკივილი; *გადატ.* 2. განცდა: *πόνεσα πολύ, όταν έμαθα τον θάνατό του* ძალიან განვიცადე, როცა მისი სიკვდილის ამბავი გავიგე; 3. (+ *για*) გულშემატკივრობა: *κανείς δεν ~άει για μένα* ჩემზე გული არავის შესტკივა.

πορδή η კუილი; ◊ *πετάγομαι σαν την ~* საუბარში ვეჩრები.

πορδιάρης ο (*πληθ. -ήδες*) კუანა.

πορδίζω (*αόρ. πόρδισα*) *αμετβ.* კუება.

πορεία η 1. სიარული: *κάθε μέρα κάνω 5 χιλιόμετρα ~* ყოველ დღე ხუთ კილომეტრს გავდივარ; 2. სვლა: *~ προς τη νίκη* გამარჯვებისაკენ სვლა; 3. *θεατ.* კურსი; 4. მსვლელობა, პროცესია; 5. პროცესი, განვითარება: *η ~ της ασθένειας / των διαπραγματεύσεων* ავადმყოფობის / მოლაპარაკებათა პროცესი; ◊ *τόξο ~ς* მანქანის ციმციმა, *αλλάζω ~* ვცელი კურსს, *χαράζω ~* ა) მოვხაზავ მარშუტს, ბ) სამოქმედო გეგმას ვისახავ, *στην ~* საქმის მსვლელობისას.

πορεύομαι (*αόρ. πορεύθ(τ)ηκα*) *μετβ., αμετβ., αποθ.* 1. სვლა; 2. ცხოვრების გატარება: *πως θα πορευτείς σ'αυτή τη ζωή* როგორ უნდა გაატარო ეს ცხოვრება; 3. არსებობა.

πορθμείο το 1. გადასასვლელი (მდინარეზე); 2. ბორანი; 3. (τα) მებორნის ანაზღაურება.

πορθμός ο სრუტე.

πορίζω *μετβ.* უზრუნველყოფა (ეინმეს რაიმეთი); **-ομαι** მოპოვება: *~ομαι τα μέσα για να ζήσω* მოვიპოვებ არსებობისთვის საჭირო წყაროებს.

πόρισμα το 1. დასკვნა: *ιατρικό ~* სამედიცინო დასკვნა; 2. *მათ.* შედეგი.

πορνεία η (*πληθ. არ გააჩნია*) პროსტიტუცია.

πορνείο το ბორდელი.

πορνεύω (*αόρ. πόρνευσα*) *αμετβ.* პროსტიტუცია.

πόρνη η მეძავი, მსუბუქი ყოფაქცევის ქალი; ◊ *εκμετάλλευση ~ς* მეძავის ტრეფიკინგი.

πορνό *επίθ., άκλ.* პორნო.

πορνογραφία η (*πληθ. არ გააჩნია*) პორნოგრაფია.

πόρος ο **1.** პორი, სერეტი: *η ελαφρόπετρα είναι γεμάτη ~ους* პემზა სავსეა პორებით; **2.** *ანატ.* ფორი; **3.** (οι) რესურსები, საარსებო წყარო: *οι φυσικοί ~οι εξαντλούνται* ბუნებრივი რესურსები იწურება.

πορσελάνη η (*γεν. πληθ. არ γααჩნია*) **1.** ფაიფური; **2.** ფაიფურის ნივთი.

πορσελάνινος, -η, -ο ფაიფურის.

πόρτα η *პირდ., გადატ.* კარი; ◊ *(από) ~ (σε) ~* კარდაკარ, *δείχνω την ~ σε (κάποιον)* კარზე მიეუთითებ (ვინმეს), ვაგდებ.

πορτιέρης ο, **-ισσα** η (*γεν. πληθ. არ γααჩნია*) **1.** *ხალხ.* დარაჯი, კარისკაცი; **2.** შემმოწმებელი (დაწესებულების შესასვლელში).

Πορτογάλος ο, **-ίδα** η პორტუგალიელი.

πορτοκαλάδα η ფორთოხლის წვენი.

πορτοκαλεώνας ο ფორთოხლის ბაღი.

πορτοκαλής, -ιά, -ί ფორთოხლისფერი.

πορτοκάλι το ფორთოხალი.

πορτοκαλιά η ფორთოხლის ხ.

πορτοφολάς ο ჯიბის ქურდი.

πορτοφόλι το *პირდ., გადატ.* საფულე.

πορτρέτο το *პირდ., გადატ.* პორტრეტი.

πορφύρα η (*γεν. πληθ. არ γααჩნია*) **1.** *ზოოლ.* პორფირა; **2.** *ისტ.* **(Π~)** ა) ბიზანტიელი მონარქების მეწამული მანტია, ბ) მეწამული ფერის ოთახი, სადაც ბიზანტიელი მონარქის ცოლები მშობიარობდნენ; **3.** *მედ.* პურპურა (წერტილოვანი სისხლჩაქცევები კანში).

πόρφυρας ο ზვიგენი.

πορφυρένιος, -ια, -ιο მეწამული.

πορφυρός, -ή, -ό **1.** მეწამული, მუქი წითელი; **2.** (το) მეწამული ფერი.

πορώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) ფორებიანი.

πόσιμος, -η, -ο სასმელი წყალი.

ποσό το **1.** *მათ.* რაოდენობა; **2.** თანხა.

πόσο *επίρρ.* **1.** რამდენად, რამდენ ხანს: *πόσο μακριά είναι το σπίτι σου;* რამდენად შორსაა შენი სახლი? **2.** *επιφών.* ოჰ, როგორ: *Θεέ μου, ~ μετάνιωσα γι'αυτό!* ღმერთო ჩემო, ოჰ, როგორ ვინანე!

πόσος, -η, -ο *αντων.* **1.** რამდენი; **2.** *επιφών.* რა: *~η ομορφιά!* რა სილამაზეა! ◊ *~α* რამდენი (ფული): *~α θέλεις γι'αυτή τη δουλειά;* რამდენი გინდა ამ საქმისათვის? *~ο έχουμε / ~ες του μηνός έχουμε (σήμερα)* რა რიცხვია დღეს? *στις ~ες (του μηνός)* რა რიცხვში?

ποσοστό το პროცენტი, ნაწილი.

ποσότητα η რაოდენობა.

ποσοτικός, -ή, -ό რაოდენობრივი, რაოდენობის.

πόστο το *საუბრ.* პოსტი, თანამდებობა, ადგილი.

ποτάμι το **1.** *პირდ., გადატ.* მდინარე; **2.** *επίρρ.* მდინარესავით: *~ έτρεχαν τα δάκρυά της* ცრემლები მდინარესავით სდიოდა.

ποταμόπλοιο το მდინარის გემი.

ποταμός ο მდინარე.

ποταμόψαρο το მდინარის თევზი.

ποτέ (ποτές) *επίρρ.* **1.** არასდროს, არასოდეს, აღარასოდეს: *~ δεν είδαμε χιόνι στα μέρη*; **2.** როდესმე, ოდესმე: *άκουσες ~ σου καλύτερη μουσική;* ამაზე უკეთესი მუსიკა როდესმე მოგისმენია? ◊ *~ των ποτών* ცხოვრებაში არასდროს, *~ σου!* ვერ მოესწრები!

πότε *επίρρ.* როდის: *για ~ θέλεις;* როდისთვის გინდა? ◊ *~ ... ~ ...* ხან ხან...

ποτήρι το ჭიქა; ◊ *γλυκ. ξεχείλισε το ~* მოთმინების ფიალა აიესო, *αδειάζω το ~* ბოლომდე ვსვამ.

ποτίζω (*αόρ. πότισα, αόρ. παθ. ποτίστηκα, μτχ. ποτισμένος*) *μετβ.* **1.** მორწყვა; **2.** *ιατρ.* დარწყულება, დალეენება; **3.** დალეენება, სმეეა.

πότισμα το **1.** მორწყვა; **2.** დალეენება; ◊ *αυτόματο σύστημα ~τος* ავტომატური სარწყავი სისტემა.

ποτιστήρι το წურწურა.

ποτίστρα η (*γεν. πληθ. αρ γαιδούρια*) სარწყულებელი.

ποτό (πιοτό) το **1.** სასმელი: *αναψυκτικό ~* გამაგრილებელი სასმელი; **2.** ალკოჰოლური სასმელი; **3.** სმა; ◊ *ορεκτικό ~* აპერიტივი.

ποτοποιείο το ქარხანა, სადაც სასმელებს აწარმოებენ.

πού *επίρρ.* სად, საიდან, საითკენ; ◊ *~ (σε / τον ...) είδα, ~ (σε / τον...) ξέρω* ეითომც არ მიცნობს, *~ ακούστηκε* სად გაგონილა, *~ να σου τα λέω* რა გითხრა? *~ να ήσουν να...* სად იყავი, ნეტავ, რომ ..., *~ (πήγες και) τον βρήκες αυτόν;* სად პოულობ? *από ~ και ως ~* საიდან, რა უფლებით, *αραιά και ~* იშვიათად.

που *αντων.* **1.** რომელიც: *μου θυμίζει τη ζωή ~ ζούσα στο χωριό* იმ წლებს მაგონებს, რომელიც სოფელში გავატარე; **2.** რომ: *πρόσεξες ~ δεν το χαιρέτησε;* მიაქციე ყურადღება, რომ არ მიესალმა? **3.** რომელშიც, საიდანაც: *στην πόλη ~ μεγάλωσα* ქალაქი, რომელშიც გავიზარდე; **4.** როგორც: *έτσι ~ ήρθαν τα πράγματα* როგორც საქმემ მოიტანა; **5.** რის გამოც, რომლის გამოც: *εσύ είσαι η αιτία ~ υποφέρω* შენ ხარ მიზეზი, რომლის გამოც ვიტანჯები; **6.** როცა, რაც: *τότε ~ ήμαστε νέοι* მაშინ, როცა ახალგაზრდები ვიყავით; **7.** რაც უნდა: *δεν του το ξαναδίνω, ~ να με παρακαλάει* არ მივცემ, რაც უნდა მეხვეწოს; **8.** ასე თუ ისე, ისედაც, რადგანაც: *είσαι ~ είσαι αφηρημένος, πρέπει να τα σημειώσεις πριν πας στο μαγαζί* ისედაც დაბნეული ხარ, უნდა ჩაინიშნო რა გინდა, ვიდრე მაღაზიაში წახვალ; ◊ *εμένα ~ με βλέπεις* მე რომ მიყურებ, *τη στιγμή ~* იმ დროს, როცა, მაშინ, როცა, *με το ~* მაშინათვე, მაშინვე, როცა, *όσο ~ να* ვიდრე, *κάθε φορά ~* ყოველთვის, როცა, *εκεί ~* იქ, სადაც, *μόλις ~* ძლივს.

πουθενά *επίρρ.* **1.** არსად: *δεν πήγαμε ~ αλλού* სხვაგან არსად წავსულვართ; **2.** სადმე: *έχεις ~ να μείνεις;* გააქვს სადმე დასარჩენი?

πουκάμισο το პერანგი.

πουλάκι το **1.** ჩიტუნა; **2.** *ναυტ.* პატარა ბიჭუნას სასქესო ორგანო; ◊ *~ μου* ჩემო, ჩიტუნა! *α, το ~ μου! ιρον.* ა, ჩემო ჩიტო! *κοιμάμαι σαν ~* კარგად მძინავს.

πουλερικό το ფრთოსანი, ფრინველის ხორცი.

πούλημα το (*πληθ. αρ γαιδούρια*) **1.** გაყიდვა, რეალიზაცია: *αυτό δεν είναι για ~* ეს არ არის გასაყიდი; **2.** *γλυκ.* გაცემა, ღალატი, გაყიდვა.

πουλί το 1. ჩიტი; 2. წიწილა; 3. *საუბრ.* მამაკაცის სასაქესო ორგანო; ◊ ***πιάνω ~ά στον αέρα*** ძალიან მიხვედრილი, საზრიანი ვარ, ***και του ~ού το γάλα*** ჩიტის რძე.

πούλμαν το *άκλ.* ავტობუსი.

πουλόβερ το *άκλ.* პულოვერი.

πούλος ο *ხალხ.* 1. ფრინველი; 2. *საუბრ.* მამაკაცის სასქესო ორგანო; ◊ *ჟარგ.* ***παίρνω τον ~ο*** ჩემ ფეხებს ვღებულობ.

πουλώ (πωλώ) (α) (*აბრ. πούλησα, აბრ. παθ. πουλήθηκα, მტრ. πουλημένος*) *მეტწ., ამეტწ.* 1. გაყიდვა; 2. *გადატ.* გაყიდვა, გაცემა, ღალატი; *მტრ.* მოსყიდული; ◊ ***σε ~ά και σ'αγοράζει*** გიყიდის და გაგყიდის, ***~άω παραμύθι*** ზღაპრებს ეყვები (ტყუილს ეამბობ).

πουπουλένιος, -ια, -ιο 1. ბუმბულის, გერმის, თივთიკის; 2. *გადატ.* ბუმბულივით რბილი, მსუბუქი, ფაქიზი.

πούπουλο το 1. ბუმბული, გერმა, თივთიკი; 2. *გადატ.* ის, რაც ბუმბულივით ფაქიზია, რბილია; ◊ ***στα ~α*** ცივ ნიავს არ ეაკარებ.

πουρές ο (*πληθ. -έδες*) პიურე.

πουρί το (*πληθ. არ გააჩნია*) ნადები.

πουριτανισμός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. პურიტანიზმი; 2. *გადატ.* მკაცრი მორალი.

πουριτανός ο, **-ή** η პურიტანელი.

πουρμπουάρ το *άκλ.* ნაჩუქარი ფული, ფეხის ქირა (მომსახურებისათვის).

πούρο το სიგარა.

πούσι το (*γεν. და πληθ. არ გააჩნია*) *ხალხ.* ნისლი.

πούστης ο (*πληθ. -ηδες*) 1. *ჟარგ.* ჰომოსექსუალისტი; 2. *ლანძღ.* სირი.

πουστιά η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *ლანძღ.* სირობა.

πουτάνα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *ხალხ.* მეძავი, ბოზი; ◊ ***(γίνεται) της ~ς (το κάγκελο)*** აყალ-მაყალი (ატყდა), ძაღლი პატყრონს ვერ ცნობს, ***παλιά ~*** უკიდურესად გარყვნილი ადამიანი, ძველი ბოზი.

πουταναρειό το 1. მეძავები; 2. ბორდელი; 3. გამოცდილი მეძავი.

πούτσος ο (**πούτσα** η) *ხალხ., ჟარგ.* მამაკაცის სასქესო ორგანო.

πράγμα (πράμα) το 1. ნივთი, საგანი; 2. რამე, რაიმე: ***ένα ~ θα σου πω*** ერთ რამეს გეტყვი; 3. *საუბრ.* საქონელი: ***έχω φρέσκο ~*** ახალი საქონელი მაქვს; 4. *ურ.* ფაქტი; 5. *ჟარგ.* ნარკოტიკი; (τα) 6. ბარგი, ნივთი: ***θα φέρω τα ~τα σου μέσα!*** შენს ბარგს შიგნით შემოვიტან! 7. ვითარება, მდგომარეობა, საქმე: ***πώς τα βλέπεις τα ~τα στην Ελλάδα;*** როგორ გეჩვენება საბერძნეთის მდგომარეობა? 8. *საუბრ.* **πράμα** ქალის სასქესო ორგანო (იშვიათად მამაკაცის); ◊ ***τι ~*** რა, ***τι ~τα είναι αυτά;*** რა არის ეს? რას ნიშნავს ყოველივე ეს? ***κάθε ~ στον καιρό του*** ყველაფერს თავისი დრო აქვს, ***σπουδαίο ~!*** დიდი რამე! ***λέω τα ~τα με τ'όνομά τους*** ყველაფერს თავის სახელს ვარქმევ, ***είμαι μέσα στα / έξω από τα ~τα*** საქმის კურსში ვარ / საქმის კურსში არ ვარ, ***βάζω τα ~τα στη θέση τους*** ყველაფერს თავის ადგილს მიეუჩენ.

πραγματεία η სამეცნიერო ნაშრომი, ტრაქტატი.

πραγματεύομαι (*აბრ. πραγματεύτ(θ)ηκα*) *მეტწ.* განხილვა, ანალიზის გაკეთება.

πράγματι *επίρρ.* ნამდვილად.

πραγματικός, -ή, -ό 1. რეალური, ნამდვილი, ჭეშმარიტი; 2. სერიოზული, არსებითი.

πραγματικότητα η რეალობა, სინამდვილე; ◊ *(κάτι) γίνεται ~* რეალობად იქცევა, *εκτός ~ς* რეალობას მოკლებული

πραγματογνωμοσύνη η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. ექსპერტიზა; 2. ექსპერტების დასკვნა.

πραγματοποίηση η განხორციელება, ხორცშესხმა, განხორციელება.

πραγματοποιώ (ε) (*აბრ. πραγματοποίησα, აბრ. παθ. πραγματοποιήθηκα, მტკ. πραγματοποιημένος*) *მეტბ.* განხორციელება, ხორცშესხმა, შესრულება.

πρακτική (πραχτική) η პრაქტიკა.

πρακτικό το 1. ოქმი: *~ εξετάσεων* გამოცდის ოქმი; 2. (τα) მასალები.

πρακτικός, -ή, -ό (πραχτικός) პრაქტიკული, მოხერხებული: *~ό σύστημα* მოხერხებული სისტემა, *~ γιατρός* ექიმი-პრაქტიკოსი.

πράκτορας (πράχτορας) ο/η აგენტი; ◊ *μυστικός ~* საიდუმლო აგენტი, *διπλωματικός ~* კონსული, *προξενικός ~* საკონსულოს აგამე, *~ εφημερίδων* გაზეთის გამაერცელებელი.

πρακτορείο η 1. სააგენტო; 2. *გადატ.* აგენტურა.

πράμα το *იხ.* **πράγμα**.

πραμάτεια η (*გენ. πληθ. არ გააჩნია*) გასაყიდი საქონელი.

πραματευτής ο (*πληθ.-ές/άδες*) მოხეტიალე ვაჭარი.

πράξη η 1. საქციელი, ქმედება; 2. მოქმედება; 3. გარიგება, მორიგება; 4. აქტი: *ληξιαρχική ~* აქტი მოქალაქეობრივი მდგომარეობის შესახებ; 5. *თეატრ.* მოქმედება; ◊ *(ερωτική / σεξουαλική) ~* სქესობრივი აქტი, *στην ~* სინამდვილეში, *(αριθμητική) ~* არითმეტიკული მოქმედება.

πραξικόπημα το გადატრიალება (სახელმწიფოებრივი).

πράος, -α, -ο რბილი, წყნარი, მშვიდი, თვინიერი: *~ χαρακτήρας* რბილი ხასიათი.

πραότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) სიკეთე, სიმშვიდე, თვინიერება: *μητρική ~* დედობრივი სიკეთე.

πρασινάδα η 1. მწვანე საფარი, გამწვანება; 2. სიმწვანე, მწვანე ფერი: *η ~ της μούχλας* ობის სიმწვანე.

πρασινίζω (*აბრ. πρασίνισα, მტკ. πρασινισμένος*) *მეტბ., ამეტბ.* გამწვანება; ◊ *~ από το κακό μου* სიბრაზისაგან გავიმწვანდი, გავგიჟდი.

πράσινος, -η, -ο 1. მწვანე; 2. მკვახე; ◊ *(δίνω / ανάβω) το ~ο φως (σε κάποιον)* მწვანე შუქს ვუნთებ (ვინმეს), *~η γραμμή* მწვანე ხაზი (ხაზი, რომელიც 1963 წლიდან კვიპროსის დედაქალაქს, ნიკოზიას, ორ ნაწილად ყოფს), *~η ζώνη* მწვანე ზოლი.

πράσο το პრასი; ◊ *გადატ., საუბრ. πιάνω / τσακώνω (κάποιον) στα ~α* ფაქტზე ვიჭერ, წავუსწრებ: *τον έπιασαν στα ~α να κλέβει* ქურდობაზე წაასწრეს.

πρατήριο το სპეციალიზირებული ფარდული: *~ βενζίνης* ბენზინგასამართი სადგური.

πράττω (*აბრ. έπραξα, აბრ. παθ. πράχθηκα, მტკ. πεπραγμένος*) *მეტბ., ამეტბ.* შესრულება, მოქცევა: *έπραξε το καθήκον του* თავის მოვალეობას ასრულებდა.

πρέζα η (*გენ. πληθ. არ გააჩნია*) 1. მწიკვი: *μια ~ ζάχαρη / αλάτι* ერთი მწიკვი შაქარი / მარილი; 2. *ჟარგ.* ნარკოტიკის დოზა: *παίρνω ~* ნარკოტიკის დოზას ვღებულობ.

πρεζάκιας ο (**πρεζόνι** το) (*πληθ. -ηδες*) *დამამც.* ნარკომანი.

πρεμιέρα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** პრემიერა; **2.** გახსნა, ღებიუტი.

πρέπει (*αόρ. έπρεπε*) (*απρόξ. + να*) **1.** უნდა: *~ να φας* უნდა შეჭამო; **2.** ალბათ, სავარაუდოდ: *μα θα ~ να αστειεύεσαι!* ალბათ, ხუმრობ! **3.** (*~ σε κάποιον / + γεν. προσ. αντων.*) შეჰფერის: *δε σου ~ τέτοιος άντρας, άξιζες καλύτερη τύχη* არ შეგეფერება ასეთი ქმარი, უკეთესი ბედის ღირსი იყავი; ◊ *(θα) έπρεπε να* კარგი იქნებოდა, *όπως ~* როგორც საჭიროა, როგორც უნდა, *ό,τι ~* რაც საჭიროა, რაც უნდა.

πρέσα η **1.** წნეხი, პრესი; **2.** *გადატ.* ზეწოლა: *είμαι συνέχεια στην ~* მუდმივი ზეწოლის ქვეშ ვარ.

πρεσάρω (*αόρ. πρεσάρισα, αόρ. παθ. πρεσαρίστηκα, μτχ. πρεσαρισμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** დაწნეხა, დაპრესვა; **2.** *გადატ.* ზეწოლა, პრესის გატარება, წნეხის ქვეშ ყოლა; **3.** *სპორტ.* პრესში გატარება.

πρεσβεία η საელჩო.

πρεσβεία τα უფროსობა, უფროსუმცროსობა.

πρέσβειρα η **1.** ქალი ელჩი; **2.** ელჩის ცოლი; ◊ *~ καλής θελήσεως* კეთილი ნების ელჩი.

πρεσβευτής ο, **πρεσβευτίνα** η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) ელჩი.

πρεσβευτικός, -ή, -ό ელჩის, საელჩოს.

πρεσβεύω (*αόρ. πρέσβευσα*) *μετβ.* რწმენა, დაჯერება: *δεν ξέρει και ο ίδιος σε τι ~ει* თვითონაც არ იცის რა სწამს; *αμετβ.* **1.** ელჩად ყოფნა; **2.** *εκκλ.* შუამდგომლობა ადამიანებსა და ღმერთს შორის.

πρέσβης (πρέσβυς) ο/η ელჩი; ◊ *~ επί τιμή* საპატიო ელჩი, *~ εκ προσωπικοτήτων* ელჩი, რომელიც დიპლომატიური სამსახურიდან არ არის მოსული.

πρεσβύτερος, -η, -ο *მაღალფ.* **1.** უფროსი; **2.** (ο) პრესვიტერი; **3.** რომაულ-კათოლიკური და პროტესტან-ტული ეკლესიის მღვდელი.

πρεσβυωπία η (*πληθ. αρ გააჩნია*) *მედ.* შორსმხედველობა.

πρήζω (*αόρ. έπρηξα, αόρ. παθ. πρήστηκα, μτχ. πρησμένος*) *μετβ.* **1.** გასიება, დასიება, გაბერვა; **2.** *გადატ.* გაწვალება; ◊ *~ το συκώτι (κάποιου)* ნერვებს ვუშლი (ვინმეს), ვაწვალებ, *ბალხ., ეარგ. τ'αρχίδια (κάποιου) / τα ~ (σε κάποιον)* ტვინს ვაეულებ.

πρήξιμο το **1.** გასიება, დასიება, გაბერვა; **2.** *გადატ.* წვალება, ტანჯვა.

πρίγκιπας ο, **-ισσα** η პრინცი, პრინცესა.

πρίζα (μπρίζα) η შტეფსელი; ◊ *είμαι στην ~* სულ დაძაბული ვარ.

πριμοδότηση η **1.** ეკონომიკური წახალისება; **2.** პრემიის, ბონუსის მიცემა; **3.** *გადატ.* წახალისება.

πριμοδοτώ (ε) (*αόρ. πριμοδότησα, αόρ. παθ. πριμοδοτήθηκα, μτχ. πριμοδοτημένος*) *μετβ.* **1.** ეკონომიკური წახალისება, მხარდაჭერა; **2.** *გადატ.* წახალისება, მხარდაჭერა.

πριν *πρόθ.* (*+ από*) -მდე: *~ από τις εξετάσεις* გამოცდებამდე; ◊ *~ την ώρα του / ~ της ώρας του* დროზე ადრე, უდროოდ.

πριν *σύνδ.* (*ბშირად + να*) ვიდრე: *θέλω να σου μιλήσω ~ φύγεις* მინდა დაგელაპარაკო ვიდრე წახვალ.

πριν *επίρρ.* **1.** მანამდე: *Τι μου είπες ~;* რა მითხარი მანამდე? **2.** წინათ, ადრე; **3.** უფრო წინ: *έπρεπε να στρίψουμε έναν δρόμο ~* ერთი ქუჩით წინ უნდა შეგეხვია.

πριόνι το 1. ხერხი; 2. ხე-ტყის სახერხი ქარხანა, სამხერხაო; 3. ხე-ტყის სახერხი მანქანა.

πριονίδι το ნახერხი.

πριονίζω (*აόρ. πριόνισα, αόρ. παθ. πριονίστηκα, μτχ. πριονισμένος*) *μετβ., αμετβ.* ხერხვა.

πριόνισμα το (**πριόνιση** η) 1. ხერხვა; 2. *გადატ.* მაენებლობა, ძირის გამოთხრა.

πρίσμα το *ჟირდ., გადატ.* პრიზმა.

πρισματικός, -ή, -ό პრიზმული: *~ή διόπτρα* პრიზმული დურბინდი.

προ *πρόθ., მაღალფ.* (+ *γεν.*) 1. ადრე, წინათ: *ένα μήνα ~ των εκλογών* არჩევნებამდე ერთი თვით ადრე; 2. -თან: *εχθροί ~ των τειχών* მტერი კედლებთან; 3. გამო: *~ του διαφαινομένου σκανδάλου υποχώρησε* ატეხილი სკანდალის გამო უკან დაიხია; ◊ *~ Χριστού* ჩვენს წელთაღრიცხვამდე (ქრისტეშობამდე), *~ πολλού / ~ καιρού* დიდი ხნის წინათ, დიდი ხანია, *~ ολίγου* ცოტა ხნის წინათ, *~ ημερών* რამდენიმე დღის წინათ, *~ πάντων* უპირველეს ყოელისა, *~ παντός* ყველაზე უფრო მეტად, *~ αμνημονεύτων χρόνων* უხსოვარი დროიდან.

προάγγελος ο/η მომასწავებელი, მაუწყებელი, მაცნე.

προάγω (προαγάγω) (*აόρ. προήγαγα, αόρ. παθ. προάχθηκα, μτχ. προηγμένος / προαχθείς, -είσα, -έν,*) *μετβ., მაღალფ.* წინ წაწევა, გაუმჯობესება, პროგრესის ქონა; **-ομαι** 1. დაწინაურება (სამსახურში); 2. კლასიდან კლასში გადასვლა.

προαγωγή η 1. წინ წაწევა, გაუმჯობესება, პროგრესი; 2. დაწინაურება: *παίρνω ~* მაწინაურებენ; 3. კლასიდან კლასში გადასვლა.

προαγωγικός, -ή, -ό 1. დაწინაურების, დამაწინაურებელი; 2. გადასასვლელი, გადასაყვანი (კლასიდან კლასში): *~ές εξετάσεις* კლასიდან კლასში გადასასვლელი გამოცდები.

προαιρετικός, -ή, -ό ნებაყოფლობითი.

προαισθάνομαι (*აόρ. προαισθάνθηκα*) *μετβ., αποθ.* წინაგრძნობა, წინასწარ მიხვედრა.

προαίσθημα το (**προαίσθηση** η) 1. წინაგრძნობა, წინასწარ მიხვედრა: *έχω καλό / κακό ~* კარგი / ცუდი წინაგრძნობა მაქვს; 2. *მედ.* პროდრომული პერიოდი.

προαιώνιος, -α, -ο 1. დაუსაბამო (ძირითადად, ღმერთზე); 2. ძველისძველი, ოდინდელი, საუკუნო, უძველესი დროიდან მოყოლებული.

προάλλες გასული, წინა დღეები; ◊ *της ~* ახლახან, ამასწინათ, დიდი ხანი არაა, რაც.

προανάκριση η *იურ.* წინასწარი გამოძიება.

προαύλιο το წინა ეზო: *το ~ του σχολείου / της εκκλησίας* სკოლის / ეკლესიის წინა ეზო.

πρόβα η 1. გასინჯვა, გაზომვა, შეწყობა: *κάνω ~ στο νυφικό* საქორწინო კაბას ვისინჯავ; 2. რეპეტიცია; ◊ *~ τζενεράλε* გენერალური რეპეტიცია.

προβαδίζω (*აόρ. προβάδισα*) *αμετβ.* წინსვლა, წინ სიარული.

προβάδισμα το 1. წინსვლა, წინ სიარული; 2. *გადატ.* პრიორიტეტი; 3. ოფიციალური ან საშეიმო მსვლელობის წინამძღოლი

προβαίνω (προβώ) (*აόρ. προέβην*) *αμετβ., მაღალფ.* 1. წინსვლა, წინ სიარული; 2. (+ *σε*) საქმეს შეუდგე, ხელი მოკიდო საქმის კეთებას: *~ σε διαμαρτυρίες / ενέργειες* ვაპროტესტებ / ვმოქმედებ.

προβάλλω (*αόρ. πρόβαλα / -έβαλα, αόρ. παθ. προβλήθηκα, μτχ. προβεβλημένος*) *μετβ.* **1.** გამოყოფა, გამოღება, წამოწევა: *πρόβαλε από το παράθυρο το κεφάλι της* ფანჯრიდან თავი გამოყო; **2.** ჩვენება, დემონსტრირება: *ο κινηματογράφος αυτός ~ει μόνο έργα ποιότητας* ამ კინოთეატრში მხოლოდ საუკეთესო ფილმებს აჩვენებენ; *გადატ.* **3.** წამოყენება: *~ απαιτήσεις* მოთხოვნას ეაყენებ; *αμετβ.* გამოჩენა: *πρόβαλε ο ήλιος* მზე გამოჩნდა; *μτχ.* გამოჩენილი, ცნობილი: *~ καλλιτέχνης* გამოჩენილი ხელოვანი.

προβάρω (*αόρ. πρόβαρα / -ισα*) *μετβ.* მოზომვა, გაზომვა: *~ ένα φουστάνι* კაბას ვიზომებ.

προβατήσιος, -α, -ο *ხალხ.* ცხვრისა.

πρόβατο το **1.** ცხვარი; *გადატ.* **2.** გულუბრყვილო ადამიანი.

πρόβειος, -α, -ο *მაღალფ.* ცხვრის: *~ο γάλα* ცხვრის რძე.

προβιά η ცხვრის ტყავი.

προβιβάζω (*αόρ. προβίβασα, αόρ. παθ. προβιβάστ(θ)ηκα, μτχ. προβιβασμένος*) *μετβ.* **1.** დაწინაურება (სამსახურებრივი); **2.** კლასიდან კლასში გადასვლა.

προβλέπω (*αόρ. προέβλεψα / -είδα, αόρ. παθ. προβλέφθηκα, μτχ. προβλεφθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* **1.** წინასწარ განსაზღვრა, პროგნოზირება; **2.** წინასწარმეტყველება; **3.** გათვალისწინება, მხედველობაში მიღება: *το συμβόλαιό του δεν προβλέπει αποζημίωση* მისი კონტრაქტი ზარალის ანაზღაურებას არ ითვალისწინებს; **4.** (*τριτοπρόσ.*) **-εται** მოსალოდნელია: *τι ~εται για απόψε;* ამ საღამოს რა არის მოსალოდნელი? (ამ საღამოსთვის გაქვთ რამე გეგმაში?).

πρόβλεψη η **1.** განჭვრეტა, წინასწარმეტყველება, პროგნოზი; **2.** გათვალისწინება, მხედველობაში მიღება.

πρόβλημα το **1.** პრობლემა; **2.** ამოცანა: *γεωμετρικό / φιλοσοφικό ~* გეომეტრიული / ფილოსოფიური ამოცანა; ◊ *κανένα ~!* არ არის პრობლემა, *~ σου!* შენი პრობლემაა, *έχεις ~;* პრობლემა გაქვს, შენთვის პრობლემაა?

προβληματίζω (*αόρ. προβλημάτισα, αόρ. παθ. προβληματίστ(θ)ηκα, μτχ. προβληματισμένος*) *μετβ.* დაფიქრება: *με ~ει η στάση κάποιου* მისი პოზიცია მაფიქრებს; **-ομαι** დაფიქრება: *δεν έχει προβληματιστεί ποτέ για το μέλλον του* თავის მომავალზე არასოდეს დაფიქრებულა.

προβληματικός, -ή, -ό პრობლემური, პრობლემატური; ◊ *~ό παιδί* რთული ბავშვი, *~ή επιχείρηση* რთული ოპერაცია.

προβλήτα η მისადგომი, ნავმისადგომი.

προβοδίζω (προβοδώνω) (*αόρ. προβόδισα, αόρ. παθ. προβοδίστηκα μτχ. προβοδισμένος*) *μετβ., ხალხ.* გაცილება, მიცილება, გაყოლა.

προβοκάρω (*αόρ. προβόκαρα / -ισα*) *μετβ.* პროვოცირება.

προβοκάτορας ο, **-ισσα** η (*πληθ. γεν. არ გააჩნია*) პროვოკატორი.

προβοκάτσια η (*πληθ. γεν. არ გააჩნია*) პროვოკაცია.

προβολέας ο **1.** პროექტორი; **2.** *კინ.* პროექტორი.

προβολή η **1.** ჩვენება; **2.** ჩვენება, სეანსი; **3.** ჩვენება, წარმოჩენა, თავის გამოჩენა, დემონსტრირება: *επιδίωκε την προσωπική του ~ και μόνο* მხოლოდ საკუთარი თავის

წარმოჩენა სურდა; ◊ *μηχανή ~ής* საპროექციო აპარატი.

προβοσκίδα η **1.** ხორთუმი; **2.** *გადატ.* დიდი ცხვირი.

προγενέστερος, -η, -ο 1. წინა, წარსული, გარდასული, წინამორბედი; **2.** (οι) წინაპარი, მამა-პაპა.

πρόγευμα το საუზმე.

προγευματίζω (*აόρ. προγευμάτισα*) *αμετβ.* საუზმობა.

προγιαγιά η (*πληθ. -άδες*) დიდედა, დიდი ბებია.

πρόγνωση η პროგნოზი.

προγνωστικός, -ή, -ό 1. წინასწარმეტყველური; **2.** (τα) პროგნოზი.

πρόγονος ο / η წინაპარი.

πρόγραμμα το **1.** პროგრამა; **2.** ცხრილი, განრიგი; **3.** გეგმა; ◊ *αναλυτικό ~* დეტალური პროგრამა, *εκτός ~τος* პროგრამის გარეშე.

προγραμματίζω (*აόρ. προγραμμάτισα, აόρ. παθ. προγραμματίστ(θ)ηκα, μτχ. προγραμματισμένος*) **1.** დაგეგმვა: **2.** განრიგის, გრაფიკის შედგენა; **3.** დაპროგრამება.

προγραμματισμός ο დაპროგრამება, დაგეგმვა; ◊ *γλώσσα ~ού* დაპროგრამება.

προγραμματιστής ο, **-τρια** η პროგრამისტი.

προδιαγραφή η **1.** (οι) ტექნიკური სამუშაოს დეტალური აღწერა; **2.** *οἰζ.* წინასწარ დაგეგმვა.

προδιάθεση η **1.** წინასწარი განწყობა: *αρνητική ~* წინასწარ უარყოფითი განწყობა; **2.** მიდრეკილება: *από μικρός είχε ~ για την μουσική* პატარაობიდან ჰქონდა მიდრეკილება მუსიკისადმი; **3.** *მედ.* მიდრეკილება, განწყობილება: *αλλεργική ~* ალერგიისადმი მიდრეკილება.

προδιαθέτω (*აόρ. προδιέθεσα, აόρ. παθ. προδιατέθηκα., μτχ. προδιατεθειμένος*) *μετβ.* წინასწარ განწყობა.

προδίδω (προδίνω) (*აόρ. πρόδωσα, აόρ. παθ. προδόθηκα, μτχ. προδομένος*) *μετβ.* **1.** უარყოფა; **2.** ღალატი: *πρόδωσε την την φιλία μας* ჩვენს მეგობრობას უღალატა, *γαδατ. τον πρόδωσε η καρδιά του* გულმა უმტყუნა; **3.** გაცემა, გათქმა; **4.** გამომჟღავნება, გამოელენა, გამოჩენა;

προδικάζω (*აόρ. προδίκασα, აόρ. παθ. προδικάστ(θ)ηκα, μτχ. προδικασμένος*) *μετβ.* **1.** წინასწარ მსჯელობა; **2.** *გადატ.* წინასწარ განჭვრეტა.

προδίνω *იხ.* **προδίδω.**

προδοσία η **1.** ღალატი; **2.** გამცემლობა, მუხანათობა; ◊ *ιστ. έσχατη ~* სახელმწიფოს, სამშობლოს ღალატი.

προδότης ο, **-τρια** η მოღალატე, გამყიდველი.

προδοτικός, -ή, -ό გამცემლური, მოღალატური, მუხანათური.

πρόδρομος ο (+ *γεν.*) **1.** მაცნე, მაუწყებელი; **2.** წინამორბედი, გზის გამკვალავი.

προεγγραφή η წინასწარ ჩაწერა, რეგისტრაციის გაელა.

προεδρείο το პრეზიდიუმი.

προεδρεύω (*აόρ. προήδρευσα*) *μετβ., αμετβ.* თავმჯდომარეობა; ◊ ***προεδρευομένη δημοκρατία*** საპრეზიდენტო რესპუბლიკა.

προεδρία η **1.** თავმჯდომარეობა; **2.** ქვეყნის პირველი პირის რეზიდენცია; ◊ ***υπό την ~*** თავმჯდომარეობით, ***επί ~ς*** თავმჯდომარეობისას.

προεδρικός, -ή, -ό 1. პრეზიდენტის, საპრეზიდენტო; **2.** (ο/η) პრეზიდენტის მომხრე; ◊ ***~ή δημοκρατία*** საპრეზიდენტო რესპუბლიკა.

πρόεδρος ο/η 1. თავმჯდომარე: *~ της Βουλής / επιτροπής* პარლამენტის / კომისიის თავმჯდომარე; 2. პრეზიდენტი; 3. ქვეყნის პირველი პირი, პრეზიდენტი; 4. მეთაური, თავი: *ο ~ του χωριού* სოფლის თავი.

προειδοποίηση η გაფრთხილება, წინასწარ შეტყობინება: *τον εγκατέλειψε ξαφνικά, χωρίς ~* იგი მოულოდნელად მიატოვა, წინასწარ გაფრთხილების გარეშე, *αυτό το σήμα είναι ~ για το κίνδυνο* ეს არის საფრთხის მომასწავებელი ნიშანი.

προειδοποιητικός, -ή, -ό გამაფრთხილებელი.

προειδοποιώ (ε) (*აόρ. προειδοποίησα, αόρ. παθ. προειδοποιήθηκα, μτχ. προειδοποιημένος*) *μετβ.* 1. შეტყობინება; 2. წინასწარ გაფრთხილება.

προεκλογικός, -ή, -ό წინასაარჩევნო.

προέκταση η 1. გადიდება, გაზრდა, მომატება, წაგრძელება, დაგრძელება, გაფართოება; 2. წინ წაშვერილი, გაგრძელებული: *η ~ της βεράντας* ვერანდაზე მიმატებული ფართი; *გადატ.* 3. ქვეტექსტი, ღრმა აზრი; 4. (οι) შესაძლებელი გამოხმაურება, გაგრძელება: *το σκάνδαλο στο χώρο του ποδοσφαίρου είχε και πολιτικές ~εις* ფეხბურთის სამყაროში აგეხილ სკანდალს პოლიტიკური გამოხმაურებაც მოჰყვა.

προεκτείνω (*αόρ. προεξέτεινα, αόρ. παθ. προεκτάθηκα, μτχ. προεκτεταμένος*) *μετβ.* 1. გადიდება, გაზრდა, მომატება, წაგრძელება, დაგრძელება; *გადატ.* 2. გაფართოება: *θα ~ουν τη συνεργασία τους* თანამშრომლობას გააფართოებენ; 3. გავრცობა (აზრის, ფიქრის).

προελαύνω (*αόρ. προήλασα*) *μετβ., ,Ιστορ., გადატ.* შეტევა, იერიშის მიტანა.

προέλευση η 1. წარმოშობა, წარმომაელობა; 2. მიმართულება: *η πτήση για Αθήνα με ~ από Τιφλίδα σταματά και στη Θεσσαλονίκη* თბილისიდან ათენის მიმართულებით მიმავალი თვითმფრინავი თესალონიკშიც ჩერდება.

προεξέχω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ. προεξείχα*) *αμετβ.* წინ წამოწევა, გამოშვერა, წამოშვერა.

προεργασία η მოსამზადებელი სამუშაო, წინასწარი დამუშავება.

προέρχομαι (*αόρ. προήλθα, μτχ. προερχόμενος*) *αμετβ., αποθ.* (*+ από*) 1. მომდინარეობა: *η πληροφορία ~εται από έγκυρες πηγές* ინფორმაცია სარწმუნო წყაროებიდან მომდინარეობს; 2. წარმოშობა, გაჩენა, წარმოქმნა: *η φωτιά προήλθε από αναμμένο τσιγάρο* ცეცხლი ანთებული სიგარეტისგან გაჩნდა: *μτχ.* მოსული, ჩამოსული: *πρόσφυγες προερχόμενοι από την πρώην Σοβιετική Ένωση* ყოფილი საბჭოთა კავშირიდან ჩამოსული ლტოლვილები.

προετοιμάζω (*αόρ. προετοίμασα, αόρ. παθ. προετοιμάστ(θ)ηκα, μτχ. προετοιμασμένος*) *μετβ.* წინასწარ მზადება, გამზადება, შემზადება.

προετοιμασία η წინასწარ მზადება, გამზადება, შემზადება.

πρόζα η (*πληθ. არ გააჩნია*) პროზა, მწერლობა.

προζύμι το 1. საფუარი, ხამი (ცომის); 2. *გადატ.* საწყისი.

προηγούμαι (*αόρ. προηγήθηκα*) *αποθ., αμετβ.* 1. წინსელა, წინ ყოფნა: *~ούνται οι κυρίες* ქალბატონები წინ გაეშვათ; 2. პირველ, პრიორიტეტულ ადგილზე ყოფნა; 3. დაწინაურება: *ποιος ~είται στο σκορ*; ანგარიშში ვინ არის დაწინაურე-

ბული? *μετβ., ბაღალტ.* (+ *γεν*) **1.** წაძღოლა; **2.** გასწრება.

προηγούμενο το პრეცედენტი: *είναι δύσκολο να αποφασίσεις, γιατί δεν υπάρχει (το) ~ ανάλογων περιπτώσεων* ძნელია გადაწყვეტილების მიღება, რადგანაც არ არსებობს პრეცედენტი; ◊ *χωρίς ~ / άνευ ~* უპრეცედენტო, *έχω ~α (με κάποιον)* ვინმესთან უთანხმოება მაქვს.

προηγούμενος, -η, -ο 1. წინა, წასული, გასული; **2.** (η) წინა, გასული დღე; **3.** (το) პრეცედენტი; **4.** (ο / η) ყოფილი იღუმენი.

προηγουμένως *επίρρ.* წინათ.

προημιτελικός, -ή, -ό 1. მეოთხედფინალის: *~ αγώνας* მეოთხედფინალური თამაში; **2.** (οι / τα) მეოთხედფინალი.

πρόθεμα το **1.** *γραμ.* თაესართი, წინსართი; **2.** სატელეფონო კოდი.

προθέρμανση η **1.** წინასწარ გახურება; **2.** *სპორტ.* გახურება, მოთელვა.

πρόθεση η **1.** განზრახვა, ზრახვა; **2.** *γραμ.* წინდებული; **3.** *εκλ.* პროსკომიდია, კვეთა; **4.** *μεδ.* პროთეზის დამზადება, **5.** *μεδ.* პროთეზი; ◊ *εκ ~εως / από ~* განზრახ, *σοβαρές ~εις* სერიოზული განზრახვები.

προθεσμία η ვადა.

πρόθημα το *γραμ.* წინსართი, თაესართი.

προθρομβίνη η (*πληθ. αρ χωρίς*) *βιολ.* პროთრომბინი.

προθυμία (προθυμιά, προθυμοποίηση) η (*πληθ. αρ χωρίς*) მზადყოფნა, გულმოდგინება, ხალისი.

πρόθυμος, -η, -ο მზადმყოფი, ხალისის მქონე; **πρόθυμα / προθύμως** *επίρρ.* ხალისით, სიამოვნებით.

προίκα (προίξ η, προικιό το) η მზითევი.

προικίζω (*აόρ. προίκισα, აόρ. παθ. προικίστηκα, μτχ. προικισμένος*) *μετβ.* **1.** გამზითევება; **2.** *გადატ.* დაჯილდოება, ბოძება; *μτχ.* ნიჭიერი, ტალანტით დაჯილდოებული: *~ με μουσικό ταλέντο* მუსიკალური ტალანტით დაჯილდოებული.

προϊόν το **1.** პროდუქტი, პროდუქცია, საქონელი; **2.** ნაყოფი: *~ της φαντασίας* ფანტაზიის ნაყოფი; ◊ *Ακαθάριστο Εγχώριο ~* მთლიანი შიდა პროდუქტი *καθαρό εγχώριο ~* წმინდა შიდა პროდუქტი, *Ακαθάριστο Εθνικό ~* მთლიანი ეროვნული პროდუქტი, *καθαρό εθνικό ~* წმინდა ეროვნული პროდუქტი.

προϊσταμαι (*ϑηλυ. ενεστ. და παρατ., μτχ. προϊστάμενος*) *μετβ., ბაღალტ.* (+ *γεν.*) ხელმძღვანელობა, სათაეში ყოფნა: *~ του οργανισμού* ორგანიზაციას ეხელმძღვანელობ.

προϊστάμενος ο, **-η** η უფროსი, ხელმძღვანელი.

προϊστορικός, -ή, -ό წინაისტორიული, პრეისტორიული.

προκαθορίζω (*აόρ. προκαθόρισα, აόρ. παθ. προκαθορίστ(ϑ)ηκα, μτχ. προκαθορισμένος*) *μετβ.* წინასწარ განსაზღვრა, დადგენა.

προκαλώ (ε) (*აόρ. προκάλεσα, აόρ. παθ. προκλήϑηκα, μτχ. προκληϑείς, είσα, -έν*) *μετβ., αμετβ.* **1.** გამოწვევა, პროვოცირება; **2.** (+ *να.*) გამოწვევა, გამოხმობა, გამოძახება: *σε ~ να αποδείξεις αυτό που ισχυρίζεσαι* გიხმობ, რათა დაამტკიცო ის, რასაც ამბობ; **3.** გამოწვევა: *μου ~εί κατάπληξη* ჩემში გაოცებას იწვევს; **4.** გაღიზიანება, გამოწვევა.

προκαταβάλλω (*აόρ. προκατέβαλα, აόρ. παθ. προκαταβλήϑηκα, μτχ.*

προκαταβεβλημένος) *μετβ., θηλ.* წინასწარ, ავანსად გადახდა.

προκαταβολή η **1.** წინასწარ გადახდა; **2.** ბე, ავანსი.

προκαταβολικός, -ή, -ό წინასწარი: *~ή εγγύηση / εξόφληση* წინასწარი გარანტია / გადახდა.

προκαταλαμβάνω (*αόρ. προκατέλαβα, αόρ. παθ. προκαταλήφθηκα, μτχ. προκατειλημμένος*) *μετβ.* **1.** წინასწარ დაკავება, დაპყრობა; **2.** ვინმესთვის წინასწარ აზრის შექმნა, საკუთარი აზრის მოხვევა.

προκατάληψη η **1.** წინასწარ შექმნილი, აკეიატებული, მცდარი აზრი, მიკერძოებულობა; **2.** არაკეთილგანწყობილი, ცუდი დამოკიდებულება.

προκαταρκτικός, -ή, -ό 1. წინასწარი; **2.** (τα) ა) წინასწარი ზომები, მოსამზადებელი პროცედურები; ბ) შესავალი სიტყვა.

προκατασκευάζω (*αόρ. προκατασκεύασα, αόρ. παθ. προκατασκευάστ(θ)ηκα, μτχ. προκατασκευασμένος*) *μετβ.* წინასწარ დამზადება, გამზადება; *μτχ.* ა) ასაწყობი: *προκατασκευασμένο σπίτι* ასაწყობი სახლი; ბ) *გადატ.* წინასწარ დაგეგმილი, გამიზნული.

προκάτοχος ο/η (+ *γεν.*) **1.** წინა მფლობელი; **2.** წინამორბედი.

πρόκειται (*άθροιστ. ενεστ. και παρατ. επρόκειτο*) *αμετβ., θηλ., τριτοπρόσ.* **1.** (+ *περί / για*) საქმე ეხება, საუბარია *περί τίνος ~;* რაზეა საუბარი? **2.** (+ να) მოსალოდნელია, შესაძლოა: *~ να βρέξει* წვიმაა მოსალოდნელი.

προκήρυξη η **1.** საჯაროდ განცხადების გაკეთება; **2.** გამოცხადება: *~ δημοπρασίας / υποτροφιών* აუქციონის / სტიპენდიების გამოცხადება; **3.** პროკლამაცია.

προκηρύσσω (*αόρ. προκήρυξα, αόρ. παθ. προκηρύχθ(τ)ηκα, μτχ. προκηρυγμένος*) *μετβ.* გამოცხადება: *θα προκηρύξει διαγωνισμό* კონკურსს გამოაცხადებს.

πρόκληση η **1.** გამაღიზიანებელი საქციელი; **2.** პროვოკაცია; **3.** გამოწვევა, აღგზნება: *το ντύσιμό της ήταν πραγματική ~* მისი ჩაცმულობა მეტად გამომწვევი იყო; **4.** გამოწვევა: *~ υλικών ζημιών* მატერიალური ზარალის გამოწვევა; **5.** გამოწვევა, გამოხმობა: *~ σε μονομαχία* დუელში გამოწვევა.

προκλητικός, -ή, -ό 1. გამაღიზიანებელი: *~ή συμπεριφορά* გამაღიზიანებელი საქციელი; **2.** გამომწვევი: *~ή ματιά* გამომწვევი გამოხედვა.

προκόβω (προκόφτω) (*αόρ. πρόκοψα, μτχ. προκομμένος*) *αμετβ., ხალხ.* **1.** წარმატების მიღწევა; **2.** *ირონ.* მიღწევა (რამის).

προκομμένος, -η, -ο 1. წარმატებული, შრომისმოყვარე ადამიანი; **2.** *ირონ.* გამრჯე (ითქმის უქნარა ადამიანზე).

προκοπή η **1.** წარმატება, პროგრესი; **2.** *ირონ.* მიღწევა; **3.** შრომისმოყვარეობა; **4.** ხეირი: *τόσα χρόνια δούλεψε σαν το σκυλί και ~ καμία* ამდენი წელი ძაღლივით იმუშაა და ხეირი ვერ ნახა; ◊ *της ~ς* წესიერი, ნორმალური, *χαΐρι και ~ να μη δεις!* შენ არ გაიხარე! *η ~ νικάει τη φτώχια* შრომისმოყვარეობა ამარცხებს სიღარიბეს.

προκόφτω *იხ.* **προκόβω**.

προκριματικός, -ή, -ό 1. შესარჩევი, შემრჩევი: *~ή επιτροπή* შემრჩევი კომისია; **2.** (οι / τα) შესარჩევი

ფაზა; 3. (ο) *სპორტ.* შესარჩევი თამაში.

προκρίνω (*აόρ. προέκρινα, აόρ. παθ. προκρίθηκα, μτχ. προκριμένος*) *μετβ.*, *მაღალფ.* უპირატესობის მინიჭება; **-ομαι** არჩევა, შერჩევა.

πρόκριση η 1. უპირატესობის მინიჭება, არჩევა; 2. არჩევა, შერჩევა: *παίρνω την ~* შერჩეული ვარ; ◊ *ζυκ. ~ συναλλαγής* არბიტრაჟი.

προκυμαία η სანაპირო.

προκύπτω (*აόρ. προέκυψα*) *αμετβ.* (+ *από*) 1. წარმომობა, აღმოცენება, წარმოქმნა; 2. *τριτοπρόσ.* გამომდინარეობს: *από τα λεγόμενά της ~ει ότι* მისი ნათქვამიდან გამომდინარეობს, რომ...; ◊ *ό,τι ήθελε προκύψει* რაც მოსახდენია, მოხდეს.

πρόκυψη η *სპორტ.* მოხრა.

προλαβαίνω (*აόρ. πρόλαβα*) *μετβ., αμετβ.* 1. მოსწრება, მისწრება, დასწრება: *δεν πρόλαβα το τρένο* მატარებელს ვერ მივუსწარი; 2. არიდება, თავიდან აცილება, აცდენა: *~ κίνδυνο* საფრთხეს თავიდან ვიცილებ; 3. დაწევა, მიწევა; ◊ *~ την ευκαιρία* შანსს ხელიდან არ ეუშვებ.

προλεγόμενα τα წინასიტყვაობა.

προλέγω (*აόρ. προείπα, აόρ. παθ. προλέχθην*) *μετβ.* 1. წინასწარ, ადრე თქმა; 2. წინასწარ განჭვრეტა, წინასწარმეტყველება.

προλεταριάτο το (*πληθ. არ გააჩნია*) პროლეტარიატი, მუშათა კლასი.

προληπτικός, -ή, -ό 1. გამაფრთხილებელი, დამცველი, წინასწარი, პრევენციული, პროფილაქტიკური: *~ή ιατρική* პროფილაქტიკური მედიცინა; 2. ცრუმორწმუნე, ცრურწმენითი.

πρόληψη η 1. არიდება, თავიდან აცილება, აცდენა: *~ των τροχαίων ατυχημάτων* საგზაო შემთხვევების თავიდან აცილება; 2. (οι) ცრურწმენა.

προλογίζω (*აόρ. προλόγισα, აόρ. παθ. προλογίστηκα, μτχ. προλογισμένος*) *μετβ.* 1. წინასიტყვაობის დართვა; 2. მესავალი სიტყვის გაკეთება.

πρόλογος ο 1. მესავალი, წინასიტყვაობა; 2. პროლოგი.

προμελέτη η 1. წინასწარ მესწავლა, გამოკვლევა; 2. *ιურ.* წინასწარ განზრახვა, დაგეგმვა; ◊ *εκ ~ς* განზრახ.

προμήθεια η 1. მომარაგება; 2. მარაგი: *εξαντλήθηκαν οι ~ες* მარაგი ამოიწურა; 3. საკომისიო გასამრჯელო; ◊ *κρατικές ~ες* სახელმწიფო მარაგი.

προμηθευτής ο, **-τρια** η მომარაგებელი.

προμηθευτικός, -ή, -ό 1. მომმარაგებლისა, მომარაგების; 2. მომარაგებისა, სამომარაგებო; 3. (τα) საკომისიო გასამრჯელო.

προμηθεύω (*აόρ. προμήθευσα, აόρ. παθ. προμηθεύθ(τ)ηκα*) *μετβ.* მომარაგება.

προνοητικός, -ή, -ό წინდახედული.

πρόνοια η უზრუნველყოფა, დახმარება, ზრუნვა: *κοινωνική ~* სოციალური უზრუნველყოფა; ◊ *Θεία Π~* განგება, ბედისწერა.

προνομία η 1. პრეროგატივა; 2. (οι) განსაკუთრებული უფლებები.

προνομιακός, -ή, -ό პრივილეგირებული; ◊ *ζυκ. ~ό δασμολόγιο* პრივილეგირებული საბაჟო ტარიფი.

προνόμιο το პრივილეგია, განსაკუთრებული უფლება.

προνομιούχος, -α, -ο პრივილეგირებული; ◊ *μη ~* დაბალი საზოგადოებრივი ფენის წარმომადგენელი.

προνοώ (ε) (*აόρ. προνόησα*) *αμετβ.* გათვალისწინება, ზრუნვა.

προξενείο το საკონსულო.

προξενεύω (*აόρ. προξένεψα, μτχ. προξενεμένος*) *μετβ.* გარიგება, მაჭანკლობა.

προξενητής ο, **-τρα** η მაჭანკალი, მამვალი.

προξενιά η *იხ.* **προξενιό**.

προξενιό το (**προξενιά** η) *საუბრ.* გარიგება, მაჭანკლობა.

πρόξενος ο **I** კონსული: *γενικός / επίτιμος ~* გენერალური / საპატიო კონსული;

πρόξενος ο **II** გამომწვევი, მიზეზი: *~ καταστροφών* კატასტროფების მიზეზი.

προξενώ (ε) (*აόρ. προξένησα, აόρ. παθ. προξενήθηκα*) *μετβ.* გამოწვევა.

προοδευτικός, -ή, -ό პროგრესული, მოწინავე.

προοδεύω (*აόρ. προόδευσα, μτχ. προοδευμένος*) *αμετβ.* პროგრესის, წარმატების ქონა, წინსვლა.

πρόοδος η **1.** გაუმჯობესება: *η ~ της υγείας* ჯანმრთელობის გაუმჯობესება; **2.** პროგრესი, განვითარება, აყვავება, წინსვლა; ◊ ***καλή ~ο!*** წარმატებას გისურვებ! ***αριθμητική ~*** არითმეტიკული პროგრესია, ***γεωμετρική ~*** გეომეტრიული პროგრესია.

προοπτική η *პირდ., გადატ.* პერსპექტივა.

προοπτικός, -ή, -ό პერსპექტიული.

προορίζω (*აόρ. προόρισα, აόρ. παθ. προορίστ(θ)ηκα, μτχ. προορισμένος*) *μετβ.* **1.** განკუთვნება: *αυτό το δωμάτιο το ~ για καθιστικό* ეს ოთახი მისაღებისთვის მაქვს განკუთვნილი; **2.** მომზადება (რაიმესთვის), სურვილი, მონდომება: *οι γονείς του τον προόριζαν για γιατρό* მშობლები მას ექიმობისთვის ამზადებდნენ; *μτχ.* ბედისაგან განსაზღვრული, დაწერილი: *είμαστε προορισμένοι ο ένας για τον άλλον* ერთი მეორისათვის ვართ შექმნილნი.

προορισμός ο **1.** დანიშნულება, მისია: *εκπληρώνω τον ~ό μου* ჩემს მისიას ვასრულებ; **2.** მიმართულება: *αλλάζω ~ό* მიმართულებას ვიცვლი; **3.** დანიშნულების ადგილი.

προπαγάνδα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) პროპაგანდა.

προπαγανδίζω (*αόρ. προπαγάνδισα, αόρ. παθ. προπαγανδίστηκα, μτχ. προπαγανδισμένος*) *μετβ.* პროპაგანდას ეწევა.

προπαιδεία (*πληθ. არ გააჩნია*) **(προπαίδευση)** η საშუალო განათლება.

προπαντός *επίρρ.* მთავარია.

προπάντων *επίρρ.* პირველ რიგში, უპირველეს ყოვლისა.

πρόπαππος ο დიდი ბაბუა.

προπαραλήγουσα η (*πληθ. არ გააჩნია*) *γραμ.* ბოლოდან მესამე მარცვალი (სიტყვის).

προπαρασκευαστικός, -ή, -ό მოსამზადებელი; ◊ ***~ές ενέργειες*** სამზადისი.

προπαρασκευή η წინასწარ მზადება, წინასწარ დამზადება.

προπατορικός, -ή, -ό წინაპრების; ◊ *ρήλιγ.* ***~ό αμάρτημα*** პირველი ცოდვა.

προπέλα η პროპელერი.

πρόπερσι (προπέρυσι) *επίρρ.* მარშანწინ.

προπέτασμα το **1.** ფარდა, შირმა; **2.** *ამჰ.* საფარი.

πρόπλασμα το **1.** *არქიტექ.* მაკეტი, მოდელი; **2.** *მხატ.* ტვიფრი, ნაძერწი.

πρόποδες οι (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) ძირი (მთის).

προπολεμικός, -ή, -ό ომამდელი.

προπόνηση η წვრთნა, ვარჯიში.

προπονητής ο, **-τρια** η მწვრთნელი.

προπονώ (ε) (*აόρ. προπόνησα, აόρ. παθ. προπονήθηκα, μτχ. προπονημένος*) *μετβ.* წვრთნა, ვარჯიში.

προπορεύομαι (*αόρ. προπορεύθ(τ)ηκα*) *αμετβ., αποθ.* წინ სვლა, კოლონის გაძღოლა.

πρόποση η სადღეგრძელო.

προπτυχιακός, -ή, -ό 1. ბაკალავრიატის: *~ κύκλος σπουδών* ბაკალავრიატის სასწავლო პროგრამა; **2.** (τα) ბაკალავრიატი.

προπύλαια τα *αρχιτεκ.* პროპილეები: *τα ~ της Ακροπόλεως* აკროპოლისის შესასვლელის პროპილეები.

προπώληση η წინასწარი გაყიდვა.

προς *πρόθ.* **1.** -კენ (მიმართულება): *πορεία ~ τα δυτικά* დასავლეთისკენ მსვლელობა; **2.** -ით: *αυτό το χωριό βρίσκεται ~ τα ανατολικά* ეს სოფელი აღმოსავლეთით მდებარეობს; **3.** -საღმი, -თვის: *αίτηση ~ τον διευθυντή* განცხადება დირექტორისადმი; **4.** -თან: *θα μιλήσουμε σαν άνδρας ~ άνδρα* ვილაპარაკოთ, როგორც კაცმა კაცთან; **5.**მიმართ: *ήταν στοργικός ~ τα παιδιά του* თავისი შვილების მიმართ ალერსიანი იყო; **6.** -კენ, -თვის (დროსთან მიმართებაში): *θα σε δω ~ το απόγευμα* საღამოსკენ გნახავ; **7.** -თვის (გამოხატავს მიზანს): *ό, τι γίνεται είναι ~ όφελός σου* რაც ხდება, შენი ინტერესებისთვის ხდება; **8.** -ად, -ოდ (ღირებულება): *αγόρασα πορτοκάλια ~ ένα ευρώ το κιλό* კილო ფორთოხალი ერთ ევროდ ვიყიდე; ◊ *ένα ~ ένα* სათითაოდ, *βήμα ~ βήμα* ნაბიჯ-ნაბიჯ, *λέξη ~ λέξη* სიტყვასიტყვით, *~ το παρόν* ჯერჯერობით, *~ στιγμήν* ამ წუთისათვის, *~ τιμήν (κάποιου)* საპატივსაცემოდ, *~ Θεού* ღმერთმა დაგვიფაროს.

προσαγόρευση η საზეიმო მისალმება.

προσαγορεύω (*αόρ. προσαγόρευσα, αόρ. παθ. προσαγορεύθηκα*) *μετβ.* საზეიმო მისალმება.

προσάγω (*αόρ προσήγαγα, αόρ. παθ. προσήχθην*) *μετβ.* **1.** *ιურ.* სასამართლოში წარდგინება; **2.** *δεვ.* ქარის საწინააღმდეგოდ ცურვა.

προσανατολίζω (*αόρ. προσανατόλισα, αόρ. παθ. προσανατολίστ(θ)ηκα, μτχ. προσανατολισμένος*) *μετβ.* (+ *προς / σε*) **1.** მიმართვა, მიბრუნება: *~ την κεραία στη σωστή κατεύθυνση* ანტენას სწორი მიმართულებით ვაბრუნებ; *გადატ.* **2.** გარკვევა, გეზის მიცემა; **-ομαι 1.** მიმართვა, მიბრუნება; **2.** *პირდ., გადატ.* ორიენტირება, გაგნება: *ο χάρτης με βοήθησε να προσανατολιστώ* ორიენტირებაში რუკა დამეხმარა.

προσανατολισμός ο **1.** *პირდ., გადატ.* ორიენტაცია: *χάνω τον ~ό μου* ორიენტაციას ვკარგავ; **2.** ორიენტირება: *ο ~ σπουδαστή* მოსწავლის ორიენტირება; ◊ *επαγγελματικός ~* პროფესიული ორიენტაცია.

προσάπτω (*αόρ. προσήψα, αόρ. παθ. προσήφθην*) *μετβ.* მიწერა, მიკუთვნება.

προσαρμογή η **1.** *მაღალფ.* მორგება; **2.** *გადატ.* შეგუება, შეწყობა, ადაპტაცია.

προσαρμόζω (*αόρ. προσάρμοσα, αόρ. παθ. προσαρμόστ(θ)ηκα, μτχ. προσαρμοσμένος*) *μετβ., მაღალფ., პირდ., გადატ.* მორგება; **-ομαι** შეგუება, შეწყობა, ადაპტაცია.

προσάρτηση η **1.** ანექსიის მოხდენა, ანექსირება; **2.**შემოერთება, მიერთება, შეერთება.

προσαυξάνω (*αόρ. προσαύξησα, αόρ. παθ. προσαυξήθηκα, μτχ. προσαυξημένος*) *μετβ.*, გადიდება, გაზ-

რდა, მომატება: ~ *αμοιβές / μισθούς* ხელფასების მომატება.

προσαύξηση η გადიდება, გაზრდა, მომატება.

προσβάλλω (*αόρ. πρόσβαλα / προσέβαλα, αόρ. παθ. προσβλήθηκα, μτχ. προσβεβλημένος*) *μετβ.* **1.** შეურაცხყოფა, შერცხვენა, წყენა, შელახვა: *προσέβαλε τη μνήμη του νεκρού* მიცვალებულის სახელი შელახა; **2.** *ιατρ.* შედავება, კანონიერებაში ეჭვის შეტანა, გასაჩივრება; **3.** *θεολ.* დაბიანება.

πρόσβαση η **1.** მიდგომა, მიახლოება, მისვლა, წვდომა; **2.** მისასვლელი, მისავალი, მისადგომი; **3.** მესვლა, შეღწევა, მიღწევა: *έχει ~ στην Γεωργιανή πρεσβεία* კონტაქტები აქვს საქართველოს საელჩოსთან; ◊ *κωδικός ~ς* კოდი.

προσβλέπω (*αόρ. προσέβλεψα*) *μετβ.* (+ *σε*) მოლოდინი, იმედის ქონა.

προσβλητικός, -ή -ό შეურაცხმყოფელი, შემლახველი.

προσβολή η **1.** შელახვა, შეურაცხყოფა; **2.** დაბიანება: *η ~ του οργανισμού από ιό* ორგანიზმის ვირუსისაგან დაბიანება; **3.** შეტევა: *υπέστη καρδιακή ~* გულის შეტევა ჰქონდა; **4.** *ναυτ.* თავდასხმა: *εχθρική ~ του εναέριου χώρου* საჰაერო სივრცეზე თავდასხმა; **5.** *ιατρ.* შედავება, კანონიერებაში ეჭვის შეტანა: *~ διαθήκης* ანდერძის კანონიერებაში ეჭვის შეტანა.

προσγειώνω (*αόρ. προσγείωσα, αόρ. παθ. προσγειώθηκα, μτχ. προσγειωμένος*) *μετβ., ιδιωμ., αγλ.* მიწაზე დაფრენა, დასმა, დაშვება: *~ αεροπλάνο* თვითმფრინავს დავსვამ; *μτχ.* რეალისტი; **-ομαι 1.** მიწაზე დაფრენა, დაჯდომა, დაშვება: *το αεροπλάνο προσγειώθηκε* თვითმფრინავი დაჯდა; **2.** *αγλ.* ოცნებებიდან გამოფხიზლება, ციდან დაშვება.

προσγείωση η *ιδιωμ., αγλ.* მიწაზე დაფრენა, დაჯდომა, დაშვება: *αναγκαστική ~* იძულებითი დაჯდომა.

πρόσδεση η მიბმა, დაბმა.

προσδίδω (*αόρ. προσέδωσα, αόρ. παθ. προσδόθηκα*) *μετβ.* შემატება, შეტანა.

προσδιορίζω (*αόρ. προσδιόρισα, αόρ. παθ. προσδιορίστ(θ)ηκα, μτχ. προσδιορισμένος*) *μετβ.* **1.** განსაზღვრა, დადგენა; **2.** *γραμ.* განსაზღვრა: *το επίθετο ~ει το ουσιαστικό* ზედსართავი სახელი განსაზღვრავს არსებით სახელს.

προσδιορισμός ο **1.** განსაზღვრა, დადგენა: *ο ~ της τιμής* ფასის დადგენა; **2.** *γραμ.* განსაზღვრება.

προσδοκία η **1.** მოლოდინი, იმედის ქონა; **2.** იმედი: *διαψεύσθηκαν οι ~ες μας* ჩვენი იმედები გაქარწყლდა; ◊ *παρά (πάσαν) ~* იმის საპირისპირო, რასაც ყველა ელოდა.

προσδοκώ (α) (*θλ.ολ. ενεστ. και παρατ.*) *μετβ.* მოლოდინი, იმედის ქონა.

προσεγγίζω (*αόρ. προσέγγισα, αόρ. παθ. προσεγγίστηκα*) *μετβ.* **1.** დაახლოება, მიახლოება; **2.** მიდგომა; *αμετβ.* **1.** დამთხვევა, თანხვედრა: *οι απόψεις μας ~ουν* ჩვენი აზრები თანხვდება; **2.** ნაესადგურში გემის შესვლა, ნავსადგურს მიდგომა; **3.** მოახლოება: *~ουν οι γιορτές / οι εξετάσεις* დღესასწაული / გამოცდები ახლოვდება.

προσέγγιση η **1.** დაახლოება, მიახლოება: *η πολιτική και οικονομική ~ δύο χωρών* ორი ქვეყნის პოლიტიკურად და ეკონომიკურად დაახლოება; **2.** ნაესადგურში გემის შესვლა, ნავსადგურს მიდგომა; **3.**

მიდგომა: ~ *ζητήματος* საკითხისადმი მიდგომა; ◊ ***κατά*** ~ დაახლოებით.

προσεγμένος, -η, -ο უმადო, წუნდაუდებელი.

προσεκτικός, -ή, -ό (προσεχτικός) 1. წინდახედული, ფრთხილი; 2. საგულდაგულო, გულდასმითი, გულმოდგინე: *~ή έρευνα* საგულდაგულო კვლევა.

προσέλευση η (*πληθ. არ გააჩნია*) მოსელა, მისვლა, გამოცხადება.

προσελκύω (*აόρ. προσέλκυσα / προσείλκυσα, აόρ. παθ. προσελκύστ(θ)ηκα, μτχ. προσειλκυσμένος*) *μετβ.* 1. მოზიდვა, შეძენა, მოპოვება: ~ *επενδυτές από το εξωτερικό* ვიზიდავ უცხოელ ინვესტორებს; 2. მიზიდვა, ყურადღების მიპყრობა.

προσέλκυση η მიზიდვა.

προσέρχομαι (*აόρ. προσήλθα*) *αμετβ., αποθ., ოφიც.* წარდგომა, მისელა, გამოცხადება: ~ *στο δικαστήριο* სასამართლოში წარესდგები.

προσευχή η *რელ.* ლოცვა; ◊ ***νηστεία και*** ~ მარხვა და ლოცვა.

προσεύχομαι (*αόρ. προσευχήθηκα*) *αποθ., μετβ., αμετβ.* ლოცვა.

προσεχής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) 1. მომავალი, მომდევნო: ~ *μήνας* მომავალი თვე; 2. შემდგომი: *~είς εκδόσεις* შემდგომი გამოცემები.

προσέχω (*αόρ. πρόσεξα, αόρ. παθ. προσέχθ(τ)ηκα, μτχ. προσεγμένος*) *αμετβ.* ყურადღებით ყოფნა: ~ *στην οδήγηση* მართვისას ყურადღებით ვარ; *μετβ.* 1. გაფრთხილება: ~ *την υγεία μου* ჯანმრთელობას ვუფრთხილდები; 2. თვალყურის დევნება; 3. ბრუნვა, ყურადღების მიქცევა, მოვლა: *πρόσεξε το παιδί!* ბავშვს მოუარე! 4. შემჩნევა, შენიშვნა: *δεν είχα προσέξει ότι έφυγε* ვერ შევამჩნიე, რომ წავიდა; 5. სიფრთხილე, სიფრთხილის გამოჩენა: *Πρόσεξέ τον! Δεν μου εμπνέει εμπιστοσύνη* უფრთხილდი მას! არ ვენდობი; ◊ *~ε!* ფრთხილად!

προσηλυτίζω (*αόρ. προσηλύτισα, αόρ. παθ. προσηλυτίστ(θ)ηκα, μτχ. προσηλυτισμένος*) *μετβ.* 1. სარწმუნოების მიღება, სარწმუნოებაზე მოქცევა; 2. გადმობირება, ჩაბმა, ჩათრევა.

προσηλώνω (*αόρ. προσήλωσα, αόρ. παθ. προσηλώθηκα, μτχ. προσηλωμένος*) *μετβ.* მიჯაჭვა, მიპყრობა, მიშტერება: ~ *το βλέμμα* მზერას მიეპყრობ; **-ομαι** 1. თვალის დევნება; 2. თავის მიძღვნა.

προσήλωση η (*πληθ. არ γααβνια*) 1. მიჯაჭვა, მიპყრობა, მიშტერება: *η ~ του βλέμματος* მზერის მიპყრობა; 2. *გადატ.* ერთგულება, თავდადება: *η ~ στο καθήκον* ვალდებულებისადმი ერთგულება.

πρόσθεση η 1. *მათ.* დამატება; 2. *მედ.* პროთეზი.

προσθετέος, -α, -ο 1. დასამატებელი, მისამატებელი; 2. *მათ.* (ο) შესაკრები.

προσθέτω (*αόρ. πρόσθεσα / προσέθεσα, αόρ. προστέθηκα, μτχ. προστεθειμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. *პირდ., გადატ.* დამატება, მიმატება; 2. გათვალისწინება.

προσθήκη η 1. დამატება, მიმატება: *η ~ λέξεων στο κείμενο* ტექსტში სიტყვების დამატება; 2. დანამატი, დასამატი, სართი, დამატება, დანართი; 3. მიშენება, მიმატება (ნაგებობის);

προσιτός, -ή, -ό 1. მისადგომი, მისასვლელი, მისაწვდომი; 2. *პირდ.*

გადატ. ხელმისაწვდომი: *~ές τιμές* ხელმისაწვდომი ფასები.

πρόσκαιρος, -η, -ο (προσκαιρινός) დროებითი, ხანმოკლე, წარმავალი; ◊ *ιατρ. ~η κάθειρξη* ხუთიდან ოც წლამდე თავისუფლების აღკვეთა.

προσκαλώ (ε) (*აόρ. προσκάλεσα, აόρ. παθ. προσκλήθηκα / προσεκλήθην, μτχ. προσκεκλημένος / προσκληθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* მიწვევა, მიპატიჟება, დაპატიჟება; *μτχ.* სტუმარი: *ο επίσημος προσκεκλημένος* ოფიციალური სტუმარი.

πρόσκειμαι (*მხოლოდ ενεστ., μτχ. προσκείμενος*) *αμετβ., παλαιότ.* მხარდაჭერა (ძირითადად, პოლიტიკური); *μτχ.* ა) გვერდითი, ახლომდებარე: *προσκείμενες γωνίες* გვერდითი კუთხეები, ბ) *გადატ.* მხარდამჭერი: *προσκείμενος στον πρόεδρο* პრეზიდენტის მხარდამჭერი.

προσκέφαλο το ბალიში, მუთაქა; ◊ *στο ~ (κάποιου)* სასთუმალთან.

προσκήνιο το **1.** ავანსცენა; **2.** რამპა; ◊ *στο ~* აქტუალური, დროული.

πρόσκληση η **1.** მოწვევა, დაპატიჟება; **2.** მოსაწვევი; **3.** *σαμβ.* უწყება.

προσκομίζω (*აόρ. προσκόμισα, αόρ. παθ. προσκομίστ(θ)ηκα, μτχ. προσκομισμένος*) *μετβ.* **1.** წარდგენა, წარმოდგენა: *πρέπει να προσκομίσεις και τη ληξιαρχική πράξη του γάμου* ქორწინების მოწმობაც უნდა წარმოადგინო; **2.** *εκκλ.* პროსკომიდია, კვეთა.

πρόσκοπος ο, **-ίνα** η (*γεν. πληθ. άρ გააჩნია*) სკაუტი.

πρόσκρουση η *παλαιότ.* **1.** დაჯახება, შეჯახება; **2.** *გადატ.* წინააღმდეგობა.

προσκρούω (*αόρ. προσέκρουσα*) *αμετβ.* (+ *σε*) **1.** *παλαιότ.* დაჯახება, შეჯახება: *αυτοκίνητο προσέκρουσε στον τοίχο* მანქანა კედელს შეეჯახა; *გადატ.* **2.** დაბრკოლებების, სირთულეების წაწყდომა; **3.** წინააღმდეგობა.

προσκύνημα το **1.** დაჩოქება, მუხლის მოყრა, მუხლის მოდრეკა; **2.** მომლოცველობა, სალოცაოებში სიარული; **3.** მოსალოცი ადგილები; **4.** სალოცავი; **5.** *გადატ.* მორჩილება, გამგონობა, დამორჩილება, დახელქვეითება.

προσκυνητής ο, **-τρια / -τρα** η **1.** მომლოცველი, სალოცავად მავალი: *~ στο Άγιον Όρος* ათონის მთაზე მომლოცველი; **2.** მოტრფიალე, თაყვანისმცემელი.

προσκυνώ (α/ε) (*αόρ. προσκύνησα, αόρ. παθ. προσκυνήθηκα, μτχ. προσκυνημένος*) *μετβ.* **1.** დაჩოქება, მუხლის მოყრა, მუხლის მოდრეკა; **2.** პატივისცემით თავის დაკერა, სალამი, ქედის მოხრა, პატივის მიგება; **3.** *გადატ.* მორჩილება, გამგონობა, დამორჩილება; *αμετβ.* **1.** დამორჩილება, დაქვემდებარება; **2.** მომლოცველობა, სალოცაოებში სიარული; *μτχ.* მორჩილი, დამორჩილებული, დახელქვეითებული.

προσλαμβάνω (*αόρ. προσέλαβα, αόρ. παθ. προσλήφθηκα / προσελήφθην, μτχ. προσληφθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* **1.** მიღება, სამსახურში აყვანა; **2.** ფორმის შეცელა, სახის მიღება; **3.** აღქმა; ◊ *ψυχολ. προσλαμβάνουσες παραστάσεις* წარმოდგენები.

πρόσληψη η **1.** მიღება, სამსახურში აყვანა; **2.** *ψυχολ.* აღქმა; **3.** ათვისება, შეთვისება, გაგება, აღქმა; **4.** *παλαιότ.* მიღება: *η ~ τροφής από τον ανθρώπινο οργανισμό* ადამიანის მიერ საკვების მიღება.

πρόσμειξη (πρόσμιξη) η 1. შერევა, გარევა, ჩარევა; 2. მინარევი.

προσμένω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *μετβ.* ლოდინი, მოლოდინი, ცდა.

προσμονή η (*πληθ. არ გააჩნია*) ლოდინი, მოლოდინი, ცდა: *η ~ της νίκης / λύτρωσης* გამარჯვების / ხსნის მოლოდინი.

πρόσοδος η შემოსავალი, რენტა.

προσοδοφόρος, -ος/-α, -ο შემოსავლიანი.

προσόν το *მაღალ.* ნიჭი, ღირსება, თვისება.

προσοχή η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. ყურადღება; 2. მოლა, ყურადღებით მოპყრობა, გაფრთხილება; ◊ *στέκομαι ~* სმენაზე დგომა, *~!* ყურადღება! ფრთხილად!

πρόσοψη η 1. ფასადი; 2. *ხალხ., ირონ.* გარეგნობა (ძირითადად, სახე): *σιγά την ~!* რა გარეგნობა მაგას აქვს!

προσπάθεια η ცდა, მცდელობა.

προσπαθώ (ε) (*აόр. προσπάθησα*) *μετβ., αμετβ.* ცდა, მცდელობა: *μάταια / άδικα ~είς!* ამაოდ / ტყუილად ცდილობ! *~ να καταρρίψω το παγκόσμιο ρεκόρ* ვცდილობ მსოფლიო რეკორდი დავამყარო.

προσπέραση η (**προσπέρασμα** το) გასწრება, გადასწრება.

προσπερνώ (α) (*აόр. προσπέρασα*) *μετβ.* 1. გასწრება, გადასწრება: *μας προσπέρασε με ιλιγγιώδη ταχύτητα* თავბრუდამხვევი სისწრაფით გაგვისწრო; 2. *გადატ.* თავის არიდება, არ შემჩნევა, იგნორირება; 3. გაცდენა, უკან ჩამოტოვება.

προσποίηση η 1. თვალთმაქცობა, ფარისეველობა, თავის მოკატუნება, პირმოთნეობა; 2. მანერულობა, გატყლარჭულობა, ღელარჭნილობა, მანჭიაობა, პრანჭვა-გრეხა; 3. *სპორტ.* მოტყუება: *~ και καλάθι!* მოატყუა და ბურთი კალათშია!

προσποιητός, -ή, -ό (προσποιητικός) მოჩვენებითი, თვალთმაქცური, არაბუნებრივი, ხელოვნური, ნაძალადევი.

προσποιούμαι (*აόр. προσποιήθηκα*) *μετβ., αμετβ., αποθ.* თავის მოჩვენება, თავის მოკატუნება: *προσποιήθηκα τον άρρωστο* თავი მოვიავადმყოფე.

προσταγή η ბრძანება, განკარგულება.

πρόσταγμα το ბრძანება, განკარგულება; ◊ *έχω το (γενικό) ~* ზედამხედველი ვარ.

προστάζω (*აόр. πρόσταζα / προσέταξα, μτχ. προσταγμένος*) *μετβ.* ბრძანება.

προστακτική η *გრამ.* ბრძანებითი კილო.

προστακτικός, -ή, -ό მბრძანებლური, ბრძანებითი.

προστασία η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. დაცვა, დაფარვა; 2. მფარველობა; 3. პროტექცია; 4. სუბენიორობა.

προστατευτικός, -ή, -ό 1. დაცვისა, დამცავი, დამცველი, დაცვითი: *~ό σύστημα* დაცვითი სისტემა; 2. მფარველური, მფარველობითი; 3. პროტექციონისტული; ◊ *βοτ. ~ ιστός* დამცავი ქსოვილი.

προστατεύω (*აόр. προστάτευσα / προστάτεψα, აόр. παθ. προστατεύθ(τ)ηκα, μτχ. προστατευμένος*) *μετβ.* 1. დაცვა, დაფარვა, მფარველობა; 2. დაცვა, გატანა, შენარჩუნება; 3. პროტექციის გაწევა; 4. *ლანძღ.* სუტენიორობა, მფარველობა.

προστάτης ο, **-τρια** η 1. მფარველი: *ο ~ άγιος των ναυτικών είναι ο άγιος*

Νικόλαος წმინდა ნიკოლოზი მეზღვაურების მფარველია; **2.** დამცველი; **3.** ქომაგი, მოსარჩლე, მეურვე: *~ των τεχνών* ხელოვნების ქომაგი; **4.** *ლანძღ.* სუტენიორი; **5.** *ანატ.* (ο) ა) პროსტატა, წინამდებარე ჯირკვალი, ბ) პროსტატიტი: *έχω ~η* პროსტატიტი მაქვს.

προστατίτιδα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) *მედ.* პროსტატიტი.

προστίθεμαι *იხ.* **προσθέτω**.

προστιθέμενος, -η, -ο დამატებული, დამატებითი; ◊ *~η αξία* დამატებითი ღირებულება, *φόρος ~ης αξίας (Φ.Π.Α.)* დამატებითი ღირებულების გადასახადი (დღგ).

πρόστιμο το ჯარიმა.

προστρέχω (*აόր. προσέτρεξα / πρόστρεξα*) *ამეტბ., მაღალფ.* მიმართება: *~ σε βοήθεια* დახმარებისათვის მივმართავ.

προστριβή η **1.** ხახუნი; **2.** *გადატ.* უთანხმოება, შეხლა-შემოხლა: *πολιτικές ~ές* პოლიტიკური უთანხმოება.

προστυχιά η **1.** ვულგარულობა; **2.** უნამუსობა, სიმდაბლე, სულმდაბლობა; **3.** (οι) ბილწსიტყვაობა.

πρόστυχος, -η, -ο 1. გათახსირებული, ფლიდი, უნამუსო, საძაგელი, საზიზღარი; **2.** (η) ვულგარული, უზნეო ქალი.

πρόσφατος, -η, -ο 1. ახლახან მომხდარი, ამასწინანდელი, ახლო.

προσφέρω (*აόր. πρόσφερα / προσέφερα, აόր. παθ. προσφέρθηκα, μτχ. προσφερμένος / προσφερθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* **1.** მირთმევა, მიძღვნა: *~ λουλούδια* ყვავილებს მივართმევ; **2.** შეთავაზება, გამასპინძლება: *να σου ~ κάτι να πιεις;* შემოგთავაზოთ რამე დასალევი? **3.** *გადატ.* წვლილის შეტანა, შეწირვა: *προσέφερε το αρχείο του στο ίδρυμά μας* თავისი არქივი ჩვენს ფონდს შემოსწირა; **4.** შეთავაზება: *σας ~ουμε τις υπηρεσίες μας* ჩვენს სამსახურს გთავაზობთ; **-ομαι 1.** მზადყოფნა, სამსახურის შეთავაზება: *προσφέρθηκε να βοηθήσει* დახმარების მზადყოფნა გამოხატა; **2.** შესაფერისია, ეანკუთვნილია.

προσφεύγω (*აόր. προσέφυγα*) *ამეტბ.* (+ *σε*) მიმართება: *~ σε κάθε μέσο* ყველანაირ ზომას მივმართავ.

προσφορά η **1.** მირთმეება, მიძღვნა; **2.** შეწირულობა, შენაწირი, წვლილის შეტანა: *~ στην επιστήμη* მეცნიერებაში წვლილის შეტანა; **3.** ფასდაკლება: *εβδομάδα ~ών στα καταστήματα* ფასდაკლების კვირა მაღაზიებში; **4.** *ეკონ.* მიწოდება: *νόμος της ~ και της ζήτησης* კანონი მოთხოვნისა და მიწოდების შესახებ; **5.** *ეკლ.* სეფისკვერი; ◊ *πάσα ~ δεκτή* ნაჩუქარ ცხენს კბილი არ გაესინჯებაო.

πρόσφορο το *ეკლ.* სეფისკვერი.

πρόσφορος, -η, -ο შესაფერი, ხელსაყრელი, სათანადო, მოხერხებული: *οι ~ες συνθήκες* ხელსაყრელი პირობები; ◊ *~ο έδαφος* ხელსაყრელი ნიადაგი.

πρόσφυγας ο/η ლტოლვილი, დევნილი, ემიგრანტი; ◊ *οικονομικός ~* ეკონომიკური ლტოლვილი.

προσφυγή η მიმართება: *~ στο δικαστήριο της Χάγης* ჰააგის სასამართლოსადმი მიმართება.

προσφυγιά η (*πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** ემიგრაცია; **2.** დევნილები, ლტოლვილები.

προσφυγικός, -η, -ο 1. დევნილის, ლტოლვილის; 2. (τα) ლტოლვილთა თავშესაფარი.

προσφωνώ (ε) (*αόρ. προσφώνησα, αόρ. παθ. προσφωνήθηκα, μτχ. προσφωνημένος*) *μετβ.* 1. მიმართვა, წოდება; 2. მისალმება, მისასალმებელი სიტყვით გამოსვლა.

πρόσχαρος, -η, -ο მხიარული, სიცოცხლით სავსე, ხალისიანი: ~ *άνθρωπος* სიცოცხლით სავსე ადამიანი.

προσχεδιάζω (*αόρ. προσχεδίασα, αόρ. παθ. προσχεδιάστ(θ)ηκα, μτχ. προσχεδιασμένος*) *μετβ.* 1. წინასწარ დაგეგმვა, წინასწარი გეგმის შედგენა, წინასწარ მომზადება; 2. *გადატ.* წინასწარ მოფიქრება, გათვლა, განსაზღვრა.

προσχεδίασμα το (**προσχεδίαση** η) 1. წინასწარ დაგეგმვა, წინასწარი გეგმის შედგენა, წინასწარ მომზადება; 2. წინასწარ მოფიქრება, გათვლა, განსაზღვრა.

προσχέδιο το წინასწარი გეგმა, პროექტი.

πρόσχημα το მიზეზი, საბაბი; ◊ *τηρώ / σώζω τα ~τα* საბაბს, მიზეზს ეპოვნლობ, *αφήνω τα ~τα* ცერემონიების გარეშე, *υπό το ~* (+ *γεν.*) საბაბით.

προσχώρηση η გაერთიანება, შესვლა, გაწევრიანება, მიმხრობა: ~ *στο αντίπαλο κόμμα* მოწინააღმდეგე პარტიაში გაწევრიანება.

προσχωρώ (ε) (*αόρ. προσχώρησα / προσεχώρησα*) *αμετβ.* (+ *σε*) გაერთიანება, შესვლა, გაწევრიანება, მიმხრობა; ◊ *~ στην (άποψη / στις θέσεις κάποιου)* მოწონება, მიღება (ვინმეს შეხედულების / პოზიციების).

προσωπίδα η ნიღაბი.

προσωπικό το პერსონალი, კადრები, შტატი, პირადი შემადგენლობა; ◊ *~ό ασφαλείας* პერსონალი, რომელიც გაფიცვის დროს ვალდებულია იმუშაოს.

προσωπικός, -ή, -ό 1. პირადი, ინდივიდუალური; 2. *გრამ.* პირის: *~ό ρήμα* პირიანი ზმნა, *~ή αντωνυμία* პირის ნაცვალსახელი; 3. (τα) ა) პირადი ცხოვრება, ბ) პირადი ანგარიშსწორება; 4. *ანატ.* პირისახის: *~ή φλέβα* პირისახის ძარღვი; **προσωπικά** *επίρρ.* პირადად; ◊ *~ά είδη* პირადი მოხმარების საგნები, *~ή κράτηση* დაპატიმრება, დატუსაღება, *~ή αγωγή* სარჩელი.

προσωπικότητα η 1. პიროვნება, ინდივიდი; 2. პიროვნულობა, ინდივიდუალობა; 3. სახელგანთქმული, ცნობილი პიროვნება.

πρόσωπο το 1. *პირდ., გადატ.* სახე; 2. ფასადი: *το ~ του ξενοδοχείου είναι προς τη θάλασσα* სასტუმროს ფასადი ზღვის მხარესაა; 3. კაცი, ადამიანი; 4. *ფილოს.* ინდივიდი; 5. მოქმედი პირი, პერსონაჟი; 6. *იურ.* პირი, პიროვნება: *φυσικό / νομικό ~* ფიზიკური / იურიდიული პირი; 7. *გრამ.* პირი; ◊ *δεν έχω ~ να βγω στον κόσμο* ხალხში გამოსაჩენი პირი არ მაქვს, *με τι ~ να αντικρίσω (κάποιον, κάτι)* რა ნამუსით შეეხედო თვალებში.

προσωποποίηση η 1. *ფილოს.* პერსონიფიცირება; 2. განსახიერება.

προσωποποιώ (ε) (*αόρ. προσωποποίησα, αόρ. παθ. προσωποποιήθηκα, μτχ. προσωποποιημένος*) *αμετβ.* 1. პერსონიფიცირება; 2. *მტკ.* განსახიერებული.

προσωρινός, -ή, -ό დროებითი; ◊ *ιατρ. ~ά μέτρα* დროებითი ზომები,

~ή κράτηση დროებით თავისუფლების აღკვეთა.

πρόταση η 1. შეთავაზება: *~ συνεργασίας* თანამშრომლობის შეთავაზება; 2. წინადადება: *δέχομαι / απορρίπτω ~* ვიღებ / უარვყოფ წინადადებას; 3. *γραμ.* წინადადება; 4. *მათ.* ამოცანა; 5. *იურ.* მხარეების წერილობითი განცხადება; ◊ *~ (γάμου)* ხელის თხოვნა, *~ νόμου* დეპუტატების მიერ კანონპროექტის წარდგენა.

προτείνω (*აბრ. πρότεινα / προέτεινα, აბრ. παθ. προτάθηκα, მჯ. προτεταμένος / προταθείς, -είσα, -έν*) *მეტ., მაღალფ.* 1. შეთავაზება; 2. წინ გაჭიმვა, შემართვა.

προτελευταίος, -α, -ο ბოლოსწინა.

προτεραιότητα η 1. პრიორიტეტი, უპირატესობა; 2. პრიორიტეტული საკითხი.

προτέρημα το ღირსება, უპირატესობა.

προτίθεμαι (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *მეტ., αποθ.* (+ *να*) დაპირება, განზრახვის ქონა: *δεν ~ να σε ακολουθήσω* არ ვაპირებ უკან გამოგყვე.

πρότιμηση η მჯობინება, რჩევა, უპირატესობის მინიჭება: *να ψωνίσεις κατά τις ~εις σου* რაც მოგეწონება, ის იყიდე; ◊ *κατά ~* უმჯობესად, უპირატესად, *σταυρός ~εως* ნიშანი, რომელსაც ვსვამთ საარჩევნო ბიულეტენში სასურველი კანდიდატის ასარჩევად.

προτιμότερος, -η, -ο უმჯობესი, უკეთესი, უპირატესი.

προτιμώ (α) (*აბრ. προτίμησα, აბრ. παθ. προτιμήθηκα*) *მეტ.* მჯობინება, რჩევა, უპირატესობის მინიჭება.

προτού *επίρρ.* ვიდრე, სანამ.

προτρεπτικός, -ή, -ό წამქეზებელი, შემაგულიანებელი: *~ λόγος* შემაგულიანებელი სიტყვა.

προτρέπω (*აბრ. προέτρεψα*) *მეტ.* წაქეზება, შეგულიანება.

προτροπή η 1. დარწმუნება, დაყოლიება, დათანხმება, დაჯერება; 2. წაქეზება, შეგულიანება.

πρότυπο το 1. დედანი; 2. ნიმუში, მოდელი, მაკეტი, შაბლონი, ფორმა; 3. *გადატ.* ნიმუში, მაგალითი: *τον έχω για ~* ის ჩემთვის სამაგალითოა; 4. ეტალონი: *~ ομορφιάς* სილამაზის ეტალონი.

πρότυπος, -η, -ο სანიმუშო, სამაგალითო, საჩვენებელი: *~ο αθλητικό κέντρο* საჩვენებელი სპორტული ცენტრი.

προϋπηρεσία η წინანდელი, წინა სამსახური, სტაჟი.

προϋπόθεση η წინაპირობა: *βασική ~* ძირითადი წინაპირობა; ◊ *υπό / με την ~ ότι...* იმ პირობით, რომ...

προϋποθέτω (*აბრ. προυπέθεσα, μεσοπαθ. ενεστ. προϋποτίθεμαι, παρατ. προϋποτιθέμην*) *მეტ.* 1. ვარაუდი; 2. განპირობება, დამოკიდებულება: *η επιτυχία στις εξετάσεις ~ει εντατικό διάβασμα* გამოცდებზე წარმატება განპირობებულია სისტემატიური მეცადინეობით; **-τίθεμαι** წინაპირობა: *~εται συγκατάθεση όλων των μερών για την επίτευξη συμφωνίας* შეთანხმების მიღწევის წინაპირობას მხარეების თანხმობა წარმოადგენს.

προϋπολογίζω (*აბრ. προϋπολόγισα, აბრ. παθ. προϋπολογίστ(θ)ηκα, მჯ. προϋπολογισμένος*) *მეტ.* წინასწარ ანგარიში: *~ δαπάνες* ხარჯს წინასწარ ვანგარიშობ.

προϋπολογισμός ο ბიუჯეტი; ◊ *κρατικός ~* სახელმწიფო ბიუჯეტი.

προϋπόσχομαι (*αόρ προϋποσχέθηκα, μτχ. προϋπεσχημένος*) პირობის მიცემა.

προφανώς *επίρρ.* როგორც ჩანს, როგორც ეტყობა, ალბათ.

πρόφαση η საბაბი, მომიზეზება.

προφέρω (*αόρ. πρόφερα, αόρ. παθ. προφέρθηκα*) *μετβ.* წარმოთქმა

προφητεία η წინასწარმეტყველება.

προφητεύω (*αόρ. προφήτευσα, αόρ. παθ. προφητεύθηκα, μτχ. προφητευμένος*) *μετβ.* ჭინასწარმეტყველება.

προφήτης (προφήτις) ο 1. მაუწყებელი, მაცნე; 2. *რელ.* წინასწარმეტყველი; 3. **(Π)** მუჰამედი (ისლამში).

προφητικός, -ή, -ό წინასწარმეტყველური; ◊ *~ά αναγνώσματα* საწინასწარმეტყველო საკითხავი.

προφίλ το *άκλ., Ιορδ., გადატ.* პროფილე.

προφορά η 1. გამოთქმა: *καθαρή / καλή ~* სუფთა / კარგი გამოთქმა; 2. აქცენტი.

προφορικός, -ή, -ό 1. ზეპირი: *~ λόγος* ზეპირსიტყვიერება; 2. (τα) ზეპირი გამოცდები; **προφορικά / -ως** *επίρρ.* ზეპირად; ◊ *~ή παράδοση* ზეპირი გადმოცემა.

προφταίνω (προφθάνω) (*αόρ. πρόφτασα*) *μετβ.* 1. (+ *να*) მისწრება, მოსწრება; 2. დაწევა; *αμετβ.* საფრთხის აცილება, აცდენა, არიდება.

προφυλακίζω (*αόρ. προφυλάκισα, αόρ. παθ. προφυλακίστ(θ)ηκα, μτχ. προφυλακισμένος*) *μετβ.* წინასწარ პატიმრობაში მიცემა.

προφυλάκιση η წინასწარი პატიმრობა.

προφυλακτήρας ο *ტექ.* მცველი.

προφυλακτικός, -ή, -ό 1. პროფილაქტიკური, დამცველი: *~ά μέτρα* დამცველი ზომები; 2. (το) პრეზერვატივი.

προφύλαξη η 1. დაცვა, დაფარვა, მოფრთხილება, სიფრთხილე; 2. პროფილაქტიკა.

προφυλάσσω (προφυλάω) (*αόρ. προφύλαξα, αόρ. παθ. προφυλάχθ(τ)ηκα, μτχ. προφυλαγμένος*) *μετβ.* (+ *από*) დაცვა, დაფარვა, მოფრთხილება; **-ομαι** თავის დაცვა, თავის მოფრთხილება.

πρόχειρα *επίρρ.* სახელდახელოდ, ნაჩქარევად, მოუმზადებლად.

πρόχειρος, -η, -ο 1. ნაჩქარევი, სახელდახელო, მოუფიქრებელი, მოუმზადებელი; 2. (το) შავი, შავად ნაწერი; ◊ *έχω (κάτι) ~* ხელთ მაქვს, *εκ του ~ου* ზედაპირულად, *~α ρούχα* საშინაო ტანსაცმელი.

προχειρότητα η 1. ზედაპირულობა, აჩქარება; 2. (οι) ნაჩქარევი, სახელდახელოდ ნაკეთები საქმე.

προχθές (προχτές, προψές) *επίρρ.* გუშინწინ.

προχθεσινός, -ή, -ό (προχτεσινός, προψεσινός) გუშინწინდელი.

προχωρώ (ε/α) (*αόρ. προχώρησα, μτχ. προχωρημένος*) *αμετβ.* 1. წინ წაწევა, წინ წასვლა, დაწინაურება, პროგრესირება; *გადატ.* 2. გაელა, ჩაელა, დინება (დროსთან მიმართებაში), სელა, მიმდინარეობა; 3. წარმატების მიღწევა: *~ στις σπουδές μου* სწავლაში წარმატებები მაქვს; *μετβ.* გაგრძელება: *προχώρησε τις σπουδές της στην Ελλάδα* საბერძნეთში გააგრძელა სწავლა; *μτχ.* ა) დაწინაურებული, წარმატებული, ბ) თანამედროვე, პროგრესული, აეანგარდული; ◊ *άνθρωπος ~ης ηλικίας* ასაკოვანი ადამიანი, *σε ~η ώρα* ძალიან გვიან.

προώθηση η 1. მსელელობის მიცემა, დაჩქარება, დაწინაურება; 2. გამოღგმა, გამოწევა, გამოჩენა, ჩვენება, დემონსტრაცია (პროდუქციის).

προωθώ (ε) (*αόρ. προώθησα, αόρ. παθ. προωθήθηκα, μτχ. προωθημένος*) *μετβ.* 1. *მაღალფ.* წინ წაგდება, დაწინაურება; 2. *გადატ.* დასახელება, წამოყენება (კანდიდატის); 3. მსელელობის მიცემა, დაჩქარება; 4. გამოღგმა, გამოწევა, გამოჩენა, ჩვენება, დემონსტრაცია (პროდუქციის): ~ *προϊόντα στη διεθνή αγορά* საერთაშორისო ბაზარზე ვახდენ პროდუქციის დემონსტრირებას; **-ούμαι** 1. *სამხ.* შეტევა, იერიში; 2. წინ წასვლა, დაწინაურება; 3. დაჩქარება, დაწინაურება; *μτχ.* პროგრესული, თანამედროვე: *προωθημένη άποψη* თანამედროვე შეხედულება.

πρόωρος, -η, -ο ნააღრევი; **πρόωρα / προώρως** *επίρρ.* ნააღრევად, უდროოდ.

πρύμνη (πρύμη, πρύμνα) η კიჩო (გემის); ◊ *ανακρούω ~ναν* უკან დახევა, სიტყვის გაღათქმა, სიტყვის უკან წაღება.

πρυτανεύω (*αόρ. πρυτάνευσα*) *αμετβ.* 1. რექტორის თანამდებობაზე ყოფნა; 2. *გადატ.* ჭარბობა, ბატონობა, დომინირება.

πρύτανης ο 1. რექტორი: ~ *πανεπιστημίου* უნივერსიტეტის რექტორი; 2. *ისტ.* პრიტანი; 3. *გადატ.* უხუცესი.

πρώην *επίθ., άκλ.* 1. ყოფილი: ~ *υπουργός* ყოფილი მინისტრი, ~ *Σοβιετική Ένωση* ყოფილი საბჭოთა კავშირი; 2. (ο / η) ყოფილი საყვარელი: *ο ~ μου* ჩემი ყოფილი საყვარელი.

πρωθιεράρχης ο *εκκλ.* მღვდელმთავარი.

πρωθιερέας ο პროტოპრესვიტერი.

πρωθυπουργία η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. პრემიერ-მინისტრის თანამდებობა; 2. პრემიერ-მინისტრის თანამდებობაზე ყოფნის პერიოდი.

πρωθυπουργός ο პრემიერ-მინისტრი.

πρωί το დილა; ◊ ***από το ~ ως το βράδυ*** დილიდან საღამომდე, ~~ დილაუთენია.

πρώιμος, -η, -ο 1. სააღრეო, ნააღრევი, აღრეულა: ~*α φρούτα* სააღრეო ხილი; 2. ნააღრევი, აღრე, ნაჩქარევი.

πρωινό το 1. დილა; 2. საუზმე: *παίρνω ~* ვსაუზმობ.

πρωινός, -ή, -ό (πρωινιάτικος) 1. დილის: ~*ή εφημερίδα* დილის გაზეთი; 2. (το) საუზმე; ◊ *(~)~* უთენია, დილააღრიან ამდგარი.

πρωκτός ο *ანატ.* უკანა ტანი.

πρώτα *επίρρ.* 1. უპირველესად, პირველ ყოლისა, უწინარეს ყოვლისა, ჯერ; 2. აღრე, წინათ; ◊ *~~ / ~ απ' όλα* უპირველეს ყოვლისა.

πρωταγωνιστής ο, **-τρια** η 1. მთავარი როლის შემსრულებელი; 2. *გადატ.* მთავარი პირი.

πρωταγωνιστώ (ε) (*αόρ. πρωταγωνίστησα*) *μετβ., პირდ., გადატ.* (+ *σε*) მთავარი როლის შესრულება.

πρωτάθλημα το ჩემპიონატი, პირველობა.

πρωταθλητής ο, **-τρια** η 1. *სპორტ.* ჩემპიონი; 2. *გადატ., ირონ.* ჩემპიონი, პირველი, მაგარი (ვინმე).

πρωταίτιος, -α, -ο დამწყები, მოთავე, ამტეხი.

πρωτάκουστος, -η, -ο 1. პირველად გაგონილი, მოსმენილი; 2. გაუ-

გონარი, უმაგალითო, არნახული: *αυτό είναι ~ο!* ეს გაუგონარი რამაა!

πρωτάρης ο (*πληθ. -ηδες*), **-α** η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** ახალბედა, გამოუცდელი; **2.** ქალწული, ვაჟიშვილი; ◊ *η τύχη του ~η* ახალბედას უმართლებს.

πρωτείο το პირველობა: *κατέχω τα ~α* პირველობა მიჭირავს.

πρωτεύουσα η დედაქალაქი; ◊ *πολιτιστική ~* დედაქალაქი, რომელიც კულტურულ ღონისძიებებს მასპინძლობს.

πρωτεύω (*აόρ. πρώτευσα, μτχ. πρωτεύων, -ουσα, -ον*) *αμετβ.* **1.** პირველობა, დაძლევა, ჯობნა; **2.** *τριτοπρόσ.* მთავარი, აქტუალური, პრიორიტეტული: *~ει η ασφάλεια της χώρας* ქვეყნის უსაფრთხოება ყველაზე მთავარია.

πρωτιά η **1.** პირველობა, პირველი ადგილი; **2.** წამოწყება, თაოსნობა; ◊ *έχω ~* პირველი სელა ჩემია (ბანქომი).

πρώτιστος, -η, -ο უმთავრესი, უმნიშვნელოვანესი, უპირველესი.

πρωτοβάθμιος, -α, -ο დაწყებითი, პირველი საფეხურის: *~α εκπαίδευση* დაწყებითი განათლება; ◊ *~ο δικαστήριο* პირველი ინსტანციის სასამართლო.

πρωτοβουλία η ინიციატივა, წამოწყება, თაოსნობა; ◊ *έχω την ~ των κινήσεων* გადამწყვეტ როლს ვთამაშობ, *αφήνω (σε κάποιον) την ~* ინიციატივის გამოჩენის საშუალებას ვაძლევ, *ιδιωτική ~* კერძო ინიციატივა.

πρωτογενής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ.* და *θηλ. -είς, ουδ. -ή*) **1.** საწყისი, პირველი ეტაპის; **2.** პირველშობილი, უფროსი, პირველი; **3.** *γεωλ.* პირველადი; ◊ *οικον. ~ παραγωγή* პირველადი წარმოება, *~ή αγαθά* პირველადი ნედლეული.

πρωτογέννητος, -η, -ο *λαλ.* პირველშობილი.

πρωτόγονος, -η, -ο პირველყოფილი, პრიმიტიული.

πρωτοδικείο το *ιουρ.* პირველი ინსტანციის სასამართლო: *πολυμελές / μονομελές ~* მრავალწევრიანი / ერთწევრიანი პირველი ინსტანციის სასამართლო

πρωτοδίκης ο პირველი ინსტანციის მოსამართლე.

πρωτόκολλο το **1.** პროტოკოლი, ოქმი; **2.** რეგისტრი; **3.** პროტოკოლის განყოფილება; **4.** აქტი; **5.** ეტიკეტი: *τηρώ / παραβιάζω το ~* ეცავ / ვარღვევ ეტიკეტს; **6.** *გადატ.* ფორმალობა; ◊ *αριθμός ~ου* პროტოკოლის, ოქმის ნომერი.

πρωτομάστορας ο უფროსი ხელოსანი, სამუშაოთა მწარმოებელი.

πρωτοπορία η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** წინ სელა, სიარული; **2.** მეწინავე რაზმი; **3.** *გადატ.* ავანგარდი.

πρωτοποριακός, -ή, -ό ავანგარდული, ავანგარდისტული.

πρωτοπόρος ο **1.** მოწინავე, დაწინაურებული; **2.** *გადატ.* ნოვატორი, პროგრესული ადამიანი; **3.** აღმომჩენი.

πρώτος, -η, -ο 1. პირველი; *გადატ.* **2.** საუკეთესო, ძალიან კარგი: *έχω ένα κράσι ~ο πράμα* საუკეთესო ღვინო მაქვს; **3.** უფროსი, მთავარი: *~ μηχανικός* უფროსი მექანიკოსი; **4.** ელემენტარული, დაწყებითი; ◊ *είδη ~ης ανάγκης* პირველი საჭიროების საგნები, *από ~ο χέρι* პირველი ხელიდან (რამის ყიდვა ან რაიმეს გაგება), *~α βήματα* პირველი ნაბიჯები, *εν ~οις / κατά ~ον* უპირველეს ყოლისა, *~ης*

τάξεως უმაღლესი ხარისხის, *~ες βοήθειες* პირველადი სამედიცინო, სასწრაფო დახმარება, *~η ύλη* პირველადი ნედლეული, *~η γραμμή* წინა ხაზზე, *ο ~ τυχών* პირველი შემხვედრი, *εκ ~ ης όψεως* ერთი შეხედვით.

πρωτότοκος, -η, -ο პირველშობილი, უფროსი, პირველი: *~ο παιδί* უფროსი შვილი.

πρωτοτυπία η ორიგინალობა, თვითმყოფადობა, თავისთავადობა, თავისებურება.

πρωτότυπος, -η, -ο 1. ორიგინალური, თვითმყოფადი, თავისთავადი, თავისებური; **2.** (το) ორიგინალი.

πρωτοτυπώ (ε) (*αόρ. πρωτοτύπησα*) *αμετβ.* ორიგინალობა, თავისთავადობა, თვითმყოფადობა.

πρωτοφανής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ.* და *θηλ. -είς, ουδ. -ή*) *μαღალფ.* უპრეცედენტო, არნახული, გაუგონარი, უჩვეულო.

πρωτόφαντος, -η, -ο *ხალხ.* **1.** უპრეცედენტო, არნახული, გაუგონარი, უჩვეულო; **2.** აღრეული, ნააღრევი.

πρωτοχρονιά η **1.** წლის პირველი რიცხვი; **2.** ახალი წლის ღღესასწაული: *παραμονή / ανήμερα ~ς* ახალი წლის წინაღღე / ახალი წლის ღღე.

πρωτοχρονιάτικος, -η, -ο საახალწლო.

πρωτύτερος, -η, -ο წინანდელი, უწინდელი, წინამავალი, წინა; **πρωτύτερα** *επίρρ.* წინათ, უწინ, უფრო აღრე.

πταισματοδικείο το *ιουρ.* პირველი ინსტანციის სასამართლო, სადაც განიხილება მცირე კანონდარღვევები.

πτέρυγα η **1.** *μαღალფ.* ფრთა; **2.** ლაპოტი, ფრთა; **3.** ფრთა, მხარე, ფლიგელი; **4.** განყოფილება; **5.** დაჯგუფება: *αριστερή / δεξιά ~* მემარცხენე / მემარჯვენე დაჯგუფება; **6.** *სამხ.* ფლანგი, ფრთა.

πτηνό το *βοτ.* ფრინველი.

πτηνοτροφία η (*πληθ. არ გააჩნია*) მეფრინველეობა.

πτηνοτρόφος ο/η მეფრინველე.

πτήση η **1.** *μαღალფ.* ფრენა; **2.** რეისი.

πτητικός, -ή, -ό 1. მფრინავი, საფრენი, ასაფრენი, ფრენის: *~ή συσκευή* საფრენი აპარატი; **2.** *ქიმ.* აქროლადი.

πτυχή η **1.** ნაკეცი; **2.** *გეოლ.* დედამიწის ქერქის ნაოჭი; **3.** *ანატ.* ნაოჭი; **4.** *გადატ.* ასპექტი, მხარე.

πτυχιακός, -ή, -ό სადიპლომო: *~ή εργασία* სადიპლომო ნამუშევარი.

πτυχίο το დიპლომი; ◊ *επί ~ω* დიპლომის მიღებისათვის საჭირო გამოცდების ჩაბარება.

πτυχιούχος, -α, -ο დიპლომიანი, დიპლომის მქონე.

πτυχώνω (*αόρ. πτύχωσα, αόρ. παθ. πτυχώθηκα, μτχ. πτυχωμένος*) *μετβ.* დანაოჭება, ნაკეცების გაკეთება; **-ομαι** ნაკეცების გაკეთება.

πτύχωση η **1.** ნაკეცების გაკეთება; **2.** ნაკეცი; **3.** *გეოლ.* დანაოჭება.

πτώμα το **1.** გვამი; *გადატ.* **2.** დაქანცული, გასავათებული: *είμαι ~* გასავათებული ვარ; **3.** ზარმაცი, მოუქნელი, დუნე, უსიცოცხლო ადამიანი, მკვდარი; ◊ *πατώ επί ~των* მკვდარსაც კი გადავაბიჯებ, *θα περάσεις πάνω από το ~ μου...* ცოცხალი თავით არ...

πτώση η *ჰირდ., გადატ.* **1.** დაცემა, დავარდნა, ჩამოვარდნა; **2.** დანგრევა, ნგრევა: *η ~ του τείχους του Βερολίνου* ბერლინის კედლის დანგრევა; **3.** დაკლება, დაწევა, შემცი-

რება: *το δολάριο υπέστη ~* დოლარის კურსის დაწევა; *გადატ.* **4.** დაცემა, დამხობა (ქალაქის, სახელმწიფო წყობის); **5.** *გრამ.* ბრუნვა; **6.** *მედ.* ფტოზი, სხეულის რომელიმე ორგანოს ან ნაწილის დაწევა: *~ μήτρας* საშვილოსნოს დაწევა; ◊ *φιλ. ελεύθερη ~* თავისუფალი ვარდნა, *μέχρι τελικής ~ς* დაეარდნამდე, ძალის გამოცლამდე, *ελεκτ. ~ τάσεως* ძაბვის ვარდნა.

πτωτικός, -ή, -ό 1. *გადატ.* დაცემის, დაქვეითების, ვარდნის ტენდენციის მქონე, დაღმაელობითი; *გრამ.* **2.** ბრუნვის; **3.** (τα) ბრუნვადი მეტყველების ნაწილები.

πτωχαίνω *იხ.* **φτωχαίνω.**

πτώχευση η *იურ.* გაკოტრება, გაბანკროტება.

πτωχεύω (*αόρ. πτώχευσα*) *αμετβ.* გაღატაკება, გაღარიბება, გაბანკროტება.

πτωχός, -ή, -ό *იხ.* **φτωχός.**

πυγμαχία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *სპორტ.* კრივი.

πυγμάχος ο მოკრივე.

πυγμαχώ (ε) (*αόρ. πυγμάχησα*) *μετβ.* კრივში მონაწილეობა.

πυγολαμπίδα η ციცინათელა.

πυκνός, -ή, -ό 1. ხშირი, მჭიდრო, სქელი: *~ά μαλλιά* ხშირი თმა; **2.** ხშირი, არაიშვიათი; **3.** შეკვეცილი, მოკლე; **4.** *გადატ.* დახუნძლული; **5.** თვალშეუვალი, უკუნი: *~ό σκοτάδι* უკუნეთი.

πυκνότητα η **1.** სიხშირე, სისქე, სიმჭიდროვე; **2.** სიხშირე: *~ επισκέψεων* ვიზიტების სიხშირე; **3.** *გადატ.* კომპაქტურობა, შეკვეცილობა; **4.** *φιλ.* სიმკვრივე; **5.** *ελεκτ.* სისშირე; ◊ *ελεκτ. ~ ηλεκτρικού / μαγνητικού πεδίου* ელექტრო / მაგნიტური ველის სიხშირე, *~ ρεύματος* დენის სიხშირე.

πυκνώνω (*αόρ. πύκνωσα, αόρ. παθ. πυκνώθηκα, μτχ. πυκνωμένος*) *μετβ.* **1.** შემჭიდროება, გახშირება; **2.** *სამხ.* შემჭიდროება, მიჯრა, შეკერა; **3.** შევსება; **4.** შემოკლება, მოკლე შინაარსის გადმოცემა; *αμετβ.* **1.** გასქელება, შესქელება, შედედება: *πύκνωσε το σιρόπι* სიროფი გასქელდა; **2.** გახშირება, მომატება; **3.** *სამხ.* შემჭიდროება, მიჯრა, შეკერა.

πύλη η **1.** ჭიშკარი, კარიბჭე, ალაყაფის კარი; **2.** მთავარი, ცენტრალური შესასვლელი; **3.** *ანატ.* სარქველი.

πυξίδα η **1.** კომპასი; **2.** *გადატ.* ორიენტირი; **3.** *არქეოლ.* ბარდახში; ◊ *γυροσκοπική ~* გიროსკოპული კომპასი.

πύον (πύο) το (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* ჩირქი: *σπυρί με ~* ჩირქიანი მუწუკი.

πυρ το **1.** *მოძვ.* ცეცხლი; **2.** *სამხ.* ცეცხლი, ხშირი სროლა, ბათქაბუთქი; **3.** *გადატ.* (τα) ბრალდებები; ◊ *αιώνιο ~* მარადიული ცეცხლი, *(ανοίξατε / άρξατε) ~!* (გახსენით) ცეცხლი! *παύσατε ~!* შეწყდეს ცეცხლი! *(βρίσκομαι) μεταξύ δύο ~ών* ორ ცეცხლს შუა ვარ, *διά ~ός και σιδήρου* ცეცხლსა და წყალში.

πυρά η (*πληθ. არ გააჩნია*) კოცონი.

πύρα (πυράδα) η (*πληθ. არ გააჩნია*) *ხალხ.* **1.** მხურვალება, სიმხურვალე, ალმური; **2.** ახურება, აპილპილება, ალმურის მოდება; **3.** *გადატ.* წვა, ძმარვა.

πυράκτωση η გაჟარჟარება, ძლიერ გახურება, ვარვარი, წრთობა.

πυραμίδα η *პირდ., გადატ.* პირამიდა.

πυραυλικός ο 1. ბირთვული: *~ό όπλο* ბირთვული იარაღი; 2. (η) სარაკეტო საქმე.

πύραυλος ο 1. კოსმოსური რაკეტა; 2. *სამხ.* რაკეტა; 3. მუშხუნა, მაშხალა; ◊ *γίνομαι ~* ა) დიდი სიჩქარით გავემართები, მოვკურცხლავ, ბ) ძალიან ვბრაზდები.

πύργος ο 1. კოშკი; 2. ცათამბჯენი; 3. ციხესიმაგრე; 4. *ჭადრ.* ეტლი; 5. *სამხ.* ტანკის კოშკურა; 6. *ტექნოლ.* მაღალი ძაბვის კაბელის დასამაგრებელი საყრდენები.

πυργωτός, -ή, -ό 1. კოშკისებრი; 2. კოშკებიანი.

πυρετός ο 1. სიცხე, ტემპერატურა; 2. *მედ.* (οι) მალარია, ციება; 3. *გადატ.* ციებ-ცხელება.

πυρετώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ.* და *θηλ. -εις, ουδ. -η*) 1. *მედ.* ციებ-ცხელების, ციებისა; 2. ანთებული, აღგზნებული; 3. *გადატ.* გაცხარებული, აღგზნებული, გამალებული, დაძაბული.

πυρήνας ο 1. *ბოტ.* კურკა, გული; 2. *ფიზ., ქიმ.* ბირთვი; *გადატ.* 3. ორგანიზატორი; 4. დედაარსი, ბირთვი; 5. *ბიოლ.* ბირთვი; 6. *ასტრონ.* ბირთვი: *ο ~ του Ηλίου* მზის ბირთვი.

πυρηνικός, -ή, -ό ბირთვული; ◊ *~ή ενέργεια* ბირთვული ენერგია, *~ό όπλο* ბირთვული იარაღი, *~ πόλεμος* ბირთვული ომი.

πύρινος, -η, -ο 1. ცეცხლის; 2. *გადატ.* ცეცხლოვანი, მგზნებარე: *~οι λόγοι* მგზნებარე სიტყვები.

πυρκαγιά (πυρκαϊά) η ხანძარი.

πυροβολικός, -ή, -ό *სამხ.* 1. ზარბაზნის, ქვემეხის; 2. (το) არტილერია; ◊ *βαρύ ~ό* მძიმე არტილერია.

πυροβόλο το ზარბაზანი, ქვემეხი.

πυροβολώ (ε) (*აόρ. πυροβόλησα, αόρ. παθ. πυροβολήθηκα, μτχ. πυροβολημένος*) *ამეტ.* სროლა, გასროლა, ცეცხლის გახსნა; *μετβ.* 1. დამიზნება; 2. *გადატ.* დადანაშაულება.

πυροδότηση η 1. *ჰირდ., გადატ.* ცეცხლის წაკიდება, მოკიდება, დანთება, აალება, ანთება; 2. *გადატ.* გამოწვევა.

πυροδοτώ (ε) (*αόρ. πυροδότησα, αόρ. παθ. πυροδοτήθηκα, μτχ. πυροδοτημένος*) *μετβ.* 1. ცეცხლის წაკიდება, მოკიდება, დანთება, აალება, ანთება; 2. აფეთქება; 3. *გადატ.* გამოწვევა.

πυρολάτρης ο, **-ισσα** η 1. ცეცხლთაყვანისმცემელი; 2. ზოროასტრიზმის მიმდევარი.

πυρολατρία η 1. ცეცხლთაყვანისმცემლობა; 2. ზოროასტრიზმი.

πυρόσβεση η ხანძრის ჩაქრობა.

πυροσβεστήρας ο ცეცხლსაქრობი.

πυροσβέστης ο, **-τρια** η 1. მეხანძრე; 2. *გადატ.* განმმუხტველი, დაძაბულობის მომხსნელი.

πυροσβεστικός, -ή, -ό 1. სახანძრო: *~ή αντλία* სახანძრო ტუმბო, *~ό προσωπικό* მეხანძრეთა რაზმი; 2. *გადატ.* დამამშვიდებელი, დამაშოშმინებელი, განმმუხტველი, დაძაბულობის მომხსნელი; ◊ *~ό (όχημα)* სახანძრო მანქანა, *Π~ή (Υπηρεσία) / ~ό Σώμα* სახანძრო სამსახური.

πυροτέχνημα το 1. პიროტექნიკური მასალა; 2. (τα) ფეიერვერკი; 3. *გადატ.* შთაბეჭდილების მოხდენა.

πυρπολώ (ε) (*αόρ. πυρπόλησα, αόρ. παθ. πυρπολήθηκα, μτχ. πυρπολημένος*) *μετβ.* 1. ცეცხლის წაკიდება, ცეცხლის გაჩენა; 2. *გადატ.* ცეცხლის დანთება, აგიზგიზება.

πυρσός ο ჩირაღდანი, მაშხალა.

πώληση η *მაღალენ.* გაყიდვა, ვაჭრობა.

πωλητήριο το **1.** გაყიდვის აქტი; **2.** განცხადება უძრავი ქონების გაყიდვის შესახებ; **3.** მაღაზია.

πωλητής ο, **-τρια** η გამყიდველი.

πώμα το *მალლ.* საცობი, კორპი.

πωρώδης, -ης, -ες (*γεν.* *-ους, πληθ. αρσ.* და *θηλ.* *-εις, ουδ.* *-η*) ტუფისებრი.

πώς *επίρρ.* **1.** როგორ: ~ *λειτουργεί;* როგორ ფუნქციონირებს? **2.** როგორი: ~ *είναι ο προϊστάμενός σου; αυστυρός, αλλά δίκαιος* შენი უფროსი როგორია? — მკაცრი, მაგრამ სამართლიანი; **3.** (+ *και*) როგორ მოხდა რომ...: ~ *και μας θυμήθηκες;* როგორ მოხდა, რომ გაგახსენდით; **4.** კიდევ კარგი, რომ: ~ *δεν έσπασες κανένα πόδι* კიდევ კარგი, რომ ფეხი არ მოიტეხე; **5.** რა თქმა უნდა: *είσαι ευχαριστημένη τώρα;* ~*! δεν εχω παράπονο* — ახლა კმაყოფილი ხარ? — რა თქმა უნდა! ყველაფერი რიგზეა; ◊ ~ *σε λένε / φωνάζουν;* რა გქვია? — *πάει;* როგორაა საქმე? ~ *είστε;* როგორ ხართ? — *πάνε / είναι τα πράγματα;* რა ამბებია? ~ *μπόρεσες (να...);* როგორ შეძელი ...? ~ *(κι) έτσι;* ეგ როგორ? ~ *το 'παθε;* ეს როგორ მოუვიდა? ~*; / ~ είπατε;* რა თქვით? — *και* — */* ~ *και τι* ერთი სული მაქვს, *αμ* ~*!* რა გეგონა!

πως *σύνδ., საუბრ.* რომ: *έμαθα* ~ *έφυγες* გავიგე, რომ წახვედი; ◊ *κατά* ~ როგორც, *όχι* ~ ...კი არ, ის კი არა, რომ....

Ρ

Ρ, ρ, ρω 1. რო, ბერძნული ანბანის მეჩვიდმეტე ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) ასი, მეასე (*Ρ'*), ბ) ასი ათასი (*Ρ*).

ραββίνος ο რაბინი.

ραβδί το *άκλ.* 1. ჯოხი, კეტი; 2. ხელჯოხი; ◊ ***μαγικό*** ~ ჯადოსნური ჯოხი.

ραβδιά η ჯოხის დარტყმა.

ραβδίζω (*αόρ. ράβδισα, αόρ. παθ. ραβδίστηκα, μτχ. ραβδισμένος*) *μετβ.* 1. ჯოხის დარტყმა; 2. დაბერტყვა.

ράβδος η *მაღალფ.* 1. ჯოხი, ჭოკი; 2. ჯოხის დარტყმა; 3. ხელჯოხი; 4. კვერთხი, არგანი, ჯოხი; ◊ ~ *ζεύξεως* მანქანის წამყვანი ბორბლების დამაკავშირებელი ძელი.

ράβδωση η (*ძირითადად πληθ.*) 1. ღარი, ძარღვი; 2. ხაბი, ზოლი: *οι ~εις μιας τίγρης* ვეფხვის ზოლები.

ραβδωτός, -ή, -ό 1. დახაზული, დაღარული; 2. ღარიანი, კანელურებიანი.

ράβω (*αόρ. έραψα, αόρ. παθ. ράφτηκα, μτχ. ραμμένος*) *μετβ., αμετβ.* კერვა, შეკერვა, მიკერება, დაკერება; ◊ ***ράψ'το / ράφ'το*** მოკეტე! გაჩუმდი! ***κόβω και ~*** რასაც მინდა, იმას ვაკეთებ, ***κόβει και ~ει η γλώσσα μου*** ბევრს ელაპარაკობ.

ραγδαίος, -α, -ο *მაღალფ.* 1. ძლიერი: ~α *βροχή* ძლიერი წვიმა; 2.*გადატ.* სწრაფი: ~ες *αλλαγές* სწრაფი ცვლილებები.

ραγίζω (ραΐζω) (*αόρ. ράγ(γ)ισα, αόρ. παθ. ραγ(γ)ίστηκα, μτχ. ραγισμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. გაბზარვა; 2. *გადატ.* გაყოფა, გახლეჩა, მესუსტება, შერყევა; ◊ ~ ***την καρδιά κάποιου*** გულს ვუხეთქავ, გულს ვტკენ.

ράγισμα (ράισμα) το ბზარი.

ράγκμπι το *άκλ.* რაგბი.

ραδιενέργεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) რადიოაქტიურობა, გამოსხივება, რადიაცია.

ραδιενεργός, -ός/-ή, -ό 1. რადიოაქტიური, რადიაციული, რადიაციის; ◊ ~***ά κατάλοιπα*** რადიოაქტიური ნარჩენები, ~***ή ακτινοβολία*** რადიოაქტიური გამოსხივება.

ράδιο το 1. რადიო; 2. *ქიმ.* რადიუმი.

ραδιογράφημα το **1.** რენტგენის სურათი; **2.** რადიოგრამა.

ραδιοεντοπιστής ο რადარი.

ραδιοκύματα τα რადიოტალღები.

ραδιοσκοπία (ραδιοσκόπηση) η რენტგენოსკოპია.

ραδιοσταθμός ο რადიოსადგური.

ραδιοσυχνότητα η რადიოსიხშირე.

ραδιοτηλεγράφημα το რადიოტელეგრამა.

ραδιοτηλέγραφος ο რადიოტელეგრაფი.

ραδιουργία η ინტრიგა, მზაკვრობა, ხრიკები.

ραδιούργος, -η, -ο ინტრიგანი, მზაკვარი.

ραδιουργώ (ε) (*აόր. ραδιούργησα*) *αμετβ.* ინტრიგანობა.

ραδιοφάρος ο რადიოშუქურა.

ραδιοφωνία η (*πληθ. არ გააჩნია*) რადიოგადაცემა, რადიომაუწყებლობა.

ραδιοφωνικός, -ή, -ό რადიოგადაცემის, რადიო.

ραδιόφωνο το რადიო, რადიომიმღები.

ρακή η არაყი (ჭაჭა).

ράκος το **1.** *მაღალფ.* ძონძები; **2.** *ვულგ.* დაცემული, გატეხილი, განადგურებული ადამიანი.

ράλι το *άκλ.* რალი.

ραμαζάνι το რამადანი (მუსლიმური ღვესასწაული).

ραμφίζω (*აόր. ράμφισα*) *μετβ.* კორტნა, ჩანისკარტება

ράμφος το **1.** ნისკარტი; **2.** ჩასაბერი ინსტრუმენტების ტუჩი.

ραντάρ το *άκλ.* რადარი.

ραντεβού το *άκλ.* **1.** შეხვედრა; **2.** პაემანი: ~ *στα τυφλά* პაემანი ორ უცნობ ადამიანს შორის.

ραντίζω (*აόր. ράντισα, აόр. παθ. ραντίστηκα, μτχ. ραντισμένος*) *μετβ.* **1.** სხურება, პკურება; **2.** შეწამვლა (ხის).

ράντισμα το **1.** სხურება, პკურება; **2.** შეწამვლა (ხის).

ράντσο το **1.** ჯამაკი; **2.** რანჩო.

ραπάνι (ρεπάνι) το *ბოტ.* თალგამი.

ραπόρτο το პატაკი, ანგარიში.

ράπτης (ράφτης) ο, **-τρια** η მკერავი, თერძი.

ραπτικός, -ή, -ό (ραφτικός) **1.** საკერავი, კერვასთან დაკავშირებული: ~ *οίκος* მოდების სახლი; **2.** (η) კერვა, მოდელირება; **3.** (τα) მკერავის გასამრჯელო; ◊ *υψηλή ~ή* ა) მაღალი მოდა, ბ) მოდელიერი.

ραπτομηχανή η საკერავი მანქანა.

ραπτός, -ή, -ό (ραφτός) მკერილი.

ράσο το ანაფორა.

ρασοφόρος ο ის, ვისაც ანაფორა აცვია, მღვდელი.

ράτσα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) **1.** რასა; **2.** *ზოოლ.* ჯიში; **3.** ჯიშიანი ცხოველი; ◊ *ούνα φάτσα ούνα* ~ ერთი ტიპის, მსგავსი ტიპის, ერთი ჯიშის.

ρατσισμός ο რასიზმი: *κοινωνικός* ~ სოციალური რასიზმი.

ρατσιστής ο, **-τρια** η რასისტი.

ραφανίδα (ραπανίδα) η თალგამი.

ραφείο το მოდების ატელიე, სამკერვალო.

ραφή η **1.** გვირისტი, ნაკერი; **2.** *მედ.* ნაკერი; **3.** (οι) თავის ქალისა და შუბლის ძვლების შემაერთებელი ხაზი.

ράφι το თარო; ◊ *μένω στο ~* გაუთხოვარი ერჩები.

ραφινάρω (*აόр. ραφινάρισα, აόр. παθ. ραφιναρίστηκα, μτχ. ραφιναρισμένος*) *μετβ.* დაწმენდა, რაფინირება.

ράφτης ο *იხ.* **ράπτης**.

ραφτικός, -ή, -ό *იხ.* **ραπτικός**.

ραφτόπουλο το 1. თერძის შეგირდი; 2. თერძის ვაჟიშვილი.

ραφτός, -ή, -ό *იხ.* **ραπτός**.

ράχη η 1. ზურგი, უკანა მხარე; 2. ხერხემალი; 3. ყუა: ~ *του βιβλίου* წიგნის ყუა; 4. ზურგი, საზურგე: *η ~ της καρέκλας* სკამის ზურგი; 5. ქედი.

ραχοκοκκαλιά η *პირდ., გადატ.* ხერხემალი.

ραχοκόκκαλο το 1. ხერხემლის მალები; 2. ხერხემალი.

ράψιμο το 1. კერვა, მიკერება, დაკერება, გაკერვა; 2. მკერავის გასამრჯელო.

ραψωδία η 1. სიმღერა, თავი, კარი; 2. *მუს.* რაფსოდია.

ραψωδός ο რაფსოდოსი.

ρεαλισμός ο რეალიზმი.

ρεαλιστής ο, **-τρια** η რეალისტი.

ρεαλιστικός, -ή, -ό რეალისტური.

ρεβίθι (ροβίθι) το მუხუდოს მარცვალი.

ρεγουλάρω (*აόր. ρεγουλάρισα, μτχ. ρεγουλαρισμένος*) *ხალხ., μετβ.* მოწესრიგება, რეგულირება.

ρεζέρβα η 1. რეზერვი, მარაგი; 2. ა) სათადარიგო საბურავი, ბ) თადარიგში მყოფი მოთამაშე, სათადარიგო მოთამაშე.

ρεζές ο (*πληθ. -έδες*) ანჯამა, რკინის კილო.

ρεζίλεμα το შერცხვენა, თავის მოჭრა, ქვეყნის სასაცილოდ გახდომა.

ρεζιλεύω (*αόρ. ρεζίλεψα, αόρ. παθ. ρεζιλεύτηκα, ρεζιλεμένος*) *μετβ.* თავის მოჭრა, შერცხვენა.

ρεζίλης ο (*πληθ. -ηδες*), **-ισσα** η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *ხალხ.* ქვეყნის სასაცილო.

ρεζίλι το (*γεν. და πληθ. არ გააჩნია*) 1. დასაცინი, სამარცხვინო, თავისმომჭრელი რამ, ქვეყნის სასაცილო: *γίνομαι ~* ქვეყნის სასაცილო ვხდები.

ρεζιλίκι το (*γεν. და πληθ. არ გააჩნია*) სირცხვილი, თავის მოჭრა: *~α πράματα* სამარცხვინო რამეები.

ρεκλάμα η 1. რეკლამა; 2. სარეკლამო დაფა.

ρεκόρ το *άκλ.* რეკორდი.

ρέλιασμα το შემოტეხა, შემოკეცვა, ქობის მიკერება.

ρέμα το 1. მდინარის კალაპოტი; 2. დინება; ◊ *με πήρε το ~* წყალმა წამიღო, გავნადგურდი.

ρεματιά η მდინარის კალაპოტი.

ρεμβάζω (*αόρ. ρέμβασα*) *αμετβ.* ოცნება, ფანტაზიორობა.

ρεμβασμός ο (**ρέμβη** η) ოცნებამი წასვლა.

ρεμούλα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) მოპარვა, მიტაცება, დატაცება, ქურდობა.

ρέμπελος, -η, -ο 1. მეამბოხე; 2. უსაქმური, ზარმაცი, მოუწესრიგებელი, უწესრიგო, არეულ-დარეულები.

ρεμπέτης ο, **-ισσα** η 1. რემბეტული სიმღერების შემქმნელი ან შემსრულებელი; 2. რემბეტული სიმღერების მკვლევარი.

ρεμπέτικος, -η, -ο 1. რემბეტული; 2. (το) რემბეტული სიმღერა.

ρεπάνι το *იხ.* **ραπάνι**.

ρεπό το *άκλ.* გამოსასვლელი დღე, დასვენების დღე.

ρεπορτάζ το *άκλ.* რეპორტაჟი: *ζωντανό ~* პირდაპირი რეპორტაჟი.

ρέπω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ. έρρεπα*) 1. დახრა, გადახრა; 2.

გადატ. მიდრეკილების ქონა, მიდრეკილება, გადახრა.

ρεσεψιόν το *άκλ.* მიმღები (სასტუმროში).

ρεσιτάλ το 1. სოლო კონცერტი; 2. *გადატ.* გადმოცემა, შესრულება; ◊ *δίνω ~* სოლო კონცერტის შესრულება.

ρέστα τα (*γεν. არ χρησιμ.*) ხურდა: *άφησε τα ~ στο σερβιτόρο* ხურდა ოფიციანტს დაუტოვა; ◊ *δίνω ~* ა) შთაბეჭდილებას ვახდენ, ბ) ქედს ვიხრი.

ρετουσάρω (*αόρ. ρετουσάρισα, αόρ. παθ. ρετουσαρίστηκα, μτχ. ρετουσαρισμένος*) *μετβ.* რეტუშირება, რეტუშის გაკეთება.

ρετρό το *επίθ., άκλ.* რეტრო.

ρετσίνα η (*γεν. πληθ. არ χρησιმ.*) რეცინა (ბერძნული თეთრი ღვინო ფიჭვის ფისის არომატით).

ρετσίνι το ფიჭვის ფისი.

ρετσινόλαδο το აბუსალათინის ზეთი; ◊ *τι σχέση έχει ο φάντης με το ~;* რა კაეშირი აქვს ერთს მეორესთან?

ρεύμα το 1. *ίσιρდ., გადატ.* ნაკადი, დინება; 2. ორჭოლი, ორპირი ქარი, პაერის მასა, ნაკადი; 3. დენი: *διακοπή ~τος* დენის გათიშვა; 4. *გადატ.* ტალღა, ტენდენცია, კურსი; 5. მიმდინარეობა; ◊ *θαλάσσιο ~* ზღვის დინება, *εναλλασσόμενο ~* ცვალებადი დენი, *μονοφασικό / πολυφασικό ~* ერთფაზიანი / მრავალფაზიანი დენი.

ρευματικός, -ή, -ό *მედ.* 1. რევმატიული; 2. (ο/η) რევმატიზმით დაავადებული; 3. (τα) რევმატიზმი.

ρεύομαι (*αόρ. ρεύτηκα*) *αποθ., αμετβ.* ამობოყინება.

ρεύση η პოლუცია.

ρευστοποίηση η 1. გათხევადება, გაწყალება, გათხელება; 2. განაღდება, ნაღდ ფულად გადაქცევა: *~ της περιουσίας* ქონების განაღდება.

ρευστοποιώ (ε) (*αόρ. ρευστοποίησα, αόρ. παθ. ρευστοποιήθηκα, μτχ. ρευστοποιημένος*) *μετβ.* 1. გათხევადება, გაწყალება, გათხელება; 2. განაღდება, ნაღდ ფულად გადაქცევა.

ρευστός, -ή, -ό 1. თხევადი; 2. (το) ა) თხევადი აირი, ბ) ნაღდი ფული; 3. *გადატ.* არამყარი, არამდგრადი.

ρευστότητα η (*πληθ. არ χρησιμ.*) 1. დენადობა, მდინარობა; 2. თხევადობა; 3. ნაღდი ფულის არსებობა: *υπάρχει πρόβλημα ~ς στην αγορά* ბაზარზე ნაღდი ფულის არსებობის პრობლემაა; 4. *გადატ.* არამდგრადობა, ცვალებადობა, მერყეობა.

ρεφορμιστής ο, **-τρια** η რეფორმისტი.

ρεφερέν το *άκλ.* რეფერენი, მისამღერი.

ρέψιμο το ბოყინი.

ρέω (*αόρ. έρρευσα*) *αμετβ.* 1. დენა, დინება, გადინება; 2. ღერა: *τα δάκρυα έρρεαν ποτάμι!* ცრემლები ღვარად დიოდა; 3. *გადატ.* რაკრაკი (სიტყვის).

ρήγας ο, **-ισσα** η 1. მეფე, დედოფალი; 2. ბანქოში მეფე, დედოფალი.

ρήγμα το 1. ბზარი, ნაპრალი, ხვრელი; 2. *გადატ.* განხეთქილება.

ρήμα το *γραμμ.* ზმნა; ◊ *απρόσωπο ~* უპირო ზმნა, *τριτοπρόσωπο ~* ზმნა მესამე პირში, *μεταβατικό ~* გარდამავალი ზმნა, *αμετάβατο ~* გარდაუვალი ზმნა.

ρήμαγμα το განადგურება, ნგრევებად ქცევა, გაუდაბურება.

ριμάδι το 1. ნანგრევები, უპატრონოდ მიტოვებული შენობა; 2. *გადატ.* ყველასგან მიტოვებული ადამიანი; 3. ხარახურა.

ρημάζω (*αόρ. ρήμαξα, αόρ. παθ. ρημάχτηκα, μτχ. ρημαγμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. განადგურება, დანგრევა, ნანგრევებად ქცევა, გაცამტვერება; 2. დაცარიელება; 3. გამოფიტვა, დაუძლურება; ◊ *~ (κάποιον) στο ζύλο* გაჯოხვა.

ρηματικός, -ή, -ό 1. ზმნური, ზმნისგან წარმოებული; 2. *დიპლ.* ზეპირი, სიტყვიერი.

ρήξη η 1. გაგლეჯა; 2. *მედ.* გაგლეჯა, გახეთქვა, დაშლა; 3. *გადატ.* კონფლიქტი, განხეთქილება, ურთიერთობის გაწყვეტა.

ρητό το გამონათქვამი, აფორიზმი.

ρήτορας ο ორატორი.

ρητορεία η 1. ორატორის სიტყვა; 2. მჭევრმეტყველება, რიტორიკა, რიტორიკული ხელოვნება; 3. (*ძირითადად πληθ.*) სისულელეები.

ρητορεύω (*αόρ. ρητόρευσα*) *αμετβ* ორატორობა, მჭევრმეტყველება.

ρητορική η რიტორიკა, ორატორული ხელოვნება; ◊ ***εκκλησιαστική*** ~ საეკლესიო რიტორიკა.

ρητορικός, -ή, -ό 1. რიტორიკული, ორატორული; 2. (η) რიტორიკა; ◊ ***~ά άνθη*** პოეტური სიტყვები, ***~ή ερώτηση*** რიტორიკული შეკითხვა.

ρητός, -ή, -ό 1. გამოთქმული, თქმული; 2. კატეგორიული, ნათელი, გარკვეული; 3. ის, რისი თქმაც შესაძლებელია; 4. (το) გამონათქვამი, აფორიზმი.

ρηχός, -ή, -ό 1. არც თუ ღრმა; 2. (τα) მეჩეჩი, მარჩხობი, არაღრმა წყალი; 3. *გადატ.* ზერელე, ზედაპირული.

ρίγα η 1. ხაზი; 2. ზოლი.

ρίγανη η *ბოტ.* ქონდარი; ◊ ***κολοκύθια με (τη) ~*** სისულელეები.

ριγέ *άκλ., επίθ.* ძოლიანი.

ρίγος το ერჟოლა, ცახცახი, ერუანტელი.

ριγώ (ε) (*αορ. ρίγησα*) *αμετβ., Ποίκ., გადატ.* ერჟოლა, ცახცახი, თრთოლა, ერუანტელი.

ρίγωμα το ხაზვა, სწორი ხაზის გავლება.

ριγώνω (*αορ. ρίγωσα, μτχ. ριγωμένος*) *μετβ., αμετβ.* ხაზვა, სწორი ხაზის გაელება.

ριγωτός, -ή, -ό ხაზებიანი, ზოლიანი.

ριζά τα მთის ძირი.

ρίζα η *Ποίκ., გადატ.* 1. ფესვი: *η ~ του δοντιού* კბილის ფესვი; 2. ძირი: *εκατό ~ες ελιές* ასი ძირი ზეთის ხილის ხე; *გადატ.* 3. (οι) ფესვები, წარმომავლობა, წარმოშობა; 4. *ენათმეც.* ძირი, ფუძე; 5. *მათ.* ფესვი; ◊ *ζημ. ελεύθερες ~ες* რადიკალი.

ριζικό το *ხალხ.* ბედი, იღბალი, ბედისწერა.

ριζικός, -ή, -ό 1. ძირისა, ფესვისა; 2. *გადატ.* ძირეული, კარდინალური, ძირფესვიანი, სრული, კაპიტალური.

ριζοβολώ (α) (*αορ. ριζοβόλησα*) *ხალხ.* 1. ფესვის გადგმა; 2. *გადატ.* ფეხის მოკიდება, დამკვიდრება.

ριζοσπάστης ο, **-τρια** η რადიკალი.

ριζοσπαστικός, -ή, -ό რადიკალური.

ρίζωμα το 1. ფესვების გადგმა; 2. მცენარის ფესვების სისტემა, ფესვები; 3. *ბოტ.* ფესურა.

ριζώνω (*αόρ. ρίζωσα, αόρ. παθ. ριζώθηκα, μτχ. ριζωμένος*) *αμετβ.* 1. ფესვის გადგმა; 2. დაფუძნება, დამკვიდრება; 3. *გადატ.* დაკრობა.

ρίμα η 1. რითმა; 2. (οι) (*πληθ. -άδες*) ორსტრიქონიანი გარითმული სალხური სიმღერები.

ρινίτιδα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) *მედ.* რინიტი.

ρινολαρυγγικός, -ή, -ό ცხვირისა და ყელის.

ριξιά η 1. გადაგდება, სროლა; 2. გასროლა (თოფის); 3. კოჭაობის დროს ერთი გადაგდება; 4. *ხალხ.* პოლუცია.

ρίξιμο το 1. გადაგდება, სროლა, ტყორცნა: ~ *πέτρας / ακοντίου* ქვის / შუბის ტყორცნა; 2. დანგრევა, აღება; 3. მოტყუება, გადაგდება.

ρισκάρω (*αόρ. ρίσκαρα / ρισκάρισα*) *μετβ., αμετβ.* რისკზე წასელა, რისკის გაწევა, გარისკვა.

ρίσκο το რისკი.

ρίχνω (*αόρ. έριξα, αόρ. παθ. ρίχτηκα, μτχ. ριγμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. დაგდება, გადაგდება, ჩაგდება, მოთავსება, შეგდება; 2. დანგრევა, აღება, გადაგდება, ჩამოგდება, დამხობა; 3. დაეარდნა, დაწევა, დადაბლება; 4. სროლა, ტყორცნა, გასროლა; 5. მოტყუება, გადაგდება: გადამაგდო; 6. შებმა, დამორჩილება; 7. დარტყმა: ~ *γροθιά* მუშტს ვარტყამ; 8. მისჯა; 9. დაბრალება, გადაბრალება; ◊ ~ *ξύλο* ეცემ, ~*ομαι στη φωτιά για κάποιον* ვინმეს გულისთვის ცეცხლში ვეარდები, ~ *φως (σε κάτ)* ნათელს მოვფენ.

ριψοκινδυνεύω (*αόρ. ριψοκινδύνευσα*) *μετβ., αμετβ.* საფრთხეში ყოფნა, საფრთხეში ჩაგდება.

ριψοκίνδυνος, -η, -ο გაბედული, სარისკო, რისკიანი, სახიფათო.

ρόγχος ο 1. ხერინვა; 2. *მედ.* ხიხინი; ◊ *επιθανάτιος* ~ სიკვდილისწინა ხრიალი, ხროტინი.

ρόδα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნια*) 1. ბორბალი, თვალი; 2. *θρξ.* საჭევრის თვალი.

ροδακινόμηλο το ვაშლატამა.

ροδέλαιο το ვარდის ზეთი.

ρόδι (ρόιδι, ρόιδο) το ბროწეული.

ρόδινος, -η, -ο 1. ვარდის, ვარდისფერი; 2. *გადატ.* ნათელი, ბედნიერი, ვარდისფერი.

ροδίτης ο 1. ღვინო ვარდის არომატით; 2. ვარდისფერი ყურძნის ჯიში.

ρόδο το ვარდი.

ροδοδάφνη η *ბოტ.* ოლეანდრე.

ροδόξυλο το პალისანდრის ხე, ვარდის ხე.

ροδόσταμο (ροδόσταμα, ροδόσταγμα) το 1. ვარდის წყალი; 2. ვარდის ზეთის ხსნარი.

ροζ *επίθ., άκλ.* 1. ვარდისფერი; 2. სასიყვარულო; ◊ ~ *τηλέφωνα* ინტიმური სატელეფონო ხაზი.

ροζιάζω (*αόρ. ρόζιασα, μτχ. ροζιασμένος*) *αμετβ.* დაკოჟრება, კოჟრების გაჩენა.

ρόζος ο 1. *ბოტ.* კორძი (ხის); 2. კოჟრი.

ροή η (*πληθ. αρ გააჩნια*) 1. დინება, ნაკადი, მსელელობა; 2. გამოდენა, გამოყოფა; 3. *გადატ.* ხანგრძლივობა, განმაელობა.

ροκανίδι το ბურბუშელა, ნარანდი.

ροκανίζω (*αόρ. ροκάνισα, αόρ. παθ. ροκανίστηκα, μτχ. ροκανισμένος*) *μετβ.* 1. რანდვა, გამალამინება; 2. *გადატ.* ღრღნა; 3. *გადატ.* ფლანგვა, დანიავება.

ρολό το 1. რულონი, გრაგნილი; 2. რულეტი; 3. ქალუში, რომელიც რულონად იხვევა; 4. ცილინდრის ფორმის საღებავი ჩოთქი.

ρολόι (ρολόγι) το 1. საათი; 2. მთელელი, მრიცხველი: *το* ~ *της*

Δ.Ε.Η. ელექტრო ენერგიის მრიცხველი; ◊ ***ηλιακό*** ~ მზის საათი, ***βιολογικό*** ~ ბიოლოგიური საათი.

ρόλος ο *პირდ., გადატ.* როლი; ◊ ***(κάποιος / κάτ) παίζει ~ο*** მნიშვნელოვანია.

ρομάντζο (ρομάντσο) το რომანი.

ρομαντικός, -ή, -ό რომანტიზმის, რომანტიზმთან დაკავშირებული, რომანტიკული.

ρομαντισμός ο **1.** რომანტიზმი; **2.** რომანტიკულობა..

ρόμπα η ხალათი.

ρόπαλο το კეტი, კომბალი, ხელკეტი; ◊ ***δια ~ου*** ძალისმიერი მეთოდით, ხელკეტებით.

ρουθούνι το ნესტო.

ρουθουνίζω (*აόρ ρουθούνισα*) *αμετβ.* ქშენა, ფშვინვა.

ρουθούνισμα το ქშენა, ფშვინვა.

ρουλέτα η რულეტი (აზარტული თამაში).

Ρουμάνος ο, **Ρουμάνα** η რუმინელი.

ρουμπίνι το ლალი, ბადახში.

ρουτίνα η (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) **1.** რუტინა; **2.** ბანალობა.

ρούφηγμα το ყლაპვა, ყლუპის გაკეთება, შეწოვა, შესრუტვა.

ρουφηξιά η ყლუპი; ◊ ***με μια ~*** ერთი ყლუპით.

ρουφιανιά η (*πληθ. αρ χρησιμοποιείται*) *ხალხ.* **1.** დაბეზღება, გაცემა; **2.** ცილისწამება.

ρουφιάνος ο, **-α** η **1.** მაჭანკალი; **2.** ცილისმწამებელი; **3.** გამცემი.

ρουφώ (ροφώ) (α) (*αόρ. ρούφηξα, αόρ. παθ. ρουφήχτηκα, μτχ. ρουφηγμένος*) *μετβ.* **1.** შეწოვა, ამოწოვა; **2.** ყლაპვა, გადაყლაპვა, ხვრეპა; **3.** *გადატ.* სუნთქვა, შესუნთქვა, შესრუტვა; *მτχ.* ამოწურული, გათანგული, დალეული; ◊ ***~ το αίμα (κάποιου)*** სისხლს ვწოვ (ვინმეს).

ρούχο το ტანსაცმელი; ◊ ***έχω τα ~α μου*** (ქალებისთვის) მენსტრუაციული ციკლის მაქვს, ***τρώγομαι με τα ~α μου*** ყველაფერზე ჯუჯღუნი, ***βγάζω (κάποιον) από τα ~α του*** ვაგიჟებ, ვაღელვებ, მდგომარეობიდან გამომყავს.

ρόφημα το ცხელი სასმელი.

ροχαλίζω (*αόρ. ροχάλισα*) *αμετβ.* ხვრინვა.

ρόχθος ο ჩანჩქერის ან ზღვის ტალღების ხმა.

ρυάκι το წყარო.

ρύγχος το **1.** დინგი, ნიკელი, დრუნჩი (ცხოველის); **2.** *ანატ.* წვერი, დაბოლოება; **3.** წვერი, წვეტი.

ρύζι το ბრინჯი.

ρυθμίζω (*αορ. ρύθμισα, αορ. παθ. ρυθμίστηκα, μτχ. ρυθμισμένος*) *μετβ.* დარეგულირება, მოწესრიგება.

ρυθμικός, -ή, -ό 1. რიტმული, რიტმის; **2.** (η) რიტმიკა; ◊ ***μυς ~ή αγωγή*** ტემპი. ***~ή ανάγνωση*** რიტმი, ***~ή (γυμναστική)*** მხატვრული ტანვარჯიში.

ρύθμιση η მოწესრიგება, დარეგულირება.

ρυθμιστής ο, **-τρια** η **1.** მარეგულირებელი, მომწესრიგებელი; **2.** რეგულატორი, მარეგულირებელი.

ρυθμιστικός, -ή, -ό მარეგულირებელი.

ρυθμός ο **1.** რიტმი; **2.** ტემპი; **3.** *მუს.* ტაქტი; **4.** ლექსის ზომა; **5.** სტილი: *γοτθικός ~* გოთიკური სტილი.

ρυμούλκηση η ბუქსირით, ბაგირით თრევა, წაყვანა.

ρυμουλκώ (ε) (*αόρ. ρυμούλκησα, αόρ. παθ. ρυμουλκήθηκα, μτχ. ρυμουλκημένος*) *μετβ.* ბუქსირზე აყვანა, ბაგირით, ბუქსირით თრევა.

ρυπαίνω (*αόρ. ρύπανα, αόρ. παθ. ρυπάνθηκα, μτχ. ρυπασμένος*) *μετβ.* დასვრა, დაბინძურება.

ρύπανση η (*πληθ. არ გააჩნია*) დაბინძურება, დასვრა.

ρυπαντής ο სიბინძურის წყარო, დამაბინძურებელი.

ρυπαντικός, -ή, -ό დამაბინძურებელი.

ρύπος ο **1.** სიბინძურე, ჭუჭყი, ლაქა; **2.** გარემოს დამაბინძურებელი ნივთიერება; **3.** *გადატ.* სირცხვილი, თავის მოჭრა.

ρυτίδα η ნაოჭი.

ρυτιδιασμένος, -η, -ο (ρυτιδώδης, -ης, -ες) დანაოჭებული, ნაოჭებიანი.

ρυτιδώνω (*αόρ. ρυτίδωσα, αόρ. παθ. ρυτιδώθηκα, μτχ. ρυτιδωμένος*) *μετβ.* დანაოჭება, ნაოჭების გაკეთება.

ρώγα η **1.** ყურძნის მარცვალი; **2.** ღვრილი, ძუძუს თავი.

ρωγμή η ბზარი, ნაპრალი.

ρωδακινιά η გარგარის ხე.

ρωδάκινο το გარგარი.

ρωμαϊικος, -η/ια, -ο 1. რომაული, რომის; **2.** (το) ახალ-ბერძნული სახელმწიფო; **3.***ბალბ.*(τα) ახალბერძნული ენა.

ρωμαϊκός, -ή, -ό რომაული, რომის, ძველ რომთან დაკავშირებული; ◊ ***Ρ~ή Εκκλησία*** რომის ეკლესია, ***Ρ~ό Δίκαιο*** რომის სამართალი.

Ρωμαίος ο, **Ρωμαία** η **1.** ქალაქ რომის მცხოვრები; **2.** ძველი რომის მოქალაქე; **3.** ბიზანტიის იმპერიის ბერძნულენოვანი, მართლმადიდებელი მოქალაქე.

ρωμαλέος, -α, -ο ძლიერი, მამაცი.

ρωμιοσύνη η **1.** ბერძენი ერი; **2.** ბერძნული სული, ბერძნული ხასიათი; **3.** ბერძენი ერი.

ρωσικός, -ή, -ό რუსული, რუსეთის.

Ρώσος ο, **-ίδα** η რუსი.

ρωτώ (ερωτώ, -άω) (α) (*αόρ. ερώτησα, αόρ. παθ. ερωτήθηκα / ερωτήθην, μτχ. ερωτηθείς, -είσα, -εν, ερωτημένος*) *μετβ.* შეკითხვა, კითხვის დასმა; ◊ ***μην τα ~ας!*** ნუ შეკითხები!

Σ

Σ, σ/ς, σίγμα 1. სიგმა, ბერძნული ანბანის მეთერამეტე ასო, სიტყვის დასაწყისში და შუაში იწერება σ, სიტყვის ბოლოს ς; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) ორასი, მეორასე (Σ΄), ბ) ორასი ათასი (Σ).

σάβανο το სუდარა.

σαβανώνω (*აόρ. σαβάνωσα, აόρ. παθ. σαβανώθηκα, μτχ. σαβανωμένος*) *μετβ.* სუდარაში გახვევა, მიცვალებულის გაპატიოსნება.

Σάββατο (Σαββάτο) το შაბათი; ◊ *Μέγα / Μεγάλο ~* დიდი შაბათი.

σαββατοκύριακο το შაბათ-კვირა.

σαβούρα η (*πληθ. არ გააჩნია*) *ხალხ.* 1. ბალასტი; *გადატ.* 2. ძველმანი, ხარახურა: *έχει μαζέψει μεγάλη ~ στο υπόγειο* სარდაფში ბევრი ხარახურა აქვს შეგროვებული; 3. *დამამც.* ნაყარ-ნუყარი ხალხი: *κάνει παρέα με τη ~* ნაყარ-ნუყარ ხალხთან მეგობრობს.

σαγανάκι το (*γεν. არ გააჩნია*) 1. პატარა ზომის ტაფა; 2. საჭმელი, რომელიც პატარა ზომის ტაფაზე კეთდება: *φέρε μας, ένα ~ τυρί* ერთი ტაფა შემწვარი ყველი მოგვიტანე.

σαγηνευτικός, -ή, -ό მაცდური, მაცთუნებელი: *~ό βλέμμα* / მაცდური მზერა.

σαγηνεύω (*αόρ. σαγήνευσα, αόρ. παθ. σαγηνεύθ(τ)ηκα, μτχ. σαγηνευμένος*) *μετβ.* ცთუნება.

σαγήνη η (*πληθ. არ გააჩნია*) მომხიბლელობა, მშვენიერება, სიტურფე.

σαγόνι το ყბა.

σαγονιά η *ხალხ.* ყბაში დარტყმა: *μου έδωσε μια ~ πολύ δυνατή* ძლიერად დამარტყა ყბაში.

σαδιστής ο, **-τρια** η სადისტი.

σαδομαζοχισμός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) სადომაზოხიზმი.

σαδομαζοχιστής ο, **-τρια** η სადომაზოხისტი.

σαΐνι το *ხალხ.* ჭკვიანი, გაქექილი (ადამიანზე): *είναι ~!* მაგარია!

σαΐτα η *ხალხ.* 1. ისარი; 2. საფეიქრო მაქო; 3. *ზოოლ.* ანკარა.

σαϊτεύω (*αόρ. σαΐτεψα, αόρ. παθ. σαϊτεύτηκα, μτχ. σαϊτευμένος*) *μετβ.* ისრის გასროლა.

σάκα η *საუბრ.* ჩანთა, ზურგჩანთა: ~ *κυνηγίου* მონადირის ზურგჩანთა.

σακάκι το პიჯაკი.

σακάτεμα το **1.** დასახიჩრება, დახეიბრება; **2.** *გადატ.* დაუძლურება, დაძაბუნება, ღონის მიხდა.

σακατεύω (*αόρ. σακάτεψα, αόρ. παθ. σακατεύτηκα, μτχ. σακατεμένος*) *ხალხ., μετβ.* **1.** დასახიჩრება, დახეიბრება: *με σακάτεψαν οι ρευματισμοί* რევმატიზმმა დამახეიბრა; **2.** *გადატ.* დაუძლურება, დაძაბუნება, ღონის მიხდა: *τον είχε σακατέψει η φυλακή* ციხემ დააუძლურა.

σακάτης ο (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*), **-ισσα** η ხეიბარი.

σακί το ტომარა.

σακίδιο το ზურგჩანთა.

σακοράφα (σακκοράφα, σακοβελόνα) η მახათი.

σάκος ο ტომარა, ჩანთა: *ταχυδρομικός* ~ ფოსტალიონის ჩანთა.

σακούλα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *ხალხ.* **1.** პარკი: *χάρτινη / πλαστική* ~ ქაღალდის / ცელოფნის პარკი; **2.** (οι) ტომარა, რომელიც თვალების ქვეშ წარმოიქმნება.

σακχαρίνη η *ქიმ.* სახარინი.

σάκχαρο το **1.** *ქიმ.* ნახშირწყალი; **2.** *მედ.* დიაბეტი.

σάλα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *საუბრ.* მისაღები ოთახი, დარბაზი.

σαλαμάνδρα η *ზოოლ.* სალამანდრა.

σαλάμι το შებოლილი ძეხვი.

σαλάτα η სალათა.

σαλατιέρα η (*γεν. πληθ. არ გააჩνια*) სასალათე.

σάλεμα το განძრევა, გარხევა, შერხევა.

σαλεύω (*αόρ. σάλεψα, μτχ. σαλεμένος*) *μετβ., αμετβ.* განძრევა, რხევა, გარხევა: *δε σάλευε φύλλο* ფოთოლი არ იძეროდა; ◊ *σάλεψε (κάποιου)* გარეკა, გაგიჟდა.

σάλι το (*γεν. არ გააჩნια*) შალი, მოსახვევი.

σαλιγκάρι το ლოკოკინა.

σάλιο το ნერწყვი, ღორბლი; ◊ *τρέχουν τα ~α μου* ნერწყვი მომდის.

σαλιώνω (*αόρ. σάλιωσα, αόρ. παθ. σαλιώθηκα, μτχ. σαλιωμένος*) *μετβ., ხალხ.* დადორბლა, ნერწყვით დასველება: *σάλιωσε το γραμματόσημο* მარკა ნერწყვით დაასველა.

σαλόνι το **1.** სასტუმრო ოთახი; **2.** სასტუმრო ოთახის ავეჯი; **3.** *გადატ.* სალონი (მანქანის): *το καινούργιο μοντέλο διαθέτει δερμάτινο* ~ ახალ მოდელს ტყავის სალონი აქვს; **4.** გამოფენა, სალონი: *διεθνές ~ αυτοκινήτου* მანქანების საერთაშორისო სალონი; **5.** (τα) მაღალი წრის საზოგადოება, არისტოკრატია; ◊ *φιλολογικό ~* ლიტერატურული სალონი.

σάλος ο (*πληθ. არ გააჩნια*) **1.** ღელვა (ზღვის): *το πλοίο κλυδωνιζόταν επικίνδυνα από το ~ο* გემი სახიფათოდ ირყეოდა ღელვის გამო; **2.** *გადატ.* ღელვა, შფოთი, ალიაქოთი: *πολιτικός ~* პოლიტიკური ღელვა.

σαλπάρισμα το გასვლა, წასვლა, გამგზავრება (გემის).

σαλπάρω (*αόρ. σάλπαρα/-ισα*) *αμετβ., ხალხ., ზღვ.* **1.** ნაპირს მოცილება, ნაპირიდან გასვლა; **2.** გასვლა, წასვლა, გამგზავრება.

σάλπιγγα η **1.** ბუკი, საყვირი; **2.** *ანატ.* ფალოპის მილი.

σαλπιγκτής ο *პირდ., გადატ.* მესაყვირე, მებუკე.

σαλπίζω (*αόρ. σάλπισα*) *μετβ.* **1.** საყვირის დაკვრა, ბუკის კვრა; **2.** გახმაურება (ამბის), გამოცხადება: *σάλπισε πρώτος το μήνυμα της ειρήνης* მშვიდობის შესახებ შეტყობინება პირველმა გაახმაურა.

σάλπισμα το **1.** საყვირის ხმა; **2.** *სამხ.* სიგნალი.

σαλταδόρος ο *ხალხ.* **1.** აკრობატი; **2.** *გადატ., დამამც.* კარიერისტი.

σαλτάρω (*αόρ. σάλταρα/-ισα, მτχ. σαλταρισμένος*) *ამეტბ., ხალხ., საუბრ.* **1.** ხტუნვა, გადახტომა: *σάλταραν πάνω από τη μάντρα* მესერზე გადახტენ; **2.** *ჟარგ.* გარეკვა: *κοντεύει να ~ει* ლამისაა გარეკოს.

σάλτο το სალტო, ნახტომი.

σάλτσα η საწებელი.

σαλτσιέρα η *ხალხ.* საწებლის ჭურჭელი.

σαμάρι το **1.** უნაგირი; **2.** *გადატ.* ასფალტზე გაკეთებული ბარიერი მანქანის სიჩქარის შესამცირებლად.

σαμαρώνω (*αόρ. σαμάρωσα, αόρ. παθ. σαμαρώθηκα, მτχ. σαμαρωμένος*) *μετβ., ხალხ.* უნაგირის დადგმა: *~ το γάιδαρο / το άλογο* უნაგირს ეადგამ ვირს / ცხენს.

σαματάς ο (*πληθ. -άδες*) ხმაური, აურზაური, ზედახორა: *πώς να μελετήσω με όλον αυτό το ~ά* ამ აურზაურში როგორ ვიმეცადინო.

σαμπάνια η (*γεν. πληθ. άρ გააჩნია*) შამპანიური.

σαμποτάζ το *άκλ.* **1.** *სამხ.* დივერსია; **2.** საბოტაჟი.

σαμποτάρω (*αόρ. σαμποτάρισα, მτχ. σαμποταρισμένος*) *μετβ.* საბოტაჟის მოწყობან.

σαμπουάν το *άκλ.* შამპუნი.

σάμπως *επίρρ., ხალხ.* **1.** თითქოს, ვითომ: *~ δεν τον ξέρεις* ვითომ არ იცნობდე; **2.** ხომ არ: *~ το έκανα επίτηδες;* განგებ ხომ არ გამიკეთებია? **3.** შესაძლოა, ალბათ: *~ να 'χεις δίκιο!* შესაძლოა, მართალი ხარ!

σαν I (σα) *μόρ.* **1.** -ვით, მსგავსად: *πονηρός ~ αλεπού* მელიასავით ეშმაკი; **2.** როგორც: *~ πρόεδρος της Βουλής οφείλω να λάβω αυστηρά μέτρα* როგორც პარლამენტის თავმჯდომარე, ვალდებული ვარ მკაცრი ზომები მივიღო; **3.** თითქოს, მე მგონი: *~ καλά να τα λέει* თითქოს სწორს ამბობს; **4.** ნეტა, ვითომ: *~ τι να θέλει;* ნეტა, რა უნდა? **5.** თითქოს, ვითომ: *φορούσε τη στολή του ~ να ήταν αληθινός στρατηγός* ფორმა ისე ეცვა, თითქოს ნამდვილი მხედართმთავარი იყო.

σαν II (σα) *σύνδ., ხალხ.* **1.** როცა: *~ έρθει, θα του το πω* როცა მოვა, ვეტყვი; **2.** ყოველთვის, როცა: *κοκκίνιζε ~ με έβλεπε* როცა მხედავდა, წითლდებოდა ხოლმე; **3.** როგორც კი: *~ είδε το γιο του, τον αγκάλιασε* როგორც კი შვილი დაინახა, ჩაეხუტა; **4.** როგორც, რაღაგნაც: *~ φίλος, έπρεπε να με βοηθήσεις* როგორც მეგობარი, უნდა დამხმარებოდი.

σανατόριο το სანატორიუმი.

σανδάλι (σαντάλι, σάνδαλο, σάνταλο) το სანდალი.

σανίδα η *პირდ., გადატ.* ფიცარი.

σανίδωμα το (**σανίδωση** η) **1.** დაგება: *το ~ του πατώματος* იატაკის დაგება; **2.** ფიცარფენილი.

σανιδώνω (*αόρ. σανίδωσα, αόρ. παθ. σανιδώθηκα, მτχ. σανιδωμένος*) *μετβ., საუბრ.* **1.** დაგება: *~ το πάτωμα* ვაგებ იატაკს; **2.** *ჟარგ.* დაჭერა გაზზე: *σανίδωσέ το για να προλάβουμε* დააჭირე გაზს, რომ მივასწროთ.

σανός ο თიეა; ◊ *τρώω ~ό* ბრიყვი ეარ.

σαντιγί η *άκλ.* ნაღების კრემი.

σαξοφωνίστας ο საქსოფონისტი.

σαξόφωνο το *მუს.* საქსოფონი.

σαπίζω (*აόρ. σάπισα, მτχ. σαπισμένος*) *მეტ., ამეტ., პირდ., გადატ.* **1.** დალპობა: *τα ξερά φύλλα ~ουν γρήγορα* გამხმარი ფოთლები ადვილად ლპება; **2.** *გადატ.* გახრწნა: *μέσα του έχει σαπίσει* სულიერად გაიხრწნა.

σαπίλα η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** დამპალი რამე: *κάτι μυρίζει εδώ ~* რაღაც დამპლის სუნია; **2.** *გადატ.* გახრწნილება: *η ~ της κοινωνίας μας* ჩვენი საზოგადოების გახრწნილება.

σάπιος, -ια, -ιο 1. დამპალი: *~α φρούτα* დამპალი ხილი; **2.** გაფუჭებული: *~ο τραπέζι* გაფუჭებული მაგიდა; **3.** დაჭიანებული, გაფუჭებული (კბილი); **4.** *გადატ.* გახრწნილი, გაფუჭებული, გარყვნილი: *~α κοινωνία* გახრწნილი საზოგადოება; ◊ *~ο μήλο* დამპალი ვაშლის ფერი.

σάπισμα το დალპობა, გახრწნა.

σαπουνάδα η *ხალხ.* **1.** საპნიანი წყალი; **2.** საპნის ქაფი.

σαπούνι το საპონი.

σαπουνίζω (*აόρ. σαπούνισα, აόρ. παθ σαπουνίστηκα, მτχ. σαπουνισμένος*) *მეტ., ხალხ.* გასაპვნა.

σάπφειρος ο *მაღალფ.* საფირონი.

σαραβαλιάζω (*აόρ. σαραβάλιασα, აόρ. παθ. σαραβαλιάστηκα, მτχ. σαραβαλιασμένος*) *მეტ.* გაფუჭება, დანგრევა, მინგრევ-მონგრევა: *σαραβάλιασε το αυτοκίνητό του* მიანგრ-მოანგრია თავისი მანქანა.

σαράβαλο το **1.** ნანგრევი: *το σπίτι είναι ~* სახლი ნამდვილი ნანგრევია; **2.** *გადატ.* დაავარდნილი, ბეხრეკი (ადამიანი): *είχε γίνει σωστό ~ από την αρρώστια* ავადმყოფობისგან ბეხრეკ ადამიანად იქცა.

σαράκι το **(σάρακας** ο**) 1.** ხის ჭია, ლაფნიჭამია; **2.** *გადატ.* საწუხარი, მღრღნელი ჭია, პრობლემა: *η βία είναι το ~ της σύγχρονης κοινωνίας* ძალადობა თანამედროვე საზოგადოების პრობლემაა.

σαρακιάζω (*აόρ. σαράκιασα, მτχ. σαρακιασμένος*) *ამეტ.* **1.** ჭიისგან შეჭმული; **2.** *გადატ.* განადგურებული.

σαρακοστεύω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *ამეტ.* დიდი მარხვის შენახვა.

Σαρακοστή η მობის მარხვა.

σαράντα το *άκλ.* ორმოცი.

σαραντάμερο (σαρανταήμερο) το მობის მარხვა.

σαραντίζω (*აόρ. σαράντισα*) *ამეტ.* **1.** მშობიარობიდან ორმოცი დღის გასელა; **2.** გარდაცვალებიდან ორმოცი დღის გასელა.

σαρδέλα η სარდინი.

σάρκα η **1.** სხეული, ტანი; **2.** *გადატ.* ხორცი: *μερικά μόνο για τη ~ και όχι για την ψυχή* მხოლოდ ხორცისთვის მრუნავს და არა სულისთვის.

σαρκάζω (*აόρ. σάρκασα*) *მეტ.* დაცინვა.

σαρκασμός ο სარკაზმი.

σαρκαστής ο, **-τρια** η გესლიანი, დამცინავი ადამიანი.

σαρκαστικός, -ή, -ό სარკასტული, დამცინავი: *~ό χαμόγελο* დამცინავი ღიმილი.

σαρκίδιο το *ანატ.* ხორცმეტი.

σαρκικός, -ή, -ό 1. სხეულის, ტანის; **2.** *გადატ.* ხორციელი: *~ έρωτας* ხორციელი სიყვარული.

σαρκοβόρος, -α, -ο ხორცის მჭამელი, მტაცებელი (ცხოველი).

σαρκοφάγος η *αρχ.* სარკოფაგი.

σαρκώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ.* და *θηλ. -εις, ουδ. -η*) ხორციანი: *~η χείλη* ხორციანი ტუჩები.

σάρκωμα το *მედ.* სარკომა.

σαρκώνω (*აόρ. σάρκωσα, აόρ. παθ. σαρκώθηκα, μτχ. σαρκωμένος*) *μετβ.* **1.** *ეკლ.* განსხეულება; **2.** *გადატ.* ხორცშესხმა.

σαρώνω *(აόρ. σάρωσα, აόρ. παθ. σαρώθηκα, μτχ. σαρωμένος) μετβ.* **1.** დახვეტა, დაგვა, მოხვეტა; **2.** *გადატ.* განადგურება, წალეკვა: *ο κυκλώνας σάρωσε τα πάντα* ციკლონმა ყველაფერი წალეკა; **3.** დასკანერება.

σαρωτικός, -ή, -ό * Internet, გადატ.* დამანგრეველი, გამანადგურებელი: *~ή θύελλα* დამანგრეველი ქარბუქი.

σαστίζω (*აόρ. σάστισα, μτχ. σαστισμένος*) *μετβ., αμετβ.* თავგზის აბნევა, დაბნევა: *σάστισε και δεν ήξερε τι να κάνει* დაიბნა და არ იცოდა, რა ექნა.

σάστισμα το დაბნევა, თავგზის აბნევა.

σατανάς ο (*πληθ. -άδες*) *Internet, გადატ.* სატანა, ეშმაკი; ◊ *πίσω μου σ'έχω ~ά!* ეშმაკი მაცდუნებს, *ύπαγε οπίσω μου ~ά! (Ματθ. 16, 23)* მომცილდი, სატანავ! (მათე 16, 23).

σατανικός, -ή, -ό სატანისტური.

σατέν το *ακλ.* სატინი.

σάτιρα η სატირა.

σατιρίζω (*αόρ. σατίρισα, αόρ. παθ. σατιρίστηκα, μτχ. σατιρισμένος*) *μετβ., αμετβ.* დაცინვა, გაქილიკება.

σατιρικός, -ή, -ό **1.** სატირული: *~ό ποίημα* სატირული ლექსი; **2.** (ο) სატირიკოსი.

σαύρα η ხვლიკი.

σαυρίδι (σαφρίδι) το *ზოოლ.* სტავრიდულა.

σαφήνεια η (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) გარკვეულობა, მკაფიოობა, სიცხადე: *διατύπωσε τις σκέψεις του με ~* თავისი აზრები მკაფიოდ ჩამოაყალიბა.

σαφηνίζω (*αόρ. σαφήνισα, αόρ. παθ. σαφηνίστηκα, μτχ. σαφηνισμένος*) *μετβ., αμετβ.* ნათელის მოფენა, გარკვევა.

σαφής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ.* და *θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ნათელი, გარკვეული, აშკარა: *η υγεία του παρουσιάζει ~ βελτίωση* მისი ჯანმრთელობა აშკარად გაუმჯობესებულია.

σάχης ο (*πληθ. -ηδες*) შაჰი.

σάχλα η (*γεν. πληθ. არ χρησιμοποιείται*) სისულელე, უაზრობა: *λέει τις ~ες* სისულელეებს ამბობს.

σαχλαμάρα η **1.** სისულელე, უაზრობა: *άσε τις ~ες* მოეშვი სისულელეებს; **2.** სულელური საქციელი: *κάνει ~ες* სულელურად იქცევა.

σαχλαμαρίζω (*αόρ. σαχλαμάρισα*) *αμετβ.* სისულელეების ლაპარაკი, სულელურად მოქცევა.

σάχλας ο (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) *ხალხ.* სულელი.

σαχλός, -ή, -ό სულელი, სულელური.

σαψαλιάζω (*αόρ. σαψάλιασα, αόρ. παθ. σαψαλιάστηκα, μτχ. σαψαλιασμένος*) *μετβ., αμετβ.* დალპობა.

σβελτάδα η (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) სიმკვირცხლე, სიმარდე, სიმარჯვე.

σβέλτος, -η, -ο მკვირცხლი, მარჯვე, მარდი: *~ο περπάτημα* მკვირცხლი ნაბიჯი.

σβερκιά η კისერში წამორტყმა: *του έδωσε μια ~* კისერში წამოარტყეს.

σβέρκος ο (**σβέρκο** το) კისერი; ◊ *κάθομαι στο ~ο (κάποιου)* (ვინმეს) კისერზე ვცხოვრობ.

σβερκώνω (*αόρ. σβέρκωσα*) *μετβ., ბალხ., საუბრ.* ქეჩოში წაელება.

σβήνω (*αόρ. έσβησα, αόρ. παθ. σβήστηκα, μτχ. σβησμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ჩაქრობა: *έσβησα το κερί* სანთელი ჩავაქრე; **2.** გამორთვა, გამოთიშვა: *~ την τηλεόραση / το φως* ერთაე ტელევიზორს / სინათლეს; **3.** წაშლა: *ο δάσκαλος έσβησε την πρόταση από τον πίνακα* მასწავლებელმა დაფიდან წინადადება წამალა; *გადატ.* **4.** ჩამორეცხვა, ამოშლა (შეხსიერებიდან), წაშლა; **5.** გაქრობა: *αν και πέρασαν τόσα χρόνια, δεν έσβησε μέσα τους ο νεανικός ενθουσιασμός* მიუხედავად იმისა, რომ ამდენი წელი გავიდა, ახალგაზრდული ენთუზიაზმი მათში არ გამქრალა; **6.** შემსუბუქება, გაქრობა, გაყუჩება: *~ τη δίψα μου με νερό* წყალი წყურვილს მიკლავს; **7.** გარდაცვალება: *έσβησε ήσυχα στο κρεβάτι της* თავის ლოგინში მშვიდად გარდაიცვალა; ◊ *~ την κλήση / το πρόστιμο* ვაუქმებ გამოძახებას / ჯარიმას, *σβής'τα όλα!* დაივიწყე ყველაფერი! *~ κάπ από τη μνήμη* მეხსიერებიდან ვშლი, ვივიწყებ.

σβήσιμο το **1.** ჩაქრობა; **2.** გამორთვა, გამოთიშვა; **3.** წაშლა; **4.** გაქრობა; **5.** შემსუბუქება, მოკლება (წყურვილის); **6.** გარდაცვალება.

σβηστήρας ο (**σβήστρα** η, **σβηστήρα** η, **σβηστήρας** ο) საშლელი.

σβηστός, -ή, -ό **1.** ჩამქრალი: *οδηγεί με ~ά φώτα* ჩამქრალი სინათლეებით მოძრაობს; **2.** *გადატ.* სუსტი, მიყუჩებული: *~ή φωνή* მიყუჩებული ხმა.

σβίγκος ο ბლითი, ფუნჩულა.

σβουνιά η *ბალხ.* ფუნა, ნეხვი.

σβούρα η **1.** ბზრიალა; **2.** *გადატ.* ცქმუტი: *αυτό το παιδί είναι ~, στιγμή δε σταματά* რა ცქმუტი რამეა ეს ბაეშვი, წამით არ ჩერდება; ◊ *γυρίζω σαν (τη) ~* გაუჩერებლად ვბზრიალებ.

σβουρίζω (*αόρ. σβούρισα/-ιξα, μτχ. σβουρισμένος*) *μετβ.* ფუსფუსი, ბზრიალი; *αμετβ., გადატ., ბალხ.* დარტყმა: *του σβούριξε μια και είδε τον ουρανό σφοντύλι* ერთი ისეთი დაარტყა, რომ ცა დაუტრიალდა.

σβωλιάζω (*αόρ. σβώλιασα, αόρ. παθ. σβωλιάστηκα, μτχ. σβωλιασμένος*) *μετβ., αμετβ., ბალხ.* გორგალების გაკეთება: *σβώλιασε ο πουρές* პიურემ გორგალები გაიკეთა.

σβώλος (σβόλος) ο გუნდა, გორგალი.

σγουραίνω (σγουρύνω) (*αόρ. σγούρυνα*) *μετβ., αμετβ.* დახვევა, დაკულულება: *~ τα μαλλιά* თმებს ვიხვევ.

σγουρομάλλης, -α, -ικο ხუჭუჭთმიანი.

σγουρός, -ή, -ό ხუჭუჭა: *~ά μαλλιά* ხუჭუჭა თმები.

σε (σ') *πρόθ.* -ში, -თან, -ზე, -ად, -თვის, -მდე, -ს: *μπήκα στο δωμάτιο* ოთახში შევედი, *όλη η οικογένεια κάθισε στο τραπέζι* მთელი ოჯახი მაგიდასთან დაჯდა, *είχε μια αλυσίδα στο λαιμό της* ყელზე ძეწკვი ეკეთა, *θα γυρίσει πάλι ~ μένα* ისევ ჩემთან დაბრუნდება, *πήρε το αστείο τους στα σοβαρά* მათი ხუმრობა სერიოზულად მიიღო, *η Μαρία είναι αγαπητή ~ όλους* მარია ყველასთვის საყვარელია.

σεβάσμιος, -α, -ο პატივსაცემი: *~ γέροντας* პატივსაცემი მოხუცი.

σεβασμιότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** *ეკლ.* უსამღვდელოესობა; **2.** პატივისცემა.

σεβασμός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) პატივისცემა: *δείχνει ~ό προς τους*

γονείς მშობლების მიმართ პატივისცემას გამოხატავს; ◊ *με ~ό* პატივისცემით.

σεβαστός, -ή, -ό 1. პატივცემული: *~ δάσκαλος* პატივცემული მასწავლებელი; 2. პატივსაცემი: *οι απόψεις του καθενός είναι ~ές* თითოეულის აზრი პატივსაცემია.

σεβντάς ο (*πληθ. -άδες*) *ხალხ.* სევდა.

σέβομαι (*აόρ. σεβάστηκα*) *αποθ., μετβ.* პატივისცემა: *πρέπει να ~όμαστε τους γονείς μας* პატივი უნდა ვცეთ ჩვენ მშობლებს.

σειρά η 1. რიგი: *στη δεύτερη ~ κάθονται οι μαθητές* მეორე რიგში მოსწავლეები სხედან; 2. ხაზი; 3. სერია: *δημοσιεύτηκε ~ άρθρων* სტატიების მთელი რიგი გამოქვეყნდა; 4. რიგი, ჯერი: *κάθε πράγμα στη ~ του* ყველაფერს თავისი დრო აქვს მიხედვით; 5. წრე, გარემო: *κάνει παρέα και με άτομα που δεν είναι της ~ς του* ისეთ ხალხთანაც მეგობრობს, რომლებიც მისი წრის არ არიან; 6. წესი, რიგი: *μπήκαν τα πράγματα σε μια ~* საქმე მოწესრიგდა; 7. თანმიმდევრობა; ◊ *μπαίνω στη ~* რიგში ვდგები, *στη ~* ერთი მეორის უკან, *της ~ς* უბრალო, პრიმიტიული, ბანალური, *τηλεοπτική ~ / ~ συνεχείας / συνεχιζόμενη ~* სატელევიზიო სერიალი.

σειρήνα η 1. *ბით.* სირინოზი; 2. საყვირის ხმა.

σεισμικός, -ή, -ό სეისმური; ◊ *~ό κύμα* სეისმური ტალღა, *~ή ζώνη* სეისმური ზონა.

σεισμογενής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) სეისმოგენური.

σεισμολογία η (*πληθ. არ გააჩნია*) სეისმოლოგია.

σεισμός ο მიწისძვრა.

σειστός, -ή, -ό *მაღალფ.* მოძრაობა, ლიელიება: *~ και λυγιστός* ლიელიება და დრეკადი.

σεῖχης ο (*πληθ. -ηδες*) შეიხი.

σείω (*აόρ. έσεισα, αόρ. παθ. σείστηκα, μτχ. σεινάμενος*) *μετβ.* რყევა, რხევა: *δυνατός αέρας έσειε τα κλαδιά των δέντρων* ძლიერი ქარი ტოტებს არხევდა; **-ειμαι** ამაყად, ცხვირაბზუებული სიარული.

σέλα η 1. უნაგირი; 2. ველოსიპედის, მოტოციკლეტის დასაჯდომი.

σελάς ο (*πληθ. -άδες*) მეუნაგირე.

σέλας το (*πληθ. არ გააჩნია*) ნათება, ბრწყინვა, კამკამი: *βόρειο ~* ჩრდილოეთის ნათება.

σελήνη η (*πληθ. არ გააჩნია*) მთვარე.

σεληνιακός, -ή, -ό მთვარის: *~ό φως* მთვარის შუქი.

σεληνόφως (σεληνόφωτο) το (*πληθ. არ გააჩნია*) მთვარის შუქი.

σελίδα η 1. გვერდი: *~ ενός βιβλίου / περιοδικού* წიგნის / ჟურნალის გვერდი; 2. ინტერნეტ-გვერდი: *η ~ του Υπουργείου Παιδείας* განათლების სამინისტროს ინტერნეტ-გვერდი; ◊ *αλλάζω / γυρίζω ~* ვიცვლი საქციელს, დამოკიდებულებას, *ανοίγω νέα ~* ახალ ფურცელს ვშლი, *μια μελανή / μαύρη ~* მაეი ფურცელი, ბნელი პერიოდი.

σελιδοδείκτης ο სანიშნე.

σελιδοποίηση η დაკაბადონება, გვერდებად შეკერა.

σελιδοποιώ (ει) (*აόρ. σελιδοποίησα, αόρ. παθ. σελιδοποιήθηκα, μτχ. σελιδοποιημένος*) *μετβ.* დაკაბადონება, გვერდებად შეკერა.

σέλινο το ნიახური.

σελώνω (*აόρ. σέλωσα, αόρ. παθ. σελώθηκα, μτχ. σελωμένος*) *μετβ.* უნაგირის დადგმა: *~ το άλογο* ცხენს უნაგირს ვადგამ.

σεμινάριο το 1. სემინარი: *εκπαιδευτικά ~α* საგანმანათლებლო სემინარები; 2. სემინარია (სასულიერო).

σεμνός, -ή, -ό 1. მოკრძალებული, თავმდაბალი: *~ό ντύσιμο* მოკრძალებული ჩაცმულობა; 2. მორცხვი: *~ή κοπέλα* მორცხვი გოგონა; **σεμνά** *επίρρ.* მოკრძალებულად, მორცხვად.

σεμνότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) მოკრძალება, უბრალოება, მორცხვობა, თავმდაბლობა.

σεμνότυφος, -η, -ο ვითომ მორცხვი, ვითომ მოკრძალებული.

σενάριο το სცენარი.

σεναριογράφος ο/η სცენარისტი.

σεντόνι το ზეწარი.

σεντονόπανο το ქსოვილი ზეწრისათვის.

σεντούκι το სკივრი.

σεξ το *άκλ.* სექსი.

σεξολόγος ο/η სექსოლოგი.

σεξουαλικός, -ή, -ό სექსუალური, სქესობრივი.

σεξουαλικότητα η (**σεξουαλισμός** ο) (*πληθ. არ გააჩნია*) სექსუალობა.

σεπτεμβριανός, -ή, -ό (σεπτεμβριάτικος) სექტემბრის.

Σεπτέμβριος ο სექტემბერი.

σέρα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) სათბური.

σερβιέτα η ქალის პიგიენური საფენი.

σερβικός, -ή, -ό სერბული.

σερβίρισμα το სერვირება.

σερβίρω (*αόρ. σερβίρισα/ιρα, αόρ. παθ. σερβιρίστηκα, μτχ. σερβιρισμένος*) *μετβ.* 1. მომსახურება (მაგიდასთან): *καθίστε στο τραπέζι για να σας ~* დასხედით სუფრასთან, რომ მოგემსახუროთ; 2. გაწყობა, გამლა (მაგიდის).

σερβιτόρος ο, **-α** η (*γεν. πληθ. არ გააჩνια*) ოფიციანტი.

σερβίτσιο το სერვიზი.

Σέρβος ο, **-α** η სერბი.

σεργιάνι (σιργιάνι) το (*γεν. არ გააჩნია*) *ხალხ.* სეირნობა: *το απόγευμα βγαίναμε στο ~* საღამოს სასეირნოდ გავდიოდით.

σεργιανίζω (*αόρ. σεργιάνισα, μτχ. σεργιανισμένος*) *μετβ., αμετβ., ხალხ.* სეირნობა, გასეირნება.

σερενάτα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) სერენადა.

σερί *επίρρ.* ერთიმეორეს მიყოლებით, ზედიზედ: *πέτυχε πέντε νίκες ~* ერთიმეორეს მიყოლებით ხუთჯერ მოიგო.

σερμπέτι το 1. მარბათი; 2. ძალიან ტკბილი საჭმელი ან სასმელი; 3. *ეკლ.* (τα) ტკბილი სიტყვები.

σέρνω (σύρω, σούρνω) (*αόρ. έσυρα, αόρ. παθ. σύρθηκα, μτχ. συρμένος*) *μετβ.* 1. წაღება, წათრევა: *έσερνε μια βαλίτσα πίσω του* ჩემოდანს მიათრევდა; 2. გაჩოჩება, გახოხება: *περπάτα καλά μη ~εις τα πόδια σου στο πάτωμα* წესიერად ეიარე, ნუ ახოხებ ფეხებს იატაკზე; 3. *ეკლ.* წათრევა: *τον έσυραν στα δικαστήρια για απάτες* სასამართლომი წაათრიეს ცრუ ჩვენების გამო; ◊ *~ (κάποιον) από τη μύτη* ჩემ ჭკუაზე ვატარებ (ვინმეს), *δεν μπορώ να σύρω τα πόδια μου* ფეხებს ვერ ვადგამ, *~ομαι στα πόδια κάποιου* ფეხებში ვუვარდები, ვემუდარები.

σετ το *άκλ.* 1. ნაკრები, კომპლექტი: *ένα ~ μαχαιροπίρουνα* დანა-ჩანგლის კომპლექტი; 2. *სპორტ.* სეტი.

σήκωμα το აწევა, ადგომა, აყენება.

σηκώνω (*αόρ. σήκωσα, αόρ. παθ. σηκώθηκα, μτχ. σηκωμένος*) *μετβ.* **1.** აწევა: *~ το χέρι* ხელს ვიწევ; **2.** აყენება: *αύριο να με σηκώσεις στις έξι* ხვალ ექვსზე ამაყენე; **3.** გამოტანა (ფულის): *σήκωσα όλα τα λεφτά μου από την τράπεζα* ბანკიდან მთელი ჩემი ფული გამოვიტანე; **4.** აწევა, ტარება, წაღება: *δεν μπορώ να σηκώσω τόσες βαλίτσες* ამდენ ჩემოდანს ვერ ვიზიდები; **5.** *ιδιωμ., διαλ.* დატევა, გაძლება: *τέτοια έξοδα δεν τα ~ει η τσέπη μου* ამგვარ ხარჯებს ჩემი ჯიბე ვერ უძლებს; **6.** *διαλ.* ატანა: *δεν ~ αστεία* ვერ ვიტან ხუმრობას; **-ομαι 1.** ადგომა: *χθες σηκώθηκαν νωρίς* გუშინ ადრე ადგნენ; **2.** *διαλ.* აჯანყება: *σηκώθηκαν οι έλληνες και πολέμησαν τον τούρκο* აჯანყდნენ ბერძნები და თურქი დაამარცხეს; ◊ *~ / υψώνω τη σημαία* დროშას აღვმართავ, *~ χέρι (πάνω σε κάποιον)* ხელს აღვმართავ (ვინმეზე), *~ ψηλά τα χέρια* ხელებს მაღლა ვწევ, უკან ვიხევ, *έχω (κάποιον) στο σήκω-σήκω, κάτσε-κάτσε* ჩემ ჭკუაზე ვატარებ, *~ τη φωνή (σε κάποιον)* ხმას ვუწევ, *~ μύτη* ცხვირს ვწევ, ცხვირს ვიბზუებ.

σήμα το **1.** ნიშანი: *εμπορικό ~* საქაღრო ნიშანი; **2.** სიგნალი; **3.** ემბლემა, ნიშანი, ლოგო; **4.** (τα) საგზაო მოძრაობის ნიშნები.

σημάδεμα το **1.** მონიშვნა, აღნიშვნა; **2.** დამიზნება.

σημαδεμένος, -η, -ο 1. მონიშნული, დანიშნული; **2.** დაღიანი, დაღდასმული; ◊ *~η τράπουλα* დანიშნული კარტი.

σημαδεύω (*αόρ. σημάδεψα, αόρ. παθ. σημαδεύτηκα, μτχ. σημαδεμένος*) *μετβ.* **1.** მონიშვნა, დანიშვნა; **2.** დამიზნება; **3.** *διαλ.* დაღის დასმა: *η γνωριμία αυτή σημάδεψε τη ζωή της* ამ ნაცნობობამ მთელ მის ცხოვრებას დაასვა დაღი.

σημάδι το **1.** ნიშანი, ნიშნული: *έβαλα ~ στη σελίδα* ფურცელი მოვნიშნე; **2.** კვალი, დაღი: *η αρρώστια τού άφησε ~* ავადმყოფობამ კვალი დაუტოვა; **3.** მიზანი, სამიზნე; **4.** ნიშანი: *κακό ~* ცუდი ნიშანი; ◊ *βάζω (κάποιον / κάτι) (στο) ~* მიზანში ვიღებ (ვინმეს / რამეს).

σημαδιακός, -ή, -ό მნიშვნელოვანი, დიდი მნიშვნელობის მქონე, ალსანიშნავი: *~ή μέρα / ~ό γεγονός* მნიშვნელოვანი დღე / მოვლენა.

σημαδούρα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) *ზღვ.* ტივტივა.

σημαία η დროშა.

σημαίνω (*αόρ. σήμανα, αόρ. παθ. σημάνθηκα, μτχ. σεσημασμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ნიშნავს, აღნიშნავს: *τι ~ουν αυτές οι λέξεις;* რას აღნიშნავს ეს სიტყვები? **2.** რეკვა, ჩამოკვრა: *η σειρήνα σήμανε συναγερμό* საყვირი განგაშს რეკავდა.

σημαιοφόρος ο/η *ιδიωμ., διαλ.* მედროშე, მებაირაღე.

σήμανση η **1.** დანიშვნა, აღნიშვნა; **2.** ეჭვმიტანილზე მონაცემების მოგროვება; **3.** პოლიციის სამძებრო განყოფილება.

σημαντικός, -ή, -ό 1. მნიშვნელოვანი: *~ές αποφάσεις* მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები; **2.** (η) სემანტიკა.

σημασία η მნიშვნელობა: *αυτό δεν έχει τόσο μεγάλη ~* ამას არც ისეთი დიდი მნიშვნელობა აქვს; ◊ *άνευ ~ς* უმნიშვნელო, ის, რაც არ არის ყურადსაღები.

σηματοδότης ο სიგნალიზატორი.

σηματοδοτώ (ε) (*αόρ. σηματοδότησα, αόρ. παθ. σηματοδοτήθηκα, μτχ.*

σηματοδοτημένος) *μετβ., αμετβ.* **1.** *Ιπρ., γλωσσ.* ნიშნის, სიგნალის მიცემა; **2.** სიგნალიზატორის დაყენება.

σημείο το **1.** ადგილი, პუნქტი: *στρατηγικό ~* სტრატეგიული პუნქტი; **2.** *γεωμ.* წერტილი; **3.** *γλωσσ.* ნიშანი, ნიშანწყალი: *τα ~α αναγνώρισης του πτώματος ήταν πολλά* გვამის ამოსაცნობად მრავალი ნიშანი არსებობდა; *მუს.* **4.** ნოტი; **5.** (τα) მაჟორის, მინორის ნიშნები; ◊ ***το ευαίσθητο / αδύνατο ~*** სუსტი წერტილი, ***~ επαφής*** შეხების წერტილი, ***μέχρι ενός ~ου*** კონკრეტულ მომენტამდე, *δίνω ~α ζωής* ცხოვრების ნიშანწყალს ვიძლევი.

σημειολογία η (*πληθ. αρ γλωσσ.*) **1.** ა) სემიოლოგია, ბ) ნიშანთა სისტემა; **2.** *მედ.* სიმპტომატოლოგია.

σημείωμα το **1.** შენიშვნა, ჩანაწერი, უწყება: *αυτοβιογραφικό ~* ავტობიოგრაფია.

σημειωματάριο το უბის წიგნაკი, ბლოკნოტი.

σημειώνω (*αόρ. σημείωσα, αόρ. παθ. σημειώθηκα, μτχ. σημειωμένος*) *μετβ.* **1.** აღნიშვნა: *σημείωσα τα λάθη με κόκκινο στυλό* შეცდომები წითელი კალმისტრით აღვნიშნე; **2.** ხაზგასმა, აღნიშვნა, თქმა: *επίσης πρέπει να σημειώσω* ასევე უნდა აღვნიშნო.

σημείωση η **1.** ჩანაწერი, შენიშვნა: *οι ~εις βρίσκονται στο τέλος του κεφαλαίου* შენიშვნები თავის ბოლოშია.

σημειωτέος, -α -ο *λογ.* აღსანიშნავი, ყურადღების ღირსი.

σήμερα *επίρρ.* დღეს; ◊ ***~ αύριο*** დღეხვალ, ***~ είμαι αύριο δεν είμαι*** დღეს ვარ, ხვალ აღარ ვიქნები.

σημερινός, -ή, -ό 1. დღევანდელი; **2.** თანამედროვე, ამჟამინდელი.

σήραγγα η გვირაბი.

σήτα η **1.** წმინდა საცერი; **2.** ბადე (მწერებისაგან დასაცავი, რომელსაც ფანჯრებსა და კარებზე აკრავენ).

σηψαιμία η *მედ.* სეფსისი.

σήψη η **1.** ლპობა: *~ ξύλου* ხის ლპობა; **2.** დანეკროზება (სხეულის ნაწილების); **3.** *γλωσσ.* ხრწნა, გახრწნა: *τα φαινόμενα ~ς της σύγχρονης κοινωνίας* თანამედროვე საზოგადოების ხრწნა.

σθεναρός, -ά/-ή, -ό მაგარი, მტკიცე, ძლიერი: *~ή αντίσταση στον κατακτητή* მტკიცე წინააღმდეგობა დამპყრობლების მიმართ; **σθεναρά / -ώς** *επίρρ.* ძლიერად, მტკიცედ.

σθένος το ძლიერება, ძალა, სიმტკიცე: *δεν βρήκε το ~ να αντιδράσει* ძალა ვერ მოიკრიბა, რათა წინააღმდეგობა გაეწია.

σιαγόνα η **1.** *ανατ.* ყბა; **2.** *ტექნოლ.* გაზის ან ბრტყელტუჩას პირი.

σιαμαίος, -α, -ο 1. სიამის, სიამისა; **2.** (τα) სიამის ტყუპები.

σιάξιμο το გასწორება, გამოკეთება, გაუმჯობესება.

σιγά *επίρρ.* **1.** ხმადაბლა, უხმაუროდ: *μίλα ~* ხმადაბლა ილაპარაკე; **2.** ნელა: *τρέχω ~* ნელა მიერბივარ; ◊ ***~~*** ნელ-ნელა, ცოტ-ცოტა, ***~ τα λάχανα!*** მოიცა, რა! კარგი, რა!

σιγανός, -ή, -ό წყნარი, ნელი, მშვიდი.

σιγαρέτο το სიგარეტი.

σιγαστήρας ο **1.** იარაღის მაყუჩი; **2.** მაყუჩი, სახმობი.

σιγή η სიჩუმე, სიწყნარე; ◊ ***~ ιχθύος*** (თევზივით) მდუმარება, დუმილი, *τηρώ αιδήμονα ~* დუმილის უფლებას ვიყენებ, *ενός λεπτού ~* წუთიერი დუმილი.

σίγμα το სიგმა (ბერძნული ანბანის მეთვრამეტე ასო).

σιγοβράζω (*აόր. σιγόβρασα*) *μετβ.* დაბალ ცეცხლზე ხარშვა; *αμετβ., გადატ.* ნელ-ნელა მომწიფება: *μέσα του σιγόβραζε το μίσος* მასში ნელ-ნელა სიძულვილი მწიფდებოდა.

σιγουρεύω (σιγουράρω) (*აόր. σιγούρεψα, აόր. παθ. σιγουρεύτηκα, μτχ. σιγουρεμένος*) *μετβ.* **1.** უზრუნველყოფა, გამტკიცება: *~ τα παιδιά μου* უზრუნველყოფ შვილებს; **2.** დარწმუნება; **-ομαι** ერწმუნდები: *μόλις είδα αποδείξεις σιγουρεύτηκα* როგორც კი ქვითრები ენახე, დავრწმუნდი.

σιγουριά η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** საიმედოობა, სანდოობა; **2.** მტკიცე რწმენა, დაბეჯითება, თავდაჯერებულობა: *αυτό μπορώ να πω με ~* ეს დაბეჯითებით შემიძლია ვთქვა.

σίγουρος, -η, -ο 1. სანდო, საიმედო: *πρέπει να αναζητήσουμε ένα ~ο καταφύγιο* საიმედო თავშესაფარი უნდა მოვნახოთ; **2.** დარწმუნებული: *είμαι ~ για την επιτυχία μας* დარწმუნებული ვარ ჩვენ წარმატებაში; **3.** გარდაუვალი, უეჭველი, გარანტირებული: *η νίκη μας είναι ~η* ჩვენი გამარჯვება უეჭველია; **σίγουρα** *επίρρ.* უყოყმანოდ, მტკიცედ, დარწმუნებით.

σιγώ (α) (*აόր. σίγησα, აόр. παθ. σιγήθηκα, μτχ. σιγημένος*) *αμετβ.* **1.** გაჩუმება, დადუმება; **2.** *გადატ.* ჩაცხრომა, დამშვიდება, დადუმება: *τα κανόνια σίγησαν* ქვემეხები დადუმდნენ.

σιδεράς ο **1.** მჭედელი; **2.** რკინაკაეულის მაღაზიის გამყიდველი.

σιδερένιος, -α, -ο 1. რკინის, კაეულის; **2.** *გადატ.* ძლიერი, ურყევი, რკინის: *~α νεύρα* რკინის ნერვები.

σίδερο το **1.** რკინა; **2.** უთო; ◊ *λυγίζει ~α* რკინას ღუნავს (ითქმის ძალიან ძლიერ ადამიანზე), *τρώω (τα) ~α* შეუძლებელს შევძლებ.

σιδέρωμα το (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** გაუთოება; **2.** რკინის დეტალების დამაგრება ხის კარზე ან ფანჯარაზე; **3.** რკინის არმატურის ჩადება მშენებლობაში.

σιδερώνω (*აόр. σιδέρωσα, აόр. παθ. σιδερώθηκα, μτχ. σιδερωμένος*) *μετβ.* **1.** გაუთოება; **2.** რკინის დეტალების დამაგრება ხის კარზე ან ფანჯარაზე; **3.** რკინის არმატურის ჩადება მშენებლობაში.

σιδερώστρα η (*γεν. πληθ. არ გააჩνია*) საუთოებელი მაგიდა.

σιδηροδρομικός, -ή, -ό 1. რკინიგზის, სარკინიგზო; **2.** (ο) რკინიგზელი.

σιδηροδρόμος ο რკინიგზა.

σιδηρουργός ο მჭედელი.

σιδηρουργείο το რკინის საბადო.

σιέστα η (*πληθ. არ გააჩνია*) სიესტა (შუადღის ძილი, დასვენება).

σίκαλη η (*πληθ. არ გააჩνია*) ჭვავი.

σιλικόνη η (*πληθ. არ გააჩνია*) *ქიმ.* სილიკონი.

σιλουέτα η სილუეტი.

σιμά *επίρρ., ხალხ.* ახლოს: *κάθισε ~ της* მასთან ახლოს დაჯდა.

σιμιγδαλένιος, -ια, -ιο მანანის ბურღულისა.

σιμιγδάλι το მანანის ბურღული.

σιμώνω (*აόр. σίμωσα*) *αμετβ., ხალხ.* მოახლოება, მიახლოება: *~ει το τέλος* დასასრული ახლოვდება.

σινεμά το *ἀκλ.* კინოთეატრი, კინო.

σιντριβάνι το შადრევანი.

σιρόπι (σορόπι) το სიროფი.

σιροπιάζω (σοροπιάζω) (*აόр. σιρόπιασα, აόр. παθ. σιροπιάστηκα.*

μτχ. σιροπιασμένος) *μετβ., αμετβ., bαλβ.* სიროფის მოსხმა, დაშაქრება, დატკბობა.

σιτάλευρο το ხორბლის ფქვილი.

σιταρένιος, -α, -ο (σταρένιος) 1. ხორბლის; 2. ხორბლისფერი.

σιτάρι το (**στάρι** το, **σίτος** ο) ხორბალი.

σίτιση η კვება, უზრუნველყოფა.

σίφουνας ο *Ιόνιο., bαλβ., მეტეორ.* ქარბორბალა, გრიგალი, ქარიშხალი.

σιφούνι το *bαλβ.* 1. ღარი; 2. სიფონი.

σιχαίνομαι (*αόρ. σιχάθηκα, μτχ. σιχαμένος*) *μετβ., αποθ.* ზიზღი, თაკილი: ~ *τους ψεύτες* მეზიზღება მატყუარა ხალხი.

σιχαμάρα η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. ზიზღი, ზიზღის გრძნობა; 2. საძაგლობა, საშინელება, სისაზიზღრე: *μια ~ ήταν αύτο το έργο* ეს ფილმი რაღაც საშინელება იყო.

σιχαμένος, -η, -ο საზიზღარი, აუტანელი, საშინელი: ~ *άνθρωπος / ~η ιστορία* აუტანელი ადამიანი / საშინელი ისტორია.

σιωπή η 1. სიჩუმე: *ζητώ να γίνει ~* მოვითხოვ სიჩუმეს; 2. დუმილი, მდუმარება.

σιωπηλός, -ή, -ό მდუმარე, ჩუმი, უსიტყვო; **σιωπηλά / -ώς** *επίρρ.* ჩუმად, უსიტყვოდ, მდუმარედ.

σιωπηρός, -ή, -ό 1. ჩუმი, მდუმარე; 2. უსიტყვო: *~ή συμφωνία* უსიტყვო შეთანხმება; **σιωπηρά/-ώς** *επίρρ.* ჩუმად, უსიტყვოდ.

σιωπώ (α) (*αόρ. σιώπησα*) *αμετβ., Ιόνιο., bαλβ.* დუმილი, მდუმარება, დადუმება.

σκάβω (σκάπτω) (*αόρ. έσκαψα, αόρ. παθ. σκάφτ(θ)ηκα, μτχ. σκαμμένος*) *μετβ.* თხრა, გათხრა, გამოთხრა; ◊ ~ *το λάκκο (κάποιου)* ძირს ვუთხრი (ვინმეს).

σκάζω (σκάω) (*αόρ. έσκασα, μτχ. σκασμένος*) *μετβ , αμετβ.* 1. გახეთქვა: *έσκασε το μπαλόνι με μια βελόνα* ბუშტი ნემსით გახეთქა; 2. *გადატ.* გაწვალება, შეწუხება, გაგიჟება: ~ *(κάποιον) με τις ερωτήσεις* ვაწუხებ კითხვებით (ვინმეს); 3. დასკდომა: *τα χείλη μου έσκασαν* ტუჩები დამისკდა; 4. *Ιόνιο., გადატ.* გასკდომა, აფეთქება: *μια βόμβα έσκασε στο κέντρο της πόλης* ბომბი ქალაქის ცენტრში აფეთქდა, ~ *από τη ζήλια* ეჭვიანობისგან ვსკდები; 5. *საუბრ.* მოკეტე! გაჩუმდი!

σκαθάρι το *bαλβ.* 1. ხოჭო; 2. *გადატ.* მოძრავი, მოუსვენარი ბავშვი.

σκάκι το (*πληθ. არ γααჩნია*) ჭადრაკი.

σκακιέρα η *Ιόνιο., გადატ.* ჭადრაკის დაფა.

σκακιστής ο, **-τρια** η მოჭადრაკე.

σκάλα η 1. *Ιόνιο., გადატ.* კიბე; 2. *მუს.* გამა: *μείζων ~* მაჟორული გამა.

σκαλί το *Ιόνιο., გადატ.* საფეხური.

σκαλίζω (*αόρ. σκάλισα, αόρ. παθ. σκαλίστηκα, μτχ. σκαλισμένος*) *μετβ., bαλβ., Ιόνιο., გადატ.* 1. გაფხვიერება, შემობარვა; 2. ჩიჩქნა; 3. კეთა, ჭრა, გამოკეთა: *έπιπλο σκαλισμένο στο χέρι* ხელით მოჩუქურთმებული ავეჯი; ◊ ~ *τη μύτη μου* ცხვირში თითს ვიკიტინებ, *τα ~* ექექავ.

σκαλιστήρι το თოხი.

σκαλιστός, -ή, -ό 1. მოჩუქურთმებული, გრავირებული, ამოკვეთილი; 2. *ιδιγ.* დაბარული (მიწა).

σκαλοπάτι το *bαλβ., Ιόνιο., გადატ.* საფეხური.

σκαλώνω (*αόρ. σκάλωσα, μτχ. σκαλωμένος*) *αμετβ., bαλβ.* 1. მოდება, გა-

მოდება, მოჭიდება: *το φόρεμά της σκάλωσε σ'ένα καρφί* კაბა ლურსმანს გამოედო; **2.** *გადატ.* გაჭედვა, გაჩერება: *κάπου σκάλωσε η δουλειά* საქმე რატომღაც გაიჭედა.

σκαλωσιά η *ხალხ.* ფიცარნაგი.

σκαλωτός, -ή, -ό საფეხურებიანი.

σκαμνί το *ხალხ.* ტაბურეტი.

σκανδάλη η *ტექნოლ.* ჩახმახის ფეხი.

σκανδαλίζω (σκανταλίζω) (*აόρ. σκανδάλισα, აόρ. παθ. σκανδαλίστηκα, μτχ. σκανδαλισμένος*) *μετβ.* სკანდალის გამოწვევა, სკანდალის ატეხვა.

σκάνδαλο (σκάνταλο) το სკანდალი.

Σκανδιναβός ο, **-ή** η სკანდინავიელი.

σκανδιναβικός, -ή, -ό სკანდინავიური.

σκανταλιάρης, -α, -ικο (σκανδαλιάρης) *ხალხ.* ჩხუბის თავი, მფოთის თავი.

σκανταλιάρικος, -η, -ο *ხალხ.* სკანდალური.

σκαντζόχοιρος ο *ბოლ.* ზღარბი.

σκαπανέας ο/η *მაღალფ.* **1.** მიწაზე მომუშავე, მთხრელი; **2.** *სამხ.* მესანგრე; **3.** *გადატ.* პიონერი, პირველაღმომჩენი.

σκαπάνη η წერაქვი, წალკატი.

σκαπουλάρω (*აόρ. σκαπούλαρα/-ισα*) *μετβ., ხალხ.* გადარჩენა, გაქცევა.

σκαραβαίος ο ხოჭო.

σκαρί το *ხალხ.* **1.** *ზღვ.* გემხარიხა, ფიცარნაგი; **2.** კონსტრუქცია: *το ~ του σπιτιού* სახლის კონსტრუქცია; *გადატ.* **3.** აგებულება (სხეულის).

σκαρλατίνα η (*πληθ. არ გააჩნია*) *ხალხ., მედ.* ქუნთრუშა.

σκάρτος, -η, -ο *ხალხ., უარყ. მნიშვ.* **1.** გაფუჭებული, წუნდებული, უვარგისი; **2.** (το) ა) ბანქოში ზედმეტი კარტი, ბ) ყველაფერი უვარგისი, ზედმეტი; **σκάρτα** *επίρρ.* ცუდად, უვარგისად.

σκαρφάλωμα το აძრომა, აბობღება, აცოცება.

σκαρφαλώνω (*αόρ. σκαρφάλωσα, μτχ. σκαρφαλωμένος*) *αμετβ.* აძრომა, აცოცება, აბობღება.

σκαρφίζομαι (*αόρ. σκαρφίστηκα*) *μετβ., αποθ.* თავში მოსვლა, მოფიქრება: *σκαρφίστηκε ένα καινούργιο κόλπο* თავში ახალი ხრიკი მოუვიდა.

σκαρώνω (*αόρ. σκάρωσα, αόρ παθ. σκαρώθηκα, μτχ. σκαρωμένος*) *μετβ., ხალხ.* **1.** *ზღვ.* გემის გემხარიხაზე დაყენება; **2.** *საუბრ.* მოსერხება, შესრულება; **3.** *გადატ.* განზრახვა, მოფიქრება, თავში მოსვლა: *τι σκάρωσες εναντίον μου;* რა განიზრახე ჩემ წინააღმდეგ?

σκασίλα η *საუბრ.* დიდი უსიამოვნება, უბედურება, დარდი: *μη μου μιλάς σήμερα, έχω μεγάλες ~ες* თავი დამანებე, დღეს დიდი უსიამოვნება შემხვდა! ◊ *~ μου! είχα μια ~!* აი, დარდი!

σκάσιμο το გახეთქა, დახეთქა, გასკდომა, დასკდომა.

σκασμός ο *საუბრ.* გაგუდვა, დახრჩობა, გასკდომა; ◊ ***τρώω του ~ού*** ზედმეტს ვჭამ, გაგუდვამდე ვჭამ, *~!* გაჩუმდი! ხმა ჩაიკმინდე!

σκαστός, -ή, -ό 1. ხმაურით, ხმაურიანი: *~ή σβερκιά* ხმაურიანი მუჯლუგუნი; **2.** გაპარული, უნებართვოდ წასული (სამსახურიდან, სკოლიდან და ა.შ.): *είναι ~ από το μάθημα* გაკვეთილიდან არის გაპარული; **3.** ნაღდი (ფული).

σκατάς ο (*πληθ. -άδες*) *ქარგ.* არაკაცი, ნაგავი.

σκατό το *χარγ.* 1. (τα) ნაკელი, ნეხვი; 2. განავალი; ◊ *τα κάνω ~ά* ჩავისერი!

σκατώνω (*აόρ. σκατωσα*) *μετβ., საუბრ.* 1. განავლის, ნეხვის სუნით აყროლება; 2. *გადატ.* მარცხი, წარუმატებლობა.

σκάφανδρο το სკაფანდრი.

σκάφη η გობი, ვარცლი.

σκάφος το გემი, ხომალდი.

σκάψιμο το (**σκαφή** η) თხრა, ამოთხრა, გათხრა.

σκέλεθρο το ჩონჩხი.

σκελετός ο 1. *Ιατρ., გადატ.* ჩონჩხი; 2. კარკასი: *ο ~ ενός κτηρίου* შენობის კარკასი; 3. ჩარჩო (სათვალის); 4. გეგმა, მონახაზი: *ο ~ ενός μυθιστορήματος* რომანის გეგმა.

σκελίδα η კბილი (ნივრის).

σκέλος το 1. *მაღალფ.* ადამიანის ქვედა და ცხოველის უკანა კიდურები; 2. შემადგენელი ნაწილი, გვერდი, მხარე: *το πρώτο ~ της συζήτησης* საუბრის ერთი მხარე.

σκεπάζω (*აόρ. σκέπασα, აόρ. παθ. σκεπάστηκα, μτχ. σκεπασμένος*) *μετβ.* 1. დაფარება, დახურვა: *~ την κατσαρόλα* ქვაბს ვახურავ (თავსახურს); 2. დაფარება: *~ το παιδί, για να μην κρυώσει* ბავშვს ვაფარებ; 3. გადახურვა: *~ ένα σπίτι* სახლს გადავხურავ.

σκέπασμα το 1. დასაფარი, საბურველი: *το ~ της κεφαλής* თავზე დასაფარი; 2. სახურავი, დასახური, თავსახური.

σκεπαστός, -ή, -ό 1. დახურული, დაფარული; 2. გადახურული, გადაფარებული.

σκέπαστρο το სახურავი.

σκεπή η 1. სახურავი; 2. მანქანის სახურავი.

σκέπη η 1. მფარველობა: *έχω κάποιον κάτω από τη ~ μου* ჩემი მფარველობის ქვეშ მყავს; 2. პირბადე, ეუალი, რიდე; 3. *εκκλ.* ხატის საფარი.

σκεπτικό το მოტივირება, დასაბუთება: *ποιο ήταν το ~ σας γι'αυτή την ενέργεια;* რა მოტივაციით ჩაიდინეთ ეს ქმედება? ◊ *υπό / με αυτό το ~* ამ მოტივით, ამ მოტივაციით.

σκέπτομαι (**σκέφτομαι**) (*αόρ. σκέφτ(θ)ηκα*) *μετβ., αμετβ., απόθ.* 1. ფიქრი: *~ τι να φορέσω στο θέατρο* ვფიქრობ, რა ჩაიცვა თეატრში; 2. მოფიქრება: *μη στενοχωριέσαι, κάτι θα σκεφτούμε* ნუ ნერვიულობ, რამეს მოვიფიქრებთ; 3. წარმოდგენა: *σκεφτείτε να συμφωνούσα ποιός ξέρει τι θα είχα πάθει!* წარმოიდგინეთ, რომ დაეთანხმებულიყავი, ვინ იცის რა მომეიდოდა! 4. აზროვნება: *οι μαθητές πρέπει να μάθουν να ~ονται* მოსწავლეებმა აზროვნება უნდა ისწავლონ.

σκέρτσο το 1. კეკლუცი; 2. *θηλ.* სკერცო.

σκέτος, -η, -ο 1. ცარიელი, მინარევების გარეშე, სუფთა, დანამატების გარეშე: *έφαγε ~ο ψωμί* ცარიელი პური შეჭამა; *გადატ.* 2. სადა, უბრალო; 3. სუფთა, ნამდვილი: *είναι ~η ανοησία* სუფთა სისულელეა.

σκεύος το ჭურჭელი, ხელსაწყო.

σκευωρία η ინტრიგა, მაქინაცია.

σκευωρώ (ε) *αμετβ.* ინტრიგების ხლართვა, მაქინაციების მოწყობა.

σκέψη η 1. ფიქრი, აზრი, მოსაზრება: *ήταν βυθισμένος στις ~εις του* ფიქრებში იყო ჩაფლული; 2. აზროვნება; 3. შეხედულება, მსოფლმხედველობა.

σκηνή η 1. კარავი; 2. *Ιατρ., გადατ.* სცენა; ◊ *επί ~ς* სცენაზე, *κάνω ~ (σε κάποιον)* სცენას ვუწყობ (ვინმეს), *πολιτική ~* პოლიტიკური აჟიოტაჟი.

σκηνικός, -ή, -ό 1. სცენის, სასცენო: *~ό εφέ* სასცენო ეფექტი; 2. (το) ავანსცენა: *αλλαγές του πολιτικού ~ού προβλέπονται μετά τις εκλογές* პოლიტიკურ ავანსცენაზე არჩევნების შემდეგ ცვლილებებია მოსალოდნელი; 3. (τα) დეკორაციები.

σκηνογραφία η (*ჩვეულებრივ πληθ. არ გააჩნია*) სცენოგრაფია.

σκηνογράφος ο დეკორატორი, თეატრის მხატვარი.

σκηνοθεσία η 1. რეჟისურა: *βραβείο ~ς χιλιδρ* რეჟისურისთვის; 2. *გადატ.* ინსცენირება, დადგმა: *τα δάκρυά της ήταν μέρος της ~ς* მისი ცრემლები ინსცენირების ნაწილი იყო.

σκηνοθέτης ο, **-τρια** η რეჟისორი.

σκηνοθετώ (ε) (*აბრ. σκηνοθέτησα, აბრ. παθ. σκηνοθετήθηκα, მτχ. σκηνοθετημένος*) *μετβ.* დადგმა, ინსცენირება.

σκήπτρο το 1. სკიპტრა; 2. სამეფო კვერთხი, ძალაუფლება; 3. *გადატ.* პირველობა: *διατηρεί εδώ και χρόνια τα ~α στο τένις* უკვე რამდენიმე წელია ჩოგბურთში პირველობას ინარჩუნებს.

σκι *ἀκλ.* το 1. თხილამურები; 2. სათხილამურო სპორტი: *κάνω ~* თხილამურებით ვსრიალებ.

σκιά η 1. *პირდ., გადატ.* ჩრდილი, ჩერო; 2. სილუეტი; 3. *პირდ., გადატ.* აჩრდილი, ლანდი, მოჩვენება: *η ~ του πεθαμένου πατέρα* გარდაცვლილი მამის აჩრდილი; 4. ჩრდილი (პარფიუმერული): *~ές για τα μάτια* ჩრდილი თვალისთვის; ◊ *μένω στη ~* ჩრდილში ვრჩები, *στη / υπό τη ~ (κάποιου)* ვინმეს ჩრდილქვეშ, *φοβάται / τρέμει και τη ~ του* საკუთარ ჩრდილისაც კი ეშინია.

σκιάζω I (*აბრ. σκίασα, აბრ. παθ. σκιάστηκα, მτχ. σκιασμένος*) *μετβ.* 1. *პირდ., გადატ.* დაჩრდილვა, მოჩრდილვა: *το δέντρο ~ει την αυλή* ხე ეზოს ჩრდილავს; 2. შუქჩრდილების დატანა ნახატზე.

σκιάζω II (*აბრ. έσκιαξα, აბრ. παθ. σκιάχτηκα, მτχ. σκιαγμένος*) *μετβ.* შეშინება: *μην το ~εις το παιδί γιατί θα φύγει!* ნუ აშინებ ბაღშეს, თორემ წავა!

σκιάχτρο το *პირდ., გადატ.* საფრთხობელა.

σκιερός, -ή, -ό 1. ჩრდილიანი, ჩრდილოვანი, გრილოიანი; 2. შუქი; 3. *ფიზ.* გაუმჭვირი: *~ ό σώμα* გაუმჭვირი სხეული.

σκίουρος ο *ზოოლ.* ციყვი.

σκίρτημα το 1. უეცარი, მკვეთრი მოძრაობა, ამოძრავება, წამოხტომა: *το πρώτο ~ του εμβρύου* ჩანასახის პირველი ამოძრავება; 2. *გადატ.* თრთოლა, გულის ფანცქალი: *αισθάνθηκε τα πρώτα ~τα της αγάπης* სიყვარულის პირველი თრთოლა იგრძნო.

σκιρτώ (α) (*აბრ. σκίρτησα*) *αμετβ.* 1. წამოხტომა; *გადატ.* 2. მღვის ღელვა; 3. აფანცქალება, აძგერება: *σκίρτησε η καρδιά της μόλις τον είδε* როგორც კი ის დაინახა, გული აუფანცქალდა.

σκιτσάρω (*აბრ. σκίτσαρα/-ισα, მτχ. σκιτσαρισμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. მოხაზვა, სილუეტის დახატვა; 2. ზოგადი გადმოცემა, ზოგადი დახასიათება; 3. ესკიზის, ჩანახატის გაკეთება.

σκίτσο το სკეტჩი.

σκιτσογράφος ο/η კარიკატურისტი.

σκιώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) 1. ჩრდილიანი; 2. *გადატ.* ჩრდილოვანი: *~*

εξουσία ჩრდილოვანი ძალაუფლება; ◊ ~ *κυβέρνηση* ჩრდილოვანი მთავრობა.

σκλαβιά η **1.** მონობა; **2.** *გადატ.* ტყვეობა.

σκλάβος ο, **-α** η *პირდ., გადატ.* მონა; ◊ *δουλεύω σαν* ~ მონასავით ვმუშაობ, ~ *σας για πάντα* მუდამ თქვენი მონა-მორჩილი.

σκλαβώνω (*აბრ. σκλάβωσα, აბრ. παθ. σκλαβώθηκα, მტჯ. σκλαβωμένος*) *მეტწ.* დამონება, დატყვევება.

σκληραγωγώ (ε) (*აბრ. σκληραγώγησα, აბრ. παθ. σκληραγωγήθηκα, მტჯ. σκληραγωγημένος*) *მეტწ.* წრთობა, გამოწრთობა, ბრძმედი: *δουλεύοντας από μικρός στα χωράφια σκληραγωγήθηκε* პატარაობიდან ვენახში მუშაობამ გამოაწრთო.

σκληράδα η **1.** უხეშობა, სიუხეშე; **2.** *გადატ.* სისასტიკე, სიმკაცრე, ულმობლობა.

σκληραίνω (σκληρύνω) (*აბრ. σκλήρυνα, აბრ. παθ. σκληρύνθηκα*) *მეტწ.* გაუხეშება, გამკაცრება, გახისტება: ~ *την πολιτική μου* გავამკაცრებ ჩემ პოლიტიკას.

σκληρόκαρδος, -η, -ο უგულო, ის, ვისაც ქვის გული აქვს.

σκληρός, -ή, -ό **1.** უხეში, ხისტი: ~*ό δέρμα / ύφασμα* უხეში კანი / ქსოვილი; *გადატ.* **2.** მკაცრი, უხეში, სასტიკი: ~ *χειμώνας* მკაცრი ზამთარი, ~*ή αλήθεια / πραγματικότητα / ανταγωνισμός* სასტიკი სიმართლე / რეალობა; **3.** მწვავე, მკვეთრი: ~*ή κριτική* მწვავე კრიტიკა; **4.** ულმობელი, უმოწყალო, სასტიკი: ~*ά οικονομικά μέτρα* სასტიკი ეკონომიკური ზომები; **5.** მტკიცე, უდრეკი: ~ *πολιτικός* მტკიცე პოლიტიკოსი; **6.** რთული, დაძაბული: ~*ή δουλειά* დაძაბული სამუშაო; **7.** ძლიერი: ~*ά ναρκωτικά / φάρμακα* ძლიერი ნარკოტიკი / წამალი; ◊ *γαδατ. ~ό καρύδι* კერკეტი კაკალი; **σκληρά** *ეპირ.* უხეშად, მკაცრად.

σκληρότητα η (*პληθ. არ გააჩნია*) **1.** სიუხეშე, სიმტკიცე, სიმაგრე, სიძლიერე: *η ~ της πέτρας / του ζύλου* ქვის / შეშის სიმტკიცე; *გადატ.* **2.** სიმკაცრე, სიუხეშე, სისასტიკე, ულმობლობა, უმოწყალება: *η ~ του νόμου / των οικονομικών μέτρων* კანონის / ეკონომიკური ზომების სიმკაცრე; **3.** სიმწვავე: *η ~ της κριτικής* კრიტიკის სიმწვავე.

σκλήρυνση η **1.** გამაგრება: ~ *μετάλλου* ლითონის გამაგრება; **2.** *მედ.* გამკვრივება, გამაგრება; **3.** გამკაცრება: *η ~ της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης* მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკის გამკაცრება.

σκλήρωμα το *მედ.* სკლეროზა.

σκνίπα η **1.** მუმლი, ქინქლა; **2.** *გადატ., საუბრ.* გალეშილი მთვრალი (ადამიანი).

σκοινί το *იხ.* **σχοινί**.

σκολίωση η *მედ.* სქოლიოზი.

σκόνη η **1.** მტვერი; **2.** ფხვნილი: *γάλα / αβγά* ~ რძის / კვერცხის ფხვნილი; ◊ *κάνω (κάποιον / κάτι)* ~ მტვრად ვაქცევ, გაეანაგურებ.

σκονίζω (*აბრ. σκόνισα, აბრ. παθ. σκονίστηκα, მტჯ. σκονισμένος*) *მეტწ.* დამტვერვა, დამტვერიანება.

σκοντάφτω (σκοντάβω) (*აბრ. σκόνταψα*) *აწმ.* **1.** ბორძიკი: *σκόνταψε και έπεσε κάτω* წაიბორძიკა და დაეცა; **2.** *გადატ.* შეფერხება, სირთულეების წაწყდომა: *η υπόθεσή σου σκόνταψε* შენი საქმე შეფერხდა.

σκόντο το (*პლიθ. არ გააჩნია*) ფასდაკლება: *μου έκανε* ~ ფასი დამიკლო.

σκόπελος ο 1. წყალქვეშა რიფი; 2. *გადატ.* წინააღმდეგობა, დაბრკოლება: *η στάση του αποτελεί ~ο στη διαδικασία επιλύσεως του προβλήματος* მისი პოზიცია დაბრკოლებას წარმოადგენს პრობლემის გადაჭრის პროცესში.

σκόπευση η დამიზნება.

σκοπευτήριο το ტირი.

σκοπευτής ο, **-τρια** η მსროლელი; ◊ *ελεύθερος ~* სნაიპერი.

σκοπεύω (*აόր. σκόπευσα*) *μετβ., αμετβ.* 1. დამიზნება, მიზანში ამოღება; 2. თვალყურის დევნება: *~ με το τηλεσκόπιο έναν αστερισμό* ტელესკოპით თვალყურს ვადევნებ თანავარსკვლავედს; 3. მიზნის ქონა: *~ να φύγω για σπουδές στο εξωτερικό* ჩემი მიზანია სასწავლებლად საზღვარგარეთ გამგზავრება.

σκοπιά η 1. სათვალთვალო პუნქტი; 2. ა) საყარაულო ჯიხური, ბ) ვახტი, საგუშაგო; 3. *გადატ.* თვალთახედვა, მხარე, ოპტიკური კუთხე: *από τη ~ της έχει δίκιο* თავისი თვალთახედვით მართალია.

σκόπιμος, -η, -ο 1. მიზანმიმართული; 2. მიზანშეწონილი: *δεν το θεωρώ ~ο να συναντηθείτε τώρα* არ მიმაჩნია მიზანშეწონილად ახლა თქვენი შეხვედრა; **σκόπιμα/-ως** *επίρρ.* მიზანმიმართულად, მიზანშეწონილად.

σκοπιμότητα η მიზანშეწონილობა, მიზანმიმართულება.

σκοποβολή η მიზანში სროლა.

σκοπός ο 1. მიზანი: *ενώθηκαν όλοι στον κοινό ~ό* ყველანი ერთი საერთო მიზნის გარშემო გაერთიანდნენ; 2. *θγλ.* მელოდია, მოტივი; 3. *სამხ.* გუშაგი, ვახტი, დაცვა; ◊ *από ~ού* მიზანმიმართულად, *ο ~ αγιάζει τα μέσα* მიზანი ამართლებს საშუალებას, *έχω καλό / σοβαρό ~ό* სერიოზული მიზნები მაქვს (დაქორწინებას ვაპირებ).

σκορ το *άκλ., სპორტ.* ანგარიში; ◊ *ανοίγω το ~* ანგარიშს ვხსნი.

σκοράρω (*აόր. σκόραρα/-ισα*) *αμετβ., ხალხ., სპორტ.* გოლის გატანა: *σκόραρε με πενάλτι* გოლი პენალტით გაიტანა.

σκορδαλιά η ნივრის სოუსი.

σκόρδο το ნიორი.

σκόρος ο ჩრჩილი.

σκοροφαγωμένος, -η, -ο 1. ჩრჩილისგან შეჭმული; 2. ჭიისგან შეჭმული, დაზიანებული.

σκορπίζω (σκορπώ) (*აόր. σκόρπισα, აόр. παθ. σκορπίστηκα, μτχ. σκορπισμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. მიმოფანტვა, გაფანტვა, დაფანტვა: *ο αέρας σκόρπισε τα χαρτιά μου* ქარმა ფურცლები მიმოფანტა; 2. დაშლა, დაფანტვა: *η αστυνομία σκόρπισε με δακρυγόνα το πλήθος των διαδηλωτών* პოლიციამ მომიტინგეები ცრემლსადენი გაზით დაშალა.

σκορπιός ο 1. მორიელი; 2. *გადატ.* უღირსი ადამიანი; 3. *ასტროლ.* ღრიანკალი (ზოდიაქოს ნიშანი); 4. ღრიანკალის ნიშნის ქვეშ დაბადებული.

σκόρπιος, -ια, -ιο 1. გაბნეული, დაფანტული, მიმობნეული, მიმოფანტული: *~α χαρτιά* მიმოფანტული ფურცლები; 2. დაბნეული: *αυτός ο μαθητής είναι πολύ ~* ეს მოსწავლე ძალიან დაბნეულია; **σκόρπια** *επίρρ.* გაფანტულად, დაბნეულად, მიმოფანტულად.

σκορπιστός, -ή, -ό დაბნეული, დაფანტული, მიმოფანტული.

σκοτάδι το 1. სიბნელე; 2. *გადატ.* სიბნელე, უცოდინარობა, უმეცრება.

σκοτεινά *επίρρ.* **1.** სიბნელე, წყვდიადი: *όταν γυρίσαμε, ήταν ήδη ~* როცა დავბრუნდით; **2.** გაუგებრად: *μιλάς ~* გაუგებრად ლაპარაკობ.

σκοτεινιά η (*πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** სიბნელე, წყვდიადი; **2.** *გადატ.* მოღუშულობა, დაღვრემილობა, პირქუშობა: *μια ~ έπεσε στα πρόσωπα όλων* ყველას სახე მოეღუშა.

σκοτεινιάζω (σκοτιδιάζω) (*აόρ. σκοτείνιασα, μτχ. σκοτεινιασμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** *Ირიდ., გადატ.* დაბნელება, ჩამობნელება; **2.** *გადატ.* მოღუშვა, დაღვრემა: *το πρόσωπό του σκοτείνιασαν* სახე მოეღუშა.

σκοτεινός, -ή, -ό 1. *Ირიდ., გადატ.* ბნელი: *~ό δωμάτιο* ოთახი; **2.** მუქი, შავი: *συννέφιασε και η θαλάσσα πήρε ~ό χρώμα* მოიღრუბლა და ზღვამ მუქი ფერი მიიღო; *გადატ.* **3.** ბნელით მოცული: *~ό παρελθόν / ~ή φυσιογνωμία* ბნელით მოცული წარსული / პიროვნება; **4.** გაუგებარი: *~ συγγραφέας* გაუგებარი მწერალი; ◊ *στα ~ά* ა) სიბნელეში.

σκοτεινότητα η სიბნელე.

σκοτίζω (*აόρ. σκότισα, აόρ. παθ. σκοτίστηκα, μτχ. σκοτισμένος*) *μετβ.* **1.** დაბნელება, ჩაბნელება; **2.** მეწუხება, შეღონება: *μας σκότισε όλο το βράδυ με τα προβλήματά της* მთელი საღამო შეგვაღონა თავისი პრობლემებით; **3.** გამოჭედვა (ტვინის): *~ με μικροπράγματα* უაზრო რაღაცეებით ეიჭედავ ტვინს; **4.** *არგ.* ფეხებზე დაკიდება: *σκοτίστηκα κι εγώ!* მეც ფეხებზე დავიკიდე!

σκοτούρα η **1.** გონების დაკარგვა: *νιώθω ~* გონებას ვკარგავ; **2.** (*ჩვეულებრივ πληθ.*) საზრუნავი, პრობლემები, დარდი: *έχω τόσες ~ες* იმდენი საზრუნავი მაქვს.

σκότωμα το **1.** კვლა, მოკვლა; *გადატ.* **2.** ხათაბალა, გაწამაწია, წვალება: *μονοήμερες εκδρομές στο νησί είναι σκέτο ~* კუნძულზე ერთდღიანი ექსკურსიები ნამდვილი წამებაა.

σκοτωμός ο **1.** მკვლელობა; *გადატ.* **2.** აყალ-მაყალი, ჩხუბი, გაწვეგამოწვევა: *όταν οι γονείς του δεν τον αφήνουν να βγει, γίνεται ~ στο σπίτι* როცა მშობლები სახლიდან გასვლის უფლებას არ აძლევენ, ერთ ამბავს ტეხს; **3.** ჭყლეტა, ზედახორა: *~ στο αεροδρόμιο* აეროპორტში ჭყლეტა.

σκοτώνω (*αόρ. σκότωσα, αόρ. παθ. σκοτώθηκα, μτχ. σκοτωμένος*) *μετβ. Ირიდ., გადატ.* **1.** მოკვლა, მკვლელობა; **2.** *Ირიდ., გადატ.* დაღუპვა, თავის მოკვლა: *σκοτώθηκε πηδώντας από το παράθυρο* ფანჯრიდან გადახტა და თავი მოიკლა, *~ομαι στο διάβασμα / στη δουλειά* თავს ეიკლავ კითხვით / მუშაობით; ◊ *~ (κάποιον) στο ξύλο* უმოწყალოდ ცემ (ვინმეს), *~ την ώρα / τον καιρό μου* დროს ვკლავ, *θρ. σκοτωμένο αίμα* ჟემატომა.

σκούζω (*αόρ. έσκουξα*) *αμετβ., ხალხ.* ღრიალი, ბღავილი: *~ει από τον πόνο* ტკივილისაგან ღრიალებს.

σκουλαρίκι το საყურე.

σκουλήκι το **1.** *Ირიდ., გადატ.* ჭია; **2.** მატლი; **3.** *გადატ.* უხერხემლო ადამიანი.

σκουμπρί το სკუმბრია.

σκούντημα το **1.** ხელის კვრა; **2.** ბიძგება.

σκουντώ (α) (*αόρ. σκούντησα/-ηξα*) *μετβ., ხალხ.* **1.** ხელის კვრა: *σκούντα τον να ξυπνήσει* ერთი კარი ხელი, გაიღვიძოს; **2.** ბიძგება: *αν δεν τον*

σκουντήσεις δε θα κάνει τίποτα თუ არ უბიძგე, არაფერს გააკეთებს.

σκούζιμο το ღრიალი, ბღავილი.

σκούπα η **1.** ცოცხი; **2.** მტვერსასრუტი; **3.** *გადატ.* გასუფთავება, გაწმენდა.

σκουπίδι το *პირდ., გადატ.* ნაგავი.

σκουπιδιάρης ο, **-ισσα** η მენაგეე.

σκουπιδιάρικο το ნაგვის მანქანა.

σκουπιδοτενεκές ο ნაგვის ყუთი.

σκουπίζω (*აόρ. σκούπισα, აόρ. παθ. σκουπίστηκα, μτχ. σκουπισμένος*) *μετβ.* **1.** დახვეტა, დაწმენდა, დასუფთავება: ~ *τα έπιπλα* ავეჯს ეწმენდ, ~ *τα πόδια* ეიწმენდ ფეხებს; **2.** გამშრალება: ~ *τα πιάτα / τα ποτήρια* ვამშრალებ თეფშებს / ჭიქებს.

σκούπισμα το დახვეტა, დაწმენდა, დასუფთავება, გამშრალება.

σκουραίνω (*αόρ. σκούρυνα*) *μετβ., αμετβ.* **1.** გამუქება, მუქი ფერის მიცემა: ~ *τα μαλλιά* ვიმუქებ თმებს; **2.** *გადატ.* გაუარესება, დაძაბვა: *η πολιτική κατάσταση ~ει* პოლიტიკური სიტუაცია იძაბება.

σκουριά η **1.** ჟანგი; **2.** *ბოტ.* ჟანგა.

σκουριάζω (*αόρ. σκούριασα, μτχ. σκουριασμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ჟანგის მოკიდება, დაჟანგვა; **2.** *გადატ.* ხავსის მოკიდება, დაჟანგვა: *τόσο καιρό μέσα στο σπίτι έχω σκουριάσει* ამდენი ხანი სახლში ჯდომით ხავსი მომეკიდა; **3.** *μτχ.* დრომოჭმული, კონსერვატორული: ~*ες ιδέες* დრომოჭმული იდეები.

σκούριασμα το დაჟანგვა.

σκούρος, -α, -ο **1.** მუქი: ~*ο δέρμα* მუქი კანი; **2.** *გადატ.* რთული, მძიმე; **3.** (τα) დარაბები; ◊ *τα βρίσκω ~α* სიძნელეებს ვაწყდები, *τα βλέπω ~α* შავად ვხედავ მომავალს, *~α τα πράγματα!* შავადაა საქმე!

σκούφος ο ქუდი: ~ *για σκι / για κολύμβηση* სათხილამურო / საცურაო ქუდი.

σκουφώνω (*αόρ. σκούφωσα, μτχ. σκουφωμένος*) *μετβ.* ქუდის დაფარება.

σκύβω (*αόρ. έσκυψα, μτχ. σκυμμένος*) *μετβ., αμετβ.* დახრა, მოხრა: *μη ~εις όταν γράφεις!* ნუ იხრები, როცა წერ!

σκυθρωπός, -ή, -ό დაბღვერილი, მოღუშული: ~*ό πρόσωπο* დაბღვერილი სახე.

σκύλα η **1.** ძაღლი (მდემრი); **2.** *ქარვ.* ძუკნა.

σκύλευση η მაროდიორობა.

σκυλεύω (*αόρ. σκύλεψα, αόρ. παθ. σκυλεύτ(θ)ηκα, μτχ. σκυλευμένος/-μένος*) *μετβ.* მაროდიორობა.

σκυλί το *პირდ., გადატ.* ძაღლი.

σκυλοβαριέμαι (*αόρ. σκυλοβαρέθηκα, μτχ. σκυλοβαρεμένος*) *αποθ., αμετβ.* ძალიან მობეზრება.

σκυλοβρίζω (*αόρ. σκυλόβρισα*) *μετβ.* უშვერი სიტყვებით გალანძღვა.

σκύλος ο *პირდ., გადატ.* ძაღლი; ◊ *σαν τον ~ο με τη γάτα* ძაღლი-კატასავით არიან.

σκυλόψαρο το ზვიგენი.

σκυτάλη η **1.** ხის ჯოხი, კეტი, რომელიც გამოიყენება ესტაფეტის სპორტული შეჯიბრის დროს; **2.** *გადატ.* ესტაფეტა.

σκυταλοδρομία η ესტაფეტა, ამანათრბენი.

σκυφτός, -ή, -ό დახრილი, მოხრილი, დაღუნული: *περπατάει ~* მოხრილი დადის; **σκυφτά** *επίρρ.* მოხრილად.

σκύψιμο το დახრა, მოხრა, დაღუნვა.

σκωληκοειδίτιδα η *მედ.* ბრმა ნაწლავის შეტევა.

σκωτσέζικος, -η, -ο შოტლანდიური.

Σκωτσέζος ο, **-α** η შოტლანდიელი.

Σλάβος ο, **-α** η სლავი.

σλαβικός, -ή, -ό (σλάβικος) სლავური.

Σλοβάκος ο, **-α** η სლოვაკი.

σλοβακικός, -ή, -ό (σλοβάκικος) სლოვაკური.

Σλοβένος ο, **-α** η სლოვენი.

σλοβενικός, -ή, -ό (σλοβένικος) სლოვენიური.

σμάλτο το **1.** მინანქარი; **2.** *მედ.* კბილის მინანქარი.

σμαλτώνω (*აόრ. σμάλτωσα, აόრ. παθ. σμαλτώθηκα, μτχ. σμαλτωμένος*) *μετβ.* მომინანქრება.

σμαραγδένιος, -α, -ο (σμαράγδινος) **1.** ზურმუხტის, ზურმუხტით მოოჭვილი: *~ο δαχτυλίδι* ზურმუხტიანი ბეჭედი; **2.** ზურმუხტისფერი: *~α θάλασσα* ზურმუხტისფერი ზღვა.

σμαράγδι το ზურმუხტი.

σμαραγδίτης ο სმარაგდიტი.

σμάρι το *ხალხ.* **1.** (მწერების, ჩვეულებრივ ფუტკრების) ნაყარი, გუნდი; **2.** *გადატ.* გუნდი, სიმრავლე: *ένα ~ παιδιά / πουλιά* ბავშვების / ჩიტების გუნდი.

σμέουρο το *ხალხ.* ჟოლო (ნაყოფი).

σμερτιά (σμυρτιά) η *ბოტ.* მურტი.

σμηναγός ο სამხედრო ავიაციის ოფიცერი.

σμίγω (*აόρ. έσμειξα, აόρ. παθ. σμίχτηκα, μτχ. σμιγμένος*) *αμετβ.* **1.** შეხვედრა: *ύστερα από χρόνια σμίξανε οι δυο φίλοι* წლების შემდეგ მეგობრები ერთმანეთს შეხვდნენ; **2.** სატრფიალო ურთიერთობის დამყარება; **3.** შეერთება, შერწყმა: *εδώ ~ουν η θάλασσα και η στεριά* აქ უერთდება ერთმანეთს ზღვა და ხმელეთი; ◊ *βουνό με το βουνό δε ~ει* მთა მთას ვერ შეხვდება.

σμίκρυνση η დაპატარავება: *φωτοτυπική ~* ქსეროქსის მეშვეობით დაპარავება.

σμικρύνω (*აόρ. σμίκρυνα, αόρ. παθ. σμικρύνθηκα*) *μετβ.* დაპატარავება: *~ μια σελίδα στο φωτοτυπείο* ქსეროქსის მეშვეობით ფურცელს ვაპატარავებ.

σμίλη η (**σμιλάρι** το) საჭრეთელი, საჭრისი.

σμιχτοφρύδης, -α, -ικο გაღაბმულწარბებიანი (ადამიანი).

σνομπάρω (*αόρ. σνόμπαρα / σνομπάρισα*) *μετβ.* **1.** სნობობა, ქედმაღლურად ყურება; **2.** უკაღრისობა (ენიშესი): *~ τα φτηνά μαγαζιά* ვუკაღრისობ იაფ მაღაზიებს.

σοβαντίζω (σουβαντίζω, σοβατίζω) (*αόρ. σοβά(ν)τισα, αόρ. παθ. σοβα(ν)τίστηκα, μτχ. σοβα(ν)τισμένος*) *μετβ.* **1.** მობათქაშება, ბათქაშით შელესვა; **2.** *გადატ., ხალხ.* მკვეთრი, გადამეტებული მაკიაჟი.

σοβαρά *επίρρ.* **1.** სერიოზულად: *μίλα μου ~, μη με κοροϊδεύεις* სერიოზულად მელაპარაკე, ნუ მემასხრები! **2.** სოლიდურად: *ντύνεται ~* სოლიდურად იცვამს; **3.** კრიზისულ მდგომარეობაში: *είναι ~ στο νοσοκομείο* კრიზისულ მდგომარეობაშია და საავადმყოფოში წევს.

σοβαρός, -ή, -ό სერიოზული, მნიშვნელოვანი, სოლიდური; ◊ ***είσαι ~;*** სერიოზულად ამბობ? სერიოზულად? ***στα ~ά*** სერიოზულად, ***μεταξύ ~ού και αστείου*** ნახევრად ხუმრობით, ***έχω ~ό σκοπό*** სერიოზული მიზანი მაქვს.

σοβαρότητα η სერიოზულობა.

σοβάς (σουβάς) ο (*πληθ. -άδες*) ბათქაში.

σοβατζής (σουβατζής) ο (*πληθ. -ήδες*) მებათქაშე.

σοβιετικός, -ή, -ό საბჭოთა; ◊ *Σ~ή Ένωση* საბჭოთა კავშირი.

σοβινισμός ο შოვინიზმი.

σόγια η (*πληθ. არ გააჩნია*) *ბოტ.* სოია.

σόδα η 1. სოდა; 2. მინერალური გაზიანი სასმელი.

σοδειά η მოსავალი.

σοδειάζω (*აόρ. σόδιασα, αόρ. παθ. σοδιάστηκα, μτχ. σοδιασμένος*) *μετβ.* 1. მოსავლის აღება და დაბინავება; 2. შემოსავლის შეგროვება, დანაზოგის შეგროვება.

σοδομιστής ο პედერასტი, მამათმავალი.

σόι το 1. ოჯახი, წარმომავლობა; 2. ოჯახის წევრები, ოჯახი: *όπου πάει, κουβαλάει και το ~ του!* საღაც მიდის, ყველგან თავისი ოჯახის წევრებს მიათრევს! 3. *ჩვეულებრივ დამამც.* ჯური, სახე: *Τι ~ παιδί είναι αυτό; Δεν ακούει κανέναν!* ეს რა ჯურის ბავშვია? არავის უჯერებს!

σοκ το *άκλ., მედ., ψυχολ.* შოკი; ◊ *მედ. αναφυλακτικό ~* ანაფილაქსიური შოკი.

σοκάκι το ვიწრო ქუჩა, შუკა.

σοκάρω (*აόρ. σόκαρα/ισα, αόρ. παθ. σοκαρίστηκα, μτχ. σοκαρισμένος*) *μετβ.* შოკირება, შოკში ჩაგდება, შეცბუნება.

σοκολάτα η შოკოლადი.

σοκολατένιος, -α, -ο 1. შოკოლადის, შოკოლადისგან დამზადებული; 2. შოკოლადისფერი.

σόλα η ლანჩა, ფეხსაცმლის ძირი.

σολιάζω (*αόρ. σόλιασα, αόρ. παθ. σολιάστηκα, μτχ. σολιασμένος*) *μετβ., ხალხ.* ლანჩის დაკერა, გამოკერება.

σολίστας ο, **-α** η სოლისტი.

σολομός ο *ზოოლ.* ორაგული.

σόμπα η ღუმელი.

σονάτα η *მუს.* სონატა.

σονέτο το სონეტი.

σοπράνο η *άκλ.* სოპრანო.

σοσιαλισμός ο სოციალიზმი.

σοσιαλιστής ο, **-τρια** η სოციალისტი.

σοτάρω (*αόρ. σόταρα / σοτάρισα, αόρ. παθ. σοταρίστηκα, μτχ. σοταρισμένος*) *μετβ., საუბრ.* მოთუშვა, მოშუშვა.

σούβλα η შამფური.

σουβλάκι το მწვადი.

σουβλατζίδικο το სამწვადე.

σουβλερός, -ή, -ό 1. წვეტიანი, ბასრი; 2. *გადატ.* მწველი, ძლიერი, გამჭოლი.

σουβλί το 1. პატარა შამფური; 2. სადგისი, მახათი.

σουβλίζω (*αόρ. σούβλισα, αόρ. παθ. σουβλίστηκα, μτχ. σουβλισμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. *Ιστορ., გადატ.* შამფურზე აგება, აცმა; 2. შამფურზე შეწვა; 3. *გადატ.* მწველი, ძლიერი, გამჭოლი ტკივილის გამოწვევა, გაჭვალვა: *με ~ει η μέση μου* წელში მჭვალავს.

σουγιάς ο (*πληθ. -άδες*) დასაკეცი ჯიბის დანა.

Σουηδός / -έζος ο, **-ή / -έζα** η შვედი.

σουηδικός, -ή, -ό (σουηδέζικος, -η, -ο) შვედური.

σουίτα η 1. სიუიტა, რამდენიმე ოთახიანი ნომერი; 2. *მუს.* სიუიტა.

σουλατσάρω (*αόρ. σουλάτσαρα / σουλατσάρισα*) *αμετβ. ხალხ.* სეირნობა, ხეტიალი, ბოდიალი.

σουλάτσο το *ხალხ.* სეირნობა, ხეტიალი, ბოდიალი.

σουλούπι το გარეგნობა, ფორმა, შესახედაობა.

σουλτάνος ο სულთანი.

σούπα η წვნიანი, სუპი.

σουπιά η 1. *ზოოლ.* მელანთევზი, სეპია; 2. *გადატ.* ცბიერი ადამიანი.

σουπιέρα η სასუპე, საწვნე ჯამი.

σουρεαλισμός ο სიურეალიზმი.

σούρουπο το ბინდი, ბინდ-ბუნდი.

σουρουπώνει (*აόր.* *σουρούπωσε*) *απρόσ.* დაბინდება, შებინდება.

σούρτα-φέρτα τα *άκλ., საუბრ.* წადი-მოდი, მისელა-მოსელა.

σουρώνω (*აόր.* *σούρωσα, აόр. παθ.* *σουρώθηκα, μτχ.* *σουρωμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** გადაწურვა; **2.** ნაკეცი (ქსოვილის): *το φόρεμα ~ει στη μέση και μετά πέφτει ίσια* კაბა წელთან ნაკეცს იკეთებს და შემდეგ სწორად ეშვება; **3.** დათრობა, გალეშვა.

σουρωτήρι το საწური, თუშფალანგი.

σουσάμι το *ბოტ.* მირბახტის, ქუნჯუტის თესლი; ◊ *~ άνοιξε!* სიმსიმ, გაიღე!

σουσουράδα η (*γεν.* *πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** *ზოოლ.* ბოლოქანქარა; **2.** *გადატ., დამამც.* ა) ქარაფშუტა, ცანცარა ქალი, ბ) ცელქი გოგონა.

σούσουρο το ჩურჩული, მითქმა-მოთქმა.

σουτζούκι το **1.** სუჯუკი, დაბალი ცხიმიანობის მქონე შებოლილი სოსისი; **2.** ჩურჩხელა.

σουτιέν το *άκλ.* ლიფი, ბიუსტჰალტერი.

σούφρα η (*γεν.* *πληθ.αρ გააჩნია*) *ხალხ.* ნაკეცი, ნაოჭი.

σοφάς ο რბილი ტახტი.

σοφέρ ο, **-ινα** η (*γεν.* *πληθ.αρ გააჩნია*) მძღოლი.

σοφία η (*πληθ.αρ გააჩნია*) სიბრძნე.

σοφίτα η სხვენი, მანსარდა.

σοφός, -ή, -ό ბრძენი, ჭკვიანი; **σοφά / σοφώς** *επίρρ.* ბრძნულად, ჭკვიანურად.

σπάγκος (σπάγγος) ο **1.** კანაფი; **2.** ძუნწი, კრიჟანი.

σπαζοκεφαλιά η *პირდ., გადატ.* თავსატეხი.

σπάζω (σπάω, σπάνω) (*აόр.* *έσπασα, μτχ.* *σπασμένος*) *μετβ., αμετβ., პირდ., გადატ.* **1.** გატეხა, დამსხვრევა, ჩამტვრევა, დაფშენა, მოტეხვა; **2.** გაწყვეტა: *έσπασα το σχοινί τεντώνοντάς το* გაჭიმვისას თოკი გავწყვიტე; **3.** დარღვევა, გაუქმება: *~ τον αρραβώνα* ვაუქმებ ნიშნობას; **4.** გაშიფრა: *~ έναν κώδικα κρυπτογραφίας* გავშიფრავ დაშიფრულ კოდს; **5.** გასკდომა: *το λάστιχο έσπασε από το πολύ τέντωμα* საბურავი ძლიერი გაბერვისაგან გასკდა; **-ομαι** ნერვების მოშლა: *~εται πολύ, όταν τον ξυπνούν αργά τη νύχτα* ძალიან ეშლება ნერვები, როდესაც გვიან ღამე აღვიძებენ.

σπαθί το **1.** ხმალი; **2.** (ბანქოში) ჯვარი.

σπαθίζω (*αόр.* *σπάθισα*) *μετβ., αμετβ.* ხმლის დარტყმა, ხმლის ქნევა.

σπανάκι το ისპანახი.

σπανακόπιτα η ისპანახის ღვეზელი.

σπανίζω (*ϑπολοιπ ενεστ.და παρατ.*) *αμετβ.* იშვიათად მოხდენა, იშვიათად არსებობა.

σπάνιος, -α, -ο იშვიათი; **σπανίως / σπάνια** *επίρρ.* იშვიათად.

σπανός, -ή, -ό მელოტი.

σπαράγγι το *ბოტ.* სატაცური.

σπαραγμός ο ძლიერი ნაღველი, ტკივილი; ◊ *εμφύλιος ~* სამოქალაქო ომი.

σπαράζω (σπαράσσω) (*αόр.* *σπάραξα, αόр. παθ.* *σπαράχτηκα, μτχ.* *σπαραγμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** დაფლეთა, დაგლეჯა; **2.** ძგერა, კანკალი, კრთომა, ერეოლა; **3.** წამება, ტანჯვა, წვალება; **-ομαι** რთულ მდგომარეობაში ყოფნა, ავბედობა, გამოცდა; ◊ *~ την καρδιά (κάποιου)* გაუსაძლის ტკივილს ვაყენებ, *~ στο*

κλάμα მოთქმით, გულამოსკვნილი ტირილი.

σπαρακτικός, -ή, -ό (σπαραχτικός, -ή, -ό) სულის შემძვრელი; **σπαρακτικά / σπαρακτικώς** *επίρρ.* სულის შემძვრელად.

σπάραχνα τα ლაყუჩები.

σπαρταρώ (α) (*αόρ. σπαρτάρησα*) *αμετβ.* თრთოლა, ძგერა, ფართხალი; ◊ *~ά η καρδιά μου* გული მიფანცქალებს, *~ από τα γέλια* სიცილით ვკვდები, სიცილისაგან ვთრთი.

σπάσιμο το **1.** გატეხა, მოტეხა, ჩატეხა, ჩამტვრევა; **2.** *χαρτ.* ძლიერი განერვიულება: *ήταν μεγάλο / χοντρό ~ γι' αυτόν η αναποδιά της τελευταίας στιγμής* უკანასკნელ წუთს საქმის გაფუჭება ძალიან "გაუტყდა"; **3.** *გადატ.* დარღვევა, გაუქმება (პირობის, ხელშეკრულების და სხვ.); **4.** გაშიფრა; ◊ *~ νεύρων* ნერვების დაწყდომა.

σπασμός ο სპაზმი, კრუნჩხვა.

σπασμωδικός, -ή, -ό (σπασμώδης, -ης, -ες) სპაზმური, კონვულსიური, მკვეთრი, ნერვიული; **σπασμωδικά / σπασμωδικώς** *επίρρ.* **1.** სპაზმურად; *გადატ.* **2.** მკვეთრად, ნერვიულად.

σπαστικός, -ή, -ό სპაზმური; **σπαστικά** *επίρρ.* სპაზმურად.

σπατάλη η ფლანგვა, ტყუილუბრალოდ ხარჯვა.

σπάταλος, -η, -ο მფლანგველი, გამნიავებელი.

σπαταλώ (α) (*αόρ. σπατάλησα, αόρ. παθ. σπαταλήθηκα, μτχ. σπαταλημένος*) *μετβ.* ფლანგვა, განიავება, ქარს გატანება.

σπάτουλα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) ფითხი.

σπείρα η **1.** ბრბო, ხროვა, ჯგუფი, ბანდა; **2.** სვეულა, ხვია.

σπέρμα το **1.** სპერმა; **2.** *βοτ.* თესლი; ◊ *δότης ~τος* სპერმის დონორი, *τράπεζα ~τος* სპერმის ბანკი, *εν ~π* ჩანასახშია, განვითარების საწყის ეტაპზეა (იღვა, თეორია, გეგმა).

σπέρνω (σπείρω) (*αόρ. έσπειρα, αόρ. παθ. σπάρθηκα, μτχ. σπαρμένος*) *μετβ.* **1.** დათესვა; *გადატ.* **2.** (მამაკაცის შესახებ) ქალის განაყოფიერება, ბავშვის ჩასახვა.

σπεύδω (*αόρ. έσπευσα, μτχ. σπευσμένος*) *αμετβ., μετβ.* აჩქარება, დაშურება: *μόλις μας αντιλήφθηκε, έσπευσε προς το μέρος μας* როგორც კი დაგვინახა, ჩვენსკენ გამოეშურა; ◊ *σπεύσε βραδέως* აჩქარე ნელა.

σπήλαιο το **(σπηλιά) 1.** გამოქვაბული, მღვიმე; **2.** *მედ.* კავერნა.

σπηλαιολόγος ο/η სპელეოლოგი.

σπίθα η *პირდ., გადატ.* ნაპერწკალი.

σπιθαμή (πιθαμή) η ციდა, მტკაველი, გოჯი, ერთი ბეწვა ადგილი: *για μια ~ τόπο θα σφαχτούν τόσοι άνθρωποι* ერთი გოჯი მიწისათვის ამდენი ადამიანი დაიღუპება.

σπιθίζω (*αόρ. σπίθισα*) *αμετβ., ლიტ.* ნაპერწკლების ყრა.

σπιθοβολώ (ε) (*αόρ. σπιθοβόλησα*) *αμετβ.*, **1.** *პირდ, გადატ.* ნაპერწკლების ყრა: *τα μάτια της σπιθοβολούσαν από θυμό* თვალებიდან ბრაზის ნაპერწკლები სცვიოდა; **2.** *გადატ.* ბრწყინვა, ელვარება.

σπιλώνω (*αόρ. σπίλωσα, αόρ. παθ. σπιλώθηκα, μτχ. σπιλωμένος*) *μετβ., მაღალფ., გადატ.* ჩირქის მოცხება, სახელის გატეხა.

σπινθήρας ο **1.** ნაპერწკალი; **2.** *ფიზ.* აფეთქება, ანთება, განმუხტვა.

σπίρτο το **1.** ასანთი; **2.** *ხალხ.* სპირტი, ალკოჰოლი; **3.** *გადატ.* ძალიან ჭკვიანი, გონიერი; ◊ *~*

αναμμένο / μονάχο ძალიან ჭკვიანია, *ქიმ. ~ του άλατος* მარილმჟავა.

σπιρτόζος, -α, -ικο ჭკვიანური, საბრიანი; **σπιρτόζικα** *επίρρ.* ჭკვიანურად, გონივრულად, მოხერხებულად.

σπίτι το სახლი, შენობა: *μένω ~* სახლში ვრჩები, *τρώω συνήθως ~* ჩვეულებრივ სახლში ვჭამ; ◊ *ανοίγω το ~ μου* ვიშენებ საკუთარ სახლს, *από ~* კარგი ოჯახიდან: *κορίτσι από ~* გოგონა კარგი ოჯახიდან, *διώχνω (κάποιον) από το ~* სახლიდან ვაგდებ, *κλείνω το ~ (κάποιου)* ოჯახს ვუნგრევ, *δουλειές του ~ιού* საშინაო საქმეები, *κάνω το ~* სახლს ვალაგებ.

σπιτικός, -ή, -ό (σπιτήσιος) შინაური, სახლის, სახლში გაკეთებული, საშინაო.

σπιτονοικοκύρης ο, **-κυρά** η სახლის პატრონი, დიასახლისი.

σπλάγχνο (σπλάχνο) το 1. შინაგანი ორგანოები, შიგნეული, შიგანი, გულ-მუცელი; *გაძაბ.* 2. შვილი: *είναι ~ της και ό, τι κάνει τον συγχωρεί* მისი შვილია და რაც არ უნდა გააკეთოს, ყველაფერს პატიობს.

σπλαχνίζομαι (*აόრ. σπλαχνίστηκα*) *მეტბ., αποθ.* თანაგრძნობა, შებრალება (ვინმესი).

σπλαχνικός, -ή, -ό გულმოწყალე, ლმობიერი.

σπλήνα η **(σπλήνας** ο) *მედ.* ელენთა.

σπογγίζω *იხ.* **σφουγγίζω.**

σπόγγος ο *ზოოლ.* ღრუბელი (ზღვის).

σποδός (σποδιά) η 1. ნახევრად ჩაფერფლილი ნაკვერჩხალი; 2. ფერფლი (ეულკანის, მიცვალებულის).

σπονδυλικός, -ή, -ό *ანატ.* ხერხემლის; ◊ *~ή στήλη* ა) *მედ.* ხერხემალი, ბ) *გაძაბ.* ძირითადი ღერძი.

σπόνδυλος (σφόνδυλος) ο 1. *ანატ.* მალა; 2. *არქიტექ.* ყელი (სვეტის); 3. *ტექ.* მქნევარა, მქნევარა ბორბალი.

σπορ το *ანგლ.* სპორტის სახეობა, სპორტი, სპორტი

σποραδικός, -ή, -ό არარეგულარული, იშვიათი.

σπορέας ο მთესველი, სათესი მანქანა.

σπορέλαιο το მზესუმზირის ზეთი.

σπόρι το (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** თესლი, მზესუმზირა, გოგრის, კვახის თესლი; **2.** *გაძაბ.* პატარა, კურკა, მცირეწლოვანი ან დაბალი.

σπόρος ο 1. *ბოტ.* თესლი; 2. შვილი, ნაშიერი.

σπουδάζω (*აόρ. σπούδασα, მτχ. σπουδασ(γ)μένος*) *μετβ.* სწავლა: *– Πού ~εις;* – სად სწავლობ?

σπουδαίος, -α, -ο 1. მნიშვნელოვანი, გამოჩენილი, ცნობილი; 2. (το) მთავარი, მნიშვნელოვანი: *το ~ο είναι ότι για όλα αυτά έδωσα ελάχιστα χρήματα!* მთავარი ისაა, რომ ამ ყველაფერში ძალიან ცოტა ფული მიევეცი; ◊ *κάνω το ~ο* თავი მნიშვნელოვან ფიგურად მომაქვს, *ირონ. ~ο πράγμα! / ~α τα λάχανα* დიდი ამბავი, დიდი საქმე! *ირონ. ~ο πρόσωπο / υποκείμενο!* უზნეო ან უმნიშვნელო ადამიანი; **σπουδαία** *επίρρ.* მნიშვნელოვნად.

σπουδαστήριο το 1. სამკითხველო დარბაზი; 2. ლაბორატორია, კაბინეტი (ვიწრო სპეციალობის წიგნებითა და ხელსაწყო-დანადგარებით).

σπουδαστής ο, **-τρια** η 1. უმაღლესი სასწავლო დაწესებულების მოსწავლე; 2. შემსწავლელი: *~ ξένων γλωσσών* უცხო ენების შემსწავლელი.

σπουδή η 1. შესწავლა, კელევა; 2. (οι) განათლება, შტუდიები, სწავ-

ლებანი: *έκανε ~ στην Ιταλία* განათლება იტალიაში მიიღო; **3.** სიჩქარე, სასწრაფო ქმედება: *να ενεργήσουμε με ~, για να προφτάσουμε τη διωρία* სასწრაფოდ ვიმოქმედოთ, რათა ვადებში ჩავეტიოთ.

σπουργίτης ο (**σπουργίτι** το) *ზოოლ.* ბეღურა.

σπρωξιά η ხელის კერა.

σπρώχνω (*აბრ. აόρ. έσπρωξα, აόρ. παθ. σπρώχτηκα, მτχ. σπρωγμένος*) *მეტწ., ამეტწ.* **1.** ხელის კერა: *Μη με ~ετε! Υπάρχουν θέσεις για όλους!* ხელს ნუ მკრავთ! ადგილი ყველას ეყოფა! **2.** მიწოლა: *σπρώξαμε το αυτοκίνητο. γιατί έμεινε από βενζίνη* მანქანას მივაწექით, იმიტომ რომ ბენზინი გაუთავდა; *გადატ.* **3.** ბიძგი, წაბიძგება: *τι τον έσπρωξε άραγε στο έγκλημα;* ნეტავ რამ უბიძგა დანაშაულზე?

σπυρί το **1.** მარცვალი; **2.** *გადატ.* ნამცეცი: *ούτε ~ ψωμάκι δεν βρισκόταν* ერთი ნამცეცი პური არ იყო; **3.** მუწუკი; ◊ *გადატ., საუბრ. βγάζω ~ά* ჩემთვის აუტანელია, ვეგიჟები, *κακό ~ να βγάλεις!* ბოროტება შეგემთხვას, ჭირსაც წაულიხარ!

στάβλος ο **1.** თავლა; **2.** *გადატ.* ბოსელი, ჭუჭყიანი, არეულ-დარეული ფართი.

σταγόνα η **1.** წვეთი; **2.** უმცირესი ნაწილაკი, უმცირესი რაოდენობა; ◊ *~ στον ωκεανό* ზღვაში წვეთი, *(μοιάζουν) σα δύο ~ες νερό* წყლის ორი წვეთივით ჰგვანან ერთმანეთს, *~~* წვეთ-წვეთად.

σταδιακός, -ή, -ό ეტაპობრივი, სტადიური; **σταδιακά** *επίρρ.* ეტაპობრივად.

στάδιο το **1.** სტადიონი, სპორტული მოედანი; **2.** ეტაპი, სტადია, პერიოდი, ფაზა; ◊ ***κατά ~α*** ეტაპობრივად.

σταδιοδρομία η კარიერა.

σταδιοδρομώ (ε) (*აბრ. σταδιοδρόμησα*) *ამეტწ.* კარიერის გაკეთება.

στάζω (*აბრ. έσταξα*) *მეტწ., ამეტწ., პირდ., გადატ.* დაწვეთება, ჩაწვეთება, წვეთა, დენა; ◊ ***φαρμάκι / δηλητήριο ~ει το στόμα μου*** მზამიანად, ღვარძლიანად ვლაპარაკობ.

σταθεροποίηση η სტაბილიზაცია, გამყარება, გამაგრება.

σταθεροποιητής ο სტაბილიზატორი; ◊ *~ τάσεως* ელექტროენერგიის სტაბილიზატორი.

σταθεροποιώ (ε) (*აბრ. σταθεροποίησα, აόρ. παθ. σταθεροποιήθηκα, მτχ. σταθεροποιημένος*) *მეტწ.* სტაბილიზაცია, გამყარება, გამაგრება.

σταθερός, -ή, -ό **1.** მყარი, მტკიცე, სტაბილური; **2.** უცვლელი, ურყევი, მუდმივი; **3.** თანამიმდევრული, ერთგული: *~ές αρχές* თანამიმდევრული პრინციპები (პრინციპულობა); **4.** *ფიზ.* მუდმივი, მდგრადი, პერმანენტული: *~ή ουσία* მდგრადი ნივთიერება; ◊ *~ό τηλέφωνο* სტაციონალური ტელეფონი; **σταθερά** *επίρρ.* მყარად, მტკიცედ, უცვლელად, ურყევად.

σταθερότητα η **1.** სიმყარე, სიმტკიცე, სტაბილურობა; **2.** *გადატ.* უსაფრთხოება, საიმედობა.

σταθμάρχης ο (რკინიგზის) სადგურის უფროსი.

στάθμευση η მანქანის გაჩერება, მანქანის დაყენება; ◊ *χώρος ~ς* სადგომი, მანქანების გასაჩერებელი ადგილი.

σταθμεύω (*აბრ. στάθμευσα, მტχ. σταθμευμένος*) *მეტწ., ამეტწ.* მანქანის გაჩერება, მანქანის დაყენება.

στάθμη η (*πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** საწაფი, საძირაეი, თარაზო; **2.** წყლის დონე.

σταθμίζω (*αόρ. στάθμισα, αόρ. παθ. σταθμίστηκα, μτχ. σταθμισμένος*) *μετβ.* **1.** აწონა; **2.** სიბრტყის ეერტიკალურობის ან პორიზონტალურობის შემოწმება თარაზოთი ან საძირაეით; **3.** *გადატ.* აწონ-დაწონა.

σταθμός ο **1.** სადგური: ~ *υπερατλαντικών λεωφορείων* საქალაქთაშორისო აეტობუსების სადგური, *τηλεοπτικός* ~ ტელეეიზიო სადგური; **2.** გაჩერება; **3.** არხი (ტელე ან რადიო); **4.** პუნქტი, პოსტი; ◊ *ηλεκτρικός* ~ ელექტროსადგური, *πυρηνικός* ~ ატომური სადგური, *υδροηλεκτρικός* ~ პიდროელექტროსადგური, *διαστημικός* ~ კოსმოსური სადგური, ~ *πρώτων βοηθειών* სასწრაფო გადაუდებელი დახმარების ცენტრი.

στάλα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) *ხალხ., ლიტ.* წვეთი: *οι ~ες της βροχής* წვიმის წვეთები; ◊ *—— ა)* წვეთ-წვეთად, *ბ)* ცოტ-ცოტა, ნელ-ნელა, *μια ~ γάδατ.* ცოტა, სულ ცოტა.

στάλαγμα το (**στάλαμα** το, **σταλαγμός** ο) **1.** წვეთი; **2.** წვეთ-წვეთად დენა, წვეთა.

σταλαγματιά (σταλαματιά, σταλαξιά) η *ხალხ., ლიტ.* წვეთი.

σταλαγμίτης ο *გეოლ.* სტალაგმიტი.

σταλάζω (*αόρ. στάλαξα, μτχ. σταλαγμένος*) *μετβ., αμετβ.* წვეთა, ჩაწვეთება, წვეთ-წვეთად ჩასხმა.

σταλακτίτης (σταλαχτίτης) ο *გეოლ.* სტალაქტიტი.

σταματώ (α) (*αόρ. σταμάτησα, μτχ. σταματημένος*) *μετβ., αμετβ.* გაჩერება, შეჩერება, შეწყვეტა: *με σταμάτησε στο διάδρομο, για να μου μιλήσει* დერეფანში გამაჩერა, რომ დამლაპარაკებოდა, *η βιομηχανία σταμάτησε την κατασκευή πλαστικών προϊόντων* საწარმომ შეწყვიტა პლასტმასის ნაკეთობების წარმოება; ◊ *~ά το βλέμμα / το μάτι μου (σε κάποιον / κάτι)* შეეაჩერებ მზერას ვინმეზე / რამეზე.

στάμνα η (**σταμνί** το) დოქი, კოკა.

στάνη η (*πληθ. αρ გააჩნია*) ბაკი (ცხერებისა და თხებისათეის).

στάση η **1.** მდგომარეობა, პოზა; **2.** შესეენება, შეჩერება, შეწყვეტა: *θα κάνουμε μια ~, να ξεκουραστούμε* დასასეენებლად შეეჩერდებით; **3.** გაჩერება: *θα κατεβώ στην επόμενη ~* შემდეგ გაჩერებაზე ჩაეალ; **4.** *გადატ.* დამოკიდებულება, პოზიცია: *κράτησε άψογη ~ απέναντί του* მის მიმართ მშვენიერი პოზიცია შეინარჩუნა, დამოკიდებულება; **5.** აჯანყება, ჯანყი, ამბოხი; **6.** კადრი (ფოტოეორმე).

στάσιμος, -η, -ο უძრაეი, დამდგარი, უცელელი, უპერსპექტიეო: *~α νερά* დამდგარი წყალი, ~ *υπάλληλος* უპერსპექტიეო ჩინოენიკი.

στατικός, -ή, -ό **1.** სტატიკური; **2.** (η) (*πληθ. αρ გააჩნია*) *ფიზ.* სტატიკა; **στατικά / στατικώς** *επίρρ.* სტატიკურად.

στατιστική η სტატისტიკა.

σταυροδρόμι το (*γεν. αρ გააჩნია*) *პირდ., გადატ.* გზაჯვარედინი.

σταυροκόπημα το პირჯვრის წერა.

σταυροκοπιέμαι (*αόρ. σταυροκοπήθηκα*) *αποθ., αμετβ.* პირჯვრის წერა.

σταυρόλεξο το კროსეორდი.

σταυρός ο ჯვარი; ◊ *Ερυθρός ~* წითელი ჯვარი, *~ προτίμησης* საარჩევნო ბიულეტენში დასმული ჯვარი (იმ კანდიდატის გვარის გასწერივ, ეისაც ხმას ვაძლევთ), *με το ~ό στο χέρι* ყველა ეთიკური,

ზნეობრივი ნორმის დაცვით, *κάνω το ~ό μου* პირჯვრის გადაწერა, *αγκυλωτός* ~ სვასტიკა.

σταυροφορία η ჯვაროსნობა.

σταυροφόρος ο ჯვაროსანი.

σταυρώνω (*αόρ. σταύρωσα, αόρ. παθ. σταυρώθηκα, μτχ. σταυρωμένος*) *μετβ.* **1.** ჯვარცმა, ჯვარზე გაკერა; **2.** გადაჯვარედინება, ჯვარედინად დადება, დამაგრება; ◊ *~ τα χέρια* გულხელს დავიკრეფ, საქმეს თავს ვანებებ, *με ~α χέρια* გულხელდაკრეფილი.

σταύρωση η **1.** ჯვარცმა, ჯვარზე გაკერა: *η ~ του Χριστού* ქრისტეს ჯვარცმა; **2.** *გადატ.* ტანჯვა, წვალება.

σταυρωτός, -ή, -ό გადაჯვარედინებული, ჯვარედინი, ჯვარედინად შეკრული (ტანსაცმელზე); ◊ *~ή ομοιοκαταληξία* ჯვარედინი რითმა; **σταυρωτά** *επίρρ.* ჯვარედინად, გადაჯვარედინებულად.

σταφίδα η ქიშმიში; ◊ *γίνομαι ~* ძალიან ვთერები, გავტყვრები.

σταφιδιάζω (*αόρ. σταφίδιασα, μτχ. σταφιδιασμένος*) *αμετβ.* **1.** დაქიშმიშება (ყურძენზე); **2.** *გადატ.* დაბერება, დაჭკნობა.

σταφύλι το ყურძენი.

σταφυλόκοκκος ο *მედ.* სტაფილოკოკი.

σταφυλόρωγα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) ყურძნის მარცვალი.

σταχτερός, -ή, -ό **1.** ნაცრიანი; **2.** ნაცრისფერი.

στάχτη η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** ნაცარი, ფერფლი; **2.** *βοτ.* ა) სოკო გუდაფშუტა, ბ) ამ სოკოთი გამოწვეული ვაზის დაავადება; ◊ *ρίχνω ~ στα μάτια (κάποιου)* თვალებში ნაცარს შევაყრი (ვინმეს), *~ να γίνουν όλα* ნაცარტუტადაც ქცეულა ყველაფერი.

σταχτιάζω (*αόρ. στάχτιασα*) *αμετβ.* ჩაფერფლება, ნაცრად ქცევა; **2.** (მცენარეების შესახებ) დაავადება.

σταχτοδοχείο το (**σταχτοθήκη** η) საფერფლე.

σταχτώνω (*αόρ. στάχτωσα, αόρ. παθ. σταχτώθηκα, μτχ. σταχτωμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ნაცრით გათხვრა, ნაცრით გაჭუჭყიანება; **2.** განაცრისფერება, ნაცრისფრად ქცევა.

στάχυ το (**στάχυς** ο, **στάχι** το) თავთავი.

σταχυάζω (*αόρ. στάχυασα*) *αμετβ.* თავთავის დასხმა, თავთავის ამოღება.

στεγάζω (*αόρ. στέγασα, αόρ. παθ. στεγάστηκα, μτχ. στεγασμένος*) *μετβ.* სახურავის ქვეშ შეფარება, საცხოვრებელი ფართის მიცემა; **2.** გადახურვა, სახურავის დადგმა; **-ομαι** განლაგება და ფუნქციონირება: *οι υπηρεσίες του υπουργείου ~ονται στην οδό Φειδίου* სამინისტროს სამსახურები ფიდიასის ქუჩაზეა განლაგებული.

στεγανός, -ή, -ό **1.** ჰერმეტული, ჰერმეტულად დახურული; **2.** (τα) *θρ.* ჰერმეტული ხუფები.

στέγαση η **1.** სახურავის ქვეშ შეფარება, საცხოვრებელი ფართის მიცემა; **2.** გადახურვა, სახურავის დადგმა.

στεγαστικός, -ή, -ό საბინაო, საცხოვრებელი.

στέγη η **1.** სახურავი, ჭერი; **2.** ბინა, საცხოვრებელი ფართი; **3.** *პირდ., გადატ.* თაშესაფარი.

στεγνοκαθαριστήριο το ქიმწმენდა.

στεγνός, -ή, -ό *პირდ., გადატ.* მშრალი: *~ά ρούχα* მშრალი ტანსაცმელი, *~ή αφήγηση* მშრალი

თხრობა; ◊ *~ό καθάρισμα* მშრალი წმენდა, ქიმწმენდა, *μένω / είμαι ~* უკაპიკოდ ერჩები / ვარ; **στεγνά** *επίρρ.* მშრალად.

στεγνώνω (*აόρ. στέγνωσα, μτχ. στεγνωμένος*) *μετβ., αμετβ.* გამრობა: *~ τα πλυμένα ρούχα στον ήλιο* გარეცხილ ტანსაცმელს მზეზე ვამრობ.

στεγνωτήριο το სამრობი.

στείβω (στύβω, στίβω) (*აόρ. έστειψα, αόρ. παθ. στείφτηκα, μτχ. στυμμένος*) *μετβ.* გაწურვა, გამოწურვა; ◊ *~ το κεφάλι μου / το μυαλό μου* ტვინის ჭყლეტა, *σαν στειμμένη λεμονόκουπα* გამოწურული ლიმონივით.

στείρος, -α, -ο 1. უშვილო, უნაყოფო, ბერწი, უნაყოფო (მიწა); 2. სტერილური.

στειρώνω (στειροποιώ) (*αόρ. στείρωσα, αόρ. παθ. στειρώθηκα, μτχ. στειρωμένος*) *μετβ.* გასტერილება, სტერილიზება, გაბერწება.

στέκι το *საუბრ.* თავშეყრის ადგილი: *~ φιλάθλων* სპორტის გულშემატკივრების თავშეყრის ადგილი.

στέκομαι (*αόρ. στάθηκα*) *αμετβ.* 1. დგომა, ფეხზე დგომა: *στάθηκε κάτω από το παράθυρό της* მისი ფანჯრის ქვეშ დადგა; 2. გაჩერება, შეჩერება: *Στάσου! Μη φεύγεις!* გაჩერდი, არ წახვიდე; 3. დარჩენა: *στάθηκε ακλόνητος στις ιδέες του* თავისი იდეების ერთგული დარჩა; 4. მხარდაჭერა, გვერდში ამოდგომა: *του στάθηκε πολύ ο γιος του, ιδίως στα γηρατειά του* მას თავისი ვაჟი ძალიან ამოუდგა მხარში, განსაკუთრებით სიბერეში.

στέλεχος το 1. *ბოტ.* ღერო; 2. *გადატ.* ხელმძღვანელი, პასუხისმგებელი მუშაკი, კადრი: *~η ασφαλιστικής εταιρείας* სადაზღვევო კომპანიის ხელმძღვანელი კადრები; 3. *სამხ.* კადრი, საკადრო ოფიცერი ან სერჟანტი.

στελεχώνω (*αόρ. στελέχωσα, αόρ. παθ. στελεχώθηκα, μτχ. στελεχωμένος*) *μετβ.* კადრებით დაკომპლექტება, კადრად ყოფნა.

στέλνω (*αόρ. έστειλα, αόρ. παθ. στάλθηκα, μτχ. σταλμένος*) *μετβ.* გაგზავნა: *~ στους γονείς μου γράμμα* ჩემს მშობლებს წერილს ეუგზავნი; ◊ *~ κάποιον στον χαβά του* ვინმეს, ვისაც ჭაღარა აქვს, ემმაკსაც წაულია (ვინმე), *άντε (να) μη σε στείλω!* მიდი ერთი, რა!

στέμμα το 1. დიადემა, სამეფო გვირგვინი; *გადატ.* 2. სამეფო ხელისუფლება.

στεναγμός ο ოხვრა, მოთქმა, გოდება.

στενάζω (*αόρ. στέναξα*) *αμετβ.* ოხერა, მოთქმა, გოდება.

στενεύω (*αόρ. στένεψα, μτχ. στενεμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. დავიწროება: *~ το παντελόνι* ვავიწროებ შარვალს; 2. მოჭერა, ტკენა: *με ~ουν τα παπούτσια μου* ფეხსაცმელები მიჭერს; 3. შეზღუდვა: *~ουν τα περιθώρια των κινήσεών του* იზღუდება მისი მოძრაობის არეალი; ◊ *στένεψαν τα πράγματα* მდგომარეობა, ვითარება გართულდა.

στενό το 1. ვიწრო ქუჩა; 2. (τα) ხეობა, ვიწრობი; 3. (τα) სრუტე: *τα ~ά των Δαρδανελίων* დარდანელის სრუტე.

στενογραφία η (*πληθ. არ გააჩნია*) სტენოგრაფია.

στενόμακρος, -η, -ο ვიწრო და გრძელი.

στενός, -ή, -ό 1. *პირდ., გადატ.* ვიწრო; 2. უახლოესი, ახლო, მჭიდრო: *~ φίλος* უახლოესი მეგობარი; ◊ *υπό ~ή έννοια*

სიტყვა-სიტყვით, პირდაპირი გაგებით, *με τη ~ή έννοια της λέξεως* ამ სიტყვის პირდაპირი მნიშვნელობით; **στενά** *επίρρ.* ვიწროდ.

στενότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** სივიწროვე: *η ~ του δρόμου* ქუჩის სივიწროვე; **2.** სიდუხჭირე, უკმარისობა, დეფიციტი, გაჭირვება: *οικονομική ~* ეკონომიური გაჭირვება; **3.** სიახლოვე, ფამილიარობა.

στενοχώρια (στεναχώρια) η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) მღელვარება, ნერვიულობა.

στενοχωρώ (στεναχωρώ) (ε) (*αόρ. στενοχώρησ(ε)α. αόρ. παθ. στενοχωρήθηκα, μτχ. στενοχωρησ(ε)μένος*) *μετβ.* აღელვება, განერვიულება; **-ούμαι / -ιέμαι** გულისტკივილი, ღელვა, წუხილი.

στένωμα το **1.** ვიწრო გასასვლელი; **2.** *მედ.* შევიწროება: *~ της ουρήθρας* შარდსადენი მილის შევიწროება.

στερεοποιώ (ε) (*αόρ. στερεοποίησα, αόρ. παθ. στερεοποιήθηκα, μτχ. στερεοποιημένος*) *μετβ.* გამყარება, მყარ მდგომარეობაში გადასვლა.

στερεός, -ή/ά, -ό მყარი, მაგარი, მდგრადი; ◊ *~ά τροφή* მყარი საკვები; **στερεά / στερεώς** *επίρρ.* მყარად.

στερεότυπος, -η, -ο **1.** სტერეოტიპისა, სტერეოტიპული; **2.** (το) ა) სტერეოტიპი, ბ) *პოლიგრ.* სტერეოტიპი.

στερεύω (*αόρ. στέρεψα, μτχ. στερεμένος*) *αμετβ., პირდ., გადატ.* გამოლევა, დალევა, დაშრეტა, დაშრობა: *στέρεψε η πηγή* დაშრა წყარო.

στερέωμα (στέριωμα) το **1.** *იხ.* **στερέωση**; **2.** *ლიტ.* ცა, ცის თაღი; **3.** *გადატ.* ცნობილი ადამიანები, ელიტა.

στερεώνω (στεριώνω) (*αόρ. στερέωσα, στερεώθηκα, μτχ. στερεωμένος*) *μετβ., αμετβ., პირდ., გადატ.* გამყარება, გამაგრება: *~ τα πόδια του τραπεζιού* ეამაგრებ მაგიდის ფეხებს.

στερέωση η *პირდ., გადატ.* **1.** გამყარება, გამაგრება; **2.** *ფოტ.* დამაგრება, დაფიქსაჟება.

στέρηση η **1.** მოკლება, ჩამორთმევა; **2.** გაჭირვება, გასაჭირი, ხელმოკლეობა.

στεριά η ხმელეთი; ◊ ***πιάνω ~*** ხმელეთს მივადგები (გემის ან მეზღვაურის შესახებ).

στεριανός, -ή, -ό ხმელეთის, კონტინენტალური.

στερνά τα *ხალხ.* სიცოცხლის ბოლო წელი, სიბერე: *είναι στα ~ του* დაბერებულია; ◊ *τα ~ τιμούν τα πρώτα* ჩადენილი კეთილი საქმეები აღრე ჩადენილ ბოროტებას აბათილებს.

στέρνα η (*γεν. πληθ. არ გააჩνია*) წყლის ცისტერნა (მიწაში ამოთხრილი), წყალსაცავი.

στερώ (ε) (*αόρ. στέρησα, αόρ. παθ. στερήθηκα, μτχ. στερημένος*) *μετβ.* მოკლება, არ მიცემა, ჩამორთმევა: *το καθεστώς ~εί από τους πολίτες στοιχειώδη ανθρώπινα δικαιώματα* რეჟიმი მოქალაქეებს ადამიანის ელემენტარულ უფლებებს ართმევს; **-ούμαι** მოკლება, მონატრება: *ποτέ δε στερήθηκε το φαγητό ή το ρούχο* არასოდეს აკლდა არც საჭმელი და არც ტანსაცმელი.

στεφάνι το გვირგვინი.

στεφανώνω (*αόρ. στεφάνωσα, αόρ. παθ. στεφανώθηκα, μτχ. στεφανωμένος*) *μετβ.* **1.** გვირგვინის დადგმა; **2.** ჯვრის დაწერა, საქორწინო გვირგვინის დადგმა (ვინმესთვის); **-ομαι** ჯვარს ვიწერ.

στέψη η **1.** გვირგვინის დადგმა; **2.** ჯვრისწერა, საქორწინო გვირგვინის დადგმა.

στηθόδεσμος ο 1. ბიუსტჰალტერი; 2. *მედ.* ორთოპედიული კორსეტი.

στηθοκοπιέμαι (*აόր. στηθοκοπήθηκα*) *αμετβ., αποθ.* გულმკერდში მჯიღის ცემა (დარდისა და უიმედობის გამო).

στήθος το მკერდი; ◊ ***προτάσσω τα ~η μου*** მკერდს შევუშვერ, წინააღმდეგობას ვუწევ, ~ ***με ~*** გვერდი-გვერდ (ბრძოლა).

στήλη η 1. სვეტი: *οι ~ες του Ολυμπίου Διός* ოლიმპიელი ზევსის ტაძრის სვეტები; 2. დაფა, სვეტი: *αναθηματική ~* მემორიალური დაფა; ◊ ***μένω ~η άλατος*** გაკვირვებისგან ვმშვდები, ***σπονδυλική ~*** ხერხემალი.

στήνω (*აόր. έστησα, აόр. παθ. στήθηκα, μτχ. στημένος*) *μετβ.* 1. *Ιστ., გადატ.* დადგმა, აღმართვა, აწყობა: *~ σκηνές* ეღვამ კარვებს, *~ θεατρική παράσταση* ეღვამ თეატრალურ სპექტაკლს, *~ άγαλμα* აღმართავ ძეგლს; 2. დაწყება: *~ χορό* ეიწყებ ცეკვას; **-ομαι** ლოდინი; ◊ ***~ (κάποιον) στον τοίχο*** კედელთან ვაყენებ (დასახვრეტად), ***~ αφτί*** ყურს ვუგდებ, მივაყურადებ, ***τη ~*** ჩავუსაფრდები.

στήριγμα το საყრდენი, დასაყრდნობი: *δε βρήκα πουθενά ~ στη δύσκολη ώρα* გაჭირვებაში ვერსად ვნახე.

στηρίζω (*აόр. στήριξα, აόр. παθ. στηρίχθ(τ)ηκα, μτχ. στηριγμένος*) *μετβ.* 1. *Ιστ., გადატ.* მხარში ამოდგომა, მხარდაჭერა, ბოძის შედგმა, დაკავება; 2. დაყრდნობა, მიყრდნობა, მიყუდება; 3. მომაგრება, მოძლიერება (ფიზიკურად): *φάε κάτι, να σε στηρίξει* ჭამე რამე, რომ მომაგრდე; **-ομαι** 1. საფუძვლად, საყრდენად გამოყენება, დაყრდნობა; 2. დამყარება: *~ τις ελπίδες μου μόνο στον γυιο μου* იმედებს მხოლოდ ჩემს ვაჟზე ვამყარებ; ◊ ***στηρίζου πάνω μου!*** დამეყრდენი.

στήριξη η 1. *Ιστ., გადატ.* ხელის წაშველება, ხელის მიშველება, მხარში ამოდგომა, ბოძის შედგმა, შეყენება, დაკავება, გამაგრება; 2. დაყრდნობა, მიყრდნობა, მიყუდება; 3. მომაგრება, მოძლიერება, გაძლიერება, გამყარება: *η Κεντρική Τράπεζα πήρε μέτρα για τη ~ του εθνικού νομίσματος* ცენტრალურმა ბანკმა მიიღო ზომები ეროვნული ვალუტის გასამყარებლად.

στήσιμο το 1. დადგმა, აღმართვა, აწყობა, მოწყობა; 2. დგომის მანერა: *το ~ της δεν ήταν καλό, πρέπει να αλλάξει στυλ* მისი დგომის მანერა არ ვარგოდა, სტილი უნდა შეიცვალოს; 3. *საუბრ.* ორგანიზება, მოწყობა.

στιβαρός, -ή, -ό მძლავრი, ძალოვანი, მაგარი, მყარი.

στίβος ο სარბენი ბილიკი, სპორტული მოედანი, *Ιστ., გადატ.* სარბიელი.

στίγμα το 1. კვალი, ნაწიბური, ნაჭრილობევი, ნაიარევი; 2. *გადატ.* სამარცხვინო ლაქა, დაღი; ◊ ***αφήνω (κάπου/σε κάτι) το ~ μου*** კვალს ვამჩნევ, კვალს დავტოვებ, ***δίνω το ~ μου*** ვაფიქსირებ ჩემს პოზიციას.

στιγματίζω (*აόр. στιγμάτισα, აόр. παθ. στιγματίστ(θ)ηκα, μτχ. στιγματισμένος*) *μετβ.* 1. ტატუირება; *გადატ.* 2. გაკიცხვა, დაძრახვა, დაგმობა; 3. დაღის დასმა.

στιγμή η 1. წამი, წუთი, მომენტი: *τη μια ~ να λέει έτσι, την άλλη αλλιώς, δεν καταλαβαίνω!* ერთ წუთას ასე ამბობს, მეორე წუთას სხვანაირად, არ მესმის! 2. წერტილი (სასვენი ნიშანი): *άνω ~* ზედა წერტილი; ◊ ***από ~ σε ~***

წუთი წუთზე, *μέχρι ~ς* ამ დრომდე, ამ წუთამდე, *την τελευταία ~* უკანასკნელ წუთს, ბოლო მომენტში, *ιστορική ~* ისტორიული მომენტი, მნიშვნელოვანი მომენტი, *ανά πάσα ~* ნებისმიერ წუთას, ნებისმიერ მომენტში.

στιγμιαίος, -α, -ο მომენტალური, წამიერი, მყისიერი; ◊ *γραμ. ~ μέλλοντας* მყისიერი მომავალი, *~α σύμφωνα* მყისიერი თანხმოვნები; **στιγμιαία / στιγμιαίως** *επίρρ.* მომენტალურად, წამიერად, მყისიერად.

στιλβώνω (*აόრ. στίλβωσα, აόრ. παθ. στιλβώθηκα, μτχ. στιλβωμένος*) *μετβ.* გაპრიალება, მოპრიალება.

στιλπνός, -ή, -ό გაპრიალებული, მოპრიალებული, ბრჭყვიალა, ელვარე, კამკამა, ბზინვარე.

στίξη η *γραμ.* პუნქტუაცია, პუნქტუაციის ნიშნების დასმა.

στίχος ο **1.** *მეტრ.* ლექსი, ლექსთწყობის საზომი; **2.** *საუბრ.* სიმღერის ტექსტი; **3.** სტრიქონი.

στιχουργός ο/η **1.** პოეტი; **2.** სიმღერის ტექსტების ავტორი.

στιχουργώ (ε) (*აόრ. στιχούργησα*) ლექსის წერა, პოეტური შემოქმედება.

στοά η გადახურული გალერეა, პასაჟი.

στοίβα η გროვა, ხვავი, შეკვრა.

στοιβάζω (*აόრ. στοίβαξα, აόრ. παθ. στοιβάχτηκα, μτχ. στοιβαγμένος*) *μετβ.* **1.** დახვავება, შეკვრებად, დასტად დალაგება; **2.** ეიწრო ადგილას შეტენვა, დახვავება, გატენვა.

στοιχείο το **1.** ელემენტი: *πολιτιστικά ~* კულტურული ელემენტები; **2.** (თა) მონაცემები; **3.** მაჩვენებელი: *το άλλοθι που έχει είναι αδιάσειστο ~ της αθώοτητάς του* ალიბი, რომელიც აქვს, მისი უდანაშაულობის უცილობელი მაჩვენებელია; ◊ *~α της φύσεως* ბუნების ძალები, სტიქია, *υγρό ~* ზღვა, წყლის სტიქია, *(χημικό) ~* ქიმიური ელემენტი, *τα συστατικά ~α* კომპონენტები, *απαραίτητο ~* წინაპირობა, *στο ~ (κάποιου)* საკუთარ სტიქიაში.

στοιχειοθεσία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *პოლიგრ.* აწყობა.

στοιχειοθέτης ο, **-τρια** η *პოლიგრ.* ამწყობი.

στοιχειοθετώ (ε) (*აόρ. στοιχειοθέτησα, αόρ. παθ. στοιχειοθετήθηκα, μτχ. στοιχειοθετημένος*) *μετβ. პოლიგრ.* აწყობა.

στοιχειώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) ელემენტარული: *οι ~εις κανόνες ασφάλειας* უსაფრთხოების ელემენტარული წესები; ◊ *~ εκπαίδευση* დაწყებითი განათლება (პირველიდან მეექვსე კლასის ჩათვლით).

στοιχειώνω (*αόρ. στοιχείωσα, αόρ. παθ. στοιχειώθηκα, μτχ. στοιχειωμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** *ეთნოგრ.* აჩრდილად ქცევა (ხალხური წარმოდგენების მიხედვით ადამიანის ან ცხოველის მსხვერპლად მწირვა, რათა დაიცვას ის ადგილი, სადაც გარდაიცვალა; **2.** *გადატ.* დაბუდება: *η ιδέα αυτή είχε στοιχειώσει στο μυαλό του* ამ აზრმა მის ტვინში დაიბუდა.

στοίχημα το **1.** ნაძლევი, სანაძლეო: *τι ~ βάζεις;* რაზე ნაძლევდები? რაზე დებ სანაძლეოს? **2.** მიზანი, რთულად მისაღწევი მიზანი; ◊ *βάζω / πάω ~* ნაძლევს ვდებ.

στοιχίζω (*αόρ. στοίχισα*) *μετβ., αμετβ.* **1.** *პირდ., გადატ.* ღირებულება, ფასის ქონა: *τα ταξίδια ~ουν σήμερα πολλά λεφτά* მოგზაურობა ჩვენს დროში ძვირი ღირს; **2.** *პირდ., გადატ.* დაჯდომა (ღირებულება): *η*

ενέργεια αυτή θα του στοιχίσει την απόλυσή του ეს აქციელი სამსახურიდან გათავისუფლების ფასად დაუჯდება; 3. მწკრიეში დაყენება, მწყობრად მოწყობა; ◊ *δεν ~ει τίποτα* არფერია, არაფერი ღირს.

στοίχος ο მწკრიეი, რიგი.

στολή η ჩაცმულობა, სამოსელი, მორთულობა, კოსტიუმი, ფორმა; ◊ *εθνική / τοπική ~* ეროვნული სამოსი, *εν ~* სამხედრო ფორმაში (ჩაცმული).

στολίδι το სამკაული.

στολίζω (*აόρ. στόλισα, აόρ. παθ. στολίστηκα*) *μετβ.* მორთვა, მოკაზმვა, გამოწყობა.

στόλος ο ფლოტი.

στόμα το 1. პირი; 2. ლულა, პირი, ტუჩი: *~ πυροβόλου* ზარბაზნის პირი, ზარბაზნის ტუჩი; 3. შესართავი, შესასვლელი პირი: *~ λιμανιού* პორტის შესასვლელი; ◊ *(στο/από) το ~ του λύκου* მგლის ხახაში (მგლის პირიდან), *κλείνω το ~ (κάποιου)* ხმას გაეკმენდინებ, *από ~ σε ~* ერთიდან მეორეს (გადაეცა ამბაეი), ძალიან სწრაფად გაერცელდა (ცნობა), *με το ~ ανοιχτό* პირდაღებული, *κρατώ το ~ μου κλειστό* პირს არ ეაღებ, არ ვამეღაებ იმას, რაც ეიცი.

στοματίτιδα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) სტომატიტი.

στοματολογία η (*πληθ. αρ გააჩნია*) *მედ.* სტომატოლოგია.

στοματολόγος ο/η *მედ.* სტომატოლოგი, კბილის ექიმი.

στομάχι το 1. *ანატ.* კუჭი; 2. *გადატ.* მუცელი; ◊ *βαραίνω το ~ μου* კუჭს დაეიმძიმებ ზედმეტი საჭმლით, *γυρίζει / ανακατεύεται το ~ μου* გული მერეეა.

στομαχικός, -ή, -ό 1. *ანატ.* კუჭის, კუჭთან დაკავშირებული; 2. (ο/η) კუჭის ქრონიკული დაავადებით დაავადებული.

στοργή η (*πληθ. არ გააჩნია*) ნაზი სიყვარული.

στοργικός, -ή, -ό ნაზი სიყვარულით აღსავსე, მოსიყვარულე.

στούντιο το *άκλ.* 1. სახელოსნო, სტუდია; 2. პატარა ერთოთახიანი ბინა სამზარეულოთი და ტუალეტით.

στοχάζομαι (*αόρ. στοχάστ(θ)ηκα*) *μετβ. αμετβ.*, 1. ფიქრი, ღრმად დაფიქრება, ღრმად ჩაფიქრება; 2. *გადატ.* გათვალისწინება, კარგად დაფიქრება.

στοχασμός ο ფიქრი, ღრმად დაფიქრება.

στοχαστής ο, **-τρια** η მოაზროვნე.

στόχαστρο το სამიზნე (ცეცხლსასროლი იარაღის).

στοχεύω (*αόρ. στόχευσα*) *αμετβ.* 1. მიზანში ამოღება, დამიზნება; 2. *გადატ.* დამიზნება, მიზნად დასახეა, მისწრაფება.

στόχος ο *პირდ., გადატ.* სამიზნე, მიზანი.

στραβά *επίρρ.* 1. ირიბად, ცერად; 2. არასწორად; ◊ *κουτσά-στραβά* როგორმე, როგორღაც, ძლიეს, ძლიეძლიეობით, *(παίρνω κάτι) ~* არასწორად ეიგებ.

στραβίζω (*θηολοτ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ. მედ.* სიელმით დაავადებული, ელამი.

στραβός, ή, -ό 1. ირიბი: *οι γραμμές που τραβάς είναι ~ές, να χρησιμοποιήσεις χάρακα!* ირიბ ხაზებს აელებ, სახაზავი გამოიყენე! 2. დამრეცი, დახრილი, არასწორი, 3. (η) *ქარგ.* წარუმატებლობა, უკუღმა წასული, შეტრიალებული საქმე, უიღბლობა; ◊ *παίρνω το*

~ό δρόμο ცუდ. არასწორ გზაზე ვლები, *κάνω τα ~ά μάτια* თვალს ვხუჭავ (რამეზე); **στραβά** *επίρρ.* 1. ირიბად; 2. დამრეცად, ღახრილად; 3. არასწორად.

στραβώνω (*აόρ. στράβωσα, აόρ. παθ. στραβώθηκα, μτχ. στραβωμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. მოღუნვა, მოღრეცა; 2. *გადატ.* გაფუჭება, წახდენა; 3. *საუბრ.* დაბრმავება, თვალის მოჭრა; 4. *გადატ.* წარუმატებლობა, საქმის უკუღმა წასვლა, უიღბლობა.

στραγγαλίζω (στραγγουλίζω) (*აόρ. στραγγάλισα, აόρ. παθ. στραγγαλίστηκα, μτχ. στραγγαλισμένος*) *μετβ.* 1. დახრჩობა, მოხრჩობა, გაგუდვა; 2. *გადატ.* ჩახშობა, დამახინჯება, შერყვნა.

στραγγαλιστής ο 1. დამხრჩობი, მომხრჩობი, გამგუდავი; 2. *გადატ.* ჩამხშობი, დამმახინჯებელი, შემრყვნელი.

στραγγίζω (*აόρ. στράγγισα/ιξα, αόρ. παθ. στραγγίστηκα, μτχ. στραγγισμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. გაწურვა; 2. გაფილტრა, გადაწურვა: *~ το κρασί* ეფილტრავ ღვინოს; 3. დაცლა, ბოლო წვეთამდე დალევა: *στγά-στγά τη στράγγιξαν ολόκληρη τη νταμιτζάνα* ნელ-ნელა (სმაში) მთელი ბოცა დაცალეს; 4. ამოწურვა, გამოლევა, დასუსტება: *οι στρατιωτικές δαπάνες στράγγισαν τα κρατικά ταμεία* სამხედრო ხარჯებმა ამოწურეს სახელმწიფო ხაზინა; 5. ჩამოწურვა, დაწდომა, დაწრეტა: *απλώνω το πουκάμισο για να στραγγίξει* პერანგს გავფენ, რომ წყალი ჩამოიწუროს, დაწდეს.

στράγγιση η 1. გაწურვა; 2. გაფილტრა, გადაწურვა, დაწრეტა; 3. *გადატ.* სულიერი და ფიზიკური, გამოფიტვა, დაჭკნობა.

στραγγιστήρι το საწური, საწრეტი, ავრეში.

στραγγιστός, -ή, -ό (στραγγιχτός) 1. გაწურული, გადაწურული: *~ό γιαούρτι* გადაწურული იოგურტი; 2. გაფილტრული, დაწრეტილი.

στραμπουλίζω (στραμπουλώ) (*αόρ. στραμπούλισ(ξ)α, αόρ. παθ. στραμπουλίχτηκα, μτχ. στραμπουλισμένος*) *μετβ.* ღრძობა.

στράτα η **(στρατί** το) (*γεν. πληθ. αν γλώσσα*) 1. *Ιόνδ., გადატ.* ქუჩა, გზა; 2. ჭოჭინა; ◊ *κάνω ~ / ~ες* ჭოჭინით სიარული, ფეხის აღგმა.

στράτευμα το ჯარი, არმია, შეიარაღებული ძალები.

στρατεύομαι (*αόρ. στρατεύθ(τ)ηκα, μτχ. στρατευμένος*) *αμετβ.* ჯარში გაწვევა, სამხედრო სამსახურის მოხდა, არმიაში მსახური: *θα στρατευτώ σε τρεις μήνες* სამ თვეში ჯარში გამიწვევენ.

στρατηγείο το შტაბი, შტაბ-ბინა.

στρατηγικός, -ή, -ό 1. გენერლის; 2. სტრატეგიული; 3. (η) სტრატეგია, ტაქტიკა; **στρατηγικά / στρατηγικώς** *επίρρ.* სტრატეგიულად.

στρατηγός ο გენერალი.

στρατηλάτης ο სარდალი, მთავარსარდალი.

στρατιώτης ο, **-τίνα** η (*γεν. πληθ. αν γλώσσα*) ჯარისკაცი, რიგითი, მეომარი, მებრძოლი; ◊ *απλός ~* რიგითი ჯარისკაცი, *πάω ~* ჯარში მივდივარ, შეიარაღებულ ძალებში ვეწერები.

στρατιωτικός, -ή, -ό 1. სამხედრო; 2. სამხედრო ნაწილში მოსამსახურე: *~ γιατρός* სამხედრო ექიმი; 3. (ο) სამხედრო მოსამსახურე; 4. (το) სამხედრო პროფესია, სამხედრო სამსახურში ყოფნა; 5. (τα) სამხედრო მუნდირი, სამხედრო

ფორმა; ◊ ~ *νόμος* სამხედრო კანონი / რეჟიმი, ~*ή δράση* საომარი მოქმედება; **στρατιωτικά / στρατιωτικώς** *επίρρ.* სამხედროს, სამხედრო წესით.

στρατολογία η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** სამხედრო სამსახურში გაწვევა, მობილიზაცია; **2.** *გადატ.* სამხედრო კომისარიატი.

στρατολογώ (ε) (*აόρ. στρατολόγησα, აόρ. παθ. στρατολογήθηκα, μτχ. στρατολογημένος*) სავალდებულო სამხედრო სამსახურში გაწვევა, ჯარში გაწვევა, მობილიზაცია.

στρατοπεδεύω (*აόρ. στρατοπέδευσα, μτχ. στρατοπεδευμένος*) *αμετβ.* ბანაკის დაცემა, დაბანაკება (ჯარის ნაწილის).

στρατόπεδο το ბანაკი: ~ *αιχμαλώτων πολέμου* სამხედრო ტყვეების ბანაკი; ◊ ~ *συγκεντρώσεως* საკონცენტრაციო ბანაკი.

στρατός ο ჯარი, არმია.

στρεβλός, -ή, -ό **1.** ირიბი, დაგრეხილი, დამრეცი; **2.** *გადატ.* მცდარი, არასწორი, მრუდე; **στρεβλά** *επίρρ.* **1.** ირიბად, დაგრეხილად; **2.** *გადატ.* მცდარად, არასწორად.

στρεβλώνω (*აόρ. στρέβλωσα, აόρ. παθ. στρεβλώθηκα, μτχ. στρεβλωμένος*) *μετβ., θλ.* **1.** მოღუნვა, მოღრეცა, დაგრეხა; **2.** *გადატ.* გაფუჭება, წახდენა, დამახინჯება.

στρέβλωση η **1.** მოღუნვა, მოღრეცა, დაგრეხა; **2.** *გადატ.* გაფუჭება, წახდენა, დამახინჯება.

στρέμμα το **1.** სტრემა, ფართობის საზომი (= 1000 კვ.მ.); **2.** *გადატ.* ადგილ-მამული, მიწა.

στρες το *άκλ. θλ.* სტრესი.

στρέφω (*აόρ. έστρεψα, αόρ. παθ. στράφηκα, μτχ. στραμμένος*) *μετβ.* **1.** მოტრიალება, დატრიალება, შეტრიალება, მიბრუნება; **2.** მიმართვა: ~ *το βλέμμα μου* მივმართავ მზერას; *μτχ.* მიმართული, მიპყრობილი: *οι τηλεοπτικές κεραίες είναι στραμμένες προς τον Υμηττό* სატელევიზიო ანტენები იმიტოსის მთებისაკენ არის მიმართული; **-ομαι** ტრიალი: *όλοι οι πλανήτες του ηλιακού μας συστήματος ~ονται γύρω από τον Ήλιο* მზის სისტემის ყველა პლანეტა მზის ირგვლივ ტრიალებს.

στρίβω (*αόρ. έστριψα, αόρ. παθ. στρίφτηκα, μτχ. στριμμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** დახვევა, დაგრეხა: ~*ει το μουστάκι του* ულვაშებს იგრეხს; **2.** მოტრიალება, დატრიალება; **3.** მოხვევა, შეხვევა: *το αυτοκίνητο έστριψε δεξιά* მანქანამ მარჯვნივ შეუხვია.

στρίγγλα (στρίγκλα) η **1.** *ფოლკ.* ჯადოქარი, კუდიანი; **2.** *ლანძღ.* მეგერა, როკაპი, ჭირვეული, ბოროტი ქალი.

στριμμένος, -η, -ο **1.** შეხვეული, დახვეული; **2.** *გადატ.* ჭირვეული, თავისებური, მძიმე ადამიანი.

στριφογυρίζω (στρυφογυρνώ) (*αόρ. στριφογύρισα*) *μετβ., αμετβ.* **1.** განუწყვეტლივ ტრიალი, შეუჩერებლივ ტრიალი: *όλη τη νύχτα στριφογύριζα στο κρεβάτι χωρίς να κλείσω μάτι* მთელი ღამე ეტრიალებდი საწოლში, თვალი ვერ მოეხუჭე; ◊ ~ *στο μυαλό μου (κάτι)* გონებაში ვატრიალებ, განუწყვეტლივ ვფიქრობ (რაღაცაზე), *τα* ~ მიკიბ-მოკიბულად ელაპარაკობ, გაურკვევლად ელაპარაკობ.

στριφτός, -ή, -ό შეხვეული, დახვეული.

στρόβιλος ο **1.** გრიგალი, ქარტეხილი; **2.** *ტექნ.* ტურბინა.

στρογγυλεύω (*αόρ. στρογγύλεψα, αόρ. παθ. στρογγυλεύτηκα, μτχ. στρογγυλεμένος*) *μετβ., αμετβ.* დამრგვალება.

στρογγυλός, -ή, -ό 1. მრგვალი; 2. მომრგვალებული: *~οί ώμοι* მომრგვალებული მხრები; 3. დამრგვალებული (ციფრი); ◊ ***συζήτηση ~ής τραπέζης / ~ό τραπέζι*** მსჯელობა მრგვალი მაგიდის გარშემო / მრგვალი მაგიდა.

στροφή η 1. დატრიალება, ტრიალი, ბრუნება, ბრუნი; 2. შემოტრიალება: *κάνε ~ και γύρνα πίσω!* შემოტრიალდი და უკან დაბრუნდი! 3. შესახვევი: *ο δρόμος είναι επικίνδυνος, γεμάτος ~ές* სასიფათო, მოსახვევებით სავსე გზაა; ◊ ***το μυαλό (κάποιου) παίρνει ~ές*** ტვინი კარგად უმუშავებს, ჭკვიანია.

στρύμωγμα το შევიწროება, მიჭყლეტა.

στρυμώχνω (στριμώχνω) (*აბრ. στρύμωζα, აბრ პაθ. στρυμώχθ(τ)ηκα, მτჯ. στρυμωγμένος*) *მეტბ.* 1. ჩატენა, გატენა, დატენა, ჩაჭედვა; 2. ხელის კვრა, შევიწროება, მიჭყლეტა: *μη στρυμώχνεστε!* ხელს ნუ იკვრევინებით! 3. *გადატ.* მიწოლა, კედელთან მიყენება, გამოუვალ მდგომარეობაში ჩაყენება; **-ομαι** *გადატ.* დუხჭირ მდგომარეობაში ჩავარდნა, ფინანსური სირთულეების ქონა.

στρυφνός, -ή, -ό 1. უხეში, გაუზრდელი, თავნება ადამიანი; 2. *გადატ.* ღვარჭნილი: *~ κείμενο* ღვარჭნილი ტექსტი; **στρυφνά / στρυφνώς** *ეპიბრ.* 1. უხეშად, გაუზრდელად, თავნებად; 2. *გადატ.* ღვარჭნილად.

στρώμα το 1. მატრასი, ლეიბი; 2. საფენი, საგები; 3. ფენა, პლასტი, საფარი: *ένα παχύ ~ χιονιού* თოვლის სქელი საფარი; 4. სოციალური ფენა, წრე: *ανώτερα (κοινωνικά) ~τα* მაღალი სოციალური ფენები.

στρώνω (*აბრ. έστρωσα, აბრ. παθ. στρώθηκα, მτჯ. στρωμένος*) *მეტბ., ამეტბ.* 1. დაგება, გაშლა, გადაფარება: *~ καθαρό τραπεζομάντηλο στο τραπέζι* მაგიდაზე სუფთა სუფრას ვაფარებ; 2. გასწორება, გამოსწორება: *είναι λίγο άτακτος, αλλά θα τον στρώσω* ცოტა მოუწესრიგებელია, მაგრამ გამოვასწორებ; 3. მორგება (სიტუაციაზე): *νέος είναι ακόμη στο γραφείο, θα στρώσει σύντομα!* ჯერ ახალია ამ სამსახურში, მალე მოერგება სიტუაციას; **-ομαι** 1. წამოჭიმება, გამოჭიმვა, წამოჯდომა: *Τι μου στρώθηκες στην πολυθρόνα;* რას გამომეჭიმე სავარძელში? 2. შემორჩენა, დიდხანს დარჩენა (სადმე), დაჯდომა, გამოჭიმვა: *ήρθαν και μου στρώθηκαν στο σπίτι για έναν ολόκληρο μήνα* მოვიდნენ და დამისხდნენ სახლში მთელი ერთი თვე; ◊ ***~ το δρόμο*** გზას ეუკვალაე, ***~ το τραπέζι*** სუფრას ეშლი, ***όπως στρώσεις / έστρωσες, θα κοιμηθείς*** რასაც დათესავ, იმას მოიმკი.

στρώσιμο το 1. დაგება, გაშლა, გადაფარება: *το ~ του κρεβατιού* ლოგინის გაშლა; 2. დაგება; 3. გასწორება; 4. მორგება, ჯდომა, ღეჭა (ქსოვილის შესახებ); 5. მორგება (სიტუაციაზე): *είναι καινούριος στη δουλειά και θέλει ~* ახალია სამსახურში, სიტუაციაზე მორგება სჭირდება; 6. გამართვა, გასწორება: *η μηχανή θέλει ~* მანქანას გამართვა სჭირდება.

στυλ (στιλ) το *ანგლ.* სტილი.

στυλό (στιλό) το კალმისტარი, აკტოკალამი.

στύλος ο სვეტი, ბოძი.

στύση η *ფიზიოლ.* ერექცია.

στυφός, -ή, -ό (στιφός) 1. მწკლარტე; 2. *გადატ.* უგულო, მკაცრი.

συγγένεια η 1. ნათესაობა, ნათესაური კავშირი; 2. *გადატ.* ნათესაობა, მსგავსება; ◊ *πνευματική ~* სულიერი სიახლოვე.

συγγενεύω (*აόρ. συγγένεψα*) *αμετβ.* 1. ნათესაობა, დანათესაევება; 2. *გადატ.* დანათესაევება, დამსგავსება.

συγγενής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) მონათესავე.

συγγενής ο/η ნათესავი.

συγγενικός, -ή, -ό 1. ნათესაური, ნათესავების, ნათესავებისგან შემდგარი; **συγγενικά / συγγενικώς** *επίρρ.* ნათესაურად.

συγγνώμη η ბოდიში, უკაცრავად: *σας ζητώ ~ για ό, τι είπα εναντίον σας* ბოდიშს გიხდით იმისათვის, რაც თქვენს საწინააღმდეგოდ ვთქვი, *~, μπορώ να περάσω;* უკაცრავად, შეიძლება გავიარო?

συγγραφέας (συγγραφεύς) ο/η მწერალი, ავტორი.

συγγραφή η *მაღალფ.* წერა, სამწერლო მოღვაწეობა.

συγγράφω (*აόρ. συνέγραψα, აόρ. παθ. συγγράφηκα*) *μετβ., αμετβ.* 1. წერა, სამეცნიერო ნაშრომის დაწერა; 2. სამწერლო მოღვაწეობა, ლიტერატურული ნაწარმოების დაწერა.

συγκαλύπτω (*აόρ. συγκάλυψα, აόρ. παθ. συγκαλύφθηκα, μτχ. συγκεκαλυμμένος*) *αμετβ.* დაფარვა, დამალვა, ხელის დაფარება.

συγκαλώ (ε) (*აόρ. συγκάλεσα, აόρ. παθ. συγκλήθηκα, μτχ. συγκεκλημένος*) *μετβ.* მოწვევა.

συγκατάβαση η დათმობა, მიღება, დათანხმება, ატანა.

συγκαταβατικός, -ή, -ό დამთმობი, ამტანი, შემწყნარებელი; **συγκαταβατικά / συγκαταβατικώς** *επίρρ.* დათმობით, მისაღებად, გაგებით.

συγκατάθεση η ნებართვა, თანხმობა, უფლების მიცემა; **συγκαταθετικά / συγκαταθετικώς** *επίρρ.* ნებართვით, თანხმობით.

συγκαταλέγω (*აόρ. συγκατέλεξα, აόρ. παθ. συγκαταλέχθηκα, μτχ. συγκαταλεγμένος*) *μετβ.* მიკუთვნება, ჩათვლა, მითვლა: *οι ειδικοί τον ~ουν στους δέκα καλύτερους συγγραφείς όλων των εποχών* სპეციალისტები მას ყველა დროის ათ საუკეთესო მწერალთა რიცხვს მიაკუთვნებენ.

συγκατανεύω (*აόρ. συγκατένευσα*) *αμετβ.* მოწონება, თანხმობა, ნებართვა.

συγκατηγορούμενος ο, **-η** η *ιურ.* თანაბრალდებული.

συγκάτοικος ο/η თანამოსახლე, თანამცხოვრები.

συγκατοικώ (ε) (*აόρ. συγκατοίκησα*) *αμετβ.* ერთ ჭერ ქვეშ ცხოვრება, ერთ ოთახში ცხოვრება, თანამოსახლეობა, თანაცხოვრება.

συγκεκριμένος, -η, -ο კონკრეტული, განსაზღვრული; **συγκεκριμένα / συγκεκριμένως** *επίρρ.* კონკრეტულად.

συγκεντρώνω (*აόρ. συγκέντρωσα, აόρ. παθ. συγκεντρώθηκα, μτχ. συγκεντρωμένος*) *μετβ.* შეგროვება, შეკრება, მოკრება, კონცენტრაცია, თავმოყრა; **-ομαι** 1. შეკრება: *συγκεντρώθηκε κόσμος στο αεροδρόμιο για την υποδοχή* აეროპორტში დასახვედრად ხალხი შეიკრიბა; 2. ყურადღების მოკრება, კონცენტრაცია.

συγκέντρωση η 1. კონცენტრაცია, კონცენტრირება, ცენტრალიზაცია, თავის მოყრა; 2. შეგროვება, შეკრება, მოკრება; ◊ *στρατόπεδο ~εως*

საკონცენტრაციო ბანაკი, ~ *κεφαλαίου* კაპიტალის დაგროვება, კაპიტალის გაზრდა.

συγκεφαλαιώνω (*აόρ. συγκεφαλαίωσα, აόρ. παθ. συγκεφαλαιώθηκα, μτχ. συγκεφαλαιωμένος*) *μετβ.*, *αμετβ.* შეჯამება, რეზიუმირება.

συγκίνηση η **1.** აღელვება, ღელვა, განცდა; **3.** გულის აჩუყება.

συγκινητικός, -ή, -ό ამაღელვებელი, მღელვარე, გულის ამაჩუყებელი; **συγκινητικά / συγκινητικώς** *επίρρ.* ამაღელვებლად, მღელვარედ, გულის ამაჩუყებლად.

συγκινώ (ε) (*αόρ. συγκίνησα, αόρ. παθ. συγκινήθηκα, μτχ. συγκινημένος*) *μετβ.* **1.** აღელვება, ღელვა, შეძვრა; **2.** გულის აჩუყება: *με συγκίνησε η ευγενική του χειρονομία* მისმა ზრდილობიანმა ჟესტმა გული ამიჩუყა; **-ούμαι** ღელვა, სენტიმენტალურობა; *μτχ.* აღელვებული: *οι γονείς της νύφης ήταν εμφανώς ~οι* პაგარძლის მშობლები აშკარად აღელვებულები იყვნენ.

σύγκληση η მოწვევა.

σύγκλητος η **1.** *ისტ.* სინკლიტი, უმაღლესი მმართველი და საკანონმდებლო ორგანო ძველ რომსა და ბიზანტიაში; **2.** უმაღლესი სასწავლებლის მმართველი ორგანო, ადმინისტრაციული საბჭო.

συγκλίνω (*αόρ. συνέκλινα, μτχ. συγκεκλιμένος*) *αμετβ.* **1.** ერთ ადგილას მოგროვება, შეგროვება, შეკრება; **2.** *გადატ.* საერთო შედეგის ან დასკვნისკენ გადახრა, საერთო დასკვნაზე მითითება: *στο θέμα αυτό οι απόψεις μας ~ουν* ამ საკითხში ჩვენი შეხედულებები ემთხვევა; ◊ *ოპტიკ. συγκλίνων φακός* შემკრები ლინზა.

σύγκλιση η **1.** ერთ ადგილას მოგროვება, შეგროვება, შეკრება, თავმოყრა; **2.** *გადატ.* აზრთა დამთხვევა, საერთო შედეგის ან დასკვნისკენ გადახრა, საერთო დასკვნაზე მითითება.

συγκλονίζω (*αόρ. συγκλόνισα / συνεκλόνισα, αόρ. παθ. συγκλονίστ(θ)ηκα, μτχ. συγκλονισμένος*) *μετβ.* **1.** შერყევა, რყევა: *σεισμός 6,3 Ρίχτερ συγκλόνισε όλη τη Δ. Ελλάδα* რიხტერის სკალით 6,3 ქულიანმა მიწისძვრამ მთელი დასავლეთ საბერძნეთი შეარყია; **2.** *გადატ.* შეძრწუნება, აღელვება.

συγκλονισμός ο *λογ., გადატ.* შერყევა, ძერა, შეძერა: *ο ~ της κοινής γνώμης από το δράμα των σεισμοπλήκτων* საზოგადოების შეძერა მიწისძვრით დაზარალებულთა უბედურების გამო.

συγκλονιστικός, -ή, -ό გულის შემძვრელი, ამაღელვებელი, შემაძრწუნებელი; **συγκλονιστικά / συγκλονιστικώς** *επίρρ.* გულის შემძვრელად, ამაღელვებლად, შემაძრწუნებელად.

συγκοινωνία η **1.** კომუნიკაცია, კავშირი, ურთიერთობა; **2.** ტრანსპორტი, სატრანსპორტო მიმოსვლა; ◊ *μέσα ~ας* სატრანსპორტო სამუალებანი.

συγκοινωνιακός, -ή, -ό სატრანსპორტო, საკომუნიკაციო; **συγκοινωνιακά / συγκοινωνιακώς** *επίρρ.* ტრანსპორტის მეშვეობით.

συγκοινωνώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* კომუნიკაცია, კავშირი, მეერთება.

συγκολλώ (α) (*αόρ. συγκόλλησα, αόρ. παθ. συγκολλήθηκα, μτχ. συγκολλημένος*) *μετβ.* შეწებება, დაწებება, შედუღება.

συγκομιδή η მოსავლის აღება, მოსავალი.

συγκοπή η 1. შეწყვეტა; 2. *მედ.* თავის ტვინში ჟანგბადის მიწოდების დროებით შეჩერება; 3. *ლინგვ., მუს.* სინკოპე.

συγκράτηση η (*πληθ. αρ. -ήσεις*) 1. შეკავება, შეზღუდვა; 2. თავშეკავება; ◊ **~ *τιμών*** ფასების კონტროლი, ფასების ერთ დონეზე შეკავება.

συγκρατώ (α) (*აόρ. συνεκράτησα, აόρ. παθ. συγκρατήθηκα, μτχ. συγκρατημένος*) *μετβ.* 1. შეკავება: *τα δέντρα του δάσους ~ούν τα νερά της βροχής* ტყის ხეები წვიმის წყალს აკავებენ; 2. მოთოკვა, შეზღუდვა, გაკონტროლება: *~ τα νεύρα μου* მოთოკე ჩემს ნერვებს; **-ούμαι** თავშეკავება: *Συγκρατήσου! Πρέπει να είσαι ψύχραιμος!* თავი შეიკავე, მშვიდად უნდა იყო.

συγκρίνω (*αόρ. συνέκρινα, αόρ. παθ. συγκρίθηκα*) *μετβ.* შედარება, შეპირისპირება; ◊ ***δεν ~ομαι*** შეუდარებელი ყოფნა.

σύγκριση η შედარება, შეპირისპირება; ◊ ***μέτρο ~ς*** ათვლის წერტილი, შედარების ხარისხი, ***σε ~ / εν ~ίσει με (κάποιον / κάτι)*** (რაღაცასთან /ვინღაცასთან) შედარებით, ***καμία ~!*** შეუდარებელია! ვერაფერს შეადარებ!

συγκριτικός, -ή, -ό შედარებითი, შეპირისპირებითი; ◊ ***~ό τεστ*** შეპირისპირებითი ტესტი, ***~ (βαθμός)*** შედარებითი ხარისხი; **συγκριτικά / συγκριτικώς** *επίρρ.* შედარებით, შეპირისპირებით.

συγκρότημα το 1. კომპლექსი: *ξενοδοχειακό ~* სასტუმროს კომპლექსი; 2. ჯგუფი, ანსამბლი, გუნდი, დასი: *το θρυλικό ~ των Μπιτλζ* ბითლზების ლეგენდარული ჯგუფი; 3. კორპორაცია; ◊ ***στερεοφωνικό ~*** სტერეო მუსიკალური ცენტრი.

συγκρότηση η 1. ფორმირება, დაკომპლექტება, ორგანიზება: *~ εξεταστικής επιτροπής για τη διερεύνηση του σκανδάλου* სკანდალის გამოსაკვლევად საგამოძიებო კომისიის შექმნა; 2. *გადატ.* გონების მოკრება, სულიერი და პიროვნული სრულყოფა.

συγκροτώ (ε) (*αόρ. συγκρότησα, αόρ. παθ. συγκροτήθηκα, μτχ. συγκροτημένος*) *μετβ.* ფორმირება, დაკომპლექტება, ორგანიზება.

συγκρούομαι (*αόρ. συγκρούστηκα*) *αμετβ., αποθ.* 1. შეჯახება, შეტაკება; 2. კონფლიქტში ყოფნა, დაპირისპირება.

σύγκρουση η 1. შეჯახება, შეტაკება; 2. *გადატ.* კონფლიქტი, დაპირისპირება.

συγυρίζω (*αόρ. συγύρισα, αόρ. παθ. συγυρίστηκα, μτχ. συγυρισμένος*) *μετβ., αμετβ.* დალაგება, მილაგება, მოწესრიგება; **-ομαι** თავის მოწესრიგება.

συγχαίρω (*αόρ. συγχάρηκα / συνεχάρην*) *μετβ., αμετβ.* 1. მილოცვა; 2. ვინმესთან ერთად მიხარია რამე: *οι φίλοι του φυσικά και συγχαίρουν για την επιτυχία του* მეგობრებს ბუნებრივია მასთან ერთად უხარიათ მისი წარმატება.

συγχαρητήρια τα მილოცვა.

συγχαρητήριος, -α, -ο მისალოცი: *~ο γράμμα* მისალოცი წერილი.

συγχέω (*αόρ. συνέχυσα, αόρ. παθ. συγχύθηκα, μτχ. συγκεχυμένος*) *μετβ.* არევა: *~ ημερομηνίες* თარიღი ამერია.

συγχίζω (*αόρ. σύγχισα, αόρ. παθ. συγχίσθηκα, μτχ. συγχισμένος*) *μετβ.* განერვიულება, გაბრაზება, გაღიზიანება, წყობიდან გამოყვანა.

σύγχιση η მღელვარება, აღშფოთება, წყობიდან გამოსვლა, ნერვიულობა.

συγχρονίζω (*აόρ. συγχρόνισα, აόρ. παθ. συγχρονίστηκα, μτχ. συγχρονισμένος*) *μετβ.* **1.** სინქრონიზირება, სინქრონიზაცია; **2.** მოდერნიზაცია; ◊ *სპორტ. συγχρονισμένη κολύμβηση* სინქრონული ცურვა.

συγχρονισμός ο **1.** სინქრონიზაცია, ერთდროული მოძრაობა, სინქრონიზმი; **2.** მოდერნიზაცია, გათანამედროვება.

σύγχρονος, -η, -ο 1. ერთდროული; **2.** თანამედროვე; **συγχρόνως** *επίρρ.* **1.** ერთდროულად; **2.** თანამედროვედ.

σύγχυση η **1.** აღრევა, არევა, შერევა: *~ εννοιών* ცნებების აღრევა; **2.** გაუგებრობა, მღელვარება, შეცბუნება; **3.** *ψυχ.* მეხსიერების დარღვევა, დროსა და სივრცეში ორიენტაციის უნარის დაკარგვა; ◊ *διανοητική ~* გონებრივი აშლილობა, *~ φρενών* გონებრივი აშლილობა.

συγχώνευση η შერწყმა, შეერთება, შერევა, გაერთიანება.

συγχωνεύω (*აόρ. συγχώνευσα, აόρ. παθ. συγχωνεύτηκα, μτχ. συγχωνευμένος*) *μετβ.* შერწყმა, შეერთება, შერევა, გაერთიანება.

συγχώρηση (συγχώρεση) η (*πληθ. არ გააჩნია*) პატიება, მიტევება; ◊ *μετά ~εως* მაპატიეთ, მაგრამ... ნება მიბოძეთ...

συγχωριανός (συχωριανός) ο, **-ή** η თანასოფლელი.

συγχωρώ (συχωρώ, συχωρνώ) (ε) (*αόρ. συγχώρη(ε)σα, αόρ. παθ. συγχωρήθηκα, μτχ. συγχωρημένος*) *μετβ.* **1.** პატიება, მიტევება: *με παρακάλεσε να τον συγχωρήσω* მთხოვა, მიმეტევებინა; **2.** (მიცვალებულის შესახებ) შენდობა: *ο Θεός να συχωρέσει την ψυχή του!* ღმერთმა შეუნდოს; ◊ *με ~είτε* მაპატიეთ, უკაცრავად.

συζήτηση η მსჯელობა, საუბარი, დისკუსია; ◊ *~ στρογγυλής τραπέζης* საუბარი მრგვალი მაგიდის გარშემო, *χωρίς ~* ულაპარაკოდ, ნამდვილად, ეჭვის გარეშე, *(κάτι είναι) υπό ~* გასარკვევია, დასადგენია, საკითხავია, *ανοίγω ~* წამოვიწყებ საუბარს, ვიწყებ მსჯელობას (ვინმესთან).

συζητήσιμος, -η, -ο ის, რის შესახებ მსჯელობა, საუბარი, დისკუსია შესაძლებელია, ის, რის შესახებ მსჯელობა, საუბარი, დაფიქრება ღირს, საეჭვო.

συζητητής ο, **-τρια** η მოსაუბრე, მსჯელობაში მონაწილე, დისკუსიაში მონაწილე.

συζητώ (α/ε) (*αόρ. συζήτησα, αόρ. παθ. συζητήθηκα, μτχ. συζητημένος*) *αμετβ., μετβ.* **1.** მსჯელობა, საუბარი: *~άμε για ένα θέμα επί ώρες* ერთი საკითხის შესახებ ამდენ ხანს ვმსჯელობთ; **2.** განხილვა (ვინმესთან ერთად).

συζυγία η შეწყვილება, შეუღლება.

συζυγικός, -ή, -ό მეუღლის, სამეუღლეო, ცოლ-ქმრის, ცოლ-ქმრული; **συζυγικά / συζυγικώς** *επίρρ.* ცოლ-ქმრულად.

σύζυγος ο/η **1.** მეუღლე; **2.** (οι) ცოლ-ქმარი.

συζώ (ε) (*αόρ. συνέζησα*) *αμετβ.* თანაცხოვრება, ერთად ცხოვრება ქორწინების გარეშე.

συκιά η **1.** ლეღვის ხე; **2.** *ხალხ., დამამც.* პომოსექსუალი, ქალური მანერების მქონე მამაკაცი.

σύκο το **1.** ლეღვი; **2.** *ხალხ., დამამც.* პომოსექსუალი, ქალური საქციელის მქონე მამაკაცი.

συκοφάντης ο, **-ισσα/-ντρια** η ცილისმწამებელი.

συκοφαντία (συκοφάντηση) η ცილი, ცილისწამება.

συκοφαντώ (ε) (*αόρ. συκοφάντησα, αόρ. παθ. συκοφαντήθηκα, μτχ. συκοφαντημένος*) *μετβ.* ცილისწამება, ცილი დაწამება, დაბრალება.

συκώτι το ღვიძლი.

σύληση η ქურდობა, გაქურდვა, მოპარვა, გაძარცვა (ძველი ტაძრის ან ეკლესიის): *~ αρχαίων τάφων* ძველი საფლავების გაქურდვა; ◊ *~ νεκρού* მოროდიორობა, საფლავის გაძარცვა.

συλλαβή η *გრამ.* მარცვალი.

συλλαλητήριο το მიტინგი, შეკრება.

συλλαμβάνω (*αόρ. συνέλαβα, αόρ. παθ. συνελήφθην*) *μετβ.* **1.** დაჭერა, დაკავება; **2.** გაგება, გააზრება: *δεν μπορούσε να τη συλλάβει ανθρώπινος νους τέτοια καταστροφή!* ამგვარი კატასტროფის გააზრება ადამიანის გონებისათვის შეუძლებელი იყო; **3.** ფეხმძიმედ დარჩენა, დაფეხმძიმება.

συλλέγω (*αόρ. συνέλεξα*) *μετβ.* **1.** შეგროვება: *~ καρπούς* ვაგროვებ ნაყოფს; **2.** კოლექციის გაკეთება, კოლექციონერობა.

συλλέκτης ο, **-τρια** η **(συλλογέας)** **1.** შემგროვებელი, მომგროვებელი: *~ καρπών* ნაყოფის შემგროვებელი; **2.** *ტექნოლ.* კოლექტორი; **3.** კოლექციონერი; ◊ *ηλιακός ~ / συσσωρευτής* მზის ბატარეა, კოლექტორი.

σύλληψη η **1.** დაჭერა, დაკავება; **2.** თავში აზრად მოსვლა, გონებაში ჩამოყალიბება; **3.** (ქალზე ან მდედრ. ცხოველზე) განაყოფიერება.

συλλογή η **1.** შეგროვება; **2.** კოლექცია; **3.** კრებული: *~ δημοτικών τραγουδιών* ხალხური სიმღერების კრებული; **4.** ღრმა ფიქრი; ◊ *κάνω ~* კოლექცია მაქვს, ვაგროვებ (რამეს).

συλλογίζομαι (συλλογιέμαι, συλλογούμαι) (*αόρ. συλλογίστηκα, αόρ. παθ. συλλογίστηκα, μτχ. συλλογισμένος*) *αμετβ., μετβ., αποθ.* ჩაფიქრება, დაფიქრება, ფიქრებში წასვლა.

συλλογικός, -ή, -ό კოლექტიური, ჯგუფური, ერთობლივი, კოლექტივში არსებული; ◊ *~ό ασυνείδητο* კოლექტიური არაცნობიერი; **συλλογικά / συλλογικώς** *επίρρ.* კოლექტიურად, ჯგუფურად, ერთობლივად.

συλλογισμός ο ფიქრი, აზრი, ლოგიკური აზროვნება, სილოგიზმი.

σύλλογος ο გაერთიანება, კავშირი, მეგობრობა, ასოციაცია; ◊ *~ (καθηγητών / δασκάλων)* პროფესორთა / მასწავლებელთა (პედაგოგთა) საბჭო.

συλλυπητήρια τα სამძიმარი, მწუხარების გამოხატვა.

συλλυπητήριος, -α, -ο სამძიმრის: *~ο τηλεγράφημα* სამძიმრის ტელეგრამა.

συλλυπούμαι (*αόρ. συλλυπήθηκα*) *μετβ., αποθ.* თანაგრძნობის გამოხატვა, მწუხარების გამოხატვა, მისამძიმრება.

συμβαδίζω (*αόρ. συμβάδισα*) *αμετβ.* **1.** *მაღალფ., იშვ.* ვინმესთან ერთად სიარული; **2.** *გადატ.* ფეხის აწყობა, მიყოლა, ერთნაირად განვითარება; **3.** შეხამება, მოხდენა, შეფერება.

συμβαίνει (*τριτοπρόσ.*) *αμετβ.* **1.** ხდება: *το ατύχημα συνέβη προχθές* უბედური შემთხვევა გუშინწინ მოხდა; **2. συμβαίνοντα** ta მომხდარი: *παρακολουθούμε τα συμβαίνοντα με έντονη ανησυχία* მომხდარს ძლიერი მღელვარებით ვადევნებთ თვალყურს; ◊ *σαν να μην ~ τίποτε*

თითქოს არაფერი ხდება, *~ουν αυτά* ხდება ხოლმე.

συμβάλλω (*აόր. συνέβαλα, აόր. παθ. συμβλήθηκα, μτχ. συμβεβλημένος*) *αμετβ.* **1.** ჩადინება (მდინარეზე): *και οι δύο παραπόταμοι ~ουν στον Αξιό* ორივე შენაკადი მდინარე აქსიოსში ჩაედინება; **2.** წელილის შეტანა, დახმარება; *μτχ.* ხელშეკრულების ხელმომწერი; **-ομαι** ხელშეკრულების გაფორმება, ხელშეკრულების ხელმოწერა.

συμβάν το მოვლენა.

σύμβαση η ხელშეკრულება, კონვენცია, შეთანხმება; ◊ *~ (εργασίας)* შრომითი ხელშეკრულება.

συμβατικός, -ή, -ό 1. შეთანხმების მიხედვით დადგენილი, შეთანხმებიდან გამომდინარე; **2.** *გადატ.* პირობითი, ფორმალური: *~ γάμος* ფორმალური ქორწინება; ◊ *συμβατικά όπλα* კლასიკური იარაღი.

συμβατικότητα η პირობითობა, ფორმალობა.

συμβατισμός ο კონფორმიზმი.

συμβεβλημένος, -η, -ο *მაღალფ.* ხელმომწერი, ის, ვისაც მოწერილი აქვს ხელი ხელშეკრულებაზე, შეთანხმებაზე.

συμβία η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *მაღალფ.* მეუღლე, ცოლი.

συμβιβάζω (*აόր. συμβίβασα, აόր. παθ. συμβιβάστ(θ)ηκα, μτχ. συμβιβασμένος*) *μετβ.* შეთანხმება, შერიგება, მოგვარება; *μτχ.* (ბედს) შეგუებული: *βλέπεις ανθρώπους συμβιβασμένους, αδιάφορους, χωρίς την αγωνία ενός καλύτερου κόσμου* ხედავ ბედს შეგუებულ, გულგრილ ადამიანებს, რომლებიც უკეთესი მომავლისათვის არ იბრძვიან; **-ομαι 1.** დათანხმება, კომპრომისზე წასვლა, შეგუება; **2.** შესამება, შეთანხმება, შეთავსება.

συμβιβασμός ο **1.** დათანხმება, კომპრომისზე წასვლა, შერიგება; **2.** დათმობა, კომპრომისი; **3.** *იურ.* შეთანხმება, მორიგება: *η υπόθεση κατέληξε σε ~ό* საქმე მორიგებით დასრულდა.

συμβιβαστικός, -ή, -ό კომპრომისული, შემრიგებლური, დათმობითი; **συμβιβαστικά / συμβιβαστικώς** *επίρρ.* კომპრომისულად, დათმობით, შემრიგებლურად.

συμβιβαστικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) კომპრომისულობა.

συμβιώνω (*აόр. συμβίωσα*) *αμετβ.* თანაცხოვრება, ერთად ცხოვრება.

συμβίωση η **1.** თანაცხოვრება, ერთად ცხოვრება, თანაარსებობა; **2.** *ბიოლ.* სიმბიოზი; **συμβιωτικά** *επίρρ.* თანაცხოვრებით, ერთად ცხოვრებით.

συμβόλαιο το ხელშეკრულება, შეთანხმება, კონტრაქტი.

συμβολαιογράφος ο/η ნოტარიუსი.

συμβολίζω (*აόр. συμβόλισα, აόр. παθ. συμβολίστηκα, μτχ. συμβολισμένος*) *μετβ.* სიმბოლოდ ყოფნა, სიმბოლურად გამოხატვა, სიმბოლურად გამოსახვა, სიმბოლურად განსახიერება.

συμβολική η სიმბოლიკა.

σύμβολο το სიმბოლო; ◊ *იურ. προσβολή ~ων* სიმბოლოთა (სახელმწიფო დროშის, ემბლემის და ა.შ.) შეურაცხყოფა.

συμβουλεύω (*აόр. συμβούλεψα, συμβουλεύτ(θ)ηκα, μτχ. (მაღალფ) συμβουλευθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* რჩევა, რჩევის მიცემა; **-ομαι** რჩევის თხოვნა, რჩევის მიღება, რჩევისათვის მიმართვა.

συμβουλή η რჩევა, კონსულტაცია.

συμβούλιο το საბჭო (ორგანო), სათათბირო; ◊ *Σ~ της Επικράτειας* სახელმწიფო საბჭო, *Σ~ Ασφαλείας* უსაფრთხოების საბჭო, *Σ~ της Ευρώπης* ევროპის საბჭო, *Ευρωπαϊκό Σ~* ევროსაბჭო.

σύμβουλος ο/η **1.** მრჩეველი, კონსულტანტი; **2.** საბჭოს წევრი; ◊ *σχολικός ~* სკოლის კონსულტანტი.

συμμάζεμα (συμμάζωμα) το **1.** შეგროვება (გაფანტული ნივთების); **2.** დალაგება, მილაგება, მოწესრიგება (გარეგნობის); **3.** დავიწროვება (ტანსაცმლის).

συμμαζεύω (συμμαζώνω) (*აბრ. συμμάζεψα, აბრ. παθ. συμμαζεύτηκα, მიჯ. συμμαζεμένος*) *მეტბ., ამეტბ.* **1.** შეგროვება (გაფანტული ნივთების); **2.** დალაგება, მილაგება, მოწესრიგება, გამართვა; **3.** დავიწროვება (ტანსაცმლის); **-ομαι** თავის შეკავება, მოთოკვა, დაწყნარება: *συμμαζέψου και κάτσε φρόνιμα!* დაწყნარდი და მშვიდად დაჯექი; ◊ *και δεν ~εται* არაფერი იცვლება.

συμμαθητής ο, **-τρια** η თანაკლასელი, კლასელი.

συμμαχητής ο, **-τρια** η თანამებრძოლი.

συμμαχία η **1.** კავშირი (საბრძოლო, სამხედრო); **2.** *პირდ., გადატ.* ალიანსი; **3.** მოკავშირე ძალები, მოკავშირეთა მხარეები.

συμμαχικός, -ή, -ό (σύμμαχος) მოკავშირეთა, ალიანსის წევრების, ალიანსის; **συμμαχικά / συμμαχικώς** *επίρρ.* ალიანსში.

σύμμαχος ο/η **1.** თანამებრძოლი; **2.** მოკავშირე, ალიანსის წევრი; **σύμμαχος, -η, -ο** *იხ.* **συμμαχικός.**

συμμαχώ (ε) (*აბრ. συμμάχησα*) *ამეტბ.* **1.** ვინმესთან ერთად ბრძოლა, მოკავშირეობა, კავშირში შესვლა, ალიანსში ყოფნა; **2.** გაერთიანება, თანამშრომლობა (საერთო მიზნის მისაღწევად).

συμμερίζομαι (*აბრ. συμμερίστ(θ)ηκα*) *მეტბ., აποθ.* გაზიარება (აზრის, შეხედულების.

συμμετέχω (*აბრ. συμμετείχα, მიჯ. συμμετέχων, -ουσα, -ον*) *ამეტბ.* **1.** მონაწილეობის მიღება, მონაწილეობა; **2.** წილის მიღება: *~ στα κέρδη της επιχείρησης* ვიღებ წილს კომპანიის მოგებაში; **3.** გაზიარება: *~ στους πόνους κάποιου* ვიზიარებ ვინმეს ტკივილს; *მიჯ.* მონაწილე.

συμμετοχή η **1.** მონაწილეობის მიღება, მონაწილეობა; **2.** მონაწილე: *η νεαρή τραγουδίστρια ήταν από τις ~ές που ξεχώρισαν* ახალგაზრდა მომღერალი იყო ერთ-ერთი გამორჩეული მონაწილეთაგანი.

συμμέτοχος, -η, -ο მონაწილე, თანამონაწილე, თანაზიარი.

συμμετρία η სიმეტრია, სიმეტრიულობა, პროპორცია, თანაზომიერება.

συμμορία η ბანდა, ბრბო, (ყაჩაღთა) ჯგუფი; ◊ *ιουρ. σύσταση και ~* ორგანიზებულ დანაშაულში თანამონაწილეობა.

συμμορφώνω (*აბრ. συμμόρφωσα, აბრ. παθ. συμμορφώθηκα, მიჯ. συμμορφωμένος*) *მეტბ.* **1.** მორგება, დამორჩილება; *გადატ.* **2.** ჭკუაზე, აზრზე მოყვანა, გონს მოგება; **3.** მოწესრიგება, წესრიგში მოყვანა, გასწორება.

συμμόρφωση η **1.** მორგება; **2.** *გადატ.* ჭკუაზე, აზრზე მოყვანა, გონს მოგება; **3.** *იმპ.* მოწესრიგება, წესრიგში მოყვანა, გასწორება.

συμπαγής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) **1.** კომ-

პაქტური, მჭიდრო; 2. *გადატ.* დაურღვეველი, ურღვევი, მემჭიდროებული, ერთსულოვანი; **συμπαγώς** *επίρρ.* 1. კომპაქტურად, მჭიდროდ; 2. *გადატ.* დაურღვეველად, ურღვევად.

συμπάθεια η სიმპათია, უპირატესობის მინიჭება.

συμπαθής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) სიმპათიური, ძალიან სასიამოვნო.

συμπαθητικός, -ή, -ό სიმპათიური, სასიამოვნო; **συμπαθητικά / συμπαθητικώς** *επίρρ.* სიმპათიურად.

συμπαθώ (ε) (*αόρ. συμπάθησα, αόρ. παθ. συμπαθήθηκα*) *μετβ.* 1. მოწონება, სიმპათიის ქონა (ვინმეს მიმართ); 2. თანაგრძნობა.

συμπαιγνία η შეთქმულება, ტყუილში თანამონაწილეობა; ◊ *εκ ~ας* მოტყუებით, ღალატით.

συμπαίκτης ο, **-τρια** η **(συμπαίχτης)** პარტნიორი თამაშში, თამაშში თანამონაწილე.

σύμπαν το 1. მსოფლიო, სამყარო; *გადატ.* 2. ქვეყანა, კაცობრიობა.

συμπαράσταση η (*πληθ.არ გააჩნია*) მხარდაჭერა, მხარში დგომა, სოლიდარობა.

συμπαραστάτης ο, **-τρια** η მხარდამჭერი.

συμπαραστέκομαι (*αόρ. συμπαραστάθηκα*) *μετβ., αποθ.* მხარდაჭერა, მხარში დგომა, სოლიდარობა.

συμπαρασύρω (συμπαρασέρνω) (*αόρ. συμπαρέσυρα, αόρ. παθ. συμπαρασύρθηκα*) *μετβ.* ჩათრევა: *το δολάριο συμπαρέσυρε στην πτωτική του πορεία και άλλα νομίσματα* დოლარმა კურსის დაცემისას სხვა ფულადი ერთეულებიც ჩაითრია.

συμπαρατάσσομαι (*αόρ. συμπαρατάχθηκα, μτχ. συμπαραταγμένος*) *αμετβ., αποθ.* 1. პოლიტიკურ პარტიაში გაერთიანება, თანამშრომლობა; 2. *გადატ.* მიმხრობა, ეისიმე მხარდაჭერა: *~ πάντα με τους αδυνάτους* ყოველთვის სუსტების მხარეს იჭერს.

συμπατριώτης ο, **-τισσα** η 1. თანამემამულე; 2. თანასოფლელი, თანაქალაქელი.

συμπεθέρα η 1. პატარძლის ან სიძის დედა, მძახლები; 2. მოყვარე.

συμπεθεριάζω (συμπεθερεύω) (*αόρ. συμπεθέριασα*) *αμετβ.* დამოყვრება, მოყვრობა.

συμπεθεριό το **(συμπεθεριά** η) მოყვრობა, მოყვრები.

συμπέθερος ο 1. პატარძლისა და სიძის მამები, მძახლები; 2. მოყვარე.

συμπεραίνω (*αόρ. συμπέρανα / συνεπέρανα*) *μετβ.* დასკვნის გამოტანა.

συμπέρασμα το 1. დასკვნა; 2. შედეგი.

συμπερασματικός, -ή, -ό დასკვნითი, შედეგობრივი: *~ή διαπίστωση* დასკვნითი კონსტატაცია; **συμπερασματικά / συμπερασματικώς** *επίρρ.* დასკვნის სახით.

συμπερασμός ο დასკვნა, ვარაუდი; ◊ *κατά ~ό* სავარაუდოდ.

συμπεριλαμβάνω (*αόρ. συμπεριέλαβα, αόρ. παθ. συμπεριλήφθην, μτχ συμπεριληφθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* შეტანა, ჩათვლა, დართვა, შეყვანა: *στην τιμή ~ονται τα έξοδα διαμονής και μετακίνησης* ფასში შედის ცხოვრებისა და მგზავრობის ხარჯები; *μτχ. (γεν.)* **συμπεριλαμβανομένου, -ης, -ου** შეტანით, ერთად, გამოუკლებლად: *κοστίζει 120 € συμπε-*

ριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. ღირს 120 ევრო, დ.ღ.გ.-ს ჩათვლით.

συμπεριφέρομαι (*აόρ. συμπεριφέρθηκα*) *αμετβ., αποθ., Ιονικ., γλωσσ.* მოქცევა, მოქმედება.

συμπεριφορά η საქციელი, მოქმედება.

σύμπηξη η **1.** შემჭიდროება, შესქელება; **2.** *γλωσσ.* შექმნა, ორგანიზება, ფორმირება.

συμπιέζω (*აόρ. συμπίεσα, αόρ. παθ. συμπιέστ(θ)ηκα, μτχ. συμπιεσμένος*) *μετβ.* **1.** დაპრესვა, გამკვრივება, შემჭიდროება; **2.** შებღუდვა, შემცირება.

συμπίεση η **1.** დაპრესვა, გამკვრივება, შემჭიდროება; **2.** შებღუდვა, შემცირება.

συμπιεστής (συμπιεστήρας) ο კომპრესორი.

συμπίπτω (*αόρ. συνέπεσα*) *αμετβ.* დამთხვევა: *τα σχέδια στις διαφάνειες ~ουν απολύτως με το πρωτότυπο* სლაიდზე ასახული ესკიზები სრულიად ემთხვევა პროტოტიპს.

σύμπλεγμα το **1.** გადახლართვა, გადაბმა, განშტოება, განტოტება; **2.** კომპლექსი, ანსამბლი: *~ κτισμάτων* შენობების კომპლექსი; **3.** *ψυχολ.* კომპოზიცია.

συμπλέκω (*αόρ. συνέπλεξα, αόρ. συμπλέχθηκα, μτχ. συμπεπλεγμένος*) *μετβ.* გადახლართვა, გადაბმა, კომპლექსის შექმნა; **-ομαι 1.** შებმა, წაკიდება, წაჩხუბება: *οι αντιμαχόμενες πλευρές συνεπλάκησαν* მოწინააღმდეგე ძალები შეებნენ ერთმანეთს; **2.** დაკავშირება, შერევა.

συμπλήρωμα το **1.** დამატება, შეესება; **2.** დამატება, დანართი (წიგნის).

συμπληρωματικός, -ή, -ό (συμπληρωτικός) შემავსებელი, დამატებითი, დანამატი; **συμπληρωματικά / συμπληρωματικώς** *επίρρ.* დამატებით.

συμπληρώνω (*αόρ. συμπλήρωσα, αόρ. παθ. συμπληρώθηκα, μτχ. συμπληρωμένος*) *μετβ.* **1.** შევსება: *~ μια αίτηση* ვავსებ განცხადების ბლანკს; **2.** გახდომა, შესრულება (დროის, ასაკის): *τα 'χει συμπληρωμένα τα είκοσι* ოცის უკვე შესრულდა.

συμπλήρωση η **1.** შევსება; **2.** გახდომა, შესრულება (დროის, ასაკის); **3.** *γλωσσ.* შეგროვება, დაგროვება, მიღება.

συμπλοκή η **1.** შებმა, წაჩხუბება, შეხლა-შემოხლა; **2.** გადახლართვა, გადაბმა; **3.** ხლართი, წნული.

συμπόνια η ერთსულოვნება, ურთიერთგაგება.

συμπολεμιστής ο თანამებრძოლი.

συμπόσιο το **1.** ნადიმი; **2.** სიმპოზიუმი, საღამო.

συμπότης ο თანამეინახე.

σύμπραξη η თანამონაწილეობა, თანამშრომლობა.

συμπράττω (*αόρ. συνέπραξα, μτχ. συμπεπραγμένος*) *αμετβ.* თანამშრომლობა, ერთად მონაწილეობა: *κατά την Κατοχή συνέπραξε με τον εχθρό* ოკუპაციის დროს მტერთან თანამშრომლობდა.

συμπρόεδρος ο თანათავმჯდომარე.

συμπρωτεύουσα η (ეკონომიკური, მმართველობითი, გეოგრაფიული, სტრატეგიული) მნიშვნელობით ქვეყნის მეორე დიდი ქალაქი.

συμπτύσσω (*αόρ. συνέπτυξα, αόρ. παθ. συμπτύχθηκα, μτχ. συνεπτυγμένος*) *μετβ.* **1.** დაკეცვა, აკეცვა: *~ τα ιστία* აფრის აკეცვა; **2.** შემცირება, შეკუმშვა, ჩატევა; **-ομαι** უკან დახევა: *η σφοδρή επίθεση του εχθρού μάς ανάγκασε να συμπτυχθούμε* მტრის

ძლიერმა შემოტევამ გვაიძულა უკან დაგვეხია.

σύμπτωμα το სიმპტომი, ნიშანი.

σύμπτωση η დამთხვევა: *μοιραία ~* საბედისწერო დამთხვევა; ◊ ***κατά ~*** შემთხვევით.

συμπυκνώνω (*აόρ. συμπύκνωσα, αόρ. παθ. συμπυκνώθηκα, μτχ. συμπυκνωμένος*) *μετβ.* **1.** შესქელება, შემჭიდროვება, შეკუმშვა: *συμπυκνωμένο γάλα* შესქელებული რძე; **2.** *გადატ.* თავმოყრა.

συμπύκνωση η **1.** შესქელება, შემჭიდროვება; **2.** *გადატ.* თავმოყრა.

συμπυκνωτής (συμπυκνωτήρας) ο კონდენსატორი.

συμφέρον το **1.** ინტერესი, დაინტერესება, მოგება; **2.** ანგარება: *παντρεύτηκαν από ~ όχι από έρωτα* ანგარებით იქორწინეს და არა სიყვარულით; ◊ ***τα καλά και τα ~τα*** მხოლოდ საკუთარ ინტერესებზე ფიქრი.

συμφέρω (*παρατ. συνέφερα, βγ.ენ. τριτοπρόσ. ან απρόσ.*) *μετβ., αμετβ.* მომგებიანი ყოფნა, მოგების მოტანა, მოწყობა: *αυτή η επένδυση σε ~ει περισσότερο από τις άλλες* ეს ინვესტიცია სხვებზე მეტად გაწყობს.

συμφιλιώνω (*აόρ. συμφιλίωσα, αόρ. παθ. συμφιλιώθηκα, μτχ. συμφιλιωμένος*) *μετβ.* **1.** დამეგობრება, შერიგება (ვინმესი); **2.** შეთავსება: *~ τον ρεαλισμό με τη φαντασία* რეალიზმს ფანტაზიასთან ვათავსებ.

συμφιλίωση η შერიგება.

συμφιλιωτικός, -ή, -ό შემრიგებლური, მომრიგებლური: *~ό χαρακτήρα* შემრიგებლური ხასიათის; **συμφιλιωτικά** *επίρρ.* შემრიგებლურად, მომრიგებლურად.

συμφοιτητής ο, **-τρια** η თანაკურსელი, ჯგუფელი.

συμφορά (συφορά) η უბედურება: *τέτοια ~ δεν τη βάζει ο νους του ανθρώπου*; ◊ ***~ (μου/σου...)!*** ვაიმე (ვაი შენ...), ეს რა უბედურებაა.

συμφόρηση η **1.** *მედ.* შეგუბება, დაგუბება, სისხლის ჩაქცევა: *πνευμονική ~* ფილტვებში სისხლის შეგუბება; *გადატ.* **2.** საცობი (გზაზე): *τα οδικά έργα έχουν προκαλέσει ~ στο τμήμα αυτό της λεωφόρου* გამზირის ამ მონაკვეთზე საგზაო სამუშაოებმა საცობები გამოიწვია; ◊ ***εγκεφαλική ~*** უეცარი სისხლის გადინება, აპოპლექსია.

συμφραζόμενα τα კონტექსტი.

σύμφυτος, -η, -ο **1.** თანდაყოლილი, ბუნებით მომადლებული, ბუნებით მონიჭებული; **2.** *ბოტ., გადატ.* ბუნებრივი.

συμφωνία η **1.** შეთანხმება, ხელშეკრულება, ხელშეკრულების ტექსტი; **2.** *პარმონია*; **3.** შეხამება, შესაბამისობა, შესატყვისობა: *~ χρωμάτων* ფერთა შეხამება; **4.** *მუს.* სიმფონია.

σύμφωνο το **1.** *გრამ.* თანხმოვანი; **2.** ხელშეკრულება, შეთანხმება.

σύμφωνος, -η, -ο **1.** თანახმა: *είμαι απόλυτα ~ με τις ενέργειές σου* შენს ქმედებებს სრულიად ვეთანხმები; **2.** შესაბამისი, შესატყვისი; **3.** პარმონიული (ხმაზე, მუსიკალურ ბგერაზე); ◊ ***(είμαστε) ~ οι;*** შევთანხმდით? **σύμφωνα / συμφώνως** *επίρρ.* **1.** თანახმად; **2.** შესაბამისად, შესატყვისად; **3.** პარმონიულად.

συμφωνώ (ε) (*აόρ. συμφώνησα, αόρ. παθ. συμφωνήθηκα, μτχ. συμφωνηθείς, -είσα, -έν, συμφωνημένος*) *μετβ., αμετβ.* თანხმობა, დათანხმება, თანახმა ყოფნა, შეთანხმება: *~ με ό, τι λες* რასაც ამბობ, ვეთანხმები.

συμψηφίζω (*აόρ. συμψήφισα, აόρ. παθ. συμψηφίστ(θ)ηκα, μτχ. συμψηφισμένος*) *μετβ.* **1.** ანგარიშში შეტანა; **2.** *გადატ.* დაბალანსება, გაწონასწორება.

συν *πρόθ.* **1.** მიმატება, პლიუსი: *οκτώ ~ δύο ίσον δέκα* რვას პლიუს ორი უდრის ათს; (÷ *δοτ.*) **2.** ერთად: *προσέρχονται ~ γυναιξί και τέκνοις* მოდიან ქალებთან და ბავშვებთან ერთად; **3.** დახმარებით, შეწევნით: *~ Θεώ ελπίζω να πάνε όλα καλά* ღმერთის შეწევნით იმედი მაქვს, ყველაფერი კარგად იქნება; **4.** თანახმად: *όλες οι διαδικασίες έγιναν ~ τω νόμω* ყველა პროცედურა კანონის თანახმად ჩატარდა; ◊ ***τα ~ και τα πλην*** დადებითი და უარყოფითი მხარეები, პლიუსები და მინუსები.

συναγερμός ο **1.** განგაში; **2.** მზადყოფნა: *η Πυροσβεστική βρίσκεται σε κατάσταση ~ού από τον φόβο εμπρησμού* ცეცხლის გაჩენის საფრთხის გამო სახანძრო სამსახური მზადყოფნაშია; **3.** სიგნალიზაცია.

συνάγω (*აόρ. συνήγαγα, აόρ. παθ. συνάχθηκα, μτχ. συναγμένος*) *μετβ., მაღალფ.* გამოტანა (დასკვნის), შეჯამება: *~ συμπεράσματα* გამომაქვს დასკვნები; **-εται** გამომდინარეობს: *από τα στοιχεία που προσκομίστηκαν ~εται ότι υπάρχει παρανομία* წარმოდგენილი მონაცემებიდან გამომდინარეობს, რომ საქმე გვაქვს უკანონობასთან.

συναγωγή η სინაგოგა.

συναγωνίζομαι (*აόρ. συναγωνίστηκα*) *μετβ., αποθ.* **1.** *ჰირდ., გადატ.* შეჯიბრი, შეჯიბრში მონაწილეობა; **2.** კონკურენცია, კონკურენციაში მონაწილეობა.

συναγωνισμός, -η, -ο კონკურენცია: *συνθήκες ήπιου ~ού* მსუბუქი კონკურენციის პირობები; ◊ ***εκτός ~ού*** ა) კონკურენციის გარეთ, კონკურსის გარეშე, ბ) თამაშგარე, შეჯიბრს გარეთ).

συναγωνιστής ο, **-τρια** η **1.** თანამებრძოლი; **2.** კონკურენტი, მოწინააღმდეგე.

συναθροίζω (*აόρ. συνάθροισα, აόρ. παθ. συναθροίστηκα, μτχ. συναθροισμένος*) *μετβ.* შეგროვება, დაგროვება, თავმოყრა.

συνάθροιση η შეგროვება, დაგროვება, შეკრება, თავმოყრა.

συναίνεση η **1.** ნებართვა, თანხმობა, უფლების მიცემა; **2.** *იურ.* ნების დართვა, ნებართვის მიცემა; ◊ ***κοινωνική ~*** საზოგადოებრივი მხარდაჭერა.

συναινώ (ε) (*აόρ. συναίνεσα*) *αμετβ.* (+ *σε*) დათანხმება, თანხმობის მიცემა, გაბიარება.

συναισθάνομαι (*აόρ. συναισθάνθηκα*) *μετβ., αποθ.* თანაგრძნობა, გულთან ახლოს მიტანა, გაბიარება (გრძნობის): *~ τη λύπη σου* თანავუგრძნობ შენს მწუხარებას.

συναίσθημα το გრძნობა, შეგრძნება: *νιώθω ένα ευχάριστο ~* სასიამოენო გრძნობა მაქვს; ◊ ***ανταποκρίνομαι στα ~τα (κάποιου)*** ვპასუხობ გრძნობებზე (ვინმეს).

συναισθηματικός, -ή, -ό მგრძნობიარე, ემოციური, სენტიმენტალური.

συναίσθηση η (*πληθ. არ გააჩნია*) აღქმა, გაცნობიერება, გრძნობა: *έχει της ευθύνης* აქვს პასუხისმგებლობის გრძნობა.

συναλλαγή η **1.** *კომრ.* გაცვლა (საქონლის, ფულის), ვაჭრობა, ბიზნესი, სავაჭრო ოპერაცია; **2.** კაში-

რი, ურთიერთობა (საეაჭრო, საქმიანი); 3. *უარყ. მნიშვ.* გარიგება.

συνάλλαγμα το (*πληθ.არ გააჩნია*) ვალუტა; ◊ ***τιμή ~τος*** ვალუტის კურსი, ***αγορά ~τος*** საეალუტო ბირჟა, ***έλεγχος ξένου ~τος*** უცხოური ვალუტის შესყიდვის შეზღუდვა (სახელმწიფოს მიერ).

συνάμα *επίρρ.* ერთსა და იმავე დროს, იმავდროულად: ***μ'αυτό τον τρόπο τα παιδιά παίζουν και μαθαίνουν ~*** ამგვარად ბავშვები თამაშობენ და იმავდროულად სწავლობენ.

συναναστρέφομαι (*აόρ. συναναστράφηκα*) *μετβ., αποθ.* ურთიერთობის ქონა, მეგობრობა (ვინმესთან), ნაცნობობა.

συναναστροφή η 1. ურთიერთობის ქონა, მეგობრობა (ვინმესთან), ნაცნობობა; 2. სამეგობრო წრე, ნაცნობ-მეგობრები.

συνάντηση η 1. შეხვედრა; 2. შეხვედრა, მატჩი, შეჯიბრი: *αθλητική ~* სპორტული შეჯიბრი; ◊ ***~ κορυφής*** უმაღლესი დონის შეხვედრა, ***~ εργασίας*** სამუშაო შეხვედრა.

συναντώ (α) (*აόρ. συνάντησα, αόρ. παθ. συναντήθηκα*) *μετβ.* შეხვედრა: *τον συνάντησα τυχαία* შემთხვევით შევხვდი; ◊ ***τα μεγάλα πνεύματα ~ώνται*** რჩეულთა აზრები თანხვედება.

συνάπτω (*აόρ. σύναψα/συνήψα, αόρ. παθ. συνάφθηκα / συνήφθην, μτχ. συνημμένος / συναφθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* შეერთება, მიმაგრება, თანხლება, თანდართვა: *να συνάψετε τα δικαιολογητικά στην αίτηση και να τα υπογράψετε* განცხადებას თან დაურთეთ საბუთები და ხელი მოაწერეთ.

συναρμόζω (*αόρ. συνάρμοσα, αόρ. παθ. συναρμόστ(θ)ηκα, μτχ. συναρμοσμένος*) *μετβ.* მორგება, დამონტაჟება, დამაგრება.

συναρμολογώ (ε) (*αόρ. συναρμολόγησα, αόρ. παθ. συναρμολογήθηκα, μτχ. συναρμολογημένος*) *μετβ.* 1. აწყობა, შეერთება, შერწყმა, დამონტაჟება; 2. *გადატ.* შერჩევა, მორგება, შეჯერება (მონაცემების).

συναρπάζω (*αόρ. συνάρπασα, αόρ. παθ. συναρπάστηκα, μτχ. συναρπασμένος*) *μετβ.* მოხიბვლა, გატაცება: *το τραγούδι τους είχε συναρπάσει* ისინი მისმა სიმღერამ გაიტაცა.

συνάρτηση η 1. დამოკიდებულება, ურთიერთდამოკიდებულება, განპირობება: *η τελική επιλογή είναι ~ πολλών παραγόντων* საბოლოო არჩევანი ბევრი ფაქტორის ურთიერთდამოკიდებულებიდან გამომდინარეობს; 2. *მათ.* ფუნქცია, დამოკიდებული ცვლადი სიდიდე.

συνασπίζω (*αόρ. συνάσπισα, αόρ. παθ. συνασπίστ(θ)ηκα, μτχ. συνασπισμένος*) *μετβ.* გაერთიანება, კოალიციის შექმნა.

συνασπισμός ο 1. კოალიცია, გაერთიანება; 2. ბლოკი (პოლიტიკური).

συναυλία η კონცერტი.

συνάφεια η 1. ლოგიკური კავშირი; 2. ურთიერთკავშირი, კავშირი, ურთიერთდამოკიდებულება: *δε βρίσκω καμία ~ ανάμεσα στα στοιχεία που έχω στη διάθεσή μου* ჩემს ხელთ არსებულ მონაცემებს შორის ვერანაირ ურთიერთკავშირს ვერ ვხედავ.

συναφής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) 1. ურთიერთდაკავშირებული, მონათესავე; 2. მსგავსი; **συναφώς** *επίρρ.* 1. ურთიერთდაკავშირებულად, მონათესავედ; 2. მსგავსად.

συνάχι το სურდო.

σύναψη η **1.** თანდართება, დართვა; **2.** ურთიერთდაკავშირება: *εσφαλμένη ~ δύο λέξεων προκειμένου να ετυμολογηθούν* ეტიმოლოგიის დადგენის მიზნით სიტყვების მცდარი ურთიერთდაკავშირება; **3.** დამყარება, დაკავშირება, დადება (შეთანხმების): *~ σύμβασης* ხელშეკრულების დადება.

συνδαιτυμόνας (συνδαιτυμών) ο/η *მაღალფ.* თანამეინახე.

σύνδεση η **1.** კავშირი; **2.** დაკავშირება, კავშირი, ჩართვა: *αεροπορική ~* საჰაერო კავშირი, *σε απευθείας ~ σας μεταδίδουμε την ομιλία του πρωθυπουργού* პირდაპირი ჩართვით გადმოგცემთ პრემიერ-მინისტრის სიტყვას.

σύνδεσμος ο **1.** მაკავშირებელი, შემაერთებელი რამ, სამაგრი; **2.** გაერთიანება, კავშირი: *~ βιομηχάνων* მრეწველთა კავშირი; **3.** მეკავშირე; **4.** *გრამ.* კავშირი; **5.** *ტექნ.* გადაბმა, გადასაბმელი, გადაბმულა.

συνδετήρας ο სამაგრი (სკრეპი).

συνδετικός, -ή, -ό შემაერთებელი, შემაკავშირებელი, მაერთებელი; ◊ *~ό υλικό* შემკერელი, შემაკავშირებელი ნივთიერება, *~ ιστός* მაერთებელი ქსოვილი.

συνδέω (*აόρ. συνέδεσα, აόρ. παθ. συνδέθηκα, μτχ. συνδεδεμένος*) *μετβ.* **1.** შეერთება, შეკავშირება, კავშირის ქონა; **2.** ქსელში ჩართვა, მიერთება; **3.** ერთმანეთთან დაკავშირება: *ο δρόμος ~ει τις δύο πόλεις* გზა ორ ქალაქს ერთმანეთთან აკავშირებს; **-ομαι 1.** ა) მეგობრობა, ბ) სასიყვარულო ურთიერთობების ქონა.

συνδιάλεξη η საუბარი.

συνδιάσκεψη η შეხვედრა, კონფერენცია, ერთობლივი თათბირი; ◊ *~ κορυφής* უმაღლესი დონის შეხვედრა.

συνδικαλίζομαι (*აόρ. συνδικαλίστ(θ)ηκα, μτχ. συνδικαλισμένος*) *αμετβ., αποθ.* პროფკავშირში გაწევრიანება, პროფკავშირში გაერთიანება.

συνδικαλισμός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) პროფკავშირები, სინდიკალიზმი.

συνδικαλιστής ο, **-τρια** η **1.** პროფკავშირის წევრი, სინდიკალისტი; **2.** პროფკავშირული ორგანიზაციის მეთაური.

συνδικάτο το პროფკავშირი, სინდიკატი.

συνδρομή η **1.** დახმარება: *χωρίς τη ~ σου δεν θα είχα ξεπεράσει την κρίση* შენი დახმარების გარეშე კრიზისს ვერ დაძლევდი; **2.** შესაწირავი, შენატანი, წვლილი; **3.** სააბონენტო გადასახადი, საწევრო შენატანი, ხელმოწერა.

συνδρομητής ο, **-τρια** η ხელმომწერი, აბონენტი; ◊ *τηλεόραση ~ών* ფასიანი (საკაბელო) ტელეარხი.

συνδυάζω (*აόρ. συνδύασα / συνεδύασα, αόρ. παθ. συνδυάστ(θ)ηκα, μτχ. συνδυασμένος*) *μετβ.* **1.** შეთავსება, შეხამება, კომბინირება: *~ διασκέδαση με την εργασία* გართობას და სამუშაოს ვათავსებ; **2.** დაკავშირება, ასოცირება; ◊ *სამხ. συνδυασμένη άσκηση* კომბინირებული ვარჯიში.

συνδυασμός ο **1.** შეთავსება, შეხამება, კომბინირება; **2.** დაკავშირება, შეერთება, ასოცირება; **3.** შედარება, ანალოგიის მოძებნა, შეპირისპირება.

συνεγείρω (*აόρ. συνήγειρα, αόρ. παθ. συνεγέρθηκα*) *μετβ.* გამოცოცხლება (ხალხის), ამოძრავება.

συνεδρία η სხდომა: *οι καθηγητές έχουν ~* პროფესორებს სხდომა აქვთ.

συνεδριάζω (*αόρ. συνεδρίασα*) *αμετβ.* სხდომის ქონა, სხდომაზე ყოფნა.

συνεδρίαση η სხდომა.

συνέδριο το 1. კონფერენცია; 2. ყრილობა; 3. კონგრესი.

σύνεδρος ο/η 1. კონფერენციის, ყრილობის, კონგრესის მონაწილე; 2. *ιατρ.* სასამართლო კოლეგიის წევრი.

συνείδηση η 1. ცნობიერება, გაცნობიერება; 2. სინდისი, ნამუსი: *τύψεις ~εως* სინდისის ქენჯნა; ◊ ***διαταραχή της ~ς*** ცნობიერების დარღვევა, ***ελαφρά τη συνειδήσει*** სუფთა სინდისით, გულდამშვიდებით, ***κατά ~*** სინდისიერად.

συνειδητοποιώ (ε) (*αόρ. συνειδητοποίησα, αόρ. παθ. συνειδητοποιήθηκα, μτχ. συνειδητοποιημένος*) *μετβ.* გაცნობიერება.

συνειδητός, -ή, -ό 1. შეგნებული, გაცნობიერებული; 3. *ψυχολ.* (το) ცნობიერი.

συνειρμός ο ასოციაცია, კავშირი, დაკავშირება (გონებაში წარმოდგენილი): *λεκτικός ~* სიტყვების ასოციაცია; ◊ ***ελεύθερος ~*** თავისუფალი კავშირი.

συνεισφέρω (*αόρ. συνεισέφερα, αόρ. παθ. συνεισφέρθηκα*) *μετβ., αμετβ.* წვლილის შეტანა, დახმარების აღმოჩენა, დახმარება.

συνεισφορά η წვლილი.

συνεκτικός, -ή, -ό შემაკავშირებელი.

συνέλευση η კრება, ასამბლეა: *ιδρυτική ~* დამფუძნებელთა კრება.

συνεννόηση η 1. ურთიერთგაგება, გაგება; 2. აზრის გაცვლა, აზრის გაცვლა-გამოცვლა, კონსულტაცია, შეთანხმება.

συνεννοούμαι (*αόρ. συνεννοήθηκα, μτχ. συνεννοημένος*) *αποθ., αμετβ.* 1. გაგება, ურთიერთგაგება; 2. აზრის გაცვლა, კონსულტაციის გამართვა; 3. მოლაპარაკება, შეთანხმება: *– Λες να έχει αντιρρήσεις; – Όχι, έχω συνεννοηθεί μαζί του* შეიძლება წინააღმდეგობა გაწიოს? არა მოლაპარაკებული ვარ მასთან; ◊ *συνεννοηθήκαμε;* შევთანხმდით?

συνενοχή η თანამონაწილეობა, თანამოაზრეობა.

συνένοχος ο/η თანამონაწილე, თანამოაზრე.

συνέντευξη η ინტერვიუ.

συνενώνω (*αόρ. συνένωσα, αόρ. παθ. συνενώθηκα, μτχ. συνενωμένος*) *μετβ.* გაერთიანება, შერწყმა: *πρέπει να συνενώσουμε τις δυνάμεις μας* უნდა გავაერთიანოთ ჩვენი ძალები.

συνένωση η გაერთიანება, შერწყმა, შეერთება.

συνεπάγεται (*ϑηλ. ενεστ. და παρατ.*) *μετβ., αποθ., τριτοπροσ.* 1. შედეგად მოჰყვება: *κάθε απρόσεκτη κίνηση ~ πολλούς κινδύνους* ყოველ დაუფიქრებელ მოძრაობას სახიფათო შედეგი მოჰყვება; 2. გამოდის, გამომდინარეობს: *απ'όσα μου λες ~ ότι τα πράγματα βελτιώθηκαν* შენი ნათქვამით რომ ვიმსჯელოთ, მდგომარეობა გაუმჯობესებულია.

συνεπαίρνω (*αόρ. συνεπήρα, αόρ. παθ. συνεπάρθηκα, μτχ. συνεπαρμένος*) *μετβ.* წარტაცება, მოხიბლა.

συνέπεια η 1. შედეგი: *απρόβλεπτη ~* გაუთვალისწინებელი შედეგი; 2. თანმიმდევრობა; 3. პასუხისმგებლობის გრძნობა, პუნქტუალურობა.

συνεπής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και ϑηλ. -είς, ουδ. -ή*) 1. პუნქტუალური; 2. თანმიმდევრული; 3. პასუხისმგებლობის გრძნობის მქონე.

συνεπιβάτης ο, **-τρια/-ισσα** η თანამგზავრი.

συνεπώς *επίρρ.* შესაბამისად, აქედან გამომდინარე.

συνεργάζομαι (*αόρ. συνεργάστηκα*) *αποθ., αμετβ.* თანამშრომლობა.

συνεργασία η თანამშრომლობა.

συνεργάτης ο, **-ισσα** η თანამშრომელი.

συνεργείο το საამქრო, სახელოსნო, პროფილაქტიკა.

συνεργός ο/η *ιατρ.* თანამზრახველი.

συνεργώ (ε) (*αόρ. συνέργησα/συνήργησα*) *αμετβ.* თანადგომა, ხელის შეწყობა, თანამზრახველობა.

συνερίζομαι (*αόρ. συνερίστηκα*) *μετβ., αποθ.* **1.** წყენა, შეურაცხყოფად მიღება (რისამე); **2.** მეტოქეობა, გაჯიბრება.

σύνεση η (*πληθ. არ გააჩნია*) კეთილგონიერება.

συνεσταλμένος, -η, -ο მორცხვი, მორიდებული, გაუბედავი.

συνεταιρίζομαι (*αόρ. συνεταιρίστηκα*) *αμετβ., αποθ.* კომპანიაში, ამხანაგობაში, კოოპერაციაში გაწევრიანება.

συνεταιρισμός ο კოოპერატივი, კოოპერაცია, ამხანაგობა, გაერთიანება.

συνέταιρος (συνεταίρος) ο კომპანიონი, თანამონაწილე, პარტნიორი.

συνετίζω (*αόρ. συνέτισα, αόρ. παθ. συνετίστ(θ)ηκα, μτχ. συνετισμένος*) *μετβ.* მოჭკვიანება, გონებაში ჩაგდება, გონს მოგება.

συνετός, -ή, -ό კეთილგონიერი, გონიერული, აზრიანი.

συνευρίσκομαι (*αόρ. συνευρέθηκα*) *αμετβ., αποθ.* **1.** ერთად ყოფნა, აღმოჩენა (ვინმესთან ერთად; **2.** სქესობრივი კავშირის დამყარება.

συνεφαπτομένη η *μαθ.* კოტანგენსი.

συνεφέρνω (*αόρ. συνέφερα*) *μετβ.* **1.** *პირდ., გადატ.* გონს მოყვანა, მომჯობინება: *τον συνέφερε με μικρά χτυπήματα στο πρόσωπο* გონს მოიყვანა სახეში მსუბუქი დარტყმებით; **2.** მოჭკვიანება, გონებაში ჩაგდება.

συνέχεια η **1.** უწყვეტობა, განუწყვეტელობა, ერთიანობა; **2.** გაგრძელება, თანმიმდევრობა; ◊ ***εν ~ / στη ~*** შემდეგ, ***δίνω ~ (σε κάτι)*** ვაგრძლებ (რაიმეს), ***έπεται / υπάρχει και ~*** გაგრძელება იქნება.

συνέχεια *επίρρ.* უწყვეტად, განუწყვეტლად, გამუდმებით, ზედიზედ.

συνεχής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) განუწყვეტელი, უწყვეტი, მუდმივი.

συνεχίζω (*αόρ. συνέχισα, αόρ. παθ. συνεχίσ(τθ)ηκα*) *μετβ., αμετβ.* გაგრძელება.

συνέχιση η (*πληθ. არ გააჩნია*) გაგრძელება.

συνεχιστής ο, **-τρια** η გამგრძელებელი.

συνεχώς *επίρρ.* განუწყვეტლივ, უწყვეტად.

συνήγορος ο/η *ιατρ.* ადვოკატი, დამცველი.

συνηγορώ (ε) (*αόρ. συνηγόρησα*) *μετβ.* დამცველად გამოსელა, დაცვა.

συνήθεια η ჩვევა, ჩვეულება, ადათი, წეს-ჩვეულება.

συνήθης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. και θηλ. -εις, ουδ. -η*) ჩვეულებრივი, ჩვეული, მიჩვეული, შეჩვეული; ◊ ***κατά το ~*** ჩვეულებისამებრ.

συνηθίζω (*αόρ. συνήθισα, μτχ. συνηθισμένος*) *μετβ., αμετβ.* დაჩვევა, მიჩვევა, შეჩვევა.

συνηθισμένος, -η, -ο **1.** ჩვეული, შეჩვეული, მიჩვეული; **2.** ჩვეულებრივი.

συνήθως *επίρρ.* ჩვეულებრივ, ჩვეულებისამებრ.

συνημμένος, -η, -ο დართული, თანდართული.

σύνθεση η **1.** სინთეზი; **2.** შემადგენლობა, სტრუქტურა: *η ~ του εδάφους* ნიადაგის სტრუქტურა.

συνθετήριο το *ტიპოგრ.* ასოთა-საწყობი ხაზი.

συνθέτης ο, **-ιδα** η **1.** *მუს.* კომპოზიტორი; **2.** *ტიპოგრ.* ასოთამწყობი.

συνθετικός, -ή, -ό 1. შედგენილი, კომპოზიციური, სინთეზური; **2.** რთული, შედგენილი: *~ ορισμός* შედგენილი განსაზღვრება; **3.** (το) სინთეტიკური ქსოვილი; **4.** *ენათმც.* (το) შედგენილი სიტყვის შემადგენელი ნაწილი.

σύνθετος, -η, -ο შედგენილი, კომპოზიციური, რთული; ◊ *~η λέξη / (το) ~ο* შედგენილი სიტყვა, *αντικειμενικό ~ο* შედგენილი ობიექტი.

συνθέτω (*აόρ. συνέθεσα, აόρ. παθ. συντέθηκα, μτχ. συντεθειμένος*) *μετβ.* **1.** დაწერა, შექმნა (მუსიკის), შეთხზვა: *~ συμφωνία* ეწერ სიმფონიას; **2.** შედგენა, გამთლიანება; **συντίθεμαι** შედგება: *το έργο συντίθεται από τρία μέρη* ქმნილება სამი ნაწილისგან შედგება.

συνθήκη η **1.** შეთანხმება, კონვენცია, პაქტი, ხელშეკრულება; **2.** შეთანხმების, ხელშეკრულების ტექსტი; **3.** პირობები, გარემოება: *κάτω από αυτές τις ~ες δεν μπορεί να δουλέψει κανείς* ამ პირობებში შეუძლებელია მუშაობა.

συνθηκολόγηση η კაპიტულაცია, ხელშეკრულების დადება, დანებება.

συνθηκολογώ (ε) (*αόρ. συνθηκολόγησα, μτχ. συνθηκολογημένος*) *αμετβ.* დანებება, კაპიტულირება, ხელშეკრულების დადება.

σύνθημα το **1.** ნიშანი, სიგნალი; **2.** პაროლი; **3.** მოწოდება, ლოზუნგი.

συνθηματικός, -ή, -ό კოდური, სასიგნალო, პირობითი; ◊ *~ή γλώσσα / ~ό ιδίωμα* პირობითი ენა.

συνιστάμενος, -η, -ο *მაღალფ.* **1.** შედგენილი, შემდგარი; ◊ *φιθ. ~η (δύναμη)* ტოლქმედი ძალა.

συνιστώ (α) (συσταίνω) (*αόρ. σύστησα/συνέστησα, αόρ. παθ. συστάθηκα, μτχ. συσταθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* **1.** შედგენა, შექმნა, წარმოქმნა: *~ συμβούλιο* ექმნი საბჭოს; **2.** რჩევა: *ο γιατρός του συνέστησε να κόψει το κάπνισμα* ექიმმა სიგარეტისთვის თავის დანებება ურჩია.

συννεφιά η ღრუბლიანობა, მოღრუბლულობა.

συννεφιάζω (*αόρ. συννέφιασα, μτχ. συννεφιασμένος*) *αμετβ.* **1.** მოღრუბელა; **2.** *გადატ.* მოღუშვა.

σύννεφο (σύγνεφο) το *პირდ., გადატ.* ღრუბელი.

συνοδευτικός, -ή, -ό თანმხლები.

συνοδεύω (*αόρ. συνόδευσα/-ψα, αόρ. παθ. συνοδεύτ(θ)ηκα, μτχ. συνοδευμένος*) *μετβ.* **1.** გაცილება, მიცილება: *να σε συνοδεύσω ως την πόρτα!* კარებამდე მიგაცილებ! **2.** თანხლება, ხლება, გაყოლა: *τον ~ουν οι σωματοφύλακες* დაცვა თან ახლავს; **3.** *მუს.* აკომპანემენტი, თანხლება.

συνοδία (συνοδεία) η **1.** თანხლება, თანმხლები პირები; **2.** *მუს.* აკომპანემენტი; ◊ *με τη ~* თანხლებით.

συνοδοιπόρος ο/η მეგზური, თანამგზავრი.

συνοδός ο/η თანმხლები პირი, გამცილებელი.

σύνοδος η **1.** სესია; **2.** *ეკლ.* სინოდი; ◊ *~ κορυφής* უმაღლესი სესია,

Οικουμενική ~ ეკუმენური სინოდი, ***Ιερα Σ~*** წმინდა სინოდი.

συνοικία η კვარტალი, ქალაქის რაიონი, უბანი.

συνοικιακός, -ή, -ό უბნის, რაიონის, კვარტლის; ◊ ***~ό συμβούλιο*** ქალაქის რაიონული საბჭო.

συνοικισμός ο 1. ახალშენი; 2. დასახლება, დაბა.

συνολικός, -ή, -ό ერთიანი, მთლიანი, შემაჯამებელი, ჯამური, საბოლოო.

σύνολο το 1. ერთობლიობა, ერთიანობა, საერთო რაოდენობა; 2. კოსტუმი, ანსამბლი, კომპლექტი; 3. *მათ.* ჯამი; 4. *გრამ.* ფრაზა; ◊ ***εν (τω) συνόλω / στο ~*** მთლიანობაში, ერთიანობაში, ***σε ~ / επί ~ου*** ერთობლიობაში, ჯამში.

συνομήλικος, -η, -ο თანატოლი.

συνομιλητής ο, **-τρια** η თანამოსაუბრე, მოსაუბრე.

συνομιλία η საუბარი, დისკუსია.

συνομολογώ (ε) (*აόր. συνομολόγησα, აόր. παθ. συνομολογήθηκα, μτχ. συνομολογημένος*) *μετβ.* დათანხმება, შეთანხმება.

συνομοσπονδία η ფედერაცია, გაერთიანება, კონფედერაცია.

συνονόματος, -η, -ο სახნია.

συνοπτικός, -ή, -ό მოკლე, ლაკონური, შეკვეცილი; ◊ ***~ά Ευαγγέλια*** სინოპტიკური სახარება; **συνοπτικά / συνοπτικώς** *επίρρ.* მოკლედ, ლაკონურად.

συνορεύω (*აόр. συνόρευσα*) *αμετβ.* მოსაზღვრედ ყოფნა, საერთო საზღვრის ქონა; ◊ ***συνορεύουσα ζώνη*** სასაზღვრო ზონა.

συνοριακός, -ή, -ό სასაზღვრო, საზღვრის.

σύνορο το 1. საზღვარი; 2. *გადატ.* ზღვარი, პირი; ◊ ***εξωτερικά ~α*** გარე საზღვრები, ***εσωτερικά ~α*** შიდა საზღვრები.

συνουσία η სქესობრივი კავშირი, სექსი.

συνουσιάζομαι (*აόр. συνουσιάστ(θ)ηκα*) *αμετβ.* სქესობრივი კავშირის დამყარება.

συνοχή η მჭიდრო კავშირი, ერთიანობა; ◊ ***κοινωνική ~*** საზოგადოებრივი ერთიანობა.

σύνοψη η შეჯამება, რეზიუმე.

συνοψίζω (*აόр. συνόψισα, აόр. παθ. συνοψίστηκα*) *μετβ.* შეჯამება.

συνταγή η რეცეპტი.

σύνταγμα το 1. კონსტიტუცია; 2. *სამხ.* პოლკი, ლეგიონი.

συνταγματάρχης ο/η 1. პოლკის მეთაური; 2. *ისტ.* (οι) ოფიცრები, რომლებმაც 1967 წლის 21 აპრილს გადატრიალება მოაწყვეს.

συνταγματικός, -ή, -ό კონსტიტუციური, საკონსტიტუციო, კონსტიტუციის; ◊ ***Σ~ό Δίκαιο*** საკონსტიტუციო სამართალი, ***Σ~ό Δικαστήριο*** საკონსტიტუციო სასამართლო, ***~ χάρτης*** ქვეყნის კონსტიტუცია, ***~ή πράξη*** კონსტიტუციური აქტი, ***~ά δικαιώματα*** კონსტიტუციით მინიჭებული უფლებები.

συνταιριάζω (*აόр. συνταίριασα, აόр. παθ. συνταιριάστηκα, μτχ. συνταιριασμένος*) *μετβ.* შეხამება, შეფერება, შეშაება, ჰარმონიულობა.

συντάκτης ο 1. შემდგენელი; 2. ავტორი.

συντακτικό το *გრამ.* სინტაქსი.

σύνταξη η 1. შედგენა, შექმნა, დაწერა, რედაქტირება; 2. პენსია; 3. *სამხ.* დაწყობა, მწყობრში დაყენება; ◊ ***βγαίνω στη ~*** პენსიაზე გასელა, ***~ της πολιτείας*** ქვეყნის კონსტიტუციური მოწყობა.

συνταξιδιώτης ο, **-ισσα** η თანამგზაური.

συνταξιοδοτώ (ε) (*აόρ. συνταξιοδότησα, აόρ. παθ. συνταξιδοτήθηκα, μτχ. συνταξιοδοτημένος*) *μετβ.* პენსიის დანიშვნა.

συνταξιούχος ο/η პენსიონერი.

συνταρακτικός, -ή, -ό (συνταραχτικός) შემაძრწუნებელი, ამაღელვებელი; **συνταρακτικά (συνταραχτικά)** *επίρρ.* ამაღელვებლად, შემაძრწუნებლად.

συντάσσω (*აόρ. συνέταξα, αόρ. παθ. συντάχθηκα, μτχ. συνταγμένος/συντεταγμένος*) *μετβ.* **1.** დაწერა, შექმნა, შედგენა; **2.** რედაქტირება: *πρέπει να συνταχθεί το κείμενο* ტექსტს რედაქტირება სჭირდება; **3.** *ვამბ.* დაწყობა, მწყობრში დაყენება.

συντέλεση η შესრულება, დასრულება, განხორციელება.

συντελεστής ο **1.** ფაქტორი; **2.** კოეფიციენტი.

συντελώ (ε) (*αόρ. συν(ε)τέλεσα, αόρ. παθ. συντελέστηκα, μτχ. συντελεσμένος*) *μετβ.* **1.** ხელის შეწყობა; **2.** მესრულება, დასრულება, გაკეთება, განხორციელება; ◊ *γραμ. συντελεσμένοι χρόνοι* სრული დრო, *συντελεσμένος μέλλοντας* მომავალი სრული დრო.

συντήρηση η **1.** *Ιατρ., γεωλ.* შენახვა: *η ~ μιας οικογένειας* ოჯახის შენახვა; **2.** მხარდაჭერა, მოვლა; **3.** დაკონსერვება, შენახვა.

συντηρητικός, -ή, -ό 1. ფრთხილი, წინდახედული: *~ά μέτρα* წინდახედული ზომები; **2.** კონსერვატიული; ◊ *(τα) ~ά / ~ή ουσία* კონსერვანტები; **συντηρητικά/-ώς** *επίρρ.* ფრთხილად.

συντηρητισμός ο კონსერვატიზმი.

συντηρώ (ε) (*αόρ. συντήρησα, αόρ. παθ. συντηρήθηκα, μτχ. συντηρημένος*) *μετβ.* შენახვა, ქონა, ყოლა, არსებობა.

σύντομα *επίρρ.* მალე.

συντομεύω (*αόρ. συντόμευσα, αόρ. παθ. συντομεύθηκα, μτχ. συντομευμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** შემოკლება; **2.** დაჩქარება.

συντομία η (*πληθ. αρ. δεν έχει*) სიმოკლე, ლაკონურობა; ◊ *εν ~* მოკლედ, ორი სიტყვით, *χάριν ~ς* სიტყვა რომ არ გამიგრძელდეს.

συντομογραφία η აბრევიატურა.

σύντομος, -η, -ο 1. მოკლე, ხანმოკლე; **2.** ლაკონური.

συντονίζω (*αόρ. συντόνισα, αόρ. παθ. συντονίστηκα, μτχ. συντονισμένος*) *μετβ.* **1.** კოორდინირება, ხელმძღვანელობა: *όλο το πρόγραμμα ~εται από τον Γενικό Γραμματέα* პროგრამას კოორდინირებას უწევს გენერალური მდივანი; **2.** მომართვა, ტალღაზე დაყენება (რადიო ან ტელე სიხშირის); **3.** შეთანხმება, შეხამება: *~ τις κινήσεις μου με τη μουσική* მოძრაობას ვახამებ მუსიკასთან.

συντονισμένος, -η, -ο შეთანხმებული, კოორდინირებული.

συντονισμός ο **1.** კოორდინირება, წაყვანა, გაძღოლა; **2.** *φιζ.* მოდულაცია; **3.** მომართვა, ტალღაზე დაყენება (რადიო ან ტელე სიხშირის).

συντονιστής ο, **-τρια** η კოორდინატორი.

σύντονος, -η, -ο დაძაბული, ინტენსიური, ენერგიული.

συντριβή η **1.** დამტვრევა, დამსხვრევა: *η πτώση και η ~ του αεροπλάνου* თვითმფრინავის ვარდნა და მსხვრევა; **2.** განადგურება.

συντρίβω (*αόρ. συνέτριψα, αόρ. παθ. συντρίφθηκα, μτχ. συντετριμμένος*) *μετβ.* **1.** დამტვრევა, დამსხვრევა; **2.** გაჭყლეტა, დამტვრევა; *გადატ.* **3.** ფიზიკური განადგურება: ~ *έναν εχθρό* გაეანადგურებ მტერს.

συντρίμμι (σύντριμμα) το **1.** ნამსხვრევი, ნატეხი; **2.** *Ιατρ., გადატ.* ნანგრევი.

συντριπτικός, -ή, -ό დამამსხვრეველი, გამანადგურებელი, დამანგრეველი.

συντροφεύω (*αόρ. συντρόφευσα, αόρ. παθ. συντροφεύθηκα, μτχ. συντροφευμένος*) *μετβ.* მეგობრობა, კომპანიის გაწევა, თანხლება: *με ~ει τα βράδια* საღამოობით კომპანიას მიწევს.

συντροφιά η **1.** კომპანია, მეგობრების წრე; **2.** თანხლება, საზოგადოება, კომპანია: *μου λείπει η ~ του* მაკლია მისი საზოგადოება.

συντροφικός, -ή, -ό 1. მეგობრული; **2.** თანამებრძოლისა, თანამებრძოლური.

σύντροφος ο მეგობარი, ამხანაგი; ◊ *ο/η ~ της ζωής (κάποιου)* ცხოვრების მეგზური, მეუღლე.

συνύπαρξη η თანაარსებობა, თანაცხოვრება; ◊ *ειρηνική ~* მშვიდობიანი თანაარსებობა.

συνυπάρχω (*αόρ. συνυπήρξα*) *αμετβ.* თანაარსებობა.

συνωμοσία η შეთქმულება; ◊ *θεωρία της ~ς* შეთქმულების თეორია.

συνωμότης ο, **-τρια** η შეთქმულების მონაწილე.

συνωμοτικός, -ή, -ό კონსპირაციული, შეთქმულებისა.

συνωμοτώ (ε) (*αόρ. συνωμότησα*) *μετβ.* შეთქმულების მოწყობა.

συνώνυμος, -η, -ο 1. *φιλολ.* ერთი სქესის წარმომადგენლები; **2.** (το) სინონიმი.

συνωστίζομαι (*αόρ. συνωστίσθηκα, μτχ. συνωστισμένος*) *αμετβ.* ხელის კვრა, მიწოლა, ბიძგება, ჭედება, ჩოჩქოლი.

συνωστισμός ο ჭყლეტა, ზედახორა.

Σύρος (Σύριος) ο, **Σύρια** η სირიელი.

σύριγγα η **1.** *ζωολ.* საყვირი, სალამური; **2.** *ιατρ.* სასხური, საშხეფი, შპრიცი; **3.** წყლის ტუმბო; **4.** საყვირი.

σύρμα το **1.** მავთული; **2.** სადენი: ~ *υψηλής τάσεως* მაღალი ძაბვის სადენი; **3.** ჭურჭლის სახეხი ბადე; ◊ *λαϊκόν. ~!* ფრთხილად! *πέφτει ~* მოვიდა გაფრთხილება, ხმა დაირხა (რომ საფრთხე ახლოდება).

συρματόπλεγμα το მავთულის ღობური.

συρμός ο **1.** მატარებელი, სარკინიგზო შემადგენლობა; **2.** მოარული სენი, მცირემასშტაბიანი ეპიდემია; ◊ *του ~ού* მოდაში, მოდური.

σύρραξη η კონფლიქტი, შეჯახება, შეტაკება.

συρράπτω (*αόρ. συνέρραψα, αόρ. παθ. συρράφθηκα, μτχ. συρραμμένος / συνερραμμένος*) *μετβ.* **1.** *μαιευτ., οδ.* გადაკერება: ~ *υφάσματα* გადავაკერებ ქსოვილებს; **2.** აკინძვა; **3.** *γεωπ.* კომპილირება, მიჭრა-მოჭრა და გადაკერება.

συρρέω (*αόρ. συνέρρευσα*) *αμετβ.* **1.** ჩადინება, ჩამოდინება, შეერთება: *τα ρυάκια της βροχής ~ουν προς την κοίτη του ποταμού* წვიმის ნაკადულები მდინარის კალაპოტს უერთდებიან; **2.** *γεωπ.* თაეის მოყრა, მოწყდომა.

σύρριζα *επίρρ.* **1.** ძირფესვიანად: *έκοψαν τα δέντρα ~* ხე ძირფესვიანად მოჭრეს; **2.** ძირამდე: *έκοψε τα*

μαλλιά της ~ თმები ძირამდე შეიჭრა.

συρρικνώνω (*აόρ. συρρίκνωσα, აόρ. παθ. συρρικνώθηκα, μτχ. συρρικνωμένος*) *μετβ.*, *მაღალფ.* შემცირება, დაპატარავება, შეზღუდვა: *ο πληθυσμός του νησιού ~εται* კუნძულის მოსახლეობა მცირდება.

συρρίκνωση η შემცირება, დაპატარავება.

συρροή η თავმოყრა, შეგროვება; ◊ *κατά ~ν* ა) განმეორებით, წინასწარ დაგეგმით, ბ) *უარყ.*, *მნიშვ.* სისტემატიურად.

σύρσιμο (σούρσιμο) το თრევა, გაჩოჩება, გახოხება.

συρτάκι το (*γεν. და πληθ. არ გააჩნია*) სირტაკი.

συρτάρι το *პირლ.*, *ვაღატ.* უჯრა.

συρτός, -ή, -ό მცოცავი, მხოხავი; ◊ *~ (χορός)* სირტოსი (ბერძნული ხალხური ცეკვა).

συρφετός ο *უარყ. მნიშვ.* ბრბო, ეიგინდარები, ნაყარნუყარი ხალხი.

σύρω (*აόρ. έσυρα, აόρ. παθ. σύρθηκα*) *μετβ.*, *მაღალფ.* 1. თრევა, წევა, ზიდვა; 2. გაქაჩვა, გამოქაჩვა; 3. წათრევა, იძულებით წაყვანა.

συσκέπτομαι (*აόρ. συσκέφθηκα*) *αποθ.*, *μετβ.* თათბირი, ბჭობა.

συσκευάζω (*აόρ. συσκεύασα, აόρ. παθ. συσκευάστ(θ)ηκα, συσκευασμένος*) *μετβ.* 1. შეფუთვა; 2. დაფასოება, ფუთვა.

συσκευασία η შეფუთვა, საფუთავი.

συσκευή η ხელსაწყო, აპარატი, მოწყობილობა, დანადგარი.

σύσκεψη η 1. ყრილობა, საბჭო; 2. ყრილობის მონაწილეები.

συσκοτίζω (*აόρ. συσκότισα, აόρ. παθ. συσκοτίστ(θ)ηκα, μτχ. συσκοτισμένος*) *μετβ.* 1. დაბნელება, ჩაბნელება; 2. *გაღატ.* გაუგებრობის შეტანა, ჩახლართვა.

συσκότιση η 1. დაბნელება, ჩაბნელება; 2. *გაღატ.* გაუგებრობის შეტანა, ჩახლართვა.

συσπειρώνω (*აόρ. συσπείρωσα, აόρ παθ. συσπειρώθηκα, μτχ. συσπειρωμένος*) *μετβ.* 1. შეკვრა, დარაზმვა, გაერთიანება, შემოკრება; 2. დახვევა (სპირალისებურად): *~ το ελατήριο* ზამბარის დახვევა.

συσπείρωση η 1. დახვევა; 2. შეკვრა, დარაზმვა, გაერთიანება, შემოკრება: *η ~ των οπαδών του κόμματος* პარტიის მიმდევართა გაერთიანება.

συσπώμαι (*აόρ. συσπάστηκα, μτχ. συσπασμένος*) *αποθ.*, *αμετβ.* დაჭრუნჩხვა, დამანჭვა.

συσσίτιο το 1. უფასო სადილი; 2. ჯარისაკაცების სადილი.

σύσσωμος, -η, -ο მთელი, ერთიანი.

συσσώρευση η მოგროვება, დაგროვება, შეგროვება.

συσσωρευτής ο *ელექტრ.* 1. ბატარეა; 2. აკუმულატორი; 3. კოლექტორი; ◊ *ηλιακός ~* მზის ენერგიაზე მომუშავე ბატარეა.

συσσωρεύω (*აόρ. συσσώρευσα, აόρ. παθ. συσσωρεύθ(τ)ηκα, μτχ. συσσωρευμένος*) *μετβ.* შეგროვება, მოგროვება, დაგროვება.

συστάδα η შეჯგუფება, ჯგუფი, რიგი: *πυκνή ~ θάμνων* ბუჩქების ხშირი ჯგუფი.

σύσταση η 1. შემადგენლობა, შედგენილობა: *η ~ του φαρμάκου* წამლის შემადგენლობა; 2. შედგენა, შექმნა, დაარსება: *αυτό το πρόβλημα υπάρχει από τη ~ του ελληνικού κράτους* ეს პრობლემა ბერძნული სახელმწიფოს შექმნის დღიდან არსებობს; 3. (*ძირითადად πληθ.*)

გაცნობა, წარდგენა; **4.** რეკომენდაცია, სარეკომენდაციო წერილი: *για την υποτροφία χρειάζεται τις ~ δύο τουλάχιστον καθηγητών* სტიპენდიისათვის სულ მცირე ორი ლექტორის რეკომენდაცია სჭირდება.

συστατικός, -ή, -ό 1. შემადგენელი; **2.** შემქმნელი, დამფუძნებელი; **3.** (τα) შემადგენელი კომპონენტები, შედგენილობა, შემადგენლობა; **4.** სარეკომენდაციო; ◊ *~ή επιστολή* სარეკომენდაციო წერილი, რეკომენდაცია.

συστεγάζομαι (*აόρ. συστεγάσθ(τ)ηκα, μτχ. συστεγασμένος*) *αποθ., αμετβ.* ერთ ჭერქვეშ ცხოვრება, განთავსება.

σύστημα το სისტემა, წყობა; ◊ *κατά ~ / εκ ~τος* თანმიმდევრულად, სისტემურად, სისტემატურად.

συστηματικός, -ή, -ό სისტემატური, თანმიმდევრული; **συστηματικά / συστηματικώς** *επίρρ.* სისტემატურად, სისტემურად, თანმიმდევრულად.

συστηματοποιώ (ε) (*αόρ. συστηματοποίησα, αόρ. παθ. συστηματοποιήθηκα, μτχ. συστηματοποιημένος*) *μετβ.* სისტემაში მოყვანა, სისტემატიზაცია, სისტემატური ხასიათის მიცემა, დახარისხება.

συστήνω (*αόρ. σύστησα, αόρ. παθ. συστήθηκα, μτχ. συστημένος*) *μετβ.* გაცნობა, წარდგენა: *επιτρέψτε μου να σας συστήσω τον μέλλοντα σύζυγό μου* ნება მომეცით წარმოგიდგინოთ ჩემი მომავალი მეუღლე.

συστολή η **1.** შეკუმშვა, დაპატარავება; **2.** *φιλ.* შეკუმშვა; **3.** *ζωολ.* კუმშვა, კეცა; **4.** *ψυχολ.* მორიდება, მორიდებულობა, მორცხვობა, მოკრძალება.

συσφίγγω (*αόρ. συνέσφιξα, αόρ. παθ. συσφίχθηκα, μτχ. συνεσφιγμένος*) *μετβ.* **1.** მოჭერა, წაჭერა; **2.** დაახლოება, განმტკიცება (ურთიერთობის).

σύσφιξη η **1.** მოჭერა, წაჭერა, შეკუმშვა; **2.** დაახლოება, განმტკიცება: *οι υπουργοί Εξωτερικών εργάζονται για τη ~ των σχέσεων των δύο χωρών* საგარეო საქმეთა მინისტრები ორ ქვეყანას შორის ურთიერთობის განმტკიცების საკითხზე მუშაობენ; ◊ *~ προσώπου / σώματος* სახის / სხეულის (კანის) დაჭიმვა.

συσχετίζω (*αόρ. συσχέτισα, αόρ. παθ. συσχετίστ(θ)ηκα, μτχ. συσχετισμένος*) *μετβ.* შეპირისპირება, შედარება, დაკავშირება: *συσχέτισαν το χθεσινό έγκλημα με ένα παλαιότερο* გუშინდელი დანაშაული ძველ დანაშაულს დაუკავშირეს.

συσχετισμός ο **(συσχέτιση** η**) 1.** შეპირისპირება, შედარება, დაკავშირება; **2.** თანაფარდობა, შეფარდება.

σύφιλη η *მედ.* სიფილისი.

συφιλιδικός, -ή, -ό 1. სიფილისის, სიფილისთან დაკავშირებული; **2.** (ο/η) სიფილისით დაავადებული.

συφορά η *იხ.* **συμφορά**.

συχνά *επίρρ.* ხშირად; ◊ *πόσο ~* რა სიხშირით, რამდენად ხშირად, *~ πυκνά* ხშირად, ბევრჯერ.

συχνάζω (*αόρ. σύχνασα*) *αμετβ.* ხშირად ყოფნა, ხშირად სიარული, მოხშირება.

συχνός, -ή, -ό ხშირი.

συχνότητα η სისშირე: *η ~ των επισκέψεών του* მისი ვიზიტების სიხშირე.

συχώρεση η *იხ.* **συγχώρηση**.

συχωριανός, -ή, -ό *იხ.* **συγχωριανός**.

συχώριο το (*πληθ. არ გააჩნია*) *ხალხ.* ცოლქების მონანიება.

συχωρ(ν)ώ *იხ.* **συγχωρώ**.

σφαγείο το *პირდ., გადატ.* სასაკლაო.

σφαγή η **1.** ხოცვა; **2.** დაკვლა; **3.** ხოცვა-ჟლეტა: *η μαζική ~* მასობრივი ხოცვა-ჟლეტა.

σφάζω (*აბრ. έσφαξα, აბრ. παθ. σφάχτηκα, მიჯ. σφαγμένος*) *მეტბ.* **1.** დაკვლა; **2.** დახოცვა, ჟლეტა; **3.** *გადატ.* ტკენა, დაჭრა, განგმირვა: *τον έσφαξε με τα μάτια της* მზერით განგმირა; ◊ *~ με το μπαμπάκι* მწვაველად ვაკრიტიკებ.

σφαίρα η **1.** *გეომ.* სფერო; **2.** სფერო, ბურთი; **3.** *სპორტ.* ა) ბირთვი, ბ) ბირთვის კვრა: *είναι πρωταθλητής στη ~* ჩემპიონია ბირთვის კვრაში; **4.** ტყვია; **5.** სფერო: *αυτά που λες ανήκουν στη ~ της φαντασίας* ის, რასაც ამბობ, ფანტაზიის სფეროს განეკუთვნება.

σφαιρικός, -ή, -ό სფეროსებური, მრგვალი.

σφαιροβολία η (*პლთ. არ გააჩნია*) *სპორტ.* ბირთვის ტყორცნა.

σφαιροβόλος ο/η *სპორტ.* ბირთვის მტყორცნელი.

σφαλιάρα η სილა.

σφάλλω (*აბრ. έσφαλα, მიჯ. εσφαλμένος*) *ამეტბ.* შეცდომა, შეცდომის დამვება.

σφάλμα το **1.** შეცდომა; **2.** *მათ.* ცდომილება.

σφεντόνα η შურდული; ◊ *φεύγω ~* სწრაფად მივდივარ, შურდულივით გავარდები.

σφετερίζομαι (*აბრ. σφετερίστ(θ)ηκα, მიჯ. σφετερισμένος*) *აპოზ., მეტბ.* მითვისება, დაუფლება, დაპყრობა, უზურპაცია.

σφετερισμός ο მითვისება, დაუფლება.

σφετεριστής ο. **-τρια** η მიმტაცებელი, მიმთვისებელი, უზურპატორი.

σφήκα η კრაზანა, ბზიკი.

σφήνα η *პირდ., გადატ.* სოლი.

σφηνοειδής, -ής, -ές (*გენ. -ούς. პლთ. არს. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) სოლისებრი, სოლის მაგვარი; ◊ *~ γραφή* ლურსმული დამწერლობა.

σφηνώνω (*აბრ. σφήνωσα, აბრ. παθ. σφηνώθηκα, მიჯ. σφηνωμένος*) *მეტბ., ამეტბ.* ჩაჭედვა, გაჭედვა: *σφήνωσε στον φράχτη και δεν μπορούσε να βγει* ღობეში გაიჭედა და ვეღარ გამოდიოდა.

σφίγγω (*აბრ. έσφιξα, აბრ. σφίχτηκα, მიჯ. σφιγμένος*) *მეტბ., ამეტბ.* **1.** მოჭერა, დაჭერა: *η ζώνη ~ει το παντελόνι στη μέση* ქამარი შარვალს წელზე ეჭირება; **2.** დაწოლა; **3.** შეკერა, დაჭიმვა: *κρέμα που ~ει τους χαλαρωμένους μηρούς* კრემი, რომელიც მოშვებულ კუნთებს ჭიმავს; **4.** გაჭედვა (ეკონომიკური თვალსაზრისით): *έχω σφιχτεί τώρα τελευταία και δεν ξέρω πού να βρω λεφτά* ბოლო დროს ძალიან გავიჭედე და არ ვიცი, ფული სად ვიშოვო; ◊ *~ στην αγκαλιά μου* ვიხუტებ, *~ το χέρι* ხელს ვართმევ, *~ το ζωνάρι* ხარჯებს ვამცირებ, *~εται η καρδιά μου* გული მიწუხს, *~ τα χείλη* ტუჩებს ვკუმავ, *~ τα δόντια* კბილს კბილზე ვაჭერ, *~ τη γροθιά* მუშტს ვკრავ, *~ουν οι ζέστες* სიცხემ მოუჭირა.

σφίξιμο το მოჭერა, დაჭერა.

σφιχτός, -ή, -ό **1.** მოჭერილი, მომდგარი, მჭიდრო; **2.** შეკრული, სქელი; **3.** *გადატ.* ხელმომჭირნე.

σφόδρα *επίρρ., მოძ.* ძალიან, ზედმეტად, გადაჭარბებულად: *~ ερωτευμένος* ძალიან შეყვარებული.

σφοδρός, -ή, -ό ძლიერი, მძაფრი, მკვეთრი.

σφοδρότητα η სიძლიერე, სიმძაფრე, სიმკვეთრე.

σφολιάτα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) ფენოვანი ცომის ფირფიტა.

σφουγγαράς ο (*πληθ. -άδες*) **1.** ღრუბლის მომპოვებელი; **2.** ღრუბლით მოვაჭრე.

σφουγγάρι το ღრუბელი; ◊ *ρουφά σα ~* ღრუბელივით ისრუტავს, *πίνω σα ~* ბევრს ვსვამ.

σφουγγαρίζω (*აόρ. σφουγγάρισα, აόρ. παθ. σφουγγαρίστηκα, μτχ. σφουγγαρισμένος*) *μετβ., αμετβ.* ღრუბელით გაწმენდა, მოწმენდა.

σφραγίδα η **1.** ბეჭედი, შტამპი; **2.** *გადატ.* კვალი, დაღი: *ο χρόνος άφησε τη ~ στο έργο του* დრომ კვალი დაატყო მის შემოქმედებას; ◊ *βάζω τη ~ μου* სიტყვას ვამბობ, წელილი შემაქვს, კვალს ვტოვებ.

σφραγίζω (*აόρ. σφράγισα, აόρ. παθ. σφραγίστηκα, μτχ. σφραγισμένος*) *μετβ.* **1.** ბეჭდის დარტყმა; **2.** დაპლომბვა, პლომბის დადება, დალუქვა, ლუქის დადება; *გადატ.* **3.** კვალის დატოვება, დაღის დასმა; **4.** *მედ.* დაპლომბვა; ◊ *~ το στόμα μου* პირს არ ვაღებ, ხმას არ ვიღებ.

σφράγιση η დალუქვა.

σφραγιστός, -ή, -ό **1.** ბეჭედდარტყმული; **2.** დაპლომბილი, დაბეჭდილი.

σφριγηλός, -ή, -ό ცოცხალი, სიცოცხლით აღსავსე, მხნე, ძლიერი.

σφρίγος το (*πληθ. არ გააჩნია*) მხნეობა, სიძლიერე, ცხოველსუნარიანობა.

σφυγμός ο *პირდ., გადატ.* პულსი, მაჯისცემა.

σφύζω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* **1.** ცემა, ფეთქვა, ჩქეფა; **2.** სიცოცხლის ღუღილი, სიცოცხლის ჩქეფა.

σφυρηλατώ (ε) (*აόρ. σφυρηλάτησα, აόρ. παθ. σφυρηλατήθηκα, μτχ. σφυρηλατημένος*) *μετβ., პირდ., გადატ.* გამოჭედვა.

σφυρί το ჩაქუჩი; ◊ *βγάζω / βγαίνω στο ~* აუქციონზე ვყიდი.

σφύριγμα το **1.** სტვენა; **2.** სტვენის, საყვირის ხმა, მსაჯის სასტვენის ხმა.

σφυρίζω (*აόρ. σφύριξα, აόρ. παθ. σφυρίχθ(τ)ηκα, μτχ. σφυριγμένος*) *αμετβ.* სტვენა.

σφυρίχτρα η სასტვენი, საყვირი.

σφυρό το (*πληθ. არ გააჩნია*) კოჭი.

σφυροκοπώ (ε) (*აόρ. σφυροκόπησα, აόρ. παθ. σφυροκοπήθηκα, μτχ. σφυροκοπημένος*) *μετβ.* **1.** ჭედვა, გამოჭედვა; **2.** *გადატ.* ძლიერი დარტყმა, თაედასხმა.

σχάρα (σκάρα) η (*γεν. πληθ. არ გააჩνია*) გრილი: *κοτόπουλο στη ~* გრილზე შემწვარი წიწილა.

σχεδιάγραμμα το **1.** ნახაზი; **2.** გეგმა.

σχεδιάζω (*აόρ. σχεδίασα, აόρ. παθ. σχεδιάστηκα, μτχ. σχεδιασμένος*) *μετβ.* **1.** ჩანახატის, ესკიზის გაკეთება; **2.** პროექტირება, დაპროექტება, თარგის, მოდელის შექმნა; **3.** დაგეგმვა, დაპირება: *σχεδιάζαμε να ταξιδέψουμε στην Ευρώπη, αλλά δεν τα καταφέραμε* ევროპაში მოგზაურობას ვაპირებდით, მაგრამ არ გამოგვეიდა.

σχεδίασμα το **1.** ნახაზი; **2.** ესკიზი, მონახაზი.

σχεδιαστής ο, **-τρια** η დიზაინერი.

σχέδιο το **1.** ესკიზი, ჩანახატი; **2.** ორნამენტი, ფიგურები: *υφάσματα σε ποικιλία χρωμάτων και ~ίων* ფერებითა და ორნამენტებით მდიდარი ქსოვილი; **3.** გეგმა, მონახაზი, პირველადი ვარიანტი; **4.** ნახაზი, გეგმა; **5.** გეგმა, პროგრამა; ◊ *~*

(πόλεως) / (πολεοδομικό) ~ ქალაქის დაგეგმარება, ~ *πτήσεως* ფრენის განრიგი.

σχεδόν *επίρρ.* თითქმის.

σχέση η **1.** კავშირი, ურთიერთობა; **2.** სასიყვარულო ურთიერთობა, კავშირი; ◊ *καμία* ~ არანაირი კავშირი, *σε* ~ *με* შედარებით, *δημόσιες* ~*εις* საზოგადოებრივი ურთიერთობები.

σχετικός, -ή, -ό 1. დაკავშირებული: *συζητήθηκαν θέματα* ~*ά με την οικολογική κρίση* განხილულ იქნა ეკოლოგიურ კრიზისთან დაკავშირებული საკითხები; **2.** მესაბამისი: *η* ~*ή συμφωνία υπεγράφη πρόσφατα* შესაბამის ხელშეკრულებას ახლახანს მოეწერა ხელი; **3.** შეფარდებითი, ფარდობითი: *το ιδανικό βάρος είναι* ~*ό με το ύψος* ადამიანის იდეალური წონა მისი სიმაღლის ფარდობითი უნდა იყოს; ◊ *φιλοσ. (το) σχετικό* ფარდობითობა; **σχετικά / σχετικώς** *επίρρ.* დაკავშირებით.

σχετικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) ფარდობითობა; ◊ *φισ. θεωρία* ~*ς* ფარდობითობის თეორია.

σχήμα το **1.** ფორმა, ფიგურა; **2.** მონახაზი; **3.** *გადატ.* განლაგება, დაწყობა, წყობა, შემადგენლობა: *ανακοινώθηκε το νέο* ~ *της κυβέρνησης* მთავრობის ახალი შემადგენლობა გამოცხადდა; **4.** სქემა, ჩარჩო; ◊ *(γεωμετρικό)* ~ გეომეტრიული ფიგურა.

σχηματίζω (*აόր. σχημάτισα, აόր. παθ. σχηματίστηκα, μτχ. σχηματισμένος*) *μετβ.* **1.** შედგენა, შექმნა, წარმოქმნა, გამოსახვა: *η βροχή σχημάτισε ρυάκια στους δρόμους* წვიმამ პატარა ღელეები წარმოქმნა გზებზე; **2.** შექმნა: *οι χορευτές ένωσαν τα χέρια και σχημάτισαν τον κύκλο* მოცეკვაეებმა ხელები ჩაკიდეს ერთმანეთს და წრე შექმნეს; **3.** წარმოქმნა: *ο παθητικός μέλλοντας του ρήματος* ~*εται με την προσθήκη -θη* ზმნის მომავალი დრო სუფიქს *-θη*-ს დახმარებით წარმოიქმნება; **4.** *გადატ.* ჩამოყალიბება, შექმნა: ~ *θίασο / συμμαχία* ჩამოვაყალიბებ დასს / კავშირს, ~ *γνώμη / εντύπωση* ჩამოვაყალიბებ აზრს / შთაბეჭდილებას შევქმნი, *αν και δεν τον ξέρω, έχω σχηματίσει ιδέα για το ποιόν του* მიუხედავად იმისა, რომ არ ვიცნობ, მის პიროვნებაზე ჩამოყალიბებული მაქვს აზრი, *είναι μικρός και το σώμα του δεν έχει σχηματιστεί ακόμα* ჯერ პატარაა და ტანი არა აქვს ჩამოყალიბებული.

σχηματισμός ο **1.** ფორმის მიღება; **2.** წესი, წესწყობილება: ~ *μάχης / πορείας* საბრძოლო წესი, ბ) სამხედრო ფორმირება, ნაწილი; **3.** ფორმირება, ჩამოყალიბება, შექმნა: *ο* ~ *κυβέρνησης / συνασπισμού* მთავრობის / კოალიციის ფორმირება; **4.** *გეოლ.* ფენების ერთიანობა.

σχηματοποιώ (ε) (*აόр. σχηματοποίησα, აόр. παθ. σχηματοποιήθηκα, μτχ. σχηματοποιημένος*) *μετβ.* დახაზვა, ჩანახატის გაკეთება.

σχιζοφρένεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** *ფსიქ.* შიზოფრენია; **2.** *გადატ.* სიგიჟე, პარანოია.

σχιζοφρενικός, -ή, -ό შიზოფრენიული, შიზოფრენიისა.

σχιζοφρενής, -ής, -ές (*გენ. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) **1.** შიზოფრენიული; **2.** (ο) შიზოფრენიით დაავადებული.

σχίζω (σκίζω) (*აόр. έσχισα, აόр. παθ. σχίστηκα, μτχ. σχισμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** დახევა, ამოხევა, გახევა, დაგლეჯა: ~ *και πετώ τα άχρηστα χαρτιά μου*

ეხეე და ეყრი უვარგის საბუთებს; **2.** გახეთქა, გახლეჩა, გატეხა: *ο σεισμός έσχισε τον τοίχο στα δύο* მიწისძვრამ კედელი ორად გახეთქა; **3.** *გადატ.* გაპობა: *~ ένα ζύλο με τσεκούρι* ნაჯახით გაეპობ შეშას.

σχίσμα το განხეთქილება.

σχισμή (σκισμή) η ნაპრალი, ხვრელი, ნახეთქი.

σχοινί (σκοινί) το თოკი, ბაგირი; ◊ *του ~ού και του παλουκιού* წყალწაღებული ადამიანი, *τραβάω / τεντώνω το ~* სიტუაციის დაძაბვა, უკიდურესად გამწვავება, *μαζεύω τα ~ά (σε κάποιον)* მოეთოკავ (ვინმეს).

σχοινοβασία η ბაგირზე სიარული.

σχολαστικός, -ή, -ό 1. სქოლასტიკური; **2.** (ο) სქოლასტიკოსი; **σχολαστικά / σχολαστικώς** *επίρρ.* დეტალურად, ზედმიწევნით.

σχολείο (σχολειό, σκολειό) το *ჰირდ., გადატ.* სკოლა.

σχολή η **1.** სასწავლებელი, სკოლა, კურსები; **2.** ფაკულტეტი: *νομική ~* იურიდიული ფაკულტეტი; **3.** სკოლა: *Γαλλική ~ στην Αθήνα* ფრანგული სკოლა ათენში; **4.** მიმდინარეობა, სკოლა: *νεοκλασική ~* ნეოკლასიკური სკოლა; ◊ *είμαι της παλιάς ~ς* ძველი ტრადიციების ვარ.

σχόλη η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) დღესასწაული, გამოსასელელი დღე.

σχολιάζω (*αόρ. σχολίασα, αόρ. παθ. σχολιάστηκα, μτχ. σχολιασμένος*) *μετβ.* **1.** აზრის გამოთქმა, შეფასება: *η τελευταία του παράσταση σχολιάστηκε θετικά* მისი ბოლო წარმოდგენა დადებითად შეფასდა; **2.** გაკიცხვა, გაკრიტიკება: *δεν μου αρέσει να ~, αλλά τέτοια στάση δεν μπορεί να περάσει απαρατήρητη* არ მიყვარს გაკრიტიკება, მაგრამ ამგვარი პოზიცია არ შეიძლება შეუმჩნეველი დარჩეს; *μτχ., φιλολ.* კომენტირებული: *σχολιασμένη έκδοση του Πλάτωνα* პლატონის კომენტირებული გამოცემა.

σχολιαστής ο, **σχολιάστρια** η **1.** მიმომხილველი; **2.** კომენტატორი.

σχολικός, -ή, -ό სასკოლო, სკოლის; ◊ *~ό / διδακτικό έτος* სასწავლო წელი.

σχόλιο το **1.** კომენტარი; **2.** *უარყ. მნიშვ.* კრიტიკა, გაკიცხვა; ◊ *ουδέν σχόλιον* უკომენტაროდ.

σχολώ (σκολώ) (α) (*αόρ. σχόλασα, αόρ. παθ. σχολάστηκα, μτχ. σχολασμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** დასრულება (სამუშაო დღის, გაკვეთილების): *~ στις δύο* სამსახურს ორზე ვამთავრებ; **2.** *არგ.* განთავისუფლება, გაგდება; **3.** გაშვება (კლასის), გაკვეთილის დამთავრება.

σώβρακο το მამაკაცის საცვალი, ნიფხავი; ◊ *μας πήραν τα ~α* უნიფხვოდ დაგვტოვეს.

σώζω (σώνω) (*αόρ. έσωσα, αόρ. παθ. σώθηκα, μτχ. σωσμένος*) *μετβ.* **1.** *ჰირდ., გადატ.* გადარჩენა, შველა: *ο γιατρός της έσωσε το χέρι* ექიმმა ხელი გადაურჩინა; **2.** *გადატ.* შენარჩუნება, გადარჩენა.

σωθικά τα **1.** შიგნეულობა; **2.** სულის სიღრმე.

σωλήνας ο მილი; ◊ *παιδί του ~α* სინჯარის ბავშვი.

σώμα το **1.** ტანი, სხეული; **2.** ჯგუფი; **3.** კორპუსი: *διπλωματικό ~* დიპლომატიური კორპუსი; **4.** *ეკლ.* ხორცი (ქრისტესი), ზიარების დროს ასე უწოდებენ ღვინოში ჩადებულ ანტიდორს; ◊ *νους υγιής εν σώματι υγιεί* ჯანმრთელ სხეულში ჯანმრთელი სულია, *ψυχή τε και σώματι* სულითა და ხორცით.

σωματείο το **1.** კავშირი, გაერთიანება, საზოგადოება; **2.** პროფკავშირი.

σωματικός, -ή, -ό სხეულის, ტანის, ფიზიკური; ◊ *~ή αγωγή / φυσική* ფიზიკური აღზრდა, *~ή ακεραιότητα* ფიზიკური ხელშეუხებლობა, *~ή βία* ფიზიკური ძალადობა, *βιολ. ~ό κύτταρο* სხეულის უჯრედი.

σωματοφύλακας ο პირადი დაცვა.

σωματώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) ახოვანი, მოსული, ტანადი.

σώνω *αμετβ., ხალხ.* **1.** საკმარისი ყოფნა: *μην βάζεις άλλο λάδι, ~ει!* ნუღარ დაასხავ მეტ ზეთს, საკმარისია! **2.** (+ *να*) მოსწრება: *δεν έσωσε να δει την κόρη της παντρεμένη* ვერ მოესწრო შვილის გათხოვებას; ◊ *να μη σώσεις* შენ არ გაიხარო! *σώθηκαν τα ψέματα!* ტყუილების დრო დამთავრდა!

σώος, -α, -ο მთელი, უვნებელი: *βγήκε ~ από το κτήριο που κατέρρευσε* დანგრეული შენობიდან უვნებელი გამოვიდა; ◊ *~ και αβλαβής* მთელი და უვნებელი.

σωπαίνω (*აόρ. σώπασα*) *μετβ., αμετβ.* გაჩუმება, ჩუმად ყოფნა.

σωρεύω (*აόρ. σώρευσα, აόρ. παθ. σωρεύθηκα, μτχ. σωρευμένος*) *μετβ., მაღალფ.* მოგროვება, შეგროვება, დაგროვება.

σωριάζω (*აόρ. σώριασα, აόρ. παθ. σωριάστηκα, μτχ. σωριασμένος*) *μετβ.* **1.** *ხალხ.* მოუწესრიგებლად დაყრა, დაგროვება; **2.** მოწყვეტით დაცემა; **3.** ჩამონგრევა, ჩამოქცევა.

σωρός ο **1.** გროვა; **2.** (*γεν.*) უხარისხო, ფართო მოხმარების საქონელი: *αυτό το φουστάνι είναι του ~ού* ეს ქვედაბოლო უხარისხოა; ◊ *ένα ~ό (πρόσωπα / πράγματα κ.λπ.)* აუარება, უამრავი.

σωσίας ο/η ორეული.

σωσίβιο το **1.** მაშველი რგოლი, ქილეტი; **2.** *გადატ.* გადარჩენის საშუალება.

σωσίβιος, -α, -ο *მაღალფ.* მაშველი: *~ λέμβος* მაშველი ნავი.

σώσιμο το **(σωσμός** ο) (*πληθ. არ გააჩნია*) *ხალხ.* **1.** *პირდ., გადატ.* გადარჩენა; **2.** არქივში შენახვა; **3.** ამოწურვა, დამთავრება.

σωστός, -ή, -ό 1. სწორი; **2.** ნამდვილი, ჭეშმარიტი; **3.** ზუსტი; **4.** (το) სისწორე, სიმართლე; ◊ *το ~ό ~ό / το ~ό να λέγεται* რაც მართალია, მართალია / სიმართლე უნდა ითქვას, *δεν είμαι με τα ~ά μου* ა) ჩემ ჭკუაზე არ ვარ, ბ) სისულელეებს ელაპარაკობ.

σωτήρας (σώτηρ) ο, **σώτειρα** η **1.** მხსნელი, მშველელი, გადამრჩენელი; **2.** *ეკლ.* **Σ~** უფალი.

σωτηρία η **1.** ხსნა, გადარჩენა; **2.** გამოსავალი; ◊ *δεν έχω ~* ვეღარაფერი მიშველის, *Στρατός Σ~ς* ხსნის არმია.

σωτήριος, -α, -ο 1. გადამრჩენი, მხსნელი; **2.** *ეკლ.* სულის გადასარჩენი.

σωφρονίζω (*აόρ. σωφρόνισα, აόρ παθ. σωφρονίστ(θ)ηκα, μτχ. σωφρονισμένος*) *μετβ., მაღალფ.* **1.** გონს მოგება, მოთვინიერება, მოჭკვიანება; **2.** გამოსწორება, დასჯა.

σωφρονισμός ο გონს მოგება, მოჭკვიანება.

σωφρονιστήρας ο სიბრძნის კბილი.

σωφροσύνη η (*πληθ. არ გააჩნია*) კეთილგონიერება

Τ

Τ, τ, ταυ 1. ტაფ, ბერძნული ანბანის მეცხრამეტე ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) სამასი, მესამასე (*Τ'*), ბ) სამასი ათასი (*͵Τ*).

ταβάνι (νταβάνι) το ჭერი.

ταβέρνα η ტავერნა.

ταβερνιάρης ο (*πληθ. -ηδες*) ტავერნის მფლობელი.

τάβλα η (*γεν. πληθ. αρ χαάβδια*) ფიცარი, ტაბლა; ◊ *(τραγούδι) της ~α* სუფრული (ხალხური სიმღერა), *γίνομαι ~ (στο μεθύσι)* ძალიან ეთერები.

τάβλι το (*πληθ. αρ χαάβδια*) ნარდი.

ταγέρ το *άκλ.* ქალის კოსტუმი.

τάγμα το 1. *ιατθ.* ბატალიონი; 2. ორდენი: *~ των Βενεδικτίνων* ბენედიქტელთა ორდენი.

τάδε *αντων., άκλ.* ვიღაც, ერთი, ესა და ეს, ამა და ამ: *όταν θα ξέρω, θα σου πω να συναντηθούμε την ~ ημερομηνία* როცა მეცოდინება, გეტყვი, რომ შეეხვედეთ ამა და ამ დღეს.

τάζω (*αόρ. έταξα, μτχ. ταγμένος*) *μετβ.* 1. დაპირება, შეპირება: *του έταξαν δύο διαμερίσματα προίκα* მზითვად ორ ბინას დაპირდნენ; 2. აღთქმა (ღმინდანისთვის): *έταξα στον Άγιο μια λαμπάδα* ღმინდანს აღვუთქვი, რომ სანთელს დავუნთებ.

ταΐζω (ταγίζω) (*αόρ. τάισα, αόρ. παθ. ταίστηκα, μτχ. ταϊσμένος*) *μετβ.* ჭმევა, დაპურება, კვება, გამოკვება.

ταινία η 1. ლენტი, საზომი ლენტი: *μονωτική ~* საიზოლაციო 2. ფილმი.

ταίρι το *λαιϊκ.* წყვილი; ◊ *δεν έχω ~ / δεν έχω το ~ μου (σε κάτι)* (რაიმეში) ბადალი არ მყავს.

ταιριάζω (*αόρ. ταίριαξα / ταίριασα, μτχ. ταιριασμένος / ταιριαγμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. (ერთმანეთისთვის) შეფერება, შეხამება, მოხდენა, მორგება; 2. *τριτοπρόσ.* შეფერება, შეშვენება: *τέτοια γλώσσα δεν ~ει σε άνθρωπο καλλιεργημένο* ასეთი საუბარი დახვეწილ ადამიანს არ შეშვენის; ◊ *τα ταίριαξαν* ერთმანეთში მორიგდნენ, *αν δεν ταιριάζαμε, δεν θα συμπεθεριάζαμε / ~ουν τα χνότα*

μας ვთანხმდებით, ერთმანეთს ვუგებთ.

ταίριασμα το შეფერება, შეხამება, მოხდენა, მორგება.

ταιριαστός, -ή, -ό შეხამებული, მოხდენილი, შესაფერისი.

τάισμα το ჭმევა, დაპურება, კვება, გამოკვება.

τακούνι το ქუსლი.

τακτική (ταχτική) η ტაქტიკა, მეთოდი.

უპირველეს ყოვლისა, მისი ტაქტიკიდან ჩანს.

τακτικός, -ή, -ό (ταχτικός) 1. რეგულარული, ხშირი, მუდმივი: *~ή αλληλογραφία* რეგულარული მიმოწერა; 2. შტატში მყოფი: *~ καθηγητής* შტატში მყოფი პროფესორი; 3. (η) ტაქტიკა; ◊ *~ στρατός* რეგულარული ჯარი, *γραμ. ~ό αριθμητικό* რიგობითი რიცხვი.

τακτοποίηση (ταχτοποίηση) η 1. დალაგება, მოწესრიგება; 2. დაბინავება, მოწყობა.

τακτοποιώ (ταχτοποιώ) (ε) (*αόρ. τακτοποίησα, αόρ. παθ. τακτοποιήθηκα, μτχ. τακτοποιημένος*) *μετβ.* 1. დალაგება, მოწესრიგება; 2. დაბინავება, მოწყობა.

ταλαιπωρία η ტანჯვა, წვალება.

ταλαίπωρος, -η, -ο ტანჯული, გატანჯული, გაწვალებული.

ταλαιπωρώ (ε) (*αόρ. ταλαιπώρησα, αόρ. παθ. ταλαιπωρήθηκα, μτχ. ταλαιπωρημένος*) *μετβ.* ტანჯვა, წვალება, შეწუხება.

ταλαντεύω (*αόρ. ταλάντευσα, αόρ. παθ. ταλαντεύθηκα, μτχ. ταλαντευμένος*) *μετβ.* 1. რხევა, შერხევა; 2. *φιγ.* შეტორტმანება, შეყოყმანება.

ταλαντούχος, -α/ος, -ο ნიჭიერი.

ταλάντωση η 1. რხევა, შერხევა; 2. *φιζ.* რხევა.

ταλέντο το ტალანტი, ნიჭი.

τάμα το 1. აღთქმა: *το 'χω κάνει ~ να πηγαίνω κάθε Δεκαπενταύγουστο στην Τήνο* აღთქმა მაქვს დადებული, რომ ყოველ მარიამობაზე კუნძულ ტინოსზე წავიდე; 2. ძღვენი.

ταμειακός, -ή, -ό სალაროსი; ◊ *~ή μηχανή* სალაროს აპარატი.

ταμείο το სალარო; ◊ *σπάω ~* დიდი მოგება მომაქვს (ფილმზე ან სპექტაკლზე).

ταμίας ο/η მოლარე.

ταμίευση η *იხ.* **αποταμίευση**.

ταμιευτήριο το შემნახველი სალარო: *λογαριασμός ~ου* შემნახველი სალაროს ანგარიში; ◊ *κατάθεση ~ου* შემნახველ სალაროში ფულის შეტანა.

ταμπακιέρα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) საბურნუთე, სათუთუნე, სათამბაქოე.

ταμπλό το *άκλ.* ტაბლო.

ταμπόν το *άκλ.* 1. *მოძ.* პრეს-პაპიე (მელნის საშრობი); 2. ტამპონი.

ταμπούρλο το დოლი, დაფდაფი.

τανάλια η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნια*) 1. მარწუხი, გაბი, მაშა; 2. კბილის ამოსაღები მაშა.

τάξη η 1. წესრიგი; 2. წყობა, მიმდევრობა: *χρονολογική ~* ქრონოლოგიური მიმდევრობა; 3. კლასი, (სოციალური) წრე: *η πάλη των ~εων* კლასთა ბრძოლა; 4. *βιολ.* კლასი: *η ~ των σαρκοφάγων* მტაცებელთა კლასი; 5. კლასი (სასწავლებელში): *είμαι μαθητής της πέμπτης ~ς* მეხუთე კლასის მოსწავლე ვარ; 6. საკლასო ოთახი; ◊ *βάζω σε ~* ეაწესრიგებ, *πρώτος τη ~ει* პირველი რანგის, *πρώτης ~εως* რჩეული, საუკეთესო, *ανακαλώ στην ~ (κάποιον)* წესრიგის დაცვისკენ მოვუწოდებ

(ვინმეს), *αστική* ~ ბუჟუაზიული კლასი.

ταξί το *άκλ.* ტაქსი.

ταξιαρχία η *სამხ.* ბრიგადა.

ταξίαρχος ο *სამხ.* ბრიგადის გენერალი, სახმელეთო ჯარის უმაღლესი ჩინოსანი.

ταξιδευτής ο, **-τρια** η მოგზაური.

ταξιδεύω (*აόρ. ταξίδεψα, μτχ. ταξιδευμένος*) *αμετβ.* მოგზაურობა, მგზავრობა: ~ *με πλοίο* გემით ვმოგზაურობ.

ταξίδι το მოგზაურობა; ◊ *καλό ~!* კეთილი მგზავრობა! *γραφείο ~ίων* ტურისტული სააგენტო, *αιώνιο* ~ სიკვდილი.

ταξιδιώτης ο, **-ισσα** η მოგზაური, მგზავრი.

ταξιδιωτικός, -ή, -ό 1. სამოგზაურო, სამგზავრო: ~ *γραφείο* სამოგზაურო სააგენტო; 2. (το) სამოგზაურო ჟანრის ნაწარმოები.

ταξιθέτης ο, **-τρια** η 1. *ιδ.* წესრიგის დამამყარებელი; 2. კაპელდინერი.

ταξικός, -ή, -ό კლასობრივი: ~ *αγώνας* კლასობრივი ბრძოლა.

ταξινόμηση η 1. დახარისხება, დაწყობა: *αλφαβητική* ~ ანბანის მიხედვით დაწყობა; 2. *βιολ.* კლასიფიკაცია: *η ~ του ζωικού βασιλείου* ცხოველთა სამეფოს კლასიფიკაცია.

ταξινομώ (ε) (*αόρ. ταξινόμησα, αόρ. παθ. ταξινομήθηκα, μτχ. ταξινομημένος*) *μετβ.* დახარისხება, კლასიფიკაციის მოხდენა.

ταξιτζής ο (*πληθ. -ήδες*) *საუბრ.* ტაქსისტი.

τάπα η 1. საცობი; 2. *საუბრ.* დაბალი ადამიანი, ლოტოს კოჭი; 3. *გადატ., ჟარგ.* უკმეხი პასუხი, გამაჩუმებელი, ხმის გამკმენდაეი ნათქვამი.

ταπεινός, -ή, -ό 1. თავმდაბალი; 2. მდაბიო; 3. *უარყ. მნიშვ.* მდაბალი, უღირსი, ქვენა; ◊ *κατά την ~ή μου γνώμη* ჩემი მოკრძალებული აზრით, *~ή παράκληση* მოკრძალებული თხოვნა.

ταπεινότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. თავმდაბლობა, მოკრძალებულობა; 2. *უარყ. მნიშვ.* სიმდაბლე, უღირსობა; ◊ *η ~ μου* ჩემი უღირსობა (სასულიერო პირთა მიერ თავმდაბლობის გამოხატვისას).

ταπεινοφροσύνη η (*πληθ. არ გააჩნია*) თავმდაბლობა, მოკრძალებულობა.

ταπεινώνω (*αόρ. ταπείνωσα, αόρ. παθ. ταπεινώθηκα, μτχ. ταπεινωμένος*) *μετβ.* დამცირება, ღირსების შელახვა, შეურაცხყოფა: *τον ταπείνωσε δημόσια* საქვეყნოდ დაამცირა.

ταπείνωση η 1. დამდაბლება, ღირსების შელახვა, შეურაცხყოფა; 2. თავმდაბლობა, კრძალვა, მოკრძალება: *γονάτισε μπροστά στο εικόνισμα της Παναγίας με* ~ ღვთისმშობლის ხატის წინ კრძალვით მოიყარა მუხლი.

ταπετσαρία η 1. შალითა; 2. გადასაკრაეი (ავეჯის): *άλλαξε τις ~ες στις καρέκλες του σαλονιού* მისაღები ოთახის სკამებს გადასაკრაეი გამოუცვალა.

τάπητας ο *მაღალფ.* 1. ხალიჩა; 2. საფარი: *φυσικός* ~ ბუნებრივი საფარი; ◊ *γαδατ. θέτω επί ~ος* განსახილველად შემომაქვს.

ταπητουργείο το ხალიჩის საქსოვი საამქრო.

ταπητουργία η ხალიჩის წარმოება.

ταπητουργός ο/η ხალიჩის მწარმოებელი ან ხალიჩის საქსოვი საამქროს მეპატრონე.

τάπια (τάμπια, ντάπια) η *ბალხ.* სამაგრი, სანგარი.

ταπιόκα η (*πληθ. არ გააჩნია*) ტაპიოკა (მანიოკის ფესვებიდან მიღებული სახამებლისგან დამზადებული ბურღული).

ταπώνω (*აόρ. τάπωσα, აόρ. παθ. ταπώθηκα, μτχ. ταπωμένος*) *μετβ.* **1.** ამოვსება, დაცობა; **2.** კალათის დაცვა, ბურთის მოგერიება კალათთან (კალათბურთში); **3.** *გადატ., საუბრ.* მოკეტინება.

τάρα (ντάρα) η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *ბალხ.* ტარა, ტარას წონა: *βγάζω την ~* ტარას წონას ვაკლებ.

ταράζω (ταράσσω) (*αόρ. τάραξα, αόρ. παθ. ταράχτηκα, μτχ. ταραγμένος*) *μετβ.* **1.** აღელვება: *Μην ~εσαι! όλα θα πάνε καλά* ნუ ღელავ, ყველაფერი კარგად იქნება; **2.** დაფრთხობა, შეშფოთება, შეშინება: *με τάραξαν τα νέα που μου είπες* შენგან მოსმენილმა ახალმა ამბავმა შემაშფოთა; ◊ *გადატ. ~ τα νερά* წყალს ვამღვრევ, *μη μου τους κύκλους τάραττε* ჩემს სიმყუდროეს ნუ არღვევთ (სიმშვიდეს ნუ მიკარგავთ), *~ (κάποιον) στο ξύλο* ა) მაგრად მივტყეპავ, ბ) გამოვძღები.

ταρακουνώ (α) (*αόρ. ταρακούνησα, αόρ. παθ. ταρακουνήθηκα, μτχ. ταρακουνημένος*) *μετβ.* **1.** შერყევა: *η έκρηξη ταρακούνησε ολόκληρο το κτήριο* ძლიერმა აფეთქებამ მთელი შენობა შეარყია; **2.** *გადატ.* შეშინება, დაფრთხობა, აღელვება.

ταραμάς ο (*πληθ. -άδες*) ქვირითის სახეობა.

ταραμοκεφτές ο (*πληθ. -έδες*) დაუსუფთავებელი ხიზილალისგან დამზადებული გუფთა.

ταραμοσαλάτα η დაუსუფთავებელი ხიზილალის სალათა.

τάρανδος ο ჩრდილოეთის ირემი.

ταραξίας ο ჩხუბისთავი, წესრიგის დამრღვეველი.

ταράτσα η ვერანდა: *θ'ανέβω στην ~ να δω τη θέα* ვერანდაზე ავალ, რომ ხედით დავტკბე; ◊ *σαν. την κάνω ~* ვძღები.

ταραχή η **1.** მღელვარება, შეშფოთება, ნერვიულობა: *πέρασα μεγάλη ~* დიდი მღელვარება გამოვიარე; **2.** ხმაური, მღელვარება, უწესრიგობა: *επικρατούσε τέτοια ~ στο ακροατήριο, που οι ομιλητές δεν ακούγονταν πια* აუდიტორია ისე ხმაურობდა, რომ გამომსელელების ხმა აღარ ისმოდა; **3.** (οι) არეულობა, შფოთი, ამბოხი: *περιμένω ~* არეულობას ველოდები.

ταρίφα η ტარიფი; ◊ *διπλή ~* ორმაგი ტარიფი (საღამოს საათებში ან ქალაქგარეთ ტაქსით მგზავრობის).

ταρίχευση η **1.** ბალზამირების გაკეთება; **2.** დამარილება, გახმობა.

ταριχεύω (*αόρ. ταρίχευσα, αόρ. παθ. ταριχεύθ(τ)ηκα, ταριχευμένος*) *μετβ.* **1.** დაბალზამება: *οι αρχαίοι Αιγύπτιοι ταρίχευαν τους νεκρούς τους* ძველი ეგვიპტელები თავიანთ მიცვალებულებს აბალზამებდნენ; **2.** დამარილება, გასმობა: *~ κρέας* ხორცს ვამარილებ.

τάρτα η ტარტალეტკა.

τασάκι το (*γεν. არ გააჩნια*) *საუბრ.* საფერფლე.

τάση η **1.** ტენდენცია, მიდრეკილება: *από παιδί είχε την ~ να λέει ψέματα* ტყუილების თქმისკენ ბავშვობიდან ჰქონდა მიდრეკილება; **2.** *ელექტ.* ძაბვა: *ρεύμα / σύρμα υψηλής ~εως* მაღალი ძაბვის დენი / მავთული.

τάσσω (*αόρ. έταξα, αόρ. παθ. τάχθηκα / ετάχθην, μτχ. ταγμένος, -η, -ο / ταχθείς, -είσα, -έν*) *μετβ. θρ.* დადგენა, გან-

საბღერა; **-ομαι** (ვინმეს) მხარეს ყოფნა, (ვინმეს) მხარის დაჭერა, შესელა, წასელა: *τάχθηκε με τους εξεγερμένους Έλληνες* აჯანყებული ბერძნების მხარე დაიკავა.

ταπουάζ το *άκλ.* ტატუირება: *κάνω ~ στο μπράτσο* მკლავზე ტატუირებას ვიკეთებ.

ταυρί το *bალხ.* ხარი.

ταυρομαχία η ხარებთან შერკინება, კორიდა.

ταυρομάχος ο მატადორი.

ταύρος ο **1.** *Ირწ., გადატ.* ხარი; **2.** *ასტროლ.* ვერძი; ◊ ***πιάνω τον ~ο από τα κέρατα*** პრობლემას მეღვრად ვუმკლავდები, *χύμηξε / όρμηξε σαν ~* ხარივით სწრაფად და მეუპოვრად ეცა / შეუტია.

ταυτίζω (ταυτοποιώ) (*აόρ. ταύτισα, αόρ. παθ. ταυτίσθ(τ)ηκα, μτχ. ταυτισμένος*) *μετβ.* **1.** გაიგივება, დაკავშირება; **2.** იდენტიფიკაცია; **-ομαι** **1.** დამთხვევა: *οι απόψεις μας δεν ~ονται* ჩვენი აზრები ერთმანეთს არ ემთხვევა; **2.** ვინმეს მდგომარეობაში შესელა, საკუთარ თავთან გაიგივება: *έχει ταυτιστεί με πρόσωπο που υποδύεται στη σκηνή* საკუთარ თავთან პყავს გაიგივებული ის პიროვნება, რომლის სახესაც სცენაზე განასახიერებს (როლშია შესული); **3.** დამსგავსება (ხასიათით, შეხედულებებით, აზროვნებით): *το παιδί ~εται με τον γονέα του ίδιου φύλου* ბავშვი მისივე სქესის მშობელს ემსგავსება.

ταύτιση η (**ταυτισμός** ο) **1.** გაიგივება, დაკავშირება; **2.** იდენტიფიკაცია; **3.** დამთხვევა, თანხვედრა; **4.** შესელა (ვინმეს მდგომარეობაში, როლში): *η ~ του ηθοποιού με τον ρόλο που υποδύεται* მსახიობის მიერ როლში შესელ

ταυτολογία η ტავტოლოგია.

ταυτόσημος, -η, -ο **1.** ერთი მნიშვნელობის მქონე: *~οι όροι* ერთი მნიშვნელობის მქონე ტერმინები; **2.** თანმხვედრი, იდენტური, მსგავსი.

ταυτότητα η **1.** დამთხვევა, თანხვედრა: *~ απόψεων* აზრთა თანხვედრა; **2.** ვინაობა: *δεν έχει εξακριβωθεί η ~ των θυμάτων* მსხვერპლთა ვინაობა დადგენილი არაა; **3.** მოწმობა: *αστυνομική ~* პოლიციელის მოწმობა; **4.** *მათ.* იგივეობა; ◊ *αρχή της ~ς* იგივეობის კანონი.

ταυτόχρονος, -η, -ο სინქრონული: *~η μετάφραση* სინქრონული თარგმანი.

ταφή η დამარხვა, დაკრძალვა.

ταφόπετρα η **1.** საფლავის ქვა; **2.** *გადატ.* ის, რაც საქმის დასასრულს მოასწავებს.

τάφος ο საფლავი, სამარე, სამარხი; ◊ *Άγιος / Πανάγιος Τ~* წმინდა საფლავი (იესო ქრისტეს საფლავი), *μέχρι ~ου* სიკვდილამდე, *με το ένα πόδι στον ~ο* ცალი ფეხით სამარეში აქვს.

τάχα (τάχατε(ς)) *επίρρ.* **1.** ეითომ, თითქოს: *δικαιολογήθηκε πως ~ ήταν άρρωστος* თავი იმართლა, ეითომ ავად იყო; **2.** იქნებ: *Ν' αργήσαμε ~; Δεν βλέπω κανένα γνωστό!* იქნებ დავაგვიანეთ? ნაცნობს ვერაფის ეხედავ! **3.** ნეტავ: *ποιος να μας είδε ~;* ნეტავ ვინმე დაგვინახავდა? ◊ *κάνω τον ~* თავი მნიშვნელოვან ადამიანად მომაქვს, *~ μου - ~ μου* ეითომ.

ταχεία η ექსპრესი.

ταχέως *επίρρ., მაღალფ.* სწრაფად, მალე: *η υπόθεση θα τακτοποιηθεί ~ μέσα σε ένα εικοσιτετράωρο* საქმე სწრაფად მოგვარდება, ოცდაოთხ საათში.

ταχιά *επίρρ., ბალხ.* 1. სწრაფად, მალე. 2. ხვალ დილას: ~ *θ'ανταμώσουμε* ხვალ დილას შეხვდებით.

τάχιστος, -η, -ο *მაღალფ.* უსწრაფესი.

ταχόμετρο το სპიდომეტრი.

ταχτοποίηση η *იხ.* **τακτοποίηση**.

ταχτοποιώ *იხ.* **τακτοποιώ**.

ταχυδακτυλουργός ο 1. ილუზიონისტი, ფოკუსების მკეთებელი; 2. *გადაფ.* ოინბაზი, თვალის ამხვევი.

ταχυδρομείο το ფოსტა.

ταχυδρόμηση η ფოსტით გაგზავნა.

ταχυδρομικός, -ή, -ό 1. ფოსტის, საფოსტო: ~ *υπάλληλος* ფოსტის მოხელე; 2. (ο) ფოსტის თანამშრომელი; ◊ *~ό (τέλος)* საფოსტო მომსახურების გადასახადი, *~ή διεύθυνση* საფოსტო მისამართი, ~ *κώδικας* საფოსტო ინდექსი, *~ή θυρίδα* საფოსტო ყუთი.

ταχυδρόμος ο/η ფოსტალიონი; ◊ ~ *της ειρήνης* მშვიდობის მტრედი.

ταχυδρομώ (ε) (*აόρ. ταχυδρόμησα, აόρ. παθ. ταχυδρομήθηκα, μτχ. ταχυδρομημένος*) *μετβ.* ფოსტით გაგზავნა.

ταχυκαρδία η *მედ.* გახშირებული გულისცემა.

ταχύμετρο το 1. ტაქეომეტრი; 2. სპიდომეტრი.

ταχύνω (*აόρ. τάχυνα*) *μετβ., αμετβ.* აჩქარება, დაჩქარება.

ταχυπαλμία η აჩქარებული მაჯისცემა.

ταχύς, -εία, -ύ 1. სწრაფი, ჩქარი; 2. უეცარი; 3. ხშირი, გახშირებული: *~εία αναπνοή* გახშირებული სუნთქვა; 4. (η) ექსპრესი.

ταχύτητα η 1. სისწრაფე, სიჩქარე; 2. (οι) ა) სიჩქარეთა გადაცემის სისტემა: *κιβώτιο ~ων* სიჩქარეთა გადაცემის სისტემის კოლოფი, ბ) სიჩქარეები (მანქანის); ◊ *κεκτημένη ~* ინერცია.

ταψί το ტაფა; ◊ *του ~ού* ტაფაზე შემწვარი ტკბილეული, *χορεύω (κάποιον) στο ~ / κάνω (κάποιον) να χορέψει στο ~* (ეინმეს) პრობლემებს ვუქმნი, ჩემს დაკრულზე ვაცეკვებ.

τέζα *επίρρ., άκλ., δαιμόνξ.* 1. უძრავად, უმოძრაოდ, გაუნძრეელად, გაშეშებული: *έπεσε ~ από την κούραση* დაღლილობისგან გაშეშებული დაეცა; 2. მკედარი: *τ'άκουσε κι έπεσε ~ από την καρδιά του* გაიგო თუ არა ეს ამბავი, გულის შეტევისგან გარდაიცვალა.

τεθλασμένος, -η, -ο გაწყვეტილი, წყვეტილი (ხაზი).

τεθωρακισμένος, -η, -ο 1. დაჯავშნული: *~ο όχημα* დაჯავშნული მანქანა; 2. (το) ჯავშანტრანსპორტიორი.

τείνω (*αόρ. έτεινα, αόρ. παθ. τάθηκα, μτχ. τεταμένος*) *μετβ.* *მაღალფ.* 1. დაჭიმვა, გაჭიმვა: ~ *τη χορδή του τόξου* მშვილდის სიმს ვჭიმავ; 2. წინ წაწევა, წინ გაწევა, გაშვერა: ~ *το χέρι* წინ გაიწევ ხელს; *αμετβ.* 1. მიზნად დასახვა: *οι ενέργειές του ~ουν στην εμπέδωση κλίματος εμπιστοσύνης* მისი ქმედებები მიზნად ისახავენ ნდობის გამყარებას; 2. მიზიდვა, გადახრა, მიდრეკვა: ~ *προς τις θετικές επιστήμες* ზუსტი მეცნიერებები მიზიდავს.

τειχίζω (*αόρ. τείχισα, αόρ. παθ. τειχίστηκα, μτχ. τειχισμένος*) *μετβ.* კედლის შემორტყმა, კედლის შემოვლება, (გარშემო) კედლის ამოშენება.

τείχος το კედელი.

τεκμήριο το 1. დამადასტურებელი საბუთი, დამტკიცება, მოწმობა; 2. *იურ.* დასკვნა: *δικαστικό ~* სა-

სამართლოს დასკვნა; ◊ *κατά ~ν* როგორც მონაცემები გვიჩვენებს.

τεκμηριώνω (*აόρ. τεκμηρίωσα, აόρ. παθ. τεκμηριώθηκα, μτχ. τεκμηριωμένος*) *μετβ.* დასაბუთება: ~ *τη θέση μου με επιχειρήματα* ჩემს პოზიციას არგუმენტებით ვასაბუთებ.

τεκμηρίωση η 1. დასაბუთება; 2. *ინფორ.* დოკუმენტების არქივი.

τέκνο το *მაღალფ.* შვილი, მემკვიდრე, მკვიდრი; ◊ *αμαρτίαι γονέων παιδεύουσι ~α* მშობლების ცოდვაზე შვილები აგებენ პასუხს.

τεκνοποίηση η ბაშვის გაჩენა.

τεκνοποιώ (ε) (*აόρ. τεκνοποίησα*) *αμετβ., αποθ., τριτοπρόσ.* ბაშვის გაჩენა.

τέκτονας ο მასონი.

τεκτονισμός ο მასონიზმი.

τελεία η წერტილი; ◊ *άνω ~* ზედა წერტილი (სასვენი ნიშანი), *άνω και κάτω ~* ორწერტილი, *βάζω ~ (σε κάτι)* წერტილს ვუსმევ, ვამთავრებ (რაღაცას), *~ και παύλα* მორჩა და გათავდა.

τελειομανής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) სრულყოფილების მიღწევის მსურველი.

τελειομανία η (*πληθ. არ გააჩნია*) სრულყოფილების მანია.

τελειοποίηση η სრულყოფა.

τελειοποιώ (ε) (*აόρ. τελειοποίησα, აόρ. παθ. τελειοποιήθηκα, μτχ. τελειοποιημένος*) *μετβ.* 1. სრულყოფილი სახის მინიჭება, სრულყოფა; 2. გაუმჯობესება, დახვეწა: ~ *τη φυσική μου κατάσταση* გავიუმჯობესებ ფიზიკურ მდგომარეობას.

τέλειος, -α, -ο 1. სრულყოფილი, უზადო, დახვეწილი; 2. საუკეთესო, იდეალური; 3. (το) სრულყოფილება; ◊ *ζοθ. ~α καύση* სრული წვა.

τελειότητα η სრულყოფილება.

τελειόφοιτος, -η, -ο გამოსაშვები კლასის (მოსწავლე), გამოსაშვები კურსის (სტუდენტი).

τελείωμα (τέλειωμα) το 1. დამთავრება, დასრულება; 2. დაბოლოება, ბოლო: *το ~ της κουρτίνας* ფარდის ბოლო; 3. *გაδატ.* გამოლევა: *το πετρέλαιο είναι στο ~* ბენზინი სადაც არის გამოილევა.

τελειώνω (*აόρ. τελείωσα / τέλειωσα, μτχ. τελειωμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. დამთავრება, დასრულება, გამოლევა: ~ *τις σπουδές* ვამთავრებ სწავლას; *გაδატ.* 2. დაღუპვა: *πρέπει να προλάβουμε τους ανταγωνιστές μας, γιατί αλλιώς τελειώσαμε!* ჩვენს კონკურენტებს უნდა დავასწროთ, თორემ სხვაგვარად დავიღუპებით! 3. *საუბრ.* გათავება, ორგაზმის მიღწევა; ◊ *τέλειωσαν τα ψέματα* გეყო ტყუილები.

τελείως *επίρρ.* სრულიად, აბსოლუტურად.

τελειωτικός, -ή, -ό 1. ბოლოს მომღები, ბოლო: *το ~ό χτύπημα* ბოლო დარტყმა; 2. საბოლოო.

τέλεση η შესრულება, აღსრულება, ჩადენა: *η ~ του καθήκοντος* მოვალეობის აღსრულება.

τελεσίγραφο το 1. ულტიმატუმი; 2. *გაδატ.* მოთხოვნა.

τελεσιδικία η საბოლოო განაჩენი.

τελεσίδικος, -η, -ο 1. საბოლოო განაჩენთან დაკავშირებული; 2. (το) საბოლოო განაჩენი.

τελετή η 1. ცერემონია; 2. რიტუალი; 3. ზეიმი, ღღესასწაული: *αίθουσα ~ών* საქტო დარბაზი.

τελετουργία η 1. *ეკლ.* ცერემონია; 2. რიტუალი; 3. აქტი.

τελετουργικός, -ή, -ό 1. ცერემონიის, საცერემონიო, ცერემონიალური; 2. სარიტუალო, რიტუალთან დაკავშირებული: *~ό σκεύος* სარიტუალო ჭურჭელი; 3. (η) ტელეტურგია.

τελευταία *επίρρ.* ბოლო დროს, უკანასკნელ ხანს.

τελευταίος, -α, -ο 1. უკანასკნელი, ბოლო; 2. უახლესი: *τα ~α νέα* უახლესი ამბები; 3. (τα) უკანასკნელი დღეები, უკანასკნელი წუთები: *αρρώστησε βαριά και είναι στα ~α του!* მძიმედ ავად გახდა და უკანასკნელ დღეშია (უკანასკნელ წუთებს ითელის)! ◊ *~α κατοικία* საფლავი, *(την) ~α στιγμή* ბოლო მომენტში, *~α λέξη* ბოლო სიტყვა, *ο ~ των Μοϊκανών* უკანასკნელი მოჰიკანი, *~ο αντίο* გამომშვიდობება.

τελεφερίκ το *άκλ.* საბაგირო.

τέλι το 1. წერილი მავთული; 2. მოოქროვილი სირმა; 3. სიმი: *τα ~α του μπουζουκιού* ბუზუკის სიმები.

τελικός, -ή, -ό 1. ბოლო, უკანასკნელი, საბოლოო; 2. (ο) ფინალი; ◊ *σε ~ή ανάλυση* ბოლოს და ბოლოს.

τέλμα το *პირდ., გადაგ.* ჭაობი.

τελματώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) დაჭაობებული, დამყაყებული.

τελματώνω (*აბრ. τελμάτωσα, აბრ. παθ. τελματώθηκα, მიჯ. τελματωμένος*) *ამეტ.* 1. დაჭაობება; 2. *გადაგ.* ჩამყაყება, შეჩერება.

τελμάτωση η დაჭაობება, დამყაყება.

τέλος το 1. დასასრული, ბოლო: *τον είδα στο ~ του διαδρόμου* დერეფნის ბოლოს დავინახე, 2. სიკვდილი: *ένδοξο ~* ღირსეული სიკვდილი; 3. გადასახადი, ბაჟი; 4. *επίρρ.* დასასრულს: *~, ο ομιλητής ευχαρίστησε το ακροατήριο για την προσοχή* დასასრულს მომხსენებელმა აუდიტორიას ყურადღებისთვის მადლობა მოახსენა; ◊ *δίνω / βάζω ~ (σε κάτι)* ვამთავრებ, წერტილს ვუსვამ (რამეს), *μέχρι ~ους* ბოლომდე, *εν ~ει* ბოლოს, ბოლოს და ბოლოს, *στο ~* საბოლოოდ, *~ καλό, όλα καλά* ყველაფერი კარგია, რაც კარგად მთავრდება.

τελοσπάντων *επίρρ.* ბოლოს და ბოლოს.

τελώ (ε) (*აბრ. τέλεσα, აბრ. παθ. τελέστηκα, მიჯ. τετελεσμένος*) *μετβ., მაღალფ.* 1. გადახდა, ჩატარება: *τέλεσαν τους γάμους τους σε στενό οικογενειακό κύκλο* ქორწილი ვიწრო ოჯახურ წრეში გადაიხადეს; *αμετβ.* 2. (რაღაც მდგომარეობაში) ყოფნა: *~ εν αναμονή* მოლოდინში ვარ; ◊ *~ εν γνώσει* ვიცი, ვარ-მოდგენა მაქვს, *τελούμενα (τα)* ის, რაც ხდება.

τελωνειακός, -ή, -ό 1. საბაჟოსი: *~ έλεγχος* საბაჟო შემოწმება; 2. (ο) მებაჟე.

τελωνείο το საბაჟო.

τελώνης ο 1. მებაჟე; 2. მეზვერე (ახალ აღთქმაში).

τελωνίζω (*აბრ. τελώνισα, აბრ. παθ. τελωνίστηκα, მიჯ. τελωνισμένος*) *μετβ.* 1. ბაჟის დაკისრება; 2. განბაჟება.

τεμαχίζω (*აბრ. τεμάχισα, აბრ. παθ. τεμαχίστηκα, მიჯ. τεμαχισμένος*) *μετβ., მაღალფ.* დანაწევრება, ნაწილებად, ნაჭრებად დაჭრა, დანაწილება.

τεμάχιο το *მაღალფ.* ნაწილი, ნაჭერი.

τεμαχισμός ο დანაწევრება, დანაწილება, ნაწილებად დაჭრა.

τέμνω (*აბრ. έτεμα, მიჯ. τετμημένος*) *μετβ., მაღალფ.* 1. დანაწევრება,

ნაწილებად, ნაჭრებად დაჭრა, დანაწილება, დაყოფა: ~ *ένα σώμα* სხეულს ეანაწევრებ; **2.** *მათ.* გადაკვეთა: *η ευθεία ~ει το τμήμα ΑΒ στο σημείο Γ* ხაზი *ΑΒ* მონაკვეთს *Γ* წერტილში კვეთს; ◊ *მათ. τετμημένη* კვეთილი, *τέμνουσα* მკვეთი ხაზი.

τεμπέλης (*πληθ. -ηδες*), **-α, -ικο** *საუბრ.* ზარმაცი.

τεμπελιά η *საუბრ.* სიზარმაცე: *η ~ του τον καταδίκασε στη φτώχεια* სიზარმაცემ სიღარიბით დასაჯა.

τεμπελιάζω (*აბრ. τεμπέλιασα*) *ამეტბ.* ზარმაცობა, უქნარობა, უსაქმურობა.

τεμπέλιασμα το სიზარმაცე.

τεμπέλικος, -η, -ο ზარმაცი, ზარმაცის.

τέμπλο το *ეკლ.* კანკელი.

τέμπο το *ákλ.* ტემპი: *αργό* ~ ნელი ტემპი.

τενεκές (ντενεκές) ο (*πληθ. -έδες*) **1.** თუნუქი, თუნუქის ჭურჭელი; **2.** *გადატ., ლანძღ.* ცარიელი, უმნიშვნელო ადამიანი, ბუტაფორია, არარაობა; ◊ ~ *ξεγάνωτος* დაბალი დონის, უკულტურო ადამიანი.

τενεκετζής (ντενεκετζής) ο (*πληθ. -ήδες*) მეთუნუქე.

τένις το *ákλ., სპორტ.* ჩოგბურთი.

τενίστας ο, -τρια η ჩოგბურთელი.

τένοντας ο *ანატ.* მყესი; ◊ *αχίλλειος* ~ აქილევსის მყესი.

τέντα η 1. კარავი; **2.** საეელე ჯარისკაცთა კარავი; **3.** ტენტი.

τέντωμα το 1. დაჭიმვა, გაწელვა, გაჭიმვა; **2.** გაბერვა: *το ~ ενός λάστιχου* საბურავის გაბერვა.

τεντώνω (*აბრ. τέντωσα, აბრ. παθ. τεντώθηκα, მიჯ. τεντωμένος*) *მეტბ., ამეტბ.* **1.** გაწელვა, გაჭიმვა: ~ *το σχοινί* თოკს ვჭიმავ; **2.** გაბერვა; **-ομαι 1.** გაბრძოლება; **2.** ფეხის წვერებზე დადგომა: *~ομαι για να βρω το τελευταίο βιβλίο στο ράφι* ფეხის წვერებზე ვდგები, რათა თაროზე დადებული ბოლო წიგნი ვიპოვო; **3.** გაბღენძა, თავის მოწონება: *κοίτα πώς ~εται, όταν ακούει κομπλιμέντα!* ნახე, როგორ იბღინძება, კომპლიმენტს რომ ისმენს; ◊ ~ *το σχοινί* ზღერამდე მიყვანა, მეტისმეტად დაძაბვა, ~ *τα αφτά μου* ყურებს დავცქვეტ, სმენად ვიქცევი.

τεντωτός, -ή, -ό გაჭიმული.

τέρας το *ბერძ., გადატ.* ურჩხული.

τεράστιος, -α, -ο უდიდესი, ვეებერთელა, უზარმაზარი, უშველებელი.

τερατώδης, -ης, -ες (*გენ. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) **1.** ურჩხულის მსგავსი, უშნო, მახინჯი; **2.** საშინელი: ~*ες έγκλημα* საშინელი დანაშაული.

τέρμα το 1. დასასრული, ბოლო; **2.** შეწყვეტა, გაწყვეტა, ბოლოს მოღება: *το ~ μιας σχέσης* კავშირის გაწყვეტა; **3.** კარი (ფეხბურთში); **4.** ფინიში; **5.** ბოლო გაჩერება (ავტობუსის, მატარებლის); **6.** *επίρρ.* ბოლომდე: *βάλε το ραδιόφωνο στο ~* რადიოს ბოლომდე აუწიე; **7.** მორჩა: *αρκετά σε ανέχτηκα, ~!* საკმარისად ავიტანე, მორჩა! ◊ *φθάνω (κάτι) ως το / στο ~* ბოლომდე მივიყვან (რამეს), *βάζω / θέτω ~ σε (κάτι)* ბოლოს მოვუღებ, შევწყვეტ (რამეს).

τερματίζω (*აბრ. τερμάτισα, აბრ. παθ. τερματίστηκα, მიჯ. τερματισμένος*) *მეტბ.* **1.** დასრულება, დამთავრება; **2.** შეწყვეტა, გაწყვეტა: *τερμάτισαν τη συνεργασία τους* თანამშრომლობა შეწყვიტეს; *ამეტბ.* ფინიშთან მისვლა.

τερματικός, -ή, -ό ტერმინალის, ტერმინალთან დაკავშირებული.

τερματοφύλακας ο/ η მეკარე.

τερορισμός ο ტერორიზმი.

τερορίστας ο (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) ტერორისტი.

τερπνός, -ή, -ό *მაღალფ.* სასიამოვნო, საამო, საამური.

τέρπω (*აόρ. έτερψα*) *μετβ., მაღალფ.* სიამოვნების მინიჭება.

τέρψη η სიამოვნება, გახარება.

τέσσερα το *άκλ.* ოთხი.

τέσσερεις, -εις, -α (τέσσερεις) ოთხი.

τεστ το *άκλ.* ტესტი; ◊ *~ Παπανικολάου / Παπ–* სამეილოსნოს ყელის სიმსიენის გამოსაველენი ტესტი, *~ κοπώσεως* კარდიოტესტი.

τεταμένος, -η, -ο დაძაბული: *~η ατμόσφαιρα* დაძაბული გარემო (ატმოსფერო).

τέτανος ο (*πληθ. αρ გააჩნია*) *მედ.* ტეტანუსი, გაშეშება.

Τετάρτη η ოთხშაბათი.

τέταρτο το **1.** მეოთხედი; **2.** თხუთმეტი წუთი; **3.** *მუს.* მეოთხედი (ნოტი); ◊ *ακαδημαϊκό ~* მეოთხედი (სასწავლო დაწესებულებაში).

τετελεσμένος, -η, -ο 1. *მაღალფ.* დასრულებული; **2.** (τα) *უარყ. მნიშვ.* მომხდარი: *τα ~α στην Κύπρο* კვიპროსზე მომხდარი; ◊ *γραμ. ~ μέλλων* დასრულებული მომავალი დრო, *προ ~ου / -ων (γεγονότος /-ων)* ფაქტის წინაშე.

τέτοιος, -α, -ο 1. ასეთი, ამგვარი: *αγόρασα κι εγώ ένα ~ο φόρεμα* მეც ვიყიდე ასეთი კაბა; **2.** *საუბრ.* ისა: *είδα τον ~ο, τον πώς τον λένε;* ის ენახე, ისა, რა ჰქვია? ◊ *~ες ώρες, ~α λόγια* უდროო დროს თქმული სიტყვები, **τετραγωνίζω** (*αόρ. τετραγώνισα, αόρ. παθ. τετραγωνίστηκα, μτχ. τετραγωνισμένος*) *μετβ.* **1.** კვადრატული ფორმის მიცემა; **2.** (რიცხვის) კვადრატში აყვანა.

τετραγωνικός, -ή, -ό კვადრატული; ◊ *~ό (μέτρο)* კვადრატული მეტრი, *~ή ρίζα* კვადრატული ფესვი.

τετράγωνο το კვადრატი.

τετράδιο το რვეული.

τετρακόσιοι, -ες, -α ოთხასი.

τετριμμένος, -η, -ο 1. გაცვეთილი, მოძველებული; **2.** (τα) ჩვეული ფარგლები, დადგენილი ნორმები.

τεύτλο το ჭარხალი.

τευτονικός, -ή, -ό ტევტონური, ტევტონთა.

τεύχος το გამოცემა, გამოშვება, ნომერი, ეგზემპლარი: *επετειακό ~* საიუბილეო გამოცემა.

τέφρα η *მაღალფ.* ფერფლი, ნაცარი; ◊ *ηφαιστειακή ~* ვულკანური ფერფლი, *ραδιενεργός ~* რადიოაქტიური მტვერი.

τεφτέρι (δεφτέρι) το *ხალხ.* დავთარი: *άνοιξε το ~ του* თავისი დავთარი გადაშალა.

τέχνασμα το ცბა, საშუალება, ხრიკი: *χρησιμοποιεί πολλά ~τα, για να πείθει τους συνομιλητές του* უამრავ საშუალებას იყენებს, რომ თანამოსაუბრეები დაარწმუნოს.

τέχνη η **1.** ხელოვნება, კულტურა, შემოქმედება; **2.** ოსტატობა, ხელობა; ◊ *έργο ~ς* ხელოვნების ნიმუში, *καλές ~ες* მხატვრული ხელოვნება, *διακοσμητικές ~ες* დეკორაციული ხელოვნება, *δραματική ~* თეატრი, *έβδομη ~* კინემატოგრაფი, *πολεμικές ~ες* საბრძოლო ხელოვნება.

τεχνητός, -ή, -ό ხელოვნური; ◊ *~ή γονιμοποίηση* ხელოვნური განაყოფიერება, *~ή αναπνοή* ხელოვნური სუნთქვა, *~ δορυφόρος* ხელოვნური თანამგზავრი, *~ο νεφρό* ხელოვნური თირკმელი.

τεχνική η ტექნიკა, საშუალება, მეთოდი: *η ~ ενός μάστορα* ოსტატის ტექნიკა.

τεχνικός, -ή, -ό 1. ტექნიკური: *~ό επίτευγμα* ტექნიკური მიღწევა; 2. ოსტატური: *~ή εκτέλεση ενός κομματιού* ნაწარმოების ოსტატური შესრულება; 3. (ο) ტექნიკოსი, ხელოსანი.

τεχνίτης ο, **-τρια** η 1. ტექნიკოსი, ხელოსანი; 2. *გადატ.* ოსტატი.

τεχνοκράτης ο ტექნოკრატი.

τεχνολογία η ტექნოლოგია, ტექნიკა: *η ταχεία ανάπτυξη της ~ς στον 20ό αιώνα* მე-20 საუკუნეში ტექნოლოგიის სწრაფი განვითარება.

τεχνολογικός, -ή, -ό ტექნოლოგიური: *~ή πρόοδος* ტექნოლოგიური პროგრესი.

τεχνολόγος ο/η ტექნოლოგი.

τεχνοτροπία η სტილი, მანერა: *η ~ των υπερρεαλιστών* სიურეალისტების სტილი.

τέως *επίρρ., θαλαμ.* ყოფილი: *ο ~ υπουργός* ყოფილი მინისტრი.

τζάκι το ბუხარი.

τζαμαρία η 1. ვიტრაჟი; 2. შემინული შენობა: *η ~ του θερμοκηπίου* სათბურის შემინული შენობა; 3. *გადატ., დაცინვ.* დიდი სათვალე.

τζάμι το შუშა, მინა.

τζαμί το მეჩეთი.

τζάμπα (τσάμπα) *επίρρ., საუბრ.* 1. უფასოდ, მუქთად; 2. (*ως επίθ.*) იაფი: *~ πράγμα και καλό δεν γίνεται!* იაფი საქონელი კარგი ვერ იქნება! 3. ტყუილად: *~ ήρθαμε· έχουν φύγει όλοι!* ტყუილად მოვედით, ყველა წასულა! ◊ *~ μάγκας* ვითომ ძველი ბიჭი, *πηγαίνω ~* ტყუილად, საცოდავად ეკვდები.

τζαμπατζής (τσαμπατζής) ο (*πληθ.* **-ήδες**), **-ού** η *ხალხ.* მუქთამჭამელი.

τζατζίκι το ძაძიკი (ბერძნული სალათა).

τζίτζικας ο (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) ჭრიჭინა. ◊ *σκάει ο ~* ძალიან ცხელა, პაპანაქება სიცხეა.

τζογαδόρος ο ბანქოს მოთამაშე.

τζόγος ο *ხალხ.* ბანქოს თამაში, აზარტული თამაში.

τζούρος (τζίρος) ο 1. შემოსავალი; 2. საერთო მოგება.

τηγανητός, -ή, -ό შემწვარი.

τηγάνι το ტაფა.

τηγανίζω (*აόρ. τηγάνισα, αόρ παθ. τηγανίστηκα, μτχ. τηγανισμένος*) *μετβ., αμετβ.* ტაფაზე შეწვა.

τηλεβόας ο რუპორი.

τηλεγράφημα το *პირდ., გადატ.* დეპეშა.

τηλεγραφητής ο, **-τρια** η 1. ტელეგრაფისტი; 2. *ბღვ.* რადისტი.

τηλεγραφώ (ε) (*αόρ. τηλεγράφησα, αόρ. παθ. τηλεγραφήθηκα, μτχ. τηλεγραφημένος*) *μετβ.* დეპეშის გაგზავნა.

τηλεθεατής ο ტელემაყურებელი.

τηλεκάρτα η სატელეფონო კარტა.

τηλεμαραθώνιος ο ტელემარათონი.

τηλεμαχία η სატელევიზიო დებატი.

τηλεοπτικός, -ή, -ό სატელევიზიო: *~ό πρόγραμμα / κανάλι* სატელევიზიო პროგრამა / არხი; ◊ *~ δέκτης* სატელევიზიო მიმღები (ტელევიზორი), *~ό μαγκαζίνο* სატელევიზიო ჟურნალი.

τηλεόραση η ტელევიზორი, ტელევიზია; ◊ *καλωδιακή ~* საკაბელო ტელევიზია, *δορυφορική ~* სატელიტური ტელევიზია.

τηλεπάθεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) ტელეპათია.

τηλεπικοινωνία η 1. სატელეეიზიო კავშირი; 2. (οι) ტელეკომუნიკაციები.

τηλεσκόπιο το ტელესკოპი.

τηλεταχύμετρο το რადარი.

τηλεφακός ο ობიექტივი.

τηλεφώνημα το ტელეფონით დარეკვა, სატელეფონო კავშირი, სატელეფონო ზარი.

τηλεφωνητής ο ტელეფონზე მოპასუხე, ტელეფონისტი; ◊ *(αυτόματος)* ~ ავტომოპასუხე.

τηλεφωνικός, -ή, -ό ტელეფონის, სატელეფონო: ~ *θάλαμος / κατάλογος* ტელეფონის ჯიხური / სატელეფონო ცნობარი.

τηλέφωνο το ტელეფონი, ტელეფონის ნომერი; ◊ *κάνω (σε κάποιον) ένα ~ / παίρνω στο ~ (κάποιον)* (ვინმეს) ვურეკავ, *κινητό ~* მობილური ტელეფონი.

τηλεφωνώ (ε) (*αόρ. τηλεφώνησα, αόρ. παθ. τηλεφωνήθηκα*) *μετβ., αμετβ.* დარეკვა (ტელეფონით).

τήξη η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მაღალფ.* გადნობა, დნობა; ◊ *σημείο ~εως* დნობის ტემპერატურა.

τηρώ (ε) (*αόρ. τήρησα, αόρ. παθ. τηρήθηκα, μτχ. τηρημένος*) *μετβ., მაღალფ.* 1. შენარჩუნება, დაცვა, შესრულება: ~ *παραδόσεις* ვინარჩუნებ ტრადიციებს; 2. წარმოება: ~ *τα πρακτικά συνεδρίου* კონფერენციის ოქმს ვაწარმოებ; ◊ *μαλαφ. ~ σιγήν ιχθύος* თევზივით ვჩუმდები, პირში წყალს ვიგუბებ.

τι *αντων.* 1. რა: ~ *είπες;* რა თქვი? ~ *ωραία!* რა მშვენიერია! 2. (*ως επίθ.*) ა) რა, რომელი, როგორი: ~ *ρούχα θα βάλεις;* რა (რომელ) ტანსაცმელს ჩაიცვამ? ბ) რამდენი, რა რაოდენობის: ~ *μισθό παίρνετε;* რამდენს იღებთ ხელფასს? 3. *επίρρ.* რას: ~ *σου φταίω εγώ;* მე რას მაბრალებ? (მე რა დაგიშავე?) 4. რაა (კითხვის, გაოცების გამოხატვისას): ~*; Αύριο έχουμε αργία,* რაა? ხვალ ვისვენებთ? ◊ ~ *το όφελος;* რა სარგებელი? ~ *κι αν* მერე რა რომ, მერე თუ, ~ *θα πει* რას ნიშნავს, *και ~ μ'αυτό;* მერე რა? *ξέρεις ~* იცი რა, *προς ~* რატომ, რა საჭიროა.

τίγκα *επίθ., επίρρ., άκλ., ბალხ.* სულ სავსე, გადაჭედილი.

τίγρη η *პირდ., გადატ.* ვეფხვი.

τιθασεύω (*αόρ. τιθάσευσα, αόρ. παθ. τιθασεύθηκα, μτχ. τιθασευμένος*) *μετβ., ბალხ., პირდ., გადატ.* მოთვინიერება, მორჯულება.

τιμάριθμος ο *ეკონ.* ინდექსი: *άνοδος / πτώση του ~ου* ინდექსის ზრდა / ვარდნა.

τιμή η 1. ღირსება, პატივი, დიდება: *προσβάλλω την ~ κάποιου* ვინმეს ღირსებას შეელახავ; 2. ღირებულება, ფასი: *πτώση των ~ών* ფასების ვარდნა; ◊ *αποτίνω φόρο ~ς* პატივს მივაგებ, *κώδικας ~ς* მორალური კოდექსი, ~ *εκκινήσεως* საწყისი ფასი (აუქციონზე).

τίμημα το *პირდ., გადატ.* ღირებულება, ფასი, საფასური.

τιμητικός, -ή, -ό საპატიო, (ვინმეს) საპატივცემულოდ მიძღვნილი.

τίμιος, -α, -ο 1. პატიოსანი, წესიერი, სამართლიანი, კანონიერი; 2. *ეკლ.* პატიოსანი: ~ *σταυρός* ჯვარი პატიოსანი; ◊ *~α πράγματα!* სამართლიანად და კანონიერად!

τιμιότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) პატიოსნება, წესიერება.

τιμοκατάλογος ο ფასების კატალოგი.

τιμολόγηση η შეფასება, ფასის დადება, ფასის მიცემა.

τιμολόγιο το 1. საფასური, პრეისკურანტი; 2. ანგარიში.

τιμολογώ (ε) (*αόρ. τιμολόγησα, αόρ. παθ. τιμολογήθηκα, μτχ. τιμολογημένος*) *μετβ.* შეფასება, ფასის დადება, ფასის მიცემა.

τιμόνι το საჭე; ◊ ***στο ~*** საჭესთან (ეზივარ).

τιμονιέρης ο (*πληθ. -ηδες*) *Ιόνδ., გადატ.* მესაჭე, საჭეთმპყრობელი, მმართველი.

τιμώ (α) (*αόρ. τίμησα, αόρ. παθ. τιμήθηκα, μτχ. τιμημένος*) *μετβ.* დაფასება, პატივისცემა, პატივის მიგება, პატივის დადება; *μέσ. τριτοπρόσ.* შეფასებულია: *το βιβλίο ~άται χίλιες δραχμές* წიგნი ათას დრაქმადაა შეფასებული; ◊ ***~ με την παρουσία μου (κάποιον)*** (ვინმეს) ჩემი მისვლით ვაფასებ (პატივს ვდებ).

τιμωρία η სასჯელი: *επιβάλλω ~* სასჯელს ვაკისრებ; ◊ ***βάζω (κάποιον) ~*** ვსჯი, ***θεία ~*** ა) ღვთიური სასჯელი, ბ) ღვთის საშღაური.

τιμωρός ο/η **1.** დამსჯელი; **2.** *გადატ.* სასჯელი: *ο σκληρός θάνατος ήρθε ~ της απληστίας του* სიხარბისთვის მძიმე სიკვდილი ერგო სასჯელად.

τιμωρώ (ε) (*αόρ. τιμώρησα, αόρ. παθ. τιμωρήθηκα, μτχ. τιμωρημένος*) *μετβ.* დასჯა, სასჯელის დაკისრება: *ο Θεός μας ~εί για τα αμαρτήματά μας!* ღმერთი ჩვენი ცოდვებისთვის გვსჯის!

τινάζω (*αόρ. τίναξα, αόρ. παθ. τινάχτηκα, μτχ. τιναγμένος*) *μετβ.* **1.** დაფერთხება, დარხეყა, დაბერტყვა: *~ τα ρούχα*; **2.** მოქნევა, სროლა: *του τίναξε την καρέκλα* სკამი მოუქნია; **-ομαι** ა) წამოხტომა, ბ) უეცარი მოძრაობა; ◊ ***~ τα μυαλά μου στον αέρα*** თაეს ვიკლავ, ***τα ~ / ~ τα πέταλα*** ეკედები.

τίποτε (τίποτα) *αντων., άκλ.* **1.** რამე: *βλέπεις ~;* **2.** არაფერი: *δεν είδα απολύτως ~* საერთოდ არაფერი მინახავს; ◊ ***με ~ (στον κόσμο)*** არავითარ შემთხვევაში, ***δεν έχω ~ εναντίον (κάποιου)*** (ვინმეს) საწინააღმდეგო არაფერი მაქვს, ***δεν τρέχει ~*** არაფერი ხდება, არაფერია, ***άλλο ~;*** კიდევ რა? სხვა რა გინდა?

τιποτένιος, -α, -ο **1.** უმნიშვნელო; **2.** საწყალი, საცოდავი, არარაობა, ნაძირალა.

τιράντα η **1.** აჭიმი; **2.** ბრეტელი.

τιρκουάζ το *άκλ.* **1.** ფირუზი; **2.** ფირუზისფერი.

τιτάνας ο ტიტანი, ძლიერი, ღონიერი ადამიანი.

τιτανομαχία η **1.** ტიტანების ბრძოლა; **2.** *გადატ.* ძლიერი მოწინააღმდეგეების შეხვედრა.

τίτλος ο **1.** სათაური, დასახელება, სახელი, სახელწოდება; **2.** (οι) ტიტრები (ფილმის); **3.** *ιურ.* მესაკუთრეობის დამადასტურებელი საბუთი: *~ κυριότητας ακινήτου* უძრავი ქონების მესაკუთრეობის დამადასტურებელი საბუთი; **4.** დიპლომი, ატესტატი: *~ σπουδών* სწავლის ატესტატი; **5.** წოდება, ტიტული: *φέρει τον ~ο του αρχιστρατήγου* მთავარსარდლის წოდება აქვს; **6.** *სპორტ.* ა) ჩემპიონის წოდება, ბ) გამარჯვებულის ტიტული.

τιτλοφορώ (ε) (*αόρ. τιτλοφόρησα, αόρ. παθ. τιτλοφορήθηκα, μτχ. τιτλοφορημένος*) *μετβ.* **1.** საპატიო წოდების მინიჭება; **2.** სახელის დარქმევა: *~ μια οργάνωση* ორგანიზაციას სახელს ვარქმევ; **-ούμαι** სათაურის ქონა: *ένα βιβλίο που ~είται "Το τέλος της Ιστορίας"* წიგნი, რომლის სათაურია "ისტორიის დასასრული".

τιττυβίζω (τιτιβίζω) (*αόρ. τιτύβισα*) *αμετβ.* ჭიკჭიკი, ღღურტული.

τμήμα το **1.** ნაწილი: *~ βιβλίου / πόλεως* წიგნის / ქალაქის ნაწილი; **2.** *მათ.* (მთელის) ნაწილი; **3.** განყოფილება; ◊ *(αστυνομικό) ~* პოლიციის განყოფილება, *εκλογικό ~* საარჩევნო უბანი.

τμηματάρχης ο/η განყოფილების უფროსი.

τμηματικός, -ή, -ό განყოფილების; **τοιχίζω** (*αόρ. τοίχισα*) *μετβ., αμετβ.* (რისამე გარშემო) კედლის აღმართვა, კედლით გარშემორტყმა.

τοιχογραφία η **(τοιχογράφημα** το) *მხატვრ.* კედლის მხატვრობა.

τοιχοκόλληση η კედელზე გაკერა: *με νόμο απαγορεύεται η ~* კანონით კედელზე (რაიმეს) გაკერა აკრძალულია.

τοιχοκολλώ (α) (*αόρ. τοιχοκόλλησα, αόρ. παθ. τοιχοκολλήθηκα, μτχ. τοιχοκολλημένος*) *αμετβ.* კედელზე გაკერა.

τοίχος ο კედელი; ◊ ***και οι ~οι έχουν αφτιά*** კედლებსაც ყურები აქვთ, ***κολλάω (κάποιον) στον ~ο*** კედელთან ვაკრავ, ხმას ვაკმენდნებ (ვინმეს), ***στήνω (κάποιον) στον ~ο*** კედელთან ვაყენებ (დასახვრეტად), ***μέσα στους τέσσερεις ~ους*** ოთხ კედელში.

τοκετός ο *მედ.* მშობიარობა: *πρόωρος ~* ნაადრევი მშობიარობა.

τοκίζω (*αόρ. τόκισα, αόρ. παθ. τοκίστηκα, μτχ. τοκισμένος*) *μετβ.* პროცენტიანი სესხის გაცემა; **-ομαι** პროცენტის დამატება (ბანკში შეტანილ ფულზე).

τοκισμός ο პროცენტის დამატება (ბანკში შეტანილ ფულზე).

τοκογλυφία η ფულის მაღალი პროცენტით (კანონით დადგენილზე მეტი პროცენტით) გასესხება.

τοκογλύφος ο ის, ვინც ფულს მაღალი პროცენტით (კანონით დადგენილზე მეტი პროცენტით) ასესხებს.

τόκος ο პროცენტი: *– Με πόσο ~ο έβαλες τα λεφτά στην τράπεζα; –* რა პროცენტით შეიტანე ფული ბანკში?

τοκοφόρος, -ος, -ο პროცენტიანი, პროცენტის მომტანი: *~ο δάνειο* პროცენტიანი სესხი.

τόλμη η (*πληθ. არ გააჩნია*) გამბედაობა.

τολμηρός, -ή, -ό გაბედული, თამამი.

τολμώ (α) (*αόρ. τόλμησα, αόρ. παθ. τολμήθηκα, μτχ. τολμημένος*) *μετβ., αμετβ.* გაბედვა; ◊ *~ να...* გაებედავ, გაეკადნიერდები, რომ..., ***μην τολμήσεις να / και ...*** არ გაბედო.

τομέας ο **1.** სფერო, სექტორი, განყოფილება, დარგი: *ιδιωτικός ~* კერძო სექტორი; **2.** საჭრელი კბილი.

τομή η გაკვეთა, კეთა, გაკეთის ადგილი: *καισαρική ~* საკეისრო კვეთა; ◊ ***χρυσή ~*** ოქროს კვეთა.

τόμος ο ტომი.

τονίζω (*αόρ. τόνισα, αόρ. παθ. τονίσθ(τ)ηκα, μτχ. τονισμένος*) *μετβ.* **1.** *ენათმეც.* სიტყვაზე მახვილის დასმა; **2.** ხმის ამაღლება (სიტყვის წარმოთქმისას რომელიმე მარცვალზე), მკაფიოდ გამოთქმა; **3.** *გადატ.* ხაზის გასმა, ხაზგასმით აღნიშვნა, წარმოჩენა.

τονικός, -ή, -ό **1.** სიტყვაზე მახვილის დასმის, სამახვილო, მახვილთან დაკავშირებული: *~ό σύστημα* სამახვილო სისტემა; **2.** *მედ.* ტონიზირებელი, ტონუსის ამწევი.

τονικότητα η *მუს.* ტონალობა.

τονισμός ο **1.** *ენათმეც.* მახვილის დასმა; **2.** ხაზგასმა, ხაზის გასმა, წარმოჩენა; ◊ *προσωδιακός /*

μουσικός ~ პროსოდიული / მუსიკალური მახვილი.

τόννος ο *βοτ.* თინუსი.

τόνος I ο **1.** *ენათმეც.* მახვილი; **2.** ტონი (ხმის); **3.** *მედ.* ტონუსი; **4.** *მუს.* ტონალობა; **5.** ტონი, ტონალობა (ფერის); ◊ *ανεβάζω / κατεβάζω τους ~ους* ხმის ტონს ვამაღლებ / ვაბალებ, *ανεβαίνουν οι ~οι* დაძაბულობა მატულობს.

τόνος II ο ტონა (წონის ერთეული).

τονώνω (*აόρ. τόνωσα, აόρ. παθ. τονώθηκα, μτχ. τονωμένος*) *μετβ.* ტონუსის მომატება, გამოცოცხლება.

τόνωση η (*πληθ. არ გააჩნია*) ტონუსის ამაღლება, გამოცოცხლება.

τονωτικός, -ή, -ό *მედ.* ტონუსის ასამაღლებელი, გამაუმჯობესებელი.

τοξευτής ο, **-τρια** η მშვილდოსანი.

τοξεύω (*აόρ. τόξευσα, აόρ. παθ. τοξεύθηκα, μτχ. τοξευμένος*) *αμετβ.* ისრის სროლა; *μετβ.* ისრით დაჭრა.

τοξικομανής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ტოქსიკომანი.

τοξικός, -ή, -ό ტოქსიკური, მომწამლავი: *~ές ουσίες* ტოქსიკური ნივთიერებები.

τοξικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) ტოქსიკურობა.

τόξο το **1.** მშვილდი; **2.** ისარი; **3.** *αρქιτεქτ.* აფსიდა, თაღი; **4.** *ζუ.* ხემი; ◊ *ουράνιο ~* ცისარტყელა.

τοξοβολία η (*πληθ. არ გააჩνια*) *სპორტ.* მშვილდოსნობა.

τοξότης ο *αστρον., αστρολ.* მშვილდოსანი.

τοπάζι το ტოპაზი.

τόπι το **1.** ბურთი; **2.** ნაჭრის გრაგნილი; **3.** ზარბაზნის ტყვია; ◊ *κάνω (κάποιον) ~ στο ξύλο* (ვინმეს) ძალიან ვცემ.

τοπικός, -ή, -ό ადგილის, ადგილობრივი; ◊ *~ή κοινωνία* ადგილობრივი საზოგადოება, *~ή συγκοινωνία* ადგილობრივი ტრანსპორტი, *~ή αυτοδιοίκηση* ადგილობრივი თვითმმართველობა, *μετεωρ. ~ άνεμος* ადგილობრივი ქარი.

τοπίο το **1.** ადგილი, მხარე: *ορεινό ~* მთიანი მხარე; **2.** *მხატვრ.* პეიზაჟი.

τοποθεσία η ადგილი, მდებარეობა: *χωριό χτισμένο σε ωραία ~* მშვენიერ ადგილას გაშენებული სოფელი.

τοποθέτηση η **1.** დადება, მოთავსება: *η ~ των πιατικών στα ράφια* ჭურჭლის თაროებზე მოთავსება; **2.** ფულის ჩადება, ფულის დაბანდება.

τοποθετώ (ε) (*აόρ. τοποθέτησα, აόρ. παθ. τοποθετήθηκα, μτχ. τοποθετημένος*) *μετβ.* **1.** დადება, მოთავსება: *~ τα βιβλία στη βιβλιοθήκη* წიგნებს ბიბლიოთეკაში ვდებ; **2.** შეტანა (ფულის): *~ χρήματα στην τράπεζα* ფული ბანკში შემაქვს; **-ούμαι** **1.** მოკალათება, ადგილის, პოზიციის დაკავება; *გადატ.* **2.** პოზიციის დაფიქსირება, აზრის გამოხატვა; **3.** მიკუთვნება, მიმხრობა: *το έργο του ~είται στο ρεύμα του ρομαντισμού* მისი ნაწარმოები რომანტიზმის მიმდინარეობას მიეკუთვნება.

τόπος ο **1.** ადგილი, მხარე; **2.** წარმოშობის ადგილი (კუთხე, ქალაქი, ქვეყანა): *νοσταλγώ τον ~ο μου* ჩემი ქვეყანა მენატრება; ◊ *κατά ~ους* ადგილობრივად, ალაგ-ალაგ, *επί ~ου* იქვე, ადგილზე, *Άγιοι Τ~οι* წმინდა ადგილები, *μένω στον ~ο* ადგილზე გარდავიცვლები, *αφήνω (κάποιον) στον ~ο* ადგილზე ვათავებ, ვკლავ (ვინმეს), *κοινός ~* აზრის ბანალურობა, *~ αναπαύσεως* სასაფლაო.

τοπωνυμία η ტოპონიმია.

τόρνος ο სახარატო დაზგა.

τορπίλη (τορπίλα) η **1.** ტორპედო; **2.** *გადატ.* შეტევა, იერიში, თავდასხმა (სიტყვიერი ან სხვა სახის).

τόσο *επίρρ.* **1.** (აი) ასეთი, (აი) ამხელა (სიდიდის, ზომის მითითებისას): *σε ~ μικρό σπίτι μένετε;* ასეთ პატარა სახლში ცხოვრობთ? **2.** ასე, ასეთი (გაოცების გამოხატვისას): *~ πολύ σε πείραξε αυτό που είπα;* ასე გეწყინა ჩემი ნათქვამი? **3.** (შედარებისას) ა) მით უფრო: *όσο λιγότερο του μιλάς, ~ το καλύτερο για όλους μας* რაც უფრო ნაკლებს ელაპარაკები, მით უკეთესი იქნება ყველასთვის, ბ) ისეთივე: *είναι ~ ικανός, όσο και ο πατέρας του* ისეთივე უნარიანია, როგორც მამამისი; **4.** დაახლოებით (რიცხვის მერე): *είναι σαράντα ~ χρονών* დაახლოებით ორმოცი წლისაა.

τόσος, -η, -ο **1.** ისეთი: *είχα ~η ανάγκη να ξαναβρεθούμε!* ისე მჭირდებოდა შენთან კვლავ შეხვედრა! **2.** ამდენი: *~ κόσμος, πού βρέθηκε;* ამდენი ხალხი საიდან მოგროვდა? **3.** და ცოტა მეტი (რიცხვებთან): *έχει φτάσει στα εκατόν ~α κιλά το βάρος του* მისმა წონამ ას კილოსა და ცოტა მეტს მიაღწია; **4.** ზუსტად იგივე, ზუსტად იმდენი, იმდენივე, ისეთივე (წონა, ზომა და ა.შ.): *όσοι είναι οι προσκεκλημένοι ~α είναι και τα πιάτα στο τραπέζι* რამდენი სტუმარიცაა მოწვეული, იმდენივე თეფშია მაგიდაზე; **5.** არც მთლად მაგდენი: *– Ήταν πεντακόσια άτομα στη δεξίωση; – Όχι και ~οι!* – მიღებაზე ხუთასი ადამიანი იყო? – არც მთლად მაგდენი! ◊ *~ δα* ძალიან პატარა, *~οι και ~οι* ძალიან ბევრი, აურაცხელი.

τοστ το *άκλ.* ტოსტი (ოთხკუთხა დაბრაწული პური მისაყოლებლით): *~ με ντομάτα* პომიდვრიანი ტოსტი, *φτειάχνω ένα ~* ტოსტს ვამზადებ.

τοστιέρα η ტოსტის დამამზადებელი აპარატი.

τότε *επίρρ.* **1.** მაშინ (დროის, პირობის აღნიშვნისას): *~ ζούσαμε μέσα στη φτώχεια* მაშინ სიღარიბეში ვცხოვრობდით; **2.** (არტიკლით) მაშინდელი: *ο ~ διοικητής του νησιού* კუნძულის მაშინდელი მმართველი; ◊ *ως ~ / μέχρι ~* იქამდე, მანამდე, *~ που* მაშინ, როცა..., იმ დროს, როცა.

τουαλέτα η **1.** ტუალეტი, საპირფარეშო; **2.** ტრელაჟი; **3.** თაიის მოელა: *κάνω την ~ μου* თაეს ვუველი; **4.** გამოსასვლელი კაბა: *βραδινή ~* საღამოს გამოსასვლელი კაბა.

τούβλο το **1.** აგური; **2.** *გადატ.* უვიცი: *υπήρχαν δύο μαθητές στην τάξη, τελείως ~α* კლასში ორი სრულიად უვიცი მოსწავლე იყო.

τουλάχιστον *επίρρ.* **1.** სულ მცირე, მინიმუმ: *παρευρέθηκαν στα εγκαίνια ~ διακόσια άτομα* იუბილეზე სულ მცირე ორასმა ადამიანმა მოიყარა თავი; **2.** თუნდაც, მაინც (ითქმის იმ შემთხვევაში, როდესაც ვინმეს რაიმე შეეძლო ეთქვა ან გაეკეთებინა): *θα μπορούσε ~ να με ενημερώσει, πριν δώσει τέτοια εντολή* შეეძლო ეცნობებინა მაინც, სანამ ასეთ ბრძანებას გასცემდა; **3.** რბილად რომ ვთქვათ: *η συμπεριφορά της ήταν ~ αναιδής* მისი საქციელი, რბილად რომ ვთქვათ, უსირცხვილო იყო.

τουλίπα η ტიტა.

τουλούμι το თხის ტყავისგან დამზადებული გუდა, ტიკი: ◊ *βρέχει με*

το ~ მაგრად წეიმს, *τον έκανε ~ στο ξύλο* ძლიერ მიბეგვა, მაგრა ცემა.

τούμπα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** ყირაზე გადასვლა, ზღართანის მოდენა; **2.** ა) ბორცვი, მიწაყრილი, ბ) *არქეოლ.* საფლავის მიწაყრილი; ◊ *κάνω ~ες* ა) ძალიან მსურს, დიდი სურვილი მაქვს, ბ) ველაქუცები, თითის წვერებზე დავდივარ, *τρώω ~* ზღართანს ვადენ, *παίρνω μια ~* ზღართანს ვადენ, ეიმხლართები.

τούμπανο το **1.** დოლი; **2.** *გადატ.* რუმბი: *το πόδι μου έγινε ~* ფეხი რუმბიეით გამიხდა; ◊ *το κάνω ~* ყველას ვაგებინებ, ყველგან ვამბობ, *η κοιλιά μου έγινε ~* ბევრი ჭამისგან გავიბერე.

τουμπάρω (*აόრ. τούμπαρα / τουμπάρισα, მτχ. τουμπαρισμένος*) *მეტβ., ამეტβ., სალბ.* **1.** თაღდაყირა დაყენება, ამოტრიალება; **2.** *გადატ.* ვინმეს აზრის შეცვლა: *τον τουμπάρισε και ψήφισε άλλο κόμμα* აზრი შეაცვლევინა და სხვა პარტიისთვის მიაცემინა ხმა; *ამეტβ.* ამოტრიალება: *το αυτοκίνητο τούμπαρε σε μια επικίνδυνη στροφή* ერთ საშიშ მოსახვევში მანქანა ამოტრიალდა.

τουρισμός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) ტურიზმი; ◊ *μαζικός ~* მასობრიეი ტურიზმი, *κοινωνικός ~* საზოგადოებრიეი ტურიზმი.

τουρίστας ο, **-τρια** η ტურისტი.

τουριστικός, -ή, -ό ტურისტების, ტურისტებისთეის განკუთვნილი, ტურისტული; ◊ *~ πράκτορας* ტურისტული აგენტი.

τουρκικός, -ή, -ό *საუბ.* თურქული.

τουρκοκρατία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *ისტ.* თურქების ბატონობის ხანა საბერძნეთში (1453-1832 წწ.).

Τούρκος ο, **-άλα** η თურქი.

τουρλού το მომუშული ბოსტნეული.

τουρλώνω (*აόრ. τούρλωσα, აόრ. παθ. τουρλώθηκα, მτχ. τουρλωμένος*) *მეტβ., სალბ.* **1.** *იმპ.* დახეავება; **2.** წინ წამოწეება, გამოწეება: *~ την κοιλιά* მუცელს წინ გამოვწევ; ◊ *την τούρλωσα* ბევრი ჭამისგან მუცელი გამებერა.

τουρσί το მწნილი: *αγγούρια / πιπεριές ~* კიტრის / წიწაკის მწნილი.

τούρτα η ტორტი.

τουρτουρίζω (*აόრ. τουρτούρισα*) *მეტβ.* კანკალი.

τούτος, -η, -ο (ετούτος) *αντων.* **1.** ეს: *~ ο άνθρωπος φέρεται παράξενα* ეს ადამიანი უცნაურად იქცეევა; **2.** (+ *'δω / εδώ*) აი (სწორედ) ეს, ეს კიდევ: *τι λέει ~ εδώ* ეს კიდევ რას ამბობს; ◊ *άνευ ~ου* ამის გარეშე, ამ მიმართულებით, *προς ~ους* დამატებით, *ως εκ ~ου* აქედან გამომდინარე, როგორც ხედავთ.

τουφέκι (ντουφέκι) το თოფი.

τουφεκίζω (ντουφεκίζω, τυφεκίζω) (*აόრ. τουφέκισα, აόრ. παθ. τουφεκίστηκα, მτχ. τουφεκισμένος*) *მეტβ., ამეტβ.* თოფის სროლა, თოფით მოკელა.

τουφεκισμός ο თოფის სროლა, თოფით მოკელა.

τραβεστί ο/η *άκλ.* ტრანსექსუალი.

τράβηγμα το **1.** გამოქაჩვა, გაქაჩვა, გამოწეება, გაწეება: *το ~ της πόρτας* კარის გამოქაჩვა; **2.** (τα) *გადატ.* პრობლემა, ხლაფორთი, გაწეალება: *δεν θέλω ~τα με την εφορία* საგადასახადოსთან პრობლემები არ მინდა.

τραβολογώ (α) (*აόრ. τραβολόγησα, აόრ. παθ. τραβολογήθηκα*) *მეტβ., სალბ.* **1.** მოქაჩვა, წათრევა (ძალისმიერად): *είχαν πιάσει έναν κακομοίρη και τον τραβολογούσαν μες στον δρόμο* ერთი საცოდავი

დაეჭირათ და ქუჩაში მიათრევდნენ; **2.** *გადატ.* გაწვალება, პრობლემის შექმნა: *χρόνια μας ~ούν στα δικαστήρια* მრავალი წელია, რაც სასამართლოში დაგვატარებენ.

τραβώ (α) (*აόρ. τράβηξα, აόρ. παθ. τραβήχτηκα, μτχ. τραβηγμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** მოქაჩვა: *οι ψαράδες τραβούσαν τα δίχτυα* მეთევზეები ბადეებს ექაჩებოდნენ; **2.** გაწევა: *τον τράβηξε πέρα* გვერდით გაწია; **3.** გადაღება (სურათის): *~ φωτογραφίες* სურათებს ვიღებ; **4.** *გადატ.* მოხიბლვა, გატაცება: *τον τράβηξε η ομορφιά της* მისმა სილამაზემ მოხიბლა; **5.** გადატანა, განცდა: *τράβηξα πολλά βάσανα στη ζωή* ცხოვრებაში ბევრი ტანჯვა გადავიტანე; **6.** გაწვალება, გატანჯვა: *μας τραβούσε χρόνια στα δικαστήρια* წლების განმავლობაში სასამართლოებში სიარულით გაგვტანჯა; **7.** წასვლა, გაშურება (რაიმე მიმართულებით): *τράβηξε για το Σούνιο* სუნიოსკენ გაეშურა; **8.** ქაჩვა, გაწოვა: *το τζάκι δεν ~άει* ბუხრიდან კვამლის გაწოვა არ ხდება; **9.** გაგრძელება, გაწელვა: *τράβηξε πολύ αυτό το σήριαλ* ეს სერიალი ძალიან გაიწელა; **-ιέμαι** **1.** თავის დანებება, ჩამოშორება: *τραβήχτηκε από την πολιτική* პოლიტიკას ჩამოშორდა; **2.** მოხმარება, რეალიზება: *το καλοκαίρι τα αναψυκτικά ~ιούνται πολύ* ზაფხულში გამაგრილებელი სასმელის დიდი რაოდენობით მოხმარება ხდება; **3.** გატანჯვა, გაწვალება; **4.** მოთმენა, გაძლება, ატანა: *δεν ~ιέται άλλο αυτό το πάθος* ამ ენების მოთმენა უკვე შეუძლებელია; ◊ *~ (κάποιον) απ' τη μύτη* (ვიღაც) ჩემს ჭკუაზე დამყავს, *~ τα μαλλιά μου* თმებს ვიპუტავ, სასოწარკვეთილი ვარ, *საუბრ. ~ ζόρι* ა) სირთულეებს ვაწყდები, ვწვალდები, ბ) *ქარგ., ირონ.* პრობლემა მაქვს, *τραβηγμένο απ' τα μαλλιά* გაზვიადებული.

τραγανίζω (*აόρ. τραγάνισα*) *μετβ., αμετβ.* ხრაშუნით ჭამა.

τραγανιστός, -ή, -ό ხრაშუნა: *~ές πατάτες* ხრაშუნა კარტოფილი.

τραγελαφικός, -ή, -ό განსხვავებული, სხვანაირი, უჩვეულო.

τραγικός, -ή, -ό **1.** ტრაგედიის, ტრაგედიასთან დაკავშირებული, ტრაგიკული; **2.** (ο) ტრაგიკოსი.

τραγικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) ტრაგიკულობა.

τράγος ο *ხალხ.* **1.** თხა; **2.** *ლანძღ.* მღდელი; ◊ ***αποδιοπομπαίος ~*** განტევების ვაცი.

τραγούδι το სიმღერა; ◊ ***πιάνω ένα ~*** სიმღერას ვიწყებ.

τραγουδιστής ο, **-τρια** η მომღერალი.

τραγουδιστός, -ή, -ό მელოდიური: *~ή φωνή* მელოდიური ხმა.

τραγουδώ (α) (*აόρ. τραγούδησα, აόρ. παθ. τραγουδήθηκα, μτχ. τραγουδισμένος*) *μετβ., αμετβ.* სიმღერის შესრულება, მღერა: *~ά ωραία* მშვენიერად მღერის.

τραγωδία η ტრაგედია.

τραγωδός ο/η **1.** ტრაგიკოსი პოეტი; **2.** ტრაგედიაში მოთამაშე მსახიობი.

τρακ το *άκλ.* ნერვიულობა: *ο ηθοποιός, πριν βγει στη σκηνή, είχε ~* მსახიობი სცენაზე გასვლის წინ ნერვიულობდა.

τρακάρισμα το *ქარგ.* ავარია.

τρακάρω (*აόρ. τράκαρα / τρακάρισα, აόρ. παθ. τρακαρίστηκα, μτχ. τρακαρισμένος*) *μετβ., αμετβ., ხალხ.* **1.** ავტოსაგზაო შემთხვევის მოხდენა, შეჯახება, დაჯახება; **2.** *გადატ.* შემთხვევით შესვედრა, წაწყდომა, გადაყრა: *τον τράκαρα σε μπαράκι της*

παραλίας მას სანაპიროს ბარში წავაწყდი; **-ομαι** აღელვება, ანერვიულება: *τρακαρίστηκε όταν είδε τα θέματα των εξετάσεων* გამოცდის თემები რომ ნახა, ანერვიულდა.

τραμ το *άκλ.* ტრამვაი.

τραμπάλα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) აიწონა-დაწონა (საქანელა).

τρανεύω (τρανώνω) (*აόρ. τράνεψα*) *αμετβ.* 1. გაზრდა (ასაკით ან ტანით); 2. მნიშვნელოვნად ქცევა.

τρανός, -ή, -ό დიდი, მნიშვნელოვანი, ცნობილი, ნათელი: *έγινε μεγάλος και ~* დიდი და ცნობილი გახდა, *~ή απόδειξη* ნათელი დადასტურება.

τραντάζω (*აόρ. τράνταξα, აόρ. παθ. τραντάχτηκα, μτχ. τρανταγμένος*) *μετβ.* 1. შეზანზარება, შერყევა: *ο σεισμός τράνταξε τα σπίτια* მიწისძვრამ სახლები შეარყია; 2. *გადატ.* შეძვრა, შეძრწუნება: *οι εικόνες βίας από τον πόλεμο μας τράνταξαν* ომის ძალადობის ამსახველმა სურათებმა შეგვძრა.

τρανταχτός, -ή, -ό 1. ხმაურიანი: *~ά γέλια* ხმაურიანი სიცილი; 2. ძლიერი, ნათელი, მნიშვნელოვანი, ცნობილი: *~ό επιχείρημα* ძლიერი არგუმენტი.

τράπεζα η 1. *ტრაპეზი*; 2. *პირდ., გადატ.* ბანკი; ◊ *Άγια Τ~* წმინდა ტრაპეზი, *συζήτηση στρογγυλής ~ης* დისკუსია მრგვალ მაგიდასთან.

τραπεζαρία η სასადილო ოთახი, სამზარეულოს აეჯი.

τραπέζι το 1. მაგიდა; 2. სუფრა, სადილი: *με κάλεσαν σε ~* სადილზე დამპატიჟეს; ◊ *κλείνω ~* მაგიდას ვჯავშნი (რესტორანში, ღამის კლუბში), *στρώνω ~* სუფრას ვშლი, მაგიდას ვაწყობ, *κάνω το ~ (σε κάποιον)* სადილზე ვეპატიჟები, სუფრას ვუშლი (ვინმეს).

τραπεζικός, -ή, -ό ბანკის, საბანკო: *~ λογαριασμός* საბანკო ანგარიში.

τραπεζίτης ο 1. ბანკის დამაარსებელი ან მმართველი; 2. *ანატ.* საღეჭი კბილი.

τραπεζομάντιλο το მაგიდის გადასაფარებელი, სუფრა.

τράπουλα η ბანქოს ქაღალდების დასტა; ◊ *κόβω την ~* ბანქოს ქაღალდს ვჭრი, *ανακατεύω την ~* ბანქოს ქაღალდს ვურევ.

τράτα η *ბღვ.* 1. სამკუთხა ბადე; 2. თევზსაჭერი ნაგი; 3. ფერხული, ტრადიციული ცეკვა, რომელსაც წრეზე მემოელით, ხელგადაჭდობილნი ასრულებენ.

τραυλίζω (*აόρ. τραύλισα*) *μετβ., αμετβ.* 1. ენაბლუობა, ენის დაბმა: *~ από τον φόβο μου* შიშისგან ენა დამება; 2. *გადატ.* ბურღღუნი, ღუღღუნი.

τραυλισμός ο *მედ.* ენაბლუობა.

τραυλός, -ή, -ό ენაბლუ.

τραύμα το ტრავმა, ჭრილობა, იარა; ◊ *ψυχικό ~* სულიერი ტრავმა.

τραυματίας ο დაჭრილი, დამაეგბული.

τραυματίζω (*აόρ. τραυμάτισα, αόρ. παθ. τραυματίστηκα, μτχ. τραυματισμένος*) *μετβ.* ტრავმის მიყენება, დაჭრა, დამაეგება.

τραυματικός, -ή, -ό ტრავმული, ტრავმის თანმხლები, მტკივნეული.

τραυματισμός ο 1. დაჭრა, დამაეგება, ტრავმის მიყენება; 2. *გადატ.* შეურაცხყოფა, შელახვა: *ο ~ της αξιοπρέπειας (κάποιου)* ღირსების შელახვა.

τραυματολογία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* ტრავმატოლოგია.

τραυματολόγος ο/η ტრავმატოლოგი.

τραχεία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* ტრაქეა.

τράχηλος ο ყელი: *ο ~ της μήτρας* საშვილოსნოს ყელი; ◊ *κάθομαι στον ~ο (κάποιου)* სხვის კისერზე ვარ, *σκύβω τον ~ο (σε κάποιον)* ქედს მოვიდრეკ (ვინმეს წინაშე), უსიტყვოდ ვემორჩილები (ვინმეს).

τραχύς, -ιά, -ύ 1. მაგარი, უხეში: *~ύ ύφασμα* უხეში ქსოვილი; 2. მძიმე, შრომატევადი: *~ύ έργο* მძიმე სამუშაო.

τραχύτητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. სიმაგრე, უხეშობა: *η ~ του χαρακτήρα* უხეში ხასიათი; 2. სიმძიმე, სირთულე: *η ~ της ζωής των ορεσίβιων* მთის მოსახლეობის ცხოვრების სირთულე.

τρεις, τρεις, τρία სამი.

τρεκλίζω (τρικλίζω) (*აბრ. τρέκλισα*) *მეტბ.* ბარბაცით სიარული.

τρέλα η (*გენ. პლიბ. არ გააჩნია*) 1. *მედ.* სიგიჟე; 2. სისულელე; 3. გაგიჟება, ენება, სიყვარული: *έχει ~ για τη μουσική* მუსიკაზე გიჟდება; ◊ *πουλάω ~* თავს მოვიგიჟიანებ.

τρελάδικο το *ხალხ.* საგიჟეთი.

τρελαίνω (*აბრ. τρέλανα, აბრ. παθ. τρελάθηκα, მკბ. τρελαμένος*) *პირდ., გადატ.* გაგიჟება, გადარევა: *δεν άντεξε τη φρίκη του πολέμου και τρελάθηκε* ომის სამინელებას ვერ გაუძლო და გაგიჟდა; ◊ *~ομαι από τη χαρά* სიხარულით ცას ვეწევი.

τρελοκομείο το *პირდ., გადატ.* საგიჟეთი.

τρελός, -ή, -ό 1. *პირდ., გადატ.* გიჟი, სულელი; 2. გიჟური, სულელური; 3. ოფიცერი (ჭადრაკში); 4. (ο) გიჟი; ◊ *~ για δέσιμο* დასაბმელი გიჟი, *της ~ής* დიდი აურზაური, საგიჟეთი, *σαν της ~ής τα μαλλιά* თავდაყირა.

τρεμούλα η **(τρέμουλο** το) (*პლიბ. არ გააჩნია*) კანკალი, თრთოლვა: *μ' έπιασε ~ από το κρύο* სიცივისგან კანკალი ამივარდა.

τρεμουλιάζω (*აბრ. τρεμούλιασα*) *მეტბ.* კანკალი, თრთოლვა, ციმციმი: *τρεμούλιαζε η φωνή του από τη συγκίνηση* მღელვარებისგან ხმა უთრთოდა, *τα αστέρια ~ουν* ვარსკვლავები ციმციმებენ.

τρεμούλιασμα το კანკალი, თრთოლვა, ციმციმი.

τρεμοφέγγω (*აბრ. τρεμόφεξα*) *ამეტბ* ციმციმი.

τρέμω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *ამეტბ.* 1. კანკალი, ცახცახი, თრთოლვა; 2. ზანზარი, რყევა, რხევა: *έτρεμε η γη από το σεισμό* მიწისძერისგან მიწა ირყეოდა; 3. შიშის ქონა, გულის კანკალი, შიში, ძრწოლა: *~ και μόνο που σκέφτομαι τις συνέπειες της καταστροφής* გული მიკანკალებს, კატასტროფის შედეგებს რომ წარმოვიდგენ; ◊ *~ σαν (το) ψάρι* ძალიან მეშინია.

τρένο το მატარებელი.

τρέξιμο το 1. სირბილი, სწრაფად სიარული; 2. *გადატ.* სირბილი, ძალისხმევა: *η δουλειά αυτή απαιτεί πολύ ~* ამ ეს საქმე დიდ ძალისხმევას მოითხოვს; 3. *გადატ., საუბრ.* დატვირთვა, ზეწოლა, გაწვალება: *φάγαμε πολύ ~ στο στρατό* ჯარში ძალიან გავწვალდით; 4. დინება: *το ~ της βρύσης* ონკანის წყლის დინება.

τρέφω (*აბრ. έθρεψα, აბრ. παθ. τράφηκα, მკბ. θρεμμένος*) *მეტბ., ამეტბ.* 1. გამოკვება: *~ το μωρό με γάλα* ბავშვს რძით ვკვებავ; 2. *გადატ.* შენახვა, რჩენა: *δεν έχει να θρέψει την οικογένειά του* ოჯახის რჩენის საშუალება არ აქვს; 3. *მაღალფ.* ქონა: *~ καλά αισθήματα για κάποιον*

ეინმეს მიმართ კარგი დამოკიდებულება მაქვს.

τρεχάλα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) *ბალხ.* **1.** სირბილი, გაქცევა; **2.** *επίρρ.* სირბილით: *έφυγε ~ για τη δουλειά του* სამსახურში სირბილით წავიდა.

τρεχάματα τα (*γεν. αρ გააჩნია*) სარბენი, პრობლემები: *αρρώστησε ο γιος μας και έχουμε ~* ჩვენი ვაჟი ავად გახდა და სარბენი გვაქვს.

τρεχούμενος, -η, -ο (τρεχάμενος) **1.** მორბენალი, მდინარი: *~ο νερό* მდინარი წყალი; **2.** მიმდინარე (ანგარიში).

τρέχω (*αόρ. έτρεξα*) *μετβ., αμετβ.* **1.** *ჰირდ., გადატ.* სირბილი; **2.** (დიდი სიჩქარით) სიარული, ქროლა (მანქანაზე): *μην το ~εις τόσο, είναι επικίνδυνο* მანქანას ასე სწრაფად ნუ ატარებ, საშიშია; **3.** ღვარად დენა: *έτρεχε ιδρώτας από το πρόσωπό του* სახეზე ოფლი ღვარად სდიოდა; **4.** სწრაფად ჩაელა, გაელა, გარბენა (დროის): *ο χρόνος ~ει γι᾽αυτό ζήσε την κάθε στιγμή!* დრო სწრაფად გარბის, ამიტომ ყოველი წუთით დატკბი! **5.** *απρόσ.* ხდება: *τι ~ει;* რა ხდება? ◊ *~ και δεν φτάνω* გადარბენებზე ვარ, *τρέχα-γύρευε* წადი და ეძებე, ვის მოეთხოვო პასუხი, *~ει η μύτη μου* ცხვირიდან სისხლი მომდის, *~ουν τα σάλια μου* პირზე ნერწყვი მადგება, ძალიან მინდება.

τρέχων, -ουσα, -ον (*γεν. αρσ. და θηλ. -ονος, -ονα / -ονες, ουδ. -ονα, γεν. πληθ. -όνων*) **1.** არსებული, მიმდინარე: *~ λογαριασμός* მიმდინარე ანგარიში; **2.** ახლანდელი, ამა თვის, ამა წლის: *η συνάντηση θα γίνει στις 15 τρέχοντος (μηνός)* შეხვედრა შედგება ამა თვის 15 რიცხვში.

τρία το სამი.

τριάδα η სამეული; ◊ *Αγία Τ~* წმინდა სამება.

τρίαινα η სამკაპა.

τριακόσιοι, -ες, -α სამასი.

τριάντα *άκλ., επίθ.* ოცდაათი.

τριανταφυλλένιος, -α, -ο ვარდისფერი.

τριαντάφυλλο το ვარდი (ყვავილი).

τριβελίζω (*αόρ. τριβέλισα*) *μετβ., ჰირდ., გადატ.* ბურღვა, ხვრეტა: *αυτή η ιδέα ~ει το μυαλό μου* ეს აზრიტვინს მიბურღავს.

τριβή η **1.** *φιθ.* ხახუნი; **2.** ბურღვა, ხვრეტა; **3.** გაცვეთა: *η ~ των ελαστικών* საბურავების გაცვეთა; **4.** *გადატ.* უთანხმოება, შეხლა-შემოხლა, დაპირისპირება; ◊ *σημείο ~ς* სადისკუსიო საკითხი.

τρίβω (*αόρ. έτριψα, αόρ. παθ. τρίφτηκα, μτχ. τριμμένος / τετριμμένος*) *μετβ.* **1.** ხეხვა; **2.** ფხანა: *~ την πλάτη* ზურგს ვიფხან; **3.** გაპრიალება: *ο μαραγκός ~ει το ξύλο με γυαλόχαρτο* დურგალი ხეს ზუმფარის ქაღალდით აპრიალებს; **4.** დაჭყლეტა, ჭყლეტა, სრესა: *~ουν τις ελιές, για να βγάλουν λάδι* ზეთისხილს ჭყლეტენ, რომ ზეთი გამოადინონ; **5.** ფქვა, ფშენა, ხეხვა: *~ καφέ / τυρί* ყავას ეფქვავ / ყველს ეფშენი; **6.** გაცვეთა: *τρίφτηκε ο γιακάς του πουκαμίσου* პერანგის საყელო გაცვდა; ◊ *ჰირდ., გადატ. ~ τα χέρια μου* ხელებს ვიფშენებ, *~ τα μάτια μου* თვალებს არ ეუჯერებ, ძალიან მიკვირს.

τριγμός ο **1.** ზრიალი, ჭრიალი; **2.** გრუხუნი; **3.** *გადატ.* ავისმომასწავებელი ხმა (ნგრევის, დამლის, მოშლის).

τριγυρίζω (τριγυρνώ) (*αόρ. τριγύρισα, αόρ. παθ. τριγυρίστηκα, μτχ. τριγυρισμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** სიარული, ბორიალი: *πού ~εις τα*

βράδια; სად დაიარები საღამოობით? **2.** გარს შემოელა, გარშემორტყმა: *σπίτι τριγυρισμένο από δέντρα* სეებით გარშემორტყმული სახლი; **3.** *გადატ.* შეწუხება, ირგვლივ ტრიალი; **4.** შეპყრობა, შეყრა: *τον ~ει πάλι η γρίπη* კვლავ გრიპი შეეყარა.

τριγύρω *επίρρ.* ირგვლივ, გარშემო.

τριγωνικός, -ή, -ό სამკუთხა, სამკუთხედის ფორმის.

τρίγωνο το **1.** სამკუთხედი; **2.** სამკუთხედი (მუსიკალური საკრავი); ◊ *ερωτικό / ιψενικό* ~ სასიყვარულო სამკუთხედი.

τρίγωνος, -η, -ο **1.** სამკუთხა: *~ο σχήμα* სამკუთხა ფორმა; **2.** (το) სამკუთხედი.

τρίζω (*αόρ. έτριξα*) *μετβ., αμετβ.* ჭრიალი: *κατά τον σεισμό έτριξε το σπίτι* მიწისძვრისას სახლი ჭრიალებდა; ◊ *~ουν τα κόκκαλα (κάποιου)* საფლავში გადაბრუნდება, *~ τα δόντια (σε κάποιον)* კბილებს ვუკრაჭუნებ, მკაცრად ველაპარაკები.

τρικ το *άκλ.* ფანდი, ხერხი: *πολιτικά ~* პოლიტიკური ფანდები.

τρικλοποδιά η *Ιορδ., გადატ.* სარმის გამოდება.

τρικυμία η **1.** ქარიშხალი; **2.** *გადატ.* ქარიშხალი, აურზაური: *~ στο υπουργείο* სამინისტროში არსებული აურზაური; ◊ *θαλασσ. ~ εν κρανίω* ტვინის არევა.

τρικυμίζω (*αόρ. τρικύμισα, მტკ. τρικυμισμένος*) *μετβ., Ιορδ., გადატ.* ღელვა, ბობოქრობა: *τρικυμισμένη θάλασσα* აბობოქრებული ზღვა.

τριλογία η ტრილოგია.

τρίξιμο το ჭრიალი: *το ~ των παραθυρόφυλλων* დარაბების ჭრიალი.

τρίο το *άκλ.* ტრიო.

τριπλασιάζω (*αόρ. τριπλασίασα, αόρ. παθ. τριπλασιάστηκα, მტკ. τριπλασιασμένος*) *μετβ.* სამჯერ გაზრდა.

τριπλός, -ή, -ό **1.** სამი ნაწილისგან შემდგარი; **2.** სამმაგი, სამჯერ მეტი.

τρίπτυχο το ტრიპტიხი (სამკარედი).

Τρίτη η სამშაბათი.

τριτοβάθμιος, -α, -ο **1.** უმაღლესი: *~α διοικητικά όργανα* უმაღლესი ადმინისტრაციული ორგანოები; **2.** *θαλ.* სამ უცნობიანი: *~α εξίσωση* სამ უცნობიანი განტოლება; ◊ *~α εκπαίδευση* უმაღლესი განათლება.

τρίφτης ο **1.** სახესი ან საკეპი მანქანა; **2.** ზედაპირის მოსაპრიალებელი აპარატი.

τριφτός, -ή, -ό გახეხილი, დაკეპილი.

τρίχα η თმის ღერი, თმა, ბეწვი; ◊ *საუბრ. ~ες (κατσαρές)* უმნიშვნელო რამეები, სისულელე, *παρά ~* ბეწვზე გადავრჩით, *στην ~* კოხტად, *κρέμεται από μια ~* ბეწვზე კიდია.

τριχόπτωση η (*πληθ. არ გააჩნია*) თმის ცვენა.

τριχοφάγος ο სიქაჩლე.

τριχοφυΐα η (*πληθ. არ გააჩნია*) თმიანობა, ჭარბთმიანობა, თმის ზრდა.

τρίχωμα το ბეწვი: *αραιό ~* თხელი ბეწვი.

τριχωτός, -ή, -ό თმიანი, ბეწვიანი.

τρίψιμο το **1.** ხეხვა; **2.** ფხანა; **3.** გაპრიალება; **4.** დაჭყლეტა, ჭყლეტა, სრესა; **5.** ფქვა, ფშენა; **6.** ცეთა; **7.** *გადატ.* შეჩვევა, გამოცდილების შეძენა.

τρόλεϊ το *άκλ.* ტროლეიბუსი.

τρομάζω (*αόρ. τρόμαξα, მტკ. τρομαγμένος*) *μετβ., αμετβ.* შეშინება.

τρομακτικός, -ή, -ό (τρομαχτικός) შემზარავი, შიშისმომგვრელი: *~ό θέαμα* შემზარავი სანახაობა.

τρομάρα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) *ხალხ.* შიში, პანიკა: *πήρα τέτοια ~, που δεν θα την ξεχάσω ποτέ* ისეთმა შიშმა შემიპყრო, არასოდეს დამავიწყდება; ◊ ***μια χαρά και δύο ~ες!*** საშინლად, ეპ, არ მკითხო.

τρομερός, -ή, -ό 1. საშიში, საზარელი, საშინელი, ენით აუწერელი, შთამბეჭდავი, გაუგონარი, დაუჯერებელი: *~ θάνατος* საზარელი სიკვდილი; 2. *გადატ.* ბრწყინვალე, მაგარი: *~ ομιλητής* ბრწყინვალე მოსაუბრე.

τρομοκράτης ο, **-ισσα** ტერორისტი.

τρομοκράτηση η ტერორიზმი.

τρομοκρατία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ტერორიზმი.

τρομοκρατικός, -ή, -ό ტერორისტული; ◊ ***~ή οργάνωση*** ტერორისტული ორგანიზაცია.

τρομοκρατώ (ε) (*αόρ. τρομοκράτησα, αόρ. παθ. τρομοκρατήθηκα, μτχ. τρομοκρατημένος*) *μετβ.* ტერორის ქვეშ ყოლა, დატერორება, დაშინება.

τρόμος ο 1. შიში; 2. *მედ.* ცასცახი; ◊ ***ο φόβος και ο ~*** შიშის ზარი.

τρόμπα η *საუბრ.* 1. საქაჩი, ტუმბო: *~ μαρίνα ხალხ.* რუპორი; 2. მცენარეების შესასხურებელი.

τρομπέτα η *მუს.* საყვირი.

τρομπετίστας ο, **-τρια** η მესაყვირე.

τρομπόνι το *მუს.* ტრომბონი.

τρομπονίστας ο ტრომბონისტი.

τρόπαιο το 1. ტროფეი, ნადავლი, ალაფი; 2. ბრწყინვალე გამარჯვება.

τροπάρι(ο) το *ეკლ.* ტროპარი. ◊ *გადატ.* ***αλλάζω ~*** საუბრის თემას ვცვლი.

τροπή η 1. შემობრუნება, შემოტრიალება, მიმართულების შეცვლა: *τα πράγματα πήραν ~ προς το καλύτερο* საქმე უკეთესობისკენ შეიცვალა; 2. გადაქცევა, გადაყვანა: *~ ακεραίου σε κλάσμα* მთელი რიცხვის წილადად გადაქცევა.

τροπικός, -ή, -ό 1. ვითარების: *~ό επίρρημα* ვითარების გარემოება; 2. ტროპიკული.

τροποποίηση η შეცვლა, ცვლილებების შეტანა, გადაკეთება: *~ νόμου* კანონის შეცვლა.

τροποποιώ (ε) (*αόρ. τροποποίησα, αόρ. παθ. τροποποιήθηκα, μτχ. τροποποιημένος*) *μετβ.* შეცვლა, ცვლილებების შეტანა, გადაკეთება.

τρόπος ο 1. გზა, საშუალება: *με τον ίδιο ~ο* იმავე საშუალებით; 2. მანერა, ქცევის წესი, მოქცევა: *δεν μου αρέσει ο ~ που φέρεται* მისი ქცევა არ მომწონს; 3. *მუს.* წყობა, კილო; ◊ ***~ ζωής*** ცხოვრების წესი, ***με κανέναν ~ο*** არავითარ შემთხვევაში, არასდროს, ***κατά κάποιον ~ο*** გარკვეულწილად, *მაღალფ.* ***~ του λέγειν*** ეთქვათ, რომ, დაეშვათ, რომ, ***με ~ο*** ტაქტიანად.

τρούλος ο *არქიტექ.* გუმბათი.

τρουλωτός, -ή, -ό *ხალხ.* გუმბათოვანი გადახურვის მქონე, გუმბათოვანი: *~ ναός* გუმბათოვანი ტაძარი.

τροφή η *პირდ., გადატ.* კვება, საკვები, საჭმელი, საზრდო: *πηγή ~ς* კვების წყარო; ◊ ***πνευματική ~*** სულიერი საზრდო, ***στερεά ~*** მშრალი საკვები.

τροφικός, -ή, -ό საჭმლის, საკვების, კვების: *~ή δηλητηρίαση* საკვებით მოწამვლა.

τρόφιμο το საკვები, საჭმელი, კვება, პროდუქტი, საკვები პროდუქტი; ◊ ***τεχνολογία ~ων*** კვების ტექნოლოგია.

τρόφιμος ο/η *მაღალფ.* 1. აღსაზრდელი: *είναι ~ του σχολείου μας* ჩვენი

σκολής αξιωματούχος; **2.** *ιρον.* χοντρός άνθρωπος: ~ *των χαμαιτυπείων* αρχηγός πόρνης.

τροφοδοσία η (*πληθ. σπάν.*) εφοδιασμός, προμήθεια, τροφοδοσία, ανεφοδιασμός.

τροφοδότης ο αυτός που προμηθεύει, προμηθευτής, τροφοδότης, ανεφοδιαστής.

τροφοδότηση η εφοδιασμός, προμήθεια, τροφοδότηση, ανεφοδιασμός.

τροφοδοτικός, -ή, -ό που τροφοδοτεί, προμηθεύει.

τροφοδοτώ (ε) (*αόρ. τροφοδότησα, αόρ. παθ. τροφοδοτήθηκα, μτχ. τροφοδοτημένος*) *μετβ.* εφοδιάζω, προμηθεύω, τροφοδοτώ, ανεφοδιάζω.

τροφός ο *λαϊκ.* θρεπτικός, τροφός.

τροχάδην *επίρρ., λαϊκ.* **1.** γρήγορα, τρεχάτα: *εμπρός, (όλοι) ~!* μπρος, γρήγορα όλοι! **2.** *μτφ.* γρήγορα, βιαστικά.

τροχαία η τροχαία, τροχαία αστυνομία.

τροχαϊκός, -ή, -ό τροχαϊκός.

τροχιά η **1.** *αστρον.* (ουράνιου) σώματος) τροχιά, πορεία, δρόμος, διαδρομή, τροχιά κίνησης· **2.** *φυσ.* τροχιά κίνησης· **3.** *μτφ.* πορεία, δρόμος, τροχιά, κατεύθυνση· **4.** *μτφ.* τροχιά, δρόμος, πορεία, κατεύθυνση· **5.** *ανατ.* τροχιά.

τροχίζω (*αόρ. τρόχισα, αόρ. παθ. τροχίστηκα, μτχ. τροχισμένος*) *μετβ.* **1.** ακονίζω, τροχίζω, τρίβω στη μύλη· **2.** *μτφ.* ακονίζω, τροχίζω, τρίβω στη μύλη· **3.** *μτφ.* ακονίζω, τροχίζω, τρίβω στη μύλη.

τροχονόμος ο/η τροχονόμος, τροχαίος αστυνομικός.

τροχός ο τροχός.

τροχόσπιτο το τροχόσπιτο, τροχόσπιτο αυτοκινούμενο.

τρυγόνι το τρυγόνι· *◊ μ' ένα σμπάρο δύο ~α* με μια σφαίρα δύο τρυγόνια.

τρύγος ο τρύγος, μούρη του κρασιού.

τρυγώ (α) (*αόρ. τρύγησα, αόρ. παθ. τρυγήθηκα, μτχ. τρυγημένος*) *μετβ.* **1.** μαζεύω τα σταφύλια, τρυγώ· **2.** *μτφ.* τρυγώ, μαζεύω, συγκεντρώνω.

τρύζω (*αόρ. έτρυξα*) *αμετβ., λαϊκ., σπάν.* **1.** τρίζω, τρίζω τα δόντια· **2.** τρίζω, τσιρίζω.

τρύπα η **1.** τρύπα, οπή· **2.** *λογοτ.* τρύπα, οπή· *◊ έχει ~ες η τσέπη μου* η τσέπη μου έχει τρύπες, *αστρον. μαύρη ~* μαύρη τρύπα, *ιατρ. ~ του όζοντος* τρύπα του όζοντος.

τρυπάνι το *τεχν.* τρυπάνι.

τρυπανίζω (*αόρ. τρυπάνισα, αόρ. παθ. τρυπανίστηκα, μτχ. τρυπανισμένος*) *μετβ.* τρυπανίζω, τρυπώ με τρυπάνι.

τρύπημα το τρύπημα, τρύπα: *το ~ στο λάστιχο ήταν μεγάλο* η τρύπα στο λάστιχο ήταν μεγάλη.

τρυπητός, -ή, -ό *λαϊκ.* **1.** τρυπητός· *~ό σκεύος* τρυπητό σκεύος· **2.** (το) τρυπητό.

τρύπιος, -α, -ο *λαϊκ.* τρυπημένος, τρύπιος, τρυπητός.

τρυπώ (α) (*αόρ. τρύπησα, αόρ. παθ. τρυπήθηκα, μτχ. τρυπημένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** τρυπώ, ανοίγω τρύπα· **2.** *μτφ.* τρυπώ, ανοίγω τρύπα.

τρυπώνω (*αόρ. τρύπωσα, αόρ. παθ. τρυπώθηκα, μτχ. τρυπωμένος*) *μετβ.,*

αμετβ. **1.** დამალვა, საიმე დაფება, შეჩურთვა. **2.** დალამბვა: *τρύπωσα το στρίφωμα της φούστας μου που ξηλώθηκε* ჩემი ქვედატანის ჩამორღვეული ბოლო დავლამბე.

τρυφερός, -ή, -ό **1.** ნაზი, რბილი: *~ό δέρμα* ნაზი; *გადატ.* **2.** მზრუნველი, თბილი, ტკბილი: *~ή φωνή* თბილი ტკბილი ხმა; **3.** ნორჩი: *~ό βλαστάρι* ყლორტი.

τρυφερότητα (τρυφεράδα) η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** სინაზე; **2.** *გადატ.* მზრუნვა, მზრუნველობა, სითბო, ალერსი; **3.** (οι) ხვევნა-კოცნა, ალერსი: *κρύφτηκαν στη γωνία και άρχισαν τις ~ες* კუთხეში დაიმალნენ და ხვევნა-კოცნა დაიწყეს.

τρώγλη η *Ირწ., გადატ.* სორო.

τρωικός, -ή, -ό ტროასი: *~ πόλεμος* ტროას ომი.

τρωκτικό το *ზოოლ.* მღრღნელი.

τρωτός, -ή, -ό *მაღალფ.* სუსტი, მგრძნობიარე, ავადმყოფობისაკენ მიდრეკილი; ◊ *~ό σημείο* სუსტი წერტილი.

τρώω (τρώγω) (*აბრ. έφαγα, აბრ. παθ. φαγώθηκα, მტკ. φαγωμένος*) *მეტბ., ამეტბ.* **1.** *Ირწ., გადატ.* ჭამა, კვება; **2.** *გადატ.* გადაყლაპვა, გამოტოვება (ტექსტის, ასოსი): *πού είναι το ύψιλον, το έφαγες;* "იფსილონი" სად არის, გადაყლაპე? **3.** *უარყ. მნიშვ.* გატარება, გაფლანგვა (დროის): *έφαγε τα νιάτα του στη φυλακή* მთელი ახალგაზრდობა ციხეში გაატარა; **4.** ტანჯვა, ღრღნა: *με ~ει η περιέργεια* ცნობისმოყვარეობა მღრღნის; **5.** ჩაყლაპვა: *το τηλέφωνό μου έφαγε εικοσάρικο* ტელეფონმა ოცცენტიანი ჩამიყლაპა; **6.** წენება, მიღება (სურვილის წინააღმდეგ): *γυρνώντας στο σπίτι έφαγα όλη τη βροχή* სახლში დაბრუნებისას წვიმაში მოვყევი; **7.** ჩხუბი, დაჭმა: *~ονται σαν τα σκυλιά* ძაღლებივით ჭამენ ერთმანეთს; *მტკ.* ნაჭამი: *ευχαριστώ, δεν θέλω τίποτα· είμαι φαγωμένος* მადლობთ, არაფერი მინდა, ნაჭამი ვარ; ◊ *~ με χρυσά κουτάλια* ფუფუნებაში ვცხოვრობ, *~ χυλόπιτα* უარით მისტუმრებენ (სასიყვარულო წინადადებაზე), *~ με τα μάτια (κάποιον / κάτι)* თვალებით ვჭამ (ვინმეს / რამეს), *~ τον χρόνο (κάποιου)* დროს ვაკარგვინებ (ვინმეს), *~ ξύλο* ვილახები.

τσαγιέρα η (**τσαγιερό** το) *ხალხ.* ჩაიდანი.

τσαγκαράδικο (τσαγγαράδικο) το მეწაღის სახელოსნო.

τσαγκάρης (τσαγγάρης) ο (*πληθ. -ηδες*) *ხალხ.* მეწაღე.

τσάι το ჩაი; ◊ *~ του βουνού* მთის მცენარეების სამკურნალო ჩაი.

τσακάλι το *ზოოლ.* ტურა.

τσακίζω (*აბრ. τσάκισα, აბრ. παθ. τσακίστηκα, მტკ. τσακισμένος*) *მეტბ., ამეტბ.* **1.** ტეხა; **2.** კეცვა: *~ ένα χαρτί στα δύο* ფურცელს ორად ეკეცავ; **3.** *გადატ.* მოტეხა, მოშლა, დატანჯვა: *την τσάκισαν τα γηρατειά* სიბერემ ძალიან მოტეხა.

τσάκισμα το **1.** გატეხვა; **2.** კეცვა, ჩაკეცვა, მოკეცვა; **3.** ნაკეცი; **4.** შესუსტება, ჩადგომა (ქარის); **5.** დასუსტება, დაუძლურება; **6.** რეფრენი; **7.** (τα) ა) სხეულის მიხრა-მოხრა; ბ) პრანჭვა-გრეხა.

τσακιστός, -ή, -ό დაპრესილი, დაჭყლეტილი, დაჭმუჭნული; ◊ *δεν έχω πεντάρα ~ή* გახვრეტილი გროშიც არ მაქვს, უფულოდ ვარ, *δεν αξίζω πεντάρα / δεκάρα ~ή* კაპიკია ჩემი ფასი.

τσακωμός ο ჩხუბი, კინკლაობა.

τσακώνω (*აბრ. τσάκωσα, აბრ. παθ. τσακώθηκα, მტკ. τσακωμένος*) *მეტბ.*

ხალხ. გამოჭერა, დაჭერა, ჩაგლება, წასწრება: *τον τσάκωσαν να κλέβει* ქურდობაზე წაასწრეს; **-ομαι** ჩხუბი, კინკლაობა: *μην ~εστε για μικροπράγματα* წვრილმანებზე ნუ კინკლაობთ; ◊ *είμαι τσακωμένος (με κάποιον)* ნაჩხუბარი ვარ (ვინმესთან).

τσαλαβούτας η *ხალხ.* მოუწესრიგებელი, ის, ვინც დაფრაგუნობს, ვინც უყურადღებოდ დადის.

τσαλαβουτώ (α) (*აόρ. τσαλαβούτησα*) *ამეტ., ხალხ.* **1.** ფრაგუნი, უყურადღებოდ სიარული, ტალახში ან სილაში ბოდიალი; *გადატ.* **2.** მეჩხერ წყალში ცურვა; **3.** უწესრიგოდ, დაუფიქრებლად, უაზროდ მოქცევა.

τσαλακώνω (*აόρ. τσαλάκωσα, აόρ. παθ. τσαλακώθηκα, μτχ. τσαλακωμένος*) *μετβ., αμετβ., ხალხ.* **1.** დაჭმუჭნა; **2.** *გადატ.* შეურაცხყოფა, შელახვა: *~ την αξιοπρέπεια κάποιου* ვინმეს ღირსებას შეელახავ; **3.** *ვარგ.* მონგრევა, დანგრევა.

τσαλαπατώ (α) (*აόρ. τσαλαπάτησα, აόρ. τσαλαπατήθηκα, μτχ. τσαλαπατημένος*) *μετβ., ხალხ.* **1.** ფეხით გადაგდა, გათელვა: *τσαλαπατούσαν τα λουλούδια του πάρκου!* პარკში ყვავილებს ფეხით თელავდნენ! **2.** *გადატ.* შეურაცხყოფა: *~ την αξιοπρέπεια των άλλων* შეურაცხყოფ სხვების ღირსებას.

τσαλαπετεινός ο *ზოოლ.* ოფოფი.

τσαμπουκαλής ο (*πληθ. -ήδες*), **-ού** η *ვარგ., უარყ. მნიშვ.* ძველი ბიჭი: *κάνει τον ~ή, αλλά είναι δειλός* თავი ძველ ბიჭად მოაქვს, მაგრამ ლაჩარია.

τσαμπουκάς ο *ვარგ.* **1.** ძველი ბიჭი; **2.** შემართება, თავდაჯერებულობა.

τσαμπούνα η (*γεν. πληθ. αν გააჩნია*) *მუს.* სტვირი.

τσάντα η ჩანთა.

τσαντάκιας ο (*πληθ.-ηδες*) *ხალხ.* ჩანთების ქურდი.

τσαπατσούλης ο (*πληθ. -ηδες*), **-ούλα** η *უარყ. მნიშვ.* დაუდეგარი, ფეთხუმი.

τσαπατσουλιά η დაუდეგრობა, ფეთხუმობა.

τσαπατσούλικος, -η, -ο დაუდეგრად გაკეთებული, დაუდეგარი.

τσαρούχι το **1.** ცარუხი (ერთგვარი ტყავის ქოში პომპონით); **2.** *გადატ.* ულაზათო, უგემოვნო, ტლანქი ფეხსაცმელი; ◊ ***με μισό ~*** ცალი კალოშით (ითქმის ძალიან ღარიბ ადამიანზე), ***με τα ~α*** უპრობლემოდ, თავისუფლად.

τσατίζω (τσαντίζω) (*აόρ. τσάτισα, აόρ. παθ. τσατίστηκα, μτχ. τσατισμένος*) *μετβ.* ნერვების მოშლა, წყობიდან გამოყვანა, გაბრაზება, განერვიულება.

τσατίλα (τσαντίλα) η (*γεν. πληθ. αν გააჩნია*) *ხალხ.* სიბრაზე, სიანჩხლე, ნერვიულობა.

τσάτισμα (τσάντισμα) το ნერვების მოშლა, წყობიდან გამოყვანა, გაბრაზება, განერვიულება.

τσάτρα-πάτρα *επίρρ., ხალხ.* ისე რა, ნორმალურად: *– μιλάει αγγλικά; – ~.* – ინგლისურად ლაპარაკობს? – ისე რა.

τσατσάρα η *ხალხ.* **1.** ფართოდ დაკბილული სავარცხელი; **2.** ჯიბის სავარცხელი.

τσαχπίνης ο (*πληθ. -ηδες*), **-α** η *ხალხ.* პრანჭია.

τσεκάρω (*აόρ. τσεκάρισα, μτχ. τσεκαρισμένος*) *μετβ., ხალხ.* შემოწმება: *~ λογαριασμό* ანგარიშს ვამოწმებ.

τσεκούρι το *ხალხ.* ნაჯახი.

τσεκουρώνω (*αόρ. τσεκούρωσα, αόρ. παθ. τσεκουρώθηκα, μτχ. τσεκουρωμένος*) *μετβ.* 1. ნაჯახის დარტყმა; 2. *გადატ.* მკაცრად დასჯა, მკაცრი სასჯელის დაკისრება.

τσέπη η *Ιόνιος, გადატ.* ჯიბე; ◊ *βάζω το χέρι στην ~* ჯიბეზე ხელს გაივკრაე, ხელგაშლილი ვარ, *έχω καβούρια στην ~* ჯიბეს ხელს ვუჭერ, ეძუნწობ, *με άδειες ~ες* ცარიელი ჯიბით, უფულოდ, *κοιτάω την ~ μου* ჯიბეს ვუფრთხილდები, ვძუნწობ.

τσεπώνω (*αόρ. τσέπωσα, αόρ. παθ. τσεπώθηκα, μτχ. τσεπωμένος*) *μετβ., ბალბ.* ჯიბეში ჩადება, ჩაჯიბება.

Τσετσένος ο, **-α** η ჩეჩენი.

Τσέχος ο, **-α** η ჩეხი.

τσητώνω (τσιτώνω) (*αόρ. τσήτωσα, αόρ. παθ. τσητώθηκα, μτχ. τσητωμένος*) *μετβ.* 1. დაჭიმვა, გაჭიმვა: *τσήτωσε τα πόδια του στο κρεβάτι* ფეხები ლოგინზე გაჭიმა; *გადატ.* 2. დაძაბვა, ნერვების მოშლა: *είναι πολύ τσητωμένος* ძალიან დაძაბულია.

τσιγαρίζω (*αόρ. τσιγάρισα, αόρ. παθ. τσιγαρίστηκα, μτχ. τσιγαρισμένος*) *μετβ.* მოხრაკება, მოთუშვა: *~ τα κρεμμύδια* ხახვს მოვთუშავ; **-ομαι** გატანჯვა, მოხრაკება (სიცხისგან): *τσιγαρίστηκα όλη μέρα στον ήλιο* მთელი დღე მზეზე მოვიხრაკე.

τσιγάρο το სიგარეტი.

τσιγαροθήκη (σιγαρετοθήκη) η 1. პორტსიგარი, საბურნუთე; 2. საფერფლე.

τσιγαρόχαρτο το 1. თამბაქოს გასახვევი თხელი ქაღალდი; 2. კალკი.

τσιγγάνικος, -η, -ο ბოშების, ბოშათა, ბოშური.

τσιγγάνος ο. **-α** η ბოშა.

τσιγγουνεύομαι (*αόρ. τσιγγουνεύτηκα*) *μετβ., αποθ.* ძუნწობა: *~εται ακόμα και το νερό* წყალზედაც კი ძუნწობს.

τσιγγούνης (*πληθ. -ηδες*), **-α, -ικο (τσιγκούνης)** ძუნწი, კრიჟანგი.

τσιγγούνικος, -η, -ο (τσιγκούνης (*πληθ. -ηδες*), **-α, -ικο)** ძუნწის, კრიჟანგის.

τσιγκέλι το 1. კაუჭი; 2. ჩამჭიდი, ბარჯი; ◊ *βγάζω τα λόγια κάποιου με το ~* მარწუხებით ამოვგლეჯ სიტყვას, ძლივს ვათქმევინებ.

τσίγκινος, -η, -ο თუთიის.

τσίγκος ο თუთია.

τσίκνα η (*πληθ. არ გააჩნია*) მემწვარი ხორცის, მამხის სუნი.

τσικνίζω (*αόρ. τσίκνισα, αόρ. παθ. τσικνίστηκα, μτχ. τσικνισμένος*) *μετβ., αμετβ.* დაბრაწვა, მოხრაკება, მოთუშვა.

Τσικνοπέμπτη η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) ყველიერის წინა ხუთშაბათი.

τσιμέντο το ცემენტი.

τσιμουδιά η (*πληθ. არ გააჩნია*) კრინტი; ◊ *δεν βγάζω ~* კრინტს არ ვძრავ.

τσίμπημα το 1. ჩხვლეტა; 2. ჩქმეტა; 3. კენკვა, კორტნა, ჩანისკარტება; 4. წახემსება.

τσίμπλα η (*γεν. πληθ. არ γααჩნია*) წირპლი.

τσιμπλιάζω (*αόρ. τσίμπλιασα, μτχ. τσιμπλιασμένος*) *αμετβ.* წირპლის გაჩენა.

τσιμπλιάρης (*πληθ. -ηδες*), **-α, -ικο** წირპლიანი.

τσιμπούκι το ჩიბუხი.

τσιμπούρι το *Ιόνιος, გადატ.* ტკიპა: *μας έγινε ~* ტკიპასავით მოგვეწება.

τσιμπούσι το *ბალბ.* ქეიფი.

τσιμπώ (α) (*αόρ. τσίμπησα, αόρ. παθ. τσιμπήθηκα, μτχ. τσιμπημένος*) *μετβ.* 1. ჩქმეტა; 2. ჩხვლეტა; 3. კენკვა, კორტნა, ჩანისკარტება: *το καναρίνι τσιμπούσε το κανναβούρι* თუთიყუში

κανაφυς თესლებს კენკაედა; *αμετβ.* **1.** ანკესზე წამოგება, პირის მოკიდება: *σήμερα δεν ~άνε τα ψάρια* დღეს თევზები ანკესზე არ ეგებიან; **2.** პატარა ლუკმებით ჭამა, კენკვა; **3.** წაგლეჯა, დაცინცელა: *τσίμπησε από όλους τους συγγενείς κάτι και μάζεψε αρκετά λεφτά* ყველა ნათესავს რაღაც დაცინცლა და ბლომად ფული მოაგროვა; **-ιέμαι** შეყვარება.

τσίνορο το (*ჩეჩნურ-ინგ. პლთ.*) წამწამი.

τσίπουρο το ციპური (არყის ნაირსახეობა).

τσίριγμα το წივილი, კივილი, ჭყივილი, წკავწკავი, წკმუილი.

τσίρκο το ცირკი.

τσίχλα I (τσίκλα) η საღეჭი რეზინა.

τσίχλα II η მაშვი.

τσογλάνι το *ლანძღ.* ხულიგანი.

τσόκαρο το **1.** ხის ქოში; **2.** *გადატ., ლანძღ.* ჭორიკანა.

τσόλι (τσούλι) το (*γεν. არ გააჩნია*) *ხალხ.* **1.** ძონძი, ჯვალო, ჩვარი; **2.** *ქარგ.* უვარგისი კაცი; **2.** *ლანძღ.* სალახანა.

τσολιάς ο (*πληθ. -άδες*) *ხალხ.* ევზონი (ბერძენი ჯარისკაცი).

τσομπάνης (τσοπάνης, τσομπάνος) ο მწყემსი.

τσόντα η (*γεν. πληθ. არ γααჩნია*) *ხალხ.* **1.** ჩადგმა, მიკერება (ნაჭრის); **2.** ჩადგმული ნაჭერი; **3.** პორნოფილმი.

τσουβάλι το ტომარა; ◊ *βάζω (κάποιον) στο ~* ვღალატობ, ვატყუებ (ვინმეს), *βάζω (κάποιον) στο ίδιο ~ (με άλλον)* ერთ ქვაბში ვხარშავ, *με το ~* დიდი რაოდენობით.

τσουβαλιάζω (*აόρ. τσουβάλιασα, აόρ. παθ. τσουβαλιάστηκα, μτχ. τσουβαλιασμένος*) *μετβ.* **1.** ტომარაში ჩადება; **2.** *გადატ.* ა) ბევრის თქმა: *μας τσουβάλιασε στα ψέματα* ბევრი ტყუილი გვითხრა, ბ) დაჭერა: *χθες τσουβάλιασαν πολλούς λαθρομετανάστες* გუშინ ბევრი არალეგალური ემიგრანტი დაიჭირეს.

τσουγκρίζω (*აόρ. τσούγκρισα, აόρ. παθ. τσουγκρίστηκα, μτχ. τσουγκρισμένος*) *μετβ.* მიჭახუნება, ჩარტყმა: *τσούγκρισαν τα ποτήρια τους / τα πασχαλινά αβγά* ჭიქები მიუჭახუნეს / საპასექომო კვერცხები ჩაარტყეს; *αμετβ.* დარტყმა, შეჯახება: *τα δύο αυτοκίνητα τσούγκρισαν μεταξύ τους* ორი მანქანა ერთმანეთს შეეჯახა; **-ομαι** დაჯახება, დატაკება; ◊ *τα ~ (με κάποιον)* ჩხუბი, შეტაკება (ვინმესთან).

τσούζω (*αόρ. έτσουξα*) *μετβ., αμετβ.* **1.** დაწვა: *τα μάτια μου ~ουν από το νέφος* გამონაბოლქვისგან თვალები მეწვის; **2.** *გადატ.* გულის დაწყეტა, გულის დაწვა, გულის დათუთქვა; ◊ *τα ~ει* ბევრს სვამს, თერება.

τσουκνίδα η *ბოტ.* ჯინჭარი.

τσουλήθρα η სასრიალო.

τσουλώ (α) (*αόρ. τσούλησα*) *μετβ.* **1.** ხელის კვრა, დაგორება; **2.** *ქარგ.* დაძვრა, წასელა: *τσούλα να φύγουμε* დაიძარი, წავიდეთ; **3.** ა) დაძვრა, დაწყება, განვითარება: *το θέμα μας ~άει, σύντομα θα τακτοποιηθεί* ჩვენი საკითხის განხილვა დაიწყო და მალე მოგვარდება, ბ) წინსვლა, წარმატების ქონა.

τσούξιμο το *ხალხ.* წვა.

τσουρέκι το ცურეკი (ფუნთუშას ნაირსახეობა).

τσουχτερός, -ή, -ό **1.** მწვავე, სუსხიანი: *κάνει ~ό κρύο* სუსხია; *გადატ.* **2.** გესლიანი, ღვარძლიანი: *~ά λόγια* გესლიანი სიტყვები; **3.** მაღალი, ძვირი: *~ές τιμές* მაღალი ფასები.

τσούχτρα η **1.** მედუზა (შხამიანი); **2.** *გადატ.* გესლიანი, გამქირდავი (ქალი).

τσόφλι το (*γεν. αρ გააჩნია*) ნაჭუჭი, ქერქი.

τσόχα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) მაუდი.

τσυρίζω (*αόρ. τσύριξα*) *αμετβ.* ჭიკვილი, კიკვილი, ჭყიკვილი, ჭკაჭკავი, ჭკმუილი.

τυλίγω (*αόρ. τύλιξα, αόρ. παθ. τυλίχτηκα, μτχ. τυλιγμένος*) *μετβ.* **1.** დახვევა, შეხვევა, გახვევა: *τύλιξε το πόδι με γάζα* ფეხი დოლბანდით შეიხვია; **2.** შებურვა, გახვევა: *το κτήριο είχε τυλιχτεί στους καπνούς* შენობა კვამლში იყო გახვეული; **3.** *გადატ.* შებმა: *πρόσεξε μη σε τυλίξει και την παντρευτείς!* ფრთხილად იყავი, არ შეგაბას და ცოლად არ მოიყვანო! **-ομαι 1.** დამრგვალება, მოკუნტვა: *ο σκαντζόχοιρος τυλίχτηκε κι έγινε μια μπάλα* ზღარბი დამრგვალდა და ბურთს დაემსგავსა; **2.** შეხვევა, გახვევა, შეფუთნა, დაფარება (საბნის): *τυλίχτηκε στα δίχτυα τους και έχασε πολλά λεφτά* მათ ბადეში გაეხვა და ბევრი ფული დაკარგა; ◊ *~ (κάποιον) σε μια κόλλα χαρτί* (ვინმეს) ბრალეულობას ვამტკიცებ, (ვინმეს) წინააღმდეგ სამხილს აღმოვაჩენ.

τύμβος ο სამარხი, სამარე.

τυμπανιστής ο, **-τρια** η მედოლე.

τύμπανο το *მუს.* დოლი, დაფდაფი.

τυπικός, -ή, -ό 1. ფორმალური: *~ή διαδικασία* ფორმალური პროცესი; **2.** დამახასიათებელი: *τα ~ά κοινωνίας* საზოგადოების დამახასიათებელი ნიშნები; **3.** ტიპიური, ჩვეულებრივი; **4.** ოფიციალური; **5.** ოფიციალური, ცივი: *μου είπε μια ~ή καλημέρα* ცივად მომესალმა.

τυπικότητα η **1.** შესაბამისობა, ტიპიურობა; **2.** ფორმალობა; **3.** თანმიმდევრულობა, პედანტურობა, მოწესრიგებულობა.

τυπογραφείο το სტამბა.

τυπογραφία η (*πληθ. αρ გააჩნია*) ტიპოგრაფია.

τυπογραφικός, -ή, -ό სტამბისა, სტამბური, სასტამბო, ტიპოგრაფიული.

τυπογράφος ο სტამბის მფლობელი ან სტამბის მუშაკი.

τυπολατρία η ფორმალისტიკა.

τυπολογία η ტიპოლოგია.

τυπολογικός, -ή, -ό 1. ტიპოლოგიური; **2.** (το) მორფოლოგია.

τυποποίηση η *ეკონ.* სტანდარტიზაცია.

τυποποιώ (ε) (*αόρ. τυποποίησα, αόρ. παθ. τυποποιήθηκα, μτχ. τυποποιημένος*) *μετβ. ეკონ.* სტანდარტიზაციის მოხდენა.

τύπος (τύποι) ο **1.** ტიპი, მოდელი, ჯგუფი: *αυτοκίνητο τελευταίου ~ου* ბოლო მოდელის ავტომანქანა, *~ αίματος* სისხლის ჯგუფი; **2.** ნიმუში, მაგალითი: *~ αιτήσεως* განცხადების ნიმუში; **3.** პრესა; **4.** ფორმალობა: *δίνει σημασία στους ~ους* ფორმალობებს მნიშვნელობას ანიჭებს; **5.** ფორმულა: *αλγεβρικός ~* ალგებრული ფორმულა; **6.** *გრამ.* ფორმა; **7.** *ბიოლ.* სახეობა, ჯიში; ◊ *εκπρόσωπος του Τ~ου* პრესის წარმომადგენელი, *γραφείο Τ~ου* პრეს-ცენტრი, *πρακτορείο Τ~ου* პრესის სააგენტო, *συνέντευξη Τ~ου* პრესკონფერენცია.

τύπωμα το დაბეჭდვა, ამობეჭდვა.

τυπώνω (*αόρ. τύπωσα, αόρ. παθ. τυπώθηκα, μτχ. τυπωμένος*) *μετβ.* **1.** დაბეჭდვა, ამობეჭდვა; **2.** გამოცემა; **3.** აღბეჭდვა, გამოსახვა; ◊ *~ στο νου μου / στο μυαλό μου* ვინ-

ბამი აღიბეჭდავ, კარგად ეიმახსოვრებ.

τυραννία η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. ტირანია; *გაღატ.* 2. ტანჯვა, წვალება.

τύραννος ο ტირანი, დესპოტი.

τυραννώ (τυραγνώ) (ε/α) (*აόρ. τυράννησα, აόρ. παθ. τυραννήθηκα, μτχ. τυραννισμένος*) *αμετβ.* ტირანული მართვა, დიქტატორული რეჟიმის დამყარება; *μετβ., გაღატ.* ტანჯვა, წვალება.

τυρί το ყველი.

τυρόγαλα (τυρόγαλο) το ხაჭო.

τυροκόμος ο მეყველე.

τυρόπιτα η ხაჭაპური.

τυροπιτάδικο το *საუბრ.* სახაჭაპურე.

τυροπωλείο το ყველის მაღაზია.

τύφλα η (*πληθ. არ გააჩნია*) *ხალხ.* სიბრმავე; ◊ *~ στο μεθύσι* ძალიან მთვრალი, *δεν βλέπει την ~ του* ვერაფერს ხედავს.

τυφλόμυγα η (*πληθ. არ გააჩნია*) დახუჭობანა.

τυφλοπόντικας ο (*γεν. ληθ. არ გააჩნια*) თხუნელა.

τυφλός, -ή, -ό 1. *Λόγοτ., გაღატ.* ბრმა; 2. განუსჯელი, დაუფიქრებელი; ◊ *στα ~ά* ბრმად, რისამე უცოდინრად, *~ό έντερο* ბრმა ნაწლავი.

τυφλώνω (*αόρ. τύφλωσα, αόρ. παθ. τυφλώθηκα, μτχ. τυφλωμένος*) *μετβ. Λόγοτ., გაღατ.* დაბრმავება, მხედველობის დაკარგვა.

τύφος ο (*πληθ. არ გააჩნια*) *მედ.* ტიფი.

τυφώνας ο ტაიფუნი.

τυχαίνω (*αόρ. έτυχα*) *αμετβ.* 1. გამოჩენა (მოულოდნელად): *μου έτυχε μια ζαφνική δουλειά και πρέπει να φύγω* უეცრად რაღაც საქმე გამომიჩნდა და უნდა წავიდე; 2. დამართნა, შემთხვევა, მოხდენა, მოსელა: *του έτυχε μια αναποδιά και χάλασε η δουλειά* რაღაც მარცხი მოუვიდა და საქმე გაუფუჭდა; 3. შეხვედრა, წაწყდომა, გადატანა: *του έτυχαν μεγάλα προβλήματα* დიდ პრობლემებს წააწყდა; 4. მოხვედრა, შესწრება: *έτυχε κι αυτός στον καβγά τους* მათ ჩხუბს ისიც შესწრო; 5. *απρόσ.* (*να* +) შემთხვევით, ზოგჯერ მოხდენა: *να ~ει να τον ξέρω κι εγώ* შემთხვევით აღმოჩნდა, რომ მას მეც ვიცნობდი.

τυχαίος, -α, -ο 1. შემთხვევითი; 2. (το) შემთხვევითი მოვლენა, შემთხვევა, შემთხვევითობა.

τυχεράκιας ο (*πληθ. -ηδες*) ქუდბედიანი, იღბლიანი.

τυχερό το 1. ბედი, იღბალი; 2. (τα) ა) პატარა შემოსავალი, წვრილმანი გასამრჯელო, ბ) სარგებელი; ◊ *ήταν (το) ~ (του) να* ასეთი ყოფილა მისი ბედი, ბედი ჰქონია, რომ....

τυχερός, -ή, -ό 1. ქუდბედიანი, იღბლიანი; 2. შემთხვევითი; ◊ *~ά παιχνίδια* იღბლიანი თამაშები (ლატარეა, რულეტი და სხვ.).

τύχη η ბედი; ◊ *της ~ς τα γραμμένα* ის, რაც (ბედში) გიწერია, *ανοίγει η ~ μου* ბედი მეხსნება, *άξιος της ~ς* ღირსი ვარ, ეიმსახურებ, ახია ჩემზე, *από ~* შემთხვევით, ბედად, *στην / κατά ~* შემთხვევით, *λέω την ~ (κάποιου)* ბედს ვუწინასწარმეტყველებ (ვინმეს), *καλή ~!* წარმატებას გისურვებ ! *για καλή μου ~...* ჩემდა საბედნიეროდ...

τυχοδιώκτης ο, **-τρια** η ავანტიურისტი.

τυχόν *επίρρ.* შემთხვევით: *πρόσεχε μην ~ και το χάσεις!* ყურადღებით იყავი, შემთხვევით არ დაკარგო!

τύψη η (*ჩვეულებრივ πληθ.*) სინდისის ქენჯნა, სინანული.

τώρα *επίρρ.* ახლა, ახლავე; ◊ ***από ~ και στο εξής*** დღეიდან მოყოლებული, ***~ μάλιστα!*** ჰო, ახლა (იმედგაცრუებისას, ***έλα ~!*** კაი რა, მოიცა რა!

τωρινός, -ή, -ό ახლანდელი, დღევანდელი.

Υ

Υ, υ, ύψιλον 1. იფსილონი, ბერძნული ანბანის მეოცე ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) ოთხასი, მეოთხასე (*Υ'*), ბ) ოთხასი ათასი (*Υ*).

ύαινα η *ზოოლ.* აფთარი.

ύβρις η 1. სალანძღაო, უწმაწური სიტყვა, გინება; 2. შეურაცხყოფა, შეურაცხმყოფელი რამ.

υβριστής ο, **-τρια** η ენაბილწი ადამიანი.

υβριστικός, -ή, -ό სალანძღაო, ბილწი, უწმაწური, შეურაცხმყოფელი.

ύβωμα το კუზი.

υγεία (υγειά, γεια) η 1. ჯანმრთელობა; 2. ჯანმრთელობის დაცვა, ჯანდაცვა: *Υπουργείο Υ~ς* ჯანდაცვის სამინისტრო; ◊ *~ σου (σας)!* გამარჯობა! *βρήκα την ~ μου* მოვისვენე, მეშველა, *εις ~ν / στην ~ σας* გაგიმარჯოთ (სადღეგრძელოს თქმისას), *με τις ~ες / ~ες (σου / σας)!* ჯანმრთელობა (იყოს და)! *την ~ μας να έχουμε* ჯანმრთელობა იყოს და ყველაფერს ეშველება! *και σε / εις άλλα με ~* ჩვენ კარგად ვიყოთ და! *χαρτί ~ς* ტუალეტის ქაღალდი.

υγειονομικός, -ή, -ό 1. სანიტარული; 2. (ο) სანიტარული სამსახურის თანამშრომელი; ◊ *~ή ζώνη* სანიტარული ზონა.

υγιεινή η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* ჰიგიენა; ◊ *είδη ~ς* აბაზანის ნივთები.

υγιεινός, -ή, -ό ჯანსაღი, ჰიგიენური

υγιής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) 1. *პორდ., გადატ.* ჯანსაღი, ჯანმრთელი; 2. საღი, ლოგიკური: *~ αντίληψη* საღი აზრი.

υγραέριο το თხევადი გაზი.

υγραίνω (*აόრ. ύγρανα, აόრ. παθ υγράνθηκα*) *მეტბ., ამეტბ.* დასველება, დატენიანება, დანესტიანება.

υγρασία η (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. *მეტეორ.* ტენიანობა; 2. ნესტი, სინოტივე, სისველე.

υγρό το 1. *ფიზ.* სითხე; 2. *ფიზიოლ.* წვენი: *γαστρικό ~* კუჭის წვენი.

υγρομόνωση η ჰიდროიზოლაცია.

υγρός, -ή, -ό 1. თხევადი: *~ό καύσιμο* თხევადი საწვავი; 2. ნოტიო, ტენიანი: *~ό κλίμα* ტენიანი კლიმატი.

υγρότητα η ნესტი, სინოტიე, სისველე.

υγρόφιλος, -η, -ο ტენის მოყვარული.

υδατάνθρακας ο *βιολ., ქიმ.* ნახშირწყალი.

υδάτινος, -η, -ο 1. წყლის, წყლიანი: *~α στρώματα* წყლის ფენები; 2. წყალნარევი, წყლის: *~η βαφή* წყლის საღებავი; ◊ *~οι πόροι* წყლის რესურსები.

υδατογράφος ο/η აკვარელისტი.

υδατογραφώ (ε) (*აόρ. υδατογράφησα, აόρ. παθ. υδατογραφήθηκα, μτχ. υδατογραφημένος*) *αμετβ.* აკვარელით ხატვა.

υδραγωγείο το 1. წყალსადენი; 2. წყალსაცავი.

υδραγωγός ο წყალსადენი.

υδράργυρος ο (*πληθ. არ გააჩნია*) ვერცხლისწყალი; ◊ *ανεβαίνει / κατεβαίνει ο ~* სიცხე, *გადაგ.* მღელვარება, დაძაბულობა მატულობს / კლებულობს.

υδραυλική η ჰიდრავლიკა.

υδραυλικός, -ή, -ό 1. ჰიდრავლიკის, ჰიდრავლიკური; 2. (ο) სანტექნიკოსი; 3. (τα) სანტექნიკა; ◊ *~ή εγκατάσταση* სანტექნიკა.

ύδρευση η (*πληθ. არ გააჩნია*) წყლით მომარაგება: *η ~ πόλης* ქალაქის წყლით მომარაგება.

υδρόβιος, -α, -ο წყალში მცხოვრები, წყალში მზარდი: *~ οργανισμός* წყალში მცხოვრები ორგანიზმი.

υδροβιότοπος ο წყლიანი ადგილი.

υδρόγειος, -ος, -ο მიწისა და წყლის შემცველი; ◊ *~ (σφαίρα)* დედამიწა.

υδρογόνο το *ქიმ.* წყალბადი.

υδροκυάνιο το *ქიმ.* ციანის მჟავა.

υδρολογία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *გეოლ.* ჰიდროლოგია.

υδρολόγος ο/η ჰიდროლოგი.

υδρόμυλος ο წყლის წისქვილი.

υδροχόος ο 1. *ასტრონ.* მერწყული – წყლის თანავარსკვლავედი; 2. *ასტროლ.* (Υ) მერწყული.

ύδωρ το *მაღალფ.* წყალი: *μόλυνση των υδάτων* წყლის დაბინძურება; ◊ *εσωτερικά ύδατα* სახელმწიფოს ტერიტორიული წყლები.

υιοθεσία η შვილება, შვილად აყვანა.

υιοθετώ (ε) (*აόρ. υιοθέτησα, აόρ. παθ. υιοθετήθηκα, μτχ. υιοθετημένος*) *μετβ.* 1. შვილება, შვილად აყვანა; 2. გამოყენება, გაზიარება, მიღება, დანერგვა: *~ γνωμή / τακτική* აზრის გაზიარება /ტაქტიკის დანერგვა.

ύλη η 1. ნივთიერება: *οργανική ~* ორგანული ნივთიერება; 2. ნედლეული, მასალა (სასწავლო), მატერია: *ο κόσμος της ~ς και ο κόσμος του πνεύματος* მატერიალური სამყარო და სულიერი სამყარო; ◊ *πρώτη ~* პირველადი ნედლეული.

υλικό το მასალა, ნედლეული: *οικοδομικά ~ά* სამშენებლო მასალა, *δευτερογενές ~* მეორადი ნედლეული; ◊ *έμψυχο ~* ცოცხალი ძალა, *άψυχο ~* აღჭურვილობა.

υλικός, -ή, -ό მატერიალური: *~ κόσμος* მატერიალური სამყარო.

υλικοτεχνικός, -ή, -ό მატერიალურ-ტექნიკური: *~ή βάση* მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა.

υλισμός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) *ფილოს.* მატერიალიზმი; ◊ *διαλεκτικός ~* დიალექტიკური მატერიალიზმი.

υλιστής ο, **-τρια** η მატერიალისტი.

υλοποίηση η განხორციელება, ხორცშესხმა, შესრულება, სისრულეში მოყვანა.

υλοποιώ (ε) (*აόρ. υλοποίησα, აόρ. παθ. υλοποιήθηκα, μτχ. υλοποιημένος*) *μετβ.* განხორციელება, ხორცშესხმა, შესრულება, სისრულეში მოყვანა.

υμένας (υμήν) ο *მაღალფ.* **1.** თხელი კანი, მემბრანა; **2.** *ანატ.* აპკი, გარსი: *παρθενικός ~* საქალწულე აპკი.

ύμνηση η **1.** საეკლესიო ჰიმნის შესრულება; **2.** *გადატ.* ხოტბის შესხმა, შექება.

υμνητής ο, **-τρια** η მაქებარი, მეხოტბე, ხოტბის შემსხმელი.

υμνογραφία η ჰიმნოგრაფია.

υμνολογία η **1.** ხოტბა; **2.** *ეკლ.* ჰიმნოლოგია.

υμνολόγος ο/η **1.** ის, ვინც საეკლესიო ჰიმნებს ასრულებს ან წერს; **2.** *გადატ.* მეხოტბე.

ύμνος ο **1.** ჰიმნი; **2.** *გადატ.* ქება, ხოტბა; ◊ *εκκλησιαστικός ~* საეკლესიო ჰიმნი, *Ακάθιστος Ύ~* დაუჯდომელი ჰიმნი, *εθνικός ~* ეროვნული ჰიმნი.

υμνώ (ε) (*აόρ. ύμνησα, აόρ. παθ. υμνήθηκα, μτχ. υμνημένος*) *μετβ.*, *მაღალფ.* **1.** საეკლესიო ჰიმნის შესრულება; **2.** ხოტბის შესხმა, შექება.

υμνωδός ο/η **1.** ფსალმუნის მგალობელი; **2.** ჰიმნოგრაფი.

υπαγόρευση η *ჰირდ., გადატ.* კარნახი, მითითება; ◊ *καθ'~ιν* ა) კარნახით: *έγραψε την επιστολή καθ'~ιν* წერილი კარნახით დაწერა, ბ) მითითებით: *ενεργούσε καθ'~ιν του αφεντικού του* მისი უფროსის მითითებით მოქმედებდა.

υπαγορεύω (*აόρ. υπαγόρευσα, აόρ. παθ. υπαγορεύθ(τ)ηκα, μτχ. υπαγορευμένος*) *μετβ. ჰირდ., გადატ.* კარნახი, მითითება: *~ γράμμα* ვკარნახობ წერილს.

υπάγω (*აόρ. υπήγαγα, აόρ. παθ. υπήχθην, μτχ. υπηγμένος / υπαχθείς, είσα, -έν*) *μετβ., მაღალფ.* მიკუთვნება, მიწერა, დავალება, გამწესება; *αμετβ.* წასვლა, გასვლა; **-ομαι** მიკუთვნება, დაქვემდებარება, დაქვემდებარებაში ყოფნა, შესვლა: *η Εκκλησία των Δωδεκανήσων ~εται στο Πατριαρχείο Κωνσταντινούπολης* დოდეკანისოსის ეკლესია კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს დაქვემდებარებაშია.

υπαγωγή η **1.** გამწესება, მოთავსება; **2.** მიკუთვნება.

υπαίθριος, -α, -ο ღია ცის ქვეშ, ბუნებაში: *~α αγορά* ბაზარი ღია ცის ქვეშ.

ύπαιθρο το (*πληθ. არ გააჩნია*) *მაღალფ.* ღია ცის ქვეშ, ბუნება: *γευματίζω στο ~* ბუნებაში ვსადილობ.

ύπαιθρος η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მაღალფ.* (აღგილი) ქალაქგარეთ, აგარაკი.

υπαινιγμός ο მინიშნება.

υπαινίσσομαι (*აόρ. υπαινίχθηκα*) *μετβ., αποθ.* მინიშნება, ქარაგმულად თქმა.

υπαίτιος, -α, -ο *მაღალფ.* პასუხისმგებელი, დამნაშავე, დანაშაულის ჩამდენი, შემთხვევის მიზეზი.

υπαιτιότητα η (*πληθ. არ გააჩνია*) პასუხისმგებლობა.

υπακοή η (*πληθ. არ გააჩνია*) დაჯერება, დამორჩილება: *~ στους νόμους* კანონებს დამორჩილება.

υπάκουος, -η, -ο დამჯერი, დისციპლინირებული.

υπακούω (*აόρ. υπάκουσα*) *αμετβ.* **1.** დაჯერება, დამორჩილება; **2.** დაქვემდებარება.

υπάλληλος ο/η ჩინოსანი, მოხელე.

υπανάπτυκτος, -η, -ο (υποανάπτυκτος) ჩამორჩენილი, განუვითარებელი, ნაკლებად, სუსტად განვითარებული.

υπανάπτυξη η (*πληθ. არ გააჩნია*) განუვითარებლობა, სუსტად, ნაკლებად განვითარება.

υπαναχωρώ (ε) (*აόρ. υπαναχώρησα*) *αμετβ., მაღალფ.* **1.** უკან დახევა; **2.** *გადატ.* სიტყვის უკან წაღება, უარის თქმა, უარყოფა (ნათქვამის, აზრის, შეხედულების; **3.** *იურ.* ხელშეკრულების დარღვევა (ცალი მხარის მიერ).

υπαξιωματικός ο/η *სამხ.* უნტეროფიცერი.

υπαρκτός, -ή, -ό არსებული, რეალური, რეალურად არსებული; ◊ *~ σοσιαλισμός* ეგზისტენციალური სოციალიზმი.

ύπαρξη η **1.** არსებობა: *δεν πιστεύω στην ~ φαντασμάτων* არსებობის არ მჯერა; **2.** არსება: *τον πλαισίωναν νεαρές ~εις* გარს ახალგაზრდა არსებები (გოგონები) ეხვია.

υπαρξισμός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) *φιλοს.* ეგზისტენციალიზმი.

υπαρχηγός ο თავმჯდომარის მოადგილე.

υπάρχοντα τα ქონება: *στον πόλεμο έχασε όλα τα ~ του* ომში მთელი თავისი ქონება დაკარგა.

υπάρχω (*αόρ. υπήρξα*) *αμετβ.* არსებობა, ყოფნა: *~ει ζωή στον Άρη;* არსებობს ცხოვრება მარსზე? *~ει τίποτε να φάμε;* არის რამე, რომ ვჭამოთ; ◊ *~ει τρόπος* შესაძლებელია, შეიძლება: *~ει τρόπος να το κάνεις* ამის გაკეთება შესაძლებელია.

υπασπιστής ο ადიუტანტი.

υπαστυνόμος ο/η ლეიტენანტი (პოლიციის).

υπέδαφος το (*πληθ. არ გააჩნია*) წიაღისეული.

υπεισέρχομαι (*αόρ. υπεισήλθα*) *αμετβ., αποθ., მაღალფ.* **1.** ჩარევა, ჩაძიება, ჩაღრმავება, შესელა, შეღწევა: *μην ~εσαι ποτέ στις σχέσεις ενός ζευγαριού* წყვილის ურთიერთობაში ნურასოდეს ჩაერევი; **2.** *გადატ.* ზეგავლენის მოხდენა: *στη λήψη της απόφασης ~ονται ποικίλοι παράγοντες* გადაწყვეტილების მიღებაზე ბევრი ფაქტორი ახდენს ზეგავლენას.

υπεκφεύγω (*αόρ. υπεξέφυγα*) *αμετβ., მაღალფ.* დასხლტომა, თავის დაძერენა, თავის არიდება.

υπεκφυγή η ქარაგმებით საუბარი: *άσε τις δικαιολογίες και τις ~ες και μίλα καθαρά* ქარაგმებით საუბარს და თავის მართლებას შეეშვი და გარკვეული ილაპარაკე.

υπενθυμίζω (*αόρ. υπενθύμισα*) *μετβ.* გახსენება, შეხსენება: *σου ~ ότι αύριο λήγει η προθεσμία υποβολής αιτήσεων* შეგახსენებ, რომ ხვალ განაცხადების შეტანის ბოლო ვადაა.

υπεξαίρεση η **1.** მოპარვა, მითვისება: *ο ταμίας της τράπεζας κατηγορήθηκε για ~ χρημάτων* ბანკის მოლარეს ფულის მოპარვა დაბრალდა; **2.** *იურ.* დაგდება, გაფლანგვა.

υπέρ το *πρόθ., მაღალფ.* **1.** -თვის, სასარგებლოდ (ვინმეს): *έπεσε μαχόμενος ~ πίστεως και πατρίδος* სამშობლოსა და რწმენისათვის ბრძოლაში დაეცა; **2.** მეტი (რაღაცაზე): *συγκεντρώθηκαν ~ του χιλίους* ათასზე მეტი (ადამიანი) შეიკრიბა; ◊ *τάσσομαι / είμαι ~* ვემხრობი / მომხრე ვარ, *τα ~ και τα κατά* დადებითი და უარყოფითი მხარეები.

υπεράγαθος, -η, -ο ძალიან კეთილი, მოწყალე.

υπεράνθρωπος ο ზეკაცი: *ο ~ του Νίτσε* ნიცშეს ზეკაცი.

υπεράνω *επίρρ., მაღალფ.* (+ *γεν.*) უფრო მაღლა: *εγώ θέτω την αξιοπρέπειά μου ~ κάθε συμφέροντος* მე ჩემს ღირსებას ყველა ინტერესზე (უფრო) მაღლა ვაყენებ; ◊ *είμαι ~ (κάποιου πράγματος)* მაღლა ვდგავარ (რაღაცაზე).

υπερασπίζω (*აόრ. υπεράσπισα, აόრ. παθ. υπερασπίστ(θ)ηκα, მτχ. υπερασπισμένος*) *μετβ.* დაცვა: *υπερασπίσαμε τα εθνικά μας τα δικαιώματά μας* ჩვენი ეროვნული უფლებები დავიცავით.

υπεράσπιση η (*πληθ. არ გააჩნია*) დაცვა: *η ~ της πατρίδας* სამშობლოს დაცვა, *τον λόγο έχει τώρα ~* ახლა სიტყვა ეძლევა დაცვას.

υπερασπιστής ο, **-τρια** η დამცველი: *ο ~ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων* ადამიანთა უფლებების დამცველი.

υπεραστικός, -ή, -ό საქალაქთაშორისო: *~ή συγκοινωνία* საქალაქთაშორისო ტრანსპორტი.

υπερατλαντικός, -ή, -ό ტრანსატლანტიკური.

υπερβαίνω (*აόრ. υπερέβην, მτχ. υπερβάς, -άσα, -άν*) *μετβ., მაღალფ.* **1.** *Ιστ., გადატ.* გადასვლა: *~ τον λόφο / το όρος* გადაეღიარ ბორცვზე / პირობას; **2.** გადაბიჯება: *ο παππούς έχει υπερβεί τα ενενήντα* ბაბუამ ოთხმოცდაათს გადააბიჯა; **3.** გადამეტება, აღმატება, გადაჭარბება: *η επιτυχία του βιβλίου υπερέβη κάθε προσδοκία* წიგნის წარმატებამ ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბა.

υπερβάλλω (*აόრ. υπερέβαλα, მτχ. υπερβάλλων, -ουσα, -ον*) *μετβ., αμετβ., მაღალფ.* **1.** გაზვიადება: *Μήπως ~εις;* ხომ არ აზვიადებ? **2.** ჯობნა, უპირატესობის ქონა; ◊ *~ τον εαυτό μου / ε(μ)αυτόν* ჩემს შესაძლებლობებს გადაეჯარბებ (ჩემს თავს ვაჯობებ).

υπέρβαρος, -η, -ο ჭარბწონიანი, ზედმეტი წონის მქონე.

υπέρβαση η **1.** დაძლევა, აღმოფხვრა: *~ της ορθοδοξίας* მართლმადიდებლობის დაძლევა; **2.** გადამეტება: *~ δικαιωμάτων* უფლებების გადამეტება; ◊ *~ καθηκόντων* უფლებამოსილების გადამეტება, *καθ' ~ιν* პირობების დარღვევით.

υπερβολή η **1.** გაზვიადება; **2.** ზღვარგადასული ქმედება: *καταδικάζω τις ~ές των κυβερνώντων* მთავრობის წევრთა ზღვარგადასულ ქმედებებს ვკიცხავ; **3.** *მათ.* ჰიპერბოლა; ◊ *καθ'~ν* ზღვარგადასულად, უზომოდ, *άνευ ~ς* გადაჭარბების გარეშე.

υπερδιέργερση η (*πληθ. არ გააჩნია*) *ψυχολ., მედ.* ძლიერი აგზნება, ძლიერ აღელვება: *βρίσκεται πάντα σε ~ πριν από τις εξετάσεις* გამოცდების წინ ყოველთვის ძალიან აღელვებულია.

υπερδύναμη η *Ιστ., გადატ.* დიდი ძალა, ზესახელმწიფო: *οι Η.Π.Α. είναι σήμερα η μόνη ~ χώρα* ამერიკის შეერთებული შტატები დღეს ერთადერთი ზესახელმწიფოა.

υπερεθνικός, -ή, -ό ინტერნაციონალური.

υπερεκτιμώ (α) (*აόრ. υπερεκτίμησα, აόრ. παθ. υπερεκτιμήθηκα, მτχ. υπερεκτιμημένος*) *μετβ.* გადაფასება: *μην ~άς τις δυνατότητές σου* შენს შესაძლებლობებს ნუ გადააფასებ.

υπερένταση η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** მეტისმეტად დაძაბვა, გადაძაბვა; **2.** *ფიზ.* დიდი ძაბვა.

υπερέχω (*აόρ. υπερείχα*) *μετβ., αμετβ.* დიდი უპირატესობის ქონა, ბევრად

ჯობნა, ძალიან გასწრება: ~ *όλων των άλλων στην εξυπνάδα* თავისი ჭკუით სხვა დანარჩენს ბევრად ჯობია.

υπερηφάνεια (περηφάνεια) η (*πληθ. არ გააჩნია*) სიამაყე, თავმოყვარეობა.

υπερηχητικός, -ή, -ό ზებგერითი: *~ό κύμα* ზებგერითი ტალღა; ◊ *~ή ταχύτητα* ზებგერითი სიჩქარე.

υπερηχογραφία η *მედ.* ულტრასონოგრაფია.

υπερθερμαίνω (*აბრ. υπερθέρμανα, აბრ. παθ. υπερθερμάνθηκα, მტკ. υπερθερμασμένος*) *მეტბ., მაღალფ.* ზედმეტად, მეტისმეტად გათბობა, გადახურება.

υπερθέρμανση η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მაღალფ.* **1.** ზედმეტად გათბობა; **2.** გადახურება.

υπερθερμία η *მედ.* ჰიპერთერმია, ძალიან მაღალი სიცხე.

υπερίδρωση η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* ოფლის ჭარბი რაოდენობით გამოყოფა.

υπερισχύω (*აბრ. υπερίσχυσα*) *მეტბ., ამეტბ., მაღალფ.* ძლევა, გამარჯვება: *ευτυχώς στην περίπτωσή αυτή η λογική υπερίσχυσε του πάθους* საბედნიეროდ, ამ შემთხვევაში ენებას გონებამ სძლია.

υπερίσχυση η (*πληθ. არ გააჩნია*) დომინირება, გაბატონება.

υπεριώδης, -ης, -ες (*გენ. -ους, πληθ. არა. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) *ფიზ.* ულტრაიისფერი: *~εις ακτίνες* ულტრაიისფერი სხივები.

υπερκόπωση η (*πληθ. არ გააჩნია*) გადაღლა: *σωματική ~* სხეულის გადაღლა.

υπέρμαχος, -η/ος, -ο *მაღალფ.* მფარველი, დამცველი, მომხრე: *~ δικαιωμάτων των μειονοτήτων* უმცირესობათა უფლებების დამცველი.

υπέρμετρος, -η, -ο უსაზღვრო, უდიდესი: *~η προσπάθεια* უდიდესი მცდელობა.

υπερνικώ (α) (*აბრ. υπερνίκησα, აბრ. παθ. υπερνικήθηκα, მტკ. υπερνικημένος*) *მეტბ., მაღალფ.* **1.** დამარცხება, ჩახშობა, დათრგუნვა: *~ τους ανταγωνιστές μου* ეამარცხებ ჩემს მოწინააღმდეგეებს; **2.** *გადატ.* გადალახვა, დაძლევა: *~ δυσκολίες* სირთულეებს დაეძლევ.

υπέρογκος, -η, -ο *პირდ., გადატ.* გაბერილი, ძალზე დიდი, უზარმაზარი: *~ο δέμα* უზარმაზარი ამანათი, *~η τιμή* გაბერილი ფასი.

υπεροξύδιο το *ქიმ.* ბეჟანგი; ◊ *~ του υδρογόνου* წყალბადის ბეჟანგი.

υπεροπλία η (*πληθ. არ გააჩნია*) მტერზე უკეთესი შეიარაღება.

υπερόπτης ο, **-τρια** η *მაღალფ.* ქედმაღალი, ამპარტავანი.

υπεροχή η (*πληθ. არ გააჩნია*) უპირატესობა: *διαθέτουμε ~ έναντι του εχθρού και θα νικήσουμε* მტერთან შედარებით უპირატესობა გვაქვს და გავიმარჯვებთ.

υπέροχος, -η, -ο ჩინებული, შესანიშნავი, არაჩვეულებრივი.

υπεροψία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ქედმაღლობა, ამპარტავნება.

υπερπαραγωγή η *ეკონ.* ჭარბწარმოება, ჭარბად მოყვანა.

υπερπέραν το *ბრკლ., მაღალფ.* **1.** საიქიო; **2.** *საუბრ.* სხვა სამყარო: *φωνές από το ~* სხვა სამყაროდან მოსული ხმები.

υπερπηδώ (α) (*აბრ. υπερπήδησα, აბრ. παθ. υπερπηδήθηκα, მტკ. υπερπηδημένος*) *მეტბ., მაღალფ.* **1.** *იშ.* გადახტომა; **2.** *გადატ.* გადალახვა, დაძლევა.

υπερπληθυσμός ο (*πληθ. αρ გააჩნია*) ჭარბმოსახლეობა.

υπερρεαλισμός ο (*πληθ. αρ გააჩნია*) სიურეალიზმი.

υπερρεαλιστής ο, **-τρια** η სიურეალისტი.

υπερσύγχρονος, -η, -ο ულტრათანამედროვე.

υπέρταση η (*πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** *მედ.* ჰიპერტონია; **2.** *ელექტრ.* მაღალი ძაბვა.

υπέρτερος, -η, -ο *მაღალფ.* უპირატესობის მქონე.

υπερτερώ (ε) (*αόρ. υπερτέρησα*) *μετβ., მაღალფ.* უპირატესობის ქონა, ჯობნა: *~εί των υπολοίπων σε εξυπνάδα και επιμέλεια* ჭკუითა და სიბეჯითით სხვებს ჯობია.

υπερτίμημα το *ეკონ.* **1.** ზრდა, მატება (თანხის): *αυτόματο ~* თანხის ავტომატური ზრდა; **2.** ნამატი (თანხის).

υπερτίμηση η (*πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** გადაფასება, ზედმეტად შეფასება: *~ των ικανοτήτων κάποιου* ვინმეს შესაძლებლობების გადაფასება; **2.** *ეკონ.* ფასის დევალვაცია.

υπερτιμώ (α) (*αόρ. υπερτίμησα, αόρ. παθ. υπερτιμήθηκα, μτχ. υπερτιμημένος*) *μετβ.* **1.** გადაფასება, ზედმეტად შეფასება: *~ τις δυνάμεις μου* ჩემს ძალებს გადაევაფასებ; **2.** ფასის დევალვირება.

υπερτονία η *მედ.* ჰიპერტონია.

υπερτονικός, -ή, -ό *მედ.* ჰიპერტონიული.

υπερτρίχωση η (*πληθ. αρ გააჩნია*) *მედ.* ჭარბთმიანობა.

υπερτροφία η (*πληθ. αρ გააჩნია*) *მედ.* ჰიპერტროფია.

υπερυψώνω (*αόρ. υπερύψωσα, αόρ. παθ. υπερυψώθηκα, μτχ. υπερυψωμένος*) *μετβ., მაღალფ.* ძლიერ ამაღლება, აღმართვა: *~ το καμπαναριό* აღემართავ სამრეკლოს.

υπερφυσικός, -ή, -ό 1. ზებუნებრივი: *~ές δυνάμεις* ზებუნებრიები ძალები; **2.** *გაღატ.* უდიდესი: *~ή δύναμη* უდიდესი ძალა.

υπερψηφίζω (*αόρ. υπερψήφισα, αόρ. παθ. υπερψηφίστ(θ)ηκα, μτχ. υπερψηφισμένος*) *μετβ.* მხარის დაჭერა, ხმის მიცემა, დათანხმება: *η Βουλή υπερψήφισε το νομοσχέδιο* პარლამენტმა მხარი დაუჭირა კანონპროექტს.

υπερψήφιση η (*πληθ. αρ გააჩნია*) მხარის დაჭერა, ხმის მიცემა, დათანხმება.

υπερωκεάνιο το ტრანსოკეანური გემი.

υπερωκεάνιος, -α, -ο 1. ტრანსოკეანური; **2.** ოკეანის გაღმა, მორეული.

υπερωρία η **1.** ზედმეტი სამუშაო საათი, დადგენილზე მეტი სამუშაო დრო; **2.** ზედმეტი სამუშაო საათის ანაზღაურება: *πληρώνομαι τις ~ες μου* ზედმეტი სამუშაო საათის ანაზღაურებას ვიღებ.

υπεύθυνος, -η, -ο 1. პასუხისმგებელი, ის, ვინც პასუხს აგებს, პასუხისმგებლობის გრძნობის მქონე; **2.** დამნაშავე, ის, ვისაც ბრალი მიუძღვის: *σε θεωρώ ~ο για ό,τι συνέβη* შენ მიგიძღვის ბრალი ყველაფერში, რაც მოხდა;

υπευθυνότητα η (*πληθ. αρ გააჩνια*) პასუხისმგებლობა, პასუხისმგებლობის გრძნობა.

υπήκοος ο/η *იურ.* მოქალაქე.

υπηκοότητα η (*πληθ. αρ გააჩνια*) *იურ.* მოქალაქეობა: *παίρνω την ~* მოქალაქეობას ვიღებ.

υπηρεσία η **1.** სამსახური: *δημόσια / μυστική ~* სახელმწიფო / საიდუმლო სამსახური; **2.** მომსახურება, სამსახური, დახმარება: *η εταιρεία αυτή*

προσφέρει διαδικτυακές ~ες σε συνδρομητές ეს კომპანია თავის მომხმარებლებს ინტერნეტით მომსახურებას სთავაზობს; ◊ *είμαι ~* მორიგე ვარ, *τίθεμαι εκτός ~ς* სამსახურიდან მითხოვენ.

υπηρεσιακός, -ή, -ό სამსახურეობრივი: *~ό καθήκον* სამსახურეობრივი მოვალეობა.

υπηρέτης ο მომსახურე, მოხელე, თანამშრომელი.

υπηρέτηση η მომსახურება.

υπηρετικός, -ή, -ό მომსახურესი, მოხელის: *~ή στολή* მოხელის უნიფორმა.

υπηρέτρια η მოსამსახურე.

υπηρετώ (ε) (*αόρ. υπηρέτησα, αόρ. παθ. υπηρετήθηκα*) *μετβ.* **1.** მომსახურება: *μας ~εί πενήντα χρόνια τώρα* ორმოცდაათი წელია, რაც გვემსახურება; **2.** სამხედრო ვალდებულების მოხდა: *έχεις υπηρετήσει στο στρατό;* სამხედრო ვალდებულება მოხდილი გაქვს?

υπναράς, -ού, -άδικο/-ούδικο *საუბ.* ძილისგუდა.

υπνηλία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *საუბრ.* ძილქუში, ძილბურანი.

υπνοβάτης ο, **-ισσα** η მთვარეული.

υπνοβατώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* მთვარეულივით მოქცევა.

υπνοδωμάτιο το საწოლი ოთახი, საძინებელი.

ύπνος ο *პირდ., გადატ.* ძილი; ◊ *βλέπω (κάτι / κάποιον) στον ~ο* მესიზმრება (რამე / ვინმე), *αιώνιος ~* საუკუნო ძილი, სიკვდილი, *χάνω τον ~ο μου (για κάποιον / κάτι)* ძილს ვკარგავ (ვინმეს / რაიმეს გამო), *δεν με πιάνει / δεν μου κολλάει ~* რული არ მეკარება / ვერ ვიძინებ, *χειμέριος ~* ზამთრის ძილი.

υπνόσακος ο საძილე ტომარა.

υπνώνω (*αόρ. ύπνωσα, αόρ. παθ. υπνώθηκα, μτχ. υπνωμένος*) *μετβ.* დაძინება, დაპიპნოტიზება.

ύπνωση η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** პიპნოზი; **2.** *მედ.* ხელოვნურად დაძინება.

υπνωτίζω (*αόρ. υπνώτισα, αόρ. παθ. υπνωτίστ(θ)ηκα, μτχ. υπνωτισμένος*) *μετβ.* **1.** ხელოვნურად დაძინება, პიპნოზი; **2.** *გადატ.* გათიშვა, გაბრუება.

υπνωτικός, -ή, -ό ძილისმომგვრელი, საძილე: *~ό φάρμακο* საძილე წამალი.

υπνωτισμός ο (*πληθ. არ გააჩνια*) პიპნოზი, დაპიპნოტიზება.

υπό (υπ', υφ') *πρόθ., მაღალფ.* **1.** (+ *αιτ.*) ქვეშ, ქვეით: *~ το τον ήλιο* მზის ქვეშ; **2.** (+ *αιτ.*) -ით, ქვეშ (პირობაზე, მდგომარეობაზე, სტატუსზე): *το έργο ολοκληρώθηκε ~ την επίβλεψη άξιων μηχανικών* სამუშაო ღირსეული ინჟინრების ზედამხედველობის ქვეშ დასრულდა; **3.** (+ *γεν.*) მიზეზი: *καταστροφές προκλήθησαν ~ των χιονοπτώσεων* კატასტროფის მიზეზი დიდთოვლობა იყო; ◊ *υφ' όρον απόλυση* პირობითი სასჯელის ქვეშ, შინა პატიმრობაში, *~ μορφήν / τύπον* მსგავსი / ტიპის, *~ αίρεσιν* იმ პირობით, *~ την σκέπη(ν)* მზრუნველობის ქვეშ, *~ το πρίσμα* კუთხით, თვალსაზრისით.

υποβαθμίζω (*αόρ. υποβάθμισα, αόρ. παθ. υποβαθμίστηκα, μτχ. υποβαθμισμένος*) *μετβ.* მნიშვნელობის დაკარგვა, გაუფასურება.

υποβάθμιση η (*πληθ. არ გააჩნია*) მნიშვნელობის დაკარგვა, გაუფასურება: *η ~ των πτυχίων* სწავლის გაუფასურება.

υπόβαθρο το *პირდ., გადატ.* საფუძველი, საძირკველი, ფუნდამენტი.

υποβάλλω (*αόρ. υπέβαλα, αόρ. υποβλήθηκα / υπεβλήθην, μτχ. υποβεβλημένος / υποβληθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* **1.** წარდგენა, გაკეთება: *~ αίτηση* წარვადგენ განცხადებას; **2.** ჩაგონება, ჩანერგვა, მოხვევა, მონდომება, აღძერა, გაღვიძება: *μου υπέβαλε την ιδέα ότι με υπονομεύεις* ჩამაგონა, რომ ძირს მითხრი; **-ομαι 1.** თვითმთაგონება, დაჯერება: *~εται εύκολα και οι άλλοι το εκμεταλεύονται* აღვილად იჯერებს და სხვები ამას იყენებენ; **2.** (+ *σε*) ჩაგარება, გაკეთება: *~ομαι χειρουργική επέμβαση* ქირურგიული ოპერაცია მიგარდება.

υποβαστάζω (*αόρ. υποβάσταξα, αόρ παθ. υποβαστάχθηκα, μτχ. υποβασταγμένος*) *μετβ.* დაჭერა, დაჭერა, ხელის მეშველება, დაყრდნობა: *τέσσερις πεσσοί ~ουν τον τρούλο του ναού* ტაძრის გუმბათს ოთხი სვეტი იჭერს.

υποβιβάζω (*αόρ. υποβίβασα, αόρ. παθ. υποβιβάστηκα, μτχ. υποβιβασμένος*) *μετβ.* **1.** ჩამოქვეითება, ჩამოსელა, დისკვალიფიკაცია: *τον υποβίβασαν από τμηματάρχη σε εισηγητή* განყოფილების უფროსიდან სამსედრო გამომძიებლის წოდებამდე ჩამოაქვეითეს; **2.** დამდაბლება, დაქვეითება, პრიმიტიულად ქცევა: *τέτοιου είδους εκπομπές ~ουν τη νοημοσύνη* ასეთი გადაცემები აზროვნებას აქვეითებს.

υποβιβασμός ο **1.** ჩამოქვეითება, ჩამოსელა, დისკვალიფიკაცია; **2.** დამდაბლება, პრიმიტიულად ქცევა.

υποβλέπω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *μετβ., მაღალფ.* **1.** ალმაცერად ყურება, ცუდი თვალით ყურება; **2.** დამიზნება, მოპოვების, ხელში ჩაგდების სურვილის ქონა: *~ει τη θέση μου* ჩემს ადგილს უმიზნებს.

υποβλητικός, -ή, -ό ამაღლებული, მთამაგონებელი, მთამბეჭდავი.

υποβολή η **1.** წარდგენა, გაკეთება: *~ σχεδίου* პროექტის წარდგენა; **2.** *ფსიქოლ.* მთაგონება, ჩანერგვა; **3.** *იურ.* გაყალბება: *~ ονόματος* სახელის გაყალბება; ◊ *καθ' ~ν* სხვისი კარნახით, სხვისი მითითებით.

υποβρύχιο το წყალქვეშა ნავი.

υποβρύχιος, -α, -ο წყალქვემა, წყლის ქვემ (არსებული, წარმოებული).

υπόγειο το სარდაფი.

υπόγειος, -α, -ο 1. მიწისქვეშა, მიწისქვემ მყოფი, მიწის ქვევით მდებარე, მიწის ქვევით არსებული: *έκρηξη / διάβαση* მიწისქვეშა აფეთქება / გადასასელელი; **2.** *გადატ.* ფარული: *γίνονται ~ες διεργασίες για την επίτευξη συμφωνίας* შეთანხმების მისაღწევად ფარული მუშაობა მიმდინარეობს; ◊ *~ (σιδηρόδρομος)* მეტრო.

υπογλυκαιμία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* ჰიპოგლიკემია.

υπογραμμίζω (*αόρ. υπογράμμισα, αόρ. παθ. υπογραμμίστηκα, μτχ. υπογραμμισμένος*) *μετβ., პირდ., გადატ.* ხაზის გასმა, აღნიშნა.

υπογράμμιση η ხაზის გასმა, აღნიშნა.

υπογραμμιστής ο მარკერი.

υπογραφή η ხელმოწერა: *βάζω την ~ μου σε έγγραφο* საბუთს ხელს ვაწერ.

υπογράφω (*αόρ. υπέγραψα, αόρ. παθ. υπογράφτηκα / υπεγράφην, μτχ. υπογεγραμμένος / υπογραφείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* ხელის მოწერა; *μτχ.* ხელის მომწერი: *ο (κάτωθι) υπογεγραμμένος* ქვემორე ხელისმომწერი.

υποδεέστερος, -η, -ο *მაღალფ.* ხარისხით ნაკლები, ჩამორჩენილი: *ο δεύτερος υποψήφιος είναι φανερά ~ του πρώτου* მეორე კანდიდატი პირველს აშკარად ჩამორჩება.

υπόδειγμα το *λατιν., გადატ.* მოდელი, ნიმუში, მაგალითი: ~ *αιτήσεως* განცხადების ნიმუში.

υποδειγματικός, -ή, -ό სამაგალითო, სანიმუშო, მისაბაძი.

υποδεικνύω (υποδείχνω) (*αόρ. υπέδειξα, αόρ. παθ. υποδείχθηκα / υπεδείχθην, μτχ. υποδεδειγμένος / υποδειχθείς, -είσα, -έν*) *μετβ.* მითითება, ჩვენება, რჩევა: *δεν του αρέσει να του ~ουν τα λάθη του* არ მოწონს, როცა მის შეცდომებზე მიუთითებენ.

υπόδειξη η ჩვენება, მითითება: *με ~ του μάρτυρα η αστυνομία βρήκε τα κλοπιμαία* მოწმის ჩვენებით პოლიციამ ნაქურდალს მიაგნო.

υποδερμικός, -ή, -ό კანქვეშა.

υποδέχομαι (*αόρ. υποδέχτ(θ)ηκα*) *μετβ., αποθ.* დახვედრა, შეხვედრა: *ποιος θα σε υποδεχθεί στο σταθμό;* ვინ დაგხვდება სადგურში?

υποδηλώνω (*αόρ. υποδήλωσα, αόρ. παθ. υποδηλώθηκα, μτχ. υποδηλωμένος*) *μετβ.* მინიშნება: *η απάντησή του ~ει ότι δέχεται την πρότασή μας* მისი პასუხი იმაზე მიანიშნებს, რომ ჩვენს წინადადებას იღებს.

υπόδημα το *მაღალფ.* ფეხსაცმელი.

υποδηματοποιός ο/η მეწაღე.

υποδιαίρεση η 1. გაყოფა, დაყოფა: *η ~ του υπουργείου σε διευθύνσεις* სამინისტროს სამმართველოებად დაყოფა; 2. ქვესახეობა: *τα θηλαστικά αποτελούν ~ της ευρύτερης κατηγορίας των σπονδυλοζώων* ძუძუმწოვრები ხერხემლიანთა კლასის ქვესახეობაა.

υποδιαιρώ (ε) (*αόρ. υποδιαίρεσα, αόρ. παθ. υποδιαιρέθηκα, μτχ. υποδιαιρεμένος*) *μετβ.* გაყოფა, დაყოფა: ~ *ποσόν* ეყოფ თანხას.

υποδιεύθυνση η დირექტორის მოადგილის თანამდებობა.

υποδιευθυντής ο, **-τρια** η დირექტორის მოადგილე.

υπόδικος, -η, -ο 1. *ιურ.* ბრალდებული; 2. *გადატ.* პასუხისმგებელი.

υποδιοίκηση η 1. უფროსის მოადგილის თანამდებობა; 2. სამმართველოს განყოფილება.

υποδιοικητής ο 1. უფროსის მოადგილე; 2. სამმართველოს განყოფილების უფროსი; 3. *სამხ.* მეთაური.

υποδομή η ინფრასტრუქტურა.

υπόδουλος, -η, -ο დამონებული.

υποδουλώνω (*αόρ. υποδούλωσα, αόρ. παθ. υποδουλώθηκα, μτχ. υποδουλωμένος*) *μετβ.* დამონება: ~ *λαό* ეიმონებ ხალხს.

υποδούλωση η დამონება.

υποδοχή η 1. მიღება, დახვედრა (სტუმრის): *ετοιμάζω τα δωμάτια για την ~ των ξένων* უცხოელების მისაღებად ოთახებს ვამზადებ; 2. *ტექ.* აქსესუარი.

υποδύομαι (*αόρ. υποδύθηκα*) *μετβ., αποθ., θεατρ.* თამაში (როლის).

υποείδος το 1. *ბიოლ.* ქვესახეობა; 2. სახეობა.

υποεπιτροπή η ქვეკომისია.

υποηχητικός, -ή, -ό ულტრაბგერითი.

υποθαλάσσιος, -α, -ο წყალქვეშა.

υποθάλπω (*αόρ. υπέθαλψα*) *μετβ., μαλακ.* 1. თავშესაფრის მიცემა, შეფარება (უკანონოდ): ~ *αντάρτη* შეეიფარებ პარტიზანს; 2. ხელის შეწყობა, გაქეზება, გაღვივება (უკანონოდ): *η αντιπολίτευση ~ει τις απεργίες ων δημοσίων υπαλλήλων* ოპოზიცია სახელმწიფო მოხელეებს გაფიცვისკენ აქეზებს.

υπόθαλψη η 1. თავშესაფრის მიცემა, შეფარება (უკანონოდ); 2. ხელის შეწყობა, გაქეზება, მოწოდება, გაღვივება (უკანონოდ).

υποθερμία η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* ჰიპოთერმია, დაბალი ტემპერატურა.

υποθερμικός, -ή, -ό ჰიპოთერმული, ჰიპოთერმიის.

υπόθεση η **1.** ვარაუდი, მოსაზრება: *οι ~εις μας επιβεβαιώθηκαν πλήρως* ჩვენი ვარაუდი სავსებით გამართლდა; **2.** პრობლემა, საკითხი: *η ~ της Κύπρου* კვიპროსის პრობლემა; **3.** *იურ.* საქმე (სასამართლოში): *κερδίζω μια ~* საქმეს ვიგებ; **4.** თემა, სიუჟეტი: *~ διηγήματος* მოთხრობის სიუჟეტი; ◊ *μαλαξ.* *επί τη ~ει* თუ დავუშვებთ, რომ..., *~ εργασίας* სამუშაო პირობა.

υποθετικός, -ή, -ό **1.** საეარაუდო, დასაშვები, მოსალოდნელი; **2.** *ენათმეც.* პირობითი: *~ή πρόταση* პირობითი წინადადება.

υπόθετο το *მედ.* სანთელი.

υποθέτω (*აόρ. υπέθεσα, აόρ. παθ. υποτέθηκα, μτχ. υποτεθειμένος*) *μετβ.* **1.** ვარაუდი, დაშვება, ფიქრის, მოსაზრების ქონა: *αν υποθέσουμε ότι...* თუ დავუშვებთ, რომ...; **2.** *τριτοπρόσ.* იგულისხმება, მიიჩნევა: *~εται ότι...* იგულისხმება, რომ...

υποθήκευση η **1.** *იურ.* ჩადება, იპოთეკის წესით მიცემა; **2.** *გადატ.* ჩადება, ფსონად დადება, გარისკვა, რისკის ქვეშ დაყენება.

υποθηκεύω (*აόρ. υποθήκευσα, აόρ. παθ. υποθηκεύθηκα, μτχ. υποθηκευμένος*) *μετβ.*, **1.** *იურ.* დაგირავება, იპოთეკის წესით მიცემა; **2.** *გადატ.* ჩადება, ფსონად დადება, გარისკვა.

υποθήκη η *მაღალფ.* **1.** *იურ.* იპოთეკა: *δάνειο με ~* იპოთეკური სესხი; **2.** *იშვ.* ნაანდერძევი, დანაბარები, დარიგება; ◊ *βιβλίο ~ών* იპოთეკების წიგნი.

υποκαθιστώ (α) (*აόρ. υποκατέστησα, აόρ. παθ. υποκαταστάθηκα, μτχ. υποκατεστημένος*) *μετβ.*, *μαλαξ.* ჩანაცვლება, შეცვლა, შენაცვლება: *προς το παρόν ~ εγώ τον διευθυντή* ამჟამად დირექტორს მე ვცვლი.

υποκατάστημα το ფილიალი.

υπόκειμαι (*υπόκειμαι, -εισαι, -ειται, -είμεθα, -εισθε, -εινται, μτχ. υποκείμενος*) *αμετβ.*, *αποθ.*, *μαλαξ.* დაქვემდებარება: *αυτή η περίπτωση δεν ~ειται σε γενικούς κανόνες* ეს შემთხვევა ზოგად კანონებს არ ექვემდებარება.

υποκειμενικός, -ή, -ό სუბიექტური: *~ή γνώμη* სუბიექტური აზრი; ◊ *მედ.* *~ό σύμπτωμα* ფარული სიმპტომი; **υποκειμενικά** / **-ώς** *επίρρ.* სუბიექტურად.

υποκειμενικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) სუბიექტურობა.

υποκείμενο το **1.** ობიექტი, საგანი: *τα άτομα με ειδικές ανάγκες είναι το ~ της μεγάλης αυτής έρευνας* ამ კვლევის ობიექტი შეზღუდული უნარების მქონე ადამიანებია; **2.** *დამამც.* ვინმე: *τι άθλιο ~!* რა უბადრუკი ვინმეა! **3.** *ენათმეც.* სუბიექტი (არსებითი სახელი); **4.** *იურ.* პირი.

υποκεφαλαίο το ქვეთავი.

υποκίνηση η პროვოცირება, გახელება: *για το πραξικόπημα υπήρξε ~ από το εξωτερικό* გადატრიალება უცხოეთიდან იყო პროვოცირებული.

υποκινητής ο, **-τρια** η პროვოკატორი.

υποκινώ (ε) (*აόρ. υποκίνησα, აόρ. παθ. υποκινήθηκα, μτχ. υποκινημένος*) *μετβ.* პროვოცირება, გახელება, მოწოდება (უკანონობისკენ): *~ επανάσταση* აჯანყებისკენ მოვუწოდებ.

υποκλίνομαι (*αόρ. υποκλίθηκα*) *αμετβ., αποθ.* **1.** *λογοτ., χαρτ.* ქედის მოხრა: *~ομαι μπροστά στη βασίλισσα* ქედს ვიხრი დედოფლის წინაშე; **2.** *χαρτ.* დანებება, დამორჩილება, ქედის მოდრეკა: *~ομαι μπροστά στη μοίρα* ბედს დავემორჩილდები.

υπόκλιση η ქედის მოხრა, რევერანსის გაკეთება; ◊ *βαθιά ~* თაყვანის მდაბლად დაკერა.

υποκόμης ο, **-ισσα** η *ისტ.* ვიკონტი.

υποκόπανος ο კონდახი.

υποκοριστικό το *ენათმეც.* კნინობითი სახელი.

υπόκοσμος ο (*πληθ. არ χρησιμοποιείται*) დამნაშავეთა სამყარო: *άνθρωπος του ~ου* დამნაშავეთა სამყაროს წარმომადგენელი.

υποκρίνομαι **1.** თავის მოჩვენება, თავის მოკატუნება: *~ τον άγιο* თავს წმინდანად ვაჩვენებ; **2.** თეატრალური როლის შესრულება.

υπόκριση η (*πληθ. δεν χρησιμοποιείται*) **1.** თეატრალური როლის შესრულება; **2.** *μτφ.* თავის მოჩვენება, თავის მოკატუნება.

υποκρισία η (*πληθ. δεν χρησιμοποιείται*) ფარისეველობა.

υποκριτής ο, **-τρια** η ფარისეველი.

υποκριτική η (*πληθ. δεν χρησιμοποιείται*) მსახიობობა: *ταλέντο ~ς* მსახიობობის ნიჭი.

υποκριτικός, -ή, -ό ფარისეველური: *~ό χαμόγελο* ფარისეველური ღიმილი; **υποκριτικά** / **-ώς** *επίρρ.* ფარისეველურად.

υπόκρουση η *მუს.* აკომპანიმენტი, თანხლება (მუსიკის): *εργάζονται με μουσική ~* მუსიკის თანხლებით მუშაობენ.

υποκρύπτω (*αόρ. υπέκρυψα*) *αμετβ.* დამალვა, დაფარვა, არგამოჩენა: *η πράξη αυτή ~ει δόλο* ეს ქმედება დამნაშავეს არ ფარავს.

υποκύπτω (*αόρ. υπέκυψα*) *αμετβ.* **1.** დათმობა, დაყოლა, დანებება, ფარხმალის დაყრა; **2.** დამარცხება: *υπέκυψε εύκολα στην ανωτερότητα του αντιπάλου του* მოწინააღმდეგის უპირატესობის წინაშე აღვილად დამარცხდა; ◊ *~ στα τραύματά μου / στο μοιραίο* ვკვდები.

υπόλειμμα το ნარჩენი, ნაშთი: *~ φαγητού* საჭმლის ნარჩენი.

υπολείπομαι (*αόρ. υπολείφθηκα*) *μετβ., αποθ.* **1.** დარჩენა: *~ονται δέκα μέρες μέχρι τις εξετάσεις* გამოცდებამდე ათი დღეა დარჩენილი; **2.** *μτφ.* ჩამორჩენა, ჩამოვარდნა: *η χώρα μας ~εται σε πολλούς τομείς έναντι των ανεπτυγμένων κρατών* ჩვენი ქვეყანა განვითარებულ ქვეყნებს ბევრ სფეროში ჩამორჩება.

υπολειτουργώ (ε) (*αόρ. υπολειτούργησα*) *αμετβ.* უფუნქციობა, უფუნქციოდ ყოფნა: *οι υπηρεσίες της νομαρχίας ~ούν* მერიის სამსახურები უფუნქციოდაა.

υπόληψη η **1.** პატივისცემა: *την έχω σε μεγάλη ~* იგი დიდ პატივისცემაში მყავს; **2.** ავტორიტეტი.

υπολογίζω (*αόρ. υπολόγισα, αόρ. παθ. υπολογίστηκα, μτχ. υπολογισμένος*) *μετβ.* **1.** გამოთვლა, დაანგარიშება: *~ ζημιά* ვანგარიშობ ზარალს; **2.** (+ *σε*) იმედის ქონა, დაყრდნობა: *μπορώ να υπολογίσω σε σένα;* შემიძლია შენი იმედი მქონდეს? **3.** მიჩნევა, დაგულება: *τον ~ ανάμεσα στους φίλους μου* იგი ჩემს მეგობრად მიმაჩნია; **4.** *μτφ.* გათვალისწინება: *πρέπει να υπολογίσουμε κάθε ενδεχόμενη εξέλιξη* ყველა შესაძლო სიტუაცია უნდა გავითვალისწინოთ; **5.** გამოთვლა, ვარაუდობა: *~ να έχω τελειώσει σε μια εβδομάδα* ჩემი გა-

მოთელით ერთ კვირაში დამთავრებული მექნება; **6.** ანგარიშის გაწევა: *όλοι οι βουλευτές τον ~ουν* მას ყველა პარლამენტარი უწევს ანგარიშს; ◊ *δεν ~ κανέναν (και τίποτε)* არავის (და არაფერს) ვუწევ ანგარიშს.

υπολογίσιμος, -η, -ο 1. სავარაუდო; **2.** *გადატ.* ანგარიშგასაწევი, მნიშვნელოვანი.

υπολογισμός ο 1. გამოთვლა, დაანგარიშება, ანგარიშის წარმოება; **2.** (οι) ანგარება, ანგარიშიანობა; ◊ *πέφτω έξω στους ~ούς μου* ჩემი ვარაუდი არ გამართლდა, მოლოდინი გამიცრუედა.

υπολογιστής ο, **-τρια** η **1.** ანგარიშიანი ადამიანი; **2.** (ο) კომპიუტერი; **3.** გამომთველელი მანქანა; ◊ *προσωπικός ~* პირადი კომპიუტერი, *φορητός ~* პორტატული კომპიუტერი.

υπόλογος, -η, -ο ანგარიშვალდებული, პასუხისმგებელი: *η κυβέρνηση είναι ~η ενώπιον του λαού* მთავრობა ანგარიშვალდებულია ხალხის წინაშე.

υπόλοιπο το **1.** ნარჩენი, ის, რაც რჩება: *~ χρημάτων* დარჩენილი ფული; **2.** *მათ.* ნაშთი.

υπόλοιπος, -η, -ο დანარჩენი, დარჩენილი, სხვა: *οι ~οι περάστε αύριο να πληρωθείτε* დანარჩენები ხვალ მოდით ხელფასის ასაღებად.

υπολοχαγός ο/η ლეიტენანტი.

υπομένω (*აόρ. υπέμεινα*) *μετβ.* მოთმენა, გაძლება.

υπόμνημα το **1.** ანგარიში: *ο πρώην υπουργός έστειλε ~ στον πρωθυπουργό* ყოფილმა მინისტრმა პრემიერ-მინისტრს ანგარიში გაუგზავნა; **2.** *იურ.* მემორანდუმი; **3.** *ფილოლ.* კომენტარები (წიგნზე): *~τα στον Πλάτωνα* კომენტარები პლატონის ნაშრომებზე; ◊ *κριτικό ~* კომენტარები, შენიშვნები; **υπομνηματικά** *επίρρ.* ა) ანგარიშით, ბ) კომენტარებით.

υπομνηματίζω (*აόρ. υπομνημάτισα, αόρ. παθ. υπομνηματίστηκα, μτχ. υπομνηματισμένος*) *μετβ.* კომენტარების დართვა: *ένας φιλόλογος που υπομνημάτισε τον Όμηρο* ფილოლოგი, რომელმაც ჰომეროსის ნაწარმოებებს კომენტარები დაურთო.

υπόμνηση η *მაღალ.* შეხსენება: *του έγραψα προς ~* შესახსენებლად მივწერე.

υπομονετικός, -ή, -ό (υπομονητικός) მომთმენი, ამტანი.

υπομονεύω (*αόρ. υπομόνεψα*) *αμετβ.* მოთმინების ქონა, ატანა.

υπομονή η (*πληθ. არ გააჩნია*) მოთმინება: *χάνω την ~ μου* მოთმინებას ვკარგავ.

υποναύαρχος ο კონტრ-ადმირალი.

υπόνοια η ეჭვი: *μου προκαλεί ~ες η συμπεριφορά του* მისი საქციელი ეჭვს ბადებს.

υπονόμευση η **1.** ძირის თხრა: *η ~ του κυβερνητικού έργου από εσωκομματικούς αντιπάλους* შიდაპარტიული ოპონენტების მიერ მთავრობის საქმიანობის ძირის თხრა; **2.** დანაღმვა.

υπονομεύω (*αόρ. υπονόμευσα, αόρ. παθ. υπονομεύτ(θ)ηκα, μτχ. υπονομευμένος*) *μετβ.* **1.** ძირის თხრა: *μου κάνει τον φίλο, αλλά με ~ει με κάθε τρόπο* თავი ჩემს მეგობრად მოაქვს, მაგრამ ყველანაირად ძირს მითხრის; **2.** დანაღმვა.

υπονοούμενο το მინიშნება: *μιλάει με ~α* მინიშნებებით ლაპარაკობს; ◊ *το 'πιασα το ~!* მივხვდი, რასაც გულისხმობ!

υπονοώ (ε) (*αόρ. υπονόησα, αόρ. παθ. υπονοήθηκα*) *μετβ.* **1.** მინიშნებებით საუბარი, გულისხმობა: *κατάλαβες τι υπονοούσε μ'αυτό;* მიხედი ამაში რას გულისხმობდა? **2.** *τριτοπρόσ.* **-είται** თავისთავად იგულისხმება, ნაგულისხმებია: *αυτό ~είται στη σύμβαση* ხელშეკრულებაში ეს თავისთავად იგულისხმება.

υποπλοίαρχος ο **1.** კაპიტან-ლეიტენანტი; **2.** კაპიტნის თანაშემწე.

υποπτέραρχος ο *საბ.* საჰაერო ძალების მთავარსარდალი.

υποπτεύομαι (*αόρ. υποπτεύτ(θ)ηκα*) *μετβ., αποθ.* **1.** ეჭვის ქონა, ეჭვობა: *~ ότι δεν έχει αγαθούς σκοπούς* ეჭვი მაქვს, რომ კეთილი მიზნები არ უნდა ამოძრავებდეს; **2.** (+ *για*) ეჭვმიტანილად მიჩნევა: *τον ~ονται για φόνο* იგი მკელელობაშია ეჭვმიტანილი.

ύποπτος, -η, -ο 1. საეჭვო, ეჭვის აღმძერელი: *~η συμπεριφορά* საეჭვო ქცევა; **2.** ეჭვმიტანილი: *~ φόνου* მკელელობაში ეჭვმიტანილი; **ύποπτα / -ως** *επίρρ.* საეჭვოდ, ეჭვის აღმძრელად.

υποσημαίνω (*αόρ. υποσήμανα, αόρ. παθ. υποσημάνθηκα, μτχ. υποσεσημασμένος*) *μετβ.* მინიშნებით, შეფარვით თქმა, მინიშნება.

υποσημειώνω (*αόρ. υποσημείωσα, αόρ. παθ. υποσημειώθηκα, μτχ. υποσημειωμένος*) *μετβ.* სქოლიოს, კომენტარის დართვა.

υποσημείωση η სქოლიო, კომენტარი.

υποσμηναγός ο *საბ.* ლეიტენანტი (ავიაციის).

υποσμηνίας ο *საბ.* უმცროსი სერჟანტი (ავიაციაში).

υποσταθμός ο ქვესადგური.

υπόσταση η **1.** არსებობა: *οι πυρηνικοί εξοπλισμοί απειλούν την ίδια την ~ της ανθρωπότητας* ბირთვული იარაღი თავად ადამიანის არსებობას ემუქრება; **2.** საფუძველი: *εταιρεία χωρίς νομική ~* იურიდიული საფუძველის არმქონე ფირმა; **3.** *θεολ.* საწყისი, არსი; **4.** *φιλοσ.* სუბსტანცია; ◊ *δίνω ~ σε (κάποιον / κάτι)* ხორცს ვასხამ, ვანხორციელებ, *αποκτά / λαμβάνει ~* ხორცს ისხამს, ხორციელდება, სრულდება.

υπόστεγο το ტენტი.

υποστήριγμα το საყრდენი, საფუძველი.

υποστηρίζω (*αόρ. υποστήριξα, αόρ. παθ. υποστηρίχθηκα, μτχ. υποστηριγμένος*) *μετβ.* **1.** შეყენება (საყრდენის), გამაგრება: *~ τον τοίχο με δοκάρια* კედელს ხის ძელებს შეუყენებ; **2.** დამტკიცება, არგუმენტით გამყარება: *~ μια θεωρία* თეორიას არგუმენტით ვამყარებ; **3.** დაცვა (დისერტაციის); **4.** *გადატ.* დახმარება: *~ φίλο με χρηματική ενίσχυση* მეგობარს ფინანსურად ვეხმარები.

υποστηρικτής ο, **-τρια** η მხარდამჭერი.

υποστήριξη η **1.** შეყენება (საყრდენის), გამაგრება: *η ~ της οροφής με δοκάρια* იატაკის კოჭებით გამაგრება; **2.** *გადატ.* დახმარება, მხარდაჭერა: *ηθική ~* მორალური მხარდაჭერა; **3.** დამტკიცება, არგუმენტით გამყარება: *~ μιας θεωρίας* თეორიის არგუმენტით გამყარება; **4.** დაცვა (დისერტაციის); ◊ *αεροπορική ~* პაერიდან დახმარება.

υποστρατηγός ο *საბ.* გენერალ-მაიორი.

υποσυνείδητο το (*πληθ. არ გააჩნია*) *ფსიქოლ.* ქვეცნობიერი.

υποσυνείδητος, -η, -ο ქვეცნობიერი; **υποσυνείδητα / -ως** *επίρρ.* ქვეცნობიერად.

υπόσχεση η პირობა, დაპირება: *οι πολιτικοί δίνουν πολλές προεκλογικές*

~εις Πολιτικοσები არჩევნების წინ ბევრ დაპირებას იძლევიან.

υποσχετικός, -ή, -ό პირობითი, პირობის; ◊ *~ό (έγγραφο) / ~ή* ოფიციალური პირობის წერილი.

υπόσχομαι (*αόρ. υποσχέθηκα, μτχ. υποσχεμένος*) *μετβ., αποθ.* პირობის, დაპირების მიცემა, დაპირება: *~εται πολλά, αλλά κάνει λίγα* ბევრ დაპირებას იძლევა, მაგრამ ცოტას ასრულებს.

υποσχόμενος, -η, -ο დაპირებული, დანაპირები; ◊ *πολλά ~* ძალზე პერსპექტიული: *ένας πολλά ~ νέος επιστήμονας* ძალზე პერსპექტიული ახალგაზრდა მეცნიერი.

υποταγή η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** კაპიტულაცია, დანებება: *δήλωσαν ~* კაპიტულაცია გამოაცხადეს; **2.** დაქვემდებარება, დამორჩილება: *η ~ στους νόμους του κράτους* სახელმწიფოს კანონებისადმი დამორჩილება.

υποταγμένος, -η, -ο (υποτεταγμένος) **1.** დანებებული, დამორჩილებული; **2.** *ენათმეც.* დაქვემდებარებული.

υποτακτική η *ენათმეც.* კავშირებითი კილო.

υποτακτικός, -ή, -ό **1.** დამორჩილებული, დაქვემდებარებული; **2.** დისციპლინირებული, მოწესრიგებული; **3.** (ο) მსახური, მოსამსახურე, ხელქვეითი: *είχε μαζί και δύο ~ούς του* თან ორი მსახური ახლდა.

υποτάσσω (*αόρ. υπέταξα, αόρ. παθ. υποτάχθηκα, μτχ. υπεταγμένος / υποτεταγμένος*) *μετβ., ჰორდ., გადატ.* დამორჩილება, დაძლევა, დამარცხება: *οι Ρωμαίοι υπέταξαν πολλούς λαούς* რომაელებმა ბევრი ხალხი დაიმორჩილეს.

υποτέλεια η (*πληθ. არ გააჩნია*) დამორჩილება, დამონება.

υποτελής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) **1.** ის, ვინც იძულებულია სარკი გაიღოს, თანხა გადაიხადოს; **2.** დამორჩილებული, დამონებული, სხვისი უღლის ქვეშ მყოფი; ◊ *φόρου ~* ქვეყანა, რომელიც იძულებულია სხვა სახელმწიფოს სარკი უხადოს.

υποτιθέμενος, -η, -ο მიჩნეული, ეგრეთ წოდებული: *ο ~ τρομοκράτης δεν ήταν παρά ένας μικροδιαρρήκτης* ეგრეთ წოდებული ტერორისტი ერთი ქურდბაცაცა იყო და მეტი არავინ.

υποτίμηση η **1.** ფასის დაკლება, გაუფასურება, კურსის ვარდნა: *νομισματική ~* ვალუტის კურსის ვარდნა; **2.** *გადატ.* დამცირება: *~ αντιπάλου* მოწინააღმდეგის დამცირება.

υποτιμητικός, -ή, -ό დამამცირებელი.

υποτιμώ (α) (*αόρ. υποτίμησα, αόρ. παθ. υποτιμήθηκα, μτχ. υποτιμημένος*) *μετβ.* **1.** ფასის დაკლება, გაუფასურება; **2.** *გადატ.* დამცირება.

υπότιτλος ο **1.** ქვესათაური; **2.** (οι) სუბტიტრები.

υποτροπή η **1.** *მედ.* რეციდივი, გამეორება: *~ επιδημίας* ეპიდემიის რეციდივი; **2.** *იურ.* რეციდივი: *εγκλιματίας καθ' ~ν* დამნაშავე რეციდივისტი.

υποτροπιάζω (*αόρ. υποτροπίασα*) *αμετβ.* **1.** ავადმყოფობის გამეორება, დაავადების ნიშნების კვლავ გამოვლენა; **2.** რეციდივისტობა, დანაშაულის კვლავ ჩადენა.

υπότροπος ο *იურ.* რეციდივისტი.

υποτροφία η სტიპენდია.

υπότροφος ο/η სტიპენდიანტი.

υποτυπώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) **1.** განუვითარებელი, დაუმთავრებე-

ლი: *~η όργανα* განუყოფელი ორგანოები; **2.** *გადატ.* ელემენტარული, დასახეყწი, სახელდახელო: *είχαν στήσει ένα ~ες σκηνικό για την παράσταση* წარმოდგენის გასამართად სახელდახელო სცენა აღმართათ; **υποτυπωδώς** *επίρρ.* განუყოფელად, ელემენტარულად, სახელდახელოდ.

ύπουλος, -η, -ο მზაკვარი, მუხანათი, ეერაგი; **ύπουλα** *επίρρ.* მზაკვრულად, მუხანათურად, ვერაგულად.

υπουργείο το სამინისტრო.

υπουργία η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** მინისტრობა; **2.** მინისტრად ყოფნის პერიოდი, მინისტრად ყოფნა.

υπουργικός, -ή, -ό მინისტრის; ◊ *~ό συμβούλιο* მინისტრთა საბჭო.

υπουργός ο/η მინისტრი.

υποφερτός, -ή, -ό 1. ასატანი, გასაძლისი: *~ή ζέστη* ასატანი სიცხე; **2.** ნორმალური: *~ή εμφάνιση* ნორმალური გარეგნობა.

υποφέρω (*აბრ. υπέφερα*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ატანა, გაძლება: *μου είναι αδύνατον να τον ~* მისი ატანა არ შემიძლია; **2.** ტანჯვა, ცუდად ყოფნა: *τόσο καιρό ~ει, και κανείς δεν ρώτησε πώς είναι* ამდენი ხანია ცუდადაა და არავის მოუკითხავს.

υποφρούραρχος ο *სამხ.* კომენდანტის თანაშემწე.

υποχθόνιος, -α, -ο *მაღალფ.* **1.** მიწისქვეშა; **2.** მზაკვარი, მუხანათი; **υποχθόνια / -ως** *επίρρ.* **1.** მიწის ქვეშ; **2.** მზაკვრულად, მუხანათურად.

υποχονδρία η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** *ფსიქოლ.* იპოქონდრია; **2.** *გადატ.* სისუფთავის მეტისმეტი სიყვარული.

υπόχρεος, -α, -ο დავალიანების მქონე, დავალებული: *~ στην εφορία* საბაჟო დავალიანების მქონე.

υποχρεώνω (*აბრ. υποχρέωσα, აბრ. παθ. υποχρεώθηκα, μτχ. υποχρεωμένος*) *μετβ.* დავალდებულება, დავალება: *ο νόμος μας ~ει* კანონი გვავალდებულებს.

υποχρέωση η **1.** მოვალეობა, ვალდებულება: *εκπληρώνω τις στρατιωτικές μου ~εις* სამხედრო ვალდებულებას ვიხდი; **2.** ვალი: *έχω ~εις απέναντί σου μετά το καλό που μου έκανες* შენთან ვალში ვარ იმ სიკეთისათვის, რაც გამიკეთე; ◊ *από ~* მოვალეობის გამო.

υποχρεωτικός, -ή, -ό სავალდებულო: *~ή στρατιωτική θητεία* სავალდებულო სამხედრო სამსახური.

υποχώρηση η **1.** *სამხ.* უკან დახევა: *ο εχθρός υποχρεώθηκε σε ~* მტერი იძულებული შეიქმნა უკან დაეხია; **2.** ვარდნა, დაწევა: *~ τιμών* ფასების დაწევა; **3.** დაწევა, ჩამოწოლა (მიწის): *η ~ του εδάφους* ნიადაგის დაწევა; **4.** კომპრომისი, დათმობა.

υποχωρητικός, -ή, -ό დამთმობი, კომპრომისული; **υποχωρητικά / -ώς** *επίρρ.* კომპრომისულად.

υποχωρώ (ε) (*აბრ. υποχώρησα*) *αμετβ.* **1.** უკან დახევა, დაწევა: *υποχώρησαν οι τιμές των γαλακτοκομικών προϊόντων* რძის პროდუქტებზე ფასებმა დაიწია; **2.** დათმობაზე, კომპრომისზე წასელა, უკან დახევა.

υπόψη *επίρρ.* მხედველობაში: *έχω ~ μου* მხედველობაში მაქვს.

υποψήφιος, -α, -ο 1. კანდიდატი: *~ βουλευτής* პარლამენტარობის კანდიდატი; **2.** მომავალი: *~ γαμπρός* მომავალი სიძე; **3.** აბიტურიენტი.

υποψηφιότητα η კანდიდატურა.

υποψία η ეჭვი: *με βάζει σε ~ το φέρσιμό του* მისი საქციელი ეჭვს აღძრავს.

υποψιάζομαι (*αόρ. υποψιάστηκα, μτχ. υποψιασμένος*) *μετβ., αποθ.* საეჭვოდ მიჩნევა, ეჭვის მიტანა, ეჭვის აღება, ეჭვის ქონა.

ύπτιος, -α, -ο 1. ამოტრიალებული; 2. გულაღმა: *~α κολύμβηση* გულაღმა ცურვა; **ύπτια / -(ως** *επίρρ.* გულაღმა.

υπώρεια η მთის ძირი.

ύστατος, -η, -ο ბოლო, უკანასკნელი; ◊ *~ο χαίρε* მიცვალებულთან გამომშვიდობება, *την ~η ώρα* ბოლო წუთს.

ύστερα 1. მერე, შემდეგ: *~ από πολλά χρόνια πραγματοποίησε το όνειρό του* მრავალი წლის შემდეგ მისი ოცნება განხორციელდა; 2. გარდა ამისა: *πληρώνει πολλά για νοίκι· ~ έχει και τα ατομικά του έξοδα* ბინის ქირაში ბევრს იხდის, გარდა ამისა, პირადი ხარჯებიც აქვს; ◊ *κι ~ λένε..* და მერე ამბობენ..., *κι ~;* მერე რა?

υστερία η **(υστερισμός** ο) 1. *მედ.* ისტერია; 2. *გადატ.* ისტერიკა, ფსიქოზი.

υστερικός, -ή/ιά, -ό 1. ისტერიული; 2. (ο/η) ისტერიკიანი.

ύστερο το *მედ.* პლაცენტა, მომყოლი.

υστεροβουλία η ფარული განზრახვა, ფარული ჩანაფიქრი.

υστερογενής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) 1. გვიანი: *~ές αποτέλεσμα* გვიანი შედეგი; 2. უმცროსი შვილი, ნაბოლარა.

υστερόγραφο το პოსტსკრიპტუმი.

ύστερος, -η, -ο გვიანი: *~η περίοδος* გვიანი პერიოდი; ◊ *εκ των ~ων* მოგვიანებით, დაგვიანებით, *τα ~α του κόσμου* სამყაროს არსებობის უკანასკნელი დღეები.

υστερότοκος, -η, -ο ნაბოლარა.

υστερώ (ε) (*αόρ. υστέρησα, αόρ. παθ. υστερήθηκα, μτχ. υστερημένος*) *αμετβ.* 1. ჩამორჩენა, უკან ყოფნა: *~ εναντί του σε γνώσεις* მას ცოდნით ჩამოერჩები; 2. მცირედ ქონა, სიმწირის გამოვლენა: *~ σε πείρα* მცირეოდენი გამოცდილება მაქვს; **-ούμαι** მოკლება: *δεν υστερήθηκαν των αναγκαίων τα παιδιά του* მის შვილებს აუცილებელი არაფერი მოკლებიათ.

υφαίνω (φαίνω) (*αόρ. ύφανα, αόρ. παθ. υφάνθηκα, μτχ. υφασμένος*) *μετβ.* 1. ქსოვა (საქსოე დაზგაზე); 2. *გადატ.* ქსელების ხლართვა: *~ συνωμοσία* შეთქმულების ქსელებს ეხლართავ.

υφαιρώ (ε) (*αόρ. υφαίρεσα, αόρ. παθ. υφαιρέθηκα*) *αμετβ., μαθημ.* 1. *იურ.* ქონების მითვისება; 2. პროცენტის დაკლება (ვალის ნაადრევად გადახდისას); 3. *ენათმეც.* კუმშვა.

ύφαλος ο რიფი, მეჩეჩი.

ύφανση η ქსოვა.

υφαντήριο το საქსოვი ქარხანა.

υφαντής ο, **-τρια** η მქსოველი.

υφαντός, -ή, -ό (φαντός) 1. ნაქსოვი; 2. (το) ქსოვილი.

υφαρπάζω (*αόρ. υφάρπαξα / υφήρπασα, αόρ. παθ. υφαρπάχθηκα, μτχ. υφαρπαγμένος*) *μετβ.* 1. მოტყუებით წართმევა, მოპოვება: *υφήρπασε τα δικαιολογητικά* უფლებები მოტყუებით მოიპოვა; 2. *გადატ.* მოპარვა, ხელში ჩაგდება.

ύφασμα το ქსოვილი.

ύφεση η 1. დაძაბულობის შესუსტება, განმუხტვა, გაუმჯობესება; 2. ჩავარდნა: *περνούμε περίοδο ~ς* ჩავარდნის პერიოდი გვაქვს; 3. *მუს.* ბემოლი.

υφή η 1. ქსოვა: *πυκνή ~* ხშირი ქსოვა; 2. *გადატ.* სტრუქტურა.

υφηγεσία η დოცენტის თანამდებობა; ◊ *διατριβή επί ~* სადოქტორო დისერტაცია.

υφηγητής ο, **-τρια** η დოცენტი.

υφήλιος η (*πληθ. არ გააჩნია*) მსოფლიო, კაცობრიობა: *η ~ κινδυνεύει από το έιτζ* კაცობრიობას შიდსის საშიშროება ემუქრება.

υφίσταμαι (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) (*παρατ. υφιστάμην, -ασο, -ατο, -άμεθα, -ασθε, -αντο, μτχ. υφιστάμενος*) *αμετβ., მაღალფ.* არსებობა, ძალაში ყოფნა: *το ζήτημα δεν ~αται πια, τακτοποιήθηκαν όλα* პრობლემა აღარ არსებობს, ყველაფერი მოვარდა; *μετβ.* მოთმენა, ატანა: *δεν θα υποστώ άλλη φορά τέτοια συμπεριφορά!* ასეთ საქციელს სხვა დროს ეელარ მოეითმენ.

υφιστάμενος, -η, -ο 1. არსებული: *η ~η κατάσταση* არსებული მდგომარეობა; 2. (ο) ხელქვეითი.

ύφος το (*πληθ. არ გააჩნია*) 1. გამომეტყველება, ტონი; 2. სტილი: *το ~ του Σεφέρη* სეფერისის სტილი.

υφυπουργός ο/η მინისტრის მოადგილე.

υψηλός, -ή, -ό მაღალი; ◊ *~ή κοινωνία* მაღალი საზოგადოება, *αφ'~ού* ზევიდან (ყურება), *καθ' ~ήν επιταγήν* ზევიდან მოსული ბრძანების მიხედვით, *Υ~ή Πύλη* ა) სულთანის სასახლე, ბ) ოტომანური იმპერიის ხელისუფლება, *~ά πρόσωπα* მაღალჩინოსნები.

υψηλότατος, -η, -ο უმაღლესი.

υψηλότητα η უმაღლესობა: *πώς αισθάνεται σήμερα η ~ Σας;* დღეს როგორ გრძნობს თავს თქვენი უმაღლესობა?

υψικάμινος, -η, -ο ბრძმედი.

υψίπεδο το ზეგანი.

υψόμετρο το 1. სიმაღლე ზღვის დონიდან; 2. ალტიმეტრი.

ύψος το 1. *პირდ., გადატ.* სიმაღლე; 2. *სპორტ.* სიმაღლეზე ხტომა; 3. *მუს.* აღმაელობა; 4. *გადატ.* სიდიდე: *το ~ των δαπάνων* ხარჯების სიდიდე.

ύψωμα το 1. ბორცვი, გორაკი; 2. *ეკლ.* ამბიონი.

υψώνω (*αόρ. ύψωσα, αόρ. παθ. υψώθηκα, μτχ. υψωμένος*) *μετβ.* 1. მაღლა აწევა, აღმართვა: *~ τη σημαία* დროშას აღემართავ; 2. *გადატ.* ამაღლება, გატოლება, გადაქცევა: *με την ενέργειά του αυτή υψώθηκε σε σύμβολο του αγώνα της χώρας του* მისი ამ საქციელით ქვეყნის ბრძოლის სიმბოლოდ იქცა; **-ομαι** ცაში ასვლა, ზევით აწევა, აფრენა.

Φ

Φ, φ, φει ან **φι** 1. ფი, ბერძნული ანბანის ოცდამეერთე ასო; 2. რიცხვითი სახელი: ა) ხუთასი, მეხუთასე (*φ'*), ბ) ხუთი ათასი (*,φ*).

φαβορίτα η ბაკენბარდი.

φαγάς ο დიდი მჭამელი, ღორმუცელა.

φαγητό το საჭმელი, კერძი.

φαγκότο το *άκλ., მუს.* ფაგოტი.

φαγοπότι το (*γεν. არ გააჩნია*) ჭამასმა, ქეიფი, დროსტარება.

φαγούρα η (*πληθ. არ გააჩნია*) *საუბრ.* 1. ქავილი: *μ' έπιασε ~ στην πλάτη* ზურგი ამექავა; 2. *გადატ.* სულიერი მღელვარება, რაღაცის სურვილი; ◊ *είχα μια ~* სულ არ მენაღვლება, მე რაში მენაღვლება.

φάγωμα το 1. ჭამა; *გადატ.* 2. ამოჭმა, დაღრღნა, დაჩრჩილვა, კოროზია; 3. ერთმანეთის დაჭმა, ჩხუბი, უსიამოვნება

φαγωμάρα η (**φαγωμός** ο) (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) ერთმანეთის დაჭმა, ჩხუბი, ბუზღუნი, უსიამოვნება.

φαγώσιμος, -η, -ο 1. საჭმელად ვარგისი; 2. (τα) საკვები.

φαεινός, -ή, -ό მბრწყინავი, ელვარე; ◊ *~ή ιδέα* ბრწყინვალე აზრი, *ηλίου φαεινότερον* დღესავით ნათელი, ამკარა.

φαΐ (φαγί) το *საუბრ.* საჭმელი, საკვები.

φαιδρός, -ή/ά, -ό 1. მხიარული, სასიხარულო, სასაცილო; 2. *უარყ. მნიშვნ.* არასერიოზული.

φαινόλη η *ქიმ.* ფენოლი, კარბოლის მჟავა.

φαίνομαι (*აόρ. φάνηκα, μτχ. φαινόμενος*) *αμετβ.* გამოჩენა: *από την ταράτσα του σπιτιού μου ~εται η Ακρόπολη* ჩემი სახლის ბანიდან აკროპოლისი ჩანს; *μτχ. αστρονομ., μαθ., φιλ.:* ფარდობითი: *φαινόμενος χρόνος* ფარდობითი დრო; ◊ *η καλή μέρα από το πρωί ~εται* კარგი დღე დილიდანვე ჩანს, *μου ~* მეჩვენება, მგონია.

φαινομενικός, -ή, -ό ფენომენალური, გამორჩეული, უიმედათესი; **φαινομενικά / φαινομενικώς** *επίρρ.* ფენომენალურად, გამორჩეულად.

φαινομενικότητα η ფენომენალურობა, გამორჩეულობა.

φαινόμενο το 1. ფენომენი, მოვლენა; 2. (პიროვნების შესახებ) ფენომენი, უცნაური ადამიანი; ◊ *κατά τα ~α* როგორც ჩანს, *τα ~α απατούν* თვალი ხშირად ტყუვდება.

φάκα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) სათაგური, მახე; ◊ *πιάνομαι / πέφτω στη ~* მახეში გაბმა.

φακελάκι το (*γεν.αρ გააჩნია*) 1. პატარა ზომის კონვერტი; 2. *გადატ.* ქრთამი.

φάκελος ο 1. კონვერტი; 2. საქალალდე; 3. დოსიე, საქმე: *ο ~ του είναι καθαρός* სუფთა პირადი საქმე აქვს.

φακελώνω (*αόρ. φακέλωσα, αόρ. παθ. φακελώθηκα, μτχ. φακελωμένος*) *μετβ., γαრყ. მნიშნ.* ვინმეს საქმიანობის შესახებ ინფორმაციის მოგროვება, ვინმეზე დოსიეს შექმნა: *τον είχαν φακελωμένο στην Ασφάλεια* უსაფრთხოების სამსახურში მასზე დოსიე პქონდათ.

φακή η *ბოტ.* ოსპი.

φακίδα η ჭორფლი.

φακιόλι το თავსაფარი.

φακίρης ο ფაკირი, დავრიში.

φακός ο 1. ლინზა; 2. *გადატ.* ობიექტივი: *φωτογραφικός ~* ფოტო ობიექტივი; 3. ფარანი: *ανάβω τον ~ό* ფარანს ვანთებ; ◊ *κρυσταλλοειδής ~ ანატ.* თვალის ბროლი, *~ επαφής* თვალის ლინზა.

φάλαγγα η 1. მწკრივი, რიგი, კოლონა; 2. *ანატ.* ფალანგი; ◊ *πέμπτη ~ ისტ.* შეხუთე ფალანგა.

φαλαγγάρχης ο კოლონის მეთაური.

φάλαινα η 1. *ზოოლ.* ვეშაპი; 2. *გადატ., დამამც.* ძროხა (ითქმის ქალზე).

φαλάκρα (φαράκλα, καράφλα) η ნაკუცი, მელოტი ადგილი.

φαλακραίνω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *ამეტბ.* გამელოტება.

φαλάκρας (καράφλας) ο (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *დამამც.* მელოტი, თავმოტყლეპილი.

φαλακρός, -ή, -ό (φαρακλός, καραφλός) 1. მელოტი; 2. *გადატ.* მოტიტველებული, მცენარეული საფარის გარეშე მყოფი.

φαλλικός, -ή, -ό ფალიკური, რელიგიაში, მითოლოგიაში განაყოფიერებასთან, სიცოცხლისთვის დასაბამის მიცემასთან დაკავშირებული.

φαλλοκρατία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ფალოკრატია, მამაკაცთა ბატონობა, პატრიარქატი.

φαλλός ο ფალოსი, მამაკაცის სასქესო ორგანო.

φαλτσάρισμα το ცრუობა, ყალბობა.

φαλτσάρω (*αόρ. φάλτσαρα/φαλτσάρισα*) *ამეტბ.* 1. *მუს.* მცდარი ბგერის აღება, არაკეთილხმოვანი სიმღერა; 2. (ბურთის შესახებ) აცდენა, არასწორი ტრაექტორიით გაფრენა; 3. *გადატ.* შეცდომის დაშვება.

φάλτσο το 1. *მუს.* დისონანსი, მცდარი ბგერა; 2. *გადატ.* სიყალბე, სიმრუდე, სიცრუე.

φάλτσος, -α, -ο *მუს.* მცდარი, დისონანსური, არაკეთილხმოვანი; **φάλτσα** *επίρρ.* არაკეთილხმოვნად, მცდარად.

φανάρι το 1. ფარანი, სანათური; 2. ფარი (ავტომობილის); 3. შუქნი-

შანი, **4.** *θεῖ.* შუქურა; ◊ *ψάχνω με το ~* სანთლით ვეძებ.

Φαναριώτης ο ფანარიოტი, მწიგნობარი, კონსტანტინოპოლისის უბნის ფანარის მკვიდრი.

φανατίζω (*აόρ. φανάτισα, აόρ. παθ. φανατίστ(θ)ηκα, μτχ. φανατισμένος*) *μετβ.* (ვინმეს) გაღაქცევა ფანატად, (ვინმეს) ფანატიზმამდე მიყვანა.

φανατικός, -ή, -ό *λόγ., გაღატ.* ფანატიკოსი, ფანატიკური; **φανατικά / φανατικώς** *επίρρ.* ფანატიკურად.

φανατισμός ο ფანატიზმი.

φανέλα η **1.** ფლანელი (რბილი, თბილი ქსოვილი); **2.** მაისური.

φανερός, -ή, -ό ამკარა, ხილული, ნათელი; **φανερά / φανερώς** *επίρρ.* ამკარად, ნათლად.

φανερώνω (*აόρ. φανέρωσα, აόρ. παθ. φανερώθηκα, μτχ. φανερωμένος*) *μετβ.* **1.** გამოჩენა: *άνοιξε την παλάμη του και φανέρωσε ένα μικροσκοπικό λουλούδι* ხელისგული გაშალა და პაწაწინა ყვავილი გამოაჩინა; **2.** გამოცხადება, გამოაშკარავება: *~ μυστικό* გამოვააშკარავებ საიდუმლოს.

φανέρωμα το (**φανέρωση** η) **1.** გამოჩენა; **2.** გამოცხადება, გამოაშკარავება.

φανοστάτης ο ფარნის ბოძი (ქუჩის ფარნის).

φαντάζομαι (*აόρ. φαντάστηκα, μτχ. φαντασμένος*) *μετβ., αποθ.* **1.** წარმოლენა: *ήταν οι πιο όμορφες διακοπές που μπορούσα να φανταστώ* საუკეთესო არდადეგები იყო, რაც კი შეიძლებოდა წარმომედგინა; **2.** (+ *ότι / να*) ფიქრი, მგონია: *μη ~εσαι ότι θα μείνω με σταυρωμένα χέρια!* ნუ გგონია რომ გულხელდაკრეფილი დავრჩები; ◊ *για φαντάσου!* აბა წარმოიდგინე!

φαντάζω (*αόρ. φάνταξα*) *αμετβ., λαϊκ.* **1.** გამორჩევა, თვალში ცემა; **2.** მთაბეჭდილების მოხდენა, მოწონება: *δε ~ει για πολύ όμορφη* ძალიან ლამაზის მთაბეჭდილებას არ ტოვებს.

φαντάρος ο *λαϊκ.* ჯარისკაცი, ქვეითი; ◊ *χαρτ. βλέπω τον Χριστό ~ο* გრძნობას ეკარგავ, ძლიერ შერყევას განიცდი.

φαντασία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ფანტაზია, შემოქმედებითი წარმოსახვა, ოცნება, გამონაგონი; ◊ *επιστημονικής ~ς* სამეცნიერო ფანტასტიკის.

φαντασιακός, -ή, -ό 1. ფანტაზიისმიერი, წარმოსახვითი: *~ή σχέση* წარმოსახვითი ურთიერთობა; **2.** (το) წარმოსახვა.

φαντασίωση η ფანტაზია, წარმოსახვა.

φάντασμα το **1.** აჩრდილი, სული, მოჩვენება; **2.** არარსებული, გამოგონილი: *χρησιμοποιεί μια εταιρεία ~, για να ξεπλένει το βρόμικο χρήμα* ბინძური ფულის გასათეთრებლად არარსებულ ფირმას იყენებს; ◊ *~τα του παρελθόντος* წარსულის აჩრდილები.

φαντασμαγορία η ფანტასმაგორია, ფანტასტიკური რამ.

φανταστικός, -ή, -ό 1. მოჩვენებითი, წარმოსახვითი, ფანტასტიკური: *~ καιρός* ფანტასტიკური (შესანიშნავი) ამინდი; **φανταστικά** *επίρρ.* ფანტასტიურად.

φανταχτερός, -ή, -ό ჭყეტელა, თვალში საცემი, ხასხასა, მკვეთრი: *~ά χρώματα* ხასხასა, მკვეთრი ფერები; **φανταχτερά** *επίρρ.* ჭყეტელად, თვალში საცემად, მკვეთრად.

φάπα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნια*) სილა, წათაქება კეფაში, კინწის

კერა, ქიმუნჯი: *δίνω μια ~* კინწს ვკრავ.

φαράγγι το ხეობა.

φαράσι το აქანდაზი.

φαρδαίνω (φαρδύνω) (*აόр. φάρδυνα*) *μετβ., αμετβ.* გაგანიერება, გაფართოება.

φάρδος το განი, სიგანე.

φαρδύς, -ιά, -ύ განიერი, ფართო; ◊ *~-πλατύς* სიგრძე-სიგანეზე (გაშხლართვა).

φαρισαίος, -ά, -ό ფარისეველი; ◊ *ιρον. Γραμματείς και ~οι* ა) მწიგნობარნი და ფარისეველნი, ბ) ბიუროკრატები.

φαρμακείο το აფთიაქი.

φαρμακερός, -ή, -ό 1. მხამიანი, მომწამლავი: *~ό φίδι* მხამიანი გველი; *გადატ.* 2. გესლიანი, გამქირდავი, მწვავე, სარკასტული; 3. ძლიერი სიცივე, სუსხი.

φαρμακευτικός, -ή, -ό ფარმაცევტული, სამკურნალო.

φαρμάκι το 1. საწამლავი; 2. სიმწარე: *έχει πιει πολλά ~α στη ζωή της* ცხოვრებაში ბევრი სიმწარე გამოსცადა; ◊ *στάζει η γλώσσα του ~* გესლიანი ენა აქვს, ენიდან მხამს ანთხევს.

φάρμακο το წამალი, მედიკამენტი.

φαρμακόγλωσσος, -η, -ο (φαρμακομύτης) გესლიანი, გამქირდავი, სარკასტული ენის მქონე.

φαρμακολογία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ფარმაკოლოგია.

φαρμακοποιός ο/η ფარმაცევტი.

φαρμακώνω (φαρμακεύω) (*აόр. φαρμάκωσα, აόр. παθ. φαρμακώθηκα, μτχ. φαρμακωμένος*) *μετβ.* 1. *ხალხ.* მოწამვლა; 2. *გადატ.* გამწარება, დამწუხრება, დადარდიანება; **-ομαι** საწამლავის მიღება, საკუთარი თავის მოწამვლა.

φάρος ο *Лирд., გადატ.* შუქურა.

φαροφύλακας ο შუქურის გუშაგი, შუქურის მცველი.

φάρσα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. ფარსი; 2. *გადატ.* გათამაშება, ხუმრობა, ოხუნჯობა.

φάρυγγας ο *ანატ.* ხახა.

φασαρία η 1. ხმაური, აურზაური, აყალმაყალი; 2. ჩხუბი: *πας γυρεύοντας για ~* ჩხუბი გინდა? 3. წვალება, შეწუხება: *Να μη σε βάζω σε ~ τώρα* არ მინდა, რომ შეგაწუხო; 4. (οι) ბევრი საქმე, პრობლემა: *έχω ~ες με την εφορία* საგადასახადოსთან პრობლემები მაქვს.

φάση η 1. ფაზა, სტადია, ეტაპი; 2. *αστρον., ელექტ.* ფაზა: *~ ηλεκτρικού ρεύματος* ელექტროძაბვის ფაზა; 3. *სპორტ.* მომენტი: *ο αγώνας είχε πολλές ενδιαφέρουσες ~εις* შეჯიბრში ბევრი საინტერესო მომენტი იყო; ◊ *έχει ~* საინტერესოა, სასაცილოა.

φασιανός ο ხოხობი.

φασισμός ο ფაშიზმი.

φασίστας ο, **-τρια** η ფაშისტი.

φάσμα το 1. *ფიზ.* სპექტრი; 2. *იშვ.* მოჩვენება, აჩრდილი; 3. *გადატ.* საფრთხე, შუქარა: *το ~ του πολέμου* ომის საფრთხე.

φασολάδα (φασουλάδα) η ლობიოს შეჭამანდი.

φασόλι (φασούλι) το ლობიო (ნაყოფი).

φαταλιστής ο, **-τρια** η ფატალისტი.

φάτνη η 1. ბაგა, სადაც ქრისტე დაიბადა; 2. ბაგა ან გამოქვაბული, მსგავსი იმისა სადაც ქრისტე დაიბადა, ქრისტეშობის გამოსახულებით.

φατρία η პოლიტიკური დაჯგუფება, ფრაქცია.

φάτσα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) *საუბრ.* **1.** სახე, სიფათი: *δεν μου αρέσει η ~ του* მისი სიფათი არ მომწონს; **2.** ფასადი (შენობის); **3.** (*ως επίρρ.*) მოპირდაპირე მხარეს: *το παράθυρό μου είναι ~ στον κήπο τους* ჩემი ფანჯარა მათი ბაღის მოპირდაპირე მხარესაა; ◊ *~ με ~* პირისპირ, *დამამც. ან ალერს. ούνα ~ ούνα ράτσα* ერთ ფერ, ერთ ხორც.

φαύλος, -η, -ο გახრწნილი, ფლიდი, უნამუსო, საძაგელი, ამაზრზენი; ◊ *~ κύκλος* მოჯადოებული წრე, მანკიერი წრე.

φαφλατάρω (φαφλατίζω) (*აόр. φαφλατάρισα*) *αμετβ.* ყბედობა, ლაქლაქი.

φαφλατάς ο (*πληθ. -άδες*), **φαφλατού /φαφλτιά** η *დამამც.* **1.** ყბედი, მოლაყბე, ლაქლაქა; **2.** ბაქია, მკეჟარა.

φαφούτης ο (*πληθ. -ηδες*), **-α** η უკბილო.

φεβρουαρινός, -ή, -ό თებერვლის.

Φεβρουάριος (Φλεβάρης) ο თებერვალი.

φεγγάρι το მთვარე.

φεγγαρόλουστος, -η, -ο *ლიტ.* მთვარის შუქით მოფენილი, განათებული.

φεγγαρόφωτο το მთვარის შუქი.

φεγγίζω (*აόр. φέγγισα*) *αμετβ.* **1.** მკრთალად განათება; **2.** ნასვერად-გამჭვირვალე ყოფნა.

φεγγίτης ο სამერცხული, მანსარდის ფანჯარა.

φεγγοβολώ (ε) (*აόр. φεγγοβόλησα*) *αμετβ., ლიტ.* ნათება, განათება.

φέγγω (*აόр. έφεξα*) *μετβ., αμετβ.* განათება ანთება: *ο φακός δεν ~ει καλά* ფარანი კარგად არ ანათებს; ◊ *φέξε μου και γλίστρησα ირონ.* ახლა კაი დროსია, *μου'φεξε* ძალიან გამიმართლა.

φείδομαι (*აόр. εφείσθην*) *μετβ., αποθ.* (+ *γεν*) **1.** *მაღალფ.* დაზოგვა, ხარჯის არ გაწევა: *~ χρημάτων* ფულს ეზოგავ; **2.** დანდობა, ხელის არ ხლება: *ουδενός εφείσθη* არავინ დაინდო; ◊ *χρόνου φείδου* დრო ყაირათიანად გამოიყენე.

φειδώ η (*πληθ. αρ გააჩნია*) ეკონომია, დაზოგვა.

φειδωλός, -ή, -ό მომჭირნე, ეკონომიური, *გადატ.* თაეშეკავებული; **φειδωλά** *επίρρ.* მომჭირნედ, ეკონომიურად, *გადატ.* თაეშეკავებულად.

φεμινισμός ο ფემინიზმი.

φεμινιστής ο, **-τρια** η ფემინისტი.

φεουδάρχης ο *ისტ.* ფეოდალი.

φεουδαρχία η **(φεουδαλισμός, φεουδαρχισμός** ο) (*πληθ. αρ გააჩნია*) *ისტ.* ფეოდალიზმი.

φεουδαρχικός, -ή, -ό (φεουδαλικός) ფეოდალური.

φέουδο το **1.** *ისტ.* ფეოდალური სამფლობელო, ფეოდი; **2.** *გადატ., უარყ. მნიშვ.* სამფლობელო, კუთვნილება: *κρατικός μηχανισμός δεν είναι ~ του εκάστοτε κυβερνώντος* სახელმწიფო მექანიზმი ყოველი მომდევნო მთავრობის კუთვნილება არ არის.

φερέγγυος, -α, -ο 1. გადახდისუნარიანი, კრედიტუნარიანი, სანდო (გადამხდელი); **2.** სანდო.

φερεγγυότητα η გადახდისუნარიანობა, სანდოობა.

φερ'ειπείν მაგალითად: *πολλοί άνθρωποι πλούτισαν χωρίς να δουλέψουν καθόλου, ο αδελφός του Λούη, ~, πού τα βρήκε τόσα λεφτά;* ბევრი ადამიანი გამდიდრდა ისე, რომ სულაც

არ უმუშავია, აი მაგალითად, ლუის ძმამ საც იშოვა ამდენი ფული?

φερετζές ο ჩადრი.

φέρετρο το კუბო.

φερμουάρ το *ακλ.* ელვა შესაკრავი; ◊ *βάζω (σε κάποιον)* ~ გავაჩუმებ, მოვაკეტინებ (ვინმეს).

φέρνω (*αόρ. έφερα, μτχ. φερμένος*) *μετβ., αμετβ.* მოტანა, მიტანა, მოყვანა, მიყვანა, წაყვანა, ჩამოტანა, შემოტანა, შეტანა: *φέρε μου μια καρέκλα να καθίσω* მომიტანე სკამი, რომ დავჯდე; ◊ *~ ο λόγος / η κουβέντα το ~ει* სიტყვას მოაქვს (სიტყვამ მოიტანა), *~ (κάτι) στο φως* გამოვააშკარავებ, სააშკარაოზე გამოვიტან, *~ στον κόσμο* ვაჩენ, გავაჩენ, *~ (κάποιον) σε επαφή με (κάποιον)* დავაკავშირებ, ვაკავშირებ (ვინმეს ვინმესთან), *საუბრ. σούρτα-φέρτα* ა) წადი-მოდი, მისვლა-მოსვლა, ბ) ტყუილი შრომა, ფუჭი შრომა, *τα ~ από 'δω, τα ~ από 'κει* ყოველმხრივ ვცდილობ, ყველა შესაძლო გზას და საშუალებას ვცდი, *~ σε δύσκολη θέση (κάποιον)* რთულ მდგომარეობაში ვაყენებ (ვინმეს), *~ ως παράδειγμα* მაგალითად მომყავს, *~ ως δικαιολογία* გასამართლებლად ვიყენებ, გასამართლებელ საბუთად მომყავს.

φέρσιμο το *საუბრ.* საქციელი, მოქცევა.

φερτός, -ή, -ό იმპორტირებული, შემოტანილი.

φέρω (*αόρ. έφερα, αόρ. παθ. φέρθηκα, μτχ. φερμένος*) *μετβ., διαλεκ.* **1.** დაკავება, საკუთარ თავზე სიმძიმის აღება; **2.** ტარება: *~ει το όνομα του παππού του* ბაბუამისის სახელს ატარებს; **-ομαι** მოქცევა, მოპყრობა: *πώς ~εσαι έτσι στον πατέρα σου;* როგორ ექცევი მამაშენს? ◊ *~ την ευθύνη* პასუხისმგებლობის აღება, პასუხისმგებლობის დაკისრება, *~ (κάτι) βαρέως* მძიმედ გადავიტან, მძიმედ განვიცდი, *φερ'ειπείν* მაგალითად.

φέσι το ფესი, ფესკა; ◊ *βάζω / φορώ ~ (σε κάποιον)* არ ვუბრუნებ ვალს (ვინმეს).

φεστιβάλ το *ακλ.* ფესტივალი.

φέτα η **1.** ნაჭერი, ლებანი, ფენა; **2.** (*πληθ. არ გააჩნია*) ფეტა (ყველი).

φετινός, -ή, -ό წლევანდელი.

φετίχ το *ακλ.* ფეტიში.

φετιχισμός ο ფეტიშიზმი.

φέτος *επίρρ.* წელს.

φεύγω (*αόρ. έφυγα*) *αμετβ.* გამგზავრება, წასვლა, გასვლა: *το πλοίο ~ει στις οχτώ* გემი რვა საათზე გაღის; ◊ *όπου φύγει-φύγει* თვალს მიფარება, ჩქარა წასვლა, ისე რომ თვალს ძლივს მიაწყდენ, *~ από τη ζωή* გარდაიცვლები.

φήμη η **1.** ხმა, ხმები, ჭორი: *κυκλοφορεί η ~ ότι θα παραιτηθεί* ხმა დაირხა, რომ გადადგება; **2.** სახელი, რეპუტაცია, აღიარება: *δεν θέλω να καταστρέψω την καλή μου ~* არ მინდა გაეიფუჭო ჩემი რეპუტაცია.

φημίζομαι (*αόρ. φημίστηκα, μτχ. φημισμένος*) *αμετβ., αποθ.* სახელის ქონა, სახელის განთქმა, აღიარებული ყოფნა.

φημισμένος, -η, -ο სახელგანთქმული.

φημολογούμαι (*3ηολოლ τριτοπρόσ., αόρ. φημολογήθηκε*) *αμετβ.* ხმის გავრცელება, ხმის დარხევა.

φθάνω (φτάνω) (*αόρ. έφ(θ)τασα, μτχ. φ(θ)τασμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** მიღწევა, ჩაღწევა, მისვლა, ჩასვლა: *τι ώρα θα φτάσουμε στον*

προορισμό μας; რომელ საათზე ჩავაღწევთ დანიშნულების ადგილას? **2.** მიწვდენა: *έχει μαλλιά που ~ουν μέχρι την μέση* თმა წელამდე სწვდება; **3.** *τριτοπρόσ.* საკმარისია: *~ει πια, δεν σε αντέχω άλλο!* საკმარისია, შენი აგანა აღარ მეთმინება! **4.** დაწევა: *πηγαίνετε μπροστά κι εγώ θα σας φτάσω* წინ იარეთ და მე დაგეწევით; ◊ *~ (π.χ. τα πενήντα)* მიეახლები, გაეხდები (ასაკის შესახებ), *~ στα άκρα* ზღვარს ეახლები, უკიდურესობამდე მიხვალ, *δεν ~ει που...* ის არ ეყოფოდა, რომ...

φθάσιμο (φτάσιμο) το **1.** მიღწევა, ჩაღწევა, მისვლა, ჩასვლა; **2.** მოახლოება, მოსვლა; **3.** მოტანა, მოსვლა; **4.** მიწვდენა; **5.** *გადატ.* მიღწევა, მოპოვება; **6.** *გადატ.* დამთავრება, დასვლა, მისვლა; **7.** დაწევა.

φθείρω (*აόρ. έφθειρα, აόρ. παθ. εφθάρην, მτχ. (ε)φθαρμένος*) *მეტბ., Jირდ., გადატ.* **1.** დაღუპვა, გაფუჭება: *η υγρασία ~ει τους τοίχους* ნესტი კედლებს აფუჭებს; **2.** გაცვეთა, გაქექვა, ცვეთა; **-ομαι** რეპუტაციის, ავტორიტეტის დაკარგვა.

φθηνά (φτηνά) *ეპίρრ., საუბრ.* იაფად; ◊ *~ τη γλίτωσα* იაფად გამოვეცალე.

φθηνός, -ή, -ό (φτηνός) *საუბრ.* **1.** იაფი, იაფიანი; **2.** *გადატ., დამამც.* იაფფასიანი, უხარისხო; ◊ *ακριβός στα πίτουρα και ~ στ'αλεύρι* ითქმის ადამიანზე, რომელიც არასწორად ხარჯავს ფულს.

φθινοπωρινός, -ή, -ό (φθηνοπωριάτικος) საშემოდგომო, შემოდგომის.

φθινόπωρο (χινόπωρο) το შემოდგომა.

φθίση η (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *ამეტბ., საუბრ.* **1.** კლება, შემცირება, შესუსტება: *οι δυνάμεις μας ~ουν με τα χρόνια* წლების მატებასთან ერთად ჩვენი ძალები იკლებს; **2.** ჭკნობა, დაქვეითება, დაკნინება; ◊ *φθίνουσα σελήνη* მცხრალი, დამცხრალი მთვარე, *βλ. φθίνουσα πρόοδος* კლებადი პროგრესია.

φθίση η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მაღალფ.* **1.** მესუსტება, ჭკნობა, დაცემა, დაკნინება; **2.** *მედ.* ტუბერკულოზი.

φθόγγος ο ბგერა, ნოტი.

φθονερός, -ή, -ό შურიანი, შურით აღსავსე; **φθονερά** *επίρρ.* შურიანად.

φθόνος ο (*πληθ. არ გააჩნია*) შური.

φθονώ (ε) (*აόρ. φθόνησα, აόρ. παθ. φθονήθηκα, მτχ. φθονημένος*) *მეტბ.* შურის ქონა: *με ~εί για την επιτυχία μου* ჩემი შურს ჩემი წარმატების გამო.

φθορά η **1.** დაღუპვა, გაფუჭება, დაზიანება; **2.** გაცვეთა, გაქექვა, ცვეთა; **3.** *გადატ.* რეპუტაციის, ავტორიტეტის დაკარგვა; ◊ *μεταξύ ~ς και αφθαρσίας* ზღვარზე.

φθόριο το (*πληθ. არ გააჩნია*) ფთორი.

φιάλη η **1.** ბოთლი; **2.** *არქეოლ.* ფიალა; ◊ *~ αερίου* აირის ბალონი, *~ αίματος* სისხლის შესანახად.

φιάσκο το ფიასკო, სრული წარუმატებლობა, ჩავარდნა.

φιγούρα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) **1.** სკულპტურული, ფერწერული ან გრაფიკული გამოსახულება; **2.** ბანქოში ნახატიანი კარტი; **3.** ადამიანის სხეულის აგებულება, ფიგურა.

φιγουράρω (*აόρ. φιγουράρισα*) *ამეტბ.* გამოჩენა, ფიგურირება: *το*

όνομά του ~ει πρώτο στον κατάλογο მისი სახელი კატალოგში პირველი ფიგურირებს.

φιγουρατζής ο (*πληθ.* **-ήδες**) *საუბრ.* კოხტაპრუწა, ის, ვისაც თავის მოწონება უყვარს.

φίδι το 1. გველი; 2. *გადატ.* არასანდო, მზაკვარი, მუხანათი, ეერაგი ადამიანი; ◊ *გადატ. **βγάζω το ~ από την τρύπα*** გველს ხერელიდან ამოვიყვან, ***ζεσταίνω / έχω ~ στον κόρφο μου*** უბეში გველს ვზრდი.

φιδίσιος, -ια, -ιο გველის, გველივით, გველივით დახვეული.

φιδωτός, -ή, -ό (*γεν.* **-ούς, -ή, -ό**, *πληθ. αρσ. και θηλ.* **-είς, -ές**, *ουδ.* **-ή**) გველივით დაკლაკნილი, გველივით მიხვეულ-მოხვეული.

φιέστα η ფიესტა, დღესასწაული.

φίκος ο *ბოტ.* ფიკუსი.

φίλαθλος, -η, -ο სპორტის მოყვარული, გულშემატკივარი.

φιλαινάδα (φιλενάδα) η 1. მეგობარი გოგონა, მეგობარი ქალი, დაქალი; 2. საყვარელი (მამაკაცისთვის).

φιλανθρωπία η ფილანთროპია, ქველმოქმედება, კაცთმოყვარეობა.

φιλανθρωπικός, -ή, -ό ფილანთროპული, საქველმოქმედო.

φιλάνθρωπος, -η, -ο ფილანთროპი, ქველმოქმედი, პუმანური; **φιλάνθρωπα / φιλανθρώπως** *επίρρ.* ფილანთროპულად, ქველმოქმედებით, კაცთმოყვარედ.

φιλαράκος ο 1. *ალერს.* მეგობარი; 2. *ირონ.* (მიმართვისას) მეგობარო, ძმაო: *για πού το 'βαλες, ~ο;* საით გაგიწევია, მეგობარო?

φιλάργυρος, -η, -ο *მაღალფ.* ძუნწი.

φιλάρεσκος, -η, -ο *უარყ. მნიშვ.* 1. კეკლუცი; 2. თავის მოსაწონებელი: *~α καμώματα* თავის მოსაწონებელი საქციელი.

φιλαρμονική η *მუს.* ორკესტრი.

φιλάσθενος, -η, -ο ავადმყოფური, არაჯანსაღი, სუსტი.

φιλειρηνικός, -ή, -ό მშვიდობის მოყვარული, სამშვიდობო, მშვიდობიანი.

φιλελευθερισμός ο ლიბერალიზმი; ◊ *(οικονομικός) ~* ეკონომიკური ლიბერალიზმი.

φιλελευθεροποίηση η ლიბერალიზაცია.

φιλελεύθερος, -η, -ο ლიბერალური.

φιλέλληνας ο ელინოფილი.

φιλελληνικός, -ή, -ό ელინოფილური.

φιλελληνισμός ο ელინოფილია, ფილელინიზმი.

φιλέτο το ფილე.

φιλεύσπλαχνος, -η, -ο თანაგრძნობა, გულმოწყალება.

φίλη η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) 1. მეგობარი გოგონა, დაქალი; 2. საყვარელი (ქალი).

φιλήδονος, -η, -ο 1. ავსორცი, ტკბობის მოყვარული; 2. ენებიანი.

φίλημα το კოცნა.

φιλήσυχος, -η, -ο 1. სიმშვიდის მოყვარული; 2. კანონმორჩილი.

φιλί το კოცნა; ◊ *το ~ της ζωής* ა) ხელოვნური სუნთქვა, ბ) *გადატ.* ბოლო წუთს მოსული დახმარება, რომელიც გადაარჩენს სიტუაციას, *το ~ του Ιούδα* იუდას კოცნა.

φιλία η (*იშვ. γεν.*) მეგობრობა; ◊ ***πάνω ~ (με κάποιον)*** დაუმეგობრდები (ვინმეს).

Φιλιππινέζος ο, **-έζα** η ფილიპინელი.

φιλιώνω (*αόρ. φίλιωσα, αόρ. παθ. φιλιώθηκα, μτχ. φιλιωμένος*) *μετβ.*, *αμετβ.*, *λαϊκ.* შერიგება.

φιλμ το ფირი (კინო ან ვიდეოფირი).

φιλοδοξία η პატივმოყვარეობა, დიდების მოყვარულობა, ამბიცია.

φιλόδοξος, -η, -ο პატივმოყვარე, დიდების მოყვარული, ამბიციური; **φιλόδοξα** *επίρρ.* პატივმოყვარედ, ამბიციურად.

φιλοδοξώ (ε) (*αόρ. φιλοδόξησα*) *μετβ.*, *αμετβ.* პატივმოყვარეობა, დიდების მოყვარულობა, სახელის მაძიებლობა, ამბიციურობა: *~ να γίνω συγγραφέας* მაქვს ამბიცია, გაეხდე მწერალი.

φιλοδωρώ (ε) (*αόρ. φιλοδώρησα*) *μετβ.* ფეხის ქირის დატოვება, ფულის ჩუქება მომსახურებისათვის.

φιλόζωος, -η, -ο 1. *βοτ.*, *ιδιωμ.* სიცოცხლის მოყვარული; 2. ცხოველთა მოყვარული.

φιλόθεος, -η, -ο ღვთისმოშიში, ღვთისმოსაე.

φιλόθρησκος, -η, -ο მორწმუნე, რელიგიური, ღვთისმოშიში.

φιλολογία η 1. ფილოლოგია; *γλωσσ.* 2. ლიტერატურა: *μεσαιωνική ~* შუასაუკუნეების ლიტერატურა.

φιλολογικός, -ή, -ό 1. ფილოლოგიური; *γλωσσ.* 2. ლიტერატურული: *~ό κείμενο* ლიტერატურული ტექსტი; **φιλολογικά / φιλολογικώς** *επίρρ.* 1. ფილოლოგიურად; 2. ლიტერატურულად.

φιλόλογος ο/η ფილოლოგი.

φιλομάθεια η ცოდნისმოყვარეობა, ცოდნის მოყვარულობა.

φιλομαθής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) *λογοτ.* ცოდნისმოყვარე, ცოდნის მოყვარული.

φιλόμουσος, -η, -ο მუსიკის მოყვარული.

φιλονικία η *λαϊκ.* ჩხუბი, დავა, კამათი.

φιλονικώ (ε) (*αόρ. φιλονίκησα*) *αμετβ.*, *λαϊκ.* ჩხუბი, დავა, კამათი.

φιλοξενία η 1. სტუმართმოყვარეობა; 2. მასპინძლობა: *το ξενοδοχείο μας παρέχει ~ σε διακόσιους περίπου τουρίστες καθημερινά* ჩვენი სასტუმრო ყოველდღიურად დაახლოებით ორას ტურისტს მასპინძლობს.

φιλόξενος, -η, -ο სტუმართმოყვარე; **φιλόξενα** *επίρρ.* სტუმართმოყვარედ.

φιλοξενώ (ε) (*αόρ. φιλοξένησα, αόρ. παθ. φιλοξενήθηκα, μτχ. φιλοξενημένος*) *μετβ.* 1. სტუმართმოყვარეობა, მასპინძლობა; 2. *γλωσσ.* სტატიის გამოქვეყნება, ჟურნალში მასპინძლობა, სტუდიაში მიწვევა; *μτχ* სტუმარი: *αυτή την εβδομάδα έχουμε φιλοξενούμενους στο σπίτι* ამ კვირას სახლში სტუმრები გვყავს.

φιλοπατρία η (*πληθ. σπάν.*) სამშობლოს სიყვარული, პატრიოტიზმი.

φιλόπατρις, -ις, -ι (*γεν. -ιδος, πληθ. -ι(ν) / -ιδες, γεν. πληθ. -ιδων*) *λογοτ.* სამშობლოს მოყვარული, პატრიოტი.

φίλος ο 1. მეგობარი, ძმაკაცი; 2. მოყვარული (რაიმის): *~ των γραμμάτων* ლიტერატურის მოყვარული.

φιλοσοφία η ფილოსოფია; ◊ *δεν θέλει (και πολλή) ~* ბევრი ფილოსოფოსობა არ სჭირდება, ისედაც გასაგებია.

φιλοσοφικός, -ή, -ό ფილოსოფიური; ◊ *Φ~ή (Σχολή)* უმანიტარული ფაკულტეტი (უნივერსიტეტში);

φιλοσοφικά / φιλοσοφικώς *επίρρ.* ფილოსოფიურად.

φιλόσοφος ο/η ფილოსოფოსი.

φιλοσοφώ (ε) (*αόρ. φιλοσόφησα, μτχ. φιλοσοφημένος*) *αμετβ.* ფილოსოფოსობა, ფილოსოფიური განსჯა; ◊ *το ~* ფილოსოფიურად ეუდგები საკითხს.

φιλοτελιστής ο, **-τρια** η ფილატელისტი.

φιλότεχνος, -η, -ο ხელოვნების მოყვარული, ხელოვნების თაყვანისმცემელი.

φιλοτεχνώ (ε) (*αόρ. φιλοτέχνησα, αόρ. παθ. φιλοτεχνήθηκα, μτχ. φιλοτεχνημένος*) *μετβ.* ხელოვნების ნიმუშის, ხელოვნების ნაწარმოების შექმნა.

φιλοτιμία η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) პატივმოყვარეობა, საკუთარი ღირსების გრძნობა: *κεντρίζω τη ~ κάποιου* ვინმეს პატივმოყვარეობას ელახავ.

φιλότιμος, -η, -ο პატივმოყვარე, ღირსების გრძნობის მქონე; **φιλότιμα / φιλοτίμως** *επίρρ.* პატივმოყვარედ.

φιλοτιμώ (ε) (*αόρ. φιλοτίμησα, αόρ. παθ. φιλοτιμήθηκα, μτχ. φιλοτιμημένος*) *μετβ.* (ვინმეს) პატივმოყვარეობის შეხება, ნამუსზე აგდება: *προσπάθησε να τον φιλοτιμήσεις, ίσως σε εξυπηρετήσει* შეეცადე ნამუსზე ააგდო, იქნებ დაგეხმაროს; *βλ.* **-ούμαι** საკუთარ თავზე აღება, მზადყოფნის გამოჩენა, დიდსულოვნების გამოჩენა: *φιλοτιμήθηκε να αναλάβει αυτός τα έξοδα για την εκδήλωση* ღონისძიების ხარჯები დიდსულოვნად საკუთარ თავზე აიღო.

φιλτράρω (*αόρ. φιλτράρισα, αόρ. παθ. φιλτραρίστηκα, μτχ. φιλτραρισμένος*) *μετβ., ιδιωμ.* გაფილტრა.

φίλτρο το ფილტრი, საფილტრავი სამუალება.

φιλώ (α) (*αόρ. φίλησα, αόρ. παθ. φιλήθηκα, μτχ. φιλημένος*) *μετβ.* კოცნა, ამბორი; *μτχ.* **πεφιλημένος** ძვირფასი (მიცვალებულის შესახებ); **-ιέμαι** ერთმანეთის კოცნა, კოცნაობა: *το ζευγάρι ~ιέται στη γωνία* წყვილი კუთხეში კოცნაობს; ◊ *~ το σταυρό* ეფიცავ, *~ κατουρημένες πόδιες* ქლესაობით ეთხოვ, ფეხებს ეულოკავ.

φιμώνω (*αόρ. φίμωσα, αόρ. παθ. φιμώθηκα, μτχ. φιμωμένος*) *μετβ.* 1. საპირეს, ალიკაპის ჩამოცმა (ცხოველისთვის); *λιτρ.*, *χαλατ.* 2. ჩერის ჩაჩრა, პირის დაცობა, ხმის ჩაკმენდინება, გაჩუმება; ◊ *βλγ. ~ το σχοινί* თოკის ბოლოს საკონტროლო კუანძის გაკეთება, რომ არ დაიძენძოს.

φινέτσα η (*πληθ. αρ გააჩნია*) დახვეწილობა, დახვეწილი გემოვნება.

φίνος, -α, -ο დახვეწილი, მაღალი ხარისხის.

φιξ *επιθ., άκλ.* ფიქსირებული: *οι τιμές μας είναι ~* ჩვენი ფასები ფიქსირებულია.

φιξάρω (*αόρ. φιξάρισα, αόρ. παθ. φιξαρίστηκα, μτχ. φιξαρισμένος*) *μετβ.* დაფიქსირება, დამაგრება, დაფიქსაცება.

φιόγκος ο *άκλ.* 1. ბაფთა; 2. *χαλατ., δαμάშ.* ქალური ტიპის, კოხტაობის მოყვარული ახალგაზრდა მამაკაცი.

φιστίκι το ფსტა, ბუსტული; ◊ *αράπικο ~* მარილიანი მიწის თხილი, არაქისი.

φιτίλι το ფითილი; ◊ *στο πίτσι ~* ძალიან სწრაფად, თვალის დახამხამებაში, *βάζω ~* წავაქეზებ, შე-

ეუნთებ, შევაგულიანებ (საჩსუბრად).

φλαμίνγκο το *ბოლო.* ფლამინგო.

φλαμούρι το 1. ცაცხვი; 2. *გადატ.* ცაცხვის ყვავილის ნაყენი.

φλαουτίστας ο, **-α/τρια** η (*გენ. ბრუნ. არ გააჩნია*) ფლეიტაზე დამკვრელი.

φλάουτο το *მუს.* ფლეიტა.

φλέβα (φλεψ) η 1. *ანატ.* ვენა; 2. *გეოლ.* ძარღვი; ◊ *βρίσκω / πιάνω τη ~ (κάποιου)* (ვინმეს) მკრძნობიარე ადგილის მიგნება, სუსტი წერტილის პოვნა.

Φλεβάρης ο *იხ.* **Φεβρουάριος**.

φλεβικός, -ή, -ό ვენის, ვენური: *~ό αίμα* ვენური სისხლი.

φλεγματικός, -ή, -ό ფლეგმატური; **φλεγματικά / φλεγματικώς** *επίρρ.* ფლეგმატურად.

φλέγω (*ძირითადად ενεστ. და παρατ.*) *μετβ.* ანთება, წვა, ალმოდებული ყოფნა; *μτχ.* **φλέγων, -ουσα, -ον** საჭირბოროტო, მნიშვნელოვანი, აქტუალური, მწველი.

φλερτ το *άκλ.* ფლირტი.

φλερτάρω (*აόρ.* *φλερτάρισα*) *μετβ., αμετβ.* ფლირტაობა, კეკლუცობა, პრანჭვა; ◊ *~ με τον κίνδυνο* საფრთხეს ეეთამაშები.

φλιτζάνι το ფინჯანი.

φλόγα η ალი, ცეცხლის ენა.

φλογέρα η (*გენ. πληθ. არ გააჩნია*) *მუს.* სალამური, სტვირი.

φλογερός, -ή, -ό მგზნებარე, მხურვალე, ენებიანი; **φλογερά** *επίρρ.* მგზნებარედ, მხურვალედ.

φλοκάτη (φλοκάτα) η (*გენ. πληθ. არ გააჩნია*) *ხალხ.* 1. ნაბადი, მეცხვარის წამოსასხამი; 2. მალის ფარდაგი, საწოლის გადასაფარებელი ან ხალიჩა.

φλούδα (φλοίδα) η (*გენ. πληθ. არ გააჩნია*) ქერქი, კანი.

φλούδι το 1. ქერქი, კანი; 2. ნაჭუჭი (კვერცხის, კაკლის, თხილის და ა.შ.).

φλυαρία η ლაყბობა, ლაქლაქი, ყბედობა.

φλύαρος, -η, -ο მოლაყბე, ყბედი, ლაქლაქა.

φλυαρώ (ε) (*აόρ.* *φλυάρησα*) *αμετβ.* ლაყბობა, ლაქლაქი, ყბედობა.

φοβέρα η (*გენ. πληθ. არ გააჩნია*) (*ხშირად πληθ.*) მუქარა, დაშინება.

φοβερίζω (*აόρ.* *φοβέρισα*) *μετβ., ხალხ.* დაშინება, დამუქრება.

φοβερός, -ή, -ό 1. საშიში, საშინელი; *გადატ.* 2. მაგარი, საუცხოო, გამორჩეული: *~ή χορεύτρια* საუცხოო მოცეკვავე; 3. საშინელი, დიდი, უზარმაზარი: *ζόδεψε ένα ~ό ποσό* უზარმაზარი თანხა დახარჯა; **φοβερά** *επίρρ.* 1. საშიშად, საშინლად; *გადატ.* 2. მაგრად, საუცხოოდ, გამორჩეულად.

φοβητσιάρης (*πλήθ.* *-ηδες*), **-α, -ικο** *საუბრ.* მშიშარა, მხდალი, ლაჩარი.

φοβία η *ფსიქ.* ფობია, შიში.

φοβίζω (*აόρ.* *φόβισα, μτχ.* *φοβισμένος*) *μετβ.* დაშინება.

φοβισμένος, -η, -ο შეშინებული.

φόβος ο 1. შიში, შიშის გრძნობა; 2. საშიშროება: *υπάρχει ~ να μείνουμε χωρίς νερό* არსებობს საშიშროება, რომ წყლის გარეშე დავრჩეთ; ◊ *δεν έχει ~ο* საშიში არ არის, საშიში არაფერი აქვს, *παίρνω (κάτ / κάποιον) από ~ο* რაღაცის შიში მაქვს, *~ και τρόμος* შიშის ზარი.

φοβούμαι (φοβάμαι) (*აόρ.* *φοβήθηκα, μτχ.* *φοβισμένος*) *μετβ., αμετβ., αποθ.* 1. შეშინება, შიშის ქონა: *Μη ~άσαι, εγώ είμαι εδώ!* ნუ გეშინია, მე აქ ვარ! 2. ღელვა, შფოთვა, წუხ-

ილი: *~άται πολύ για την υγεία του* თაეის ჯანმრთელობაზე ძალიან ღელაეს.

φόδρα η (*πλήθ. არ გააჩნია*) **1.** სარჩული; **2.** გადასაკრავი, შემოსაკრაეი (აეეჯის), მოფიცრული, პირნაკეთობა.

φοδράρω (*აόρ. φοδράρισα, აόρ. παθ. φοδραρίστηκα, μτχ. φοδραρισμένος*) *μετβ., ბალხ.* **1.** სარჩულის დადება: *~ το φόρεμα* კაბას სარჩულს ვუდებ; **2.** გადაკერა, შემოკერა (აეეჯის), მოფიცრეა, მოპირკეთება.

φοίνικας ο ფინიკის პალმა.

φοίτηση η დასწრება, სიარული (ლექციებზე), სტუდენტად ყოფნა.

φοιτητής ο სტუდენტი.

φοιτητικός, -ή, -ό სტუდენტური.

φοιτώ (α) (*აόρ. φοίτησα*) *αμετβ.* დასწრება (ლექციებზე), სტუდენტად ყოფნა: *~ στη Φιλοσοφική Σχολή* ესწაელობ ჰუმანიტარულ ფაკულტეტზე.

φολκλόρ το *άκλ.* ფოლკლორი.

φονεύω (*აόρ. φόνευσα, აόρ. παθ. φονεύθηκα, μτχ. φονευμένος*) *μετβ., მაღალფ.* მოკელა.

φονιάς (φονεύς) ο *ბალხ.* მკელელი; ◊ *κι ύστερα λένε πως φταίει ο ~* და მერე იტყვიან, რომ მკელელია დამნაშაეე.

φονικός, -ή, -ό **1.** მკელელის, მკელელისათეის დამახასიათებელი; **2.** *ბალხ.* (το) მკელელობა.

φόνος ο მკელელობა.

φόντο το ფონი.

φόρα η (*πλήθ. არ გააჩნია*) გაქანება, ძალა: *έπεσε με ~ πάνω στα κάγκελα* გაქანებული დაეტაკა გისოსებს და მანქანა დაარტყა; ◊ *κόβω (σε κάποιον) τη ~* გადავათქმევინებ, ხელს აეაღებინებ (ვინმეს რამეზე), *βγάζω στη ~ (κάτι)* გამოვამზეურებ (სხეის ამბაეს), გამოეაამკარაეებ.

φορά η ჯერი, -ჯერ, -ხელ, -ზელის: *αυτή τη ~ έχεις δίκιο* ამჯერად მართალი ხარ; ◊ *ακόμη / άλλη μια ~* კიდეე ერთხელ, *πρώτη και τελευταία ~* პირეელად და უკლანასკნელად, *άλλη ~* სხეა დროს, *την άλλη ~* შემდეგ ჯერზე, *~ές—ές* ხანდახან, მიგადაშია, *κάθε ~ που* ყოეელ ჯერზე, როცა, ყოეელთეის როცა, *όσες ~* რამდენჯერაც, *καμιά ~* ა) ხანდახან, ბ) ერთხელაც, როდესმე, *μια ~* ერთხელ, ოდესღაც, *μια ~ κι έναν καιρό* იყო და არა იყო რა, ერთ მშეენიერ დროს (ზღაპრების დასაწყისი), *μερικές ~ές* ხანდახან.

φορέας ο **1.** გადამტანი, მატარებელი: *είναι ~ του έιτζ* შიდსის მატარებელია; **2.** ორგანო, სამსახური, ორგანიზაცია: *κοινωνικός ~* საზოგადოებრიეი ორგანიზაცია; ◊ *φυσ. ~ ηλεκτρικού φορτίου* ელექტრო ძაბვის მატარებელი.

φορείο το საკაცე: *τον πήραν με το ~* საკაცით წაიყეანეს.

φόρεμα το კაბა.

φορεμένος, -η, -ο ნაცეამი, ნახმარი.

φορεσιά η *ბალხ.* სამოსი, ტანსაცმელი.

φορητός, -ή, -ό გადასატანი, მოძრაეი, პორტატიული.

φόρμα η (*γεν. πλήθ. არ გააჩნια*) ფორმა.

φορμάρω (*აόρ. φορμάρισα, აόρ. παθ. φορμαρίστηκα, μτχ. φορμαρισμένος*) *μετβ.* ფორმის მიცემა, ჩამოყალიბება.

φόρμουλα η (*γεν. πλήθ. არ γααჩნια*) ფორმულა.

φοροδιαφυγή η (*πλήθ. არ გააჩნια*) გადასახადებისათეის თაეის არიდება (კანონის დარღეეეით).

φοροεισπρακτικός, -ή, -ό გადასახადების ამოსაღები, გადასახადების ამომღები.

φορολόγηση η გადასახადების დაკისრება.

φορολογία η დაბეგვრა, გადასახადი: ~ *εισοδήματος* საშემოსავლო გადასახადი.

φορολογικός, -ή, -ό საგადასახადო, გადასახადების; ◊ ~ *συντελεστής* გადასახადების გამოთვლის კოეფიციენტი, ~*ή δήλωση* საგადასახადო დეკლარაცია.

φορολογώ (ε) (*აόր. φορολόγησα, აόր. παθ. φορολογήθηκα, მτχ. φορολογημένος*) *μετβ.* დაბეგვრა, გადასახადის დაკისრება.

φόρος ο გადასახადი, ბეგარა: ~ *εισοδήματος* საშემოსავლო გადასახადი; ◊ ~ *προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.)* დამატებითი ღირებულების გადასახადი (დღგ).

φοροφυγάς ο (*πληθ. -άδες*) ურჩი გადამხდელი.

φορτηγατζής ο (*πληθ. -ήδες*) საკვირთო მანქანის მძღოლი ან მეპატრონე.

φορτηγό το 1. საკვირთო მანქანა; 2. საკვირთო გემი.

φορτίζω (*აόр. φόρτισα, აόр. παθ. φορτίστηκα, მτχ. φορτισμένος*) *μετβ.* 1. დატენა, დამუხტვა (ბატარეის); *გალაკტ.* 2. დაძაბუა, დამუხტვა: *η ατμόσφαιρα ήταν πολύ φορτισμένη* სიტუაცია ძალიან დაძაბული იყო.

φορτίο το *ჰირდ., გალაკტ.* ტვირთი, სიმძიმე: *ο γάμος είναι βαρύ* ~ *για μένα* ქორწინება ჩემთვის მძიმე ტვირთია; ◊ *(ηλεκτρικό)* ~ (ელექტრული) მუხტი.

φόρτιση η 1. დატენა, დამუხტვა (ბატარეის); *გალაკტ.* 2. დაძაბუა, დამუხტვა: ~ *της ατμόσφαιρας* სიტუაციის დამუხტვა; 3. დატვირთვა, მნიშვნელობის მინიჭება.

φορτώνω (*აόр. φόρτωσα, აόр. παθ. φορτώθηκα, მτχ. φορτωμένος*) *μετβ, αμετβ., ჰირდ., გალაკტ.* დატვირთვა, ტვირთის აკიდება.

φορτωτής ο 1. მტვირთაური; 2. აბეზარი ადამიანი; 3. *ტექნ.* ტვირთამწევი მოწყობილობა.

φορώ (α/ε) (*აόр. φόρεσα, აόр. παθ. φορέθηκα, მτχ. φορεμένος*) *μετβ.* ჩაცმა, ტარება (სამოსის, ქუდის, უეხსაცმლის), კეთება (სათვალის, ხელთათმანის და ა.შ): ~ *παλτό* აცვია პალტო, *δεν* ~ *τα γυαλιά μου* სათვალე არ მიკეთია.

φουγάρο το *საუბრ.* საკვამლე მილი, საკვამური; ◊ *καπνίζω σα* ~ ძალიან ბევრს ეწევი.

φουκαράς ο (*πληθ. -άδες*) *ხალხ.* 1. ღარიბი; 2. *გალაკტ.* საწყალი, უბედური (თანაგრძნობის გამოხატვისას): *βρε το ~ά, τι έπαθε!* საწყალი, ეს რა დაემართა!

φουκαριάρης (*πληθ. -ηδες*), **-α/ισσα, -ικο** ღარიბი, უქონელი, საწყალი.

φουλάρι το თხელი კაშნე (ჩვეულებრივ აბრეშუმის).

φουμάρω (*აόр. φούμαρα/φουμάρισα*) *μετβ., αμετβ.* მოწევა; ◊ *τι καπνό ~ει;* რა ადამიანია, რა ჯურის ადამიანია?!

φουντούκι το *ბოტ.* თხილი.

φουντώνω (*აόр. φούντωσα, მτχ. φουντωμένος*) *μετβ.* 1. ფოთლების და ყლორტების გამოსხმა; 2. გაძლიერება, მოდება: *φούντωσαν οι εξεγέρσεις των αγροτών σε όλη τη χώρα* მიწათმოქმედთა გამოსვლები მთელ ქვეყანას მოედო; 3. ანერვიულება, აღელვება, გაცეცხლება, ანთება: ~*ει με το παραμικρό* უმნიშვნელო რამეზე ცეცხლდება.

φούντωση η (*πληθ. αρ χααθνία*) ძლიერ განცდებში ჩავარდნა, აღტკინება, აღგზნება, გაცეცხლება, ანთება.

φουντωτός, -ή, -ό 1. ყლორტებგამოსხმული, გაბარდული (ხეების შესახებ); 2. აფუებული, გაბერილი: *~ά μαλλιά* აფუებული თმა.

φούρναρης ο (*πληθ. -ηδες*) პურის მცხობელი, ხაბაზი.

φουρνάρικο το საცხობი, თონე.

φουρνιά η *საუბრ.* 1. გამოცხობა: *μια ~ ψωμί* ერთი გამოცხობა პური; 2. *χαζ.* ჯგუფი, გამომვება (კურსდამთავრებულების); ◊ *~ές—ές* ჯგუფ-ჯგუფად.

φουρνίζω (*αόρ. φούρνισα, αόρ. παθ. φουρνίστηκα, μτχ. φουρνισμένος*) *μετβ.* გამოცხობა, თონეში შედგმა.

φουρνιστός, -ή, -ό თონეში გამომცხვარი.

φούρνος ο 1. თონე, ფურნე, საცხობი; 2. *λαϊκ., χαζ.* ღუმელი, ქურა, ბრძმედი: *το δωμάτιο έγινε ~* ოთახი ღუმელად იქცა; ◊ *~ μικροκυμάτων* მიკროტალღებიანი აირ-ღუმელი, *κάποιος ~ θα γκρεμίστηκε* დიდი რამე.

φουρτούνα η (*γεν. πληθ. αρ χααθνία*) 1. *საუბრ.* შტორმი, ქარიშხალი, ღელვა (ზღვაზე); 2. *χαζ.* უბედურება, უიღბლობა.

φούσκα η (*γεν. πληθ. αρ χααθνία*) 1. ბებერა; 2. შარდის ბუშტი.

φουσκάλα η (*γεν. πληθ. αρ χααθνία*) მუწუკი.

φουσκαλιάζω (*αόρ. φουσκάλιασα, μτχ. φουσκαλιασμένος*) *αμετβ.* მუწუკების გამოსვლა.

φούσκωμα το 1. გაბერება, დაბერება; 2. შებერილობა (მუცლის).

φουσκώνω (*αόρ. φούσκωσα, αόρ. παθ. φουσκώθηκα, μτχ. φουσκωμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. გაბერვა, დაბერვა, გამობერვა: *~ τα λάστιχα του ποδηλάτου* ებერავ ველოსიპედის საბურავებს; 2. შებერილობა; 3. *χαζ.* გაზვიადება, გაბერვა: *τους τα είπα λίγο φουσκωμένα, μήπως και συγκινηθούν* ცოტა გაზვიადებულად მოვუყევი, იქნებ გულთან ახლოს მიიტანონ; 4. *χαζ.* გაფხორვა, ბღენძა; ◊ *~ τα μυαλά (κάποιου)* თავბრუს დავახვევ (ვინმეს), *τα ~* ვაზვიადებ.

φούστα η (*γεν. πληθ. αρ χααθνία*) ქვედაბოლო.

φουστανέλα η (*γεν. πληθ. αρ χααθνία*) ფუსტანელა, ნაოჭიანი ქვედაბოლო, ჩვეულებრივ თეთრი ფერის – მამაკაცის ბერძნული ეროვნული სამოსის ნაწილი.

φουστάνι το *χαϊδ. είναι κολλημένος στο ~ της μάνας του* დედის კალთაზეა მიწებებული.

φουτουρισμός ο ფუტურიზმი.

φουτουριστής ο, **-τρια** η ფუტურისტი.

φράγκο το 1. ფრანკი (ფულადი ერთეული); 2. ფული: *δεν έχω ~ο* (კაპიკი) ფული არ მაქვს; ◊ *χαζ. δε δίνω ~* სრულიად არ მანაღვლებს, *δεν αξίζει ~* კაპიკად არ ღირს.

φραγκοκόρακας ο ოფოფი.

φραγκόκοτα η (*γεν. πληθ. αρ χααθνία*) ციცარი.

φραγκοστάφυλο το *βοτ.* მოცხარი.

φραγκόσυκο το *βοτ.* ოპუნციას ნაყოფი.

φράγμα το 1. ჯებირი (მდინარეზე); 2. ღობე, გალავანი, მესერი.

φραγμός ο ბღუდე, შებღუდვა, დაბრკოლება.

φράζω (φράσσω) (*αόρ. έφραξα, αόρ. παθ. φράχτηκα, μτχ. φραγμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. შემოღობვა, ბღუდის (შე)მოქცევა; 2. ჩაკეტვა, გადაკე-

გვა: ~ *το δρόμο* ეკეტავე გზას; **3.** *გადატ.* გაჭედვა: *έφραζε ο σωλήνας* გაიჭედა მილი.

φρακάρω (*აόր. φράκαρα/φρακάρισα, აόր. παθ. φρακαρίστηκα, μτχ. φρακαρισμένος*) *αμετβ.* გაჭედვა, მოძრაობის შეზღუდვა.

φράουλα η მარწყვი, ხენდრო.

φραπές ο (*πληθ. -έδες*) ცივი ყავა.

φρασεολογία η ფრაზეოლოგია.

φράση η ფრაზა.

φράχτης (φράκτης) ο ღობე, მესერი, ყორე.

φρεγάτα (φρεγάδα) ფრეგატა.

φρενάρω (*აόր. φρέναρα / φρενάρισα*) *μετβ., αμετβ.* **1.** დამუხრუჭება; **2.** *გადატ.* შეყოვნება, შეჩერება, ხელის შეშლა.

φρενιάζω (*აόր. φρένιασα, μτχ. φρενιασμένος*) *μετβ., αμετβ.* გაგიჟება, გადარევა.

φρενίτιδα η **1.** *მედ.* გონებრივი, სულიერი აშლილობა, რომელსაც ბოდვა ახლავს; **2.** ბოდვა (ენცეფალიტის, მენინგიტის დროს).

φρένο το **1.** მუხრუჭი; **2.** *გადატ.* შეყოვნება, შეჩერება, ხელის შეშლა.

φρενοκομείο το ფსიქიატრიული საავადმყოფო.

φρεσκάδα η **1.** სიქორფე, სინორჩე; **2.** სიგრილე.

φρεσκάρω (*აόр. φρέσκαρα / φρεσκάρισα, აόр. παθ. φρεσκαρίστηκα, μτχ. φρεσκαρισμένος*) *μετβ.* გამოცოცხლება, გახალისება, განახლება.

φρέσκος, -ια, -ο **1.** ახალი, ქორფა, ნორჩი, ნედლი: ~*ο ψάρι* ახალი თევზი; **2.** გამოცოცხლებული, გახალისებული, განახლებული, აღდგენილი.

φρίζα η (*γεν. πληθ.არ გააჩნია*) *αρχιτεκτ.* ფრიზი.

φρικαλέος, -α, -ο საშინელი, შემზარავი.

φρικ'ρω (*აόр. φρίκαρα/φρικάρισα, μτχ. φρικαρισμένος*) *αμετβ.* **1.** შეშინება, შეზარვა, შეძრწუნება, თავზარის დაცემა; **2.** *გადატ.* განცვიფრება.

φρίκη η (*πληθ.არ გააჩნია*) საშინელება, კოშმარი, თავზარი, შიშის ზარი; ◊ *ταινία* ~*ς* თრილერი, საშინელებათა ფილმი.

φρικτός, -ή, -ό (φριχτός) საშინელი, შემზარავი, თავზარის დამცემი; **φρικτά (φριχτά, φρικωδώς)** *επίρρ.* საშინლად, შემზარავად, თავზარის დამცემად.

φρόνηση η (*πληθ. არ გააჩნია*) კეთილგონიერება, გონიერება.

φρονιμάδα η კეთილგონიერება, აზრიანობა, სიმშვიდე.

φρονιμεύω (*აόр. φρονίμεψα*) *αμετβ.* კეთილგონიერი ყოფნა, მოთვინიერება, მოჭკვიანება, დამშვიდება: *από τότε που πήγε στο νηπιαγωγείο, φρονίμεψε* მას შემდეგ, რაც საბავშვო ბაღში წაიყვანეს, მოჭკვიანდა.

φρονιμίτης ο სიბრძნის კბილი.

φρόνιμος, -η, -ο **1.** კეთილგონიერი, გონიერული, აზრიანი; **2.** წესიერი; **3.** წყნარი, მშვიდი.

φροντίδα η **1.** ზრუნვა, მზრუნველობა, მოვლა; **2.** (*ჩვეულებრივ πληθ.*) ურვა, ზრუნვა, საზრუნავი, საფიქრალი; **3.** მეთვალყურეობა, თაოსნობა, ყურადღება: *το πρόγραμμα καταρτίστηκε με δική του* ~ პროგრამა მისი მეთვალყურეობით შეიქმნა.

φροντίζω (*აόр. φρόντισα, μτχ. φροντισμένος*) *μετβ., αμετβ.* ზრუნვა, მზრუნველობა, მოვლა; *μτχ.* მოვლილი, გემოვნებიანი: *φροντισμένο ντύσιμο / ύφος* გემოვნებიანი ჩაცმულობა / სტილი.

φροντιστήριο το მოსამზადებელი კერძო სკოლა, მოსამზადებელი სასწავლებელი, კურსები; ◊ *φροντιστήριο (ξένων γλωσσών)* უცხო ენების შემსწავლელი ცენტრი ან კურსები.

φροντιστής ο 1. მოსამზადებელი კერძო სკოლის ლექტორი; 2. რეპეტიტორი, რეპეტიტებზე პასუხისმგებელი პირი (თეატრში, კინოში); 3. სამეურნეო სამსახურის უფროსი.

φρονώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *μετβ., მაღალფ.* ფიქრი, მიჩნევა: *εγώ ~ ότι πρέπει να αντιμετωπίσουμε σοβαρότερα το ζήτημα* მე ვფიქრობ, რომ საკითხს უფრო სერიოზულად უნდა მივუდგეთ.

φρούδος, -η, -ο *მაღალფ.* ტყუილუბრალო, ამაო, ფუჭი.

φρουρά η 1. დაცვა, დარაჯობა, ყარაულობა (რაიმის); 2. დაცვა, გუშაგი, ყარაული; 3. გარნიზონი; ◊ *αλλαγή ~ς* ყარაულის შეცვლა.

φρούρηση η დაცვა, დარაჯობა, ყარაულობა (რაიმის).

φρούριο το ციხე, ციხე-სიმაგრე.

φρουρός ο 1. მცველი, გუშაგი, დაცვა; 2. *გადატ.* მცველი, დამცველი.

φρουρώ (ε) (*აόρ. φρούρησα, აόρ. παθ. φρουρήθηκα, μτχ. φρουρημένος*) *μετβ.* დაცვა, დარაჯობა, ყარაულობა (რაიმის.

φρουτιέρα η (*γεν. πληθ. αρ χρησιμοπ.*) ხილის ლარნაკი.

φρούτο το ხილი; ◊ *τι ~ είναι πάλι αυτό; / καινούργιο ~* ა) მოულოდნელი რამ, ბ) უამრო, ექსცენტრიული, უცნაური ადამიანი.

φρυγανιά η ორცხობილა ან ტოსტერში გამომშრალი პურის ნაჭერი.

φρυγανιέρα η (*γεν. πληθ. αρ χρησιμοπ.*) ტოსტერი.

φρυγανίζω (*αόρ. φρυγάνισα, αόρ. παθ. φρυγανίστηκα, μτχ. φρυγανισμένος*) *μετβ.* ტოსტერში პურის ნაჭერის შეწვა, გამოცხობა, გახმობა.

φρύδας ο (*πληθ. -άδες*) დიდწარბიანი, ხშირწარბიანი მამაკაცი.

φρύδι το წარბი.

φταίξιμο το *საუბრ.* დანაშაული.

φταίχτης ο *საუბრ.* დამნაშავე.

φταίω (πταίω) (*έφταιξα*) *αμετβ., მაღალფ.* დამნაშავე ყოფნა, დამნაშავება: *~νε οι γονείς για την κακή ανατροφή των παιδιών τους* ბავშვების ცუდ აღზრდაში მშობლები არიან დამნაშავე; ◊ *τι ~ρα* ჩემი ბრალია, *~ (σε κάποιον)* (*ჩვეულებრივ უარყ. მნიშვ.*) ეშმაკებ ვინმეს რამეს?

φτάνω *იხ.* **φθάνω**.

φταρνίζομαι (φτερνίζομαι, πταρνίζομαι) (*αόρ. φταρνίστηκα*) *αμετβ., αποθ.* დაცემინება.

φτάρνισμα (φτέρνισμα) το დაცემინება.

φτειάχνω (φκειάχνω, φτειάνω, φτιάχνω) (*αόρ. έφτειαξα, αόρ. παθ. φτειάχ(σ)τηκα, μτχ. φτειαγ(σ)μένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. დამზადება, გაკეთება, აწყობა, შექმნა: *τα βιβλία ~ονται από χαρτί* წიგნი ქაღალდისაგან მზადდება; 2. დალაგება, გასწორება, მოწესრიგება, შეკეთება, შესწორება; 3. ნარკოტიკების მეგაელენის ქვეშ ყოფნა, დაბოლილი ყოფნა: *από το βλέμμα του φαινόταν ότι ήταν φτειαγμένος* მისი მზერიდან ჩანდა, რომ დაბოლილი (გაჩხერილი) იყო; 4. გაუმჯობესება, გამოკეთება, გამოსწორება: *από αύριο θα φτειάξει ο καιρός* ხვალიდან ამინდი გამოსწორდება; ◊ *(κάτ / κάποιος) με --ει* (ვილაც / რაღაც) ხასიათს გამომიკეთებს,

ხასიათზე მოეყავარ, *τα ~ (με κάποιον)* ა) ეურიგები, ბ) სასიყვარულო ურთიერთობას ვამყარებ.

φτέρη η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) გვიმრა.

φτεαρίζω (*αόρ. φτέριασα*) *αμετβ.* დაფრთიანება (წიწილის, ბარტყის შესახებ).

φτέρνα (πτέρνα) η ქუსლი; ◊ *αχίλλειος πτέρνα* აქილევსის ქუსლი.

φτερό το ფრთა; ◊ *δίνω ~ά (σε κάποιον)* ფრთებს შევასხამ, გავამხნევებ (ვინმეს), *κόβω τα ~ά (κάποιου)* ფრთებს შევუკვეცავ (ვინმეს).

φτεροκοπώ (ε/α) (*αόρ. φτεροκόπησα*) *αμετβ.* ფრთხიალი, ფრთების ცემა.

φτερούγα η ფრთა; ◊ *παίρνω (κάποιον) κάτω από τις ~ες μου* მფარველობას ვუწევ (ვინმეს).

φτερουγίζω (φτερουγώ) (*αόρ. φτερούγισα*) *αμετβ.* ფრთების ცემა (აფრენის მიზნით); ◊ *φτερούγισε η καρδιά μου* გული ამიფრთხიალდა (მღელვარებისაგან).

φτερωτός, -ή, -ό (πτερωτός) 1. ფრთიანი, ბუმბულიანი, ფრთოსანი; 2. *გადატ.* ფრთოსანი, ძალიან სწრაფი: *~ό άλσογο* ფრთოსანი ცხენი.

φτηναίνω (φθηναίνω) (*αόρ. φτήνυνα*) *μετβ., αμετβ.* 1. გაიაფება, ფასის დაწევა; 2. *გადატ.* ღირებულების დაცემა, გაუფასურება.

φτήνια (φθήνια) η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *საუბრ.* სიიაფე.

φτυάρι (φκυάρι) το ნიჩაბი.

φτυαρίζω (*αόρ. φτυάρισα, μτχ. φτυαρισμένος*) *μετβ.* ნიჩბით თხრა, ნიჩბით გადატანა.

φτύνω (*αόρ. έφτυσα, αορ. παθ φτύστηκα, μτχ. φτυσμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. ფურთხება, დაფურთხება, გადაფურთხება, შეფურთხება; 2. *გადატ., ქარგ.* გადაგდება, უგულებელყოფა, არად ჩაგდება; ◊ *~ στον κόρφο μου!* სამჯერ გადავაფურთხებ (თვალი რომ არ მეცეს), *~ αίμα* ა) სისხლს ვაფურთხებ, ბ) ჭაპანს ვიწყვეტ, ვწვალობ.

φτύσιμο το **(φτυσιματιά** η**)** ფურთხება, დაფურთხება, გადაფურთხებ, ფურთხი.

φτυστός, -ή, -ό ზედგამოჭრილი, მსგავსი, ზუსტად ისეთივე: *το μωρό είναι ~ ο πατέρας του* ბავშვი ზედგამოჭრილი მამამისია.

φτωχαίνω (πτωχαίνω) (*αόρ. φτώχυνα*) *μετβ., αμετβ.* გაღარიბება.

φτώχεμα το გაღარიბება.

φτώχεια (πτωχεία) η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნια*) სიღარიბე; ◊ *η ~ φέρνει γκρίνια* სიღარიბეს წუწუნი, ბუზღუნი, პრობლემები მოაქვს, *τα πολλά λόγια είναι ~* გრძელი სიტყვა მოკლედ ითქმის, მრავალსიტყვაობა საჭირო არ არის.

φτωχικό το ღარიბული სახლი.

φτωχικός, -ή, -ό (πτωχικός) ღარიბული.

φτωχογειτονιά η ღარიბთა უბანი, ღარიბებით დასახლებული უბანი.

φτωχός, -ή, -ό 1. ღარიბი, ღარიბული; 2. საწყალი, უბედური; ◊ *~ συγγενής* ღარიბი ნათესავი.

φτωχόσπιτο το ღარიბული სახლი.

φυγαδεύω (*αόρ. φυγάδευσα, αόρ. παθ. φυγαδεύτ(θ)ηκα, μτχ. φυγαδευμένος*) *μετβ.* გაპარვაში ხელის შეწყობა, გაპარვაში დახმარება.

φυγάς (φυγαδάς) ο 1. *სამხ.* დეზერტირი; 2. გაქცეული, სამშობლოდან გადახვეწილი, ლტოლვილი.

φυγή η (*πληθ. αρ გააჩნია*) **1.** გაქცევა, წასვლა; **2.** უკან დახევა (ბრძოლის ველზე), გაქცევა.

φυγοδικώ (ε) (*αόρ. φυγοδίκησα*) *αμετβ.* η *ιურ.* სასამართლოში არ გამოცხადება.

φυγόπονος, -η, -ο ზარმაცი, ბანგი.

φύκι το წყალმცენარე; ◊ *(πουλώ) ~α για μεταξωτές κορδέλες (σε κάποιον)* უმნიშვნელო ამბავს ან ნივთს მნიშვნელოვნად ვასაღებ.

φύλακας ο **1.** მცველი, გუშაგი, დაცვა; **2.** *გადატ.* დამცველი; ◊ *~ άγγελος* მფარველი ანგელოზი.

φυλακή η **1.** ციხე, საპატიმრო, საპყრობილე; **2.** *ბღვ.* ვახტი: ◊ *~ ανηλίκων* არასრულწლოვანთა შრომაგასწორებითი კოლონია.

φυλακίζω (*αόρ. φυλάκισα, αόρ. παθ. φυλακίστ(θ)ηκα, μτχ. φυλακισμένος*) *μετβ.* **1.** დაპატიმრება, ციხეში, საპყრობილეში ჩასმა, თავისუფლების აღკვეთა; **2.** *გადატ.* ჩაკეტვა, ჩარაზვა, გამოკეტვა.

φυλάκιο το **1.** *სამხ.* საყარაულო სამსახურის ჯარისკაცთა ყაზარმა; **2.** პოსტი, საყარაულო სამსახური, საგუშაგო.

φυλάκιση η *იურ.* თავისუფლების აღკვეთა, ციხეში ჩასმა.

φυλακισμένος, -η, -ο **1.** პატიმარი, დაპატიმრებული, დატყვევებული; **2.** *გადატ.* ჩაკეტილი, ჩარაზული.

φυλακώνω (*αόρ. φυλάκωσα, αόρ. παθ. φυλακώθηκα, μτχ. φυλακωμένος*) *μετβ., ხალხ.* დაპატიმრება, ციხეში ჩასმა, საპყრობილეში ჩასმა.

φύλαξη η **1.** დაცვა; **2.** მიხედვა: *η μπέιμπι-σίτερ αναλαμβάνει τη ~ των παιδιών* ბავშვებზე ზრუნვას ძიძა იღებს საკუთარ თავზე; **3.** შენახვა, გადანახვა.

φύλαρχος ο წინამძღოლი, ტომის ბელადი.

φυλάσσω (φυλάγω, φυλώ, φυλάω) (*αόρ. φύλαξα, αορ. παθ. φυλάχθ(τ)ηκα, μτχ. φυλαγμένος*) *μετβ., αμετβ.* **1.** დაცვა; **2.** მიხედვა: *θα μου φυλάξετε για λίγο τα πράγματα μέχρι να επιστρέψω;* ცოტა ხნით მიხედავთ ჩემს ნივთებს, სანამ დავბრუნდები? **3.** შენახვა, გადანახვა; **-ομαι** თავის არიდება, თავის დაცვა: *να ~εσαι απ'τους κακούς ανθρώπους* ბოროტ ადამიანებს თავი აარიდე; ◊ *θεός φυλάξοι* ღმერთმა დაიფაროს.

φυλαχτάρι το (*γεν. αρ გააჩნია*) *ხალხ.* თილისმა.

φυλαχτό (φυλακτό) το თილისმა.

φυλετικός, -ή, -ό რასობრივი.

φυλή η **1.** რასა, მოდგმა; **2.** *გადატ.* ერი, ეთნოსი; ◊ *αρία ~* არიული რასა.

φυλλάδιο το ბროშურა; ◊ *ბღვ. ναυτικό ~* მეზღაურის წიგნაკი.

φύλλο το **1.** ფოთოლი; **2.** ფირფიტა; **3.** ფენოვანი ცომის ფირფიტა; **4.** ფურცელი; **5.** წიგნაკი, მოწმობა, ბარათი; ◊ *~ συκής* ლეღვის ფოთოლი, *αλλάζω ~* ახალ ფურცელს ვმლი.

φυλλοβόλος, -ος, -ο ფოთოლცვენის, ფოთოლცვენასთან დაკავშირებული.

φυλλοβολή η **(φυλλοβόλημα** το**)** ფოთოლცვენა.

φυλλοβολώ (ε) (*αόρ. φυλλοβόλησα*) *αμετβ.* ფოთოლცვენა.

φυλλομετρώ (α/ε) (*αόρ. φυλλομέτρησα*) *μετβ.* გადაფურცლა, გადამლა: *~ βιβλίο* წიგნს ეფურცლავ.

φυλλορρόημα το **(φυλλόρροια** η**)** ფოთოლცვენა.

φυλλορροώ (ε) (*αόρ. φυλλορόησα*) *αμετβ.* ფოთოლცვენა.

φύλλωμα το ფოთლები, ფოთლეული.

φύλο το 1. სქესი; 2. ტომი; ◊ *ισχυρό ~* ძლიერი სქესი (მამაკაცები), *ωραίο / ασθενές ~* მშვენიერი / სუსტი სქესი (ქალები), *αλλαγή ~ου* სქესის შეცვლა.

φυματικός, -ή/ιά, -ό *ხალხ.* 1. ჭლექის, ჭლექთან, ტუბერკულოზთან დაკავშირებული; 2. ჭლექით, ტუბერკულოზით დაავადებული.

φυματίωση η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მედ.* ჭლექი, ტუბერკულოზი.

φύομαι (*აόρ. εφύην*) *ამეტბ., აποθ.* ამოსელა, ყლორტის გამოსხმა, გახარება: *στην Ελλάδα ~ονται πολλά είδη φυτών* საბერძნეთში მრავალი სახის მცენარე ხარობს.

φυσαλλίδα η 1. *მაღალფ.* ბუშტუკი წყლის ზედაპირზე; 2. *მედ.* ბებერა.

φυσαρμόνικα η (*გენ. πληθ. არ გააჩნია*) 1. *მუს.* ფისჰარმონია; 2. აკორდეონი, გარმონი.

φύση η 1. ბუნება; *გალატ.* 2. ხასიათი, ბუნება (ადამიანის); 3. არსი, ბუნება: *η θεϊκή ~ του Χριστού* ქრისტეს ღვთიური ბუნება; ◊ *είναι στη / από τη / μέσα στη ~ (κάποιου)* (ვიღაცის) ხასიათში ზის, დამახასიათებელია, *από τη ~ (κάποιου)* ბუნებით, *εκ ~εως* დაბადებიდან, დაბადებით.

φύσημα το 1. ჩაბერვა, შებერვა; 2. ქარის დაბერვა; 3. *მედ.* შუილი (გულის), ხიხინი (ფილტვებში).

φύσιγγα η *ფარმაც.* ამპულა.

φυσίγγιο το *სამხ.* ვაზნა, პილზი, მასრა.

φυσικά *επίρρ.* 1. ბუნებრივი გზით, ნატურალურად, ბუნებრივად; 2. რა თქმა უნდა, ბუნებრივია.

φυσική η ფიზიკა.

φυσικό το ბუნებრივი თვისება, ნატურა, ხასიათის თავისებურება, ჩვეულება: *είναι του ~ού μου να αγχώνομαι* ჩვეულად მაქვს ნერვიულობა (ნერვიულობა მახასიათებს).

φυσικοθεραπεία (φυσιοθεραπεία) η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მოძვ.* ფიზიოთერაპია.

φυσικοθεραπευτής (φυσιοθεραπευτής) ο, **-τρια,** η *მოძვ.* ფიზიოთერაპევტი.

φυσικός, -ή, -ό 1. ბუნებრივი, ბუნების: *~ές δυνάμεις / ~ νόμος* ბუნების ძალები / კანონი; 2. სისხლით ნათესავი, ნამდვილი, ბიოლოგიური: *~οί γονείς* ბიოლოგიური მშობლები; 3. ბუნებრივი, ლოგიკური, კანონზომიერი; 4. ნატურალური; ◊ *~ πλούτος / ~οί πόροι* ბუნებრივი სიმდიდრე / რესურსები, *~ό αέριο* ბუნებრივი აირი, *~ά καύσιμα* ბუნებრივი საწვავი, *~ θάνατος* ბუნებრივი სიკვდილი, *~ή αντίσταση* იმუნიტეტი, *~ό πρόσωπο იურ.* ფიზიკური პირი.

φυσικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) ბუნებრიობა.

φυσιογνωμία η 1. ფიზიონომია, სახე, გარეგნობა; 2. *გალატ.* გარეგნული სახე, იერსახე, ფორმა; 3. ფიგურა, მნიშვნელოვანი ფიგურა, გამოჩენილი პიროვნება: *αποτελεί ~ στο χώρο της επιστήμης* მეცნიერების დარგში მნიშვნელოვანი ფიგურაა.

φυσιολάτρης ο ბუნების მოტრფიალე, ნატურალისტი.

φυσιολογία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ფიზიოლოგია.

φυσιολογικός, -ή, -ό ფიზიოლოგიური, ბუნებრივი, ნორმალური; **φυσιολογικά** *επίρρ.* ფიზიოლოგიურად, ბუნებრივად.

φυσιολόγος ο ფიზიოლოგი.

φυσώ (α) (*აόρ. φύσηξ(σ)α, აόρ. παθ. φυσήχτηκα, მτχ. φυσημένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. სულის შებერვა; 2. ქარის

ქროლა; **3.** *საუბრ., ბრძან. φύσα!* შეუბერე! ჩააფურთხე! (ითქმის მაშინ, როდესაც ვილაცა სისულელეს იტყვის).

φυτεία η (**φύτεμα** το) ნარგავები, ნათესები, პლანტაცია.

φυτεύω (*აόρ. φύτεψα, აόρ. παθ. φυτεύτηκα, μτχ. φυτεμένος*) *μετβ.* დარგვა, დათესვა.

φυτικός, -ή, -ό მცენარეთა, მცენარეული.

φυτό το მცენარე.

φυτοζωώ (**ε**) (*მხოლოდ ενεστ.*) *αμετβ.* **1.** ღარიბულად ცხოვრება, თავის ძლივს გატანა; **2.** *გადატ.* უმნიშვნელოდ, უმიზნოდ ცხოვრება, დაცემა: *τα επαρχιακά θέατρα ~ούν* პროვინციის თეატრები დაცემის გზაზეა.

φυτοκομείο το ბოტანიკური ბაღი.

φυτολογία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ბოტანიკა.

φυτολόγος ο/η ბოტანიკოსი.

φυτοφάγος, -ος, -ο **1.** ფიტოფაგი, ბალახის მჭამელი, ბალახის მძოველი; **2.** ვეგეტარიანელი.

φυτοφάρμακο το მცენარეების სამკურნალო წამალი.

φυτόχωμα το ნეშომპალა.

φύτρα η **1.** ყლორტი, ნაყარი, ამონაზარდი, მორჩი, ნაზარდი, ღივი; **2.** *გადატ.* ნამიერი, მთამომავალი, წარმომაელობის მქონე.

φυτρώνω (*αόρ. φύτρωσα, μτχ. φυτρωμένος*) *αμετβ.* ამოსვლა, აღმოცენება, ამოზრდა, გაღივება; ◊ *~ εκεί που δεν με σπέρνουν* სხვის საქმეში ეჩრები, სხვის საქმეში ეყოფ ცხვირს.

φυτώριο το **1.** სანერგე, საჩითილე; **2.** *გადატ.* ადგილი (ძირითადად სასწავლებელი), რომელიც ნიჭიერ ადამიანებს უშვებს.

φώκια η სელაპი.

φωλιά η **1.** ბუდე; **2.** *გადატ.* ბუნაგი, ბუდე, თავშესაფარი; ◊ *έχω λερωμένη τη ~* გასვრილი ვარ.

φωλιάζω (*αόρ. φώλιασα*) *αμετβ.* ბუდის გაკეთება, დაბუდება, დასადგურება, ჩაბუდება.

φωνάζω (*αόρ. φώναξα*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ყვირილი, დაძახება; **2.** გამოძახება: *με φώναξε στο γραφείο του, για να με ρωτήσει κάτι* თავის კაბინეტში გამომიძახა, რომ რაღაც ეკითხა; ◊ *~ τον κατάλογο* ამოვიკითხავ სიას.

φωνακλάς (*πληθ. -άδες*), **-ού, -άδικο** *ხალხ.* **1.** მჩხავანა; **2.** მოჩხუბარი, მყვირალა.

φωνή η **1.** ხმა; **2.** ხმამაღლა ლაპარაკი, ყვირილი; **3.** ყივილი, ძახილი, ხმობა, ხმა; **4.** *გრამ.* ბგნის გვარი, ბგნის გვარის ფორმა; ◊ *με μια ~* ერთხმად, *ούτε ~ ούτε ακρόαση* მისი კვალიც კი გაქრა, *υψώνω / χαμηλώνω τη ~* ხმას, ტონს აეწევ / დაეწევ, *βοώντος εν τη ερήμω* ხმა მღაღადებლისა უდაბნოსა შინა, *~ λαού, οργή Θεού* ხმა ღვთისა, ხმა ერისა.

φωνήεν το *მაღალფ., ენათმეც.* ხმოვანი.

φώνημα το *ენათმეც.* ფონემა.

φωνητική η (*πληθ. არ გააჩნია*) *ენათმეც.* ფონეტიკა.

φωνητικός, -ή, -ό **1.** ხმის, ხმასთან დაკავშირებული, ხმოვანი; **2.** ფონეტიკური; **φωνητικά** *επίρρ.* ფონეტიკურად.

φως το **1.** შუქი, სინათლე, ნათელი, განათება; **2.** ნათურა, სანათური, ბრა, ჭაღი, ფარი, ფარანი ან სხვა განსანათებელი საშუალება; **3.** (τα) სიბრძნე, განათლება, ცოდნა,

ცოდნის სინათლე; ◊ *βλέπω το ~* ვიბადები, *έρχομαι / βγαίνω στο ~* გამოვაშკარავდები, *αλλάζω τα φώτα (σε κάποιον)* ძალიან გავაწვალებ (ვინმეს), *(δίνω) (σε κάποιον) το πράσινο ~* მწვანე შუქს ვუნთებ, ნებას ერთავ (ვინმეს), *~ μου!* ჩემო თვალის სინათლევ! *άγιο ~* წმინდა ცეცხლი.

φωσφορίζω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ.* ფოსფორისფრად ნათება.

φωσφόρος (φώσφορος) ο (*πληθ. არ გააჩნია*) *ქიმ.* ფოსფორი.

φωταγώγηση (φωταγωγία) η ილუმინაცია, განათება.

φωταγωγικός, -ή, -ό საილუმინაციო, გასანათებელი.

φωταγωγώ (ε) (*αόρ. φωταγώγησα, αόρ. παθ. φωταγωγήθηκα, μτχ. φωταγωγημένος*) *μετβ.* ილუმინაციის მოწყობა, განათება, გაბრწყინება.

φωτεινός, -ή, -ό 1. ნათელი, მანათობელი, განათებული, სინათლის; 2. *გადატ.* განათებული, გაბრწყინებული, მბრწყინავი, ნათელი: *~ά χρώματα* ნათელი ფერები; **φωτεινά** *επίρρ.* ნათლად, გაბრწყინებულად, მბრწყინავად.

φωτιά η ცეცხლი, ალი, კოცონი; ◊ *βάζω ~* ა) ცეცხლს ვუკიდებ, ბ) *გადატ.* ჩხუბს, აყალმაყალს ვტეხ, უსიამოვნებას ვიწვევ, *παίρνω / αρπάζω / πιάνω ~* ა) ცეცხლი მეკიდება, ბ) *გადატ.* ვბრაზდები, ვეცეცხლდები, წყობიდან გამოვდივარ, *παίζω με τη ~* ცეცხლთან ვთამაშობ, *ρίχνω λάδι στη ~* ცეცხლზე ნავთს ვასხამ.

φωτίζω (*αόρ. φώτισα, αόρ παθ. φωτίστηκα, μτχ. φωτισμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. განათება; *გადატ.* 2. ახსნა, განმარტება, გაშუქება: *~ ένα δύσκολο χωρίο του κειμένου* განემარტა ტექსტის რთულ მონაკვეთს; **-ομαι** მონათვლა.

φώτισμα το 1. განათება; *გადატ.* 2. სინათლის მოფენა; 3. ახსნა, განმარტება.

φωτισμός ο განათება.

φωτιστής ο განათების სპეციალისტი, გამნათებელი (კინოში, თეატრში, ტელევიზიაში).

φωτιστικός, -ή, -ό სანათი, გასანათებელი, განათების; ◊ *~ό πετρέλαιο* ნავთი.

φωτιστικό το სანათი საშუალება, გასანათებელი საშუალება (მაგ. ჭაღი, ბრა, სანათური და ა.შ).

φωτοαντίγραφο το ასლი, ქსეროასლი.

φωτοβολία η (*πληθ. არ γααήνια*) 1. ნათება, განათება; 2. *ფიზ.* სინათლის წყაროს ინტენსიობა, სიმძლავრე.

φωτοβολίδα η სანათი რაკეტა, სასიგნალო შუშხუნა.

φωτογένεια η (*πληθ. არ γααήνια*) *მაღალფ.* 1. ზოგიერთი ცხოველისა და მცენარის მიერ შუქის გამოყოფა, ფოსფორისფრად ნათება; 2. ფოტოგენურობა.

φωτογενής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) *მაღალფ.* 1. შუქის გამომყოფი, ფოსფორისფრად მანათობელი (ცხოველი ან მცენარე); 2. ფოტოგენური.

φωτογραφείο το ფოტოატელიე.

φωτογραφία η ფოტოგრაფია, ფოტო, ფოტოსურათი.

φωτογραφίζω (φωτογραφώ) (*αόρ. φωτογράφισα, αόρ. παθ. φωτογραφίστηκα, μτχ. φωτογραφισμένος*) *μετβ.* ფოტოფირზე გადაღება, ფოტოსურათის გადაღება.

φωτογραφικός, -ή, -ό 1. ფოტოგრაფიული, ფოტო; 2. (η) ფოტოგრაფია; 3. *გადატ.* ფოტოგრაფიული (აღწერა, ასახვა); **φωτογραφικά / φωτογραφικώς** *επίρρ.* ფოტოგრაფიულად.

φωτογράφιση η ფოტოფირზე აღბეჭდვა, ფოტოფირზე გადაღება, ფოტოსესია.

φωτογράφος ο/η ფოტოგრაფი.

φωτοκόπια η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) ქსეროასლი.

φωτορεπόρτερ ο/η *άκλ* ფოტოკორესპონდენტი.

φωτοσκιάζω (*αόρ. φωτοσκίασα*) *μετβ.* ჩრდილ-ნათელის, შუქ-ჩრდილის დატანა ნახატზე, ჩრდილით გამოკვეთა.

φωτοσκίαση η შუქ-ჩრდილი.

φωτοτυπία η ქსეროქსზე გადაღებული ასლი, ქსეროასლი.

φωτοτυπικός, -ή, -ό 1. *τεχνολ.* ფოტოტიპიის, ფოტოტიპიასთან დაკავშირებული; 2. (το) ასლგადამღები მანქანა, ქსეროქსის აპარატი; **φωτοτυπικά / φωτοτυπικώς** *επίρρ.* 1. *τεχνολ.* ფოტოტიპიურად; 2. ქსეროქსზე.

Χ

Χ, χ, χι 1. ხი, ბერძნული ანბანის ოცდამეორე ასო; 2. რიცხვითი სახელი: ა) ექვსასი, მეექვსასე (*Χ΄*), ბ) ექვსასი ათასი (*͵Χ*).

χαβιάρι το (*πληθ. არ გააჩნია*) ხიზილალა.

χάδι (χάιδι) το 1. მოფერება, ალერსი; 2. პრანჭიაობა.

χαδιάρης (*πληθ. -ηδες*), **-α, -ικο** *ხალხ.* 1. ნებიერი; 2. პრანჭია.

χαζεύω (*აბრ. χάζεψα*) *მეტწ., ამეტწ.* 1. გასულელება; 2. გაკვირვება, განცვიფრება; *მეტწ.* 1. მიჩერება, მიშტერება.

χαζολογώ (α) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *ამეტწ.* 1. სისულელეების ლაპარაკი; 2. დოყლაპიობა.

χαζομάρα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *ხალხ.* სისულელე, გაუაზრებელი, სულელური მოქმედება ან ნათქვამი.

χαζός, -ή, -ό სულელი; **χαζά** *επίρρ.* სულელურად, უგუნურად, უაზროდ.

χάιδεμα το მოფერება, ალერსი.

χαϊδεμένος, -η, -ο (χαδεμένος) განებივრებული, გათამამებული, ნებიერი; ◊ *~ο παιδί δαίμ.* ა) ღმერთის ბიჭი, ბ) დაუმსახურებლად გამორჩეული, ფავორიტი.

χαϊδευτικός, -ή, -ό 1. ალერსიანი, სათუთი; 2. (το) კნინობით-ალერსობითი სახელი.

χαϊδεύω (*აბრ. χάιδεψα, აορ. παθ. χαϊδεύτηκα, μτχ. χαϊδεμένος*) *μετβ.* 1. ალერსი, მოფერება, დაყვავება; 2. განებივრება.

χαιρέκακος, -η, -ο ნიშნის მომგები, ღვარძლიანი.

χαιρεκακία η ნიშნის მოგება, ღვარძლიანობა.

χαιρεκακώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *αμετβ., μαιζαλ.* ნიშნის მოგება, ღვარძლიანობა.

χαιρετίζω (*აბრ. χαιρέτισα, აბრ. παθ. χαιρετίστηκα, μτχ. χαιρετισμένος*) *μετβ.* 1. მისალმება; 2. მოკითხვა.

χαιρέτισμα το 1. მისალმება; 2. (τα) მოკითხვა.

χαιρετισμός ο 1. მისალმება; 2. (οι) მოკითხვა; ◊ *εκκλ. Χ–οί* ღვთისმშობლის სადიდებელი.

χαιρετιστήριος, -α, -ο *მაღალფ.* 1. მისასალმებელი; 2. (τα) მოკითხვა.

χαιρετώ (α) (*აόρ. χαιρέτησα, აόρ. παθ. χαιρετήθηκα*) *μετβ.* 1. მისალმება, დამშვიდობება; 2. მოკითხვა; 3. პატივის მიგება, მუხლის მოყრა.

χαίρομαι (*აόρ. χάρηκα*) *αποθ., μετβ.* გახარება; *αμετβ.* დატკბობა, გახარება; ◊ *να σε χαρώ / να χαρείς* შენ გაიხარე, შენ გახარებას, ღმერთმა ჭყალობა მოგცეს, *να τον –όμαστε / να τον –εστε* დიდ ხანს გეეხაროს / გეხაროთ მისით.

χαίρω *αμετβ., მოძ.* გახარება; ◊ *χαίρε ύστατο* ~ უკანასკნელად დამშვიდობება (მიცვალებულთან გამოთხოვება), *χαίρε / χαίρετε* სალამი.

χαίτη η 1. ფაფარი; 2. *გადატ.* ქოჩორი, გრუზა თმა.

χακί το *άκλ.* 1. ხაკი (ქსოვილის სახეობა); 2. სამხედრო ტანსაცმელი; 3. ხაკისფერი.

χαλάζι το სეტყვა.

χαλάουα η (*πληθ. არ გააჩნია*) თმის ასაძრობი საშუალება.

χαλαρός, -ή, -ό 1. მოშვებული, მოდუნებული; *გადატ.* 2. მერყეევი, არამტკიცე, არამყარი.

χαλαρώνω (*აόρ. χαλάρωσα, აόρ. παθ. χαλαρώθηκα, μτχ. χαλαρωμένος*) *μετβ., αμετβ.* მოშვება, მოდუნება.

χαλάρωση η (*πληθ. არ გააჩნია*) *პირდ., გადატ.* მოშვება, მოდუნება.

χαλαρωτικός, -ή, -ό მოსადუნებელი, მოსასვენებელი, დამამშვიდებელი.

χαλασμένος, -η, -ο გაფუჭებული.

χαλασμός ο (*πληθ. არ გააჩνია*) *ხალხ.* ნგრევა, განადგურება.

χαλβάς ο (*πληθ. -άδες*) ხალვა.

χάλι το (*γεν. არ გააჩნია*) ცუდი გუნება, განწყობა, საშინელი მდგომარეობა.

χαλί το ხალიჩა; ◊ *γίνομαι ~ να με πατήσεις* ფიანდაზად გაგეგები, *στρώνω το ~ (για κάποιον / κάτι)* ნიადაგს ვუმზადებ, *στρώνω κόκκινο ~* წითელ სალიჩას ვუგებ.

χαλίκι το *ხალხ.* 1. კენჭი; 2. ხრეში, ღორღი.

χαλιναγωγώ (ε) (*აόρ. χαλιναγώγησα, აόρ. παθ. χαλιναγωγήθηκα, μτχ. χαλιναγωγημένος*) *μετβ.* 1. აღვირის, ლაგამის ამოდება; 2. *გადატ.* დაოკება, მოთვინიერება.

χαλινάρι το *ხალხ., პირდ., გადატ.* აღვირი, ლაგამი, სადავე.

χαλιφάτο το სახალიფო.

χαλίφης ο ხალიფა.

χάλκευμα το *მაღალფ.* 1. სპილენძის ნაკეთობა; 2. *გადატ.* მეთითხნილი, მოგონილი ამბავი, ბრალდება, მონაჩმახი.

χάλκινος, -η, -ο სპილენძის, სპილენძის ფერი.

χαλκός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) *ქიმ.* სპილენძი; ◊ *Εποχή του Χ–ού* სპილენძის ეპოქა.

χάλυβας ο (*πληθ. არ გააჩნია*) ფოლადი.

χαλύβδινος, -η, -ο 1. ფოლადის, ფოლადისა; 2. *გადატ.* ფოლადისებური, უდრეკი, ურყევი.

χαλύβδωση η 1. ფოლადის გამოწრთობა; 2. მეტალში ფოლადის შერევა.

χαλώ (α) (χαλνώ) (*აόρ. χάλασα, აόρ. παθ. χαλάστηκα, μτχ. χαλασμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. გაფუჭება, ჭახლენა; 2. ღაშლა, ჩაშლა; ◊ *~ τον κόσμο* ქვეყანას ვანგრევ, ერთ ამბავს ეტეს, *τα –άω (με κάποιον)* კაეშირს

ეწყვეტ, *δεν ~άω χατίρι / χάρη (σε κάποιον)* ხათრს არ ეუტეხავ, *δεν χάλασε (κι) ο κόσμος / δεν θα χαλάσει (κι) ο κόσμος* ქვეყანა არ დაიქცევა.

χαμαιλέοντας ο *βοτ., ζοολ.* ქამელეონი.

χαμάλης ο (*πληθ. -ηδες*) *ხალხ.* 1. მეზარგული, ბარგის მზიდველი, მტვირთავი; 2. *გადატ.* ვირის მუშა, შავი მუშა.

χαμάμ το *ძვ.* თურქული აბანო.

χαμένος, -η, -ο 1. დაკარგული; 2. დაბნეული: *προχωρούσε σαν ~* დაბნეულივით მიდიოდა; 3. განუხორციელებელი; 4. დაღუპული, ხელიდან წასული, გაფუჭებული (ადამიანი); ◊ *τα'χω ~α* ა) გაკვირვებული, დაბნეული ვარ, ბ) გონება მაქვს დაკარგული, *είμαι / πάω ~* ცუდად არის ჩემი საქმე, *στα ~α* უქმად, ფუჭად.

χαμηλός, -ή, -ό დაბალი; ◊ *(άνθρωπος) ~ών τόνων* გაწონასწორებული.

χαμηλώνω (*აόρ. χαμήλωσα, მτχ. χαμηλωμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. დაბალება; 2. ჩამოწევა, დამეება, დაწევა: *χαμήλωσε την τηλεόραση* დაუწიე ტელევიზორს; ◊ *~ τα μάτια / το βλέμμα* თვალებს ვხრი, *~ τη φωνή* ტონს ვუწევ.

χαμογελαστός, -ή, -ό მომღიმარი, მხიარული.

χαμόγελο το ღიმილი; ◊ *σκάω ~* სიცილით ვსკდები, *κόβεται το ~ (κάποιου)* ღიმილი სახეზე აშრება, *~ ως τ'αφτιά* ყურებამდე ღიმილი.

χαμογελώ (α) (*აόρ. χαμογέλασα*) *μετβ., αμετβ.* გაღიმება.

χαμομήλι το გვირილა.

χαμός ο 1. დაკარგვა, გაუჩინარება; 2. გარდაცვალება, სიკვდილი; 3. ხმაური, აურზაური, ერთი ამბავი; ◊ *~ στο ίσιωμα* დიდი აურზაური, განუკითხაობა.

χαμπάρι (χαμπέρι) το *ხალხ.* ამბავი, ახალი ამბავი.

χάμω *επίρρ.* მიწაზე.

χαντάκι το თხრილი, ხანდაკი.

χάντρα η 1. მძივის მარცვალი; 2. ა) ლამაზი, მბრწყინავი თვალები, ბ) დიდი წვეთი.

χάνω (*აόρ. έχασα, αόρ. παθ. χάθηκα, μτχ. χαμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. დაკარგვა; 2. დაგვიანება: *έχασα το αεροπλάνο* თვითმფრინავზე დამაგვიანდა; 3. წაგება: *~ ένα παιχνίδι* ვაგებ თამაშს; 4. შეშლა (ჭკუიდან), ჭკუანაკლებობა; ◊ *τα ~* ეიბნევი, გონს ვკარგავ, *δεν έχω τίποτα να χάσω / τι έχω να χάσω* არაფერი მაქვს დასაკარგი, *~ το κεφάλι μου* თავს მომაჭრიან, *~ το χρώμα μου* ფერს ვკარგავ, *χάνει η μάννα το παιδί και το παιδί τη μάννα* დედა შვილს არ აიყვანს, *άι χάσου / άι να χαθείς!*

χάος το (*πληθ. არ χαίβηκα*) ქაოსი.

χάπι το აბი, ტაბლეტი; ◊ *(αντισυλληπτικό) ~* ჩასახვის საწინააღმდეგო ტაბლეტი.

χαρά η სიხარული, ბედნიერება, გახარება; ◊ *είμαι μια ~* ძალიან კარგად ვარ, *δίνω ~ (σε κάποιον)* ბედნიერებას ვანიჭებ (ვინმეს), *με γεια σου, με ~ σου* მშვიდობაში.

χάραγμα το 1. ჩაჭრა, დასერვა; 2. ხეზე ჭრა.

χαραγματιά (χαραματιά) η ჩაჭრა, დასერვა, ნაკაწრი.

χαράδρα η ხევი, ხრამი.

χαράζω (χαράσσω) (*აόρ. χάραξα, αόρ. παθ. χαράχτηκα, μτχ χαραγμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. ამოკაწრა, ამოჭრა,

ამოტეიფრება; **2.** დახაზვა: ~ *μια λευκή σελίδα* ეხაზავ თეთრ ფურცელს; **3.** გათენება, განთიადი: *έζω ~ει* გარეთ თენდება.

χάρακας ο სახაზავი.

χαράκι το **1.** განაჭერი, ნასერი, ნაჭდევი; **2.** ხაზი; **3.** მცირე ზომის კლდე.

χαρακτήρας ο **1.** ხასიათი; **2.** ასო, ნიშანი (ტიპოგრაფიაში).

χαρακτηρίζω (*აόρ. χαρακτήρισα, აόρ. παθ. χαρακτηρίστηκα, μτχ. χαρακτηρισμένος*) *μετβ.* დახასიათება.

χαρακτηρισμός ο დახასიათება.

χαρακτηριστικός, -ή, -ό 1. დამახასიათებელი; **2.** (το) მახასიათებელი, ხასიათის შტრიხი; **3.** (τα) ნაკეთები: *έχει ωραία ~ά* ლამაზი ნაკეთები აქვს.

χαράκτης ο, **-τρια** η ამომჭრელი, ამომკვეთი, მეჩუქურთმე, გრაიორი.

χαρακώνω (*αόρ. χαράκωσα, αόρ. παθ. χαρακώθηκα, μχ. χαρακωμένος*) *μετβ.* ამოჭრა, დასერა, დახაზვა.

χάραμα το (*γεν. ~ατος*) განთიადი, გარიერაჟი, დრო; ◊ *άγρια / βαθιά ~τα* გამთენიისას, დილა უთენია.

χαραμίζω (*αόρ. χαράμισα, αόρ. παθ. χαραμίστηκα, μτχ. χαραμισμένος*) *μετβ., ხალხ.* გაფლანგვა, გაფანტვა, დახარჯვა (უაზროდ); **-ομαι** ენერგიის ფუჭად ხარჯვა, დროის კარგვა.

χάραξη η **1.** ნაჭდევი, ამონაკვეთი, ნაკაწრი, ნასერი: *η ~ σε μια πλάκα* ნაჭდევი დაფაზე; **2.** დახაზვა; **3.** გაყვანა, გაშენება, განლაგება: *η ~ ενός νέου δρόμου* ახალი გზის გაყვანა; **4.** *გაძატ.* დაგეგმვა, განსაზღვრა.

χαραυγή (χαραγή) η *Ιόνღ., გაძატ.* განთიადი, აისი, გარიერაჟი, ალიონი.

χαρέμι το *Ιόνღ., გაძატ.* ჯარამხანა.

χάρη (χάρις) η (*γεν. πληθ. ~ών*) **1.** მშვენიერება, მომხიბლაობა, გრაცია, ხიბლი; **2.** თავაზიანობა, სამსახური, დახმარება: *κάνω μια ~* სამსახურს ვუწევ; **3.** მოწყალება, შეწყალება; ◊ *προς χάριν (κάποιου)* ვინმესთვის, ვინმეს გულისთვის, *κάνε μου τη ~ να...* თუ შეგიძლია, დამდე პატივი, *παραδείγματος / λόγου χάριν* მაგალითად.

χαρίζω (*αόρ. χάρισα, αόρ. παθ. χαρίστηκα, μτχ. χαρισμένος*) *μετβ.* ჩუქება.

χάριν *πρόθ.* (+*γεν.*) -თვის, გულითვის, გამო: *παραδείγματος ~* მაგალითისთვის.

χάρισμα το **1.** საჩუქარი, ძღვენი; **2.** უნარი, ნიჭი: *έχει πολλά ~τα* მრავალი ნიჭით არის დაჯილდოებული.

χαρισματικός, -ή, -ό ქარიზმატული.

χαριτωμένος, -η, -ο 1. მშვენიერი, მომხიბლავი, თვალწარმტაცი, მხიარული; **2.** ენამახვილური, მხიარული, სასაცილო.

χαροκόπος ο მოქეიფე.

χαροκοπώ (ε/α) (*αόρ. χαροκόπησα*) *αμετβ.* ქეიფი, დროს ტარება.

χαροπάλεμα το (*πληθ. არ გაიჩნია*) *ხალხ.* სიკვდილთან ბრძოლა, აგონია.

χαροπαλεύω (*αόρ. χαροπάλεψα*) *αμετβ., ხალხ.* **1.** სიკვდილთან ბრძოლა: *εδώ και μια εβδομάδα ~ει στο κρεβάτι* აგერ უკვე ერთი კვირაა ლოგინად ჩავარდნილი სიკვდილს ებრძვის; **2.** ყველა ღონის ხმარება, ბრძოლა არსებობისთვის: ~ *να τα βγάλω πέρα* ყველა ღონეს ეხმარობ, რათა მდგომარეობა გავაუმჯობესო.

χαροποιώ (ε) (*αόρ. χαροποίησα*) *μετβ.* გახარება, გამხიარულება, ბედნიერების მოტანა.

χάρος (χάροντας) ο **1.** *θით.* ქარონი; **2.** სიკვდილი; ◊ ***παλεύω με το ~ο*** სიკვდილს ვებრძვი, ***βλέπω το ~ο με τα μάτια μου*** სიკვდილს ვუყურებ თვალებში, ***τι στέκεσαι από πάνω μου σαν το ~ο;*** რა სულთამხუთავივით დამადექი თავზე?

χαρούμενος, -η, -ο გახარებული, ბედნიერი, მხიარული.

χαρταετός ο ფრანი.

χαρτένιος, -ια, -ιο ქაღალდის, ქაღალდისა.

χαρτζιλίκι το ჯიბის ფული.

χάρτης ο **1.** რუკა; **2.** ქარტია: *συνταγματικός / καταστατικός* ~ კონსტიტუცია / წესდება; **3.** *მაღალფ.* ქაღალდი.

χαρτί το **1.** ქაღალდი, ფურცელი; **2.** *ხალხ.* საბუთი (დიპლომი, ატესტატი და ა.შ; **3.** (τα) საბუთები; **4.** ბანქო, კარტი; ◊ ***~ υγείας / τουαλέτας*** ჰიგიენური / ტუალეტის ქაღალდი, ***~ κουζίνας*** სამზარეულოს საწმენდი ქაღალდი, ***κάνω τα ~ιά μου*** ვაგროვებ, ვაწესრიგებ საბუთებს, ***ανοίγω τα ~ιά μου*** კარგს ვხსნი, ***(μιλώ) με ανοιχτά ~ιά*** ღიად ელაპარაკობ.

χάρτινος, -η, -ο 1. ქაღალდის; **2.** *გადატ.* ყალბი.

χαρτογραφώ (ε) (*აόρ. χαρτογράφησα, აόρ. παθ. χαρτογραφήθηκα, μτχ. χαρτογραφημένος*) *μετβ.* კარტოგრაფირება, რუკაზე დატანა.

χαρτοκόπτης ο ქაღალდის მჭრელი.

χαρτομάντηλο το ქაღალდის ცხვირსახოცი.

χαρτόμουτρο το ბანქოს თაეგამოდებული მოთამაშე, ბანქოს გიჟი.

χαρτόνι το მუყაო.

χαρτονόμισμα το ქაღალდის კუპიურა.

χαρτοπαίζω (*აόρ. χαρτόπαιξα*) *αμετβ., ხალხ.* ბანქოს თამაში.

χαρτοπαίκτης (χαρτοπαίχτης) ο, **-τρα (χαρτοπαίκτρια)** η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) ბანქოს მოთამაშე.

χαρτοπωλείο το საკანცელარიო მაღაზია.

χαρτοπώλης ο, **-ισσα** η საკანცელარიო მაღაზიის გამყიდველი ან მფლობელი.

χαρτορίχτρα η მკითხავი, რომელიც კარტზე მკითხაობს.

χαρτόσημο το მარკა.

χαρτοφύλακας ο **1.** საქაღალდე; **2.** საბუთების შესანახი თარო.

χαρωπός, -ή, -ό მხიარული, სასიხარულო.

χασάπης ο (*πληθ. -ηδες*) *პირდ., გადატ.* ყასაბი.

χασικλής ο (*πληθ. -ήδες*), **-ού** η (*πληθ. -ούδες*) *ხალხ.* **1.** ჰაშიშის აქტიური მომხმარებელი; **2.** ნარკოტიკების მომხმარებელი.

χάσιμο το დაკარგვა; ◊ ***~ χρόνου*** დროის კარგვა.

χασίς το *ακλ.* ჰაშიში.

χάσμα το უფსკრული, ქვესკნელი, ღრმული, ნაპრალი; ◊ ***~ (των) γενεών*** უფსკრული თაობებს შორის, ***~ νόμου*** კანონის ხარვეზი.

χασμούρημα το მთქნარება.

χασμουριέμαι (*აόρ. χασμουρήθηκα*) *αποθ., μετβ.* მთქნარება.

χαστούκι το **1.** სილა; **2.** *გადატ.* დარტყმა.

χαστουκίζω (*აόρ. χαστούκισα, აόρ. παθ. χαστουκίστηκα,μτχ. χαστουκισμένος*) *μετβ.* სილის გარტყმა.

χατίρι το *ხალხ.* ხათრი, დათმობა; ◊ ***για το ~ (κάποιου)*** ხათრით (ვინმესი), ***χαλάω το ~ (κάποιου)*** ხათრს ვუტეხ (ვინმეს).

χαφιές ο (*πληθ. -ιέδες*) *უარყ. მნიშვ.* დამსმენი, მაბეზღარა, ჯაშუში.

χάφτω (χάβω) (*აόρ. έχαψα, აόρ. παθ. χάφτηκα*) *μετβ.* **1.** შესანსლა, ხარბად ჭამა, ჩახეთქა; **2.** *გადატ.* ყეყლაფრის დაჯერება: *δεν τα ~ εγώ αυτά!* არ ვჭამ ეგეთ რამეებს! ◊ *~ μύγες* ბუზებს ვითვლი.

χάχανα τα (*γεν. არ გააჩნია*) *ხალხ.* ხარხარი, ხმამაღალი სიცილი.

χαχανίζω (*აόρ. χαχάνισα*) *ამეტβ., ხალხ.* ხარხარი.

χαώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ. და θηλ. -εις, ουδ. -η*) ქაოტური, მოუწესრიგებელი.

χέζω (*აόρ. έχεσα, აόρ. παθ. χέστηκα, μτχ. χεσμένος*) *ამეტβ., ამეტβ., ხალხ., ვარგ.* **1.** კუჭში გასელა; **2.** *გადატ.* ძალიან გალანძღვა, თავზე დაჯმა.

χείλος (χείλι) το **1.** ტუჩი, ბაგე; **2.** (τα) ტუჩები; ◊ *ψήνω το ψάρι στα ~η (κάποιου)* ვაწვალებ, ვაწამებ (ვინმეს).

χείμαρρος ο მძვინვარე ნაკადი, კასკადი.

χειμαρρώδης, -ης, -ες (*γεν. -ους, πληθ. αρσ.და θηλ.-εις, ουδ. -η*) *მაღალფ.* გამალებული, მძვინვარე, დაუოკებელი.

χειμερινός, -ή, -ό *მაღალფ.* ზამთრის; ◊ *~ή ώρα* ზამთრის დრო, *~οί Ολυμπιακοί Αγώνες* ზამთრის ოლიმპიური თამაშები.

χειμώνας ο *პირდ., გადატ.* ზამთარი.

χειμωνιάζει (*აόρ. χειμώνιασε*) *απρόσ., ამეტβ.* დაზამთრება.

χειμωνιάτικος, -η, -ο ზამთრის.

χειραγώγηση (χειραγωγία) η მართვა, ხელმძღვანელობა.

χειραγωγώ (ε) (*აόρ. χειραγώγησα, აόρ. παθ. χειραγωγήθηκα, μτχ. χειραγωγημένος*) *μετβ.* გაძღოლა, მართვა.

χειράμαξα η საზიდავი, ურიკა.

χειραφέτηση η ემანსიპაცია.

χειραφετώ (ε) (*აόρ. χειραφέτησα, აόρ. παθ. χειραφετήθηκα, μτχ. χειραφετημένος*) *μετβ.* ემანსიპაცია.

χειραψία η ხელის ჩამორთმევა.

χειρίζομαι (*აόρ. χειρίστηκα*) *αποθ., μετβ.* **1.** მოხმარება, გამოყენება, ხმარება; **2.** წარმოება, წაყვანა, დაკვება (საქმით, პრობლემით): *~ προσωπικώς το θέμα σας* მე პირადად ვაწარმოებ თქვენ საქმეს.

χειρισμός ο **1.** გამოყენება, მოხმარება; **2.** მანევრი, ფანდი; **3.** მანიპულაცია, წარმოება, დაძლევა.

χειριστής ο, **-τρια** η **1.** ოპერატორი, მემანქანე; **2.** გამომყენებელი; **3.** ტელეგრაფისტი; **4.** *ბღვ.* მემანქანე, მექანიკოსი.

χειροβομβίδα η ხელის ჭურეი.

χειρόγραφο το ხელნაწერი, მანუსკრიპტი.

χειρόγραφος, -η, -ο ხელით შესრულებული, ხელნაწერი.

χειροκίνητος, -η, -ο სელის, ხელით მოძრავი.

χειροκρότημα ο ტაში, აპლოდისმენტი.

χειροκροτώ (α) (*აόρ. χειροκρότησα, აόρ. παθ. χειροκροτήθηκα, μτχ. χειροκροτημένος*) *μετβ.* ტაშის დაკერა.

χειρολαβή η **1.** მოაჯირი; **2.** სახელური.

χειρονομία η ხელების მოძრაობა, ესტიკულაცია, ჟესტი.

χειρονομώ (ε) (*აόρ. χειρονόμησα*) *αμετβ.* ხელების მოძრაოა, ქნევა.

χειροπέδη η ხელბორკილი.

χειροπιαστός, -ή, -ό ხელშესახები, ხელით საგრძნობი.

χειροποίητος, -η, -ο ხელნაკეთი, ხელით ნამუშევარი.

χειροτερεύω (*აόρ. χειροτέρευ(ψ)α*) *μετβ., αμετβ.* გაუარესება.

χειρότερος, -η, -ο 1. უარესი, სამინელი; 2. (το) უარესი რამ, სამინელება; ◊ *τόσο το ~ο* მით უარესი, *(και) μη ~α!* ღმერთმა დაგვიფაროს! ნეტავ, უარესი არაფერი მოხდეს! *απ΄το κακό στο ~* ცუდიდან უარესისკენ.

χειροτεχνία η 1. ხელსაქმე; 2. შრომის გაკეთილი.

χειρουργείο το 1. ქირურგიული განყოფილება, საოპერაციო; 2. ქირურგიული ჩარევა; ◊ *κινητό ~* მოძრავი საოპერაციო.

χειρουργός (χειρούργος) ο/η ქირურგი.

χειρουργώ (ε) (*აόρ. χειρούργησα, აόρ. παθ. χειρουργήθηκα, μτχ. χειρουργημένος*) *μετβ.* ოპერაციის გაკეთება.

χειρόφρενο το ხელის მუხრუჭი.

χέλι το *ზოოლ.* გველთევზა, ანგალა.

χελιδόνι το მერცხალი.

χελώνα η კუ; ◊ *σαν ~ / με βήμα (ρυθμό) ~ς* კუს ნაბიჯით.

χέρι το **(χέρα** η) 1. ხელი; 2. სახელური; ◊ *ζητώ το ~* ხელს, (ცოლობას) ვთხოვ, *είναι στο ~ (κάποιου)* (ვიმეს) ხელშია, *βάζω / δίνω ένα ~ (βοηθείας)* (დახმარების) ხელს ვუწვდი, *(κάτι) περνά από το ~ μου* რაც ჩემ ხელშია, *λερώνω τα ~α μου με αίμα* სისხლში ვისვრი ხელებს, *είμαι / βρίσκομαι σε καλά ~α* კარგ ხელში ვარ, *από ~ σε ~ / ~ με (σε) ~* ხელიდან ხელში, *από πρώτο ~* პირველი ხელიდან, პირველწყაროდან.

χερούλι το სახელური.

χερσαίος, -α, -ο სახმელეთო, სმელეთის, კონტინენტური.

χερσόνησος η ნახევარკუნძული.

χέρσος, -α/ος, -ο 1. უნაყოფო; 2. ხმელეთი, კონტინენტური ნაწილი.

χερσώνω (*აόρ. χέρσωσα, αόρ. παθ. χερσώθηκα, μτχ. χερσωμένος*) *μετβ., αμετβ.* გაჩანაგება.

χέσιμο το *ვარგ.* 1. მოჯამა; 2. *გადატ.* შეურაცხყოფა, გალანძღვა, თავზე დაჯმა.

χημεία η ქიმია; ◊ *ανόργανη ~* არაორგანული ქიმია, *οργανική ~* ორგანული ქიმია.

χημειοθεραπεία η *მედ.* ქიმიოთერაპია.

χημικός, -ή, -ό 1. ქიმიური; 2. (ο/η) ქიმიკოსი; 3. (τα) ქიმიური ნივთიერებები; ◊ *~ό στοιχείο* ქიმიური ელემენტი, *~ή ένωση* ქიმიური ნაერთი, *~ή αντίδραση* ქიმიური რეაქცია, *~ή ανάλυση* ქიმიური ანალიზი, *~ό όπλο* ქიმიური იარაღი, *~ πόλεμος* ქიმიური ომი, *~ μηχανικός* ინჟინერ-ქიმიკოსი.

χήνα η ბატი.

χήρα η ქვრივი (ქალი); ◊ *μαύρη ~* შავი ქვრივი, *η ~ μέσα κάθεται κι όξω την κουβεντιάζουν* რაც უნდა წესიერი იყოს ქვრივი, მასზე მაინც ჭორაობენ.

χηρεύω (*αόρ. χήρεψα*) *αμετβ.* 1. დაქვრივება; 2. ადგილის, თანამდებობის განთავისუფლება.

χήρος ο ქვრივი (მამაკაცი).

χθες (χτες, εχθές, εχτές) *επίρρ.* გუშინ.

χθεσινός, -ή, -ό (χτεσινός) გუშინდელი.

χθόνιος, -α, -ο 1. მიწიერი, ხთონური; 2. მიწისქვეშა, მიწისქვეშეთის.

χίλια το *άκλ.* ათასი.

χιλιάδα η 1. ათასი; 2. *მათ.* ათასეული; 3. (οι) ათასობით.

χιλιάκριβος, -η, -ο უძვირფასესი.

χιλιετία η ათასწლეული.

χιλιόγραμμο το *მაღალ.* კილოგრამი.

χίλιοι, -ες, -α ათასი.

χιλιόμετρο το კილომეტრი.

χιλιοστόγραμμο το მილიგრამი.

χιλιοστόμετρο το მილიმეტრი.

χίμαιρα η 1. ქიმერა, ფანტაზიის ნაყოფი, აუხდენელი ოცნება; 2. *მით.* ქიმერა.

χιμπαντζής (χιμπατζής) ο (*πληθ.* *-ήδες*) 1. შიმპანზე; 2. *გადატ.* მაიმუნი, მახინჯი.

χιόνι το თოვლი; ◊ *σαν τα ~α!* მარშანდელი თოვლივით (ითქმის ადამიანზე, რომელიც დიდი ხნის არყოფნის შემდეგ გამოჩნდება ხოლმე.

χιονιάς ο (*πληθ.* *-άδες*) თოვლიანი ამინდი.

χιονίζει (*აόρ.* *χιόνισε, მτχ.* *χιονισμένος*) *απροσ., αμετβ.* თოვს.

χιονόβροχο το თოვლ-ჭყაპი.

χιονοδρομικός, -ή, -ό სათხილამურო, სათხილამურო სპორტთან დაკავშირებული.

χιονοδρόμος ο/η მოთხილამურე.

χιονοθύελλα η ქარბუქი.

χιονόνερο το თოვლ-ჭყაპი.

χιονοπέδιλο το თხილამური.

χιονοπόλεμος ο გუნდაობა.

χιονοστιβάδα η ზვავი.

χιούμορ το *ἀκλ.* იუმორი; ◊ *μαύρο ~* შავი იუმორი.

χιουμορίστας ο, **-α** η იუმორისტი.

χιτώνας ο პერანგი, კვართი; ◊ *(Άγιος) Χιτών* ქრისტეს კვართი, *αμφιβληστροειδής ~* ბადურა, თვალის ბადისებრი გარსი.

χλαμύδα η მოსასხამი, მანტო.

χλευάζω (*აόρ.* *χλεύασα, აόρ. παθ.* *χλευάστ(θ)ηκα, მτχ.* *χλευασμένος*) *μετβ.* აბუჩად, მასხრად აგდება, დაცინვა.

χλευασμός ο აბუჩად, მასხრად აგდება, დაცინვა.

χλιαρός, -ή, -ό თბილი, გრილი; **χλιαρά** /**χλιαρώς** *επίρρ.* თბილად, დადებითად.

χλιδή η ფუფუნება, განცხრომა.

χλιμιντρίζω (χλιμιντρώ) (*αόρ.* *χλιμίντρισα*) *αμετβ.* ჭიხვინი.

χλιμίντρισμα το ჭიხვინი.

χλόη η (*πληθ.* *არ გააჩნია*) გაზონი, მწვანე საფარი.

χλομάδα η 1. გაფერმკრთალება; 2. *გადატ.* უხალისობა, უსიცოცხლობა.

χλομιάζω (*αόρ.* *χλόμιασα, მτχ.* *χλομιασμένος*) *αμετβ.* ფერის დაკარგვა, ფერის წასვლა, გაფითრება.

χλομός, -ή, -ό უფერული, ფერმკრთალი.

χλωρίδα η ფლორა, მცენარეულობა, მცენარეული საფარი; ◊ *μικροβιακή ~* მიკრობული ფლორა.

χλωρός, -ή, -ό ქორფა, მწვანე, ახალი.

χλωροφύλλη η (*πληθ.* *არ გააჩნია*) *βοτ.* ქლოროფილი.

χνούδι το 1. ღინღლი; 2. ხაო, ბუმბლი, ბუსუსი; 3. ბურტყლი.

χνουδωτός, -ή, -ό (χνουδάτος) ღინღლიანი, ბუსუსებიანი, ხაოიანი.

χοιρινός, -ή, -ό 1. ღორის; 2. (το) ღორის ხორცი.

χοίρος ο ღორი.

χολ (χωλ) το *ἀκλ.* მისაღები ოთახი, ჰოლი.

χολέρα η (*πληθ.* *არ გააჩნია*) *ἰατρ., გადატ.* ქოლერა.

χολερικός, -ή, -ό 1. ქოლერის; 2. (ο/η) ქოლერით დაავადებული ადამიანი.

χολερόβλητος, -η, -ο ქოლერით დაავადებული.

χολή η 1. *ფიზიოლ.* ნაღველი; 2. ნაღველის ბუშტი; ◊ *σπάω / κόβω τη ~*

(κάποιου) ვაშინებ (ვინმეს), ***στάζω / χύνω / ξερνάω ~ (εναντίον κάποιου)*** ღვარძლს, ბოღმას ვანთხევ.

χολιστερίνη η ქოლესტერინი.

χολιάζω (*აόր. χόλιασα, მτχ. χολιασμένος*) *მეტβ., ამეტβ.* გაბრაზება, გაღიზიანება.

χόμπι το *ანგლ.* ჰობი.

χονδρέμπορος ο მებითუმე.

χοντροκέφαλος, -η, -ο 1. დიდთავიანი; 2. გონებაზარალებული, შტერი ადამიანი.

χοντρός, -ή, -ό (χονδρός) 1. სქელი, მსუქანი, მსხვილი; 2. ბოხი; 3. *გადატ.* მძიმე, უხეში.

χορδή η 1. *პირდ., გადატ.* სიმი; 2. ლარი: *η ~ του τόξου* მშვილდის ლარი; 3. *ანატ.* იოგი.

χορευτής ο, **-τρια** η მოცეკვავე.

χορεύω (*აόր. χόρεψα*) *მეტβ., ამეტβ.* ცეკვა; ◊ ***~ τον χορό του Ησαΐα*** ქორწინდები, ***~ (κάποιον) στο ταψί / κάνω (κάποιον) να χορεύει στο ταψί*** ვაწვალებ, ვტანჯავ (ვინმეს).

χορηγία η დაფინანსება, დასპონსორება, გრანტი.

χορηγός ο/η 1. სპონსორი, დამფინანსებელი; 2. მიმცემი, მჩუქებელი, გამცემი, მიმნიჭებელი.

χορηγώ (ε) (*აόр. χορήγησα, აόр. παθ. χορηγήθηκα, მτχ. χορηγημένος*) *მეტβ., ამეტβ.* 1. დაფინანსება, დასპონსორება; 2. გაცემა.

χορηγητής ο, **-τρια** η სპონსორი, დამფინანსებელი.

χορογραφία η ქორეოგრაფია.

χορογράφος ο/η ქორეოგრაფი.

χοροπηδώ (α) (*აόр. χοροπήδησα*) *ამეტβ.* 1. კუნტრუში; 2. შესტომა, ახტომა.

χορός ο ცეკვა.

χορταίνω (*აόр. χόρτασα, მτχ. χορτασμένος*) *მეტβ., ამეტβ., პირდ., გადატ.* 1. დანაყრება, შიმშილის გრძნობის მოკვლა, გაძღომა; 2. *გადატ.* გაბერვა: *μας χόρτασε ψεύτικες υποσχέσεις* ტყუილი დაპირებებით გაგვებერა.

χορταποθήκη η სათივე.

χορτάρι το ბალახი.

χόρταση η (*πληθ.არ გააჩნია*) დანაყრება, გაძღომა; ◊ ***δεν είναι για ~*** გასაძღომად არ არის.

χορταστικός, -ή, -ό ნოყიერი, დასანაყრებელი.

χορτάτος -η, -ο 1. გამაძღარი, დანაყრებული; 2. (οι) მდიდრები, მაძღარნი.

χόρτο το 1. ბალახი; 2. თივა; 3. (τα) ა) მწვანილი, ბ) ფხალი; 4. *გადატ.* ჩალა.

χορτοφαγία η (*πληθ. არ გააჩნია*) ვეგეტარიანელობა.

χορτοφάγος, -ος, -ο 1. ბალახის მჭამელი; 2. ο/η ვეგეტარიანელი.

χορωδία η გუნდი.

χουρμάς ο (*πληθ. -άδες*) ინდის ხურმა, ფინიკი.

χούφτα (φούχτα) η მუჭა.

χρειάζομαι (*აόр. χρειάστ(θ)ηκα*) *αποθ., μετβ., αμετβ.* 1. საჭიროების ქონა: *~ νέα ρούχα* მესაჭიროება ახალი ტანსაცმელი; 2. *απροσ.* საჭიროა: *~εται θάρρος για να τον αντιμετωπίσεις* ვაკაცობაა საჭირო, იმისათვის, რომ მას წინააღმდეგობა გაუწიო!

χρέος το 1. ვალი, დავალიანება; 2. (τα) მოვალეობა: *εκτελώ ~η διευθυντή* დირექტორის მოვალეობას ვასრულებ; ◊ ***~ τιμής*** პატივის მიგება, ***με πνίγουν τα ~η*** ვალები მახრჩობს, ***βάζω ~*** ვსესხულობ ან

განეაღებით ვყიდულობ (რაიმეს), *αφήνω πίσω μου ~η* ჩემ შემდეგ ვალებს ეტოვებ, *εκπληρώνω / εξοφλώ το κοινόν ~* მოვკვდები.

χρεωκοπία (χρεοκοπία) η გაბანკროტება, გაკოტრება.

χρεωκοπώ (χρεοκοπώ) (ε) (*აόρ. χρεωκόπησα, მτχ. χρεωκοπημένος*) *αμετβ.* გაბანკროტება.

χρεώνω (*აόρ. χρέωσα, აόρ. παθ. χρεώθηκα, მτχ. χρεωμένος*) *μετβ.* **1.** მოვალედ ეხდი, ვალად ვუწერ, ეკისრება; **2.** *გაღატ.* დავირაცევა; **3.** ვალის აღება: *χρεώθηκα για να αγοράσω αυτοκίνητο* მანქანის საყიდლად ვალი ავიღე.

χρέωση η სესხის, ვალის აღება.

χρήζω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *მოძვ., μετβ.* საჭიროება: *το σύστημα ~ει εκσυγχρονισμού* სისტემას მოდერნიზაცია ესაჭიროება.

χρήμα το ფული; ◊ *βρόμικο ~* ბინძური, შავი ფული, *ξεπλένω βρόμικο ~* შავ ფულს ვათეთრებ, *το ~ δε μυρίζει* ფულს სუნი არ ასდის, *εύκολο ~* იოლი ფული, *κολυμπώ στο ~* ფულში ვცურავ.

χρηματίζομαι (*აόρ. χρηματίστηκα, მτχ. χρηματισμένος*) *αμετβ.* მოქრთამვა, მოსყიდვა.

χρηματίζω (*აόρ. χρημάτισα*) *αμετβ.* მსახური, მოვალეობის შესრულება, ყოფნა (თანამდებობაზე): *χρημάτισε δύο φορές υπουργός* ორჯერ იყო მინისტრის თანამდებობაზე.

χρηματικός, -ή, -ό ფულადი, ფულის, მატერიალური.

χρηματιστήριο το საფონდო ბირჟა; ◊ *~ αξιών* ფასიანი ქაღალდების ბირჟა, *~ εμπορευμάτων* სასაქონლო ბირჟა, *~ εργασίας* შრომის ბირჟა.

χρηματιστής ο, **-τρια** η ბირჟის მაკლერი.

χρηματοδότης ο, **-τρια** η დამფინანსებელი, სპონსორი.

χρηματοδότηση η დაფინანსება, დასპონსორება.

χρηματοδοτώ (ε) (*აόρ. χρηματοδότησα, აόρ. παθ. χρηματοδοτήθηκα, მτχ. χρηματοδοτημένος*) *μετβ.* დაფინანსება, სპონსორობის გაწევა.

χρηματοκιβώτιο το სეიფი.

χρηματομεσίτης ο, **-τρια** η **1.** შუამავალი (ფინანსური გარიგებების დროს); **2.** მაკლერი.

χρήση η **1.** მოხმარება, გამოყენება: *φάρμακο για εσωτερική ~ μόνον* წამალი მხოლოდ შინაგანი მოხმარებისთვის; **2.** *ეკონ.* საბიუჯეტო წელიწადი; ◊ *κάνω ~* ვიყენებ, მოვიხმარ.

χρησιμεύω (*აόρ. χρησίμευ(ψ)α*) *μετβ.* საჭირო ყოფნა, გამოყენება: *~ει σαν παράδειγμα* გამოიყენება როგორც მაგალითი.

χρησιμοποίηση η გამოყენება, მოხმარება.

χρησιμοποιώ (ε) (*აόρ. χρησιμοποίησα, აόρ. παθ. χρησιμοποιήθηκα, მτχ. χρησιμοποιημένος*) *μετβ.* გამოყენება, მოხმარება, სარგებლობა: *~ τη δύναμή μου* ვიყენებ ძალას.

χρήσιμος, -η, -ο საჭირო, სასარგებლო, გამოსადეგი.

χρησιμότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) მარგებლობა, ვარგისობა, გამოსადეგობა.

χρησμός ο **1.** წინასწარმეტყველება; **2.** *გაღატ.* გამოცანა, რებუსი.

χρήστης ο **1.** მომხმარებელი; **2.** *იურ.* მოსარგებლე; ◊ *όνομα ~η* მომხმარებლის სახელი, *αριθμός ~η* მომხმარებლის ნომერი.

χρηστικός, -ή, -ό 1. საჭირო, გამოსადეგი: *~ή μηχανή* გამოსადეგი

მექანიზმი; 2. ადვილად გამოსაყენებელი, მოსახერხებელი.

χριστιανικός, -ή, -ό ქრისტიანული, ქრისტიანის, ქრისტიანისა.

χριστιανισμός ο *რელ.* ქრისტიანობა.

Χριστός ο ქრისტე; ◊ *~ κι Απόστολος / ~ και Παναγία! έλα ~έ κι Απόστολέ! ~έ μου!* ღმერთო, ჩემო! *გადატ. τραβώ τα πάθη του ~ού* ვიტანჯები, გაეწამები, *κάνω (κάποιον) ~ό* ეჯმუდარები, ფეხებში ვეუარდები, *προ ~ού (π.Χ.)* ქრისტეს შობამდე, *μετά ~όν (μ. Χ.)* ქრისტეს შობის შემდეგ.

Χριστούγεννα τα *ეკლ.* შობა.

χριστουγεννιάτικος, -η, -ο საშობაო, შობის.

χριστόψωμο το *ხალხ.* საშობაო ნამცხვარი.

χροιά η (*πληθ. არ გააჩნია*) *მაღალფ.* 1. ელფერი, იერი; 2. *მუს.* ტემბრი.

χρονιά η წელიწადი, წელი; ◊ *καλή ~!* ბედნიერ ახალ წელს გისურვებ!

χρονίζω (*აόρ. χρόνισα*) *αμετβ.* 1. წელიწადის შესრულება; 2. დაგვიანება, გაჭიანურება: *τα έργα για την ανάπλαση της περιοχής ~ουν* რაიონის განახლების სამუშაოები გაჭიანურდა.

χρονικό το 1. მატიანე; 2. მოკლე მიმოხილვა, ქრონიკა; 3. (თა) ქრონიკები; ◊ *αστρονομικά ~ά* ასტრონომიული ქრონიკები, *στα ~ά* ჩანაწერებში, არქივში.

χρονικογράφος ο/η მემატიანე, ქამთა აღმწერელი.

χρονοβόρος, -α/ος, -ο ხანგრძლივი.

χρονογράφος ο/η 1. მემატიანე, ქამთა აღმწერელი, ქრონოგრაფი; 2. ფელეტონისტი.

χρονογραφώ (ε) (*აόρ. χρονογράφησα, აόρ. παθ. χρονογραφήθηκα, μτχ. χρονογραφημένος*) *αμετβ.* 1. მატიანის შექმნა; 2. ფელეტონების წერა.

χρονοδιάγραμμα το გრაფიკი, ცხრილი.

χρονοδιακόπτης ο *τεχν.* ტაიმერის გამომრთველი.

χρονολόγηση η ქრონოლოგიზაცია, დათარიღება.

χρονολογία η 1. ქრონოლოგია; 2. თარიღი.

χρονολογικός, -ή, -ό ქრონოლოგიური; **χρονολογικά / χρονολογικώς** *επίρρ.* ქრონოლოგიურად.

χρονολογώ (ε) (*აόρ. χρονολόγησα, აόρ. παθ. χρονολογήθηκα, μτχ. χρονολογημένος*) *μετβ., αμετβ.* დათარიღება.

χρονομέτρης ο ქრონომეტრი.

χρονομέτρηση η ქრონომეტრაჟი.

χρονόμετρο το ქრონომეტრი.

χρόνος ο 1. დრო: *ο ~ είναι ο καλύτερος γιατρός* დრო საუკეთესო მკურნალია; 2. წელიწადი, წელი: *από ~ο σε ~ο η κατάσταση αλλάζει* წლიდან წლამდე მდგომარეობა იცვლება; ◊ *είμαι εκτός τόπου και ~ου* არ გამაჩნია რეალობის შეგრძნება, *ο ~ είναι χρήμα* დრო ფულია, *ελλείψει ~ου* დროის უკმარისობა, *ελεύθερος ~* თავისუფალი დრო, *σε ~ ρεκόρ* რეკორდულ დროში, *και του ~ου! ~ια πολλά!* მრავალს დაესწარი! *του ~ου* მომავალ წელს.

χρυσάφι το ოქრო.

χρυσοθήρας ο/η 1. ოქროს მაძიებელი; 2. *გადატ.* ადამიანი, რომელიც ყველანაირ ღონეს ხმარობს, რათა გამდიდრდეს, მომხვეჭელი.

χρυσοθηρία η ოქროს მაძიებლობა.

χρυσοκέντητος, -η, -ο ოქროს ძაფით მოქარგული.

χρυσοκεντώ (α) (*აόρ. χρυσοκέντησα, აόρ. παθ. χρυσοκεντήθηκα, μτχ. χρυσοκεντημένος*) *μετβ.* ვქარგავ ოქროს ძაფით.

χρυσός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) *ქიმ.* ოქრო; ◊ ***αντίκρισμα ~ού*** ოქროს ფონდი, ***μαύρος ~*** შავი ოქრო.

χρυσός, -ή, -ό 1. *ლირდ., გადაგ.* ოქროს, ოქროსი; 2. ოქროსფერი; ◊ ***τρώω με ~ά κουτάλια*** ფუფუნებაში ვცხოვრობ, ***~ αιώνας / ~ούς αιών / ~ή εποχή*** ოქროს ხანა, ***~οί γάμοι*** ოქროს ქორწილი, ***~ή μετριότητα*** ოქროს შუალედი.

χρυσόστομος, -η, -ο *მაღალფ.* მჭევრმეტყველი.

χρυσοΰφαντος, -η, -ο ოქროქსოვილი.

χρυσοχέρης (*πληθ. -ηδες*) ο, **-α** η ოქროს ხელების მქონე.

χρυσοχοείο το 1. საიუველირო სალონი, საოქრომჭედლო; 2. საიუველირო მაღაზია.

χρυσοχόος ο/η იუველირი, ოქრომჭედელი.

χρυσώνω (*აόρ. χρύσωσα, აόρ. παθ. χρυσώθηκα, μτχ. χρυσωμένος*) *μετβ.* 1. მოოქროება, მოოქრა, მოვარაყება; 2. ოქრომი ჩასმა, ოქროს სამკაულებით მორთვა; 3. ოქროსფრად ბრწყინვა, ოქროსფრად შეფერვა.

χρυσωρυχείο το 1. ოქროს საბადო; 2. *გადაგ.* სიმდიდრის წყარო.

χρώμα το 1. ფერი; 2. ელფერი; 3. ხასიათი, კოლორიტი: *το ντύσιμό του έχει έντονο προσωπικό ~* მის ჩაცმულობას ინდივიდუალური ხასიათი აქვს; 4. ტონალობა, ტონი; ◊ ***χάνω το ~ μου / κόβει το ~ μου*** ეფითრდები, გაფერმკრთალდები, ფერს ვკარგავ.

χρωματίζω (*αόρ. χρωμάτισα, αόρ. παθ. χρωματίστηκα, μτχ. χρωματισμένος*) *μετβ.* 1. შეღებვა; 2. ელფერის მიძენა, განსაკუთრებული ელფერის მიცემა, შელამაზება; 3. *გადაგ.* გამუქება, მუქ ფერებში დახატვა.

χρωμάτισμα το 1. შეღებვა; 2. ელფერის მიძენა.

χρωματικός, -ή, -ό ფერის, ფერისა; ◊ ***~ή κλίμακα*** ქრომატიული გამა; **χρωματικά** / **-ώς** *επίρρ.* ფერადად.

χρωματιστός, -ή, -ό ფერადი, ჭრელი, ნაირფერი.

χρώμιο το (*πληθ. არ გააჩნια*) *ქიმ.* ქრომი.

χρωμόσωμα (χρωματόσωμα) το ქრომოსომა.

χρωστώ (α) (*μτχ. χρωστούμενος*) *μετβ., αμετβ.* 1. ვალის ქონა; 2. დავალიანება (გამოცდებზე): *είναι στο τρίτο έτος και ~άει ένα σωρό μαθήματα* მესამე კურსზეა და უამრავ საგნებში აქვს დავალიანება.

χταπόδι το რვაფეხა.

χτένα (κτένα) η სავარცხელი.

χτένι (κτενι) το 1. სავარცხელი; 2. ფოცხი.

χτενίζω (κτενίζω) (*αόρ. χτένισα, αόρ. παθ. χτενίστηκα, μτχ. χτενισμένος*) *μετβ.* ვარცხნა, დავარცხნა.

χτένισμα (κτένισμα) το ვარცხნა, დავარცხნა, თმის ვარცხნილობა.

χτυπητήρι το *ბალხ.* 1. სათქეფი, სათქეფელი; 2. საბერტყი; 3. ჭიმკარზე დასარტყამი, დასაკაკუნებელი.

χτυπητός, -ή, -ό (κτυπητός) 1. ათქეფილი; 2. *გადაგ.* თვალში საცემი, თვალისმომჭრელი, მკვეთრი.

χτυποκάρδι το 1. გულისცემა; 2. *გადაგ.* ნერვიულობა, განცდა.

χυδαιολογία η ბილწსიტყვაობა, უწმაწური სიტყვების გამოყენება.

χυδαιολόγος, -ος, -ο ბილწი, ის, ვინც უწმაწურ სიტყვებს იყენებს.

χυδαιολογώ (ε) (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) უწმაწური სიტყვებით ლაპარაკი, ბილწსიტყვაობა.

χυδαίος, -α, -ο უხეში, ბილწი, უწმაწური.

χυδαιότητα η უხეშობა, უწმაწურობა, ბილწსიტყვაობა.

χυδαϊσμός ο ვულგარულობა, ბილწსიტყვაობა.

χυλοπίτα (χυλόπιτα) η *ხალხ.* ბლინი; ◊ *δίνω / ρίχνω (σε κάποιον)* ~ უარს ვამბობ ეროტიკულ ფლირტზე, *τρώω* ~ უარს ვღებულობ ეროტიკულ შეთავაზებაზე.

χυλός ο (*πληθ. არ გააჩნია*) ფაფა, ჩაშლილი, ფაფად ქცეული საჭმელი.

χυλώνω (*აბრ. χύλωσα, აბრ. παθ. χυλώθηκα, მτχ. χυλωμένος*) *μετβ., αμετβ.* ფაფად ქცევა, ჩაქაშება.

χύμα *επίρρ.* 1. ჩამოსასხმელი, ასაწონი: *σ'αυτό το εστιατόριο υπάρχει καλό κρασί* ~ ამ რესტორანში კარგი ჩამოსასხმელი ღვინოა; 2. მოუწესრიგებლად, უწესრიგოდ: *άφησα το φαγητό* ~ *στο τραπέζι* საჭმელი უწესრიგოდ დავტოვე მაგიდაზე; 3. *გადატ., საუბრ.* მოუწესრიგებელი: *είναι πολύ* ~ *άτομο* ძალიან მოუწესრიგებელი ადამიანია; ◊ *τα λέω (σε κάποιον)* ~ / ~ *και τσουβαλάτα* პირში ვეუბნები (ვინმეს).

χυμός ο წვენი.

χυμώ (α) (χυμίζω, χουμίζω) (*აბრ. χύμησ(ζ)α*) *αμετβ.* მივარდნა, ძგერება.

χύνω (*აბრ. έχυσα, აბრ. παθ. χύθηκα, მτχ. χυμένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. დაღერა, დაქცევა, გადასხმა, ჩამოსხმა; 2. *ფიზიოლ.* სპერმის გადმოღვრა; **ομαι** ა) ცემა, ძგერება, ბ) ჩადინება: *το Μτκβάρι ~εται στην Κασπία Θάλασσα* მტკვარი კასპიის ზღვაში ჩაედინება; ◊ ~ *δάκρυα* ცრემლებს ვღვრი, ~ *αίμα / το αίμα (για κάποιον / κάτι)* სისხლს დაღვრი, შეეწირები, *η γλώσσα (κάποιου)* ~*ει φαρμάκι* ენით საწამლავს აფრქვევს.

χύσιμο το 1. დაღვრა, ჩაღვრა; 2. *ფიზიოლ.* გადმოღვრა (სპერმის).

χυτός, -ή, -ό 1. დაბნეული, დაყრილი, მიმოყრილი; 2. დამდნარი, ჩამოსხმული; 3. (το) დამდნარი ლითონი ან ლითონის გადადნობის შედეგად მიღებული პროდუქცია.

χυτοσίδηρος ο (*πληθ. არ გააჩნია*) *ქიმ.* თუჯი.

χύτρα η *მაღალფ.* ქვაბი; ◊ ~ *ταχύτητας* ქვაბი, რომელშიც საჭმელი სწრაფად მზადდება.

χωλ το *იხ.* **χολ**.

χώμα το 1. მიწა; 2. ნიადაგი; ◊ *τρώω* ~ / *τρώει η μύτη (η μούρη) μου* ~ ცხვირით მიწას ვხესავ, *ας είναι ελαφρύ το* ~ *που σε σκεπάζει* მსუბუქი იყოს შენთვის მიწა! *(κάποιον) τον τρώει το μαύρο* ~ მკვდარია, მიწაშია.

χωμάτινος, -η, -ο მიწის, მიწიანი.

χωματόδρομος ο მიწიანი გზა.

χωνάκι το (*γεν. არ გააჩნია*) *ხალხ., კნინ.* 1. პატარა ზომის ძაბრი; 2. კონუსის ფორმის ვაფლი, რომელშიც ნაყინი იდება.

χώνευση (χώνεψη) η საკვების მონელება.

χωνευτικός, -ή, -ό 1. ადვილად მოსანელებელი; 2. სასხმელი, სადნობი.

χωνεύω (*აბრ. χώνευ(ψ)α, აბრ. παθ. χωνεύτηκα, χωνε(υ)μένος*) *μετβ., αμετβ.* 1. ჩამოსხმა (ლითონის); 2. *პირდ., გადატ.* მონელება, ატანა; 3. გადაწვა, გახრწნა, შთანთქმა: *η κοπριά έχει χωνέψει* ნაკელი გადაიწვა.

χωνί το *ხალხ.* 1. ძაბრი; 2. რუპორი.

χώνω (*აόր. έχωσα, აόρ. παθ. χώθηκα, μτχ. χω(σ)μένος*) *მეტბ.* **1.** ჩასობა, ჩარჭობა, ჩაცემა: *έχωσε το μαχαίρι στην καρδιά του* დანა გულში ჩასცა; **2.** ჩატენა, შეტენა: *έχωσε τα ρούχα στη ντουλάπα* ტანსაცმელი კარადაში შეტენა; **3.** დაფლა, ჩამარხვა, ჩაფლა: *έχωσαν το θησαυρό στο χώμα* განძი მიწაში დაფლეს; **4.** შეტევა, გატევა, შეძვრომა, გაძვრომა: *η αλεπού χώθηκε στο κοτέτσι* მელია საქათმეში შეძვრა; **5.** ჩაჩრა, ჩარევა: *χώθηκε μες στην οικογένειά τους και τη διέλυσε* მისი ოჯახის საქმეებში ჩაერია და დაანგრია; ◊ *~ομαι / ~ τη μύτη μου / την ουρά μου παντού* ყველგან ეჩრი ჩემ ცხვირს, ცხვირს ეყოფ ყველაფერში.

χώρα η ქვეყანა, სახელმწიფო; ◊ *λαμβάνω ~* ადგილის ქონა, მოხდენა, ჩატარება.

χωρατεύω (*აόр. χωράτεψα*) *ამეტბ., ხალხ.* ხუმრობა, ოხუნჯობა; ◊ *δε ~ει* აღარ ხუმრობს.

χωράφι το *ხალხ.* ყანა, მამული; ◊ *μπαίνω στα ~α κάποιου* სხვის საქმეში ეყოფ ცხვირს.

χωρητικότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** ტევადობა; **2.** *მღვ.* წყალწყვა.

χώρια *επίρρ., ხალხ.* **1.** ცალ-ცალკე, განცალკევებით: *ζουν ~* ცალ-ცალკე ცხოვრობენ; **2.** გარდა, გამოკლებით: *ήμασταν πέντε άτομα, ~ τα παιδιά* ბავშვების გამოკლებით ხუთი კაცი ვიყავით; ◊ *μαζί μιλάμε και ~ καταλαβαινόμαστε* არ გვესმის ერთმანეთის.

χωριανός, -ή, -ό სოფლელი, თანასოფლელი.

χωριατεύω (*აόр. χωριάτεψα*) *ამეტბ.* გაუხეშება, გლეხურად მოქცევა.

χωριάτης ο, **-α** η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *პირდ., გადატ.* გლეხი, სოფლელი, გოიმი.

χωριάτικος, -η, -ο სოფლის, სოფლური, გლეხური; ◊ *σαλάτα ~η* კიტრის და პომიდერის სალათა (ყველით, ზეთისხილით და ზეთუნის ზეთით), *~ο ψωμί* გლეხური პური.

χωριατόπουλο το, **-α** η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *ხალხ.* გლეხის ბიჭი/გოგო.

χωριατόσπιτο το *ხალხ.* სოფლის სახლი.

χωριατοφέρνω (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *ამეტბ., ხალხ., უარყ. მნიშვ.* გლეხიით, სოფლელიით უხეშად მოქცევა.

χωρίζω (*აόр. χώρισα, აόр. παθ. χωρίστηκα, μτχ. χωρισμένος*) *მეტბ., ამეტბ.* **1.** განცალკევება: *~ λευκά από τα χρωματιστά* თეთრეულს ფერადი ტანსაცმლისაგან განვაცალკევებ; **2.** გამორჩევა, გამოყოფა: *~ την ήρα από το σιτάρι* ხორბალს სარეველასგან გამოვარჩევ; **3.** *გადატ.* განშორება, განცალკევება, დაშორება, გაყოფა, გახლეჩა, გამორება, გაცილება: *ο αδελφός μου χώρισε τη γυναίκα του* ჩემი ძმა ცოლს გაშორდა; **4.** გაშველება; ◊ *(εδώ) ~ουν οι δρόμοι (μας / σας / τους)* (აქ) ჩვენი / თქვენი / მათი გზები იყოფა.

χωρικός, -ή, -ό 1. სოფლის; **2.** (ο/η) სოფლელი, სოფლის მცხოვრები.

χωριό το სოფელი.

χωρίο το *მაღალ.* ნაწყვეტი, ამონარიდი, აბზაცი.

χωρίς *πρόθ.* გარეშე, "უ" თავსართი: *άτομο ~ αισθήματα* პიროვნება გრძნობების გარეშე, *~ντροπή* უსირცხვილოდ.

χώρισμα το **1.** დაყოფა, გაყოფა, დაშორება; **2.** ტიხარი.

χωρισμός ο **1.** დაცილება, განცალკევება, დაშორება; **2.** დაყოფა, დახარისხება, გადარჩევა; **3.** გაყოფა,

დაყოფა: *ο ~ της περιουσίας* ქონების გაყოფა; **4.** გაცილება, გაშორება: *μετά από το ~ό τους δεν έχουν ξανασυναντηθεί* გაშორების შემდეგ აღარ შეხვედრიან ერთმანეთს.

χωριστικός, -ή, -ό სეპარატისტული.

χωριστός, -ή, -ό **1.** გამოყოფილი, განცალკევებული, ცალკე, ცალ-ცალკე; **2.** გამორჩეული, განსაკუთრებული.

χωρομετρώ (ε) (*აόρ. χωρομέτρησα, აόρ. παθ. χωρομετρήθηκα, μτχ. χωρομετρημένος*) *μετβ.* მიჯნვა, სამანის დადება, გაზომვა.

χώρος ο **1.** ადგილი, სივრცე; **2.** ტერიტორია, ადგილი: *~ στάθμευσης* მანქანების გასაჩერებელი ადგილი; **3.** საცხოვრებელი ფართი, ოთახი; **4.** მოცულობა: *ο ~ του σπιτιού* სახლის მოცულობა; **5.** *ფიზ.* სივრცე: *κοσμικός ~* კოსმოსური სივრცე; ◊ *δημόσιος ~* საზოგადოებრივი თავშესაფრის ადგილი, *αρχαιολογικός ~* არქეოლოგიური გათხრების ტერიტორია, *κάνω ~ο* ჩაწვება, ადგილის განთავისუფლება, *ανοίγω ~ο* ადგილს ვანთავისუფლებ, *αφήνω~ο* ადგილს ვტოვებ, *εθνικός εναέριος ~* ქვეყნის საჰაერო სივრცე.

χωροφύλακας ο ჟანდარმი; ◊ *κάνω το ~α* ჟანდარმივით ვიქცევი.

χωρόχρονος (χωροχρόνος) ο (*πληθ. არ გააჩნია*) დრო და სივრცე.

χωρώ (α) (*აόρ. χώρεσα*) *μετβ., αμετβ.* **1.** ტევა: *πόσο κρασί ~άει αυτό το βαρέλι;* რამდენ ღვინოს იტევს ეს კასრი; **2.** *τριτοπροσ.* ა) არსებობს: *ότι αυτός είναι ο δράστης δε ~άει αφιβολία* არ არსებობს ეჭვი, რომ ბოროტმოქმედი ეს არის, ბ) დაშვებულია: *δε ~άει αντίρρηση* წინააღმდეგობა დაუშვებელია; ◊ *δε με ~άει ο τόπος* ადგილს ვერ ვპოულობ, *~εί / σηκώνει συζήτηση* სასაუბროა, მოსაფიქრებელია.

χώσιμο το შეჩრა, ჩაჩრა, ჩატენა, შეტენა.

Ψ, ψ, ψει 1. ფსი, ბერძნული ანბანის ოცდამესამე ასო; 2. რიცხვითი ნიშანი: ა) შვიდასი, მეშვიდასე (*Ψ΄*), ბ) შვიდასიათასი (*Ψ*).

ψάθα η 1. *ბალბ.* ლელქამი; 2. ჭილოფი; 3. ჩალის ქუდი; ◊ *πεθαίνω στην ~* სიღატაკეში მხდება სული.

ψάθινος, -η, -ο ჩალისგან მოწნული, ჩალის.

ψαλίδι το მაკრატელი.

ψαλιδίζω (*აόρ. ψαλίδισα, აόρ. παθ. ψαλιδίστηκα, μτχ. ψαλιδισμένος*) *μετβ.* მაკრატლით გაჭრა, შეკრეჭა, ჩამოჭრა, ამოჭრა (ტექსტის, სცენის, კადრის)

ψάλλω (*აόρ. έψαλα, აόρ. παθ. ψάλθηκα, აόρ. ψαλμένος*) *μετβ., αμετβ.* მღერა, გალობა, ხოტბის შესხმა.

ψαλμός ο ფსალმუნი.

ψαλμωδία (ψαλμουδία) η ფსალმუნების გალობა, ფსალმუნი, საგალობელი.

ψαλμωδός ο/η ეკლესიის მგალობელი, მედაიითნე, მეფსალმუნე.

ψαλτήριο (ψαλτήρι) το 1. *εκκλ.* ფსალმუნები, დავითნი; 2. *λαϊκ.* ჩიენილი, წუწუნი.

ψάλτης ο (*πληθ. -άδες*). **-τρια** η მგალობელი.

ψάξιμο το ძებნა.

ψαραγκάθι το თევზის ფხა.

ψαραγορά η *λαυδρ.* თევზის ბაზარი.

ψαράδικος, -η, -ο 1. სათევზაო, თევზსაჭერი, თევზისმჭერი; 2. (το) ა) მებადურის ნაეი, ბ) თევზის მაღაზია.

ψαραίνω (*აόρ. ψάρυνα*) *αμετβ.* გაჭაღარაევება.

ψαράς ο (*πληθ. -άδες*) 1. მეთევზე, მებადური; 2. თევზის გამყიდველი.

ψάρεμα το თევზაობა.

ψαρευτική η (*πληθ. არ გააჩნია*) მეთევზეობა, თევზჭერა.

ψαρεύω (*αόρ ψάρεψα, αόρ. παθ. ψαρεύτηκα, μτχ. ψαρε(υ)μένος*) *μετβ.* თევზაობა, თევზის ჭერა; ◊ *~ σε θολά νερά* მღვრიე წყალში თევზს ეიჭერ, სიტუაციით ესარგებლობ.

ψάρι το თევზი; ◊ *τρέμω σαν (το) ~* შიშისგან ვცახცახებ, *ψήνω (σε κάποιον) το ~ στα χείλη* ეტანჯავ, ვაწვალებ (ვინმეს).

ψαρίλα η (*πληθ. არ გააჩნია*) თევზის სუნი.

ψαρόβαρκα η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) მებადურის ნავი.

ψαροκόκκαλο το ფსა.

ψαρόλαδο το თევზის ქონი, ზიპი.

ψαρόνι το შოშია, შროშანი.

ψαρόσουπα η თევზის წუნიანი.

ψαροταβέρνα η თევზის ტავერნა.

ψαχνό το რბილი ხორცი; ◊ *ρίχνω / χτυπώ / βαράω στο ~* ა) სასიკვდილო ჭრილობას ვაყენებ (ვინმეს), ბ) უმოწყალოდ ვცემ, ძვალ-რბილს ვუერთიანებ.

ψάχνω (*აόρ. έψαξα, აόρ. παθ. ψάχτηκα, μτχ. ψαγμένος*) *μετβ., αμετβ., Ποντ., δωδ.* ძებნა, ძიება; **-ομαι** 1. დაჩხრეკა, დაძებნა (ჯიბეების, ტანსაცმლის); *δωδ.* 2. გაურკვევლობაში ყოფნა, ფიქრი; ◊ *~ με το κερί / με το φανάρι* სანთლით ვეძებ, *τι ~εις τώρα (να βρεις)!* რა გინდა, რომ ქნა, ვერაფერს ვერ იბამ.

ψεγάδι το ნაკლი, წუნი.

ψεγαδιάζω (*αόρ. ψεγάδιασα, αόρ. παθ. ψεγαδιάστηκα, μτχ. ψεγαδιασμένος*) *μετβ., λαλ.* ნაკლის აღმოჩენა (ვინმეში).

ψέγω (*αόρ. έψεξα*) *μετβ., θρησκ.* საყვედურის თქმა, გაკიცხვა.

ψείρα η 1. ტილი, მკბენარი; 2. (οι) ა) წვრილი და ძნელად ამოსაკითხი ასოები, ბ) წვრილმანი.

ψειρής ο (*πληθ. -ήδες*) *λαλ.* ტილიანი.

ψειριάρης ο (*πληθ. -ηδες*), **-α** η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) *λαλ.* 1. ტილიანი; *δωδ., δαμάζ.* 2. ბინძური, უსუფთაო.

ψείριασμα το (*πληθ. არ გააჩნია*) *λαλ.* დატილიანება, ტილიანობა.

ψεκάζω (*αόρ. ψέκασα, αόρ. παθ. ψεκάστηκα, μτχ. ψεκασμένος*) *μετβ., αμετβ.* პკურება, შეშხეფება, შეწამვლა, დანამვა.

ψεκασμός ο (**ψέκασμα** το) 1. *βοτ.* შეწამვლა; 2. შესხურება, პკურება, შეშხეფება.

ψεκαστήρας ο *τεχνολ.* მცენარეების შესაწამლი ხელსაწყო, სასხურებელი.

ψελλίζω (*αόρ. ψέλλισα*) *μετβ., βαλαθ.* ენაბლუობა, ლუღლუღი.

ψέλνω (*αόρ. έψαλα*) *μετβ., αμετβ.* მღერა, გალობა.

ψέμα το ტყუილი, სიცრუე; ◊ *σώθηκαν / τελείωσαν τα ~τα* თაეს ვეღარ დაიძვრენ, *στα ~τα* ეითომ, მოჩვენებით, *κακά τα ~τα!* რაც მართალია, მართალია!

ψες (εψές) *επίρρ., λαλ.* გუშინ (საღამოს).

ψευδαίσθηση (ψευδαισθησία η) *μεδ.* ჰალუცინაცია, ილუზია.

ψευδάργυρος ο *χημ.* თუთია.

ψευδής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. και θηλ. -είς, ουδ. -ή*) *βαλαθ., Ποντ., δωδ.* ცრუ, ტყუილი, არანამდვილი, ყალბი; **ψευδώς** *επίρρ.* ცრუდ, ყალბად, ტყუილად, მოჩვენებითად.

ψευδίζω (*αόρ. ψέυδισα*) *αμετβ.* ჩლიფინი.

ψευδολόγος, -ος, -ο *βαλαθ.* ცრუ, მატყუარა.

ψεύδομαι (*μτχ. ψευδόμενος*) *αμετβ., αποθ., βαλαθ.* სიცრუე, ტყუილის თქმა.

ψευδομάρτυρας ο/η (**ψευδομάρτυς** ο) *ιουρ.* ცრუმოწმე.

ψευδομαρτυρώ (ε) (*αόρ. ψευδομαρτύρησα*) *βαλαθ.* ცრუმოწმეობა.

ψευδοπατριώτης (ψευτοπατριώτης) ο ურაპატრიოტი.

ψευδώνυμος, -η, -ο *მაღალფ.* **1.** ფსევდონიმის მქონე; **2.** (το) ფსევდონიმი; **ψευδωνύμως** *επίρρ.* ფსევდონიმით.

ψεύτης ο, **-τρα** η (*γεν. πληθ. არ გააჩნია*) მატყუარა, ცრუპენტელა; ◊ *ο Θεός να με βγάλει ~η* ღმერთმა ქნას, რომ ვცდებოდე.

ψευτιά η *ხალხ.* ტყუილი, სიცრუე, სიყალბე: *τι ~ές είναι αυτές που λες;* რა ტყუილებს ამბობ?.

ψεύτικος, -η, -ο *ხალხ.* **1.** ტყუილი, ცრუ, არანამდვილი, ყალბი; *გადატ.* **2.** ხელოვნური: *~α λουλούδια* ხელოვნური ყვავილები.

ψήγμα το *მაღალფ.* **1.** ბურბუშელა, ნაქლიბი (ლითონის ან სხვა მასალის); **2.** *გადატ.* ნატამალი, ნასახი, ერთი ბეწო: *δεν υπάρχει ούτε ~ αλήθειας σε αυτή την ιστορία* ამ ამბავში ერთი ბეწო სიმართლეც კი არ არის.

ψηλά *επίρρ.* **1.** მაღლა, ზევით; *გადატ.* **2.** ზევით, საზოგადოებრივად ან სამსახურეობრივად მაღალ საფეხურზე: *έχει πολλές φιλοδοξίες και στοχεύει ~* მეტად პატივმოყვარეა და ზევით უმიზნებს; ◊ *από ~* ზემოდან, მაღლიდან, *~ τα χέρια!* ხელები მაღლა! *το κεφάλι ~* ა) თავაწეული, ბ) გაბედულად.

ψηλάφηση η (**ψηλάφισμα** το, **ψηλαφισμός** ο) **1.** თითებით შეხება; **2.** ხელით მოსინჯვა, გასინჯვა; **3.** ხელის მოცაცუნება, ლამუნი, მოფერება.

ψηλαφητός, -ή, -ό (**ψηλαφιστός**) ხელშესახები, საგრძნობი; **ψηλαφητά / ψηλαφιστά / ψηλαφητί** *επίρρ.* ხელის ცეცებთ.

ψηλαφώ (ε/α) (**ψηλαφίζω**) (*αόρ. ψηλάφησα/-ισα, αόρ παθ. ψηλαφήθηκα/-ίστηκα, μτχ. ψηλαφημένος/-ισμένος*) *μετβ.* **1.** თითებით შეხება: *ψηλάφησε το ύφασμα μέσα στα δάχτυλά της* ქსოვილს თითებით შეეხო; **2.** ხელით მოსინჯვა, გასინჯვა: *ψηλάφησα την κλειδαριά στο σκοτάδι* სიბნელეში საკეტი ხელით მოვსინჯე.

ψηλομύτης, -α, -ικο *ხალხ.* ქედმაღალი, ზეიადი, ცხვირაწეული: *η γυναίκα του είναι πολύ ~α* მისი ცოლი ძალიან ქედმაღალია.

ψηλός, -ή, -ό (**όψηλος**) მაღალი; *επίρρ.* **ψηλά** ზევით, მაღლა.

ψήλωμα το (**ψηλωσιά** η) **1.** მაღლობი, შემაღლება; **2.** ზრდა, გაზრდა (სიმაღლეში).

ψηλώνω (*αόρ. ψήλωσα*) *μετβ., αμετβ.* ზრდა, გაზრდა (სიმაღლეში), გამაღლება.

ψήνω (**ψένω**) (*αόρ. έψησα, αόρ. παθ. ψήθηκα, μτχ. ψημένος*) *μετβ.* **1.** გამოწვა: *~ τούβλα* აგურს გამოწვავ; **2.** შეწვა (ნაკვერჩხალზე); **3.** გამოცხობა (ღუმელში); **4.** *გადატ., ქარგ.* შებმა, შეხვევა; **-ομαι 1.** დამწიფება, მოსელა, ღაღვინება: *φέτος ψήθηκαν νωρίς τα καλαμπόκια* წელს სიმინდი აღრე დამწიფდა; **2.** სიცხით დაწვა: *ανοίξτε κανένα παράθυρο, ~ομαστε εδώ μέσα!* ფანჯარა გამოაღეთ, დავიწვით სიცხით! **3.** *ქარგ.* იყო ავარდნილი, აგეხილი: *~ να πάω για σκι αυτό το Σαββατοκύριακο* აგეხილი ვარ, რომ ამ მაბათკეირას სათხილამუროდ წავიდე; ◊ *~ (σε κάποιον) το ψάρι στα χείλη* ეგანჯავ. ეაწვალებ (ვინმეს), *τα ~ (με κάποιον)* სასიყვარულო ურთიერთობას ეაბამ (ვინმესთან).

ψήσιμο το **1.** შეწვა (ნაკეერჩხალზე); **2.** მოღუღება, მოხარშვა (ყავის); *გაღატ.* **3.** *ქარგ.* შებმა, შეხვევა: *άρχισε το ~ για να πάμε βόλτα* შებმა დამიწყო, რომ სასეირნოდ წავსულიყავით.

ψηστιέρα η (*πληθ. αρ გააჩნია*) მაყალი.

ψητό το *ხალხ.* ღუმელში ან შამფურზე შემწვარი ხორცი.

ψητοπωλείο το ტავერნა, სადაც ნაკეერჩხალზე შემწვარი ხორცის კერძებს ამზადებენ.

ψητός, -ή, -ό *ხალხ.* ღუმელში ან შამფურზე შემწვარი.

ψηφιακός, -ή, -ό *ტექნოლ.* ციფრული: *~ή τεχνολογία*; ◊ *~ά στοιχεία* ციფრული მონაცემები.

ψηφιδωτός, -ή, -ό 1. მოზაიკის, მოზაიკური; **2.** (το) მოზაიკა.

ψηφίζω (*αόρ. ψήφισα, αόρ. παθ. ψηφίστηκα, μτχ. ψηφισμένος*) *μετβ., αμετβ.* ხმის მიცემა, კენჭისყრა.

ψηφίο το **1.** ციფრი; **2.** *სტამბ.* შრიფტი, ასო.

ψήφιση η (*πληθ. αρ გააჩნია*) ხმის მიცემა, მხარდაჭერა, მოწონება, მიღება.

ψηφοδέλτιο το **1.** საარჩევნო ბიულეტენი; **2.** კანდიდატების სია (პარტიის, ბლოკის).

ψήφος η ამომრჩევლის ხმა; ◊ *~ εμπιστοσύνης* ნდობის ვოტუმი, *καθολικότητα της ~ου* საყოველთაო საარჩევნო უფლება, *ισότητα της ~ου* ხმების თანასწორობა.

ψηφοφορία η ხმის მიცემა, კენჭისყრა; ◊ *μυστική ~* საიდუმლო კენჭისყრა, *φανερή ~* ღია კენჭისყრა, *καθολική ~* საყოველთაო კენჭისყრა.

ψηφοφόρος ο/η ამომრჩეველი.

ψηφοφορώ (ε) *αμετβ., οδ.* **1.** ხმის მიცემა, კენჭისყრა; **2.** არჩევნებზე ხმის მიცემის უფლების ქონა.

ψιθυρίζω (*αόρ. ψιθύρισα, αόρ. παθ. ψιθυρίστηκα, ψιθυρισμένος*) *μετβ.* ჩურჩული; **-εται** ხმის დარხევა, ჭორის გავარდნა: *~ ότι θα παραιτηθεί* ხმა დაირხა, რომ სამსახურიდან წასვლას აპირებს.

ψιθυρισμός ο (**ψιθύρισμα** το) ჩურჩული.

ψίθυρος ο **1.** ჩურჩული; **2.** რაკრაკი, ჩუხჩუხი, ბუტბუტი; **3.** (οι) ჭორები.

ψιλά τα (*θηλ. πληθ.*) ხურდა ფული, წვრილი ფული; ◊ *κάνω ~* ფულს ვახურდავებ.

ψιλικατζήδικο το საგალანტერეო მაღაზია, ათასწვრილმანი.

ψιλικατζής ο (*πληθ. -ήδες*), **-ού** η საგალანტერეო მაღაზიის მესაკუთრე.

ψιλοβρέχει *απροσ.* ჟინჟღავს, ცრის.

ψιλοκόβω (*αόρ. ψιλόκοψα, αόρ. παθ. ψιλοκόπηκα, μτχ. ψιλοκομμένος*) *μετβ.* წვრილად დაჭრა.

ψιλοπράγματα τα *პირდ., გაღატ.* უბრალო, უმნიშვნელო, წვრილმანი რამ: *έχει διάφορα ~ μες στα συρτάρια* უჯრებში სხვადასხვა წვრილმანი აქვს.

ψιλός, -ή, -ό 1. წვრილი, თხელი; **2.** ფაქიზი, ნატიფი; **3.** წვრილი, გამკივანი, მკივანა (ხმა); ◊ *~ά γράμματα* ა) ძნელად გასაგები, მისახვედრი რამ, ბ) წვრილმანი.

ψίχα η **1.** პურის გული; **2.** გული, შუაგული; **3.** თითის ბალიში, თითის წვერი.

ψιχάλα η (*γεν. πληθ. αρ გააჩნია*) ჟინჟღლი, თქორი.

ψιχαλητό το ჟინჟღლი, თქორი.

ψιχαλίζει (*αόρ. ψιχάλισε*) *απρόσ.* ჟინჟღლავს, ცრის.

ψίχουλο (ψίχαλο) το **1.** ნამცეცი; **2.** (τα) *გადატ.* ცოტა რამ, ერთი ბეწვა, ერთი ციცქნა.

ψόγος ο *მაღალფ.* საყვედური, დაგმობა, გაკიცხვა; ◊ *(δεν) είναι (και) προς ~ν* ვერ დაძრახავ, ვერ უსაყვედურებ / დასაძრახისია, სასაყვედუროა.

ψοφίμι το *ხალხ.* **1.** ლეში, მძორი; *გადატ.* **2.** მკვდარი, უნიათო ადამიანი; **3.** *ლანძღ.* მშიშარა, ლაჩარი, მხდალი, ჯაბანი.

ψόφιος, -α, -ο 1. მკვდარი, უსულადო (ცხოველი); *გადატ.* **2.** დაქანცული, გასავათებული, ღონემიხდილი.

ψοφόκρυο το სუსხი, ყინვა.

ψόφος ο **1.** გაწყდომა, მოკვდომა (ცხოველის, პირუტყვის); **2.** *გადატ.* სუსხი, ყინვა; ◊ *έπεσε ~* პირუტყვი გაწყდა, *κακό ~ο να 'χεις!* ჩაძაღლდი!

ψοφώ (α) (*აόρ. ψόφησα*) *μετβ., αμετβ.* **1.** სიკვდილი (ცხოველის); **2.** *დამტ., ლანძღ.* სიკვდილი, ჩაძაღლება; **3.** *გადატ.* დაქანცვა, გასავათება, მოკვდომა.

ψυγείο το *ტექნოლ.* მაცივარი.

ψυκτήρας ο *ტექნოლ.* საყინულე.

ψύκτης ο საყინულე.

ψυκτικός, -ή, -ό 1. გამყინავი: *~ή μηχανή* საყინულე; **2.** (ο) მაცივრის ხელოსანი.

ψύλλος ο რწყილი.

ψύξη η **1.** გაყინვა: *~ τροφίμων* საკვების გაყინვა; **2.** საყინულე; **3.** *მედ.* მოყინვა, ნეკრალგია, მიალგია.

ψυχαγωγία η (*πληθ. αρ გααββία*) გართობა, თავის შექცევა.

ψυχαγωγικός, -ή, -ό გასართობი, თავშესაქცევი; **ψυχαγωγικά** *επίρρ.* გართობით, თავის შექცევით.

ψυχαγωγώ (ε) (*αόρ. ψυχαγώγησα, αόρ. παθ. ψυχαγωγήθηκα, μτχ. ψυχαγωγημένος*) *μετβ.* გართობა, თავის შექცევა, გულის გადაყოლება.

ψυχανάλυση η ფსიქოანალიზი.

ψυχαναλυτής ο, **-τρια** η ფსიქოანალიტიკოსი.

ψυχαναλυτικός, -ή, -ό ფსიქოანალიტიკური.

ψυχασθενής, -ής, -ές (*γεν. -ούς, πληθ. αρσ. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) *მედ.* **1.** სულიერად დაავადებული; **2.** (ο/η) ფსიქასთენიით დაავადებული ადამიანი.

ψυχή η **1.** *პირდ., გადატ.* სული; **2.** გამბედაობა, გულადობა; **3.** სული, კაცი: *στο δρόμο δεν κυκλοφορούσε ~* ქუჩაში კაციშვილი არ იყო; ◊ *βγαίνει η ~ μου* ეკვდები, *(κάποιος) μου 'βγαλε την ~ ανάποδα!* სული ამოშხაფა! *πουλάω (και) την ~ μου στον Διάβολο* ეშმაკსაც კი მიყიდი სულს, *με την ~ στο στόμα* ცოცხალ-მკვდარი, *δεν (το) βαστά η ~ μου* გული ვერ უძლებს, *με όλη μου την ~* მთელი გულით და სულით, *~ μου!* ჩემო ძვირფასო, ჩემო საყვარელო, *εν βρασμώ ~ς* აფექტის მდგომარეობაში, *ανοίγω την ~ μου (σε κάποιον)* გულს გადაეშლი (ვინმეს).

ψυχιατρείο το ფსიქიატრიული კლინიკა.

ψυχίατρος ο/η ფსიქიატრი.

ψυχικός, -ή, -ό სულიერი, ფსიქიკური; **ψυχικά / ψυχικώς** *επίρρ.* სულიერად, ფსიქიკურად; ◊ *~ή επαφή* სულიერი კავშირი, *~ό τραύμα* სულიერი ტრავმა.

ψυχισμός ο ფსიქიკა.

ψυχοθεραπεία η *მედ.* ფსიქოთერაპია.

ψυχοθεραπευτής ο, **-τρια** η ფსიქოთერაპევტი.

ψυχολογία η ფსიქოლოგია.

ψυχολογικός, -ή, -ό ფსიქოლოგიური, ფსიქოლოგიის.

ψυχολόγος ο/η *პირდ., გადატ.* ფსიქოლოგი.

ψυχοπάθεια η ფსიქოპათია, სულიერი დაავადება.

ψυχοπαθής, -ής, -ές (*გენ. -ούς, მრ. არს. და θηλ. -είς, ουδ. -ή*) ფსიქოპათი, სულიერად დაავადებული.

ψύχρα η (*მრ. არ გააჩნია*) სიგრილე, გრილი ამინდი; ◊ ***στην ~*** მშვიდად, აუღელვებლად.

ψυχραιμία η (*მრ. არ გააჩნია*) გულგრილობა, გულცივობა, სიმშვიდე.

ψύχραιμος, -η, -ο გულგრილი, გულცივი, მშვიდი; **ψύχραιμα** *ეპირრ.* გულგრილად, მშვიდად, თაედაჭერილად.

ψυχραίνω (*აბრ. ψύχρανα, აბრ. პად. ψυχράνθηκα, მიჯ. ψυχραμένος*) *მეტრ., ამეტრ.* **1.** გაცივება, გაგრილება, განელება: *ψύχρανε ο καιρός* აცივდა; **2.** *გადატ.* დაცხრომა, გულის გაცივება, განელება; **-ομαι** *გადატ.* ურთიერთობის გაფუჭება, ურთიერთობის გაწყვეტა.

ψυχρολουσία η **1.** ცივი შხაპი, ცივი წყლის გადავლება; *გადატ., უარყ. მნიშვ.* **2.** გაუთვალისწინებელი არასასიამოვნო მოვლენა, თავზარის დაცემა.

ψυχρός, -ή, -ό ცივი, გულგრილი. გულგრილი, გულცივი, მშიდი, აუღელვებელი; **ψυχρά / ψυχρώς** *ეპირრ.* ცივად, გულგრილად, გულცივად; ◊ ***Ψ~ Πόλεμος*** ცივი ომი, ***εν ~ώ*** მშვიდად, აუღელვებლად.

ψυχρότητα η (*მრ. არ გააჩნია*) სიცივე, გულგრილობა, გულცივობა.

ψύχω (*აბრ. έψυξα, აბრ. პად. ψύχθηκα, მიჯ. ψυγμένος*) *მეტრ.* გაცივება, გაგრილება, გაყინვა.

ψυχώνω (*აბრ. ψύχωσα, აბრ. პად. ψυχώθηκα, მიჯ. ψυχωμένος*) *მეტრ.* გამხნევება.

ψύχωση η *მედ.* ფსიქოზი.

ψωλή η მამაკაცის სასქესო ორგანო, პეოსი.

ψωμάδικο το პურის მაღაზია, ფურნე, სახაბაზო.

ψωμάς ο (*მრ. -άδες*) *ხალხ.* მეპურე, ხაბაზი.

ψωμί το პური; ◊ ***βγάζω / κερδίζω το ~ μου*** პურის ფულს ვშოულობ, ***δεν έχω ~ να φάω*** შიმშილით ვკვდები, ***τρώω ~ (από κάποιον)*** მარჩენს (ვინმე), ***τρώω γλυκό / πικρό ~*** საამურად / ხელმოკლედ ვცხოვრობ.

ψωμιέρα η (*გენ. მრ. არ გააჩნია*) საპურე.

ψωμίζω (*აბრ. ψώμισα*) *მეტრ.* დაპურება, კვება; **-ομαι** ჭამა, საბრდოობა, თავის რჩენა.

ψωνίζω (*აბრ. ψώνισα, აბრ. პად. ψωνίστηκα, მიჯ. ψωνισμένος*) *მეტრ., ამეტრ.* ყიდვა; **-ομαι** სხეულით ვაჭრობა, ბოზობა.

ψώνιο το (τα) ნაყიდი, ნავაჭრი; ◊ *ქარგ.* ***κάνω το ~ μου*** ჩემსას ვისწორებ, ***έχω ~ με (κάτ)*** მეევასება (რამე).

ψώνισμα το ყიდვა, ვაჭრობა.

ψωνιστής ο გამოცდილი მყიდველი.

ψώρα η (*მრ. არ გააჩნია*) *მედ.* მუნი.

ψωριάζω (*აბრ. ψώριασα, მიჯ. ψωριασμένος*) *მეტრ,. ამეტრ.* **1.** მუნის, მღერის შეყრა; **2.** *გადატ.* გაღატაკება, გაღარიბება.

ψωριάρης ο (*მრ. -ηδες*), **-άρα** η (*გენ. მრ. არ გააჩნია*) მუნიანი, მღერიანი ავადმყოფი.

ψωρίαση η (*მრ. არ გააჩნია*) *მედ.* ფსორიაზი.

Ω

Ω, ω, ωμέγα 1. ომეგა, ბერძნული ანბანის ოცდამეოთხე ასო; 2. რიცხვითი სახელი: ა) რვაასი, მერვეასე (*Ω´*), ბ) რვა ათასი (*Ω*).

ωάριο το *ბიოლ.* კვერცხუჯრედი.

ωδείο το კონსერვატორია.

ωδή η 1. ოდა: *οι ~ές της Σαπφούς* საფოს ოდები; 2. ლირიკული პოემა.

ώθηση η *მაღალფ.* 1. ხელის კერა, წაბიძგება, მიწოლა, მუჯლუგუნი: *οι πύραυλοι εκτοξεύονται με μεγάλη ~* რაკეტების გაშვება ძლიერი ბიძგით ხდება; *გადატ.* 2. შეგულიანება, წაქეზება, წახალისება.

ωθώ (ε) (*აόρ. ώθησα, აόρ. παθ. ωθήθηκα, μτχ. ωθημένος*) *მეტწ.* 1. ხელის კერა, ბიძგება, მიწოლა; *გადატ.* 2. წარმართვა: *~εί τα πράγματα σε σύγκρουση* ყველაფერი კონფლიქტისკენ მიჰყავს; 3. შეგულიანება, წაქეზება, აღძრა, ბიძგის მიცემა.

ωκεάνιος, -α, -ο ოკეანის, ოკეანური.

ωκεανογραφία η (*ისტ. არ გააჩნია*) ოკეანოგრაფია.

ωκεανολογία η (*ისტ. არ გააჩნია*) ოკეანოლოგია.

ωκεανός ο ოკეანე.

ωμός, -ή, -ό 1. უმი; 2. *იმპ.* მოუწიფებელი, უმწიფარი, შეუსუსელელი, მკვახე; *გადატ.* 3. სასტიკი, მკაცრი, ულმობელი, უგულო.

ώμος (νώμος) ο *ანატ.* მხარი; ◊ *βαστούν οι ~οι (κάποιου)* ძალა შესწევს, შეუძლია, *βάζω τα πόδια στον ~ο* უკან მოუხედავად გაერბიენ, მოკურცხლავ.

ωμότητα η სისასტიკე, ულმობლობა, უგულობა, არაადამიანური ქმედება.

ωοθήκη η 1. *ანატ.* საკვერცხე; 2. *ბოტ.* თესლკვირტი.

ωοτοκία η *ბიოლ.* კვერცხის დადება.

ώρα η 1. საათი: *κάθε ~ έχει 60 λεπτά* საათში 60 წუთია; 2. დრო, ხანი: *χάνει άσκοπα την ~ του* დროს ტყუილად კარგავს; ◊ *σκοτώνω την ~*

(μου) დრო გამყავს (დროს ვკლავ), *~ες ολόκληρες / με τις ~ες* საათობით, *στην ~ (μου / σου / κ.λπ.)* თავის დროზე, ზუსტად, *~ με την ~* რაც დრო გადის, *από ~ σε ~* წუთი წუთზე, *για την ~* ჯერ-ჯერობით, ამ დროისათვის.

ωραιοποιώ (ε) (*აბრ. ωραιοποίησα, აბრ. παθ. ωραιοποιήθηκα, მიჯ. ωραιοποιημένος*) *მეტ.* შელამაზება, დადებითი მხარეების წარმოჩენა.

ωραιότητα η სილამაზე, სიტურფე, მშვენიერება, მოხდენილობა.

ωραίος, -α, -ο 1. მშვენიერი, ლამაზი, კოხტა, საუცხოო, მომხიბლავი, თვალწარმტაცი, ტურფა; **2.** სასიამოვნო; **3.** გასაოცარი, შესანიშნავი, საუცხოო, ლამაზი; **4.** (το) სილამაზე, მშვენიერება: *είναι λάτρης του ~ου* მშვენიერების მოტრფიალეა; **5.** (ο) ლამაზი მამაკაცი; **6.** (η) ლამაზმანი, მზეთუნახავი; **ωραία** *επίρρ.* კოხტად, ლამაზად, მშვენივრად; ◊ *~ο φύλο* მშვენიერი სქესი, *το ~ο είναι (ότι...)* ყველაზე კარგი ის არის, რომ...

ωράριο το **1.** სამუშაო საათი; **2.** მუშაობის განრიგი (დაწესებულების).

ωριμάζω (*აბრ. ωρίμασα, მიჯ. ωριμασμένος*) *მეტ., გადატ.* გამოცდილების შეძენა: *τον ωρίμασαν οι δυσκολίες της ζωής* ცხოვრებისეულმა სირთულეებმა მას გამოცდილება შესძინეს; *ამეტ.* **1.** დამწიფება, მოწევა, მწიფობა; *გადატ.* **2.** დაკაცება, სიმწიფის ასაკში შესვლა; **3.** ჩამოყალიბება, სრულყოფა.

ωρίμαση η (**ωρίμανση** η, **ωρίμασμα** το) (*πληθ. არ გააჩნია*) **1.** დამწიფება, მოწევა, მწიფობა; **2.** *გადატ.* მომწიფება: *πρώιμη ~* ადრეული მომწიფება.

ώριμος, -η, -ο 1. დამწიფებული, მოწეული, მწიფე; *გადატ.* **2.** მრდასრული, მოწიფული; **3.** მომწიფებული, ჩამოყალიბებული; **ώριμα** *επίρρ.* მოწიფულად, საღად; ◊ *~η σκέψη* მომწიფებული აზრი.

ωριμότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) *პირდ, გადატ.* მოწიფულობა, მომწიფებულობა, დავაჟკაცება.

ωροδείκτης ο საათის ისარი.

ωρολογιακός, -ή, -ό (ωρολογικός) **1.** საათისა; **2.** საათობრივად განაწილებული, საათობრივი.

ωρολόγιο το განრიგი, ცხრილი.

ωρολογοποιία η (*πληθ. არ გააჩνια*) საათების წარმოება, საათების დამზადება.

ωρολογοποιός ο/η მესაათე, საათის ხელოსანი.

ωρομίσθιο το საათობრივი ანაზღაურება.

ωροσκόπιο το ჰოროსკოპი.

ωρύομαι (*მხოლოდ ενεστ. და παρατ.*) *ამეტ.* ღმუილი, ყმუილი, ღრიალი, ბღავილი.

ως *επίρρ.* **1.** როგორც: *~ συνήθως, παραπονιέται* როგორც ყოველთვის, წუწუნებს; **2.** როგორც, ისე როგორც: *μίλησε ~ αντιπρόσωπός τους* ისაუბრა, როგორც მათმა წარმომადგენელმა; ◊ *~ εκ τούτου* ამიტომ, ამის გამო, *~ είθισται* ჩვეულებრივ, ჩვეულებისამებრ, *~ ακολούθως / εξής* შემდეგნაირად, *~ προς ...* რაც შეეხება.

ώσπου *σύνδ.* სანამ, მანამ, ვიდრე.

ώστε *επίρρ.* **1.** რომ, იმისათვის რომ: *φρόντισε έτσι, ~ όλα να τακτοποιηθούν* იზრუნე, რომ ყველაფერი მოგვარდეს; **2.** რომ: *ήπιε τόσο πολύ, ~ μέθυσε* იმდენი დალია, რომ დათვრა; **3.** მაშასადამე, მაშ, ესე იგი: *~*

θα 'ρθεις κι εσύ στην γιορτή! მაშასადამე დღესასწაულზე შენც მოხვალ!

ωστικός, -ή, -ό ბიძგის მიმცემი: *~ή δύναμη* ბიძგის მიმცემი ძალა; ◊ *~ό κύμα* აფეთქებისგან გამოწვეული ჰაერის ტალღა.

ωστόσο *σύνδ.* თუმცა, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, მაინც: *φυσούσε δυνατά, ~ βγήκαμε έξω* ძლიერი ქარი ქროდა, თუმცა გარეთ მაინც გავედით.

ωτο(ρ)ρινολαρυγγολόγος ο/η *მედ.* ოტორინოლარინგოლოგი.

ωφέλεια η **1.** სარგებლობა; **2.** სარგებელი, ხეირი, გამორჩენა: *γιατί να κουραστώ, αν δεν πρόκειται να 'χω καμία ~* თუკი რაიმე ხეირს არ ვნახავ, თავი რატომ დავიღალო; ◊ *επ' ~* (ვინმეს) სასარგებლოდ.

ωφέλημα το **1.** *იხ.* **ωφέλεια**; **2.** (τα) *ეკონ.* პრივილეგია, შეღავათი.

ωφέλιμος, -η, -ο 1. მარგებელი, სასარგებლო, ვარგისი, გამოსადეგი; **2.** (το) სარგებელი, ხეირი, გამორჩენა; ◊ *συνδυάζω το περπνόν μετά του ~ου* სასიამოვნოს სასარგებლოს ეუთავსებ.

ωφελιμότητα η მარგებლობა, ვარგისობა, გამოსადეგობა, სარგებლიანობა.

ωφελώ (ε) (φελώ) (*αόρ. ωφέλησα, αόρ. παθ. ωφελήθηκα, μτχ. ωφελημένος*) *μετβ.* სარგებლის მოტანა: *τα φροϊτα ~ούν την υγεία* ხილი მარგებელია ჯანმრთელობისთვის; **-ούμαι** სარგებლობა, ხეირის ნახვა.

ώχρα η **1.** ჟანგმიწა; **2.** ოხრა (საღებავი); **3.** *ბოტ.* რეზედა.

ωχραίνω (*αόρ. ώχρανα, αόρ. παθ. ωχράνθηκα*) *μετβ.* გაფერმკრთალება.

ωχροπρόσωπος, -η, -ο ფერმკრთალი, ფერმიხდილი, ფერწასული, გაფითრებული.

ωχρός, -ή, -ό 1. ოხრის ფერი, მოყვითალო ფერი; **2.** ფერმკრთალი, გაფითრებული.

ωχρότητα η (*πληθ. არ გააჩნია*) *პირდ., გადატ.* ფერმკრთალება, ფერწასულობა, უფერობა.

გეოგრაფიული სახელები

Α

Αβάνα η *ქ.* ჰავანა.
Αβχαζία, Αμπχαζία η აფხაზეთი; **Αυτόνομη Δημοκρατία της Αβχαζίας** აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკა.
Αγγλία η ინგლისი.
Αγγόλα η ანგოლა.
Άγια Πετρούπολη η *ქ.* სანქტ-პეტერბურგი.
Άγιον Όρος το, **Αθως** ο ათონის მთა.
Άγιος Μαρίνος ο *ქ.* სან-მარინო.
Άγιος Φραγκίσκος ο *ქ.* სან-ფრანცისკო.
Άγκυρα η *ქ.* ანკარა.
Ατζάρια η აჭარა; **Αυτόνομη Δημοκρατία της Ατζαρίας** აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა.
Αδριατική θάλασσα η, **Αδριατικό(ν) πέλαγος** το ადრიატიკის ზღვა.
Αζερμπαϊτζάν το აზერბაიჯანი.
Αζοφική θάλασσα η აზოვის ზღვა.
Αθήνα η *ქ.* ათენი.
Αιγαίο(ν) πέλαγος το ეგეოსის ზღვა.
Αίγινα η *კ.* ეგინა.
Αίγυπτος η ეგვიპტე.
Αιθιοπία η ეთიოპია.
Αίμος ο **1.** *იხ.* **Βαλκάνια; 2. Χερσόνησος του Αίμου** *იხ.* **Βαλκανική Χερσόνησος.**
Αϊτή η ჰაიტი.
Ακτή Ελεφαντόδοντος, Ακτή του Ελεφαντοστού η სპილოს ძვლის ნაპირი, კოტ დ'ივუარი (1985 წლიდან).
Αλάσκα η ალასკა.
Αλβανία η ალბანეთი.
Αλγερία η ალჟირი.
Αλεξάνδρεια η *ქ.* ალექსანდრია.
Αλεξανδρούπολη, -ις (-εως) η *ქ.* ალექსანდრუპოლისი (თრაკია).
Αλιάκμων (-ονος) ο *მდ.* ალიაკმონი.
Άλμα Άτα η *ქ.* ალმა-ათა.
Άλπεις (-εων) οι *მთ.* ალპები.
Αλτάια, Αλταϊκά όρη τα ალტაის მთები, ალტაი.
Αμαζόνιος ο *მდ.* ამაზონი.
Αμβέρσα η *ქ.* ანტვერპენი.
Αμβούργο το *ქ.* ჰამბურგი.
Αμερική η ამერიკა.
Αμοργός η *კ.* ამორგოსი (კიკლადები).
Άμστερνταμ, Αμστελλόδαμον το *ქ.* ამსტერდამი.
Άνδρος η *კ.* ანდროსი (კიკლადები).
Ανταρκτίδα, -ις η ანტარქტიდა.
Ανταρκτική η ანტარქტიკა.
Αντιόχεια η *ისტ.* ანტიოქია.
Απέννινα τα აპენინის მთები, აპენინები.
Απεννίνων χερσόνησος η აპენინის ნახევარკუნძული.

Αραβία η არაბეთი, არაბეთის ნახევარკუნძული.
Αραβική Δημοκρατία της Υεμένης η იემენის არაბთა რესპუბლიკა.
Αράγκβι το *მდ.* არაგვი.
Αργεντινή η არგენტინა.
Άργος το *ქ.* არგოსი (პელოპონესი).
Αρκτική η არქტიკა.
Αρμενία η სომხეთი.
Ασία η აზია; η **Μέση ~** მცირე აზია.
Ατλαντικός ωκεανός ο ატლანტის ოკეანე.
Αττική η ატიკა (ცენტრ. საბერძნეთის ნომოსი).
Αυστραλία η ავსტრალია.
Αυστρία η ავსტრია.
Αφγανιστάν το ავღანეთი.
Αφρική η აფრიკა.

Β

Βαϊκάλη η *ტბა* ბაიკალი.
Βαλέττα η *ქ.* ვალეტა, ლავალეტა.
Βαλκάνια τα, **Αίμος** ο ბალკანეთის მთები.
Βαλκανική Χερσόνησος, Χερσόνησος του Αίμου η ბალკანეთის ნახევარკუნძული.
Βαλτική (θάλασσα) η ბალტიის ზღვა.
Βαρκελώνη η *ქ.* ბარსელონა.
Βάρνα η *ქ.* ვარნა.
Βαρσοβία η *ქ.* ვარშავა.
Βάσιγκτών (-ώνος) η *იხ.* **Ουάσιγκτων.**
Βατικάνο το ვატიკანი.
Βεζούβιος ο *ვულკ.* ვეზუვი.
Βέλγιο το ბელგია.
Βελιγράδι το *ქ.* ბელგრადი.
Βενεζουέλα η ვენესუელა.
Βενετία, Ενετία η *ქ.* ვენეცია.
Βερμούδαι νήσοι αι, Βερμούδες οι ბერმუდის კუნძულები, ბერმუდები.
Βερολίνο το *ქ.* ბერლინი.
Βεϋρούτ, Βηρυτ(τ)ός η, **Μπεϋρούτ** το *ქ.* ბეირუთი.
Βιέννη η *ქ.* ვენა.
Βιετνάμ το ვიეტნამი.
Βίλνα η *ქ.* ვილნიუსი.
Βόλγας ο *მდ.* ვოლგა.
Βόλος ο *ქ.* ვოლოსი.
Βομβάη η *ქ.* მუმბაი, ბომბეი (1995 წლამდე).
Βόρειος Παγωμένος ωκεανός ο ჩრდილო ყინულოვანი ოკეანე.
Βόσπορος ο ბოსფორის სრუტე.
Βουδαπέστη η *ქ.* ბუდაპეშტი.
Βουκουρέστι το *ქ.* ბუქარესტი.
Βουλγαρία η ბულგარეთი.
Βραζιλία η ბრაზილია.
Βρέμη η *ქ.* ბრემენი.
Βρέστη η *ქ.* ბრესტი.
Βρυξέλλες οι *ქ.* ბრიუსელი.
Βυζάντιο το *ისტ.* ბიზანტია.

Γ

Γαλλία η საფრანგეთი.
Γενεύη η *ქ.* ჟენევა.
Γερμανία η გერმანია.
Γεωργία η საქართველო.
Γη του Πυρός η *არქაიკ.* ცეცხლოვანი მიწა.
Γιάλτα η *ქ.* იალტა.

Γιβραλτάρ το გიბრალტარი.
Γιουκοσλαβία, Νοτιοσλαυΐα η იუგოსლავია.
Γκρόζνυ το *ქ.* გროზნო.
Γλασκώβη η *ქ.* გლაზგო.
Γουατεμάλα η გვატემალა.
Γουϊνέα η გვინეა.
Γρανάδα η *ქ.* გრანადა.
Γροιλλανδία η *კ.* გრენლანდია.

Δ

Δαμασκός η *ქ.* დამასკო.
Δανία η დანია.
Δέλφοι οι *ქ.* დელფოსი (ცენტრ. საბერძნეთი).
Δελχί το *ქ.* დელი.
Δήλος η *კ.* დელოსი (ეგეოსის ზღვა).
Δνείπερ(ος) ο *მდ.* დნეპრი.
Δουβλίνο το *ქ.* დუბლინი.
Δούναβης ο *მდ.* დუნაი.
Δράμα η დრამა (ნომოსი და ქალაქი მაკედონიაში).
Δρέσδη η *ქ.* დრეზდენი.
Δωδεκάνησα τα, **Δωδεκάνησος** η *კ.-ეთ.* დოდეკანისოსი.
Δωδώνη η *ქ.* დოდონი (იპიროსი).

Ε

Έβερεστ το *მთა* ევერესტი, ჯომოლუნგმა.
Έβρος ο **1.** ჰებროსი (ნომოსი თრაკიაში); **2.** *მდ.* ჰებროსი.
Εγγύς Ανατολή η ახლო აღმოსავლეთი.
Έδεσσα η *ქ.* ედესა (მაკედონია).
Ειρηνικός ωκεανός ο წყნარი ოკეანე.
Ελβετία η შვეიცარია.
Έλβορος, Ελμπρούζ, Ελμπουρούς το *მთა* იალბუზი.
Ελευσίνα η *ქ.* ელევსინა (ცენტრ. საბერძნეთი).
Ελλάδα η **1.** საბერძნეთი; **2.** *ისტ.* ელადა.
Ελλήσποντος ο *ისტ.* ჰელესპონტოსი; *იხ.* **Δαρδανελλίων στενά.**
Ελσίνκι, Χελσίνκι, Χέλσινγκφορς το *ქ.* ჰელსინკი.
Επίδαυρος (Νέα, Παλιά) η *ქ.* ეპიდავროსი (ახალი, ძველი) (პელოპონესი).
Επτάνησα τα, **Επτάνησος** η, **Ιόνια νησιά** τα, **Ιόνιοι νήσοι** οι იონიის კუნძულები, ეპტანისა.
Ερεβάν το *ქ.* ერევანი.
Εσθονία η ესტონეთი.
Εύβοια η *კ.* ევბეა.
Εύξεινος Πόντος ο, **Μαύρη θάλασσα** η შავი ზღვა.
Ευρώπη η ევროპა.
Ευφράτης ο *მდ.* ევფრატი.

Ζ

Ζάγκρεμπ το *ქ.* ზაგრები.
Ζαΐρ το ზაირი.
Ζάκυνθος η *კ., ქ.* ზაკინთოსი.
Ζιμπάμπουε η ზიმბაბვე.
Ζυρίχη η *ქ.* ციურიხი.

Η

Ημαθία η იმათია (მაკედონიის ნომოსი).

Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (ΗΠΑ) ამერიკის შეერთებული შტატები (აშშ).
Ηράκλειο το ირაკლიონი (ნომოსი და ქალაქი კრეტაზე).

Θ

Θερμαϊκός (κόλπος) ο თერმაიკოსი, თესალონიკის ყურე.
Θερμοπύλες οι თერმოპილები.
Θεσσαλία η თესალია (მხარე, ოლქი საბერძნეთში).
Θεσσαλονίκη, Σαλονίκη η თესალონიკი (ნომოსი და ქალაქი მაკედონიაში).
Θήβα η, **Θήβαι** αι *ქ.* თებე (ცენტრ. საბერძნეთი).
Θήρα η *იხ.* **Σαντορίνη**.
Θιβέτ το ტიბეტი.
Θράκη η თრაკია (მხარე, ოლქი საბერძნეთში).

Ι

Ιαμαϊκή η *კ., სახელმწ.* იამაიკა.
Ιαπωνία η იაპონია.
Ιβηρική χερσόνησος, Πυρηναϊκή χεσόνησος η პირინეის ნახევარკუნძული.
Ιενεσέης, Ενισέι, Γενισέης ο *მდ.* ენისეი.
Ιεροσόλυμα τα, **Ιεροσαλήμ** η *ქ.* იერუსალიმი.
Ιθάκη, Θιάκη η *კ.* ითაკა.
Ικαρία, Νικαριά η *კ.* იკარია.
Ιμαλάια τα ჰიმალაი.
Ινδία η, **Ινδίαι** αι ინდოეთი.
Ινδικός ωκεανός ο ინდოეთის ოკეანე.
Ινδονησία η ინდონეზია.
Ιόνιο πέλαγος το იონიის ზღვა.
Ιορδάνης ο *მდ.* იორდანე.
Ιορδανία η იორდანია.
Ίος η *კ.* იოსი (კიკლადები).
Ιράκ το ერაყი.
Ιράν, Περσία το ირანი.
Ιρλανδία η ირლანდია.
Ισημερινός ο ეკვატორი.
Ισπανία η ესპანეთი.
Ισραήλ το ისრაელი.
Ιταλία η იტალია.
Ιωάννινα, Γιάννενα, Γιάννινα τα *ქ.* იოანინა (ქალაქი და ნომოსი იპიროსში).

Κ

Καβάλα η *ქ.* კავალა (ქალაქი და ნომოსი მაკედონიაში).
Καβούλ(η), Καμπούλ η *ქ.* ქაბული.
Καζαχστάν το ყაზახეთი.
Καζμπέκ το *მთა* ყაზბეგი.
Κάϊρο το *ქ.* კაირო.
Καλαμάτα η *ქ.* **კალამატა (პელოპონესი).**
Καλιφόρνια η **კალიფორნია.**
Κάλυμνος η *კ.* კალიმნოსი.
Καμπότζη η კამბოჯა.
Καναδάς ο კანადა.
Κανάριοι νήσοι οι კანარის კუნძულები.
Καππαδοκία η *ისტ.* კაპადოკია.
Καραϊβική θάλασσα η კარიბის ზღვა.

Καρπάθια τα კარპაგის მთები, კარპატები.
Κάρπαθος η *კ.* კარპათოსი (დოდეკანისოსი).
Καρχηδόνα -ών (-όνος) η *ისტ. ქ.* კართაგენი.
Κασπία θάλασσα η კასპიის ზღვა.
Καστορία η კასტორია (ნომოსი და ქალაქი მაკედონიაში).
Κάταρ το კატარი.
Κάτω Χώρες οι, **Κάτω Χώραι** αι ნიდერლანდები.
Καύκασος ο კავკასიონი, კავკასია.
Κεράτιος κόλπος, Χρυσούν κέρας ο *უბე* ოქროს რქა.
Κέρκυρα η, **Κορφοί** οι *კ.* კერკირა, კორფუ.
Κεφαλληνία, Κεφαλλονιά η **1.** *კ.* კეფალინია; **2.** კეფალინია (იონიის კ-ების ნომოსი).
Κηφισός ο *მდ.* კიფისოსი (ცენტრ. საბერძნეთი).
Κίεβο το *ქ.* კიევი.
Κιλιμάντζαρο το *მთა* კილიმანჯარო.
Κιλκίς το კილკისი (ნომოსი და ქალაქი მაკედონიაში).
Κίνα η ჩინეთი; **Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας** ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკა.
Κιότο το *ქ.* კიოტო.
Κιούσου η *კ.* კიუსიუ.
Κιργιζία, Κιργισία η ყირგიზეთი.
Κίτρινος ποταμός ο *მდ.* ხუანხე.
Κνωσός η *ქ.* კნოსოსი (კ. კრეტა).
Κογκό το კონგო.
Κολομβία η *სახელმწ., მდ.* კოლუმბია.
Κολωνία η *ქ.* კელნი.
Κομοτηνή, Κομοτινή, Γκιουμουλτζίνα η *ქ.* კომოტინი (თრაკია).
Κοπεγχάγη, Κοπενάγη η *ქ.* კოპენჰაგენი.
Κορέα η კორეა; **Λαϊκή Δημοκρατία της Κορέας** კორეის სახალხო რესპუბლიკა.
Κόρινθος η *ქ.* კორინთოსი (პელოპონესი).
Κορσική η *კ.* კორსიკა.
Κοσταρίκα η კოსტა-რიკა.
Κούβα η კუბა; **Δημοκρατία της Κούβας** კუბის რესპუბლიკა.
Κουβέιτ, Κοβέιτ το **1.** *სახელმწ.* ქუვეითი. **2.** *ქ.* ელ-ქუვეითი.
Κρήτη η *კ.* კრეტა.
Κριμαία η ყირიმი.
Κριμαϊκή χερσόνησος, Ταυρική χερσόνησος η ყირიმის ნახევარკუნძული.
Κυκλάδες οι **1.** *კ-ები* კიკლადები; **2.** კიკლადები (ეგეოსის ზღვის კ-ების ნომოსი).
Κύπρος η *კ., სახელმწ.* კვიპროსი.
Κωνσταντινούπολη -ις (-εως), Πόλη η *ისტ. ქ.* კონსტანტინოპოლი.
Κώς η *კ.* კოსი (დოდეკანისოსი).

Λ

Λαμία η *ქ.* ლამია (ცენტრ. საბერძნეთი).
Λάρισα η *ქ.* ლარისა (ნომოსი და ქალაქი თესალიაში).
Λάρνακα η *ქ.* ლარნაკა (*კ.* კვიპროსი).
Λειψία η *ქ.* ლაიფციგი.
Λέσβος η **1.** *კ.* ლესბოსი; **2.** ლესბოსი (ეგეოსის კ-ების ნომოსი).
Λεττονία, Λατβία η ლატვია.
Λευκάδα η **1.** *კ.* ლევკადა; **2.** ლევკადა (იონიის კ-ების ნომოსი და ქალაქი).
Λευκορωσ(σ)ία η ბელორუსია.
Λευκωσία η *ქ.* ნიქოზია.
Λήμνος η *კ.* ლემნოსი (ეგეოსის ზღვა).
Λίβανος ο ლიბანი.
Λιβύη η ლიბია.
Λιθουανία η ლიტვა.
Λισσαβώνα (-ων) η *ქ.* ლისაბონი
Λιχτενστάιν το ლიხტენშტეინი.
Λονδίνο το *ქ.* ლონდონი.
Λός Άντζελες το *ქ.* ლოს-ანჯელესი.
Λουξεμβούργο το *სახელმწ., ქ.* ლუქსემბურგი.
Λυκαβητ(τ)ός ο ლიკავიტოსი (ბორცვი ათენში).
Λωζάννη η *ქ.* ლოზანა.

Μ

Μαγνησία η 1. ***ნ.-კ.* მაგნისია (თესალია); 2. მაგნისია (ნომოსი თესალიაში).**
Μάγχη η *სრუტე* ლა-მანში.
Μαδαγασκάρη η *კ., სახელმწ.* მადაგასკარი.
Μαδρίτη η *ქ.* მადრიდი.
Μακεδονία η **1.** მაკედონია (ადმ. ოლქი საბერძნეთში); **2.** *ისტ.* მაკედონია.
Μαλδίβες (νήσοι) οι მალდივის კუნძულები.
Μαλιόρκα η *კ.* მალიორკა.
Μάλτα, Μελίτη η *კ., სახელმწ.* მალტა.
Μαραθώνας (-ων) ο *ქ.* მარათონი (ცენტრ. საბერძნეთი).
Μαρίνος Άγιος ο, **Σάν Μαρίνο** το *ქ., სახელმწ.* სან-მარინო.
Μαρμαρά θάλασσα, Προποντίδα η მარმარილოს ზღვა, *ისტ.* პროპონტისი.
Μαρόκο το მაროკო.
Μασσαλία, Μαρσίλια η *ქ.* მარსელი.
Μαύρη θάλασσα η, **(Εύξεινος) Πόντος** ο შავი ზღვა.
Μαυροβούνιο το ჩერნოგორია, ჩერნოგორიის რესპუბლიკა.
Μεγάλη Βρεττανία η დიდი ბრიტანეთი.
Μελβούρνη η *ქ.* მელბურნი.
Μεξικό το **1.** მექსიკა; **2.** *ქ.* მეხიკო.

Μέση Ανατολή η შუა აღმოსავლეთი.
Μεσόγειος (θάλασσα) η ხმელთაშუა ზღვა.
Μεσοποταμία η *ისტ.* მესოპოტამია.
Μεσ(σ)ολόγγι το *ქ.* მესოლონგი (ცენტრ. საბერძნეთი).
Μετέωρα τα მეტეორა (თესალიის მთები).
Μικρασία, Μικρά Ασία η მცირე აზია.
Μιλάνο το *ქ.* მილანი.
Μινσκ το *ქ.* მინსკი.
Μογγολία η მონგოლეთი; **Λαϊκή Δημοκρατία της Μογγολίας** მონგოლეთის სახალხო რესპუბლიკა.
Μοζαμβίκη η მოზამბიკი.
Μολδαβία η მოლდავეთი.
Μονακό το *ქ., სახელმწ.* მონაკო.
Μόναχο το *ქ.* მიუნხენი.
Μονμπλάν, Λευκόν Όρος το *მთა* მონბლანი.
Μόσχα η *ქ.* მოსკოვი.
Μπακού, Βακού το *ქ.* ბაქო.
Μπαγδάτη η *ქ.* ბაღდადი.
Μπατούμι, Βατούμ το *ქ.* ბათუმი.
Μπαχάμας νήσοι οι ბაჰამის კუნძულები.
Μπίρμιγχαμ το *ქ.* ბირმინგემი.
Μπουένος Άιρες, Βουένος Άιρες το *ქ.* ბუენოს-აირესი.
Μυκήναι αι, Μυκήνες οι *ისტ. ქ.* მიკენი (პელოპონესი).
Μύκονος η *კ.* მიკონოსი (კიკლადები).
Μυτιλήνη η *ქ.* მიტილინი (*კ.* ლესბოსი).

N

Ναγκασάκι το *ქ.* ნაგასაკი.
Ναμίμπια η ნამიბია.
Νάξος η *კ.* ნაქსოსი (კიკლადები).
Νέα Γη η *კ.* ნიუფაუნდლენდი.
Νέα Γουϊνέα η *კ.* ახალი გვინეა.
Νέα Ζηλανδία η ახალი ზელანდია.
Νεάπολη (-ις) η *ქ.* ნეაპოლი.
Νέα Υόρκη η *ქ., მტ.* ნიუიორკი.
Νέβας ο *მდ.* ნევა.
Νείλος ο *მდ.* ნილოსი.
Νεκρά θάλασσα η მკვდარი ზღვა.
Νεπάλ το ნეპალი.
Νέστος ο *მდ.* ნესტოსი.
Νιαγάρας ο **1.** *მდ.* ნიაგარა; **2.** ნიაგარის ჩანჩქერი.
Νιγηρία η ნიგერია.
Νίκαια η **1.** *ქ.* ნიკეა; **2.** *ქ.* ნიცა.
Νικαράγουα η **1.** *სახელმწ.* ნიკარაგუა; **2.** *ტბა* ნიკარაგუა.
Νορβηγία η ნორვეგია.
Νότια Κορέα η სამხრეთ კორეა.
Νοτιοαφρικανική Δημοκτατία სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკა.

Ξ

Ξάνθη η ქსანთი (თრაკიის ქალაქი და ნომოსი).

Ο

Οδησσός η *ქ.* ოდესა.
Ολλανδία η ჰოლანდია.
Ολυμπία η **1.** ოლიმპია (რაიონი მესინიაში); **2.** *ისტ. ქ.* ოლიმპია (პელოპონესი).
Όλυμπος ο *მთა* ოლიმპოსი (თესალია).
Ομοσπονδία των Ανεξάρτητων Σεϊχάτων η არაბთა გაერთიანებული საამიროები.
Οξφόρδη η *ქ.* ოქსფორდი.
Ορεστιάς (-άδος) η *ქ.* ორესტიასი (თრაკია).
Οσάκα η *ქ.* ოსაკა.
Όσλο το *ქ.* ოსლო.
Οττάβα, Οττάουα η *ქ.* ოტავა.
Ουάσιγκτον, Βασιγκτών η *ქ.* ვაშინგტონი.
Ουγγαρία η უნგრეთი
Ουζμπεκιστάν το უზბეკეთი.
Ουκρανία η უკრაინა.
Ουλάν-Μπατόρ το *ქ.* ულანბაატორი.
Ουρουγουάη η ურუგვაი.

Π

Πακιστάν το პაკისტანი.
Παλαιστίνη η პალესტინა.
Παλέρμο το *ქ.* პალერმო.
Παναμάς ο **1.** *ქ., სახელმწ.* პანამა; **2.** η **Διώρυγα του Παναμά** პანამის არხი.
Παρίσι το *ქ.* პარიზი.
Παρνασ(σ)ός ο *მთა* პარნასი (ცენტრ. საბერძნეთი).
Πάρος η *კ.* პაროსი (კიკლადები).
Πάτμος η *კ., ქ.* პატმოსი (დოდეკანისოსი).
Πάτρα η *ქ.* პატრა (პელოპონესი).
Πειραιάς, Πειραιεύς ο *ქ.* პირეოსი (ცენტრ. საბერძნეთი).
Πεκίνο το *ქ.* პეკინი.
Πέλλα η პელა (ნომოსი მაკედონიაში).
Πελοπόννησος η **1. Μορέας, Μορίας, Μωρέας, Μωρίας** ο *ნ.-კ.* პელოპონესი; **2.** პელოპონესი (საბერძნეთის ოლქი).
Πεντέλη η, **Πεντελικόν** το *მთა* **პენდელი (ცენტრ. საბერძნეთი).**
Περού το, **Περουβία** η პერუ.
Περσία η *ისტ.* სპარსეთი.
Περσικός κόλπος ο სპარსეთის ყურე.
Πήλιο το *მთა* პილიონი (თესალია).
Πίνδος ο პინდოსის მთები.
Πιόνγκ-Γιάνγκ η *ქ.* ფხენიანი.
Πλόβντιβ το, **Φιλιππούπολη** η *ქ.* პლოვდივი, ფილიპოპოლი (*ბერძ. სახელწ.*)
Πολωνία η პოლონეთი.
Πόντος ο *იხ.* **Εύξεινος Πόντος, Μαύρη θάλασσα.**
Πόρος η *კ.* პოროსი.
Πορτογαλ(λ)ία η პორტუგალია.
Πουέρτο Ρίκο, Πόρτο Ρίκο το *კ., სახელმწ.* პუერტო-რიკო.
Πράγα η *ქ.* პრაღა.
Πρέβεζα η *ქ.* პრევეზა (ქალაქი და ნომოსი იპიროსში).

Πρετόρια, Πραιτώρια η *ქ.* პრეტორია.
Πσάβι το ფშავი (მხარე აღმ. საქართველოში).
Πτολεμαΐδα η *ქ.* პტოლემაიდა, პტოლემაისი (მაკედონია).
Πυρηναῖα τα პირენეს მთები.
Πυρηναϊκή χερσόνησος, Ιβηρική χερσόνησος η პირენეს ნახევარკუნძული.

Ρ

Ραμπάτ το *ქ.* რაბატი.
Ρέθυμνο το, **Ρέθυμνος** ο *ქ.* რეთიმნო (კ. კრეტა.
Ρέϋκιαβικ το *ქ.* რეიკიავიკი.
Ρίγα η *ქ.* რიგა.
Ρίο Ιανέιρο το *ქ.* რიო-დე-ეანეირო.
Ριόνι το *მდ.* რიონი.
Ροδόπη η **1.** როდოპის მთები; **2.** როდოპი (თრაკიის ნომოსი).
Ρόδος η *კ., ქ.* როდოსი (დოდეკანისოსი).
Ρουμανία η რუმინეთი.
Ρώμη η *ქ.* რომი.
Ρωσ(σ)ία η რუსეთი.

Σ

Σαγγάη η *ქ.* შანხაი.
Σαμοθράκη η *კ.* სამოთრაკი (იონიის კ-ები).
Σάμος η **1.** *კ.* სამოსი; **2.** სამოსი (ეგეოსის კ-ების ქალაქი და ნომოსი).
Σαμψούς η *ქ.* სამსუნი.
Σαντορίνη, Θήρα η *კ.* სანტორინი, თერა. (კიკლადები).
Σαν Φρανσίσκο το *ქ.* სანფრანცისკო.
Σαουδική Αραβία η საუდის არაბეთი.
Σαράγιεβο το *ქ.* სარაევო.
Σαρδηνία η *კ.* სარდინია.
Σαχάρα η *უდაბნო* საჰარა.
Σβανέτι το სვანეთი (მხარე დას. საქართველოში).
Σενεγάλη η სენეგალი.
Σεούλ η *ქ.* სეული.
Σεϋχέλλες (νήσοι) οι სეიშელის კუნძულები.
Σηκουάνας ο *მდ.* სენა.
Σηβηρία η ციმბირი.
Σιγγαπούρη η *ქ., სახელმწ.* სინგაპური.
Σικάγο το *ქ.* ჩიკაგო.
Σικελία η *კ.* სიცილია.
Σινά (όρος) το სინას მთა.
Σκανδιναβική χερσόνησος η სკანდინავიის ნახევარკუნძული.
Σκίαθος η *კ.,* სკიათოსი (ჩრდ. სპორადები).
Σκόπελος η *კ.* სკოპელოსი (ჩრდ. სპორადები).
Σκόπια τα სკოპია.
Σκωτία η შოტლანდია.
Σλοβακία η სლოვაკია.
Σμύρνη η **1.** *ქ.* იზმირი; **2.** *ისტ.* სმირნი.
Σοβιετική Ένωση η *ისტ.* საბჭოთა კავშირი (**Ε.Σ.Σ.Δ.** = Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών (სსრკ) საბჭოთა სოციალ-

ისტური რესპუბლიკების კავშირი).
Σομαλία η *ნ.-კ., სახელმწ.* სომალი.
Σότσι το *ქ.* სოჭი.
Σουδάν το სუდანი.
Σουέζ το **1.** *ქ.* სუეცი; **2.** η **Διώρυγα του Σουέζ** სუეცის არხი.
Σουηδία η შვედეთი.
Σουχούμι, Σοχούμι το *ქ.* სოხუმი.
Σόφια η *ქ.* სოფია.
Σπάρτη η *ქ.* სპარტა (პელოპონესი).
Σπέτσες οι *კ.* სპეცესი (პელოპონესთან ახლოს).
Σποράδες οι *კ-ები* სპორადები (ეგეოსის ზღვა);
Σρι Λάνκα η *კ., სახელმწ.* შრილანკა.
Σταμπούλ, Ισταμπούλ, Κωνσταντινούπολη, Πόλη η *ქ.* სტამბოლი.
Στερεά Ελλάς η ცენტრალური საბერძნეთი.
Στοκχόλμη η *ქ.* სტოკპოლმი.
Σύντνεϋ, Σίδνεϋ το *ქ.* სიდნეი.
Συρακούσαι αι, **Συρακούσες** οι *ქ.* სირაკუზა (სიცილია).
Συρία η სირია.
Σύρος, Σύρα η *კ.* სიროსი (კიკლადები).

Τ

Ταϊβάν το *კ.* ტაივანი.
Ταϊλάνδη η ტაილანდი.
Τάλλιν το *ქ.* ტალინი.
Τάμεσις (-εως) ο *მდ.* ტემზა.
Τασκένδη, Τασκέντ η *ქ.* ტაშკენტი.
Τατζικιστάν το ტაჯიკეთი.
Ταΰγετος ο *მთა* ტაიგეტოსი (პელოპონესი).
Τελ Αβίβ η *ქ.* თელ-ავივი.
Τεργέστη, Τριέστι η *ქ.* ტრიესტი.
Ταχεράν(η) η *ქ.* თეირანი.
Τιεν Σαν τα *მთები* ტიან-შანი.
Τιφλίδα η, **Τμπιλίσι** το *ქ.* თბილისი.
Τόκιο το *ქ.* ტოკიო.
Τουρκία η თურქეთი.
Τουρκμενία η თურქმენეთი.
Τρίπολις (-εως) η *ქ.* ტრიპოლი.
Τροία η *ისტ.* ტროა.
Τσετσενία η ჩეჩნეთი.
Τσεχία η ჩეხეთი.
Τσεχοσλοβακία η *ისტ.* ჩეხოსლოვაკია.
Τυνησία η *სახელმწ.* ტუნისი.
Τύνιδα η *ქ.* ტუნისი.
Τυρρηνικό πέλαγος το ტირენის ზღვა.

Υ

Ύδρα η *კ.* იდრა (პელოპონესთან ახლოს).
Υεμένη η იემენი; **Λαϊκή Δημοκρατία της Υεμένης** იემენის სახალხო რესპუბლიკა.
Υμηττός ο *მთა* იმიტოსი (ცენტრ. საბერძნეთი).
Υπερκαυκασία η ამიერკავკასია, ტრანსკავკასია.

Φ

Φάλερο, Φάληρο το ფალირო (ათენის გარეუბანი).
Φιλαδέλφεια η *ქ.* ფილადელფია.
Φιλιππίναι αι, Φιλιππίνες οι ფილიპინები.
Φιλλανδία, Φινλανδία η ფინეთი.
Φιννικός κόλπος ο ფინეთის ყურე.
Φίτζι νήσοι οι *კ-ები, სახელმწ.* ფიჯი.
Φλωρεντία η ფლორენცია.
Φλώρινα η ფლორინა (ქალაქი და ნომოსი მაკედონიაში).

Χ

Χαβάης νησιά τα ჰავაის კუნძულები.
Χάγη η *ქ.* ჰააგა.
Χάϊφα η *ქ.* ხაიფა.
Χαλέπιο το *ქ.* ალეპო.
Χαλκηδών (-ώνος) η ქალკედონის ნახევარკუნძული, ქალკიდიკე.
Χαλκίδα η *ქ.* ქალკიდა, ქალკისი (კ. ევბეა).
Χαλκιδική η *ნ.-კ.* ქალკიდიკი (მაკედონია).
Χανιά τα ხანია (ნომოსი და ქალაქი კრეტაზე).
Χιλή η ჩილე.
Χίος η **1.** *კ.* ქიოსი; **2.** ქიოსი (ეგეოსის კუნძულების ქალაქი და ნომოსი).
Χιροσίμα η *ქ.* ხიროსიმა.
Χονγκ-Κονγκ το *ქ.* ჰონკონგი.
Χρυσούν Κέρας το *იხ.* **Κεράτιος κόλπος.**

Ψ

Ψαρά τα *კ.* ფსარა (ეგეოსის ზღვა).
Ψηλορείτης ο *მთა* ფსილორიტისი.

ΟΝΟΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ – სახელების ბრუნების სისტემა
ΑΡΘΡΟ - არტიკლი

	αρσενικό		*θηλυκό*		*ουδέτερο*	
	ενικός	*πληθ.*	*ενικός*	*πληθ.*	*ενικός*	*πληθ.*
ονομαστική	ο	οι	η	οι	το	τα
γενική	του	των	της	των	του	των
αιτιατική	το(ν)	τους	τη(ν)	τις	το	τα
κλητική	------	----	----	----	----	----

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ - არსებითი სახელი

არსებითი სახელის ბრუნება დამოკიდებულია მის სქესზე, შესაბამისად, ბერძნულ ენაში ბრუნება სამგვარი არსებობს. თითოეული ბრუნების ტიპში შემავალი არსებითი სახელები, თავის მხრივ, იყოფა თანაბარმარცელიან და არათანაბარმარცელიან არსებით სახელებად. თანაბარმარცელიანებს (ισοσύλλαβα) მრავლობითი რიცხვის ფორმებში მარცვლების რაოდენობა არ ეცვლებათ, ხოლო არათანაბარმარცელიანებს (ανισοσύλλαβα) მრავლობით რიცხვში ერთი მარცვალი ემატებათ. მამრობითი სქესის არსებითი სახელები მხოლობითი რიცხვის სახელობით ბრუნებაში ბოლოვდება -ς-ზე (-ας, -ης, -ος, -ες, -ους), მდედრობითი სქესის არსებითი სახელები -α-ზე და -η-ზე (იშვიათად -ω-ზე, -ου-ზე და -ος-ზე), ხოლო საშუალო სქესის დაბოლოებებია -ο, -ι, -μα (გამონაკლისის სახით გეხვდება სხვა დაბოლოებებიც. იხ. ცხრილები).

Αρσενικά σε -ας ισοσύλλαβα
მამრობითი სქესის -ας დაბოლოებიანი თანაბარმარცელიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθ.*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	αιώνας	αιώνες	ταμίας	ταμίες	ρήτορας	ρήτορες
γενική	αιώνα	αιώνων	ταμία	ταμιών	ρήτορα	ρητόρων
αιτιατική	αιώνα	αιώνες	ταμία	ταμίες	ρήτορα	ρήτορες
κλητική	αιώνα	αιώνες	ταμία	ταμίες	ρήτορα	ρήτορες

Αρσενικά σε -ας ανισοσύλλαβα
მამრობითი სქესის -ας დაბოლოებიანი არათანაბარმარცელიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθ.*	*ενικός*	*πληθ.*	*ενικός*	*πληθ.*
ονομαστική	ψωμάς	ψωμάδες	ρήγας	ρηγάδες	πρωτόπαπας	πρωτοπαπάδες
γενική	ψωμά	ψωμάδων	ρήγα	ρηγάδων	πρωτόπαπα	πρωτοπαπάδων
αιτιατική	ψωμά	ψωμάδες	ρήγα	ρηγάδες	πρωτόπαπα	πρωτοπαπάδες
κλητική	ψωμά	ψωμάδες	ρήγα	ρηγάδες	πρωτόπαπα	πρωτοπαπάδες

Αρσενικά σε -ας, με διπλό ενικό
მამრობითი სქესის -ας დაბოლოებიანი არსებითი სახელები ორგვარი მხოლობითით

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	γίγας	γίγαντες	γίγαντας	γίγαντες
γενική	γίγα	γιγάντων	γίγαντα	γιγάντων
αιτιατική	γίγα	γίγαντες	γίγαντα	γίγαντες
κλητική	γίγα	γίγαντες	γίγαντα	γίγαντες

Αρσενικά σε -ής ισοσύλλαβα
მამრობითი სქესის -ής დაბოლოებიანი თანაბარმარცელიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	κυβερνήτης	κυβερνήτες	μαθητής	μαθητές
γενική	κυβερνήτη	κυβερνητών	μαθητή	μαθητών
αιτιατική	κυβερνήτη	κυβερνήτες	μαθητή	μαθητές
κλητική	κυβερνήτη	κυβερνήτες	μαθητή	μαθητές

Αρσενικά σε -ής ανισοσύλλαβα
მამრობითი სქესის -ής დაბოლოებიანი არათანაბარმარცელიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	μανάβης	μανάβηδες	καφετζής	καφετζήδες
γενική	μανάβη	μανάβηδων	καφετζή	καφετζήδων
αιτιατική	μανάβη	μανάβηδες	καφετζή	καφετζήδες
κλητική	μανάβη	μανάβηδες	καφετζή	καφετζήδες

Αρσενικά σε -τής, με διπλό πληθυντικό
მამრობითი სქესის -τής დაბოლოებიანი არსებითი სახელები ორგვარი მრავლობითით

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	διαλαλητής	διαλαλητές	διαλαλητής	διαλαλητάδες
γενική	διαλαλητή	διαλαλητών	διαλαλητή	διαλαλητάδων
αιτιατική	διαλαλητή	διαλαλητές	διαλαλητή	διαλαλητάδες
κλητική	διαλαλητή	διαλαλητές	διαλαλητή	διαλαλητάδες

Αρσενικά σε -ές ανισοσύλλαβα
მამრობითი სქესის - ές დაბოლოებიანი არათანაბარმარცელიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	καναπές	καναπέδες	κόντες	κόντηδες
γενική	καναπέ	καναπέδων	κόντε	κόντηδων
αιτιατική	καναπέ	καναπέδες	κόντε	κόντηδες
κλητική	καναπέ	καναπέδες	κόντε	κόντηδες

Αρσενικά σε -ούς ανισοσύλλαβα
მამრობითი სქესის -ούς დაბოლოებიანი არათანაბარმარცელიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*
ονομαστική	παππούς	παππούδες
γενική	παππού	παππούδων
αιτιατική	παππού	παππούδες
κλητική	παππού	παππούδες

Αρσενικά σε -ος ισοσύλλαβα
მამრობითი სქესის -ος დაბოლოებიანი თანაბარმარცელიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	αδερφός	αδερφοί	δρόμος	δρόμοι
γενική	αδερφού	αδερφών	δρόμου	δρόμων
αιτιατική	αδερφό	αδερφούς	δρόμο	δρόμους
κλητική	αδερφέ	αδερφοί	δρόμε	δρόμοι

Αρσενικά σε -ος ισοσύλλαβα
მამრობითი სქესის, -ος დაბოლოებიანი თანაბარმარცელიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	άνεμος	άνεμοι	ανήφορος	ανήφοροι
γενική	ανέμου	ανέμων	ανήφορου	ανήφορων
αιτιατική	άνεμο	ανέμους	ανήφορο	ανήφορους
κλητική	άνεμε	άνεμοι	ανήφορε	ανήφοροι

Ιδιόκλιτα
თავისებურად ბრუნებადი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	γραμματέας	γραμματείς	συγγενής	συγγενείς
γενική	γραμματέα	γραμματέων	συγγενή	συγγενών
αιτιατική	γραμματέα	γραμματείς	συγγενή	συγγενείς
κλητική	γραμματέα	γραμματείς	συγγενή	συγγενείς

Θηλυκά σε -α ισοσύλλαβα
მდედრობითი სქესის -α დაბოლოებიანი თანაბარმარცელიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθ.*	*ενικός*	*πληθ.*	*ενικός*	*πληθ.*
ονομαστική	ομορφιά	ομορφιές	γλώσσα	γλώσσες	αίθουσα	αίθουσες
γενική	ομορφιάς	ομορφιών	γλώσσας	γλωσσών	αίθουσας	αιθουσών
αιτιατική	ομορφιά	ομορφιές	γλώσσα	γλώσσες	αίθουσα	αίθουσες
κλητική	ομορφιά	ομορφιές	γλώσσα	γλώσσες	αίθουσα	αίθουσες

Θηλυκά σε -α ισοσύλλαβα
მდედრობითი სქესის -α დაბოლოებიანი თანაბარმარცელიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	ελπίδα	ελπίδες	όρνιθα	όρνιθες
γενική	ελπίδας	ελπίδων	όρνιθας	ορνίθων
αιτιατική	ελπίδα	ελπίδες	όρνιθα	όρνιθες
κλητική	ελπίδα	ελπίδες	όρνιθα	όρνιθες

Θηλυκά σε -α ανισοσύλλαβα
მდედრობითი სქესის -α დაბოლოებიანი არათანაბარმარცელიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*
ονομαστική	μαμά	μαμάδες
γενική	μαμάς	μαμάδων
αιτιατική	μαμά	μαμάδες
κλητική	μαμά	μαμάδες

Θηλυκά σε -η ισοσύλλαβα
მდედრობითი სქესის -η დაბოლოებიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθ.*	*ενικός*	*πληθ.*	*ενικός*	*πληθ.*
ονομαστική	αλλαγή	αλλαγές	αγάπη	αγάπες	ζάχαρη	ζάχαρες
γενική	αλλαγής	αλλαγών	αγάπης	αγαπών	ζάχαρης	-------
αιτιατική	αλλαγή	αλλαγές	αγάπη	αγάπες	ζάχαρη	ζάχαρες
κλητική	αλλαγή	αλλαγές	αγάπη	αγάπες	ζάχαρη	ζάχαρες

Θηλυκά σε -η αρχαιόκλιτα
მდედრობითი სქესის -η დაბოლოებიანი არსებითი სახელები (არქაული ბრუნება)

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	γνώση	γνώσεις	δύναμη	δυνάμεις
γενική	γνώσης, γνώσεως	γνώσεων	δύναμης, δυνάμεως	δυνάμεων
αιτιατική	γνώση	γνώσεις	δύναμη	δυνάμεις
κλητική	γνώση	γνώσεις	δύναμη	δυνάμεις

Θηλυκά σε -ος ισοσύλλαβα
მდედრობითი სქესის -ος დაბოლოებიანი თანაბარმარცელიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθ.*	*ενικός*	*πληθ.*	*ενικός*	*πληθ.*
ονομαστική	είσοδος	είσοδοι	λεωφόρος	λεωφόροι	οδός	οδοί
γενική	εισόδου	εισόδων	λεωφόρου	λεωφόρων	οδού	οδών
αιτιατική	έσοδο	εισόδους	λεωφόρο	λεωφόρους	οδό	οδούς
κλητική	είσοδο	είσοδοι	λεωφόρο	λεωφόροι	οδό	οδοί

Θηλυκά σε -ου
მდედრობითი სქესის -ου დაბოლოებიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*
ονομαστική	αλεπού	αλεπούδες
γενική	αλεπούς	αλεπούδων
αιτιατική	αλεπού	αλεπούδες
κλητική	αλεπού	αλεπούδες

Θηλυκά σε -ω
მდედრობითი სქესის -ω დაბოლოებიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*
ονομαστική	ηχώ	————
γενική	ηχούς, ηχώς	————
αιτιατική	ηχώ	————
κλητική	ηχώ	————

Ουδέτερα σε -ο ισοσύλλαβα
სამუალო სქესის -ο დაბოლოებიანი თანაბარმარცელიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	βουνό	βουνά	δέντρο	δέντρα
γενική	βουνού	βουνών	δέντρου	δέντρων
αιτιατική	βουνό	βουνά	δέντρο	δέντρα
κλητική	βουνό	βουνά	δέντρο	δέντρα

Ουδέτερα σε -ο ισοσύλλαβα
სამუალო სქესის -ο დაბოლოებიანი თანაბარმარცელიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	σύννεφο	σύννεφα	πρόσωπο	πρόσωπα
γενική	σύννεφου	σύννεφων	προσώπου	προσώπων
αιτιατική	σύννεφο	σύννεφα	πρόσωπο	πρόσωπα
κλητική	σύννεφο	σύννεφα	πρόσωπο	πρόσωπα

Ουδέτερα σε -ι ισοσύλλαβα
სამუალო სქესის -ι დაბოლოებიანი თანაბარმარცელიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	ψωμί	ψωμιά	τραγούδι	τραγούδια
γενική	ψωμιού	ψωμιών	τραγουδιού	τραγουδιών
αιτιατική	ψωμί	ψωμιά	τραγούδι	τραγούδια
κλητική	ψωμί	ψωμιά	τραγούδι	τραγούδια

Ουδέτερα σε -ος ισοσύλλαβα
საშუალო სქესის -ος დაბოლოებიანი თანაბარმარცელიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	έθνος	έθνη	έδαφος	εδάφη
γενική	έθνους	εθνών	εδάφους	εδαφών
αιτιατική	έθνος	έθνη	έδαφος	εδάφη
κλητική	έθνος	έθνη	έδαφος	εδάφη

Ουδέτερα σε -μα ανισοσύλλαβα
საშუალო სქესის -μα დაბოლოებიანი არათანაბარმარცელიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	γράμμα	γράμματα	ζήτημα	ζητήματα
γενική	γράμματος	γραμμάτων	ζητήματος	ζητημάτων
αιτιατική	γράμμα	γράμματα	ζήτημα	ζητήματα
κλητική	γράμμα	γράμματα	ζήτημα	ζητήματα

Ουδέτερα σε -σιμο (-ξιμο, -ψιμο), ανισοσύλλαβα
საშუალო სქესის -σιμο (-ξιμο, -ψιμο) დაბოლოებიანი არათანაბარმარცელიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*
ονομαστική	βάψιμο	βαψίματα
γενική	βαψίματος	βαψιμάτων
αιτιατική	βάψιμο	βαψίματα
κλητική	βάψιμο	βαψίματα

Ουδέτερα σε -ας, -ως ανισοσύλλαβα
საშუალო სქესის -ας, -ως დაბოლოებიანი არათანაბარმარცელიანი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	κρέας	κρέατα	φως	φώτα
γενική	κρέατος	κρεάτων	φωτός	φώτων
αιτιατική	κρέας	κρέατα	φως	φώτα
κλητική	κρέας	κρέατα	φως	φώτα

Ουδέτερα, ιδιόκλιτα σε -ον
საშუალო სქესის -ον დაბოლოებიანი თავისებურად ბრუნებადი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	ον	όντα	καθήκον	καθήκοντα
γενική	όντος	όντων	καθήκοντος	καθηκόντων
αιτιατική	ον	όντα	καθήκον	καθήκοντα
κλητική	ον	όντα	καθήκον	καθήκοντα

Ουδέτερα, ιδιόκλιτα σε -αν
საშუალო სქესის -αν დაბოლოებიანი თავისებურად ბრუნებადი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	παν	πάντα	σύμπαν	σύμπαντα
γενική	παντός	πάντων	σύμπαντος	συμπάντων
αιτιατική	παν	πάντα	σύμπαν	σύμπαντα
κλητική	παν	πάντα	σύμπαν	σύμπαντα

Ουδέτερα, ιδιόκλιτα σε -εν
საშუალო სქესის -εν დაბოლოებიანი თავისებურად ბრუნებადი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	μηδέν	----------	φωνήεν	φωνήεντα
γενική	μηδενός	----------	φωνήεντος	φωνηέντων
αιτιατική	μηδέν	----------	φωνήεν	φωνήεντα
κλητική	μηδέν	----------	φωνήεν	φωνήεντα

Ουδέτερα, ιδιόκλιτα σε -υ
საშუალო სქესის -υ დაბოლოებიანი თავისებურად ბრუნებადი არსებითი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	οξύ	οξέα	δόρυ	δόρατα
γενική	οξέως	οξέων	δόρατος	δοράτων
αιτιατική	οξύ	οξέα	δόρυ	δόρατα
κλητική	οξύ	οξέα	δόρυ	δόρατα

ΕΠΙΘΕΤΑ - ზედსართავი სახელები
ΜΕΤΟΧΕΣ - მიმდეობები

ზედსართავი სახელი და მიმდეობა იღებენ იმ არსებითი სახელის სქესს, რომელსაც განსაზღვრავენ, შესაბამისად ისინიც ისე იბრუნებიან, როგორც არსებითი სახელები. მოქმედებითი გვარის მიმდეობას აქვს დაბოლოება -οντας / -ωντας და უბრუნეელია.

Επίθετα σε -ος, -η, -ο
-ος, -η, -ο დაბოლოებიანი ზედსართავი სახელები

	ενικός	*πληθ.*	*ενικός*	*πληθ.*	*ενικός*	*πληθ.*
ονομαστική	όμορφος	όμορφοι	όμορφη	όμορφες	όμορφο	όμορφα
γενική	όμορφου	όμορφων	όμορφης	όμορφων	όμορφου	όμορφων
αιτιατική	όμορφο	όμορφους	όμορφη	όμορφες	όμορφο	όμορφα
κλητική	όμορφε	όμορφοι	όμορφη	όμορφες	όπορφο	όμορφα

Επίθετα σε -ος, -α, -ο
-ος, -α, -ο დაბოლოებიანი ზედსართავი სახელები

	ενικός	*πληθ.*	*ενικός*	*πληθ.*	*ενικός*	*πληθ.*
ονομαστική	πλούσιος	πλούσιοι	πλούσια	πλούσιες	πλούσιο	πλούσια
γενική	πλούσιου	πλούσιων	πλούσιας	πλούσιων	πλούσιου	πλούσιων
αιτιατική	πλούσιο	πλούσιους	πλούσια	πλούσιες	πλούσιο	πλούσια
κλητική	πλούσιε	πλούσιοι	πλούσια	πλούσιες	πλούσιο	πλούσια

Επίθετα σε -ός, -ιά, -ό
-ός, -ιά, -ό დაბოლოებიანი ზედსართავი სახელები

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	γλυκός	γλυκοί	γλυκιά	γλυκές	γλυκό	γλυκά
γενική	γλυκού	γλυκών	γλυκιάς	γλυκών	γλυκού	γλυκών
αιτιατική	γλυκό	γλυκούς	γλυκιά	γλυκές	γλυκό	γλυκά
κλητική	γλυκέ	γλυκοί	γλυκιά	γλυκές	γλυκό	γλυκά

Επίθετα σε -ύς, -ιά, -ύ
-ύς, -ιά, -ύ დაბოლოებიანი ზედსართავი სახელები

	ενικός	*πληθ.*	*ενικός*	*πληθ.*	*ενικός*	*πληθ.*
ονομαστική	φαρδύς	φαρδιοί	φαρδιά	φαρδιές	φαρδύ	φαρδιά
γενική	φαρδιού, φαρδύ	φαρδιών	φαρδιάς	φαρδιών	φαρδιού, φαρδύ	φαρδιών
αιτιατική	φαρδύ	φαρδιούς	φαρδιά	φαρδιές	φαρδύ	φαρδιά
κλητική	φαρδύ	φαρδιοί	φαρδιά	φαρδιές	φαρδύ	φαρδιά

Επίθετα σε -ής, -ιά, -ί
-ής, -ιά, -ί დაბოლოებიანი ზედსართავი სახელები

	ενικός	πληθ.	ενικός	πληθ.	ενικός	πληθ.
ονομαστική	σταχτής	σταχτοί	σταχτιά	σταχτιές	σταχτί	σταχτιά
γενική	σταχτιού, σταχτή	σταχτιών	σταχτιάς	σταχτιών	σταχτιού, σταχτί	σταχτιών
αιτιατική	σταχτή	σταχτιούς	σταχτιά	σταχτιές	σταχτί	σταχτιά
κλητική	σταχτή	σταχτοί	σταχτιά	σταχτιές	σταχτί	σταχτιά

Επίθετα σε -ης, -α, -ικο,
-ης, -α, -ικο დაბოლოებიანი ზედსართავი სახელები

	ενικός	πληθ.	ενικός	πληθ.	ενικός	πληθ.
ονομαστική	ζηλιάρης	ζηλιάρηδες	ζηλιάρα	ζηλιάρες	ζηλιάρικο	ζηλιάρικα
γενική	ζηλιάρη	ζηλιάρηδων	ζηλιάρας	--------	ζηλιάρικου	ζηλιάρικων
αιτιατική	ζηλιάρη	ζηλιάρηδες	ζηλιάρα	ζηλιάρες	ζηλιάρικο	ζηλιάρικα
κλητική	ζηλιάρη	ζηλιάρηδες	ζηλιάρα	ζηλιάρες	ζηλιάρικο	ζηλιάρικα

Ανώμαλα επίθετα
არაწესიერი ზედსართავი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	πολύς	πολλοί	πολλή	πολλές	πολύ	πολλά
γενική	πολύ	πολλών	πολλής	πολλών	πολύ	πολλών
αιτιατική	πολύ	πολλούς	πολλή	πολλές	πολύ	πολλά
κλητική	-------	(πολλοί)	----	(πολλές)	——	(πολλά)

Ανώμαλα επίθετα σε -ής, -ής, -ές
-ής, -ής, -ές დაბოლოებიანი არაწესიერი ზედსართავი სახელები

	ενικός	πληθ.	ενικός	πληθ.	ενικός	πληθ.
ονομαστική	συνεχής	συνεχείς	συνεχής	συνεχείς	συνεχές	συνεχή
γενική	συνεχούς	συνεχών	συνεχούς	συνεχών	συνεχούς	συνεχών
αιτιατική	συνεχή	συνεχείς	συνεχή	συνεχείς	συνεχές	συνεχή
κλητική	συνεχή(ς)	συνεχείς	συνεχής	συνεχείς	συνεχές	συνεχή

Ανώμαλα επίθετα σε -ης, -ης, -ες
-ης, -ης, -ες დაბოლოებიანი არაწესიერი ზედსართავი სახელები

	ενικός	πληθ.	ενικός	πληθ.	ενικός	πληθ.
ονομαστική	ελώδης	ελώδεις	ελώδης	ελώδεις	ελώδες	ελώδη
γενική	ελώδους	ελωδών	ελώδους	ελωδών	ελώδους	ελωδών
αιτιατική	ελώδη	ελώδεις	ελώδη	ελώδεις	ελώδες	ελώδη
κλητική	ελώση(ς)	ελώδεις	ελώσης	ελώδεις	ελώδες	ελώδη

რაოდენობითი რიცხვითი სახელი არ იბრუნვის, გარდა 1, 3, 4-ის და ამ ციფრებზე დამთავრებულ ორნიშნა ან მეტი ციფრებისა. ორასიდან მოყოლებული ასეულების აღმნიშვნელ რიცხვით სახელებს აქვს სამივე სქესის ფორმები და იბრუნვიან მხოლოდ მრაელობით რიცხვში ანალოგიური დაბოლოების მქონე მედსართაები სახელების მსგავსად. რიცხვითი სახელი χιλιάδα იბრუნვის ελπίδα-ს მსგავსად, εκατομμύριο კი πρόσωπο-ს მსგავსად. რიგობითი რიცხვითი სახელი იბრუნვის ისეევე, როგორც იმავე დაბოლოების მქონე არსებითი სახელი.

არაბული ციფრები	ბერძნული ასო-ნიშნები	რაოდენობითი რიცხვითი სახელები	რიგობითი რიცხვითი სახელები
1	α΄	ένας, μία - μια, ένα	πρώτος
2	β΄	δύο, δυο	δεύτερος
3	γ΄	τρεις, τρία	τρίτος
4	δ΄	τέσσερις, τέσσερα	τέταρτος
5	ε΄	πέντε	πέμπτος
6	ς΄	έξι	έκτος
7	ζ΄	εφτά (επτά)	έβδομος
8	η΄	οχτώ (οκτώ)	όγδοος
9	θ΄	εννέα, εννιά	ένατος
10	ι΄	δέκα	δέκατος
11	ια΄	έντεκα	ενδέκατος (εντέκατος)
12	ιβ΄	δώδεκα	δωδέκατος
13	ιγ΄	δεκατρία	δέκατος τρίτος
14	ιδ΄	δεκατέσσερα	δέκατος τέταρτος
15	ιε΄	δεκαπέντε	δέκατος πέμπτος
16	ις΄	δεκαέξι (δεκάξι)	δέκατος έκτος
20	κ΄	είκοσι	εικοστός
21	κα΄	είκοσι ένας, είκοσι μία, είκοσι ένα	εικοστός πρώτος
22	κβ΄	είκοσι δύο	εικοστός δεύτερος
30	λ΄	τριάντα	τριακοστός
40	μ΄	σαράντα	τεσσαρακοστός
50	ν΄	πενήντα	πεντηκοστός
60	ξ΄	εξήντα	εξηκοστός
70	ο΄	εβδομήντα	εβδομηκοστός
80	π΄	ογδόντα	ογδοηκοστός
90	ς΄	ενενήντα	ενενηκοστός
100	ρ΄	εκατό	εκατοστός
101	ρα΄	εκατόν ένας, εκατόν μία, εκατόν ένα	εκατοστός πρώτος
102	ρβ΄	εκατόν δύο	εκατοστός δεύτερος
200	σ΄	διακόσιοι, -ες, -α	διακοσιοστός
300	τ΄	τρ(ι)ακόσιοι, -ες, -α	τριακοσιοστός
400	υ΄	τετρακόσιοι, -ες, -α	τετρακοσιοστός
500	φ΄	πεντακόσιοι, -ες, -α	πεντακοσιοστός
600	χ΄	εξακόσιοι, -ες, -α	εξακοσιοστός
700	ψ΄	εφτακόσιοι, -ες, -α	εφτακοσιοστός

800	ω΄	οχτακόσιοι, -ες, -α	οχτακοσιοστός
900	ϡ΄	εννιακόσιοι, -ες, -α	εννιακοσιοστός
1000	,α	χίλιοι, χίλιες, χίλια	χιλιοστός
2000	,β	δύο χιλιάδες	δισχιλιοστός
10 000	,ι	δέκα χιλιάδες	δεκακισχιλιοστός
100 000	,ρ	εκατό χιλιάδες	εκατοντακισχιλιοστός
1000000		ένα εκατομμύριο	εκατομμυριοστός
1 000 000 000		ένα δισεκατομμύριο	δισεκατομμυριοστός

რიცხვითი სახელების ბრუნება

	αρσενικό	*θηλυκό*	*ουδέτερο*
ονομαστική	ένας	μία	ένα
γενική	ενός	μίας	ενός
αιτιατική	ένα (ν)	μία	ένα
κλητική	------	---—	---—

	αρσενικό	*θηλυκό*	*ουδέτερο*
ονομαστική	τρεις	τρεις	τρία
γενική	τριών	τριών	τριών
αιτιατική	τρεις	τρεις	τρία
κλητική	------	——	——

	αρσενικό	*θηλυκό*	*ουδέτερο*
ονομαστική	τέσσερις	τέσσερις	τέσσερα
γενική	τεσσάρων	τεσσάρων	τεσσάρων
αιτιατική	τέσσερις	τέσσερις	τέσσερα
κλητική	------	---—	——

ANTΩNYMIEΣ - ნაცვალსახელი

ნაცვალსახელები რვა სახისაა: პირის, კუთვნილებითი, უკუქცეითი, განსაზღვრებითი, ჩვენებითი, მიმართებითი, კითხვითი, განუსაზღვრელობითი. განსხვავებული ბრუნება პირის ნაცვალსახელებს ახასიათებთ, დანარჩენი ან უბრუნველია ან არსებითი სახელის მსგავსად იბრუნეის.

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	εγώ	εμείς	-----	-----
γενική	εμένα	εμάς	μου	μας
αιτιατική	εμένα	εμάς	με	μας
κλητική	-----	-----	-----	-----

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	εσύ	εσείς	-----	-----
γενική	εσένα	εσάς	σου	σας
αιτιατική	εσένα	εσάς	σε	σας
κλητική	------	-----	-----	-----

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	αυτός	αυτοί	τος	τοι
γενική	αυτού	αυτών	του	τους
αιτιατική	αυτόν	αυτούς	τον	τους
κλητική	------	-----	-----	-----

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	αυτή	αυτές	τη	τες
γενική	αυτής	αυτών	της	τους
αιτιατική	αυτή(ν)	αυτές	τη(ν)	τις, τες
κλητική	------	------	-----	-----

	ενικός	*πληθυντικός*	*ενικός*	*πληθυντικός*
ονομαστική	αυτό	αυτά	το	τα
γενική	αυτού	αυτών	του	τους
αιτιατική	αυτό	αυτά	το	τα
κλητική	------	-----	-----	-----

ბერძნულ ენაში არის სამი კილო: თხრობითი, კავშირებითი და ბრძანებითი. თხრობითი (οριστική) ეწოდება კილოს, რომელიც ზმნის მიერ გადმოცემულ მნიშვნელობას წარმოაჩენს, როგორც უეჭველს, ნამდვილს; კავშირებითი (υποτακτική) – როგორც სასურველს ან მოსალოდნელს; ბრძანებითი (προστακτική) – როგორც ბრძანებას, ნება-სურვილს. კილოს კატეგორიას შეიძლება მიეკუთვნოს ზმნის კიდევ ორი ფორმა – ინფინიტივი (απαρέμφατο) და მიმღეობა (μετοχή).

ბერძნულ ენაში დროები სამი სახისაა: ახლანდელი, წარსული და მომავალი. ახლანდელი დრო ორია: აწმყო (ενεστώτας) და პერფექტი (παρακείμενος). პერფექტი მიეკუთვნება აგრეთვე წარსულ დროსაც. წარსული დროებია იმპერფექტი (παρατατικός), აორისტი (αόριστος) და პლუსქვამპერფექტი (υπερσυντέλικος). მომავალ დროებს მიეკუთვნება მარტივი მომავალი (απλός μέλλοντας) და დასრულებული მომავალი (συντελεσμένος μέλλοντας). მარტივი მომავალი, თავის მხრივ, ორი სახისაა: გახანგრძლივებული (εξακολουθητικός) და მყისიერი (στιγμιαίος). ზმნის დროებიდან მოკლედ შეიძლება ვთქვათ, რომ ისინი ან ერთი ან ორი სიტყვით გამოიხატებიან. ამ სიტყვებს ეწოდებათ ერთსიტყვიანი (μονολεκτικοί) დროები, ხოლო ის დროები, რომლებიც სამი სიტყვისაგან შედგება, ეწოდებათ აღწერითი (περιφραστικοί) დროები. ერთსიტყვიანი დროებია: აწმყო, იმპერფექტი, აორისტი, პერფექტი, პლუსქვამპერფექტი და დასრულებული მომავალი. აღწერითი დროებია: მარტივი მომავალი და გახანგრძლივებული მომავალი.

χρόνοι	*οριστική*	*υποτακτική*	*προστακτική*	*απαρέμφατο*	*μετοχή*
ενεστώτας	είμαι είσαι είναι είμαστε είστε είναι	είμαι είσαι είναι είμαστε είστε είναι			όντας
παρατατικός	ήμουν ήσουν ήταν ήμασταν ήσασταν ήταν				
μέλλοντας	θα είμαι θα είσαι θα είναι θα είμαστε θα είστε θα είναι				

χρόνοι	*οριστική*	*υποτακτική*	*προστακτική*	*απαρέμφατο*	*μετοχή*
ενεστώτας	έχω έχεις έχει έχουμε έχετε έχουν				έχοντας
παρατατικός	είχα είχες είχε είχαμε είχατε είχαν				
μέλλοντας	θα έχω θα έχεις θα έχει θα έχουμε θα έχετε θα έχουν				

Ρήματα της πρώτης συζυγίας - Ενεργητική φωνή
პირველი უღლების მზნები - მოქმედებითი გვარი

χρόνοι	οριστική	υποτακτική	προστακτική	μετοχή
ενεστώτας	πληρώνω πληρώνεις πληρώνει πληρώνο(υ)με πληρώνετε πληρώνουν	να πληρώνω να πληρώνεις να πληρώνει να πληρώνο(υ)με να πληρώνετε να πληρώνουν	πλήρωνε πληρώνετε	πληρώνοντας
παρατατικός	πλήρωνα πλήρωνες πλήρωνε πληρώναμε πληρώνατε πλήρωναν			
αόριστος	πλήρωσα πλήρωσες πλήρωσε πληρώσαμε πληρώσατε πλήρωσαν	να πληρώσω να πληρώσεις να πληρώσει να πληρώσο(υ)με να πληρώσετε να πληρώσουν	πλήρωσε πληρώστε	
εξακολουθητικός μέλλοντας	θα πληρώνω θα πληρώνεις θα πληρώνει θα πληρώνο(υ)με θα πληρώνετε θα πληρώνουν			
στιγμιαίος μέλλοντας	θα πληρώσω θα πληρώσεις θα πληρώσει θα πληρώσο(υ)με θα πληρώσετε θα πληρώσουν			

παρακείμενος	έχω πληρώσει (ή έχω πληρωμένο) έχεις πληρώσει έχει πληρώσει έχουμε πληρώσει έχετε πληρώσει έχουν πληρώσει	να έχω πληρώσει (ή να έχω πληρωμένο) να έχεις πληρώσει να έχει πληρώσει να έχουμε πληρώσει να έχετε πληρώσει να έχουν πληρώσει		
υπερσυντέλικος	είχα πληρώσει (ή είχα πληρωμένο) είχες πληρώσει είχε πληρώσει είχαμε πληρώσει είχατε πληρώσει είχαν πληρώσει			
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω πληρώσει (ή θα έχω πληρωμένο) θα έχεις πληρώσει θα έχει πληρώσει θα έχουμε πληρώσει θα έχετε πληρώσει θα έχουν πληρώσει			

χρόνοι	*οριστική*	*υποτακτική*	*προστακτική*	*μετοχή*
ενεστώτας	πληρώνομαι πληρώνεσαι πληρώνεται πληρωνόμαστε πληρώνεστε πληρώνονται	να πληρώνομαι να πληρώνεσαι να πληρώνεται να πληρωνόμαστε να πληρώνεστε να πληρώνονται	(πληρώνου) (πληρώνεστε)	
παρατατικός	πληρωνόμουν πληρωνόσουν πληρωνόταν πληρωνόμασταν πληρωνόσασταν πληρώνονταν			
αόριστος	πληρώθηκα πληρώθηκες πληρώθηκε πληρωθήκαμε πληρωθήκατε πληρώθηκαν	να πληρωθώ να πληρωθείς να πληρωθεί να πληρωθούμε να πληρωθείτε να πληρωθούν	πληρώσου πληρωθείτε	
εξακολουθητικός μέλλοντας	θα πληρώνομαι θα πληρώνεσαι θα πληρώνεται θα πληρωνόμαστε θα πληρώνεστε θα πληρώνονται			
στιγμιαίος μέλλοντας	θα πληρωθώ θα πληρωθείς θα πληρωθεί θα πληρωθούμε θα πληρωθείτε θα πληρωθούν			
παρακείμενος	έχω πληρωθεί (ή είμαι πληρωμένος) έχεις πληρωθεί έχει πληρωθεί έχουμε πληρωθεί έχετε πληρωθεί έχουν πληρωθεί	να έχω πληρωθεί (ή να είμαι πληρωμένος) να έχεις πληρωθεί να έχει πληρωθεί να έχουμε πληρωθεί να έχετε πληρωθεί να έχουν πληρωθεί		πληρωμένος

υπερσυντέλικος	είχα πληρωθεί (ή ήμουν πληρωμένος) είχες πληρωθεί είχε πληρωθεί είχαμε πληρωθεί είχατε πληρωθεί είχαν πληρωθεί			
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω πληρωθεί (ή θα είμαι πληρωμένος) θα έχεις πληρωθεί θα έχει πληρωθεί θα έχουμε πληρωθεί θα έχετε πληρωθεί θα έχουν πληρωθεί			

χρόνοι	*οριστική*	*υποτακτική*	*προστακτική*	*μετοχή*
ενεστώτας	στολίζω στολίζεις στολίζει στολίζο(υ)με στολίζετε στολίζουν	να στολίζω να στολίζεις να στολίζει να στολίζο(υ)με να στολίζετε να στολίζουν	στόλιζε στολίζετε	στολίζοντας
παρατατικός	στόλιζα στόλιζες στόλιζε στολίζαμε στολίζατε στόλιζαν			
αόριστος	στόλισα στόλισες στόλισε στολίσαμε στολίσατε στόλισαν	να στολίσω να στολίσεις να στολίσει να στολίσο(υ)με να στολίσετε να στολίσουν	στόλισε στολίστε	
εξακολουθητικός μέλλοντας	θα στολίζω θα στολίζεις θα στολίζει θα στολίζο(υ)με θα στολίζετε θα στολίζουν			
στιγμιαίος μέλλοντας	θα στολίσω θα στολίσεις θα στολίσει θα στολίσο(υ)με θα στολίσετε θα στολίσουν			
παρακείμενος	έχω στολίσει (ή έχω στολισμένο) έχεις στολίσει έχει στολίσει έχουμε στολίσει έχετε στολίσει έχουν στολίσει	να έχω στολίσει (ή να έχω στολισμένο) να έχεις στολίσει να έχει στολίσει να έχουμε στολίσει να έχετε στολίσει να έχουν στολίσει		

υπερσυντέλικος	είχα στολίσει (ή είχα στολισμένο) είχες στολίσει είχε στολίσει είχαμε στολίσει είχατε στολίσει είχαν στολίσει			
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω στολίσει (ή θα έχω στολισμένο) θα έχεις στολίσει θα έχει στολίσει θα έχουμε στολίσει θα έχετε στολίσει θα έχουν στολίσει			

χρόνοι	*οριστική*	*υποτακτική*	*προστακτική*	*μετοχή*
ενεστώτας	στολίζομαι στολίζεσαι στολίζεται στολιζόμαστε στολίζεστε στολίζονται	να στολίζομαι να στολίζεσαι να στολίζεται να στολιζόμαστε να στολίζεστε να στολίζονται	 (στολίζου) (στολίζεστε)	
παρατατικός	στολιζόμουν στολιζόσουν στολιζόταν στολιζόμασταν στολιζόσασταν στολίζονταν			
αόριστος	στολίστηκα στολίστηκες στολίστηκε στολιστήκαμε στολιστήκατε στολίστηκαν	να στολιστώ να στολιστείς να στολιστεί να στολιστούμε να στολιστείτε να στολιστούν	 στολίσου στολιστείτε	
εξακολουθητικός μέλλοντας	θα στολίζομαι θα στολίζεσαι θα στολίζεται θα στολιζόμαστε θα στολίζεστε θα στολίζονται			
στιγμιαίος μέλλοντας	θα στολιστώ θα στολιστείς θα στολιστεί θα στολιστούμε θα στολιστείτε θα στολιστούν			
παρακείμενος	έχω στολιστεί (ή είμαι στολισμένος) έχεις στολιστεί έχει στολιστεί έχουμε στολιστεί έχετε στολιστεί έχουν στολιστεί	να έχω στολιστεί (ή να είμαι στολισμένος) να έχεις στολιστεί να έχει στολιστεί να έχουμε στολιστεί να έχετε στολιστεί να έχουν στολιστεί		στολισμένος

υπερσυντέλικος	είχα στολιστεί (ή ήμουν στολισμένος) είχες στολιστεί είχε στολιστεί είχαμε στολιστεί είχατε στολιστεί είχαν στολιστεί			
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω στολιστεί (ή θα είμαι στολισμένος) θα έχεις στολιστεί θα έχει στολιστεί θα έχουμε στολιστεί θα έχετε στολιστεί θα εχουν στολιστεί			

χρόνοι	*οριστική*	*υποτακτική*	*προστακτική*	*μετοχή*
ενεστώτας	πλέκω πλέκεις πλεκει πλέκο(υ)με πλέκετε πλέκουν	να πλέκω να πλέκεις να πλέκει να πλέκο(υ)με να πλέκετε να πλέκουν	πλέκε πλέκετε	πλέκοντας
παρατατικός	έπλεκα έπλεκες έπλεκε πλέκαμε πλέκατε έπλεκαν			
αόριστος	έπλεξα έπλεξες έπλεξε πλέξαμε πλέξατε έπλεξαν	να πλέξω να πλέξεις να πλέξει να πλέξο(υ)με να πλέξετε να πλέξουν	πλέξε πλέξτε	
εξακολουθητικός μέλλοντας	θα πλέκω θα πλέκεις θα πλέκει θα πλέκο(υ)με θα πλέκετε θα πλέκουν			
στιγμιαίος μέλλοντας	θα πλέξω θα πλέξεις θα πλέξει θα πλέξο(υ)με θα πλέξετε θα πλέξουν			
παρακείμενος	έχω πλέξει (ή έχω πλεγμένο) έχεις πλέξει έχει πλέξει έχουμε πλέξει έχετε πλέξει έχουν πλέξει	να έχω πλέξει (ή να έχω πλεγμένο) να έχεις πλέξει να έχει πλέξει να έχουμε πλέξει να έχετε πλέξει να έχουν πλέξει		

υπερσυντέλικος	είχα πλέξει (ή είχα πλεγμένο) είχες πλέξει είχε πλέξει είχαμε πλέξει είχατε πλέξει είχαν πλέξει			
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω πλέξει (ή θα έχω πλεγμένο) θα έχεις πλέξει θα έχει πλέξει θα έχουμε πλέξει θα έχετε πλέξει θα έχουν πλέξει			

Ρήματα της πρώτης συζυγίας - Παθητική φωνή
პირველი უღლების ზმნები - ენებითი გვარი

χρόνοι	*οριστική*	*υποτακτική*	*προστακτική*	*μετοχή*
ενεστώτας	πλέκομαι πλέκεσαι πλέκεται πλεκόμαστε πλέκεστε πλέκονται	να πλέκομαι να πλέκεσαι να πλέκεται να πλεκόμαστε να πλέκεστε να πλέκονται	(πλέκου) (πλέκεστε)	
παρατατικός	πλεκόμουν πλεκόσουν πλεκόταν πλεκόμασταν πλεκόσασταν πλέκονταν			
αόριστος	πλέχτηκα πλέχτηκες πλέχτηκε πλεχτήκαμε πλεχτήκατε πλέχτηκαν	να πλεχτώ να πλεχτείς να πλεχτεί να πλεχτούμε να πλεχτείτε να πλεχτούν	πλέξου πλεχτείτε	
εξακολουθητικός μέλλοντας	θα πλέκομαι θα πλέκεσαι θα πλέκεται θα πλεκόμαστε θα πλέκεστε θα πλέκονται			
στιγμιαίος μέλλοντας	θα πλεχτώ θα πλεχτείς θα πλεχτεί θα πλεχτούμε θα πλεχτείτε θα πλεχτούν			
παρακείμενος	έχω πλεχτεί (ή είμαι πλεγμένος) έχεις πλεχτεί έχει πλεχτεί έχουμε πλεχτεί έχετε πλεχτεί έχουν πλεχτεί	να έχω πλεχτεί (ή να είμαι πλεγμένος) να έχεις πλεχτεί να έχει πλεχτεί να έχουμε πλεχτεί να έχετε πλεχτεί να έχουν πλεχτεί		πλεγμένος

υπερσυντέλικος	είχα πλεχτεί (ή ήμουν πλεγμένος) είχες πλεχτεί είχε πλεχτεί είχαμε πλεχτεί είχατε πλεχτεί είχαν πλεχτεί			
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω πλεχτεί (ή θα είμαι πλεγμένος) θα έχεις πλεχτεί θα έχει πλεχτεί θα έχουμε πλεχτεί θα έχετε πλεχτεί θα έχουν πλεχτεί			

Ρήματα της πρώτης συζυγίας - Ενεργητική φωνή
პირველი უღლების ზმნები - მოქმედებითი გვარი

χρόνοι	*οριστική*	*υποτακτική*	*προστακτική*	*μετοχή*
ενεστώτας	γράφω γράφεις γράφει γράφο(υ)με γράφετε γράφουν	να γράφω να γράφεις να γράφει να γράφο(υ)με να γράφετε να γράφουν	γράφε γράφετε	γράφοντας
παρατατικός	έγραφα έγραφες έγραφε γράφαμε γράφατε έγραφαν			
αόριστος	έγραψα έγραψες έγραψε γράψαμε γράψατε έγραψαν	να γράψω να γράψεις να γράψει να γράψο(υ)με να γράψετε να γράψουν	γράψε γράψτε	
εξακολουθητικός μέλλοντας	θα γράφω θα γράφεις θα γράφει θα γράφο(υ)με θα γράφετε θα γράφουν			
στιγμιαίος μέλλοντας	θα γράψω θα γράψεις θα γράψει θα γράψο(υ)με θα γράψετε θα γράψουν			
παρακείμενος	έχω γράψει (ή έχω γραμμένο) έχεις γράψει έχει γράψει έχουμε γράψει έχετε γράψει έχουν γράψει	να έχω γράψει (ή να έχω γραμμένο) να έχεις γράψει να έχει γράψει να έχουμε γράψει να έχετε γράψει να έχουν γράψει		

υπερσυντέλικος	είχα γράψει (ή είχα γραμμένο) είχες γράψει είχε γράψει είχαμε γράψει είχατε γράψει είχαν γράψει			
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω γράψει (ή θα έχω γραμμένο) θα έχεις γράψει θα έχει γράψει θα έχουμε γράψει θα έχετε γράψει θα έχουν γράψει			

Ρήματα της πρώτης συζυγίας - Παθητική φωνή
პირველი უღლების მმნები - ენებითი გვარი

χρόνοι	*οριστική*	*υποτακτική*	*προστακτική*	*μετοχή*
ενεστώτας	γράφομαι γράφεσαι γράφεται γραφόμαστε γράφεστε γράφονται	να γράφομαι να γράφεσαι να γράφεται να γραφόμαστε να γράφεστε να γράφονται	(γράφου) (γράφεστε)	
παρατατικός	γραφόμουν γραφόσουν γραφόταν γραφόμασταν γραφόσασταν γράφονταν			
αόριστος	γράφτηκα γράφτηκες γράφτηκε γραφτήκαμε γραφτήκατε γράφτηκαν	να γραφτώ να γραφτείς να γραφτεί να γραφτούμε να γραφτείτε να γραφτούν	γράψου γραφτείτε	
εξακολουθητικός μέλλοντας	θα γράφομαι θα γράφεσαι θα γράφεται θα γραφόμαστε θα γράφεστε θα γράφονται			
στιγμιαίος μέλλοντας	θα γραφτώ θα γραφτείς θα γραφτεί θα γραφτούμε θα γραφτείτε θα γραφτούν			
παρακείμενος	έχω γραφτεί (ή είμαι γραμμένος) έχεις γραφτεί έχει γραφτεί έχουμε γραφτεί έχετε γραφτεί έχουν γραφτεί	να έχω γραφτεί (ή να είμαι γραμμένος) να έχεις γραφτεί να έχει γραφτεί να έχουμε γραφτεί να έχετε γραφτεί να έχουν γραφτεί		γραμμένος

υπερσυντέλικος	είχα γραφτεί (ή ήμουν γραμμένος) είχες γραφτεί είχε γραφτεί είχαμε γραφτεί είχατε γραφτεί είχαν γραφτεί			
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω γραφτεί (ή θα είμαι γραμμένος) θα έχεις γραφτεί θα έχει γραφτεί θα έχουμε γραφτεί θα έχετε γραφτεί θα έχουν γραφτεί			

Ρήματα της δεύτερης συζυγίας - Ενεργητική φωνή
მეორე უღლების მმნები - მოქმედებითი გვარი

χρόνοι	*οριστική*	*υποτακτική*	*προστακτική*	*μετοχή*
ενεστώτας	αγαπώ, -άω αγαπάς αγαπά(ει) αγαπούμε, -άμε αγαπάτε αγαπούν, -άν	να αγαπώ, -άω να αγαπάς να αγαπά(ει) να αγαπούμε, -άμε να αγαπάτε να αγαπούν, -άν	αγάπα αγαπάτε	αγαπώντας
παρατατικός	αγαπούσα αγαπούσες αγαπούσε αγαπούσαμε αγαπούσατε αγαπούσαν			
αόριστος	αγάπησα αγάπησες αγάπησε αγαπήσαμε αγαπήσατε αγάπησαν	να αγαπήσω να αγαπήσεις να αγαπήσει να αγαπήσο(υ)με να αγαπήσετε να αγαπήσουν	αγάπησε αγαπήστε	
εξακολουθητικός μέλλοντας	θα αγαπώ, -άω θα αγαπάς θα αγαπά(ει) θα αγαπούμε, -άμε θα αγαπάτε θα αγαπούν, -άν			
στιγμιαίος μέλλοντας	θα αγαπήσω θα αγαπήσεις θα αγαπήσει θα αγαπήσο(υ)με θα αγαπήσετε θα αγαπήσουν			
παρακείμενος	έχω αγαπήσει (ή έχω αγαπημένο) έχεις αγαπήσει έχει αγαπήσει έχουμε αγαπήσει έχετε αγαπήσει έχουν αγαπήσει	να έχω αγαπήσει (ή να έχω αγαπημένο) να έχεις αγαπήσει να έχει αγαπήσει να έχουμε αγαπήσει να έχετε αγαπήσει να έχουν αγαπήσει		

υπερσυντέλικος	είχα αγαπήσει (ή είχα αγαπημένο) είχες αγαπήσει είχε αγαπήσει είχαμε αγαπήσει είχατε αγαπήσει είχαν αγαπήσει			
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω αγαπήσει (ή θα έχω αγαπημένο) θα έχεις αγαπήσει θα έχει αγαπήσει θα έχουμε αγαπήσει θα έχετε αγαπήσει θα έχουν αγαπήσει			

χρόνοι	*οριστική*	*υποτακτική*	*προστακτική*	*μετοχή*
ενεστώτας	αγαπιέμαι αγαπιέσαι αγαπιέται αγαπιόμαστε αγαπιέστε αγαπιούνται	να αγαπιέμαι να αγαπιέσαι να αγαπιέται να αγαπιόμαστε να αγαπιέστε να αγαπιούνται		
παρατατικός	αγαπιόμουν αγαπιόσουν αγαπιόταν αγαπιόμασταν αγαπιόσασταν αγαπιόνταν			
αόριστος	αγαπήθηκα αγαπήθηκες αγαπηθηκε αγαπηθήκαμε αγαπηθήκατε αγαπήθηκαν	να αγαπηθώ να αγαπηθείς να αγαπηθεί να αγαπηθούμε να αγαπηθείτε να αγαπηθούν	αγαπήσου αγαπηθείτε	
εξακολουθητικός μέλλοντας	θα αγαπιέμαι θα αγαπιέσαι θα αγαπιέται θα αγαπιόμαστε θα αγαπιέστε θα αγαπιούνται			
στιγμιαίος μέλλοντας	θα αγαπηθώ θα αγαπηθείς θα αγαπηθεί θα αγαπηθούμε θα αγαπηθείτε θα αγαπηθούν			
παρακείμενος	έχω αγαπηθεί (ή είμαι αγαπημένος) έχεις αγαπηθεί έχει αγαπηθεί έχουμε αγαπηθεί έχετε αγαπηθεί έχουν αγαπηθεί	να έχω αγαπηθεί (ή να είμαι αγαπημένος) να έχεις αγαπηθεί να έχει αγαπηθεί να έχουμε αγαπηθεί να έχετε αγαπηθεί να έχουν αγαπηθεί		αγαπημένος

υπερσυντέλικος	είχα αγαπηθεί (ή ήμουν αγαπημένος) είχες αγαπηθεί είχε αγαπηθεί είχαμε αγαπηθεί είχατε αγαπηθεί είχαν αγαπηθεί			
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω αγαπηθεί (ή θα είμαι αγαπημένος) θα έχεις αγαπηθεί θα έχει αγαπηθεί θα έχουμε αγαπηθεί θα έχετε αγαπηθεί θα έχουν αγαπηθεί			

χρόνοι	*οριστική*	*υποτακτική*	*προστακτική*	*μετοχή*
ενεστώτας	αποτελώ αποτελείς αποτελεί αποτελούμε αποτελείτε αποτελούν	να αποτελώ να αποτελείς να αποτελεί να αποτελούμε να αποτελείτε να αποτελούν	(αποτέλει) (αποτελείτε)	αποτελώντας
παρατατικός	αποτελούσα αποτελούσες αποτελούσε αποτελούσαμε αποτελούσατε αποτελούσαν			
αόριστος	αποτέλεσα αποτέλεσες αποτέλεσε αποτελέσαμε αποτελέσατε αποτέλεσαν	να αποτελέσω να αποτελέσεις να αποτελέσει να αποτελέσο(υ)με να αποτελέσετε να αποτελέσουν	αποτέλεσε αποτελέστε	
εξακολουθητικός μέλλοντας	θα αποτελώ θα αποτελείς θα αποτελεί θα αποτελούμε θα αποτελείτε θα αποτελούν			
στιγμιαίος μέλλοντας	θα αποτελέσω θα αποτελέσεις θα αποτελέσει θα αποτελέσο(υ)με θα αποτελέσετε θα αποτελέσουν			
παρακείμενος	έχω αποτελέσει (ή έχω αποτελεσμένο) έχεις αποτελέσει έχει αποτελέσει έχουμε αποτελέσει έχετε αποτελέσει έχουν αποτελέσει	να έχω αποτελέσει (ή να έχω αποτελεσμένο) να έχεις αποτελέσει να έχει αποτελέσει να έχουμε αποτελέσει να έχετε αποτελέσει να έχουν αποτελέσει		

υπερσυντέλικος	είχα αποτελέσει (ή είχα αποτελεσμένο) είχες αποτελέσει είχε αποτελέσει είχαμε αποτελέσει είχατε αποτελέσει είχαν αποτελέσει			
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω αποτελέσει (ή θα έχω αποτελεσμένο) θα έχεις αποτελέσει θα έχει αποτελέσει θα έχουμε αποτελέσει θα έχετε αποτελέσει θα έχουν αποτελέσει			

χρόνοι	*οριστική*	*υποτακτική*	*προστακτική*	*μετοχή*
ενεστώτας	αποτελούμαι αποτελείσαι αποτελείται αποτελούμαστε αποτελείστε αποτελούνται	να αποτελούμαι να αποτελείσαι να αποτελείται να αποτελούμαστε να αποτελείστε να αποτελούνται		
παρατατικός	αποτελούμουν αποτελούσουν αποτελούνταν αποτελούμασταν αποτελούσασταν αποτελούνταν			
αόριστος	αποτελέστηκα αποτελέστηκες αποτελέστηκε αποτελεστήκαμε αποτελεστήκατε αποτελέστηκαν	να αποτελεστώ να αποτελεστείς να αποτελεστεί να αποτελεστούμε να αποτελεστείτε να αποτελεστούν	αποτελέσου αποτελεστείτε	
εξακολουθητικός μέλλοντας	θα αποτελούμαι θα αποτελείσαι θα αποτελείται θα αποτελούμαστε θα αποτελείστε θα αποτελούνται			
στιγμιαίος μέλλοντας	θα αποτελεστώ θα αποτελεστείς θα αποτελεστεί θα αποτελεστούμε θα αποτελεστείτε θα αποτελεστούν			

παρακείμενος	έχω αποτελεστεί (ή είμαι αποτελεσμένος) έχεις αποτελεστεί έχει αποτελεστεί έχουμε αποτελεστεί έχετε αποτελεστεί έχουν αποτελεστεί	να έχω αποτελεστεί (ή να είμαι αποτελεσμένος) να έχεις αποτελεστεί να έχει αποτελεστεί να έχουμε αποτελεστεί να έχετε αποτελεστεί να έχουν αποτελεστεί		αποτελεσμένος
υπερσυντέλικος	είχα αποτελεστεί (ή ήμουν αποτελεσμένος) είχες αποτελεστεί είχε αποτελεστεί είχαμε αποτελεστεί είχατε αποτελεστεί είχαν αποτελεστεί			
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω αποτελεστεί (ή θα είμαι αποτελεσμένος) θα έχεις αποτελεστεί θα έχει αποτελεστεί θα έχουμε αποτελεστεί θα έχετε αποτελεστεί θα έχουν αποτελεστεί			

Ρήματα της δεύτερης συζυγίας - Παθητική φωνή (αποθετικά ρήματα)
მეორე უღლების მწნები - ენებითი გვარი

χρόνοι	*οριστική*	*υποτακτική*	*προστακτική*	*μετοχή*
ενεστώτας	θυμάμαι, θυμούμαι θυμάσαι θυμάται θυμόμαστε, θυμιούμαστε θυμιάστε θυμούνται	να θυμάμαι, θυμούμαι να θυμάσαι να θυμάται να θυμόμαστε, θυμούμαστε να θυμάστε να θυμούνται		
παρατατικός	θυμόμουν θυμόσουν θυμόταν θυμόμασταν θυμόσασταν θυμόνταν			
αόριστος	θυμήθηκα θυμήθηκες θυμήθηκε θυμηθήκαμε θυμηθήκατε θυμήθηκαν	να θυμηθώ να θυμηθείς να θυμηθεί να θυμηθούμε να θυμηθείτε να θυμηθούν	θυμήσου θυμηθείτε	
εξακολουθητικός μέλλοντας	θα θυμάμαι, θυμούμαι θα θυμάσαι θα θυμάται θα θυμόμαστε, θα θυμούμαστε θα θυμάστε θα θυμούνται			
στιγμιαίος μέλλοντας	θα θυμηθώ θα θυμηθείς θα θυμηθεί θα θυμηθούμε θα θυμηθείτε θα θυμηθούν			
παρακείμενος	έχω θυμηθεί (ή είμαι θυμημένος) έχεις θυμηθεί έχει θυμηθεί έχουμε θυμηθεί έχετε θυμηθεί έχουν θυμηθεί	να έχω θυμηθεί (ή να είμαι θυμημένος) να έχεις θυμηθεί να έχει θυμηθεί να έχουμε θυμηθεί να έχετε θυμηθεί να έχουν θυμηθεί		θυμημένος

υπερσυντέλικος	είχα θυμηθεί (ή ήμουν θυμημένος) είχες θυμηθεί είχε θυμηθεί είχαμε θυμηθεί είχατε θυμηθεί είχαν θυμηθεί			
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω θυμηθεί (ή θα είμαι θυμημένος) θα έχεις θυμηθεί θα έχει θυμηθεί θα έχουμε θυμηθεί θα έχετε θυμηθεί θα έχουν θυμηθεί			

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ
ᲐᲠᲐᲖᲣᲡᲘᲔᲠ ზᲛᲜᲐᲗᲐ ᲡᲘᲐ*

Ενεστώτας	Λόριστος		Μετοχή Παθητική
	Ενεργητικός	Παθητικός	
αγγέλω	άγγειλα / ήγγειλα (λογ.)	αγγέλθηκα	αγγελμένος
-άγω	-ήγαγα	-άχθηκα/-ήχθ-ην, -ης.. -η...(λογ.)	-αγμένος/-ηγμένος (λογ.)
-αιρώ	-αίρεσα	-αιρέθηκα	-αιρεμένος/-ηρημένος (λογ.)
αμαρταίνω	αμάρτησα	---------	---------
ανατέλλω	ανάτειλα	---------	---------
ανεβαίνω	ανέβηκα	---------	ανεβασμένος
απελαύνω	απέλασα	απελάθηκα	---------
απέχω	απείχα/απέσχ-ον, -ες, -ε... (λογ.)	απέχω/απόσχω	
αποθαρρύνω	αποθάρρυνα	αποθαρρύνθηκα	αποθαρρημένος
απονέμω	απόνειμα	απονεμήθηκα	---------
αποσταίνω	απόστασα	---------	αποσταμένος
αρέσω	άρεσα	---------	---------
αρκώ	άρκεσα/ήρκεσα (λογ.)	αρκέστηκα	---------
αρταίνω	άρτυσα	αρτύθηκα	αρτυμένος
αυξάνω	αύξησα	αυξήθηκα	αυξημένος
αφήνω	άφησα	αφέθηκα	αφημένος
βάζω, βάλλω	έβαλα	βάλθηκα, βλήθηκα	βαλμένος, βλημένος
βαραίνω	βάρυνα	---------	βαρεμένος
βαρώ	βάρεσα	βαρέθηκα	βαρεμένος
βαστώ	βάσταξα, βάστηξα	βαστάχτηκα, βαστήχτηκα	βασταγμένος, βαστηγμένος
βγάζω	έβγαλα	βγάλθηκα	βγαλμένος
βγαίνω	βγήκα	---------	βγαλμένος
βλασταίνω	βλάστησα	---------	βλαστημένος
βλέπω	είδα	ειδώθηκα	ιδωμένος
βόσκω	βόσκησα	βοσκήθηκα	βοσκημένος
βρέχω	έβρεξα	βράχηκα/βρέχτηκα	βρε(γ)μένος
βρίσκω	βρήκα	βρέθηκα	---------
βυζαίνω	βύζαξα	βυζάχτηκα	βυζαγμένος
γδέρνω	έγδαρα	γδάρθηκα	γδαρμένος
γέρνω	έγειρα	---------	γερμένος
γίνομαι	έγινα	γίνηκα	γινωμένος
δεικνύω	έδειξα	δείχτηκα/-χθήκα	δειγμένος/δεδειγμένος

ძირითადად, ბერძნულ გრამატიკებში ამ სიის შეღგენისას წერენ მხოლოდ მოქმედებითი გვარის აწმყო დროსა და აორისტს, ენებითი გვარის აორისტსა და ენებითი გვარის მიმღეობას, ვინაიდან ამ ფორმებიდან მნის ნებისმიერი სხვა ფორმა თუ დრო ადვილად იწარმოება.

δέρνω	έδειρα	δάρθηκα	δαρμένος
διαβαίνω	διάβηκα	----------	----------
διαβλέπω	διείδα/διέβλεψα	διαβλέφθηκα	----------
διαμαρτύρομαι	----------	διαμαρτυρήθηκα	διαμαρτυρημένος
διαρρηγνύω	διέρρηξα	διαρρήχθηκα/-χτηκα	διαρρηγμένος
δίνω	έδωσα	δόθηκα	δοσμένος
διψώ	δίψασα	----------	διψασμένος
δρω	έδρασα	----------	----------
εγείρω	έγειρα	εγέρθηκα	εγερμένος
εγκαθιστώ/ εγκατασταίνω	εγκατέστησα	εγκαταστάθηκα	εγκαταστημένος / εγκατεστημένος
εκπλήσσω	εξέπληξα	εξεπλάγ-ην, -ης, -η...	----------
-ελαύνω	έλασα/ήλασα (λογ.)	ελάθηκα	----------
έρχομαι	ήρθα / ήλθα	----------	----------
εύχομαι	----------	ευχήθηκα	----------
εφευρίσκω	εφεύρα/εφηύρα (λογ.)	εφευρέθηκα	εφευρεμένος / εφευρημένος (λογ.)
έχω	είχα	----------	----------
θέλω	θέλησα/ήθελα	----------	ηθελημένος (λογ.)
θέτω	έθεσα	τέθηκα	θεμένος/τεθειμένος (λογ.)
-ίσταμαι	----------	-έστ-ην, -ης, -η.	----------
καθιστώ	κατέστησα	καταστάθηκα	κατεστημένος
κάθομαι	κάθισα/έκατσα	----------	καθισμένος
καίω	έκαψα	κάηκα	καμένος
καλώ	κάλεσα	καλέστηκα/κλήθηκα	καλεσμένος/ -κεκλημένος (λογ.)
κάνω	έκανα / έκαμα	----------	καμωμένος
καταλαβαίνω	κατώλαβα	----------	----------
καταπλήσσω	κατέπληξα	κατεπλάγ-ην, -ης. -η... (λογ.)	----------
κατάσχω	κατέσχεσα / κατέσχ-ον, -ες, -ε... (λογ.)	κατασχέθηκα	κατεσχημένος (λογ)
καταφρονώ	καταφρόνησα / καταφρόνεσα	καταφρονήθηκα / καταφρονέθηκα	καταφρονημένος / καταφρονεμένος
κατεβαίνω	κατέβηκα	----------	κατεβασμένος
κείμαι	----------	κείτο / εκείτο	----------
κλαίω	έκλαψα	κλάφτηκα	κλαμένος
κλέβω	έκλεψα	κλέφτηκα/έκλαπ-η, -ησαν	κλεμμένος
λαμβάνω	έλαβα	λήφθηκα	ειλημμένος
λαχαίνω	έλαχα	----------	----------
λέγω	είπα	ειπώθηκα / λέχθηκα / ελέχθ-η, -ησαν (λογ.)	ειπωμένος
-λέγω	-έλεξα	λέχθηκα / ελέγ-ην, -ης, -η... (λογ.)	λεγμένος
λεπτύνω / λεπταίνω	λέπτυνα	λεπτύνθηκα	λεπτυσμένος

μαθαίνω	έμαθα	μαθεύτηκα	μαθημένος
μακραίνω	μάκρυνα	---------- απομακρύνθηκα	μακρεμένος απομακρυσμένος
μεθάω / -ώ	μέθυσα	----------	μεθυσμένος
μειγνύω	έμειξα	μίχθηκα	μιγμένος
μένω	έμεινα	----------	----------
μετέχω	μετείχα / μετέσχ-ον, -ές, -ε... (λογ.)	----------	----------
μηνώ	μήνυσα	μηνύθηκα	μηνυμένος
μολύνω	μόλυνα	μολύνθηκα	μολυσμένος
μπαίνω	μπήκα	----------	μπασμένος
μπορώ	μπόρεσα	----------	----------
νέμω	ένειμα	νεμήθηκα	νεμημένος
ντρέπομαι	----------	ντράπηκα	----------
ξεδιαλύνω	ξεδιάλυνα	ξεδιαλύθηκα	ξεδιαλυμένος
ξέρω	ήξερα	----------	----------
ξεχνώ	ξέχασα	ξεχάστηκα	ξεχασμένος
παθαίνω	έπαθα	----------	παθημένος
παίρνω	πήρα	πάρθηκα	παρμένος
παραγγέλω/ παραγγέλνω	παράγγειλα / παρήγγειλα (λογ.)	παραγγέλθηκα	παραγγελμένος
παριστώ / παριστάνω / παρασταίνω	παράστησα / παρέστησα	παραστάθηκα	παραστημένος
πεινώ	πείνασα	----------	πεινασμένος
περνώ	πέρασα	περάστηκα	περασμένος
πετυχαίνω	πέτυχα	----------	πετυχημένος
πετώ	πέταξα	πετάχτηκα	πετα(γ)μένος
πέφτω	έπεσα	----------	πεσμένος
πηγαίνω / πάω	πήγα	----------	----------
πίνω	ήπια	----------	πιωμένος
πλανώ / πλανεύω	πλάνεσα / πλάνεψα	πλανήθηκα / πλανεύτηκα	πλανημένος / πλανεμένος
πλέκω	έπλεξα	πλέχτηκα / επλάκ-ην, -ης, -η... (λογ.)	πλεγμένος
πλένω	έπλυνα	πλύθηκα	πλυμένος
πλέω	έπλευσα	----------	----------
πνέω	έπνευσα	-πνεύστηκα	-πνευσμένος
πονώ	πόνεσα	-πονέθηκα	πονεμένος
ρέω	έρρευσα	----------	----------
σέβομαι	----------	σεβάστηκα	----------
σέρνω	έσυρα	σύρθηκα	συρμένος
σπω / σπάζω / σπάνω / σπάω	έσπασα	σπάστηκα	σπασμένος
σπείρω / σπέρνω	έσπειρα	σπάρθηκα	σπαρμένος
στέκομαι /	----------	στάθηκα	----------

στέκω			
στέλλω / στέλνω	έστειλα	στάλθηκα / εστάλ-ην, -ης, -η... (λογ.)	σταλμένος / εσταλμένος (λογ.)
στενοχωρώ	στενοχώρησα / στενοχώρεσα	στενοχωρήθηκα / στενοχωρέθηκα	στενοχωρημένος / στενοχωρεμένος
στρέφω	έστρεψα	στράφηκα	στραμμένος / -στρεμμένος / -εστραμμένος
συ(γ)χωρώ	συ(γ)χώρησα / συ(γ)χώρεσα	συ(γ)χωρήθηκα / συ(γ)χωρέθηκα	συ(γ)χωρημένος / συ(γ)χωρεμένος
συμβαίνει	----------	συνέβη	----------
συμπαρίσταμαι / συμπαραστέκομαι	----------	συμπαραστάθηκα	----------
συνιστώ / συστήνω	συνέστησα / σύστησα	συστάθηκα / συστήθηκα	συστημένος
σύρω / σέρνω	έσυρα	σύρθηκα	συρμένος
σφάλλω	έσφαλα	----------	εσφαλμένος
σωπαίνω	σώπασα	----------	σωπασμένος
σιωπώ	σιώπησα	-σιωπήθηκα	σιωπημένος
τείνω	έτεινα	τάθηκα	τεταμένος (λογ.)
τελώ	τέλεσα	τελέστηκα	-τελεσμένος
τέμνω	έτμησα / έταμα	τμήθηκα	τμημένος / τετμημένος (λογ.)
τίθεμαι	----------	τέθηκα / ετέθ-ην, -ης, -η... (λογ.)	τεθειμένος
τραβώ	τράβηξα	τραβήχτηκα	τραβηγμένος
τρέπω	έτρεψα	τράπηκα / ετράπ-ην, -ης, -η...	-τραμμένος / -τετραμμένος (λογ.)
τρέφω	έθρεψα	τράφηκα / θράφηκα / θρέφτηκα	θρεμμένος
τρώ(γ)ω	έφαγα	φαγώθηκα	φαγωμένος
τυχαίνω / τυγχάνω	έτυχα	τεύχθηκα	----------
υπόσχομαι	----------	υποσχέθηκα	υποσχεμένος / υπεσχημένος (λογ.)
φαίνομαι	----------	φάνηκα	----------
φεύγω	έφυγα	-φεύχθηκα	----------
φθείρω	έφθειρα	φθάρθηκα / εφθάρ-ην, -ης, -η... (λογ.)	φθαρμένος / εφθαρμένος (λογ.)
φταίω	έφταιξα	----------	----------
χαίρομαι / χαίρω	----------	χάρηκα	----------
χέω	έχυσα	χύθηκα	χεχυμένος
χορταίνω	χόρτασα	χορτάστηκα	χορτασμένος
ψάλλω / ψέλνω	έψαλα	ψάλθηκα / εψάλ-η, -ησαν (λογ.)	ψαλμένος